قورئانی پیرۆز

وەرگێڕاوی

مامۆستا هەژار

قرآن کریم

ترجمهٔ کردی

اُستاد عبدالرحمن شرفکندی

«هه‌ژار»

مقابله و تصحیح: محمدهادی مرادی

ویرایش: محمدماجد مردوخ روحانی

بازنویسی: سیداحمد سعادتی

طراحی حروف کردی: برزوند رایانه

حروفچینی: ثریا بابائی

خندان نوابی

پرستو نیروندی

نمونه‌خوانی: محمدماجد مردوخ روحانی

محمود مفتی

خوشنویسی: نسخ (متن عربی): عثمان طه

ثلث و رقعه: محمدسعید غفوری

شکسته: افشین بهاری‌زر

نستعلیق: سعید قادری

تذهیب: بهرام مهربان گرد دستان

ناشرین: انتشارات تازه نگاه، نشر احسان

لیتوگرافی: تندیس

چاپ و صحافی: چاپخانه بزرگ قرآن کریم

بسم الله الرحمن الرحيم

سورة الفاتحة

بسم الله الرحمن الرحيم ١
الحمد لله رب العالمين ٢ الرحمن الرحيم ٣
مالك يوم الدين ٤ إياك نعبد وإياك
نستعين ٥ اهدنا الصراط المستقيم ٦
صراط الذين أنعمت عليهم غير
المغضوب عليهم ولا الضالين ٧

وآياتها سبع

سوورەی فاتیحە

١ وەناو خوداکە دەهەندەو دلۆڤانە.

٢ سوپاس بۆ خوا کە راهێنەری جیهانە.

٣ دەهەندەیەو دلۆڤانە.

٤ خاوەنی رۆژی پسلانە.

٥ ئێمە جەر تۆ دەپەرستین؛ پشتن جەر بە تۆ دەبەستین

٦ لە راستە رێی شارەزان کە:

٧ رێی ئەوانەی کە خۆت چاکەت دەگەڵ کردوون؛ نەک ئەوانەی

کە وە بە تۆزەیی کەوتوون؛ نە ئەوانیش کە لارێ بوون.

---

٥ پشتن جەر... یا: جەر لە خۆشت هاریکاری داوا دەکەین.

٧ رێی ئەوانەی... یا: رێگەی ئەوانەی کە بەهرەت پێ گەیاندوون.

٧ نە ئەوانیش... یا: نە ئەوانیش کە گومڕا بوون.

لە مەککە هاتووە و ٧ ئایەتە

سورة البقرة

بسم الله الرحمن الرحيم

الم ﴿١﴾ ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين ﴿٢﴾
الذين يؤمنون بالغيب ويقيمون الصلوة ومما
رزقناهم ينفقون ﴿٣﴾ والذين يؤمنون بما أنزل
إليك وما أنزل من قبلك وبالآخرة هم يوقنون ﴿٤﴾
أولئك على هدى من ربهم وأولئك هم المفلحون ﴿٥﴾

وآياتها ست وثمانون ومائتان

سورەی بەقەرە

بەناو خوداکە بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، میم.
٢ ئەم کتێبە هیچ گومانی تێدا نییە، بۆ ئەوانەی پارێزگارن ڕێ نیشاندەرە.
٣ ئەوکەسانەی بڕوایان بە نادیار هەیە و نوێژ دەکەن و لەو بژیوەش کە
پێمان داون دەبەخشن.
٤ ئەوانەش کە بەو کتێبەی لەمەڕا بۆتۆ هاتوەو بەوانەش تۆ
پێغەمبەرانی بەر لە تۆ بۆی کراوە، بڕوان و لە هاتنی ڕۆژی
پەسلانی، گومانیشیان نییە.
٥ ئەوانە پەروەردەیان ڕێبەریانەو دیارە گروی ڕزگارن.

لە مەدینە هاتوەو ٢٨٦ ئایەتە

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ وَعَلَىٰٓ
أَبْصَـٰرِهِمْ غِشَـٰوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾
يُخَـٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضًا ۖ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
لَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ قَالُوٓا۟ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾
أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْمُفْسِدُونَ وَلَـٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ
لَهُمْ ءَامِنُوا۟ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُ ۗ
أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَـٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لَقُوا۟
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ إِلَىٰ شَيَـٰطِينِهِمْ قَالُوٓا۟ إِنَّا
مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾ ٱللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ
فِى طُغْيَـٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَـٰلَةَ
بِٱلْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَـٰرَتُهُمْ وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

٦ گەلی خودانەناسانیش بترسێنی، یان ترسیان وەبەر نەهێنی، وەکوٚ یەکە؛ ئەوان لە باوەڕی هێنان خوٚ دەبوێرن.
٧ لە خوداوە دڵو گوێیان موٚر کراوەو پەردەیەکیش بە بەر چاویاندا کشاوەو بەشیان ئازاری بەژانە.
٨ لەم خەڵکەدا ئیوا هەیە، ئێژن: باوەڕمان بە خوداو بە ڕوٚژی سەڵا هێناوە؛ کە چی باوەڕیشیان نیە.
٩ ئەوان خوداو باوەڕداران فریودەدەن؛ کە هەر خوٚیان فریوداوەو پێش ناحەسن.
١٠ دڵیان دەغەزێکی هەیەو خوا دەغەزی پتر کردوٚن؛ لە سەر ئەم دروٚکردنە، بەشیان ئازاری بەژانە.
١١ ئەگەر کەسێ پێان بێژێ: لەم هەردە بەدفەڕی مەکەن! ئێژن: ئێمە چاکەکارین.
١٢ باش بزانن، کە خراپەکار ئەوانن؛ بەڵام بەخوٚیان نازانن.
١٣ هەرگاش یەکێ پێان بێژێ: ئێوەش سایری ئەمخەڵکە بڕوا بێنن، ئێژن: جا چوٚن ئێمە وەک ئەو نەفامانە بڕوابێنین؟ با بزانن، کە خوٚیان نەفامەکانن؛ بەڵام بەخوٚیان نازانن.
١٤ هەر وەختایەک دەگەنە خاوەن باوەڕان، دەڵێن: ئێمەش وەک ئێوە خاوەن باوەڕین. هەرگاش چوٚنە لای شەیتانەکانی خوٚیان، ئێژن: ئێمە وەل خوٚتانین؛ هەر گەمە بەمانە دەکەین.
١٥ خودا گاڵتە بەوان دەکاو بەریان بوٚ بەرهەڵدا دەکا، تا لەئەو سەرکێشیەدا سەرگەردان بن.
١٦ ئەوانە ڕاستەڕێیان دا بە گومڕایی و لە سەودادا تێ شکاون و ڕێگەی ڕاستیان بەدی نەکرد.

٩- حەسین: پێ زانین، هەست پێکردن.	١٠- دەغەز: نەخوٚشی، ناساغی.
١١- هەرد: عەرد، زەمین، زەوی.	١٤- وەل: دەگەڵ، لەتەک.

مَثَلُهُمۡ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسۡتَوۡقَدَ نَارًا فَلَمَّآ أَضَآءَتۡ مَا حَوۡلَهُۥ
ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمۡ وَتَرَكَهُمۡ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبۡصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّۢ
بُكۡمٌ عُمۡىٌ فَهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوۡ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ
ظُلُمَٰتٌ وَرَعۡدٌ وَبَرۡقٌ يَجۡعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمۡ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ ٱلصَّوَٰعِقِ
حَذَرَ ٱلۡمَوۡتِۚ وَٱللَّهُ مُحِيطُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ ٱلۡبَرۡقُ يَخۡطَفُ
أَبۡصَٰرَهُمۡۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوۡاْ فِيهِ وَإِذَآ أَظۡلَمَ عَلَيۡهِمۡ قَامُواْۚ
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمۡعِهِمۡ وَأَبۡصَٰرِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَىۡءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمۡ
وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ
ٱلۡأَرۡضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخۡرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقًا لَّكُمۡۖ فَلَا تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمۡ
تَعۡلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِن كُنتُمۡ فِى رَيۡبٍ مِّمَّا نَزَّلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا
فَأۡتُواْ بِسُورَةٍ مِّن مِّثۡلِهِۦ وَٱدۡعُواْ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ
إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ وَلَن تَفۡعَلُواْ فَٱتَّقُواْ
ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُۖ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾

١٧ ئەمانە ڕاست بە مەرەدی کەسانێ چۆن، کە خەریکی پێکردنی ئاگرێک بۆن؛ هەرکە ڕۆشنایی ئاگر دەوروبەری ڕۆشن کردن؛ خودا ڕۆناکیەکەی بردن و لە تاریکێکی وادا وێڵی کردن، هیچ ئاشتەبایان نەدەدیت.

١٨ کەڕن، کوێرن، لاڵ و پاڵن؛ ناتوانن بشگەڕێنەوە.

١٩ یانە [هەروەکۆ کەسانێ کە] بارانی بەلۆزەویان دەگەڵ هەورو چەخماخەدان لەو حەوایە بۆ بباریێ و بکەونە ناو تاریکایی؛ لە ترسی هەورەتریشقە، تلی لەگوێیان ڕابکەن، نەکا بمرن. خودا دەورەی لەم خوانەناسانە داوە.

٢٠ لەوانەیە برۆسکەی هەور کوێریان بکا. هەر شریخەی چەخماخە هات، دەکەونە ڕێ و هەرگا لێیان تاریک داهات؛ ڕادەوەستن. خۆ ئەگەر خوا بیویستایە، گوێ و چاوی لەکار دەخستن؛ خوا هەمۆ شتێکی پێدەکرێ.

٢١ ئەی خەڵکینە! هەر ئەو خوایە بپەرستن کە ئێوەو زۆری تریشی پێش ئێوە وەدی هێناوە. بەشکۆ خۆتان بپارێزن.

٢٢ ئەو خودایە هەردی بۆ کردۆن بە ڕایەخ، ئاسمانی بەرزکردەوەو ئاوێکی لەو حەوایەوە بۆ باراندن؛ هەمۆجۆرە بەروبوی - بەهۆی ئەو ئاوە- بۆ رواندن. دەیسا کە ئەوەو زانیوە، چۆن شەریکان بۆ ئەو خوایە پەیدا دەکەن؟

٢٣ ئەگەر لەمەی کە ئێمە بۆ عەبدی خۆمان ناردۆتەخوار بە گومانن و پێشتان وایە ڕاستی بۆچۆن، دەسا ئێوە وێڕای هاوباوەڕەکانتان بە گەلەکۆمەکی یەکتر - جگە لە خوا- سۆرەتێکی وەک ئەو بێژن.

٢٤ ئەگەر نەۆکرد- کە هەرگیز بۆشتان ناکرێ- سا بترسن لەو ئاگرەی دەستەچیلەی تەوەن و لەشی مرۆیەو هەر بۆ خودانەناسەکان هەڵکراوە.

١٧- مەرەد: حاڵ، بار، مەرە. ١٩- لۆزەو: تەوژم، ڕێژنە. تلی: ئەنگوست، قامک، تلهی.

٢٤- تەوەن: بەرد، کوچک، کەڤر. هەڵکراوە، یا: سازکراوە.

وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ كُلَّمَا رُزِقُواْ مِنۡهَا مِن ثَمَرَةٖ
رِّزۡقٗا قَالُواْ هَٰذَا ٱلَّذِي رُزِقۡنَا مِن قَبۡلُۖ وَأُتُواْ بِهِۦ مُتَشَٰبِهٗاۖ
وَلَهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَهُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥﴾
۞ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَسۡتَحۡيِۦٓ أَن يَضۡرِبَ مَثَلٗا مَّا بَعُوضَةٗ فَمَا
فَوۡقَهَاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَيَعۡلَمُونَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن
رَّبِّهِمۡۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ
بِهَٰذَا مَثَلٗاۘ يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرٗا وَيَهۡدِي بِهِۦ كَثِيرٗاۚ
وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ إِلَّا ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهۡدَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقۡطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ
وَيُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾
كَيۡفَ تَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمۡ أَمۡوَٰتٗا فَأَحۡيَٰكُمۡۖ
ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ
ٱلَّذِي خَلَقَ لَكُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ فَسَوَّىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿٢٩﴾

۲۵ بەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، موژدە بدە: باغاتێکی وایان دەبێ، جۆباریان بەبەردا دەڕواو لە هەر میوەیەک بچێژن، ئێژن: بەرێ ئەمە کرابوە بەشی مەو ئێستا وێنەیان هێناوە. ژنەکانیان لەوێ زۆر پاک و خاوێنن؛ تا هەتایەش هەر لە بەهەشتا دەمێنن.

۲۶ خودا لەوە شەرم ناکا مێشوولەو لە پێشکەش کەمتر بە نموونە بێنێتەوە. جا ئەوانەی بەباوەڕن، ڕوون دەزانن ئەمە ڕاستەو لە پەروەرندەیان ڕایە. ئەوانەی خودا نەناسن ئێژن: خودا لەم نموونە هێنانەوە چی گەرەک بوو؟ زۆرانی پێ گومڕا دەکاو فرەشیان شارەزا دەکا. هەر ئەوانە پێی تووشی گومڕایی دەبن کە لەڕێگایە لادەدەن.

۲۷ ئەو کەسانەی پەیمان دەگەڵ خوا دەبەستن و دەیشکێنن؛ ئەو شتەی خودا ویستوویە هەر بەساغی بیهێڵنەوە، دەپسێنن و لە عەردا بەدفەڕی دەکەن، هەر خۆیان زیانبار دەبن.

۲۸ چۆن لەو خوایە حاشا دەکەن کە لە نەبوو، ژیانی داوە بە ئێوەو لە پاشان دەتان مرێنێ و دیسان زیندوو دەکاتەوەو ئەوسا گشتوو بۆ لای ئەو دەگەڕێنەوە؟

۲۹ هەر خۆیەتی هەرچی لە زەمیندا هەیە، بۆ ئێوەی بەرهەم هێناوەو ئەوسا پەرژایە بەرزایی و حەوت نهۆمی لێ دروست کرد. هەر ئەویشە ئاگای لە هەموو شت هەیە.

۲۶- پێشکە: مێشوولە، تۆفانە، پەخشە، پێشی. ۲۹- پەرژان: خەریک بوون.

وَإِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ خَلِيفَةٗۖ
قَالُوٓاْ أَتَجۡعَلُ فِيهَا مَن يُفۡسِدُ فِيهَا وَيَسۡفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحۡنُ
نُسَبِّحُ بِحَمۡدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَۖ قَالَ إِنِّيٓ أَعۡلَمُ مَا لَا تَعۡلَمُونَ
(٣٠) وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلۡأَسۡمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمۡ عَلَى ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِي بِأَسۡمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ (٣١) قَالُواْ
سُبۡحَٰنَكَ لَا عِلۡمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمۡتَنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ
(٣٢) قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ أَنۢبِئۡهُم بِأَسۡمَآئِهِمۡۖ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسۡمَآئِهِمۡ قَالَ
أَلَمۡ أَقُل لَّكُمۡ إِنِّيٓ أَعۡلَمُ غَيۡبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَأَعۡلَمُ مَا
تُبۡدُونَ وَمَا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ (٣٣) وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ
لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ وَٱسۡتَكۡبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ
(٣٤) وَقُلۡنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسۡكُنۡ أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ وَكُلَا مِنۡهَا رَغَدًا
حَيۡثُ شِئۡتُمَا وَلَا تَقۡرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ (٣٥)
فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيۡطَٰنُ عَنۡهَا فَأَخۡرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِۖ وَقُلۡنَا ٱهۡبِطُواْ
بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ وَلَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُسۡتَقَرّٞ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ (٣٦)
فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٖ فَتَابَ عَلَيۡهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ (٣٧)

٣٠ ئەوکاتەی پەروەرندەی تۆ بە فریشتانی ڕاگەیاند: من دەمەوێ بریکارێک لە سەر زەمین دیاری بکەم؛ گوتیان: تۆ کەسێ وا دێنی لەوێدا خراپەبکاو خوێن بڕێژێ، کەچی ئێمە هەر شوکرانەی تۆ دەکەین و پەسنی پیرۆزی تۆ دەدەین؟ گوتی: ئەوی من دەیزانم، ئێوە ئاگاتان لێ نیە.
٣١ خودا هەمۆ ناوێکی فێری ئادەم کرد. ئەوسا هەمۆ شتەکانی لەبەر فریشتەکان ڕاناو گوتی: ئەگەر ڕاستی بۆچۆن، ناوی ئەوانەم بۆ هەڵدەن.
٣٢ گوتیان: هەر تۆی لە کەمایەتی بەدۆری؛ ئێمە بەدەر لەوەی کە تۆ فێرت کردوین، هیچ نازانین. هەر بۆ خۆت زانای کارزانی.
٣٣ گوتی: ئەی ئادەم! دەسا تۆ ناوی هەمۆ ئەوانەیان بۆ هەڵبدە. وەختێ ئادەم هەمۆ ناوێکی بۆ هەڵدان، گوتی: من بە ئێوەم نەوۆت کە هەر خۆمم هەر نهێنی لە عاسمانان و زەمین دان و هەرچی ئێوە وەیشێرن و بیدرکێنن، دەیانزانم؟
٣٤ فەرمانمان بە فریشتان دا، کڕنۆش لەبەر ئادەم بەرن. غەیرەز ئیبلیس هەمۆیان سوژدەیان بۆ برد؛ ئەو کە خۆی بە زلتر زانی، سوژدەی نەبردو سپڵە بۆ.
٣٥ گوتمان: ئادەم! خۆت و ژنت، لە بەهەشت نیشتەجێ بن و هەرچی لەهەرشوێنێ دەخۆن، نۆشی گیانۆ؛ هەر تخۆنی ئەو دار[ی هانا] مەکەوُن؛ چون [بەم کارە] لە ناهەقیکاران دەبن.
٣٦ شەیتان هەڵی خەڵەتاندن و لە بەهەشت دەری پەڕاندن. گوتمان: داوەزنە خوارەوە، خۆتان دوژمنی خۆتانن؛ تا ماوەیێ دیاریکراو، لە سەر زەمین ڕای ببوێرن.
٣٧ ئادەم لە پەروەرندەی ڕا چەند وشەیەکی پێگەییشت. ئەوسا تۆبەکەی قبوڵ کرد. هەر خۆیەتی لە پەژیوانان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٣٥- هانا: ١) پەنا، لەبەرپاڕانەوە بۆ دادپرسین؛ ٢) ئاوها، ئەوجۆرە.
داری هانا: داری قەدەغەی بەهەشت بۆ ئادەم. ٣٧- دلۆڤان: خاوەن بەزەیی.

قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ
هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ
مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّٰىَ فَٱتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ
وَتَكْتُمُوا۟ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟
ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ۞ أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ
وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ
﴿٤٥﴾ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا
يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

٣٨ گوتمان : گشتۆ لە بەهەشت بڕۆنە خوارێ ؛ ئەوسا ئەگەر لای منەوە ڕینوێنییێکتان بۆهات ، ئەوانەی بکەونە شوێنی ڕێنوێنیم ، نە لە هیچ شتێ دەترسن نە خەمدەخۆن .

٣٩ هەر کەسانیش خۆیان تۆشی هەڵەکەن و لە نیشانەکانی من حاشایە بکەن ؛ دەبن بە یاری ئاگرو هەتا سەر هەر تیا دەبن .

٤٠ ئەی زارو زیچی ئیسرائیل ! لەبیرۆ بێ چەندم چاکەدەگەڵ کردۆن . پەیمانی من بەجێ بێنن ؛ منیش پەیمانێ پێم داون ، پێک دێنمو هەر تەنیا لە خۆم بترسن .

٤١ بڕواو هەبێ بەوەی کە ناردۆمەتەخوار ، کە ئەمەش بەڕاست دەزانێ وائێستا لە لای ئێوەیە . مەبنە پێشەنگی ئەوانەی حاشا لەم کتێبە دەکەن ؛ ناشێ نیشانەکانی من بە نرخێکی کەم بفرۆشن . سا هەر لەخۆم ترسۆ هەبێ .

٤٢ ڕاستی ڕەوا بە ناڕەوا دامەپۆشن . حاشاو لەو ڕاستیە نەبێ ، کە بۆخۆتان ناسیوتانە .

٤٣ نوێژ بکەن و زەکات بدەن ؛ دەگەڵ کڕنۆش بەرەکاندا کڕنۆش بەرن .

٤٤ ئاخۆ ئێوە کە فەرمان بەو مەردمە دەدەن چاکەی بکەن ، خۆتانی لێ هەڵداوێرن و هەر خۆشۆ کتێب خوێنەوەن ؟ دەسا چیتانە تێناگەن ؟

٤٥ بۆ خۆڕاگریۆ بۆ نوێژان هانا بەرن ؛ کە ئەم کارە زۆر دژوارە ؛ مەگین هەر بۆ ئەو کەسانەی کە خۆیان بەزل نازانن ؛

٤٦ ئەوکەسانەی سۆردەزانن تۆشی پەروەرێنیان دەبن و دەگەڕێنەوە بۆ لای خۆی .

٤٧ ئەی زارو زێچی ئیسرائیل ! بیر لەو چاکە بکەنەوە کە من دەربارەتانم کرد ؛ لە چاو خەڵکی هەمۆ دنیا پتر ڕێزم لە ئێوەنا .

٤٨ خۆش بپارێزن لەو ڕۆژەی کە کەس تاوانی ناچێتە سەر کەسیتر ؛ نە بارمتەی تێدا هەیەو نە هیچ خۆکڕینەوەیەک ؛ کەسیش دە هانای کەس نایە .

٤٤- هەڵواردن: جیاکردنەوە. ٤٦- سۆرزانین: دڵنیابۆن. ٤٨- بارمتە: گرۆ، شتێک لەباتی شتێکی تر بەئەمانەت دانان.

وَإِذْ نَجَّيْنَٰكُم مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ
مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ ٱلْبَحْرَ فَأَنجَيْنَٰكُمْ
وَأَغْرَقْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَٰعَدْنَا مُوسَىٰٓ
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ
﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَإِذْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم
بِٱتِّخَاذِكُمُ ٱلْعِجْلَ فَتُوبُوٓا۟ إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ
﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ جَهْرَةً
فَأَخَذَتْكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰكُم مِّنۢ
بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
ٱلْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا
رَزَقْنَٰكُمْ ۖ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

٤٩ ئەوسا کە ڕزگارم کردن لە فیرعەون و داروودەستەی، کە سەرەڕای
جزیادانۆ، کوڕانی لێ سەر دەبڕین و ژنەکانی ساغ دەهێشتن؛ کە لەمەدا
ئەزموونی زۆر مەزن هەبۆ لە پەروەرندەتانەوە.
٥٠ ئەوساش کە ئێمە دەریامان بۆ قەلاشتن و نەجاتن دان و ئەوانەی وەل
فیرعەون بۆن، هەموومان بە خنکاندن داو ئێوە تماشاو دەکردن.
٥١ ئەوساکەش کە دەگەڵ مووسا، ژوانی چل شەوەمان دانا، ئێوە ئەو
ناهەقیەتان کرد: پاش ئەو گوێرەکەتان پەرست.
٥٢ لە پاش ئەمەش لێتان خۆش بۆین؛ بەشکوو شوکرانەبژێر بن.
٥٣ ئەوساش کە ئێمە بە مووسا کتێب و هۆی بژاردن دا؛ بەشکوو ئێوە
شارەزابن.
٥٤ ئەوساش مووسا بە هۆزەکەی خۆی ڕاگەیاند: گەلۆ! بە گۆلک پەرستیوو
ناهەقیتان لە خۆتان کرد؛ پەژیوانی لەلای بەدیهێنەرتانەوە دەربڕن؛
سا وەرن یەکتر بکووژن؛ لای بەدیهێنەرتانەوە ئەمکارە بۆتان چاترە. کە
تۆبەی لێ قبووڵ کردن؛ هەر ئەویشە لە پەژیوانان خۆش دەبێ و دلۆڤانە.
٥٥ ئەوساش کە بە مووساتان گوت: ئێمە بڕوات پێ ناهێنین تا ئاشکرا خوا
نەبینین؛ کە هەر لەبەر چاوی خۆتان بروسکەتان بەسەرداهات.
٥٦ لەپاش ئەوەی کە مردبۆن سەر لەنوێ زیندوون کردنەوە، شایەت شوکرانە
بژێربن.
٥٧ هەوریشمان کردە سەیوانوو؛ گەزۆو مەلی شێلاقەشمان بۆ هەناردن:
بخۆن لەو بژیوە پاکەی بەشمان داون. ئەوان ناحەقییکیان لە ئێمە
نەکرد؛ دەربارەی خۆیان ناحەق بۆن.

٥٧- سەیوان: سابات، سایەبان. **شێلاقە:** کەڕەواڵە.

وَإِذْ قُلْنَا ٱدْخُلُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ فَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا
وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَٰيَٰكُمْ ۚ
وَسَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ قَوْلًا
غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ رِجْزًا مِّنَ
ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ وَإِذِ ٱسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ
لِقَوْمِهِۦ فَقُلْنَا ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنفَجَرَتْ مِنْهُ
ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا۟
وَٱشْرَبُوا۟ مِن رِّزْقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَٰحِدٍ فَٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ
يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ مِنۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُومِهَا
وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ ٱلَّذِى هُوَ أَدْنَىٰ
بِٱلَّذِى هُوَ خَيْرٌ ۚ ٱهْبِطُوا۟ مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلْمَسْكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ
ٱللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
ٱلنَّبِيِّۦنَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

٥٨ ئەوساش پێمان ڕاگەیاندن: بڕۆنە ناو شارەکەوە؛ هەر شتێکی دەخۆن و چی دەخۆنەوە، بە ئارەزۆی خۆتان بکەن. هەر لە دەرگا چۆنە ئەو دیو، سوژدە بەرن و بێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەرکی گرانمان مەخە سەر. ئەوسا مە لە گوناهانۆ خۆش دەبین و پاداشمان لە مەڕ کارچاکان پتر دەبێ.

٥٩ ئیتر لەڕێلادەرەکان - هەرچی بەوان سپێرابۆ - بەراوەژۆ ڕەفتاریان کرد؛ ئەوسا ئێمەش لە تۆڵەی ئەو بەدفەڕیەدا، بەڵایەکمان لە عاسمانەوە بۆ ناردن.

٦٠ ئەو هەڕەتەش کە وا مۆسا ئاوی بۆ پەیڕەوانی خواست. گوتمان: بە دارعاساکەی خۆت لەو بەردە دە! دوازدە کانی لێ هەڵقوڵی؛ هەر تیرەیەک جێی وەخواردنی خۆی زانی. سا لەوبەشەی خودا داویە بخۆن، وەخۆن، لە عەرزا بەدفەڕی مەکەن.

٦١ ئەو دەمەشتان لەبیر بێ کە گوتتان: موسا ئێمە بە یەکجۆرە خۆراک هەدا نادەین؛ لە پەروەرندەت بخوازە لەوەی زەوی دەیڕوێنێ، وەک سەوزەوات و خەیارو نیسک و سیرو پیواز، بۆمان بەرهەم بێنێ. گوتی: ئێوە خراپ بە چاک دەگۆڕنەوە؟ سەر بەرەژێر بچنە شارێک دڵخوازی ئێوە لەوێیە. بەڵام چونکە لە نیشانانی خودا حاشایان دەکرد، هەر لە ناهەق پێغەمبەرەکانیان دەکوشت، یاغی بۆن و ملیان لە دەس دریژی دەنا، وەبەر غەزەبی خوا کەوتن و چارەڕەشی و زەبۆنیان بۆ بڕیار درا.

٥٩- بەراوەژۆ: پێچەوانە، ئاوەژۆ، واژی.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ
مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأَخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم
بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ
بَعْدِ ذَٰلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ
ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَوْاْ مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ
مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُواْ بَقَرَةً قَالُوٓاْ أَتَتَّخِذُنَا
هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُواْ
ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ
وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذَٰلِكَ فَٱفْعَلُواْ مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾
قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ
إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ﴿٦٩﴾

٦٢ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئەو کەسانەش کە جۆلەکەو فەلەو سایبی مەزەب بۆن، ئەگەر بە خواو ڕۆژی پەسڵان باوەڕیان بێ و ئاکار چاک بن، لەلای پەروەرندەیان ڕا پاداشی خۆیان پێ دەگاو نە هیچ ترسێکیان لەسەرە، نە خەم دەخۆن.

٦٣ ئەوساش کە ئێمە بەڵێنمان لێ وەرگرتن و کێوی تۆرمان بەسەرتانەوە بڵندکرد؛ گوتمان: هەرچی پێمان داوْن توندی بگرن، چی تێدا لەبیری مەکەن. شایەتا خۆبپارێزن.

٦٤ لەپاش ئەوە خۆتان لێ بوارد. ئەگەر چاکەو بەزەیی خوا دەهاناتان نەهاتایە، ئێوە لە زیانباران بۆن.

٦٥ لەحاڵی ئەو کەسانەشتان خەبەردار بۆن کە وا لە ڕۆژی شەممەدا لەڕادەی خۆیان دەرکەوتن، پێمان گوتن: مەیمۆنی تڕۆکراو بن.

٦٦ بە پەندێکێ وامان بردن، هاوچەرخان و دوای ئەوانیش، چاوترسێن کاو دەرسێک بێ بۆ پارێزگاران.

٦٧ بیر لەوجارەش بکەنەوە کە مۆسا بە هۆزەکەی گوت: خودا فەرمانۆ پێ دەدا کە ئێوە چێڵێک سەرژێ کەن. گوتیان: ئاخۆ دەتەوێ گاڵتەن پێ بدەی؟ گوتی: پەنادەبەم بە خوا کە لە ڕیزەی نەزانان بم.

٦٨ گوتیان: لە پەروەرندەی خۆت پرسیاربکە، چۆن چێڵێکە؟ گوتی: ئێژێ ئەو چێڵەیە کە نە پیری پەک کەوتەیەو نە کەم تەمەن؛ ناوەنجی یە. بە چیتان فەرمان پێدراوە دەبێ بیکەن.

٦٩ گوتیان لە پەروەرندەی خۆت پرسێ بکە پێمان بێژێ چڕەنگێکە؟ گوتی: ئێژێ چێڵێکی هێندە ڕەنگ زەردە، تواشاچی دڵخۆش دەکا.

٦٦-پەند: دەرسی تەمێ‌کردن. ٦٧-چێڵ: مانگا. سەرژێ‌کردن: سەربڕین.

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ ٱلۡبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيۡنَا وَإِنَّآ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهۡتَدُونَ ٧٠ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا ذَلُولٞ
تُثِيرُ ٱلۡأَرۡضَ وَلَا تَسۡقِي ٱلۡحَرۡثَ مُسَلَّمَةٞ لَّا شِيَةَ فِيهَاۚ قَالُواْ
ٱلۡـَٰٔنَ جِئۡتَ بِٱلۡحَقِّۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُواْ يَفۡعَلُونَ ٧١ وَإِذۡ
قَتَلۡتُمۡ نَفۡسٗا فَٱدَّٰرَٰٔتُمۡ فِيهَاۖ وَٱللَّهُ مُخۡرِجٞ مَّا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ ٧٢
فَقُلۡنَا ٱضۡرِبُوهُ بِبَعۡضِهَاۚ كَذَٰلِكَ يُحۡيِ ٱللَّهُ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَيُرِيكُمۡ
ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٧٣ ثُمَّ قَسَتۡ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ
فَهِيَ كَٱلۡحِجَارَةِ أَوۡ أَشَدُّ قَسۡوَةٗۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلۡحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
مِنۡهُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ وَإِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخۡرُجُ مِنۡهُ ٱلۡمَآءُۚ وَإِنَّ
مِنۡهَا لَمَا يَهۡبِطُ مِنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ
٧٤ ۞ أَفَتَطۡمَعُونَ أَن يُؤۡمِنُواْ لَكُمۡ وَقَدۡ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ
يَسۡمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوهُ
وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٧٥ وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا
وَإِذَا خَلَا بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ قَالُوٓاْ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ
ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمۡۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٧٦

٧٠ گوتیان: دیسان لە پەروەرندەت بپرسە با پێن بڵێ چۆن چۆنیە؟ مانگا سەری لێ تێک داوین؛ ئەگەر خودا خۆی حەزبکا دەتوانین شارەزاببین.

٧١ گوتی: ئێژێ نە چێڵێکی هەڤۆتییە، جۆتی بکاو نە ئاودەکێشێ بۆ زەوی، هیچ پەڵەشی تێدانیە. گوتیان: ئێستا ڕاستەکەت بۆ خستینەڕو. ئیتر ئەوسا سەریان ژێ کرد؛ وەختیش بۆ ئەم کارە نەکەن.

٧٢ ئەوسا یەکێکتان کوشتبو، [لەسەر گوژەر] یەکتریتان تێوەدەدا، کە خودا بۆی وەدەرخستن ئەوی کە دەتان شاردەوە.

٧٣ ئەوسا گوتمان: پاژێک لە لاشی چێڵەکە لە لاکی کوژراوەکەدەن، خودا ئاوا مردوٚ زیندوٚ دەکاتەوەو ئاوا نیشانەکانی خۆی نیشان دەدا، بەشکوٚ بتوانن تێ بگەن.

٧٤ لەپاش ئەمەش بوٚنە دڵڕەقێکی وەها لە چەشنی بەرد؛ بگرە ڕەقتریش بوٚ لە بەرد؛ چونکە تەختەبەردی وا هەن چەند جۆباری لەبەر دەڕۆن؛ هەیشە ترەکترەک دەبێو ئاوی لێوە فیچقە دەکا؛ هیواش هەیە لە ترسی خوا جاڵە دەبێ. خوا لە هەرکارێکی دەیکەن ئاگادارە.

٧٥ ئاخۆ ئێوە بەو هیوایەن کە باوەڕیتان پێبێنن، کەچی دەستەیەک هەر لەوان وتاری خوایان دەبیستو لەپاش ئەوە تێی دەگەیین، دەیانگۆڕیو دەشیانزانی کە دەیگۆڕن؟

٧٦ هەرگایەکیش توٚشی باوەڕداران دەبن، ئێژن: باوەڕمان هێناوە. هەرگا دەگەنە یەکتری، پێان ئێژن: ئاخۆ ئێوە ئەو زانستەی خوا پێداون لای ئەوانی دەدرکێنن، تا بیکەنەبەڵگەی خۆیان لجەم پەروەرندەی ئێوە؟ دەئاخر تاکەی تێ ناگەن!؟

٧١- هەڤۆتی: ڕاهێنراو، فێرکراو. **٧٢- گوژەر:** کوژراو. **تێوەدان:** ئالودەکردن.

٧٤- جاڵە: جارە، بەردی گلارەوەبوٚ لە کێف.

أَوَلَا يَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَ ﴿٧٧﴾
وَمِنۡهُمۡ أُمِّيُّونَ لَا يَعۡلَمُونَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِيَّ وَإِنۡ هُمۡ
إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ يَكۡتُبُونَ ٱلۡكِتَٰبَ بِأَيۡدِيهِمۡ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشۡتَرُواْ بِهِۦ ثَمَنٗا قَلِيلٗاۖ
فَوَيۡلٞ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتۡ أَيۡدِيهِمۡ وَوَيۡلٞ لَّهُم مِّمَّا يَكۡسِبُونَ
﴿٧٩﴾ وَقَالُواْ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامٗا مَّعۡدُودَةٗۚ قُلۡ
أَتَّخَذۡتُمۡ عِندَ ٱللَّهِ عَهۡدٗا فَلَن يُخۡلِفَ ٱللَّهُ عَهۡدَهُۥٓۖ أَمۡ تَقُولُونَ
عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ مَن كَسَبَ سَيِّئَةٗ
وَأَحَٰطَتۡ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذۡ
أَخَذۡنَا مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ لَا تَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ
إِحۡسَانٗا وَذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَقُولُواْ
لِلنَّاسِ حُسۡنٗا وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ
تَوَلَّيۡتُمۡ إِلَّا قَلِيلٗا مِّنكُمۡ وَأَنتُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٨٣﴾

۷۷ بۆچی ئەمانە نازانن هەرچی نهێنی دڵیانەو هەرچی بە ئاشکرا دەیڵێن، خوا دەیزانێ ؟

۷۸ لەوانیشدا ئی‌وا هەن کە نەخوێندەن‌و بێژگە ئارەزۆ، لەکتێب سەردەرناکەن ؛ ئەمانە هەر لەخەیاڵات‌و گوماندان.

۷۹ سا هاوارە بۆ ئەوانە بە دەستی خۆ کتێبەکە دەنۆسن‌و پاشان ئێژن : ئەمە لەخواوە هاتوە، تا بە نرخێ کەم بیفرۆشن. هاوار لەوان لەوەی بە دەس نۆسیویانەو هاوار لەوان بۆ نرخێ گیریان کەوتوە.

۸۰ دەشڵێن : ئاگر تۆشمان نابێ ؛ مەگین چەند ڕۆژێ ، ئەویش کەم. بێژە : ئاخۆ خودا بەڵێنی پێداوْن - کە خودا لە بەڵێنی خۆی پاشگەز نابێ - یان هەر لە نەزانیەوە قسە لەسەر خودا دەکەن ؟

۸۱ دیارە هەرکەس خۆی تۆشی خراپە بکاو خراپەکەی دەوری دابێ، ئەوانە یاری ئاگرن‌و تا هەتا هەر تێیدادەبن.

۸۲ ئەوانەش کە باوەڕدارو ئاکارچاک بۆن، بەهەشتین‌و هەر لەوێدا دەمێننەوە.

۸۳ ئەو سەردەمەش کە پەیمانن لە بەرەی ئیسرائیل وەرگرت : غەیرەز خودا نەپەرستن‌و چاکە دەگەڵ داک‌و باب‌و نزیکان‌و هەتیوو هەژاران کەن‌و بۆ مەردم قسەی‌باش بکەن ؛ نوێژبکەن‌و زەکات بدەن ؛ لەدوای ئەوە - کەمێک نەبێ - پشتۆتێ کردو خۆۆ لە پەیمانەکە بوارد.

۷۸- مەبەست لە «بێژگە ئارەزۆ»، ئەوەیە کە: هەر ئەوەندە لەکتێب(تەورات) تێ‌گەیشتون کەخوایان لێ خۆش‌دەبێ‌و باب‌و کاڵیان - کەپێغەمبەر بۆن - تکایان بۆدەکەن. «کەششاف»

وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ لَا تَسۡفِكُونَ دِمَآءَكُمۡ وَلَا تُخۡرِجُونَ
أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمۡ ثُمَّ أَقۡرَرۡتُمۡ وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ ٨٤
ثُمَّ أَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ تَقۡتُلُونَ أَنفُسَكُمۡ وَتُخۡرِجُونَ فَرِيقٗا
مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمۡ تَظَٰهَرُونَ عَلَيۡهِم بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ
وَإِن يَأۡتُوكُمۡ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمۡ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيۡكُمۡ
إِخۡرَاجُهُمۡۚ أَفَتُؤۡمِنُونَ بِبَعۡضِ ٱلۡكِتَٰبِ وَتَكۡفُرُونَ
بِبَعۡضٖۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفۡعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمۡ إِلَّا خِزۡيٞ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلۡعَذَابِۗ
وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٨٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا بِٱلۡأٓخِرَةِۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ
يُنصَرُونَ ٨٦ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَقَفَّيۡنَا مِنۢ
بَعۡدِهِۦ بِٱلرُّسُلِۖ وَءَاتَيۡنَا عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدۡنَٰهُ
بِرُوحِ ٱلۡقُدُسِۗ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمۡ رَسُولُۢ بِمَا لَا تَهۡوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ
ٱسۡتَكۡبَرۡتُمۡ فَفَرِيقٗا كَذَّبۡتُمۡ وَفَرِيقٗا تَقۡتُلُونَ ٨٧ وَقَالُواْ
قُلُوبُنَا غُلۡفُۢۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَقَلِيلٗا مَّا يُؤۡمِنُونَ ٨٨

٨۴ پەیمانیشمان لێتان ئەستاند کە: هۆنی یەکتر مەڕێژن و خۆتان هەر لە زێدی خۆتان وەدەرمەنێن. پاشان بۆ ئەو پەیمانەشتان بڕیارۆداو بۆخۆشتان شایەتی دەدەن.

٨٥ لەدوای ئەوەش هەر خۆتان بۆن کوشتارۆ لە یەکتر دەکرد؛ بە پشتیوانی خەڵکی تر- بە تاوان و دەسدرێژی - هێندێ کە هەر لە خۆتانن، لە وڵاتیان وەدەردەنێن. کە لیشۆ بەدیل دەگیرێ، هەمۆتان خوێنەکەی دەدەن؛ کە هیچ بۆشتان ڕەوانیە دەریان بکەن. ئاخۆ ئێوە بە هێندێ لە ناوەرۆکی کتێبەکەو بڕوادەکەن، لە هێندێکی حاشادەکەن؟ هەر کەس لەنگۆ ئەوە بکا دیارە لە ژیانی دنیادا ڕیسوادەبێ و لەو دنیاشا زۆر بە توندی ئازار دەدرێ. خودا لە هەمۆ کارێکتان ئاگادارە.

٨۶ ئەو کەسانە ژینی دنیایان کڕیوەو قیامەتیان لە نرخی داوە، ئیتر نە باری ئازاریان سۆک دەکرێ و نە کەس یاریدەیان دەدا.

٨٧ ئێمە خۆمان کتێبمان داوە بە مۆساو چەند پێغەمبەری تریشمان لە دوای ئەو نارد. چەند بەڵگەی زۆر ئاشکراشمان دا بە عیسای کوڕی مەریەم، لە گیانی پیرۆزی خۆشمان یاریدەن دا. هەتا ئێستا هەر پێغەمبەرێکۆ بۆ هات و شتێ وای گوت کە ئێوە لێتان خۆش نەهات، خۆتان لەو بەزلتر زانی و بە هێندێکتان گوت درۆزن و هێندێکیشیانۆ هەر کوشتۆن.

٨٨ گوتیان: دڵمان سەرپۆشی پێدا دراوە. نەخێر، ئەوان بەهۆی لە خودا لادانیان، بەر نەحلەتی خوادا کەوتۆن و بەدەگمەن بڕوا دەکەن.

٨۴– زێد: زاگە، نیشتمان. **٨٥– لەنگۆ:** لەئێوە.

وَلَمَّا جَآءَهُمۡ كِتَٰبٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ وَكَانُواْ
مِن قَبۡلُ يَسۡتَفۡتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا جَآءَهُم
مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦۚ فَلَعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٨٩
بِئۡسَمَا ٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمۡ أَن يَكۡفُرُواْ بِمَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ بَغۡيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ
فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٖۚ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٞ مُّهِينٞ ٩٠
وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ ءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ نُؤۡمِنُ بِمَآ
أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَيَكۡفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا
لِّمَا مَعَهُمۡۗ قُلۡ فَلِمَ تَقۡتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبۡلُ إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ ٩١ ۞ وَلَقَدۡ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
ثُمَّ ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ ٩٢
وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ
مَآ ءَاتَيۡنَٰكُم بِقُوَّةٖ وَٱسۡمَعُواْۖ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا
وَأُشۡرِبُواْ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡعِجۡلَ بِكُفۡرِهِمۡۚ قُلۡ
بِئۡسَمَا يَأۡمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٩٣

٨٩ هەرکاتێکی کتێبێکیان لە لایەن خوداوە بۆ دێ و ئەم کتێبەش دەسەلمێنێ کە ئێستا لەلای ئەوانەو لە پێشۆشدا گەرەکیان بۆ بە سەر خودانەناساندا زاڵیان بکا، کەچی وختێ هات و ناسیان، بەگژیدادێن. دەسا کەسانێ دژ بەوْن، بەر نەحلەتی خودا کەوْن.

٩٠ ئای کە خۆیان بە نرخێکی خراپ فرۆشت! هەر چونکە خوا لە هەر عەبدێ لە عەبدانی وا حەزبکا بە چاکەی بخوێنێتەوەو فەرمانی خۆی بەو بسپێرێ، ئێرەیی بەو دەردەی بردن کە لێی بکەونە حاشایە؛ بەم کارەیان دوجار وەبەر غەزەب کەوتن؛ ئەو چاوچنۆکانە ئازارێکی ئابڕووبەریان دەبێ .

٩١ ئەگەر بێتو پێیان بێژن: بەوکتێبەی خودا ناردوێەتەخوارێ ، بڕواو هەبێ، ئێژن: ئێمە هەر بەو کتێبەی کە بۆ خۆن هاتۆتە خوار، بڕوادەکەین؛ کتێبیتر - با بڕواشی بە کتێبەکەی ئێمە هەبێ - ئێمە بە ڕاستی نازانین. بێژە: ئەگەر بڕواۆ هەیە، ئەدی بۆچی لە پێشودا پێغەمبەرەکانی خوداو [لە خوت و خۆڕایی] دەکوشت؟

٩٢ کاتێ مۆساش بە چەندین نیشانەی پتەو هاتەلاتان، کەچی دوای ئەو گوێرەکەیەکتان پەیداکرد، دەتانپەزست. ناهەقیتان لە خۆتان کرد.

٩٣ لەو کاتەشدا کە پەیمانن دەگەڵ بەستن و کێوی تۆرمان لەسەرتان بەرزکردەوەو پێمان گوتن: هەرچی لە ئێمەوڕا بۆدێ توندی بگرن و ببیسن؛ گوتیان: بەڵی، بیستمان و گوێ نادەینێ. ئەوینی گۆڵکپەرستی وەهایان دەدڵ چەقیبو باوەڕی لەبیربردنەوە. بێژە ئەگەر بڕوادارن، بڕواکەتان تۆشی کاری گەلێ نالەباری کردون .

٩١- خۆن:خۆمان، وێمان.

قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْـَٔاخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً مِّن
دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾
وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّـٰلِمِينَ
﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٍ وَمِنَ ٱلَّذِينَ
أَشْرَكُوا۟ ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِۦ
مِنَ ٱلْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ
مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ
﴿٩٧﴾ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ
وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَـٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ
إِلَيْكَ ءَايَـٰتٍۭ بَيِّنَـٰتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلْفَـٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾
أَوَكُلَّمَا عَـٰهَدُوا۟ عَهْدًا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٌ مِّنْهُم ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ
كِتَـٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

٩٤ بێژە: ئەگەر بەڕاستانەو پێتان وایە لە خوداوە ماڵی ئەولا بۆ ئێوە تەرخان کراوەو بەشی کەسی تێدانیە، دەسا داوابکەن بمرن.

٩٥ هەرگیز ئەو داوایە ناکەن، چون دەزانن چیان کردوە؛ خوداش ناهەقان دەناسێ.

٩٦ بێگومانە دەیانبینی لە هەمۆکەس لە دنیادا بۆ ژیانێ پاپا تڕن؛ تەنانەتی لەو کەسانەش کە شەریک بۆ خوا دەناسن. هەرکام لەوان پێ خۆشە هەزار ساڵ بژی. خۆ تەمەنی هەزار ساڵەش لە ئازار دوری ناخاتەو. خودا هەمۆ کردەیانی لەبەر چاوە.

٩٧ بێژە هەرکەس کە دوژمنی جوبرائیلە[بابزانێ:] هەر ئەوە کە ئەم قورئانەی - بە ئیزنی خوا- حەواڵەی دڵی تۆ دەکاو بە کتێبەکانی دیکەی ئاسمانیش باوەڕدەکاو ڕێشاندەرو مژدەدەرە بۆ ئەوانەی باوەڕدارن.

٩٨ هەرکێ دژی خوداو پێغەمبەرەکانی و فریشتانی و جوبرائیل و میکایل بێ، خوداش دژ خوانەناسانە.

٩٩ دیارە ئێمە نیشانانی ئاشکران بۆ تۆ ناردوە؛ ئەوانەی حاشای لێدەکەن، هەر لە ڕێ لادەرەکانن.

١٠٠ ئەدی بۆچی هەر جارێکی پەیمان دەگەڵ خوا دەبەستن، هێندێک هەر لە ناو ئەواندا دێن هەڵی‌دەوەشێننەوە. زۆرینەشیان هەر باوەڕی پێ‌ناهێنن.

١٠١ دوای ئەمەی ئەم پێغەمبەرە خودا ناردۆیەتە ناویان، بڕوای بەو کتێبەش هەیە کە لایانە؛ دیسان هێندێک لەوانەی ئەهلی کتێبن، لە کتێبی خوا خۆدەبوێرن و روی تێ‌ناکەن. هەر ئێژی نەشیان زانیوە.

٩٦-پاپا: تامەزرۆ، زۆر بە تاسەو داواکار.

وَٱتَّبَعُوا۟ مَا تَتْلُوا۟ ٱلشَّيَٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَٰنَ ۖ وَمَا كَفَرَ
سُلَيْمَٰنُ وَلَٰكِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ كَفَرُوا۟ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ
ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَٰرُوتَ وَمَٰرُوتَ ۚ
وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ
فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَزَوْجِهِۦ ۚ
وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ
مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا۟ لَمَنِ ٱشْتَرَىٰهُ
مَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا۟ بِهِۦٓ
أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟
وَٱتَّقَوْا۟ لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ خَيْرٌ ۖ لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ
﴿١٠٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَقُولُوا۟ رَٰعِنَا وَقُولُوا۟
ٱنظُرْنَا وَٱسْمَعُوا۟ ۗ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾
مَّا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَلَا ٱلْمُشْرِكِينَ
أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

١٠٢ کەوتۆنە شوێن ئەوشتانەی شایەتینی لە زەمانی پاشایەتی سولەیماندا بە ورتە دەیان خوێندەوە. سولەیمان خوانەناس نەبۆ؛ شایەتینی خوانەناس بۆن؛ خەڵکیان فێرەجادۆ دەکرد. ئەو زانستەش کە هاتبوە سەر هارۆت و مارۆتی جۆتەفرشتە لە بابلدا، هەر کەسێکیان فێری جادۆ بکردایە، پێشەکی تێیان دەگەیاند: ئێمە هەر بۆ جەڕباندنین، نەکەی خودات لەبیربچێ؛ هەر هێندەشیان لێ فێردەبۆن ژن و شۆ لێک جیاوەکەن؛ کە توانای ئەوەیان نەبۆ - بێ ئیزنی خوا- زیان لە هیچ کەسێ بدەن. هەر شتێکی وا فێردەبۆن کە زیان لە خەڵک بداو بۆ خۆیان سۆدێکی نەبێ؛ دەشیانزانی کڕیارانی جادۆگەری لەو دنیا هیچ بەشیان نیە. ئای ئەگەر تێگەیشتبان دەیانزانی چۆن خۆیان خراپ دەفرۆشن.

١٠٣ ئەمان ئەگەر بڕوایان بە خودا هەباو پارێزگار بان، دەیانزانی کە پاداشی چاکتر وا لەلای خودایە.

١٠٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە مەبێژن «راعِنا»؛ بێژن: «تماشامان بکە» و گوێ بدەنێ. بۆ ئەو خودانەناسانە جەزرەبەی زۆر بەژان هەیە.

١٠٥ ئەوانەی ئەهلی کتێبن و دینی خۆیان لەدەس داوەو ئەوانەی خوا بە خاوەن شەریک دەزانن، حەز ناکەن هیچ شتێکی چاکتان لە پەروەرندەوڕا بۆ بێ. خوداش بە مەیلی خۆیەتی، لە هەر کەسێ خۆی حەزبکا- بەتایبەتی - بە چاکە دەیخوێنێتەوە. خودا خێوی چاکەو بەزەی هەرە زۆرو زەوەندەیە.

١٠٢-**جەڕباندن**: تاقی کردنەوە. ١٠٤-وشەی «**راعِنا**» یانێ: چاک گوێمان بدەرێ؛ بەڵام جۆلەکەکان کاتێ دەگەڵ پێغەمبەرا(د) قسەیان دەکرد دەیانگوت:«**راعِنو**» کە عیبریەو بە مانای مرۆی زۆر خراپە! جا لەبەر ئەوە خودا فەرمانی دا کە بەجێ «**راعِنا**» بێژن: «**اُنظُرنا**» یانی تەماشامان بکەو هۆشت پێمانەوە بێت.

١٠٥-**خێو**: خاوەن، ساحێو. **زورو زەوەند**: یەکجار زۆر.

۞ مَا نَنسَخْ مِنْ ءَايَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ أَوْ مِثْلِهَآ ۗ
أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ
مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن
وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَن تَسْـَٔلُوا۟ رَسُولَكُمْ
كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ
ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا
مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟
وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ
﴿١٠٩﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم
مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
﴿١١٠﴾ وَقَالُوا۟ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ ۗ
تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

١٠٦ هەر ئایەتێک لەکاربخەین یان لە بیری ببەینەوە، ئایەتێکی لەو باشتر یان هەر وەک ئەوی ئەخەینەجێ. مەگەر نەتزانیوە خودا هەمۆ کارێکی پێ دەکرێ؟

١٠٧ نەتزانیوە کە ئەم عەرزو عاسمانانە هەر مولّکی خوان، غەیرەز خوداش دۆستو هاریکارتان نیە؟

١٠٨ ئاخۆ ئێوە دەتانەوێ لە پێغەمبەرتان بپرسن، وەکۆ پێشۆ لە مۆسا پرسیارکرابۆ؟ هەر کەسێکیش بێ خودایی بە باوەڕ بگۆڕێتەوە، بەبێ‌گومان رێگەی راسی لێ ون‌بوە.

١٠٩ زۆر کەس لە خاوەن کتێبان - چونکە ئێرەییو پێ‌دەبەن - حەزێ دەکەن لەپاش باوەڕی هێنانۆ - کە لەلاشیان ئاشکرایە ڕاست کامەیە - پەژیوانۆ بکەنەوە. ئێوە چاویان لێ بپۆشنو لە هەڵەکانیان ببۆرن، تا فەرمانی خودا دەگا؛ خوا هەمۆ کاری پێ‌دەکرێ.

١١٠ نوێژ بکەن و زەکات بدەن؛ هەرچاکەیەک بکەنە پێش‌باری خۆتان، لای خودا پێودەگاتەوە؛ هەرچی بیکەن خوا دەیبینێ.

١١١ گوتیان: هەر تەنیا مۆسایی یان عیسایی دەچنە بەهەشت؛ ئەمە ئاواتی خۆیانە. بێژە: دەسا بەڵگەی خۆتانن نیشان دەن! ئەگەر پێۆوایە راست دەکەن.

١١٢ بەڵێ، هەرکەس - بەبێ خەوش - هەمیشە روی لە خودابێو ئاکارچاک بێ، پاداشی خۆی لە پەروەرندەی وەردەگرێو ئەم کەسانە نە هیچ ترسێکیان دێتە سەر، نە خەم دەخۆن.

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ لَيۡسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ
لَيۡسَتِ ٱلۡيَهُودُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُمۡ يَتۡلُونَ ٱلۡكِتَٰبَۗ كَذَٰلِكَ قَالَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ١١٣ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ أَن يُذۡكَرَ فِيهَا ٱسۡمُهُۥ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَآۚ أُوْلَٰٓئِكَ مَا كَانَ
لَهُمۡ أَن يَدۡخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَۚ لَهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞ
وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٞ ١١٤ وَلِلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ وَٱلۡمَغۡرِبُۚ
فَأَيۡنَمَا تُوَلُّواْ فَثَمَّ وَجۡهُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ١١٥
وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۖ بَل لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ١١٦ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ١١٧ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
لَا يَعۡلَمُونَ لَوۡلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوۡ تَأۡتِينَآ ءَايَةٞۗ كَذَٰلِكَ
قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّثۡلَ قَوۡلِهِمۡۘ تَشَٰبَهَتۡ قُلُوبُهُمۡۗ
قَدۡ بَيَّنَّا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ١١٨ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ
بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗاۖ وَلَا تُسۡـَٔلُ عَنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡجَحِيمِ ١١٩

١١٣ جهوٗ گوتیان : فەلەکان هیچ کارەیەک نین. فەلەش گوتیان: جوٗلەکەکان لەسەر هیچن؛ کە هەر دولاش کتێب خوێنن. نەزانیش هەر ئەوەی دەڵێن کە ئەمانە پێان ئێژن. ئەوسا خودا ڕوٚژی قیامەت بەوکارەیانە ڕادەگا کە کێشەیان لەسەری بوٗ.

١١٤ کێ ناهەقترە لەو کەسەی ڕێگەنەدا ناوی خودا لە مزگەوتەکانی خوادا بهێندرێ‌و هەوڵیش بدا وێران ببن؟ نەدەبوایە ئەمانە هەر بچنەناویان مەگین بە ترس‌و لەرزەوە. بەشیان لە دنیا سوٚکی‌یەو لە قیامەتیش ئازاری دژواریان هەیە.

١١٥ خوٚرهەڵات‌و خوٚرئاوا - هەرتک - هی خودان؛ ڕوٚبکەنە هەرلایەکی، خوا لەوێیە ؛ زانستی خوا بەربڵاوەو ئاگادارە.

١١٦ گوتیان: خوا بوٚ خوٚی فرزەندی هەڵبژیوە. خودا لەوشتانە پاکە؛ بەڵکو هەرچی لە ئاسمانان‌و زەمینە، گش بوٚ ئەوەو گشتی بەر فەرمانی ئەوٗن.

١١٧ داهێنەری عاسمانەکان‌و زەمینەو هەرکە ویستی کارێ پێک بێ، فەرمان دەدا: ببە! دەبێ.

١١٨ لە هیچ نەزانەکان گوتیان: بوٚچی خوا ئێمە نادوێنێ، یان بەڵگەیکمان بوٚ نایە ؟ بەر لەوانیش هەر ئەم قسانەیان هەبوە. دیارە دڵیان لێکتردەکەن. ئێمە بەڵگەکانی خوٚمان نیشانی ئەوانە داوە کە ئامادەن بیسەلمێنن.

١١٩ ئێمە توٚمان بە تێڕادیوی ناردوە کە مزگێنیش بدەی‌و بیشیان‌ترسێنی؛ دەربارەی دوٚژەهیەکانیش بەرپرس نیت.

١١٦-هەڵبژین: هەڵبژاردن. ١١٩-تێڕادیوی: متمانەپێکردن، پێداپەرمیان.

وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ
هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَ ٱلَّذِى جَآءَكَ
مِنَ ٱلْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ
ٱلْكِتَٰبَ يَتْلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ
فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٢١﴾ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ
أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢٢﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا
لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنفَعُهَا
شَفَٰعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾ ۞ وَإِذِ ٱبْتَلَىٰٓ إِبْرَٰهِۦمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٍ
فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّى جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِى ۖ قَالَ لَا
يَنَالُ عَهْدِى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٢٤﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا ٱلْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ
وَأَمْنًا وَٱتَّخِذُوا۟ مِن مَّقَامِ إِبْرَٰهِۦمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَآ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِۦمَ
وَإِسْمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلْعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ
ٱلسُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِۦمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنًا وَٱرْزُقْ
أَهْلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُم بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۖ قَالَ وَمَن كَفَرَ
فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

١٢٠ ئەم جوولەکانەو فەلانە، تا نەچیە سەردینی ئەوان، هەرگیز خۆشیان لەتۆ نایە. بێژە: ڕێی ڕاس هەر ڕێی خوداس. ئەگەر تۆ پاش ئەوزانستەی بۆت هاتوە، شوێن ئارەزوی ئەوان کەوی، ئیتر خودا دۆستایەتیت ناکاو تازە نایەتە یاریدەتەوە.

١٢١ ئەو کەسانەی کە کتێبمان پیان داوەو وەک پێویستە دەیخوێننەوەو دیارە بڕوایان پێی هەیە، ئەوی بڕواشی پێ نەکەن لە ڕێزەی زیانبارانن.

١٢٢ ئەی بەرەی سەربە ئیسرائیل! لەبیرمەکەن چەندم چاکە دەگەڵ کردن، لەچاو خەڵکی هەمۆ دنیا، پتر ڕێزم لە ئێوە نا.

١٢٣ ئەشێ بشترسن لەو ڕۆژەی کە ڕۆژی هەرکەس هەرکەسەو کڕینەوە لەو ڕۆژەدا باوی نیەو تکاکاری بەهرە ناداو کەسیش دەهانای کەس نایە.

١٢٤ ئەوسا خودا بە چەند وشە ئەزمۆنی ئیبراهیمی کرد؛ پێکی هێنان. گوتی: دەتکەم بە ڕێبەری خەڵکی دنیا. گوتی: ئەدی تۆرەمەکەم؟ گوتی: ناهەقیکارەکان وەبەر بەڵێنم ناکەون.

١٢٥ لەو کاتەشا بڕیارن‌دا ماڵی کابە مەکۆیەکی مەردم بێ بە دڵنیایی و جێی ئیبراهیم بکەن بە نوێژگەی خۆتان و ئیبراهیم و ئیسماعیلیشمان ڕاسپارد کە ماڵەکەم بۆ ئەوانەی لە دەورەی دەسوڕێنەوەو بۆ ئەوی هەر لەوێ دەبن و بۆ ئەوانەی کڕنۆش و سوژدەم بۆ دەبەن، پاکژ بکەن.

١٢٦ ئیبراهیم بە پاڕانەوە گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەم شارە بێ وەی بهێڵە؛ خەڵکەکەشی هەرکێ بە خواو ڕۆژی سەڵا بڕوای هێنا، لە بەروبۆ تەسەلیان کە. گوتی: هەرکێش حاشا بکا، وادەکەم سەردەمێکی کەم ڕای ببوێرێ، ئەوسا بەرەو ئازاری تینی ئاگرو چارەڕەشی بەڕێی دەکەم. ئای چ ئەنجامێ خراپە!

١٢٤- تۆرەمە: رەچەڵەک، نەژاد، بنەچەکە. ١٢٥- پاکژ: خاوێن، تەمیس.

١٢٦- بەروبۆ: بەهرەو داهاتی زەوی. تەسەل: تێر.

وَإِذۡ يَرۡفَعُ إِبۡرَٰهِـۧمُ ٱلۡقَوَاعِدَ مِنَ ٱلۡبَيۡتِ وَإِسۡمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلۡ
مِنَّآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ١٢٧ رَبَّنَا وَٱجۡعَلۡنَا مُسۡلِمَيۡنِ
لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةٗ مُّسۡلِمَةٗ لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبۡ عَلَيۡنَآۖ
إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٢٨ رَبَّنَا وَٱبۡعَثۡ فِيهِمۡ رَسُولٗا
مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ
وَيُزَكِّيهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٢٩ وَمَن يَرۡغَبُ عَن
مِّلَّةِ إِبۡرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَقَدِ ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ
وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١٣٠ إِذۡ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسۡلِمۡۖ
قَالَ أَسۡلَمۡتُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٣١ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبۡرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ
وَيَعۡقُوبُ يَٰبَنِيَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا
وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٣٢ أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ حَضَرَ يَعۡقُوبَ
ٱلۡمَوۡتُ إِذۡ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعۡبُدُونَ مِنۢ بَعۡدِيۖ قَالُواْ نَعۡبُدُ
إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ إِلَٰهٗا
وَٰحِدٗا وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ١٣٣ تِلۡكَ أُمَّةٞ قَدۡ خَلَتۡۖ لَهَا
مَا كَسَبَتۡ وَلَكُم مَّا كَسَبۡتُمۡۖ وَلَا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٣٤

١٢٧ لەودەمەشدا کە ئیبراهیم و ئیسماعیل بناغەی ماڵەکەی خۆیان بڵند دەکرد، دەیانگوت: پەروەرندەمان! لێن قبوڵکەی، تۆهەر بۆخۆت زۆر بیسەرو فرە زانای.

١٢٨ پەروەرێنمان! خۆت وابکەی هەتا سەر بەر فەرمانت بین؛ تۆرەمەشن وا رابێنە کۆمەڵێک بن لە فەرمانی تۆ دەرنەچن و رێوشوێنی تۆ پەرستیمان نیشان دەو تۆبەمان لێ قبوڵ بکە. تۆی تۆبە قبوڵ دەکەی و دلۆڤانی.

١٢٩ پەروەرێنمان! پێغەمبەرێکی هەر لەوان بەرێ بکە، تا نیشانەکانی تۆیان بەسەردا بخوێنێتەوەو لە کتێب و کارزانی دا رایانبێنێ و لە هەڵە بێ پەڵەیان کا. دەستەڵاتداری لە کارزان، هەر بۆخۆتی.

١٣٠ کێی وا هەیە کە ئایینی ئیبراهیم بنێتەلاوە؟ جامەگین هەر خۆی گەوج بکا. ئێمە ئەومان لەم دنیا هەڵبژاردوەو لەودنیاشا والە رێزی پیاوچاکانا.

١٣١ وەختێ پەروەرندەی پێی گوت: وەرە خۆ بە من بسپێرە، گوتی: وا خۆم دایە دەستی راهێنەری هەمۆ دنیا.

١٣٢ ئیبراهیم بۆ کورەکانی و یەعقۆبیشی قەوینتی کرد: فرزەندانم! خوا ئەم دینەی بۆ ئێوە هەڵبژاردوە؛ ئەگەروایە، غەیربە موسوڵمانی مەمرن.

١٣٣ ئاخۆ ئێوە ئاگاو لێبۆ کە لە گیانەلادا یەعقۆب بە رۆڵەکانی خۆی دەگوت: لەدوای من چی دەپەرستن؟ گوتیان: چی تۆ پەرستۆتە دەیپەرستین کە باب و باپیرانی تۆ، ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاقیش هەر ئەویان پەرست؛ کە خودای تاک و تەنیایەو ئێمەش خۆمان بەو دەسپێرین.

١٣٤ ئەوانە کۆمەڵانێک بۆن کە ڕابردۆن، کردەوەیان بۆ خۆیانە. ئێوەش و کردەوەی خۆتان؛ کەس بۆ کرداری ئەوانۆ لێ ناپرسێ.

١٣٢-قەوینتی: راسپێری، سفارش.

وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُواْۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ
حَنِيفًاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾ قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ
مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾
فَإِنْ ءَامَنُواْ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَواْۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا
هُمْ فِى شِقَاقٍۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ
﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ ٱللَّهِۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةًۖ وَنَحْنُ لَهُۥ
عَٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
وَلَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾ أَمْ
تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ
وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُۗ
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

١٣٥ گوتیان: ببنە جوٚ یان فەلە، تاکوٚ ریٚگا پەیدابکەن .بیٚژە: ئیٚمە لەسەر دینی ئیبراهیمین کەناهەقی بەجیٚهیشتو بەرەو هەق هات؛ شەریکیشی بوٚ خودایە نەدەناسی.

١٣٦ ئیٚوە بیٚژن: ئیٚمە بە خواو بەوشتانەی کە بوٚمان هاتوٚتەخوارو بەوانەی کە ناردراون بوٚ ئیبراهیمو ئیسماعیلو ئیسحاقو یەعقوٚبو نەتەوەکانیو ئەوی بوٚ موٚساشو عیساش ناردراوەو ئەوشتانەی کە بە پیٚغەمبەران درا لە لای پەروەریٚنیانەوە، باوەڕمان کرد. ئیٚمە جیاوازی ناخەینە نیٚوان هیچ کامیٚک لەمانەو خوٚمان هەر بەو سپاردوە.

١٣٧ گەر ئەوانیش بەوەیٚ کە ئیٚوە بڕواتان پیٚهیٚناوە بڕوابیٚنن، ئەوە کەوتوٚنەتە سەرریٚ؛ بەلاٚم ئەگەر خوٚ ببویٚرن، ئەوان دژایەتیو دەکەن؛ خودا لە ئازاری ئەوان ئەتپاریٚزیٚو زوٚربیسەرو فرەزانا هەر خوٚیەتی .

١٣٨ ڕەنگیٚکە خودا ڕشتوٚیەو کیٚهەیە لە خودا چاکتر ڕەنگ بڕیٚژیٚ؟ ئیٚمەش هەر ئەو دەپەرستین.

١٣٩ بیٚژە: ئیٚوە لەمەڕ خودا دەگەلٚمان دەکەونە کیٚشە؛ کە پەروەرندەی ئیٚمەشو ئیٚوەش ئەوە؟ کردەی خوٚمان بوٚ خوٚمانو کرداری خوٚتان بوٚ خوٚتان؛ ئیٚمە بەدلٚ دەیپەرستین؟

١٤٠ یا ئیٚژن کە: ئیبراهیمو ئیسماعیلو ئیسحاقو یەعقوٚبو نەوەی جوٚلەکە، یان مەسیحی بوٚن؟ بیٚژە: خودا چاکتر دەزانیٚ یان ئیٚوە؟ کیٚ لەوکەسە ناهەقترە، شایەتیەکی لەلا هەبیٚو لە خودای بشاریٚتەوە؟ خوداش لە هەمو ئاکارۆ ئاگادارە.

١٤١ ئەوانە کوٚمەلاٚنیٚک بوٚن ئیٚستا لەبەینا نەماون، چیان کردبیٚ بوٚ خوٚیان کرد؛ ئیٚوەش کار بوٚ خوٚتان دەکەن. هەرچی ئەوان کردوٚیانە ئیٚوەی لیٚ بەرپرس نابن.

۞ سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمۡ عَن قِبۡلَتِهِمُ ٱلَّتِي كَانُواْ
عَلَيۡهَاۚ قُل لِّلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ وَٱلۡمَغۡرِبُۚ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ
مُّسۡتَقِيمٖ ١٤٢ وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَٰكُمۡ أُمَّةٗ وَسَطٗا لِّتَكُونُواْ
شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيۡكُمۡ شَهِيدٗاۗ وَمَا
جَعَلۡنَا ٱلۡقِبۡلَةَ ٱلَّتِي كُنتَ عَلَيۡهَآ إِلَّا لِنَعۡلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ
مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِۚ وَإِن كَانَتۡ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ
هَدَى ٱللَّهُۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ
لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ١٤٣ قَدۡ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجۡهِكَ فِي ٱلسَّمَآءِۖ
فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبۡلَةٗ تَرۡضَىٰهَاۚ فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ شَطۡرَهُۥۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ لَيَعۡلَمُونَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّهِمۡۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ
عَمَّا يَعۡمَلُونَ ١٤٤ وَلَئِنۡ أَتَيۡتَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ بِكُلِّ
ءَايَةٖ مَّا تَبِعُواْ قِبۡلَتَكَۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٖ قِبۡلَتَهُمۡۚ وَمَا بَعۡضُهُم
بِتَابِعٖ قِبۡلَةَ بَعۡضٖۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم مِّنۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ ۙ إِنَّكَ إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٥

١٤٢ لەم مەردمە، بێ ئاوەزەکانیان ئێژن: چی ئەوانی وەرگێڕا لەو ڕۆگەیانە کە بەرێ ڕۆیان تێدەکرد؟ بێژە: خاوەرو خۆرنشین مولّکی خودان؛ خوا هەرکێ خۆی مەیلی لێ بێ، دەیخاتە سەر ڕاستەڕێیە.

١٤٣ بەو ئاوایە ئێمە ئێوەمان کردوتە ئۆمەتێکی هەڵبژاردە؛ تا ئاگاو لە مەردم هەبێ و پێغەمبەریش چاوەدێریتان لێ بکا. ئەو ڕۆگەیەی پێشوُ بەرەو ئەم دەوەستای، ئێمە هەر بۆیەمان گۆڕی تا بزانین کێ دوای پێغەمبەر دەکەوێ و کێهە پاشگەز دەبێتەوە. هەر چەند کارێکی دژوار بۆ؛ مەگین بۆ کەسانێکی وا کە خودا شارەزای کردن. خودا ئەو بڕوای هەتانە تێکی نادا. خودا بەرانبەر بە مەردم زۆر دڵسۆزو دلۆڤانە.

١٤٤ دیتۆمانی کە بەرەوحەوا دەڕوانی؛ ئێمە ڕۆت بەرەو ڕۆگەیەک وەردەگێڕین پەسەندت بێ. سا ڕوت بەرەو« مسجدالحرام » وەرگێڕەو لە هەرکوێش بن، هەر ڕۆبکەنە ئەوێوە. ئەوانەی ئەهلی کتێبن دەزانن کە ئەمە ڕاستەو لە پەروەرندەیان ڕایە. خوداش لە هەر کارێ بیکەن ئاگادارە.

١٤٥ ئەهلی کتێب هەر نیشانێکیان شان بدەی ڕۆ دەڕۆگەکەی تۆ ناکەن؛ ئەتۆش ئیتر ڕۆناکەیتە ڕۆگەی ئەوان. هەر بەم جۆرە هیچ کامیشیان ڕۆناکەنە ڕۆگەی یەکتر؛ ئەتۆش لەپاش ئەو زانستەی بۆت هاتوە، ئەگەر بەشوێن ئارەزوی ئەواندا بڕۆی، لە ناهەقیکاران دەبی.

١٤٢-ئاوەز: عەقلّ، فام.　**١٤٣-کێهە:** کام؟، کێ؟

١٤٤-دیتۆمانی: ١) ئێمەی دیتۆە؛ ٢) تۆمان دیوە. لێرەدا بە مانا دۆوەمەکەیە.

ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ وَإِنَّ
فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ ٱلۡحَقُّ مِن
رَّبِّكَۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلّٖ وِجۡهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَاۖ
فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًاۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١٤٨﴾ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ
وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ وَإِنَّهُۥ لَلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَۗ وَمَا
ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ وَجۡهَكَ
شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ
شَطۡرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
مِنۡهُمۡ فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِي وَلِأُتِمَّ نِعۡمَتِي عَلَيۡكُمۡ وَلَعَلَّكُمۡ
تَهۡتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ
يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَٱذۡكُرُونِيٓ
أَذۡكُرۡكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱلصَّبۡرِ وَٱلصَّلَوٰةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٣﴾

١٤٦ ئەهلی کتێب - وەک کوڕانی خۆ دەناسن - ئەم پێغەمبەرە دەناسن. دەسەیکیشیان هەرچەند دەزانن هەق چیە، دەیشارنەوە.
١٤٧ ئەمە ڕاستەو لەپەروەرندەی تۆڕایەو هەرگیز لە دۆدلاّن مەبە.
١٤٨ هەر لایە شوێنێکیان هەیە ڕوی تێدەکەن. دەسا ئێوە بۆ چاکە کێ بەرکێ بکەن. لە هەرکوێ بن خوا لێکۆ کۆدەکاتەوە. خودا توانای بەسەر هەمۆشتدا هەیە.
١٤٩ لە هەر ئاقارێک دەرکەوتی، ڕۆ بکە «مسجد الحرام»؛ ئەمە ڕاستەو لە پەروەرندەی تۆڕایە. هەر کارێکیش ئێوە بیکەن خوا دەیزانێ.
١٥٠ لە هەر شوێنێکەوە دەرچوی، هەر کابە بکە بە ڕۆگە. لە هەرجێ بۆن با ڕۆتان هەردەوێوەبێ، تا هیچ بەڵگەی دژی ئێوە بە دەس مەردمەوە نەبێ؛ جا مەگین ئەوی لاسارن و هەر حەز لە لاساری دەکەن. من دەمەوێ تەواو چاکەو دەگەڵ بکەم و دەمەوێ شارەزا ببن. ئێوە هیچ لەوان مەترسن؛ گەرەکە لە خۆم بترسن.
١٥١ وەکۆ ئەمەی پێغەمبەرێکمان لە خۆتان ناردەلاتان، نیشانەکانی ئێمەتان بەسەردا دەخوێنێتەوەو بۆ پاکی ڕاتان دەهێنێ و فێرتان دەکا لە کتێب و کارامەیی سەرتان دەرچێ و گەلێک شتی واو فێردەکا کە لە پێشدا نەودەزانین.
١٥٢ سا ئێوە یادی من بکەن؛ تا منیش لەبیرتان نەکەم. هەر شوکرانەی من ببژێرن و لە چاکەی من حاشامەکەن.
١٥٣ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! پەنابەرنە بەر نوێژان و خۆڕاگربن؛ خوا دەگەڵ خۆڕاگرانە.

١٤٨-لێکۆ: لێکتان، لە یەکترتان.

وَلَا تَقُولُواْ لِمَن يُقۡتَلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمۡوَٰتُۢۚ بَلۡ أَحۡيَآءٞ وَلَٰكِن
لَّا تَشۡعُرُونَ ١٥٤ وَلَنَبۡلُوَنَّكُم بِشَيۡءٖ مِّنَ ٱلۡخَوۡفِ وَٱلۡجُوعِ
وَنَقۡصٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡوَٰلِ وَٱلۡأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ
١٥٥ ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتۡهُم مُّصِيبَةٞ قَالُوٓاْ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيۡهِ رَٰجِعُونَ
١٥٦ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيۡهِمۡ صَلَوَٰتٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَرَحۡمَةٞۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلۡمُهۡتَدُونَ ١٥٧ ۞ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلۡمَرۡوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِۖ
فَمَنۡ حَجَّ ٱلۡبَيۡتَ أَوِ ٱعۡتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡهِ أَن يَطَّوَّفَ
بِهِمَاۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيۡرٗا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ١٥٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَكۡتُمُونَ مَآ أَنزَلۡنَا مِنَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلۡهُدَىٰ مِنۢ بَعۡدِ مَا بَيَّنَّٰهُ
لِلنَّاسِ فِي ٱلۡكِتَٰبِۙ أُوْلَٰٓئِكَ يَلۡعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلۡعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ
١٥٩ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصۡلَحُواْ وَبَيَّنُواْ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَتُوبُ
عَلَيۡهِمۡۚ وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٦٠ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ
كُفَّارٌ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةُ ٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ
١٦١ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ لَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ
١٦٢ وَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ١٦٣

١٥٤ بەو کەسانەی لە ڕاهی خودا دەکوژرێن، مەڵێن: مردۆن؛ بەڵکە زیندۆن، بەڵام ئێوە پێ‌نازانن.
١٥٥ دیارە ئێمە جاروبارە بە هێندێک ترس و برچی بۆن و لەناو چۆن و کەم بۆنەوەی مالی دنیاو بەروبۆتان، دەتان ئەزمۆین. مژدەبدە بەو کەسانەی خۆڕاگرن.
١٥٦ ئەوکەسانەی کە تۆشی چۆرتمێک دەبن ئێژن: ئێمەش هەر ئی خواین و هەر بۆ لای ئەو دەچینەوە.
١٥٧ خێرو بێرو بەزەیی پەروەرندەیان بۆدەبارێ و شارەزا لە ڕێ ئەوانن.
١٥٨ سەفاو مەروە دۆ کێلەکی خواپەرستین. هەرکێ دەچێتە زیارەتی ماڵی خودا یان عەمرە بەجێ دەهێنێ، گەر تەوافی ئەو دوانەش بکا گوناهێکی نیە. هەر کەسێکش هەر بە ویستی دڵی خۆی ئەو خێرە بکا، خوا پێ‌زانەو لە کارەکەی ئاگادارە.
١٥٩ ئەو کەسانەی ئەو شتانەی لەو کتێبەدا هەیەو بۆ شارەزایی مەردمە، لەپاش ئەوەی ناردۆمانەتەخوارەوە، لە مەردمی دەشێرنەوە، وەبەر نەحلەتی خوداو هەمۆ نەفرین بێژان بکەوْن؛
١٦٠ جیا لەوانەی پاشان پەژیوان بۆنەوەو ئاکاری چاکیان ڕەچاو کردو وەشارتۆیان ئاشکرا کرد. لە پەژیوانان خۆش دەبم و هەر منیشم لە پەژیوانان دەبۆرم و دلۆڤانم.
١٦١ ئەوانە بۆنە کافرو بە کافری لە دنیا چۆن، دەکەونە بەر نەحلەتی خواو فریشتانو هەمۆ خەڵکی.
١٦٢ تاهەتا هەر گرفتاری ئەو نەحلەتەن؛ ئازاریان هیچ سۆک ناکرێ و وچانیشیان پێ‌نادرێ.
١٦٣ خودای ئێوە هەر خودای تاک و تەنیایە. بەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ؛ هەر بۆ خۆشی دهەندەیەو دلۆڤانە.

١٥٦-چۆرتم: چەڵەمە، بەڵاو بەسەرهاتی خراپ.

إِنَّ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ
وَٱلۡفُلۡكِ ٱلَّتِي تَجۡرِي فِي ٱلۡبَحۡرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٖ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
مِن كُلِّ دَآبَّةٖ وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلۡمُسَخَّرِ
بَيۡنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادٗا يُحِبُّونَهُمۡ كَحُبِّ ٱللَّهِۖ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَشَدُّ حُبّٗا لِّلَّهِۗ وَلَوۡ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِذۡ يَرَوۡنَ
ٱلۡعَذَابَ أَنَّ ٱلۡقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعَذَابِ ﴿١٦٥﴾
إِذۡ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتۡ بِهِمُ ٱلۡأَسۡبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ لَوۡ أَنَّ
لَنَا كَرَّةٗ فَنَتَبَرَّأَ مِنۡهُمۡ كَمَا تَبَرَّءُواْ مِنَّاۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ
أَعۡمَٰلَهُمۡ حَسَرَٰتٍ عَلَيۡهِمۡۖ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿١٦٧﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَلَا تَتَّبِعُواْ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾ إِنَّمَا يَأۡمُرُكُم
بِٱلسُّوٓءِ وَٱلۡفَحۡشَآءِ وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

١٦٤ لە سازدانی ئاسمانان و زەمین و هاتوچۆی شەو و ڕۆژان و لەو گەمیانەی لەدەریادا گەردش دەکەن و بەهرەیان بۆ مەردم هەیەو لە تەڤگەڕی بایەکان و ئەو هەورانەی لە دوڕ عەرزو عاسماندا ڕاگیراون و لەو ئاوەی خوا لە حەواوە دەیبارێنێ - کە بەهۆی ئەو زەمینی لەپاش مردنێ بۆژاندەوەو هەموجۆرە زیندەوەری تێدا بڵاوکردۆتەوە - بەڵگەی زۆر هەن بۆ ئەوانەی کە تێدەگەن.

١٦٥ لەم مەردمە ئی وا هەیە هاوبەش بۆ خوا پەیدادەکەن و بەقەد خوا خۆشیان دەوێن. ئەوانەی خاوەن بڕواشن خودایان لە هەمۆشتێک خۆشتردەوێ. ئەو کەسانەی خودا بەڕاستی ناناسن، وەختێ چاویان بە جەزرەبەدان دەکەوێ، ئەوسا بۆیان دەردەکەوێ: هێزو توان هەمۆ هی خوایەو ئازارێ کە خودا دەیدا توندو تیژە.

١٦٦ لەودەمەدا کە ئازارو جەزرەبەیان دێتە بەرچاو، ڕێبەرەکان لە پەیڕەوەکانی خۆیان حاشادەکەن و پەیوەندیان لێک پچڕاوە.

١٦٧ پەیڕەوەکان ئەوسا ئێژن: ئای خۆزگە هەرجارێکی تر دەگەڕاینەوە سەر دنیا، هەتا وەک ڕێبەرەکانمان لێن بەحاشان، ئێمەش حاشان لێ دەکردن. خودا ئاوا کردەی خۆیان لێ دەکاتە کوڵ و کەسەر؛ بۆ هەمیشەش هەر لەناو ئاگردا دەبن.

١٦٨ ئەی خەڵکینە! لەو بەروبوی سەرزەمینە، کامی ڕەواو پاکە بخۆن؛ بەشوێن شەیتانیشا مەڕۆن؛ کە ئەو بۆتان دژمنێکی ئاشکرایە.

١٦٩ ئەو هەر فەرمانۆ پێ دەدا: کاری پیس و زۆر نالەبار ڕەچاوکەن و شتانی وا دەربارەی خودا ببێژن کە هەر ئاگاشۆ لێ نیە.

١٦٤- تەڤگەڕ: هێدی نەدەر، هەمیشە لە جۆڵەو بزوتندا. دوڕ: ناوەند، ناوەڕاس.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ
ءَابَآءَنَآ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا
يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ ٱلَّذِى يَنْعِقُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
﴿١٧١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ
وَٱشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ
عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحْمَ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ
لِغَيْرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلْكِتَٰبِ وَيَشْتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُولَٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ
فِى بُطُونِهِمْ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُولَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
ٱشْتَرَوُا ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ وَٱلْعَذَابَ بِٱلْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ
أَصْبَرَهُمْ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلْكِتَٰبَ
بِٱلْحَقِّ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا فِى ٱلْكِتَٰبِ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

١٧٠ ئەگەر بەوانە دەبێژن: هەر بە شوێن ئەوەدا برۆن کە لەخواوە ناردراوە، ئێژن: نەخێر، ئێمە هەر ئەوکارە دەکەین کە باب و باپیرەکانمان ڕەچاویان کرد. جا با بابو باپیریشیان هیچیان لە هیچ نەزانیبێ و ڕاستەڕێشیان هەر نەدیبێ!

١٧١ نەقڵی ئەو خوانەناسانە وەک نەقڵی ئەو ئاژاڵەیە کە دەنگ دەدرێ؛ جیا لە خوڕین و چڕینێ هیچ نابیسن. کەڕن، لاڵن، چاویان کوێرەو لە تلّپاتی تەڕیش ناگەن.

١٧٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەو بژیوەی پێمان داوْن، کامی پاکە ئەوە بخۆن؛ شوکری خوداش بەجێ بێنن، ئەگەر هەرئەو دەپەرەستن.

١٧٣ تەنیا هەر لاکی مردارو گۆشت بەرازو خوێن و ئەوەی بۆ سەربڕین ناوی غەیرەز خوای لێ دێنن، لەسەرتان حەرام کردوە. بەڵام هەرکێ لەناچاری و بێ ئارەزۆ، هەر بەشی تێربۆنی بخوا، هیچ گوناهێکی ناگاتێ؛ خوا لە گوناهان خۆش دبێ و دلۆڤانە.

١٧٤ ئەو کەسانەی ناوەرۆکی کتێبێ کە خوا ناردویە، دەشێرنەوەو بە نرخی کەم دەیفرۆشن، ورگیان لە ئاگر داخنن؛ خودا لە ڕۆژی سەڵادا نایان دوێنێ و گونایان پاک ناکاتەوەو بەشیان ئازاری بەژانە.

١٧٥ ئەو کەسانە ڕێگەی ڕاسیان بە گومڕایی و بەخشینی خوایان بەجزیاگۆریگەسەو، دەبێ چەندە لەسەرئاگر خۆڕاگرن؟!

١٧٦ ئەو [ئازارەش] بۆئەوەیە کەخوا بەحەق ئەم کتێبەی هەناردگە. ئەوانەش وا لەسەر باسی ئەمکتێبە کێشە دەکەن، گێرەوکێشەی دۆرودرێژیان تۆش دەبێ.

١٧١-لەتلّپاتی تەڕیش ناگەن: هیچ نافامن.

۞ لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ
ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ
وَٱلنَّبِيِّـۧنَ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُوا۟ ۖ
وَٱلصَّٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
صَدَقُوا۟ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلْقِصَاصُ فِى ٱلْقَتْلَى ۖ ٱلْحُرُّ بِٱلْحُرِّ وَٱلْعَبْدُ بِٱلْعَبْدِ وَٱلْأُنثَىٰ
بِٱلْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِىَ لَهُۥ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ فَٱتِّبَاعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ وَأَدَآءٌ
إِلَيْهِ بِإِحْسَٰنٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ
بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِى ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ
يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ
إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ
وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ
بَعْدَ مَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

١٧٧ کاری چاک هەر ئەوە نیە ڕوو دەڕۆژهەلاتێ بکەن یان ڕۆژاوا. چاک ئەمەیە باوەڕیتان بە خواو بە ڕۆژی سەلایەو فرشتانو کتێبو پێغەمبەرانی خودا هەبێو لەو سامانەی - هەر چەند زۆریشو خۆش دەوێ - بەشێ بدەن بە خزمانو هەتیوانو هەژارانو ڕێونگانو پارسەکانو عەبدانی پێ بکڕنەوەو نوێژبکەنو زەکات بدەن؛ هەرگاش پەیمانێک دەبەستن نەیشکێنن؛ لە نەداریو گرفتاریو تەنگانەدا خۆڕاگربن. مرۆی بەڕاستی ئەوانەنو دیارە لە خودا دەترسن.

١٧٨ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! لە مەڕ ئەوانەی کوژراون تۆڵەمان بۆ بڕیارداون: ڕزگار لە تۆڵەی ڕزگارو کۆیلە لە تۆڵەی کۆیلەداو مێوینە لەبری مێوینە؛ هەرکێش لە برای هاودینی خۆی دەس لە خوێنکری هەڵگرێ، ئەبێ بەپێی دابی ڕۆژ بجوڵێتەوەو بە خۆشی خۆی مەسڵەت بکا. ئەم بڕیارە لە پەروەرندەی ئێوەڕا سوک بارییەو بەزەیە دەرهەق بە ئێوە، هەرکێ لەمە خۆببوێرێ، بەشی جەزرەبەی بەژانە.

١٧٩ ئەی خاوەن دلانی وشیار! ژیانۆ بە تۆڵەوە بەندە؛ بەشکۆ خۆتان بپارێزن.

١٨٠ بۆۆ نۆسراوە: هەرگا کەسێک لەنگۆ هاتە سەر مردنو ماڵێکی لەپاش دەمێنێ، بە تەرزێکی خوداپەسند وەسیەت بکا کە بابو دایکو خزمانی، هەر کەسێ بەشی خۆی پێ بگا. پارێزگاران پێویستە ئەمکارە بکەن.

١٨١ ئیتر هەر کەس پاش بیستنی وەسیەتەکە دەسکاری بکاو بیگۆڕێ، ئەو کەسانەی کە دەیگۆڕن، تاوانبارن. خودا بیسەرو زانایە.

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ
عَلَيْهِ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ١٨٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ١٨٣ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم
مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى ٱلَّذِينَ
يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ
لَّهُۥ وَأَن تَصُومُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ١٨٤ شَهْرُ
رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ
أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا۟ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ١٨٥ وَإِذَا سَأَلَكَ
عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ
فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ١٨٦

١٨٢ هەرگا کەسێ هەستی پێکرد کە وەسیەتکار لەو وەسیەتەی کردویەتی ناهەق بوەو خۆی تۆشی گوناه کردوە، تێ بکۆشێ میراتگرانی پێک بێنێ، گوناح نیە. خودا لە گوناه دەبۆرێو دلۆڤانە.

١٨٣ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! بۆو نۆسراوە: رۆژۆبگرن - هەر وەک لەسەر پێشینەکانیشۆ نۆسرا - شایەت لە خودا بترسن.

١٨٤ چەند ڕۆژێکن [نە زۆر زێدە]، هەرکێ لەنگۆ لەش بەبارە یان ڕێبوارە با چەند ڕۆژی تر پێ‌ببێ. ئەو کەسانەش وا زۆر بە سەختی ڕۆژۆیان پێ ئەگیرێ، بەجێ رۆژو«فیدیە» یان لەسەرەو دەبێ‌خۆراکی هەژارێک بدەن. ئەر کەسێکیش خۆی حەزبکا خۆراکی زۆرتر ببەخشێ، بۆی باشترە. گەر ئێوە بتان‌زانیبا بەڕۆژۆبۆن بۆ ئێوە گەلێ چاترە.

١٨٥ مانگی ڕمەزان مانگێکە قورئان لەودا کل کراوە؛ کە ڕێ بە مەردم نیشان‌داو زۆر نیشانەی شارەزاییو هۆی لێکترهەڵوەژاردنی پاکو ناپاکی تێدایە. جا هەرکەسێ مانگی ڕمەزان دەبینێ، لەسەریەتی بەڕۆژۆبێ؛ هەرکەسێکیش لەش بەبارە یان ڕێبوارە، ئەو ژمارە لە ڕۆژانی دیکە پێ‌بێ. خوا سانایی ئێوەی دەوێو نایەوێ ئەرکۆ گران بێ. ڕۆژەکانی - تەواو - پێ‌بنو یادی خودا بکەنەوە؛ کە ئەو ڕێگەی نیشان‌داونو پێویستە شوکرانەی بکەن.

١٨٦ هەرگایەکی عەبدەکانم لەمەڕ من لە تۆ دەپرسن، من نزیکم؛ هەر کەس هانام وەبەربێنێ، بێ‌وەرامی ناهێڵمەوە. با ئەوانیش لە فەرمانی من دەرنەچن، بڕوای تەواویان بەمن بێ؛ بەشکۆ ڕێی ڕاست بەدی بکەن.

١٨٥- **کل کردن:** ناردن، هەناردن.

أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ
لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَخْتَانُونَ
أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ ۖ فَٱلْـَٔـٰنَ بَٰشِرُوهُنَّ
وَٱبْتَغُوا۟ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ
ٱلْخَيْطُ ٱلْأَبْيَضُ مِنَ ٱلْخَيْطِ ٱلْأَسْوَدِ مِنَ ٱلْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتِمُّوا۟ ٱلصِّيَامَ
إِلَى ٱلَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَٰكِفُونَ فِى ٱلْمَسَٰجِدِ ۗ
تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم
بِٱلْبَٰطِلِ وَتُدْلُوا۟ بِهَآ إِلَى ٱلْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا۟ فَرِيقًا مِّنْ
أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ
عَنِ ٱلْأَهِلَّةِ ۖ قُلْ هِىَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ ٱلْبِرُّ
بِأَن تَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ
وَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَٰبِهَا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمْ
وَلَا تَعْتَدُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

١٨٧ سەرجێیی ژنان کردنوٚ، لە شەوانی ڕمەزان، بوٚتان ڕەوایە؛ ئەوان کەل‌پەلی ئێون و ئێوە پوٚشەنی ئەوانن. خودا لەوە ئاگادارە ئێوە بەرێ دەرهەق بەخوٚتان غەیان بوٚن؛ بەو پەژیوان بوٚنەوەتان عافوی کردن و بەخشیونی. هەر لە ئێستاوە دەتوانن دەستیان دەگەلٚ تێکەلٚ کەن و هەرچی خودا لەچارەتانی نوٚسیوە شوێنی کەون و بخوٚن، وەخوٚن تا ئەو دەمەی دەمەو بەیان هەودای سپی لە هەودای ڕەش دەناسنەوە. پاشان ڕوٚژوٚتان تەواوکەن هەتا شەوێ. هەر وەختێکی لەمزگەوتاندا مات دەبن، تخوٚن ژنانتان مەکەوٚن. ئەمانە سنوٚری خودان نەچن تخوٚنیان بکەوٚن. ئا بەم جوٚرە خودا نیشانەکانی خوٚی بوٚ مەردم ئاشکرا دەکا، شایەتا خوٚ بپارێزن.

١٨٨ لە خواردنی مالٚی یەکتر - بە ناڕەوا - دوٚرکەونەوە؛ مەشیدەن بە کاربەدەستان تا ڕێو هەبێ بە ناڕەوا مالٚی مەردمی تر بخوٚن. بوٚ خوٚتان ئەمە دەزانن.

١٨٩ دەربارەی مانگ نوێ‌بوٚنەوەش لێت دەپرسن. بێژە: بوٚ زانینی وەخت و چوٚنەحەجی مەردم بەهرە دەگەیێنێ. واش چاک نیە لەپشتەوە بچنە ناومالٚی خەلٚکەوە؛ چاک ئەوەیە بپرینگێنەوەو لە درگاوە بچنە ناو مالانەوە. ترسیشو لە خودا هەبێ؛ بەشکوٚ بتوانن ڕزگاربن.

١٩٠ ئێوە دەگەلٚ ئەوانەدا کە شەڕ بە ئێوە دەفروٚشن، لەڕاهی خودا بجەنگن. نابێ دەس‌درێژی بکەن؛ خودا لە دەس‌درێژی‌کەران خوٚشی نایە.

١٨٧- **کەل‌پەل:** کەل‌وپەل، جلک، لیباس، پوٚشەنی. **غەیان:** غاین، خائین.

وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡ وَأَخۡرِجُوهُم مِّنۡ حَيۡثُ أَخۡرَجُوكُمۡۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ
أَشَدُّ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۚ وَلَا تُقَٰتِلُوهُمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمۡ
فِيهِۖ فَإِن قَٰتَلُوكُمۡ فَٱقۡتُلُوهُمۡۗ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٩١ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٩٢ وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ
ٱلدِّينُ لِلَّهِۖ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ فَلَا عُدۡوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩٣ ٱلشَّهۡرُ ٱلۡحَرَامُ
بِٱلشَّهۡرِ ٱلۡحَرَامِ وَٱلۡحُرُمَٰتُ قِصَاصٞۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَٱعۡتَدُواْ
عَلَيۡهِ بِمِثۡلِ مَا ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ
ٱلۡمُتَّقِينَ ١٩٤ وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِۛ
وَأَحۡسِنُوٓاْۛ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٩٥ وَأَتِمُّواْ ٱلۡحَجَّ وَٱلۡعُمۡرَةَ لِلَّهِۚ
فَإِنۡ أُحۡصِرۡتُمۡ فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۖ وَلَا تَحۡلِقُواْ رُءُوسَكُمۡ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ
ٱلۡهَدۡيُ مَحِلَّهُۥۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوۡ بِهِۦٓ أَذٗى مِّن رَّأۡسِهِۦ فَفِدۡيَةٞ
مِّن صِيَامٍ أَوۡ صَدَقَةٍ أَوۡ نُسُكٖۚ فَإِذَآ أَمِنتُمۡ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلۡعُمۡرَةِ إِلَى ٱلۡحَجِّ
فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۚ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖ فِي ٱلۡحَجِّ وَسَبۡعَةٍ
إِذَا رَجَعۡتُمۡۗ تِلۡكَ عَشَرَةٞ كَامِلَةٞۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمۡ يَكُنۡ أَهۡلُهُۥ حَاضِرِي
ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ١٩٦

١٩١ لە هەرشوێنێ دەستۆکەوتن بیانکوژن. لەو شوێنەشیان وەدەربنێن کە ئێوەیان لێ وەدەرنا. سۆدرەییش زۆر لە کوشتنێ خراترە. لە دەوروبەری «مسجدالحرام»یشا نابێ شەڕیان دەگەڵ بکەن؛ مەگین ئەوان لەوێ شەڕتان پێبفرۆشن؛ ئەگەر لەوێش شەڕیان بۆ ئێوە هەڵگیرساند، لە کوشتنیان ڕامەوەستن؛ پاداشی خودانەناسان هەر ئەمەیە.

١٩٢ ئەگەر دەس بەرداریشتان بۆن، خودا لە گوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.

١٩٣ لە کوشتنیان وچان مەدەن تا ئاژاوە لە دنیا بنەبڕ دەبێ و دین هەر دینی خودا دەبێ؛ ئەگەر ئەوان دەسبەرداربۆن، دەست درێژی هەر لە دژی ناهەقانە.

١٩٤ مانگی شەڕبەس بەرانبەر بە مانگی شەڕبەس؛ شکاندنی هەر ڕێزێکیش تۆڵەی هەیە. سا هەر کەسێ دەس درێژی لە ئێوە کرد، ئێوەش هەر بە ئەندازەی ئەو دەس درێژی بکەنەوەو لە خودا ترستان هەبێ؛ خوا دەگەڵ خۆ پارێزانە.

١٩٥ ماڵی خۆتان تا دەتوانن لەڕاهی خودا ببەخشن؛ خۆشتان بە فەتەڕات مەدەن بە دەستی خۆ. چاکەبکەن، خوا ئاکارچاکی خۆش دەوێن.

١٩٦ حەج و عەمرە هەر بۆ خودا بە تەواوی بەجێ بێنن. ئەگەر هەر ڕێگەشیان نەدان، ئەوسا چەندی بۆتان دەلوێ ئاژەڵ بکەنە قوربانی. هەتا ئاژەڵی قوربانی نەگاتە جێی دیاری کراو، سەر مەتاشن. کێش لە ئێوە لەش بەبارە یان ئازارێکی لەسەردا، لە بارتەقای بەڕۆژۆبێ یان خێرێک ببەشێتەوە، یان ئاژەڵێک بکاتەخێر هەر لەوێدا. هەرکاتیش ترسێکو نەما، هەرکێ ویستی بەهرە ببا، لە عەمرە تا کاتی حەجێ، هەر چەندێکی لە دەستی دێ، حەیوان بکاتە قوربانی. ئەگەر دەستیشی نەڕۆییشت، سێ ڕۆژ لە حەج بەڕۆژۆبێ؛ وەختێ گەڕاشنەوە حەو ڕۆژ؛ کە تێکڕایی دەبێتە دەڕۆژی تەواو. ئەم بەهرەبردنەش هەر بۆ کەسێکە خۆی ماڵی لە مەککەدا نەبێ. ئەبێ لە خودا بترسن، خودا لە تۆڵەساندنا توندو تیژە.

١٩١-سۆدەرەیی: فیتنەنانەوە. ١٩٥-فەتەڕات: بەڵا.

ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ
يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَٱتَّقُونِ
يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن
تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ
عَرَفَٰتٍ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ
وَٱذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ
لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾
فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن
يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ
خَلَٰقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا
حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾
أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

١٩٧ هەرەتی حەج چەندمانگی دیاری کراوْن. هەرکەسێکی لەوانەدا فەرزی حەجێ بەجێ بێنێ، تخۆنی ژنان کەوتن و نێوونرتکە لێک هەڵدان و لە رێگەی خودا لادان و قسە بەزۆرانێدان و شەڕو هەرا- ببڕای ببڕای - لە حەج دا نین؛ هەرکارێکی چاکیش بکەن، خوا دەیزانێ. زەوادی رێگەشۆ پێ بێ؛ چاکترین تۆشە بۆ ئێوە، خۆ لەگوناح پارازتنە. گەرەک لە من ترسۆ هەبێ ئەی گرۆی خاوەن ئاوەزان!

١٩٨ ئەگەر لە ماوەی حەجیش دا رۆزی لە خوا داوابکەن، هیچ گوناهۆ لەسەر نیە. گەر لە« عرفات » داگەڕان، لە پەنا« مشعرالحرام » یادی ناوی خودا بکەن؛ کە دوای ئەوەی هیچ شارەزاییتان نەبۆ، خستنیە سەر راستەرێیە.

١٩٩ لە هەرکوێشدا خەڵک داگەڕان، ئێوەش لەوێ داگەڕێن و لە خودا بپارێنەوە بتانبەخشێ؛ خودا لە تاوان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٢٠٠ هەرگا ئێوە رێوشوێنی پێداویستۆ بەجێ هێنا، وەک یادی باب و باپیری خۆتان دەکەن - هەر ئاواو لەوە پتریش - یاد لە خودا بکەنەوە. لەوخەڵکەدا ئی وا هەیە هەر دەڵێ: پەروەرندەمان! لە دنیا کامڕەوامان کە. ئەوانە لە رۆژی سەلا بەشیان نیە.

٢٠١ ئی واش هەیە ئێژێ: ئەی پەروەرندەمان! هەم لە دنیاو هەم لە سەلا تۆشی خێرو خۆشیمان کەو لە ئازاری ئاگریش بمانپارێزە.

٢٠٢ جا ئەوان بەپێی کردەیان بەشیان دەبێ. خوا بەپەلە بە کاروباران رادەگا.

١٩٧-زەواد: تۆشە.

۞ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي
يَوۡمَيۡنِ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۖ لِمَنِ ٱتَّقَىٰۗ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يُعۡجِبُكَ قَوۡلُهُۥ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَيُشۡهِدُ ٱللَّهَ
عَلَىٰ مَا فِي قَلۡبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلۡخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ
فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُفۡسِدَ فِيهَا وَيُهۡلِكَ ٱلۡحَرۡثَ وَٱلنَّسۡلَۗ وَٱللَّهُ
لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتۡهُ ٱلۡعِزَّةُ
بِٱلۡإِثۡمِۚ فَحَسۡبُهُۥ جَهَنَّمُۖ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ
ٱلنَّاسِ مَن يَشۡرِي نَفۡسَهُ ٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ
رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدۡخُلُواْ
فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ
إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٢٠٨﴾ فَإِن زَلَلۡتُم مِّنۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَتۡكُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
﴿٢٠٩﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِي ظُلَلٖ مِّنَ ٱلۡغَمَامِ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿٢١٠﴾

٢٠٣ لە ڕۆژانی دیاری کراوا ناوی خوداو لە بیرنەچێ، هەر کەس دوڕۆژی پێش بخا گوناهێکی نایەتەسەر. هەر کەسێکیش خۆ پارێزەو ترسی خودای لە دڵدایە - ئەگەر هێندێکیش دواکەوت - گوناهێکی لەسەر نیە. بیشیزانن کە هەمۆتان لای خواوە خڕ دەکرێنەوە.

٢٠٤ لەم خەڵکەدا ئیوا هەیە قسەو گفتی سەبارەت بە ژیانی دنیا بۆ تۆ سەیرو سەر سوڕێنەو لە سەر ئەوی لە دڵیایە خوا بەشایەت دێنێتەوە؛ کەچی هەر ئەو لە دوژمناتی کردنا زۆر سەرسەختە.

٢٠٥ هەر کە لە تۆ دوُرکەوتەوە، مل لە بەدفەڕی دەنێت و لە عەرزا خراپەدەکاو کێڵگەو ڕەسەن لە بەین ئەبا. خودا هەرگیز لە بەدفەڕان خۆشی نایە.

٢٠٦ کە پێی وترا: ئەشێ ترست هەبی لە خوا، دەمارزلی پتر بەرەو گوناه دەیبا. با جەهەندەمی لێ پڕبێ، جێ حەسانەوەیەکی زۆر خراپیشە.

٢٠٧ هی واش لەناو مەردم هەیە بۆ ڕەزای خوا گیان دەبەخشن. خودا دەگەڵ عەبدانی خۆی دلۆڤانە .

٢٠٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەمۆلاتان ئامادەی فەرمانبەری بن. پێ مەنێنە جێ پای شەیتان؛ ئاشکرایە کە شەیتان پێتان دوژمنە.

٢٠٩ پاش ئەوەی ئەو بەڵگە ئاشکرایانەتان بۆ هاتوە، ئەگەر بێتو هەڵخلیسکێن، دەبێ ئەوەندە بزانن کە خوا تواناو لەکارزانە.

٢١٠ ئاخۆ ئەوان چاوەنۆڕن خواو فریشتەکانی خودا لەناو سەیوانی هەوراندا بێنەلایان و کارەکە کۆتایی پێ بێت؟ هەمۆ کارێک هەر بەرەو خودا دێتەوە.

سَلْ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ كَمۡ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّنۡ ءَايَةِۭ بَيِّنَةٖۗ وَمَن يُبَدِّلۡ نِعۡمَةَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢١١ زُيِّنَ لِلَّذِينَ
كَفَرُواْ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا وَيَسۡخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۘ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّقَوۡاْ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَٱللَّهُ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٖ
٢١٢ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ
فِيمَا ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ وَمَا ٱخۡتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لِمَا ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ مِنَ ٱلۡحَقِّ بِإِذۡنِهِۦۗ وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ
صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٍ ٢١٣ أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأۡتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِكُمۖ مَّسَّتۡهُمُ ٱلۡبَأۡسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ
وَزُلۡزِلُواْ حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصۡرُ ٱللَّهِۗ
أَلَآ إِنَّ نَصۡرَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ ٢١٤ يَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلۡ
مَآ أَنفَقۡتُم مِّنۡ خَيۡرٖ فَلِلۡوَٰلِدَيۡنِ وَٱلۡأَقۡرَبِينَ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ
وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۗ وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ٢١٥

٢١١ لە بەرەی ئیسرائیل پرسە! چەند نیشانەی ئاشکرامان داوە بەوان؟ هەرکەس چاکەی دەگەڵ بکەین و پێ نەزانێ، با بزانێ خوا لە سزای پێ نەزانان توندو تیژە.

٢١٢ ژینی دنیا بۆ ئەوانەی خوانەناسن خەملیوەو ڕازاوەتەوەو گەمەی خۆیان بە خاوەن باوەڕان دەکەن؛ کەچی لە خودا ترسەکان ڕۆژی سەلا وان لەسەری ئەوانەوە. خودا بۆ هەر کەسێ حەزکا، بێ ژمارە ڕۆزی دەنێرێ.

٢١٣ بەرێ مەردم هەمۆی چین و بەرەیەک بۆن. خودا پێغەمبەری ناردن مژدەدەرو ترسێنەر بن، کتێبی ڕاست و ڕەواشی ڕەگەڵ خستن تا ئەوشتەی بۆنە بنەمای کێشەیان، بۆیان یەکالاکەنەوەو پێکیان بێنن. هەر ئەوانەش بۆ یەکتریان نەدەسەلماند کە دەپێشدا کتێب بۆ ئەوان هاتبو، بەڵگەی ئاشکراشیان لابو؛ بەلام ئێرەیی ناو خۆیان کارێکی وای کرد، پێک نەیەن. ئیتر خودا بە ئیزنی خۆی ڕێگەی ڕاستی نیشانی باوەڕداران داو تێی گەیاندن ئەوکێشە لەبەر چی کرا. خودا بۆ هەرکەس حەزبکا شارەزای ڕاستەڕێی دەکا.

٢١٤ ئاخۆ ئێوە لاتان وایە [بەهاسانی] دەچنە بەهەشت؟ کەچی هێشتا ئەوەی بەسەر پیشینانتانا هاتۆە، بەسەر ئیوا نەهاتوە. ئەوان تۆشی گەلێ تەنگانەو ئازارو نەداری و چەوسانەوە بۆن؛ زۆر بە توندی تەکان دران، تەنانەت پێغەمبەریش و یارانی باوەڕداریشی دەیانگوت کە: کەی خودا دەهانامان دێ؟ تۆ بزانە کە یاریدەی خوا نزیکە.

٢١٥ لێت دەپرسن: چێ ببەخشن؟ پیان بێژە: هەرشتی چاک کە دیبەخشن بیدەن بە دای و بابان و بەخزمانی نزیکتان و هەتیوان و هەژاران و ئەوانەی لە ڕێدا ماون. هەر چاکەیی ئێوە بیکەن، دیارە خودا پێ دەزانێ.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُوا۟
شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ
وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهْرِ
ٱلْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۖ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
وَكُفْرٌۢ بِهِۦ وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِۦ مِنْهُ أَكْبَرُ
عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَٱلْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ ٱلْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُونَ يُقَـٰتِلُونَكُمْ
حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَـٰعُوا۟ ۚ وَمَن يَرْتَدِدْ
مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ حَبِطَتْ
أَعْمَـٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۖ
هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ
هَاجَرُوا۟ وَجَـٰهَدُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أُو۟لَـٰٓئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ
ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْخَمْرِ
وَٱلْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَآ إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَـٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَآ
أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ قُلِ ٱلْعَفْوَ ۗ
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَـٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

٢١٦ خەزاتان لەسەر نوسراوە، هەرچەندە خۆشتان لێی نایە. رەنگە لە شتێک حەزنەکەن بەڵام بۆتان وەخێرگەڕێ، رەنگیش هەیە ئاوات بۆ شتێ بخوازن کە ئاکامەکەی باش نەبێ؛ خوا دەزانێ‌و ئێوە سەری لێ دەرناکەن.

٢١٧ لێت دەپرسن: تۆشی شەڕبۆن لە مانگی شەڕبەسا چۆنە؟ بێژە: شەڕ لە هەیڤی وادا گوناهێکی زۆر گەورەیەو ڕێگەی بەرەو خوا بەستن‌و حاشا لە خودا کردن‌و ماڵی خوا بەڕێز نەگرتن، لێ‌وەدەرنانی خەڵکەکەی - لە لای خودا - تاوانی هەرە مەزنە؛ ئاژاوەش بۆ شەڕنانەوە لە کوشتنێ خراپترە. ئەوان دەستۆ لێ بەرنادەن، هەر دەگەڵ ئێوە بەشەڕدێن هەتا - ئەگەر بۆیان بلوێ - ئێوە لە دینەکەی خۆتان وەربگێڕن. هەرکەسیش لە دین وەرگەڕێ‌و بە خودانەناسی بمرێ، رەنج خەساری دنیاش‌و قیامەتیش دەبن‌و دەکەونە ناو دۆزەقەوەو تاهەتا هەر تیادەبن.

٢١٨ ئەوانەی لە ڕێگەی خودا دەربەدەرن‌و باوەڕیان بە خودا هەیەو لەڕای خودا.چۆنە خەزا، بە هومێدن خوا بەچاکە وەیان‌خوێنێ، خودا لەوانە دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.

٢١٩ لەمەڕ شەراب‌و قوماریش لێت دەپرسن؛ بێژە: تاوانیان گەورەیەو بۆ خەڵکیش بەهرەیان هەیە؛ تاوانەکە لە بەهرەکەیان زۆرترە. پرسی ئەوەشت پێدەکەن، چی لەڕێی خوادا بەخت کەن؟ بێژە: زێدە لە پێویستۆ. ئا بەم جۆرە خوا نیشانەکانی خۆیتان نیشان دەدا، شایەت ئێوە بتوانن بیربکەنەوە؛

٢١٧-هەیڤ: مانگ. بلوێ:دەست بدا.

فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡيَتَٰمَىٰۖ قُلۡ إِصۡلَاحٞ لَّهُمۡ
خَيۡرٞۖ وَإِن تُخَالِطُوهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ ٱلۡمُفۡسِدَ مِنَ
ٱلۡمُصۡلِحِۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعۡنَتَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٢٠
وَلَا تَنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤۡمِنَّۚ وَلَأَمَةٞ مُّؤۡمِنَةٌ خَيۡرٞ
مِّن مُّشۡرِكَةٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡۗ وَلَا تُنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ حَتَّىٰ
يُؤۡمِنُواْۚ وَلَعَبۡدٞ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكُمۡۗ أُوْلَٰٓئِكَ
يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلۡجَنَّةِ وَٱلۡمَغۡفِرَةِ بِإِذۡنِهِۦۖ
وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٢١ وَيَسۡـَٔلُونَكَ
عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ قُلۡ هُوَ أَذٗى فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي ٱلۡمَحِيضِ
وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ فَإِذَا تَطَهَّرۡنَ فَأۡتُوهُنَّ مِنۡ حَيۡثُ
أَمَرَكُمُ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ ٢٢٢
نِسَآؤُكُمۡ حَرۡثٞ لَّكُمۡ فَأۡتُواْ حَرۡثَكُمۡ أَنَّىٰ شِئۡتُمۡۖ وَقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُمۡۚ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
٢٢٣ وَلَا تَجۡعَلُواْ ٱللَّهَ عُرۡضَةٗ لِّأَيۡمَٰنِكُمۡ أَن تَبَرُّواْ
وَتَتَّقُواْ وَتُصۡلِحُواْ بَيۡنَ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢٢٤

٢٢٠ هەم لە دنیاو هەم لە سەلا. لێت دەپرسن: دەربارەی هەتیوان چۆن بین؟ بێژە: ئەگەر بەدڵسۆزی ئاگاولێبن کاری چاکە. ئەگەر دەگەڵ ئێوە دەژین، وەک براو خۆشکی خۆتان بن. خوا دەزانێ کێ بەدفەڕەو کێ کارچاکە؛ ئەگەر خودا مەیلی لێبا ئەرکی لێ گران دەکردن؛ خودا خاوەن دەستەلاتی لەکارزانە.

٢٢١ خواستن و شوێپێ کردنی بتپەرستان بۆ مێرو ژنی باوەڕدار ڕەوا نیە، با زۆریشیان حەزلێبکەن؛ هەتا نەبنە خاوەنباوەڕ ناشێ بیانکەنە هاوسەرتان. کەنیزو بەندەی باوەڕدار بۆ هاوجوُتی، لە مێرو ژنی ئازادی خودانەناس هێژاترن. ئەوان گەرەکیانە ئێوە بەرەوجەهەندەم ڕاکێشن؛ خواش گەرەکیە بەئیزنی خۆی لە گوناهانتان ببوُرێو بتانگەیێنێتە بەهەشت. خودا ئەم نیشانانەی خۆی بۆ مەردم ڕوُن دەکاتەوە.

٢٢٢ لەمەڕ عوزری ژنانەوەش لێت دەپرسن، بێژە: ئەویش ئازارێکە؛ ئەو چەند ڕۆژەی خوێنیان هەیە، سەرجێیی ژنانۆ مەکەن؛ ڕاوەستن تا پاک دەبنەوە. هەرگا لە خوێن پابوُنەوە، لەوجێیەوە کە خوا فەرمانی پێداون بۆیان وەژن. خوا لەوکەسانە خۆشی دێ کە لە گوناح پەژیوانن و دەیانەوێ بە پاکو خاوێنی بژین.

٢٢٣ ژنانۆ کێڵگەی خۆتانن؛ لە هەرکوێوە دەتانەوێ، بچنە کێڵگەی خۆتانەوە؛ تۆشەیەکیش وەپێش خۆخەن. دەبێ لە خوداش بترسن، بیشیزانن دەگەڵ خوا ڕوُبەڕوُ دەبن. مژدەش بدە بەوانەی خاوەن باوەڕن.

٢٢٤ خودای مەکەن بە کەرستەی سوێندی خۆتان؛ کە ڕێگەی چاکەو لێببڕێو پارێزگاریو پێنەهێڵێو بە کاری مەردم ڕانەگەن؛ خودا ئەژنەوێو زانایە.

لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِىٓ أَيْمَٰنِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ
قُلُوبُكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ
أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا۟
ٱلطَّلَٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَٱلْمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصْنَ
بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِىٓ
أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ
فِى ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَٰحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِى عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِ ۖ
فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَٰنٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن
تَأْخُذُوا۟ مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ
ٱللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا ٱفْتَدَتْ
بِهِۦ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ
زَوْجًا غَيْرَهُۥ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن
يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

٢٢٥ خوا بۆ سوێندی سەرزارەکی گوناهو لەسەر نانوسێ؛ بەڵام ئەگەر لە تەهی دڵتانەوە بێ، خودا لێودەپرسێتەوە. خودا لە هەڵە دەبورێ و لەسەر خۆیە.

٢٢٦ ئەو کەسانەی سوێندێ لە ژنەکانیان دەخۆن کە ئیتر دەگەڵیان نەنوێن، دەبێ چوارمانگ چاوەنۆڕبن؛ ئەگەر گەڕاشنەوەلایان، ئەوسا خودا گوناهبەخش و دلۆڤانە.

٢٢٧ ئەگەر هەر لەسەر تەڵاقیش بڕیاریان دا، ئەوسا خودا دەبیسێ و ئاگاداریشە.

٢٢٨ تەڵاق دریاو لەسەریانە هەتا سێ جار لە بێنوێژی پاک دەبنەوە چاوەنۆڕ بن. ئەگەر بڕوایان بە خوداو ڕۆژی هەستانەوە هەیە، ڕەوا نیە ئەو تۆلەی خوا خستۆیەتە زگیانەوە بیشارنەوە. لەم بەینەدا ئەگەر بیانەوێ ڕێککەون، بۆ دیسان هێنانەوەیان، مێردەکانیان شیاوترن. هەر وەک ئەرکی ژنانەیان لەسەرشانە، ژنەکانیش مافی ڕەوای خۆیان هەیە. پیاویش لەژنان پلەیەک بەرەژورترن، خوداش خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.

٢٢٩ تەڵاقی ژن دوٚ کەڕەتە، ئەوسا یان ڕاگرتنێ باش و خوداپەسند، یان بەخۆشی و بێهەرا، دەس لێک بەردانە. لەو ماڵەی کە پێتان داوُن ڕەوانیە هیچیان لێ وەربگرنەوە؛ مەگین ترسیان لەوە هەبێ کە نەتوانن سنوٚری فەرمانی خودا بپارێزن. ئەگەر ترستان لەوە هەبوٚ کە هەردوکیان سنوٚری خوا ناپارێزن، هیچ گوناهی تێدا نیە ژنەکە خۆی بکڕێتەوە. ئەمانەن سنوٚری خودا، لە سنوٚری خوا دەرمەچن؛ ئەو کەسانەی لە سنوٚری خوا دەردەچن ئەوانەن کە غەدرێ دەکەن.

٢٣٠ ئەگەر لەپاش ئەم دوجارەش تەڵاقی دا، ژنەکەی بۆ حەڵاڵ نیە تا ژنەکە دەچێ مێردێکی تر دەکا؛ ئەگەر لەومێردەی کردوٚشیە تەڵاق درا، ئەوساکە هیچ گوناهێکیان لەسەر نیە دوبارە بگەڕێنەوە بۆلای یەکتر؛ بەومەرجە کە وابزانن هەردوکیان بە تەرزێ ڕەوا - وەک خودا فەرمانی داوە - وێک هەڵدەکەن. ئەمانە سنوٚری خودان، ڕوٚنیان دەکاتەوە بۆ ئەو کەسانە وا حاڵی دەبن.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ
سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا۟ۚ وَمَن يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًاۚ وَٱذْكُرُوا۟
نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْحِكْمَةِ
يَعِظُكُم بِهِۦۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾
وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ
أَزْوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوْا۟ بَيْنَهُم بِٱلْمَعْرُوفِۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ
مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُۗ وَٱللَّهُ
يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ ۞ وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ
حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِۖ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَۚ وَعَلَى ٱلْمَوْلُودِ لَهُۥ رِزْقُهُنَّ
وَكِسْوَتُهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَاۚ لَا تُضَآرَّ
وَٰلِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦۚ وَعَلَى ٱلْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَۗ
فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَاۗ وَإِنْ
أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ
ءَاتَيْتُم بِٱلْمَعْرُوفِۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

٢٣١ ئەگەر ژنۆ تەلاق دان و ماوەی چاوەنۆڕیەکەیان بڕایەوە، یان بە تەرزێ خوداپەسند ڕایانگرن، یان بەرانبەر بە یاسای دین ئازادیان کەن. نەکا بەقەس ئازاردانیان، ڕایانگرن و لەهەق لادەن. هەرکەسێ وا ڕەفتاربکا ناهەقی لە خۆی کردوە. ئەوانە نیشانەی خودان، ناشێ بە گەمەی بزانن. با لەبیروبێ کە خودا چەندی چاکە دەگەڵ کردن. لەبیرمەکەن خوا ئەوکتێبەی بۆ ناردۆن کە لەوێدا لە کارزانی سەرڕاست دەبن و بەو ئامۆژگاریتان دەکا. ئەشێ بترسن لە خوداو باش بزانن خودا هەمۆشت دەزانێ.

٢٣٢ هەرگا ژنانتان تەلاق داو کاتی حەیەیان بەسەر چۆ - ئەگەر بە تەرزێکی ڕەوا وەل ئاوجۆتانی پێشویانا ڕێک کەوتن - ئێوە مەبنە بەر هەڵستی شۆکردنیان. کێ لە ئێوە بڕوای بە خواو بە ڕۆژی قیامەتێ هەبێ، ئەم ئامۆژگاریە پێک دێنێ؛ ئەمە بەسۆدی ئێوەیەو بەهرەی بۆ پاکیتان هەیە. خوا دەیزانێ و ئێوە سەری لێ دەرناکەن.

٢٣٣ دایکان دەبێ بەمنداڵیان دۆساڵی ڕەبەق شیربدەن. بۆکەسێکی کە بیەوێ بەتەواوی شیرێ بدا، لەمماوەدا جلک و بژیوی دایکەکە - لەسەردابی موسوڵمانانی ئەوشوێنە - لەسەرباوکە. کەسیش لەتوانابەدەری لەسەرنیە. هیچ دایک و بابێ نابێ لەبەر ساوایان زیان بەیەکتر بگەینن. ئەگەر منداڵ بابی نەبۆ، میراتگران لەسەریانە جلک و بژیوی دایکەکەی فەراهەم کەن. جائەگەر داک و باب بەخۆشی و راوێژ، ویستیان [زۆتر] منداڵ لە شیر ببڕنەوە، هیچ گوناهێکیان ناگاتێ. خۆ ئەگەر گەرەکیشتان بێ کەسێکی تر شیربداتە منداڵانتان - بەومەرجە بەپێ دابی ڕۆژ، کرێی تەواوی بدەنێ - هیچ گوناهتان نایەتەسەر. دەبێ لەخوداش ترسۆبێ. ئەوەندەش دەبێ بزانن هەرکارێکی ئێوە دەیکەن، خوا دەیبینێ.

٢٣٢- حەیە: ماوەیەکە بۆژنی شۆمردۆیا تەلاق دراو دانراوە کەپاش ئەوە ئەتوانێ شۆبکا.

٢٣٣- ڕەبەق: بێ کەم و زیاد. تەخت و تەواو.

وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوۡنَ مِنكُمۡ وَيَذَرُونَ أَزۡوَٰجٗا يَتَرَبَّصۡنَ بِأَنفُسِهِنَّ
أَرۡبَعَةَ أَشۡهُرٖ وَعَشۡرٗاۖ فَإِذَا بَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ
فِيمَا فَعَلۡنَ فِيٓ أَنفُسِهِنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ
٢٣٤ وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ فِيمَا عَرَّضۡتُم بِهِۦ مِنۡ خِطۡبَةِ ٱلنِّسَآءِ
أَوۡ أَكۡنَنتُمۡ فِيٓ أَنفُسِكُمۡۚ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمۡ سَتَذۡكُرُونَهُنَّ
وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن تَقُولُواْ قَوۡلٗا مَّعۡرُوفٗاۚ
وَلَا تَعۡزِمُواْ عُقۡدَةَ ٱلنِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ ٱلۡكِتَٰبُ أَجَلَهُۥۚ
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ فَٱحۡذَرُوهُۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٞ ٢٣٥ لَّا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ إِن طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ
مَا لَمۡ تَمَسُّوهُنَّ أَوۡ تَفۡرِضُواْ لَهُنَّ فَرِيضَةٗۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى ٱلۡمُوسِعِ
قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلۡمُقۡتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعَۢا بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ حَقًّا عَلَى ٱلۡمُحۡسِنِينَ
٢٣٦ وَإِن طَلَّقۡتُمُوهُنَّ مِن قَبۡلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدۡ فَرَضۡتُمۡ
لَهُنَّ فَرِيضَةٗ فَنِصۡفُ مَا فَرَضۡتُمۡ إِلَّآ أَن يَعۡفُونَ أَوۡ يَعۡفُوَاْ
ٱلَّذِي بِيَدِهِۦ عُقۡدَةُ ٱلنِّكَاحِۚ وَأَن تَعۡفُوٓاْ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۚ
وَلَا تَنسَوُاْ ٱلۡفَضۡلَ بَيۡنَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٌ ٢٣٧

٢٣٤ ئەوانەی لێتان دەمرن و ژنیان لێ بەجێ دەمێنێ، ژنەکانیان هەتا چوارمانگ و دەڕۆژان چاوەنۆڕبن؛ لەوە بەولا خۆیان هەرکارێکی دەیکەن - هەر هێندە ناڕەوا نەبێ - بێڵن بیکەن؛ ئێوە گوناحتان ناگاتێ؛ خوداش لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

٢٣٥ هیچ گوناهیشتان ناگاتێ کەخواستنی ژنەکانی شۆمردوٚتان ئارەزۆبێ و ناڕاستەوخۆ پێیان بێژن، یان هەر لەدڵی خۆتاندا بڕیاربدەن دەیانخوازن. خوا دەزانێ کە باسیان هەر ئەدرکێنن. بەڵام نەکەن بەنهێنی بچنە ژوانێ؛ مەگین لەوێش خواپەسندانە بیان دوێنن. تا ماوەکە بەسەرنەچێ باسی مارەکردن مەکەن. دەبێ ئەوەندەش بزانن خوا دەزانێ ئێوە چیتان لە دڵدایە؛ لێی بترسن و بیشیزانن خودا لە گوناه دەبوٚرێ و لەسەرخۆیە.

٢٣٦ ئەگەر ژنۆ تەڵاق دەدەن، بەر لەوە دەگەڵیان بنوٚن و مارەیی تان هێشتا بۆ دیاری نەکردوٚن، چیان ناکەوێ و ئێوە گوناهتان ناگاتێ. بەڵام وا چاکە شتێکیان لە ماڵی خۆتان بدەنێ؛ دارا لە ئەندازەی خۆی و هەژاریش بە ئەندازەی خۆی؛ وا چاکە بۆ چاکەکاران.

٢٣٧ خۆ ئەگەر مارەییەکەتان بڕیبۆوەو هێشتا دەگەڵیان نەخەوتوٚن، تەڵاقتان دان، نیوەی مارەییان دەکەوێ، مەگین خۆیان پێوببەخشن یان ئەو کەسە پێوببەخشێ کە مارەبڕین بەدەست ئەوە؛ پێ بەخشینیش لە ئاکاری پارێزگاری نزیکترە. لەبیرمەکەن چاکە دەگەڵ یەکتر بکەن، خودا لە هەرکارێ دەیکەن چاوەدێرە.

٢٣٥- ڕاستەوخۆ: ڕوت و ڕاست، بێ سێ و دو.

حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ
قَٰنِتِينَ ٢٣٨ فَإِنۡ خِفۡتُمۡ فَرِجَالًا أَوۡ رُكۡبَانٗاۖ فَإِذَآ أَمِنتُمۡ
فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ
٢٣٩ وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوۡنَ مِنكُمۡ وَيَذَرُونَ أَزۡوَٰجٗا وَصِيَّةٗ
لِّأَزۡوَٰجِهِم مَّتَٰعًا إِلَى ٱلۡحَوۡلِ غَيۡرَ إِخۡرَاجٖۚ فَإِنۡ خَرَجۡنَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ فِي مَا فَعَلۡنَ فِيٓ أَنفُسِهِنَّ مِن
مَّعۡرُوفٖۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٤٠ وَلِلۡمُطَلَّقَٰتِ مَتَٰعُۢ
بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ حَقًّا عَلَى ٱلۡمُتَّقِينَ ٢٤١ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ
ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٢٤٢ ۞ أَلَمۡ تَرَ
إِلَى ٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ وَهُمۡ أُلُوفٌ حَذَرَ ٱلۡمَوۡتِ
فَقَالَ لَهُمُ ٱللَّهُ مُوتُواْ ثُمَّ أَحۡيَٰهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ عَلَى
ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ ٢٤٣
وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢٤٤
مَّن ذَا ٱلَّذِي يُقۡرِضُ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضۡعَافٗا
كَثِيرَةٗۚ وَٱللَّهُ يَقۡبِضُ وَيَبۡصُۜطُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٢٤٥

٢٣٨ لە نوێژان و بەتایبەتی ئەو نوێژەی لە نێواندایە، ئاگاداربن؛ ئەشێ بۆ فەرمانی خودا ڕابوەستن.

٢٣٩ ئەگەر ترسێکو لەسەر بۆ - بەپیادەیی یان بەسواری - هەرگا ترسیشو بەسەرچۆ - چۆنی خودا فێری کردۆن - یادی بکەن کە لەپێشدا نەودەزانی.

٢٤٠ ئەوانەی لەنگۆ دەمرن و ژنەکانیان بەجێ دێڵن، ڕابسپێرن: هەتا ساڵێک مایەی گوزەرانەکەی دابین بکەن و دەری نەکەن؛ ئەگەر هەر بەخواستی خۆیان چۆنەدەرێ - بۆ کارێکی خوداپەسند - ئێوە گوناهتان ناگاتێ. خودا خاوەن دەستەڵاتی لە کارزانە.

٢٤١ ژنانێ کە تەڵاق ئەدرێن، بەشی ڕەوای خۆیان هەیە؛ کە پێک هێنانی ئەم کارە، بڕیارە بۆ خوداترسان.

٢٤٢ هەر بەو پێیەش خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ڕۆن دەکاتەوە؛ شایەتا ئێوە تێ بگەن.

٢٤٣ ئەدی تۆ ئەوانەت نەدی بە هەزاران لەوکەسانەی ترسی مردن وای لێکردن زێدی خۆیان بەجێ بێلن؟ خوا فەرمانی پێدان: بمرن! لەپاشان زیندوی کردنەوە. خودا سەبارەت بە مەردم چاکەدەکا، بەڵام بەشی زۆری مەردم لە شوکرانە خۆدەبوێرن.

٢٤٤ لەڕای خودا بچنە خەزاو بزانن کە خوا بیسەرو ئاگادارە.

٢٤٥ کێ ماڵی خۆی بە دەستەواو دەدا بە خوا، هەتا ئەویش چەند ئەوەندەی بداتەوە؟ کەم بژیوی و فەرحانیش هەر بەدەس ئەوەو هەمۆش هەر دێنەوە لای ئەو.

٢٤٥- دەستەواو: دەستقەرز، یارمەتی یەکتردان بەنۆرە.

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلْمَلَإِ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰٓ إِذْ قَالُوا۟
لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ٱبْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ
هَلْ عَسَيْتُمْ إِن كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُوا۟ ۖ
قَالُوا۟ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
مِن دِيَٰرِنَا وَأَبْنَآئِنَا ۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ تَوَلَّوْا۟
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ
لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا ۚ
قَالُوٓا۟ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِٱلْمُلْكِ
مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ ٱلْمَالِ ۚ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰهُ
عَلَيْكُمْ وَزَادَهُۥ بَسْطَةً فِى ٱلْعِلْمِ وَٱلْجِسْمِ ۖ وَٱللَّهُ
يُؤْتِى مُلْكَهُۥ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾
وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ءَايَةَ مُلْكِهِۦٓ أَن يَأْتِيَكُمُ
ٱلتَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ تَحْمِلُهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

٢٤٦ نەتزانیوە چەندکەس لە نەجیم زادەکان - کە تۆرەمەی ئیسرائیل بۆن - لەپاش مۆسا، بە پێغەمبەرەکەی خۆیان وت: شایەکمان بۆ دیاری بکە تا لەڕای خوا خەزابکەین. گوتی: ئەگەر فەرمانی خەزاۆ بۆ دەرچێ، پێۆ وانیە خۆ دەبوێرن؟ گوتیان: جا چۆن لە خەزایە - لەڕای خوا بێ - خۆ دەبوێرین، کە دەشبینی ئێمەیان لە زێدی خۆمان وەدەرناوەو لە عەولادی خۆمانیان دۆرخستۆینەوە؟ کە بڕیاریان بۆ دەرکەوت بچنە خەزا، پشتیان تێکردو ڕایانکرد؛ هەر کەمێکیان مابۆنەوە. خوا ناهەقان باش دەناسێ.

٢٤٧ پێغەمبەریان پێانی وت: خودا بۆ پاشایەتیتان تالۆتی دیاری کردوە. گوتیان: کوا ئەو شایانی ئەم فەرمانەیە؟ کە ئێمە زۆر لەو شیاوترو بە دارایيش زێدەترین. گوتی: خودا ئەوی لەسەر کردۆنە فەرماندە؛ زانستو قەلافەتیشی لە ئێوە پتر پێداوە. خوا حەزبکا پاشایەتی بە هەرکەسێ بدا دەیدا؛ زانستی خوا بەربلاوەو لە هەمۆشت ئاگادارە.

٢٤٨ پێغەمبەرەکەیان وتی: درۆشمی پاشایەتی ئەو لە لایەن پەروەرندەوڕا، تابۆتێکە دڵنیابۆنی تێدایە؛ دەگەڵ هێندێک کەلەپۆری خانەدانی موساو هارۆن، فریشتە هەڵیانگرتوە. ئەمە بەڵگەیە بۆ ئێوە ئەگەربڕواۆ بە خوا هەیە.

٢٤٦- تۆرەمە: بنەچەکە، ڕەچەڵەک، نەژاد. ٢٤٧- زێدە: زۆر، زاف.

٢٤٨- کەلەپۆر: بەجێماو لە مردگ.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلۡجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبۡتَلِيكُم
بِنَهَرٖ فَمَن شَرِبَ مِنۡهُ فَلَيۡسَ مِنِّي وَمَن لَّمۡ يَطۡعَمۡهُ فَإِنَّهُۥ
مِنِّيٓ إِلَّا مَنِ ٱغۡتَرَفَ غُرۡفَةَۢ بِيَدِهِۦۚ فَشَرِبُواْ مِنۡهُ إِلَّا قَلِيلٗا
مِّنۡهُمۡۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ قَالُواْ
لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلۡيَوۡمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦۚ قَالَ ٱلَّذِينَ
يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُواْ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٖ قَلِيلَةٍ
غَلَبَتۡ فِئَةٗ كَثِيرَةَۢ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٢٤٩﴾
وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُواْ رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ
عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُم بِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَقَتَلَ
دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ وَٱلۡحِكۡمَةَ
وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُۗ وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعۡضَهُم
بِبَعۡضٖ لَّفَسَدَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو
فَضۡلٍ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ
نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

٢٤٩ وەختێ تالوٚت لەشکرەکەی خستەسەررێ، گوتی: خودا بە جۆبارێک گەرەکیە تاقیوکاتەوە، هەرکەسێ لێی بخواتەوە لە من نیە؛ هەرکێش چی لێ نەخواتەوە سەر بە منە؛ مەگین کەسێ هەر بە لاوێچ لێی هەڵێنجێ. کەمێک نەبێ هەمۆیان لێیان خواردەوە. ئەوسا خۆیو باوەڕدارانی یارانی لە جۆیەکە پەڕینەوە. گوتیان: ئەمڕۆ لەوزەی ئێمەدا نیە کە دەرووەستی جالوٚتو لەشکرەکەی بێین. ئەو کەسانەی بە هیوابۆن بە دیداری خودا بگەن، گوتیان: زۆرجار کۆمەڵێکەم - بە ئیزنی خوا- بەسەر کۆمەڵێکی زۆردا وەسەر کەوتۆن. خوا یاری خۆڕاگرانە.

٢٥٠ لە کاتێکا دەگەڵ جالوٚتو لەشکری تۆشی یەک بۆن، گوتیان: ئەی پەروەرندەمان! وابکە خۆڕاگربینو لە مەیدانێدا بچەقینو لە کەسانی خوانەناس وەسەرمان بخە.

٢٥١ ئیتر - مەیلی خودای لەسەر - دوژمنەکانیان ڕەتاندو جالوٚت بە دەستی داوٚد چو. خودا پاشایەتیو لەکارزانی پێداو هەرچی بۆخۆی پێویستی پێبۆ، فێری کرد. ئەگەر خودا هێندێکانی لەو ئاپۆرە بە هێندێکان تەرتو تونا نەکردایە، ئەم زەمینە خرابو؛ بەڵام خودا چاکەی لەسەر هەمۆ خەڵکی دنیا هەیە.

٢٥٢ ئەمانە نیشانەی خودان کە بەڕاستی هەر بۆ تۆی دەخوێنینەوە، کە بێگومان یەکێک لە پێغەمبەرانی.

٢٤٩-لاوێچ: لاکوێل، لالۆچ، لامشت. هەڵێنجان:هەڵکێشان.

۞ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُ ۖ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍ ۚ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ
وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ
مِنۢ بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟
فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟
مِمَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
شَفَٰعَةٌ ۗ وَٱلْكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا
فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا
شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ
وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ
مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ
ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

٢٥٣ ئێمە لەناو پێغەمبەرانی خۆماندا هێندێکیانمان لە هێندێکان بەڕێزتر گرت؛ جا لەواندا ئی‌وا هەبوو کە خوائەوی دواندوە؛ پلەوپایەی بڕێکیشی بردۆتەسەر. چەند نیشانەن دا بە عیسای کوڕی مەریەم؛ بە گیانی پیرۆزی خۆشمان یاریدەن‌دا. ئەم‌خەڵکانە لەدوای ئەمەی ئەوگش پێغەمبەرە هاتن، سەرەڕای ئەو نیشانانەی بۆ ئەوان هات - ئەگەر خودا مەیلی لێ‌با - شەڕی یەکتریان نەدەکرد؛ بەڵام ئەوان لەناو خۆدا پێک نەهاتن؛ بازێک بوٚنە خاوەن باوەڕ، بازێکی‌تر کەوتنە سەر بار خوانەناسی. ئەگەر خودا مەیلی لێ‌با، نەیدەهێشت دەگژ یەک ڕاچن؛ بەڵام خودا بە خواستی خۆی کاران دەکا.

٢٥٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەو بژیوەی کە پێم‌داوْن بەخْت بکەن، پێش ئەوەی ڕۆژەکە دابێ؛ کە ئەوڕۆژە نە سەوداکردن دەمێنێ‌و نە تکاو نە دۆستایەتی؛ خوانەناسان ناهەقی لە خۆیان دەکەن.

٢٥٥ غەیرەز خودا هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ. هەرئەو هەمیشە زیندووەو بەسەر هەموٚشت ڕادەگا. نە خەنوٚچکە دەیباتەوە، نە ڕادەزێ. هەرچی هەبێ لە ئاسمانان‌و زەمیندا هەر بۆ ئەوە. کێی وا هەیە هەتا - بۆ خۆی ئیزنی نەدا - بتوانێ تکای لا بکا؟ لەوەی ئێستا هەیەو دیارە، لەوەش پێش ئەمانیش بوٚگەو بەرپێوارە، ئاگادارە. ناشتوانن بە هیچێک لە زانستی ڕاگەن؛ جا مەگین خۆی مەیلی لێ‌بێ. زانستی ئەو، عاسمانەکان‌و زەمینی داگرتوٚەو پاراستنیان بۆ ئەو ئەرکێ‌گران نیە. هەرە پایەبەرزو مەزن، هەر خۆیەتی.

٢٥٦ لەم دینەدا بەزۆر داسەپاندن نیە. شارەزایی لە گومڕایی هاوێر کرا. هەرکێ لە تاغوٚت نەبانەو بڕوای بە خودا بهێنێ، هەنگڵێکی هێندە توندی بەدەستەوە، هەرگیز پسانی بۆ نیە. خوداش بیسەرو زانایە.

٢٥٤- **بەخْت:** شانس، ئیقبال؛ **بەخْتکردن:** خەرجکردن.

٢٥٥- **رازین:** خەوتن، خەفتن، نوٚستن، نڤستن. ٢٥٦- **هاوێرکردن:** لێک جیاکردنەوە.

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ
وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِۦمَ فِى رَبِّهِۦٓ
أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِۦمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِۦمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى
بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِى
كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَٱلَّذِى مَرَّ
عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْىِۦ هَٰذِهِ ٱللَّهُ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِا۟ئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُۥ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ
قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِا۟ئَةَ عَامٍ
فَٱنظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰ
حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَٱنظُرْ إِلَى
ٱلْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

٢٥٧ خودا یاری گەلی خاوەن باوڕانەو لەناو تاریکستانەوە دەیانبا بەرەو ڕۆناکی. دۆستی خودانەناسانیش هەر تاغوٗتە؛ لە ڕۆشنی دەریان دەخەن؛ بەرەوڕوی تاریکستانیان بەڕێ دەکەن. دەبێ بچنە ناو ئاگرو هەتا سەر هەر دەوێدا بن.

٢٥٨ تۆ ئەوکابرایەت نەدیبو کە چۆن خودا هێزو دەستەڵاتی پێدا، جوابەجەنگی دەگەڵ ئیبراهیمدا دەکرد، سەبارەت بە پەروەرندەی؟ ئەودەمە ئیبراهیم گوتی: پەروەرندەی من کەسێکە ژینێ دەداو دەش‌مرێنێ. گوتی: منیش زیندو دێلمەوەو دەمرێنم. ئیبراهیم وات: پەروەرندەم خۆر لە خۆرهەڵات رادێنی،[دادەی] ئەتۆ لە خۆرنشینەوەی بێنە. کاورای خوانەناس حەپەسا. خوا دەستەی ناهەقیکاران لە ڕێگە شارەزا ناکا.

٢٥٩ یان ئەوکەسەی بە لای گوندێکا ڕادەبرد کە بەسەر یەکدا تەپیبوٗ. گوتی: کەی خودا دەتوانێ ئەمە زیندوٗ بکاتەوە پاش مردنێ؟ ئەوسا خودا بۆ ماوەی سەدساڵ مراندی‌و لەپاشان زیندوی کردەوە. لێی پرسی: تۆ چەندت پێ‌چو؟ گوتی: ڕۆژێک یا خۆ کەمتریش لە ڕۆژێک. گوتی: نەخێر، ئەوا تۆ سەدساڵە مردوی؛ دە بڕوانە خواردەمەنی‌و خواردنەوەت نەگۆڕاوە؛ تماشای کەرەکەشت کە! گەرەکمانە بتکەینە پەندێک بۆ مەردم. لەم ئێسقانانە بڕوانە چلۆن تێکیان دەخەینەوەو دەناو گوشتیان هەڵدەکێشین. کاتێ ئەمەی بۆ دەرکەوٗت، گوتی: وا ئێستا دەزانم خوا هەموٗکاری پێدەکرێ.

وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِي كَيۡفَ تُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰۖ قَالَ أَوَلَمۡ
تُؤۡمِنۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطۡمَئِنَّ قَلۡبِيۖ قَالَ فَخُذۡ أَرۡبَعَةٗ مِّنَ
ٱلطَّيۡرِ فَصُرۡهُنَّ إِلَيۡكَ ثُمَّ ٱجۡعَلۡ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٖ مِّنۡهُنَّ جُزۡءٗا
ثُمَّ ٱدۡعُهُنَّ يَأۡتِينَكَ سَعۡيٗاۚ وَٱعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٦٠
مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ
لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٢٦١ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتۡبِعُونَ مَآ أَنفَقُواْ مَنّٗا وَلَآ أَذٗى لَّهُمۡ
أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ
٢٦٢ ۞ قَوۡلٞ مَّعۡرُوفٞ وَمَغۡفِرَةٌ خَيۡرٞ مِّن صَدَقَةٖ يَتۡبَعُهَآ
أَذٗىۗ وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٞ ٢٦٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُبۡطِلُواْ
صَدَقَٰتِكُم بِٱلۡمَنِّ وَٱلۡأَذَىٰ كَٱلَّذِي يُنفِقُ مَالَهُۥ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ
وَلَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ صَفۡوَانٍ عَلَيۡهِ
تُرَابٞ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٞ فَتَرَكَهُۥ صَلۡدٗاۖ لَّا يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ
شَيۡءٖ مِّمَّا كَسَبُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٦٤

٢٦٠ ئەوساش کە ئیبراهیم گوتی: پەروەرندەم! ئەتۆ مریان چلۆن زیندوۆ دەکەیتەوە؟ نیشانم دە. گوتی: ئاخۆ تۆ هێشتا باوەڕت نیە؟! گوتی: بەلێ، بەلام من گەرەکمە ئیتر بەتەواوی دلنیابم. گوتی: دەسا چوارمەل بگرەو پەل‌پەلیان کەو بیانکە چوارکوت؛ هەر کوتێکیان بە سەر کەژێکەوە دانێ و بانگیان بکە، بە فڕکە دێنەوە بۆ لات. بشزانە خوا چەندە خاوەن دەستەلات و لەکارزانە.

٢٦١ بەسەرهاتی ئەوکەسانەی مالیان لە ڕاهی خودادا بەخت دەکەن، وەک بەسەرهاتی دنکێکە حەوت گول دەداو هەر گولەی سەددانەی تێدا. خودا چەند ئەوەندە پاداش دەدا بەهەرکەس بیەوێ. خودا چاکەی یەکجار زۆرەو زۆر زانایە.

٢٦٢ ئەو کەسانەی مال لەڕای خوا دەبەخشن و بەچاویان‌دا نادەنەوەو تۆشی ئازارێکیان ناکەن، خودا تێی هەلدێنێتەوەو نە هیچ ترسێکیان لەسەرەو نە خەم دەخۆن.

٢٦٣ دواندنی نەرم و نیان و چاو لێ‌پۆشین، لەو خێرکردنە چاکترە کە ئازاری بەشوێنابێ. خودا ئاتاجی کەس نیەو [لەکاردا] بە کاوەخۆیە.

٢٦٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! خێرەکانۆ بە منەت لەسەر کردن و ئازاردان، بە فیرۆمەدەن. نەچن وەک ئەو کەسانە بن کە باوەڕیان بە خواو ڕۆژی سەلا نیەو بۆ ڕۆبینی لە مالی خۆیان دەبەخشن؛ ئەم کارەیان لەوە دەکا کە تاتەبەردێکی زۆر لۆس هێندێ خۆلی لەسەر بارەو بارانی توندی وێکەوێ و بیشواتەوەو هەر تاتێکی ڕۆت وەمێنێ. هیچ بەهرەیان لەو بەخشینە دەسگیر نابێ و خودا گرۆی خوا نەناسان لە ڕێگە شارەزا ناکا.

٢٦٢- **هەلدانەوە:** بەرەوژۆر بردن؛ شین بۆنەوە دوای بڕین. ٢٦٣- **بەکاوەخۆ:** هێدی، لەسەرخۆ،

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ
وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٢٦٥ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ
لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ
فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ
فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ
لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ٢٦٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا
لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم
بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ
٢٦٧ ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ
وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٢٦٨
يُؤْتِى ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ٢٦٩

٢٦٥ ئەوکەسانەش کە لە چاکە دەگەڵ هەژاران کردندا، بەهومێدن خودا لە خۆ ڕازی کەن و دڵیان بە بڕوا پتەوبێ، خێرەکەیان وەک باغێکە لەسەر گردێک و بارانی پەڵەی لێبداو بەروبۆی دو ئەوەندە بێ؛ ئەگەر پەڵەشی لێ نەدا، نمەباران تێراوی کا. هەرکارێ کە ئێوە دەیکەن خوا دەیبینێ.

٢٦٦ کێۆ حەزدەکا ببێتە خاوەنی باغێک لە گش جۆرە خورماو ڕەزێک، شەقەجۆی بەناودا بڕواو هەمۆشیان هاتبنەبەرو پیریش بڕستی بڕیبێ و زارۆی سەروپێچکەی هەبن؛ لە ناخافڵ گڕەبایەکی لێ هەڵکاو بیسۆتێنێ؟ خودا ئاوا نیشانەکانی نیشانی ئێوە دەدا، شایەت بیری لێ بکەنەوە.

٢٦٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەوشتانەی کە لە زەمین پێمان داون و پەیدای دەکەن، بەخت بکەن؛ نەک لە شتێ هێندە چرۆک کە بۆ خۆشتان ئەگەر چاوپۆشی لێ نەکەن، ناتانەوێ. بیشیزانن خودا ئاتاجی کەس نیەو هەر دەبێ تاریفی بکرێ.

٢٦٨ شەیتان ئێوە لە نەداری دەترسێنێ و بۆ خراپە هانۆدەدا. خواش بەڵێنی لێ خۆش بۆن و خۆشی ژیانۆ پێدەدا. فەرحانی وا لای خودایەو خۆی زانایە.

٢٦٩ لەکارزانی دەدا بە هەرکەس بیەوێ. بەهەرکەسیش لە کارزانی بدرێ، ئەوە خێری زۆری پێدراوە. ئامۆژگاریش بەهرە نادا مەگین بۆ خاوەن ئاوەزان.

٢٦٥- پەڵە: بارانی تێری دەخڵ. ٢٦٦- شەقەجۆ: جۆباری گەورە کەئاوی هەمیشەو زۆرە.

٢٦٧- چرۆک: بێ بایەخ، قەڵب. ٢٦٨- فەرحانی: هەرزانی و شت زۆری.

وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ
يَعْلَمُهُۥ ۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا۟
ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَ ۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ
فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ ۞ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ
فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ
وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ
﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحْصِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ
ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَٰهُمْ
لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ
فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم
بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

٢٧٠ هەرماڵێکی دەیکەنە خێر یان دەقەبەڵ خودای دەکەن، خوا دەیزانێ و ئەوانەی خودانەناسن هیچ یاریدەدەریان نیە.

٢٧١ گەر بەئاشکرا خێربکەن کارێ خاسە؛ خۆ ئەگەر بەنهێنیش بێ و دەستی نەداری پێ بگرن، باشتریشەو گوناهتان لەسەر لادەبا. خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

٢٧٢ ئەرکی سەرشانی تۆ نیە ئەمانە بخەیە سەررێ؛ بەلام هەرکەس خودا بۆخۆی مەیلی لێ بێ شارەزای راستەرێی دەکا. هەرچی بەخێر دەیبەشنەوە بۆ خۆتانەو دیارە ئێوە هەر بۆ رەزامەندی خودا خێرێ دەکەن. هەر شتێ بەخێری دەدەن تەواوی پێو دەدرێتەوەو هیچ ناهەقیو لێ ناکرێ.

٢٧٣ ئەوانە خێریان پێ دەشێ کە لە خوداپەرستیدا بێدەرەتان ماونەتەوەو هێزی دەرکەوتنیان نیە کە بۆ خۆیان هەوڵێ بدەن؛ ئەوی ئاگایان لێ نیە، وادەزانن هیچ ئاتاج نین؛ چونکە حەیایان بەخۆیە. لە بیچمیان دەیان‌ناسیەوە؛ دەنا هەرگیز وەکوو پارسەکی دیکە نین گێرە بکەن. ئێوە هەرچی بەخێر لەوبارە بەخت کەن، خوا دەیزانێ.

٢٧٤ ئەوانەی بەشەو یان بەرۆژ، بەنهێنی و بەئاشکرا لە رێگەی خودا خێردەکەن، لای خودا پاداشیان هەیەو نە هیچ ترسێکیان لەسەرەو نە خەم دەخۆن.

٢٧٢- دەیبەشنەوە: بەشی دەکەنەوە. ٢٧٣- گێرەکردن: چەقەکردن و چەنە لێدان.

ٱلَّذِينَ يَأۡكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِي
يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مِنَ ٱلۡمَسِّۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡبَيۡعُ
مِثۡلُ ٱلرِّبَوٰاْۗ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلۡبَيۡعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْۚ فَمَن جَآءَهُۥ مَوۡعِظَةٞ
مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ وَأَمۡرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۖ وَمَنۡ عَادَ
فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمۡحَقُ
ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرۡبِي ٱلصَّدَقَٰتِۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ
وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَذَرُواْ مَا بَقِيَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ
فَأۡذَنُواْ بِحَرۡبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَإِن تُبۡتُمۡ فَلَكُمۡ رُءُوسُ
أَمۡوَٰلِكُمۡ لَا تَظۡلِمُونَ وَلَا تُظۡلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ
ذُو عُسۡرَةٖ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيۡسَرَةٖۚ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ
إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا تُرۡجَعُونَ فِيهِ إِلَى
ٱللَّهِۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

۲۷۵ ئەوکەسانەی نزۆل دەخۆن، راستبونەوەیان لەو دنیا، وەک ڕاپەڕینی کەسێکی شەیتان دەستی لێوەشاندبێ، وەهایە. هەر چونکە ئەمانە ئێژن: مامەڵەش هەروەک نزۆلە. خودا سەودای ڕەوادیوەو نزۆلی پێناڕەوایە. سا هەرکەسێ ئامۆژگاری خودا دەبیەو دەس هەڵدەگرێ، لەوشتانەی لەمەوبەر دەستی داوەتێ دەبەخشرێو خودا بەکاری ڕادەگا. هەر کەسێکیش دیسان بچێتەوە سەری، دەبن بە یاری ئاگرو تاهەتا هەر تیادەبن.

۲۷۶ خودا پیتی نزۆل هەر کەم دەکاتەوەو پیتی خێرات پتردەکا. خودا ئەوانەی خۆش ناوێ پێنەزانو گونابارن .

۲۷۷ ئەو کەسانەی بڕوایان بە خوا هێناوەو کاری چاک ڕەچاودەکەنو لە نوێژکردنو زەکات دان سستی ناکەن، پاداشیان وا لای خودایەو نەهیچ ترسیان دێتەبەرێو نە خەم دەخۆن.

۲۷۸ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەبێ لە خودا بترسن، ئەگەر بەڕاست باوەڕدارن، ئەوسۆتی هێشتا ماوتانە نەتانەوێ.

۲۷۹ ئەگەر دەستی لێ هەڵنەگرن، سا بزانن ئێوە دەگەڵ خوداو پێغەمبەرەکەیدا شەڕێ دەکەن. ئەگەر دەستی لێ هەڵگرن، دەسمایەی خۆو بستێننەوە؛ ئیتر ئەوسا نە ئێوە ناهەقی دکەن نە ناهەقیتان لێ دەکرێ.

۲۸۰ ئەگەر قەرزاریش نەدار بۆ، ماوەی بدەن هەتا دەیبێ. ئەر بشزانن ، پێبەخشینی بۆۆ چاترە.

۲۸۱ ترسیشۆ لەو ڕۆژە هەبێ کە دەوهێننەوە لای خودا؛ ئەوێ ڕۆژێ هەرکەس هەرچی کردۆیەتی - بە تەواوی - دێتەوەڕێیو ناهەقی لە کەس ناکرێ.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى
فَٱكۡتُبُوهُۚ وَلۡيَكۡتُب بَّيۡنَكُمۡ كَاتِبُۢ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَلَا يَأۡبَ
كَاتِبٌ أَن يَكۡتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُۚ فَلۡيَكۡتُبۡ وَلۡيُمۡلِلِ
ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ
فَإِن كَانَ ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ سَفِيهًا أَوۡ ضَعِيفًا أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ
أَن يُمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ
مِن رِّجَالِكُمۡۖ فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ
مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْۚ وَلَا تَسۡـَٔمُوٓاْ
أَن تَكۡتُبُوهُ صَغِيرًا أَوۡ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ أَقۡسَطُ
عِندَ ٱللَّهِ وَأَقۡوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَرۡتَابُوٓاْۖ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً حَاضِرَةٗ تُدِيرُونَهَا بَيۡنَكُمۡ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكۡتُبُوهَاۗ وَأَشۡهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعۡتُمۡۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٞ
وَلَا شَهِيدٞۚ وَإِن تَفۡعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقُۢ بِكُمۡۗ وَٱتَّقُواْ
ٱللَّهَۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٢٨٢

٢٨٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەرگا بۆ ماوەیێ دیاری، قەرزێ دەگەڵ یەکتر دەکەن، بینوسن و با نۆسەرێ خوداپەسند بۆتان بخاتە ناو قاقەز. ناشێ نۆسەر لەم کارە تەنەخی بکا؛ با بنۆسێ وەک خوا فەرمانی پێداوە. هەرچی قەرزدار بۆی دەڵێ، ئەو بینۆسێ و ئەبێ ترسی خودای هەبێ و ئەولاوئەملای تێدانەکا. ئەگەر ئەو کەسەی قەردارە، کەم ئاوەزە یان بێ هێزە، یان ناتوانێ ئەوی پێویستە بنۆسرێ دەری ببڕێ، با سەرپەرستی ڕەوای ئەو لەباتی ئەو بیدرکێنێ و دۆپیاو لەخۆتان شایەت بن. ئەگەر دۆپیاو پەیدانەبۆن، با پیاوێک و دۆژنی وا کە ئێوەش لێیان ڕازی بن، لە کار ئاگاداربکرێن؛ تا ئەگەر یەکێ لەم دوانە لەبیری چو، ئەوی تر بیری خاتەوە. هەروەختێکی بۆ شایەتی دان بانکران، ڕەوانیە خۆببوێرن. لە نۆسینی ماوەی قەرز - کەم بێ یا زۆر - نابێ لەشگرانی بکەن و هەر بینوسن و مەوداکەشی دیاری بکەن. لەلای خودا ڕەواترەو بۆ شایەتی لەسەردانێ لەبارترەو لە دۆدڵی نەهێشتنێ نزیکترە؛ مەگین وەختێ ئاڵوگۆڕتان دەست بەدەست و بەنەغد بێ؛ ئەوسا ئەگەر نەشی نۆسن قەیدێ ناکا. بەڵام دیسان لە وەختی دادوستەددا شایەت هەبن. ناشێ نە شایەتەکانتان نە نۆسەر زیانێ بکەن؛ گەر وانەکەن تاوان لەملی خۆتانەو ئەشێ لە خودا بترسن. خودا فێری کارتان دەکاو هەر خودایە لە هەمۆشت ئاگادارە.

٢٨٢-تەنەخی کردن: خۆبواردن.	قەردار: قەرزدار، قەرزار.	لەشگرانی: تەمبەڵی، لەش قورسی.

۞ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَـٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ
فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَـٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ
ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَـٰدَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ
ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِّلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ
إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَـٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ
وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ
ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا
تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ ۚ
أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

٢٨٣ ئەگەر لەسەر سەفەر بوون و نووسەرتان بۆپەیدانەبوو، ئەشێ بارمتە وەرگرن؛ جا مەگین لێک خاترجەم بن کە ئەوسا بارمتەی ناوێ. با قەرزدار ترسی خودای لەدڵدا بێ و قەرزەکەی خۆی بداتەوە. ئەو کەسانەی شایەتیشن خۆ لە شایەتی نەبوێرن. هەرکەسێکی لە شایەتی خۆببوێرێ، بە دڵ خۆی تووش گوناح دەکاو خوا بە گش کارتان دەزانێ.

٢٨٤ سەربە خوایە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەمیندایە. ئەوی لەناو دڵتاندایە - چ دەری خەن، چ وەیشارن - خوا لەوبارە لە ئێوە دەپرسێتەوە. هەرکێ بۆخۆی مەیلی لێ بێ، لێی دەبوورێ و هەرکەسێکیش خۆی حەزبکا، جزیای دەدا. هەر خودایە لەسەر هەمووشت توانایە.

٢٨٥ ئەم پێغەمبەرەو ئەوانەی وەل ئەو باوەڕیان هێناوە، لێیان ڕوونە کە ئەوشتە لە لایەن پەروەرندەیان هاتۆتەخوارێ بۆ لایان؛ بڕوادەکەن بە خوداو فرشتەکانی و کتێبانی و سەرلەبەر پێغەمبەرانی و ئێژن: ئێمە بۆ هیچ لا لە پێغەمبەرانی فەرق و جیاوازی دانانێین؛ فەرموودەی خودامان بیست و پێکمان هێنا، ئەی پەروەرندەی هەموومان! بمان بەخشەو هەر دەگەڕێینەوە لای تۆ.

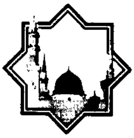
٢٨٦ خوا ئەرکی لەتوانا بەدەر، بەسەر کەسدا ناسەپێنێ؛ چاکەی بکا بۆخۆیەتی و خراپەشی دژی خۆیە. ئەی پەروەرندەی گلامان! ئەگەر شتێکمان لەبیرچۆیان تیا بەهەڵە چووبین، لێمان مەگرە. ئەی پەروەرندەی هەموومان! ئەرکی ئەوەندە گرانمان مەخە سەرشان وەک ئەوانەی بەرلە ئێمە لەسەریان بوو. ئەی خودانی هەموولامان! ئەرکی وامان پێ مەسپێرە کە لەتوانامان بەدەربێ. تۆ هەر خۆت لێمان ببوورەو بەر بەزەیی خۆتمان بخەو بمانبەخشە. هەموو کاروبارێکی مە بەدەس تۆیەو سەریشمانخەی لەسەر ئەوانەی ناتناسن.

سُورَةُ آلِ عِمۡرَانَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ١ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ٢ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ
بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ٣ مِن
قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَهُمۡ
عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ٤ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ
شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٥ هُوَ ٱلَّذِي يُصَوِّرُكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَآءُۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦ هُوَ
ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ
وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ
مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُۗ
وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ
إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٧ رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوبَنَا بَعۡدَ إِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ
لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةًۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ٨ رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ
ٱلنَّاسِ لِيَوۡمٖ لَّا رَيۡبَ فِيهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ٩

ئالی عیمران

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

٢٠٠ ئایەت

١ ئەلیف، لام، میم.
٢ غەیرەز خودا هیچ‌شت بۆ پەرستن ناشێ؛ هەر زیندووەو بەسەر هەمۆشت
رادەگا.
٣ ئەم کتێبەی - بەڕاست - کە بۆ تۆ ناردوە، باوەڕ بەوکتێبانەش دەکا کە بەر
لەوی لە خواوە بەرێ کراون؛ تەورات و ئینجیلیشی لە بەرا هەنارد؛
٤ تا رێ‌نیشاندەر بن بۆ خەڵک. فورقانیشی [لەوەودوا] نارد. ئەوانەی کە لە
نیشانەکانی خودا حاشایان کرد، جەزرەبەیان زۆر بەژانەو خودا
خاوەن‌دەستەڵاتی تۆڵەستێنە.
٥ هەرشتێکی لە زەمین یان لە ئاسمانان بێ، لە خودا وەشێراو نابێ.
٦ هەر ئەوە هەرچۆنێ حەزکا - هەر لە تۆلی دایکانۆدا- بیچمتان بۆ دیاری
دەکاو بەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن نابێ؛ هەر خۆشی
دەستەلات‌داری لەکارزانە.
٧ هەر ئەویشە ئەم کتێبەی بۆ تۆ بەخەڵات ناردوە، کە لەوێدا ئایەتگەلێکی
پتەو هەن کە ماکن بۆ کتێبەکە؛ تێشیدایە وەک یەک دەچن‌و مانای
جۆراوجۆر هەڵدەگرن. ئەوکەسانەی دڵی دەغەزداریان هەیە، هەر
ئەوانە حەزلێ دەکەن کە خەڵکی پێ هەڵ‌دەخەڵەتێ‌و هەرچۆنی دڵیان
دەیەوێ مانایان لێک دەدەنەوە کە غەیرەز خوا نایانزانن. ئەو کەسانەش
کە زۆر زانان، ئەڵێن: بڕوامان پێ هەیەو ئەمانەگش لە
پەروەرندەمانرایەو غەیرەز ئەو دڵ‌وشیارانە، بەوردی بیرناکەنەوە.
٨ ئەی پەروەرندەی گ‌لامان! لەپاش ئەوەی ڕێگەی ڕاستت نیشان‌داوین،
دڵمان لە ڕێی خۆت لامەدەو وەبەر بەزەی خۆتمان بخە. بەخشندەی
هەرەمەزن تۆی.
٩ پەروەرێنمان! هەر تۆی مەردم لەوڕۆژەدا - کە گومانی تێدانیە - لە یەکتر
کۆدەکەیتەوەو بێ‌سۆ خوا پەیمان ناشکێنێ.

٤-فورقان: یەکێک لە ناوەکانی قورئانە؛ یانێ هەڵاوێری هەق لە ناهەق. ٩-بێ‌سۆ: بێ‌شک.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم
مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ ﴿١٠﴾ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمۡۗ
وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿١١﴾ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ سَتُغۡلَبُونَ
وَتُحۡشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدۡ كَانَ
لَكُمۡ ءَايَةٞ فِي فِئَتَيۡنِ ٱلۡتَقَتَاۖ فِئَةٞ تُقَٰتِلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
وَأُخۡرَىٰ كَافِرَةٞ يَرَوۡنَهُم مِّثۡلَيۡهِمۡ رَأۡيَ ٱلۡعَيۡنِۚ وَٱللَّهُ
يُؤَيِّدُ بِنَصۡرِهِۦ مَن يَشَآءُۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي
ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿١٣﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ
وَٱلۡبَنِينَ وَٱلۡقَنَٰطِيرِ ٱلۡمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ وَٱلۡفِضَّةِ
وَٱلۡخَيۡلِ ٱلۡمُسَوَّمَةِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ وَٱلۡحَرۡثِۗ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ
ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلۡمَـَٔابِ ﴿١٤﴾ ۞ قُلۡ
أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيۡرٖ مِّن ذَٰلِكُمۡۚ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ عِندَ رَبِّهِمۡ جَنَّٰتٞ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞ
وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿١٥﴾

۱۰ ئەوێ ڕۆژێ ماڵ و عەولاد، دەهانای ئەوانە نایە کە خودایان نەناسیوەو
چاری ناچار دەبنە دەستەچیلەی ئاگر؛
۱۱ وەک دارودەستەی فیرعەون و ئەوانەی بەرلەوانیش بوُن؛ کە نیشانانی
ئێمەیان بەدرۆ زانی و خوا لەسزای تاوانی خۆیان گرتنی. خودا لە
تۆڵەساندنا زۆر دژوارە.
۱۲ بەو خوانەناسانە بێژە: بەم زوانە ژێردەکەون و هەربینا ڕەپێچەک دران بۆ
جەهەندەم؛ کە جی‌خەوێکی خراپە!
۱۳ ئەمە بۆ ئێوە دەرسێک بوُ کە دوُدەستە لەخۆتان دەگژیەک ڕاچوُن؛
دەستەیەکتان بۆ خودا بەشەڕدەهاتن و دەستەکەی تر لەدژی خودا
دەجەنگین و زەق دەیاندی کە خواناسەکان دوُهێندەی ئەمانن. دیارە
خودا بەمەیلی خۆی هەرکەسێکی خۆی حەزبکا، سەری دەخا؛ ئەمەش
پەندە بۆ ئەوانەی خاوەن فامن.
۱۴ ئارەزوُی ژنان کردن و کوڕی زۆر پەیداکردن و دەس‌کەوتنی کۆمای زلی
زێوو زێڕان و ڕەوەئەسپی بەدرۆشم و وڵسات و زەوی کێڵانێ، بۆ مەردم
رازاوەتەوەو لە ژیانی دنیایەدا مایەی خۆشین؛ بەڵام وەختێ دێنەوە
بەردەستی خودا، پێدەزانن کە زۆر لەوە باشتر هەیە.
۱۵ بێژە: ئاخۆ گەرەکتانە پێتان بێژم لەمە باشترەکە چوُنە؟ بۆ ئەوانەی لە
هەڵە خۆدەپارێزن، لەلای پەروەرێنیانەوە باغاتێکی وایان دەبێ،
جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر لەوێ دەبن و چەند ژنی پاک و
بێ‌گەردو سەرەڕای ئەو هەموُ خۆشیەش، ڕەزای خودایان پێدەگا. خودا
چاوی لە عەبدەکانی خۆی هەیە.

۱۲- ڕەپێچەک‌دان: بەخۆشی و ناخۆشی بردن، خڕکردنەوەو دانەبەر.

۱۴- درۆشم: نیشانەی تایبەتی. وڵسات: ئاژەڵ، ماڵات، دەوڵەت.

ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا
عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٦﴾ ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلْقَٰنِتِينَ
وَٱلْمُنفِقِينَ وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِٱلْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ
ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ قَآئِمًۢا بِٱلْقِسْطِ ۚ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ
ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ وَمَا ٱخْتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ
بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِـَٔايَٰتِ
ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩﴾ فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ
وَجْهِىَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ ۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْأُمِّيِّـۧنَ
ءَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ أَسْلَمُوا۟ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا
عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ
بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ
ٱلَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِٱلْقِسْطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرْهُم
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ
فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٢﴾

١٦ ئەوانەی کە دەڵێن: ئەی پەروەرندەمان! ئێمە بڕوامان پێت هەیە؛ سا تۆ
لەگوناهن ببوورەو لە جزیادانمان - بەئاگر - بپارێزە.
١٧ ئەو کەسانەی خۆڕاگرن و بەڕاستیانەو ئامادەی هەر فەرمانێکن و ماڵی
خۆیان لەڕای خوا بەخت دەکەن و هەمۆڕۆژێ - سەرلەبەیان - لە خودا
دەپاڕێنەوە لێیان خۆش بێ.
١٨ خودا بۆخۆی ئاگادارەو فرشتەکانی ئەویش و زانایانی بەئینسافیش باش
دەزانن کە هیچ کەسێ غەیرەز خودا، شیاوی پەرستنێ نیەو هەر
خۆیەتی بەدەستەڵاتی لەکارزان.
١٩ لەلای خودا دین ئیسلامەو ئەوانەی ئەهلی کتێبن لەو ڕاستەقینە
دەزانن؛ بەڵام هەر لەبەر ئێرەیی - کە لەناو خۆیاندا هەیە - پێک
نەهاتۆن. هەرکەسێکیش - بە هەرجۆرێ - لە نیشانەکانی خودا حاشا
بکا، با تێبگەن کە خوا لە لێپرسینەوە زۆر بەلەزەو پێڕادەگا.
٢٠ ئەگەر کێشەت دەگەڵ دەکەن، تۆ هەر بێژە: من دەگەڵ پەیڕەوەکانم بە
دڵی پاک ڕۆمان کردۆتە خوداوە. بەوکەسانەش کە بۆنە ئەهلی کتێبو
بەو کەسانەش کە نەزانن، بێژە: ئاخۆ ئێوەش وەک مە خۆتان هەر بە خوا
سپاردوە؟ جا ئەر خۆیان سپاردبۆ، ئەوا کەوتۆنە سەر ڕێگا. ئەگەر ڕۆیان
لێ وەرگێڕای، تۆ هەر ئەوەندەت لەسەرە ڕابگەیێنیو خوداش بۆخۆی لە
عەبدانی شارەزایە.
٢١ ئەوکەسانەی لە نیشانەکانی خوایان حاشاکردو پێغەمبەرەکانی خوایان -
لە خوت و خۆڕایی - دەکوشت و ئەوانەیان لەناودەبرد کە فەرمانی
چاکەیان بە مەردم دەدا، با بزانن کە جەزرەبەدانی بەژان بەشیان
دەبێ.
٢٢ لە دنیاو قیامەتیشا هەرکارێ بیکەن فیرۆیەو هیچ کەس دەهانایان نایە.

١٩- بەلەز: زۆ، بەپەلە.

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ
ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ
فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ
لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ
مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ
مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ ٱلَّيْلَ
فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ
وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن
يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ
تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ
إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

۲۳ خۆ تۆ دیتت، ئەو کەسانە کە لە کتێبی ئێمەدا بەشێکیان پێگەیشتبوٗ،
خۆیان گوتیان: بە هەرحوکمێ خودا بیدا ئێمە ڕازین. کەچی هێندێک
لەوانە پێی ڕازی نەبوٗن.
۲۴ هەر چونکە ئەمان دەیانگوت: ئێمە ئەگەر بشمانخەنە دۆژەهەوە،
چەندڕۆژێک پتر پێناچێ، ڕزگاردەبین؛ بەودرۆیە بۆ دینی خۆیان
هەڵیان بەست، خۆیان پێ هەڵخەڵەتاندوە.
۲۵ سا ئەورۆژە دەبێ لە چبارێکدا بن، کە بێگومان هەر وەدی دێ و
هەموٗیان کۆدەکەینەوەو هەرکەس هەرچی کردوٗیەتی دێتەوەڕێی و
ناهەقی لە کەس ناکرێ؟
۲۶ بێژە: خوایە! ئەی خاوەن هێزو دەستەڵات! هەرکەس بۆخۆت مەیلت
لێبێ دەستەڵاتی پێدەدەی و کێش تۆ حەزکەی دەستەڵاتی
لێدەستێنی؛ هەرکەسێکی وەقەدرخەی و هەرکەسێ زەبوٗنی بکەی،
خۆت دەیزانی؛ چاکە هەر بەدەستەخۆتەو تۆ لەسەر هەموٗشت توانای.
۲۷ شەو دەناو ڕۆژ هەڵدەکێشی، ڕۆژ دەخەیە ناو شەوەوە؛ زیندوٗ لە مردوٗ
دەردەخەی، مردوٗ لە زیندودەردێنی؛ هەرکەسێ خۆت مەیلت لێبێ،
بێ هەژمار بژیوی دەدەی.
۲۸ باوەڕداران، با جگە لە باوەڕداران نەگرن بە دۆست. هەرکەس لەم
فەرمانە دەرچێ، هیچ بەشی بەخواوە نیە. جا مەگین لێیان بترسن و لە
ناچاری پێیان بڵێن: دۆستی ئێوەین. خوا دەیەوێ هەر بەڕاستی لەو
بترسن و پاشەڕۆژتان هەر لای ئەوە.
۲۹ بێژە: ئەوەی وا لەدڵتانایە ئەگەر بیشارنەوە یا دەریخەن، خوادەیزانێ و
لەهەچێکیش لەئاسمانان و زەویندا، ئاگادارەو لەسەرهەرشت توانایە.

يَوۡمَ تَجِدُ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ مِنۡ خَيۡرٖ مُّحۡضَرٗا وَمَا عَمِلَتۡ
مِن سُوٓءٖ تَوَدُّ لَوۡ أَنَّ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَهُۥٓ أَمَدَۢا بَعِيدٗاۗ وَيُحَذِّرُكُمُ
ٱللَّهُ نَفۡسَهُۥۗ وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ ٣٠ قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ
فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
٣١ قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٢ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحٗا وَءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ
وَءَالَ عِمۡرَٰنَ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٣ ذُرِّيَّةَۢ بَعۡضُهَا مِنۢ بَعۡضٖۗ وَٱللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٣٤ إِذۡ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ عِمۡرَٰنَ رَبِّ إِنِّي نَذَرۡتُ لَكَ
مَا فِي بَطۡنِي مُحَرَّرٗا فَتَقَبَّلۡ مِنِّيٓۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٣٥ فَلَمَّا
وَضَعَتۡهَا قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي وَضَعۡتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا وَضَعَتۡ
وَلَيۡسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلۡأُنثَىٰۖ وَإِنِّي سَمَّيۡتُهَا مَرۡيَمَ وَإِنِّيٓ أُعِيذُهَا بِكَ
وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ٣٦ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ
حَسَنٖ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنٗا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّاۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا
زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقٗاۖ قَالَ يَٰمَرۡيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَاۖ
قَالَتۡ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ٣٧

٣٠ لەو ڕۆژەدا کە هەمۆکەس کردەوەی چاک و خراپی لەبەر چاوی خۆی
دەبینێ، ئاوات خوازە کە لە نێوان خۆی و کردەوەکانی دا مەودایەکی دوور
ببوایە. هەر بۆ خودا دەبێ خۆتان بپارێزن؛ خوا هەمیشە بەرانبەر بە
عەبدانی خۆی دلۆڤانە.
٣١ بێژە: ئێوە ئەگەر خوداتان خۆش دەوێ، شوێن من کەون هەتا خوداش
خۆشی بوێن و لە گوناهانیشو ببورێ. دیارە خودا خەتابەخش و دلۆڤانە.
٣٢ بێژە: دەبێ بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بن. جا ئەگەر لەفەرمان
دەرچوٚن، ئیتر خودا لە خوانەناسان حەزناکا.
٣٣ ئادەم و نوٚح و نەتەوەی ئیبراهیم و بەرەی عیمران، لە خوداوە لەناو
خەڵکی هەمۆجیهان هەڵبژاردەن؛ خوا پتر ڕێزی لەوان نا.
٣٤ هەمۆلا هەر سەربەیەکن و خوا بیسەرو ئاگادارە.
٣٥ کاتێ کەیوانوەکەی عیمران گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەو منداڵەی
کەوتۆتە تۆلی منەوە، من دەقەبەڵی تۆی دەکەم. بەهیوام لێم قبوٚڵ
بکەی، بیسەرو ئاگادار هەر تۆی.
٣٦ ئەوسا کە بارەکەی دانا، گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەوا من مێوینەم
دیوە - خوداش چاتر خەوەر دارە لەوەی دیویە - دیارە کچیش وەک کوڕ
نیە. من ناوم لێ ناوە مریەم، ئەوا ئەویش و بەریشیم بە تۆ سپارد؛ کە لە
شەیتانی نەحلەتی بیانپارێزی.
٣٧ پەروەرندەی ئەوپێشکەشەی گەلێ بەباشی لێ وەرگرت؛ کیژەکەی باش
بەخودان کردو زەکەریای بۆ سەرپەرشتی وێ دانا. هەرجارێکی
زەکەرییا لە میعراودا سەری دەدا، دەیدی بژیوی لەلایە. گوتی: مریەم!
تۆ ئەم بژیوەت لەکوێ بوٚ؟ گوتی: لەلایەن خوداوە بۆم هاتوە؛ خودا حەزکا
بۆ هەرکەسێ ڕۆزی بێ هەژمار دەنێرێ.

٣٧- بەخودان کردن: بەخێوکردن، بارهێنان. **میعراو:** میحراوی مزگەوت.

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥ ۖ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ
يُصَلِّي فِي ٱلْمِحْرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًۢا بِكَلِمَةٍ مِّنَ
ٱللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ
أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ ٱلْكِبَرُ وَٱمْرَأَتِي عَاقِرٌ ۖ قَالَ
كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّيٓ ءَايَةً ۖ
قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا ۗ وَٱذْكُر
رَّبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِٱلْعَشِيِّ وَٱلْإِبْكَٰرِ ﴿٤١﴾ وَإِذْ قَالَتِ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصْطَفَىٰكِ
عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَٰمَرْيَمُ ٱقْنُتِي لِرَبِّكِ وَٱسْجُدِي
وَٱرْكَعِي مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهِ
إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَٰمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ
مَرْيَمَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَتِ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ٱسْمُهُ ٱلْمَسِيحُ
عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي ٱلدُّنْيَا وَٱلْأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

۳۸ هەر لەوێ ڕا زەکەرییا گازی لە پەروەرندەی کرد: ئەی خودانم! زارۆیەکی
چاک و پاکم پێ ببەخشە؛ دەزانم تۆ پاڕانەوەی من دەبیسی.
۳۹ لەکاتێکا کە لەناو میحرابەکەدا نوێژی دەکرد، فریشتەی ئێمە بانگی کرد:
خودا مزگێنیت پێدەدا، کوڕێکی ناو یەحیات دەبێ، کە هەمۆ فەرمۆدەی
خودا دەسەلمێنێ و مرۆڤێکی گەورەو خۆڕاگر [لەژن] و، یەکێک لە
پێغەمبەرە چاکەکان دەبێ.
۴۰ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! جا چۆن ئەمن کوڕم دەبێ، منی وا پیرو
زورهان و ژنیشم لە زگ ویستاوە؟ گوتی: خودا، چی ئارەزۆبێ وادەکا.
۴۱ گوتی: ئەی پەروەرێنی من! خۆت نیشانەم بۆ دیاری کە. گوتی: نیشان
بەونیشانەی هەتا سێ ڕۆژ ناتوانی مەردم بدوێنی؛ مەگین بە هیماو
ئاشیرەت. لە ئێوارەو بەیانان‌دا، یادی پەروەرندەت بکەو لە پەسندانی
مەوێستە.
۴۲ لەوکاتەشدا فریشتە بە مەریەمی گوت: خودا تۆی هەڵبژاردوەو پاک و
خاوێنی ڕاگرتۆی؛ تۆی لەچاو ژنانی دنیا بەرێزتر گرت.
۴۳ ئەی مەریەم! تۆ لە فەرمانی پەروەرندەی خۆت دەرمەچۆ؛ بۆی بچۆرە
سەر سوژدەوەو تۆش دەگەڵ کڕنۆش‌بەراندا کڕنۆش بەرە.
۴۴ ئەمە لەو دەنگ و باسەیە کە تۆ ئاگات لێ نەبۆن و ئێمە دەیخەینە دڵتەوە.
هەروەها تۆ لەوێ نەبۆی کە قەڵەمیان تۆڕهەڵدەدان کێ سەرپەرشتی
مەریەم بێ؛ ئەو کاتەش لەناو خۆیاندا کێشەیان کرد، تۆ لەناو ئەواندا
نەبۆی.
۴۵ لەوکاتەدا فرشتەکان گوتیان: مریەم! خودا مژدەی بەڵێنێکی خۆت
پێدەدا، کوڕت دەبێ و بەناو مەسیحی کوڕمەریەم ناو دەردەکاو لە
دنیاش و لە قیامەتیش قەدری هەیەو یەکێک دەبێ لە نزیکەکانی خودا.

۴۴-تۆڕهەڵدان: هاویشتن، فڕەدان.

وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِى ٱلْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾
قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ قَالَ كَذَٰلِكِ
ٱللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾
وَيُعَلِّمُهُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ﴿٤٨﴾
وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنِّى قَدْ جِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ
أَنِّىٓ أَخْلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيْـَٔةِ ٱلطَّيْرِ فَأَنفُخُ فِيهِ
فَيَكُونُ طَيْرًۢا بِإِذْنِ ٱللَّهِ وَأُبْرِئُ ٱلْأَكْمَهَ وَٱلْأَبْرَصَ
وَأُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ ٱللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ
فِى بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾
وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم
بَعْضَ ٱلَّذِى حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُم بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ
فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ
هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾ ۞ فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ
ٱلْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنصَارِىٓ إِلَى ٱللَّهِ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ
أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

٤٦ لەبێشکەداو بە گەورەییش، قسە دەگەڵ مەردم دەکاو یەکێک لە
پیاوچاکان دەبێ.
٤٧ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! جا چلۆن من کوڕم دەبێ ، هیچ مرۆیەک تا
وێستا تخۆنم نەبوە؟! گوتی: خودا هەرچی حەزکا بەدی دێنێ ؛ هەرکە
ویستی کارێک ببێ، هەر پێی ئێژێ : ببە! دەبێ.
٤٨ هەر بۆخۆشی فێری کتێب وەخوێندن و لەکارزانی و تەورات و ئینجیلی
دەکا.
٤٩ دەشیکا بە پێغەمبەرێک بۆ سەر نەتەوەی ئیسرائیل.[پێان ئێژێ :] ئەوا
من لە پەروەرندەوڕا نیشانەم بۆ هێناون. هەر لە حەڕی شکلی مەلێک
سازدەکەم و بەئیزنی خوا فوی تێدەکەم، دەبێتە باڵداری ڕاست و جگە
لەوەش زگماک کوێرو پێست بەڵەکان چار دەکەم و بە ئیزنی خوا مردۆ
زیندۆدەکەمەوەو هەرچی لەماڵۆدا دەیخۆن، هەچی تێشیدا ڕادەگرن،
پێتان دەڵێم. ئەمانە بەڵگەو نیشانەن بۆتان، ئەگەر بڕواداربن.
٥٠ بەو تەوراتەی - کەلەلامە - بەباوڕم و بە ئەرکی خۆمی دەزانم هێندێک
شتۆ بۆ حەڵاڵ کەم کە لێتان حەرام کراوە. من نیشانەم لە پەروەرندەی
ئێوەڕا بۆ هێناون؛ دەسا ئێوە لە فەرمانی من دەرمەچن و لە خودا ترستان
هەبێ.
٥١ پەروەرێنی من و ئێوە هەر خودایە؛ دەسا هەر ئەو بپەرستن؛ ئەمە
ڕێگەیکی سەر ڕاسە.
٥٢ عیسا پاش ئەوەی تێگەییشت کە باوەڕی پێ ناهێنن، گوتی: کێ بێ لەڕای
خودا یاریم بکا؟ حەواریەکان جوابیان داوە، کە: خۆمانین لەڕای خودا
یاریدەرین. بڕوایان بە خودا هێناو تۆش شایەت بە، ئێمە خۆمان بەو
دەسپێرین.

رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلۡتَ وَٱتَّبَعۡنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ
ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ
ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ
إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ
فَوۡقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ
فَأَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ فِيمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ فَأُعَذِّبُهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا
لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾
ذَٰلِكَ نَتۡلُوهُ عَلَيۡكَ مِنَ ٱلۡأٓيَٰتِ وَٱلذِّكۡرِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ
مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٖ ثُمَّ قَالَ
لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿٦٠﴾
فَمَنۡ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ فَقُلۡ تَعَالَوۡاْ نَدۡعُ
أَبۡنَآءَنَا وَأَبۡنَآءَكُمۡ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمۡ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمۡ
ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ فَنَجۡعَل لَّعۡنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

٥٣ ئەی پەروەرندەی گ‌لامان! بەوشتەی تۆ بۆ ئێمەت نارد، بڕوامان کردو کەوتۆینە شوێن پێغەمبەرت؛ تۆ دەگەڵ شایەتەکاندا بمان نۆسە.
٥٤ ئەمان فێڵی خۆیان کردو خوداش فێڵی خۆی لێکردن؛ فێڵی خودا بە سەر هەمۆ فێڵێکدایە.
٥٥ ئەوسا خوا گوتی: ئەی عیسا! من بۆخۆمت دەبەمەوەو لە لای خۆم جێ بەرز دەبی‌و لەوانەت پاک دەکەمەوە کە باوەڕیان نەهێناوەو ئەوانەش کە پەیڕەوی تۆن، هەتا قیامەت زاڵیان دەکەم بەسەر بێباوەڕەکاندا. لەپاش ئەوە گشتۆ دێنەوە لای خۆم‌و بەو کێشەو گێرە ڕادەگەم کە لە نێوانتاندا ڕوی‌دا.
٥٦ بەڵام ئەوانەی باوەڕیان پێ نەهێنای، لە دنیاش‌و لە قیامەتیش بەتوندی سزایان دەدەم؛ کەسیش دەهانایان نایە.
٥٧ ئەو کەسانەش کە بڕوای تەواویان هەبوەو ئاکارچاک بۆن، خودا هەمۆ پاداشی خۆیان پێدەداو خوا ستەمکاری خۆش ناوێن.
٥٨ ئەوشتانەی کە بۆتۆمان خوێندۆتەوە، لە نیشانانی خودان‌و ڕێ شاندەرن بۆ کارزانی.
٥٩ نەقلی عیساش - لەلای خودا- لەچەشنی نەقلی ئادەمە؛ هەر لە گڵ دروستی کردو پاشان پێی گوت: ببە بە ئادەم! ئەویش بۆ.
٦٠ هەق لە پەروەرندەت ڕایەو خۆت لە ڕێزی دڵ بەگومانان دەراوێ.
٦١ هەر کەسێکی پاش ئەوزانستەی بۆ تۆ هات، ویستی کێشەت دەگەڵ بکا، بێژە: وەرن با کوڕانمان‌و ژنانمان‌و یەکترین بان‌کەین‌و ئەوسا دەس‌کەینە لاڵەو نزاو نەفرینی خوا بنێرین بۆ ئەوانەی وا درۆزنن.

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْقَصَصُ ٱلْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾
قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا
بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا
مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِىٓ
إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِۦ
عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ
حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ
بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِىُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ وَلِىُّ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ
وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَهْلَ
ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

۶۲ هیچ گومانت تێدا نەبێ، ئەوانەی بۆت باس کراون، هەمو ڕاستن. هیچ
شتێکیش غەیرەز خودا نابێ هیچ کەس بیپەرستێ؛ هەر خودایە کە
خاوەنی دەستەڵاتەو لەکارزانە.
۶۳ ئەگەر هەر خۆیان لێ بواردی، خودا بۆخۆی خراپەکاران دەناسێ.
۶۴ بێژە: ئێوەی ئەهلی کتێب! دەسا وەزن ئێمەو ئێوە لەسەر ئەو قسەیە
سوربین، کە بۆ هەمۆمان وەک یەکە: غەیرەز خوا نەپەرستین، هاوکاری بۆ
پەیدانەکەین، نەچین هێندێکمان هێندێکان - جیا لە خوا - بۆ پەرستن
هەڵبژێرین. جا ئەگەر هەر خۆیان لێ‌بوارد، پێیان بێژە: ئێوە بە شایەتی
دەگرم، کەوا ئێمە خۆمان بە خودا دەسپێرین.
۶۵ ئەهلی کتێب! ئێوە بۆچی دەربارەی ئیبراهیمەوە کێشەدەکەن؟ کە
دەشزانن تەورات و ئینجیلیش - هەردوک - لەپاش زەمانی ئیبراهیم
هاتونە خوار. دە ئاخر بۆچی تێ ناگەن!؟
۶۶ وامان دانا کە دەتوانن ئێوە لەسەر ئەوشتانە کێشەبکەن کە دەزانن.
دەیسا چۆنە کێشە لەسەر شتێ دەکەن کە هیچی لێ حاڵی نەبون؟ هەر
خودایە زانایە بە هەمۆشت و ئێوەش هیچی لێ‌نازانن.
۶۷ ئیبراهیم نە مۆسایی بو نە مەسیحی؛ بەلام یەکتاپەرستێک بوخۆی بە
خودا سپارد بو؛ هیچ هاوکاری بۆ خودا پەیدانەدەکرد.
۶۷ ئەوکەسانەی لە هەمۆکەس لە ئیبراهیم نزیکترن، ئەوانەن کە ئەوسا
شوێنی ئەو کەوتن و ئەم پێغەمبەرەو ئەوانەش کە بڕوایان پێ‌هێناوە.
خوداش یاری هەمۆ خاوەن باوەڕانە.
۶۹ هێندێک لە خاوەن کتێبان بەتەمابون ئێوە لە ڕێ کلابکەن؛ کەچی
ئەمانە نازانن کە هەر ڕێ لە خۆ دەگۆڕن.
۷۰ ئەهلی کتێب! بۆچی ئێوە حاشا لە نیشانەکانی خودا دەکەن؟ هەرچەندە
دەشزانن ڕاستن.

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَلۡبِسُونَ ٱلۡحَقَّ بِٱلۡبَٰطِلِ وَتَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ
وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٧١ وَقَالَت طَّآئِفَةٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامِنُواْ
بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ
لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٧٢ وَلَا تُؤۡمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمۡ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤۡتَىٰٓ أَحَدٞ مِّثۡلَ مَآ أُوتِيتُمۡ أَوۡ يُحَآجُّوكُمۡ
عِندَ رَبِّكُمۡۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ
عَلِيمٞ ٧٣ يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ
ٱلۡعَظِيمِ ٧٤ ۞ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ مَنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِقِنطَارٖ
يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ وَمِنۡهُم مَّنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِدِينَارٖ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ إِلَّا
مَا دُمۡتَ عَلَيۡهِ قَآئِمٗاۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لَيۡسَ عَلَيۡنَا فِي ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ
سَبِيلٞ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٧٥
بَلَىٰ مَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٧٦ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَشۡتَرُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَأَيۡمَٰنِهِمۡ ثَمَنٗا قَلِيلًا أُوْلَٰٓئِكَ لَا
خَلَٰقَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيۡهِمۡ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٧٧

٧١ ئێوە کە خاوەن‌کتێبن! چۆن ڕەوایە بە ناڕەوا دادەپۆشن و ڕاست و ڕەوا
دەشێرنەوەو دەشزانن چکارێک دەکەن؟
٧٢ لەوانەی ئەهلی کتێبن هێندێک بە هێندێکان دەڵێن: ئێوە لە دانی
بەیانی بڵێن: بڕوامان هێناوە بەوەی کە خودایە بۆ ئێوەی ناردوە؛
سەرلەنگۆرێ لێیان پەشیمان ببنەوە؛ بەشکۆ ئەوانیش وەگەڕێن.
٧٣ پێشیان وتون: باوەڕ هەر بەوانە بکەن کە لەسەر دینی خۆتانن. بێژە: هەر
خوا ڕێگەی ڕاستن نیشان دەداو ئەو دەتوانێ - وەک پێشوۆ شارەزای
کردن - کەسێکی‌تریش وەک ئێوە شارەزاکا. ئەگەر وتیان: کێشەکەمان
دەبەینە لای پەروەرندەتان؛ بێژە: چاکە بەدەس خوایە، کێی حەزبکا بە
چاکە دەیخوێنێتەوەو خاوەن چاکەی هەرەزانا هەر خودایە.
٧٤ هەر کەسێکی ئەو بخوازێ وەبەر بەزەیی خۆی دەخاو خودا چاکەی فرەو
گرینگی لەلایە.
٧٥ هەر لەناو ئەهلی کتێبدا ئی‌وا هەیە، کلۆرێکی لەلا دانێ، بە دەس‌پاکی
دەتداتەوە؛ ئیواش هەیە دینارێکی پێ بسپێرە، ناتداتەوە؛ جا مەگین
بەجێی نەهێڵی و هەڵی‌پێچی. بەهانەکەشیان ئەمەیە: زیان گەیاندن بەو
نەخویندەوارانە، بۆمە گوناهێکی نیە. درۆ بۆ خواش هەڵدەبەستن،
دەشزانن درۆیەدەکەن.
٧٦ دیارە هەرکەس ترسێکی لە خودا هەبێ و بەڵێنی بەرێتەسەرێ، خوا
پارێزگاری خۆش‌دەوێن.
٧٧ ئەوانەی پەیمانەکەیان دەگەڵ خوداو سوێندی خۆیان بە نرخێکی کەم
دەفرۆشن، لەودنیا هیچ بەشیان نیەو خوداش لە ڕۆژی قیامەتا
نایان‌دوێنێ و نایان‌دێنێ و گونایان پاک ناکاتەوەو بەشیان جەزرەبەی
بەژانە.

٧٢- دان: کات، وەخت   سەرلەنگۆرێ: ئاخرو ئۆخری ڕۆژ، لای ئێوارێ.

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُۥنَ أَلْسِنَتَهُم بِٱلْكِتَٰبِ لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ
مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤْتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلْكِتَٰبَ
وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا۟ عِبَادًا لِّى مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُوا۟ رَبَّٰنِيِّۦنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ ٱلْكِتَٰبَ
وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ
وَٱلنَّبِيِّۦنَ أَرْبَابًا ۗ أَيَأْمُرُكُم بِٱلْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾
وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّۦنَ لَمَآ ءَاتَيْتُكُم مِّن كِتَٰبٍ
وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ
بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥ ۚ قَالَ ءَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِى ۖ
قَالُوٓا۟ أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَٱشْهَدُوا۟ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾
فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾
أَفَغَيْرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُۥٓ أَسْلَمَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

٧٨ هەر لەواندا هی‌واش هەیە، جۆرێک زمانیان دەگەڕێ گۆیا لە کتێبی خودا دەخوێننەوە، کە لە کتێبەکەشدا نیە. دەڵێن: ئەمە خوا گوتۆیە؛ کەچی خوداش نەیگوتوە. بۆ خۆشیان ئەوە دەزانن کە درۆیەو بەدەم خواوەی هەڵدەبەستن.

٧٩ هیچ مرۆیەک ئەمەی دەخۆڕا نەدیوە، کە خوا کتێبی دابێتێ‌و فێری کارزانی کردبێ‌و کردبێتی بە پێغەمبەر، پاشان چۆبێ‌و بەخەڵکی ڕاگەیاندبێ کە: ئێوە لەباتی خودا هەر عەبدایەتی من بکەن. ئەوانە هەر گوتۆیانە: ئێوە کە فێری کتێب‌و خوێندنەوەی بۆن، لەسەرتانە هەر پەروەرندەو بناسن.

٨٠ فەرمانی بەوە نەداوە کە فرشتەو پێغەمبەران بپەرستن. ئاخر چۆن دەبێ وەختێکی دینی خوداو سەلماندبێ، پێتان بڵێن: گەڕەکە لە دین وەرگەڕێن؟

٨١ [بێنەوەبیر] ئەوکاتە خواپەیمانی بەست دەگەڵ پێغەمبەرەکانا: ئەر من کتێب‌و زانستی لەکارزانیم بەئێوەداو پاشانەکە پێغەمبەرێک هاتەناوتان کە ئەوانەی لەلای ئێوەی بەڕاست زانی، دەبێ بڕوای پێ‌بێنن‌و یاریدەی دەن. ئەوسا گوتی: قبۆڵتان کرد؟ ئاخۆ ئێوە ئەوئەرکەم وەئەستۆدەگرن؟ گوتیان: بەڵێ، ئەوا وەعۆدەی خۆمان گرت. گوتی: دەسا بەشایەت بن؛ ئەوا منیش دەگەڵتانم.

٨٢ کەسانێ لەمە بەولاوە لە پەیمان پاشگەزبنەوە، دیارە لەڕێ لادەرن.

٨٣ ئاخۆ دینێک بێژگە دینی خوایان دەوێ؟ کەچی هەرچی لە ئاسمانان‌و زەویدا - چاروناچار - ملکەچی فەرمانی وین‌و دەشگەڕێنەوە بۆلای ئەو.

قُلْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ
وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ
مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ
مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ
دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾
كَيْفَ يَهْدِي ٱللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَٰنِهِمْ وَشَهِدُوٓا۟
أَنَّ ٱلرَّسُولَ حَقٌّ وَجَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ ٱللَّهِ
وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ
بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَٰنِهِمْ ثُمَّ ٱزْدَادُوا۟ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ
وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ
كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ
ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾

٨٤ بێژە: باوەڕمان هێناوە بە خواو بەوەی کە لەوڕا بۆمان هاتووەو بەو
شتانەش کە لەلای پەروەرندەوە بۆ ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و
یەعقوب هاتبۆ؛ بۆ نەتەوەکەش هەر وەتر؛ بەو شتانەش کە بۆ عیساو
مۆساو گش پێغەمبەرانی دی هات. ئێمە بەرانبەر بە کەسیان فەرق و
جوداییمان نیەو خۆمان بە خودا دەسپێرین.
٨٥ هەر کەسێ بەدەر لە ئیسلام، هەر دینێکی دیکەی هەبێ، قبۆڵ نیەو لە
دواڕۆژا لە ڕێزەی زیانبارانە.
٨٦ جا چۆن خودا ئەو کەسانە دەخاتە سەر ڕاستەڕێگە کە پاش باوەڕی
هێنان و شایەتی دان کە: «ئەم پێغەمبەرە ڕاستە»و چەندین
نیشانەشیان دیوە، سەر لەنوێ حاشای لێدەکەن؟ خودا قەت
ناهەقیکاران ڕزگارناکا؛
٨٧ جەزای ئەمانە نەفرینە لە خوداوەو لە فرشتانی خوداوەو لە هەمۆ خەڵکی
دنیاوە؛
٨٨ تاهەتایە لەم نەفرینا دەمێنیەوەو ئازاریان لەسەر سۆک نابێ و
ماوەپێدانیشیان نیە؛
٨٩ مەگین ئەوانەی لە دواجار - بۆ خۆ - پەژیوان دەبنەوەو ئاکاری چاک
ڕەچاودەکەن؛ ئەوسا خودا گوناهبەخشەو دلۆڤانە.
٩٠ ئەو کەسانەی دوای بڕواهێنان وەرگەڕان و هەروا مان و پێوە چۆن،
پەژیوانی تازە بەهرەیان بۆ ناداو چۆنەتە ناو گومڕاهیەوە.
٩١ ئەوانەی خوانەناس بۆن و هەر بە خوانەناسی مردۆن، هەر کامێکیان
ئەگەر پڕی ئەم زەمینە زێڕیش بە بارمتە بدا، هەرگیز بەهرەی
پێ ناگەینێ؛ ئەوانە ئازاری بەژانیان دەبێت و کەسیشیان دەهانا نایە.

لَن تَنَالُواْ ٱلۡبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ
فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ٩٢ ۞ كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلّٗا لِّبَنِيٓ
إِسۡرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسۡرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦ مِن قَبۡلِ أَن تُنَزَّلَ
ٱلتَّوۡرَىٰةُۗ قُلۡ فَأۡتُواْ بِٱلتَّوۡرَىٰةِ فَٱتۡلُوهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ
٩٣ فَمَنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٩٤ قُلۡ صَدَقَ ٱللَّهُۗ فَٱتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗا
وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٩٥ إِنَّ أَوَّلَ بَيۡتٖ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةَ مُبَارَكٗا وَهُدٗى لِّلۡعَٰلَمِينَ ٩٦ فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ
إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ
مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ
٩٧ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَىٰ مَا تَعۡمَلُونَ ٩٨ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ تَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَأَنتُمۡ شُهَدَآءُۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٩٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ
فَرِيقٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ كَٰفِرِينَ ١٠٠

۹۲ تا لەوشتەی کە ئێوە خۆشتان گەرەکە، نەبەخشن لەڕێی خودادا، هەرگیز هیچ خێرۆ پێناگا. هەرشتێکیش بەخێر بیدەن لەڕای خودا، خوا دەیزانێ.
۹۳ هەمۆجۆرێ خواردەمەنی بۆ نەتەوەی ئیسرائیل ڕەواکراوە، مەگین ئەوەی کە ئیسرائیل بەر لەمە تەوراتی بۆ بێ، خۆی پارێزی لێکردوە. بێژە: ئەگەر ئێوە راستن، تەورات بێنن بیخوێننەوە.
۹۴ سا کەسانێ لەمە بەولا درۆ بە دەم خواوە بکەن، ئەوانە ناهەقیکارن.
۹۵ بێژە: هەرچی خودا گوتۆیە، ئەو ڕاستە؛ ئیتر ئێوە شوێن دینی ئیبراهیم کەون؛ کە خوای تاقانەی پەرستو هیچ هاوکاری بۆ نەناسی.
۹۶ یەکەمین ماڵ کە بۆ مەردم سازکراوە، هەر ئەوەیە وا لە مەککە؛ کە زۆر بەپیت و پیرۆزەو نیشانگەی خوداناسینە بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.
۹۷ بەڵگەی دیاریدەر لەوێدا شوێنەواری ئیبراهیمەو هەرکەسێ پەنای پێبەرێ، ناشێ لە هیچشت بترسێ. خوداحەجی بڕیارداوەبۆ هەرکەسێ کە بۆی بلوێ. هەرکەسێکیش حاشابکا، خوالە هەمۆ خەڵکی دنیابێنیازە.
۹۸ بێژە: ئێوەی ئەهلی کتێب! بۆچی لە نیشانانی خوا حاشادەکەن؟ خودا لە کردەوەی ئێوە ئاگادارە.
۹۹ بێژە: ئێوەی ئەهلی کتێب! لەبەرچی باوەڕدارەکان لەرێگەی خوا لادەدەنو گەرەکتانە ئەمرێگایە لارو نارێک نیشانبدەن؟! خۆشتان باش ئاگاتانلێیەو خوداش لەوەی ئێوە دەیکەن، خافڵنیە.
۱۰۰ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەگەر بەقسەی هێندێک لەوانەی ئەهلی کتێبن، دەسخەرۆبن، لەپاش باوەڕی هێنانتان دەتانکەنەوە خوانەناس.

۹۷- بلوێ: دەس بدا.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمْ
رَسُولُهُۥ ۗ وَمَن يَعْتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدْ هُدِىَ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم
مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَٱعْتَصِمُوا۟ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا۟ ۚ
وَٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ
فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ
فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ
﴿١٠٣﴾ وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا
تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ
وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ
وُجُوهٌ ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ
فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبْيَضَّتْ
وُجُوهُهُمْ فَفِى رَحْمَةِ ٱللَّهِ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ
ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾

١٠١ جا چۆن ئێوە حاشادەکەن! کەچی ئایەتانی خواتان بە
سەردادەخوێنرێتەوەو پێغەمبەرتان لەناودایە؟ هەرکەس پشت بە خوا
ببەستێ، کەوتۆتەسەر راستەڕێگە.
١٠٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! چۆن پێویستە، ئاوا لە خوا بترسن و هەر بە
موسوڵمانی بمرن.
١٠٣ هەمۆلاتان دەس دەڕشتەی پەیمانی خوا وەرێنن و بڵاو مەبن. بیر
لەوچاکە بکەنەوە کە خودا دەربارەی کردن: کە ئێوە دژ بە یەکتر بۆن،
بەدڵ کردۆنی بە هۆگر؛ لەسایەی چاکەی ئەمەوە، ئێستا لێکتر بۆنە براو
لەسەر لێواری ئاگر بۆن؛ هەر ئەوبۆ ڕزگاری کردن. خوا ئاوا نیشانانی
خۆی بۆ ئێوەڕۆن دەکاتەوە؛ بەڵکۆ ڕێگا بدۆزنەوە.
١٠٤ دەبێ لەنێو ئێوەدا کۆمەڵێک ببن، فەرمان بە چاکە بدەن و ڕێ لە خراپە
ببەستن ؛ هەر ئەوانەش ڕزگاردەبن.
١٠٥ نەکا وەک ئەوانە بکەن کە لێکتر جیابۆنەوەو لەدوای ئەوەی نیشانەی
ئاشکرایان دیت، ئەوسا کێشەیان تێکەوت. بۆ ئەوانە ئازارێکی گەورە
هەیە.
١٠٦ لەورۆژەدا کە هێندێک ڕۆیان چەرمگەو هێندێکتر ڕەش داگەڕاون،
ئەوکەسانەی ڕۆڕەشی ڕۆژی قیامەتن، پێان ئێژن: ئێوە دوای باوەڕی
هێنان چۆن ببۆنەوە خوانەناس؟ سا لەو حاشاکردنەتان جەزرەبە گۆڕی
گیانۆ بێ.
١٠٧ ئەوانەش کە ڕۆچەرمۆگن، بۆ هەمیشە بەزەیی خودایان هەیەو تا هەتا
هەر دەگەڵیانە.
١٠٨ ئەمانە نیشانەی خودان، بەڕاستن و ئێمە بۆتی وەدەخوێنین. هیچگا
خودا ناهەقی لە هیچکەس ناکا.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
﴿١٠٩﴾ كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ۗ وَلَوْ آمَنَ
أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم ۚ مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ
وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَن يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذًى ۖ
وَإِن يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتْ
عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوا إِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ
وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ۚ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنبِيَاءَ بِغَيْرِ
حَقٍّ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾ ۞ لَيْسُوا سَوَاءً ۗ
مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ
وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَيُسَارِعُونَ
فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَٰئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوا
مِنْ خَيْرٍ فَلَن يُكْفَرُوهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

۱۰۹ هەرچێ لەناو ئاسمانان و زەمیندایە - گش لە گشتی - سەربە خوایە؛ سەر لەبەری کاروباریش هەر بۆ خوا دەگەڕێتەوە.

۱۱۰ ئێوە چاکترین کۆمەڵن لەناو مەردمی دنیادا سەرۆ هەڵدا؛ فەرمان بە چاکە دەدەن و ڕێ لە نارەوا دەبەستن. باوەڕیشتان بە خوا هەیە. خۆ ئەگەر ئەهلی کتێبیش بڕوایان بهێنابا، بۆیان چاکتربۆ. ئەوانیش ئی وایان تێدا کە بەبڕوان؛ بەشی زۆریش لەڕێی خودا لایانداوە.

۱۱۱ ئەوانیش - مەگین هەر بە دەم - دەنا هەرگیز ناتوانن بۆتان بەزەڕبن. ئەگەر دەگژیشۆ ڕابچن، زۆر زۆ پشتۆ تێدەکەن و ڕادەکەن و کەسیش دەهانایان نایە.

۱۱۲ لە هەرجێش بن، هەر ژێرچەپۆکی و زەبۆنی بۆتە بەشیان؛ جا مەگین هەر پەیمان دەگەڵ خوداو خەڵکا بگاتە فریایانەوە. تۆشی تۆڕەیی خوابۆنۆ مۆری زەبۆنیان بەسەردانراوە؛ لەبەرئەوە لە نیشانەکانی خودا بەحاشابۆن و بەناهەق پێغەمبەرانیان دەکوشت و هەر نافەرمانی و دەسدرێژیان دەکرد.

۱۱۳ ئەهلی کتێب گش وەک یەک نین؛ کۆمەڵی وایان تێدایە کە ڕۆ بە خوا دەوێستن و بەشەوا ئایەتانی خوا دەخوێننەوەو سەر دەخەنە سەر سوژدەوە؛

۱۱۴ بڕوایان هەیە بە خوداو ڕۆژی سەلاو فەرمان بە چاکە دەدەن و ڕێگە لە خەراپە دەبرن و بۆ خێرکردن ملەدەکەن؛ ئەوانە لە پیاوچاکانن.

۱۱۵ هەرکارێکی چاک ڕەچاوکەن، بێ بەهرە نامێنێتەوەو خوا ئەوانەی لێی دەترسن، باش دەناسێ.

۱۱۱- زەڕ: زەرەد، زەرەر.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن تُغْنِىَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم
مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١٦﴾
مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِى هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا
صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا
ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا
وَدُّوا۟ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ ٱلْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ وَمَا تُخْفِى
صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾
هَٰٓأَنتُمْ أُو۟لَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ كُلِّهِۦ
وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ عَضُّوا۟ عَلَيْكُمُ ٱلْأَنَامِلَ
مِنَ ٱلْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا۟ بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١١٩﴾
إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا۟
بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا ۗ
إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ
تُبَوِّئُ ٱلْمُؤْمِنِينَ مَقَٰعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

١١٦ ئەوانەی خودانەناسن دارایی و ماڵ و منالیان هیچ دەردێکیان دەرمان ناکاو لە لای خودا بەهرە نادا؛ جێگەیان هەر جەحەندەمەو هەتا سەر هەر لەوێ دەبن.

١١٧ هەرچی ئەوان بە ڕوبینی لە ژیاندا لە ماڵی خۆیان دەبەخشن، هەر وەکوو ئەوشەختە وایە کە بۆ کێڵگەی ئەو کەسانەی ناهەقی لە خۆیان دەکەن، وەیشومەیە. خوا ناهەقی لێ نەکردوون؛ بەڵام ئەوان ناهەقی لە خۆیان دەکەن.

١١٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بێژگە خۆتان دەگەڵ کەسا مەبنە هامڕاز. ئەوان لە کارلێتێکدانوو دریغ ناکەن؛ هەر حەزدەکەن تووشی نارەحەتیتان کەن. جگە لەوەی کە دژایەتی ئێوەیان بەدەمدا دێت، غەرەزێکی کە لە دڵی ئەواندایە فرەترە. ئەر تێبگەن، زۆرنیشانەمان بۆئێوە دەرخستوە.

١١٩ ئاگادار بن! ئێوە ئەوانتان خۆش دەوێو ئەوان خۆشیان لە ئێوە نای. ئێوە بڕواشتان بەو کتێبە - گشتی - هەس. هەروەختێکیش پێتان دەگەن، ئێژن: بڕوامان هێناوە؛ بەڵام هەر لێو تەکینەوە - لە کینەیێ کە هەیانە - سەرپەنجەی خۆیان دەگەزن. بێژە: دەک لە ڕکان بمرن! خوابەوەی والەدڵدایە باش دەزانێ.

١٢٠ تا چاکەیەکتان بێتەڕێ، خەمێ دەخۆن. ئەگەر تووشی ناخۆشی بن، کەیفێ دەکەن. ئەگەر ئێوە خۆڕاگرو پارێزگار بن، گزی و فێڵیان هیچ زیان لە ئێوە نادا. خوا بە کردەیان دەزانێ.

١٢١ ئەوسا کە تۆ - سەرلە بەیان - کەس و کاری خۆت جێ هێشت و جێگەت بۆ خاوەن باوەڕان لە شەڕگەدا دیاری دەکرد، خودا دەیبیست و دەیزانی.

١١٧- ڕوبینی: مەرایی، ریا. ١١٩- لێوتەکینەوە: لێت جیابوونەوە.

إِذۡ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمۡ أَن تَفۡشَلَا وَٱللَّهُ وَلِيُّهُمَاۗ وَعَلَى
ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدۡ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدۡرٖ وَأَنتُمۡ
أَذِلَّةٞۖ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذۡ تَقُولُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ
أَلَن يَكۡفِيَكُمۡ أَن يُمِدَّكُمۡ رَبُّكُم بِثَلَٰثَةِ ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰٓۚ إِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ وَيَأۡتُوكُم مِّن فَوۡرِهِمۡ
هَٰذَا يُمۡدِدۡكُمۡ رَبُّكُم بِخَمۡسَةِ ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ
﴿١٢٥﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ لَكُمۡ وَلِتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦۗ وَمَا
ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقۡطَعَ طَرَفٗا
مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡ يَكۡبِتَهُمۡ فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيۡسَ لَكَ
مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٌ أَوۡ يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡ أَوۡ يُعَذِّبَهُمۡ فَإِنَّهُمۡ ظَٰلِمُونَ
﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ يَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُواْ ٱلرِّبَوٰٓاْ أَضۡعَٰفٗا مُّضَٰعَفَةٗۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِيٓ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ
﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

١٢٢ لەوکاتەشدا کە دۆدەستە هەر لە خۆتان خەریکی ورەبەردان بۆن، هەر خودا دەهانایان هات. باوەڕداران کاروباریان دەبێ هەربە خوا بسپێرن.
١٢٣ وا دیتیشۆ کە خودا لە شەڕی بەدرا سەری خستن؛ هەر چەند کەم و بێ هێزیش بۆن. سا هەر لە خودا ترسۆبێ؛ بەشکەم شوکری بەجێ بێنن.
١٢٤ ئەوسا کە تۆ بە خاوەن باوەڕەکانت ڕاگەیاند: ئەگەر خودا سێ هەزار لە فریشتەکانی بۆ ئێوە بنێرێتە خوار، بێنە یاریو، بەستان نیە؟
١٢٥ بەڵێ ئەگەر خۆ ڕاگرن و ترستان لە خودا هەبێ، لە جەنگەی پەلاماردانی دوژمنۆدا، پەروەرندەو پێنج هەزار لە فرشتانی، بەدرۆشمۆ بەکۆمەکەوە دەنێری.
١٢٦ خودا هەر بۆئەوە مزگێنێک بەئێوەبدات و هەربۆئەوە دڵنیابن، ئەوکارەی کرد. سەرکەوتنیش هەر بە دەستی خودای خاوەن دەستەڵاتی لە کارزانە.
١٢٧ خوا دەیەویست لەو ڕۆژەدا هێندێک لە خوانەناسەکان دەخوێنی خۆیان بگەوزن و ئەوی ماشن دەمکوت بن و بە ناهومێدی وەگەڕێن.
١٢٨ ئیتر لە شەڕ دۆڕاوەکان - چ لەوکارەی کردۆیانە پەژیوان بن و خوا بیان بۆرێ، یان لەسەر ناهەقیەکەیان ئازاریان بۆ بڕیاربدا - تۆ کارێکت بە کاری ئەواندا نیە.
١٢٩ هەرچی لەناو ئاسمانان و زەویدایە، بۆ خودایە. کێ حەزبکا لێی دەبۆرێ و کێش حەزکا ئازاری بدا، خۆی دەزانێ. خودا لە گوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.
١٣٠ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لە سۆت خواردن بتەکنەوەو چین لەسەر چین وەری مەگرن. لە خودا ترستان هەبێ، بەشکۆ بگەنە ڕزگاری.
١٣١ خۆشتان دۆرەپەرێز بگرن لەو ئاگرەی نێڵ دراوە بۆ ئەوانەی خوا نەناسن.
١٣٢ بەر فەرمانی خوداو ئەم پێغەمبەرەش بن، بەشکۆ بەر بەزەیی کەۆن.

١٢٢- ورەبەردان: ١) زراوچون؛ ٢) ناهومێدبۆن. ١٢٧- گەوزان: تل خواردن لەسەر تەنیشت؛ لەخوێنی خۆداگەوزان: برێتی لە خوێن ڕژان و کوژران.

۞ وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ١٣٣ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ
عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣٤ وَٱلَّذِينَ إِذَا
فَعَلُواْ فَٰحِشَةً أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ
لِذُنُوبِهِمۡ وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ وَلَمۡ يُصِرُّواْ عَلَىٰ
مَا فَعَلُواْ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٣٥ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغۡفِرَةٞ
مِّن رَّبِّهِمۡ وَجَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَاۚ وَنِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ١٣٦ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُمۡ سُنَنٞ
فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ
١٣٧ هَٰذَا بَيَانٞ لِّلنَّاسِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٞ لِّلۡمُتَّقِينَ ١٣٨
وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ
١٣٩ إِن يَمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٞ فَقَدۡ مَسَّ ٱلۡقَوۡمَ قَرۡحٞ مِّثۡلُهُۥۚ
وَتِلۡكَ ٱلۡأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمۡ شُهَدَآءَۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٠

۱۳۳ پەلەبکەن بۆ گەیشتن بەبەخشینی پەروەرێنتان و بەهەشتێ کەهەراوی بەئەندازەی ئاسمانەکان و زەوینەو سازکراوە بۆئەوانەی لەخواترسن.

۱۳۴ ئەوکەسانەی لە تەنگانەو فەرحانیدا، ماڵی خۆیان لە ڕێی خودا دەبەخشن و ڕکی خۆیان دەخۆنەوەو لە مەردم چاوپۆشی دەکەن؛ خوا چاکەکاری خۆش دەوێن.

۱۳۵ ئەوکەسانەی هەرگا کاری خراپ دەکەن، یان ناحەقی لەخۆ دەکەن، خودا لەبیرنابەنەوەو لەبەری دەپاڕێنەوە: لە خەتاکانیان ببۆرێ؛ بێژگەخوداش کێ لەگوناهان دەبۆرێ ؟ جا ئەوانە لەسەر کارێ کە زانیویانە هەڵەیە، پێداگر نین.

۱۳۶ ئەوانە پاداشیان لەلای پەروەرێنیان لێبۆردنەو باغاتێکە کە جۆباران بەریاندا دەڕۆن و هەر لەو باغاتە دەمێننەوە. بەه! چەندە جوانە پاداشی ئاکارچاکان.

۱۳۷ بەر لە ئێوە زۆر ڕێگاوشوێن تێپەڕیون. جائێوە لەم سەرزەمینە گەشتێ بکەن و سەرنجبدەن کەئاخری کاری هەقبەدرۆزانان بە کوێ گەیشت ؟

۱۳۸ ئەمە پەندی بۆ هەمۆخەڵک تێدایەو نیشانەیە لە خوداوەو بۆ ئەوانەی دەیانەوێ خۆپارێزبن ڕێ شاندەرە.

۱۳۹ با سستی ڕۆتان تێنەکاو خەمیش مەخۆن. هەر ئێوەن کە سەر دەکەون، ئەگەر بڕواو بە خوا هەیە.

۱۴۰ ئەگەر ئێوە برینداربۆن، دوژمنیشتان وەک ئێوە بریندارنبوە. ئێمە ئاوا لەناو خەڵکا زەمانە دەستاودەس دەکەین، هەتا خودا خاوەنباوەڕان بناسێ و کەسانێکیش بۆ شایەتی لەبەینتانا هەڵبژێرێ. خودا خۆشی لە ناهەقیکاران نایە.

۱۳۳- هەراو: گوشاد، فرەهـ

وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَمۡحَقَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٤١ أَمۡ
حَسِبۡتُمۡ أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ
مِنكُمۡ وَيَعۡلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٤٢ وَلَقَدۡ كُنتُمۡ تَمَنَّوۡنَ ٱلۡمَوۡتَ مِن
قَبۡلِ أَن تَلۡقَوۡهُ فَقَدۡ رَأَيۡتُمُوهُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ١٤٣ وَمَا مُحَمَّدٌ
إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُۚ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوۡ قُتِلَ
ٱنقَلَبۡتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡۚ وَمَن يَنقَلِبۡ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ فَلَن يَضُرَّ
ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۗ وَسَيَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٤ وَمَا كَانَ
لِنَفۡسٍ أَن تَمُوتَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِ كِتَٰبٗا مُّؤَجَّلٗاۗ وَمَن يُرِدۡ
ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَن يُرِدۡ ثَوَابَ ٱلۡأٓخِرَةِ نُؤۡتِهِۦ
مِنۡهَاۚ وَسَنَجۡزِي ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٥ وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيّٖ قَٰتَلَ مَعَهُۥ
رِبِّيُّونَ كَثِيرٞ فَمَا وَهَنُواْ لِمَآ أَصَابَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَمَا ضَعُفُواْ
وَمَا ٱسۡتَكَانُواْۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٤٦ وَمَا كَانَ قَوۡلَهُمۡ
إِلَّآ أَن قَالُواْ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسۡرَافَنَا فِيٓ أَمۡرِنَا وَثَبِّتۡ
أَقۡدَامَنَا وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٤٧ فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ
ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا وَحُسۡنَ ثَوَابِ ٱلۡأٓخِرَةِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٤٨

۱۲۱ هەتاخودا باوەڕداران هەڵاویرێ و بێ باوەڕان لەناوبەرێ.
۱۲۲ ئاخۆ ئێوە لاتان وایە هەر سەربەخۆ دەچنە بەهەشت؟ کەچی هێشتا خودا خەباتکاران و خۆڕاگرانی ئێوەی دیاری نەکردوە.
۱۲۳ بەر لەوە تۆشی مردن بن، ئارەزۆی مردنۆ دەکرد. سا ئەوا مەرگە هاتوەو ئێوە زەق تماشای دەکەن.
۱۲۴ موحەممەد پێغەمبەرێکەو چیتر نیە؛ لە پێش ئەویش زۆر پێغەمبەر هاتۆن و چۆن. ئەگەر بمرێ یان بکوژرێ، لە ئیسلام پاشگەز دەبنەوە؟ هەرکەش پاشگەزببێتەوە، زیانێک بە خودا ناگەینێ. خوا پاداشی سوپاسگوزارانی دەدا.
۱۲۵ هیچ کەسێکیش بەبێ ئیزنی خودا نامرێ. کە مردنی هەر کەسێکیش وەختەکەی بۆ داندراوەو لە لای خوداوە نۆسراوە. کێش هەر خۆشی لە دنیادا ئارەزۆبێ، خوا دەیداتێ؛ هەر کەسێکیش خۆشی ئەو دنیای گەرەک بێ، خودا ئارەزوی پێک دێنێ. ئەوانەش وا شوکر دەکەن، زۆ جەزایان دەدەینەوە.
۱۲۶ بەشی زۆر لە پێغەمبەران دەگەڵ گەلی خواپەرستانی هەڤاڵیان چۆنە خەزا، هەرچەند بەلای لەرێی خوادا تۆشی هاتن، نە هیچیانی سستەوەکرد نە زەبۆنی ڕوی تێکردن. لەوانەی کە خۆڕاگرن، خوا خۆشی دێ.
۱۲۷ هەر ئەوەندەیان ئەدرکاند، دەیانگوت: ئەی پەروەرێنمان! تۆ لە گوناهان و لە ئەندازە لادانمان ببۆرەو جێ هەنگاومان پتەوترکەو بەسەر خودانەناساندا زاڵمان بکە.
۱۲۸ ئەوسا خودا پاداشی ئەم دنیاو چاکەپاداشی ئەودنیای پێدان. خوا کارچاکانی خۆش دەوێ.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يَرُدُّوكُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾
بَلِ ٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِى
فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعْبَ بِمَآ أَشْرَكُواْ بِٱللَّهِ
مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًاۖ وَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۚ وَبِئْسَ
مَثْوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ
وَعْدَهُۥٓ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلْتُمْ
وَتَنَٰزَعْتُمْ فِى ٱلْأَمْرِ وَعَصَيْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَآ أَرَىٰكُم
مَّا تُحِبُّونَۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنْيَا وَمِنكُم
مَّن يُرِيدُ ٱلْءَاخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْۖ
وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ
﴿١٥٢﴾ ۞ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٍ
وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِىٓ أُخْرَىٰكُمْ فَأَثَٰبَكُمْ
غَمًّۢا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُواْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَآ أَصَٰبَكُمْۗ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

١٤٩ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! ئەگەر ئێوە وەشوێن خوانەناسان کەون، بەرەوپاشۆ دەگێڕنەوەو تۆشی زیانباری دەبن.

١٥٠ بزانن کە گەورەی ئێوە هەر خودایەو ئەو چاکتر یاریدەرە.

١٥١ ئەوانەش کە خوانەناسن، چونکە بێ‌ئەوە بەڵگەیان لە حەواوە بۆ هاتبێ هاوکار بۆ خودا دەناسن، ترسێ داوێژینە دڵیان؛ ئەنوایان لەناو ئاگرەو جێی ناهەقان خراپترین جێگە دەبێ.

١٥٢ خوا بەڵێنی بە ئێوە داو بەجێی هێنا: ئەوسا کە بەدەستوری خوا دەتان‌کوشتن، تا ئەوکاتەی ئەو تاڵانەی بەتەمای بۆن هاتە بەرچاو، ئیتر کێشەۆ لەناو خۆتان لێ پەیدابۆ؛ لە فەرمان سەر پێچیتان کرد. ئی‌وا هەبۆ حەزی لە ماڵی دنیا بۆ، ئی‌واش هەبۆن خۆشی ئەودنیایان دەویست. پاشان هەر تا بتان‌ئەزموێ، لە شەڕیانی گێڕانەوە. وا ئەو هەلەش لێتان خۆش بۆ. خودا خاوەنی چاکەیە لەسەر خاوەن باوەڕەکان.

١٥٣ ئەوکاتەی کە ڕاتان‌دەکردو ئاوڕتان وەسەر هیچکەس نەدەداوە، پێغەمبەریش لەدواوە گازی دەکردن؛ جا خوا جەزای خەمی هەر بە خەم دانەوە. نەکا لەبەر ئەوەی وا لەدەستان چوەو ئەوەی کەوا تۆشتان‌بوە خەفەت بخۆن. خودا لەو کارانەی دەیکەن ئاگادارە.

١٥١- ترسێ داوێژینە دڵیان: ترس ئەخەینە دڵیانەوە، ئەنوا: جێ حەسانەوە.

١٥٢- هەل: دەرفەت، فرسەت.

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنۢ بَعْدِ ٱلْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَآئِفَةً
مِّنكُمْ ۖ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيْرَ
ٱلْحَقِّ ظَنَّ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ مِن شَيْءٍ ۗ
قُلْ إِنَّ ٱلْأَمْرَ كُلَّهُۥ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِىٓ أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ
يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ ٱلْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَٰهُنَا ۗ قُل لَّوْ كُنتُمْ
فِى بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ ۖ
وَلِيَبْتَلِىَ ٱللَّهُ مَا فِى صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۗ
وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوْا۟ مِنكُمْ
يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ إِنَّمَا ٱسْتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ بِبَعْضِ مَا
كَسَبُوا۟ ۖ وَلَقَدْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقَالُوا۟ لِإِخْوَٰنِهِمْ إِذَا
ضَرَبُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ أَوْ كَانُوا۟ غُزًّى لَّوْ كَانُوا۟ عِندَنَا مَا مَاتُوا۟ وَمَا
قُتِلُوا۟ لِيَجْعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِى قُلُوبِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

١٥٤ پاش ئەوخەمە ئارامیەكی ناردە سەرتان، كە بریەتی لە ئۆقرەی خەولێكەوتن بۆ، بەسەر هێندیكانۆ داهات؛ هێندێكیشتان هەر تەنیا خۆتان لەبیربۆ. ئێوەش هەر وەك خوانەناسەكانی پێشین بیرو لە خوا دەكردەوە، دەیانگوت : ئاخۆ لەم كارە چن بۆ دەكرێ؟ بێژە: گش كار بەدەست خودان. ئەوانە نهێنی دڵیان لە لای تۆ ئاشكرا ناكەن؛ ئێژن: ئەگەر بەدەستە خۆمان بوایە، ئێمە لێرە نەدەكوژراین. بێژە: ئێوە ئەگەر لە ماڵی خۆشتان بان، ئەوكەسانەی كوشتنیان لەسەر نۆسراوە، دەهاتنەوە جێی تخێلّ بۆنی جەندەكیان. خوا دەیەوێ دڵتان تاقی بكاتەوەو هەرچی لەدڵتاندا هەیە دەری هاوێ. خوا لە ڕازی دڵەكانتان ئاگادارە.

١٥٥ ئەوانتانە وا رایان كرد - لەو رۆژەدا كە دۆ كۆمەڵ گەیشتنەیەك - شەیتان هەڵی خلیسكاندن، لەبەر كارێ كە كردۆیان؛ خوایش بەخشینی. هەر خودایە كە لە گوناهان دەبۆرێ و لەسەر خۆیە.

١٥٦ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە وەك ئەوانە مەبن كە خودایان نەدەناسی و سەبارەت بە براكانیان - كە لە سەفەر یان لە شەڕی دوژمنان بۆن - دەیانگوت: ئەگەر ئەوانە لامان مابان، نە دەمردن، نە دەكوژران. هەر بۆیە بۆ خودا بیكا بە ئاخ و داخی سەر دڵیان. خودایە كە ژینێ دەداو دەشمرێنێ و هەركارێكی ئێوە دەیكەن، خوا دەیبینێ.

١٥٧ ئەگەر لەڕێی خودا بمرن، یان لەڕای خودا بەكوشت چن، دیارە لێ خۆشبۆنی خوداو بەزەیی ئەو زۆر چاكترە لەوشتەی كۆی دەكەنەوە.

١٥٤-تخێلّ بۆن: ڕاست بەسەر عەرزا درێژبۆن. **جەندەك:** لاش، تەرم، كەلاك.

وَلَئِن مُّتُّمۡ أَوۡ قُتِلۡتُمۡ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحۡشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحۡمَةٖ مِّنَ
ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمۡۖ وَلَوۡ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلۡقَلۡبِ لَٱنفَضُّواْ مِنۡ حَوۡلِكَۖ
فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ وَشَاوِرۡهُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِۖ فَإِذَا عَزَمۡتَ
فَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِن يَنصُرۡكُمُ ٱللَّهُ
فَلَا غَالِبَ لَكُمۡۖ وَإِن يَخۡذُلۡكُمۡ فَمَن ذَا ٱلَّذِي يَنصُرُكُم مِّنۢ
بَعۡدِهِۦۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن
يَغُلَّۚ وَمَن يَغۡلُلۡ يَأۡتِ بِمَا غَلَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَ
ٱللَّهِ كَمَنۢ بَآءَ بِسَخَطٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأۡوَىٰهُ جَهَنَّمُۚ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ
﴿١٦٢﴾ هُمۡ دَرَجَٰتٌ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ﴿١٦٣﴾
لَقَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذۡ بَعَثَ فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡ أَنفُسِهِمۡ
يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمۡ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبۡلُ لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾
أَوَلَمَّآ أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ قَدۡ أَصَبۡتُم مِّثۡلَيۡهَا قُلۡتُمۡ أَنَّىٰ هَٰذَاۖ
قُلۡ هُوَ مِنۡ عِندِ أَنفُسِكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١٦٥﴾

۱۵۸ چ بمرن و چ بکوژرێن ، بێگومانە کە لا ی خوا کۆدەکرێنەوە.
۱۵۹ لە بەزەیی خوداڕایە کە تۆ هێندە نەرم و نیانی دەگەڵیان؛ ئەگەر یەکێ دڵرەق و توندو تۆسن بای ، بڵاوەیان لێ دەکردی . تۆ بیان بۆرەو لە لای خودا داوای بۆردنیان بۆ بکەو لە کار تەگبیریان پێ بکە . وەختێ لێ بڕای کارێ بکەی ، هەر بەتەمای خوا تێکەوە؛ خودا ئەوانەی خۆش دەوێ کە خۆیان هەر بەو دەسپێرن .
۱۶۰ ئەگەر خوداو دەهانابێ ، کەس بەسەرتاندا زاڵ نابێ ؛ ئەگەر وازیشتان لێ بێرێ ، کێیە پاشان پێیدەکرێ یاریدەو بکا ؟ با هانای خاوەن باوەڕان هەر خودا بێ و خۆیان هەر بەوی بسپێرن .
۱۶۱ بۆ هیچ پێغەمبەرێ ناشێ دەگەڵ خەڵک ، فێڵ و فەرەجان بنوێنێ ؛ هەر کەسێکیش فێڵبازی و دەسبڕی بکا - بەو تەشقەڵەوە کە دەیکا - ڕۆژی قیامەت دەبیندرێ و ئەوسا هەر کەس لە بارتەقای کردەوەی خۆی سزادەدرێ و هیچ ناهەقیان لێ ناکرێ .
۱۶۲ ئاخۆ کەسێ هەر بۆ ڕەزای خوا کۆشیوە ، وەک ئەوەیە کە خودای لە خۆی تۆڕەکرد ؟ کە ئەنوای ئەم جەهەندەمەو چارەنۆسێ خراپی هەس .
۱۶۳ بۆ هەمۆ ئەو دوجۆنانە خودا چەندپلەی داناوەو هەر خۆی لە هەمۆکردەیان چاوەدێرە .
۱۶۴ باوەڕداران بەرمنەتی چاکەی خودان؛ کە یەکێک هەر لە خۆیانی ناردوە پێغەمبەریان بێ ؛ نیشانەکانی خودایان بەسەردا دەخوێنێتەوەو بە پاکژی ڕایان دەگرێ و لە کتێب و کارزانیدا ڕایان دێنێ ؛ کە دەپێشدا هیچیان لە هیچ نەدەزانی .
۱۶۵ ئاخۆ کاتێ زیانۆ لە دوژمن پێگەیشت - کە جارێکیش دۆئەوەندەو زیان لێدان - هیچ پرسیتان : زیانەکەمان لەچی بۆ؟ بێژە : لە خۆتانەوە بۆ ، خوا بۆ هەمۆشت توانایە .

۱۵۹-: تۆسن: سەرکێش. ۱۶۱-بارتەقا: بەرامبەر، هەمبەر. ۱۶۳-جۆن: کۆمەڵە، دەستە، تاقم.

وَمَآ أَصَٰبَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
١٦٦ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ وَقِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ قَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَوِ ٱدۡفَعُواْۖ قَالُواْ لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالٗا لَّٱتَّبَعۡنَٰكُمۡۗ هُمۡ لِلۡكُفۡرِ
يَوۡمَئِذٍ أَقۡرَبُ مِنۡهُمۡ لِلۡإِيمَٰنِۚ يَقُولُونَ بِأَفۡوَٰهِهِم مَّا لَيۡسَ
فِي قُلُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يَكۡتُمُونَ ١٦٧ ٱلَّذِينَ قَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ
وَقَعَدُواْ لَوۡ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُواْۗ قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ عَنۡ أَنفُسِكُمُ
ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٦٨ وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمۡوَٰتَۢاۚ بَلۡ أَحۡيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمۡ يُرۡزَقُونَ ١٦٩ فَرِحِينَ
بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَيَسۡتَبۡشِرُونَ بِٱلَّذِينَ لَمۡ يَلۡحَقُواْ
بِهِم مِّنۡ خَلۡفِهِمۡ أَلَّا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ١٧٠
۞ يَسۡتَبۡشِرُونَ بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٧١ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعۡدِ مَآ
أَصَابَهُمُ ٱلۡقَرۡحُۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ مِنۡهُمۡ وَٱتَّقَوۡاْ أَجۡرٌ عَظِيمٌ ١٧٢
ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدۡ جَمَعُواْ لَكُمۡ فَٱخۡشَوۡهُمۡ
فَزَادَهُمۡ إِيمَٰنٗا وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ وَنِعۡمَ ٱلۡوَكِيلُ ١٧٣

۱۶۶ هەرچی ئەو رۆژە تۆشۆهات - وا دۆ کۆمەڵ بەیەک گەیین - [گشتی]
بەئیزنی خودا بۆ، هەتا خاوەن باوەڕەکان نیشان بدا؛
۱۶۷ تا دۆڕۆگەلیش بناسێ؛ پێیان وترا: ئێوەش وەرن لەڕێی خودا خەزابکەن، یان ببنە هێزی بەرگری. گوتیان: ئەگەر بن زانیبا شەڕو بەسەردا سەپاوە، دیارە وەدۆتان دەکەوتین. ئەوێ ڕۆژێ لە بێدینی نزیکتر بۆن تا لە باوەڕی بە خودا. ئەو شتانەی بە دەم دەیلێن، ئەوە نیە کە ڕازەو لە دڵیاندایە؛ خوا لەوەی دەیشارنەوە ئاگادارترە.
۱۶۸ ئەوانەی کەخۆیان نەچۆبۆنە خەزا، لەمەڕ هاوەڵانیان دەگوت: ئەگەر بەقسەیان کردباین نەدەکوژران. بێژە: سا ئەگەر ڕاست دەکەن، خۆ لە مردن بپارێزن.
۱۶۹ ئەو کەسانەی لە ڕێی خودادا کوژراون، هەرگیز نابێ بە مردۆیان حیساب بکەن؛ هەر زیندۆن و خودا بژیویان دەداتێ؛
۱۷۰ دڵیان خۆشە بەو چاکەیە کە خودا دەربارەی کردۆن. شادن بەوەش کە ئەوانەی وا نەگەیشتۆنە ئەمان و بەجێ ماون، هیچ ترسێکیان لەسەر نابێ و هیچ خەمێکیان لەبەر نابێ .
۱۷۱ دڵیان خۆشە بە نیعمەتی خوداو زیادەبەشانەی ئەو. بەوەش کە خوا پاداشی باوەڕدارەکان وندناکا.
۱۷۲ ئەو کەسانەی کە لەپاش برینداربۆنیش فەرمانی خواو پێغەمبەریان بەجێ هێنا، بۆ ئەوانیانە وا کاری چاکیان کردو لە خوا ترسان، پاداشێکی گەورە هەیە.
۱۷۳ ئەو کەسانەی پێیان وتن: گەلە کۆمەگیو لێکراوەو بەپانەوە دێنە سەرتان، ئەشێ ترسۆ لێیان هەبێ؛ باوەڕیان بەهێزتر بوەو گوتیان: ئێمە هەر خودامان بێ بەسمانەو چاکترین پشت و پەنامان تەنیا ئەوە.

۱۷۳- بەپانەوە: بەتەواوی، بەڕاشکاوی.

فَٱنقَلَبُواْ بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ لَّمۡ يَمۡسَسۡهُمۡ سُوٓءٞ وَٱتَّبَعُواْ
رِضۡوَٰنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضۡلٍ عَظِيمٍ ١٧٤ إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ
يُخَوِّفُ أَوۡلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمۡ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٧٥
وَلَا يَحۡزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡكُفۡرِۚ إِنَّهُمۡ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ
شَيۡـٔٗاۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَلَّا يَجۡعَلَ لَهُمۡ حَظّٗا فِي ٱلۡأٓخِرَةِۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ١٧٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلۡكُفۡرَ بِٱلۡإِيمَٰنِ لَن يَضُرُّواْ
ٱللَّهَ شَيۡـٔٗا وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٧٧ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ خَيۡرٞ لِّأَنفُسِهِمۡۚ إِنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِثۡمٗاۚ
وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ ١٧٨ مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَىٰ مَآ
أَنتُمۡ عَلَيۡهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ ٱلۡخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُطۡلِعَكُمۡ
عَلَى ٱلۡغَيۡبِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَجۡتَبِي مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَلَكُمۡ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ١٧٩ وَلَا
يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ هُوَ خَيۡرٗا
لَّهُمۖ بَلۡ هُوَ شَرّٞ لَّهُمۡۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ
وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ١٨٠

١٧٤ هاوڕێ‌دەگەڵ نیعمەت‌و چاکەی خودادا - بێ ئەوەی تۆشی زیان بن - گەڕانەوەو هەڵوەدای ڕەزای خودا بۆن ؛ هەر خوداشە چاکەی گرینگی بەدەستە.
١٧٥ لەڕاستیدا ئەوە شەیتانەو [گەرەکیە ئێوە] لەهاودەستانی خۆی بترسێنێ . ئێوە لەوان ترسۆ نەبێ‌و ئەگەر بڕوادارن دەبێ هەر تەنیا لە من بترسن.
١٧٦ بەوانە نیگەران مەبە کە بەپەلە لەدژی دین تێدەکۆشن ؛ ناتوانن هیچ زیانێکی لە خوا بدەن. خوا دەیەوێ کە ئەوانە لەو دنیا بەشێکیان نەبێ‌و تۆشی ئازاری دژوار بن.
١٧٧ ئەو کەسانەی لەباتی بڕوا بە خودا، بێ‌بڕوایی هەڵدەبژێرن، هیچ زیان لە خوا نادەن‌و جەزرەبەی بەژانیان دەبێ.
١٧٨ با ئەوانەی خوانەناسن وا بیرنەبەن ئەو مۆڵەتەی دەیاندەینێ چاکە بۆیان؛ هەر بۆیە مۆڵەتیان دەدەین تا تاوانیان فرەوەبێ. ئازارێکی ئاوڕوبەریش بەشیان دەبێ.
١٧٩ خواهیچ کاتێ باوەڕدارانی لەبارودۆخێکا - وائێوەهەن - نەهێشتۆتەوە؛ مەگەر لەبەر ئەوەی ناپاکان لە پاکان هەڵاوێرێ. خودا ئێوە لە پێوار ئاگادار ناکا؛ بەڵام خودا لەناو پێغەمبەرانیدا، کێی بوێ هەڵی دەبژێرێ. دەبێ ئێوە بڕواو بە خواو بە پێغەمبەرەکانی بێ‌و ئەگەر ئەوباوەڕەو هێناو خۆشتان پاراست، پاداشێکی یەکجار گرینگۆ پێ‌دەدرێ.
١٨٠ ئەوانەی چنۆکی دەکەن لەو بەشەی خودا پێیداون، خەیاڵ نەکەن ئەم کارە بۆوان قازانجە؛ بەڵکۆ بۆخۆیان خراپە. ڕۆژی قیامەت دەبێتە تۆق دەملیاند و [با بزانن کە] ئاسمانان‌و زەمینیش هەر بۆ خودا دەمێننەوەو خودا لە هەرکارێ دەیکەن، ئاگادارە.

١٧٤- هەڵوەدابۆن: بۆمەبەستێک تەرەو ئاوارەبۆن. ١٧٩- پێوار: نادیار، نەدیار، نەلەبەرچاو.

لَّقَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَآءُ
سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا۟ وَقَتْلَهُمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ
ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ
وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ
ٱللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَآ أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ ٱلنَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِى بِٱلْبَيِّنَٰتِ
وَبِٱلَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٨٣﴾
فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَآءُو بِٱلْبَيِّنَٰتِ
وَٱلزُّبُرِ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۗ
وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۖ فَمَن زُحْزِحَ
عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدْخِلَ ٱلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ
إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ ۞ لَتُبْلَوُنَّ فِىٓ أَمْوَٰلِكُمْ
وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ
مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ أَذًى كَثِيرًا ۚ
وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

١٨١ خودا وتەی ئەوانەی بیست کە دەیانگوت: خوا هەژارەو ئێمە داراین. وا ئێمە ئەم گفتەیان و بەناحەق کوشتنی پێغەمبەرانیان بۆ تۆمار دەکەین و پێان ئێژین: سا بچێژن دەردی بەئاگرسۆتانێ؛

١٨٢ چونکە ئێوە ئەو جۆرەکارانەو دەکرد؛ خودا هەرگیز غەدر لە عەبدی خۆی ناکا.

١٨٣ ئەوی گوتیان: «لە خواوە پێن سپێراوە کە باوەڕی بە هیچ پێغەمبەرێک نەکەین، مەگین ئەوەی بە حەیوانێ قوربانیەوە بێتە لامان، ئاگر بیخوا»، بێژە: ئەگەر قسەو ڕاستە، ئەدی بۆچی پێغەمبەرەکانی پێش من چەند نیشانەی ئاشکراشیان بۆ هێنان و ئەوەی ئێستاش ئێوە داوای دەکەن کردیان، کەچی ئێوە کوشتۆتانن؟

١٨۴ هەر وەک بڕوا بە تۆ ناکەن، لە پێغەمبەرانی پێش تۆش حاشایان کرد. هەرچەند بە بەڵگەی ئاشکراو نۆسراوگەل و کتێبی دیاریدەرەوە هاتنە لایان.

١٨۵ هەمۆکەسێک تامی مردنێ دەچێژێ؛ ڕۆژی سەلاش هەقی خۆتان دەنێنەمشت. کێ لە ئاگر کلاکرێ و ببرێتە نێو بەهەشتەوە، دەیباتەوەو بەختەوەرە. ئەم ژیانەی سەر دنیایە تەنیا بنەمای فریوە.

١٨۶ ئێوە لە گیان و دارایی بەر تاقیکاری دەکەون و لەوانەی ئەهلی کتێبن و لەو کەسانەی شەریک بۆ خودا دادەنێن، زۆر قسەی ناخۆش دەبیسن و ئازاری زۆریشتان دەدەن. جا ئەگەر خۆڕاگربن و لە ناڕەوا بەپارێزبن، کارێ جامێرانە دەکەن.

١٨٣- پێن سپێراوە: پێمان ئەسپێراوە. ١٨۶- جامێر: ئازا، بوێر.

وَإِذْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكْتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦ ثَمَنًا
قَلِيلًا ۖ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفْرَحُونَ
بِمَآ أَتَوا۟ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحْمَدُوا۟ بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا۟ فَلَا تَحْسَبَنَّهُم
بِمَفَازَةٍ مِّنَ ٱلْعَذَابِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِى
خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ لَءَايَٰتٍ
لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٠﴾ ٱلَّذِينَ يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا
وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾
رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُۥ ۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ
أَنصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِى لِلْإِيمَٰنِ أَنْ
ءَامِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ فَـَٔامَنَّا ۚ رَبَّنَا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا
عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

١٨٧ ئەوسا خودا بەڵێنی لەو کەسانە ساند کە کتێبیان بۆ هاتوە، بە مەردمی ڕاگەیێنن و نەیشارنەوە؛ کەچی ئەوان لە پەیمان پاشگەز بۆنەوەو بە نرخێکی کەمیان فرۆت؛ ئای کە سەودای خراپیان کرد.

١٨٨ قەت وا مەزانە ئەوانەی دڵ خۆش ئەکەن بە کارێ کە کردۆیانەو پێیان خۆشە بۆ کارێ کە نەیان‌کردوە تاریف بکرێن، لەجەزرەبە رزگار دەبن؛ جەزرەبەی بەژان بۆوانە.

١٨٩ لە عاسمانەکان و زەمیندا فەرمان، فەرمانی خودایەو خودا بەسەر هەمۆشت‌دا توانای هەیە.

١٩٠ لە ئافراندنی ئاسمانان و لە زەمینداو ئاڵوگۆڕی شەوو ڕۆژان، زۆر نیشانەی پتەو هەیە بۆ ئەوانەی کە خێوی دڵی وشیارن.

١٩١ ئەوانەی - چ بە وێستاوی و چ لەجێوە، بە دانیشتن، چ لەسەر تەنیشت ڕادەزێن - هەر یادی خودا دەکەن و لە سازدانی ئەم عاسمانان و زمینە ڕادەمێنن، دەڵێن: ئەی پەروەرندەمان! تۆ ئەم دەزگایەت بەفیرۆ سازنەداوە، پاکی و بێ‌عەیبی بۆ تۆیە؛ هەر بۆخۆشت لە ئازاری بەئاگرمان بپارێزە.

١٩٢ پەروەرێنمان! هەرکەس تۆ بیخەیتە ئاگر، تۆشی شورەییت کردوە. ئەوانەی ناهەقیکارن، هیچ کەس دەهانایان نایە.

١٩٣ پەروەرێنمان! ئێمە بیستمان بانگ ڕایەڵێک گازی دەکرد کە باوەڕی بە پەروەرەندەتان بێنین. ئیمەش باوەڕیمان هێنا؛ سا بۆخۆت ئەی پەروەرێنمان! لە گوناهانمان خۆش ببەو هەر خراپەی کردۆمانە، وەیکوژێنەو دەگەڵ ئەوانەی پیاوچاکن بن‌مرێنە.

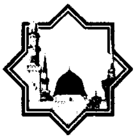
١٩۴ پەروەرێنمان! ئەوشتانەش بە ئێمە ڕەواببینە کە لەزوان پێغەمبەرانتەوە بەڵێنت پێمان داوە؛ شەرمەزاری ڕۆژی قیامەتمان مەکە. تۆ لە هەرپەیمانێ بیدەی لاریت نیە.

١٩٠- خێو: خاوەن. ١٩١- ڕادەزێن: دەخەون، ئەخەفن، دەنۆن، ١٩٣- بانگ‌ڕایەڵ: ئەوی بانگ دەکا.

فَٱسۡتَجَابَ لَهُمۡ رَبُّهُمۡ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٖ مِّنكُم مِّن
ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰۖ بَعۡضُكُم مِّنۢ بَعۡضٖۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخۡرِجُواْ
مِن دِيَٰرِهِمۡ وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي وَقَٰتَلُواْ وَقُتِلُواْ لَأُكَفِّرَنَّ
عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ وَلَأُدۡخِلَنَّهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ ثَوَابٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلثَّوَابِ ١٩٥
لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي ٱلۡبِلَٰدِ ١٩٦ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ
ثُمَّ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٩٧ لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ
رَبَّهُمۡ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا
نُزُلٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۗ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لِّلۡأَبۡرَارِ ١٩٨ وَإِنَّ مِنۡ
أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ لَمَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُمۡ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيۡهِمۡ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشۡتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا
قَلِيلًاۗ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ
سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ١٩٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱصۡبِرُواْ
وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٢٠٠

سُورَةُ النِّسَاءِ

۱۹۵ پەروەرێنیان ئاوا بەدەنگیانەوە هات، کە: من کردەی هیچ مرۆیەک - لە نێرو مێ - بەبێ پاداش ناهێڵمەوە؛ گشتۆ لەلای من چون یەکن. ئەو کەسانەی لە زێدی خۆ دەرکراون و لەڕای من ئازاریان دیوەو چۆنە خەزاو دژی منیان کوشتبێ یان بەکوشت چۆبن، بێگومانە گوناهیان دەکوژێنمەوەو لە پاداشی کردەوەیان دەیانخەمە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕوا؛ کە ئەمە چاکەی خودایە دەربارەیان؛ کە پاداشی هەرەباشیش وا لای خوایە.
۱۹۶ هاتوچۆن و گڕوفڕی خوانەناسان لە وڵاتان، نەچێ هەڵتخەڵەتێنێ.
۱۹۷ رابواردنێکی هنذکەو پاشان شوێنیان جەحەندەمەو جێیان گەلێک بێزەلەتە.
۱۹۸ بەڵام ئەانەی وا ترسیان لە پەروەرندەی خۆیانە، باغاتێکیان دەبێ جۆباریان بەبەردا دەڕواو تاسەر تیادەبن و میوانداری لای خودایە. ئەوەی کە لە خواوە دەدرێ هەر بۆ پیاوچاکان ڕەوایە.
۱۹۹ لەناو ئەهلی کتێبیش کەسانی وا هەن کە بڕوای بە خودا هەیەو بەو قورئانەی کە بۆ ئێوە هاتەخوارو بەو کتێبەی کە بۆ خۆیان ناردراوە، خاکەڕان لە هەمبەر خوداو بەڵگەو نیشانەکانی خوا بە نرخی کەم سەودا ناکەن؛ ئەوانە پەروەرندەیان پاداشی کاریان دەداتێ. خودا زۆر زۆ بە کاری هەر کەس ڕادەگا.
۲۰۰ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! خۆڕاگربن، لە خۆڕاگریشا هەر لە پێشەوە بن. بۆپاراستنی سنۆرگەل هەمیشە سازو تەیار بن. لە خواش ترسۆ هەبێ، بەشکەم رزگار بن.

نیساء

١٧٦ ئایەت

۱۹۷- هندک: کەم. بێزەلەت: خراو، بێفەڕ، نالەبار. ۱۹۹- خاکەڕا: بێ دەعیە، خاکسار. هەمبەر: بەرانبەر.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا
زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِي تَسَآءَلُونَ
بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ١ وَءَاتُواْ ٱلۡيَتَٰمَىٰٓ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ
وَلَا تَتَبَدَّلُواْ ٱلۡخَبِيثَ بِٱلطَّيِّبِۖ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَهُمۡ إِلَىٰٓ أَمۡوَٰلِكُمۡۚ إِنَّهُۥ
كَانَ حُوبٗا كَبِيرٗا ٢ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تُقۡسِطُواْ فِي ٱلۡيَتَٰمَىٰ فَٱنكِحُواْ
مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثۡنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۖ فَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تَعۡدِلُواْ
فَوَٰحِدَةً أَوۡ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَعُولُواْ ٣ وَءَاتُواْ
ٱلنِّسَآءَ صَدُقَٰتِهِنَّ نِحۡلَةٗۚ فَإِن طِبۡنَ لَكُمۡ عَن شَيۡءٖ مِّنۡهُ نَفۡسٗا فَكُلُوهُ
هَنِيٓـٔٗا مَّرِيٓـٔٗا ٤ وَلَا تُؤۡتُواْ ٱلسُّفَهَآءَ أَمۡوَٰلَكُمُ ٱلَّتِي جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ
قِيَٰمٗا وَٱرۡزُقُوهُمۡ فِيهَا وَٱكۡسُوهُمۡ وَقُولُواْ لَهُمۡ قَوۡلٗا مَّعۡرُوفٗا ٥ وَٱبۡتَلُواْ
ٱلۡيَتَٰمَىٰ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغُواْ ٱلنِّكَاحَ فَإِنۡ ءَانَسۡتُم مِّنۡهُمۡ رُشۡدٗا فَٱدۡفَعُوٓاْ
إِلَيۡهِمۡ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ وَلَا تَأۡكُلُوهَآ إِسۡرَافٗا وَبِدَارًا أَن يَكۡبَرُواْۚ وَمَن كَانَ
غَنِيّٗا فَلۡيَسۡتَعۡفِفۡۖ وَمَن كَانَ فَقِيرٗا فَلۡيَأۡكُلۡ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ فَإِذَا
دَفَعۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡ أَمۡوَٰلَهُمۡ فَأَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِمۡۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبٗا ٦

وەناوخوداکەکەھنەوەکولۆڤانە

۱ ئەی خەڵکینە! لە پەروەرندەکەی خۆتان ترسۆ هەبێ، کە هەر ئەوە ئێوەی هەر لە یەک کەسەوە خستۆتەوەو جۆتەکەشی هەر لەوکەسە خستۆتەوەو لەو دوانەوە پیاوی زۆرو ژنی زۆری وەدی هێنا. لەو خودایە ترسۆ هەبێ؛ بەناوی ئەو ئێوە یەکتری سوێنددەدەن؛ ئاگاو لە خزمانیش هەبێ. خوا هەمیشە چاوێرە بەسەرتانەوە.

۲ماڵی هەتیو بدەنەوە بە هەتیوان. ناپاک بە پاک مەگۆڕنەوەو ماڵی ئەوان تێکەڵ ماڵی خۆتان مەکەن؛ کە تاوانێکی مەزنە.

۳ ئەگەر لەمەڕ کیژە هەتیوەکانەوە، لەوە ترسان کە نەتوانن بە تەرزێکی حەق و ڕەوا دەگەڵیان بجۆڵێنەوە، دەتوانن وازیان لێ بێنن و ژنانی تر - چەندی خۆتان پێتان باشەو پێتان دەشێن - مارەبکەن؛ دوان بن یا سیان پێکەوە یا چواریش بن هەر ڕەوایە. ئەگەر ترسان کە نەتوانن ژنەکانتان وەکۆ یەک تماشابکەن، با یەکێک بێ یان وەل ئەوانە ڕابوێرن کە بۆنەتە موڵکی خۆتان. بۆ خۆ لە غەدر پاراستن، ئەمە ئاکارێ پەسندە.

۴ وەک پێشکەشێک مارەیی ژنەکان بدەن. ئەگەر ئەوان هەر بۆخۆیان شتێکیان لە مارەییەکە بەنگۆ بەخشی، بیخۆن و نۆشی گیانۆبێ.

۵ ماڵی خۆتان - کە خوا کردۆیەتە مایەی گوزەرانتان - مەدەنە دەست کەم ئاوەزان؛ [بەڵام] جلک و بژیویان لەماڵی خۆتان دابین کەن و بە ڕۆی خۆشەوە بیاندوێنن.

۶ هەتیوان تاقی کەنەوە تا دەبنە گەنجێ ڕەسیدە؛ جا ئەر دیتان خاس و خراپ لەیەکتر جوێ دەکەنەوە، ئەوسا ماڵیان بدەنەوە. لە ترسی ئەوەشدا نەوا گەورە ببن - بەدەر لە ئەندازەو بەلەز - ماڵیان مەخۆن. کێ زەنگینە خۆ پارێزی، کێش نەدارە، هەر ئەوندەی کە پێویستی ژیانیەتی - بەدابی ڕۆژ - لێی هەڵگرێ. هەرکاتێکیش ماڵەکەیان دەدەنەوە، با شایەت ئاگایان لێ بێ. بۆ لێ پرسینەوەش هەر خودا بەسە.

۶- زەنگین: دارا، دەوڵەمەند.

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا
مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ ٱلْقِسْمَةَ أُو۟لُوا۟ ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينُ فَٱرْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا
﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا۟ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَٰفًا
خَافُوا۟ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْيَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَٰمَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِى
بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ
فِىٓ أَوْلَٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءً
فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً فَلَهَا
ٱلنِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن
كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ ۚ
فَإِن كَانَ لَهُۥٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِى
بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

۷ له كەلەپۆری دای‌و باب‌و خزمی نزیک - كەم بێ یان زۆر - نێرینه بەشی
خۆی هەیەو مێوینەش تیا بەشدارەو بەشیان بۆ بڕیاردراوە.
۸ گەر له وەختی دابەشینی که لەپۆڕدا، كەس‌و كارو هەتیوان‌و بێ‌نەوایان
لەوێ هەبۆن، لەماڵه شتێکیان دەنێ‌و به ڕوی خۆشەوە بیاندوێنن.
۹ ئەو كەسانەی لەپاش خۆیان منداڵانی سەروپێچکەی بێ دەسته‌ڵات
بەجێ دێڵن، با له وەسیەت کردنێدا، ترسی خوایان له دڵدا بێ‌و شتێکی
وا لەپاشە خۆیان ڕاسپێرن، هیچ ناهەقی تێدا نەبێ.
۱۰ ئەو كەسانەی به ناڕەوا دارایی هەتیوان دەخۆن، با بزانن که ئاگرێ
دەخەنە هەناویانەوەو تۆشی ئاگرێکی بەهەڵپەو گڕ دەبن.
۱۱ خودا پێو ڕادەگەیێنێ: که لەپۆڕتان با بۆ نێرینه دۆبەش‌و بۆ مێوینه نیوەی
بەشی نێرینه بێ. گەر ژمارەی مێوینه له دوان پتر بۆن، دۆبەش له سێ
بەشی میراتەكەئەبەن. ئەگەر مێوینه یەکێ بۆ، نیوەی كەلەپۆڕ بۆ ئەمە.
ئەگەر مردۆ عەولادی لەپاش بەجێ ما، دای‌و بابی هەرکامێکیان شەش
یەکیان لەماڵه هەیه. ئەگەر هیچ فرزەندی نیەو دای‌و بابی دەبێ
میراتەكه بگرن، له سێ‌کوت کوتێک بۆ دایکە. ئەگەر مردۆ براو خوشکی
بەجێ هێشتۆن، پاش دانەوەی قەرزو قۆڵەو پێک هێنانی وەسیەتەكە،
دایک شەش یەکی پێ‌دەبرێ. ئێوە نازانن له بابانو فرزەندانۆ کامیان بۆ
بەهرەپێدانۆ نزیکترن. بڕیارێکە له خواوە بۆو داندراوە. خودا زانای
لەکارزانه.

۞ وَلَكُمۡ نِصۡفُ مَا تَرَكَ أَزۡوَٰجُكُمۡ إِن لَّمۡ يَكُن
لَّهُنَّ وَلَدٞۚ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٞ فَلَكُمُ ٱلرُّبُعُ مِمَّا
تَرَكۡنَۚ مِنۢ بَعۡدِ وَصِيَّةٖ يُوصِينَ بِهَآ أَوۡ دَيۡنٖۚ
وَلَهُنَّ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكۡتُمۡ إِن لَّمۡ يَكُن لَّكُمۡ وَلَدٞۚ
فَإِن كَانَ لَكُمۡ وَلَدٞ فَلَهُنَّ ٱلثُّمُنُ مِمَّا تَرَكۡتُمۚ
مِّنۢ بَعۡدِ وَصِيَّةٖ تُوصُونَ بِهَآ أَوۡ دَيۡنٖۗ وَإِن كَانَ
رَجُلٞ يُورَثُ كَلَٰلَةً أَوِ ٱمۡرَأَةٞ وَلَهُۥٓ أَخٌ أَوۡ أُخۡتٞ فَلِكُلِّ
وَٰحِدٖ مِّنۡهُمَا ٱلسُّدُسُۚ فَإِن كَانُوٓاْ أَكۡثَرَ مِن ذَٰلِكَ
فَهُمۡ شُرَكَآءُ فِي ٱلثُّلُثِۚ مِنۢ بَعۡدِ وَصِيَّةٖ يُوصَىٰ بِهَآ
أَوۡ دَيۡنٍ غَيۡرَ مُضَآرّٖۚ وَصِيَّةٗ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٞ
١٢ تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِۚ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
يُدۡخِلۡهُ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ
خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ١٣
وَمَن يَعۡصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدۡخِلۡهُ
نَارًا خَٰلِدٗا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٞ مُّهِينٞ ١٤

۱۲ لەو میراتەی لە ژنانۆ بەجێ دەمێنێ - ئەگەر هیچ فرزەندیان نەبۆ - لە
دۆبەش بەشێکتان هەیە. ئەگەر عەولادیشیان هەبۆ، ئێوە چوار یەکۆ
پێ دەبڕێ؛ پاش دانەوەی قەرزو قۆڵەو وەسیەتێ کە کردویانە. ئەگەر
ئێوە مردن و عەولادۆ نەبۆ، ژنەکانۆ چواریەکی میراتۆ دەگرن. ئەگەر
عەولادیشتان هەبۆ، ژنتان هەشت یەکیان پێ دەبڕێ؛ پاش پێک هێنانی
وەسیەتتان و دانەوەی قەرزو قۆڵە. ئەگەر پیاوێ یاکو ژنێ مردو باب و
فرزەندی لێ بەجێ نەماو برایەک یا خوشکێکی بۆ، هەریەک لەوان
شەش یەکی کەلەپۆری هەس. ئەگەر لە یەکێک پتر بون، بە هەمۆیان
سێ یەکی کەلەپۆر دەگا؛ پاش پێک هێنانی وەسیەت و دانەوەی قەرز.
ناشێ وەسیەت بە جۆرێک بێ کە بە ئانقەست بەزەرەری کەلەپۆرگران
تەواوبێ. ئەم بڕیارە لە خواوەیەو خوداش بۆخۆی ئاگادارو لەسەر خۆیە.
۱۳ ئەم دەستۆرانە سنۆرن خوا دایناوە. هەرکەسێکی بە فەرمانی خوداو
پێغەمبەرەکەی بێ، دەینێرێتە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو
هەتا سەر هەر تیادەبن و لەو پەڕی بەختەوەریدان.
۱۴ هەرکەسێکیش لە فەرمانی خواو پێغەمبەرەکەی دەرچێ و سنۆری خوا بە
هیچ بگرێ، دەیخاتە دوڕ ئاگرەوەو هەتا سەر هەر لەوێ دەبێ و بەو پەڕی
سۆکایەتیەوە ئازاردەدرێ.

۱۴-دوڕ: ناوەند، ناوەراست.

وَٱلَّٰتِي يَأۡتِينَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمۡ فَٱسۡتَشۡهِدُواْ
عَلَيۡهِنَّ أَرۡبَعَةٗ مِّنكُمۡۖ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمۡسِكُوهُنَّ فِي
ٱلۡبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلۡمَوۡتُ أَوۡ يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلٗا
١٥ وَٱلَّذَانِ يَأۡتِيَٰنِهَا مِنكُمۡ فَـَٔاذُوهُمَاۖ فَإِن تَابَا
وَأَصۡلَحَا فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ تَوَّابٗا رَّحِيمًا
١٦ إِنَّمَا ٱلتَّوۡبَةُ عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ
ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٖ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۗ وَكَانَ
ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١٧ وَلَيۡسَتِ ٱلتَّوۡبَةُ لِلَّذِينَ
يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ
قَالَ إِنِّي تُبۡتُ ٱلۡـَٰٔنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمۡ كُفَّارٌۚ
أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا ١٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا يَحِلُّ لَكُمۡ أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرۡهٗاۖ وَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ
لِتَذۡهَبُواْ بِبَعۡضِ مَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ
مُّبَيِّنَةٖۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ فَإِن كَرِهۡتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰٓ
أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا وَيَجۡعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ خَيۡرٗا كَثِيرٗا ١٩

۱۵ هەر ژنێکتان کە هەستۆکرد نامۆیان بەخۆ فێردەکەن، چوار کەسی خاوەن باوەڕیان بەرنەسەرێ - لەوعانەدا کە لێک جوّت بۆن - وەختێ ئەوان هاتن شایەتیان لەسەر دان، هەر لەماڵدا قەتیسیان کەن تا بە مردن لەناودەچن یان تا خودا دەرەتانیان نیشان دەدا.

۱۶ ئەو جوّتەی لە ئیوەکە ئەوکارە دەکەن، ئازاریان دەن. ئەگەر پەشیمان بۆنەوەو دەستیان هەڵگرت و ڕێ چاکەیان گرتەبەر، ئێوە دەستیان لێ هەڵگرن. خوا لە پەژیوان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۱۷ خودا تۆبە هەر لەوانە قبۆڵ دەکا کە لەڕوی نەزانینەوە خراپەیان لێ ڕۆدەداو گورجێ پەژیوان دەبنەوە. خودا زانای لەکارزانە.

۱۸ ئیتر پەژیوان بۆنەوەی ئەوانە هیچ بەهرەی نیە کە لە وەختی گیانەڵاودا دەڵێن: ئێمە پەژیوانین. پەژیوانی ئەوانەشی قبۆڵ نیە کە بە خوانەناسی دەمرن. ئێمە بۆ وان ئازارێکی زۆر بەژانمان سازکردوە.

۱۹ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بۆتان ڕەوانیە ژنان بەزۆرداری بکەنە ماڵی میراتی. نابێ زۆریشیان بۆبێنن برێک لەوەی پێتان داون دیسان لێیان بستێننەوە؛ جا مەگین هەر بەئاشکرا کاری بێ‌نامۆسی بکەن. بەتەرزێکی جوان و ڕەوا، دەگەڵیانا بجۆڵنەوە. ئەگەر خۆشتان نەهات لێیان، شتی وا هەن ئێوە حەزی لێ نەکەن و چاکەی زۆری لە خواوە بۆنگۆ تێدابێ.

۱۵-**نامۆ:** بێگانە، غەوارە، غەریبە. **قەتیس:** بێ‌دەرەتان، گیرکردگ.

۱۸-**گیانەڵاو:** دەمی ئاویلکەدان، کاتی گیان دەرچۆن، گیانەڵا. ۱۹-**بۆنگۆ:** بۆئێوە.

وَإِنْ أَرَدتُّمُ ٱسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ
إِحْدَىٰهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا۟ مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ
بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ
بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَٰقًا
غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُوا۟ مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ
ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَمَقْتًا
وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَٰتُكُمْ
وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّٰتُكُمْ وَخَٰلَٰتُكُمْ وَبَنَاتُ
ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ
وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَٰعَةِ وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمْ
وَرَبَٰٓئِبُكُمُ ٱلَّٰتِى فِى حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ
ٱلَّٰتِى دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟ دَخَلْتُم بِهِنَّ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ
مِنْ أَصْلَٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا۟ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ
إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

۲۰ ئەگەر ویستۆ ژنی خۆتان بە ژنێکی دیکە وەگۆڕن، ئەگەر بە ژنەکەی
پێشۆتان کلۆرێک دراوتان دابێ، نابێ لێیان بستێننەوە. گەرەکتانە
بەبوختان و بەخۆتۆشی گوناحی ئاشکرا کردن بیستێننەوە!؟
۲۱ جاچۆنیان لێ دەستێننەوە، کە ئێوە بەیەکەوەبۆن و هەر لە جێ و بانێکدا
خەوتۆن؛ خۆشیتان لە یەکتر دیوەو ئەوان پەیمانی پتەویان دەگەڵ
ئێوەدا بەستۆە!؟
۲۲ ژنانێک مەخوازن کە باوانی ئێوە خواستۆیانن، مەگەر ئەوەی کە بۆریوە.
چونکە سەرجێیی ئەمانە بە داوێن‌پیسی دادەندرێ و زۆر شۆرەییەو
ڕێبازێکی زۆر خراپە.
۲۳ ئەوژنانەی پێو ناشێن و لەسەرتان حەرام کراون، بریەتین لە: دایک و کچ و
خوشک و پلک و خاڵتیک و کچی براو کچی خوشک و ئەو ژنانەی بەساوایی
شیری ئەمانۆ خواردوەو ئەو کیژەی هاوشیرتان بوەو خەسۆتان و ئەو
کیژانەی خۆتان بەخودانۆ کردۆن و لەو ژنانەن کە ئێوە دەگەڵیان
خەوتۆن؛ ئەگەر دەگەڵیان نەخەوتۆن قەیدی نیە. هەروەها ژنی
کوڕیشتان؛ کە بەڕاستی ئەو کوڕە هەر لەخۆتان بێ؛ دۆخوشکیش
پێکەوە هێنان ڕەوانیە؛ جا مەگین هەر لەپێشۆدا ئەمکارەو بەسەر هاتبێ.
کە خوا لە هەڵە دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۲۲-**بۆریو:**رابردو. ۲۳-**پلک:** پۆر،خوشکی باوک. **خاڵتیک:** خۆشکی دایک.

۞ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۖ
كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمۡ أَن تَبۡتَغُواْ
بِأَمۡوَٰلِكُم مُّحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَۚ فَمَا ٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِهِۦ
مِنۡهُنَّ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةٗۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ
فِيمَا تَرَٰضَيۡتُم بِهِۦ مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡفَرِيضَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمٗا ٢٤ وَمَن لَّمۡ يَسۡتَطِعۡ مِنكُمۡ طَوۡلًا أَن يَنكِحَ
ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ فَمِن مَّا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُم مِّن
فَتَيَٰتِكُمُ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِإِيمَٰنِكُمۚ بَعۡضُكُم مِّنۢ
بَعۡضٖۚ فَٱنكِحُوهُنَّ بِإِذۡنِ أَهۡلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ مُحۡصَنَٰتٍ غَيۡرَ مُسَٰفِحَٰتٖ وَلَا مُتَّخِذَٰتِ
أَخۡدَانٖۚ فَإِذَآ أُحۡصِنَّ فَإِنۡ أَتَيۡنَ بِفَٰحِشَةٖ فَعَلَيۡهِنَّ نِصۡفُ
مَا عَلَى ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ مِنَ ٱلۡعَذَابِۚ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ
ٱلۡعَنَتَ مِنكُمۡۚ وَأَن تَصۡبِرُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡۗ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
٢٥ يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمۡ وَيَهۡدِيَكُمۡ سُنَنَ ٱلَّذِينَ
مِن قَبۡلِكُمۡ وَيَتُوبَ عَلَيۡكُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٢٦

٢٤ ژنی بەشوێتان پێ ناشێ؛ مەگین ئەوانەی بوونەتەماڵی خۆتان. لە خوداوە ئەم بڕیارەو بۆ نوسراوە. جیا لەمە ڕێودراوە بە دراوی خۆتان ژن بێنن؛ بەڵام بەپاکی بێ نە بە داوێن‌پیسی. لە بەرانبەر ئەو لەزەتەی لە ژنەکانی دەبینن، ئەو ماڵەی خودا بۆیانی بڕیارداوەو کرای خۆیانە لەسەرتان، ئێوە بیدەن. ئەگەر لەپاش دیاری کردنی مارەیی، لەنێو خۆتاندا پێک هاتن، هیچ گوناهێکۆ ناگاتێ و خودا زانای لە کاررزانە.

٢٥ کێش دەستەنگەو ئەو ماڵەی بۆ هەڵناسوڕێ کە ژنی خاوەن باوەڕی ئازاد بێنێ، بالەو کیژە باوەڕدارانە وابوونەتە ئی خۆتان، مارەبکا. خوداش لەهەرکەس زیاتر لەبڕواتان ئاگادارە. هەموٚتان تیرەی یەکترن؛ بە دەستوٚری خاوەنیان مارەیان بکەن. چوٚن باوە لەناو خوٚتاندا مارەییان بوٚ ببڕنەوە. ئەوانیش با کەنیزانێ داوێن پاک بن، نە داوێن تەر؛ لەژێرەوە دوٚستی نێرینەیان نەبێ. بەڵام ئەگەر لەپاش ئەوەی هاتنەبەر رکێفی ئێوە، دەستیان دەگەڵ پیاوی نامەحرەم تێکەڵ کرد، ئازاردانیان نیوەی ئەو ژنانە دەبێ کە شوٚیان هەیەو ئازادن. ئەمە بوٚ ئەو کەسانەیە رەبەنی ئازاریان دەدا. ئەگەر ئێوە خوٚڕاگربن، بێ گومان بوٚتان باشترە. خودا لە هەڵە دەبوٚرێ و دلوٚڤانە.

٢٦ خوا گەرەکیە رێتان بوٚ روٚن بکاتەوەو لە ڕێوشوێنی پیشینانیش شارەزاوکاو پەژیوانیو لێ قەبوٚڵ کا. خودا زانای لەکاررزانە.

٢٥- **هاتنە بەرڕکێف:** بریتی لە شوٚیێکردن. **رەبەن:** سەڵت، بێ‌ژن.

وَٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡكُمۡ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمٗا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ
عَنكُمۡۚ وَخُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ ضَعِيفٗا ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن
تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ﴿٢٩﴾ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ عُدۡوَٰنٗا
وَظُلۡمٗا فَسَوۡفَ نُصۡلِيهِ نَارٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ
يَسِيرًا ﴿٣٠﴾ إِن تَجۡتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنۡهَوۡنَ عَنۡهُ نُكَفِّرۡ
عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَنُدۡخِلۡكُم مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا ﴿٣١﴾
وَلَا تَتَمَنَّوۡاْ مَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بِهِۦ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ لِّلرِّجَالِ
نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبُواْۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبۡنَۚ
وَسۡـَٔلُواْ ٱللَّهَ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ
عَلِيمٗا ﴿٣٢﴾ وَلِكُلّٖ جَعَلۡنَا مَوَٰلِيَ مِمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ
وَٱلۡأَقۡرَبُونَۚ وَٱلَّذِينَ عَقَدَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَـَٔاتُوهُمۡ
نَصِيبَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

٢٧ خودا دەیەوێ تۆبەتان لێ قبوڵ‌کا. ئەوانەش وا ئەکەونە شوێن هەواو هەوەس، دەیانەوێ - بەتەواوی - ئێوە لە رێگە لابدەن.

٢٨ خوا گەرەکیە ئەرکتان لەسەر سوک بکاو مرۆش بە بێ‌هێزو پیزی دروست بوە.

٢٩ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ماڵ‌و دارایی یەکتری - لەخوت وخۆڕایی - مەخۆن؛ مەگین بە سەوداو مامڵەو بەڕازی بوُن لەناو خۆتان؛ کە ئەوسا پێتان ڕەوایە. بەهەق نەبێ نابێ یەکتریش بکوژن. خودا دەربارەی هەمۆتان دلۆڤانە.

٣٠ هەرکەسێکیش لە ناهەق‌و هەر بەنیازی دەسدرێژی ئەم جۆرە کارانە بکا، گرفتاری ئاری دەکەین. ئەم کارە لەلایەن خودا زۆر هاسانە.

٣١ ئەگەر ئێوە ئەوتاوانە زەلامانەی پێمان ڕاگەیاندوُن نەیکەن‌و خۆتان دوُرەپەرێز بگرن، هەڵەو پەڵەی دیکەتان لەسەر لادەبەین‌و دەتانبەینە شوێنێکی بەقەدرو عیزەت.

٣٢ نابێ ئاوات بە ئەوشتانە بخوازن کە خوا بەوانە هێندێک لەنگۆی بەرانبەربە هێندێکی تر سەرخستوە. پیاوان بەپێی کردەوەو کوششی خۆیان، ژنەکانیش بەرانبەر بە کردەوەیان [هەرکام] بەشی خۆیان هەیە. ئێوە دەبێ هەر لەبەر خودا وەپاڕێن، چاکەتان دەرباره بکا. خودا بۆخۆی لە هەمۆشت ئاگادارە.

٣٣ دای‌و باب‌و خزمە زۆر نزیکەکان‌و ئەو کەسانەی پەیمانوُ دەگەڵ گرێدان، هەرکا مردن‌و ماڵێکیان لەدوا مابوُ، با بەشی خۆیان پێ‌بگا. خودا لەسەر هەمۆشتی ئاگادارە.

ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعۡضَهُمۡ
عَلَىٰ بَعۡضٖ وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡۚ فَٱلصَّٰلِحَٰتُ
قَٰنِتَٰتٌ حَٰفِظَٰتٞ لِّلۡغَيۡبِ بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُۚ وَٱلَّٰتِي تَخَافُونَ
نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَٱهۡجُرُوهُنَّ فِي ٱلۡمَضَاجِعِ
وَٱضۡرِبُوهُنَّۖ فَإِنۡ أَطَعۡنَكُمۡ فَلَا تَبۡغُواْ عَلَيۡهِنَّ سَبِيلًاۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيّٗا كَبِيرٗا ٣٤ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ شِقَاقَ
بَيۡنِهِمَا فَٱبۡعَثُواْ حَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهِۦ وَحَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهَآ إِن
يُرِيدَآ إِصۡلَٰحٗا يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيۡنَهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرٗا
٣٥ ۞ وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ
إِحۡسَٰنٗا وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡجَارِ
ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلۡجَنۢبِ
وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن
كَانَ مُخۡتَالٗا فَخُورًا ٣٦ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ وَيَأۡمُرُونَ
ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِ وَيَكۡتُمُونَ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ
مِن فَضۡلِهِۦۗ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ٣٧

۳۴ پیاوان بەسەر ژناندا دەستەڵاتیان هەس، کە خوا هێندێکی لەهێندێ
هێزاتر بەدی هێناوە. دیارە پیاوان ئەرکی بەڕێ چوونی ماڵیان
لەسەرشانە. جا ژنانی باش ئەوانەن کە گوێ بیسن و - وەک خودا
فەرمانی داوە - دوور لە شوویان شەرمی خۆیان دەپارێزن و ئاگایان لە
ماڵێ دەبێ. ئەو ژنانەش لە ئەشقی بوونیان دەترسن، نسحەت کەن و
جێگەیان لێ جیاکەنەوە؛ ئەگەر لێشیان بدەن، دەبێ. ئەگەر دێنەوە بەر
فەرمان، ئێوە بیانوی ئازاردانیان مەدۆزنەوە. خودا جێ بەرزو زانایە.
۳۵ ئەگەر ترسان کە ژن و شوو لێک دوودڵن و وێک هەڵناکەن، کەیخودایەک لە
کەس وکاری پیاوەکەو کەس و کارێکی ژنەکە بڵا ببنە ناوبژیکەر؛ هەرگا
هەردوک لا ڕازی بوون پێک بێنەوە، خودا پێکیان دێنێتەوە، خودا زاناو
ئاگادارە.
۳۶ عەبدایەتی خوا بکەن و هیچ شت مەکەن بە شەریکی. دەربارەی دای و
بابتان و خزمەکان و هەتیوان و هەژاران و هاوسای دیوار بە دیوارو هاوسای
دوورو هەواڵی هەمیشەیی‌تان، ئەوانەی لە ڕێدا ماون و ئەوانەی بوونەتە
موڵکتان، تا دەتوانن چاکەبکەن. ئەوکەسانەی لووت بڵندو خۆپەسندن،
خودا هیچ کامی خۆش ناوێن.
۳۷ ئەو کەسانەی چکووسی دەکەنە پیشەو خەڵکیش بۆ ڕژدی هان دەدەن،
ئەو بەشەی خودا پێیداون دەیشێرنەوە. [با بزانن کە] ئێمە بۆ پێ نەزانان
ئازاری ئابڕووبەرەمان ئامادەیە.

۳۴-ئەشقی: یاخی، گوێ نەدەر بە یاساو ڕێ و شوێن. ۳۵-وێک هەڵناکەن: پێکەوە نایانکرێ،
پێک نایەن. ۳۷-چکووسی: ڕژدی، نان نەخۆری.

وَٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤۡمِنُونَ
بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۗ وَمَن يَكُنِ ٱلشَّيۡطَٰنُ لَهُۥ قَرِينٗا فَسَآءَ
قَرِينٗا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيۡهِمۡ لَوۡ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَنفَقُواْ
مِمَّا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِهِمۡ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ
مِثۡقَالَ ذَرَّةٖۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةٗ يُضَٰعِفۡهَا وَيُؤۡتِ مِن لَّدُنۡهُ
أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾ فَكَيۡفَ إِذَا جِئۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةِۭ بِشَهِيدٖ
وَجِئۡنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدٗا ﴿٤١﴾ يَوۡمَئِذٖ يَوَدُّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَعَصَوُاْ ٱلرَّسُولَ لَوۡ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضُ وَلَا يَكۡتُمُونَ
ٱللَّهَ حَدِيثٗا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡرَبُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَأَنتُمۡ سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَعۡلَمُواْ مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي
سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغۡتَسِلُواْۚ وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ
أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ
فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُمۡۗ إِنَّ
ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا مِّنَ
ٱلۡكِتَٰبِ يَشۡتَرُونَ ٱلضَّلَٰلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

۳۸ ئەوکەسانەش کە بۆ ڕۆبینی لە مەردم، ماڵی خۆ بەخت دەکەن و
باوەڕیشیان بە خواو ڕۆژی قیامەت نیە، [هەواڵەتی شەیتان دەکەن]؛
هەرکەسیش شەیتان یاری بێ، خراپترین یاری هەیە.
۳۹ چیان لێدەهات ئەمانە، باوەڕیان با بە خوداو بە ڕۆژی سەلاو ئەوسا
لەوماڵەی کە خودا بەشی داون، بیانبەخشیبا؟ خوا بەکارو باری ئەوان
باش دەزانێ.
۴۰ خوا بە سەنگی مێرۆلەی زەردی وردیلەش ناهەقی لە هیچ کەس ناکا؛
بەلام هەمبەر بە هەرچاکەیێکی بیکەن، دۆئەوەندە پاداش دەداو
سەرەڕای ئەو پاداش دانەش خەلاتی گرینگیان هەیە.
۴۱ دەبێ چۆن بێ ئەگەر ئێمە لە هەرکۆمەڵێ هاوئایین یەکێکمان لێ
هەڵبژاردن کە ببنە شایەت لە سەریان؛ تۆشمان کردە شایەتێک لەسەر
ئەمانە؟
۴۲ ئەوێ ڕۆژێ ئەو کەسانەی لەڕێی خودا کلا بونو بەقسەی پێغەمبەریان
نەکرد، حەزێ دەکەن ڕێکی ڕۆکاری زەوی بان؛ ناشتوانن هیچ قسەیێک
لە خوا وەشێرن.
۴۳ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بە سەرخۆشی لە نوێژێ نزیک مەبنەوە، هەتا
تێبگەن دەڵێن چی. بە لەش پیسیش نوێژێ مەکەن - مەگین وەختێ
ڕاگوزەر بن - تا کاتێ کە خۆ دەشۆرن. ئەگەر - دنیابو - نەخۆش بۆن
یان ڕێبواربۆن یان یەکێکتان لە سەر پێشاوێ هاتەوە یان تخۆنی ژنان
کەوتن و دەستو بە ئاو ڕانەگەیشت، خۆڵێکی پاک پەیداکەن و ڕوخسارو
دەستەکانتانی پێ بهەنۆن. خودا چاوپۆشیو لێدەکاو لێو دەبۆرێ.
۴۴ ئاخۆ ئەوانەت نەدیوە کە بەشێک لە کتێبی خودایان پێدراوە، چۆن ڕێ
لەخۆ هەڵەدەکەن، دەشیانەوێ ئێوەش لە ڕێکە لابدەن؟

۴۳- هەنۆن: تێساوین و توند بەدەست ماڵین.

وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِأَعۡدَآئِكُمۡۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَلِيّٗا وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ نَصِيرٗا ٤٥
مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَيَقُولُونَ
سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا وَٱسۡمَعۡ غَيۡرَ مُسۡمَعٖ وَرَٰعِنَا لَيَّۢا بِأَلۡسِنَتِهِمۡ
وَطَعۡنٗا فِي ٱلدِّينِۚ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَا وَٱسۡمَعۡ وَٱنظُرۡنَا
لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ وَأَقۡوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلٗا ٤٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ ءَامِنُواْ بِمَا نَزَّلۡنَا
مُصَدِّقٗا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبۡلِ أَن نَّطۡمِسَ وُجُوهٗا فَنَرُدَّهَا
عَلَىٰٓ أَدۡبَارِهَآ أَوۡ نَلۡعَنَهُمۡ كَمَا لَعَنَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلسَّبۡتِۚ وَكَانَ أَمۡرُ
ٱللَّهِ مَفۡعُولًا ٤٧ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفۡتَرَىٰٓ إِثۡمًا عَظِيمًا
٤٨ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمۚ بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَآءُ
وَلَا يُظۡلَمُونَ فَتِيلًا ٤٩ ٱنظُرۡ كَيۡفَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۖ
وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثۡمٗا مُّبِينًا ٥٠ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا
مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡجِبۡتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ
لِلَّذِينَ كَفَرُواْ هَٰٓؤُلَآءِ أَهۡدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ سَبِيلًا ٥١

۴۵ خودا دوژمنانی ئێوە لە خۆتان باشتر دەناسێ، ئێوە هەر خودا یاریدەرتان
بێ، بەسە.
۴۶ هێندێ‌کەس لە جولەکەکان، وتاری خوا دەگۆڕن‌و قسەی تری دەخەنە
جێ. بە تۆش دەڵێن: بیستمان‌و گوێمان نەدا؛ تۆش ببیسە: دەک قەت
گوێت لە ئێمە نەبێ! زمانیان دەلالچ دەگرن‌و تانە لە دینت دەدەن‌و بە
تەشەر ئێژن: «راعنا». ئەگەر ئەمان بیانگوتایە: بیستمان‌و بەقسەت
دەکەین‌و لێمان بیستی‌و دەبێ چاوێکت لێمان بێ، بۆیان چاکترو
ڕاستتر بو. بەڵام خودا لەسەر ئەو ڕێ گۆڕینەیان نەفرینی خۆی
لێکردوون‌و لەوانە - کەمێکیان نەبێ - نایانەوێ بڕوابێنن.
۴۷ ئەی ئەوانەی لەپێشوودا کتێبی خوداو بۆ هاتبو! بڕوابینن بەمەی ئێمە
ناردومانەتە خوارەوە؛ کە بڕوای بەوانەش هەیە وان لە کتێبەکەی
ئێوەدا. بەر لەوەی دەموچاوگەلێ ساف بکەین‌و وەکی پشتی سەریان
لێکەین، ئێوەش هەر وەک ئەوانەی شەمۆیان شکاند، بەر نەحلەتی
ئێمە کەون‌و خوا بە هەرچی فەرمان بدا هەر وەدی دێ.
۴۸ خودا لەوانە خۆش نابێ کە بێژن هاوکاری هەیە. لەمە بەدەر هەرکێ خودا
مەیلی لێ‌بێ، لێی دەبوێرێ. ئەو کەسانەی دەڵێن: خوا هاوکاری هەیە،
بوختانێکی گەورەیان لە دەم دەردەچێ‌و تاوانێکی مەزن دەکەن.
۴۹ تۆ لەوانەت نەڕوانیوە کە هەر خۆیان پاکانە بۆ خۆیان دەکەن؟ نازانن
پاکانەی هەرکەس بە خودایەو هەر خودایە کە بەقەد هەودای باریکی
ناوکەخورماش ناهەقی لە هیچ کەس ناکا.
۵۰ دە بڕوانە درۆی چلۆن بەدەم خواوە هەڵدەبەستن؛ تاوان لەمە ئاشکراتر
[نەبوەو] نابێ.
۵۱ ئاخۆ ئەوانەت نەدیوە، کەوا بەشێک لە کتێبیان پێدراوەو بە بت‌و تاغوتێ
بڕوایان هێناوە؟ ئێژن: ڕێ خوانەناسەکان لە ڕێگەی بڕوادارەکان
سەرڕاسترە!؟

۴۶-راعنا: بڕوانە لاپەڕەی ۱۶؛ ئایەتی ۱۰۴. ۴۷-شەمۆ: شەممە، ڕۆژی وچاندانی جو.

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَمَن يَلۡعَنِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾
أَمۡ لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُلۡكِ فَإِذٗا لَّا يُؤۡتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمۡ
يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۖ فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ
ءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمٗا ﴿٥٤﴾
فَمِنۡهُم مَّنۡ ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن صَدَّ عَنۡهُۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا
﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَوۡفَ نُصۡلِيهِمۡ نَارٗا كُلَّمَا نَضِجَتۡ
جُلُودُهُم بَدَّلۡنَٰهُمۡ جُلُودًا غَيۡرَهَا لِيَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَۗ إِنَّ ٱللَّهَ
كَانَ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ
لَّهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَنُدۡخِلُهُمۡ ظِلّٗا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾ ۞ إِنَّ
ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا وَإِذَا حَكَمۡتُم بَيۡنَ
ٱلنَّاسِ أَن تَحۡكُمُواْ بِٱلۡعَدۡلِۚ إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعَۢا
بَصِيرٗا ﴿٥٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي
ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ
تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ﴿٥٩﴾

۵۲ ئەوانە وەبەر نەحلەتی خودا کەوتۆن؛ هەرکێ خوا نەحلەتی لێ بکا، هیچ
کەسێ دەهانای نایە.
۵۳ ئاخۆ ئەمان بەشیان بەومولْکەوە هەیە؟ ئەگەر بیشیانبێ، ئەوەندەی
تێکولْی دەنکەخورمایەک بەهرەیان بۆ مەردم نیە.
۵۴ یان ئەوانە ئێرەیی بەمانە دەبەن کە خوا چاکەی دەگەلْ کردۆن؟ خۆ
دیاریشە ئێمە بە بەرەی ئیبراهیم کتێبو کارزانیمان داو دەستەلاتێکی
گەورەشمان پێ سپاردن.
۵۵ برێک بروایان پێ هێناو برێکتر رویان وەرگێڕا؛ کە ئەوانە کلْی جەهەندەم
[بەشیانەو] بەسیشیانە.
۵۶ ئەو کەسانەی لە نیشانەکانی ئێمە حاشادەکەن، لە دوارۆژدا بە ئاگر
دەیانسۆتێنین هەتا پێستیان داپلۆخا، پێستیتریان بۆ دەگۆڕین تا ئازار
پتر بچێژن. خودا خاوەن دەستەلاتی لەکارزانە.
۵۷ ئەوکەسانەش کە بۆنە خاوەنی برواو ئاکاری چاک رەچاودەکەن،
دەیانبەینە باغاتی وا جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتا سەر هەر تیادەبن؛
ژنانی پاک لە گش عەیبو سێبەری پڕیان دەدەینێ.
۵۸ خودا فەرمانو پێدەدا، هەرچی مالْی ئامانەتە بیاندەنەوە بە خاوەنیان؛
هەرگایەکیش بەکاری مەردم رادەگەن، بێ لاگریو بەیەکسانی
پێ ڕابگەن. خودا زۆرباش ئاموژگاریتان بۆ دەکا. خودا هەموشتێک
دەبیسێو هەموشتێکیش دەبینێ.
۵۹ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەر فەرمانی خوداو پێغەمبەری خوداو
کاربەدەستانی خۆتان بن. هەرکاتێکیش لەسەر شتێ لەنێو خۆدا پێک
نەهاتن، ئەگەر بڕواتان بە خوداو بە ڕۆژی قیامەتێ هەیە، کێشەی
خۆتان حەوالەی خواو پێغەمبەری خودا بکەن. ئەم کارە بۆتان باشترەو
ئاکامی چاکتری هەیە.

أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزۡعُمُونَ أَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ
وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ
وَقَدۡ أُمِرُوٓاْ أَن يَكۡفُرُواْ بِهِۦۖ وَيُرِيدُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمۡ
ضَلَٰلَۢا بَعِيدٗا ٦٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيۡتَ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ
صُدُودٗا ٦١ فَكَيۡفَ إِذَآ أَصَٰبَتۡهُم مُّصِيبَةُۢ بِمَا
قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنۡ أَرَدۡنَآ إِلَّآ
إِحۡسَٰنٗا وَتَوۡفِيقًا ٦٢ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُ ٱللَّهُ مَا
فِي قُلُوبِهِمۡ فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَعِظۡهُمۡ وَقُل لَّهُمۡ فِيٓ
أَنفُسِهِمۡ قَوۡلَۢا بَلِيغٗا ٦٣ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا
لِيُطَاعَ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ
جَآءُوكَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسۡتَغۡفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ
لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابٗا رَّحِيمٗا ٦٤ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ
حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ
فِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا ٦٥

٦٠ ئەدی ئەوانەت نەدیوە، وایان خۆ هەڵخستۆتەوە، بەو قورعانەی بۆ تۆ هاتۆتە خوارەوەو بەو کتێبەش کە بەرلە تۆ ناردراوە، بڕوا دەکەن؛ دەشیانەوێ کێشەیان بەرنە لای تاغوت؛ فەرمانیشیان پێدراوە: حاشای لێکەن. دیارە شەیتان وای گەرەکە بەیەکجاری لەڕێگەیان هەڵەبکا.

٦١ ئەگەر بێتو پێیان بڵێن: وەرنە لای ئەم قورعانەوە کە خوا ناردویەتە خوارێو وەرنە لای ئەم پێغەمبەرە، دوڕازەکان دەبینی کە زۆر بە توندی ڕۆیان لە تۆ وەردەگێڕن.

٦٢ ئەدی چۆنە کە ئەوانە لەسەر کاری خۆیان دەیکەن، هەرگا تۆشی بەڵایەک بۆن، دێنە لاتو بە خوا سوێندەخۆن کە: ئێمە بەنیازی چاکەکردنو نێوان خۆشی ئەو ئاکارەمان ڕەچاوکرد؟

٦٣ خوا دەزانێ ئەوانە چیان لەدڵدایە. ئەتۆ هەر وازیان لێ بێنەو نسحەتیان کەو تەرزێکی وایان بدوێنە، دڵیان بەرەو خۆت ڕاکێشی.

٦٤ هەر کەسێکمان بە پێغەمبەری ناردوە، بۆیە بوە کە بەخەڵک ڕابگەیێنێ، بە ئیزنی خوا دەبێ فەرمانی قبوڵکەن. جا ئەمانەش لەپاش ئەوەی کە ئەوغەدرەیان لە خۆ کرد، گەر بهاتبانەوە لای تۆو داوای خودا لێخۆشبۆنیان بکردایە؛ تۆیەکیش کە پێغەمبەری، داوای لەگوناە بۆردنت بۆ ئەوانە بکردبا، بێگومان ئەوسا دەیاندی کە خوا پەژیوانیەکەیان قبوڵ دەکاو دلۆڤانە.

٦٥ بەڵام نەخێر، سوێندەکە بە پەروەرندەی تۆ ئەمانە نابنە خاوەنی بڕوا مەگین وەختێ کە لە کێشەو هەرای نێوان خۆیانا بتکەنە قازیو لە دڵەوە بە هەر فەرمانێ تۆ بیدەی ڕەدایان بێو بە تەواوی ملکەچی بن.

٦٠- **خۆ هەڵخستن:** خۆنیشاندان، خۆ خستنە بەرچاو. ٦١- **دوڕاز:** دوڕو، مونافیق.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ ٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ أَوِ ٱخْرُجُوا۟ مِن
دِيَـٰرِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا۟ مَا يُوعَظُونَ
بِهِۦ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَإِذًا لَّـَٔاتَيْنَـٰهُم مِّن
لَّدُنَّآ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَـٰهُمْ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾
وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم
مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّـٰلِحِينَ ۚ وَحَسُنَ
أُو۟لَـٰٓئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ ٱلْفَضْلُ مِنَ ٱللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ خُذُوا۟ حِذْرَكُمْ
فَٱنفِرُوا۟ ثُبَاتٍ أَوِ ٱنفِرُوا۟ جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ
فَإِنْ أَصَـٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَىَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ
شَهِيدًا ﴿٧٢﴾ وَلَئِنْ أَصَـٰبَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ ٱللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن
لَّمْ تَكُنۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُۥ مَوَدَّةٌ يَـٰلَيْتَنِى كُنتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ
فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ ۞ فَلْيُقَـٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ
يَشْرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَـٰتِلْ فِى
سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

٦٦ ئەگەر ئێمە بۆ ئەمانەمان نوسیبا، کوشتاری خۆبەخۆ بکەن یان لە وڵاتۆ
دەرکەون - کەمیان نەبێ - نەیاندەکرد. کەچی ئەگەر وەکۆ
نەسیحەتیان دەکرا کردبایان، بۆ ئەوان چاکی دەهێناو باوەڕیشیان بە
خودا پتەوتر دەبو.
٦٧ ئەوسا ئێمەش لە لایەنی خۆمانەوە پاداشێکی مەزنمان بەوان
دەبەخشی.
٦٨ واشمان دەکرد کە لە ڕێگەی ڕاستی ئێمەش شارەزابن.
٦٩ هەرکەسێکی بەرفەرمانی خوداو ئەم پێغەمبەرە بێ، دەبێتە هاوڕێی
ئەوانەی خودا چاکەی دەگەڵ کردۆن؛ لە ڕێزەی پێغەمبەران و خودا
پەرستانی ڕاستی و شەهیدان و پیاو چاکەکان؛ چ هاوریانێکی چاکیشن
ئەمانە!
٧٠ ئەم چاکەیە خودا دەربارەیان دەکاو خوایان بەسە کە بە کردەیان
دەزانێ.
٧١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەمیشە هۆشی خۆو هەبێ و ئامادە بن.
دەستە دەستە، یان پێکەوەو بە تێکڕایی، بچنە خەزا.
٧٢ هێندێکی واتان دەناودان کە لەئانقەست خۆ وەدوا دەداو ناوگاتێ. ئەگەر
ئەوسا ئێوە تۆشی چۆرتمێک بن، ئێژێ: خودا منی بە چاکە خوێندەوە کە
من دەگەڵیاندا نەبۆم.
٧٣ ئەگەر ئێوە لەسایەی چاکەی خوداوە دەسکەوتێ باشۆ دەس کەوت،
وەک کەسێکی کە دەپێشدا هەر یەکترو نەناسیبێ و دۆستایەتیتان
نەبوبێ، ئێژێ: خۆزی منیش ڕەگەڵیان کەوتبام؛ ئەوسا منیش لەو
خێروبێرە گەورەیە بەشدار دەبۆم.
٧٤ با ئەوانەی بۆ قیامەتێ دەس لە دنیایە هەڵدەگرن، بچنە خەزا لەڕای
خوادا. ئەوەش کە دەچێتە خەزا لەڕێی خودا، چ بکوژرێ و چ سەرکەوێ
لەودنیا پاداشێکی گەورەی دەدەینێ.

وَمَا لَكُمۡ لَا تُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ
وَٱلنِّسَآءِ وَٱلۡوِلۡدَٰنِ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ
ٱلظَّالِمِ أَهۡلُهَا وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيّٗا وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ
نَصِيرًا ٧٥ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ فَقَٰتِلُوٓاْ أَوۡلِيَآءَ ٱلشَّيۡطَٰنِۖ إِنَّ كَيۡدَ
ٱلشَّيۡطَٰنِ كَانَ ضَعِيفًا ٧٦ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمۡ كُفُّوٓاْ أَيۡدِيَكُمۡ
وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقِتَالُ إِذَا فَرِيقٞ
مِّنۡهُمۡ يَخۡشَوۡنَ ٱلنَّاسَ كَخَشۡيَةِ ٱللَّهِ أَوۡ أَشَدَّ خَشۡيَةٗۚ وَقَالُواْ رَبَّنَا لِمَ
كَتَبۡتَ عَلَيۡنَا ٱلۡقِتَالَ لَوۡلَآ أَخَّرۡتَنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖۗ قُلۡ مَتَٰعُ ٱلدُّنۡيَا
قَلِيلٞ وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ وَلَا تُظۡلَمُونَ فَتِيلًا ٧٧ أَيۡنَمَا
تَكُونُواْ يُدۡرِككُّمُ ٱلۡمَوۡتُ وَلَوۡ كُنتُمۡ فِي بُرُوجٖ مُّشَيَّدَةٖۗ وَإِن تُصِبۡهُمۡ
حَسَنَةٞ يَقُولُواْ هَٰذِهِۦ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ يَقُولُواْ
هَٰذِهِۦ مِنۡ عِندِكَۚ قُلۡ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ فَمَالِ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلۡقَوۡمِ لَا يَكَادُونَ
يَفۡقَهُونَ حَدِيثٗا ٧٨ مَّآ أَصَابَكَ مِنۡ حَسَنَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ وَمَآ أَصَابَكَ مِن
سَيِّئَةٖ فَمِن نَّفۡسِكَۚ وَأَرۡسَلۡنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولٗاۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا ٧٩

۷۵ بۆچی ئێوەناچنە خەزا لەڕای خوداو لەبەر هێزلێگیراوەکان ؟ لەبەر پیاوان و ژنان و منداڵانێ کە دەڵێن : ئەی پەروەرێنمان ! لەم شارە واخەڵکەکەی ناهەقیکارن ، رزگارنکەو لەلای خۆتەوە یارویاوەرێکمان بۆدیاری بکە!
۷۶ ئەوانەی خاوەن باوەڕن ، خەزا لەڕای خودا دەکەن. ئەوانەش کە خوانەناسن لە ڕێگەی تاغوت شەڕدەکەن. دەسا ئێوە بچنە شەڕی ئەوانەی دۆستی شەیتانن ، فێڵی شەیتان زەبوون و بێ هێزوپیزە.
۷۷ ئاخو ئەوانەت نەدیوە ، پێیان گوترا: هەتا لە مەککەن شەڕمەکەن ؛ نوێژبکەن و زەکات بدەن. کاتێ بیستیان خەزایان لەسەر نوسراوەو زانیان دەبێ بچنەشەڕێ ، ئەوەندەیان لەوخەڵکەی کە دەچنەگژیان ترس ڕێ نیشت ، کە لە خوداش هەر ئەوەندە ترساون و بگرە پتریش دەترسان ؟ دەیانگوت : ئەی پەروەرێنمان! بۆچی خەزات بۆ نۆسیوین ، چی دەبوُ تا ماوەیەکی‌تر دوات خستباین ؟ بێژە: ژیانی دنیایە کەم و کورتەو بۆ ئەوانەی کە ترسیان لە خودا هەیە ، ژیانی ئەولا زۆر باشترەو بەقەد داوی زراوی ناو دەنکەخورما ، کەس ناهەقی لێ ناکرێ.
۷۸ لە هەرکوێ بن تەنانەت ئەگەر لە قەڵای زۆر قایمیش [خۆ وەشێرن] ، مردن دەتاندۆزێتەوە. هەرگا چاکەیان دێتەڕێ ، ئێژن : ئەمە لەخواوەیە. ئەگەر تۆشی ناخۆشیش بوُن ، ئێژن : ئەمە لەتۆرا بوُ. بێژە: خۆشی و ناخۆشی هەر بەدەس خوایە. ئەرێ ئەم مەردمە چیانە ؟ وەکوُ دەهیچ قسەیەک تێ نەگەن وایە!
۷۹ تۆشی هەرچاکەیەک ببی ، لەخواوەیە. نالەباریشت بێتەڕێ ، بزانە کە لەخۆتڕایە. تۆمان کل کرد کە بەسەر ئەومەردمەوە پێغەمبەربی. هێندەت بەسە کە خودا ئاگای لێت هەیە.

مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ
عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٞ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنۡ
عِندِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ غَيۡرَ ٱلَّذِي تَقُولُۖ وَٱللَّهُ يَكۡتُبُ
مَا يُبَيِّتُونَۖ فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا
﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُواْ
فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَآءَهُمۡ أَمۡرٞ مِّنَ ٱلۡأَمۡنِ
أَوِ ٱلۡخَوۡفِ أَذَاعُواْ بِهِۦۖ وَلَوۡ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُوْلِي
ٱلۡأَمۡرِ مِنۡهُمۡ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسۡتَنۢبِطُونَهُۥ مِنۡهُمۡۗ وَلَوۡلَا فَضۡلُ
ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ لَٱتَّبَعۡتُمُ ٱلشَّيۡطَٰنَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٨٣﴾
فَقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفۡسَكَۚ وَحَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ
عَسَى ٱللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأۡسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ وَٱللَّهُ أَشَدُّ بَأۡسٗا
وَأَشَدُّ تَنكِيلٗا ﴿٨٤﴾ مَّن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةً حَسَنَةٗ يَكُن لَّهُۥ
نَصِيبٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةٗ سَيِّئَةٗ يَكُن لَّهُۥ كِفۡلٞ مِّنۡهَاۗ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقِيتٗا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٖ فَحَيُّواْ
بِأَحۡسَنَ مِنۡهَآ أَوۡ رُدُّوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

٨٠ هەرکەسێکی بەرفەرمانی پێغەمبەرە، دیارە بەرفەرمانی خوایە؛ هەرکەسیش خۆی لێ ببوێرێ، ئێمە بۆیەمان تۆ نەنارد کە لەسەریان چاوەدێربی.
٨١ [لەناویاندا کەسانێ هەن] ئێژن: ئێمە لە فەرمانی تۆ دەرناچین؛ بەڵام کە لێت دوڕدەکەون - پێچەوانەی فەرمانی تۆ - شەوانە راوێژێ دەکەن. هەر خەیاڵێ کەلەشەودا بەدڵیاندا ڕادەبوڕێ، خوا دەینوسێ. تۆ ئەشێ وازیان لێبێنیو خۆت هەر بە خودا بسپێریو کارسازت خودا بێ بەستە.
٨٢ ئاخۆ ئەمانە لە قورئان وردنابنەوەو[سەرنجی ڕانەکێشاون] ؟ ئەگەر قورئان کاری کەسێکیتر بوایە غەیرەز خودا، دیارە مەبەستی ناڕێکو دژ یەکتریان فرە تێدا پەیدادەکرد.
٨٣ هەرگایەکی سەبارەت بە هێمنایەتی، یان مەترسی، دەنگوباسێکیان پێدەگا، سەربەخۆ لە لای هەمۆکەس دەیکەنەقاو. گەر هەر لەلای پێغەمبەرو کار بەدەستەکانی خۆیان بیانگوتایە، دەیانزانی ڕاستەقینەکەی کامەیەو ئەوجۆرە دەنگوباسانە لەکوێوە سەریان هەڵداوە. ئەگەر چاکەو بەزەیی خواتان نەبوایە، - کەمتان نەبێ - دەبۆنە پەیڕەوی شەیتان.
٨٤ تۆ لەسەرتە لەڕای خودا بچیەخەزاو تۆ هەر ئەرکی خۆت لەسەرە. دنەو هانەی باوەڕدارەکانیش بدە، شایەت خودا لە بەدفەڕیو زەبروزەنگی خوانەناسان بۆپارێزێ. خودا لەوان بەگوڕترو ئازاترەو لە بەڵابەسەرهێنانیش لەوان بەدەستوبردترە.
٨٥ هەرکێ بێتە تکاکارو تکای بۆ کاری چاکە بێ، خۆیشی بەشی تێدا هەیە. هەر کەسێکیش تکا بۆ خراپە بکا، ئەویش بەشی لە خراپەکە پێدەگا. خودا لەسەرهەمۆ شتێ توانایە.
٨٦ هەرکەسێکی چاکو خۆشیتان لێدەکا، ئێوە چاکتر چاکو خۆشی دەگەل بکەن؛ یان وەکۆ ئەو پەرسڤەکەی بدەنەوە. خوا بە هەمۆشت ڕادەگا.

٨٦- پەرسڤ: جواو، وەرام.

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِۗ
وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثٗا ﴿٨٧﴾ ۞ فَمَا لَكُمۡ فِي ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
فِئَتَيۡنِ وَٱللَّهُ أَرۡكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓاْۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَهۡدُواْ مَنۡ
أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ﴿٨٨﴾ وَدُّواْ لَوۡ
تَكۡفُرُونَ كَمَا كَفَرُواْ فَتَكُونُونَ سَوَآءٗۖ فَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ أَوۡلِيَآءَ
حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ
حَيۡثُ وَجَدتُّمُوهُمۡۖ وَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٌ أَوۡ جَآءُوكُمۡ
حَصِرَتۡ صُدُورُهُمۡ أَن يُقَٰتِلُوكُمۡ أَوۡ يُقَٰتِلُواْ قَوۡمَهُمۡۚ وَلَوۡ شَآءَ
ٱللَّهُ لَسَلَّطَهُمۡ عَلَيۡكُمۡ فَلَقَٰتَلُوكُمۡۚ فَإِنِ ٱعۡتَزَلُوكُمۡ فَلَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ
وَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ فَمَا جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سَبِيلٗا ﴿٩٠﴾
سَتَجِدُونَ ءَاخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأۡمَنُوكُمۡ وَيَأۡمَنُواْ قَوۡمَهُمۡ كُلَّ
مَا رُدُّوٓاْ إِلَى ٱلۡفِتۡنَةِ أُرۡكِسُواْ فِيهَاۚ فَإِن لَّمۡ يَعۡتَزِلُوكُمۡ وَيُلۡقُوٓاْ إِلَيۡكُمُ
ٱلسَّلَمَ وَيَكُفُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ
ثَقِفۡتُمُوهُمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكُمۡ جَعَلۡنَا لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ﴿٩١﴾

۸۷ غەیرەز خودا هیچ شت بۆ پەرستن نابێ. لە ڕۆژی هەستانەوەدا- کە هاتنی بێگومانە - لێکترو کۆدەکاتەوە. جا قسەی کێ لە قسەی خودا ڕاسترە؟
۸۸ ئێوە چیتانە دەربارەی ئەودوڕوانە، خۆتان کردۆتە دۆتاقم؟ لەبەر کارێ کردویانە، بەراوەژۆی کردونەوەو[بە خوانەناسی داناون]. ئاخۆ ئێوە گەرەکتانە کەسێ خوا ڕێگەی لێ گوم کا، ببخەنەوە سەر ڕاستەڕێ؟ هەر کەسێکە خودا ڕێگەی لێی بگۆڕێ، تۆ ناتوانی ڕێگایەکی بۆپەیداکەی.
۸۹ ئەو دۆڕوانە - هەر وەک خۆیان بێدینن - گەرەکیانە ئێوەش لە دینۆ وەرگێڕن؛ ئەوسا وەکۆیەکتان لێ بێ. جا تا ئەوان لەڕای خودا خۆیان دەربەدەرنەکەن و وەلتان نەیێنە خەزایە، ئێوە دۆستایەتیان مەکەن. ئەگەر ئەم کارەشیان نەکرد، ئێوە لە هەرکوێ تۆشیان بۆن، ڕێی هەڵاتنیان مەدەنێ و فەراقی ڕەشیان لێ ببڕن. دەگەڵ هیچ کامیش لەوانە دۆستایەتیتان هەر نەبێ و یارویاوەر لەنێویانا هەڵمەبژێرن؛
۹۰ مەگین ئەوانەی پەیمانیان دەگەڵ کەسانێکدا هەیە، کە ئەوانیش بۆنە هاو پەیمانی ئێوە؛ یان ئەوانەی لەناچاری هاتۆنە بەر داڵدەی ئێوەو لەوناوەدا دۆدڵ ماون کە بەگژ ئێوەدا بچن یا تۆشی خزم کوشتن بن. ئەگەر خودا مەیلی لێ با، هێندەی دەستەڵات پێدەدان کە بەگژتاندا بچنەوەو سەریش کەون. ئەگەر خۆیان لە ئێوە دۆرخستۆتەوەو بەگژتاندا نەهاتۆن و دەیانەوێ شەڕتان لەناودا نەمێنێ، خودا ڕێگەی پێ نەداون کە ئێوە دەستیان بۆبەرن.
۹۱ دەگەڵ گرۆیکی تریشا ئێوە روبەڕو دەبن کە دەیانەوێ هەم لەئێوەو هەم لەخزمو کەس و کاریان ئارخەیان بن؛ هەروەختێکی ئەوان لێیان بگێڕنەوە، بێ سێ ودوکردن دەچنەناو خزمەکانیان. جائەوانە ئەگەر لێتان نەتەکنەوەو دەس لە بەدفەری هەڵنەگرن، لە هەرکوێ بەگیروهێنان بیانکوژن و مەهێڵن لەدەستۆ ڕاکەن. ئەوا ئێمە لەسەر ئەوان دەستەڵاتی تەواومان داوە بە ئێوە.

۸۹- فەراقی ڕەش لێ بڕین: بڕیتی لە کوشتن. ۹۰- داڵدە: پەنا. ۹۱- ئارخەیان: خاترجەم.

وَمَا كَانَ لِمُؤۡمِنٍ أَن يَقۡتُلَ مُؤۡمِنًا إِلَّا خَطَـٔٗاۚ وَمَن قَتَلَ
مُؤۡمِنًا خَطَـٔٗا فَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٖ مُّؤۡمِنَةٖ وَدِيَةٞ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ
أَهۡلِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَصَّدَّقُواْۚ فَإِن كَانَ مِن قَوۡمٍ عَدُوّٖ لَّكُمۡ
وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٖ مُّؤۡمِنَةٖۖ وَإِن كَانَ
مِن قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٞ فَدِيَةٞ مُّسَلَّمَةٌ
إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ وَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٖ مُّؤۡمِنَةٖۖ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ
فَصِيَامُ شَهۡرَيۡنِ مُتَتَابِعَيۡنِ تَوۡبَةٗ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَكَانَ
ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقۡتُلۡ مُؤۡمِنٗا
مُّتَعَمِّدٗا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَٰلِدٗا فِيهَا وَغَضِبَ
ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمٗا ﴿٩٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا ضَرَبۡتُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُواْ وَلَا تَقُولُواْ
لِمَنۡ أَلۡقَىٰٓ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَٰمَ لَسۡتَ مُؤۡمِنٗا تَبۡتَغُونَ
عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٞۚ
كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبۡلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمۡ
فَتَبَيَّنُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ﴿٩٤﴾

۹۲ هیچ باوەڕدارێ بۆی نیە باوەڕدارێکی‌تر بکوژێ، جا مەگین بە هەڵە
چۆبێ. هەر کەسێکیش باوەڕدارەو، باوەڕداری بە هەڵە بەدەست
کوژراوە، دەبێ لەبری ئەو کوشتنە کۆیلەیەکی خاوەن باوەڕ ئازاردبکاو
خوێنباییشی بدا بە کەس و کارەکەی. جا مەگین پیاوەتی بکەن و پێی
ببەخشن. ئەگەر کوشتە باوەڕدارەو سەربە هۆزی دوژمنتانە، ئەوی
بەدەستی کوژراوە لەسەریەتی کۆیلەیەکی باوەڕدار ئازادبکات و[لە
خوێنبایی وازبهێنن]. ئەگەر کوشتە لە هۆزێکی خوانەناسەو دەگەڵ
ئێوەدا سوێندخۆرن، دەبێ خوێنباییەکەی بدرێ و بەندەیەکی
باوەڕداریش ئازادبکا. ئەوکەسێکی ئەوکارەی لەدەس قەومیوەو ناتوانێ
بەندە ئازادکا، لەسەریەتی دومانگی ڕەبەق لەسەریەک بەڕۆژوبێ. هەتا
خودا پەژیوانی لێ قبوڵ‌کا. خودا زانای لەکارزانە.
۹۳ هەرکەسێکیش هەر لەئانقەست خاوەن باوەڕێک بکوژێ، لەبری ئەوە
تاهەتایە هەر لەناو جەحەندەم دایەو خودا لێی بەڕکداچوەو وەبەر
نەحلەتی خستوەو ئازاردانێکی دژواری بۆ داناوە.
۹۴ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە وەختێ بۆ خەزا بەڕێدا دەڕۆن،
هەموشتێک لێکدەنەوە. نەکەن لەبەر ژیانی دنیا، بەوەی کە
فەرمانبەری خۆی دەربڕیوە، بێژن: تۆ خاوەن باوەڕنیت. ئێوە ئەگەر ماڵی
دنیاتان گەرەکە، دەسکەوتی زۆر وا لای خودا. ئێوەش بەرێ هەر وابۆن و
باوەڕیتان بەخوانەبو؛ خودا ئێوەی بە بەزەیی خۆی خوێندەوە. سا
بەوردی لەکاری خۆ خوردبنەوە؛ خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

۹۲- کۆیلە: عەبد، بەردە. ڕەبەق: تەواوو بێ کەمایەسی.

لَّا يَسۡتَوِي ٱلۡقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ غَيۡرُ أُوْلِي ٱلضَّرَرِ وَٱلۡمُجَٰهِدُونَ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۚ فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلۡمُجَٰهِدِينَ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ
وَأَنفُسِهِمۡ عَلَى ٱلۡقَٰعِدِينَ دَرَجَةٗۚ وَكُلّٗا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَفَضَّلَ ٱللَّهُ
ٱلۡمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلۡقَٰعِدِينَ أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿٩٥﴾ دَرَجَٰتٖ مِّنۡهُ وَمَغۡفِرَةٗ
وَرَحۡمَةٗۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمۡ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمۡۖ قَالُواْ كُنَّا مُسۡتَضۡعَفِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ
قَالُوٓاْ أَلَمۡ تَكُنۡ أَرۡضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٗ فَتُهَاجِرُواْ فِيهَاۚ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمۡ
جَهَنَّمُۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا ٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ
وَٱلنِّسَآءِ وَٱلۡوِلۡدَٰنِ لَا يَسۡتَطِيعُونَ حِيلَةٗ وَلَا يَهۡتَدُونَ سَبِيلٗا ﴿٩٨﴾
فَأُوْلَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعۡفُوَ عَنۡهُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورٗا ﴿٩٩﴾
۞ وَمَن يُهَاجِرۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُرَٰغَمٗا كَثِيرٗا وَسَعَةٗۚ
وَمَن يَخۡرُجۡ مِنۢ بَيۡتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدۡرِكۡهُ ٱلۡمَوۡتُ
فَقَدۡ وَقَعَ أَجۡرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبۡتُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن تَقۡصُرُواْ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنۡ خِفۡتُمۡ
أَن يَفۡتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْۚ إِنَّ ٱلۡكَٰفِرِينَ كَانُواْ لَكُمۡ عَدُوّٗا مُّبِينٗا ﴿١٠١﴾

٩٥ ئەوبڕوادارانەی کە هەر لە ماڵی خۆیان دەمێنن - جیا لەوانەی
نوقوستانن - دەگەڵ ئەوانەی دەچنەجەنگ لەڕای خوداو ماڵ‌و گیانیان
لەڕیی ئەودا بەخت دەکەن، وەکۆیەک نین. خودا خەزاکارانی بەرامبەر
بە خانەنشینان - بە پلەیەک - سەرخستوە. خوا بەڵێنی بە
هەمولایەکیان داوە کە چاکەیان دەگەڵ دەکا؛ بەڵام ئەوی لە مەیدانی
خەزادابن، لەچاو خانەنشینەکان پاداشێکی هەرەمەزنیان دەداتێ؛
٩٦ پلەوپایەگەلێکی زۆر- لەلای خواوە- هاوڕێ دەگەڵ لێخۆشبونو
میهرەوانی. خوا بەخشندەو دلۆڤانە.
٩٧ ئەوکەسانەی هەر لەجێی خۆیان مانەوەو ئەو غەدرەیان لەخۆیان کرد،
کاتێ فریشتەی گیانکێشان پێان دەڵێ: ئێوە لە چبارێکدا بۆن؟ دەڵێن
ئێمە لە زەمیندا هێزو وزەلێگیراو بوین. پێان دەڵین :مەگەر سەرزەوینی
خودا هەراو نەبۆ تا لە زێدی خو کۆچکەن‌و بڕۆنە جێگایەکی‌تر؟ ئەمانە
دۆزەھ دەبێتە ئەنوایان‌و دواڕۆژی خراپیان هەس.
٩٨ جا مەگین ئەو مێرو ژن‌و زارۆ هێزلێگیراوانەی هیچ دەرەتانیان نەبۆبێ‌و بە
ڕێگەشیان نەزانیبێ؛
٩٩ هیچ دۆرنیە خودا ئەمانە ببەخشێ. خودا چاوپۆشی لەلایەو بەخشندەیە.
١٠٠ هەرکەسێکی لەڕای خودا لەماڵی خۆی هەڵوەدابێ، لەم زەمینە گەلێ
شوێنێ حاوانەوەو فەرحانی بۆپەیدادەبێ. هەرکەسێکیش لە زێدی خۆی
د ەربکەوێ‌و لەڕێی خوداو پێغەمبەری خودادا دەربەدەربوبێ‌و لە
ئاوارەییدا بمرێ، خودا بۆخۆی دەستەبەری پاداشیەتی‌و خوا لە گوناهان
دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.
١٠١ ئەر چۆنە سەفەرو ترسان لەوە کە خوانەناسەکان تۆشی تەشقەڵەتان
بکەن، هیچ گوناهێکۆ ناگاتێ نمێژتان هەڵبقرچێنن. بەڕاستی
خوانەناسەکان بەئاشکرا دوژمنتانن.

٩٥-نوقوستان: نوقسان، نوخسان.

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمۡ فَأَقَمۡتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلۡتَقُمۡ طَآئِفَةٞ
مِّنۡهُم مَّعَكَ وَلۡيَأۡخُذُوٓاْ أَسۡلِحَتَهُمۡۖ فَإِذَا سَجَدُواْ فَلۡيَكُونُواْ
مِن وَرَآئِكُمۡ وَلۡتَأۡتِ طَآئِفَةٌ أُخۡرَىٰ لَمۡ يُصَلُّواْ
فَلۡيُصَلُّواْ مَعَكَ وَلۡيَأۡخُذُواْ حِذۡرَهُمۡ وَأَسۡلِحَتَهُمۡۗ وَدَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ لَوۡ تَغۡفُلُونَ عَنۡ أَسۡلِحَتِكُمۡ وَأَمۡتِعَتِكُمۡ فَيَمِيلُونَ
عَلَيۡكُم مَّيۡلَةٗ وَٰحِدَةٗۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ إِن كَانَ بِكُمۡ
أَذٗى مِّن مَّطَرٍ أَوۡ كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَن تَضَعُوٓاْ أَسۡلِحَتَكُمۡۖ
وَخُذُواْ حِذۡرَكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ﴿١٠٢﴾
فَإِذَا قَضَيۡتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ قِيَٰمٗا وَقُعُودٗا وَعَلَىٰ
جُنُوبِكُمۡۚ فَإِذَا ٱطۡمَأۡنَنتُمۡ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ
كَانَتۡ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ كِتَٰبٗا مَّوۡقُوتٗا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُواْ
فِي ٱبۡتِغَآءِ ٱلۡقَوۡمِۖ إِن تَكُونُواْ تَأۡلَمُونَ فَإِنَّهُمۡ يَأۡلَمُونَ كَمَا
تَأۡلَمُونَۖ وَتَرۡجُونَ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا يَرۡجُونَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِتَحۡكُمَ بَيۡنَ
ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُۚ وَلَا تَكُن لِّلۡخَآئِنِينَ خَصِيمٗا ﴿١٠٥﴾

۱۰۲ ئەگەر ئەتۆش دەگەڵیان[دەسەفەردابوی] بۆخۆت نوێژت بۆ دابەستن، با هێندێکیان بەچەکەوە نوێژ لەدوای تۆوە دابەستن؛ ئەگەر لەسوژدەبۆنەوە بچنەدواوەو لەپشتەوە بۆپارێزن. ئەمجار ئەوانەی لەنوێژدا بەشدارنەبۆن ، بێنەپێش و نوێژێ دەگەڵ تۆ دابەستن و لەسەر هۆش بن لەچەکەکان و لەخۆیان. خوانەناسان بەئارەزۆن ئێوە ئاگاو لە چەک و ئەسبابتان ببڕێ و لەپڕ پەلامارتان بدەن. ئەگەر باران تۆشی سەغڵەتیتان دەکا، یان نەخۆشن، ئەگەر چەکەکانۆ دانێن هیچ گوناهێکو ناگاتێ؛ بەڵام هەر دەبێ وشیاربن. دیارە خودا بۆ ئەوانەی دین دوژمنن، ئازاردانێ ئابرۆبەرەی سازکردوە.

۱۰۳ هەرگا لە نوێژێ بۆنەوە، بەپێوەو بەدانیشتن و کە لەسەر لایەک ڕادەکشێن، یادی خوداو لەبیرنەچێ. لەوەختی خاترجەمیش دا- کە هیچ ترستان نەماوە - بەئاسایی نوێژەکانی خۆتان بکەن. نوێژ لەسەر خاوەن باوەڕان نوسراوێکە، وەختی بۆ دیاری کراوە.

۱۰۴- لە دانەپەی دوژمنا هیچ سستی مەکەن. ئەگەر ئێوە لەوان تۆشی ئازار دەبن، ئەوانیش - هەر وەکۆ ئێوە - لە ئێوە ئازاردەبینن. ئێوە هومیدو خودایە، ئەوان ئەمەشیان لانیە. خودا زانای لەکارزانە.

۱۰۵ ئەم قورعانەمان بۆ لای تۆ ناردۆتەخوار، کە هەرچی تێیدایە ڕاستە. سا تۆ بەهۆی ئەم قورعانە - وەک خودا ڕێی نیشان داوی - بە کاری مەردم ڕابگە، خۆشت مەکە بە لاگری گزیکاران.

۱۰۴-دانەپەی:وەدۆکەوتن. ۱۰۵-گزیکار:فێڵباز،حیلەساز.

وَٱسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ١٠٦ وَلَا تُجَٰدِلۡ
عَنِ ٱلَّذِينَ يَخۡتَانُونَ أَنفُسَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
خَوَّانًا أَثِيمٗا ١٠٧ يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ
مِنَ ٱللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمۡ إِذۡ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرۡضَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡلِۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطًا ١٠٨ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ جَٰدَلۡتُمۡ
عَنۡهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَمَن يُجَٰدِلُ ٱللَّهَ عَنۡهُمۡ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيلٗا ١٠٩ وَمَن يَعۡمَلۡ
سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا
رَّحِيمٗا ١١٠ وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١١١ وَمَن يَكۡسِبۡ خَطِيٓـَٔةً أَوۡ إِثۡمٗا
ثُمَّ يَرۡمِ بِهِۦ بَرِيٓـٔٗا فَقَدِ ٱحۡتَمَلَ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ١١٢ وَلَوۡلَا
فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ وَرَحۡمَتُهُۥ لَهَمَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ أَن
يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن
شَيۡءٖۚ وَأَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمۡ تَكُن تَعۡلَمُۚ وَكَانَ فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ عَظِيمٗا ١١٣

۱۰۶ لەبەر خودا بپاڕێوە کە لێت خۆش بێ، خودا لە گوناه دەبوڕێ و دلۆڤانە.
۱۰۷ گێرەو کێشە لەسەر ئەو کەسانە مەکە کە دەگەڵ خۆیان غەیانن. خوا حەزناکا لەوکەسانەی زۆر غەیان و گوناهبارن.
۱۰۸ شت لە خەڵک دەشارنەوە، خۆ ناتوانن لە خودا هیچ بشێرنەوە؛ خوداش دەگەڵیانە کاتێ کە شەوانە قسەگەلێ دەکەن کە پێ قادێ نیە. هەرکارێکی ئەوان دەیکەن، دیارە خودا ئاگای لێیە.
۱۰۹ وا گریمان تا لەسەر دنیا ژیاون، توانیت لاگیریان لێبکەی و لەسەر ئەوانە بەجواب بی؛ ئەدی کێ لە ڕۆژی سەڵا توانای هەیە - کە لە بەرانبەر خوداوە - لەسەر ئەوان بکاتەوە، یان کێ هەیە کارەکەیان وەستۆبگرێ؟
۱۱۰ هەرکەسێکیش کارێکی نالەبار بکا، یان غەدرێکی لە خۆی بکا، پاشان لە خودا بخوازێ کە بیبەخشێ، دەبینێ کە خوا لێی بۆرو دلۆڤانە.
۱۱۱ هەرکەس هەرگوناحێ بکا، گوناهەکەی زیان بە خۆی دەگەیێنێ و خودا زانای لە کارزانە.
۱۱۲ هەرکێ بەهەڵە یان بەقەست، تاوانێکی لێ ڕۆبداو بیخاتە سەر بێگوناهێک، ئاشکرایە باری تاوانی، بوختانی لەسەرشانە.
۱۱۳ ئەگەر چاکەو بەزەیی خوا دەهانای تۆ نەهاتایە، هێندێ لەوان قورمی خۆیان خۆش کردبو ڕێت لێ ونکەن. هەر خۆیانن کە ڕێگە لە خۆ گوم دەکەن؛ ئەوۆ ناتانن هیچ زیانێک لەتۆ بدەن. خوا کتێبی بۆ ناردوی و لە کارزانینی فێرکردوی؛ زۆرشتی وای فێری تۆکرد کە تۆ پێشۆ نەتدەزانین. چاکەی زۆر هێژاو گرینگت لەخواوە دەگەڵ کراوە.

۱۰۷-**غەیان**: خاێن، غاین. ۱۰۸-**قادێ**: رازی. ۱۱۳-**قورم خۆش کردن**: تەماتێکردن.

۞ لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ
أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ
ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾ وَمَن
يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ
سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ
مَصِيرًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا
﴿١١٦﴾ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا وَإِن يَدْعُونَ
إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ
مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ
وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَآمُرَنَّهُمْ
فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ ۚ وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا
مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ﴿١١٩﴾
يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾
أُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿١٢١﴾

۱۱۴ زوربەی سرتەو چپەکەیان بەهرەی نیە، جا مەگین باسی خێراتو کاری ڕەواو پێک هێنانەوەی مەردم بێ. هەرکەس مەحزی ڕەزای خودا چپەبکا، لەدوارۆژدا پاداشی گەورەی دەدەینێ.

۱۱۵ هەرکەسێکی لەپاش راستی بۆدەرکەوتنو شارەزابۆنی لەم دینە، پێچەوانەی پێغەمبەر بجوڵێتەوەو رچەیەک بگرێتەبەرێ کە ڕێی باوەڕداران نیە، ئێمە بەو ڕێیەیدا دەبەین کە خۆی هەڵی بژاردوە؛ تا دەیخەینە جەهەندەمو دوارۆژی زۆر ناخۆش دەبێ.

۱۱۶ خودا لەوانە نابۆرێ کە شەریکی بۆ بناسن. لەوە پێوە لە هەر کەسێ بۆخۆی حەزکا، عافوی دەکا. هەرکەسێکی شەریک بۆ خودا دابنێ لەڕادەبەدەر گومڕایە.

۱۱۷ ئەوانە لەجیاتی خودا هانا دەبەنە بەر بەردو کرەکی وا کە زوربەیان ناوی مێوینەیان هەیەو دیارە هاوار دەبەنە بەر ئەوشەیتانەی کە سەربزێوی کردوەو دەرکراوە؛

۱۱۸ خوا بەنەحلەتی کردوەو ئەویش لەجوابا گوتۆیە: شەرتە لە عەبدەکانی تۆ بەشێک بۆ خۆم گل دەمەوە؛

۱۱۹ دیاریشە لە ڕاستەڕێیان دەردەخەمو دڵیان پڕدەکەم لە ئاواتو بۆخۆم فەرمانیان پێدەدەم گوێچکەی وڵساتیان دادڕنو فەرمانیشیان بۆ دەردەخەم تەرحو بیچمی ئەوشتانەی خوا کردۆیە، تێکی بدەنو بیگۆڕن. جا هەر کەسێ خودای نەوێو دەگەڵ شەیتان ببێتەدۆست، دیارە چەند زیانمەند دەبێ.

۱۲۰ بەڵێ بەڵێنیان پێدەداو دەیانخاتە سەر ئارەزۆ. ئەو بەڵێنی کە شەیتان بەوانی دەدا، فریو نەبێ چیتر نیە.

۱۲۱ جێی ئەوانە جەحەندەمەو دەرەتانی تریان نیە.

۱۱۷- کرەک: بێ جوڵە، نەجۆڵ. سەربزێو: یاخی، عەشقی.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ وَعۡدَ
ٱللَّهِ حَقّٗاۚ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ قِيلٗا ﴿١٢٢﴾ لَّيۡسَ بِأَمَانِيِّكُمۡ
وَلَآ أَمَانِيِّ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِۗ مَن يَعۡمَلۡ سُوٓءٗا يُجۡزَ بِهِۦ
وَلَا يَجِدۡ لَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿١٢٣﴾ وَمَن
يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ
فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ نَقِيرٗا ﴿١٢٤﴾ وَمَنۡ
أَحۡسَنُ دِينٗا مِّمَّنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ وَٱتَّبَعَ
مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبۡرَٰهِيمَ خَلِيلٗا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٖ
مُّحِيطٗا ﴿١٢٦﴾ وَيَسۡتَفۡتُونَكَ فِي ٱلنِّسَآءِۖ قُلِ ٱللَّهُ يُفۡتِيكُمۡ
فِيهِنَّ وَمَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ فِي يَتَٰمَى ٱلنِّسَآءِ
ٱلَّٰتِي لَا تُؤۡتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرۡغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ
وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلۡوِلۡدَٰنِ وَأَن تَقُومُواْ لِلۡيَتَٰمَىٰ
بِٱلۡقِسۡطِۚ وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِهِۦ عَلِيمٗا ﴿١٢٧﴾

۱۲۲ ئەوانە کە بەبڕوان و ئاکارچاکن، دەیانبەینە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر تیادەبن. دیارە وادەی خودا هەقەو کێ لە خودا راسگۆترە؟

۱۲۳ نە بە ئاواتی ئێوەیەو نە بە هەواو ئارەزۆی ئەوکەسانەیە بە ئەهلی کتێب حەسێبن. هەرمرۆیەک کارێکی نالەبار بکا، بەوکارەی خۆی جزیا دەدرێ و جیا لەخوا هیچ کەسی بۆ پەیدانابێ دۆستی بێ و دەهاواری بێ.

۱۲۴ هەرمرۆیەک - نێربێ یان مێ - هەر هێندە خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بێ، دەچنە بەهەشتەوەو بە ئەندازەی تلّیشی وردیلەی ناوکەخورمایەش ناهەقیان لێ ناکرێ.

۱۲۵ چ دیندارێک دینی لەوکەسە چاترە کە خۆی بە خوا سپاردوەو چاکەکارەو کەتوتە شوێنی ئایینی ئیبراهیمی لە نارەوا لادەرو بەرەو هەق هاتۆ؟ ئەو ئیبراهیمەی کە خودا ببوەدۆستی.

۱۲۶ هەرشتێک لەئاسمانان و زەمیندایە، هی خودایەو هەر خودایە لە هەمۆشت ئاگادارە.

۱۲۷ دەربارەی ژنەکانەوە لێت دەپرسن؛ بێژە: بەهۆی ئەم کتێبە - کە بۆتان دەخوێنرێتەوە - خودا جوابی ئەوپرسیارەو دەداتەوە. ئەو کیژانەی کە بەهەتیوی ماونەوەو ئەو ماڵەی کە دەیانکەوێ، نایاندەنێ و گەرەکتانە لەخۆتانیان مارەبکەن، هەروەها ئەو منالانەی زەبۆن و بێ دەرەتانن، لە سەرتانە دەگەڵ هەمۆهەتیوان دا بەیەکسانی ڕەفتارکەن و ئێوە هەرکارێ چاک بکەن، لێتان ڕۆن بێ کە خودا لێی ئاگادارە.

وَإِنِ ٱمۡرَأَةٌ خَافَتۡ مِنۢ بَعۡلِهَا نُشُوزًا أَوۡ إِعۡرَاضٗا فَلَا جُنَاحَ
عَلَيۡهِمَآ أَن يُصۡلِحَا بَيۡنَهُمَا صُلۡحٗاۚ وَٱلصُّلۡحُ خَيۡرٞۗ وَأُحۡضِرَتِ
ٱلۡأَنفُسُ ٱلشُّحَّۚ وَإِن تُحۡسِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ﴿١٢٨﴾ وَلَن تَسۡتَطِيعُوٓاْ أَن تَعۡدِلُواْ
بَيۡنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوۡ حَرَصۡتُمۡۖ فَلَا تَمِيلُواْ كُلَّ ٱلۡمَيۡلِ
فَتَذَرُوهَا كَٱلۡمُعَلَّقَةِۚ وَإِن تُصۡلِحُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ
كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٢٩﴾ وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغۡنِ ٱللَّهُ كُلّٗا
مِّن سَعَتِهِۦۚ وَكَانَ ٱللَّهُ وَٰسِعًا حَكِيمٗا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَلَقَدۡ وَصَّيۡنَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ
مِن قَبۡلِكُمۡ وَإِيَّاكُمۡ أَنِ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ
مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدٗا ﴿١٣١﴾
وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾
إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ أَيُّهَا ٱلنَّاسُ وَيَأۡتِ بِـَٔاخَرِينَۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرٗا ﴿١٣٣﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا فَعِندَ
ٱللَّهِ ثَوَابُ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعَۢا بَصِيرٗا ﴿١٣٤﴾

١٢٨ ئەگەر ژنێک هەستی بەوە کرد مێردەکەی ئەشقی بوە یا نە روی لێ وەردەگێڕێ، قەیدێ ناکا هەولّی لەهەڤهاتن بدەن؛ ئاشتبۆنەوە لەو دڕدۆنگیە باشترە. خۆشەویستی مالّی دنیاش لەلای هەمۆکەسێ هەیە. جا ئەگەر چاکەی بکەن و خۆ لە هەڵە بپارێزن، خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

١٢٩ ئێوە هەرچەند هەولّیش بدەن، قەت ناتوانن دەگەلّ ژنانی خۆتاندا بێ جیاوازی ڕەفتاربکەن. سا ئەوەندە لەخۆیان دۆر مەخەنەوە کە بیانکەنە هەڵپەساردەو تەخسیریان کەن. ئەگەر دەگەڵیان پێک بێن و خۆ لە گونا بپارێزن، خودا بۆردنی لەلایەو دلۆڤانە.

١٣٠ خۆ ئەگەر هەر بەیەکجاریش دەس لێک بەردەن، خودا فەرحانی لەلایەو هەردوکیان بێ نیازدەکاو بەزەیی خودا هەراوەو هەر بۆخۆشی لەکارزانە.

١٣١ بۆ خودایە هەرشتێک لەعاسمانان و زەمیندایە. ئەو کەسانەی لەپێشۆدا کتێبی ئێمەیان بۆهات، ئێوەشمان ڕاسپاردوە کە دەبێ لە خوا بترسن. خۆ ئەگەر حاشاشی لێ بکەن، دیسان هەرچی کە لەناو ئاسمانان و زەمیندایە بۆ خودایەو خوا هەمیشە هەر لە گش کەس بێ نیازەو هەر دەبێ پەسندی بدرێ.

١٣٢ ئارێ هەرچی کە لەناو عاسمانەکان و زەویدایە، سەربەخوایە. هەر خودا کارسازبێ بەسە.

١٣٣ ئەی مەردم ! ئەگەر خوا حەزکا، گشتۆ تەرت وتونا دەکاو غەیری ئێوە لە جێگەو دادەمەزرێنێ و خودا ئەوکارەی لەدەس دێ.

١٣٤ کێ لە ئێوە گەرەکیەتی لە دنیا خۆشی ڕابوێرێ، با تێ بگا کە خۆشی دنیاو قیامەتیش وا لای خوداو خوداش بیسەرو بینەرە.

١٢٨-لەهەڤهاتن: پێک هاتن. دڕدۆنگ: دۆدڵ. ١٢٩-هەڵپەسارده: بێکارکراوی بەئەمانەتی. تەخسیر: ژنێ کە مێردەکەی سەرجێی ناکا.

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلۡقِسۡطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ
وَلَوۡ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ أَوِ ٱلۡوَٰلِدَيۡنِ وَٱلۡأَقۡرَبِينَۚ إِن يَكُنۡ غَنِيًّا
أَوۡ فَقِيرٗا فَٱللَّهُ أَوۡلَىٰ بِهِمَاۖ فَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلۡهَوَىٰٓ أَن تَعۡدِلُواْۚ وَإِن
تَلۡوُۥٓاْ أَوۡ تُعۡرِضُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ١٣٥ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ
ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٣٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ
ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ
سَبِيلَۢا ١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ
يَتَّخِذُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَيَبۡتَغُونَ
عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩ وَقَدۡ نَزَّلَ عَلَيۡكُمۡ فِي
ٱلۡكِتَٰبِ أَنۡ إِذَا سَمِعۡتُمۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكۡفَرُ بِهَا وَيُسۡتَهۡزَأُ بِهَا فَلَا
تَقۡعُدُواْ مَعَهُمۡ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦٓۚ إِنَّكُمۡ إِذٗا مِّثۡلُهُمۡۗ
إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡكَٰفِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ١٤٠

۱۳۵ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەیەکسانی وبێ جیاوازی [بەکاری مەردم ڕابگەن] و بۆخوداش شایەتی بدەن؛ هەرچەندە شایەتی دانۆ بەزیانی خۆتان و دایک و بابتان و خزمانیشۆ بێ. [ئەرشایەتی بۆدراوان] دارابن یاخۆ هەژاربن، خوا بۆ ئەوان دڵسۆزترە؛ مەکەونە شوێن ئارەزوتان، نەوا لەڕێگە لا بدەن. ئەگەر زمان بخەنەلا، یا خۆتان لە شایەتیدان بدزنەوە، لە هەرکارێ ئێوە دەیکەن، خوا هەمیشە ئاگادارە.

۱۳۶ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! وێڕای ئەوەی بڕواتان بە خوا هێناوە، ئەشێ بڕواو بە پێغەمبەرەکەی هەبێ و بڕواو بەو قورعانە هەبێ بۆ پێغەمبەری ناردوەو بڕواتان بەو کتێبەش بێ کە بەرلە قورئان ناردۆیە. هەرکەسێکیش لە خوداو فرشتەکانی و کتێبانی و پێغەمبەرەکانی خوداو ڕۆژی سەڵا حاشابکا، لەڕادەبەدەر گومڕایە.

۱۳۷ ئەو کەسانەی هەوەڵجار بڕوایان هێناو پاشان پەشیمان بۆنەوە؛ دۆبارەبڕوایان هێناو بەشوێنیا حاشایان لێکرد، ئەوسا خودانەناسیان پتەوتربو، هەرگیز خودا نایانبەخشێ و ڕێگایەکیان نیشان نادا.

۱۳۸ مزگێنی بە بە دۆڕازان کە ئازارێکی زۆربەژان والەڕێیان.

۱۳۹ ئەوکەسانەی دەبنە دۆستی خوانەناسان و لە کۆمەڵ باوەڕداران دەتەکنەوە، ئاخۆ بەتەمان کە لای وان قەدرو حورمەتیان دەس کەوێ؟ با بزانن کە قەدرو ڕێز هەر لای خوا هەیەو هیچی تر.

۱۴۰ لەم قورعانا بەئێوەی ڕاگەیاندوە: هەرگایەکی پێتان زانی کەسانێک هەن لەوەختی قورئان خوێندنا دەس دەکەن بە گاڵتەو گەپ و بە درۆی هەڵبەستەی دەزانن، ئێوە نابێ - هەتا ئەوباسە نەگۆڕن - لەگەڵیاندا دابنیشن؛ دەنا ئێوەش ئەوسا وەکۆ ئەوان دەبن. دیارە خودا گش ئەوکەسانەی دوڕۆبن، وێڕای گەلی خوانەناسان لە دۆژەهـ کۆدەکاتەوە.

ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمۡ فَإِن كَانَ لَكُمۡ فَتۡحٞ مِّنَ ٱللَّهِ قَالُوٓاْ أَلَمۡ
نَكُن مَّعَكُمۡ وَإِن كَانَ لِلۡكَٰفِرِينَ نَصِيبٞ قَالُوٓاْ أَلَمۡ نَسۡتَحۡوِذۡ
عَلَيۡكُمۡ وَنَمۡنَعۡكُم مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَلَن يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لِلۡكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ سَبِيلًا ١٤١
إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَٰدِعُهُمۡ وَإِذَا قَامُوٓاْ إِلَى
ٱلصَّلَوٰةِ قَامُواْ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا
قَلِيلٗا ١٤٢ مُّذَبۡذَبِينَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ
وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ١٤٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَتُرِيدُونَ
أَن تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ عَلَيۡكُمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينًا ١٤٤ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
فِي ٱلدَّرۡكِ ٱلۡأَسۡفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمۡ نَصِيرًا ١٤٥
إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصۡلَحُواْ وَٱعۡتَصَمُواْ بِٱللَّهِ وَأَخۡلَصُواْ
دِينَهُمۡ لِلَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَسَوۡفَ يُؤۡتِ ٱللَّهُ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَجۡرًا عَظِيمٗا ١٤٦ مَّا يَفۡعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمۡ
إِن شَكَرۡتُمۡ وَءَامَنتُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمٗا ١٤٧

١٢١ ئەوانە لێتان دەخەڤتێن ؛ سا هەرگا خوا ئێوەی سەرخست ، ئێژن :
ئێمەش هەر دەگەڵ ئێوەدا نەبوین ؟ خۆ ئەگەر خوانەناسانیش لە
بەشێکدا باوخۆشتربون ، پێیان ئێژن : هونەر هونەری ئێمە بو ؛ ئێمە بەدڵ
دەگەڵتان بوین ؛ ئێمە نەنهێشت باوەڕداران بتان گەنێ و دەرۆستۆبێن .
خودا دوایی و ڕۆژی سەڵا بە کارو بارتان ڕادەگا . خودا هەرگیز هیچ
ڕێگایەک نادا بە خودانەناسان کە دژی باوەڕداران بێ .
١٢٢ بەدڵ دەغەڵانی دوڕو دەیانەوێ خوا فریودەن ، کەچی خوا
دەیانخەڵەتنێ . ئەگەر دەچن نوێژ دابەستن ، بە تەوەزەلی هەڵدەستن ؛
ڕۆبینی لە خەڵک دەکەن ؛ کەمیان نەبێ کەمتر ناوی خوداش دێنن ؛
١٢٣ وازوازین لەم نێوانەدا ؛ دودڵن بچنە لای ئەمان ، یان خۆبدەنە لای
ئەوان . کەسێ خوا ڕێی لێ بگۆڕێ ، تۆ ناتوانی هیچ ڕێگەیەکی نیشان
دەی .
١٢٤ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان ! بەدەر لە خاوەن باوەڕان مەبنە دۆستی
خوانەناسان . ئاخۆ ئێوە دەتانەوێ بەڵگەیەکی بەئاشکرای دژی خۆتان
بدەن بە خوا ؟!
١٢٥ دیارە ئەو کەسانەی دوڕون ، وان لە قاتی هەرەبەرەژێری دۆژەهـ . تۆ
ناتوانی یاریدەریان بۆ پەیداکەی .
١٢٦ مەگین ئەوکەسانەی دوڕون ، دەست لە دوڕویی هەڵگرن و تەواو
پەشیمان ببنەوەو ڕێگەی چاکە بگرنەبەرو خۆیان بە خودا بسپێرن و بە
دڵی پاک ببنە دینداری بەڕاستی . ئەوسا ئەویش وێڕای باوەڕداران
دەبن و لە دواڕۆژدا خودا بە باوەڕدارەکان پاداشی زۆر گرینگ دەدا .
١٢٧ ئەگەر ئێوە بڕواتان بە خودا هەبێ و چاکەی ئەوتان دەچاودابێ ، خوا
چکاری بە ئازاری ئێوە داوە ؟ خودا سوپاسی پێزانان قبوڵ دەکاو لە
هەمۆشت ئاگادارە .

١٤١-دەخەڤتان بون : چاوەنۆڕی دەرفەت بون. ١٤٣-وازوازی: سەرسەری، کەسێ کە هەرکاتە لەسەر خەیاڵێکە. ١٤٥-قات: نهۆم.

۞ لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلْجَهْرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلْقَوْلِ إِلَّا مَن ظُلِمَۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِن تُبْدُواْ خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُواْ عَن
سُوٓءٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ
بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيْنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ
وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ
أَن يَتَّخِذُواْ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ
حَقًّاۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَلَمْ يُفَرِّقُواْ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُوْلَٰٓئِكَ سَوْفَ
يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْـَٔلُكَ
أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَٰبًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ فَقَدْ سَأَلُواْ
مُوسَىٰٓ أَكْبَرَ مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓاْ أَرِنَا ٱللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ
ٱلصَّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْۚ ثُمَّ ٱتَّخَذُواْ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ
ٱلْبَيِّنَٰتُ فَعَفَوْنَا عَن ذَٰلِكَۚ وَءَاتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾
وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ ٱلطُّورَ بِمِيثَٰقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ٱدْخُلُواْ ٱلْبَابَ سُجَّدًا
وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُواْ فِي ٱلسَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

۱۴۸ خودا پێ‌خۆش نیە هیچ کەس بەدەنگی بەرز قسەی ناحەز بدرکێنێ؛ مەگین غەدری لێکرابێ. خودا بیسەرو زانایە.
۱۴۹ ئەگەر ئێوە چاکەبکەن - ئەوچاکەیەو ئاشکرابێ یان نهێنی - یان لە کارێکی نالەبار چاوبپۆشن، خوا هەمیشە توانایە بۆ عافوکردن.
۱۵۰ ئەو کەسانەی دڵیان دژی خواو پێغەمبەرەکانیەتیو دیارە دەیانەوێ لە نێوان خواو پێغەمبەرەکانی فەرقێ دانێن، ئێژن: ئێمە باوەڕ بە هێندێکیان دەکەین، هێندێکیشیان بە جێگەی باوەڕ نازانین؛ گەرەکیانە لەم نێوانە ڕێگەیەک بۆخۆ پەیداکەن.
۱۵۱ بەڕاستی کە ئەمانە خودانەناسنو ئێمە بۆ ئەو خوانەناسانە ئازاری ئابڕوبەرەمان ئامادەس.
۱۵۲ ئەوانەش کە باوەڕیان هەس بە خواو پێغەمبەرەکانیو لە ناویانا فەرقو جیاوازی دانانێن، لەدوارۆژا خودا پاداشیان دەداتێو لە گوناهانیان دەبۆرێو دلۆڤانە.
۱۵۳ ئەوانەی ئەهلی کتێبن، لێت دەخوازن کتێبێکیان[بەتایبەتی]لە ئاسمانەوە بۆ بێنی. هەر ئەوانە ئەوی لە مۆسایان دەویست، زۆر لەم کارەش گرینگتر بۆ. گوتیان: خوامان بە ئاشکرا پێ‌نیشان دە! لە سزای ئەم بەدفەڕیەدا بەر هەورەتریشقە کەوتن. جارێکیتر - پاش دیتنی گەلێک بەڵگەی بەئاشکرا- چۆن بۆنە گوێرەکە پەرست. چاوپۆشیمان لەوەشیان کرد؛ بەڵگەی دەستەڵاتداریمان دا بە مۆسا.
۱۵۴ بەهۆی پەیمانێ کە دایان، چیای تۆرن لەسەروان لە بەرزی ڕاگرت؛ پێمان وتن: بەسوژدەوە لەودەرکەوە بچنەژوورێو پێشمان وتن: نابێ لە رۆژی شەممەدا دەستدرێژیۆلێ ڕۆبدا؛ پەیمانێکی پتەویشمان لێی ستاندن.

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَقَتْلِهِمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَلْ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ
فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ
بُهْتَٰنًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ
رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ ۚ
وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا
﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ ۖ وَيَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخْذِهِمُ ٱلرِّبَوٰا۟ وَقَدْ نُهُوا۟ عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ
بِٱلْبَٰطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَّٰكِنِ
ٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ مِنْهُمْ وَٱلْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ
أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ ۚ وَٱلْمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ وَٱلْمُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱلْمُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أُو۟لَٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

۱۵۵ ئەوسا لەسەر پەیمان شکاندنیان و خۆبواردنیان لە نیشانەکانی خواو هەر
لەناهەق کوشتنی پێغەمبەرانیان و گوتنیان: «ئێمە دڵمان داخراوە»؛
[بەرنفرینی خۆمان خستن.] هەر خودا خۆی دڵی بەمۆر داخستبوُن.
ئیتر بەشی کەمیان نەبێ، لە باوەڕهێنان بێبەشن.
۱۵۶ لەبەر لەڕێ خوا لادانو ئەو بوختانە گەورە بۆ مەریەمیان هەڵبەست؛
۱۵۷ لەبەر ئەوەش کە دەیانگوت: ئێمە عیسای کوڕی مەریەمن لەناوبرد -
کە پێغەمبەری خودا بو - کەچی نە ئەوان کوشتیان، نە توانیان
لەقەنارەی دەن؛ بەڵام سەریان لێتێکچۆبو، نەیان ناسیو ئەو
کەسانەی دەربارەی ئەم لەناو خۆدا کێشەیانە، لە ڕایەکەیان دۆدڵن
لەوبارەوەو هەر پەیڕەوانی گومانن و بێگومان نەیان کوشتوە؛
۱۵۸ بەڵکو خوا بەرەوخۆی هەڵکێشایەوە. خوا هەمیشە خاوەنی دەستەڵات
بوەو لەکارزانە.
۱۵۹ لەوانەی ئەهلی کتێبن، هەر کەسێکیان - بەرلە مەرگی - بڕوای بە
عیسا دەهێنێ، دیارە [عیساش] ڕۆژی قیامەت دەبێتە شایەت
لەسەریان.
۱۶۰ بەو ناهەقیەی کە لە جۆلەکان دەرکەوتو زۆرکەسیان لەرێگەی خودایە
وەرگەڕان، لەو شتانەی بۆیان ڕەواکرابۆ، بێبەشمان کردن.
۱۶۱ هەروا بەهۆی سۆت خواردنیان، کە پێیان گوترابو: مەیخۆن و بەفیڕۆ
دارایی مەردمیان دەخوارد؛ ئێمەش بۆ ئەو پێنەزانان و سپڵانە ئازارێکی
گەلێ بەژانمان سازداوە.
۱۶۲ بەڵام زۆر زاناکانیان و بڕواداران - بەتایبەت ئەوکەسانە وا نوێژ بەباشی
بە جێدێنن - هەروەها زەکات دەران و ئەوانەی کە بەخوداو بەڕۆژی
سەلا خاوەن بڕوان و بەوەی بۆ تۆناردراوەتەخوارەوەو بەوەش واپێش تۆ
ناردراوە، باوەڕیان هەس؛ بەئەوانە بەمزوانە پاداشێکی گرینگ دەدەین.

۞ إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ
وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ
وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ
وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ١٦٣ وَرُسُلٗا قَدۡ قَصَصۡنَٰهُمۡ عَلَيۡكَ
مِن قَبۡلُ وَرُسُلٗا لَّمۡ نَقۡصُصۡهُمۡ عَلَيۡكَۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ
تَكۡلِيمٗا ١٦٤ رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ
لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا
١٦٥ لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشۡهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَشۡهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ١٦٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ قَدۡ ضَلُّواْ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا
١٦٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا
لِيَهۡدِيَهُمۡ طَرِيقًا ١٦٨ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ
وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ١٦٩ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ
ٱلرَّسُولُ بِٱلۡحَقِّ مِن رَّبِّكُمۡ فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ
فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١٧٠

۱۶۳ ئێمە فەرمانی خۆمانمان خستە دڵت، هەر وەک نوح و پێغەمبەرانی
دوای ویشمان وا تێگەیاند. خستیشمانە دڵی پاکی ئیبراهیم و
ئیسماعیل و ئیسحاق و یەعقوب و نەوەکان و عیسا و ئەیوب و یونس و
هارون و سولەیمان؛ زەبوریشمان دا بە داوود.
۱۶۴ پێغەمبەرانی دیکەشمان بەرێ کردن؛ چ ئەوانەی کە دەپێشدا بون و
چون و سەربهوردیانمان بۆ گوتوی و چ ئەوانەی کە دەربارەیان
نەمدواندوی. خوداش بۆخۆی - ڕاستەوخۆ - موسای دواندوە.
۱۶۵ گش لەگشتیان پێغەمبەری مژدەدەرو ترسێنەربون. هەتا لەپاش
پێغەمبەران ئەوخەڵکە هیچ بەڵگەیەکیان لەلانەبێ بۆ لای خودا. خودا
خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
۱۶۶ خودا بۆخۆی ئاگای لێیەو فرشتەکانیش هەمویان ئاگادارن، کە خودا بە
زانستی خۆی ئەمەی بۆ تۆ ناردوتەخوار. ئاگاداربونی خوا بەسە.
۱۶۷ ئەوانەی لە دین دەرچون و ڕێگەی خوداناسان دەبڕن، ڕێ لێ گوم بوی
لەڕادەبەدەر ئەوانن.
۱۶۸ ئەوانە لەڕێگەی خودا لایانداو ناهەقیان کرد؛ خودا نە لێیان
خۆش دەبێ، نە ڕێگەیکیان نیشان دەدا؛
۱۶۹ مەگەر تەنیا ڕێی جەحەندەم، کە هەر تیا دەمێننەوەو ئەمەش لای
خودا هاسانە.
۱۷۰ ئەی خەڵکینە! ئەم پێغەمبەرە بەرهەقەو لە لایەن پەروەرندەتانڕا هاتوە.
دەسا باوەڕی پێ بێنن قازانجتانە. ئەگەر لە قسەی خوداش دەرچن،
باش بزانن هەرشتێک لە ئاسمانان و زەمیندایە، بۆ خودایەو خودا زانای
لەکارزانە.

۱۶۴- سەربهورد: سەرگوروشتە، چیرۆکی رابوردە.

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ
عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ
ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٞ
وَٰحِدٞۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٞۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿١٧١﴾ لَّن يَسۡتَنكِفَ
ٱلۡمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبۡدٗا لِّلَّهِ وَلَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ٱلۡمُقَرَّبُونَۚ
وَمَن يَسۡتَنكِفۡ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيَسۡتَكۡبِرۡ فَسَيَحۡشُرُهُمۡ
إِلَيۡهِ جَمِيعٗا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ٱسۡتَنكَفُواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَلَا
يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿١٧٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ
قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا ﴿١٧٤﴾
فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱعۡتَصَمُواْ بِهِۦ فَسَيُدۡخِلُهُمۡ
فِي رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَفَضۡلٖ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ﴿١٧٥﴾

١٧١ ئەی کەسانی ئەهلی کتێب! هەڵەڕۆیی لە دینی خۆتاندا مەکەن؛ جگە لە ڕاست دەربارەی خودا مەبێژن. ئاشکرایە کە مەسیحی کوڕی مریەم پێغەمبەری خودا بوە. خودا بە فەرمانی خۆیو هەر لە نەفەسی پیرۆزی خۆی هاویتیە ناو تۆلی مەریەم. دەسا ئێوە باوەڕتان بە خودا هەبێو بە پێغەمبەرانی ئەویش بڕوابێننو مەبێژن سێن. واز لەم قسانە بهێنن؛ کە بۆ ئێوە وا چاکترە. دیارە هەر خوایەکتان هەیەو ئەویش لەو تۆمەتە دۆرە کە هیچ فرزەندێکی هەبێ. هەرچی لەناو ئاسمانانو زەمیندایە، هەر بۆ ئەوە. بۆ پێک هێنانی کاروبار هەر خۆی بەسە.

١٧٢ مەسیح هەرگیز لەوە حاشای نەکردوە کە بەندەیەکی خودایە؛ فرشتانی نزیک بەخوداش، هەر وەتر. هەرکەسێکی بە کوێلایەتی خودا رازی نەبێتو بادیهەوایی بنوێنێ، هەربینا خوا هەمۆ لایەک لە لای خۆی کۆ دەکاتەوە.

١٧٣ ئەوسا ئەوی خاوەن باوەڕو کارچاکن، سەرباری پاداشی خۆیان خودا پتر چاکەیان دەربارەدەکا. ئەو کەسانەش کە لە خودا لایانداوەو پیشەیان لوت بەرزی بوە، خودا تۆشی جەزرەبەی بەژانیان دەکاو لە خوا پێوە هیچ دۆستو هاریکارێکیان دەس ناکەوێ.

١٧٤ ئەی خەڵکینە! لە پەروەرندەی ئێوەڕا بەڵگەیەکتان بۆهاتوەو ڕۆشناییەکی ئاشکرامان بۆ ئێوە ناردۆتەخوارێ.

١٧٥ جا ئەوانەی باوەڕیان بە خوا هێناوەو خۆیان هەر بەو سپاردوە، بە زوێکی زۆ دەیانخاتە بەر بەزەی خۆیو زیاتریش. دەشیانخاتە سەر ڕێگەی ڕاستی بەرەوخۆی.

١٧١- هاویتیە لە هاویشتن: خستن. ١٧٢- هەروەتر: هەربەوجۆرە. کوێلایەتی: عەبدایەتی،بەندەگی.

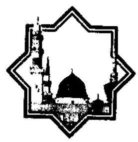
يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي ٱلْكَلَٰلَةِۚ إِنِ ٱمْرُؤٌاْ هَلَكَ
لَيْسَ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَهُۥٓ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ
إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌۚ فَإِن كَانَتَا ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا ٱلثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَۚ
وَإِن كَانُوٓاْ إِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِۗ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّواْۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمُۢ ١٧٦

سُورَةُ المَائِدَة

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَوْفُواْ بِٱلْعُقُودِۚ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ
ٱلْأَنْعَٰمِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي ٱلصَّيْدِ وَأَنتُمْ حُرُمٌۗ إِنَّ ٱللَّهَ
يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحِلُّواْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ
وَلَا ٱلشَّهْرَ ٱلْحَرَامَ وَلَا ٱلْهَدْيَ وَلَا ٱلْقَلَٰٓئِدَ وَلَآ ءَآمِّينَ ٱلْبَيْتَ
ٱلْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَٰنًاۚ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَٱصْطَادُواْۚ
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَـَٔانُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ أَن تَعْتَدُواْۘ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ
عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ٢

١٧٦ لەمەڕ کەسێ کە باوک و فرزەندی نیەو دەمرێ، پرسیارت لێدەکەن؛
بێژە: خودا ئەو جوابەتان دەداتەوە: ئەگەر پیاوێ هیچ عەولادی نیەو
دەمرێ و هەر تەنیا خۆشکێکی هەیە، نیوەی میراتەکەی دەبا. خۆ ئەگەر
خوشکەکە بمرێ و هیچ فرزەندی لەپاش نەبێ، براکەی میراتێ دەبا.
ئەگەر مردۆ پیاوێکەو دۆخوشکی لێمان، دۆبەش لە سێ بەشیان هەیە.
ئەگەر چەندخوشک و چەندبرا لەپاش مردۆ بەجێ مابۆن و مردۆ
فرزەندێکی نەبو، هەر نێرینەی دۆ ئەوەندەی مێوینە میراتێ دەگرێ. خوا
بۆتان ڕۆن دەکاتەوە، نەوەکۆ لێتان تێک بچێ. خوا لە هەمۆشت زانایە.

مائیدە

١٢٠ ئایەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! هەر بەڵێنێکی کە دەیدەن، پێکی بێنن.
خواردنی گۆشتی وڵساتۆ بۆ ڕەوایە، مەگین ئەوەی کە پێتان ئێژن
دەریاوێن. هەتا لەوەختی ئیحرامدان، ڕاوێ بە ڕەوا مەزانن. خودا چۆنی
خۆی بیەوێ فەرمان دەدا.
٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەو ڕێو شوێنەی خودا بۆ ئێوەی داناوە،
کلامەبن. شەڕ لە حەرامەمانگاندا ڕەوانیە. هەر ئاژەڵێ ناوی قوربانی
لەسەرە، یان قەڵادەی لەملدا، دەستی بۆمەبەن. ئەو کەسانەش
ئازارمەدەن کە بەتەمان لەماڵی خوا ڕۆزیو ڕەزای خوا دەس بخەن.
هەرگا لە ئیحرام دەرکەوتن، ڕاوکردنۆ بۆ ڕەوایە. رکی کۆنیش هەڵتان
نەنێ، کە نەیانهێشت بە زیارەتی کابەی ماڵی خودا بگەن. لەسەر چاکەو
پارێزگاری یارمەتی یەکتری بدەن؛ نەک لەسەر تاوان و غەدر. ئەشێ لە
خودا بترسن، چونکە خودا نافەرمانان زۆر بەتوندی تەمێ دەکا.

١-وڵسات: ئاژەڵ. دەریاوێن لە هاویتن: هاویشتن، فرێدان.

حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحۡمُ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ
بِهِۦ وَٱلۡمُنۡخَنِقَةُ وَٱلۡمَوۡقُوذَةُ وَٱلۡمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ
ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيۡتُمۡ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسۡتَقۡسِمُواْ
بِٱلۡأَزۡلَٰمِۚ ذَٰلِكُمۡ فِسۡقٌۗ ٱلۡيَوۡمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمۡ
فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِۚ ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ وَأَتۡمَمۡتُ
عَلَيۡكُمۡ نِعۡمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ فِي
مَخۡمَصَةٍ غَيۡرَ مُتَجَانِفٖ لِّإِثۡمٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣
يَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَآ أُحِلَّ لَهُمۡۖ قُلۡ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ وَمَا عَلَّمۡتُم
مِّنَ ٱلۡجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ ٱللَّهُۖ فَكُلُواْ مِمَّآ أَمۡسَكۡنَ
عَلَيۡكُمۡ وَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهِۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ
٤ ٱلۡيَوۡمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حِلّٞ
لَّكُمۡ وَطَعَامُكُمۡ حِلّٞ لَّهُمۡۖ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ
مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ إِذَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
مُحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِيٓ أَخۡدَانٖۗ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِٱلۡإِيمَٰنِ فَقَدۡ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٥

٣ لەسەرتان حەرام کراوە مردارو خوێن و گۆشتی بەرازو هەرئاژەڵێ کە
لەوەختی سەرژێ کردندا ناوی غەیرەز خوای لێ بێنن و خەندقاوو بە
لێدانێ تۆپێنراوو هەڵدێراوو بەشەقۆن تێ هەڵدراوو هەرچی لاۆر
دڕیویەتی، مەگین بەرلە گیان دەرچۆنی فریای کەون و هەر چی لەسەر
کێلەکەبەرداندا دادەنرێ و سەرژێ دەکرێ و هەرچی لە سەر قوماری تیر
دابەش دەکرێ؛ کە هەرچی ئەمانەبکا، نافەرمانی خودا دەکا. ئەوا
ئەمڕو ئەوانەی خوداناناسن لە زیان گەیاندن بەدینەکەی ئێوە، ناهومێد
بۆگن؛ لە خۆم بترسن نەک لەوان. وا لەمڕۆوە دینەکەتانم تەواوکردو بەبێ
کورتی و کەمایەسی چاکەم دەربارەی ئێوە کرد؛ ئیسلامیشم بۆ دینی ئێوە
هەڵبژارد. کێش لەبرسان چاری نەبێ و نەیەوێ تۆشی گوناح بێ، ئەوسا
خودا خەتاپۆشەو دلۆڤانە.
٤ لێت دەپرسن: کامەیە ڕەوایە بۆیان. بێژە: هەرشتێ کە پاکەو هەرنچیرێ
کە جانەوەری ڕاوکەرتان - کە فێری ڕاوتان کردبێ وەک لەخوداوە فێری
بۆن - بۆتان بگرن؛ لە گۆشتەکەیان بخۆن و ناوی خودای لەسەر بێنن و
ترستان لە خودا هەبێ. خوا بەپەلە بەکاروباران ڕادەگا.
٥ وا لەمڕۆڕا هەموشتێکی خاوێنتان بۆ ڕەوایە ئەوشتانەش کەوا ئەهلی کتێب
دەیخۆن پێورەوایە. هەر وەک خواردەمەنی ئێوەش بۆ ئەهلی کتێب
ڕەوایە. ژنانی خاوەن باوەڕو ئازادو داوێنپاکیشتان بۆ ڕەوایەو ئەوژنە
داوێنپاکانەش کە بەرلەئێوە کتێبیان پێدراوە؛ بەومەرجە کە
مارەییەکانیان بدەنێ. خۆشتان دەبێ داوێن پاک بن نەداوێن پیس.
دۆستی مێوینەشتان لەژێرەوەنەبێ. هەر کەش لەباوەڕی هێنان
حاشابکا، کردەوەی بەفێرۆچوەو ڕۆژی سەلاش یەکێکە لە زیانباران.

٣-لاۆر: جانەوەری کێوی. سەرژێ کردن: سەربڕین. خەندقاو: خنکاو. شەقۆن: شاخ لێدانی حەیوان.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغۡسِلُواْ
وُجُوهَكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ وَإِن كُنتُمۡ جُنُبٗا فَٱطَّهَّرُواْۚ
وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ
أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا
فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُم مِّنۡهُۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ
لِيَجۡعَلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ حَرَجٖ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمۡ
وَلِيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٦﴾
وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِي وَاثَقَكُم
بِهِۦٓ إِذۡ قُلۡتُمۡ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ
شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ
أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿٩﴾

٦ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەگەر دێنە سەر ئەوبڕیارەی نوێژ بکەن، دەم‌و چاوو دەستەکانۆ هەتا سەر ئانیشکان بشۆن؛ دەستۆ بەتەڕی بماڵن بەسەرتانداو پاکانیشتان تاهەردو گوێزینگ بشۆرن. ئەگەر تۆشی لەش پیسی بۆن، خۆتان خاوێن بکەنەوە. ئەگەر نەخۆش یان ڕێبوار بۆن یان یەکێکتان لەسەر پێشاوێ دێتەوە یان دەگەڵ ژنان وێک کەوتن‌و دەستو بەئاو رانەگەیشت، بە تۆزی پاکی سەر زەوی دەم و چاوو دەستەکانی خۆو بهەنۆن. خوا نایەوێ بتانخاتە تەنگانەوە؛ بەڵام گەرەکیە خاوێنتان بکاتەوەو بەتەواوی چاکەتان دەربارەبکا؛ بەشکۆ شوکرانە بژێربن.

٧ ئەوچاکەیە لەبیرمەکەن کە خوا دەربارەی کردۆن‌و ئەو پەیمانەتان لەبیربێ کە دەگەڵ خواتان بەستوەو گوتۆتانە: بیستمان‌و بەر فەرمانین. ترسیشتان هەر لە خودا بێ؛ دیارە خودا هەرچی بەناو دڵیشودابێ دەیزانێ.

٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بۆخوا ڕاست‌و بێ‌خەش بن‌و بەهەقانەت شایەتی دەن. دوژمنی‌و قینی دەستەیێک هەڵتان‌نەنێ بە هەقانەت ڕەفتار نەکەن. بەیەکسانی‌و بێ‌جیاوازی لەگەڵ خەڵکا ڕەفتارکردن دەبێتە هۆی پترنزیکەوە بۆن بە پارێزگاری. لە خواش ترسۆهەبێ چونکۆ لە هەرکارێ ئێوە دەیکەن ئاگادارە.

٩ ئەوکەسانەی باوەڕداروئاکارچاکن، خودابەڵێنی پێداون کەلە گوناهیان دەبۆرێ‌وپاداشێکی زۆرگرینگیان پێ‌دەبەخشێ.

٦ـ گوێزینگ: گوێزک، قاپی پا.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ
ٱلْجَحِيمِ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ
ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوٓاْ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ
فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ ۞ وَلَقَدْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ بَنِيٓ
إِسْرَٰٓءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ ٱثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًاۖ وَقَالَ ٱللَّهُ
إِنِّي مَعَكُمْۖ لَئِنْ أَقَمْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَيْتُمُ ٱلزَّكَوٰةَ
وَءَامَنتُم بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ ٱللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ
جَنَّٰتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُۚ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ
ذَٰلِكَ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا
نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ لَعَنَّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَٰسِيَةًۖ
يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦۙ وَنَسُواْ حَظًّا مِّمَّا
ذُكِّرُواْ بِهِۦۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْۖ
فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱصْفَحْۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

١٠ ئەوانەش کە بوُنە خودانەناس و نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی، گشتیان هەواڵی ئاگرن.

١١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەو چاکەیەو لەبیرنەچێ کە خودا دەرباری کردن، کە ئەوجارە کۆمەڵێک لە دوژمنانۆ گەرەکیان بۆ دەسدرێژیتان بۆبکەن، خودا وای کرد کە ئەوان دەستیان نەوگاتێ. سا هەر لە خوا ترسۆهەبێ و ئەشێ هەرکەس باوەڕی بە خودا هەیە، خۆی هەر بە خودا بسپێرێ.

١٢ خوا دەگەڵ بەرەی ئیسرائیل پەیمانی بەست. هەر لەخۆیان دوازدە کەسمان بۆ کوێخایەتی هەڵبژاردو خوا گوتی: بەڕاستی من دەگەڵ ئێوەم. ئەگەر ئێوە لەسەر نوێژو زەکاتدان هەمیشە سۆربن، بە پێغەمبەرەکانیشم باوەڕتان بێ و قەدریان لای ئێوە هەبێ و ماڵی خۆتان بە دەستەواو بدەن بە خوا، ئەوا منیش کارەنالەبارەکانتان پاک و خاوێن دەکەمەوەو دەتانبەمە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕوا. هەر کەسیشتان لەمەولا ڕێ خوانەناسی بگرێتەبەر [با بزانێ] کە لە ڕاستەڕێ لایداوە.

١٣ ئەوسا لەبەر پەیمانبەرپێدانیان، وەبەر نفرینی خۆمان خستن و ئەوەندەمان دڵڕەش کردن، قسەکانی ناوەرۆکی پەیمانیان لە جێی خۆ نەهێشت؛ خۆیان شتیان لەجێ داناو زۆر لەوانەی کە فێری ئەوان کرابوُ، لەبیرەخۆیان بردەوە. هەتا ئێستاش - وەک دەبینی - خەیانەتکاریان هەر هەیە؛ مەگین کەمێک لەناویاندا. سا تۆ چاویان لێ بپۆشەو بیانبەخشە. خوا چاکەکاری خۆش دەوێن.

١٢-دەستەواو: دەستقەرز. ١٣-ناوەرۆک: کاکڵی مەبەست.

وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ أَخَذْنَا مِيثَٰقَهُمْ
فَنَسُوا۟ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَاوَةَ
وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ
بِمَا كَانُوا۟ يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ
قَدْ جَآءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا
كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَعْفُوا۟ عَن
كَثِيرٍ ۚ قَدْ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٌ وَكِتَٰبٌ
مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ يَهْدِى بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَهُۥ
سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى
ٱلنُّورِ بِإِذْنِهِۦ وَيَهْدِيهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ
﴿١٦﴾ لَّقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْمَسِيحُ
ٱبْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ
أَن يُهْلِكَ ٱلْمَسِيحَ ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِى
ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

١٤ پەیمانمان لەو کەسانەش ساند کە گوتیان: ئێمە مەسیحین. لەو بڕیارەی
کە دەگەڵ ئەوانمان دابوٚ، خۆیان لە چەندبەشێکی بوارد. ئیتر ئێمەش
کارێکمان کرد، شەڕو ئاژاوە لەناویان بەردەوام بێ هەتا قیامەت؛ لە
جەزای ئەو کردەوانەی ئەوان کردیان. بەم زوانەش خودا ئاگاداریان
دەکا لەوکارانەی وا دەیانکرد.
١٥ ئەی ئەهلی کتێب! بزانن ئەوەی کە هاتۆتە لاتان پێغەمبەرێکی ئێمەیە؛
زۆر لەو مەبەستو باسو خواسەی کە ئێوە لە کتێبی خۆ حاشارۆدا، ئەو
بۆتانی دەردەخاتو لێتانی ئاشکرادەکاو لە زۆرانیشی وازدێنێ. لەلای
خواوە ڕۆناکیو کتێبێکی دیاریدەرتان بۆهاتۆە.
١٦ بەو قورعانە، خوا ئەوانەی شوێنی ڕەزای ئەو دەکەوٚن، دەخاتە سەر ڕێ
هێمنیو بەئیزنی خۆی لە تاریکی دەریاندەخاو بەرەو ڕۆناکیان دەباو
ڕێگەی ڕاستیان نیشاندەدا.
١٧ ئەو کەسانەی گوتۆیانە: هەر خودا خۆی مەسیحی کوڕی مەریەمە، دیارە
لە دین وەرگەڕاون. بێژە: ئەر خوا مەیلی لێبا مەسیحو دایکی مەسیحو
هەرچی لە زمیندا هەیە لەناوبەرێ، کێ دەستی وەبەردەهێنا؟
موڵکایەتی ئەم عاسمانانو زەمینە سەر بەخوایەو چی پێ خۆش
بێوەدی دێنێو هەر خودایە لەسەر هەمۆشت توانایە.

١٥- **حاشاردان:** شاردنەوە، حەشاردان. **حاشارۆدا:** شاردتانەوە، حەشارتاندا.

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحۡنُ أَبۡنَٰٓؤُاْ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥۚ قُلۡ
فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمۖ بَلۡ أَنتُم بَشَرٞ مِّمَّنۡ خَلَقَۚ يَغۡفِرُ لِمَن
يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ ١٨ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ
رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ عَلَىٰ فَتۡرَةٖ مِّنَ ٱلرُّسُلِ أَن تَقُولُواْ مَا جَآءَنَا
مِنۢ بَشِيرٖ وَلَا نَذِيرٖۖ فَقَدۡ جَآءَكُم بَشِيرٞ وَنَذِيرٞۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٩ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ ٱذۡكُرُواْ
نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ جَعَلَ فِيكُمۡ أَنۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكٗا
وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمۡ يُؤۡتِ أَحَدٗا مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٠ يَٰقَوۡمِ ٱدۡخُلُواْ
ٱلۡأَرۡضَ ٱلۡمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِي كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَرۡتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدۡبَارِكُمۡ
فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ٢١ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ فِيهَا قَوۡمٗا جَبَّارِينَ
وَإِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَا حَتَّىٰ يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا
فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ٢٢ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ
أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمَا ٱدۡخُلُواْ عَلَيۡهِمُ ٱلۡبَابَ فَإِذَا دَخَلۡتُمُوهُ
فَإِنَّكُمۡ غَٰلِبُونَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٢٣

١٨ جوولەکەکان و فەلەکان گوتیان: ئێمە عەولادو دۆستانی خوداین. بێژە: ئەدی چۆن لەسەر گوناهانتان ئازارتان دەدا؟ نەخێر، ئێوەش هەر مرۆن، وەکوو خەلکی دی کە خودا دروستی کردوون. هەرکەسێ خۆی کەیفی لێ بێ، لێی دەبۆرێ و کێش بخوازێ جەزرەبەی بۆ قەراردەداو هەر بۆ خوایە مولکایەتی ئەم ئاسمانانەو زەمینەو هەرچی لەناویاندا هەیەو گەڕانەوەی هەمووش هەر بەرەولای ئەوە.

١٩ ئەی ئەهلی کتێب! پاش ماوەیەک کە پێغەمبەران نەهاتوون، ئەوا پێغەمبەری ئێمەو هاتۆتەلا، ناهەقتان بۆڕوون کاتەوە. نەکابێژن: لە خوداوە موژدەدەرو ترسێنەرمان بۆ نەهاتوون؛ دەسا ئەوا مژدەدەرو ترسێنەرتان هاتۆتەلاو خوا بۆ هەمووشت توانایە.

٢٠ ئەو دەمانەش کە موسا بە هۆزی خۆی گوت: گەلۆ! دەبێ هەرگیز ئێوە ئەو چاکەیەی لەبیرنەکەن کە خودا دەربارەی کردوون، کە ئەو هەموو پێغەمبەرەی هەر لەناو خۆتان بۆناردوون، چەندین پادشای لە خۆتان پەیدا کردووەو ئەوشتەی بە ئێوەی داوە، بە هیچ کەسی لەم دنیایەدا نەداوە.

٢١ گەلۆ! بچنە ئەو سەرزەمینە پیرۆزەی خوا بۆ ئێوەی بڕیارداوەو بۆو نوسراوەو بەرەوپاش مەگەڕێنەوە. گەر لە پەیمان خۆببوێرن، بە زیانتان تەواودەبێ.

٢٢ گوتیان: موسا! گرۆیەکی زۆردارو ملهوڕ لە وێدان. تا ئەوانەی لێ دەرنەچن، ئێمە ناچینەناویەوە. ئەگەر ئەوان لەوشوێنانە بچنەدەرێ، ئەوساکە دەچینەناوی.

٢٣ دوپیاو لەوانە وا لەخوا دەترسان و بەر چاکەی خودا کەوتبوون، پێیان گوتن: لە دەروازەی شار بچنەژوورەوەو هێرشیان بۆبەرن؛ هەرگا پاتان خستە ئەودیو، سەرکەوتن بەشی ئێوەیە. ئەگەر ئێوە بڕواتان بە خودا هەیە، خۆتان بە خودا بسپێرن.

قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَآ أَبَدٗا مَّا دَامُواْ فِيهَا فَٱذۡهَبۡ
أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَٰتِلَآ إِنَّا هَٰهُنَا قَٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ
إِنِّي لَآ أَمۡلِكُ إِلَّا نَفۡسِي وَأَخِيۖ فَٱفۡرُقۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيۡهِمۡۛ أَرۡبَعِينَ سَنَةٗۛ
يَتِيهُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ
﴿٢٦﴾ ۞ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ ٱبۡنَيۡ ءَادَمَ بِٱلۡحَقِّ إِذۡ قَرَّبَا قُرۡبَانٗا
فَتُقُبِّلَ مِنۡ أَحَدِهِمَا وَلَمۡ يُتَقَبَّلۡ مِنَ ٱلۡأٓخَرِ قَالَ لَأَقۡتُلَنَّكَۖ
قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَيَّ يَدَكَ
لِتَقۡتُلَنِي مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٖ يَدِيَ إِلَيۡكَ لِأَقۡتُلَكَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ
رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثۡمِي وَإِثۡمِكَ فَتَكُونَ
مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتۡ
لَهُۥ نَفۡسُهُۥ قَتۡلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٣٠﴾
فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابٗا يَبۡحَثُ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُرِيَهُۥ كَيۡفَ يُوَٰرِي
سَوۡءَةَ أَخِيهِۚ قَالَ يَٰوَيۡلَتَىٰٓ أَعَجَزۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِثۡلَ هَٰذَا
ٱلۡغُرَابِ فَأُوَٰرِيَ سَوۡءَةَ أَخِيۖ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ ﴿٣١﴾

٢٤ گوتیان: مۆسا! هەتا ئەوان لەوشوێنەبن، ئێمە هەرگیز زات‌ناکەین بچینە ئەوێ. ئەوا خۆت‌و پەروەرندەت بچن دەگژیان ڕابچن‌و چاریان بکەن؛ ئەوا ئێمە لێرە نیشتوێن چاوەنۆڕین.
٢٥ مۆسا گوتی: پەروەرندەم! تۆ دەزانی کە من دەستم هەر بەسەر خۆم‌و برایەکەمدا ڕادەگا[و ئەوانە بەقسەی من ناکەن] سا تۆ من‌و ئەو هۆزە نافەرمانە[ی من] لە یەکتری جیاکەوە.
٢٦ گوتی: ئەوا ماوەی چل ساڵ بەشیان لەم وڵاتە بڕاو لە زەمیندا وێلان‌و سەرگەردان دەبن. بۆ ئەم هۆزە نافەرمان‌و لەڕێ‌دەرچۆگە خەم مەخۆ.
٢٧ هەروەها تۆ دەنگ‌و باسی ڕاستی ڕوداوی نێوانی هەردوک کوڕانی ئادەمیان بۆ وەخوێنە؛ هەرکام قوربانیەکیان کرد، لە یەکێکیان قبوڵ کراو لەوی تریان وەرنەگیرا [ئەوی کە لێی وەرنەگیرا، هەڕەشەی لەوەکەی‌تر کرد] گوتی: من دەبێ بتکوژم. گوتی: خودا هەر لەوکەسەی قبوڵ دەکا کە ترسی لە خودا هەیە.
٢٨ گوتی: ئەگەر تۆش دەستم بۆ درێژبکەی کە بمکوژی، من دەستەوەکەری ناکەم تۆ بکوژم. من لە خودا - کە ڕاهێنەری دنیایە - ترسم هەیە.
٢٩ من دەمەوێ تاوانی کوشتنی من‌و تاوانی خۆت بێتە مڵت؛ ئەوسا تۆ دەچیە دۆزەق‌و تاوانی ناهەق ئەمەیە.
٣٠ ئیتر دڵی هەڵینا کە برایەکەی خۆی بکوژێ. کوشتی‌و کەوتە ناو ڕێزەی زیانبارەکان.
٣١ خوا قەلەڕەشەیەکی نارد، خەریک بو زەوی دەکۆڵی بۆ ئەمەی پێی نیشان بدا کە چۆن جەندەکی براکەی لە خاکا بشارێتەوە. گوتی: ئەی لەخۆم نەگبەتێ! چۆن نەمزانی وەک قالاو بجوڵێمەوەو لاشەی برای خۆم وەشێرم. [بەم کردەوەی] هاتە ڕێزەی پەشیمانان.

٢٨- دەستەوەکەری: دەست کردنەوە، بەگژدوژمناچۆن.

مِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ
نَفْسًۢا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِى ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ
جَمِيعًا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُم بَعْدَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا
جَزَٰٓؤُا۟ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسْعَوْنَ فِى ٱلْأَرْضِ
فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓا۟ أَوْ يُصَلَّبُوٓا۟ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُم مِّنْ خِلَٰفٍ أَوْ يُنفَوْا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ ۚ ذَٰلِكَ
لَهُمْ خِزْىٌ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ
﴿٣٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِن قَبْلِ أَن تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهِمْ ۖ فَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓا۟ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ وَجَٰهِدُوا۟ فِى سَبِيلِهِۦ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ أَنَّ
لَهُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفْتَدُوا۟ بِهِۦ مِنْ
عَذَابِ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

٣٢ هۆی ئەم کارە فەرمانێکمان بۆسەر بەرەی ئیسرائیل نارد، کە هەرکەسێ بێ‌تاوانێکی بکوژێ - کە نە گوناهی کردبێ‌و نە خراپەی لەزەویندا لێ ڕۆ دابێ - وەک ئەمەیە کە گش خەڵکی سەرزەوی لەناوبردبێ‌و هەر کەسێکیش بێ‌تاوانێک ڕزگاربکا، وەک ئەمەیە کە هەمۆخەڵکی سەرزەوی لە مردن ڕزگار کردوە. پەیغەمبەرانیشمان گەلێ بەڵگەی ڕۆن‌و ئاشکرایان بردەلایان؛ بەڵام زۆریان - دوای ئەم گشتە - هەڵەڕۆو سنۆرپەڕێن بۆن.

٣٣ گۆڕی گیانی ئەو کەسانەی دژایەتی خوداو پێغەمبەری دەکەن، لەعەرزا دەبنە خراپکار، کوژرانە یان لەداردانە یان بڕینی دەست‌و قاچە پێچەوانە، یان لە وڵات دۆرخرانە؛ کە ئەم سزایە بۆ ئەوان ڕیسوابۆنە لە دنیاداو بەشیان لە ڕۆژی سەلادا جەزرەبەدانی بەژانە.

٣٤ مەگین ئەوانەی بەر لەوە گیرتان کەوْن، لە کار پەژیوان ببنەوەو تۆبەبکەن. ئێوەش پێویستە بزانن کە لەپاش پەژیوان بۆنیان خودا لە گوناه دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.

٣٥ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەشێ لە خوا ترسۆ هەبێ‌و ڕێ نزیکەوبون بە خواوە پەیداکەن‌و لە ڕای ئەوا بچنە خەزا؛ بەشکە تۆشی ڕزگاری بن.

٣٦ ئەو کەسانەی خوانەناس بۆن، ئەگەر هەرچی لە زەمیندا هەیەو ماڵەو هێندەی تریشی ڕەگەڵ خەن‌و بەهیوابن لە جەزرەبەی ڕۆژی سەلا ڕزگاریان کاو خۆیانی پێ‌بکڕنەوە، جێگەناگرێ‌و بە هیچ ناچێ‌و ئازاری گەلێک بەژانیان هەر تۆش دەبێ.

٣٢-هەڵەڕۆ: نابەجێ‌کار.	سنۆرپەڕێن: لەڕادەلادەر.	٣٣-گۆڕی گیان: بریتی لەسزای کردەوەی خراپ.

يُرِيدُونَ أَن يَخۡرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنۡهَاۖ
وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ﴿٣٧﴾ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقۡطَعُوٓاْ
أَيۡدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلٗا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ
﴿٣٨﴾ فَمَن تَابَ مِنۢ بَعۡدِ ظُلۡمِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ
عَلَيۡهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُۗ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٤٠﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ
لَا يَحۡزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡكُفۡرِ مِنَ ٱلَّذِينَ
قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَلَمۡ تُؤۡمِن قُلُوبُهُمۡۛ وَمِنَ ٱلَّذِينَ
هَادُواْۛ سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ سَمَّٰعُونَ لِقَوۡمٍ
ءَاخَرِينَ لَمۡ يَأۡتُوكَۖ يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ مِنۢ بَعۡدِ مَوَاضِعِهِۦۖ
يَقُولُونَ إِنۡ أُوتِيتُمۡ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمۡ تُؤۡتَوۡهُ فَٱحۡذَرُواْۚ
وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتۡنَتَهُۥ فَلَن تَمۡلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔاۚ
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَمۡ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمۡۚ لَهُمۡ فِي
ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٤١﴾

٣٧ کۆشش دەکەن کە لەناو ئاگر دەربچن، بەڵام هەرچی هەوڵ بدەن بێ بەهرەیەو هەرگیز ناتانن دەرکەون و ئازارێکی بێ بڕانەوەیان دەبێ.
٣٨ هەر کەسێکی دزی بکا - نێربێ یان مێ فەرقی نیە - لە سزای دزی کردنێ دەبێ هەردو دەستیان ببڕن؛ کە ئەمە تەنبێ کردنە لە خواوە. خودا خاوەن دەستەڵاتی لە کارزانە.
٣٩ هەرکەش دوای ناهەقیکردن پەژیوان ببێتەوەو ڕێگای چاکە بگرێتەبەر، خودا تۆبەی قبوڵ دەکاو خوا لێبورو دلۆڤانە.
٤٠ ئەدی تۆ خۆت نەتزانیوە ئەم ئاسمانان و زەمینە موڵکی خودان؟ هەرکەسێ خۆی مەیلی لێ بێ لێی دەبۆرێ و هەر کەسێکیش خۆی حەزکا ئازاری دەدا؟ خودا لەسەر هەموشتێک توانای هەیە.
٤١ ئەی پێغەمبەر! خۆت بەوانە دڵتەنگ مەکە کە بۆ لەدین وەرگەڕانێ پەلەیانەو دینەلات و بە دەم دەڵێن: بڕوامان بە تۆ هێناوەو دڵیان بڕوای نەهێناوە. هەروەها لەوجۆلەکانەش خۆت تۆشی خەمباری مەکە، کە گوێ بۆ درۆ هەڵدەخەن، فێربوٚن قسە لە خەڵکیتر دەبیسن و دەیقۆزنەوە، کە ئەوانەش هەرگیز نەهاتۆنە لای تۆ، جێگۆڕکێ بە قسەکان دەکەن؛ دەڵێن: ئەگەر فلان قسەیان بۆ گوتن، وەریگرن، دەنا خۆی لێ بپارێزن. هەر کەسێکیش خودا ویستی جەزرەبەی بۆ ببڕێتەوە، تۆ ناتوانی لە خودای بێنیاز بکەی و هیچ کارێکی بۆ ڕێک بخەی. ئەمانە خودا نایەوێ دڵیان لە گوناه و پیسی بسڕێتەوە؛ بەشیان لە دنیا سۆکیەو لە قیامەتیش جەزرەبەیان دژوار دەبێ.

٤١- قۆزتنەوە: لەحەواوە گرتنەوە. جێگۆڕکێ کردن بە قسە: ماناو مەبەستی قسە بەئانقەست گۆڕین.

سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحۡتِۚ فَإِن جَآءُوكَ
فَٱحۡكُم بَيۡنَهُمۡ أَوۡ أَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡۖ وَإِن تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ فَلَن
يَضُرُّوكَ شَيۡـٔٗاۖ وَإِنۡ حَكَمۡتَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ٤٢ وَكَيۡفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ
ٱلتَّوۡرَىٰةُ فِيهَا حُكۡمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَۚ
وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٤٣ إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ فِيهَا
هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ لِلَّذِينَ
هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن كِتَٰبِ
ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ
وَٱخۡشَوۡنِ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي ثَمَنٗا قَلِيلٗاۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٤٤ وَكَتَبۡنَا عَلَيۡهِمۡ
فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ وَٱلۡأَنفَ
بِٱلۡأَنفِ وَٱلۡأُذُنَ بِٱلۡأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلۡجُرُوحَ
قِصَاصٞۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ وَمَن
لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٤٥

۴۲ بۆ درۆ، گوێ هه‌ڵده‌خه‌ن و به حه‌رام خواردنێ فێرن. جا ئه‌گه‌ر جارێ دێنه‌لات، تۆ، به نێوانیان ڕابگه یان خۆیان تێ مه‌گه‌یێنه. ئه‌گه‌ر وازیشیان لێ بێنی، هیچ زیانێک له تۆ نادەن. خۆ ئه‌گه‌ر تۆ به نێوانیشیان ڕابگه‌ی، کێشه‌که‌یان بێ لاگری و به‌یه‌کسانی بۆ پێک بێنه. خودا پیاوی بێ ده‌غه‌ز و ڕاست و ڕه‌وای خۆش گه‌ره‌کن.

۴۳ جا چۆن ئه‌وانه دێنه‌لات که به کێشه‌یان ڕابگه‌ی، که لای ئه‌مان ته‌ورات هه‌یه و فه‌رمانی خودا ده‌وێدان، که‌چی پاشان له پێ ڕاگه‌یشتنه‌که‌ی تۆ خۆ ده‌بوێرن؟ خۆ ئه‌وانه بڕوادارنین.

۴۴ ئێمه که ئه‌م ته‌وراته‌مان ناردۆته خوار، ڕۆناکایی و ڕێ نیشاندانی تێدایه. هه‌مۆ ئه‌و پێغه‌مبه‌رانه‌ی که هه‌ر به‌فه‌رمانی خوا بۆن، هه‌ر به‌هۆی ئه‌م، به‌سه‌ر هه‌مۆ کاروباری ئه‌وانه‌ی که مۆسایی بۆن ڕاگه‌یشتۆن. خوداناسانی به‌ڕاستی و زانا بلیمه‌ته‌کانیان گه‌لێک شتیان هه‌ر له کتێبی خوا له‌به‌ربۆ؛ به ته‌واویش ئاگادار بۆن که ئه‌مه کتێبی خوایه و خودا له‌وێدا پێی گوتۆن: نابێ له خه‌ڵک بترسن؛ ئه‌شێ هه‌ر ترسۆ له خۆم بێ و نه‌چن به‌ڵگه و نیشانه‌ی من به نرخێکی که‌م بفرۆشن. هه‌رکه‌سێکی پێچه‌وانه‌ی فه‌رمانی خوا فه‌رمان بدا، دژی خودا ڕاوێستاوه و له دینی ڕاست وه‌رگه‌ڕاوه.

۴۵ له ته‌وراتدا بۆ ئه‌وانه بڕیارماندا، که گیانێک له‌باتی گیانێک، چاو به چاوو که‌پۆ به که‌پۆ، گوێ به گوێ و ددان له‌باتی ددانه و زه‌خمه‌کانیش تۆڵه‌یکیان هه‌س؛ کێ له تۆڵه - به‌خێری خۆی - وازبهێنێ، گوناهی پێ هه‌ڵده‌وه‌رێ. ئه‌و که‌سانه‌ی پێچه‌وانه‌ی ئه‌و فه‌رمانه - که له خوداوه هاتوه - فه‌رمان بده‌ن، غه‌درێ ده‌که‌ن و ناهه‌قن.

وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ
ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ
يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلۡيَحۡكُمۡ
أَهۡلُ ٱلۡإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ
بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا
عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ
عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ فِي مَآ
ءَاتَىٰكُمۡۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ
أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ
بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم
بِبَعۡضِ ذُنُوبِهِمۡۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكۡمَ
ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

٢٦ لەشوێن ئەوان عیسای کوڕی مریەممان نارد؛ کەباوەڕی بوو بەو
تەوراتەی وابەرلەئەو هاتبۆ. ئینجیلیشمان دا بە عیسا؛ کە ڕێنیشاندان و
ڕۆناکی تێدایەو بڕوای بە تەوراتیشە کە بەر لەم هاتبوە خوارێ و بۆ
ئەوانەی لەخوداترسن، پڕیەتی لە ئامۆژگاری و ڕێگەی ڕاستیان نیشان
دەدا.
٢٧ دەبێ ئەوانەی وا ئینجیلیان لەلایە، بەپێی ناوەرۆکی ئینجیل - وەک
خودا ناردۆیەتەخوار- فەرمان بدەن. ئەو کەسانەی لەو فەرمانانەی کە
خودا ناردۆیەتە خوار لابدەن، دیارە لە ڕێ لایانداوە.
٢٨ ئەم قورئانەشمان بە خەڵات بۆ تۆ ناردۆتە خوارەوە، کە هەرچی تێیدایە
ڕاستە؛ بەکتێبە بەرینەکان بڕوای هەیەو چاودێریانە. ئیتر تۆ بە پێ ئەوەی
خوا هەناردۆیەتە خوارەوە، بە کاروباریان ڕابگەو بەلادان لەو هەقەی
کەوا بۆت هاتوە، مەکەوە شوێن ئاوات و ئارەزۆی ئەوان. بۆ هەرکۆمەڵێک
لە ئێوە ڕێوشوێنێکمان داناوە؛ ئەگەر خودا مەیلی لێ با، هەموی دەکردنە
یەک ئۆمەت. بەڵام ویستی خودا وابۆ لەو شتانەی کە پێیداون بەتاقیتان
بکاتەوە؛ دەسا ئێوەش لە کاری چاک پێکەوە کێ بەرکێ بکەن.
هەمۆلاتان دەگەڕێنەوە لای خوداو ئەوسا ئاگادارتان دەکا، کە لەسەر
چی کێشەو لەناو پەیداببو.
٢٩ تۆش بەپێی ئەو فەرمانانەی لە خوداوە بۆت هاتۆتەخوارەوە، بە
کاروباریان ڕابگەو دوای ئارەزۆیان مەکەوە. خۆتیشیان لێ بپارێزە،
نەوەکا فریوت دەن و لە هێندێک لەوفەرمانانەی کە لە ئێمەوە بۆ تۆ هات،
هەڵەت بکەن. ئەگەر هەر ڕۆیان وەرگێڕا، سا بزانە کە خودا نیازی وایە لە
بەرانبەر بازێک لە گوناهەکانیان تۆڵەیان لێ بکاتەوە، زوربەی زۆریش
لەومەردمە لە ڕێ دەرچۆن.
٥٠ ئاخۆ ئەوان گەرەکیانە دابی زەمانی نەزانی بەرلەئیسلام بژیەننەوە! دەیسا
لەلای ئەو کەسانەی والە بڕوای خۆیانا هیچ شک و گومانێکیان نیە،
کامە فەرمان لە فەرمانی خوا چاترە؟

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ٥١ فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ يُسَٰرِعُونَ فِيهِمۡ
يَقُولُونَ نَخۡشَىٰٓ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٞۚ فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَ بِٱلۡفَتۡحِ أَوۡ أَمۡرٖ
مِّنۡ عِندِهِۦ فَيُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَآ أَسَرُّواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ نَٰدِمِينَ ٥٢
وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ
إِنَّهُمۡ لَمَعَكُمۡۚ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فَأَصۡبَحُواْ خَٰسِرِينَ ٥٣ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَن يَرۡتَدَّ مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ يُحِبُّهُمۡ
وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ يُجَٰهِدُونَ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوۡمَةَ لَآئِمٖۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ
وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٥٤ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ
يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُمۡ رَٰكِعُونَ ٥٥ وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَإِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَكُمۡ هُزُوٗا وَلَعِبٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَٱلۡكُفَّارَ أَوۡلِيَآءَۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٥٧

٥١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! مەبنە دۆستی ئەم مۆساییو مەسیحیانە؛ با
ئەوان دوستی یەکتر بن. هەرکەسێکیش لە ئێوە ببێتە دۆستیان، ئەویش
لەوان دەژمێردرێ. ئەوانەی لەسەر ناهەقین، خودا ڕێیان نیشان نادا.
٥٢ ئەو کەسانەی نەخۆشی لە دڵیاندایە، دەبینی کە بەلەزن بۆ چۆنەلایان؛
دەڵێن: ئێمە دەترسین تۆشی بەلا بین [بۆیە دۆستایەتیان دەکەین].
هیچ دۆر نیە خودا ڕۆژێ سەرتان بخا، یا خۆ کارێکیتر بکا. ئەوسا ئەوان
لەوڕازەی دەدڵیاندایە، تۆشی پەشیمانی دەبن.
٥٣ کەسانی خاوەن باوەڕیش ئەوسا ئێژن: ئاخۆ هەر ئەمانە نەبۆن بە
سوێندان ڕەش دەبۆنەوە کە هەتاسەر دەگەڵتانن؟ ئەوکارە ئەوان کردیان
بەفیڕۆچو؛ دواییەکەشی تۆشی خوسارو زیان بۆن.
٥٤ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! هەرکەس لەدینی خۆی پاشگەزببێتەوە، خوا
لەمەولا کۆمەڵێوا دەخاتەڕۆ، خۆشی بوێن؛ ئەوانیش خوایان خوش
بویو لە حاندی خاوەنباوەڕان نەرمو نیان دەبزۆنەوەو لە بەرانبەر
دیندوژمنان، سەربلندو توندو تیژن؛ خەزا لەڕای خوا دەکەنو لە
تەشەری سەرکۆنەکەران ناترسن. ئەمە زێدەخەلاتێکە لە خوداوە بە هەر
کەسێ خۆی حەزبکا پێی دەبەخشێ. خوا زانایەو [لە بەخشین] زۆر
دەسگوشادە.
٥٥ دۆستی ئێوە هەر خوداو پێغەمبەریەتیو ئەو دەستەی باوەڕدارانەن کە
نوێژکەرو زەکات دەرنو بەرەو خودا لەکڕنۆشدان.
٥٦ هەرکەسێکیش دۆستایەتی وەل خوداو پێغەمبەری خواو ئەوانە بێ کە
بۆنەتە خاوەن باوەڕ، سەربە خوانو هەرگرۆیە سەربە خوا بن،
سەردەکەون.
٥٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئێوە دەگەڵ ئەو کەسانەی گاڵتە بە دینتان
دەکەنو لە ئەهلی کتێب حەسێبن - کە پێشو بۆیان هاتوە- و ئەو
کەسانەی خوانەناسن، هەرگیز دۆستایەتی مەکەن. ئەگەر ئێوە بەڕاستی
خاوەن باوەڕن، ئەشێ لە خودا بترسن.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَّا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا
بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ
هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِ ۚ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ
عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ ٱلْقِرَدَةَ وَٱلْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّٰغُوتَ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ شَرٌّ
مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَآءُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا
وَقَد دَّخَلُوا۟ بِٱلْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا۟ بِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا۟ يَكْتُمُونَ
﴿٦١﴾ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَأَكْلِهِمُ
ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّٰنِيُّونَ
وَٱلْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ ٱلْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟
يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ يَدُ ٱللَّهِ مَغْلُولَةٌ ۚ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا۟
بِمَا قَالُوا۟ ۘ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ۚ وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ
وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ كُلَّمَآ أَوْقَدُوا۟ نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا ٱللَّهُ ۚ
وَيَسْعَوْنَ فِى ٱلْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

٥٨ هەرگا ئێوە بۆ نوێژکردنێ بانگ ئەدەن، ئەمانە گاڵتەی پێدەکەن؛ چونکە
ئەمان کۆمەڵێکی بێئاوەزن و دەهیچ ناگەن.
٥٩ تۆ بەوانەی کە ئەهلی کتێبن بێژە: ئاخۆ هەر چونکە بڕوامان بە خوا هەیەو
بڕوامان بەو قورعانەیە کە بۆ ئێمە ناردراوەو بڕوامان بەوانەش هەیە کە
پێش قورئان لە خوداوە ناردراون، ئێوە ڕکتان لە ئێمەیە؟ ئێوەش خۆتان
بەشی زۆرتان نافەرمانن.
٦٠ بێژە: ئاخۆ دەتانەوێ لەوانەو ئاگاداربکەم کە سزایان لە لای خواوە
لەسزای وان خراترە؟ کەسانێکن بەر نەحلەتی خوا کەوتن و خودا
غەزەبی لێگرتن و هێندێکیانی کردە مەیمۆن؛ هێندێکیانی کردە بەراز؛
کە ئەوانە عەبدایەتی بتیان دەکرد. شوێنی ئەوان لە گش جێیان
خراپترەو لە هەمۆ لەڕێ لادەرێک گومڕاتربۆن.
٦١ کاتێ دێنەلاتان دەڵێن: مە باوەڕیمان هێناوە؛ کە چی ئەوان دڵ
بەحاشا هاتنەژۆرو بە بێبڕوا وەدەرکەوتن. خوداش لەو شتانەی
دەیانشاردەوە ئاگادارترە.
٦٢ زۆرێک لەوان دەبینی کە بۆ تاوان و دەستدرێژیو حەرامخۆری
پێشەبڕکەی یەکتر دەدەن؛ ئاکاریان زۆر ناپەسندە.
٦٣ ئەدی بۆچی خواناسان و زاناکانیان، لە تاوان و حەرامخۆری هیچ
دەستیان وەبەرناهێنن؟ دەسکردیان زۆر ناپەسەندە!
٦٤ جهو گوتیان: خودا دەستی بەستراوە. دەک دەسیان لە زنجیر خرێو
بەنەحلەت بن، بۆ ئەوەی لە دەمیان دەرچۆ. [با بزانن] دەستی خودا
زۆرگوشادن؛ چۆنی خۆی ئارەزۆبکا بەخت دەکا. ئاشکرایە ئەوەی لای
پەروەرێنتەوە بۆت هاتوە، لە ئەندازەلادان و خودانەناسی زۆرێک لەوانە
پتر دەکا. ئێمەش ئەوا هەتا ڕۆژی هەستانەوە، ڕکەبەریو دوژمنیمان
خستە ناویان. هەرکاتێ کە ئاگری شەڕیان هەڵگرساند، خودا بۆخۆی
کوژاندیەوە. تا لە هەردن، هەر بەدفەڕی پیشەیانەو دەیانەوێ خراپە
بەڕێوە بەرن و خودا لە خراپەکاران خۆشی نایە.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟ لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ
سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَٰهُمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا۟
ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِم مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُوا۟ مِن
فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِم ۚ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ
سَآءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ
مِن رَّبِّكَ ۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ يَعْصِمُكَ
مِنَ ٱلنَّاسِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٧﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ
ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ
وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ
إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ۖ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٦٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ
مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِىٓ
إِسْرَٰٓءِيلَ وَأَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُولٌۢ بِمَا
لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا۟ وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

٦٥ ئەوانەی ئەهلی کتێبن، ئەگەر باوەڕیان هێناباو دڵیان لە خودا ترسابا، هەرگوناهێ کردبۆیان ئێمە لێمان دەسڕینەوەو دەن‌بردنە ناو باغاتێک پڕ لە خۆشیو بەختەوەری.
٦٦ ئەگەر ئەوان تەوراتو ئینجیلو ئەوەی لە پەروەرێنیانەوە بۆیان هاتوە، تەواو دەکاریان هێنابا، بێ سۆلەلای سەریانەوەو لە [زەمینی] ژێرپایان‌ڕا خواردنیان بۆ دابین دەکرا. ئەوانە کۆمەڵانێکن، هێندێکیان مامناونجینو زۆرینەیان بەدکردارن.
٦٧ ئەی پێغەمبەر! هەرشتێکی لە لایان پەروەرندەت‌ڕا بۆت هاتوە، ڕای‌گەیێنە؛ گەر وانەکەی ڕاسپێریت پێک نەهێناوە. خوا لەوخەڵکەت، کۆمەڵی خودانەناسان شارەزای ڕاستەڕێ ناکا.
٦٨ بێژە: ئەهلی کتێب! ئەنگۆ هەتابەپێی تەوراتو ئینجیلو هەرچی لە پەروەرندەتانەوە بۆتان هاتۆتە خوارەوە، نەبزونەوە، ئێوە لەسەر هیچ [دینێک] نین. ئاشکرایە ئەوەی لای پەروەرێنتەوە بۆت هاتوە، لە ئەندازەلادانو خودانەناسی زۆرێک لەوان، پتردەکا. تۆ لەبەر ئەو خوانەناسانە، خەم مەخۆ.
٦٩ ئەوانە بڕوایان هێناو ئەوانەش بونە جۆلەکە، سوببییانو فەلەکانیش، هەرکامێکیان باوەڕی هەبێ بە خوداو ڕۆژی سەڵاو ئاکاری چاک ڕەچاوبکا، نە هیچ ترسیان لەسەر هەیەو نە خەم دەخۆن.
٧٠ ئێمە لە بەرەی ئیسرائیل بەڵێنمان ساندو زۆر پێغەمبەرمان بۆ ناردن. هەرکەس لەو پێغەمبەرانە پێچەوانەی دڵخوازی وان شتێکی بۆ بهێنابان، هێندێکانیان بە درۆزن حسێب دەکرد؛ هێندێکیشیان هەر بە کوشتن لەبەین دەبرد.

٦٦ـ مامناونجی: مامناوندی، بەینابەینی، نەزۆرنەکەم. ٦٩ـ سوببی: هەسارەپەرست.

وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا تَكُونَ فِتۡنَةٞ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ
عَلَيۡهِمۡ ثُمَّ عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٞ مِّنۡهُمۡۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا
يَعۡمَلُونَ ٧١ لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ
ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۖ إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ
ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ٧٢
لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٖۘ وَمَا مِنۡ
إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ وَإِن لَّمۡ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٣ أَفَلَا يَتُوبُونَ
إِلَى ٱللَّهِ وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٤
مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ
ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ صِدِّيقَةٞۖ كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ
ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ ثُمَّ ٱنظُرۡ أَنَّىٰ
يُؤۡفَكُونَ ٧٥ قُلۡ أَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَمۡلِكُ لَكُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗاۚ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٧٦

٧١ لایان وابو ئیتر بەڵایان تۆش نابێ؛ کوێرو کەڕبۆن نە دەیاندی نە دەیانبیست. پاشان پەشیمان بۆنەوە؛ خودا ئەو پەشیمانیەشی قبۆڵ کردن. دیسانەوە گەلێک لەوان کوێروکەڕبۆن خوداش ئاکاری دەدیتن.
٧٢ ئەو کەسانەی دەڵێن: خودا خۆی مەسیح کوڕی مەریەمە، دیارە لە دین وەرگەڕاون. کەچی مەسیح گوتۆیەتی: ئێوە ئەی بەرەی ئیسرائیل! ئەو خودایەی بپەرستن کە منی پەروەردەکردو ئێوەش ئەو پەروەراندویە؛ هەر کەسێکی شەریک بۆ خوا پەیدابکا، خوا بەشی لە بەهەشت دەبڕێ و جێی ئاگرەو هەر کەسێ ناهەقی بکا، هیچ کەسی دەهانا نایە.
٧٣ ئەوانەی کە گوتیان: خودا سێهەمینە لە سێ کەسان، بێ سۆ لەدین لایانداوە. جگە لە خودای تاقانە، هیچ کەس بۆ پەرستن ناشێ. ئەگەر بێتو دەس هەڵنەگرن لەوقسانە - ئەوانیانە کەوا لەدین لایانداوە - گرفتاری ئازارێکی بەژان دەبن.
٧٤ بۆچ ئەوانە پەشیمانی نابەنە بەر قاپی خوداو داوای بەخشینی لێ ناکەن؟ کە خوا لە گوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.
٧٥ مەسیحی فرزەندی مەریەم لە پێغەمبەرێک بەولاوە چیتر نیە، کە بەر لەویش فرەیەک پێغەمبەریتر هاتۆن و چۆن. دایکی ئەویش ژنێکی ڕاست و دروست بو؛ هەردوکیان خۆراکیان دەخوارد. دە بڕوانە چەند نیشانەی ئاشکرایان نیشان دەدەین. دیسان تۆ لەوە ڕامێنە، چۆنین لە هەقێ لادەدرێن؟
٧٦ بێژە: ئاخۆ غەیرەز خودا ئێوە دەچن شتانی وا دەپەرستن کە نە دەتوانێ زیانۆ پێ بگەیەنێ و نە پێی دەکرێ بەهرەی بۆ ئێوە تێدابێ؟ زۆربیسەرو فرەزاناش هەر خودایە.

٧١-ئاکار: رەوشت، رەفتار.   ٧٥-رامان: ١)بیرکردنەوەو ماتبۆن؛ ٢)سەرسۆڕمان.

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُواْ فِى دِينِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ
وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّواْ مِن قَبْلُ وَأَضَلُّواْ
كَثِيرًا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ مِنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُۥدَ وَعِيسَى
ٱبْنِ مَرْيَمَ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾
كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَن مُّنكَرٍ فَعَلُوهُ ۚ لَبِئْسَ
مَا كَانُواْ يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ
يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ۚ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ
أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِى ٱلْعَذَابِ هُمْ خَٰلِدُونَ ﴿٨٠﴾
وَلَوْ كَانُواْ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِىِّ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ
مَا ٱتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ
﴿٨١﴾ ۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلْيَهُودَ
وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُواْ ۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ
قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

٧٧ بەوکەسانەی کە ئەهلی کتێبن، بێژە: بەناڕەوا هەڵەڕۆیی لە دینی خۆتاندا مەکەن؛ مەکەونە شوێنی ئارەزوی ئەوانەش کە بەر لەئیستە گومڕا بۆن و زۆرێکیشیان گومڕا کردو خوشیان لە ڕێی ڕاس کلا بۆن.

٧٨ ئەو دەستە لە بەرەی ئیسرائیلێ کە لە دین لایاندا، لەسەر زمانی داودو عیسای فرزەندی مەریەمڕا نەحلەت کران، چونکۆ فەرمانی خوایان بەجێ نەهێناو پیشەیان دەسدرێژی بۆ.

٧٩ لەو ڕەفتارەنالەبارە وادەیانکرد، بەرگرییان لەیەک نەکرد. ئای کە چەند خراپەیان کردا!

٨٠ تۆ زۆر لەوانە دەبینی دەبنە دۆستی خوانەناسان. چەن خراپە ئەو تۆشەی پێشی خۆیان خست: تۆشەی تۆڕەبۆنی خوداو هەر مانەوە لەئازاردا.

٨١ گەر ئەوانە بە خوداو بە پێغەمبەرو هەرچی بۆ ئەو هاتۆتەخوار، بە دڵ باوەڕیان هەبایە، دۆستی ئەمانە نەدەبۆن. بەڵام زۆرکەس لە ناو ئەوان بە فەرمانی خودا ناکەن.

٨٢ بێگومانە جوەکان و شەریک دانەران بۆ خودا، لە دوشمەنی دەگەڵ بڕوادارەکانا سەر سەختترن. ئەو کەسانەش کە گوتیان: «ئێمە مەسێحین»، پتر بڕوادارەکانیان خۆش گەرەکە. چون بڕێکیان ڕەبەن و کەشەن و خۆ بەزل نازانن.

٨٢- رەبەن: سەڵتی تەرکەدنیا. کەشە: ئاخونی خاچپەرستان.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ
الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ ۖ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ
وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَابَهُمُ
اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ
وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ
بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ الْأَيْمَانَ ۖ
فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ
أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَاحْفَظُوا
أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

٨٣ هەرگا گوێ دەگرن لەوانەی کە لەخواوە بۆ پێغەمبەر ناردراون، دەیانبینی ئەسرین لە چاویان دەوەرێو چونکە لە ڕاستیەکە دەگەن، ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەوا باوەڕیمان هێنا، سا تۆش ناومان وەل شایەتاندا بنۆسە.

٨٤ ئێژن: جا چۆن باوەڕ بە خوا ناهێنینو باوەڕ بەم ڕاستیە نەکەین کە ئێستا بە ئێمە گەیشت؟ کەچی هیوامان ئەمەیە، پەروەرندەی هەمولامان بمانخاتە ناو گرۆی پیاوچاکانەوە!

٨٥ لە هەمبەر ئەوقسانەدا ئەوان وتیان، خوا دەیانباتە باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر تیادەبن. پاداشی ئاکارباشەکان هەر وادەبێ.

٨٦ ئەو کەسانەش کە دژ بە دین وەستانەوەو نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ زانی، دیارە جەحەندەم جێیانە.

٨٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەوشتانەی خوا بە ئێوەی ڕەوادیوەو پاکو باشن، خۆتانی لێ بێبەش مەکەن؛ لە ئەندازەش پتر مەچن، خودا ئەوانەی خۆش ناوێ کە لە ئەندازە دەردەچن.

٨٨ دەسا ئێوە لەوبژیوەی خودا بۆتانی داناوە، لەوەی وا پاکو ڕەوایە، بخۆنو نۆشی گیانۆ بێ؛ ترسیشۆ لەوخودایە بێ کە باوەڕیتان پێ هەیە.

٨٩ خوا بە سوێندی سەرزارەکیو دوڕ لە مەبەست بە گوناهبارتان دانانێ؛ بەڵام سوێندێ لە ناخی دڵتانەوە بێو نەیبەنەسەر، بە گوناهبارتان دادەنێو دەبێ لە بارتەقای ئەودا خواردن بدەن بە دەهەژار؛ لەوخواردنەی بەئاسایی دەیدەن بە خێزانی خۆتان. یان دەبێ جلکی دەهەژار باربۆ بدەن. یان کۆلەیەک ڕزگار بکەن؛ کەسێ کە ئەمانەی نەبو، با سێ ڕۆژان بەڕۆژۆبێ. ئەمە قەرەبوی سوێنتانە کە بەئانقەست خواردبێتو. سوێندی خۆتان بپارێزنو بەجێی بێنن. ئاوا خوا نیشانەکانی خۆی بۆتان ڕۆن دەکاتەوە، کە ئێوە شوکرانەی بکەن.

٨٩- باربۆ: یارمەتیدانی پەک کەوتەو هەژار بەپوڵومالْ.

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡخَمۡرُ وَٱلۡمَيۡسِرُ وَٱلۡأَنصَابُ وَٱلۡأَزۡلَـٰمُ رِجۡسٌ
مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَـٰنِ فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ
ٱلشَّيۡطَـٰنُ أَن يُوقِعَ بَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ فِي ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِ
وَيَصُدَّكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُواْ
ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَٱحۡذَرُواْۚ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا عَلَىٰ
رَسُولِنَا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّـٰلِحَٰتِ جُنَاحٞ فِيمَا طَعِمُوٓاْ إِذَا مَا ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّـٰلِحَٰتِ ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّءَامَنُواْ ثُمَّ ٱتَّقَواْ وَّأَحۡسَنُواْۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ
﴿٩٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَيَبۡلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ بِشَيۡءٖ مِّنَ ٱلصَّيۡدِ تَنَالُهُۥٓ
أَيۡدِيكُمۡ وَرِمَاحُكُمۡ لِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ
ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٩٤﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡتُلُواْ ٱلصَّيۡدَ
وَأَنتُمۡ حُرُمٞۚ وَمَن قَتَلَهُۥ مِنكُم مُّتَعَمِّدٗا فَجَزَآءٞ مِّثۡلُ مَا قَتَلَ مِنَ ٱلنَّعَمِ
يَحۡكُمُ بِهِۦ ذَوَا عَدۡلٖ مِّنكُمۡ هَدۡيَۢا بَٰلِغَ ٱلۡكَعۡبَةِ أَوۡ كَفَّـٰرَةٞ طَعَامُ
مَسَٰكِينَ أَوۡ عَدۡلُ ذَٰلِكَ صِيَامٗا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمۡرِهِۦۗ عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا
سَلَفَۚ وَمَنۡ عَادَ فَيَنتَقِمُ ٱللَّهُ مِنۡهُۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

٩٠ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! شەراب خۆری و قوماربازی و کێل پەرستی و گرێو لەسەر تیران کردن، لە کارەکانی شەیتانن؛ خۆتانی لێ بپارێزن، بەشکەم تۆشی ڕزگاری بن.
٩١ شەیتان مەبەستی ئەمەیە، بە شەراب خواردن و قومار ئاژاوەتان بخاتەناو، لە نمێژو یادی خودا وەتان گێڕێ. ئاخۆ ئێوە دەس لەوکارانە بەردەدەن؟
٩٢ بەرفەرمانی خودا بن و بەر فەرمانی پێغەمبەر بن [لە سەرپێچیش] خۆپارێزن. ئەگەر لە فەرمان دەربچن، دەبێ ئەوەندە بزانن کە پێغەمبەر جگە لە پێ ڕاگەیاندن هیچی تری لەسەرنیە.
٩٣ بۆ ئەوانەی بۆنەتە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، لەسەر ئەمەی کە لە پێشدا خواردویانە گوناهیان نایەتەسەرێ. ئەگەر ئێستا خۆپارێزبن و بڕوایان بە خودا هەبێ و ئاکاری چاک ڕەچاوبکەن، لە دوارۆژیش خۆ لە گوناه بپارێزن و لەسەر باوەڕیان بمێنن و چاکەی بکەن، خوا چاکەکاری خۆش دەوێن.
٩٢ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! خوا دەربارەی ئەونچیرەی کە بەدەستان یان بە نێزە ڕاوی دەکەن، بەتاقیتان دەکاتەوە؛ هەتا وەکۆ بزانێ کێ بەنهێنی لێی دەترسێ. هەرکەسێکی لەو سنوورەی کە بۆتان دیاری کراوە پتر بچێ، بەشی ئازاری بەژانە.
٩٥ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەتا ئێوە لە ئیحرامدان، نابێ هیچ نچیرێ بوگژن. کێ لە ئێوە بەئانقەست نچیرێ بکوژێ لەئیحرامدا، لەسەریەتی ئاژەڵێکی - کە بارتەقای ئەونچیرەی ئەو بێتەوەو دومرۆی عادڵ لە خۆتان بارتەقایی بسەلمێنێ - بهێنێتە ماڵی کابەو لەوێ بیکاتە قوربانی؛ یان بارتەقای ئەونچیرە، خواردن بدا بە هەژاران؛ یان بەرانبەر بە قەرسانی ئەونچیرە چەند ڕۆژ دانێن بەڕۆژوبێ؛ هەتا سزای ئەم کردەوەی خۆی بچێژێ. خودا لە کاری ڕابردو چاودەپۆشێ. هەر کەسیش تێ هەڵچێتەوە، خوا تۆڵەی لێ دەکاتەوە. خودا خاوەن دەستەڵات و تۆڵەسێنە.

أُحِلَّ لَكُمۡ صَيۡدُ ٱلۡبَحۡرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعٗا لَّكُمۡ وَلِلسَّيَّارَةِۖ وَحُرِّمَ
عَلَيۡكُمۡ صَيۡدُ ٱلۡبَرِّ مَا دُمۡتُمۡ حُرُمٗاۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ إِلَيۡهِ
تُحۡشَرُونَ ٩٦ ۞ جَعَلَ ٱللَّهُ ٱلۡكَعۡبَةَ ٱلۡبَيۡتَ ٱلۡحَرَامَ
قِيَٰمٗا لِّلنَّاسِ وَٱلشَّهۡرَ ٱلۡحَرَامَ وَٱلۡهَدۡيَ وَٱلۡقَلَٰٓئِدَۚ ذَٰلِكَ لِتَعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَأَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ
شَيۡءٍ عَلِيمٌ ٩٧ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ وَأَنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٩٨ مَّا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا
تُبۡدُونَ وَمَا تَكۡتُمُونَ ٩٩ قُل لَّا يَسۡتَوِي ٱلۡخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ
وَلَوۡ أَعۡجَبَكَ كَثۡرَةُ ٱلۡخَبِيثِۚ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ١٠٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَسۡـَٔلُواْ
عَنۡ أَشۡيَآءَ إِن تُبۡدَ لَكُمۡ تَسُؤۡكُمۡ وَإِن تَسۡـَٔلُواْ عَنۡهَا حِينَ يُنَزَّلُ
ٱلۡقُرۡءَانُ تُبۡدَ لَكُمۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهَاۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٞ ١٠١ قَدۡ
سَأَلَهَا قَوۡمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡ ثُمَّ أَصۡبَحُواْ بِهَا كَٰفِرِينَ ١٠٢
مَا جَعَلَ ٱللَّهُ مِنۢ بَحِيرَةٖ وَلَا سَآئِبَةٖ وَلَا وَصِيلَةٖ وَلَا حَامٖ وَلَٰكِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۖ وَأَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ١٠٣

٩٦ راو و خواردەمەنی زریێ بۆئێوە رەواکراوە. ئێوەو ڕێبواران دەتوانن بیانکەنە
بژێوی خۆتان. راوی بەژیش هەتا لە ئیحرامدا دەبن، ڕێو نیە دەستی بۆ
بەزن. لەو خودایە ترسۆ هەبێ کە لای ئەو کۆدەکرێنەوە.
٩٧ خودا ماڵی کابە[یانێ] « بیت الحرام »ی کردۆتە هۆی پێکهێنانی کاری
خەڵک ؛ هەروەها حەرامەمانگ و قوربانیە بێنیشان و قەڵادە
دەملەکانیش . ئەمە[هەمۆی] بۆئەوەیە تابزانن هەرچی لەناو
ئاسمانەکان و زەویدان، خوا دەیزانێ و خودا لە هەموشتێکی ئاگادارە.
٩٨ دەبێ ئەوەندەش بزانن کە خودا لە سزاداندا توندو تیژەو هەر خوداشە کە
لە گوناهان دەبۆرێ و دلۆڤانە.
٩٩ ئەرکێ لەسەر پێغەمبەرە هەر هێندەیە فەرمانی خوا ڕابگەرینێ.
خودابۆخۆی لەوشتانەی کە ئێوە ئاشکرای دەکەن، لەوشتانەش
دەیشێرنەوە، ئاگادارە.
١٠٠ بێژە: پیس و پاک وەک یەک نین؛ با زۆرایی پیسەکەش بۆت سەرسۆڕێن
بێ. کە وابو ئەی دڵ وشیاران! هەر لە خودا ترسۆ هەبێ، ئەگەر بە هیوای
ڕزگارین.
١٠١ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! لەوشتانە پرسیارمەکەن ئەگەر بۆتان ڕۆن
کەنەوە، پێی تۆشی دڵمەندی دەبن. ئەگەر پرسەکەو هەڵگرن بۆ ئەو
کاتەی کە قورئان دێتەخوارەوە، وەرامەکەو دەدرێتەوە. خوا لەو پرسیارە
نابەجێگانەی ئێوە چاوی پۆشی؛ خودا لە گونا دەبۆرێ و لەسەر خۆیە.
١٠٢ کەسانێک لەپێش ئێوەشدا ئەم جۆرە پرسانەیان کردو هەر لەبەر ئەو
پرسانە، لە ڕێگەی خودا لایاندا.
١٠٣ خودا سەبارەت بە «بەحیرە»و «سائیبە»و دەربارەی «حام»و «وەصیلە»
هیچ بڕیارێکی نەداوە؛ بەڵام خودانەناسەکان - کە زۆربەیان بێئاوەزن
- درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستن.

٩٦- زرێ: دەریا. ٩٩- راگەیاندن: بەگوێدادانی مەبەست.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُوا۟
حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۚ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ ۖ
لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهْتَدَيْتُمْ ۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ شَهَٰدَةُ
بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ حِينَ ٱلْوَصِيَّةِ ٱثْنَانِ ذَوَا
عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَاخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِى ٱلْأَرْضِ
فَأَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةُ ٱلْمَوْتِ ۚ تَحْبِسُونَهُمَا مِنۢ بَعْدِ ٱلصَّلَوٰةِ
فَيُقْسِمَانِ بِٱللَّهِ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِى بِهِۦ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۙ
وَلَا نَكْتُمُ شَهَٰدَةَ ٱللَّهِ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ ٱلْءَاثِمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَإِنْ عُثِرَ عَلَىٰٓ
أَنَّهُمَا ٱسْتَحَقَّآ إِثْمًا فَـَٔاخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ ٱلَّذِينَ
ٱسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْأَوْلَيَٰنِ فَيُقْسِمَانِ بِٱللَّهِ لَشَهَٰدَتُنَآ أَحَقُّ
مِن شَهَٰدَتِهِمَا وَمَا ٱعْتَدَيْنَآ إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٧﴾ ذَٰلِكَ
أَدْنَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِٱلشَّهَٰدَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَآ أَوْ يَخَافُوٓا۟ أَن تُرَدَّ أَيْمَٰنٌۢ بَعْدَ
أَيْمَٰنِهِمْ ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱسْمَعُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

١٠٤ ئەگەر پێیان بگوترێ کە :بێن بەرەولای ئەوەی خودا هەناردویەتە خوارەوەو بێن بەرەو لای پێغەمبەرێ ، ئێژن : ئێمە هەرئەو ئایینەمان بەسە کە باب و باپیرەکانمان لەسەری بوٚن؛ کە باب و باپیرانیشیان هیچ شتێکیان نەدەزانی و ڕێگەی ڕاستیان بەدی نەکرد!
١٠٥ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هوٚشتان بە خوٚتانەوەبێ ئەگەر ئێوە بەڕاستی دەگەڵی خوا بن و شارەزابن، لەڕێ لادەر زیانۆ پێ ناگەیێنن. هەموٚلاشوٚ دێنەوە بەر قاپی خودا؛ ئەوسا ئاگادارۆ دەکا کە ئاکارتان چلوٚن بوە.
١٠٦ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! هەرگا یەکێ لە ئێوە توٚشی مەرگ دێ و دەیەوێ وەسیەتێ بکا، با لە خوٚتان دوٚکەس - کە جێگەی بڕوابن - بێن و لێی ئاگاداربین. ئەر لە سەفەریشدا بوٚن و توٚشی بەڵای مەرگ هاتن، دوٚکەسی تر لە وەسیەت ئاگادار بکەن . ئەگەر لەو دوٚ شایەتانە بەگومان بوٚن، هەتا دوای نوێژ ڕایانگرن و ئەوسا دەبێ سوێندێ بخوٚن کە: بەخودا ئێمە دینمان بە ماڵی دنیا نافروٚشین و شایەتیەکی کە دەبێ بوٚ خودا بیدەین، نامانەوێ نەیدرکێنین؛ با قازانجی ئەو ڕاستی نەدرکانەشمان بە خزمانی خوٚمان بگا. ئەگەر ئێمە لە درکاندنی بەڕاستی وەسیەتەکە - کە دەبێ بوٚ خودای بێژین - خوٚ ببوێرین، ئێمە پێی تاوانبارببین.
١٠٧ ئەگەر دەرچوٚ کە دوٚشایەتەکەی پێشو خوٚیان تاوانبارکردوە، ئەوساکە دوٚشایەتی تر - کە لەودوانە نزیکتر لە مردوەکەبن - بێنەپێش و سوێندێ بخوٚن کە: بەخودا ئەو شایەتی ئێمە دەیدەین، لە شایەتی دوەکانی پێشوٚ ڕاست ترەو ئەگەر لە ڕاستی لابدەین، ئێمە لە ناهەق کارانین.
١٠٨ ئەم شێوەیە بوٚ باش دەرکەوتنی ڕاستی نزیکترە؛ کە شایەتەکان دەترسن بە سوێندی ئەوانی دیکە، ئەو سوێندەی کە خواردویانە بەسەریاندا بدرێتەوەو لێیان هەڵوەشێنێتەوە. ئەشێ لە خوا ترسوٚ هەبێ و چی دەیبیسن بیگرنەگوێ. خودا لە فەرمان خوٚبوێران شارەزای ڕاستەڕێ ناکا.

۞ يَوۡمَ يَجۡمَعُ ٱللَّهُ ٱلرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَآ أُجِبۡتُمۡۖ قَالُواْ لَا عِلۡمَ
لَنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ١٠٩ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ
ٱذۡكُرۡ نِعۡمَتِي عَلَيۡكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ إِذۡ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ
ٱلۡقُدُسِ تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗاۖ وَإِذۡ عَلَّمۡتُكَ
ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَۖ وَإِذۡ تَخۡلُقُ
مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ بِإِذۡنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيۡرَۢا
بِإِذۡنِيۖ وَتُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ تُخۡرِجُ
ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ كَفَفۡتُ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذۡ
جِئۡتَهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ
مُّبِينٞ ١١٠ وَإِذۡ أَوۡحَيۡتُ إِلَى ٱلۡحَوَارِيِّـۧنَ أَنۡ ءَامِنُواْ بِي
وَبِرَسُولِي قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّنَا مُسۡلِمُونَ ١١١ إِذۡ قَالَ
ٱلۡحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ هَلۡ يَسۡتَطِيعُ رَبُّكَ أَن
يُنَزِّلَ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِۖ قَالَ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ ١١٢ قَالُواْ نُرِيدُ أَن نَّأۡكُلَ مِنۡهَا وَتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُنَا
وَنَعۡلَمَ أَن قَدۡ صَدَقۡتَنَا وَنَكُونَ عَلَيۡهَا مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ١١٣

١٠٩ رۆژێ کە خوا گش پێغەمبەرەکانی خۆی کۆوەدەکاو ئێژێ: بێژن چۆنتان بە دەنگەوەهاتن؟ ئێژن: ئێمە هیچ ئاگاداریمان نیە، هەر تۆ لە هەمۆ نەدیاران ئاگاداری.

١١٠ [ئەودەمەشتان با لەبیربێ کە] خوا گوتی: ئەی عیسای فرزەندی مەریەم! وەبیرەخۆتی بێنەوە چەندم چاکە دەربارەی خۆت و دایکت کرد؟ من گیانی هەرەپیرۆزم ناردە یاریت، لە سەر بێشکەو بەگەورەییش دەت‌توانی خەڵک بدوێنی. من لە لایەنی خۆمەوە فێری کتێب و کارزانی و تەورات و ئینجیلم کردی. ئەوساکەشْت هەر لەبیربێ کە لە حەڕی بەئیزنی من شێوەی مەلێکت چێ‌کردو فوت تێکردو بەئیزنی من بۆ بە باڵدارێک و دەفڕی. دیسان هەر بەئیزنی من بو تۆ کوێرەکانی زگماک و نەخۆشینی بەڵەکیت خۆش دەکردەوەو بەئیزنی من مردوشْت زیندۆکردەوە. ئەودەمانەش کە پاش ئەوهەمو نیشانە ئاشکرایەی کە پێم دابوی، هاتیە ناو بەرەی ئیسرائیل، نەمهێشت زیانت لێبدەن. ئەو کەسانەی کە بڕوایان پێت نەهێنا، دەیانگوت: ئەو نیشانانە هەمۆ جادوی ئاشکرانو هیچی‌تر نین.

١١١ ئەو کاتەش من - هەر بە هیمای تایبەتی خۆم - حەواریەکانم تێگەیاند: دەبێ بڕواو بە من هەبێ و بە پێغەمبەرەکەی منیش باوەڕبکەن. گوتیان: خوایە! تۆ شایەت‌بە کە بڕوامان پێ‌هێنای و هەر ملکەچی فەرمانی تۆین.

١١٢ کاتێ حەواریەکان گوتیان: ئەی عیسای فرزەندی مەریەم! ئەرێ پەروەرندەکەی تۆ لەدەستی دێ کە خوانێکمان لەحەواوە بۆ بنێرێ؟ گوتی: ئەگەر باوەڕیتان بە خوا هەیە لێ بترسن.

١١٣ گوتیان: ئێمە گەرەکمانە لە خوانی ئاوا بخۆین و دڵنیابین و باوەڕکەین کە هەرچی پێت گوتین ڕاستە؛ ئێمەش بێینە پاڵ ئەوانەی کە شایەتی بۆ تۆ دەدەن.

١١١- هیما: ئیشارەت، ئاشیرەت.

قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ ٱللَّهُمَّ رَبَّنَآ أَنزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِّأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةً مِّنكَ وَٱرْزُقْنَا وَأَنتَ
خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ ٱللَّهُ إِنِّى مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَن يَكْفُرْ بَعْدُ
مِنكُمْ فَإِنِّىٓ أُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا لَّآ أُعَذِّبُهُۥٓ أَحَدًا مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١١٥﴾
وَإِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِى
وَأُمِّىَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ قَالَ سُبْحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِىٓ أَنْ
أَقُولَ مَا لَيْسَ لِى بِحَقٍّ إِن كُنتُ قُلْتُهُۥ فَقَدْ عَلِمْتَهُۥ تَعْلَمُ مَا فِى
نَفْسِى وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا
قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَآ أَمَرْتَنِى بِهِۦٓ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ وَكُنتُ
عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِى كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ
عَلَيْهِمْ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ
وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ ٱللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ
يَنفَعُ ٱلصَّٰدِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ
خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا رَّضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾
لِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌۢ ﴿١٢٠﴾

١١٢ عیسای کوڕی مەریەم گوتی: ئەی خودای پەروەرندەمان! لەوحەوایە تۆ
خوانێکمان بۆ بەڕێ کە، کە بۆ هەوەڵ و دواییمان جێژنەیەک بێ و
نیشانەیەک بێ لە تۆڕاو لە ڕۆزی بێ بەشمان مەکە. تۆ چاکترین
ڕۆزی دەری.
١١٥ خودا گوتی: من بۆ ئێوەی بەڕێ دەکەم؛ هەرکەس دوایە لە ئێوە
حاشایەبکا، جەزرەبەیەکی وای دەدەم کە تا ئێستا لەناو خەڵکی
دنیایەدا هیچ کەسێکم ئاوا جەزرەبەنەدابێ.
١١٦ ئەو کاتەش کە خودا گوتی: ئەرێ عیسای کوڕی مەریەم! تۆ گوتۆتە بەو
مەردمە - غەیرەز خودا - دەبێ ئێوە منو دایکم وەک دۆخودا
بپەرستن؟ گوتی: پاکیو بێعەیبی هەر شیاوی تۆیە، من ڕێم ناکەوێ
هیچ شتێ جگە لە ڕاستی ببێژم. ئەگەر ئەوقسەم کردبا خۆت دەتزانی.
هەرچیەکیشم بە ناخی دڵدا ببۆرێ، تۆ دەیزانی؛ تەنیا منم کە دەربارەت
هیچ نازانم؛ هەر تۆ لەهەمۆ نەدیاران ئاگاداری.
١١٧ تۆ چۆنت فەرمان بەمندا، منیش هەر ئەوەم ڕاگەیاند. گوتم: خودا
بپەرستن کە ئەمنیشو ئێوەشی پەروەراندوە. هەتا لە ناو ئەوانیش بۆم،
ئاگادارو چاوەنۆڕی باوەڕیان بۆم؛ لەوساشەوە کە منْت بۆ خۆت بردەوە،
بۆخۆت هەر ئاگاداریان بوی. دیاریشە خۆت لە هەمۆشت ئاگاداری.
١١٨ گەر بتەوێ ئازاریان دەی، عەبدی خۆتن؛ گەر بشتەوێ لێیان خۆش
بی، خۆت دەزانیو هەر بۆخۆتی کە دەستەڵاتتْ بەدەستەو لەکارزانی.
١١٩ خودا گوتی: ئەمرۆ ڕۆژێکە ڕاستەکان ڕاستیەکەیان بەهرەیان پێ
دەگەیێنێ. ئەوان باغاتێکیان دەبێ جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتا سەر
هەر لەوێ دەبن.
١٢٠ عاسمانەکانو زەمینو هەرچی لە ناویاندا هەیە - گش لە گش - موڵکی
خودایەو هەر خودایە لەسەر هەمۆشت توانایە.

سُورَةُ الأَنۡعَامِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ
وَٱلنُّورَۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِي
خَلَقَكُم مِّن طِينٖ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلٗاۖ وَأَجَلٞ مُّسَمًّى عِندَهُۥۖ ثُمَّ أَنتُمۡ
تَمۡتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِي ٱلۡأَرۡضِۖ يَعۡلَمُ سِرَّكُمۡ
وَجَهۡرَكُمۡ وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ
ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدۡ كَذَّبُواْ بِٱلۡحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُمۡۖ فَسَوۡفَ يَأۡتِيهِمۡ أَنۢبَٰٓؤُاْ مَا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٥﴾ أَلَمۡ
يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَا لَمۡ
نُمَكِّن لَّكُمۡ وَأَرۡسَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡهِم مِّدۡرَارٗا وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَنۡهَٰرَ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم بِذُنُوبِهِمۡ وَأَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا
ءَاخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوۡ نَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ كِتَٰبٗا فِي قِرۡطَاسٖ فَلَمَسُوهُ بِأَيۡدِيهِمۡ
لَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿٧﴾ وَقَالُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ
عَلَيۡهِ مَلَكٞۖ وَلَوۡ أَنزَلۡنَا مَلَكٗا لَّقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾

ئەنعام

وەناوی خوداکەی کە کەلاَنی دەوکاوولۆقانە

١٦٥ ئایەت

١ پەسن و سوپاس بۆ خودایێ کە ئاسمانان و زەمینی چێ کردوەو تاریکایی و
رۆناکاییش ئەو پەیدای کرد. ئەو کەسانەش کە حاشایان لە
پەروەرندەیان هەیە، دێن لەپاشان شەریکی بۆ پەیدادەکەن.
٢ ئەو خودایەی کە ئێوەی لە قورِ چێ‌کردو ماوەی ژینی بۆ داناون.
ئەوکاتەشی بریارداوەو ناوی‌ناوە [کە لەژیان بێ‌بەش دەبن]. کەچی ئێوە
دیسانەکە هەر دوّدلْن.
٣ لە ئاسمانان و زەمیندا خوا هەر ئەوەو لە نهێنی و ئاشکراتان ئاگادارەو
هەرکارێک بیکەن دەیزانێ.
٤ هەرنیشانەیەک لەلایەن خوای پەروەرێنیانەوە بێ و بێتەلایان، ئیللا هەر
حاشای لێ دەکەن و خۆیانی لێ دەبوێرن.
٥ ئەوا وەختێ ئەم راستەشیان بۆ هات، بروایان پێ نەکرد. لە دوارِۆژدا
ئەوانە ئاگادار دەبن لەوشتانەی ئێستا گەپی خۆی پێ دەدەن.
٦ ئاخۆ ئەمەندە نازانن کە ئێمە لەپێش ئەواندا چەندین بەرەمان قرِ کردن؟
ئەو دەستەلاَتەش لەم زەمینە بەوانمان دابوُ، بەمانمان نەداوە. لە
حەواوە کەیکەم و شەستەرەهێلّە بارانەمان بۆ باراندن و وامان کرد کە
لەسەر روبارەکان دەژیان. کەچی هێند نافەرمانیان کرد قرِمان کردن و
لەپاش ئەوان - لەجێی ئەوان - بەرەی ترمان دامەزراندن.
٧ ئەگەر ئێمە لەسەر کاغەز نامەیەکمان بۆ تۆ ناردبایە خوارەوەو بە دەست
هەلّیان گلۆفیبا، ئەوانەی خودانەناسن هەر دەیانگوت: ببێ و نەبێ جادوُ
نەبێ چی‌تر نیە.
٨ ئەوا دەشلّێن: ئەدی بۆچی خوا فرشتەی بۆ ئەو نەناردە خوارەوە؟ ئەگەر
ئێمە فرشتەشمان بناردایە، بێ‌سۆ کارلەکار دەترازاو هیچ مۆلّەتیان پێ
نەدەدرا.

٢-چێ‌کردن: دروُستکردن. ٧-هەلْ‌گلۆفتن: لەدەستا گوُشین و فلیَقاندنەوە.

وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَٰهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا
يَلْبِسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِٱلَّذِينَ سَخِرُوا۟ مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾
قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ ٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ قُل لِّمَن مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قُل لِّلَّهِ ۚ
كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿١٢﴾ ۞ وَلَهُۥ مَا سَكَنَ فِى ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ
﴿١٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ
وَلَا يُطْعَمُ ۗ قُلْ إِنِّىٓ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ ۖ وَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّىٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ
رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَّن يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ
رَحِمَهُۥ ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ
فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

۹ خۆ ئەگەر راسپاردەمان فرشتەش با، هەر دەبۆ جلکی پیاوێکی دەبەربکەین و ئەوجلەی ئەوان دەیپۆشن ئەو پۆشیبای.

۱۰ بەگەلێک لە پێغەمبەرانی بەرلەتۆ، رشخەن کراو رشخەنکەران تۆشی کارەکەی خۆیان بۆن.

۱۱ بێژە: ئێوە لەم زەمینە گەشتێ بکەن، تا بزانن دوارۆژی بێباوەڕەکان بە کوێ گەیشت.

۱۲ بێژە: هەرچی لە ناوی عاسمانەکان و زەمینداية، ماڵی کێیە؟ بێژە: هەمۆ بۆ خودايە. خودا لەسەر خۆی نۆسیوە کە دەبێ خاوەن بەزەبێ. دیاریشە لە رۆژی قیامەت - کە بێگومانە هاتنی - گشتو لێک کۆدەکاتەوەو ئەوکەسانەی گیانی خۆیان دۆڕاندوە ئەوانن بڕواناهێنن،

۱۳ بۆ ئەویشە هەرشتێکی لە شەوگارو لە رۆژێدا، هەدا دەداو هەرخۆی بیسەرو زانایە.

۱۴ بێژە: ئاخۆ دەتانەوێ غەیرەز خودا هیچ کەسیتر بە سەرووەری خۆ بزانم، کە ئاسمانان و زەمینی داهێناوەو رۆزی بە زیندەوەر دەداو خۆی لە بژیو بێنیازە؟ بێژە: فەرمان بە من درا کە یەکەمین بەرفەرمان بم. سا تۆ قەت لەوانە مەبە شەریک بۆ خودا پەیدا کەی.

۱۵ بێژە: ئەگەر نافەرمانی خودای پەروەرێنم بکەم، لە ئازاری رۆژە هەرەدژوارەکەی پرمەترسی، ترسم هەیە.

۱۶ ئەوێ رۆژێ خوا لە هەرکەسێ وازبێنێ، ئەوە دیارە وەبەر بەزەیی خستوە؛ ئەمکارەش رزگاریەکی ئاشکرایە.

۱۷ ئەگەر خودا بەڵایەکت بەسەربێنێ، بەغەیرەز خۆی کەس لەسەرتی وەلانابا. گەر بەچاکەشت وەخوێنێ، هەر خۆیەتی هەموکارێکی پێدەکرێ.

۱۸ هەر خوداشە لەسەر هەمۆ عەبدەکانی دەستی دەڕواو هەر بۆخۆیەتی کارزانەو ئاگادارە.

۱۳- هەدادان: ئارامگرتن، داسەکنان.

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَٰدَةً ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ شَهِيدٌۢ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِىَ إِلَىَّ هَٰذَا
ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ
ءَالِهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُل لَّآ أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ وَإِنَّنِى بَرِىٓءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ
أَبْنَآءَهُمُ ۘ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ
﴿٢١﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ أَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ
ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ وَٱللَّهِ
رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ
عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِن يَرَوْا۟ كُلَّ ءَايَةٍ
لَّا يُؤْمِنُوا۟ بِهَا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوكَ يُجَٰدِلُونَكَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ
إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِن
يُهْلِكُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ
فَقَالُوا۟ يَٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾

۱۹ بێژە: شایەتی دانی کێ لە هەمو شایەتی دانێک گرینگترە؟ بێژە: خودا شایەتە لە نێوانماندا؛ ئەو قورئانە ئەو بەخەڵات بۆ منی ناردە خوارەوە، تا بەهۆی ئەو ترس وەبەر ئێوە بنێم و هەرکەسێکیش کە پێدەگا. ئێوە شایەتی دەدن کە وەل خودا چەند خودایەکی تریش هەیە؟ بێژە: من شایەتی نادەم. بێژە: خودا هەر یەکێکەو من لە شەریک بۆ خوادانانی ئێوە دورو بێزارم.
۲۰ ئەهلی کتێب هەر وەک کوڕەکانی خۆیان باش دەناسن، پێغەمبەریش وا دەناسن. ئەوانەی خۆیان تۆشی خوسار کردۆە، بڕواناکەن.
۲۱ کێی وا هەیە لەوکەسانە ناهەقتربێ کە درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستن یا بە نیشانەکانی خوا باوەڕناکەن؟ دیاریشە هەرکێ ناهەق بێ، ڕزگارنابێ.
۲۲ ڕۆژی قیامەت کە گشتیان کۆدەکەینەوە، بەو کەسانەی کە شەریکیان بۆ خودا پەیدا کردبو، ئێژین: کوانێ بە خەیاڵ دەوگوت شەریکن دەگەڵ خودا؟ دە بیانهێنن.
۲۳ جائەوکاتە هیچ عوزرێکیان نابێ غەیرەز ئەوە بێژن: سوێند بە خودا کە ئێمەی پەروەراندوە؛ ئێمە هەرگیز هیچ شتێکمان نەکردۆتە شەریکی ئەو.
۲۴ بڕوانە چۆن درۆ لەسەر خۆشیان دەکەن! ئەوشتانەش کە ئەوان بە درۆ دەیانگوت، لەبەین چۆن.
۲۵ ئی‌وایان لە ناودا هەیە گوێت پێدەدا. بەڵام ئێمە پەردەیەکمان بەسەر دڵیان هەڵکێشاوە کە تێت نەگەن، گرانایی‌شمان خستۆتە ناو گوێچکەیان کە [نەبیسن]و هەرنیشانەیەک ببینن باوەڕناکەن. ئی‌واش هەیە کە دێنەلات جوابەجەنگیت دەگەڵ دەکەن؛ ئەو کەسانەی خوانەناسن ئێژن: ئەمە چیرۆکی پێشینەکانەو چیترنیە.
۲۶ هەر ئەوانە ناهێڵن خەڵک بێنەلای و بوخۆشیان خۆی لێ دۆردەگرن. ئەم کەسانە بەبێ ئەوەی هەستی پێ‌بکەن هەر بۆ خۆیان لەبەین دەبەن.
۲۷ ئەگەر ئەوسا بیانبینی کە لەسەر لێواری ئاگر ڕاگیراون، ئێژن: خۆزی دیسان دەیانگێڕاینەوە، ئەوسا بە نیشانەکانی پەروەرندەن بڕوامان دەکردو ئێمەش لە ڕیزی باوەڕداران بۆین.

بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ
وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا
بِالْحَقِّ ۚ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ
﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ
عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا
لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ
وَلَٰكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ
رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا ۚ
وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِن نَّبَإِ الْمُرْسَلِينَ
﴿٣٤﴾ وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِيَ
نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُم بِآيَةٍ ۚ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ ۚ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

٢٨ ڕاستیش ناکەن، تەنیا هەر ئەوەیان بۆ ئاشکرابوە کەلەپێشا لەدڵدا حاشاریان دابو. ئەگەر بشگەڕابانەوە، ئەوکارانەی کە پێیان دەگوترا مەیکەن، هەر دەیانکرد. ئەمانە هەر درۆزنن.
٢٩ گوتیشیان: جگە لەم ژینەی سەر دنیامان چیتر نیەو ئێمە زیندونابینەوە.
٣٠ گەر بیان دۆنی لەوکاتەدا کە لە هەمبەر پەروەرێنیان ڕاگیراون، پێیان ئێژێ: ئاخۆ ئەمەو پێ ڕاست نەبو؟ ئێژن: بەڵێ، سوێندەکە بە پەروەرندەن ڕاستی ڕاستە. ئێژێ: دە ئازار بچێژن بۆ ئەو حاشایەی دەتانکرد.
٣١ ئەوکەسانە زیانمەند بۆن کە هیچ باوەڕیان نەدەکرد، دێنە بەر بارەگای خودا. تا ئەوساتەی لەپڕ سەلایان لێ ڕابو. ئیتر ئەوسا لەحاڵێکدا کۆڵەپشتی باری گرانی گوناهیان لەسەر پشتە، هەر ئاخ و داخ و پەکیانە؛ ئێژن: حەیفێ ئێمە چەندن درێغی کرد. سابزانە چەند بارەکەیان گران و نالەبارە.
٣٢ ژینی دنیا جگە لە گاڵتەو گەپ نیەوماڵی ئەولا بۆ ئەوانەی لەخواترس و خۆپارێزن زۆر چاکترە. دەسا بۆ دەبێ تێ نەگەن؟!
٣٣ ئێمە دەزانین ئەو قسەی ئەوان دەیکەن بۆت دەبێتە هۆی دڵتەنگی. خۆ ئەوانە تۆ وەدرۆ ناخەنەوە؛ لەڕاستیدا ئەوناهەقیکارانە لەنیشانەکانی خودایە حاشادەکەن.
٣٤ فرە لە پێغەمبەرانی بەرلەتۆش - هەر وەک ئێستەی تۆ - بە درۆزن ژمێراون. وێڕای باوەڕپێ نەکران و ئازاردانیش، هەروا خۆڕاگر ماونەوە؛ هەتاکۆیارمەتی ئێمەیان پێ گەییشت. سۆزی خوداش بەهیچکەسێک ناگۆڕدرێ و دیاریشە تۆ دەنگ و باسی پێغەمبەرانت زانیوە.
٣٥ ئەگەر تۆ لەلات گران دێ کە بە دەنگتەوە نەهاتۆن، سا ئەگەر لەتواناتدایە، ڕەهۆڵێکی لەم زەمینەدا بکۆڵە، یان پەیژەیەک کە پێی هەڵچی بۆ ئاسمان و بەڵگەیەکی پتەو بۆ ئەمانە بێنە [بڕوات پێ بکەن]. ئەگەر خوا خۆی مەیلی لێ با، هەمویانی شارەزای ڕاستەڕێ دەکرد. ئیتر ناشێ تۆ لە ڕێزەی نەزانان بی.

٣١-لێ ڕابۆن: هەستان، بەرزەوەبۆن. ٣٤-سۆز: پێمان، گفت.

۞ إِنَّمَا يَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسۡمَعُونَۘ وَٱلۡمَوۡتَىٰ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ ثُمَّ إِلَيۡهِ
يُرۡجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قُلۡ إِنَّ ٱللَّهَ
قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يُنَزِّلَ ءَايَةٗ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا
مِن دَآبَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا طَٰٓئِرٖ يَطِيرُ بِجَنَاحَيۡهِ إِلَّآ أُمَمٌ أَمۡثَالُكُمۚ
مَّا فَرَّطۡنَا فِي ٱلۡكِتَٰبِ مِن شَيۡءٖۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ يُحۡشَرُونَ ﴿٣٨﴾
وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا صُمّٞ وَبُكۡمٞ فِي ٱلظُّلُمَٰتِۗ مَن يَشَإِ ٱللَّهُ
يُضۡلِلۡهُ وَمَن يَشَأۡ يَجۡعَلۡهُ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٣٩﴾ قُلۡ
أَرَءَيۡتَكُمۡ إِنۡ أَتَىٰكُمۡ عَذَابُ ٱللَّهِ أَوۡ أَتَتۡكُمُ ٱلسَّاعَةُ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ
تَدۡعُونَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلۡ إِيَّاهُ تَدۡعُونَ فَيَكۡشِفُ مَا
تَدۡعُونَ إِلَيۡهِ إِن شَآءَ وَتَنسَوۡنَ مَا تُشۡرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ
إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ فَأَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَتَضَرَّعُونَ
﴿٤٢﴾ فَلَوۡلَآ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَا تَضَرَّعُواْ وَلَٰكِن قَسَتۡ قُلُوبُهُمۡ
وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا
نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِمۡ أَبۡوَٰبَ كُلِّ شَيۡءٍ
حَتَّىٰٓ إِذَا فَرِحُواْ بِمَآ أُوتُوٓاْ أَخَذۡنَٰهُم بَغۡتَةٗ فَإِذَا هُم مُّبۡلِسُونَ ﴿٤٤﴾

٣٦ هەر ئەوانە گوێت لێدەگرن کە دەبیسن. مردووەکانیش خوا زیندوویان دەکاتەوەو پاشان گشتیان بۆ لای خۆی دەگەڕێنەوە.
٣٧ ئێژن: بۆچی نیشانێکی لە لایەن پەروەرندەیڕا بۆ نەهاتۆتە خوارەوە؟ بێژە: خودا توانای هەیە هەر بەڵگەیەک [خۆی حەزبکا] بەڕێی‌بکا؛ بەڵام ئەوانە زۆربەیان لێ‌نەزانن.
٣٨ هەر زیندەوەرێ لە عەرزا تەڤگەڕیەتی‌و هەر مەلێ بە باڵان دەفڕێ، هەمۆیان کۆمەڵانێکن وەکۆ ئێوە. ئێمە لەناو ئەم کتێبە هیچ شتمان هەڵنەبواردوە؛ لەدوارۆژیش گش ئەمانە لەلای پەروەرندەی خۆیان کۆوەئەکرێن.
٣٩ ئەو کەسانەی کە نیشانانی ئێمەیان بەدرۆزانی، کەڕو لاڵن‌و لە تاریکیدا خول دەخۆن. خودا بە کەیفی خۆی دەکا، لە هێندێکان ڕێ دەگۆڕێ‌و هێندێکانیش دەخاتە سەر ڕاستەڕێ‌یە.
٤٠ بێژە: ئەگەر خوا بەڵایەکۆ بۆ بنێرێ یان ڕۆژی سەڵاو لێ ڕابێ، ئاخۆ ئەوسا غەیرەز خودا هانا بۆ کەسی‌تر دەبەن؟ ئەگەر ڕاستن، ڕاستی بلێن.
٤١ نەخێر، ئەوسا هەر هانا بۆ خودا دەبەن. ئەگەر خودا خۆی حەزبکا، بەڵاتان لەسەر لادەباو ئەوشتانەتان لەبیردەچێتەوە کە[ئێستا] بە شەریکی خودایان دەزانن .
٤٢ ئێمە بۆ سەر گەلێک لە گەلانی پێش تۆش [پێغەمبەرمان] بەڕێ‌کردۆن. [ئەوکەسانەی یاغی دەبۆن] تۆشی بەڵاو نسیبەتانمان دەکردن، تابەشکێکو لەبەرمان بلاڵێنەوە.
٤٣ دەیسا بۆچی کە بەڵاشمان بەسەرهێنان، لەبەرمان نەپاڕانەوە؟ بەڵام ئەمان دلڕەش بونو ، شەیتانیش کارەکانیانی وا لەبەر ڕازاندبۆنەوە [کە هەر لەسەر حاشایە مان].
٤٤ جا وەختێ ئەوهەمۆ ئامۆژگاریانەیان - کە کرابۆن - لەبیرەوچۆ، هەمۆ دەرگای بەختەوەرین بۆکردنەوە هەتا کەوتنە خۆشی‌و شادی ؛ ئەوسا لەپڕو نەکاوێک بەر تۆڕەیی خۆمان خستن‌و هەمۆ ناهومێد مانەوە.

فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ۚ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾
قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ ٱللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَٰرَكُمْ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم
مَّنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِهِ ۗ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ
ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ
بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا
نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
يَمَسُّهُمُ ٱلْعَذَابُ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمْ
عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ إِنِّى مَلَكٌ ۖ
إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ ۚ
أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنذِرْ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحْشَرُوٓا۟
إِلَىٰ رَبِّهِمْ ۙ لَيْسَ لَهُم مِّن دُونِهِۦ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ
﴿٥١﴾ وَلَا تَطْرُدِ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُۥ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ
عَلَيْهِم مِّن شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾

٤٥ ئیتر ئەوسا ئەوکەسانەی پیشەیان هەر ناهەقی بو، دوابڕاوبوّن و سپاس بۆ
خوای ڕاهێنەری هەموّ دنیا.
٤٦ بێژە: بەمن بێژن ئەگەر خوا هەستی گوێ و سۆمای چاوتان لێ بستێنێ و
لەسەر دڵگەلیشتانەوە مۆردابنێ، کێ دەتوانێ - بەدەر لە خوا-
بۆداتەوە؟ دە بڕوانە ئێمە چلۆن نیشانەکان بۆ ئەوان شیدەکەینەوە؛
هێشتا هەر خۆی لێ دەبوێرن.
٤٧ بێژە: بەمن بێژن ئەگەر بەڵای خودا لەپڕێک و بە نهێنی یان بە تەرزێکی
ئاشکرا، تۆشتان ببێ، جیا لەوانەی غەدرێ دەکەن کێ قڕ دەبێ و
تێدادەچێ؟
٤٨ هەر پێغەمبەرێک دەنێرین پێی دەسپێرین مژدەدەرو ترسێنەر بێ؛ سا
هەرکەسێ بڕوای هێناو ئاکاری چاکی ڕەچاوکرد، نە هیچ ترسی لەسەر
هەیەو نە هیچ خەمێکیان دێتەبەر.
٤٩ ئەوانەوا نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ ئەژمارد، لە سزای ئەم نافەرمانیە،
گرفتاری ئازاردەبن.
٥٠ بێژە: من بە ئێوەم نەگوت: کلیلداری گەنجینەکانی خوا منم؛
نەشمگوتوە: لە نادیاران ئاگادارم؛ پێشم نەگوتون: فریشتەم. تەنها من
هەر ئەوە دەکەم کە خودا پێیڕاگەیاندوم. بێژە: ئاخۆ کوێرو چاوساغ وەکۆ
یەکن؟ دەیسا بۆ بیرناکەنەوە؟
٥١ بەم قورئانە تۆ ئەوانە بترسێنە، کە لە ڕۆژی کۆبوّنەوە لە قاپی
پەروەرندەیان نیگەرانن؛ کە لەو بەدەر نە هیچ دۆستیان گیردەکەوێ و
نە تکاکار؛ بەشکو لە خودا بترسن.
٥٢ ئەوکەسانە مەتۆرێنەو دەریانمەکە کە گش شەوەکی و ئێواران هانا دەبەنە
بەر خوای پەروەرێنیان و بۆ ڕەزای ئەو کۆشش دەکەن. تۆ هیچ کارت بە
کاری ئەوان نەداێ؛ ئەوانیش هیچ کاریان بەسەر تۆوە نیە. سا ئەگەر
ئەمانە دەرکەی، غەدرێکە لەخۆتی دەکەی.

٤٦- بۆداتەوە: پێتانی بداتەوە. ٥١- قاپی: درگا، بارەگا.

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ لِّيَقُولُوٓاْ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ
عَلَيۡهِم مِّنۢ بَيۡنِنَآۗ أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَعۡلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا
جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلۡ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۖ كَتَبَ
رَبُّكُمۡ عَلَىٰ نَفۡسِهِ ٱلرَّحۡمَةَۖ أَنَّهُۥ مَنۡ عَمِلَ مِنكُمۡ سُوٓءَۢا
بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ تَابَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَأَنَّهُۥ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٥٤﴾
وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِتَسۡتَبِينَ سَبِيلُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٥٥﴾
قُلۡ إِنِّي نُهِيتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۚ قُل لَّآ أَتَّبِعُ
أَهۡوَآءَكُمۡ قَدۡ ضَلَلۡتُ إِذٗا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿٥٦﴾
قُلۡ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبۡتُم بِهِۦۚ مَا عِندِي مَا
تَسۡتَعۡجِلُونَ بِهِۦٓۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ يَقُصُّ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ خَيۡرُ
ٱلۡفَٰصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُل لَّوۡ أَنَّ عِندِي مَا تَسۡتَعۡجِلُونَ بِهِۦ لَقُضِيَ
ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۗ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٨﴾
۞ وَعِندَهُۥ مَفَاتِحُ ٱلۡغَيۡبِ لَا يَعۡلَمُهَآ إِلَّا هُوَۚ وَيَعۡلَمُ مَا فِي
ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۚ وَمَا تَسۡقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعۡلَمُهَا وَلَا حَبَّةٖ
فِي ظُلُمَٰتِ ٱلۡأَرۡضِ وَلَا رَطۡبٖ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ﴿٥٩﴾

٥٣ ئێمە ئاوا گەرەکمانە هێندێ لەوان بە هێندێکان تاقی وەکەین، هەتا
بێژن: چلۆن خودا لەناوماندا هەر ئەمانەی وەبەر چاکەی خۆی خستوە؟
ئاخۆ خودا لەوان باشتر شوکربژێران ناناسێ؟
٥٤ هەرگا ئەوانە دێنەلات کە بە نیشانانی ئێمە بڕوادارن، پیان بێژە: دڵنیابن
پەروەرێنتان هەر خۆی لەسەر خۆی نوسیوە بەر بەزەیی خۆیتان بخا؛
دیارە خودا هەرکەسێکی لە ئێوە - لە نەزانی خۆی - کاری خراپی لێ
ڕۆداو پاشان پەشیمان بێتەوەو ئاکاری چاک ڕەچاوبکا، لە گوناحەکانی
دەبۆرێ و دلۆڤانە.
٥٥ ئێمە ئاوا نیشانەکانی خۆمانیان تەواو بۆ شی‌دەکەینەوەو دەمانەوێ
ڕێبازی تاوانباران ڕۆن ببێتەوە.
٥٦ بێژە: من ڕێم پێ‌نەدراوە کە لە خودا بتەکمەوەو ئەوشتانە بپەرستم کە
ئێوە دەیانپەرستن. بێژە: قەت من بە ئارەزوی ئێوە ناکەم. ئەگەر بێتو
شوێن ئارەزوی ئێوەکەوم، دیارە ڕێگەم گومکردوەو لەڕاستەڕێ
وەدەرکەوتوم.
٥٧ بێژە: وا من لەلایەن پەروەرێنمەوە، بەڵگەی پتەوم لەلایە؛ کەچی
ئەوەی لای‌منتان بەدرۆ دانا. ئەوەش ئێوە بۆی بەلەزن، هیچی لە
دەس مندا نیە. فەرمان هەر فەرمانی خوایەو هەر خۆی ڕاستیو بۆ باس
دەکا. چاکتر لێک جوداکەرەوەش هەر خۆیەتی.
٥٨ بێژە: ئەگەر ئەوشتەی داوای دەکەن‌و بۆی بەپەلەن بە دەس من‌با،
کاری نێوان من و ئێوە هەر لەزۆدا دوایی دەهات. هەر خوا باشتر
ناهەقی‌کاران دەناسێ.
٥٩ هەمۆ کلیلی نهێنی و بەرپیواران وا لای ئەوە؛ لە خۆی بەدەر هیچ کەسێ
ئاگای لێ نیەو هەرچی لەزریاو بەژدایە باش دەیزانێ؛ هیچ گەڵایەک لە
هیچ شوێنێ بێ زانینی ئەو ناوەرێ. هەرچی دەنکەو لەتاریکایی زەویداو
هەرچی تەڕە یان زوهایە، گشتی لەناو دەفتەرێکی ئاشکرایە.

٥٩-بەرپێوار: نادیار، داپۆشراو. **زوها:** وشک، زوا.

وَهُوَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِٱلنَّهَارِ ثُمَّ
يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰٓ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ
وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ
رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ
أَلَا لَهُ ٱلْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ ٱلْحَٰسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن
ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ تَدْعُونَهُۥ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَىٰنَا مِنْ هَٰذِهِۦ
لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنْهَا وَمِن كُلِّ كَرْبٍ
ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ ٱلْقَادِرُ عَلَىٰٓ أَن يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا
مِّن فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُم
بَأْسَ بَعْضٍ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾
وَكَذَّبَ بِهِۦ قَوْمُكَ وَهُوَ ٱلْحَقُّ قُل لَّسْتُ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ
نَبَإٍ مُّسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِىٓ
ءَايَٰتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا۟ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ
ٱلشَّيْطَٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ ٱلذِّكْرَىٰ مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٨﴾

۶۰ هەر خۆیەتی بە شەو هەستۆ لێ دەستێنێ و دەشزانێ لەناو ڕۆژا چیتان
کردوە. جا بە ڕۆژ ڕاودەپەڕێنێ، هەتا ماوەی دیاری کراو بەسەردەچێ.
لەپاشان دەچنەوە لای خۆی؛ ئەوسا ئاگادارتان دەکا کە لەپێشدا
چۆکردوە.
۶۱ هەرخۆیە دەستەڵاتدار بەسەرعەبدانیا. پاسەوانانێکیشتان بۆبەڕێ دەکا.
هەرگا وەختی مردنۆ دێ، پێمێردی خوا لە پێک هێنانی فەرمانی درێغ
ناکا.
۶۲ پاشان دەیانگەڕیننەوەبۆ لای خودا ،کە سەروەری راستەقینەی
هەمۆیانە. بابزانن فەرمان هەر بە دەستی ئەوەو زۆتر لە هەر
حیسابگەرێ بە حیسابی گش ڕادەگا.
۶۳ بێژە: کێ رزگارتان دەکا لە تاریکی بەژو دەریا؟ کە ئەوساکە بە نهێنیو بە
ئاشکرا لەبەری دەپاڕێنەوە: ئەگەر خودا ئەمجارەش رزگارمان بکا، هەر
شوکرانەی ئەو دەبژێرین.
۶۴ بێژە: خوا رزگارودەکا لەوتەنگانەو لە هەمۆ بەڵایەکی دیش؛ کەچی ئێوە
شەریکی بۆ پەیدادەکەن.
۶۵ بێژە: خودا توانای هەیە کە لەلای سەرۆتانەوە یان لەلای ژێرپاتانەوە
ئازارتان بۆ بەڕێبکا؛ یان بتانکاتە چەنددەستەو تێکتان بەرداو ئازار لە
یەکتر بچێژن. دە بڕوانە چۆن ئێمە نیشانەکانمان - جۆرەجۆرە -
بەومەردمە نیشان دەدەین، بەشکۆ ئەوانە تێ بگەن.
۶۶ هۆزەکەی تۆ ئەم قورعانی وا ڕاستیشیان پێ درۆیە. بێژە: خۆ من نەبۆمە
هەمەکارەتان.
۶۷ زۆر بە زۆ ئاگادارەبن کە هەر باسو خەبەرێک جێگەی خۆی هەیە.
۶۸ هەرگا ئەوانە دەبینی دەربارەی نیشانەکانمان خراپ دەدوێن، تۆ
ڕۆیان لێ وەربگێڕە تا باری قسە دەگۆڕنو قسە لەشتێکیتر دەکەن. گەر
وا ڕویدا شەیتان لەبیری بردیەوە، هەرگا وەبیرتهاتەوە ئیتر
وەل ناهەقیکاران ڕۆمەنیشە.

۶۱- پێمێرد: فریشتەی گیان‌گرتن، عیزرایل. ۶۸- ڕۆنیشتن: دانیشتن، رونان.

وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَيْءٍ وَلَٰكِن
ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ
دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۚ وَذَكِّرْ بِهِۦٓ
أَن تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيٌّ
وَلَا شَفِيعٌ وَإِن تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَآ ۗ أُوْلَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ أُبْسِلُواْ بِمَا كَسَبُواْ ۖ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ
أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُواْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَنَدْعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ
كَٱلَّذِى ٱسْتَهْوَتْهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِى ٱلْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُۥٓ أَصْحَٰبٌ
يَدْعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلْهُدَى ٱئْتِنَا ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلْهُدَىٰ ۖ
وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنْ أَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَٱتَّقُوهُ ۚ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى
خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۖ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن
فَيَكُونُ ۚ قَوْلُهُ ٱلْحَقُّ ۚ وَلَهُ ٱلْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ ۚ
عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

۶۹ ئەوانەی خودێترسن و خۆپارێزن، هیچ ئوباڵی ئەوانەیان لەستۆ نیە.
بەڵام دەبێ ئامۆژگاری [بۆ نالەبارەکان] بکەن، بەشکوّ لە خودا بترسن.
۷۰ تۆ وازبهێنە لەوانەی دینەکەیان بە گەمەو گاڵتە گرتووەو ژینی دنیا
تەواوێک لەخشتەی بردۆن. بەم قورئانە بیریان خەوە کە هەرکەسێک
بکەوێتە زیندانی بێدەرەتانی کردەوەی خۆی - لە خوا بەدەر - هیچ
کەسی دەهانای نایەو هیچ کەسیش تکای بۆ ناکا. هەرچی ماڵی دنیاش
هەبێ و لەلای ئەو بێ لە قەرەبوی خۆیدا بیدا، قبۆڵ ناکرێ. ئەوان لە
سۆنگەی ئەو کارەی کردۆیانەو بڕوایان بە خودا نەبوە، لە دۆزەهێ
دەرناکەون و ئاوی کوڵیو دەخۆنەوەو جەزرەبەی بەژانیان هەیە.
۷۱ بێژە: ئاخۆ گەرەکتانە - لە خوا بەدەر- هاوار بۆ شتانێک بەرین نە
زەرەرێکمان لێدەدەن، نە بەهرەیان بۆمان هەیەو لەپاش ئەوەی
شارەزای ڕاستەڕێگە بۆین، سەرلەنوێ پاشگەزبینەوە؟ هەروەک
ئەوەمان بەسەردێ کە شەیتان خەڵەتاندۆیەو لەسەر زەوی
سەرگەردانە. هێندێک هەواڵی وای هەیە کەپێی ئێژن: وەرەلامان لە
ڕێگەت شارەزادەکەین. بێژە: ڕێی ڕاست هەر ڕێگەی ڕۆبەخودایەو
فەرمان بە ئێمە دراوە خۆ بدەینە دەس ڕاهێنەری دنیایە.
۷۲ فەرموشیە دەبێ نوێژبکەن؛ ترسیشۆ لە خودا هەبێ؛ کە هەمۆتان لە لای
ئەو خڕدەکرێنەوە.
۷۳ هەر خۆیەتی بۆ ڕاستی، ئەم ئاسمانانەو زەمینەی بەرهەم هێناوە.
هەرڕۆژێکی بۆ دروست بۆنی هەرشتێ فەرمان بدا: ببە! دەبێ. قسەی
ڕاستەو لاری نیەو ئەوێ ڕۆژێ فۆ بە کەڵەشاخدا دەکرێ، تەنیا خۆی
دەستەڵات دارەو دیارو بەرپیوار دەزانێ و هەر خۆیەتی لەکارزان و
ئاگادارە.

۞ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ أَتَتَّخِذُ أَصۡنَامًا ءَالِهَةً إِنِّيٓ
أَرَىٰكَ وَقَوۡمَكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٧٤ وَكَذَٰلِكَ نُرِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ
مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلِيَكُونَ مِنَ ٱلۡمُوقِنِينَ ٧٥
فَلَمَّا جَنَّ عَلَيۡهِ ٱلَّيۡلُ رَءَا كَوۡكَبٗاۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ
لَآ أُحِبُّ ٱلۡأٓفِلِينَ ٧٦ فَلَمَّا رَءَا ٱلۡقَمَرَ بَازِغٗا قَالَ هَٰذَا
رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمۡ يَهۡدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلضَّآلِّينَ ٧٧ فَلَمَّا رَءَا ٱلشَّمۡسَ بَازِغَةٗ قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَآ
أَكۡبَرُۖ فَلَمَّآ أَفَلَتۡ قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ ٧٨
إِنِّي وَجَّهۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
حَنِيفٗاۖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٧٩ وَحَآجَّهُۥ قَوۡمُهُۥۚ قَالَ
أَتُحَٰٓجُّوٓنِّي فِي ٱللَّهِ وَقَدۡ هَدَىٰنِۚ وَلَآ أَخَافُ مَا تُشۡرِكُونَ بِهِۦٓ
إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّي شَيۡـٔٗاۗ وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًاۗ أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ٨٠ وَكَيۡفَ أَخَافُ مَآ أَشۡرَكۡتُمۡ وَلَا
تَخَافُونَ أَنَّكُمۡ أَشۡرَكۡتُم بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ عَلَيۡكُمۡ
سُلۡطَٰنٗاۚ فَأَيُّ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ أَحَقُّ بِٱلۡأَمۡنِۖ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٨١

٧٤ بیر لەوکاتەش بکەرەوە کە ئیبراهیم بە ئازەری ئاپی خۆی گوت: ئەتۆ بۆچی ئەوبتانە دەپەرستی؟ ئەمن تۆشو گەلەکەشت دەبینم لەڕێ لاۆداوە.

٧٥ [هەر ئەو دەمەش بو کە] ئێمە نیشانی ئیبراهیمن دا دامو دەزگای ئەم عاسمانانو زەمینە سەربە کێیە، تا لە ڕێزی باوەڕدارە ڕاستەکان بێ.

٧٦ کە شەوی بەسەردا هاتو تاریک داهات، ئەستێرەیەکی بەدی کرد. گوتی: ئەمە پەروەرێنمە. هەر کە لەبەر چاو ئاوابو، گوتی: هەرچی ئاوابێ خۆشم ناوێ.

٧٧ وەختێ کە دیتی مانگ هەڵات، گوتی: ئەمە پەروەرێنمە. کە ئەویش لەبەر چاو نەما، گوتی: ئەگەر پەروەرێنی ڕاستەقانیم خۆی شارەزاییم پێ نەڵێ، منیش لە گومڕایان دەبم.

٧٨ کاتێ دیتی وا خۆر لە کەل سەردەکەوێ، گوتی: ئەمە لەوانیتر مەزنترە، ڕەنگە پەروەرندەکەی من هەر ئەمە بێ. کە خۆریش کەوتە خۆرنشین، گوتی: گەلۆ! من لەوکارەۆ کە شەریکان بۆ خودانی من دەناسن، تەکیمەوە.

٧٩ وا من - بەدڵپاکی - روم کردە ئەوکەسە کە ئاسمانانو زەمینی داهێناوەو لەوانەنیم شەریکی بۆ پەیدادەکەن.

٨٠ هۆزەکەی لەسەر ئەم باسە شەڕو کێشەیان پێفرۆشت. گوتی: ئێوە چۆن دەگەڵ من دەربارەی خودایێکەوە کێشەدەکەن کە خۆی شارەزای کردوۆمو هیچ ترسێکم لەوانە نیە کە ئێوە دەیانکەنە شەریکی ئەو. هەرشتێکی پەروەرندەم حەزێبکا هەروا دەبێو زانستی پەروەرێنی من هەمۆشتی داگرتۆە. ئاخۆ ئێوە ڕانامێنن؟

٨١ جا چۆن دەبێ لەوبتانەی - کەئێوە دەیانپەرستن - ترسمهەبێ؟ کەچی ئێوە ترسۆ نیەو ئەوبتانە بە شەریکیخوادەزانن و هیچ بەڵگەیەکی پتەوتان بۆ نەهاتۆتەخوارەوە. ئەگەر ئێوە لە زانین هیچ بەشتان هەبا، دەتانزانی لەمن و لەنگۆ کامەلامان پتر شیاوی نەترسانە.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يَلۡبِسُوٓاْ إِيمَٰنَهُم بِظُلۡمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡأَمۡنُ
وَهُم مُّهۡتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلۡكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيۡنَٰهَآ إِبۡرَٰهِيمَ عَلَىٰ
قَوۡمِهِۦۚ نَرۡفَعُ دَرَجَٰتٖ مَّن نَّشَآءُۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ﴿٨٣﴾
وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ كُلًّا هَدَيۡنَاۚ وَنُوحًا
هَدَيۡنَا مِن قَبۡلُۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ وَأَيُّوبَ
وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٨٤﴾
وَزَكَرِيَّا وَيَحۡيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلۡيَاسَۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٥﴾
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَٱلۡيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطٗاۚ وَكُلّٗا فَضَّلۡنَا عَلَى
ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡ وَإِخۡوَٰنِهِمۡۖ وَٱجۡتَبَيۡنَٰهُمۡ
وَهَدَيۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهۡدِي
بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۚ وَلَوۡ أَشۡرَكُواْ لَحَبِطَ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ وَٱلنُّبُوَّةَۚ
فَإِن يَكۡفُرۡ بِهَا هَٰٓؤُلَآءِ فَقَدۡ وَكَّلۡنَا بِهَا قَوۡمٗا لَّيۡسُواْ بِهَا بِكَٰفِرِينَ
﴿٨٩﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۖ فَبِهُدَىٰهُمُ ٱقۡتَدِهۡۗ قُل لَّآ
أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًاۖ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٠﴾

۸۲ ئەو کەسانەی بڕوایان بە خودا هێناوە بڕواکەیان تێکەڵی ناحەقی نەکرد، دڵنیایی بۆ ئەوانەو شارەزای ڕای خودا ئەون.
۸۳ ئەمانە چەند بەڵگەیەک بۆن کە دابۆمانە ئیبراهیم، کە بەرانبەر بە هۆزی خوی ڕابوەستێ. هەرکەسێ ئێمە حەزبکەین پلەی ڕێزی بالآدەبەین؛ بێگومانە پەروەرندەت لەکارزان و ئاگادارە.
۸۴ ئێمە ئیسحاق و یەعقوبمان هەر بەو بەخشی و هەمۆلامان شارەزای ڕای خۆمان کردو، لەپێش ئەواندا نۆحیشمان بەرەو خۆمان ڕێ نیشانداو لەناو زاروزێچی ئەودا داودو سولەیمانیش و ئەییوب و یۆسف و مۆساو هارۆنمان خستە سەرڕێگا. ئێمە ئاوا پاداشی باش بە کارچاکان دەدەینەوە.
۸۵ هەروەها زەکەریاش و یەحیاو عیسا، وێڕای ئەلیاس؛ هەمۆیان لە مێرخاسان بۆن.
۸۶ ئیسماعیل و ئەلیەسەع و یۆنس و لۆتیش هەروەها؛ سەرلەبەریانمان لە خەڵکی سەرزەمینێ، زێدەتر قەدر لێناوە.
۸۷ لەباب و کاڵ و عەولادو برایانیان، بڕێکیانمان سەرخستن و شارەزای ڕایڕاسمان کردن؛
۸۸ ئەم شارەزایی کردنە لەلای خوایە. لە هەرکەسێ لە عەبدانی مەیلی لێبێ، بەرەوخۆی ڕێی نیشان دەدا. خۆئەگەر شەریکیان بۆخوا پەیداکربا، کردەوەیان سەرپاکی بەفیڕۆ دەچۆ.
۸۹ ئەوانە کەسانێک بون کە کتێبی خۆمان پێدان و لە کارزانیمان ڕاهێنان و کردمانن بە پێغەمبەر؛ گەر ئەمانە لێیان بکەونە حاشایە، ئێمە ئەوکارە دەدەینە کۆمەڵێوا کە بڕوایان پێیان هەبێ و هیچگا حاشایان لێنەکەن.
۹۰ ئەوانە کەسانێک بۆن کە خودا ڕێنمونی کردن؛ تۆش هەر لە شوێن ئەوان بڕۆ! بێژە: خۆ من هیچ پاداشێکم لێو ناوێ، ئەم قورئانە هەر تەنیا ئامۆژگاریەکە بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.

وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ إِذْ قَالُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍ ۗ
قُلْ مَنْ أَنزَلَ ٱلْكِتَٰبَ ٱلَّذِى جَآءَ بِهِۦ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ ۖ
تَجْعَلُونَهُۥ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعُلِّمْتُم مَّا لَمْ تَعْلَمُوٓا۟
أَنتُمْ وَلَآ ءَابَآؤُكُمْ ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِى خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾
وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ
أُمَّ ٱلْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۖ
وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى
ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِىَ إِلَىَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَىْءٌ وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ
مِثْلَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِى غَمَرَٰتِ ٱلْمَوْتِ
وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ بَاسِطُوٓا۟ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوٓا۟ أَنفُسَكُمُ ۖ ٱلْيَوْمَ
تُجْزَوْنَ عَذَابَ ٱلْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ غَيْرَ ٱلْحَقِّ
وَكُنتُمْ عَنْ ءَايَٰتِهِۦ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَٰدَىٰ
كَمَا خَلَقْنَٰكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْنَٰكُمْ وَرَآءَ ظُهُورِكُمْ ۖ
وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَٰٓؤُا۟ ۚ
لَقَد تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

٩١ ئەودەمەی واگوتیان: خودا هیچ شتێکی بۆ هیچ کەسێک نەناردوە، وەک پێویستە خوا بناسرێ، نەیان‌ناسی. بێژە: ئەی کێ ئەوکتێبەی ناردوە کە مووسا هێنای و ڕۆناکی و شارەزایی بو بۆ مەردم؟ کتێبێ کە پەڕەپەڕەی دەکەنەوەو بەشی کەمی نیشانی خەڵکی دەدەن و بەشی زۆری دەشارنەوە! بەوکتێبە شتگەلێکتان پێ فێرکرا کە نەخۆ نە باب و کاڵتان نەوْدەزانین. بێژە: هەر خودا ناردویە. تۆ ئیتر وازیان لێ بێنە با بە کاڵتەکردنەوە خۆ خەریک کەن.

٩٢ ئەم قورعانەشمان بە خەڵات بۆتۆ ناردو ممبارەکەو ئەوانەیشی لە لا ڕاستە کە دەپێشدا ناردراون؛ تا تۆ بە هۆی ئەم قورئانە خەڵکی مەککەو دەوروبەری بترسێنی و ئەو کەسانەی بڕوایان بە قیامەت هەیە، دیارە باوەڕی پێ دێنن و هۆشیان بە نوێژەکانیشیانەوە هەیە.

٩٣ کێ لەوکەسە ناهەقترە درۆ بەدەم خواوە بکا؟ یابێژێ من لە خوداوە فەرمانم پێ ڕاگەیەنراوە؛ کە هەرگیز هیچ فەرمانیشی لەخواوە بۆ نەهاتوە؛ یان بێژێ منیش لە وێنەی ئەوانەی خودا ناردویە، دەتوانم بۆتان بنێرم؟ بریا وەختی ئاویلکەدان تۆ ناهەقیکارەکانت بدیبا کە فریشتە لێیان ڕاساوە، کە: گیانۆ لە قاڵب دەرخەن؛ وا ئەمڕۆ لە تۆڵەی ئەوە کە درۆتان بەدەم خوداوە هەڵدەبەست و لەنیشانەکانی خودا حاشاوەدەکرد، ئێوە بە سۆکایەتیەوە ئازار دەدرێن.

٩٤ هەر وەک تاک تاکەو بەتەنیا لە پێشوْدا، ئێوەمان وەدی هێناوە، هەر واش هاتۆنەوە لامان. هەرچیش ئێمە پێمان دابوْن، لە دواتانەوە بەجێ‌ما. ئەو کەسانەش نابینن کە لاتان وابو تکاکارن و بە شەریکی خواتان زانین. دیارە ئێستا لە یەکتری جیابۆنەوەو چی بە خەیاڵ سازودابو، هەمۆتان لێ بەهیچێ چو.

٩١- کاڵ یا کاڵ: باپیر، باواگەورە.

۞ إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ
ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىِّ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ فَالِقُ ٱلْإِصْبَاحِ
وَجَعَلَ ٱلَّيْلَ سَكَنًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ
ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلنُّجُومَ لِتَهْتَدُوا۟
بِهَا فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ
﴿٩٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ
قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ نَبَاتَ كُلِّ شَىْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ
خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ ٱلنَّخْلِ مِن طَلْعِهَا
قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّٰتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا
وَغَيْرَ مُتَشَٰبِهٍ ۗ ٱنظُرُوٓا۟ إِلَىٰ ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَيَنْعِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكُمْ
لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ ٱلْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۖ
وَخَرَقُوا۟ لَهُۥ بَنِينَ وَبَنَٰتٍۭ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٠٠﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٌ
وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٌ ۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

٩٥ خودا دانەو دەنکی میوە دەقەڵێشێ . هەر ئەویشە زیندوّ لە مردوّ
دەردەخاو مردوّ لە زیندوّ دەردێنێ . ئەمە خوایە ، دەسا ئێوە چۆن
[لەڕێگا] کلا دەکرێن ؟
٩٦ تێکوڵی شەوگار لادەداو سپێدەوّ بۆ دەخاتەڕوّ. شەوی بۆ ئۆقرە گرتن و
خۆرو هەیڤی بۆ ژمارەی ئێوە سازدا. خودای خاوەن دەسەڵاتی زانا ئەم
کارەی کردوە.
٩٧ هەر ئەویشە ئەستێرەی بۆ خستوّنەڕوّ؛ تابەوانە - لەتاریکی بەژ و زریا -
رێ پەیداکەن . ئێمە بۆکەسانێ زانان، نیشانانمان بەروّنی شی
کردوتەوە.
٩٨ هەر ئەویشە هەموّ ئێوەی لە تاقەکەسێک خستەوە؛ لە دوای ئەوە لە
شوێنێک کوی کردوّنەوەو دای مەزراندوّن . بۆ ئەو کەسانەی تێدەگەن،
نیشانانمان بەڕونی شی کردۆتەوە .
٩٩ هەر خۆیەتی لە حەواوە ئاوێکی بۆ ئێوە باراند، هەموّ ڕوەکمان پێ ڕواند؛
هەتا لە سەوزەگیاکەوە دەنک و کەلوی سواری یەک و لە کلۆکی
دارخورماوە هێشوی پڕو شۆڕەوەبۆ دەگەڵ باغاتێک لە ڕەزو زەیتوّن و
بنەهەناری هاووێنەو لەیەک جیامان بەرهەم هێنا. وەختێ میوەیان
پێدەگا سەیری بکەن ، کە لەواندا گەلێک نیشانەی خودا هەن بۆ
کەسانێ کە بڕوایان بە خوا هەیە.
١٠٠ لە جنۆکان شەریکیان بۆ خوا پەیدا کرد؛ کە بۆخۆی دروستی کردوّن. لەو
نەزانی کە هەیانە، خەیاڵ دەکەن دەبێ کوڕو کیژی هەبن. خودا پاک و
بەرزترە لەوباسانەی ئەوان دەیکەن.
١٠١ داهێنەری ئاسمانەکان و زەمینە؛ چۆن دەبێ عەولادی هەبێ؟ کە هیچ
ژنی نەهێناوەو هەرچی هەیە هەموّ دەسکردی خۆیەتی و ئاگای لە
هەموّشت هەیە.

٩٦- هەیڤ: مانگ.   ٩٩- کەلو: بەری گیا کە چەند دەنکی دەپاڵ یەکی تێدایە.

ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ
فَٱعۡبُدُوهُۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ١٠٢ لَّا تُدۡرِكُهُ
ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَهُوَ يُدۡرِكُ ٱلۡأَبۡصَٰرَۖ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ ١٠٣
قَدۡ جَآءَكُم بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَنۡ أَبۡصَرَ فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ عَمِيَ
فَعَلَيۡهَاۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِحَفِيظٖ ١٠٤ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ
ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسۡتَ وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ١٠٥
ٱتَّبِعۡ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ وَأَعۡرِضۡ عَنِ
ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٠٦ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكُواْۗ وَمَا جَعَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ
حَفِيظٗاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ ١٠٧ وَلَا تَسُبُّواْ ٱلَّذِينَ
يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَسُبُّواْ ٱللَّهَ عَدۡوَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖۗ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا
لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرۡجِعُهُمۡ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ١٠٨ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِن جَآءَتۡهُمۡ ءَايَةٞ
لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَاۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَا يُشۡعِرُكُمۡ أَنَّهَآ إِذَا
جَآءَتۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ١٠٩ وَنُقَلِّبُ أَفۡـِٔدَتَهُمۡ وَأَبۡصَٰرَهُمۡ كَمَا لَمۡ
يُؤۡمِنُواْ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَنَذَرُهُمۡ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١١٠

١٠٢ هەر خودایە ئێوەی پەروەردەکردوەو بەغەیرەز ئەو هیچ‌شت بۆ پەرستن
نابێ؛ هەمۆشتیش ئەو کردویە. لەسەرتانە عەبدایەتی ئەو بکەن‌و
سەرپەرستی هەمۆشت هەر بۆخۆیەتی.
١٠٣ ئەو نایەتە بەرچاوانو هەمۆبینەرێک دەبینێ‌و کارناسک‌و ئاگادارە.
١٠٤ ئێوە لە پەروەرندەورا چاوی دڵتان پێدراود. هەرکەسێکی بە چاوی دڵ
شت ببینێ، بە قازانجی تەواودەبێ. هەرکەسێکیش چاوی دڵی نابینایە،
زیانبارەو من کێشک‌گری ئێوە نیم.
١٠٥ ئێمە نیشانەکان ئاوا جۆراوجۆر شی دەکەینەوە؛ هەتا لەئاکاما نەیژن
خوەنەواری ! هەتا رۆنیشیان کەینەوە بۆئەوانەی کەتێدەگەن .
١٠٦ هەرفەرمانێ لە پەروەرندەورا بۆت دێ، پێکی بێنە؛ بەغەیرەز ئەو کەس
بۆ پەرستنێ ناشێ. تۆ وازت لەوانە بێنە شەریک بۆ خوا پەیدادەکەن.
١٠٧ ئەگەر خودا مەیلی لێ‌با، شەریکیان پەیدانەدەکرد. ئێمە تۆمان
نەکردۆتە پاسەوان بەسەریانەوەو نەبویتە هەمەکارەیان.
١٠٨ قسەی خراپ دەربارەی ئەوانە مەکەن کە داوا[ی
یارمەتی] لەغەیرەزخوا دەکەن؛ چونکە ئەوانەی نەزانن، لەوانەیە
لەبەردژایەتی خۆیان، خراپ لەمەڕ خودا بدوێن. ئاکاری
هەردەستەیەکمان لەبەر چاو ڕازاندۆنەوەو لە ئاکامدا هەر دێنەوە
بەردەستی پەروەرندەیان؛ ئەوسا ئاگاداریان دەکا کە چیان‌دەکرد.
١٠٩ بەسوێندەوە ڕەش بۆنەوە کە بەخودا هەر تاکەنیشانەیەکیان لە خواوە بۆ
بێتەخوارێ، بڕوادێنن. بۆش نیشانان هەر لای خودان؛ کۆ دەزانن ؟
[من دەزانم] ئەگەر نیشانەشیان بۆبێ، باوەڕناکەن.
١١٠ هەروائەوان جاری یەکەم باوەڕیان بە قورئان نەکرد، [ئێمەش] دڵ‌و
دیدەی ئەوان لەکاردەخەین. هەر وەک هەن وازیان لێ‌دێنین کە هەر
بە نافەرمانیەوە سەرگەردان بن.

۞ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَآ إِلَيْهِمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ ٱلْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا
عَلَيْهِمْ كُلَّ شَىْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا
شَيَٰطِينَ ٱلْإِنسِ وَٱلْجِنِّ يُوحِى بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ
ٱلْقَوْلِ غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ
﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَىٰٓ إِلَيْهِ أَفْـِٔدَةُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا۟ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ
أَبْتَغِى حَكَمًا وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ ٱلْكِتَٰبَ مُفَصَّلًا ۚ
وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِٱلْحَقِّ ۖ
فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا
وَعَدْلًا ۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِن
تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِن
يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾
فَكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَٰتِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

۱۱۱ فرشتەشمان بناردایەو مردیەکانیش قسەیان دەگەڵ کردبان و هەمۆ
شتمان لەڕۆبەڕۆی ئەوانەوە خڕکردباوە، هێمان باوەڕیان نەدێنا؛ جا
مەگین خوا مەیلی لێ با. بەڵام زوربەیان نەزان بۆن .
۱۱۲ ئێمە بۆ هەر پێغەمبەرێک دوژمنێکمان - لەنێوشەیتانەکانی بنیادەم و
جندۆکە - دانا. هێندێک لەوان - بۆفریودان - قسەی ڕازاوەو درۆیان
بە هێندێک تر رادەگەیاند . پەروەرندەت ئەگەر حەزی بکردایە، ئەو
کارەیان بۆ نەدەکرا. لێیان گەڕێ با هەر درۆیان هەڵبەستن .
۱۱۳ با ئەوانەی بڕوایان بەو دنیا نیە، بەدڵ گوێ بۆ ڕاگرن و پەسندی کەن و
هەرکارێ دەیکەن با بیکەن.
۱۱۴ ئاخۆ رەوایە غەیرەزخوا داوەرێکی پەیدابکەم ؟ هەر ئەویشە ئەم کتێبەی
دۆر لە هەمۆ کەمایەسی بۆ ئێوە ناردەخوارەوە. ئەوانەی کتێبمان پێدان ،
سۆر دەزانن کە خەڵاتەو لە پەروەرندەی تۆڕایەو گشتی ڕاستە. کەوایە تۆ
هەرگیز لە دودڵان مەبە.
۱۱۵ قسەکانی پەروەرندەت - لەبێ لایەنگری و راستیدا - تەواوو بێ
کەم وکۆڕین؛ کەس ناتوانێ بیانگۆڕێ. زۆربیسەرو هەرەزاناش هەر
خۆیەتی .
۱۱۶ ئەرگەر کەوتیە شوێنی قسەی زۆربەی ئەوانە وا لەم سەرزەوینەدان،
لەرێگەی خودا لات دەدەن؛ چونکە هەمۆ بەشوێن خەیاڵدا دەڕۆن و
هەرلە پڕوپۆچ خەریکن.
۱۱۷ پەروەرندەت زۆر لە خۆت باشتر دەزانێ کێن ئەوانەی لە ڕێی خودا
لایانداوەو باشتریش لە تۆ دەزانێ کێ ڕێگەی ڕاستی لەبەرە.
۱۱۸ دەسا ئێوە ئەگەر بڕواو بە خودا هەیەو نیشانەکانی خوداتان لەلا ڕاستە،
لە گۆشتی ئاژەڵێ بخۆن کە دەمی سەرژێ‌کردنێ، ناوی خوای لەسەر
هاتۆە.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ
لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا ٱضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ
بِأَهْوَآئِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾
وَذَرُوا۟ ظَٰهِرَ ٱلْإِثْمِ وَبَاطِنَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْسِبُونَ ٱلْإِثْمَ
سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا۟ يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ
ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ
أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَٰدِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾
أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى
ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ
زُيِّنَ لِلْكَٰفِرِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا
فِى كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا۟ فِيهَا ۖ وَمَا
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَآءَتْهُمْ
ءَايَةٌ قَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ رُسُلُ ٱللَّهِ ۘ ٱللَّهُ
أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ ۗ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟
صَغَارٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

١١٩ بۆچی ئێوە خۆتان لە گۆشتی ئەوانە دەپارێزن کە ناوی خوایان لەسەر دێ ؟ کە هەر خوداش بەتەواوی باسی ئەمانەی بۆ کردوٚن کە خواردنیان ناڕەوایە، - مەگین لەڕوی ناچاریەوە - زۆر لەوانە هەر بەئارەزوی خۆیان و لە نەزانی، مەردم لە ڕێگە لادەدەن . خودا خۆی ئاگادارترە لەو کەسانەی لە ئەندازە دەردەکەون.

١٢٠ لە تاوانی بەئاشکراو نهێنی خۆبپارێزن؛ ئەوانەوا خۆیان تۆشی تاوان دەکەن ، سزای تاوانیان دەبینن .

١٢١ هەر ئاژەڵێ لە کاتی سەرژێ کردنێ ناوی خودای لەسەر نەیە، نابێ لە گۆشتەکەی بخۆن؛ ئەمە لە ڕێگەلادانە . شەیتانەکان دنەی دۆستانی خۆدەدەن، تاکێشەتان دەگەڵ بکەن. جا ئەگەر بەگوێیان کردن ، بێ گومان شەریکتان بۆخودا داناوە.

١٢٢ ئاخۆ کەسێ کە مردوٚبوٚ، ئێمە زیندوٚمان کردەوەو ڕوٚناکیەکمان خستەپێشی، بە سەربەستی لەناو خەڵکا بوخلێتەوە، وەک کەسێکە کە لەناو تاریکیدایەو هیچ دەرەتانێکی نیە؟ ئەو کەسانەی خوانەناسن کارەکانیان لەبەر چاوی خۆیان جوانە.

١٢٣ هەر وا تاوانکارانی هەرکۆمەڵێکمان کردوٚتە خاوەندەستەڵات، تا لەوێدا خەڵک فریودەن. لەڕاستیشا هەر فێڵ لە خۆیان دەکەن و هەست پێ ناکەن.

١٢٤ هەرگا بەڵگەیەکیان بۆبێ، ئێژن: ئێمەش تا وەک پێغەمبەرانی خوا، ئەوبەڵگانەمان بۆ نەیە، نامانکرێ بڕوابێنین. خوداخۆی باشتردەزانێ چکەسێ بۆ پێغەمبەری هەڵبژێرێ. زۆری پێ ناچێ ئەوانەی تاوانباربوٚن - لەبەر فێڵبازی و دەغەڵیان - لەلای خواوە سوٚکی و ئازارێکی دژواریان توٚش دەبێ .

١٢١-شەیتانەکان. . یا: شەیتانەکان دەخوێننەگوێ دۆستانیاندا.

فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهۡدِيَهُۥ يَشۡرَحۡ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِۖ وَمَن يُرِدۡ
أَن يُضِلَّهُۥ يَجۡعَلۡ صَدۡرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجٗا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ
فِي ٱلسَّمَآءِۚ كَذَٰلِكَ يَجۡعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجۡسَ عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ ١٢٥ وَهَٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسۡتَقِيمٗاۗ قَدۡ فَصَّلۡنَا
ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ ١٢٦ ۞ لَهُمۡ دَارُ ٱلسَّلَٰمِ عِندَ رَبِّهِمۡۖ
وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٢٧ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ جَمِيعٗا
يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ قَدِ ٱسۡتَكۡثَرۡتُم مِّنَ ٱلۡإِنسِۖ وَقَالَ أَوۡلِيَآؤُهُم
مِّنَ ٱلۡإِنسِ رَبَّنَا ٱسۡتَمۡتَعَ بَعۡضُنَا بِبَعۡضٖ وَبَلَغۡنَآ أَجَلَنَا ٱلَّذِيٓ
أَجَّلۡتَ لَنَاۚ قَالَ ٱلنَّارُ مَثۡوَىٰكُمۡ خَٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۗ إِنَّ
رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ١٢٨ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّي بَعۡضَ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعۡضَۢا
بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ١٢٩ يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ
رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي وَيُنذِرُونَكُمۡ لِقَآءَ
يَوۡمِكُمۡ هَٰذَاۚ قَالُواْ شَهِدۡنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَاۖ وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا
وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ١٣٠ ذَٰلِكَ
أَن لَّمۡ يَكُن رَّبُّكَ مُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ بِظُلۡمٖ وَأَهۡلُهَا غَٰفِلُونَ ١٣١

١٢٥ هەرکەسێ خودا حەزبکا، بۆخۆی ڕێگەی نیشان دەداو بۆ بڕوا بە ئیسلامەتی دڵی گوشادی دەداتێ. کێش حەزبکا گومڕای بکا، هێندە نەفەس تەنگی دەکا، وەک بەرەوحەوا سەرکەوێ. خودا ئاوا ئەو کەسانەی بڕوا ناهێنن تۆشی ڕسوایی دەکا.

١٢٦ ئەمە ڕێکەرێگەی پەروەرندەی تۆیە. بۆ ئەوانەی لە نسیحەت بەهرەدەبەن، نیشانانمان بەباشی ڕۆنکردۆتەوە.

١٢٧ ئەوکەسانە لە پەروەرندەی خۆیانڕا شوێنەکەیان ئەنوای هێمنایەتی دەبێ و لە بەرانبەر کارەکەیان دۆستایەتی ئەویان هەیە.

١٢٨ لەو ڕۆژەدا کە هەموان کۆدەکاتەوە: ئەی دەستەوگرۆی جندۆکان! ئێوە زۆرینەی مرۆتان کردبوە پەیڕەوی خۆتان. دۆستەکانیان لە نێوان بەرەی مرۆدا ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! بڕێکمان لە بڕێکی تر بەهرەی برد تا گەییشتینە ئەو مۆڵەتەی کە بۆمانت دیاریکرد. گوتی: دەسا جێگەی هەتاهەتاییتان جەهەندەمە؛ مەگین خودا- بەکەیفی خۆی - بۆوبگۆڕێ. پەرەوەرندەت لەکارزان و ئاگادارە.

١٢٩ ئاوەهاینە بڕێک لە ناهەقیکاران - لە سۆنگەی ئاکارێ دەیکەن - دەخەینە ژێر دەستەڵاتی بڕێکتریان.

١٣٠ ئەی گەلی جنۆکەو مرۆ! مەگەر پەیغەمبەرانێکتان هەرلەخۆتان بۆ نەهاتن، کە لەنیشانەکانی من بەسەر ئێوەدا وەخوێنن و لەم ڕۆژەتان بترسێنن؟ گوتیان: بەڵێ، شایەتی لە خۆمان دەدەین. ژینی دنیا فریوی دان شایەتیان لەسەر خۆیان دا، کە خودایان نەناسیوە.

١٣١ بۆیە ئەمەمان ڕاگەیاند کە بزانن پەروەرندەت لە ناهەقی هیچ شارێکی قڕنەکردوەو خەڵکەکەی بێ ئاگا بوبێ.

١٢٩-سۆنگە: لەبەر، بەهۆی.

وَلِكُلّٖ دَرَجَٰتٞ مِّمَّا عَمِلُواْۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا
يَعۡمَلُونَ ١٣٢ وَرَبُّكَ ٱلۡغَنِيُّ ذُو ٱلرَّحۡمَةِۚ إِن يَشَأۡ
يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَسۡتَخۡلِفۡ مِنۢ بَعۡدِكُم مَّا يَشَآءُ كَمَآ
أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوۡمٍ ءَاخَرِينَ ١٣٣ إِنَّ مَا
تُوعَدُونَ لَأٓتٖۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ١٣٤ قُلۡ يَٰقَوۡمِ
ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّي عَامِلٞۖ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ
مَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۗ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ
١٣٥ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ ٱلۡحَرۡثِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ
نَصِيبٗا فَقَالُواْ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعۡمِهِمۡ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَاۖ
فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمۡ فَلَا يَصِلُ إِلَى ٱللَّهِۖ
وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمۡۗ
سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ١٣٦ وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ
لِكَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ قَتۡلَ أَوۡلَٰدِهِمۡ
شُرَكَآؤُهُمۡ لِيُرۡدُوهُمۡ وَلِيَلۡبِسُواْ عَلَيۡهِمۡ دِينَهُمۡۖ
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا فَعَلُوهُۖ فَذَرۡهُمۡ وَمَا يَفۡتَرُونَ ١٣٧

١٣٢ بۆ هەرکەسێ - بەرانبەر بە ئاکاری خۆی - پلەوپایەگەلێک هەیەو
پەروەرێنت لەوەی دەیکەن خافڵ نیە.

١٣٣ پەروەرندەت بێ نیازو دلۆڤانە. ئەگەر خۆی ئارەزۆبکا، ناتانهێڵێ و
حەزێ بکا، لەپاش ئێوە چینێکی تر لە شوێنی ئێوە دادەنێ؛ هەر وەک
ئێوەی لە تۆرەمەی کەسانی تر خستۆتەوە.

١٣٤ هەر بڕیارێ بۆتان درا، شک نیە هەر ئەوە دەبێ و بەسەرودێ و ناتوانن
خوا بێ هێزو دەستەڵات بکەن.

١٣٥ بێژە: گەلۆ! هەرچی لە دەستی ئێوەدێ، دریغ مەکەن؛ وا منیش هەروا
خەریکی کاری خۆمم. لە ئاکامدا تێدەگەن کەئەنجامی [باشی] ئەودنیا
بۆ کێ دەبێ. هەر چۆنێک بێ، خوا ناهەقان رزگار ناکا.

١٣٦ لە[بەروبۆی ئەو] کێڵگەو وڵساتەی کە خوا بەدی هێناوە، بەشێکیان
بۆخۆی دانا.جابەخەیاڵ گوتیان: ئەمە بەشی خوایەو ئەمەش هی
بتەکانمانە. خۆبەهرەی بتەکانیشیان، نەدەکەوتە لای بەهرەی خوا؛
بەڵام بەهرەی خوا دەچوەلای بتەکانیان! ناشیرین داوەری دەکەن.

١٣٧ بتەوانانی شەریک دانەر بۆخودا، وایانکرد کە زۆرێک لە هاوبیرەکانیان،
کوشتنی فرزەندی خۆیان بەلاوە جوان و رەوابێ؛ تاکۆ لەبەینیان ببەنو
دینەکەیان لێ تێکەڵ و پێکەڵ بکەن. ئەگەر خودا کەیفی لێ با، ئەوان
ئاوایان نەدەکرد. لێیان گەرێ هەربوختانێ دەیکەن بیکەن.

١٣٣-تۆرەمە: رەچەڵەک، بنەچەکە، تیرە، تایفە.

وَقَالُواْ هَٰذِهِۦٓ أَنۡعَٰمٞ وَحَرۡثٌ حِجۡرٞ لَّا يَطۡعَمُهَآ إِلَّا مَن
نَّشَآءُ بِزَعۡمِهِمۡ وَأَنۡعَٰمٌ حُرِّمَتۡ ظُهُورُهَا وَأَنۡعَٰمٞ لَّا يَذۡكُرُونَ
ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا ٱفۡتِرَآءً عَلَيۡهِۚ سَيَجۡزِيهِم بِمَا كَانُواْ
يَفۡتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلۡأَنۡعَٰمِ
خَالِصَةٞ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزۡوَٰجِنَاۖ وَإِن يَكُن
مَّيۡتَةٗ فَهُمۡ فِيهِ شُرَكَآءُۚ سَيَجۡزِيهِمۡ وَصۡفَهُمۡۚ إِنَّهُۥ
حَكِيمٌ عَلِيمٞ ﴿١٣٩﴾ قَدۡ خَسِرَ ٱلَّذِينَ قَتَلُوٓاْ أَوۡلَٰدَهُمۡ
سَفَهَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَحَرَّمُواْ مَا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ٱفۡتِرَآءً عَلَى ٱللَّهِۚ
قَدۡ ضَلُّواْ وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ
أَنشَأَ جَنَّٰتٖ مَّعۡرُوشَٰتٖ وَغَيۡرَ مَعۡرُوشَٰتٖ وَٱلنَّخۡلَ وَٱلزَّرۡعَ
مُخۡتَلِفًا أُكُلُهُۥ وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُتَشَٰبِهٗا وَغَيۡرَ
مُتَشَٰبِهٖۚ كُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثۡمَرَ وَءَاتُواْ حَقَّهُۥ يَوۡمَ
حَصَادِهِۦۖ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ﴿١٤١﴾
وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ حَمُولَةٗ وَفَرۡشٗاۚ كُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ
ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿١٤٢﴾

۱۳۸ هەربەخەیاڵ دەیانگوت کە: ئەم ماڵات و کێڵگە قاخەن. بێ ئیزنی مە هیچکەس نابێ تامیان بکا. ئەم ماڵاتەش کەس نابێ سواری پشتیان بێ. هێندێک ماڵاتیشیان هەیە، لە وەختی سەرژێ کردندا ناوی خوای لەسەر ناهێنن و درۆ بەدەم خواوە دەکەن. خودا لەسەر ئەو درۆهەڵبەستنەیان تۆشی جەزرەبەیان دەکا.
۱۳۹ دەشیانگوت کە: چی لە پزدانی ئەوئاژەڵانەدایە، بۆنێرینەی فرزەندی ئێمە ڕەوایەو بۆ ژنانمان ناڕەوایە! ئەگەر مردارەوەبۆش بێ، هەموان تێدا شەریک دەبن. بەمزوانە خوا سزای ئەمقسانەیان دەداتەوە. خودا هەر خۆی لەکارزان و زۆردانایە.
۱۴۰ ئەوکەسانە - وا لەبەر گەوجی و نەزانی - فرزەندانی خۆیانیان کوشت، زیانیانبار بۆن و بەبوختان کردن بۆ خوا، ئەو بژیوەی کە پێدابۆن، حەرامیان کرد؛ دیارە ڕێیان لێ تێک چوەو شارەزا نین.
۱۴۱ هەرئەویشە باغاتی وەدی هێناوە. هێندێک داربەستیان گەرەکەو هێندێکیان داربەستی ناوێ. داری خورماو مەزراو کێڵگەی بەدی هێنا، کە لە خواردنا لێک جیان. زەیتۆن و دارهەناریشی چێکردوە؛ کە بە ڕواڵەت وەک یەک و لە تام و ڕەنگا جیاوازن. هەرگا میوەیان پێدەگا، لێی بخۆن و لە ڕۆژی میوەچنین دا بەشی خوداش جوێکەنەوە بۆ هەژاران. کارێک مەکەن کە لە ئەندازە بەدەر بێ؛ خودا ئەوانەی خۆش ناوێ کە لە ئەندازە دەردەچن.
۱۴۲ لەماڵاتیش برێکی بۆبارلێنان و برێکی بۆکوڵکەو خوری، بەدی هێنا. لەوەی وا خواکردۆیەتە رۆزی بۆتان، بخۆنو رێوشوێنی شەیتان مەگرنەبەر؛ چونکە شەیتان بەئاشکرا دوژمنتانە.

۱۳۸- قاخە: قەدەغە، بڤە.

ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٖۖ مِّنَ ٱلضَّأۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡمَعۡزِ ٱثۡنَيۡنِۗ
قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ
أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ نَبِّـُٔونِي بِعِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٤٣
وَمِنَ ٱلۡإِبِلِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ ٱثۡنَيۡنِۗ قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ
حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ
أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ وَصَّىٰكُمُ ٱللَّهُ بِهَٰذَاۚ فَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ بِغَيۡرِ
عِلۡمٍۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٤ قُل لَّآ أَجِدُ
فِي مَآ أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٖ يَطۡعَمُهُۥٓ إِلَّآ أَن يَكُونَ
مَيۡتَةً أَوۡ دَمٗا مَّسۡفُوحًا أَوۡ لَحۡمَ خِنزِيرٖ فَإِنَّهُۥ رِجۡسٌ أَوۡ
فِسۡقًا أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ
رَبَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٤٥ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا
كُلَّ ذِي ظُفُرٖۖ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ وَٱلۡغَنَمِ حَرَّمۡنَا عَلَيۡهِمۡ
شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتۡ ظُهُورُهُمَآ أَوِ ٱلۡحَوَايَآ أَوۡ مَا
ٱخۡتَلَطَ بِعَظۡمٖۚ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِبَغۡيِهِمۡۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ١٤٦

۱۴۳ هەشت سەر ماڵاتی نێرومێ چێکردوە: مەڕو بەران، نێریو بزن. بێژە: ئاخۆ خوا نێرینەکانی حەرام کردوە؟ یان مێوینەکان؟ یان ئەوی وا لە پزدانی مێیەکاندا؟! بەڵگەم نیشاندەن، ئەگەر ئێوە راس ئێژن!

۱۴۴ [چواری دیکەش بریەتین لە:] لۆکو سایەو چێڵو مانگا. بێژە: ئاخۆ خوا نێرینەکانی حەرام کردوە؟ یان مێوینەکان؟ یان ئەوی وا لە پزدانی مێیەکاندا؟ یان بۆخۆتان ئاگاداربوٚن کە خودا وای ڕاسپاردوٚن؟ سا کێ لەوە ناهەقترە درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستێ؛ کە بێ ئەوەی بۆخۆی زانستێکی هەبێ، تێبکۆشێ خەڵکی دیکەش گومڕابکا؟ خودا دەستەی ستەمکاران شارەزای ڕێگەی خۆی ناکا.

۱۴۵ بێژە: لەناو ئەوانەدا کە وا پێم ڕاگەێنراوە، شتێکی وا پەیداناکەم کە خواردنی لەکەسێک حەرام کرابێ، بێژگە لە مرداره‌وەبۆیان خوێنی ڕژێندراو یان گۆشتی بەراز - کە پیسە - یان ئاژەڵێ کە بە ناوی غەیرەز خودا سەربڕاوە. هەر کەسێکیش - بە ناچاریو بەبێ مەیلی - لەوناڕەوایانە بخواو لە ئەندازەی تێربوٚنی خۆی پتر نەخوا، بێگومان خوا بەخشندەیەو دلۆڤانە.

۱۴۶ ئێمە هەموٚ زیندەوەری ناخوٚندارو پیوی گاو پەزمان، لەوانەی بوٚنە موٚسایی، حەرام کرد؛ مەگین پیوێ کە لەسەر پشتی ئەودوانە جێیگرتوە؛ یان ئەو پیوەی دەگەڵ ڕیخۆڵە کانیانە؛ یان ئەو پیوەی تێکەڵاوی پێشە بوە. بۆیەشمان ئەو سزایەدان، ناهەق بوٚنو لە ڕێگەی ئێمە دەردەچوٚن. دیاریشە ئێمە ڕاست ئێژین.

۱۴۴-لۆک: وشتری نێر. سایە: وشتری مێ.

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ
بَأْسُهُۥ عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟
لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشْرَكْنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن شَىْءٍ ۚ
كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا۟ بَأْسَنَا ۗ
قُلْ هَلْ عِندَكُم مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَآ ۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا
ٱلظَّنَّ وَإِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَخْرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلَّهِ ٱلْحُجَّةُ ٱلْبَٰلِغَةُ ۖ
فَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ
يَشْهَدُونَ أَنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَا ۖ فَإِن شَهِدُوا۟ فَلَا تَشْهَدْ
مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾ ۞ قُلْ
تَعَالَوْا۟ أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ ۖ أَلَّا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ
شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا ۖ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُم مِّنْ
إِمْلَٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ ۖ وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلْفَوَٰحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۖ وَلَا تَقْتُلُوا۟ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى
حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

١٤٧ ئەگەر وتیان: تۆ ئەم قسانەت ڕاست نیە، بێژە: پەروەرندەی ئێوە خێوی
دلۆڤانییێکی بەربلاوەو تاوانبارانیش لەسزای لانادرێن.
١٤٨ ئەو کەسانەی شەریک بۆ خودا دەناسن، ئێژن: خودا مەیلی لێ با،
ئێمەو باب و باپیرانمان، بت پەرستیمان نەدەکرد؛ هیچ شتیشمان
لەخۆمان حەرام نەدەکرد. ئەوی بەرلەوانیش هەبوٗن، هەر بڕوایان بە
پێغەمبەران نەهێنا، تا ئەوکاتەی کە جەزرەبەی ئێمەیان چەشت. بێژە:
ئەگەر لە زانین شتێک شک دەبەن، بۆمان دەرخەن! بەڵام ئێوە هەر
وەشوێن گومان دەکەون و هەر لەخۆوە قسەدەکەن.
١٤٩ بێژە: بەڵگەی بەقەوەت هەر هی خودایە؛ ئەگەر بۆخۆی مەیلی لێ با
هەموٗتانی دەخستە سەر ڕاستەڕێ یە.
١٥٠ بێژە ئەو شایەتانەتان بێنن وا شایەتی دەدەن: خوا ئەمەی حەرام
کردوە. ئەگەر ئەوشایەتیەشیان دا، تۆ وەلیان شایەتی مەدەو مەچۆرە
سەر ئارەزوی ئەو کەسانەی وا بە نیشانەکانی ئێمە بێ بڕوان و قیامەتیان
لەلا درۆیەو هاوتا بۆ پەروەرندە یان پەیدادەکەن.
١٥١ بێژە: وەرن ئەوشتانەی پەروەرندەو لێی بەناڕەوا زانیون، من بۆتانی
بخوێنمەوە، کە هیچ شتێک بە شەریکی خوا مەزانن. دەگەڵ دای و بابی
خۆشتان چاکەبکەن. لەترسی لەبرسان مردن ،فرزەندی خۆتان مەکوژن؛
ئێمە بژیو بە ئێوەو بەوانیش دەدەین. بەئاشکراو بەنهێنی خۆ تۆشی خراپە
مەکەن. کەسیش مەکوژن کە خودا کوشتنی حەرام کردوە؛ مەگین
لەڕۆی هەقەوە بێ. خوائەمانەی بەئێوە راسپاردوە، شایەتا ئێوە
تێ بگەن.

١٤٧- خێو: خاوەن،ساحێو.

وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥۖ
وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا
وُسۡعَهَاۖ وَإِذَا قُلۡتُمۡ فَٱعۡدِلُواْ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰۖ وَبِعَهۡدِ
ٱللَّهِ أَوۡفُواْۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ١٥٢
وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسۡتَقِيمٗا فَٱتَّبِعُوهُۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمۡ عَن سَبِيلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ
تَتَّقُونَ ١٥٣ ثُمَّ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ تَمَامًا عَلَى ٱلَّذِيٓ
أَحۡسَنَ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُم بِلِقَآءِ
رَبِّهِمۡ يُؤۡمِنُونَ ١٥٤ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ فَٱتَّبِعُوهُ
وَٱتَّقُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٥٥ أَن تَقُولُوٓاْ إِنَّمَآ أُنزِلَ ٱلۡكِتَٰبُ
عَلَىٰ طَآئِفَتَيۡنِ مِن قَبۡلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمۡ لَغَٰفِلِينَ
١٥٦ أَوۡ تَقُولُواْ لَوۡ أَنَّآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡكِتَٰبُ لَكُنَّآ أَهۡدَىٰ مِنۡهُمۡۚ
فَقَدۡ جَآءَكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞۚ فَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَصَدَفَ عَنۡهَاۗ سَنَجۡزِي ٱلَّذِينَ
يَصۡدِفُونَ عَنۡ ءَايَٰتِنَا سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يَصۡدِفُونَ ١٥٧

١٥٢ مەچنە قەرەی ماڵو دارایی هەتیوان؛ مەگین بەچەشنێ کەباشتر [بپارێزرێ]؛ تا کاتێ کە خۆی پێدەگا. با پێوانەو تەرازوشتان بەرامبەربێو کەموکوڕی تێدانەبێ. ئێمە لەتوانایی بەدەر هیچ ئەرکێ ناخەینە سەرکەس. کاتێ [بۆ ناوبژی یان بۆ شایەتی‌دان] قسەدەکەن، عەداڵەتتان لە بەرچاوبێ؛ جا با دژی خزمی نزیکی خۆشتان بێ. پەیمانی خواش - بەتەواوی - بەجێ بێنن. خوائەمانەی بەئێوە ڕاسپاردوە، شایەتا هەر لەبیرتان بێ.
١٥٣ ئەمەیە ڕێگەی ڕاستی من؛ ئێوە هەر بەوڕێگابچنو مەچنە سەر ڕێگایانی تر، نەوا لەڕێگای ئەو دوورتان بخەنەوە. خوا ئەوانەی بەئێوە ڕاسپاردوە، بەشکو خۆتان بپارێزن.
١٥٤ کتێبیشمان دابە مۆسا، هەتا چاکەمان بەرانبەر بەوکەسە وا ڕێگای چاکەی گرتۆتە پێش، بێ کەموکوڕیو تەواو بێ؛ تاباسی هەموشتێکیشمان کردبێو ببێتە هۆی ڕێ‌شاندانو بەزەیی خوا. شایەتا بەدیداری پەروەرەندەیان بڕوا بکەن.
١٥٥ ئەم کتێبە پیرۆزو پڕلەپیتەشمان ناردۆتەخوار. گشتۆ پەیڕەوی لەو بکەنو ترسیشتان لە خودا هەبێ، بەشکو بەزەیی پێوەدابێ.
١٥٦ نەچن بێژن کتێب هەر بۆ دو کۆمەڵی بەرلەئێمە هاتۆتە خوارەوەو ئێمە هیچ ئاگامان لەزانستی ئەوان نەبوە.
١٥٧ یا خۆ بێژن: ئەگەر ئێمەش وەکو ئەوان کتێبمان بۆ بهاتایە، دیارە شارەزاییمان پتر لەوان بو. ئەوا ئێستا لەلایەن پەروەرندەوڕا بەڵگەیەکی زۆر ئاشکراو شارەزاییو بەزەییتان بۆ هاتوە. ئەمجار دەبێ کێ لەوکەسە ناهەقتربێ کە بە نیشانەکانی خوا بڕوانەکاو لە فەرمانی خۆببوێرێ؟ ئەوکەسانەی لەم کتێبە خۆدەبوێرنو بە نیشانەکانی ئێمە باوەڕناکەن، زۆر پێ‌ناچێ بەتوندی سزایان دەدەین.

١٥٢-ناوبژی: ناوجی، ناقبژی. ١٥٥-بەزەیی پێوەدابێ: بەزەیی پێتاندابێ.
١٥٧-پتر: زیاتر، زێدەتر، فرەتر.

هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ أَوۡ يَأۡتِيَ رَبُّكَ أَوۡ يَأۡتِيَ
بَعۡضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَۗ يَوۡمَ يَأۡتِي بَعۡضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَ لَا يَنفَعُ نَفۡسًا إِيمَٰنُهَا
لَمۡ تَكُنۡ ءَامَنَتۡ مِن قَبۡلُ أَوۡ كَسَبَتۡ فِيٓ إِيمَٰنِهَا خَيۡرٗاۗ قُلِ ٱنتَظِرُوٓاْ
إِنَّا مُنتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗا لَّسۡتَ
مِنۡهُمۡ فِي شَيۡءٍۚ إِنَّمَآ أَمۡرُهُمۡ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ
﴿١٥٩﴾ مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ عَشۡرُ أَمۡثَالِهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ
فَلَا يُجۡزَىٰٓ إِلَّا مِثۡلَهَا وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلۡ إِنَّنِي هَدَىٰنِي رَبِّيٓ
إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ دِينٗا قِيَمٗا مِّلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۚ وَمَا كَانَ مِنَ
ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلۡ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحۡيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُۥۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرۡتُ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡمُسۡلِمِينَ
﴿١٦٣﴾ قُلۡ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡغِي رَبّٗا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيۡءٖۚ وَلَا تَكۡسِبُ كُلُّ
نَفۡسٍ إِلَّا عَلَيۡهَاۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرۡجِعُكُمۡ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمۡ
خَلَٰٓئِفَ ٱلۡأَرۡضِ وَرَفَعَ بَعۡضَكُمۡ فَوۡقَ بَعۡضٖ دَرَجَٰتٖ لِّيَبۡلُوَكُمۡ
فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ ٱلۡعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٞ رَّحِيمُۢ ﴿١٦٥﴾

١٥٨ ئاخۆ ئەوان چاوەنۆڕی چشتێک دەکەن بێژگە ئەوە کە فریشتەیان بێتەلا، یان پەروەرێنی تۆ[بۆخۆی] بێتەلایان، یان برێ لە نیشانانی پەروەرندەی تۆیان بۆبێ؟ ئەوێ ڕۆژێ کە ئەم جۆرە نیشانانە بێتەلایان، هەرکەسێکی بەرێ بڕوای نەهێنابێ و ئاکاری چاکی نەبۆبێ، بڕوا هێنان تازە بەهرەیان بۆنادا. بێژە: ئێوە چاوەنۆڕبن، ئەوا ئێمەش چاوەنۆڕین.
١٥٩ ئەوکەسانەی دینەکەیان پەرژوبڵاو کردۆتەوەو دەستەی لێکترجیاوازیان پێک هێناوە، پێویستە تۆ لەوان نەبی. خودا بەکاریان ڕادەگاو لەدواییدا ئاگاداریان دەکاتەوە لەو کردەوەی کردویانە.
١٦٠ هەرکەسێ چاکەیەک بکا، دەئەوەندەی چاکە دەگەڵ دەکرێتەوە. کەسێکیش خراپەبکا، بەئەندازەی خراپەکەی سزادەدرێ و کەس ناهەقی لێ ناکرێ.
١٦١ تۆ بێژە: پەروەرندەی من، خستومیەسەر راستەرێگە؛ سەردینێ کە پایەدارە: دینی ئەو ئیبراهیمە وا لەناحەق لایداوەو هەرگیز هیچ شەریکێکی بۆ خوا بڕیارنەداوە.
١٦٢ بێژە: من نمێژکردنم و پێک هێنانی ڕێوشوێنی حەج کردنم و ژین و مەرگم، بۆ خودایە؛ کە ڕاهێنەری دنیایە هەر خۆیەتی.
١٦٣ خودا هیچ شەریکی نیە. فەرمان وا بە من داروەو من لە ڕێزەی موسوڵمانان یەکەمینم.
١٦٤ بێژە: جا چۆن لە خوا بەدەر کەسێکیتر بە پەروەرندە بزانم؟ کە هەر ئەوە ڕاهێنەری هەموشتێ. هەر کەسێکیش هەرکارێکی خراپ بکا، هەربۆخۆی سزای دەبینێ. هیچکەس باری گرانی هیچ کەسێکیتر ناگرێتەکۆڵ. جێی گەڕانەوەی هەمۆتان والای پەروەرندەتانەو ئەوسا ئاگادارتان دەکا کە لەسەر چی پێکەوە پێک نەدەهاتن.
١٦٥ هەربۆخۆشی ئێوەی کردە جێ‌نشینانی زەوین و هێندێکانی بەرانبەربە هێندێکی تر، چەن پلە بردەسەرەوە تا لەوشتانەی پێیداون بەتاقیتان بکاتەوە. پەروەرندەت بەپەلە تۆڵە دەستێنێ و هەر ئەویشە کە لە گوناهان دەبۆرێ و دلۆڤانە.

١٥٨- چشتێک: شتێک، چتێک

سُورَةُ الأَعۡرَافِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيۡكَ فَلَا يَكُن فِي صَدۡرِكَ حَرَجٞ مِّنۡهُ
لِتُنذِرَ بِهِۦ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم
مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾
وَكَم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَا فَجَآءَهَا بَأۡسُنَا بَيَٰتًا أَوۡ هُمۡ قَآئِلُونَ
﴿٤﴾ فَمَا كَانَ دَعۡوَىٰهُمۡ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَآ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا
ظَٰلِمِينَ ﴿٥﴾ فَلَنَسۡـَٔلَنَّ ٱلَّذِينَ أُرۡسِلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَنَسۡـَٔلَنَّ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٦﴾ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيۡهِم بِعِلۡمٖۖ وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ ﴿٧﴾
وَٱلۡوَزۡنُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّۚ فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٨﴾ وَمَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ
أَنفُسَهُم بِمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَظۡلِمُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ فِيهَا مَعَٰيِشَۗ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ ﴿١٠﴾
وَلَقَدۡ خَلَقۡنَٰكُمۡ ثُمَّ صَوَّرۡنَٰكُمۡ ثُمَّ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ
لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ لَمۡ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿١١﴾

ئەعراف

ئایەت ٢٠٦

وەناوێكوكاكەدكەكەندەدكەلوقانە

١ ئەلیف، لام، میم، صاد.
٢ كتێبێكە بۆ تۆ هاتۆتە خوارەوە، تا بەهۆی ئەو ترس وەبەر مەردم بێنیو
خۆت تۆشی دلّتەنگی مەكە لەوبارەوە؛ ئەم كتێبە نسحەتیشە بۆ وانەی
بڕوای پێ دێنن.
٣ هەرچی لەپەروەرندەتانەوە بۆتان ناردراوەتەخوارەوە، شوێنیكەوْنو
بەغەیرەز ئەو مەكەونە شوێنی سەرپەرستانی دیكە. ئێوە زۆركەم
عیبرەت دەگرن.
٤ ئێمە خەلّكی چەندین شارمان قڕتێ خستن. وەختێ نیشانەی غەزەبی
ئێمەیان بەسەردا دەهات - لەشەودا بو، یان نیوەڕۆ - دەسانەوە.
٥ كە دەیاندی ئێمە غەزەبمان لێگرتوْن، هەر ئەوەندەیان بۆ دەما بێژن:
ئێمەین ناهەقیمان لە خۆمان كرد.
٦ ئێمە بێ سۆ پرسیاردەكەین، هەم لەوانەی پێغەمبەرمان بۆ ناردوْنو هەم
لەوانەش بە پێغەمبەری ناردنمان.
٧ ئەوسا ئێمە - كەدەزانین - نۆكوبەدی بۆ هەموْلا باس دەكەینو قەت
لێیان بێ ئاگانەبوین.
٨ هەلّسەنگاندنی بەڕاستی، ئەوێ ڕۆژێ دێتەگۆڕێ. ئەو كەسانەی تای
تەرازوْیان گران بێ، ئەوانە رزگارەكانن.
٩ ئەوكەسانەش كردەوەیان لە هەلّكێشانێدا سۆك بێ، زەرەریان لەخۆیان
داوەو بە نیشانانی مە غەدریان كردوە.
١٠ ئێمە ئێوەمان لەم هەردە جێ كردەوە؛ هەر لەوێشدا بژیومان بۆ بڕیونەوە.
كەمتان شوكرانەبژێرن.
١١ ئێمەین ئێوەمان سازداوەو لەپاشانا بەوشكلّەمان دەرێناون؛ پاشان
بەفریشتانمان گوت: سەر بۆ ئادەم نەوی بكەن. هەمۆیان سەریان
دانەواند ئیبلیس نەبێ؛ ئەو لە كۆڕی كڕنۆش بەران خۆی هەلّاوارد.

٧- **نۆكوبەد:** سەرلەبەر، بەتەواوی. ١١- **هەلّاواردن:** جیاكردنەوە.

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۖ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ
وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ
فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ
﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ
صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ ۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ
اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا ۖ لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ
شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ
لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْآتِهِمَا وَقَالَ
مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا
مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢١﴾
فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ الْجَنَّةِ ۖ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا
عَن تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٢﴾

١٢ گوتی: کە فەرمانم پێدای، لەبەرچی تۆ سوژدەت نەبرد؟ گوتی: من لەو هێژاترم؛ منت لە ئاگر دروس کرد، ئەوت لە حەڕی سازداوە.
١٣ گوتی: لێرەوە داگەڕێ؛ لەم شوێنەدا ڕێت ناکەوێ بەسەر کەسدا فیزبنوێنی. سا لەم شوێنەدا مەمێنە، تۆ لە سوکو چرۆکانی.
١٤ گوتی: تا سەلا ڕادەبێ، ماوەم بدە.
١٥ گوتی: وا تۆ لە ماوەدراوەکانی.
١٦ گوتی: چونکە لەڕێت لادام، منیش بۆیان ڕۆدەنیشم، ڕاستەڕێی تۆیان لێدەگرم.
١٧ ئەوسا لە پێش و پاشەوە بۆیان دەچم، ڕاست و چەپیشیان لێدەگرم؛ جا دەبینی زۆرینەیان شوکر ناکەن.
١٨ گوتی: لێرە بڕۆدەرێ! ناوزڕاوی ترۆکراو! دەبێ وێڕای ئەوانەی شوێن تۆ دەکەون، جەهەندەمتان لێ پڕبکەم.
١٩ ئەی ئادەم! تۆش وێڕای ژنت لە بەهەشت بحاوێنەوە، لە هەرکوێدا هەرچی دەخۆن بەئارەزوی خۆتان بکەن؛ هەر تخۆنی ئەوداری هانا مەکەون، دەنا ئێوە لە ناهەقیکاران دەبن.
٢٠ شەیتان کەوتە کلێشەیان تائەو ئەندامەیان - کەپۆشرابوٚ - بێنێتە بەرچاویان. گوتی: خودا کە نەیدەهێشت لەو دارە نزیک ببنەوە، هەر بۆیە بوٚ کە ئێوە نەبنەفرشتە؛ یان هەمیشە هەر لە بەهەشتا بمێنن.
٢١ سوێندی بۆ هەردوکانیش خوارد کە: من بەدڵ ئامۆژگاریتان بۆ دەکەم.
٢٢ بە فریوان ئەوانی خستە تەماوە. لەدوای ئەوەی لە بەری دارەکەیان چەشت، عەیب و عاریان کەوتەدەشت و کۆششیان کرد بە گەڵای بەهەشت دایپۆشن. پەروەرندە گازی کردن: ئاخر من بە ئێوەم نەگوت توخنی ئەمدارە مەکەون؟ پێشم ڕانەگەیاندبوٚن بە ئاشکرا شەیتان دوژمنی ئێوەیە؟

١٣- چرۆک: بێ قابل.　　١٦- ڕۆنیشتن: دانیشتن، ڕونان.

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ ٱهْبِطُوا۟ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا
تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ قَدْ أَنزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا
يُوَٰرِى سَوْءَٰتِكُمْ وَرِيشًا ۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ
ٱلشَّيْطَٰنُ كَمَآ أَخْرَجَ أَبَوَيْكُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا
لِيُرِيَهُمَا سَوْءَٰتِهِمَآ ۗ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۗ
إِنَّا جَعَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا۟
فَٰحِشَةً قَالُوا۟ وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا ۗ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يَأْمُرُ بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ قُلْ
أَمَرَ رَبِّى بِٱلْقِسْطِ ۖ وَأَقِيمُوا۟ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا
هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلضَّلَٰلَةُ ۗ إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلشَّيَٰطِينَ
أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

٢٣ گوتیان: ئەی پەروەرندەمان! ناهەقیمان لەخۆمان کرد. ئەگەر تۆ لێمان
نەبۆری و بەزەییت پێماندانەیە، بێ شک لە زیانبارانین.
٢٤ گوتی: داگەڕێنە خوارێ، ئێوە دوژمنی یەکترین. تا ماوەیەک جێگاو
مایەی ژیانتان لە زەوی دەبێ.
٢٥ گوتی: دەوێدا دەژین و لەوێش دەمرن؛ هەر لەوێش دەوهێننەوەدەر.
٢٦ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! ئێمە جلکی وامان داونێ کە عەیب و عارتان
داپۆشێ و جوانیشتان کا؛ چاکتر لەویش پۆشاکی خۆپارازتنە. ئەمەش
یەکێ لە نیشانەکانی خوایە شایەتا بیربکەنەوە.
٢٧ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! شەیتان نەتانخەڵەتێنێ، هەر وەک باوک و
دایکتانی لە بەهەشت بەدەرکردن داو جل و بەرگی لێ دارنین تا شەرمی
خۆیانیان پێان نیشان بدا. شەیتان و دەستەو بەستەکەی لەلایکەوە
دەتان بینن کە ئێوە ئەوان نابینن. ئێمە شایەتینیەکانمان کردۆتە دۆستی
ئەوانەی بڕوایان بە خودا نیە.
٢٨ هەرگا کارێ خراپی ئابڕوبەرەیان لێ ڕۆدەدا، ئێژن: ئێمە باو باپیری
خۆمان دیوە کە هەر ئاوایان کردوەو خودا فەرمانی پێداوین ئاوابکەین.
بێژە: خودا بۆ کاری پیس فەرمان نادا. ئاخۆ ئێوە بەزمانی خوداوە شتێک
هەڵدەبەستن کە نایزانن؟!
٢٩ تۆ بێژە: پەروەرندەم فەرمان بە بەرامبەری دەدا. لەهەر مزگەوتێکا ڕۆتان
بەرەو خودا بکەن و بەدڵێکی پاک لەبەری بپاڕێنەوە. وەک بەرێ ئێوەی
دروست کرد، گشتو بۆ لای ئەو دەچنەوە.
٣٠ هێندێکانی شارەزای ڕێگە کردوەو دەستەیێکیش هەر شیاوی گومڕابۆنن،
کە ئەوانە لەبری خودا دەگەڵ شەیاتین بۆنەدۆست؛ لایان وایە شارەزا
هەر بۆخۆیانن.

۞ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ
وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١ قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ
ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ
لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٣٢ قُلۡ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا
بَطَنَ وَٱلۡإِثۡمَ وَٱلۡبَغۡيَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَأَن تُشۡرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ
سُلۡطَٰنٗا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٣٣ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٞۖ
فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ٣٤
يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأۡتِيَنَّكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي فَمَنِ
ٱتَّقَىٰ وَأَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٣٥ وَٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ٣٦ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ
بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ يَنَالُهُمۡ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ
رُسُلُنَا يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ قَالُوٓاْ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ
قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ٣٧

٣١ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! هەرکا دەچن بۆ نوێژکردن، جلکی جوان دەبەربکەن؛ خواردنێ بخۆن و وەخۆن و لە ئەندازە دەرمەچن. خوا لەوانە خۆشی نایە لە ئەندازە دەردەکەون.
٣٢ بێژە: کێیە، جلکی جوان و خشڵ و بژیوی پاکژێ - کە خوا بە عەبدەکانی خۆی ڕەوادیوە - لای وایە کە نارەوایە؟ بێژە: ئەمانە شایانی ئەوکەسانەن کە لەژیانی دنیادا بڕوایان بە خوا هێناوەو ڕۆژی سەڵاش هەر تایبەتی بەخۆیانە. ئێمە ئاوا نیشانەکان بۆ ئەوانەی کە زانابن ڕۆشن دەکەین.
٣٣ بێژە: پەروەرندەم تەنیا ئەمانەی نارەوا دیوە: کاری خراپ بەئاشکراو بەنهێنی، بەناهەق لەرێگەلادان، بێ هیچ بەڵگەیەک شەریک دانان بۆخوداو ئاخافتن دەربارەی خودا، بەبێ زانین.
٣٤ لبۆ مەرگی هەر ئۆمەتێ، وەختێ هەیە؛ ئەگەر وەختی مردنیان هات، نە تاوێک دەکرێ پێش کەون، نە تاوێکیش دوادەکەون.
٣٥ ئەی فرزەندەکانی ئادەم! هەرکاتێ کە پێغەمبەرانێ لەخۆتان دێتەلاتان تا نیشانەکانی منتان بۆ باس بکەن، ئەوانتانە خۆپارێزن و ئاکاری چاک ڕەچاودەکەن، نە ترسێکیان لەسەر هەیەو نە خەم دەخۆن.
٣٦ کەسانێکیش نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆداناو بە بادیهەوایی رویان لێ وەرگێڕا، ئەوانە یاری ئاگرن و لێی دەرناچن.
٣٧ کێ لەوانە ناهەقترە کە درۆ بەدەم خوداوە هەڵدەبەستن؛ یاخۆ بە نیشانەکانی بڕواناکەن؟ ئەوانە چی لە چارەیانا نۆسرابێ، دێتەرێیان؛ تائەوکاتەی کە فریشتە لە ئێمەوە دێتەلایان بۆگیان کێشان و دەپرسن: کوان ئەوانەی غەیرەز خودا هاناتان وەبەردەهێنان؟ ئێژن: خۆیان لێگوم کردین. ئەوسا هەر خۆیان شایەتی لەخۆ دەدەن کە خودایان نەناسیوە.

٣١- وەخۆن: بخۆن، بخوەن. ٣٢- پاکژ: پاک، خاوێن، تەمیس.

قَالَ ٱدۡخُلُواْ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ
فِي ٱلنَّارِۖ كُلَّمَا دَخَلَتۡ أُمَّةٞ لَّعَنَتۡ أُخۡتَهَاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱدَّارَكُواْ فِيهَا
جَمِيعٗا قَالَتۡ أُخۡرَىٰهُمۡ لِأُولَىٰهُمۡ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا فَـَٔاتِهِمۡ
عَذَابٗا ضِعۡفٗا مِّنَ ٱلنَّارِۖ قَالَ لِكُلّٖ ضِعۡفٞ وَلَٰكِن لَّا تَعۡلَمُونَ ٣٨
وَقَالَتۡ أُولَىٰهُمۡ لِأُخۡرَىٰهُمۡ فَمَا كَانَ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلٖ
فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ٣٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمۡ أَبۡوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ وَلَا يَدۡخُلُونَ
ٱلۡجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلۡجَمَلُ فِي سَمِّ ٱلۡخِيَاطِۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٤٠ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٞ وَمِن فَوۡقِهِمۡ غَوَاشٖۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ٤١ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٤٢ وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلّٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا
وَمَا كُنَّا لِنَهۡتَدِيَ لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُۖ لَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّۖ
وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٤٣

٣٨ ئێژێ: وێڕای ئۆمەتگەلێ وا بەرلە ئەنگۆ لەبەین چۆن - لەمرۆڤ و لەجندۆکە - بڕۆنە ناو ئاگرەوە. هەر ئۆمەتێک دەچێتە ناو، تۆک و نەفرین لە هاو ڕەوشتانی دەکا. وەختێ هەمۆیان لەوێدا کۆبۆنەوە، پەیڕەوانیان سەبارەت بە ڕێبەرانیان ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەوان سەریان لێ شێواندین؛ دوئەوەندە لەئاگردا ئازاریان دە! ئێژێ: بۆگشت دوچەندانە، بەڵام ئێوە پێ‌نازانن.

٣٩ ڕێبەرەکان بە پەیڕەوەکانیان ئێژن: ئێوە هیچتان لە ئێمە زیاترنیە؛ دەبچێژن ئازاری ئەوکارانەی وا کردوتانە!

٤٠ ئەوانەوا نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆ داناو بەفیزەوە لەوانە ڕویان وەرگێڕا، دەروازەکانی ئەزمێنیان بۆناکرێتەوەو ناچنەناو بەهەشتەوە هەتا وشتر بە کونی دەرزیدا نەچێ! ئێمە ئاوا سزای تاوانباران دەدەین.

٤١ رایەخەکەیان ئاگرەو هەر هاڵاویش دای پۆشیون. ئەوانەی ناهەقی دەکەن، ئاوایان جەزرەبە دەدەین.

٤٢ ئەوانەی بڕوایان هێناو کارگەلی چاکیان رەچاوکرد - کە هیچکەسیش ئەرکی لە وزەبەدەری ناخەینەسەر - دەیانبەینە بەهەشتەوەو هەتا سەر هەر لەوێ دەبن.

٤٣ کینەمان لە سینەیانا، داماڵیوەو لە بەهەشتا جۆباریان بەبەردا دەڕواو ئێژن: سوپاس بۆ خودایێ کە ئێمەی هێنایە ئێرە؛ ئەگەر خودا نەیهێنابایین ئێمە کوا ڕێمان دەردەکرد؛ بێ گومان پێغەمبەرانی پەروەرێنمان بەهەق هاتن. [لەم کاتەدا] گازی دەکرێن: ئەو بەهەشتە پێودراوە، پاداشی کارێکە کەوا کردوتانە.

٣٨- تۆک: دۆعای شەڕ. ٤٢- وزە: تاقت، توان، قەوەت.

وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ أَن قَدۡ وَجَدۡنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقّٗا
فَهَلۡ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمۡ حَقّٗاۖ قَالُواْ نَعَمۡۚ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنُۢ بَيۡنَهُمۡ أَن
لَّعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٤ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبۡغُونَهَا
عِوَجٗا وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ كَٰفِرُونَ ٤٥ وَبَيۡنَهُمَا حِجَابٞۚ وَعَلَى ٱلۡأَعۡرَافِ
رِجَالٞ يَعۡرِفُونَ كُلَّۢا بِسِيمَىٰهُمۡۚ وَنَادَوۡاْ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَن سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۚ
لَمۡ يَدۡخُلُوهَا وَهُمۡ يَطۡمَعُونَ ٤٦ ۞ وَإِذَا صُرِفَتۡ أَبۡصَٰرُهُمۡ تِلۡقَآءَ
أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ قَالُواْ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٧ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٗا يَعۡرِفُونَهُم بِسِيمَىٰهُمۡ قَالُواْ مَآ أَغۡنَىٰ عَنكُمۡ جَمۡعُكُمۡ
وَمَا كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ ٤٨ أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمۡتُمۡ لَا يَنَالُهُمُ
ٱللَّهُ بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ
٤٩ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَنۡ أَفِيضُواْ عَلَيۡنَا
مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُۚ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٥٠ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَهۡوٗا وَلَعِبٗا
وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ كَمَا نَسُواْ
لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ٥١

٤٤ بەهەشتیەکان گازی جەهەندەمیان دەکەن: ئەوا ئێمە ئەو بەڵێنەی پەروەرندەمان پێیداوین جێ بەجێ بۆ؛ ئاخۆ ئێوەش - وەک هەڕەشەۆ لێکرابۆ - هەر وا دەرچو؟ ئێژن: بەڵێ، بەسەرمان هات. ئەوسا یەکێ لەوناوەدا بانگ ڕادێڵێ: دەک هەرچی ناهەقیکارە بەرنەحلەتی خوداکەوێ؛
٤٥ ئەو کەسانەی لە ڕای خودا لادەدەن و وای نیشان دەدەن کە خوارەو بەڕۆی سەڵا بێ باوەڕن.
٤٦ پەردەیەکیشیان لەناودا. پیاوانێک هەن لەسەر ئەعراف راوەستاون، هەمۆکەسێ بەتەرح و بیچم دەناسن؛ دەنگ لەو بەهەشتیانە دەکەن - کە هێشتا نەچۆنەتە نێو بەهەشتەوە، بەڵام بەتەمان بیچنێ - سڵاوتان لێ بێ.
٤٧ هەرگا ئاوڕ لەوکەسانە دەدەنەوە کە دۆژەهین، ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! لە گرۆی ناهەقیکاران دۆرمان بگرە.
٤٨ ئەوانەی لەسەر ئەعرافن لەو پیاوانە - وا بەبیچم دەیاننناسن - بانگ دەکەن: گردەوەکۆیی و فیزو لەخۆبایی بۆنتان بەهرەی نەدان.
٤٩ هەر ئەوانەنین کە ئێوە سوێندو دەخوارد: بەر بەزەی خوداناکەون؟ دەسا بڕۆنە بەهەشت و نە هیچ ترسۆ لەسەر هەیە نە خەم دەخۆن.
٥٠ جەهەندەمی لە بەهەشتیەکان دەخوازن: لەوئاوە یا لەو رۆزیە خوا پێداون شتێکیش بەشیمە بدەن. ئێژن: خودا ئەم شتانەی بەشی بێ دینان نەداوە.
٥١ ئەوکەسانەی دینەکەیان هەر بەگاڵتەو گەپ دەزانیو ژیانی دنیا فریوی دان، هەر ئەوانە تۆش هاتنی ئەمڕۆیان لەبیربردەوەو لە نیشانەکانی ئێمە حاشایان کرد؛ ئێمەش ئەمڕۆ ئەوان لەبیردەبەینەوە.

وَلَقَدۡ جِئۡنَٰهُم بِكِتَٰبٖ فَصَّلۡنَٰهُ عَلَىٰ عِلۡمٍ هُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ
يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأۡوِيلَهُۥۚ يَوۡمَ يَأۡتِي تَأۡوِيلُهُۥ يَقُولُ
ٱلَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبۡلُ قَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّ فَهَل لَّنَا
مِن شُفَعَآءَ فَيَشۡفَعُواْ لَنَآ أَوۡ نُرَدُّ فَنَعۡمَلَ غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ
قَدۡ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٥٣﴾
إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَ يَطۡلُبُهُۥ حَثِيثٗا
وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتِۭ بِأَمۡرِهِۦٓۗ أَلَا لَهُ ٱلۡخَلۡقُ
وَٱلۡأَمۡرُۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا
وَخُفۡيَةًۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَا وَٱدۡعُوهُ خَوۡفٗا وَطَمَعًاۚ إِنَّ رَحۡمَتَ
ٱللَّهِ قَرِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي يُرۡسِلُ
ٱلرِّيَٰحَ بُشۡرَۢا بَيۡنَ يَدَيۡ رَحۡمَتِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتۡ سَحَابٗا
ثِقَالٗا سُقۡنَٰهُ لِبَلَدٖ مَّيِّتٖ فَأَنزَلۡنَا بِهِ ٱلۡمَآءَ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ مِن كُلِّ
ٱلثَّمَرَٰتِۚ كَذَٰلِكَ نُخۡرِجُ ٱلۡمَوۡتَىٰ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

٥٢ ئێمە بۆوان کتێبێکمان هاوردوە، کە بە زانستەوە ڕۆنمان کردۆتەوەو ڕێنمۆنیو بەزەیە بۆ کۆمەڵێ کە بڕوابێنن.

٥٣ ئاخۆ ئەمان هەر بۆ ئەوڕۆژە دەڕوانن کە هەرچی لەم کتێبەدا، بە چاوی خۆیان بیبینن؟ ئەوێ ڕۆژێ کە ئاکام ڕۆن دەبێتەوە، ئەوکەسانە وا لەپێشا ئەم ڕۆژەیان لەبیرەخۆ بردبوەوە، ئێژن: دیارە هەرچی پێغەمبەرەکانی خودا گوتیان، وەڕاست گەڕا؛ ئاخۆ ئێستە کەس دەبێتە تکاکارمان؟ یاخۆ دیسان بگەڕێنەوە سەردنیا، خدەی خۆمان بگۆڕینو ئاکاری باشتر ڕەچاوکەین؟ ئەمان خۆیان دۆڕاندوەو ئەودرۆی کە هەڵیاندەبەست - سەرلەبەری - بەفیڕۆچو.

٥٤ ڕاهێنەرتان خودایێکە ئاسمانەکانو زەمینی لە شەش ڕۆژاندا دروس کرد. ئەوجارەکە لەسەر تەختی فەرمانڕەوایی دامەزرا. ڕۆژێ بەشەوێ دەپۆشێو ڕۆژیش بەلەز دەکەوێتە شوێنی شەوێ. خۆرو مانگو ئەستێرانی بەدی هێناو هەر دەژێر فەرمانی ئەودان. ئافراندنو ڕاگەییشتن هەربۆئەوە. زۆرو زەبەندەیە ودمی خودایێ کە ڕاهێنەری گش جیهانە.

٥٥ بەنهێنیو بەسەرکزی هەر پەروەرندەو لەبیربێو لەبەری بپاڕێنەوە. خودا ئەوانەی خۆش ناوێ کە لە ڕێگەی ئەو لادەدن.

٥٦ خراپەش مەکەن لەم زەمینە دوای باش بۆنی. بەترسەوەو بە هیوای تۆشی چاکەبۆن لەبەر خوا بپاڕێنەوە. ئەو کەسانەی چاکەکارن، لە بەزەی خودا نزیکن.

٥٧ هەر خۆیەتی پێش بارانە - کە بەزەیێکە لەخواوە - بایەکانو بەمزگێنی بۆ هەڵدەکا؛ کاتێ ئەو بایانە هەوری بارگرانیان بەرزەوەکرد، بەرەو وڵاتێکی مردو دەیخەینەڕێو ئەوسا ئاوی پێ دەنێرینە خوارەوەو بەئاوەکەی هەمۆجۆرە بەروبوی زەمین دەڕوێنین. هەر بەم جۆرەش مردۆ زیندۆدەکەینەوە؛ شایەت ئێوە بیر لەوانە بکەنەوە.

٥٣- خدە: ئاکار، ڕەوشت. ٥٤- زەبەند: فرە، زۆر. زۆرو زەبەند: یەکجار زۆر. ودم: ممبارەکی، پیرۆزی.

وَٱلْبَلَدُ ٱلطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُۥ بِإِذْنِ رَبِّهِۦ ۖ وَٱلَّذِى خَبُثَ لَا يَخْرُجُ
إِلَّا نَكِدًا ۚ كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم
مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾
قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ
يَٰقَوْمِ لَيْسَ بِى ضَلَٰلَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٦١﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّى وَأَنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ
رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا۟ وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟
بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ ۞ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ
هُودًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ
﴿٦٥﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى
سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ
لَيْسَ بِى سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٧﴾

٥٨ زەمینی باش - بەئیزنی راهێنەری خۆی - روەک بەباشی دەڕوێنێ. زەوی خراپ هەر دڕکودالّی بێکارەی لێ شین دەبێ. بەم تەرزە نیشانەکانمان بۆ ئەوکەسانە باس دەکەین سپاسکارن.
٥٩ ئێمە نۆحن ڕاسپاردە لای هۆزەکەی. گوتی: گەلۆ! دەبێ ئێوە عەبدایەتی خودا بکەن؛ کە غەیرەز ئەم ئێوە خودایەکتان نیە. من لەوڕۆژەو لێدەترسم کە ئازاردانی دژواری تێدا هەیە.
٦٠ پیاوماقوڵانی گەلەکەی [لەپەرسڤی ئەودا] گوتیان: هیچ گومانێکمان نیە تۆ تۆشی گومڕاییێکی ئاشکرابۆگی.
٦١ گوتی: گەلۆ! من گومڕانیم؛ ڕاسپاردەی راهێنەری هەمۆدنیام.
٦٢ راسپاردەکانی پەروەرندەم بەئێوە رادەگەینمو ئامۆژگاریتان دەکەمو ئەوی سەبارەت بەخودا من دەیزانم، ئێوە ئاگاتان لێ نیە.
٦٣ ئاخۆ ئێوە پێتان سەیربۆ کە پەندێک لەلای پەروەرندەتانەوە هات بۆپیاوێک هەرلە خۆتان؛ هەتا بتانترسێنێتو خۆپارێزن؛ بەشکەم بکەونە بەر بەزە؟
٦٤ چی وتی بەدرۆیان داناو ئەوسا ئێمە خۆیو ئەوانەی وێڕای ئەو چۆبۆنە ناوگەمیەکەوە، رزگارکردو ئەوانەشمان لەئاودا بە خنکاندن دا، کە نیشانانی ئێمەیان پێ درۆبو. ئەوانە لەدڵدا کوێربۆن.
٦٥ هۆدیشمان کردە پێغەمبەر بۆ هۆزی عادی هاوتیرەی. گوتی: گەلۆ! عەبدایەتی خودا بکەن؛ بەغەیرەز ئەو ئێوە خودایەکتان نیە. چیتانە لەخوا ناترسن؟
٦٦ پیاوماقوڵانی هۆزەکەی - کە خودایان نەدەناسی - گوتیان: ئێمە تۆ بە نەفام دەزانینو پێمانوایە تۆ لەدرۆزنەکانی.
٦٧ گوتی: گەلۆ! نەفام نیم، پێغەمبەرێکم؛ پەروەرندەی هەمۆدنیا رای سپاردۆم.

أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَأَنَا۠ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ٦٨ أَوَعَجِبْتُمْ
أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْۚ
وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ
فِي ٱلْخَلْقِ بَصْۜطَةًۖ فَٱذْكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
٦٩ قَالُوٓاْ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ
يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَاۖ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ
٧٠ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌۖ
أَتُجَٰدِلُونَنِي فِيٓ أَسْمَآءٍ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم
مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍۚ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ
ٱلْمُنتَظِرِينَ ٧١ فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا
وَقَطَعْنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ وَمَا كَانُواْ مُؤْمِنِينَ
٧٢ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًاۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن
رَّبِّكُمْۖ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةًۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ
فِيٓ أَرْضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٣

٦٨ پەیامگەلی پەروەرێنم بە ئێوە رادەگەیێنم. من بۆ ئێوە ئامۆچیارێ دروٙسکارم.

٦٩ ئاخۆ ئێوە پێتان سەیربۆ کە پەندێک لەلای پەروەرندەتانەوە هات بۆ پیاوێک هەرلەخۆتان، هەتاوەکوٙ بوٙترسێنێ؟ لەبیرتان بێ، پاش هۆزی نوٙح ئێوەی لەجێ دامەزراندن و قەلافەتی زۆرتریشی پێتان بەخشی. دەسا ئێوە نابێ ئەو هەموٙ چاکەیەی خودا دەربارەتانی کرد، لە بیربکەن؛ بەشکوٙ بکەنە رزگاری.

٧٠ گوتیان: هاتوی [پێمان بێژی] تەنیا خوا بپەرستین و لەو خودایانە وازبێنین کە باب و باپیرەکانمان پەرستیانن؟ ئەگەر تۆ لە راستبێژانی، بە هەرچیمان دەترسێنی پێکی بێنە.

٧١ گوتی: بێ‌سۆ ئێوە توٙشی ئازارو توٙڕەیی پەروەرێنتان بوٙگن. جا چوٙن ئێوە بۆ چەندشتێ کە خۆتان و باوانتان ناوتان لێ‌ناون و هیچ بەڵگەیەکی پتەوتان لەخواوە بوٙنەهاتوە، جوابەجەنگیم دەگەڵ دەکەن؟ چاوەنوٙڕبن؛ ئەوامنیش دەگەڵ ئێوە چاوەنوٙڕم.

٧٢ ئێمە لەچاکەو بەزەیی خۆمانەوە هوٙدو هاوڕێکانی هوٙدمان ڕزگارکردو ئەوکەسانەش کە نیشانانی ئێمەیان بەدرۆ داناو بێ‌بڕوابوٙن، یەک جێ بنەبڕمان کردن.

٧٣ بۆلای سەموٙدیش سالحی برای خۆیانمان بەرێ کرد. گوتی: گەلۆ! عەبدایەتی خودا بکەن، بەغەیرەز ئەو ئێوە خودایەکتان نیە. ئەوا لە پەروەرندەوڕا ئەم وشترەو بەنیشانە بۆ هاتوە؛ لێ‌گەڕێن با لە زەوی خوادا بچەرێ، هیچ زیانێکو بۆی نەبێ؛ دەنا توٙشی ئازاری زۆر بەژان دەبن.

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ جَعَلَكُمۡ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعۡدِ عَادٖ وَبَوَّأَكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورٗا وَتَنۡحِتُونَ
ٱلۡجِبَالَ بُيُوتٗاۖ فَٱذۡكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مُفۡسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن
قَوۡمِهِۦ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِمَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُمۡ أَتَعۡلَمُونَ
أَنَّ صَٰلِحٗا مُّرۡسَلٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلَ بِهِۦ
مُؤۡمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا بِٱلَّذِيٓ
ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُواْ ٱلنَّاقَةَ وَعَتَوۡاْ عَنۡ
أَمۡرِ رَبِّهِمۡ وَقَالُواْ يَٰصَٰلِحُ ٱئۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ
جَٰثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُمۡ
رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحۡتُ لَكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّٰصِحِينَ
﴿٧٩﴾ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم
بِهَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ
شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ﴿٨١﴾

٧٤ لەبیرتان بێ پاش هۆزی عاد ئێوەی کردە جێنشینو لەسەر زەمین دای‌مەزراندن؛ لە پێدەشتان کۆشکانتان بەرزدەکردەوەو لەکێوەکانیشدا خانوُتان دەتاشی. نیعمەتی خواتان لەبیربێو پێ‌دامەگرن لەسەر بەدفەڕی لە هەردا.

٧٥ سەرگەورەکانی هۆزەکەی - ئەوانەی لەخۆبایی بوُن - لای کەم‌دەستو هەژارەکانو ئەوانەی بڕوایان هێنابوُ گوتیان: داخۆ ئێوە پێتان وایە سالەح لای پەروەرێنیەوە ڕاسپێراوە؟ گوتیان: ئێمە باوەڕیمان پێ‌هێناوە.

٧٦ خۆبەزل زانەکان گوتیان: ئێمە لەوەی کە بڕواتان پێ‌هێناوە، حاشادەکەین.

٧٧ لە فەرمانی خودای خۆیان وازیان‌هێناو وشترەکەیان پەل کرد. گوتیان: سالح! ئەگەر ڕاستە پێغەمبەری، چۆنت هەڕەشە لێ‌کردین بەجێی بێنە.

٧٨ زۆر بەتوندی بوُمەلەرزەیەکیان بۆهات؛ هەر لەناو ماڵەکانیاندا هەموُ مردن.

٧٩ سالح لەوان دوُرکەوتەوە، گوتی: گەلۆ! من پەیامەکانی خودام پێگەیاندن، زۆریشم نسێحەت کردن؛ بەڵام ئێوە ئامۆچیارانتان خۆش ناوێ.

٨٠ لوُتیشمان نارد. ئەوسا بەهۆزەکەی خۆی گوت: ئێوە کاری ئەوەندە شوُرەیی دەکەن، بەرلە ئێوە کەس لە دنیا نەیکردوە؟

٨١ ئێوە بۆ خۆڕەحەت کردن - لەبری ژنان - پەلاماری پیاوان دەدەن. ڕاستی ئێوە بۆ بەدفەڕی لە ئەندازەوُ دەرکردوە.

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخْرِجُوهُم مِّن
قَرْيَتِكُمْۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ
إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم
مَّطَرًاۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾
وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًاۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن
رَّبِّكُمْۖ فَأَوْفُواْ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُواْ
ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُواْ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ
إِصْلَٰحِهَاۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ
﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُواْ بِكُلِّ صِرَٰطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِهِۦ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًاۚ
وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْۖ وَٱنظُرُواْ
كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ طَآئِفَةٌ
مِّنكُمْ ءَامَنُواْ بِٱلَّذِىٓ أُرْسِلْتُ بِهِۦ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُواْ
فَٱصْبِرُواْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ بَيْنَنَاۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨٧﴾

۸۲ هۆزەکەی لوت وەرامیان هەر ئەوەندەبوو: لەشاری خۆتان دەریانکەن؛ ئەمانە کەسگەلێکن کە دەیانەوێ بە پاک و خاوێنی بژین!

۸۳ ئیتر خۆی وکەس و کاریمان رزگار کرد؛ هەرتەنیا ژنەکەی نەبێ، کە کەوتەتەک بەجێماوان.

۸۴ بارانێکمان بۆ باراندن ئەمما باران! دە بڕوانە پاشەڕۆژی ئەو تاوانبارانە چۆن بوو!

۸۵ بۆ «مەدیەن»یش شوعەیبمان نارد، کە ئەویش هەر لەخۆیان بوو. گوتی: گەلوو! عەبدایەتی خودا بکەن، بەغەیرەز ئەو ئێوە خودایەکتان نیە. نیشانەیکی ئاشکراشتان لای پەروەرندەتانەوە بۆ هاتوە. با پێوانەو تەرازوتان بەرانبەربێ و لەماڵی خەڵک مەدزنەوە. لە هەردیشا - دوای ئاوەدانکردنی - بەدفەڕی مەکەن. ئەگەر بڕواو بە خوا هەبێ ئەمە بۆ ئێوە باشترە.

۸۶ لەسەر هەموو ڕێگایەکا دامەنیشن بۆترس وەبەرهێنانی ئەوکەسانە وا بڕوایان بەخوا هێناوە؛ بۆئەوە کە لەڕێگەی ئەو لایاندەن و ڕێگای ئەویان بەلار و چەفت نیشان بدەن. لەبیرتان بێ ئێوە کەم بوون، زۆری کردن؛ لێ بڕوانن پاشەڕۆژی بەدفەڕەکان بەکوێ گەییشت.

۸۷ ئەگەر هێندێک لە ئێوە بڕوای هێناوە بەوشتانەی کە منی پێ ڕاسپێراوەو هێندێکیشتان بڕوایان پێ نەهێناوە، خۆڕابگرن هەتا خودا بۆخۆی لەبەینی ئێمەدا داوەری کا. خۆشی چاترین داوەرە.

۞ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لَنُخۡرِجَنَّكَ يَٰشُعَيۡبُ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَكَ مِن قَرۡيَتِنَآ أَوۡ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَاۚ قَالَ أَوَلَوۡ
كُنَّا كَٰرِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ ٱفۡتَرَيۡنَا عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا إِنۡ عُدۡنَا فِي مِلَّتِكُم
بَعۡدَ إِذۡ نَجَّىٰنَا ٱللَّهُ مِنۡهَاۚ وَمَا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّعُودَ فِيهَآ إِلَّآ أَن يَشَآءَ
ٱللَّهُ رَبُّنَاۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًاۚ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَاۚ رَبَّنَا ٱفۡتَحۡ
بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ قَوۡمِنَا بِٱلۡحَقِّ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡفَٰتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لَئِنِ ٱتَّبَعۡتُمۡ شُعَيۡبًا إِنَّكُمۡ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ
﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٩١﴾
ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيۡبٗا كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَاۚ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيۡبٗا
كَانُواْ هُمُ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ
أَبۡلَغۡتُكُمۡ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَنَصَحۡتُ لَكُمۡۖ فَكَيۡفَ ءَاسَىٰ
عَلَىٰ قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّآ
أَخَذۡنَآ أَهۡلَهَا بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ
بَدَّلۡنَا مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلۡحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَواْ وَّقَالُواْ قَدۡ مَسَّ
ءَابَآءَنَا ٱلضَّرَّآءُ وَٱلسَّرَّآءُ فَأَخَذۡنَٰهُم بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٩٥﴾

٨٨ گرەگرەکانی هۆزی - کە لە خۆیان بایی بوبون - گوتیان: شوعەیب! ئێمە تۆش و ئەو کەسانەش وەل تۆ باوەڕیان هێناوە، لە شاری خۆمان دەردەکەین؛ یان دێنەوە سەر دینی مە. گوتی: ئەگەر حەزیش نەکەین؟

٨٩ گوتی: ئەگەر بینەوە سەر دینی ئێوە، لە پاش ئەوە کە خودا لێی ڕزگار کردین، درۆمان بەدەم خوداوە هەڵبەستۆە. ڕەوانیە ئیتر بگەڕینەوە سەر ئەوئایینە؛ چا مەگین پەروەرندەمان مەیلی لێ بێ؛ زانستی ئەو هەمۆشتی داگرتۆتەوە؛ خۆمان بە خوا سپاردوە. ئەی خودای پەروەرندەمان! تۆ لە نێوان ئێمەو هۆزەکەماندا داوەری بکە؛ چاکترین داوەر هەر خۆتی.

٩٠ سەرزلەکانی هۆزەکەی - کەوا لە دین لایاندابۆ - گوتیان: ئەگەر پەیرەوی شوعەیبێ بکەن، بێ سۆ تۆشی زەرەر دەبن.

٩١ ئیتر ئەوسا بۆمەلەرزەی وا بەتەوژم دایگرتن، کەهەمۆ لەماڵی خۆیاندا لەبەین چۆن.

٩٢ ئەو کەسانەی قسەکانی شوعەیبیان بەدرۆدانا،[وا لەبەین چۆن] دەتگوت هەر لەوێدانەبۆن. ئەوانەوا قسەکانی شوعەیبیان بەدرۆدانا، هەر بۆخۆیان زیانباربۆن.

٩٣ ئەوسا شوعەیب روی لێ وەرگێڕان و گوتی: گەلۆ! من پەیامەکانی پەروەرندەم بە ئێوە ڕاگەیاندوەو ئامۆژگاریشم لێکردن. دەسا چلۆن بۆ ئەوانەی خوانەناس بۆن، خەمێ دەخۆم؟

٩٤ ئێمە هەر پێغەمبەرێکمان بۆ هەر کۆمەڵێک ناردوە، بە نەخۆشی و ناگوزۆری بەتاقیمان کردۆنەوە؛ شایەتا بپاڕێنەوە.

٩٥ جاری دوایی ناخۆشیمان بە خۆشی بۆگۆڕیونەوە، تا هەمۆ شتیان زێدەبۆ. گوتیان: باب و باپیریشمان تۆشی خۆشی و ناخۆشیان بۆن. ئیتر لەپڕ - بەبێ ئەوەی هەست پێ بکەن - گرتمانن.

٩٤-ناگوزۆری: فەقیری ودەستەنگی.

وَلَوۡ أَنَّ أَهۡلَ ٱلۡقُرَىٰٓ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوۡاْ لَفَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَرَكَٰتٖ
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَٰكِن كَذَّبُواْ فَأَخَذۡنَٰهُم بِمَا كَانُواْ
يَكۡسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهۡلُ ٱلۡقُرَىٰٓ أَن يَأۡتِيَهُم بَأۡسُنَا بَيَٰتٗا
وَهُمۡ نَآئِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَأَمِنَ أَهۡلُ ٱلۡقُرَىٰٓ أَن يَأۡتِيَهُم بَأۡسُنَا
ضُحٗى وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُواْ مَكۡرَ ٱللَّهِۚ فَلَا يَأۡمَنُ
مَكۡرَ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمۡ يَهۡدِ لِلَّذِينَ
يَرِثُونَ ٱلۡأَرۡضَ مِنۢ بَعۡدِ أَهۡلِهَآ أَن لَّوۡ نَشَآءُ أَصَبۡنَٰهُم
بِذُنُوبِهِمۡۚ وَنَطۡبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾
تِلۡكَ ٱلۡقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآئِهَاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ مِن قَبۡلُۚ
كَذَٰلِكَ يَطۡبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدۡنَا
لِأَكۡثَرِهِم مِّنۡ عَهۡدٖۖ وَإِن وَجَدۡنَآ أَكۡثَرَهُمۡ لَفَٰسِقِينَ
﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ
فَظَلَمُواْ بِهَاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿١٠٣﴾
وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰفِرۡعَوۡنُ إِنِّي رَسُولٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾

٩٦ نیشتەجێی ئەو باژێڕانە ئەگەر خوایان بناسیباو خۆپارێزبان، دەروازەی بەرەکەتانمان لە ئاسمان و زەمینەوە بەڕۆیاندا دەکردەوە. بەڵام ئەوان نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی؛ لە سزای ئەم ئاکارەیان گرتمانن.
٩٧ ئاخۆ خەڵکی ئەوشارانە نەترسابۆن کە لەشەودا، بەڵای ئێمەیان تۆش ببێ و ئەوان لە جەنگەی خەودابن؟
٩٨ ئەو شارنشینانە داخۆ نەترسابۆن کە لە دەمی چێشتەنگاوداو لە جەنگەی گەمەکردندا، ئێمە تۆشی بەڵایان کەین؟
٩٩ ئاخۆ لەوە دڵنیابۆن لە مەکری خودا ڕزگارن؟ خۆ بەغەیرلە زیانباران، کەس لەمەکری خوا هەستی هێمنی ناکا.
١٠٠ ئەوکەسانەی ئەم عەرزەیان - پاش نەمانی خەڵکەکەی - بەمیرات بۆ دەمێنێتەوە، بەوەندەیان نەزانیوە ئەگەر حەزکەین - بەگوناهانێ کە دەیکەن - تۆڵەیان لێدەکەینەوەو مۆریان لەسەردڵ دادەنێین؛ کە هەر نەتوانن ببیسن؟
١٠١ ئێمە بڕێک لە نەقڵی ئەو باژێڕانەت بۆباس دەکەین؛ ڕاست ئەوەیە پێغەمبەریان بەنیشانەی ئاشکراوە هاتەلایان؛ وەک لەپێشدا بڕوایان بەخودا نەبۆ، هەروا بێباوەڕ مانەوە. ئاوا خودا مۆر دەخاتە سەردڵی لەدین لادەران.
١٠٢ زوربەی ئەوانەمان نەدی کە پەیمانی خۆ پێک بێنن؛ زۆرینەشیان لە ڕێزەی نافەرمانان بۆن.
١٠٣ پاش ئەوان بەچەند نیشانەی ئاشکرا مۆسامان نارده سەر فیرعەون و سەرزلەکانی هۆزەکەی، دژیان وێستان. سا بڕوانە پاشەڕۆژی ئەو بەدفەڕانە چلۆن بۆ.
١٠٤ مۆسا گوتی: ئەی فیرعەون! من ڕاسپاردەی ئەوکەسەم کە ڕاهێنەری گشت دنیایە.

حَقِيقٌ عَلَىٰٓ أَن لَّآ أَقُولَ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ قَدۡ جِئۡتُكُم
بِبَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ فَأَرۡسِلۡ مَعِيَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِن كُنتَ
جِئۡتَ بِـَٔايَةٖ فَأۡتِ بِهَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلۡقَىٰ
عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعۡبَانٞ مُّبِينٞ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِيَ بَيۡضَآءُ
لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ
عَلِيمٞ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخۡرِجَكُم مِّنۡ أَرۡضِكُمۡۖ فَمَاذَا تَأۡمُرُونَ ﴿١١٠﴾
قَالُوٓاْ أَرۡجِهۡ وَأَخَاهُ وَأَرۡسِلۡ فِي ٱلۡمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأۡتُوكَ
بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٖ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرۡعَوۡنَ قَالُوٓاْ إِنَّ
لَنَا لَأَجۡرًا إِن كُنَّا نَحۡنُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمۡ وَإِنَّكُمۡ
لَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلۡقِيَ وَإِمَّآ أَن
نَّكُونَ نَحۡنُ ٱلۡمُلۡقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلۡقُواْۖ فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ سَحَرُوٓاْ
أَعۡيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسۡتَرۡهَبُوهُمۡ وَجَآءُو بِسِحۡرٍ عَظِيمٖ ﴿١١٦﴾
۞ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَلۡقِ عَصَاكَۖ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا
يَأۡفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ ٱلۡحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُواْ
هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُواْ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

۱۰۵ وارەوایە لەڕاستپێوە، دەربارەی خودا هیچ نەڵێم. لەپەروەرندەی ئێوەڕا نیشانەم بۆتان هێناوە. تۆگەرەکە فرزەندانی ئیسرائیل وێڕای من کل‌کەی.
۱۰۶ گوتی: ئەگەر بەڕاستیتەو هیچ نیشانەت دەگەڵەخۆتا هێناوە، نیشانی بدە.
۱۰۷ مۆسا عاساکەی فڕێدا؛ کەچی لەپڕ بۆ بە مارێک بەئاشکرا.
۱۰۸ دەستی خۆشی لەباخەڵیەوە وەدەرخست؛ لەبەر چاوی چاوەدێران سپیەکی بەبێ‌خەش دەرکەوت.
۱۰۹ سەرزلانی هۆزی فیرعەون گوتیان: ئەمە جادۆگەرێکی زۆرزانە.
۱۱۰ وای گەرەکە گشتۆ لەم ولاتە دەرکا، خۆتان بەچی فەرمان دەدەن؟
۱۱۱ گوتیان: تۆ خۆی و براکەی گل بدەوە؛ دەستەیەکی کۆکەرەوەش بەرێ بکە بۆ شارەکان.
۱۱۲ تا جادوگەرانی زۆرزان بێنن بۆلات.
۱۱۳ جادۆگەرەکان لە فیرعەون کۆبۆنەوە. گوتیان: گەر ئێمە سەرکەوتین، تۆ دەبێ خەلاتمان بکەی.
۱۱۴ گوتی: بەڵێ، ئێوە بێ‌سۆ لەنزیکانی خۆم دەبن.
۱۱۵ گوتیان: مۆسا! تۆ داوێژی یان ئێمە پێش تۆ بهاوێین؟
۱۱۶ گوتی: ئێوە بهاوێژن. ئەوانەی ئەوان هاویتیان، چاوی حەشامەتەکەیان پێ خەڵەتاو لێیان ترسان و جادوی زۆر عاجباتیان کرد.
۱۱۷ خستمانە دڵی مۆساوە، کە: عاساکەت بهاوێژە. هەر لەجێوە هەمۆ جادۆکاریەکانی ئەوانی ماشی وهەڵ‌لۆشی.
۱۱۸ ئیتر کە ڕاستی هاتەڕۆ، پڕوپۆچی کردەوەیان چرۆک دەرچۆ.
۱۱۹ هەرلەوێدا تێشکان و بەکزی و زەبۆنی دامان.
۱۲۰ هەرچەندی جادۆگەر هەبۆن، کڕنوشیان کرد.

۱۰۵- **کل‌کردن:** ناردن، هەناردن، رەوانەکردن. ۱۱۶- **هاویتن:** هاویشتن، فڕێدان، خستن.

قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ
فِرۡعَوۡنُ ءَامَنتُم بِهِۦ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَمَكۡرٞ مَّكَرۡتُمُوهُ
فِي ٱلۡمَدِينَةِ لِتُخۡرِجُواْ مِنۡهَآ أَهۡلَهَاۖ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ﴿١٢٣﴾ لَأُقَطِّعَنَّ
أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿١٢٤﴾
قَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنۡ ءَامَنَّا
بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتۡنَاۚ رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَتَوَفَّنَا مُسۡلِمِينَ
﴿١٢٦﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوۡمَهُۥ لِيُفۡسِدُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَنَسۡتَحۡيِۦ
نِسَآءَهُمۡ وَإِنَّا فَوۡقَهُمۡ قَٰهِرُونَ ﴿١٢٧﴾ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ
ٱسۡتَعِينُواْ بِٱللَّهِ وَٱصۡبِرُوٓاْۖ إِنَّ ٱلۡأَرۡضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوٓاْ أُوذِينَا
مِن قَبۡلِ أَن تَأۡتِيَنَا وَمِنۢ بَعۡدِ مَا جِئۡتَنَاۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمۡ
أَن يُهۡلِكَ عَدُوَّكُمۡ وَيَسۡتَخۡلِفَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَيَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدۡ أَخَذۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ
بِٱلسِّنِينَ وَنَقۡصٖ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

۱۲۱ گوتیان: وا بڕوامان هێنا بە ڕاهێنەری گش دنیا؛
۱۲۲ ڕاهێنەری مۆساو هارۆن.
۱۲۳ فیرعەون وتی: بەرلەوە من ئیزنۆبدەم، ئێوە چۆن بڕواوپێ‌هێنا؟ ئێوەی فێڵباز ویستۆتانە لەم‌شارەدا فێڵێک بکەن تا خەڵکەکەی لێ وەدەرنێن. سا لەدواییدا دەزانن.
۱۲۴ پێچەوانە دەست‌و پێ‌یەکانۆ دەبڕم. لێشتان ڕۆن بێ گشتۆ لەقەنارەدەدەم.
۱۲۵ گوتیان: ئێمە دەچینەوە بۆ لای پەروەرندەی خۆمان.
۱۲۶ هەر بۆیە ڕکت لە ئێمە هەستاوەو سزامان دەدەی، چۆن کاتێ نیشانەکانی پەروەرندەی خۆمان هاتن، تەواو بڕوامان پێ هێنان. ئەی خودای پەروەرندەمان! خۆڕاگریمان بدەیەو بەباوەڕی پاکەوە بمان‌مرێنە.
۱۲۷ سەرگەورەکانی هۆزەکەی فیرعەون گوتیان: چۆن تۆ لە مۆساو هۆزەکەی وازدەهێنی، وڵاتت لێ‌بشێوێنن‌و دەس لە خۆت‌و پەرستوەکانی تۆ بەردەن؟ گوتی: بەم‌زۆ کوڕەکانیان دەکوژین‌و ژنانیشیان [بۆڕاژە] دەهێڵینەوە. ئێمە لەسەر ئەوان زاڵین.
۱۲۸ مۆسا بەهۆزەکەی خۆی گوت: هەر پشت بەخوا ببەستن‌و خۆڕاگربن؛ ئەم زەمینە هی‌خودایە؛ بە هەرکەسێ لە عەبدانی خۆی حەزبکا، پێی‌دەبەخشێ‌و دوا ڕۆژیش بۆ ئەوانەیە کە لە خودا ترسیان هەیە.
۱۲۹ گوتیان: بەرلەوە کە تۆ بێی، چەوساینەوە؛ کە تۆش هاتوی، هەروا دەمان‌چەوسێننەوە. گوتی: دوورنیە ئەوڕۆژەی پەروەرندەو دوژمنتان لەبەین‌بەرێ‌و ئێوە بکاتە جێ‌نشین لەم عەرزەداو بڕوانێ ئێوە چۆن دەکەن.
۱۳۰ کارێکمان کرد کە لاگیرەکانی فیرعەون بکەونە قاتی‌و قڕیەوەو داهاتیان کەمتر دەس کەوێ، بەشکە بیرلەخۆبکەنەوە.

۱۲۷-ڕاژە: کاربۆکردن، خزمەت. ۱۲۹-چەوسانەوە: ڕەنج‌دان، زەحمەت‌کێشان.

فَإِذَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡحَسَنَةُ قَالُواْ لَنَا هَٰذِهِۦۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ
يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓۗ أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمۡ عِندَ ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ
أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُواْ مَهۡمَا تَأۡتِنَا بِهِۦ مِنۡ ءَايَةٖ
لِّتَسۡحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمُ
ٱلطُّوفَانَ وَٱلۡجَرَادَ وَٱلۡقُمَّلَ وَٱلضَّفَادِعَ وَٱلدَّمَ ءَايَٰتٖ مُّفَصَّلَٰتٖ
فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيۡهِمُ
ٱلرِّجۡزُ قَالُواْ يَٰمُوسَى ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَۖ لَئِن
كَشَفۡتَ عَنَّا ٱلرِّجۡزَ لَنُؤۡمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرۡسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيٓ
إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفۡنَا عَنۡهُمُ ٱلرِّجۡزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ
هُم بَٰلِغُوهُ إِذَا هُمۡ يَنكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ
فِي ٱلۡيَمِّ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٣٦﴾
وَأَوۡرَثۡنَا ٱلۡقَوۡمَ ٱلَّذِينَ كَانُواْ يُسۡتَضۡعَفُونَ مَشَٰرِقَ
ٱلۡأَرۡضِ وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَاۖ وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ رَبِّكَ
ٱلۡحُسۡنَىٰ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ بِمَا صَبَرُواْۖ وَدَمَّرۡنَا مَا كَانَ
يَصۡنَعُ فِرۡعَوۡنُ وَقَوۡمُهُۥ وَمَا كَانُواْ يَعۡرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

١٣١ ئەگەر تۆشی خۆشی دەبوُن، دەیانگوت: کاری خۆمانە. ئەگەر تۆشی بەڵاو چورتمیش دەهاتن، دەیانگوت کە: ئەمەشوُمی مۆساو یارانی مۆسایە. خۆ دیاریشە ئەگەر چاکەو خراپەیە، لەخواوەیە. بەڵام زوربەیان نەزان بوُن.

١٣٢ دەیانگوت: هەرنیشانێکمان بەنیازی جادۆلێکردن نیشان بدەی، ئێمە بڕوات پێ ناهێنین.

١٣٣ ئەوجار ئێمە چەندنیشانەی ئاشکرامان ناردەسەریان کە بریەتی لە لافاوو کوللەو ئەسپێو خوێن و بەق بوُ. بەڵام ئەوان دەمارزلیان نواندو گرۆیەکی تاوانبار بوُن.

١٣٤ لەپاش ئەوە کە ئەوبەڵایانەیان دی، گوتیان: مۆسا! لە پەروەرندەت وەپاڕێ - وەک پەیمانی بە تۆ داوە - ئەگەر بێتو بەڵامان لەسەر لابەرێ، شەرتە باوەڕیت پێ بکەین و تۆرەمەی ئیسرائیلیشت ڕەگەڵ بخەین.

١٣٥ بەڵام کاتێ بەڵامان لەسەر لابردن - تا ئەوماوە دیاریکراوە تێپەڕیانکرد - جارێتر پەیمانەکەیان وەبەرپێدا.

١٣٦ جا تۆڵەمان لێکردنەوەو لەدەریادا قومـمان کردن. چونکە ئەوان نیشانەکانی ئێمەیان بە درۆدانا؛ هەر بەلاشیانەوە نەچوُن.

١٣٧ ئەوسا ئێمە خۆرهەڵات و خۆرئاوای ئەو وڵاتەمان - کە بەرەکەتمان پێدابو - کردە بەشی ئەوانەی چەوسابوُنەوە. بەڵێنی هەرەپیرۆزی پەروەرندەت - بێ کەم وکوُڕی - دەربارەی بەرەی ئیسرائیل هاتەجێ؛ لەباتی خۆڕاگرتنیان. هەرچی فیرعەون و یارانی دایان ناو بەرزیان کردەوە، هەمۆمان لێ تێک وپێک دان.

١٣١-چۆرتم: بەڵا و بەسەرهاتی خراپ. ١٣٣-بەق: بۆق، قورواق.

١٣٤-تۆرەمە: نەژاد، بنەچەکە، ڕەچەڵەک. ١٣٧-قومکردن: نوقمکردن، خستنەژێرئاو، بریتی لە خنکاندن.

وَجَٰوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتَوْا۟ عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰٓ
أَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوا۟ يَٰمُوسَى ٱجْعَل لَّنَآ إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ ءَالِهَةٌ ۚ
قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَٰطِلٌ
مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا
وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَنجَيْنَٰكُم
مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ ۖ يُقَتِّلُونَ
أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن
رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ ۞ وَوَٰعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَٰثِينَ لَيْلَةً
وَأَتْمَمْنَٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ
مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ ٱخْلُفْنِى فِى قَوْمِى وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ
سَبِيلَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ
رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِىٓ أَنظُرْ إِلَيْكَ ۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِى وَلَٰكِنِ ٱنظُرْ
إِلَى ٱلْجَبَلِ فَإِنِ ٱسْتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوْفَ تَرَىٰنِى ۚ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ
رَبُّهُۥ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ أَفَاقَ
قَالَ سُبْحَٰنَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

۱۳۸ بەرەبابی ئیسرائیلمان لە دەریایە پەڕاندەوە. ئەوسا تۆشی هۆزێک هاتن،
هەرخەریکی پەرستنی بتگەلیان بۆن. گوتیان: مۆسا! خودایەکمان وەکۆ
خوداکانی ئەوان بۆ پەیداکە! گوتی: ئێوە هۆزێکن کە هیچ نازانن.
۱۳۹ ئەوئاکارەی ئەوان دەیکەن، بێ‌بەهرەیەو هەرچی دەیکەن بەفیرۆیە.
۱۴۰ ئاخۆ ئێوە دەتانەوێ - غەیرەز خودا- پەرستوێکۆ بۆ پەیداکەم! کە هەر
بۆخۆی لەچاو خەڵکی ئەم دنیایە، ئێوەی بەڕێزتر کردوە؟
۱۴۱ لەبیرمەکەن کە ئێمە ڕزگارمان کردن لە فیرعەون و دەستەوبەستەی، کە
ئێوەیان زۆربەسەختی سزا دەدان؛ نێرینەکانیان دەکوشت و ژنەکانیان
[بەیەخسیری] دەهێشتەوە. ئەوبەڵایەو لەلایەن پەروەرندەوڕا
ئەزمۆنەکی پرمەزن بۆ.
۱۴۲ دەگەڵ مۆسا ژوانی سی‌شەوەمان دانا؛ دەی دیکەشمان بۆ خستەسەر.
بەم چەشنە ماوەی ژوانی پەروەرندەی، بوبە چل شەو. بەهارۆنی برای
خۆی گوت: تۆ لەناو هۆزەکەمدا بەو لەجێی من بەو هەر کاری چاک
ڕەچاوبکەو لەدوی خراپکاران مەچۆ.
۱۴۳ کە مۆسا گەیشتە ژوانگە بۆ لای ئێمەو پەروەرندەی دەگەڵی کەوتە
ئاخافتن، گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئارەزۆمە تۆ ببینم. گوتی: ناتوانی
بم‌بینی؛ بەڵام لەم کەژە بڕوانە؛ ئەگەر لە شوێنی خۆی نەبزۆت، ئەوسا
دەتوانی بم‌بینی. کە خۆی بۆ کەژەکە دەرخست، هەر بەجارێ کەژەکەی
پریش پریش کرد. مۆسا بە بێ‌هۆشی کەوت. وەختێ هاتەوە سەرەخۆ،
گوتی: پاکی هەر بۆتۆیە، پەژیوانم؛ من لەخاوەن باوەڕاندا یەکەمینم.

۱۳۸-بەرەباب: زاروزێچ، تۆرەمە.   ۱۴۰-پەرستۆ: پەرستراو.

قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّي ٱصۡطَفَيۡتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِي وَبِكَلَٰمِي
فَخُذۡ مَآ ءَاتَيۡتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبۡنَا
لَهُۥ فِي ٱلۡأَلۡوَاحِ مِن كُلِّ شَيۡءٖ مَّوۡعِظَةٗ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ
شَيۡءٖ فَخُذۡهَا بِقُوَّةٖ وَأۡمُرۡ قَوۡمَكَ يَأۡخُذُواْ بِأَحۡسَنِهَاۚ سَأُوْرِيكُمۡ
دَارَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿١٤٥﴾ سَأَصۡرِفُ عَنۡ ءَايَٰتِيَ ٱلَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَإِن يَرَوۡاْ كُلَّ ءَايَةٖ لَّا يُؤۡمِنُواْ
بِهَا وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ ٱلرُّشۡدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗا وَإِن يَرَوۡاْ
سَبِيلَ ٱلۡغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗاۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآءِ
ٱلۡأٓخِرَةِ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡۚ هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَٱتَّخَذَ قَوۡمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِنۡ حُلِيِّهِمۡ
عِجۡلٗا جَسَدٗا لَّهُۥ خُوَارٌۚ أَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمۡ وَلَا يَهۡدِيهِمۡ
سَبِيلًاۘ ٱتَّخَذُوهُ وَكَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿١٤٨﴾ وَلَمَّا سُقِطَ
فِيٓ أَيۡدِيهِمۡ وَرَأَوۡاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن لَّمۡ يَرۡحَمۡنَا
رَبُّنَا وَيَغۡفِرۡ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

۱۴۴ گوتی: مۆسا! من تۆم - بە پەیامەکانم و ئاخافتنم - بەرانبەر بە خەڵکی دنیا، خستۆتەسەر؛ چم پێداوی، وەری بگرەو لە شوکرانەبژێران بە.
۱۴۵ دەربارەی هەمۆکارێک و ئامۆژگاری بۆ گەلەکەی، هەمۆشتمان - بێ کەم و کوڕی - بۆ نوسی و بۆمان خستە سەر تەتەڵان. مۆسا! ئاگات لەوانە بێ و توندیان بگرەو فەرمان بە هۆزەکەت بدە با هەرەچاکیان وەرگرن. من زۆ پێتان نیشان دەدەم جێگەو ڕێگەی ئەوانەی سەرپێچی بکەن بەرەوکوێیە.
۱۴۶ بەم زوانە روی ئەوانە وابەناحەق لەسەر زەمین فیز دەنوێنن، لە نیشانەکانی خۆم وەردەسوڕێنم؛ بەچەشنێک کە هەرنیشانەیەک ببینن، نەیسەلمێنن؛ یائەگەر ڕێی ڕاست ببینن پێیدا نەچن؛ بەلام ئەگەر ڕێگای گومڕایی ببینن، بیگرنە بەر. چون ئەوانە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆداناو هەرگیز سەرنجیان نەدانێ.
۱۴۷ ئەوکەسانە نیشانەکانی ئێمەو ڕۆژی پەسلانیان بەدرۆدانا، کارەکانیان بەفیڕۆچۆ. ئاخۆ جگە لە بارتەقای کردەی خۆیان سزادەدرێن؟
۱۴۸ لەپاش مۆسا هۆزەکەی ئەو - لە خشڵ و زەنبەری خۆیان - کۆتەڵی گوێرەکەیەکیان دروس کرد کە هەر دەیبۆڕاند! مەر نەیاندی ئەو گوێرەکە قسەیان دەگەلا ناکاو ڕێگایان پێ نیشان نادا؟ بەڵێ کەوتنە [پەرستنی و] ستەمکاربۆن.
۱۴۹ کاتێ تەواو پەژیوانی دایگرتن و دیتیان سەریان لێ شێواوە، گوتیان: ئەگەر پەروەرێنمان بەر بەزەیی خۆیمان نەخاو لە گوناهانمان نەبۆرێ، ئێمە لە زیانبارانین.

۱۴۵- تەتەڵان: پارچەبەرد یان پارچەتەختەی پانکەڵە بۆ نوسین، لەوح.

۱۴۷- بارتەقا: بەرامبەر، هەمبەر.   ۱۴۸- کۆتەڵ: پەیکەر، هەیکەل.

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي
مِنۢ بَعْدِيٓۖ أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْۖ وَأَلْقَى ٱلْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ
أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيْهِۚ قَالَ ٱبْنَ أُمَّ إِنَّ ٱلْقَوْمَ ٱسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا۟
يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ ٱلْأَعْدَآءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ ٱلْقَوْمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ١٥٠ قَالَ رَبِّ ٱغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي
رَحْمَتِكَۖ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ١٥١ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟
ٱلْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي ٱلْمُفْتَرِينَ ١٥٢ وَٱلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ
تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِهَا وَءَامَنُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ
١٥٣ وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلْغَضَبُ أَخَذَ ٱلْأَلْوَاحَۖ وَفِي
نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ١٥٤ وَٱخْتَارَ
مُوسَىٰ قَوْمَهُۥ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَٰتِنَاۖ فَلَمَّآ أَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ
قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّٰيَۖ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآۖ إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَآءُ وَتَهْدِي
مَن تَشَآءُۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَاۖ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْغَٰفِرِينَ ١٥٥

١٥٠ مۆسا وەختێ گەڕایەوە ناو هۆزەکەی، بەتوڕەیی و بەدڵپڕی تێی ڕاخوڕین
کە: لەدوای من چەند جێ‌نشینی خراپ بۆن؛ ئاخر بۆچی ڕانەوەستان تا
فەرمانی پەروەرندەتان پێدەگا؟ تەتەڵەکانی تۆرهەڵداو قژی برایەکەی
کێشاو بەرەوخۆی برد. گوتی: ئەی دایک براکەم! هۆزەکەم هێزیان
لێ سەندم؛ لەوانەش بۆ بشم‌کوژن! دژمنان بەمن خۆش مەکەو منیش
دەگەڵ ناهەقکارەکان دامەنێ.
١٥١ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەخۆم و برام ببۆرەو بەر بەزەیی خۆتمان
بخە. تۆ لەگش خاوەن بەزەییان دڵسۆزتری.
١٥٢ ئەوکەسانەی کە بۆنە گوێرەکەپەرست، بەر غەزەبی پەروەرندەیان
دەکەون و لە ژیانی سەر دنیایە زەلیل دەبن. هەرکەس درۆیان
هەڵبەستێ، ئێمە وایان سزادەدەین.
١٥٣ ئەو کەسانەش کە ئاکاریان خراپ بوە، پاشان پەژیوان ببنەوەو
بڕوابێنن، پەروەرندەت لە گوناهانیان دەبۆرێ و دلۆڤانە.
١٥٤ کاتێ مۆسا لە توڕەیی هێدی بۆوە، تەتەڵەکانی چنیەوە؛ کە تێیاندا
ڕێ‌شاندان و بەزیی بۆ بۆ ئەوانەی خودێ ترسن.
١٥٥ ئەوسا مۆسا حەفتاکەسی لەهۆزەکەی دەس‌نیشان کرد کە بێنە دیدەنی
ئێمە. کاتێ بۆلەرزە دایگرتن، گوتی: ئەی پەروەرندەکەم! ئەگەر مەیلت
لەسەربایە هەر لەپێشدا دەت‌مراندین. ئاخۆ دەتەوێ بەوکارەی کە
بێ‌ئاوەزان لە ئێمە کردویانە، تۆ هەمۆمان لەناوبەری؟ ئەمەش هەر
ئەزمۆنی خۆتە؛ بە مەیلی خۆت کەسانێ گومڕادەکەیت و هێندێکانیش
بەرەوخۆت شارەزادەکەی. گەورەمان تۆی، بمان‌بۆرەو بەزەت
پێماندابێتەوە. باشترین بەخشێنەر هەرتۆی.

۞ وَٱكْتُبْ لَنَا فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ إِنَّا
هُدْنَآ إِلَيْكَ ۚ قَالَ عَذَابِىٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنْ أَشَآءُ ۖ وَرَحْمَتِى
وَسِعَتْ كُلَّ شَىْءٍ ۚ فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ
ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِىَّ ٱلْأُمِّىَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا عِندَهُمْ
فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ
عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
ٱلْخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ
عَلَيْهِمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُوا۟
ٱلنُّورَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ قُلْ
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ٱلَّذِى
لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۖ
فَـَٔامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِىِّ ٱلْأُمِّىِّ ٱلَّذِى يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ
وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾
وَمِن قَوْمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

۱۵۶ لە دنیایەو لە قیامەتیش بەچاکە بمانخوێنەوە؛ ئێمە هاتوینەوە لای تۆ.
گوتی: هەرکێ ئازاربدەم کەیفی خۆمە. بەزەییشم هەمۆشتی داگرتۆە.
چاکەی ئەوانە دەنۆسم لە خراپە خۆپارێزن و زەکات دەدەن؛
ئەوکەسانەش کە بڕوایان بە خوا هەیە؛
۱۵۷ ئەوانەوا دەکەونەشوێن ئەم پێغەمبەرەی کە ڕاسپاردەی خوایەو
نەیخوێندوەو لە تەورات و ئینجیلیش ناوی نوسراوەو هانەی چاکەیان
دەدات و ناهێڵێ خراپەبکەن؛ پاکژ بەڕەوا دەزانێ و گەماری پێ ناڕەوایەو
گرانایی زنجیریان لەسەر لادەبا؛ کە بەوانیان شەتەک دابۆن. ئەوانەی
بڕوای پێدەکەن، بەقەدرەوە لێی دەڕوانن؛ لە یاریدەی دانامێنن و
لەدوی ئەو ڕۆناکیە دەچن کە وێڕای ئەو ناردراوە؛ ئەوانە ڕزگارەکانن.
۱۵۸ بێژە: خەڵکینە! بزانن ئەمن خودا ڕای سپاردۆمە لای ئێوە، گش لەگشتۆ.
ئەو خودایەی موڵکایەتی ئاسمانەکان و ئەم هەردەش هەر بۆ ئەوە؛
لەخۆی بەدەر هیچشت بۆپەرستن نابێ. گیان دەبەخشێ و گیان
دەستێنێ. دەسا ئێوە بەخوداو بە پێغەمبەری نەخوێندەوار بڕوابکەن؛
کە ئەویش خۆی باوەڕی بە خودا هەیەو بە هەرچی خودا گوتۆیە
بڕوادەکا. پەیڕەوی بن، شایەت شارەزای ڕێگەبن.
۱۵۹ دەستەیەکیش لەهۆزی موسادا هەنە، بەڕاستی ڕێ دەنوێنن و
بەڕاستیش داوەری دەکەن.

۱۵۷- **پاکژ:** خاوێن، تەمیس. **گەمار:** پیس، چڵکن. ۱۵۸- **گش لەگشتۆ:** هەمۆتان، گشتان.
۱۵۹- **هەنە:** هەن، هەیە.

وَقَطَّعْنَٰهُمُ ٱثْنَتَىْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًاۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ
إِذِ ٱسْتَسْقَىٰهُ قَوْمُهُۥٓ أَنِ ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَۖ
فَٱنۢبَجَسَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًاۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ
مَّشْرَبَهُمْۚ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْغَمَٰمَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْمَنَّ
وَٱلسَّلْوَىٰۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْۚ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾ وَإِذْ
قِيلَ لَهُمُ ٱسْكُنُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ وَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ
شِئْتُمْ وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ
لَكُمْ خَطِيٓـَٰٔتِكُمْۚ سَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾
فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟
يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَتْ
حَاضِرَةَ ٱلْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِى ٱلسَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ
حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَۙ
لَا تَأْتِيهِمْۚ كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

۱۶۰ ئەوانمان بە دوازدەدەستە (دوازدە ئۆمەت) بەش بەش کردو ئەوکاتەش هۆزەکەی مۆسا داوای ئاوی وەخواردنیان لە مۆسا کرد، ئێمە مۆسامان تێگەیاند کە: بە دارعاساکەی دەستت لەوبەردەدە. دوازدەکانی لە بەردەکەوە هەڵقوڵین؛ هەردەستەیەی دەراوی خوێ ناسیەوە. هەوریشمان لەلای سەرۆیان کردە سەیوان؛ گەزۆشمان دەگەڵ شیلاقە بۆهەناردن: بخۆن لەوشتەپاکانەی کردومانەتە ڕۆزیتان. هیچ غەدرێکیان لێمان نەکرد؛ بەڵام خۆیان غەدریان لە خۆیان دەکرد.

۱۶۱ [لەبیرۆ بێ] ئەوکاتەش کەپیان گوترا: لەوشارەنیشتەجێ بن و لە هەرلایەک هەرچی دەتانەوێ بیخۆن. نزابکەن گوناهۆ لێ هەڵبوەرێ و لە درگاوە کە دەچنەژۆر، سوژدەبەرن؛ هەرهەڵەیێ کردوتانە دەتانبەخشین. بۆ ئەوانەی ئاکارچاکن، پاداشی زیاتریش دەدەین.

۱۶۲ ئەوسا ناهەقیکارانیان ئەوقسەی پێان وترابۆ، گۆڕیانە بارێکی دیکە. ئێمەش لەسەر ئەو ناهەقی کردنەیان، بەڵایەکمان لە ئاسمانەوە بۆناردن.

۱۶۳ دەربارەی ئەوبازێڕەی واکەوتبوە قەراخی دەریا لێیان پرسە، کە بە شەممە نافەرمانی خوایان دەکرد. چونکە لە ڕۆژی شەممەدا ماسیگەل سەراو دەکەوتن و ڕۆژێ کە شەممە نەبوایە، دیاریان نەبو. ئەو کەسانەی لە ڕێگەی خودا لادەدەن، ئێمە ئاوا دەیان ئەزمۆین.

۱۶۰-دەراو: جێ خواردنەوەی ئاو. سەیوان:سابات، سایەبان.
شیلاقە: گاوانی، سێرۆ، ریشوڵە، رەشوڵە.

وَإِذۡ قَالَتۡ أُمَّةٞ مِّنۡهُمۡ لِمَ تَعِظُونَ قَوۡمًا ٱللَّهُ مُهۡلِكُهُمۡ أَوۡ مُعَذِّبُهُمۡ
عَذَابٗا شَدِيدٗاۖ قَالُواْ مَعۡذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ١٦٤
فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦٓ أَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ يَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ
وَأَخَذۡنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ بِعَذَابِۭ بَـِٔيسِۭ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ
١٦٥ فَلَمَّا عَتَوۡاْ عَن مَّا نُهُواْ عَنۡهُ قُلۡنَا لَهُمۡ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ
١٦٦ وَإِذۡ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبۡعَثَنَّ عَلَيۡهِمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَن
يَسُومُهُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ ٱلۡعِقَابِۖ وَإِنَّهُۥ
لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٦٧ وَقَطَّعۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أُمَمٗاۖ مِّنۡهُمُ
ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنۡهُمۡ دُونَ ذَٰلِكَۖ وَبَلَوۡنَٰهُم بِٱلۡحَسَنَٰتِ
وَٱلسَّيِّـَٔاتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ١٦٨ فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٞ
وَرِثُواْ ٱلۡكِتَٰبَ يَأۡخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا ٱلۡأَدۡنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغۡفَرُ لَنَا
وَإِن يَأۡتِهِمۡ عَرَضٞ مِّثۡلُهُۥ يَأۡخُذُوهُۚ أَلَمۡ يُؤۡخَذۡ عَلَيۡهِم مِّيثَٰقُ ٱلۡكِتَٰبِ
أَن لَّا يَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّ وَدَرَسُواْ مَا فِيهِۗ وَٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ
خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٦٩ وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ
بِٱلۡكِتَٰبِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ ١٧٠

١٦٤ کە دەستەیەکیش لەخۆیان گوتیان: بۆچی ئێوە دەربارەی کەسانێ خودا گەرەکیە قڕیانکا یان بەتوندی ئازاریاندا، بەئامۆژگاری خەریکن؟ گوتیان: تا لای پەروەرندەتانەوە تۆشی شەرمەزاری نەبین و شایەت ئەوانیش بترسن.
١٦٥ کە ئامۆژگاری کردنیان بەهرەی نەدا، ئەوکەسانەمان ڕزگار کرد کە دژی خراپە وێستان؛ زۆر بەتوندی ئازاری ئەوانەشمان دا کە ناهەقی پیشەبۆن و فەرمانیان بەجێ نەهێنا.
١٦٦ کاتێ هەر ئەوکارەیان کرد کە پێیان گوترابۆ مەیکەن، گوتمان: ببنە مەیمۆن گەلی ترۆکراو!
١٦٧ ئەوکاتەشۆ لەبیربێ کە پەروەرێنی تۆ رایگەیاند: دەیانکەمە بەرفەرمانی کەسانیوا کە تا قیامەت - بەتوندی - ئازاریان دەن. پەروەرندەت بەپەلە تۆڵەدەستێنێ و هەر بۆخۆشی لە گوناهکاران دەبۆرێ و دلۆڤانە.
١٦٨ لەزەمیندا کردمانن بە چەندین دەستەی لێکتر جیا. هێندێ لەوان بە چاک دەرچۆن؛ هێندێتر وەک ئەوان نەبۆن؛ بە خۆشیان و بە ناخۆشیانیشمان ئەزمۆن، سا بەشکۆ بگەڕێنەوە.
١٦٩ ئەوسا جێ‌نشینانێکی بەدفەڕ هاتنە جێگایانو، کتێبەکە لای ئەوان بە کەلەپۆر ما؛ کە هەر بۆ تەماحی دنیا تێدەکۆشان. دەشیانگوت: ئێمە هەر زۆرزۆ عافو دەکرێین. ئەگەر دیسانیش لە شتێک دەستیان گیربا، وەریان دەگرت. مەر لەو کتێبەدا لەوان پەیمان وەرنەگیرا، لە ڕاستی بەولاوە دەربارەی خودا نەخێون؟ کە هەرچی تێشیدا هەبۆ خوێندبۆیان. ماڵی ئەولا بۆ ئەوانەی خۆپارێزن زۆر باشترە، هێشتا ئێوە تێ‌ناگەیەن؟
١٧٠ ئەوکەسانەی کە بەرانبەر بەکتێب ڕەفتاردەکەن و نوێژیش دەکەن، ئێمە پاداشی ئەوانەی ئاکارچاکن وندان‌اکەین.

١٦٦-ترۆکردن: ١) ئابڕۆبردن، ٢) دەرکردن بەسۆکایەتی.   ١٧٠-وندااکردن: گومکردن.

۞ وَإِذۡ نَتَقۡنَا ٱلۡجَبَلَ فَوۡقَهُمۡ كَأَنَّهُۥ ظُلَّةٞ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُۥ وَاقِعُۢ بِهِمۡ
خُذُواْ مَآ ءَاتَيۡنَٰكُم بِقُوَّةٖ وَٱذۡكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ١٧١
وَإِذۡ أَخَذَ رَبُّكَ مِنۢ بَنِيٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَأَشۡهَدَهُمۡ
عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَلَسۡتُ بِرَبِّكُمۡۖ قَالُواْ بَلَىٰ شَهِدۡنَآۛ أَن تَقُولُواْ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنۡ هَٰذَا غَٰفِلِينَ ١٧٢ أَوۡ تَقُولُوٓاْ إِنَّمَآ أَشۡرَكَ
ءَابَآؤُنَا مِن قَبۡلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةٗ مِّنۢ بَعۡدِهِمۡۖ أَفَتُهۡلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
ٱلۡمُبۡطِلُونَ ١٧٣ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ
١٧٤ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ ٱلَّذِيٓ ءَاتَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنۡهَا
فَأَتۡبَعَهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ ١٧٥ وَلَوۡ شِئۡنَا
لَرَفَعۡنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخۡلَدَ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُۚ فَمَثَلُهُۥ
كَمَثَلِ ٱلۡكَلۡبِ إِن تَحۡمِلۡ عَلَيۡهِ يَلۡهَثۡ أَوۡ تَتۡرُكۡهُ
يَلۡهَثۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۚ فَٱقۡصُصِ
ٱلۡقَصَصَ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ١٧٦ سَآءَ مَثَلًا ٱلۡقَوۡمُ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَأَنفُسَهُمۡ كَانُواْ يَظۡلِمُونَ ١٧٧ مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ
فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِيۖ وَمَن يُضۡلِلۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٧٨

١٧١ ئەوکاتە کە کێوەکەمان وێنەی سەیوان بەسەریاندا ڕاهەنگاوت و لایان وابو هەر بەسەریاندا دەڕوخێ [وتمان] : ئەوی داومانە پێتان پەیت بیگرن ؛ چی تێدایە لەبیرتان بێ ؛ دەشقەم خۆتان بپارێزن.
١٧٢ ئەوساش کە پەروەرندەی تۆ لە پشتی عەولادی ئادەم زاروزیچی بەرهەم هێنا ، لەسەر خۆیان شایەتی هەر بەخۆیان دا. گوتی : من پەروەرێنتان نیم ؟ گوتیان : بەڵێ ، ئێمە لەوە ئاگادارین. نەکا ڕۆژی سەلا بێژن : نەمانزانی.
١٧٣ یان نەبێژن : ئەوکەسانەوا لەپێشدا شەریکیان [بۆخودا] دانا، باب وباپیرانمان بۆن و ئێمە بەرەی دوای ئەوانین ؛ ئاخۆ ئێستا تۆ گەرەکتە لەسەر ئاکاری ناحەقان ئێمە قڕکەی ؟
١٧٤ نیشانەکان ئاوا ڕۆشن دەکەینەوە ، شایەتا بگەڕێنەوە.
١٧٥ دەنگ وباسی ئەو کەسەشیان بۆ وەخوێنە کە نیشانەکانی خۆمان پێ بەخشیبو ، خۆی لێ بواردن ؛ ئەوسا شەیتان وەدوێ خۆی داو کەوتە ناو ڕیزی گومڕایان.
١٧٦ ئێمە گەر بمان ویستایە لەمانەڕا پایەبەرزیمان دەدایە ؛ بەڵام ئەو هەر خۆی بەعەرزەوە چەسپاندو پەیڕەوی ئارەزوی خۆی بو. نەزیلەی ئەو وەکۆ نەزیلەی سەگێکە بۆی بچی زمان دەردێنێ و لێشی گەڕێی زوان دەکێشێ. ئەم چیرۆکە بەسەرهاتی ئەوانەیە کە نیشانانی ئێمەیان بەدرۆ دانا. تۆ لەوتەرزە باسانەیان بۆوەگێڕە ، شایەتا بیربکەنەوە.
١٧٧ چەن خراپە سەرگوروشتەی ئەوکەسانە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی و لەخۆیان ناهەقیان کرد.
١٧٨ هەرکەسێکی خودا خۆی شارەزای بکا ، ڕێگەی ڕاست دەگرێتەبەرێ و هەر کەسێکیش گومڕابکا ، لەڕیزەی زیانبارانە.

١٧١- پەیت: توند،سفت. دەشقەم: بەشکەم، بەڵکۆ. ١٧٢- زاروزیچ: تیرەو تایفە، بنەچەکە.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ
لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ ءَاذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ
بِهَآ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ كَٱلْأَنْعَـٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَـٰفِلُونَ ﴿١٧٩﴾
وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا۟ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ
أَسْمَـٰٓئِهِۦ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ أُمَّةٌ
يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا
سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ
كَيْدِى مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ ۗ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ
هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾ أَوَلَمْ يَنظُرُوا۟ فِى مَلَكُوتِ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ وَأَنْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقْتَرَبَ
أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَا
هَادِىَ لَهُۥ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِى طُغْيَـٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ
أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّى ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَآ إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ
فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِىٌّ
عَنْهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

١٧٩ ئێمە گەلێک لەجنۆکەو لەمرۆمان بۆجەهەندەم وەدی هێنا: دڵیان هەیەو پێی تێناگەن؛ چاویان هەیەو پێی نابینن، گوێیان هەیەو پێی نابیسن؛ ئەوانە وەکۆ ئاژەڵن؛ بگرە لەوان گومڕاترن؛ ئاگایان لە هیچشت نیە.

١٨٠ ناوی خودا، هەمۆیان ڕندو لەبارن؛ هەر بەوناوانە بانگی کەن. گوێمەدەنە ئەوکەسانەی ناوەکانی هەر بەئانقەست بۆدەگۆڕن. ئەمانە بۆ ئەوکارەیان سزادەدرێن.

١٨١ لەوانەدا کە ئێمە دروستن کردۆن، دەستەیەک هەن بەرەولای هەق ڕێشاندەرن و بەهەقیش داوەری دەکەن.

١٨٢ ئەوانەش کە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ دانا، وردەوردە - بێئەوەی بەخۆبزانن - بەرەو تێداچۆنیان دەبەین.

١٨٣ ماوەیەک مۆڵەتیان دەدەین، چونکە تەگبیرم پتەوە.

١٨٤ ئاخۆ بەبیریاندا نەهات هاوڕێکەیان تۆشی شێت بۆن نەهاتوە؟ ئاشکرایە ئەو لەترس وەبەرهێنەرێک بەدەر نیە.

١٨٥ ئاخۆ ئەوان لە دامو دەزگای پڕشکۆی عاسمانەکان و زەمین و هەرچی خوا دروستی کردۆن، ڕانەماون؟ وێشدەچێ بەم نزیکانە بە ئاکامی مەرگ بگەن. دەیسا لەپاش ئەم قورعانە بە کام قسە بڕوادەکەن؟

١٨٦ خوا ڕێ لە هەرکەس بگۆڕێ، هیچ ڕێبەری دەس ناکەوێ. وازیان لێ دێنێ با هەر وا لە سەرزێوی خۆیاندا سەرگەردان بن.

١٨٧ دەربارەی ڕۆژی سەلاوە لێت دەپرسن: کەی وەدی دێ؟ بێژە: زانینی هەر تەنیا لەلای پەروەرێنی منە؛ بۆخۆی نەبێ کەس ناتوانێ وەختەکەی ئاشکرا بکا؛ هەڵێنانی بۆ ئەوانەی لەئاسمانان و زەمیندان، زۆر گرانەو لەنەکاوێک ئەوڕۆژە ڕۆتان تێدەکا. جۆرێک پرسیارت لێدەکەن وەک تۆ دەربارەی بزانی. بێژە: تەنیا هەر خودا بۆخۆی دەیزانێ؛ بەڵام زوربەی ئەم خەڵکە ئەمە نازانن.

١٨٠-ڕند: جوان، پێکەفتک. ١٨٤-ترس وەبەرهێنەر: ترسێنەر، بریتی لە پێغەمبەر.

قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي نَفۡعٗا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ وَلَوۡ كُنتُ
أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ لَٱسۡتَكۡثَرۡتُ مِنَ ٱلۡخَيۡرِ وَمَا مَسَّنِيَ ٱلسُّوٓءُۚ إِنۡ
أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم
مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَجَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا لِيَسۡكُنَ إِلَيۡهَاۖ فَلَمَّا
تَغَشَّىٰهَا حَمَلَتۡ حَمۡلًا خَفِيفٗا فَمَرَّتۡ بِهِۦۖ فَلَمَّآ أَثۡقَلَت دَّعَوَا
ٱللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنۡ ءَاتَيۡتَنَا صَٰلِحٗا لَّنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٨٩﴾
فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُمَا صَٰلِحٗا جَعَلَا لَهُۥ شُرَكَآءَ فِيمَآ ءَاتَىٰهُمَاۚ فَتَعَٰلَى
ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيُشۡرِكُونَ مَا لَا يَخۡلُقُ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ
﴿١٩١﴾ وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ لَهُمۡ نَصۡرٗا وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ﴿١٩٢﴾
وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمۡۚ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡ أَدَعَوۡتُمُوهُمۡ
أَمۡ أَنتُمۡ صَٰمِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
عِبَادٌ أَمۡثَالُكُمۡۖ فَٱدۡعُوهُمۡ فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ إِن
كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَهُمۡ أَرۡجُلٞ يَمۡشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَيۡدٖ
يَبۡطِشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَعۡيُنٞ يُبۡصِرُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ ءَاذَانٞ
يَسۡمَعُونَ بِهَاۗ قُلِ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ﴿١٩٥﴾

١٨٨ بێژە: ئەمن خاوەنی سوودو زیانی خودی خۆم نیم؛ جا مەگین خودا حەزبکا. گەر نادیارم زانیبان بەهرەی فرەم گیردەکەوت و زیانێکم تووش نەدەهات. من هەر تەنیا ترسێنەرو مژدەدەرم بۆ کەسانێ بڕوادەکەن.

١٨٩ هەر ئەو ئێوەی لە یەک کەس وەدی هێناوە؛ ژنەکەشی هەر لە ماکی ئەو پێک هێنا، کە لەوڕا بحەسێتەوە. وەختێ [ئادەم] وەل [دایکەوا] سەرجێیکرد، باردار بۆ بەبارێکی سوک. ماوەیەک پێیەوە گەڕا. کە هەستی بەقورس بوون کرد، هەرتک لە پەروەرندەیان پاڕانەوە: ئەگەر زارۆیێ هێژامان پێ ببەخشی، لە شوکرانەبژێران دەبین.

١٩٠ کە زارۆی هێژای پێ بەخشین، لەوەی کە خودا پێدابوون، چەندشەریکیان بۆپەیداکرد؛ کە خودا زۆر بەرزترە لەوەی کە شەریکی هەبن.

١٩١ چۆن ئەوانە دەکەن بە شەریکی خودا کە ناتوانن هیچشتێ دروست بکەن و خۆیان دەبێ دروست بکرێن.

١٩٢ توانایان نیە یارمەتی ئەوان بدەن و یاریدەی خۆشیان پێ نادرێ.

١٩٣ ئەگەر ئێوەش بانگیان بکەن کە بێنە سەرڕاهی خودا، دواوناکەون. بانگیان بکەن یان دەنگ نەکەن، بۆ ئێوە هەر وەکوویەکە.

١٩٤ ئەوانەی کە - بەجێ خودا - ئێوە هانایان پێ دەبەن، عەبدگەلێکن وەک خوەتان. دەسا ئەگەر ئێوە ڕاستن، بانگیان بکەن با وەرامتان بدەنەوە.

١٩٥ ئاخۆ ئەوان دەتوانن لەسەرپا بڕۆن، یان دەستی ڕاسانیان هەیە، یان چاوی دیتنیان هەیە، یان گوێی بیستنیان پێوەیە؟ بێژە: بانگی ئەوهاوبەشانەتان بکەن، ئەوسا داوی فێڵانم بۆ بنێنەوەو ماوەم مەدەن.

١٩٥- ڕاسان: دەست بەرزکردنەوە بۆهەڕەشە.

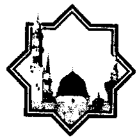
إِنَّ وَلِـِّۧيَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ ١٩٦
وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَكُمۡ وَلَآ
أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ١٩٧ وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَسۡمَعُواْۖ
وَتَرَىٰهُمۡ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ وَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ١٩٨ خُذِ ٱلۡعَفۡوَ وَأۡمُرۡ
بِٱلۡعُرۡفِ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡجَٰهِلِينَ ١٩٩ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ
ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢٠٠ إِنَّ
ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ إِذَا مَسَّهُمۡ طَٰٓئِفٞ مِّنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ تَذَكَّرُواْ
فَإِذَا هُم مُّبۡصِرُونَ ٢٠١ وَإِخۡوَٰنُهُمۡ يَمُدُّونَهُمۡ فِي ٱلۡغَيِّ ثُمَّ
لَا يُقۡصِرُونَ ٢٠٢ وَإِذَا لَمۡ تَأۡتِهِم بِـَٔايَةٖ قَالُواْ لَوۡلَا ٱجۡتَبَيۡتَهَاۚ
قُلۡ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ مِن رَّبِّيۚ هَٰذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡ
وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٢٠٣ وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ
فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ٢٠٤ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ
فِي نَفۡسِكَ تَضَرُّعٗا وَخِيفَةٗ وَدُونَ ٱلۡجَهۡرِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ بِٱلۡغُدُوِّ
وَٱلۡأٓصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ٢٠٥ إِنَّ ٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ
لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيُسَبِّحُونَهُۥ وَلَهُۥ يَسۡجُدُونَۤ ۩ ٢٠٦

١٩٦ گەورەی من هەر خودایە کە ئەم کتێبەی ناردۆتەخوار؛ هەر بۆخۆشی
سەپەرستی چاکان دەکا.
١٩٧ ئەوکەسانەی - بەغەیرەز ئەو - ئێوە هانایان پێدەبەن، ناشیەن
یاریدەتان دەن و یاریدەی خۆشیان پێ نادرێ.
١٩٨ ئەگەر ئێوە بەرەو رێی ڕاستیان بانگ بکەن، لێونابیسن؛ دەبینی تواشات
دەکەن و نەشیان دیتوی.
١٩٩ چاو بپۆشەو فەرمان بە کاری چاک بدەو لەونەزانانە وازبێنە.
٢٠٠ هەرگایەکیش خەیالاتێکی خراپت لە شەیتان بەدڵدا بۆری، هەر پەنا
بەخودابەرە؛ کە خۆی بیسەرو زانایە.
٢٠١ ئەوکەسانەی پارێزگارن، هەرگا خەیاڵی خراپیان لەشەیتانەوە تۆش
دەبێ، گورجێ یادی خوا دەکەن و بەرچاویان رۆن دەبێتەوە.
٢٠٢ براکانیشیان بۆ ئەوەی هەر گومڕابن، تێدەکۆشن و لە تەقالادانەکەیان
کۆتانایەن.
٢٠٣ هەرگا هیچ نیشانەیەکیان نیشان نادەی، ئێژن: تۆ بۆ لەخۆتەوە ڕێکی
ناخەی؟ بێژە: من هەر لەوانە پەیڕەوی دەکەم کە لەلای پەروەرندەمڕا
پێم ڕادەگا. ئەمانە چاوڕۆشن کەرن لە پەروەرندەی ئێوەڕاو ڕێ
شاندەرن و بەزەیین بۆ ئەوکەسانەی بەباوەڕن.
٢٠٤ هەرگا قورئان دەخوێندرێ، کڕبن و گوێی لێ بدێرن؛ شایەت بەر بەزەی
خوا کەون.
٢٠٥ هەمۆبەیانی و ئێواران، بەپاڕانەوەو ترسەوە - بەبێ ئەوە دەنگ هەڵێنی
- یادی پەروەرندەت بکەو هەرگیز تۆ لەوانە مەبە کە بەبیریشیاندا نایە.
٢٠٦ ئەو کەسانەی لای پەروەرندەت پەسندن، بێ فیزن لە پەرستنی و
پەسنی پاکی ئەو دەدەن و هەر بەرەوئەو سوژدەدەبەن.

سُورَةُ الأَنفَال

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ ۖ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
وَأَصْلِحُوا۟ ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۖ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ
يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَآ أَخْرَجَكَ رَبُّكَ
مِنۢ بَيْتِكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ لَكَٰرِهُونَ ﴿٥﴾
يُجَٰدِلُونَكَ فِى ٱلْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى ٱلْمَوْتِ
وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ ٱللَّهُ إِحْدَى ٱلطَّآئِفَتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ ٱلشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ
وَيُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُحِقَّ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَيَقْطَعَ دَابِرَ ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٧﴾ لِيُحِقَّ ٱلْحَقَّ وَيُبْطِلَ ٱلْبَٰطِلَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

٧٥ ئایەت

ئەنفال

بەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

١ لەمەڕ دەسکەوتی جەنگەوە لێت دەپرسن، بێژە: تاڵانی دوژمنان بۆ خوداو
بۆ پێغەمبەرە. ئەگەر بڕواتان هێناوە، ئێوە ترسۆ لە خودا بێ و لەناو خۆتاندا
پێک وەرن و بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بن.
٢ خاوەن بڕوا ئەوکەسانەن هەر کە ناوی خودا برا، دڵیان ترسی
ڕێ دەنیشێ و کە نیشانەکانی ئەویان بۆوەخوێنن، بڕوایان بەهێزتر دەبێ و
دەربەست خۆیان بەپەروەرێنیان دەسپێرن.
٣ ئەوانەن کە نوێژدەکەن و لەو بژیوەی بەشمان داون بەشی هەژارانیش
دەدەن.
٤ باوەڕداری بێ‌کەمایەسی ئەمانەن کە لە پەروەرێنیانەوە پلەو پایەو
لێ‌خۆشبۆن و بژیوی پەسندیان هەیە.
٥ هەر وەک ئەوەی پەروەرندەت - بەهەقانەت - تۆی لە ماڵی خۆت
هێنادەر؛ هێندێکیش لە باوەڕدارەان ناڕازی بۆن.
٦ لەپاش ڕاستی ڕۆن بۆنەوەش، ئەوان کێشەت دەگەڵ دەکەن؛ وەک
بەئاشکرا ببینن کە بەرەومردنیان داژۆن.
٧ ئەوسا کە خوا سۆزی پێدان کە یەکێک لەودۆکۆمەڵە بۆ ئێوەیە، ئێوە هەر
ئارەزۆتان بۆ دەستە بێ دەستەڵاتەکە بۆ ئێوە بن. خوداش ویستی
هەرچۆنی خۆی گوتۆیەتی وەڕاست گەڕی و خوانەناسان بنەبڕکا.
٨ تا ڕاستی سەقام گیربکاو پۆچ و چرۆک لەناوبەری؛ هەرچەند تاوانبارەکان
حەزی لێ نەکەن.

٦- داژۆن لە ئاژۆتن: لێ‌خوڕین. ٧- سۆز: پەیمان، گفت، سۆز.

٨- سەقام‌گیربۆن: بەتەواوی دامەزران.

إِذۡ تَسۡتَغِيثُونَ رَبَّكُمۡ فَٱسۡتَجَابَ لَكُمۡ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلۡفٖ
مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُرۡدِفِينَ ٩ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ
وَلِتَطۡمَئِنَّ بِهِۦ قُلُوبُكُمۡۚ وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ١٠ إِذۡ يُغَشِّيكُمُ ٱلنُّعَاسَ أَمَنَةٗ مِّنۡهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيۡكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ لِّيُطَهِّرَكُم بِهِۦ وَيُذۡهِبَ عَنكُمۡ رِجۡزَ
ٱلشَّيۡطَٰنِ وَلِيَرۡبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمۡ وَيُثَبِّتَ بِهِ ٱلۡأَقۡدَامَ ١١
إِذۡ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمۡ فَثَبِّتُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ
سَأُلۡقِي فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعۡبَ فَٱضۡرِبُواْ فَوۡقَ
ٱلۡأَعۡنَاقِ وَٱضۡرِبُواْ مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٖ ١٢ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ
شَآقُّواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ وَمَن يُشَاقِقِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ ٱللَّهَ
شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ١٣ ذَٰلِكُمۡ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلۡكَٰفِرِينَ
عَذَابَ ٱلنَّارِ ١٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ زَحۡفٗا فَلَا تُوَلُّوهُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ ١٥ وَمَن يُوَلِّهِمۡ يَوۡمَئِذٖ
دُبُرَهُۥٓ إِلَّا مُتَحَرِّفٗا لِّقِتَالٍ أَوۡ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٖ فَقَدۡ بَآءَ
بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأۡوَىٰهُ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ١٦

٩ لەوکاتەشدا کە هاناتان بۆ پەروەرندەتان دەبرد، گوتی: ئەوا بەشوێن یەکدا هەزارفریشتە دەنێرم بۆ یاریتان.
١٠ خودا ئەوبەڵێنەشی هەربۆیە پێدان، هەتاکۆ موژدەیەک بێتۆ دڵگەلتان پێ ئۆقرەبگرێ. یاریدەش هەر لەخواوەیە. خودا خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
١١ ئەودەمەشتان هەر لەبیربێ وا ئەو سۆکەخەوەی لەلای خۆیەوە بۆهەناردن وبۆبە هۆی دڵنیاییتان. بارانیشی لەحەواوە بۆ باراندن تا خاوێنتان بکاتەوەو خەیاڵاتی شەیتانو لێ دوورخاتەوەو دڵگەرمتانکاو مەیدانێ بەجێ نەهێڵن.
١٢ خوا فریشتەی تێگەیاندن کە: خۆشم دەگەڵ ئێوەدام، غیرەت وەبەر خاوەن باوەڕەکان بێنن، منیش ترس وەبەر خوانەناسان دەنێم. سا ئێوە لەملیان دەن و هەمۆ ئەنگوستەکانیشیان بپەڕێنن.
١٣ چونکە ئەوان بەرهەڵستی خوداو پێغەمبەری وێستان. هەرکەسانێک دژی خوداو پێغەمبەر بن، خوا بەتوندی سزادەدا.
١٤ با بیچێژن! خوانەناسان بەئاگریش ئازاردەدرێن.
١٥ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! ئەر تۆشی خوانەناسان بۆن - با زۆریش بن - ئێوە لەبەریان هەڵمەیەن.
١٦ هەرکەس لەڕۆژێکی وادا خۆ لە شەڕێ بدزێتەوە - مەگین بۆ شەڕکردن لەشوێنێکیکەوە، یان بۆ یاریدەی یارانی - خودا لەخۆ تۆڕەدەکاو جێگەی لەجەهەندەم دەبێ و چارەنۆسی زۆر خراپە.

٩- هانابردن: پەنابردن بۆفریاڕەس.
١٣- بەرهەڵست: دوژمن، دژ.
١٥- هەڵمەیەن لە هەڵاتن: راکردن.
١٦- چارەنۆس: بەخت و هاتە.

فَلَمۡ تَقۡتُلُوهُمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ قَتَلَهُمۡۚ وَمَا رَمَيۡتَ إِذۡ رَمَيۡتَ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبۡلِيَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡهُ بَلَآءً حَسَنًاۚ
إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ١٧ ذَٰلِكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيۡدِ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٨ إِن تَسۡتَفۡتِحُواْ فَقَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡفَتۡحُۖ
وَإِن تَنتَهُواْ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَإِن تَعُودُواْ نَعُدۡ وَلَن تُغۡنِيَ عَنكُمۡ
فِئَتُكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَوۡ كَثُرَتۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٩ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ وَأَنتُمۡ
تَسۡمَعُونَ ٢٠ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَهُمۡ
لَا يَسۡمَعُونَ ٢١ ۞ إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلصُّمُّ ٱلۡبُكۡمُ
ٱلَّذِينَ لَا يَعۡقِلُونَ ٢٢ وَلَوۡ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمۡ خَيۡرٗا لَّأَسۡمَعَهُمۡۖ
وَلَوۡ أَسۡمَعَهُمۡ لَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعۡرِضُونَ ٢٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱسۡتَجِيبُواْ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمۡ لِمَا يُحۡيِيكُمۡۖ
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَحُولُ بَيۡنَ ٱلۡمَرۡءِ وَقَلۡبِهِۦ وَأَنَّهُۥٓ إِلَيۡهِ
تُحۡشَرُونَ ٢٤ وَٱتَّقُواْ فِتۡنَةٗ لَّا تُصِيبَنَّ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
مِنكُمۡ خَآصَّةٗۖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢٥

١٧ ئەوان ئێوە نەتان کوشتن؛ خوا کوشتنی. کە هاویشتت، هاوێژەرەکە تۆنەبوی؛ خوا هاویشتی. ئەو دەیەویست باوەڕداران بە باشی تاقیکاتەوە. خودا بیسەرو زانایە.
١٨ بەڵێ، ئاوا خودا فێڵی دین دوژمنان پۆچەڵ دەکا.
١٩ گەر دەتانەویست سەرکەون، وا سەرکەوتن؛ ئەگەر لە شەڕ بەسیش بکەن، قازانجتانە؛ ئەگەریش تێ هەڵبچنەوە، ئێمەش تێ هەڵدەچینەوەو با دەستەوبەستەتان زۆربن، هیچ بەهرە بۆ ئێوە نادا. خودا وەل باوەڕدارانە.
٢٠ ئەی گرۆی خاوەن باوەڕان! بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەری بن و لە هەرشتێ ئەو پێتان ئێژێ و دەیبیسن، خۆمەبوێرن.
٢١ ئێوە وەک ئەوانەمەبن، گوتویانە: گوێمان لێیە، کەچی هەر نەشیان بیستوە.
٢٢ خراترین زیندەوەران لەلای خودا، ئەوکەرو لاڵانەن کەوا هیچ تێناگەن.
٢٣ ئەگەر خودا بیزانیبا خێرێکیان دەباراندایە، کارێکی دەکرد ببیسن. خۆ ئەگەر گوێ بیستنیشی پێ بدابان، هەر ڕۆیان لێ وەردەگێڕاو خۆیان دەبوارد.
٢٤ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! هەرگا خوداو پێغەمبەر لێو داوا دەکەن کارێ بکەن ئێوەی پێ بژۆژێنەوە، گورجێ بیکەن؛ ئێوەی پێ دەبۆژێنەوە. بشزانن خوا دەبێتە لەمپەر لەنێوان مرۆو دڵی؛ هەمۆلاشتان لەلای ئەو کۆدەکرێنەوە.
٢٥ لەو بەلایەش خۆپارێزن کە تایبەتی ناحەقیکارانتان نیە. بشزانن کە تۆڵەی خودا توندوتیژە.

١٧- **هاویشتن:** هاویژتن، فڕێدان، تۆڕدان. **تاقیکردنەوە:** تەجربەکردن، ئەزمۆن، جەڕباندن.
١٩- **قازانج:** بەهرەی سەودا. **تێ هەڵچۆنەوە:** سەرلەنوێ کردنەوە، بەسەرگرتنەوە، لەسەرەو دەس پێکردن. ٢٤- **بوژانەوە:** وەکەیفکەوتن لەپاش لەڕی و کەساسی، زینگەوبۆن.

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ أَنتُمۡ قَلِيلٞ مُّسۡتَضۡعَفُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ تَخَافُونَ
أَن يَتَخَطَّفَكُمُ ٱلنَّاسُ فَـَٔاوَىٰكُمۡ وَأَيَّدَكُم بِنَصۡرِهِۦ وَرَزَقَكُم
مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَخُونُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓاْ أَمَٰنَٰتِكُمۡ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ
﴿٢٧﴾ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَأَوۡلَٰدُكُمۡ فِتۡنَةٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ
عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ
ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّكُمۡ فُرۡقَانٗا وَيُكَفِّرۡ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَيَغۡفِرۡ
لَكُمۡۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٢٩﴾ وَإِذۡ يَمۡكُرُ بِكَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ لِيُثۡبِتُوكَ أَوۡ يَقۡتُلُوكَ أَوۡ يُخۡرِجُوكَۚ وَيَمۡكُرُونَ وَيَمۡكُرُ
ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا
قَالُواْ قَدۡ سَمِعۡنَا لَوۡ نَشَآءُ لَقُلۡنَا مِثۡلَ هَٰذَآۙ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ
أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذۡ قَالُواْ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ هَٰذَا
هُوَ ٱلۡحَقَّ مِنۡ عِندِكَ فَأَمۡطِرۡ عَلَيۡنَا حِجَارَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
أَوِ ٱئۡتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمۡ
وَأَنتَ فِيهِمۡۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمۡ وَهُمۡ يَسۡتَغۡفِرُونَ ﴿٣٣﴾

٢٦ بیر لەودەمە بکەنەوە کە ئێوە لەم وڵاتەدا کەمێکی بێ دەستەڵات بوُن؛
ترسوُ هەبوُ خەڵکی تر دەرتان بکەن و بێ جێ و ڕێ بمێننەوە. پەنای دان و
یاریدەی دان و سەرکەوتن و ڕۆزی پاک و ڕەوای پێدان؛ بەشکە
شوکرانەبژێربن.
٢٧ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! دەگەڵ خوداو پێغەمبەر دەغەڵی مەکەن.
ئەوشتانەش کە دەزانن ئامانەتن، غەیانەتی تێدامەکەن.
٢٨ بشزانن ماڵ و منداڵتان هۆی ئەزموُنن؛ پاداشی زۆر لای خودایە.
٢٩ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەگەر لە خودا بترسن، ئامێری جیاکردنەوەی
پاک و پیستان پێدەدات و لە خراپەتان دەبوُرێ. خودا زۆر چاکەی
لەلایە.
٣٠ بێتەبیرت ئەوسا خودانەناسەکان ویستیان فێڵێکت لێ بکەن، یان
بەندت کەن، یان بت کوژن، یان دەرت کەن. ئەوان فێڵەکەی خۆیان کرد؛
خواش فێڵی کرد. خواش چاترین فێڵەزانە.
٣١ هەرگا نیشانەی ئێمەیان بۆوەخوێنن، ئێژن: بیسمان؛ ئەگەر حەزمان
بکردایە، ئێمەش وەک ئەمەمان ئەوت؛ لە چەند چیرۆکی کەونارا بەدەر
نیە.
٣٢ ئەوساش گوتیان: ئەی خودایە! ئەگەر بەڕاستیەو لە لایەن تۆوە هاتوە،
لەحەواوە وەبەر تەوەن بارانمان دە یان ئازارێکی بەژانمان بۆبنێرە.
٣٣ هەتا تۆیان لەناودابی، خودا جەزرەبەیان نادا. هەتا داوای بوُردن
لەگوناهیش بکەن، خودا هەر ئازاریان نادا.

٢٩-ئامێر: ئەسپاب، ئامراز. ٣٢-تەوەن: بەرد، کوچک، کەڤر.

وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ ٱللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓا۟ أَوْلِيَآءَهُۥٓ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
عِندَ ٱلْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ
بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُنفِقُونَ
أَمْوَٰلَهُمْ لِيَصُدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ
عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ ٱللَّهُ ٱلْخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ
ٱلْخَبِيثَ بَعْضَهُۥ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُۥ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُۥ
فِى جَهَنَّمَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُل لِّلَّذِينَ
كَفَرُوٓا۟ إِن يَنتَهُوا۟ يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِن يَعُودُوا۟
فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ
لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ
ٱنتَهَوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِن تَوَلَّوْا۟
فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَىٰكُمْ ۚ نِعْمَ ٱلْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

۳۴ خودا چۆن ئازاریان نەدا، کە ئەوانە ڕێگەی « مَسْجِدُالْحَرام »یان لە زیارەت کەران گرتوەو هەڵیش ناگرن خاونی بن؟ خاوەنانی هەر دەبێ ئەو کەسانەبن کە ترسی خودایان هەیە؛ بەڵام زوربەیان نەزانن.

۳۵ نوێژیان لەماڵی خودادا هەر بریەتی لە چەپڵەو فیتۆکێشانە. سا لەسزای ئەو بڕوا نەهێنانەدا، ئەشێ تۆشی ئازار ببن.

۳۶ ئەوانەی خودانەناسن، ماڵی خۆیان خەرج دەکەن ڕێگەی بەرەوخودا بگرن. ئەو ماڵ بەخت کردنەیان دەبێتە کەسەرێک بۆیان و پاشان هەر ژێردەکەون. خڕوپڕی خوانەناسان لە دۆزەهـ کۆ دەکرێنەوە.

۳۷ هەتا خودا پاک و پیس لێک هەڵاوێرێ و پیسەکان لەسەریەک دانێ و بەتێکڕایی کۆگایانداو بیانخاتە دۆزەهەوە؛ هەر خۆیان زیانبار بۆگن.

۳۸ بەخوانەناسەکان بێژە: ئێستاش ئەگەر دەس هەڵگرن، هەرچی پێشو کردوتانە عافودەکرێ. ئەگەریش تێ هەڵبچنەوە، بەسەرهاتی پێشینەکان دیارە چبۆ.

۳۹ وەلیان شەڕکەن هەتا ئاژاوە نامێنێ و دین گشتی دینی خوا دەبێ. سا ئەگەر تەمێ گرتۆبۆن ئەوسا هەرکارێکی بیکەن خوا دەیبینێ.

۴۰ ئەگەریش رویان وەرگێڕا، بابزانن کە گەورەتان هەر خودایە؛ گەورەی هەرەباشتان هەیەو چاکترین یاریدەرتانە.

۳۶- **هەڵاواردن:** لێک جیاکردنەوە، هاوێر. **کۆگادان:** بەسەریەکا دانان، خڕکردنەوە لەشوێنێک.

۳۸- **هەڵچۆنەوە:** لەسەررا دەست پێکردنەوە. ۳۹- **وەل:** لەتەک، لەگەڵ.

۞ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا غَنِمۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُۥ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ إِن
كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا يَوۡمَ ٱلۡفُرۡقَانِ
يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٤١ إِذۡ
أَنتُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلۡقُصۡوَىٰ وَٱلرَّكۡبُ
أَسۡفَلَ مِنكُمۡۚ وَلَوۡ تَوَاعَدتُّمۡ لَٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡمِيعَٰدِ ۙ
وَلَٰكِن لِّيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗا لِّيَهۡلِكَ مَنۡ
هَلَكَ عَنۢ بَيِّنَةٖ وَيَحۡيَىٰ مَنۡ حَيَّ عَنۢ بَيِّنَةٖۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ٤٢ إِذۡ يُرِيكَهُمُ ٱللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلٗاۖ
وَلَوۡ أَرَىٰكَهُمۡ كَثِيرٗا لَّفَشِلۡتُمۡ وَلَتَنَٰزَعۡتُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ سَلَّمَۗ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٤٣ وَإِذۡ
يُرِيكُمُوهُمۡ إِذِ ٱلۡتَقَيۡتُمۡ فِيٓ أَعۡيُنِكُمۡ قَلِيلٗا وَيُقَلِّلُكُمۡ
فِيٓ أَعۡيُنِهِمۡ لِيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗاۗ وَإِلَى ٱللَّهِ
تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ٤٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمۡ فِئَةٗ
فَٱثۡبُتُواْ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٤٥

۴۱ ئەگەر باوەڕتان بە خوداو باوڕیتان بەوەش هەیە کە ڕۆژی لێک هەڵاواردن بۆ عەبدی خۆمان ناردەخوار، ئەوێ ڕۆژێ کە دۆکۆمەڵ تۆشی یەک بۆن؛ دەبێ ئەوەندەش تێبگەن هەر تالانێکو دەس کەوت، پێنج یەکێکی بەشی خوداو پێغەمبەرەو بۆ خزمان و هەتیوان و هەژاران و ڕێبوارانە. خودا توانای بەسەر هەمۆشتدا هەیە.

۴۲ وەختێ ئێوە لە داوێنەی نزیکترو ئەوان لە داوێنەی دورتر دامەزرابۆن، کاروانیش لەخوار ئێوە بۆ، ئەگەر کاتی پێکگەیشتنۆ دانابا، بێ سۆ لەسەر ژوانگە تۆشی کێشە دەبۆن؛ بەڵام دەبۆ هەرچی خوا بڕیاری دابۆ هەر ڕۆبدا. تامردن و ژینی هەرکەس، بەبەڵگەی ئاشکراوەبێ. خوا دەبیسێ و ئاگادارە.

۴۳ لەخەونتدا خودا ژمارەی ئەوانی کەم نیشان دای؛ ئەگەر زۆرایی ئەوانی نیشان دابان، لەترسان زراوتان دەچۆ؛ لەناو خۆدا کێشەتان لێ پەیدادەبۆ. بەڵام خودا ئێوەی پاراست، خۆی لە نهێنی دڵانیش ئاگادارە.

۴۴ ئەوساش کە تۆشی یەک هاتن، لەبەر چاوتان ئەوانی کەمتر نیشان داو ئێوەشی کەم هێنایە بەرچاوی ئەوان. دەبۆ خودا کارێ کە بڕیاری درابۆ بێنێتەجێ. کاریش هەر دەچنەوە لای ئەو.

۴۵ ئەی گرۆی خاوەنباوەڕان! ئەگەر دەگەڵ دوژمنان ڕۆبەڕۆ دەبن، خۆبگرن و گەلێک یادی خودا بکەن، شایەتا ئێوە سەرکەون.

۴۳- زراوچۆن: دڵتۆقین، زاڵەترەک بۆن.

وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَنَٰزَعُوا۟ فَتَفْشَلُوا۟ وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۖ
وَٱصْبِرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ
خَرَجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِم بَطَرًا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ
ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ
ٱلنَّاسِ وَإِنِّى جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلْفِئَتَانِ نَكَصَ
عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكُمْ إِنِّىٓ أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ
إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ ۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ
ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمْ ۗ
وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾
وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۙ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ
وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَٰرَهُمْ وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾
كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ ۙ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

٤٦ لە فەرمانی خوداو پێغەمبەر دەرمەچن. نەچن کێشەو لێ پەیدابێ و سست ببنەوەو هەمۆ هێزۆ لەبەین بچێ. خۆڕاگربن؛ خوا دەگەڵ خۆڕاگرانە.

٤٧ ئێوە وەک ئەوانە مەبن، بۆ خۆبینی و بۆ ڕۆبینی لەناو مەردم لە زێدەکەیان دەرکەوتن؛ دەیانەویست ڕێگەی خودا بەربەست بکەن. خودا لە هەمۆکارێکیان ئاگادارە.

٤٨ شەیتان ئاکاری ئەوانی ئەوکاتە لەبەر جوان کردن، گوتی: ئەمرۆ هیچ هێزێک دەرۆستۆنایە، منیش جێگەی هاناتانم. لە کاتێکا هەردوک لا لێک وەدەرکەوتن، پێ دزەی کردو بۆی دەرچۆ، گوتی: ئەمن وەل ئێوە نیم؛ من شتیوام دێتە بەرچاو کە بۆ ئێوە نادیارە؛ من لە خودا ترسم هەیە؛ تۆڵەی خودا زۆر دژوارە.

٤٩ دۆڕوان و ئەوکەسانەی دڵی دەغەزداریان هەیە، ئەوسا وتیان: ئەوانە بەدینەکەیان خەڵەتاون. هەرکەسێکی هەر خۆ بەخودا بسپێرێ، خودا خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.

٥٠ گەر ببینی ئەوسا خودانەناسەکان فریشتە دەیان مرێنن و دیم و پشتیان دەکوتنەوە[پێان ئێژن] : دەیسا دەردی بەئاگرسۆتان بچێژن.

٥١ ئەمە سزای ئەوکارانەی کە دەتانکرد؛ خودا هەرگیز غەدر لە عەبدی خوێ ناکا.

٥٢ [ئاکاریان هەر] وەک ئاکاری داروودەستەی فیرعەون و ئەوکەسانەیە بەرلەوان بۆن؛ کە لە نیشانەکانی خوا حاشایان کرد. خواش لەسزای گوناهانیان وەبەر غەزەبی خۆی خستن. خودا بەهێزو توانایەو تۆڵەی ئەو گەلێ دژوارە.

٤٧- زێد: زاگە، جێگەی لەدایک بۆن. ٤٨- پێ دزە: پێدزکێ، کەم‌کەم خۆکشانەوە، باریکەوبۆن.
٥٠- دیم: دەم‌وچاو، روخسار. ٥٢- تۆڵە: تۆڵ، حەق سەندنەوە.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ
مَا بِأَنفُسِهِمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٥٣﴾ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم
بِذُنُوبِهِمۡ وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَۚ وَكُلّٞ كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿٥٤﴾
إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٥﴾
ٱلَّذِينَ عَٰهَدتَّ مِنۡهُمۡ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهۡدَهُمۡ فِي كُلِّ مَرَّةٖ
وَهُمۡ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَإِمَّا تَثۡقَفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡحَرۡبِ فَشَرِّدۡ بِهِم
مَّنۡ خَلۡفَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن
قَوۡمٍ خِيَانَةٗ فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ
﴿٥٨﴾ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُوٓاْۚ إِنَّهُمۡ لَا يُعۡجِزُونَ ﴿٥٩﴾
وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ
تُرۡهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ
لَا تَعۡلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِن جَنَحُواْ
لِلسَّلۡمِ فَٱجۡنَحۡ لَهَا وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦١﴾

٥٣ چونکە خودا دەرۆی چاکەی لە هەرگەلێ وەکردبێ، هەتا ئەوان بیری خۆیان نەگۆڕیبێ، قەت خودا لێی نەگۆڕیۆن. خوا بیسەرو زۆر زانایە.
٥٤ جا ئەوانە - وەک داروودەستەی فیرعەون و پێشینیانیان - بەودەردەچۆن: بەنیشانەی خودای خۆیان باوەڕنەکرد؛ لەسۆنگەی گوناهەکانیان قڕمان کردن. هەرچی سەربەفیرعەونیش بۆن، بڕیارماندا کە لەئاوێدا بخنکێن؛ کە سەرلەبەریان ناهەق بۆن.
٥٥ خراترین زیندەوەران لەلای خودا ئەوکەسانەن کە خودایان نەناسیوەو ئیتریش بڕواناهێنن.
٥٦ ئەوکەسانەی پەیمانت دەگەڵ بەستن و لەپاشانا هەمۆجاران پەیمانیان هەڵدەوەشێنن و هیچ ترسی خودایان نیە،
٥٧ جا ئەوانەت کە لەشەڕدا بەگیرهێنان، وێڕای ئەوانەش کە هاتۆن پشتیان بگرن، بڕەتێنە؛ بەشکۆ تەمێ گرتۆبن.
٥٨ گەر هەستت کرد کۆمەڵێ لەوسوێندخۆرانە غەیان دەرچۆن، تۆش وەک ئەوان سوێندیان بەسەردابدەوە. خودا غەیانی خۆش ناوێن.
٥٩ خوانەناسان وابیرنەبەن وەپێش کەوتۆن؛ ئەوان ئێمە نابەزێنن.
٦٠ تا بۆودەکرێ چەک و جبەخانەی شەڕو ئەسپی سواری پەیدابکەن؛ دوژمنی پێ بترسێنن؛ کە دوژمنانی خوداشن. غەیری وانیش دوژمنو هەن نایان‌ناسن، بەڵام خودا دەیان‌ناسێ. هەرماڵێکی لەڕاهی خودای بەخت کەن، خودا دەیبژێرێتەوەو هیچ ناهەقیو لێ ناکرێ.
٦١ ئەگەر داوای شەڕبەسیان کرد، قبۆڵی کەو هەر خۆت بەخودا بسپێرە؛ هەر خۆی گوێدێرو زانایە.

٥٣- دەرۆ: دەرفەتی رزگاربۆن، ڕێگەی نەجات. **٥٧- تەمێ گرتۆبۆن:** سزادیتن لەسەرخەتاو تاوان.

٦١- گوێدێر: گوێدەر، بیسەر.

وَإِن يُرِيدُوٓاْ أَن يَخۡدَعُوكَ فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَيَّدَكَ
بِنَصۡرِهِۦ وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ لَوۡ أَنفَقۡتَ
مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ وَلَٰكِنَّ
ٱللَّهَ أَلَّفَ بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَسۡبُكَ
ٱللَّهُ وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَرِّضِ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ إِن يَكُن مِّنكُمۡ عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ
يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا مِّنَ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿٦٥﴾ ٱلۡـَٰٔنَ خَفَّفَ
ٱللَّهُ عَنكُمۡ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ ضَعۡفٗاۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ
صَابِرَةٞ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفَيۡنِ
بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ
لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ ٱلدُّنۡيَا
وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٦٧﴾ لَّوۡلَا كِتَٰبٞ مِّنَ
ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٦٨﴾ فَكُلُواْ مِمَّا
غَنِمۡتُمۡ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٦٩﴾

٦٢ گەر ویستیشیان فریوّت دەن، بەستە کە خودات دەگەڵە. هەر ئەویش هاتەهاواری خوّت و خاوەن باوەڕان و یاریدەی دان.
٦٣ بەدڵ وانی کردە هوّگری یەکتری. ئەگەر هەرچی لەم سەرزەمینەدا هەیە، هەموّت بەخت بکردایە، نەتدەتوانی وا لێکیان کوّبکەیتەوە؛ بەڵام خودا وا لێکی کردوّن بە هوّگر؛ هەر خوّی خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
٦٤ ئەی پێغەمبەر! بوّ توّو بوّ باوەڕدارانێ شوێنت کەوتوّن، خودا بەسە.
٦٥ ئەی پێغەمبەر! هانەی باوەڕداران بدە بچنەخەزا؛ ئەگەر ئێوە بیست کەس بن و خوّڕاگربن، هێزتان بەدوّسەدکەس دەشکێ؛ گەر سەدکەستان خوّڕاگربن، - بەئیزنی خوا - دوّهەزارکەس لە خوا نەناسان ڕادەنێن؛ چونکە ئەوان کەسانێکی بێئاوەزن.
٦٦ ئێستا خودا کە دەزانێ ورەو تواناتان کەم بوە، کاری بوّ هاسانتر کردن. ئەگەر ئێوە سەدکەس بن و خوّڕاگربن، دەرەقەتی دوّسەتان دێن. خوّ ئەگەر ئێوە هەزاری خوّڕاگربن - بەئیزنی خوا- دەروّستی دوّهەزاریان دێن. خوا دەگەڵ خوّڕاگرانە.
٦٧ بوّ هیچ پێغەمبەرێک نەبوە دیلی هەبن؛ مەگەر وەختێ لەسەر زەمین بەتەواوی بوّبێتە خاوەن دەستەڵات. دەتانەوێ ماڵی دنیاتان دەسکەوێ، خوداش پاشەڕوّژی دەوێ. خودا خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.
٦٨ ئەگەر خودا ئەم ڕوّداوەی پێشوّتر نەنوّسیبایە، لەمەی کە وەدەستوّکەوت ئازاری زوّروّ توّش دەهات.
٦٩ ئەوتاڵانەی گرتوّتانە، حەڵاڵ و زەڵاڵە بیخوّن؛ ترسیشتان لە خودا هەبێ. خودا لە گونا دەبوّرێ و دلوّڤانە.

٦٣- وانی: ئەوانی.　٦٦- ورە: قەوەت، زوّر، هێز.　دەروّست هاتن: دەرەقەت هاتن.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّمَن فِيٓ أَيۡدِيكُم مِّنَ ٱلۡأَسۡرَىٰٓ إِن يَعۡلَمِ ٱللَّهُ
فِي قُلُوبِكُمۡ خَيۡرٗا يُؤۡتِكُمۡ خَيۡرٗا مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ
وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٠ وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ فَقَدۡ خَانُواْ
ٱللَّهَ مِن قَبۡلُ فَأَمۡكَنَ مِنۡهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٧١ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَلَمۡ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَيۡءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْۚ
وَإِنِ ٱسۡتَنصَرُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ فَعَلَيۡكُمُ ٱلنَّصۡرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوۡمِۢ
بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٞۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٧٢ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍۚ إِلَّا تَفۡعَلُوهُ تَكُن فِتۡنَةٞ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَفَسَادٞ كَبِيرٞ ٧٣ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ
وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ حَقّٗاۚ لَّهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٧٤ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۢ
بَعۡدُ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ مَعَكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ مِنكُمۡۚ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ
بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ٧٥

٧٠ ئەی پێغەمبەر! تۆ بەویەخسیرانە بێژە کە دەبەردەستی ئێوەدان: ئەگەر خودا ئاگای لێ بێ چاکەیەکتان لەدڵدایە، چاکتر لەوەی لێوسەنراوە، دەوداتەوەو لێوخۆش دەبێ. خودا لە گونا دەبۆرێ و دلۆڤانە.
٧١ خۆ ئەگەر بەونیازەش بن کە درۆ دەگەڵتو بکەن، زۆ وەل خوداش ناڕاست بۆن و ئەتۆی زاڵکرد بەسەریانا. خودا زانای لەکارزانە.
٧٢ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و زێدی خۆیان جێ هێشتوەو لە ڕای خودا بە گیان و ماڵ خەزایان کرد، ئەو کەسانەش کە ئەمانیان حاواندەوەو ئاریکاربۆن، بۆنە کەس وکاری یەکتر. ئەو گرۆی باوەڕدارانەش کە هەر لە شوێنەکەی خۆیان ماونەتەوەو نەهاتنەدەر، هەتا ئەوانیش دەرنەچن، نابێ دۆستایەتیان بکەن. بەڵام گەر ئەوان دەربارەی دینەکەیان یاریدە لەنگۆ بخوازن، لەسەرتانە کە ئێوە کۆمەگیان بکەن؛ مەگین لەدژی ئەوانەی دەگەڵ ئێوە هاوپەیمانن. هەرچی بیکەن خوا دەیبینێ.
٧٣ بەرەی خودانەناسانیش دۆستی نزیکی یەکترین. گەر ئێوە - وەک من پێم گوتۆن - ڕەفتارنەکەن، بشێوێنی و خراپەی زۆر لەم سەرزەمینە ڕۆدەدا.
٧٤ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و لەوڵات ئاوارەبۆن و لەڕای خودا خەزایان کرد، ئەوانەش پەنایان دان و کۆمەگیان کرد، خاوەن باوەڕی بەڕاستن. خودا لەوانە خۆش بوەو بژیوی باش بۆ ئەوانە.
٧٥ ئەوکەسانەش کە پاشان بڕوایان هێناو بە ئاوارەیی دەرکەوتن و وێڕای ئێوە خەزایان کرد، لەخۆتانن. بەگوێرەی کتێبی خودا، خزم بۆ خزم لە نامۆ نزیکترە. خوا لە هەرشت ئاگادارە.

٧٢- حاواندنەوە: پەنادان. لەنگۆ: لە ئەنگۆ، لەئێوە. ٧٣- بشێوێنی: ئاژاوە، بشێوە. ٧٥- نامۆ: بیانی، بێگانە، غەوارە.

سُورَةُ التَّوْبَةِ

بَرَآءَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾
فَسِيحُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى
ٱللَّهِ ۙ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخْزِى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢﴾ وَأَذَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ
إِلَى ٱلنَّاسِ يَوْمَ ٱلْحَجِّ ٱلْأَكْبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِىٓءٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ۙ
وَرَسُولُهُۥ ۚ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى ٱللَّهِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ
شَيْـًٔا وَلَمْ يُظَٰهِرُوا۟ عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوٓا۟ إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ
مُدَّتِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلْأَشْهُرُ ٱلْحُرُمُ
فَٱقْتُلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَٱحْصُرُوهُمْ
وَٱقْعُدُوا۟ لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَخَلُّوا۟ سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾
وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ٱسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ
كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُۥ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

تەوبە

١٢٩ ئایەت

١ دەربڕینی بێزاریە لە خوداو پێغەمبەریەوە، لەو شەریکدانەرانە وا ئێوە بۆنە
هاوپەیمانیان.
٢ هەتا چوارمانگ ڕێتان هەیە لەم زەمینەدا بگەڕێن؛ دەبێ ئەوەندەش
بزانن کە ناتوانن خۆتان لە خودا ڕزگارکەن. خوا هەمۆ دوژمنانی دین
ڕیسوادەکا.
٣ خوداو پێغەمبەری خودا لەڕۆژی حەجی مەزن دا، بە مەردم ڕادەگەیەنن
کە خوداو پێغەمبەری خوا لە بتپەرستان بێزارن. ئەگەر پەشیمان
ببنەوە، قازانجتانە؛ ئەگەریش قبوڵی نەکەن، لێتان ڕۆن بێ کە لە دەس
خودا دەرناچن. مژدەش بدە بەوانەی خودانەناسن، بەشیان ئازاری
بەژانە.
٤ غەیرەز بتپەرستانێ کە پەیمانۆ دەگەڵ بەستۆن و لەسەر پەیمانەکەیان
لانەکەوتۆن و دژی ئێوە یاریدەی کەسیان نەداوە، هەتا ماوەی پەیمانەکە
بەسەردەچێ، ئێوە پەیمانتان مەشکێنن. خوا پارێزگاری خۆش دەوێن.
٥ هەر کە مانگەحەرامەکان بڕانەوە، ئەو بتپەرستانەو لە کوێ وەدەس
کەوێ، لە گرتن و بەندکردن و کوشتنیان دەس مەپارێزن و بۆسەیان
بۆبنێنەوە. ئەگەر پەژیوان بۆنەوەو بۆنە نوێژکەرو زەکات دەر، ئەوسا
دەستیان لێ هەڵگرن. خودا لە گونا خۆش دەبێ و دلۆڤانە.
٦ هەرگا یەکێک لەوکەسانەی بتپەرستن خۆی خستە بەر داڵدەی تۆوە،
پەنای بدە؛ با گوتەی خودا ببیسێ. ئەوساکە بینێرە شوێنێ کە نەترسێ؛
چونکە ئەوانە نەزانن.

٥- بۆسە: داو، سیپە، ڕەبەت، مردەوزیندە. ٦- داڵدە: پەنا.

كَيۡفَ يَكُونُ لِلۡمُشۡرِكِينَ عَهۡدٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ
رَسُولِهِۦٓ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ فَمَا
ٱسۡتَقَٰمُواْ لَكُمۡ فَٱسۡتَقِيمُواْ لَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ
٧ كَيۡفَ وَإِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ لَا يَرۡقُبُواْ فِيكُمۡ إِلّٗا
وَلَا ذِمَّةٗۚ يُرۡضُونَكُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَتَأۡبَىٰ قُلُوبُهُمۡ وَأَكۡثَرُهُمۡ
فَٰسِقُونَ ٨ ٱشۡتَرَوۡاْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلٗا فَصَدُّواْ
عَن سَبِيلِهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩ لَا يَرۡقُبُونَ
فِي مُؤۡمِنٍ إِلّٗا وَلَا ذِمَّةٗۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُعۡتَدُونَ ١٠
فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ
فِي ٱلدِّينِۗ وَنُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ١١ وَإِن نَّكَثُوٓاْ
أَيۡمَٰنَهُم مِّنۢ بَعۡدِ عَهۡدِهِمۡ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمۡ فَقَٰتِلُوٓاْ
أَئِمَّةَ ٱلۡكُفۡرِ إِنَّهُمۡ لَآ أَيۡمَٰنَ لَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَنتَهُونَ
١٢ أَلَا تُقَٰتِلُونَ قَوۡمٗا نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ وَهَمُّواْ
بِإِخۡرَاجِ ٱلرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٍۚ
أَتَخۡشَوۡنَهُمۡۚ فَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخۡشَوۡهُ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٣

٧ کوا ئەوانەی بتپەرستن، ئەوپەیمانەی بەخواو پێغەمبەری دەدەن بەجێی دێنن؟ هەر ئەوانە هێشتا لەسەرپەیمان ماون، کە پێکەوە لەپەنا «مَسْجِدُالْحَرام» پەیمانۆ بەست؛ تا لەسەر پەیمانەکە مان، ئێوە پەیمان‌شکێن مەبن. خوا پارێزگای خۆش دەوێن.

٨ چۆن پەیمانێک! ئەوان هەرکاتێ بزانن پێودەوێرن، بەبێ ئەوەی گوێ‌بدەنە سوێندخۆری یان خزمایەتی، بەگژودادێن؟ هەر بە دەم دڵخۆشتان دەکەن، بەڵام نیازی خراپیان لەدڵدایە؛ زوربەیان تۆش و بەدفەڕن.

٩ نیشانەکانی خودایان بەنرخێکی هنذک فرۆت؛ ئەوسا ڕێگەی خودایان بەست. ئاکاری زۆر خراپ دەکەن.

١٠ لەمەڕ هیچ خاوەن‌باوەڕێک، هاوپەیمانی‌و خزمایەتی ڕەچاوناکەن؛ ئەمانە هەر دەست‌درێژی پیشەیانە.

١١ سا ئەگەر لە بتپەرستی وازیان هێناو نوێژیان کردو زەکاتیان دا، ئیتر برای دینی ئێوەن. ئێمە ئەم نیشانانەمان بۆ خەڵکێ ڕۆن دەکەینەوە کە زانابن.

١٢ ئەگەر لەدوای پەیمان بەستن سوێندەکەیان هەڵوەشاندو تەوسیان دەدینەکەتان گرت، ئێوە لەیەل گەورەکانی خوانەناسان بەشەڕوەرن؛ ئەوانن کە بێ‌پەیمانن، بەشکۆ دەستۆلێ هەڵگرن.

١٣ ئاخۆ ئێوە بەگژ ئەوانەداناچن کە لە سوێند پاشگەزبۆنەوەو نیازیان وابۆ پێغەمبەر لەناو خۆ دەرکەن؛ دەس پێشکەریش [لەشەڕێدا] ئەوان کردیان؟ بۆ ئێوە لەوان دەترسن، ئەگەر باوەڕوهێناوە؟ بۆ لێ‌ترسان، خودا لەوان هێژاترە.

٩- هنذک: کەم، کێم، پێچەوانەی زیاد. ١٢- تەوس: تیز، تانە، قسەی بەتێکوڵ.

١٣- پاشگەز: پەشیمان، پەژیوان.

قَٰتِلُوهُمۡ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ وَيُخۡزِهِمۡ وَيَنصُرۡكُمۡ
عَلَيۡهِمۡ وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَ ١٤ وَيُذۡهِبۡ
غَيۡظَ قُلُوبِهِمۡۗ وَيَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
١٥ أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ
مِنكُمۡ وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
وَلِيجَةٗۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٦ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ
أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ
أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ١٧
إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ
وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ فَعَسَىٰٓ
أُوْلَٰٓئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ ١٨ ۞ أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ
ٱلۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ
وَجَٰهَدَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ٢٠

۱۴ ئێوە دەگۆیان ڕابچن؛ خودا هەر بە دەستی ئێوە ئەوان تۆشی ئازار دەکاو ژێریان دەخاو سەرۆدەخا بەسەریان داو کارێک دەکا کولی دلی باوەڕداران دابمرکێ.

۱۵ رکی دلیان رادەمالێ و خودا حەزکا، هەرکەسێکی لە گوناهان دەس هەلگرێ، لێی وەردەگرێ. خودا زانای لە کارزانە.

۱۶ پێتان وایە کەس خۆتان تێ ناگەیەنێ و خواش لەوانەی لە ئێوە چۆنە خەزایەو غەیرەز خوداو پێغەمبەرو باوەڕداران هیچ کەسێ رازداریان نەبوە، بێ ئاگایە؟ خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

۱۷ نوێژگەی خودا ئاواکردن بۆ بت پەرستان نەشیاوە. خۆیان ئێژن: خوا ناناسین؛ هەرچی دەیکەن فیرۆ دەچێ و هەتاسەر لە دوژەه دەبن.

۱۸ هەر ئەوانە بۆیان هەیە نوێژگەی خودا ئاوابکەن، کە باوەڕیان بەخواو ڕۆژی سەلا هەیەو نوێژدروستو زەکات دەرن و - لەخوا نەبێ - ترسیان لە هیچ کەسێ نیە. لەوانەیە ئەمانە ڕێ زانەکان بن.

۱۹ ئاو لەحەجاج بەشینەوەو سەرپەرشتی مالی کابە، پێتان وایە دەگەلێ کاری ئەوکەسانەی بۆ خودا چۆنە خەزایەو بڕوایان هەیە بە خوداو ڕۆژی سەلا، وەکویەکە؟ لجەم خودا وەکویەک نین. خوا گرۆی ناهەقیکاران ناخاتە سەر ڕاستەڕێگە.

۲۰ ئەوی بڕوایان هێناوەو تۆشی ئاوارەیی بۆن و بۆ خودا چۆنە خەزایەو دەستیان لە مال و گیانی خۆ هەلگرتوە، لای خودا زۆر لە پێشترن و بەئاواتی خۆیان دەگەن.

۱۵- ڕامالین: ڕاستەوڕاست ماشینەوەو پاککردنەوە.

۱۹- بەشینەوە: بەخشینەوە، بەشەوکردن، دابەش کردن. لجەم: لەلای.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَٰنٍ وَجَنَّٰتٍ لَّهُمْ فِيهَا
نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَابَآءَكُمْ
وَإِخْوَٰنَكُمْ أَوْلِيَآءَ إِنِ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْكُفْرَ عَلَى ٱلْإِيمَٰنِۚ
وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن
كَانَ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَٰنُكُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَأَمْوَٰلٌ ٱقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَٰرَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَٰكِنُ
تَرْضَوْنَهَآ أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَجِهَادٍ
فِى سَبِيلِهِۦ فَتَرَبَّصُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى
ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ فِى مَوَاطِنَ
كَثِيرَةٍۙ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ
تُغْنِ عَنكُمْ شَيْـًٔا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْأَرْضُ
بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا
وَعَذَّبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٦﴾

٢١ پەروەرێنیان مژدەی بەزەورەزای [خۆی و] باغاتی وایان پێدەدا کەدەوێدا خۆشی پایەداریان دەبێ.

٢٢ هەتاسەر هەر لەوێ دەبن. خودا پاداشی زۆرگەورەی لەلاهەیە.

٢٣ ئەی گرۆی خاوەن باوەڕان! ئەگەر باب و برای ئێوە لایان وابۆ ناباوەڕی لە باوەڕهێنان باشترە، ئێوە تخۆنیان مەکەون و خۆشتان نەوێن؛ هەرکەس لەنگۆ خۆشی بوێن، دیارە ناهەقیکارە.

٢٤ بێژە: ئەگەر باب و کوڕو براو ژن و خزمەکانوو ئەومالّەی پەیداوکردوەو کەل وپەلی بازرگانی - کە دەترسن لەبرەوکەوێ- و خانو بەرەی رندو دلّخۆشکەرەی خۆتان، پێ لە خوداو پێغەمبەرو خەزاکردن لەڕێی خوادا گرینگترە؛ چاوەنۆڕبن تا فەرمان لە خوداوە دێ. ئەوانەی لەڕێ لادەرن، خودا شارەزایان ناکا.

٢٥ خودا لەگەلێک شوێناندا دەهاناوهات؛ رۆژی حونەینیش هەروەها؛ کە هەرچەندە بەزۆری خۆتان دەنازین، کەچی هیچ بەهرەی بۆنەدان؛ ئەم زەمینە گوشادەتان لێ تەنگ هەلّات. لە دواییدا هەمۆ پاشەکشەتان کردو بەرەودوا گەڕانەوە.

٢٦ پاشان خودا دلّنیایی بۆ پێغەمبەرەکەی خۆی و بڕواداران بەرێ‌کردو زۆرپێشمەرگەشی دابەزاند کە نەودەدین. خوانەناسانی سزاداو سزای خودانەناسەکان هەر ئەمەیە.

٢٣- تخۆن نەکەوتن: توخن نەکەوتن، بەلادانەچۆن. **٢٤- کەل وپەل:** کەل پەل، ئەسپاباتی مالّ.

خانوبەرە: خانۆی گەورە. **رند:** باش، پەسند.

ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡمُشۡرِكُونَ
نَجَسٞ فَلَا يَقۡرَبُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ بَعۡدَ عَامِهِمۡ هَٰذَاۚ
وَإِنۡ خِفۡتُمۡ عَيۡلَةٗ فَسَوۡفَ يُغۡنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦٓ إِن
شَآءَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٢٨﴾ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ
ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ عَن يَدٖ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ
﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ عُزَيۡرٌ ٱبۡنُ ٱللَّهِ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَى
ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ ٱللَّهِۖ ذَٰلِكَ قَوۡلُهُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡۖ
يُضَٰهِـُٔونَ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبۡلُۚ قَٰتَلَهُمُ
ٱللَّهُۚ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٣٠﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ
وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ
مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٣١﴾

٢٧ لەدوای ئەوەش هەرکێ خودا مەیلی لێ بێ پەژیوانی قبوڵ دەکاو خوا دەبوورێ و دلۆڤانە.
٢٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! ئەو کەسانەی شەریک بۆ خودا دەناسن ناپاکن، نابێ - پاش ئەمساڵ - لە «مَسْجِدُالْحرام» خۆ نزیک کەنەوە. ئەگەر لەئاتاجیش ترسان، خوا بخوازێ لە چاکەی خۆی هەمۆتان بێ نیازدەکا. خودا زانای لەکارزانە.
٢٩ وەل ئەوانەدا بجەنگن کە بەخوداو ڕۆژی سەلا بێ باوەڕن و هەرچی خواو پێغەمبەری خوا بەناڕەوایان زانیوە، ئەمان بەڕەوای دەزانن و نایەنە سەردینی ڕاستیش، تا ئەوکاتەی بەزەلیلیو بە دەستی خۆ، سەرانەی خۆ بەنگۆ دەدەن.
٣٠ جۆلەکەکان گوتیان: عوزەیر کوڕی خوایە. فەلەش گوتیان: مەسیح فرزەندی خودایە. ئەوقسانەی دەمی ئەوان ئەیدرکێنێ، وێنەی قسەی خودانەناسانی پێشۆن. خوا بیان کوژێ، چۆنین لەحەقێ لادەدرێن؟
٣١ لەبری خودا، مەلاکان و ڕەبەنەکانی خۆیان و مەسیحی فرزەندی مەریەمیان کردە خوا؛ فەرمانیشیان پێدرابۆ بێژگە لەخوای تاک وتەنیا نەپەرستن. لەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆ پەرستن ناشێ. خودا بێ عەیبەو بەدۆرە لەوشتانەی بەهاوتای ئەوی دەزانن.

٢٨- ئاتاجی: کەمایەسی، ئیحتیاج.   ٢٩- وەل: وەگەرد، لەتەک، لەگەڵ.

٣١- لەبری: لەجیاتی، بەجێگەی، لەجیای.

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَيَأْبَى ٱللَّهُ إِلَّآ
أَن يُتِمَّ نُورَهُۥ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَـٰفِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ
أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ
كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ ۞ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَـٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۗ
وَٱلَّذِينَ يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ
عَلَيْهَا فِى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ
وَظُهُورُهُمْ ۖ هَـٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُواْ مَا كُنتُمْ
تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ ٱثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِى كِتَـٰبِ ٱللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
مِنْهَآ أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ ۚ فَلَا تَظْلِمُواْ فِيهِنَّ
أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَـٰتِلُواْ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا
يُقَـٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً ۚ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

۳۲ دەیانەوێ بە فوو دەمیان، تیشکی ڕۆشنیایی خودا وەکوژێنن؛ خوداش خۆی بڕیاری داوە کە ئەم تیشکەی هەر سەرکەوێ، جا با خودانەناسەکانیش حەزنەکەن.

۳۳ خودا بۆ ڕێ نیشاندان و ڕاگەیاندنی دینی ڕاست، پێغەمبەری خۆی ناردوە؛ تا گش دینەکانی دیکە بەرخۆی بدا؛ هەرچەند ئەوانەش حەزنەکەن کە شەریک بۆ خودا دادەنێن.

۳۴ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! مەلاچاک و ڕەبەنەکانی ئەوانە، بەشی زۆریان - لە هەوانتە - ماڵی ئەوخەڵکە دەخۆن و ڕێی خوداشیان نیشان نادەن. ئەوکەسانەی زێڕو زێو کۆدەکەنەوەو لەڕای خودا بەختی ناکەن، تۆ لەوئازارە بەژانەی تۆشی دێن ئاگاداریان کە.

۳۵ ڕۆژێ کە ئەم زێڕو زێوە بە ئاگری جەهەندەم سوۆردەکرێنەوە، توێڵ و کەلەکەو پشتیانی پێ داغ دەکرێ: دەردی ئەوشتە بچێژن کە بۆخۆتان سەریەکۆنان.

۳۶ لەو ڕۆژەوە خوا ئاسمانان و زەمینی داهێناوە، نۆسیویەتی ژمارەی مانگەکان دوازدەن؛ لەچواریاندا شەڕ دەوەستێ. ئەمە ڕەوشتێکی ڕاستە، لەمانەدا ناهەقی لەخۆتان مەکەن. ئەگەر ئەم بتپەرستانە بەتێکڕایی بەگژودادێن، ئێوەش بەگەلەکۆمەگی بەگژئەواندابچنەوە؛ بیشی زانن خوا دەگەڵ خۆپارێزانە.

۳۴- هەوانتە: خۆڕایی، لەهیچ وپۆچ. تۆلەو ئازارەبەژانەی...یا: مزگێنی ئازاری بەژانیان بدەرێ.

إِنَّمَا ٱلنَّسِيٓءُ زِيَادَةٞ فِي ٱلۡكُفۡرِۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يُحِلُّونَهُۥ عَامٗا وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامٗا لِّيُوَاطِـُٔواْ عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ
فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُۚ زُيِّنَ لَهُمۡ سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ وَٱللَّهُ
لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ مَا لَكُمۡ إِذَا قِيلَ لَكُمُ ٱنفِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱثَّاقَلۡتُمۡ
إِلَى ٱلۡأَرۡضِۚ أَرَضِيتُم بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ
فَمَا مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ٣٨
إِلَّا تَنفِرُواْ يُعَذِّبۡكُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَيَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا
غَيۡرَكُمۡ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيۡـٔٗاۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٌ ٣٩ إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدۡ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذۡ أَخۡرَجَهُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ثَانِيَ ٱثۡنَيۡنِ إِذۡ هُمَا فِي ٱلۡغَارِ إِذۡ
يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحۡزَنۡ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَاۖ فَأَنزَلَ
ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيۡهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٖ لَّمۡ تَرَوۡهَا
وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلسُّفۡلَىٰۗ
وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِيَ ٱلۡعُلۡيَاۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٤٠

٣٧ ڕاگویزان و ئالوگۆڕی ئەو مانگانە، دەبێتە هۆی زێدەبوونی خوانەناسی و خودانەناسەکانی پێ گومڕادەبن. لەساڵێکا شەڕ بە ڕەوا دەزانن و لەساڵێکا بە ناڕەوا؛ تاژمارەی مانگەڕەواو ناڕەواکان ئەوسا بەرانبەر بێنەوەو لەئاکاما، ئەوەی خودا ڕەوای نەدیوە، ڕەوای کەن. دیارە شەیتان ئەوکردەوە نالەبارەی بۆجوان کردوون. خوا ئەوانەی دژی دینن، شارەزای ڕاستەڕێ ناکا.

٣٨ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! چیتانە کە پێتان ئێژن: وەدەر کەون بۆ خەزا لەڕای خودادا، تەمەڵن و لەجێی خۆ نابزوون؟ ئاخۆ ژیانی دنیاتان لە قیامەتێ پێ خۆشترە؟! گوزەرانی سەردنیایە بەرانبەر بە گوزەرانی ئەودنیاتان شتێکی زۆر کەم بایەخە.

٣٩ ئەگەر نەڕۆنە خەزایە، لەخواوە تووشی جەزرەبەی بەژان دێن و دەستەیەکی تازەبابەت دەخاتە شوێنەکەی ئێوەو لەم بارەوە هیچ زیانێکی پێ ناگەینن. خوا بۆ هەموو شت توانایە.

٤٠ ئەر ئێوە یاریدەی نادەن، خودا بۆخۆی دەهانای هات: وەختێ خودانەناسەکان ئەویان دەرکرد، ئەودەمەش کە لە ئەشکەوتەکەدابوون و هەر یەکێک بوو لەدووکەسان، ئەوێ کاتیش بەهەواڵەکەی خۆی دەگوت: خەمت نەبێ! ئێمە خودامان دەگەڵە؛ ئۆقرەی لەخوداوە بۆهات و چەندین پێشمەرگەشی بۆنارد یاری بکەن؛ کە ئێوە نەتان دەدیتن. قسەی خودانەناسەکان وەبن کەوت و هەر قسەی خودا لەسەرە. خودا خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.

٣٧- ڕاگویزان: گوێزانەوە، شتێک لە جێکەوە بۆجێیەکی تر بردن. ئالۆ گور: پێک گۆڕینەوە.

٤٠- ئەشکەوت: غار، هلۆڵ و ڕەهۆڵ لە کێودا. هەواڵ: دۆست، برادەر، ئاواڵ.

ٱنفِرُوا۟ خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾
لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّٱتَّبَعُوكَ وَلَٰكِنۢ بَعُدَتْ
عَلَيْهِمُ ٱلشُّقَّةُ ۚ وَسَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ لَوِ ٱسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا
مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٤٢﴾
عَفَا ٱللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ ٱلَّذِينَ
صَدَقُوا۟ وَتَعْلَمَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أَن يُجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ
وَأَنفُسِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ
فِى رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ ۞ وَلَوْ أَرَادُوا۟ ٱلْخُرُوجَ
لَأَعَدُّوا۟ لَهُۥ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ
وَقِيلَ ٱقْعُدُوا۟ مَعَ ٱلْقَٰعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا۟ فِيكُم
مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا۟ خِلَٰلَكُمْ يَبْغُونَكُمُ
ٱلْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّٰعُونَ لَهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾

٢١ سۆکبار بن یان گرانبار بن، بۆ خەزایە ڕێ دابگرن و لە گیان و ماڵ بەخت
کردن درێغ مەکەن. گەر بزانن هەر بەقازانجی خۆتانە.
٢٢ ئەگەر دەسکەوتێ بێ ڕەنج و سەفەری سانا لەڕێ با، هاسان بەدوێتدا
دەهاتن؛ بەڵام مەودای دوورو سەختیان، لا گران هات. دێن سوێندێ
بە خودا دەخۆن کە: ئەگەر بمانتوانیبا، ئێمەش دەگەڵتان دەهاتین.
[بەوسوێندە] خۆ لەبەین دەبەن. خواش دەزانێ کە ئەمانە درۆدەکەن.
٢٣ خوا بت بەخشێ، بۆچ ئیزنت دان؟ راوەستابای هەتا بۆت ڕۆشن ببا وە،
کام ڕاستن و دروزنەکانیش بناسی.
٢٤ ئەوانەی بڕوایان هەیە بە خوداو بە ڕۆژی سەلا، نایەن ئیزنت لێ بخوازن
تا بە ماڵ و گیان لە ڕێی خوا خەزابکەن. خوا خۆپارێزان دەناسێ.
٢٥ هەر ئەوانە دێن کە ئیزنت لێ بخوازن، کە بڕوایان بە خواو ڕۆژی دوایی
نیەو لەوناوەدا دوودڵ ماون و لەگومانی خۆیاندا هاتوچۆیانە.
٢٦ ئەگەر بیان ویستایە دەرچن، خۆیان بۆئامادەدەکرد؛ بەڵام خودا
هاتنیانی پێ خۆش نەبوٚ؛ ورەی لەدڵیان بردەدەر. پێیان گوتن: ئێوەش
وێڕای بەجێ ماوان بەجێ مێنن.
٢٧ گەر وێڕای ئێوەش هاتبان بۆ خەزایە، کاریان لەئێوە تێک دەداو کێشەیان
بۆدەنانەوەو ئاژاوەیان بەرپادەکرد؛ هێندێکیشتان لەناودا بوٚن قسەکانیان
لێ دەبیستن. خودا لە ناهەقیکاران بەئاگایە.

٤٢- سانا: ئاسان، نەدیژوار. ٤٣- ئیزن: ئیجازە، مەرەخەستی.

٤٦- ورە: زراو، وراو، ئازایی، تین و تاوی دڵ.

لَقَدِ ٱبْتَغَوُا۟ ٱلْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُوا۟ لَكَ ٱلْأُمُورَ حَتَّىٰ
جَآءَ ٱلْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٤٨﴾
وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ ٱئْذَن لِّى وَلَا تَفْتِنِّىٓ ۚ أَلَا فِى ٱلْفِتْنَةِ
سَقَطُوا۟ ۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٤٩﴾ إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِبْكَ
مُصِيبَةٌ يَقُولُوا۟ قَدْ أَخَذْنَآ أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّوا۟
وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُل لَّن يُصِيبَنَآ إِلَّا مَا كَتَبَ
ٱللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَىٰنَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ
﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ إِحْدَى ٱلْحُسْنَيَيْنِ ۖ وَنَحْنُ
نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِۦٓ
أَوْ بِأَيْدِينَا ۖ فَتَرَبَّصُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ
أَنفِقُوا۟ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمْ ۖ إِنَّكُمْ كُنتُمْ
قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَٰتُهُمْ
إِلَّآ أَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ وَلَا يَأْتُونَ ٱلصَّلَوٰةَ
إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٥٤﴾

٤٨ بەرێش پشێویان نایەوەو کاری تۆیان بەراوەژۆ نیشان دەدا. هەتا کارەکە
ڕاست هات و بەکوێرایی چاوی ئەوان فەرمانی خودا هاتەجێ.
٤٩ هەر لەوانەدا ئی‌وا هەن، دێن پێت ئێژن: ئیزنمان بدە با نەیەین؛ نەوەک
تۆشی گوناهان بین. با بزانن کە هەر ئێستا کەوتۆنە ناو گوناهەوە.
ئەوانەی خودانەناسن، دۆزەھ دەورەیان لێدەدا.
٥٠ ئەگەر چاکەت بێتەرێگە، ئەوانە پێیان ناخۆشە؛ ئەگەر تۆشی بەڵایەش
بی، ئێژن: ئێمە هەر لەپێشدا مشۆری خۆمان خواردوەو بەدڵخۆشی خۆت
لێ دۆرەپەرێز دەگرن.
٥١ بێژە: بێژگە ئەوەی خودا بۆی نۆسیبین تۆشمان نایە؛ هەر ئەو سەروەری
ئێمەیەو گەرەکە خاوەن باوەڕان هەر خۆ بەخودابسپێرن.
٥٢ بێژە: ئاخۆ چاوەنۆڕن جگە لە یەکێ لەودوانەی - کە هەردوکیان
باشەکانن - شتێکی‌ترمان تۆش ببێ؟ ئەوا ئێمەش چاوەنۆڕین خودا هەر
خۆی، یان بەهۆی ئێمە جەزرەبەۆ بۆبنێرێ. دەسا ئێوە چاوەنۆڕبن، ئەوا
ئێمەش چاوەنۆڕین.
٥٣ بێژە: بەخۆشی خۆتان بێ یان بەزۆری ماڵ بەخت کەن، خودا لێتان
قبۆڵ ناکا؛ چونکە ئێوە کۆمەڵێ لەڕێ لادەربۆن.
٥٤ بۆیەش هەرچی بەختی بکەن، خودا لێان قبۆڵ ناکا، چونکە ئەوان
حاشایان‌کرد لە خوداو پێغەمبەرەکەی، نوێژەکانیان بە تەنبەڵی بەجێ
دێنن و ئەوماڵەش کەوا دەیبەخشن، زۆر بەنابەدڵی دەیدەن.

٤٨- **پشێوی**: ئاژاوە، بشێوە.　٥٠- **مشۆرخۆری**: بەتەگبیر خۆماندۆکردن بەکەسێ یان کارێکەوە.
٥١- **گەرەکە**: پێویستە، ئەشێ.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم
بِهَا فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٥٥﴾
وَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَٰكِنَّهُمْ
قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَـًٔا أَوْ مَغَٰرَٰتٍ
أَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا۟ إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ
فِى ٱلصَّدَقَٰتِ فَإِنْ أُعْطُوا۟ مِنْهَا رَضُوا۟ وَإِن لَّمْ يُعْطَوْا۟ مِنْهَآ إِذَا
هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا۟ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ
وَرَسُولُهُۥ وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤْتِينَا ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ
وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ
لِلْفُقَرَآءِ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱلْعَٰمِلِينَ عَلَيْهَا وَٱلْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ
وَفِى ٱلرِّقَابِ وَٱلْغَٰرِمِينَ وَفِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ ۖ
فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمُ
ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلنَّبِىَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ ۚ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ
لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ ۚ وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ ٱللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

٥٥ سەیرت نەیە لە دارایی و زاروزیچێ کە هەیانە؛ خوا دەیەوێ لەدنیادا بەمانە ئازاریان داو هەر بەخوانەناسی بمرن.

٥٦ بەسوێندەوە ڕەش دەبنەوە، دەڵێن: ئێمەش لەخۆتانین؛ درۆش دەکەن لەئێوەنین؛ بەڵام ئەوان گرویەکی ترسەنۆکن.

٥٧ گەر ئەنوایەک یان ڕەهۆڵێک یان ئەشکەوتێکیان شک بربا، بە هەڵەداوان بۆی دەچۆن.

٥٨ هێندێک لەوان لەسەدەقەبەشینەوەت بەگازندەن؛ ئەگەر بەشی خۆیان بدرێ، ڕازی دەبن؛ ئەگەر بەشیان بەرنەکەوێ، تۆڕە دەبن و بۆڵەدەکەن.

٥٩ ئەگەر ئەوان بەوبەشە ڕازی بۆنایە کە خوداو پێغەمبەری خوا دەیانداتێ و بیانگوتا: ئێمە هەر خودامان بەسەو بەمزوانە خوداو پێغەمبەری خودا لەچاکەی خۆ بەشمان دەدەن، چدەقەوما؟

٦٠ زەکات هەر دەبێ بدرێتە هەژاران و کەم دەستان و ئەوکەسانەی پێ ڕادەگەن؛ بەختیش بکرێ بۆ هۆگری نەیاران و ڕزگارکردنی کۆیلان و قەرزداران لەڕای خوداو لەڕێگابەجێ ماواندا. بڕیارێکە لەخوداوە؛ خودا زاناو لەکارزانە.

٦١ لەوانەدا ئی‌واش هەیە پێغەمبەر نارەحەت دەکەن؛ ئێژن: هەمۆشت دەبیسێ. بێژە: گوێ لەچاکە دەگرێ کە بەقازانجی ئێوەیە؛ باوەڕی بەخودا هەیە؛ بەباوەڕدارانی تریش بڕوای هەیەو بەزەییشە بۆ ئەوانەی لە ئێوە بڕواوهێناوە. ئەوکەسانەش کە پێغەمبەر عەزیەت دەدەن، تۆشی ئازاری بەژان دێن.

٥٧- ئەنوا: پەناو پەسیو، جێ حاوانەوەی شەو، شوێنی باران نەگر. هەڵەداوان: پەلەی زۆر.

٥٨- گازندە: تۆڕە، قەڵس. ٦٠- نەیار: دژمن، بێگانە. کویلە: عەبد، بەندە.

يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمۡ لِيُرۡضُوكُمۡ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ
أَن يُرۡضُوهُ إِن كَانُواْ مُؤۡمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّهُۥ
مَن يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدٗا فِيهَاۚ
ذَٰلِكَ ٱلۡخِزۡيُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحۡذَرُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ
أَن تُنَزَّلَ عَلَيۡهِمۡ سُورَةٞ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِي قُلُوبِهِمۡۚ قُلِ ٱسۡتَهۡزِءُوٓاْ
إِنَّ ٱللَّهَ مُخۡرِجٞ مَّا تَحۡذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِن سَأَلۡتَهُمۡ
لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلۡعَبُۚ قُلۡ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ
وَرَسُولِهِۦ كُنتُمۡ تَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعۡتَذِرُواْ قَدۡ كَفَرۡتُم
بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡۚ إِن نَّعۡفُ عَن طَآئِفَةٖ مِّنكُمۡ نُعَذِّبۡ طَآئِفَةَۢ
بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ مُجۡرِمِينَ ﴿٦٦﴾ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ
بَعۡضُهُم مِّنۢ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمُنكَرِ وَيَنۡهَوۡنَ
عَنِ ٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَقۡبِضُونَ أَيۡدِيَهُمۡۚ نَسُواْ ٱللَّهَ فَنَسِيَهُمۡۗ
إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ
ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ
فِيهَاۚ هِيَ حَسۡبُهُمۡۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ﴿٦٨﴾

٦٢ سوێندو بە خودا بۆدەخۆن، کە ئێوەیان لێ ڕازی بن. با ئەگەر خاوەن باوەڕن، کارێ بکەن خواو پێغەمبەری خودایان لێ ڕازی بن.

٦٣ بۆ دەبێ نەیانزانیبێ هەرکەسێکی دژی خوداو پێغەمبەری خوا بوەستێ، تاهەتایە لەئاگری دۆزەهدایە؛ کە ڕیسوابۆنی گەورەیە؟

٦٤ ئەوانەی دوڕۆن دەترسن سەبارەت بەوان سۆرەتێک بێتە خوارێ، هەرچی لەدڵیاندا هەیە ئاشکرای کا. بێژە: ئێوە گاڵتەبکەن، ئەوەی خۆی لێ دەپارێزن خودا هەر ئاشکرای دەکا.

٦٥ خۆ ئەگەر لێشیان بپرسی: خەریکی چن؟ دەڵێن: ئێمە خەریکی گەپ وگاڵتە بۆین. بێژە: ئاخۆ گاڵتەو بەخواو پێغەمبەری خودا دەکرد؟

٦٦ داوای لێبۆردنێ مەکەن؛ ئێوە لەپاش بڕواهێنان بۆنە دژی ئیسلامەتی؛ ئەگەر ئێمە لەهێندێکانو خۆش ببین، دەبێ هێندێک ئازاربدرێن؛ لەبەر ئەوەی تاوانباربۆن.

٦٧ نێرو مێ لەم دوڕوانە وەکویەکن؛ فەرمان بەخراپە دەدەنو ڕێگە لەبەر چاکە دەگرن؛ دەستی خۆشیان لە خێرکردن دەقۆچێنن؛ خودایان لەبیربردەوەو خوداش ئەوانی لەبیرکرد. ئەوانەی دوڕۆیی دەکەن، هەمۆیان لەڕێ لادەرن.

٦٨ بڕیاری خودا هەر وەک بۆ خودانەناسەکان هەیە، دوڕوانی ژنو پیاویش دەگرێتەوە؛ بەتێکڕایی دەیانخاتە جەهەندەمو تاهەتا هەر تیادەبن؛ کە ئەمە بۆئەوان بەسە؛ بەر نەفرینی خواش کەوتۆنو ئازاردانیان بنەی نایە.

٦٧-لەبیرکردن: ژبیرکردن، لەهۆش بردنەوە. ٦٨-تێکڕایی: گش لەگش، سەرپاک، هەمۆ.

كَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنكُمۡ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرَ
أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا فَٱسۡتَمۡتَعُواْ بِخَلَٰقِهِمۡ فَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِخَلَٰقِكُمۡ
كَمَا ٱسۡتَمۡتَعَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُم بِخَلَٰقِهِمۡ وَخُضۡتُمۡ
كَٱلَّذِي خَاضُوٓاْۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا
وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمۡ يَأۡتِهِمۡ
نَبَأُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَقَوۡمِ
إِبۡرَٰهِيمَ وَأَصۡحَٰبِ مَدۡيَنَ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتِۚ أَتَتۡهُمۡ
رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن
كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ
وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ سَيَرۡحَمُهُمُ ٱللَّهُۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٧١﴾
وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ
وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

۶۹ وەک ئەوانەی پێش ئێوە بوُن، زۆر لە ئێوە بەهێزتر بوُن؛ مال و منداڵیشیان پتر. ئەوان لەوبەشەی کە بۆیان کەڵکیان وەرگرت؛ ئێوەش وەتر؛ هەروا ئەوانەی پێش ئێوەش، لە بەشی خۆ کەڵکیان وەرگرت. ئەنگۆ تۆشی پڕوپوُچ بوُن؛ هەروەک ئەوانەتۆشی بوُن. ئەوان لەدنیاو سەڵادا کردەوەیان بەفیڕۆچوُ؛ هەر بۆخۆشیان زیانبار بوُن.

۷۰ ئاخۆ دەنگ وباسی نوُح و عادو سەموُدو خەڵکی مەدیەن و موئتەفیکەو هاوچەرخانی ئیبراهیمیان پێ نەگەیوە، کە لەپێش واندا ژیاون؛ کە پێغەمبەرانی ئەوان بەچەندبەڵگەی ئاشکراوە چوُنەناویان؟ خوا ناهەقی لێ نەکردن؛ هەر بۆخۆیان ناهەقیان لەخۆیان کرد.

۷۱ ژن و پیاوی باوەڕداردۆستی یەکترین؛ فەرمان بە چاکە دەدەن و بەر لە کاری کرێت دەگرن و نوێژدەکەن و زەکات دەدەن و بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەری خودان. خوا ئەمانە وەبەر بەزەیی خۆی دەخا. خودا خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.

۷۲ خوا بەڵێنی بەپیاوان و ژنانی بەباوەڕ داوە، باغاتێکیان خەڵات دەکا، جۆباریان بەبەردادەڕواو هەر دەوێدا دەمێننەوە. چەندین خانوی هەرەباشی لەناو باغاتی عەدن دا بۆداناون. ڕەزای خوداش، کە لە گشتی هێژاترە؛ دەسکەوتی مەزن ئەمەیە.

۶۹- کەڵک وەرگرتن: فایدەبردن، قازانج کردن.　　۷۱- کرێت: نالەبار، پیس و خراپ.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ
وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ
مَا قَالُواْ وَلَقَدۡ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلۡكُفۡرِ وَكَفَرُواْ بَعۡدَ إِسۡلَٰمِهِمۡ
وَهَمُّواْ بِمَا لَمۡ يَنَالُواْۚ وَمَا نَقَمُوٓاْ إِلَّآ أَنۡ أَغۡنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
مِن فَضۡلِهِۦۚ فَإِن يَتُوبُواْ يَكُ خَيۡرٗا لَّهُمۡۖ وَإِن يَتَوَلَّوۡاْ يُعَذِّبۡهُمُ
ٱللَّهُ عَذَابًا أَلِيمٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَمَا لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنۡهُم مَّنۡ عَٰهَدَ ٱللَّهَ لَئِنۡ
ءَاتَىٰنَا مِن فَضۡلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضۡلِهِۦ بَخِلُواْ بِهِۦ وَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعۡرِضُونَ
﴿٧٦﴾ فَأَعۡقَبَهُمۡ نِفَاقٗا فِي قُلُوبِهِمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ يَلۡقَوۡنَهُۥ بِمَآ أَخۡلَفُواْ
ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ سِرَّهُمۡ وَنَجۡوَىٰهُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ عَلَّٰمُ
ٱلۡغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ ٱلَّذِينَ يَلۡمِزُونَ ٱلۡمُطَّوِّعِينَ مِنَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ فِي ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا
جُهۡدَهُمۡ فَيَسۡخَرُونَ مِنۡهُمۡ سَخِرَ ٱللَّهُ مِنۡهُمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

٧٣ ئەی پێغەمبەرا دەگەڵ خودانەناسان و ئەوانەی دوڕوویی دەکەن، بەشەڕوەرەو بەتوندو تیژی ڕەفتاریان دەگەڵ بکە. ئەنوای ئەوان جەهەندەمەو دواڕۆژی دژواریان هەیە.

٧٤ سوێندێ دەخۆن کە بەخودا ئەوەیان نەدرکاندوە؛ کەچی قسەی خودانەناسانەیان کرد. دیارە لەپاش موسوڵمان بوّن لەدین پەشیوان بوّنەوە؛ خەیاڵیان دابوەسەرشتێ، بۆیان نەلوا پێکی بێنن. هەر بۆیەش ڕکیان بۆتەوە کە خوداو پێغەمبەری خوا بەوچاکەی دەگەڵی کردوّن، ناگوزوّری بۆ نەهێشتوّن. ئەگەر پەشیمان ببنەوە، هەر بەقازانجی خۆیانەو ئەگەر هەر ڕوّیان وەرگێڕا، خودا لەم دنیاو لەودنیا، ئازاری بەژانیان دەداو لەم هەردەدا، نە کەس دۆستایەتیان دەکا، نە یاوەریان دەس دەکەوێ.

٧٥ هێندێک لەنێو ئەوانەدا پەیمانیان دەگەڵ خودا بەست کە: شەرتە ئەگەر خودا لە چاکەی خۆی بەشمان بداتێ، ئێمەش خێرو خێرات دەکەین و دەچێنە ڕیزەی پیاوچاکانەوە.

٧٦ کە خوا کردی و لە چاکەی خۆی زێدەی دانێ، ڕژدایەتیان لەسەرکردو دیسان پشتیان هەڵکردو ڕوّیان وەرگێڕا.

٧٧ چونکە ئەوان پەیمانی خوایان شکاندو درۆیان لەیەل خوداکرد، دوڕوویی هەر لەدڵیاندا هێشتۆتەوە، تا ئەو ڕۆژەی دێنەبەر بارەگای خودا.

٧٨ بۆ نازانن خودا بەڕازیان دەزانێ و ئاگای لە سرتەشیان هەیەو خۆی لە هەرچی نادیارە، ئاگادارە.

٧٩ ئەوکەسانە تەوس دەگرنە بڕوادارانێ کە زێدە لە زەکات، خێراتێ دەکەن؛ تانەش دەدەن لەوانە وا هەر ئەوەندەیان دەس دەڕوا کە دەیبەخشن؛ ئەوسا گاڵتەشیان پێدەکەن. خودا گاڵتە بەمان دەکاو ئازارێ بەژانیان دەبێ.

٧٤-لوان: ڕەخسان، هەڵکەوتن. ٧٩-تەوس‌گرتن: تانەلێدان، تیزگرتن، تەشەروەشاندن.

ٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ أَوۡ لَا تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ إِن تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ سَبۡعِينَ مَرَّةٗ
فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۗ
وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ ٱلۡمُخَلَّفُونَ
بِمَقۡعَدِهِمۡ خِلَٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ وَكَرِهُوٓاْ أَن يُجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ
وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُواْ لَا تَنفِرُواْ فِي ٱلۡحَرِّۗ قُلۡ نَارُ جَهَنَّمَ
أَشَدُّ حَرّٗاۚ لَّوۡ كَانُواْ يَفۡقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلۡيَضۡحَكُواْ قَلِيلٗا وَلۡيَبۡكُواْ كَثِيرٗا
جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ طَآئِفَةٖ
مِّنۡهُمۡ فَٱسۡتَـٔۡذَنُوكَ لِلۡخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخۡرُجُواْ مَعِيَ أَبَدٗا وَلَن
تُقَٰتِلُواْ مَعِيَ عَدُوًّاۖ إِنَّكُمۡ رَضِيتُم بِٱلۡقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٖ فَٱقۡعُدُواْ
مَعَ ٱلۡخَٰلِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ أَحَدٖ مِّنۡهُم مَّاتَ أَبَدٗا وَلَا تَقُمۡ
عَلَىٰ قَبۡرِهِۦٓۖ إِنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُواْ وَهُمۡ فَٰسِقُونَ
﴿٨٤﴾ وَلَا تُعۡجِبۡكَ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَأَوۡلَٰدُهُمۡۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم
بِهَا فِي ٱلدُّنۡيَا وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَآ
أُنزِلَتۡ سُورَةٌ أَنۡ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَجَٰهِدُواْ مَعَ رَسُولِهِ ٱسۡتَـٔۡذَنَكَ
أُوْلُواْ ٱلطَّوۡلِ مِنۡهُمۡ وَقَالُواْ ذَرۡنَا نَكُن مَّعَ ٱلۡقَٰعِدِينَ ﴿٨٦﴾

٨٠ لێ خۆشبوونیان بۆ داوابکەی یان نەکەی، بێ بەهرەیە. ئەگەر تۆ حەفتا کەرەتیش نزای بەخشینیان بۆبکەی، خوا هەرگیز لیان خۆش نابێ؛ چون ئەوانە لە خوداو پێغەمبەرەکەی حاشادەکەن؛ خواش گرۆی لەرێ لادەران ناخاتەسەر راستەرێیە.
٨١ ئەوانەی بەوە دلخۆشن کە لەمالەخۆیان مان و لە هاورێبوّن دەگەل خوداو پێغەمبەری خۆیان بواردو نەیان ویست کە مال و گیانیان لەراهی خودا بەخت کەن و دەیانگوت: لەم گەرمایەدا دەرمەکەوّن. بێژە: ئەگەر تێگەیشتنیان هەبوایە، خۆ ئاگری جەحەندەم زۆر گەرمترە.
٨٢ با کەم بخەنن و زۆر بگرین لەسزای ئەوکارانەدا کە دەیانکرد.
٨٣ ئەر خوا تۆی لە خەزا گەراندەوە بۆ لای هێندێک لەوان و لەتۆیان داواکرد ئیزنیان بدەی بچنەخەزا؛ بێژە: هەرگیز ناشێ دەگەلمان دەرکەون و قەت دەگەل من ناچنەشەری هیچ دوژمنێک. ئێوە هەر سەرلەهەوەلێ خانەنشینیتان نەقاند؛ ئێستاش هەر خانەنشین بن؛ وێرای ئەوانەی مانەوە.
٨٤ هەرکەسێکیشیان لێ بمرێ، نابێ نوێژی لەسەربکەی و لەسەر گۆری رامەوەستە. ئەوان لە خواو پێغەمبەر حاشایان کردو کە مردن لەرێ لادەربوّن.
٨٥ داهات و عەولادی زۆریان بەلاتەوە گرینگ نەبێ. خوا دەیەوێ هەر بەمانە لە دنیا جەزرەبەیان داو بەبێدینی گیانیان دەرچێ.
٨٦ هەرگا سوّرەتێک دێتەخوار کە باوەڕ بە خوا بهێنن و لەتەک پێغەمبەرەکەیدا بچنەخەزا، خاوەن دەستەلاتەکانیان دێن ئیزن لەتۆ دەخوازن و ئێژن: وازلە ئێمە بێنە، با ئێمەش لەمال بمێنین؛ وەک خانەنشینانی تر.

٨٣ـ نەقاندن: هەلبژاردن، هەلبژارتن. وێڕا: لەیەل، لەتەک، لەگەل.

رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ
لَا يَفۡقَهُونَ ٨٧ لَٰكِنِ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ
جَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡخَيۡرَٰتُۖ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٨٨ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٨٩ وَجَآءَ
ٱلۡمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ لِيُؤۡذَنَ لَهُمۡ وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ
٩٠ لَّيۡسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى ٱلۡمَرۡضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُواْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ
مَا عَلَى ٱلۡمُحۡسِنِينَ مِن سَبِيلٖۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٩١
وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ إِذَا مَآ أَتَوۡكَ لِتَحۡمِلَهُمۡ قُلۡتَ لَآ أَجِدُ
مَآ أَحۡمِلُكُمۡ عَلَيۡهِ تَوَلَّواْ وَّأَعۡيُنُهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ
حَزَنًا أَلَّا يَجِدُواْ مَا يُنفِقُونَ ٩٢ ۞ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَسۡتَـٔۡذِنُونَكَ وَهُمۡ أَغۡنِيَآءُۚ رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ
مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٩٣

٨٧ بەوە ڕازی بوْن وەل بەجێ‌ماوەکان بن؛ مۆریان بەسەردڵەوەیەو هیچ
تێ‌ناگەن.
٨٨ بەڵام پێغەمبەری خوداو ئەوانەی دەگەڵ ئەودان و باوەڕدارن، بە ماڵ و
گیان چوْنەخەزا؛ خۆشی و چاکی بۆئەوانەو ڕزگارەکانیش ئەوانن.
٨٩ خودا باغاتێکی بۆوان سازداوە کە جۆباریان بەبەردادەڕواو تا هەتایەی
تێدادەبن. ئەمەیە دەسکەوتی گەورە.
٩٠ عارەبی دەشتەکی هاتوْن، بڕوبەهانە دەتاشن ئیزنیان بدەی[نەچنە
خەزا]. ئەو کەسانەش کە حاشایان لەخواو پێغەمبەری هەیە،
لەماڵەخۆیان ڕۆنیشتوْن. ئەوانە بوْنەخوانەناس - بەم‌زوانە - توْشی
ئازارێ توْش دەبن.
٩١ لەسەر ئەوانەی بێ‌هێزو لەش بەبارو ئەوانەی هێندە شک نابەن خێرات
بکەن، سوْچێک نیە، ئەگەر ئەوان بۆ خوداو پێغەمبەرەکەی ئامۆژگاری
مەردم بکەن. هیچ گلەیەک لەسەر چاکەکاران نیە. خودا لەگونا
دەبوْرێ و دلۆڤانە.
٩٢ هیچ گلەش لەوانە ناکرێ کە هاتنەلات هەڵیانگری و گوتت: چارەوای وام
نیە هەڵتانگرێ. لە خەمباری فرمێسکیان دەچاوان تزاو گەڕانەوە؛
چونکە هیچی وایان نەبوْ بەختی بکەن.
٩٣ ڕێی گازندە هەر لەسەر ئەوکەسانەیە کە بوْدەن و مەرەخەسیت لێ
دەخوازن؛ بەمە ڕازین دەگەڵ بەجێ ماوەکان بن؛ خودا مۆری بەسەر
دڵیانەوە ناوەو هیچ تێ‌ناگەن.

٩٠- ڕۆنیشتن: دانیشتن، نیشتن، ٩٢- تزان: هاتن (بۆ فرمیسک لەچاو). ٩٣- بوْدە: دەوڵەمەند.

يَعۡتَذِرُونَ إِلَيۡكُمۡ إِذَا رَجَعۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡۚ قُل لَّا تَعۡتَذِرُواْ لَن
نُّؤۡمِنَ لَكُمۡ قَدۡ نَبَّأَنَا ٱللَّهُ مِنۡ أَخۡبَارِكُمۡۚ وَسَيَرَى
ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُولُهُۥ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ
وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٩٤ سَيَحۡلِفُونَ
بِٱللَّهِ لَكُمۡ إِذَا ٱنقَلَبۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡ لِتُعۡرِضُواْ عَنۡهُمۡۖ فَأَعۡرِضُواْ
عَنۡهُمۡۖ إِنَّهُمۡ رِجۡسٞۖ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُ جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ
يَكۡسِبُونَ ٩٥ يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ لِتَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡۖ فَإِن
تَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَرۡضَىٰ عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ
٩٦ ٱلۡأَعۡرَابُ أَشَدُّ كُفۡرٗا وَنِفَاقٗا وَأَجۡدَرُ أَلَّا يَعۡلَمُواْ
حُدُودَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٩٧ وَمِنَ
ٱلۡأَعۡرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغۡرَمٗا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ ٱلدَّوَآئِرَۚ
عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٩٨ وَمِنَ
ٱلۡأَعۡرَابِ مَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَيَتَّخِذُ
مَا يُنفِقُ قُرُبَٰتٍ عِندَ ٱللَّهِ وَصَلَوَٰتِ ٱلرَّسُولِۚ أَلَآ إِنَّهَا قُرۡبَةٞ
لَّهُمۡۚ سَيُدۡخِلُهُمُ ٱللَّهُ فِي رَحۡمَتِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٩٩

٩٤ کاتێ ئێوە دەگەڕێنەوە بۆلایان، عوزرخواییتان لێدەکەن. بێژە: هیچ عوزری پێ ناوێ، ئێمە بڕواتان پێ ناکەین؛ لەمەڕ ئێوە خودا خەبەری پێداوین. خوداو پێغەمبەری خودا کردەوەکانتان دەبینن و لە ئاکاما دەبرێنەوە بۆلای ئەوەی کە لە خویاو بەربێواران ئاگادارە؛ ئەوسا خەبەردارتان دەکا کە چۆن کارێکتان کردوە.

٩٥ هەرگا ئێوە دەگەڕێنەوە بۆلایان، دێن و بەخواتان سوێنددەدەن کە خۆیان تێ نەگەیەنن. ئێوە وازلەوانە بینن، چونکە ئەوانە گەمارن و لەسزای کردەوەکانیان دوڕ جەهەندەمە جێگایان.

٩٦ ملتان بۆ لەسوێندان دەنێن کە ئێوە لەخۆ ڕازی کەن؛ گەر ئێوەش لێیان ڕازی بن، خوا لە گرۆی لەڕێ لادەر ڕازی نابێ.

٩٧ عارەبەکانی دەشتەکی لەمەڕ خودانەناسین و دوڕوٚیی، بێ ڕەزاترن و بۆ سنۆر پێ نەزانینی هەرچی خودا بۆ پێغەمبەری ناردوە، کۆڵیترن. خودا زانای لەکارزانە.

٩٨ هێندێک هەر لەودەشتەکیانە، هەرچی بیدەن وای دەزانن کە خاوەیان لێ سەنراوە؛ لێودەخەفتێن کە بەڵایەکتان بەسەربێ؛ بەڵا هەر بەسەر خۆیان بێ. خودا بیسەرو زانایە.

٩٩ هەر لەناو ئەو دەشتەکیانەش ئیوا هەیە بڕوای بە خواو بە ڕۆژی قیامەتێ هەیەو هەرچی لەم ڕێیەدا دەیدا، بۆ نزیکی لەخودایەو بۆ ئەمەیە کە پێغەمبەر بەنزا لەبیریان نەکا با بزانن کە هەربینا نزیک دەبنەوە لە خوداو دەیانخاتە بەربەزەی خۆی. خودا دیارە گوناهـ بەخش و دلۆڤانە.

٩٤- خویا: دیار، ئاشکرا. **بەرپێوار:** نادیار **٩٥- گەمار:** پیس، چڵکن. **دوڕ:** ناوەند، ناوەڕاست.
٩٧- کۆڵی: ناشی، لەکارنەزان. **٩٨- خاوە:** باج، پیتاک. **دەخەفتێن لە خەفتان:** چاوەنۆڕی دەرفەت بۆن.
هەربینا: بەوزوانە.

وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُ وَأَعَدَّ
لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي تَحۡتَهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ
ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ١٠٠ وَمِمَّنۡ حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ
مُنَٰفِقُونَۖ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ مَرَدُواْ عَلَى ٱلنِّفَاقِ لَا تَعۡلَمُهُمۡۖ
نَحۡنُ نَعۡلَمُهُمۡۚ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيۡنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ
عَظِيمٖ ١٠١ وَءَاخَرُونَ ٱعۡتَرَفُواْ بِذُنُوبِهِمۡ خَلَطُواْ عَمَلٗا صَٰلِحٗا
وَءَاخَرَ سَيِّئًا عَسَى ٱللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ١٠٢
خُذۡ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡ صَدَقَةٗ تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡۖ
إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٞ لَّهُمۡۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٠٣ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَأۡخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ وَأَنَّ
ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٠٤ وَقُلِ ٱعۡمَلُواْ فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ
وَرَسُولُهُۥ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٠٥ وَءَاخَرُونَ مُرۡجَوۡنَ لِأَمۡرِ
ٱللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمۡ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيۡهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ١٠٦

١٠٠ خوا لەوانەی هەر پێشوٚ ئاوارەبوٚن و لەوانەش کە یاریدەربوٚن، لەوانەش کە لەچاکەدا دایانە سەر شوٚپی ئەوان، رازی بوەو ئەوانیش لە خوا ڕازین و باغاتێکی بوٚ سازداون جوٚباریان بەبەردادەڕواو تا هەتایە تێدادەبن و ئەمەیە دەسکەوتی گرینگ.

١٠١ لەوعەرەبە دەشتەکیانەی - کە لە دەوروبەری ئێوەن - هێندێکیان و هێندێکیش لە خەڵکی مەدینە دوٚڕون و هەر بوٚ دوڕوٚیی ڕاهاتوٚن؛ ئەتوٚ ئەوانە ناناسی، ئێمە زوٚر باشیان دەناسین. دوٚ جار ئازاریان دەدەین و لەدواییدا دەیانخەینە بەر جەزرەبەی هەرەدژوار.

١٠٢ هی‌تریش هەن دانیان ناوە بە گوناهەکانی خوٚیاندا، کارێ باش و یەکێ خراپیان تێکەڵ کرد؛ شایەت خودا توٚبەیان لێ قبوٚڵ بکا. خودا لە گوناه دەبوٚرێ و دلوٚڤانە.

١٠٣ لەداراییەکی هەیانە سەدەقەیان لێ‌وەرگرە، تا بەوە پاک و خاوێنیان بکەیتەوە. نزای باشیان دەرهەق بکە، نزای توٚ ئوٚقرەیە بوٚوان. خودا بیسەرو زانایە.

١٠٤ چوٚن دەبێ نەیانزانیبێ خودا توٚبە لەعەبدی خوٚی قبوٚڵ دەکاو سەدەقەشیان لێ‌وەردەگرێ و خودا توٚبەقبوٚڵ‌کارو دلوٚڤانە؟

١٠٥ بێژە: دەسا وەکارکەون، کاری ئێوە بەزوٚیکی زوٚ لەلای خوداو پێغەمبەری و خاوەن‌باوەڕان دیارئەداو بەوزوانە دەبرێنەوە بوٚلای زانا بە نادیاری و دیاران؛ ئەوسا ئاگادارۆدەکا کە چوٚن کارێکتان کردوە.

١٠٦ هێندێکیشیان چاوەڕێی فەرمانی خودان. جا یان جەزرەبەیان دەدا، یان توٚبەیان لێ‌وەردەگرێ. خودا زانای لەکارزانە.

١٠٠-شوٚپ: شوێن‌پا.	١٠١-راهاتن: فێربوٚن بەتەواوی، بارهاتن.

وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ
ٱلْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ مِن قَبْلُ ۚ
وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّا ٱلْحُسْنَىٰ ۖ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ
﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا ۚ لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى ٱلتَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ
يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن يَتَطَهَّرُواْ ۚ
وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ أَسَّسَ بُنْيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَٱنْهَارَ بِهِۦ فِى نَارِ جَهَنَّمَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى
ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَٰنُهُمُ ٱلَّذِى بَنَوْاْ رِيبَةً
فِى قُلُوبِهِمْ إِلَّآ أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾
۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱشْتَرَىٰ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَٰلَهُم
بِأَنَّ لَهُمُ ٱلْجَنَّةَ ۚ يُقَٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ
وَٱلْقُرْءَانِ ۚ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ مِنَ ٱللَّهِ ۚ فَٱسْتَبْشِرُواْ
بِبَيْعِكُمُ ٱلَّذِى بَايَعْتُم بِهِۦ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١١١﴾

١٠٧ ئەوانەش وا مزگەوتێکیان چێکردوە تا هۆی زیان و خوانەناسی و پڕگ و بڵاوی نێوان باوەڕدارەکان بێ و تا ڕوانگەبێ بۆ ئەوانەی لەپێشوُدا دژی خوداو پێغەمبەری ڕاوەستابوُن، سوێندیش دەخۆن کە: جگە لەچاکەکردن نیازێکی ترمان نەبوُگە؛ خوا شایەتە کە ئەوانە درۆزنن.

١٠٨ هەرگیز لەوێدا نوێژمەکە. ئەو مزگەوتەی ڕۆژی بەرێ لەسەر هەستی خوداترسی دامەزرابێ، هێژاترە کە تۆ نوێژی تێدابکەی. لەوێندەرێ پیاوی وا هەن حەزدەکەن بەپاکی بژین؛ خوداشێ لە پاکان خۆشیدێ.

١٠٩ ئاخۆ کەسێ کە هیمی مزگەوتەکەی خۆی لەسەر هەستی خواپەرستی و ڕەزای خودا داڕشتبێ هێژاترە، یان ئەوکەسەی کە بناغەی مزگەوتەکەی لەسەر لێواری کەندالی فشەڵەو ڕوُخەک داناوەو دەگەڵ ئەودا دەکەوێتە ناو ئاگرو کڵپەی دۆزەهـ؟ خودا دەستەی ستەمکاران شارەزای ڕاستەڕێ ناکا.

١١٠ ئەو خانوەی سازیان‌داوە، هەر مایەی دڵخورتیانە؛ جا مەگین ئەودڵانەیان کوت کوت ببێ. خوداش زانای لەکارزانە.

١١١ خودا گیان و سامانی باوەڕدارانی کڕیوەو لەباتیاندا دەیانخاتە بەهەشتەوە. باوەڕدارانیش ئەوانەن کە لە ڕای خوا شەڕ دەکەن و دەکوژن و دەشیانکوژن. لەتەوڕات و لە ئینجیل و قورئانیشدا بەڵێنی وەها دراوە. سا کێ لە خوا بۆ پێک هێنانی بەڵێنی دروسترە؟ دەسا ئێوە بەوسەودایەو مزگێنی بەیەکتربدەن، کە دەسکەوتێکی زۆرگەورەو دەس کەوتوە.

١٠٩- **هیم:** بنەڕەت، بنچینە. **کەندالێ:** دادڕاوی زەوی لەئاو یان لە روخان. **فشەڵە:** فشەڵۆک، سست و شل و خۆنەگرتوُ. **ڕوُخەک:** ڕوُخە، نزیک بە ڕمان، لەسەر ڕوُخان. ١١٠- **دڵخورتی:** دڵەڕەپێ، دڵەخورپێ، نیگەرانی.

ٱلتَّٰٓئِبُونَ ٱلۡعَٰبِدُونَ ٱلۡحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ
ٱلرَّٰكِعُونَ ٱلسَّٰجِدُونَ ٱلۡأٓمِرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِۗ
وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن
يَسۡتَغۡفِرُواْ لِلۡمُشۡرِكِينَ وَلَوۡ كَانُوٓاْ أُوْلِي قُرۡبَىٰ مِنۢ بَعۡدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ
ٱسۡتِغۡفَارُ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوۡعِدَةٖ وَعَدَهَآ إِيَّاهُ
فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥٓ أَنَّهُۥ عَدُوّٞ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنۡهُۚ إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٞ
﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوۡمَۢا بَعۡدَ إِذۡ هَدَىٰهُمۡ حَتَّىٰ
يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ
لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۚ وَمَا لَكُم مِّن
دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿١١٦﴾ لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى
ٱلنَّبِيِّ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ فِي
سَاعَةِ ٱلۡعُسۡرَةِ مِنۢ بَعۡدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٖ
مِّنۡهُمۡ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّهُۥ بِهِمۡ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿١١٧﴾

١١٢ تۆبەکارن، خواپەرستن، هەر پەسندی خودا دەدەن؛ ڕۆژوگرن،
بەکڕنوش و سوژدەبەرن، هانەی کاری چاک دەدەن و بەر لە ناڕەوا
دەگرن و سنوری خوا دەپارێزن. مژدە بدە بەوانەی خاوەن باوەڕن.
١١٣ ڕەوانیە بۆ پێغەمبەرو ئەوانەی باوەڕدارن، داوای بوردن بۆ بت
پەرستەکان بکەن - جا با خزمی نزیکیش بن - لەپاش ئەوەی سور
دەزانن کە جەحەندەم جێگەیانە.
١١٤ کە ئیبراهیم داوای عافوکردنی بۆ ئاپی خۆی کرد، تەنیا بۆ بەجێ هێنانی
بەڵێنێک بۆ کە پێی دابو. بەڵام کاتێ کە سور زانی دژی خوایە، ئیتر هیچ
خۆی تێ نەگەیاند. بێگومان ئیبراهیم گەلێک لەخواترس و لەسەرخۆبۆ.
١١٥ پاش ئەوەی خوا کۆمەڵێکی خستە سەررێ، ئیترهەتا دیاری نەکا دەبێ
لەچی بەپارێزبن، لەڕاستە ڕێیان دەرناخا. خودا هەمۆشت دەزانێ.
١١٦ خاوەن موڵکی عاسمانەکان و زەمینێ هەر خودایە. گیان وەبەر دێنێ و
دەمرێنێ و جیا لەخودا، دۆست و یاریدەرتان نیە.
١١٧ خوا لە پێغەمبەرو ئەوانەی دەربەدەرن و ئەوانەی یاریدەدەرن و
لەجەنگەی تەنگانەدا هەر پەیڕەوی ئەوبۆن، خۆش بوە. لەپاش ئەوەی
هێندێک لەوان وەختابو دڵیان گومڕابێ * ، دیسان خودا عافوی کردن.
خودا دڵسۆزی ئەوانەو دەگەڵیانا میهرەوانە.

١١٤- بەڵێن: سۆز، قەول، پەیمان. ئاپ: مام، مامۆ، برای باوک. ١١٧- وانە: ئەوانە.

* مەبەست لە **گومڕابونی دڵ**، لەڕێ لادانە.

وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَرۡضُ
بِمَا رَحُبَتۡ وَضَاقَتۡ عَلَيۡهِمۡ أَنفُسُهُمۡ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلۡجَأَ
مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيۡهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡ لِيَتُوبُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ١١٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَكُونُواْ مَعَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ١١٩ مَا كَانَ لِأَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ وَمَنۡ حَوۡلَهُم
مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ وَلَا يَرۡغَبُواْ بِأَنفُسِهِمۡ
عَن نَّفۡسِهِۦۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ لَا يُصِيبُهُمۡ ظَمَأٞ وَلَا نَصَبٞ
وَلَا مَخۡمَصَةٞ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَطَـُٔونَ مَوۡطِئٗا يَغِيظُ
ٱلۡكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنۡ عَدُوّٖ نَّيۡلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم
بِهِۦ عَمَلٞ صَٰلِحٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٢٠
وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةٗ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةٗ وَلَا يَقۡطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمۡ لِيَجۡزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحۡسَنَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ١٢١ ۞ وَمَا كَانَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ لِيَنفِرُواْ كَآفَّةٗۚ
فَلَوۡلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرۡقَةٖ مِّنۡهُمۡ طَآئِفَةٞ لِّيَتَفَقَّهُواْ فِي ٱلدِّينِ
وَلِيُنذِرُواْ قَوۡمَهُمۡ إِذَا رَجَعُوٓاْ إِلَيۡهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَحۡذَرُونَ ١٢٢

١١٨ دەربارەی ئەوسێ‌کەسانەش خۆیان لە خەزا دزیەوە، تا وای لێهات ئەم زمینە هەراوەیان لێ‌وەتەنگ هات؛ خۆشیان تەنگانەیان هاتێ‌و تێگەییشتن هیچ پەنایەکیان نەماوە، مەگین هەر پەنا بەوبەرن. پاشان ئەوانیشی بەخشی کە بەرەوخودا وەگەڕێن. خودا تۆبە قبوڵ دەکاو دلۆڤانە.

١١٩ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! با ترسۆ لەخودا هەبێ‌و لەڕێزی ڕاستاندا بژین.

١٢٠ مەدینەیی‌و ئەوعارەبە دەشتەکیانەی لەدەوریانن، نەدەبوایە پێغەمبەری خودایان وەلابنایەو خۆیان لەو هەلاواردایە؛ چونکۆ هەرچی لە تینێگی‌و لە مانگی‌و لە برسیەتی - کە لەڕای خودا تۆشیان دێ - و هەر هەنگاوێکی دەیهاوێن، خوانەناسان تۆڕەدەکاو هەرزەربەتێ لەدوژمنی دەوەشێنن، گشتی خودا بەچاکەیان بۆدەنۆسێ. خوا پاداشی چاکەکاران وندا ناکا.

١٢١ هەرچەندە ماڵ بەخت دەکەن، کەم‌و زۆری‌و لە هەرگەلیەک دەربازدەبن، خودا بۆیانی دەنۆسێ، تا پاداشی لەوەچاکتریان بداتێ.

١٢٢ نەپێویستە باوەڕداران هەمۆ تێکڕا وەدەرکەون؛ با لەناو هەرکۆمەڵگایەک دەستەیەکیان بچنەدەرێ، تا لەدین شارەزادەبن‌و کە گەڕانەوە ناو هۆزیان بیانترسینن، بەشکۆ خۆیان بپارێزن.

١١٨- ئەوسێ‌کەسە بریتین لە: «کعب بن مالک»، «هلال بن امیّة» وە«مرارة بن الربیع» کە لەبەرا خودا تۆبەی لێ قبوڵ نەکردن؛ بەڵام پاشان ئەوانیشی بەخشی.

١٢٠- مانگی: شەکەتی، ماندویی. ١٢١- گەلی: دۆڵ، دەرە. دەرباز: ڕابردن، بواردن، بگاردن.

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَـٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ ٱلۡكُفَّارِ
وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ ١٢٣
وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ فَمِنۡهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمۡ زَادَتۡهُ هَٰذِهِۦٓ
إِيمَٰنٗاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَزَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَهُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ
١٢٤ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَتۡهُمۡ رِجۡسًا
إِلَىٰ رِجۡسِهِمۡ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ١٢٥ أَوَلَا يَرَوۡنَ
أَنَّهُمۡ يُفۡتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٖ مَّرَّةً أَوۡ مَرَّتَيۡنِ ثُمَّ
لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُونَ ١٢٦ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ
سُورَةٞ نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ هَلۡ يَرَىٰكُم مِّنۡ أَحَدٖ
ثُمَّ ٱنصَرَفُواْۚ صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ
١٢٧ لَقَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ عَزِيزٌ
عَلَيۡهِ مَا عَنِتُّمۡ حَرِيصٌ عَلَيۡكُم بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ
رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ١٢٨ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَۖ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ وَهُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ١٢٩

سُورَةُ يُونُسَ

١٢٣ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! دەگەڵ ئەو خوانەناسانەی هاوساتانن
بەشەڕوەرن؛ با زەبرو زەنگۆ ببینن. بیشیزانن خوا دەگەڵ خۆپارێزانە.
١٢٤ ئی‌وایان دەناودا هەیە، تا سۆڕەتێک دێتە خوارێ، ئێژێ: کێتان بڕوای
پێ پتەوتزبوە؟ جا ئەوانەی بڕوایان بە خوا هێناوە باوەڕیان بەهێزتردەبێ و
کەیفێ دەکەن.
١٢٥ ئەوی دڵیشیان ساغ نیە، حاشا دێتە سەرحاشایان و بە خوانەناسی
دەمرن.
١٢٦ ئاخۆ ئەمانە نابینن کە ساڵانە کەڕەتێک یان دۆکەڕەتان دەکەونە بەر
تاقیکاری؟ لەئاکامدا نە تۆشی پەژیوانی دێن نە پێی تەمێ‌گرتۆ دەبن.
١٢٧ هەرگا سۆڕەتێک دێتەخوار، هێندێک دەڕوانـنە هێندێکان: ئاخۆ کەس
ئێوە دەبینێ؟ لەپاشان دەگەڕێنەوە. خوا دڵیانی وەرگێڕاوە؛ چونکە
ئەمان لە دەستەی بێ‌ئاوەزانن.
١٢٨ پێغەمبەرێک هاتەلاتان، لەخۆتانە؛ هەربەلایە بەسەرتان بێ، لای
گرانە؛ زۆری دڵ لەسەرئێوەیە؛ دڵسۆزی باوەڕدارانەو دلۆڤانە.
١٢٩ ئەگەر هەر ڕۆیان وەرگێڕا، بێژە: من هەر خودام بەسە، بە غەیرەز ئەو
هیچ‌شت بۆ پەرستن ناشێ؛ کاری خۆم داوەتە دەست ئەو، هەر ئەویشە
خودانی تەختی مەزنە.

١٠٩ ئایەت

یونوس

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا
أَنْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟
أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ قَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ إِنَّ هَٰذَا
لَسَٰحِرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۖ مَا مِن شَفِيعٍ
إِلَّا مِنۢ بَعْدِ إِذْنِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ إِنَّهُۥ
يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
بِٱلْقِسْطِ ۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ
أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلشَّمْسَ
ضِيَآءً وَٱلْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ
وَٱلْحِسَابَ ۚ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِى ٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
ٱللَّهُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

بەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، ڕا، ئەمە چەند نیشانەیەکن لە کتێبی لەکارزانیو دوور لەگۆڕان.
٢ ئاخۆ مەردم سەیرماون، پیاوێکمان هەر لەناوخۆیان ڕاسپاردوە کە: ترسێ وەبەر مەردم نێو مژدەبدا بەوانەی خاوەنباوەڕن: پلەی بەرزیان لەلای پەروەرێنیان هەیە؟ خودانەناسەکان گوتیان: ئەم کابرایە ئاشکرایە جادوگەرە.
٣ پەروەرێنتان خودایەکە بەشەش ڕۆژان ئەم ئاسمانانەو زمینەی چێکردوەو ئەوسا لەسەر تەختی فەرمانڕەوایی خۆی دامەزراوەو بەکاروباری ڕادەگا. کێ دەتوانێ لای ئەو ببێتە تکاکار، مەگین بۆ خۆی ئیزنی بدا؟ هەر ئەو خودایە پەروەرندەی ئێوەیە؛ دەسا عەبدایەتی بکەن. ئاخۆ ئێوە هیچ بیری لێ ناکەنەوە؟
٤ بەڵێنی خودا دروستە، ئێوە گشتوو بەرەوئەو دەگەڕێنەوە. ئەولەپێشدا دەئافرێنێو پاشان دەیگەڕێنێتەوە؛ تا ئەوانەی باوەڕدارنو کردەوەی ڕەوایان بوە - بێ جیاوازی - پاداشی خۆیان بداتێ؛ ئەوانەش کە خوانەناس بوون - لەسزای ناسوپاسیدا- ئاوی زۆر گەرم وەخۆنو جەزرەبەی بەژانیان دەبێ.
٥ ئەو خۆیەتی خۆری کردە تیشکدەرو هەیڤی کردە تریفەدارو چەند قۆناغی بۆدیاری کرد؛ تا هەژماری ساڵەکانو حیسابتانی پێ بزانن. خوا بەڕاستی ئەمانەی وەدی هێناوە. بەڵگەکان شیدەکاتەوە بۆ ئەو کەسانەی کە زانان.
٦ لە هاموشۆی شەووڕۆژو ئەوەی کە لەم عاسمانانو زمینەدا ئافراندوونی، زۆربەڵگە هەن بۆ ئەوانەی لە خواترسن.

٣- چێ کردن: دروست کردن، ساز کردن.

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا وَرَضُواْ بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَٱطۡمَأَنُّواْ
بِهَا وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِنَا غَٰفِلُونَ ٧ أُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمُ
ٱلنَّارُ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ يَهۡدِيهِمۡ رَبُّهُم بِإِيمَٰنِهِمۡۖ تَجۡرِي مِن
تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٩ دَعۡوَىٰهُمۡ فِيهَا سُبۡحَٰنَكَ
ٱللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمۡ فِيهَا سَلَٰمٞۚ وَءَاخِرُ دَعۡوَىٰهُمۡ أَنِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ
رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٠ ۞ وَلَوۡ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ
ٱسۡتِعۡجَالَهُم بِٱلۡخَيۡرِ لَقُضِيَ إِلَيۡهِمۡ أَجَلُهُمۡۖ فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ
لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١١ وَإِذَا مَسَّ
ٱلۡإِنسَٰنَ ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوۡ قَاعِدًا أَوۡ قَآئِمٗا فَلَمَّا كَشَفۡنَا
عَنۡهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمۡ يَدۡعُنَآ إِلَىٰ ضُرّٖ مَّسَّهُۥۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ
لِلۡمُسۡرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٢ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ
مِن قَبۡلِكُمۡ لَمَّا ظَلَمُواْۙ وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَمَا كَانُواْ
لِيُؤۡمِنُواْۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٣ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكُمۡ
خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لِنَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ١٤

۷ ئەو کەسانەی دیداری ئێمەیان ناوێ و بە ژینی دنیا ڕازین و لەو بارەوە
خاترجەمن، ئەوانەش لە بەڵگەکانمان هایان نیە،
۸ لەسۆنگەی کردەوەکانیان ئاگر دبێتە جێگەیان.
۹ ئەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، بەوباوەڕەی کە هەیانە
خوا ڕێگەیان نیشان دەداو دەیانباتە ناو باغاتێک پڕ لە خۆشی و جۆباریان
بەبەردادەڕۆا.
۱۰ نزایان لەبەهەشتێدا هەر ئەمەیە: خودایە! پاکی بۆتۆیەو خۆش و بێشیان
هەر سڵاوە. دوامین نزایان هەر ئەمەس: سپاس بۆ خوای ڕاهێنەری
گش دنیایە.
۱۱ ئەگەر هەر وەک مەردم لەخۆشی بەلەزن، خوداش بۆ زیان لێدانیان
بەلەزبایە، دیارە دەمێک بۆ نەدەمان. ئێمە لەوانە واز دێنین کە حەز
بەدیدارمان ناکەن؛ با هەر لەسەرکێشی خۆیاندا سەرگەردان بمێننەوە.
۱۲ مرۆ ئەگەر بەڵایەک پێسیری دەگرێ - لەسەر تەنیشت یا بەڕاکشان یان
بەپێوە - لەبەرمان دەپاڕێتەوە. کاتێ بەڵان لەسەرلادان، وەهادەڕوا
هەر وەک هیچ لەبەرمان نەپاڕابێتەوە، بۆ بەڵایەک تۆشی بوە! ئا بەم جۆرە
کردەوەمان بۆ ئەوانەی هەڵەڕۆن، ڕازاندۆتەوە.
۱۳ گەلێک بەرەمان - لەپێشوودا - لەبەین برد؛ کاتێ کە ناهەقیان کرد.
پێغەمبەران بەنیشانانی دیاری‌یەوە هاتنەلایان، هەر باوەڕیان
پێ نەهێنان. ئێمە ئاوا تاوانباران سزادەدەین.
۱۴ لەپاش ئەوان ئێوەمان لەم سەرزەمینە جێ‌نشین کرد؛ کە ببینین
کردەوەی ئێوە چۆن دەبێ.

۷- ها: ئاگا، خەبەر. **هایان نیە:** بێ خەبەرن. ۱۲- **پێسیر:** بەرۆک، یەخە.

وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَاتُنَا بَيِّنَٰتٖ ۙ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ
لِقَآءَنَا ٱئۡتِ بِقُرۡءَانٍ غَيۡرِ هَٰذَآ أَوۡ بَدِّلۡهُۚ قُلۡ مَا يَكُونُ لِيٓ
أَنۡ أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلۡقَآيِٕ نَفۡسِيٓۖ إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّۖ إِنِّيٓ
أَخَافُ إِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّي عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ﴿١٥﴾ قُل لَّوۡ شَآءَ
ٱللَّهُ مَا تَلَوۡتُهُۥ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ أَدۡرَىٰكُم بِهِۦۖ فَقَدۡ لَبِثۡتُ
فِيكُمۡ عُمُرٗا مِّن قَبۡلِهِۦٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿١٦﴾ فَمَنۡ أَظۡلَمُ
مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ
لَا يُفۡلِحُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَضُرُّهُمۡ وَلَا يَنفَعُهُمۡ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا
عِندَ ٱللَّهِۚ قُلۡ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا
فِي ٱلۡأَرۡضِۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ
ٱلنَّاسُ إِلَّآ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ فَٱخۡتَلَفُواْۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ
سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡ فِيمَا فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ
﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦۖ فَقُلۡ إِنَّمَا
ٱلۡغَيۡبُ لِلَّهِ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

۱۵ کاتێ به‌ڵگه‌ئاشکراکانی ئێمه‌یان به‌سه‌رداده‌خوێنرێته‌وه، ئه‌و که‌سانه‌ی
به‌ئاواتی چاوپێکه‌وتنی ئێمه نین، ده‌ڵێن: قورئانێکی ترمان - به‌غه‌یره‌ز
ئه‌مه - بۆبێره، یان بیگۆڕه. بێژه: له وزه‌مدا نیه که له‌خۆمه‌وه بیگۆڕم.
من هه‌رچی له‌خواوه بۆم بێ، هه‌ر له‌وه په‌یڕه‌وی ده‌که‌م؛ ئه‌گه‌ر ئه‌من له
فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ی خۆم ده‌ربچم، ترسم هه‌یه له جه‌زره‌به‌ی
ڕۆژامه‌زن.
۱۶ بێژه: گه‌ر خوا بیویستایه، بۆتانم نه‌ده‌خوێنده‌وه‌و هه‌ر فێریشی
نه‌ده‌کردن. من به‌رله‌وه‌ش ته‌مه‌نێکم له‌ناوئێوه‌دا ڕابوارد، ده‌ی‌سا چۆنه
که تێ‌ناگه‌ن؟
۱۷ کێ له‌وکه‌سه ناهه‌قتره درۆ بۆخوا هه‌ڵده‌به‌ستێ، یان نیشانه‌کانی خودای
به‌درۆزانی؟ بێگومانه تاوانباران ڕزگار نابن.
۱۸ غه‌یره‌ز خودا شتانێ وا ده‌په‌رستن، نه زیانێکیان لێ ده‌ده‌ن نه به‌هره‌یان
بۆیان هه‌یه؛ ده‌شڵێن ئه‌مانه لای خودا بۆمان ده‌بن به تکاکار. بێژه:
ئاخۆ گه‌ره‌کتانه خوا له‌شتێک ئاگاداربکه‌ن که له‌ناو ئاسمانه‌کان‌و زه‌میندا
پێی‌نه‌زانیون؟ خودا پاکه‌و به‌رزتره له‌وشتانه‌ی ئه‌وان ده‌یکه‌ن به
شه‌ریکی.
۱۹ هه‌مۆ مرۆ، یه‌ک تیره‌بۆن؛ پاشان لێک جیابۆنه‌وه. گه‌ر له‌پێشدا گفتی
په‌روه‌رنده‌ت نه‌با، ئه‌وه‌ی که مایه‌ی کێشه‌یه له‌ناویاندا، ئێسته یه‌کالا
کرابۆ.
۲۰ ده‌شڵێن: بۆچی په‌رجوێکی له‌لای په‌روه‌رنده‌یه‌وه بۆنه‌هاتۆته‌خواره‌وه؟
بێژه: زانستی نه‌دیاری بۆخودایه. ده‌سا ئێوه چاوه‌نۆڕبن، ئه‌وا منیش
ده‌گه‌ڵ ئێوه له‌ڕیزه‌ی چاوه‌نۆڕانم.

۱۹-یه‌کالا: یه‌ک لاکردنه‌وه‌ی تێکه‌ڵاو. ۲۰-په‌رجۆ: موجزات.

وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ مِّنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُمۡ إِذَا لَهُم مَّكۡرٞ فِيٓ
ءَايَاتِنَاۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسۡرَعُ مَكۡرًاۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكۡتُبُونَ مَا تَمۡكُرُونَ
٢١ هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ
وَجَرَيۡنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ
وَجَآءَهُمُ ٱلۡمَوۡجُ مِن كُلِّ مَكَانٖ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ أُحِيطَ بِهِمۡ دَعَوُاْ
ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنۡ أَنجَيۡتَنَا مِنۡ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ
ٱلشَّٰكِرِينَ ٢٢ فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمۡ إِذَا هُمۡ يَبۡغُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ
ٱلۡحَقِّۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۖ مَّتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٢٣
إِنَّمَا مَثَلُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخۡتَلَطَ بِهِۦ
نَبَاتُ ٱلۡأَرۡضِ مِمَّا يَأۡكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلۡأَنۡعَٰمُ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذَتِ ٱلۡأَرۡضُ
زُخۡرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتۡ وَظَنَّ أَهۡلُهَآ أَنَّهُمۡ قَٰدِرُونَ عَلَيۡهَآ
أَتَىٰهَآ أَمۡرُنَا لَيۡلًا أَوۡ نَهَارٗا فَجَعَلۡنَٰهَا حَصِيدٗا كَأَن لَّمۡ تَغۡنَ
بِٱلۡأَمۡسِۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٢٤ وَٱللَّهُ
يَدۡعُوٓاْ إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٢٥

٢١ هەرگا لەپاش زیان دیتن - کە ئەومەردمە تووشی دێن - لەئێمەوە تامی
بەزەیی دەچێژن، بەلای ئەوان لەنیشانانی ئێمەدا گزی هەیە. بێژە:
خودا لەسەر گزی بەلەزترەو هەرگزیەکی ئێوە دەیکەن، ئەسپاردەکانمان
دەینوسن.
٢٢ هەر خۆیەتی لەناو دەریاو لەسەربەژا دەتانگێڕێ. هەرگا لەناو
کەشتیدان و بە بای لەبار تەڤگەڕیانە، پێی دڵخۆشن؛ تا بای زۆر بەتوند
هەڵدەکاو لەگش لاوە پێلیان بۆدێ و باشدەزانن کە هەمۆ دەوریان
گیراوە؛ بەوپەڕی بڕوای پاکەوە لەخودا دەپاڕێنەوە: گەر تۆ لەمەمان
ڕزگارکەی، لە سپاسگوزاران دەبین.
٢٣ هەرگا خودا نەجاتی دان - بەناهەقی - لەسەر زەوی یاغی دەبن.
خەڵکینە! ئەم ناهەقیانە هەر زیانی بۆخۆتانەو بۆ خۆشی ژیان لەدنیایە؛
پاشان دینەوە لای ئێمەو ئەوسا ئاگادارتان دەکەین کە چۆدەکرد.
٢٤ هەڵبەت ژیانی ئەو دنیایە هەروەکۆ ئەوئاوە وایە کە لە حەوا دەیبارێنین و
روەکی جوراوجۆری ئەم سەرزەمینەی پێدەڕوێ؛ ئەوشتانەی کە
مرۆڤ و ئاژەڵ دەیخۆن. تا ئەوکاتەی زەمین ڕەنگاوڕەنگ دەبێت و خۆ
جوان دەکاو خێوی زەوی لایان وایە لەدەستەڵاتی واندایە. هەتا کاتێ
فەرمانی ئێمەی دێتەسەر - جا بەشەو یان لەڕۆژێدا - ئاوا وەکۆ
درەوکراوی لێدەکەین، هەر وەک دوێنێ هەر نەبۆبێ! ئێمە ئاوا نیشانان
شیدەکەینەوە بۆوانەی بیردەکەنەوە.
٢٥ خودا بۆ ماڵی هێمنی گازی دەکاو هەرکەسێ ئەو خۆی حەزبکا، ڕێگەی
ڕاستی نیشان دەدا.

٢٢- تەڤگەڕ: دانەسەکاو. **پێل:** شەپۆلی دەریا. **٢٥- گازی کردن:** بانگ کردن، قاوکردن.

۞ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ ٱلْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ
وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ
كَسَبُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍۭ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَّا لَهُم مِّنَ
ٱللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَآ أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ
أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا
بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدًۢا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿٢٩﴾
هُنَالِكَ تَبْلُوا۟ كُلُّ نَفْسٍ مَّآ أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ
ٱلْحَقِّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ
ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ
فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمُ ٱلْحَقُّ ۖ
فَمَاذَا بَعْدَ ٱلْحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ
حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓا۟ أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

٢٦ بۆ ئەوانەی چاکەدەکەن، چاکەی دەکەین و زیاتریش؛ تۆزی ڕەش و
سۆکایەتی نانیشێتە سەر ڕوخساریان. ئەوانە بەهەشتیەکانن؛ تاهەتایە
تیادەبن.
٢٧ ئەوکەسانەش کاری خراپیان کردوە، سزایان خراپەیەکی وەکوئەوەو
سۆکایەتیش سەرباریانەو کەس لەخوایان ناپارێزێ؛ ئێژی ڕۆیان چەند
بەتلێک لەتاریکەشەو داپۆشیون. ئەمانە یاری ئاگرن؛ تا هەتایە
تیادەبن.
٢٨ لەورۆژەدا کە هەموان کۆدەکەینەوە، پاشان بەوکەسانە ئێژین کە،
شەریکیان بۆخوازانی: ئێوە دەگەڵ شەریکانۆ لەجێ مەبزۆن! ئەوسا
لێکیان هەڵداوێرین. شەریکەکان دەیاندوێنن: ئێوە هەرگیز ئێمەتان
نەپەرستوە.
٢٩ لەنێوان ئێمەو ئێوەدا خودامان شایەت بێ بەسە؛ ئێمە هیچ ئاگان
لێ نەبوە کە ئێوە پەرستوتانین.
٣٠ هەر لەوجێیە هەمۆکەسێک بەئەزمۆنا تێ دەپەڕێ؛ هەرکارێکی کە
لەپێشدا کردویەتی دێتەوەڕۆ. دەیانبەنەوە لای خودای گەورەی
بەڕاستی هەمۆیان؛ هەردرۆی هەڵیان بەستبۆ بەفیڕۆچۆ.
٣١ بێژە: کێیە لەئاسمان و زمینەوە ڕۆزیۆدەدا؟ یان خاوەنی ئەم گوێ و
چاوانەتان کێیە؟ چکەسێکیش زیندۆ لەمردۆ دەردەخاو مردۆ لەزیندۆ
دەردێنێ و کێیە بەکاران ڕادەگا؟ زۆ ئێژن: خوا. بێژە: دەی بۆ
لێی ناترسن؟
٣٢ بەڵێ، هەر خوا پەروەرندەی ڕاستیتانە؛ لەپاش ڕاستی چ هەیە غەیرەز
گومڕایی؟ دەی چۆن لەڕاستی لادەدرێن؟!
٣٣ ئا بەم جورە وتاری پەروەرندەی تۆ لەسەر لەڕێ لادەرەکان وەڕاست
گەڕا؛ کە ئەوان بڕواناهێنن.

٢٧- بەتلێ: بازێک لە شەو.

قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟
ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهْدِىٓ
إِلَى ٱلْحَقِّ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَهْدِى لِلْحَقِّ ۗ أَفَمَن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ أَحَقُّ أَن
يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّىٓ إِلَّآ أَن يُهْدَىٰ ۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾
وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ مِن دُونِ
ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا رَيْبَ
فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ
مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾
بَلْ كَذَّبُوا۟ بِمَا لَمْ يُحِيطُوا۟ بِعِلْمِهِۦ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٩﴾
وَمِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِۦ ۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾ وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّى عَمَلِى وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۖ
أَنتُم بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعْمَلُ وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُم مَّن
يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

۳۴ بێژە: ئاخۆ لەناو ئەو شەریکانەوُدا ئی‌وا هەیە کە لەنوێ شتێک چێ‌بکاو لەپاشان زیندوی کاتەوە؟ بێژە: خودا پێشوُ بوُنەوەر چێ‌دەکاو دوایەش زیندوُی دەکاتەوە. دەی چۆن لەڕاستی لادەدرێن؟
۳۵ بێژە: ئاخۆ لەناو شەریکەکانوُدا ئی‌وا هەیە، کە ڕێبەری ڕاستەڕێ بێ؟ بێژە: خودا بەرەوڕاست شارەزادەکا. دەسا کەسێک کە ڕێبەری ڕاستەڕێیە، هێژاترە شوێنی‌کەوُن، یان کەسێکی بۆخۆی بەڕێگە نازانێ، مەگین ڕێگەی پێ‌نیشان دەن؟ چیتانە، چۆن پێ‌ڕادەگەن؟
۳۶ زۆرینەیان هەر لەشوێن خەیاڵ وێل دەبن؛ خۆ خەیاڵیش لەحاند ڕاستی چ‌ناهێنێ. خودا لە ئاکارەکانیان ئاگادارە.
۳۷ ناگونجێ ئەم قورئانە هی خودا نەبێ‌و هەڵبەسترابێ. ئەم قورئانە باوەڕدەکا بەو کتێبەی کەوا لەپێشدا هاتوەو ئێستا لەبەردەستێ دایەو ڕوشنیشی دەکاتەوە؛ هیچ گومانی تیدانیە لە لایەن پەروەرێنی گش جیهان‌ڕایە.
۳۸ یا ئێژن: خوی هەڵی بەستوە. بێژە: گەر بەڕاستیتانە خۆتان‌و هەرکەسێکی تر - کە دەتوانن غەیرەز خودا گازی بکەن - تاقەسوُڕەتێکی وەک ئەم وەدی بێنن.
۳۹ نەخێر ئەوان شتێک بەدرۆدەزانن، کە هیچی لێ‌تێ نەگەیوُن‌و بۆشیان لێک نەدراوەتەوە. ئەوانەی پێش ئەمانەش بوُن، بەودەردە چوُن. سا بڕوانە دوارۆژی ناهەقیکاران بەکوێ گەیشت.
۴۰ لەوانیشدا ئی‌وا هەیە بڕوای پێ‌یەو هەشیانە بڕوای پێ‌نیەو پەروەرندەت بەدفەڕان باشتر دەناسێ.
۴۱ ئەگەر ئێژن: تۆ درۆیان دەکەی، بێژە: ئاکاری من سەربەمنەو کردەی ئێوە سەربەخۆتان؛ ئێوە لەکارم تەریکن‌و منیش تەریکم لەو کارەی ئێوە دەیکەن.
۴۲ لەناویاندا ئی‌واش هەیە گوێت لێدەگرن؛ ئاخۆ ئەگەر هیچ تێ‌نەگەن، تۆ دەتوانی گوێ‌نەبیستان تێ بگەیەنی؟

وَمِنْهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا۟
لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظْلِمُ ٱلنَّاسَ شَيْـًٔا وَلَٰكِنَّ
ٱلنَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا
سَاعَةً مِّنَ ٱلنَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ ۚ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ
وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ
فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ ٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ
أُمَّةٍ رَّسُولٌ ۖ فَإِذَا جَآءَ رَسُولُهُمْ قُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ
﴿٤٨﴾ قُل لَّآ أَمْلِكُ لِنَفْسِى ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ ۚ إِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَـْٔخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾
قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُهُۥ بَيَٰتًا أَوْ نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ
ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنتُم بِهِۦٓ ۚ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِۦ
تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ
هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ ۞ وَيَسْتَنۢبِـُٔونَكَ
أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِى وَرَبِّىٓ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ ۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾

۴۳ تێشیاندایە لێت دەڕوانێ؛ ئاخۆ تۆ گەرەکتە - کوێران کە چاوی دیتنیان
نیە - شارەزاکەی؟
۴۲ دیارە خودا - بەهیچ ئاوا- ناهەقی لەمەردم ناکا؛ بەڵام مەردم ناهەقی
لەخۆیان دەکەن.
۴۵ ڕۆژێ کۆیان دەکاتەوە - هەر وەک تاوێک لە ڕۆژێکا مابێتنەوە - خۆ
بەیەکتر دەناسێنن. بێگومانە زیانبارن ئەوکەسانەی کە بڕوایان
بەدیداری خودا نەبووە و شارەزای ڕێگەش نەبوگن.
۴۶ ئەر ئێمە هێندێک لەمانەی بەڵێنمان پێیان‌داوە، شانت بدەین، یان
بۆخۆشت ببەینەوە، ئەوان هەر دێنەوەلامان؛ ئەوسا خودا شایەتە لەسەر
ئاکاریان.
۴۷ هەرتیرەیەک لە بنیادەم پێغەمبەری خۆیان هەبۆ. کاتێ پێغەمبەرەکەیان
هاتەناویان، بێ جیاوازی کاریان بۆ بەڕێوەچوەو هیچ ناهەقیان
لێ نەکراوە.
۴۸ دەڵێن: ئەگەر قسەو ڕاستن، کەی ئەم بەڵێنە بەجێ دێ؟
۴۹ بێژە: مەگین خودا حەزکا، دەنا من خۆم لەقازانجو زیانی خۆشم نازانم.
هەرکەسێ لە هەرتیرەیەک مەودایەکی دیاردەی بۆ دیاری کراوە؛ ئەگەر
مەودایان تێپەڕی، بۆ ساتێکیش دواناکەفن و پێش‌ناکەون.
۵۰ بێژە: ئەگەر لەشەوێک یان لەڕۆژێکدا بەڵا و لەخوداوە بۆبێ، تاوانکار
پەلەی چی‌دەکەن؟
۵۱ ئەگەر دواجار دەناو بەڵای خودا کەوتن - کە زۆر پەلەتان بۆ دەکرد-
ئەوسا بڕوا بەخوا دێنن؟
۵۲ ئەوسا بەوانە دەبێژن کە بەناهەق جوڵانەوە: دە بچێژن ئازاری
لەبنەنەهاتۆ؛ ئاخۆ جیا بۆ کارانێکی دەتانکرد، سزادەدرێن؟
۵۳ لێت دەپرسن: داخۆ ڕاستە؟ بێژە: بەڵێ، سوێند بەپەروەرندەکەم تەواو
ڕاستەو ناتوانن لەبەری ڕاکەن.

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي ٱلْأَرْضِ لَٱفْتَدَتْ بِهِۦۗ وَأَسَرُّواْ
ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلْعَذَابَۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِۚ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ٥٤ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۗ أَلَآ إِنَّ
وَعْدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٥٥ هُوَ يُحْيِۦ وَيُمِيتُ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَتْكُم مَّوْعِظَةٞ
مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٞ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ وَهُدٗى وَرَحْمَةٞ لِّلْمُؤْمِنِينَ
٥٧ قُلْ بِفَضْلِ ٱللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُواْ هُوَ خَيْرٞ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ ٥٨ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٖ
فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامٗا وَحَلَٰلٗا قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْۖ أَمْ عَلَى ٱللَّهِ
تَفْتَرُونَ ٥٩ وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ٦٠ وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٖ وَمَا تَتْلُواْ مِنْهُ مِن قُرْءَانٖ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ
فِيهِۚ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٖ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا فِي
ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصْغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ ٦١

۵۴ هه‌رکێ ناهه‌قی کردبێ، گه‌ر هه‌رچی له‌زه‌میندایه مالّی ئه‌و با،
له‌بارته‌قای خۆیا ده‌یدا. کاتێک چاویان به ئازار که‌وت، پۆشمانی خۆیان
وه‌شێرن. به‌یه کسانی به‌ناویاندا ڕاده‌گه‌ن و هیچ ناهه‌قیان لێ ناکرێ.
۵۵ باش بزانن هه‌رچی له‌ناو ئاسمانه‌کان و زه‌ویدان، گش هی خودان.
لێشتان ڕۆن بێ که به‌لّێنی خودا ڕاسته؛ به‌لّام زوربه‌یان نازانن.
۵۶ خۆی ژین ده‌داو گیان ده‌ستێنێ و هه‌ر به‌ره‌وخۆی ده‌وگێڕنه‌وه.
۵۷ ئه‌ی خه‌لّکینه! له‌لایه‌ن په‌روه‌رنده‌وڕا ئامۆژگاریه‌کۆ بۆگه‌یشت؛ چاره‌ی
ده‌ردی دلّانیشه‌و ڕێ شانده‌ره‌و به‌زه‌ییه بۆ باوه‌ڕداران.
۵۸ بێژه: له‌و چاکه‌و به‌زه‌ییه - که خوا ده‌رباره‌ی ئێوه‌ی کرد - که‌یف خۆش
بن؛ که ئه‌مه له هه‌رشتێکی وه‌کۆی ده‌که‌ن هێژاتره.
۵۹ بێژه: ئاخۆ له‌و بژیوه‌ی که خودا بۆی به‌ڕێ کردۆن، نۆڕیوتانه؟ که به‌ڕه‌واو
ناڕه‌وا دابه‌شۆکردن؟ بێژه: خودا ئیزنی پێدان یان بۆخودای
هه‌لّده‌به‌ستن؟
۶۰ ئه‌و که‌سانه‌ی درۆ بۆ خوا هه‌لّده‌به‌ستن، به‌گومانیان ده‌بێ ڕۆژی قیامه‌ت
چۆن بێ؟ دیاره خودا خاوه‌ن چاکه‌یه بۆ مه‌ردم؛ به‌لّام به‌شی
هه‌ره‌زۆریان ناسوپاسن.
۶۱ ئه‌تۆ له‌هه‌ر بارێکدابی و هه‌رچی له قورئان بخوێنی و هه‌رکارێکی ئێوه
بیکه‌ن، ئێمه لێتان ئاگادارین، کاتێ خه‌ریکی ئه‌و کاره‌ن. هه‌رچی هه‌یه
له‌زه‌مین و له‌عاسمانا - با له‌سه‌نگی میرۆله‌ی هه‌ره‌وردیله‌ش یان ورتر
یان درشت‌تر بێ - هیچیان له په‌روه‌رێنی تۆ پێوارنابێ و واله کتێبی
دیاری ده‌ردا.

۵۴- پۆشمانی: په‌ژیوانی، په‌شیمانی.

أَلَآ إِنَّ أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ
٦٢ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ٦٣ لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ لَا تَبۡدِيلَ لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِۚ
ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٦٤ وَلَا يَحۡزُنكَ قَوۡلُهُمۡۘ إِنَّ
ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًاۚ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٦٥ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ
مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَمَا يَتَّبِعُ ٱلَّذِينَ
يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُرَكَآءَۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا
ٱلظَّنَّ وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ٦٦ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
ٱلَّيۡلَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبۡصِرًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ٦٧ قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ
سُبۡحَٰنَهُۥۖ هُوَ ٱلۡغَنِيُّۖ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ
إِنۡ عِندَكُم مِّن سُلۡطَٰنِۢ بِهَٰذَآۚ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا
لَا تَعۡلَمُونَ ٦٨ قُلۡ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ
لَا يُفۡلِحُونَ ٦٩ مَتَٰعٞ فِي ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ
نُذِيقُهُمُ ٱلۡعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ٧٠

٦٢ با تێبگەن کە ئەوانەی دۆستی خودان، هیچ ترسێکیان لەسەرنیەو
خەمیش ناخۆن.
٦٣ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و خۆ لەگوناه دەپارێزن،
٦٤ مژدە بۆوان کە لەدنیاو لە قیامەتێ گفتی خودا گۆڕانی بەسەردانایە؛
ئەمەیە دەسکەوتی مەزن.
٦٥ قسەیان خەمگینت نەکا؛ هەمۆ دەستەڵات بەخوایەو هەر خۆی بیسەرو
زانایە.
٦٦ با بزانن هەرکێ لەناو ئاسمانان و زەمیندایە، بۆ خودایە. کەسانێکیش کە
هانایان - جگە لەخوا- دەبەنە بەرشەریکانی، وەدوی ئەوانە نەکەوتۆن؛
وەدۆی خەیاڵی خاو کەوتۆن و لەگومان نەترازاون.
٦٧ هەر خۆیەتی، شەوی بۆ ئێوە هێناوە کە تێیدا بحەسێنەوەو ڕوناکیشی
دابەڕۆژێ؛ کە لەمەدا بەڵگە زۆرن بۆ ئەوکەسانەی ئەژنەوْن.
٦٨ گوتیان: خودا فرزەندی هەڵبژاردوە! خوا لەوتۆمەتانە پاکەو بێنیازە. هی
خۆیەتی هەرچی لەناو ئاسمانان و زەمیندایەو ئێوە هیچ بەڵگەتان بۆ ئەم
قسە نیە؛ چۆن شتێکی کە نایزانن دەربارەی خودا دەبێژن؟
٦٩ بڵێ: ئەوی درۆ بۆخوا هەڵدەبەستن، ڕزگارنابن.
٧٠ رابواردنێکی هندکە لەدنیایە؛ لەدوایيدا دەگەڕێنەوە بۆلامان لەپاش
ئەوە، لەسزای حاشا کردنیان بەتوندی ئازاریان دەدەین.

٧٠- هندک: کەم. پێچەوانەی زیاد.

۞ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوحٍ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكُم
مَّقَامِي وَتَذۡكِيرِي بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡتُ فَأَجۡمِعُوٓاْ
أَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةٗ ثُمَّ ٱقۡضُوٓاْ
إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ٧١ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ
أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ٧٢
فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ خَلَٰٓئِفَ
وَأَغۡرَقۡنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُنذَرِينَ
٧٣ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوۡمِهِمۡ فَجَآءُوهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُۚ كَذَٰلِكَ نَطۡبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ
ٱلۡمُعۡتَدِينَ ٧٤ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِم مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ
فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ ٧٥
فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ مِنۡ عِندِنَا قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰذَا لَسِحۡرٞ مُّبِينٞ ٧٦
قَالَ مُوسَىٰٓ أَتَقُولُونَ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمۡۖ أَسِحۡرٌ هَٰذَا وَلَا يُفۡلِحُ
ٱلسَّٰحِرُونَ ٧٧ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَلۡفِتَنَا عَمَّا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَا
وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلۡكِبۡرِيَآءُ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا نَحۡنُ لَكُمَا بِمُؤۡمِنِينَ ٧٨

۷۱ تۆ بەسەرهاتەکەی نۆحیان بۆوەخوێنە، کە وا بەهۆزەکەی خۆی گوت:
گەڵوا ئەگەر مانەوەم و بیرهێنانی نیشانانی خوا لەمنڕا لاو گران دێ،
من خۆم بەخودا سپاردو ئێوەش دەگەڵ شەریکانۆ کاری خۆتان
بکەنە یەک و کارسازیەکی وەها بکەن هیچ دودڵی تێدانەبێ. ئەوسا
پەلامارم دەن و ماوەم مەدەن.
۷۲ ئەگەر نەشهاتنە ڕەدایە، من داوای هیچ پاداشتێکم لێ نەکردوٚن؛ پاداشم
لەخوداڕایە. من فەرمانم پێدراوە ملکەچی بەربارەگای بم.
۷۳ هەر بەدرۆزنیان دەرێنا، ئەوسا خۆی و ئەوانەی کە دەگەڵیا بوٚن -
لەگەمیەدا - نەجاتمان دان و کردمانن بە جێنشین لەسەرزەمین.
ئەوانەشمان وەژێرئاوخست کە نیشانانی ئێمەیان باوەڕنەکرد. دە بڕوانە
ئەوانەی ترسێندرابوٚن، چیان بەسەرهات.
۷۴ لەپاش ئەویش فریەمان لە پێغەمبەران بەنیشانانی دیاریەوە ناردە لای
گەلانی خۆیان؛ بەڵام نەهاتنە سەربڕوا بەوشتانەی کە لەکوٚندا بڕوایان
پێ نەهێنابوٚ. ئێمە ئاوا مۆر دەخەینە سەردڵی دەسدرێژیکەران.
۷۵ لەپاش ئەوان موٚساو هارۆنمان بەرێ کرد وێڕای نیشانانی خۆمان، بۆ
فیرعەون و سەرزلەکانی دیوانی. خۆیان گەلێک بەزل زانی و تاوانکاربوٚن.
۷۶ کاتێ ڕاستیان لەلای ئێمەوە پێگەیشت، گوتیان: ئەمە هەر بەئاشکرا
جادوە.
۷۷ موٚسا گوتی: وەختێ ئەم ڕاستەو پێگەیوە، ئاخۆ بەمە ئێژن جادوٚ؟ کە
جادوگەر ڕزگارنابن.
۷۸ گوتیان: ئاخۆ هەر بۆئەوە هاتیەلامان، کە لەوانەی باب و کاڵمان لەسەری
بوٚن، وەرمان گێڕی و ئاغایەتی ئەم زەمینە بۆ ئێوە بێ؟ بەڵام ئێمە
باوەڕیمان پێتان نیە.

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ٱئۡتُونِي بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٖ ٧٩ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ ٨٠ فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ قَالَ
مُوسَىٰ مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ
عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٨١ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٨٢ فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٞ مِّن قَوۡمِهِۦ عَلَىٰ
خَوۡفٖ مِّن فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِمۡ أَن يَفۡتِنَهُمۡۚ وَإِنَّ فِرۡعَوۡنَ لَعَالٖ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٨٣ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوۡمِ إِن كُنتُمۡ
ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيۡهِ تَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّسۡلِمِينَ ٨٤ فَقَالُواْ عَلَى ٱللَّهِ
تَوَكَّلۡنَا رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا فِتۡنَةٗ لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٨٥ وَنَجِّنَا
بِرَحۡمَتِكَ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٨٦ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ
أَن تَبَوَّءَا لِقَوۡمِكُمَا بِمِصۡرَ بُيُوتٗا وَٱجۡعَلُواْ بُيُوتَكُمۡ قِبۡلَةٗ
وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٨٧ وَقَالَ مُوسَىٰ
رَبَّنَآ إِنَّكَ ءَاتَيۡتَ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةٗ وَأَمۡوَٰلٗا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِكَۖ رَبَّنَا ٱطۡمِسۡ عَلَىٰٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ
وَٱشۡدُدۡ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُواْ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَلِيمَ ٨٨

٧٩ فیرعەون گوتی: هەمۆ جادۆگەرەکانی فرەزانم لێ کۆوەکەن.
٨٠ کە جادۆگەرەکان هاتن، مۆسا گوتی: چیتان گەرەکە باوێژن، بیهاوێژن.
٨١ کە ئاویتیان، مۆسا گوتی: هەرچی ئێوە هاوردوتانە جادوەو خوا لێتانی پۆچەڵ دەکا. خودا کاری خراپکاران ڕاست ناهێنێ.
٨٢ خودا هەر وەڕاست گەڕانی بەڵێنەکانی شان دەدا؛ جا با تاوانبارانیش حەزی لێ نەکەن.
٨٣ بەغەیرەز چەند تازەلاوێک لە هۆزەکەی، هیچ کەسی تر - لەترسی رک لێ هەستانی فیرعەون و پایەبەرزانی دیوانی ئەو - نەیان وێرا بڕوایە بە مۆسا بێنن. فیرعەون لەو سەرزەمینەدا جێ بەرزێک و لە ڕێزی هەڵەڕۆیان بۆ.
٨٤ مۆسا بەهۆزەکەی خۆی گوت: گەلۆ! ئەگەر باوەڕیتان بەخوا هەیەو ملکەچی فەرمانی ئەون، سا پشتۆ هەر بەو بسپێرن.
٨٥ گوتیان: خۆمان بە خوا سپارد. ئەی پەروەرندەی هەمۆمان! مەمانخەرە بەر ئازارو بێگاری ناهەقیکاران.
٨٦ لەسۆنگەی بەزەیی خۆت ڕا، ڕزگارمان کە، لە کۆمەڵی خوانەناسان.
٨٧ مۆساو برایمان تێگەیاند، کە: ئێوە بۆ هۆزی خۆتان - لەمیسردا- چەند ماڵێک بکەن بەئەنواو ماڵانتان بکەن بەڕوگەو نوێژبکەن و مژدەدە بە باوەڕداران.
٨٨ مۆسا گوتی: ئەی پەروەرندەی گلامان! تۆ لەژینی دنیایەدا مایەی خەملێ و ماڵی دنیات دا بە فیرعەون و پیاوانی دیوەخانی. خودانێ مە! هەر تا ڕێگەی تۆ ونداکەن. خودانێ مە! ماڵیان لێ تەرت و تۆناکەو دڵیان پتر ڕەق و ڕەش کە بڵا باوەڕی نەهێنن؛ هەتا جەزرەبەی زۆر بەژان بەچاوی خۆیان دەبینن.

٨٠- باوێژن لە هاویژتن: فڕێدان، تۆڕدان. ٨٨- خەملێ: ١) خشلێ، زەنبەر؛ ٢) رازانەوە.

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ ۞ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ
فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْيًا وَعَدْوًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ
ٱلْغَرَقُ قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِىٓ ءَامَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓاْ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَأَنَا۠ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ
مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَٱلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلْفَكَ ءَايَةًۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنْ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ
فَمَا ٱخْتَلَفُواْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِن كُنتَ فِى شَكٍّ مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ
فَسْـَٔلِ ٱلَّذِينَ يَقْرَءُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكَۚ لَقَدْ جَآءَكَ
ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ
﴿٩٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

٨٩ گوتی: نزاتان قبوڵ بۆ، ئێوە لەمەیدان دەرمەچن و مەکەونە شوێن ئەوکەسانەی کە نەزانن.
٩٠ وەچەو بەرەی ئیسرائیلمان لەدەریایە پەڕاندەوە. فیرعەون و لەشکرەکەشی - بۆ ناهەقی و دەستدرێژی - شوێنیان کەوتن؛ تا ئەوسا کە هات بخنکێ، گوتی: من باوەڕیم هێنا؛ هیچکەس بۆ پەرستن ناشێ، مەگین ئەوەی کە تۆرەمەی ئیسرائیل باوەڕیان پێیە؛ منیش لەتەسلیم بۆگانم.
٩١ جا تازە؟ تۆیەک لەپێشدا یاغی بۆی و لەڕیزەی خراپکاران بۆی؟
٩٢ ئەمڕۆ لاشت - بە زرێتەوە- ڕزگاردەکەین، تا بۆوانەی لەپاشەتۆ دێن، پەندێک بێ؛ چونکە زۆری ئەم مەردمە لە نیشانەکانی ئێمە ئاگادارنین.
٩٣ ئیتر ئەوسا ئێمە بەرەی ئیسرائیلمان لەشوێنێک خۆش دامەزراندو ڕۆزی پاک و چاکمان دانێ. هەتا زانستیان هاتەلا، کێشەیان لێ پەیدا نەبۆ؛ خودانی تۆ ڕۆژی سەڵا پێ ڕادەگا کە لەسەر چی کێشەیان بۆ.
٩٤ گەر تۆ لەوەی بۆمان ناردۆیەتە خوارێ بەگومانی، سا بپرسە لەوکەسانەی بەر لەتۆ کتێبیان دەخوێنند. هەرچی لەپەروەرندەت ڕا بۆت هاتوە، بێ شک ڕاستەو لەڕیزەی دۆدڵان مەبە.
٩٥ هەرگیز ناشێ لەوانەش بی کە نیشانانی خودایان بەدرۆدانا، ئەوساکە تۆش دەچیە ڕیزی زیانباران.
٩٦ ئەوکەسانەی گفتی پەروەرندەی تۆیان لێ هاتەدی، ئیتر باوەڕی ناهێنن.
٩٧ جا با هەمۆ نیشانەیەکیشیان بۆبێ، هەتاکۆ ئازاری بەژان بە چاوی خۆیان دەبینن.

٩٠-وەچە: رەچەڵەک، تیرەو تایفە.

فَلَوۡلَا كَانَتۡ قَرۡيَةٌ ءَامَنَتۡ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا قَوۡمَ يُونُسَ لَمَّآ
ءَامَنُواْ كَشَفۡنَا عَنۡهُمۡ عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَمَتَّعۡنَٰهُمۡ
إِلَىٰ حِينٖ ﴿٩٨﴾ وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ لَأٓمَنَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ كُلُّهُمۡ
جَمِيعًاۚ أَفَأَنتَ تُكۡرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُواْ مُؤۡمِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا
كَانَ لِنَفۡسٍ أَن تُؤۡمِنَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَيَجۡعَلُ ٱلرِّجۡسَ
عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ ٱنظُرُواْ مَاذَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَا تُغۡنِي ٱلۡأٓيَٰتُ وَٱلنُّذُرُ عَن قَوۡمٖ لَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠١﴾
فَهَلۡ يَنتَظِرُونَ إِلَّا مِثۡلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِهِمۡۚ
قُلۡ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّي
رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيۡنَا نُنجِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
﴿١٠٣﴾ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمۡ فِي شَكّٖ مِّن دِينِي فَلَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِينَ
تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنۡ أَعۡبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُمۡۖ وَأُمِرۡتُ
أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنۡ أَقِمۡ وَجۡهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفٗا
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَۖ فَإِن فَعَلۡتَ فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٦﴾

۹۸ بۆچی هیچ شارێک نەبوو کە خەڵکەکەی بڕوابێنن تا ئەودەمەی کە
بڕواکەیان بەهرەیان پێ بگەیێنێ؛ بێجگە لە هۆزەکەی یونس؟ کە کاتێ
بڕوایان هێنا، ئازاری ئابڕووبەرەمان، لەسەر دنیا لێ لادان و وان کرد کە
هەتا ماوەیەک خۆش ڕابوێرن.
۹۹ ئەگەر خودا کەیفی لێ با، دیارە هەرکێ لەم زەمینەن، تێکڕا باوەڕیان
دەهێنا. ئاخۆ تۆ دەتەوێ بەزۆر ئەم مەردمە بڕوابێنن؟
۱۰۰ هیچ کەس نەبوە بڕوابێنی، مەگین هەر بە ئیزنی خودا. خوا کرێتی بۆ
ئەوانە بڕیارداوە کە تێ ناگەن.
۱۰۱ بێژە: بەری خۆ بدەنێ لەئاسمانان و زەمیندا چها هەیە؛ کەچی ئەم
هەمۆ نیشانەو ترساندنە کارناکاتە سەر گرۆی بڕوا نەهێنان.
۱۰۲ ئاخۆ نە هەر چاوەنۆڕی ڕۆژانێکن هەروەک ڕۆژانی ئەوانە کە بەرلەوان
بوون و نەمان؟ بێژە: دەسا چاوەنۆڕبن، ئەوا منیش وێڕای ئێوە چاوەنۆڕم.
۱۰۳ پاشان پێغەمبەرانمان و ئەوانەی بڕوایان هەیە، ڕزگاردەکەین؛ چون ئەوە
ئەرکی ئێمەیە کە باوەڕداران ڕزگارکەین.
۱۰۴ بێژە: خەڵکینە! گەر ئێوە لەدینی من بەگومانن، من ئەوانەی غەیرەز
خودان و ئیوە دەیانپەرستن، ناپەرستم. بەڵام ئەمن ئەوخودایەی
دەپەرستم، دەومرێنێ و فەرمانیش بە من دراوە لەڕێزەی باوەڕداران بم.
۱۰۵ ڕۆش هەر بکە ڕەوشتی خوداپەرستی و هەرگیز نەکەی لەڕێزی
بتپەرستان بی.
۱۰۶ جگە لەخوا هانا بۆ شتێ وا مەبە کە نە بەهرەی بۆتۆ هەیە و نە زیانی
لێ دەبینی. ئەگەر کردت، ئەوساکە لە ناهەقانی.

۱۰۰-کرێتی: پیسی، خرابی.　　۱۰۱-بەردان: لێکۆڵینەوە.

وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن
يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ
وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ
ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن
ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَٱتَّبِعْ
مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ وَٱصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

سُورَةُ هُودٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ كِتَٰبٌ أُحْكِمَتْ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾
أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ ۚ إِنَّنِى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَنِ ٱسْتَغْفِرُوا۟
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُمَتِّعْكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِى فَضْلٍ فَضْلَهُۥ ۖ وَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ
يَثْنُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا۟ مِنْهُ ۚ أَلَا حِينَ يَسْتَغْشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٥﴾

١٠٧ خوداش ئەگەر تۆشی زیانێکت بکا - بێژگە لەخۆی - هیچ کەسێ نیە لای
بدا. ئەگەر چاکەشتی گەرەک بێ، کەس پێش بەچاکەی ناگرێ و هەر
عەبدێکی ئەو حەزبکا، تۆشی دەکا. هەر خۆی لەگوناه دەبۆرێ و دلۆڤانە.
١٠٨ بێژە: خەڵکینە! وا ڕاستیو لەلایەن پەروەرندەتانەوە بۆهات. هەر کێ
ڕێگەی ڕاست بەدی کا، شارەزابۆن بۆخۆیەسی؛ هەرکەسێکیش
گومڕاببێ، گومڕایی دژی خۆیەسی. من بریکاری کەستان نیم.
١٠٩ هەرفەرمانێ بۆت دەنێرین، شوێنی کەوەو خۆڕابگرە، هەتا خودا
پێڕادەگاو خودا باشترین داوەرە.

هۆد

١٢٣ ئایەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، ڕا. کتێبێکە بەڵگەکانی پتەوکراون و لەپاشان لەلایەن کارزانی
زانا شیکراون.
٢ کە نابێ هیچ بپەرستن غەیرەز خودا؛ من لەخوداوە بۆ ئێوە ترسێنەرو
موژدەدەرم.
٣ لە پەروەرندەی خۆتانیش داوابکەن، لێوببۆرێ و بشگەڕێنەوە بۆلای ئەو، تا
ماوەیەکی ناونراو ژیانی خۆشتان بۆدابین کاو دەگەڵ خاوەن
هەرچاکەیەک چاکەی بکا. ئەگەر پشتیشۆ هەڵبکەن، ترسم هەیە ڕۆژا
مەزن سزاوبدرێ.
٤ بەرەوخوا دەگەڕێنەوەو خۆی هەمۆشتی پێدەکرێ.
٥ تۆ بزانە کە ئەوانە سنگی خۆ خواردەکەنەوە تا لەخوداوە دیار نەبن؛ تۆ بزانە
لەوکاتەدا خۆ بەجلکیان دادەپۆشن، ئەو دەزانێ چیە لەمەڕچی دەکەن و
چی بەئاشکرا دەبێژن؛ خۆی لە ڕازی هەمۆدلان ئاگادارە.

١٠٨-بریکار: نایب، وەکیل.

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزۡقُهَا وَيَعۡلَمُ مُسۡتَقَرَّهَا
وَمُسۡتَوۡدَعَهَاۚ كُلّٞ فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ﴿٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ وَكَانَ عَرۡشُهُۥ
عَلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۗ وَلَئِن قُلۡتَ
إِنَّكُم مَّبۡعُوثُونَ مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡمَوۡتِ لَيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿٧﴾ وَلَئِنۡ أَخَّرۡنَا عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابَ إِلَىٰٓ
أُمَّةٖ مَّعۡدُودَةٖ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحۡبِسُهُۥٓۗ أَلَا يَوۡمَ يَأۡتِيهِمۡ لَيۡسَ
مَصۡرُوفًا عَنۡهُمۡ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٨﴾
وَلَئِنۡ أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا رَحۡمَةٗ ثُمَّ نَزَعۡنَٰهَا مِنۡهُ إِنَّهُۥ
لَيَـُٔوسٞ كَفُورٞ ﴿٩﴾ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ نَعۡمَآءَ بَعۡدَ ضَرَّآءَ
مَسَّتۡهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ ٱلسَّيِّـَٔاتُ عَنِّيٓۚ إِنَّهُۥ لَفَرِحٞ فَخُورٌ ﴿١٠﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ
وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ ﴿١١﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكُۢ بَعۡضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ
وَضَآئِقُۢ بِهِۦ صَدۡرُكَ أَن يَقُولُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ جَآءَ
مَعَهُۥ مَلَكٌۚ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٞۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

٦ لەم زەمینە هەرشتێ دەجوڵێتەوە گشتی رۆزی لەسەر خوایە؛ دەزانێ بنکەی لەکوێیەو لەکوێدا خۆی حەشاردەدا؛ سەرلەبەری لەنوسراوی دیاریدایە.

٧ هەر ئەویشە کە ئاسمانان و زەمینی لەشەش رۆژا دروست کردو تەختی فەرمانڕەوایی ئەو لەسەر ئاو بوُ؛ تا بەتاقیتان کاتەوە، کامۆ ئاکارۆ چاکترە. گەر وتیشت: لە پاش مردن ئێوە زیندوُدەکرێنەوە، دیارە خودانەناسەکان ئێژن: ئەمە هەر بەئاشکرا جادوە.

٨ ئەگەر بۆ ماوەیێ کەمیش ئازاریان لێ وەدوابخەین، ئێژن: چی رێ پێنەداوە؟ بزانن رۆژێ ئازاریان بگاتەلا، ئیتر لێیان ناوەگەڕێ، ئەوی گەمەیان پێدەهات دەوریان دەدا.

٩ گەر تامی خۆشیمان بەمرۆ چێژاندو پاشان لێمان ئەستاندەوە، بێگومان لەناهومێدی مل لەناسوپاسی دەنێ.

١٠ ئەگەر پاشی لێقەومانیش شادمانیمان پێتاماند، هەڵبەت ئێژێ: قۆرتەکانم لێ ڕەویون. بەکەیفەو بەخۆی هەڵدەڵێ.

١١ مەگین ئەوی خۆڕاگرو ئاکارچاک بوُن؛ بەشی ئەوان بوُردن و پاداشی هەرە مەزن دەبێ.

١٢ وێدەچێ لە هێندێ فەرمان - کە بۆتۆ دێ - خۆببوێری و ببێتە مایەی دڵتەنگیت، کە پێت ئێژن: چما گەنجێ لە بالاوە بۆی نەهاتۆتە خوارەوە؛ یان لانیکەم، فرشتێکی دەگەڵ نەهات؟ تۆ تەنیا ترسێنەرێکی و هەر خودایە کەچاودێری هەموُشتە.

٦ـ حەشاردان: شاردنەوە، داشاردن. ٨ـ ناوەگەرێ: ناگەرێتەوە.

أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِۦ مُفْتَرَيَـٰتٍ
وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿١٣﴾
فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَآ أُنزِلَ بِعِلْمِ ٱللَّهِ وَأَن لَّآ إِلَـٰهَ
إِلَّا هُوَ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَـٰلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ
﴿١٥﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ إِلَّا ٱلنَّارُ ۖ وَحَبِطَ
مَا صَنَعُوا۟ فِيهَا وَبَـٰطِلٌ مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن كَانَ
عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَـٰبُ
مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ
مِنَ ٱلْأَحْزَابِ فَٱلنَّارُ مَوْعِدُهُۥ ۚ فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ
مِن رَّبِّكَ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ
عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ ٱلْأَشْهَـٰدُ هَـٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰ
رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿١٨﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ كَـٰفِرُونَ ﴿١٩﴾

١٣ یان ئێژن: هەڵی بەستگە. بێژە: ئەگەر قسەو ڕاستە، دەسا ئێوە بەیارمەتی هەرکەسێ دەستۆدەکەوێ - غەیرەز خودا - دەسوۆڕەتی هەڵبەستە هەر وەک ئەم بێنن.
١٤ - ئەگەر لە پەرسڤتان دامان، سا بزانن قورعان لەزانستی خواوە ناردراوەتە خوارەوە؛ کە هیچ شتیش شیاوی پەرستنێ نیە، مەگین هەر خۆی. ئاخۆ ئێوە دەیسەلمێنن؟
١٥ هەرکێ ژینی ئەم دنیایەو زەرق و بەرقی ئەوی دەوێ، ئێمە مزەی کردەوەیان - بەتەواوی - هەر لەم دنیایە دەدەینێ و چیشیان لێ کەمەوەناکرێ.
١٦ ئەوانە هەر ئەوکەسانەن ڕۆژی سەلا، غەیرەز ئاگر، بەشیان نیەو هەرچی لەزەمین کردیان بەفیڕۆچۆ.
١٧ ئاخۆ کەسێ لە پەروەرندەی خۆیەوە بەڵگەی ڕۆنی پێدراوەو شایەتێکیش لە خواوە بەشوێنیا هاتۆەو کتێبی مۆساش - کە بەرلەو پێشەواو جێ بەزەیی بۆ - باسی دەکا، [وەل ئەوانەی کە بێبەڵگەن وەکۆ یەکن؟ ئەوانە بەڵگەیان هەیە] بەو قورئانە بڕوادەکەن. هەر کەسیش لەو کۆمەڵانە حاشای لێبکا، جێی لەئاگر خۆش کراوە. سا تۆ لێی بەگومان مەبە، ئەمە ڕاستەو لەپەروەرندەی تۆڕایە؛ بەڵام زوربەی ئەم مەردمە باوەڕناکەن.
١٨ کێ لەوکەسە ناهەقترە درۆ بۆخوا هەڵبەستێ؟ گش ئەمانە لە بەرانبەر پەروەرێنیان ڕادەنێن و شایەتان شایەتی دەدەن کە ئەمانە بەدەم پەروەرندەی خۆیان ئەو درۆیانەیان هەڵبەست. دەبا ناهەقیکارەکان بەرنەحلەتی خودا کەوْن.
١٩ هەر ئەمانەن ڕێی بەرەوخوا دەبەستن و مەردمی پێلارێ دەکەن و خۆشیان بە ڕۆژی قیامەتێ بێبڕوان.

أُوْلَٰٓئِكَ لَمۡ يَكُونُواْ مُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن
دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَۘ يُضَٰعَفُ لَهُمُ ٱلۡعَذَابُۚ مَا كَانُواْ يَسۡتَطِيعُونَ
ٱلسَّمۡعَ وَمَا كَانُواْ يُبۡصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمۡ
فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡأَخۡسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَخۡبَتُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ
هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ مَثَلُ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ كَٱلۡأَعۡمَىٰ
وَٱلۡأَصَمِّ وَٱلۡبَصِيرِ وَٱلسَّمِيعِۚ هَلۡ يَسۡتَوِيَانِ مَثَلًاۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
﴿٢٤﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ إِنِّي لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾
أَن لَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ أَلِيمٖ
﴿٢٦﴾ فَقَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرٗا
مِّثۡلَنَا وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمۡ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ
ٱلرَّأۡيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلِۢ بَلۡ نَظُنُّكُمۡ كَٰذِبِينَ
﴿٢٧﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي رَحۡمَةٗ
مِّنۡ عِندِهِۦ فَعُمِّيَتۡ عَلَيۡكُمۡ أَنُلۡزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمۡ لَهَا كَٰرِهُونَ ﴿٢٨﴾

٢٠ ئه‌مانه له‌م سه‌رزه‌مینه ناتوانن له‌خودا ڕاکه‌ن؛ له‌خواش پێوه که‌سیان بۆ
دۆست ده‌س ناکه‌وێ. ئه‌و که‌سانه دۆسه‌ره ئازاریان هه‌یه‌و نه توانیویانه
ببیسن، نه توانیویانه ببینن.
٢١ ئه‌وانه‌ن که خۆیان دۆڕاند؛ هه‌ر درۆیه‌کیش هه‌ڵیان‌به‌ست، به‌فیڕۆ چۆ.
٢٢ هیچ گومان له‌وه‌دانیه که له‌ودنیا له هه‌مۆکه‌س دۆڕاوترن.
٢٣ ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕو ئاکارچاک بۆن‌و دڵیان به په‌روه‌رێنیان
داسه‌کناوه، ئه‌وانه‌ن ده‌چنه به‌هه‌شت‌و تاهه‌تایه‌ی تێدا‌ده‌بن.
٢٤ نه‌زیله‌ی ئه‌م دۆتاقمه وه‌ک نه‌زیله‌ی کوێرو که‌ڕو چاوساغ‌و ژنه‌ونده‌یه؛
ئاخۆ ئه‌مانه چون یه‌کن؟ ده‌ی بۆچی په‌ند وه‌رناگرن؟
٢٥ نۆحمان شانده لای هۆزه‌که‌ی، که: من بۆتان ترسێنه‌رێکی ئاشکرام.
٢٦ جگه له‌خوا مه‌په‌رستن؛ نیگه‌رانم نه‌وه‌ک ڕۆژێ ئازاری به‌ژانۆ تۆش بێ.
٢٧ گره‌گره‌ی هۆزه‌که‌ی - که خوانه‌ناس بۆن- گوتیان: وه‌ک ئێمه ده‌ت
بینین، تۆش مرۆیه‌کی وه‌ک خۆمان؛ ئه‌مانه‌ش که شوێن تۆ که‌وتۆن،
ڕۆته‌وپۆته‌ی بێ‌ئاوه‌زن؛ نه‌شمان‌دیوه شتێکتان له‌مه زیاتربێ؛ به‌ڵکۆ ئێمه
پێمان وایه درۆده‌که‌ن.
٢٨ گوتی: گه‌لۆ! ئه‌گه‌ر بێژم په‌روه‌رنده‌م به‌زه‌یی به‌منداهات‌و خوێندومیه‌وه‌و
نیشانه‌ی ئه‌وم له‌لایه‌و ئێوه ئاگاتان لێ‌نیه، چۆن ده‌بینن؟ ئاخۆ گه‌ر
خۆتان حه‌زنه‌که‌ن، ده‌کرێ ئێمه به‌سه‌رتاندا بسه‌پێنین؟

٢٠-له خواش پێوه: بێجگه له خوا. ٢٤-نه‌زیله: نه‌زیره، چیرۆکی کورت. ٢٧-گره‌گره: پیاوماقوڵان.

وَيَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مَالًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۚ وَمَآ
أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُواْ رَبِّهِمۡ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ
قَوۡمٗا تَجۡهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَٰقَوۡمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمۡۚ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾ وَلَآ أَقُولُ لَكُمۡ عِندِي خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ
أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّي مَلَكٞ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزۡدَرِيٓ
أَعۡيُنُكُمۡ لَن يُؤۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيۡرًاۖ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا فِيٓ أَنفُسِهِمۡۖ إِنِّيٓ إِذٗا
لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالُواْ يَٰنُوحُ قَدۡ جَٰدَلۡتَنَا فَأَكۡثَرۡتَ
جِدَٰلَنَا فَأۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ
إِنَّمَا يَأۡتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنفَعُكُمۡ
نُصۡحِيٓ إِنۡ أَرَدتُّ أَنۡ أَنصَحَ لَكُمۡ إِن كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغۡوِيَكُمۡۚ
هُوَ رَبُّكُمۡ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٣٤﴾ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ
قُلۡ إِنِ ٱفۡتَرَيۡتُهُۥ فَعَلَيَّ إِجۡرَامِي وَأَنَا۠ بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُجۡرِمُونَ ﴿٣٥﴾
وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤۡمِنَ مِن قَوۡمِكَ إِلَّا مَن قَدۡ ءَامَنَ
فَلَا تَبۡتَئِسۡ بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱصۡنَعِ ٱلۡفُلۡكَ بِأَعۡيُنِنَا
وَوَحۡيِنَا وَلَا تُخَٰطِبۡنِي فِي ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّهُم مُّغۡرَقُونَ ﴿٣٧﴾

٢٩ گه‌لۆ! ئه‌وه‌نده‌ش بزانن هیچ مزم له‌ئێوه ناوێ؛ پاداشی من له‌سه‌ر
خوایه‌و ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن‌باوه‌ڕن ده‌ریان‌ناکه‌م؛ بێ‌سۆ ئه‌وان ده‌گه‌ڵ
په‌روه‌رێنی خۆیان دیدار ده‌که‌ن. به‌ڵام من ده‌بینم ئێوه کۆمه‌ڵێکی
بێ‌ئاوه‌زن.
٣٠ گه‌لۆ! ئه‌گه‌ر من له‌لای خۆمیان ده‌ربکه‌م، کێ له‌خوا ڕزگارم ده‌کا؟ ئاخۆ
هیچ بیرناکه‌نه‌وه؟
٣١ پێشوناڵێم من گه‌نجینه‌داری خودام؛ به‌ پیوارانیش نازانم؛ ناش‌بێژم
فرشته‌یێکم؛ ناشڵێم ئه‌وانه‌ی که ئێوه به‌سوکی لیان ده‌ڕوانن، خوا
چاکه‌یان ده‌گه‌ڵ ناکا. خوا چاکتر ده‌زانێ چیان له‌دڵدایه. ئه‌گه‌ر وابم،
ئه‌وسا یه‌ک له‌ناهه‌قانم.
٣٢ گوتیان: ئه‌ی نوح! ده‌م‌به‌ده‌مه‌ت وه‌ل کردین‌و جوابه‌جه‌نگیت فره‌ی
خایاند؛ گه‌ر ڕاست ئه‌که‌ی، هه‌رچی ئێژی به‌سه‌رتان دێ، پێن بنوێنه.
٣٣ گوتی: خودا ئه‌گه‌ر حه‌زکا، پێو ده‌نوێنێ‌و ناکرێ له‌به‌ری بره‌ون.
٣٤ هه‌رئامۆژگاریه‌کتان بکه‌م به‌هره‌نادا؛ ئه‌گه‌ر خودا بڕیاربدا گومڕاوبکا. خۆی
خودانی هه‌موتانه‌و هه‌ر بۆلای ئه‌ویش ده‌چنه‌وه.
٣٥ یان ده‌بێژن: خۆی هه‌ڵیبه‌ست. بێژه: ئه‌ر هه‌ڵمبه‌ستوه، تاوانه‌که‌ی
له‌سه‌ر خۆمه؛ منیش له‌تاوانی ئێوه به‌رکه‌نارم.
٣۶ به‌ نوح ڕاگه‌یه‌ندرابو، که: له‌ناو هۆزه‌که‌ی تۆدا، جگه له‌وانه‌ی تا ئێستا
باوه‌ڕیان به‌ خوا هێناوه، که‌سی‌تر بڕواناهێنێ‌و له‌وئاکاره‌ی که هه‌یانه
غه‌مگین مه‌به.
٣٧ له‌ژێر چاوه‌دێری ئێمه‌و هانای ئێمه، که‌میه سازکه‌و له‌مه‌ڕ ئه‌وانه
مه‌مدوێنه که ناهه‌ق بون، ئه‌وان ده‌بێ ژێرئاو که‌ون.

وَيَصۡنَعُ ٱلۡفُلۡكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيۡهِ مَلَأٞ مِّن قَوۡمِهِۦ سَخِرُواْ
مِنۡهُۚ قَالَ إِن تَسۡخَرُواْ مِنَّا فَإِنَّا نَسۡخَرُ مِنكُمۡ كَمَا تَسۡخَرُونَ ٣٨
فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيۡهِ عَذَابٞ
مُّقِيمٌ ٣٩ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمۡرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلۡنَا ٱحۡمِلۡ فِيهَا
مِن كُلّٖ زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَأَهۡلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيۡهِ ٱلۡقَوۡلُ
وَمَنۡ ءَامَنَۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٞ ٤٠ ۞ وَقَالَ ٱرۡكَبُواْ
فِيهَا بِسۡمِ ٱللَّهِ مَجۡرٜىٰهَا وَمُرۡسَىٰهَآۚ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ٤١ وَهِيَ
تَجۡرِي بِهِمۡ فِي مَوۡجٖ كَٱلۡجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبۡنَهُۥ وَكَانَ
فِي مَعۡزِلٖ يَٰبُنَيَّ ٱرۡكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٤٢
قَالَ سَـَٔاوِيٓ إِلَىٰ جَبَلٖ يَعۡصِمُنِي مِنَ ٱلۡمَآءِۚ قَالَ لَا عَاصِمَ
ٱلۡيَوۡمَ مِنۡ أَمۡرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَۚ وَحَالَ بَيۡنَهُمَا ٱلۡمَوۡجُ فَكَانَ
مِنَ ٱلۡمُغۡرَقِينَ ٤٣ وَقِيلَ يَٰٓأَرۡضُ ٱبۡلَعِي مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ
أَقۡلِعِي وَغِيضَ ٱلۡمَآءُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ وَٱسۡتَوَتۡ عَلَى ٱلۡجُودِيِّۖ وَقِيلَ
بُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٤ وَنَادَىٰ نُوحٞ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ
ٱبۡنِي مِنۡ أَهۡلِي وَإِنَّ وَعۡدَكَ ٱلۡحَقُّ وَأَنتَ أَحۡكَمُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ٤٥

۳۸ خه‌ریکی گه‌میه‌سازدان بۆ؛ هه‌رچه‌ند خاوه‌ن پایه‌ومایه له هۆزه‌که‌ی به‌لایدا ڕابردنایه، حه‌نه‌کی خۆیان پێده‌کرد. گوتی: ئه‌گه‌ر ئێوه گاڵته‌مان پێده‌که‌ن، به‌م زوانه هه‌ر وه‌ک ئێوه گاڵته‌ده‌که‌ن، ئێمه‌ش گاڵته‌تان پێده‌که‌ین.

۳۹ له‌مه به‌ولاوه تێده‌گه‌ن، کێ تۆشی ئازاری وا دێ ئابڕوی بچی‌و جه‌زره‌به‌ی له‌بنه‌نه‌هاتۆی به‌سه‌ردابێ.

۴۰ تا ئه‌وکاته‌ی که فه‌رمانی ئێمه گه‌یی‌و ته‌ندۆر به‌نهێم زایه‌وه؛ گوتمان: له‌گش نێرو مێوێ دوان هه‌ڵگره؛ ده‌گه‌ڵ که‌س‌وکاره‌که‌ت‌و هه‌رکێ باوه‌ڕی هێناوه؛ مه‌گین ئه‌وی به‌رێ بڕیاری بۆدراوه؛ که هه‌مۆیان بێ‌باوه‌ڕ بۆن، مه‌گین که‌میان.

۴۱ گوتی: له‌ناویدا سواربن! ڕه‌وانه‌بۆنی‌و له‌نگه‌ری، به‌ناو خوایه؛ خودانی من به‌بۆرینه‌و دلۆڤانه.

۴۲ گه‌میکه ئه‌وانی ده‌برد، به‌ناو پێلی وادا ده‌چۆ وه‌ک چیایان. نۆح گاسی‌کرده کوڕێ خۆ - که له‌شوێنێکی چه‌په‌ک بۆ -: کوڕیژگه‌که‌م! وه‌ل ئێمه‌دا سواربه‌و ده‌گه‌ڵ خوانه‌ناسان مه‌به.

۴۳ گوتی: ئه‌من په‌نا به‌چیایه‌ک ده‌به‌م که له‌ئاوم ده‌پارێزێ. گوتی: ئه‌مڕۆ هیچ پارازتن له‌فه‌رمانی خودا نیه؛ مه‌گین که‌سێ خۆی به‌زه‌ی پێدابێته‌وه. شه‌پۆل که‌وته‌نێوانیان‌و خرایه ڕێزی خنکاوان.

۴۴ ئه‌وجا گوترا: زه‌مین! ئاوت هه‌ڵقوڕێنه؛ به‌رزایی! به‌س ببارێنه. ئاو ڕۆچۆ به‌ناخی ئاخاو کار سه‌ری گرت؛ له‌سه‌ر جۆدی له‌نگه‌ری گرت. وترا: تارن، ئه‌وانه‌ی ناهه‌قیکارن.

۴۵ نۆحیش له‌به‌ر په‌روه‌رنده‌ی پاڕایه‌وه، گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رێنی من! کوڕم که‌س‌وکاری منه؛ به‌ڵێنی تۆش هه‌ر دێته‌جێ‌و تۆ له گش فه‌رمانڕه‌وایه‌ک لێزانتری.

۳۸- حه‌نه‌ک: گاڵته. ۴۰- نهێم: ته‌وژم. زانه‌وه: ئاوده‌رچۆن له وشکانی.
۴۲- چه‌په‌ک: دۆرله‌ڕێبازی گشتی. گاسی: گازی، بانگ. کوڕیژگه: کوڕی بچوک.
۴۴- ناخ: زۆره‌وه‌ی هه‌رشت. (چۆ به‌ناخی عه‌رزا) ئاخ: خاک. تار: هه‌ڵوه‌داو، دۆرکه‌وته.

قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيْرُ صَٰلِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ
مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۖ إِنِّىٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٤٦﴾
قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِى بِهِۦ عِلْمٌ ۖ وَإِلَّا
تَغْفِرْ لِى وَتَرْحَمْنِىٓ أَكُن مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ يَٰنُوحُ
ٱهْبِطْ بِسَلَٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٍ مِّمَّن مَّعَكَ ۚ
وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ
مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهَآ إِلَيْكَ ۖ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوْمُكَ
مِن قَبْلِ هَٰذَا ۖ فَٱصْبِرْ ۖ إِنَّ ٱلْعَٰقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِلَىٰ عَادٍ
أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ
غَيْرُهُۥٓ ۖ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
أَجْرًا ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِى فَطَرَنِىٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾
وَيَٰقَوْمِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ
عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا۟
مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا۟ يَٰهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
بِتَارِكِىٓ ءَالِهَتِنَا عَن قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

٢٦ گوتی: ئه‌ی نوح! ئه‌م کوڕه‌ت که‌سی تۆ نیه؛ ئاکاری ناپه‌سندی هه‌س؛ هه‌رشتێ چی لێ نه‌زانی، داوامه‌که؛ من ئامۆژگاریت لێده‌که‌م که نه‌چیه ڕیزه‌ی نه‌زانان.
٢٧ گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌که‌م! هه‌ر خۆ به‌تۆ ده‌پارێزم؛ داوای شتێکت لێ بکه‌م که نایزانم؛ ئه‌گه‌ر به‌زه‌ت پێم‌دانه‌یه‌و لێم نه‌بۆری، یه‌کێکم له‌زیانباران.
٢٨ وترا: ئه‌ی نوح! به‌سلامه‌تی‌و به‌و پیته‌وه - که داومانه به‌تۆو به هاوسه‌فه‌رانت - دابوه‌زه؛ چین‌و به‌ره‌کانی دوایه‌ش، تا ماوه‌یه‌ک مه‌ودای ژیانیان ئه‌ده‌ینێ‌و پاشان تۆشی ئازاری به‌ژانیان ده‌که‌ین.
٢٩ ئه‌مانه له‌و هه‌والانه‌ی به‌رپێوارن - که به‌تۆی ڕاده‌گه‌یه‌نین - له‌مه‌وبه‌ر نه تۆ ده‌ت زانین نه هۆزه‌که‌ت. خۆڕاگربه، دوارۆژ بۆ خودێ ترسانه.
٥٠ بۆ لای عادیش هوودمان نارد - که برایان بۆ - گوتی: گه‌لۆ! په‌رستنده‌ی خودای تاک بن؛ به‌غه‌یره‌ز ئه‌و ئێوه خودایه‌کتان نیه؛ ئێوه ته‌نیا هه‌ر درۆیان ده‌نه‌خشێنن.
٥١ گه‌لۆ! بۆ ئه‌م کاره مزێکم لێو ناوێ؛ پاداشی من له‌سه‌ر داهێنه‌ری منه. ئاخۆ بۆ ده‌بێ تێ نه‌گه‌ن؟
٥٢ گه‌لۆ! داوای لێ بۆردنیش هه‌ر له‌وبکه‌ن‌و به‌ره‌وئه‌و بگه‌ڕێنه‌وه؛ که له‌وبه‌رزه‌وه به‌ڕێژنه بارانه‌تان بۆ بنێرێ‌و پێزێ‌تر بدا به‌هێزتان. هه‌روا به‌تاوانباری ڕۆ وه‌رمه‌گێڕن.
٥٣ گوتیان: ئه‌ی هوود! تۆ هیچ به‌ڵگه‌ت له‌خوداوه بۆنه‌هێنایین؛ هه‌ر به‌قسه‌ی تۆش، مه له په‌رستیوه‌کانمان ده‌س به‌رناده‌ین؛ بڕوایه‌ش به‌تۆناهێنین.

٤٨- چین‌و به‌ره: تیره‌و تایفه. ٤٩- به‌رپێوار: نادیار، داپۆشیاگ. ٥٢- پێز: هێز، قه‌وه‌ت.

إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعْتَرَىٰكَ بَعْضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٍ ۗ قَالَ إِنِّىٓ أُشْهِدُ ٱللَّهَ
وَٱشْهَدُوٓا۟ أَنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ مِن دُونِهِۦ ۖ فَكِيدُونِى
جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٥﴾ إِنِّى تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّى وَرَبِّكُم ۚ مَّا
مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ
﴿٥٦﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦٓ إِلَيْكُمْ ۚ وَيَسْتَخْلِفُ
رَبِّى قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ رَبِّى عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ حَفِيظٌ
﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ
مِّنَّا وَنَجَّيْنَٰهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ عَادٌ ۖ جَحَدُوا۟ بِـَٔايَٰتِ
رَبِّهِمْ وَعَصَوْا۟ رُسُلَهُۥ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾ وَأُتْبِعُوا۟
فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ أَلَآ إِنَّ عَادًا كَفَرُوا۟ رَبَّهُمْ ۗ أَلَا
بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحًا ۚ قَالَ
يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥ ۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
وَٱسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَٱسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّى قَرِيبٌ مُّجِيبٌ
﴿٦١﴾ قَالُوا۟ يَٰصَٰلِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَآ ۖ أَتَنْهَىٰنَآ أَن
نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِى شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَآ إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٢﴾

٥٤ ئێمه هه‌ر ئه‌وه‌نده ئێژین: ڕه‌نگه هێندێک له‌وانه‌ی ده‌یانپه‌رستین، تۆشی تۆشیه‌کیان کردبی. گوتی: خوا به‌شایه‌ت ده‌گرم، ئێوه‌ش هه‌روه‌ها شایه‌ت بن له‌وی ئێوه ده‌یپه‌رستن به‌رکه‌نارم؛
٥٥ له‌غه‌یره‌ز خوا. سا هه‌مۆتان فێڵانم لێبدۆزنه‌وه‌و مه‌ودام مه‌ده‌ن.
٥٦ من خۆم سپارد به‌وخودایه که منی په‌روه‌راندوه‌و په‌روه‌رنده‌ی ئێوه‌ش ئه‌وه. هه‌رشتێ ده‌جوڵێته‌وه، ژی‌و ژیاری له‌سه‌ر ئه‌وه‌و دیاره ڕێگه‌ی په‌روه‌رنده‌م ڕاسته‌ڕێیه.
٥٧ ئه‌گه‌ر نه‌یێنه ڕه‌دایه‌ش، من به‌هه‌رچی راسپێراوم پێمگه‌یاندن؛ خودانی من مه‌ردمێ‌تر له‌شوێنی ئێوه داده‌نێ‌و هیچ زیانیشی لێ ناده‌ن. په‌روه‌رنده‌م چاوه‌دێری هه‌مۆشته.
٥٨ کاتێ فه‌رمانی ئێمه هات - له‌به‌زه‌یی خۆمانه‌وه- هۆدو ئه‌وانه‌ی ده‌گه‌ڵ ئه‌و هاوباوه‌ڕبۆن، له جه‌زره‌به‌ی هه‌ره‌سه‌خت نه‌جاتمان دان.
٥٩ ئه‌وه‌ش عاشیره‌تی عادبۆ، که سه‌باره‌ت به‌نیشانه‌ی په‌روه‌رێنیان حاشایان کردو له فه‌رمانی پێغه‌مبه‌ره‌کانی خۆیان لایاندا. هه‌رکه‌سێکی بله‌وه‌زو لاساربۆ شوێنی ده‌که‌وتن.
٦٠ له‌م دنیایه‌و له‌ڕۆژی هه‌ستانه‌وه‌شدا، نه‌فرینیان هه‌ر به‌شوێنه‌وه. ئاگادار بن که هۆزی عاد له‌مه‌ڕ په‌روه‌رنده‌ی خۆیان به‌حاشا بۆن. با بتارێن عاده‌کان که هۆزی هۆد بۆن.
٦١ بۆلای سه‌مۆدیش برایانساڵحمان نارد. گوتی: گه‌لۆ! هه‌ر خودای تاک بپه‌رستن؛ ئێوه به‌غه‌یری ئه‌و خودایه‌کتان نیه؛ ئه‌و له‌م خاکه‌ی وه‌دی هێنان‌و ویستی ئاوه‌دانی بکه‌ن؛ لێ‌بۆردنی لێ بخوازن؛ پاشان به‌ره‌و خۆی وه‌گه‌ڕێن. په‌روه‌رنده‌ی من نزیکه‌و ده‌فریاودێ.
٦٢ گوتیان: ساڵح! به‌رله ئێستێ جێگه‌ی هومێدی ئێمه بوی؛ ئاخۆ ڕێ ناده‌ی ئه‌وانه‌ی باب‌و کاڵمان ده‌یانپه‌رست، بیانپه‌رستین؟ ئێمه له‌وه‌ی که تۆ ئێمه‌ی بۆ بانگ ده‌که‌ی، به‌گومانین‌و دۆدڵین.

٥٧- ره‌دا: قایل بۆن، رازی بۆن.   ٥٩- بله‌وه‌ز: گوێ نه‌بیس، لاسار.

قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي
مِنۡهُ رَحۡمَةٗ فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِنۡ عَصَيۡتُهُۥۖ فَمَا تَزِيدُونَنِي
غَيۡرَ تَخۡسِيرٖ ٦٣ وَيَٰقَوۡمِ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمۡ ءَايَةٗ
فَذَرُوهَا تَأۡكُلۡ فِيٓ أَرۡضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ فَيَأۡخُذَكُمۡ
عَذَابٞ قَرِيبٞ ٦٤ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُواْ فِي دَارِكُمۡ
ثَلَٰثَةَ أَيَّامٖۖ ذَٰلِكَ وَعۡدٌ غَيۡرُ مَكۡذُوبٖ ٦٥ فَلَمَّا جَآءَ
أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا صَٰلِحٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا
وَمِنۡ خِزۡيِ يَوۡمِئِذٍۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلۡقَوِيُّ ٱلۡعَزِيزُ ٦٦ وَأَخَذَ
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ
٦٧ كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَاْ كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ أَلَا بُعۡدٗا
لِّثَمُودَ ٦٨ وَلَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُواْ
سَلَٰمٗاۖ قَالَ سَلَٰمٞۖ فَمَا لَبِثَ أَن جَآءَ بِعِجۡلٍ حَنِيذٖ ٦٩ فَلَمَّا
رَءَآ أَيۡدِيَهُمۡ لَا تَصِلُ إِلَيۡهِ نَكِرَهُمۡ وَأَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيفَةٗۚ
قَالُواْ لَا تَخَفۡ إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ إِلَىٰ قَوۡمِ لُوطٖ ٧٠ وَٱمۡرَأَتُهُۥ قَآئِمَةٞ
فَضَحِكَتۡ فَبَشَّرۡنَٰهَا بِإِسۡحَٰقَ وَمِن وَرَآءِ إِسۡحَٰقَ يَعۡقُوبَ ٧١

٦٣ گوتی: گەلۆ! ئەر من لەپەروەرندەمڕا بەڵگەی ئاشکرام هێنابێ و وەبەر بەزەی ئەو کەوتبم، ئەگەر لەفەرمانی دەرچم، کێ هەیە بەفریام بگا؟ لەنگۆش هیچم نایەتەبەر غەیرەز زەرەر.
٦٤ گەلۆ! ئەمە وشتر خوایەو نیشانەیەکە بۆ ئێوە؛ بەرەڵدای کەن لە زەوی خودا بچەرێ و بەخراپ دەستی بۆمەبەن؛ دەنا ئازارێکی نزیک دەتانگرێ.
٦٥ کەچی لەت و پەتیشیان کرد. گوتی: سێ ڕۆژ لەماڵ خۆتانا ڕایبوێرن؛ ئەمە بەڵێنی [خودایەو] بێ درۆیە.
٦٦ هەر کە فەرمانی ئێمە هات، لەبەزەیی خۆمانەوە ساڵح و ئەو چەند کەسانەی دەگەڵ ئەوا هاوباوەڕبوُن، لەڕیسوابوُنی ئەوڕۆژە نەجاتمان دان. پەروەرندەت خێوی هێزو دەستەڵاتە.
٦٧ ئەوانەش کە ناهەقیان کرد، نارەتەیێ وایان بۆهات، لەناو ماڵانی خۆیاندا دەمەوڕوُ هەستیان لێ بڕا؛
٦٨ دەتگوت هەرلەوێ نەژیاون. بزانن کە هۆزی سەموُد لە پەروەرندەی [مەزنیان] حاشایان کرد؛ هەی لەوەش بەولا وەترچن.
٦٩ ڕاسپاردەکانی ئێمەش مژدەیان دا بەئیبڕاهیم؛ گوتیان: سەلام. وتی: سەلام. زۆر پێ نەچوُ گۆلکێکی بریانی هاورد.
٧٠ وەختێ دیتی دەستیانی بۆدرێژناکەن، کارەکەیانی پێ بەلاجەوی هات و ترسی ڕێ نیشت. گوتیان: تۆ ئەندێشت نەبێ؛ ئێمە بۆلای هۆزی لوُت بەرێ کراوین.
٧١ ژنەکەی - کە هەڵوێستابوُ - کەنی هاتێ. ئەوسا مزگێنیمان پێدا بەئیسحاق و سەرەڕای ئیسحاق بە یەعقوُب.

٧٠-ئەندێش: ترس، خۆف. ٧١-کەنی هاتن: پێکەنین، خەنین.

قَالَتْ يَٰوَيْلَتَىٰٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًاۖ إِنَّ هَٰذَا
لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوٓاْ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِۖ رَحْمَتُ ٱللَّهِ
وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيْكُمْ أَهْلَ ٱلْبَيْتِۚ إِنَّهُۥ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ
عَنْ إِبْرَٰهِيمَ ٱلرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ ٱلْبُشْرَىٰ يُجَٰدِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾
إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّٰهٌ مُّنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَآۖ إِنَّهُۥ
قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَۖ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا
جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا
يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُۥ قَوْمُهُۥ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُواْ
يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ قَالَ يَٰقَوْمِ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْۖ
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِيٓۖ أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ
﴿٧٨﴾ قَالُواْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ
﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ ءَاوِيٓ إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُواْ
يَٰلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوٓاْ إِلَيْكَۖ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ
مِّنَ ٱلَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَۖ إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا
مَآ أَصَابَهُمْۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ ٱلصُّبْحُۚ أَلَيْسَ ٱلصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

٧٢ ژنە گوتی: های لەمنێ! ئاخۆ منی پیرێژن منالم دەبێ و ئەم شوەشم پیرەمێرە؟ بەڕاستی شتێکی سێرە!
٧٣ گوتیان: ئاخۆ فەرمانی خودات پێ سەیرە؟ خێزانی ئەم ماڵە! بەزەو پیتی خوداتان نسیوٚ بێ. پایەبەرزی و پێ هەڵگوتن هەر لەخۆی دەوەشێتەوە.
٧٤ ئیبراهیم - کە ترسی شکاو مزگێنیەکەشی پێگەیشت - لەسەر هۆزی لوٚت سکالای دەگەڵ کردین.
٧٥ کە ئیبراهیم لەسەرەخۆو دلنەرمو بەرەو خودا بوٚ.
٧٦ ئیبراهیم لەمە وازبێنە، فەرمانی خودات هاتگەو بێ گومانە بەلایەکی بێگەڕانەوەیان بوٚدێ.
٧٧ کاتێ ڕاسپاردەکانمان گەینە لای لوٚت، بەگەیشتنیان دژداماو پیان کەوتە تەنگانەوەو گوتی: ئەمڕوٚ کار دژوارە.
٧٨ هۆزەکەی بەهەلەداوان لیی وەکوٚبوٚن؛ دەپێشیشدا هەر کاریان بێناموٚسی بوٚ. گوتی: گەلوٚ! ئەم کیژانەم بوٚ ئێوەبن، پاکژترن؛ ترستان لە خودا هەبێ و شەرمەزاری میوانەکانی خۆم مەکەن. ئاخۆ پیاگێ ئاکارباشتان تێدانیە؟
٧٩ گوتیان: خۆت ئەمەت زانیوە، هیچ کارێکمان بەکیژەکانی تۆ نیە؛ دیارە بۆخۆشت دەزانی چیمان دەوێ.
٨٠ گوتی: بریا هێزم بەئێوەبشکایە، یا خۆ پەنام ببردایە بەجێ پەنایەکی حەستەم.
٨١ گوتیان: ئەی لوٚت! ئێمە ئەسپاردەی خوداتین؛ دەستی ئەمانەت پێ ناگا. تۆ دەگەڵ ماڵ و خێزانت - لەچەند بەتلێکی شەوێدا - بکەونەڕێ؛ کەستان ئاوڕنەداتەوە؛ غەیری ژنت، کە هەرچی توٚشی ئەوان بێ، توٚشی ویش دێ. ژوانیشیان بەری بەیانە؛ ئاخۆ بەیان نزیک نیە؟

٧٣- هەر لەخۆی دەوشێتەوە: هەر بە خوەی ئەکەفێ، هەر شیاوی خۆیە.
٧٤- سکالا: ١)رازو نیاز؛ ٢) پاڕانەوە. ٧٨- هەلەداوان: پەلەی زۆر ٨١- بەتلێ: بەشێک لە شەو.

فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا جَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهَا
حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٖ مَّنضُودٖ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَۖ
وَمَا هِيَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ بِبَعِيدٖ ﴿٨٣﴾ ۞ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ
شُعَيۡبٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ
وَلَا تَنقُصُواْ ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَۚ إِنِّيٓ أَرَىٰكُم بِخَيۡرٖ
وَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٖ مُّحِيطٖ ﴿٨٤﴾ وَيَٰقَوۡمِ
أَوۡفُواْ ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا تَبۡخَسُواْ
ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ﴿٨٥﴾
بَقِيَّتُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم
بِحَفِيظٖ ﴿٨٦﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأۡمُرُكَ أَن
نَّتۡرُكَ مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوۡ أَن نَّفۡعَلَ فِيٓ أَمۡوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْۖ
إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلۡحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن
كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنۡهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنۡ
أُخَالِفَكُمۡ إِلَىٰ مَآ أَنۡهَىٰكُمۡ عَنۡهُۚ إِنۡ أُرِيدُ إِلَّا ٱلۡإِصۡلَٰحَ
مَا ٱسۡتَطَعۡتُۚ وَمَا تَوۡفِيقِيٓ إِلَّا بِٱللَّهِۚ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

٨٢ که فه‌رمانی ئێمه گه‌یيشت، ئه‌وجێمان سه‌ره‌ونخوّن کرد. گزمۆڵه‌قوڕی
به‌رداسان به‌بێ ناوبڕ بۆباراندن.
٨٣ به‌دروشمی په‌روه‌رنده‌ت هه‌موٚ نیشانه‌کرابوٚن. به‌ڵای ئاوا ده‌رباره‌ی
ناهه‌قیکاران هیچ دوٚرنیه.
٨٤ بوٚ مه‌دیه‌نیش شوعه‌یبی برایانمان [نارد]. گوتی: گه‌لوٚ! خودای ته‌نیا
بپه‌رستن؛ له‌غه‌یری ئه‌و هیچ په‌رستوٚیه‌کتان نیه. له‌کێشان و پێوانه‌دا
گزی مه‌که‌ن. خوٚش گوزه‌رانوٚ ده‌بینم و من له‌ورۆژه‌ ترسم هه‌یه ئازاری
داگرتان بوٚبێ.
٨٥ گه‌لوٚ! کێشانه‌وٚ پێوانه‌وٚ به‌رانبه‌ربێ؛ شتیش که‌م مه‌ده‌ن به‌خه‌ڵک و له‌دنیا
له‌سه‌ر به‌دفه‌ڕی، پێ دامه‌گرن.
٨٦ ئه‌گه‌ر بڕواتان به‌خوابێ، هه‌رچی ئه‌و بوّو بێڵێته‌وه بوّتان چاکه‌و چاوه‌دێریوٚ
به‌من نیه.
٨٧ گوتیان: شوعه‌یب! مه‌ر نوێژه‌که‌ت هانه‌ت‌ده‌دا ئێمه واز له‌وشته بێنین که
باب و باپیرانی مه ده‌یانپه‌رست، یان وه‌ک خوٚمان ده‌مانه‌وێ له‌دارایی
خوٚماندا ده‌سکاری نه‌که‌ین؟ به‌ڕاستی که توٚ پیاوێکی له‌سه‌ره‌خوٚو
به‌سه‌لیقه‌ی.
٨٨ گوتی: گه‌لوٚ! ئه‌گه‌ر بێژم به‌ڵگه‌یه‌کی به‌هێزم له‌په‌روه‌رنده‌م‌ڕا له‌لایه‌و هه‌ر
ئه‌ویشه بژیوی باشی پێداوم، چوٚن ده‌بینن؟ ئه‌گه‌ر دڕوٚ ده‌وێستم و ئێژم
فلان کاره مه‌که‌ن، خوٚ نیازم ئه‌وه نیه که خوٚم بیکه‌م. نیازی من هه‌ر
ئه‌وه‌یه - تاده‌توانم - [کاروبارتان] سامان بده‌م. به ئاوات گه‌یشتنیشم
هه‌ر به‌خوایه‌و ژینی خوٚم به‌و سپاردوه‌و به‌ره‌وخوٚی ده‌گه‌ڕێمه‌وه.

٨٢- گزموٚڵه: خڕی چکوٚڵه له قوڕ.

وَيَٰقَوۡمِ لَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شِقَاقِيٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثۡلُ مَآ أَصَابَ
قَوۡمَ نُوحٍ أَوۡ قَوۡمَ هُودٍ أَوۡ قَوۡمَ صَٰلِحٖۚ وَمَا قَوۡمُ لُوطٖ مِّنكُم
بِبَعِيدٖ ﴿٨٩﴾ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِۚ إِنَّ رَبِّي
رَحِيمٞ وَدُودٞ ﴿٩٠﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ مَا نَفۡقَهُ كَثِيرٗا مِّمَّا تَقُولُ
وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفٗاۖ وَلَوۡلَا رَهۡطُكَ لَرَجَمۡنَٰكَۖ وَمَآ أَنتَ
عَلَيۡنَا بِعَزِيزٖ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَهۡطِيٓ أَعَزُّ عَلَيۡكُم مِّنَ
ٱللَّهِ وَٱتَّخَذۡتُمُوهُ وَرَآءَكُمۡ ظِهۡرِيًّاۖ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ
مُحِيطٞ ﴿٩٢﴾ وَيَٰقَوۡمِ ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّي عَٰمِلٞۖ
سَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَمَنۡ هُوَ
كَٰذِبٞۖ وَٱرۡتَقِبُوٓاْ إِنِّي مَعَكُمۡ رَقِيبٞ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَآءَ
أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا شُعَيۡبٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَأَخَذَتِ
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٩٤﴾
كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّمَدۡيَنَ كَمَا بَعِدَتۡ ثَمُودُ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدۡ
أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ
وَمَلَإِيْهِۦ فَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ فِرۡعَوۡنَۖ وَمَآ أَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيدٖ ﴿٩٧﴾

٨٩ گەلۆ! دژویستانی ئێوە لەحاندی من تۆشی تاوانێکتان نەکا کە ئەوبەلای
هۆزی نۆح و هۆزی هۆدو هۆزی سالّح بەسەریان هات، بەسەرۆبێ.
بەسەرهاتی هۆزی لۆتیش لەمێژنیە.
٩٠ ئێوە لەپەروەرندەتان داوابکەن، لێوببۆرێ؛ پاشان بەرەوخۆی وەگەڕێن.
پەروەرندەم دلۆڤان و میهرەوانە.
٩١ وتیان: شوعەیب! زۆر لەوشتانە تێناگەین کە تۆ ئێژی؛ لەناو خۆمان
بێدەستەلاتت دەبینین. ئەگەر لەبەرخاتری خزمانت نەبا،
بەردەبارانمان دەکردی؛ تۆ دەرۆستی ئێمە نایەی.
٩٢ گوتی: گەلۆ! ئاخۆ خزمەکانی منتان پێ لەخودا گرینگترە، کە خوداتان
خستۆتە پشت گوێتانەوە؟ هەر کارێکی ئێوە دەیکەن، پەروەرندەم
دەورەی داوە.
٩٣ گەلۆ! ئێوە ئەوەی لە دەستۆدێ بیکەن؛ منیش وا خەریکی‌کارم. لەوە
بەولاوە دەزانن کێ ئازاری ئابڕۆبەرەی دێتەسەرو کێ بەدرۆزن
دەردەچێ. چاوەنۆڕبن؛ ئەوا منیش دەگەلّ ئێوە چاوەنۆڕم.
٩٤ کە فەرمانی ئێمە گەییشت، لەبەزەیی خۆمانەوە شوعەیب و هەوالّەکانی
باوەڕداریمان نەجات دا؛ ناهەقکارانیش نەعرەتێک وای تاساندن کە
هەمۆیان دەمەورۆ پشۆیان بڕا؛
٩٥ دەتگوت هەر لەوێشدا نەبۆن. با بتارێن خەلّکی مەدیەن؛ وەکۆ هۆزی
سەمۆد تاران.
٩٦ هەروا ئێمە مۆسامان بەچەندین نیشانەی خۆمان و بەلّگەیەکی
ئاشکرانارد،
٩٧ بەرەو فیرعەون و پیاوانی لەدیوانی. ئەویش هەر گوێ بەفەرمانی فیرعەون
بۆن؛ کە فەرمانی فیرعەونیش دژی ڕاستی بۆ.

٩٤-تاساندن:گێژوورکردن.

يَقْدُمُ قَوْمَهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ ٱلنَّارَ ۖ وَبِئْسَ ٱلْوِرْدُ
ٱلْمَوْرُودُ ﴿٩٨﴾ وَأُتْبِعُوا۟ فِى هَٰذِهِۦ لَعْنَةً وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ بِئْسَ
ٱلرِّفْدُ ٱلْمَرْفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْقُرَىٰ نَقُصُّهُۥ عَلَيْكَ ۖ
مِنْهَا قَآئِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن ظَلَمُوٓا۟
أَنفُسَهُمْ ۖ فَمَآ أَغْنَتْ عَنْهُمْ ءَالِهَتُهُمُ ٱلَّتِى يَدْعُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ لَّمَّا جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ﴿١٠١﴾
وَكَذَٰلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَآ أَخَذَ ٱلْقُرَىٰ وَهِىَ ظَٰلِمَةٌ ۚ إِنَّ أَخْذَهُۥٓ
أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّمَنْ خَافَ عَذَابَ ٱلْءَاخِرَةِ ۚ
ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ ٱلنَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا
نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ
إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِىٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ شَقُوا۟ فَفِى
ٱلنَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ
﴿١٠٧﴾ ۞ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ سُعِدُوا۟ فَفِى ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۖ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ﴿١٠٨﴾

۹۸ رۆژی سه‌لا وه‌پێش ده‌سته‌ی خۆی ده‌که‌وێ‌و هه‌موان ده‌باته ناو ئاگر. چه‌ند خراپه ئه‌وجێی ئه‌وانه ده‌یچنێ!

۹۹ له‌م دنیاو له‌ڕۆژی داوییش، نه‌حله‌تیان به‌شوێنه‌وه‌یه. ئای له‌وخه‌لاته دزێوه!

۱۰۰ ئه‌مانه چه‌ندهه‌والێک بۆن له‌و شارانه که بۆتۆی ده‌گێڕینه‌وه؛ هێندێک له‌وانه هه‌رهه‌ن‌و هێندێکیشیان له‌به‌ین چۆگن.

۱۰۱ ناهه‌قیمان لێ‌نه‌کردن؛ به‌لام ئه‌وان ناهه‌قیان ده‌رباره‌ی خۆ کرد. کاتێ فه‌رمان له‌په‌روه‌رنده‌ی تۆڕا هات، ئه‌وانه‌ی په‌رستیویان بۆن - جگه له‌خوا- هیچ کارێکیان بۆنه‌کردن‌و - جیا له‌زیان - هیچ‌شتیان بۆزیادنه‌کردن.

۱۰۲ ئاوایه‌نه‌یه غه‌زه‌بی په‌روه‌رنده‌ی تۆ، کاتێ شارانێ داده‌گرێ که خه‌لکه‌که‌یان ناحه‌قن. ئه‌و ئازاره‌ی خودا ده‌یدا، زۆر به‌ژان‌و زۆر دژواره.

۱۰۳ له‌مانه‌دا بۆ ئه‌وانه‌ی له‌ئازاری ڕۆژی په‌سلانێ بترسن، په‌ندێ هه‌یه؛ که ڕۆژێکه هه‌مۆ مه‌ردم گش له‌وێ کۆده‌کرێنه‌وه؛ ڕۆژێکی دیارو به‌رچاوه.

۱۰۴ ئه‌و ڕۆژه وه‌دره‌نگی ناخه‌ین، مه‌گین بۆ ماوه‌یه‌کی که‌م.

۱۰۵ ڕۆژێ که‌دێ، هیچ که‌س به‌بێ ئیزنی خودا مته‌ق ناکا؛ له‌ناویاندا قه‌ره‌به‌خت‌و به‌خته‌وه‌ر هه‌ن.

۱۰۶ سا ئه‌وانه‌ی قه‌ره‌به‌ختن، له‌ئاگران به‌ئاخ‌و هه‌نیسک‌دانن.

۱۰۷ هه‌ر ده‌وێدا ده‌مێننه‌وه، هه‌تاکۆ ئه‌م عاسمانانه‌و زمینه هه‌ن؛ جا مه‌گین په‌روه‌ردگارت مه‌یلی لێ‌بێ. په‌روه‌رنده‌ت هه‌رچی خۆی بیه‌وێ ده‌یکا.

۱۰۸ ئه‌وانه‌ش که به‌خته‌وه‌رن، هه‌ر له‌به‌هه‌شتێدا ده‌بن، هه‌تا ئه‌م ئاسمانانه‌و ئه‌م زه‌مینه هه‌ن؛ مه‌گین ئه‌وه‌ی په‌روه‌رنده‌ت مه‌یلی لێ‌بێ. به‌خششێکه نابڕێته‌وه.

۹۹- دزێو: ناحه‌ز، ناشیرین. ۱۰۶- هه‌نیسک: خیسک، نزگه‌ره‌ی به‌ده‌م‌گریانه‌وه.

فَلَا تَكُ فِي مِرۡيَةٖ مِّمَّا يَعۡبُدُ هَٰٓؤُلَآءِۚ مَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعۡبُدُ
ءَابَآؤُهُم مِّن قَبۡلُۚ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمۡ نَصِيبَهُمۡ غَيۡرَ مَنقُوصٖ ١٠٩
وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ فَٱخۡتُلِفَ فِيهِۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ
سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۚ وَإِنَّهُمۡ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُ مُرِيبٖ
١١٠ وَإِنَّ كُلّٗا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمۡ رَبُّكَ أَعۡمَٰلَهُمۡۚ إِنَّهُۥ بِمَا يَعۡمَلُونَ
خَبِيرٞ ١١١ فَٱسۡتَقِمۡ كَمَآ أُمِرۡتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطۡغَوۡاْۚ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ١١٢ وَلَا تَرۡكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ ١١٣ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ طَرَفَيِ ٱلنَّهَارِ وَزُلَفٗا مِّنَ
ٱلَّيۡلِۚ إِنَّ ٱلۡحَسَنَٰتِ يُذۡهِبۡنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ ذَٰلِكَ ذِكۡرَىٰ لِلذَّٰكِرِينَ
١١٤ وَٱصۡبِرۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١١٥ فَلَوۡلَا
كَانَ مِنَ ٱلۡقُرُونِ مِن قَبۡلِكُمۡ أُوْلُواْ بَقِيَّةٖ يَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡفَسَادِ
فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّنۡ أَنجَيۡنَا مِنۡهُمۡۗ وَٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ مَآ أُتۡرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجۡرِمِينَ ١١٦ وَمَا كَانَ
رَبُّكَ لِيُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ بِظُلۡمٖ وَأَهۡلُهَا مُصۡلِحُونَ ١١٧

١٠٩ سا تۆ سەبارەت بەوەی وان دەیپەرستن، دڕدۆنگ مەبە. هەر ئەوانە دەپەرستن کە باب و کاڵی پێشۆیان پەرستیانن. ئێمەش بەبێ کەمایەسی بەشی خۆیانیان دەدەینێ.

١١٠ مە کتێبمان دا بە موساو کێشەی لەسەر هەڵاییسا. خۆ ئەگەر پەروەرندەی تۆ ئەوسا بڕیاری نەدابا، زۆ کێشەیان دەبڕایەوە؛ کە ئێستێکەش سەبارەت بەم، هەر دۆدڵ و بەگومانن.

١١١ بێگومانە پەروەرندەت قەرەبۆی کردەی هەمۆیان بەتەواوی دەداتەوەو هەر خۆی لەهەرکارێ دەیکەن، ئاگادارە.

١١٢ وەک فەرمانت پێدراوە، خۆڕاگرە! ئەوانەش کە لەتەک تۆدا بەرەو خودا وەگەڕاون، با هەروابن؛ سەرپێچیش لەفەرمان مەکەن! هەرچی بیکەن خوا دەیبینێ.

١١٣ رمۆدەی ئەوانەمەبن غەدرێ دەکەن؛ دەنا بەئاگر دەسۆتێن. غەیرەز خوداش هیچکەس دۆستایەتیۆ ناکاو ئیتر کەسیش پاشان یاریدەتان نادا.

١١٤ لە هەردوک ئالی ڕۆژێداو چەن بەتلّی سەرەتای شەوێ، نوژێ بکە؛ چونکە چاکە خراپەیە لەبەین دەبەن. ئەمە پەندە بۆ ئەوانەی پەندگر بن.

١١٥ هەر خۆبگرە؛ بێسۆ خودا پاداشی چاکەکارەکان وندا ناکا.

١١٦ ئەم هەمۆ بەرەوچینانەی بەرلەئێوە هاتن و چۆن، چۆنە کەسێ وایان نەبۆن، ڕێگانەدەن لەزەمیندا خراپە بەڕێوەبچێ؟ مەگین کەمێک لەوانەی ڕزگارمان کردن لەنێویانا. ناهەقیکارەکانیش هەر کەوتنە شوێنی خۆشگوزەرانی خۆیان و تاوانبار بۆن.

١١٧ پەروەرندەت - بەناهەقی - چجار قڕانی نەخستە ئەو شارانەی ئاکار چاک بۆن.

١٠٩-دڕدۆنگ: دودڵ، بەگومان. ١١٣-رمۆدە: ئالودە، هوگر. رمۆدەی... یا: مەچن بەرەولای ئەوانەی غەدرێ دەکەن. ١١٤-ئالی: تەرەف، رەخ، لا. ١١٧-چجار: هیچگا، هەرگیز.

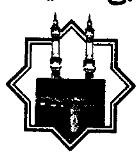
وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةً وَٰحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ
﴿١١٨﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ
عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِۦ فُؤَادَكَ ۚ وَجَآءَكَ فِى هَٰذِهِ
ٱلْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَٰمِلُونَ ﴿١٢١﴾ وَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنَّا مُنتَظِرُونَ
﴿١٢٢﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ ٱلْأَمْرُ كُلُّهُۥ
فَٱعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

سُورَةُ يُوسُفَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا
لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ ٱلْقَصَصِ
بِمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِۦ
لَمِنَ ٱلْغَٰفِلِينَ ﴿٣﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ إِنِّى رَأَيْتُ
أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِى سَٰجِدِينَ ﴿٤﴾

١١٨ پەروەرندەت ئەگەر حەزی بکردایە، خەڵکی دنیای گشتی دەکردە یەک
ئاین؛ بەڵام بەناتەبایی هەر دەمێننەوە؛
١١٩ [جا] مەگین پەروەرندەی تۆ بەزەی پێیاندابێتەوە؛ کە هەر بۆیەی
دروس کردوٗن. بڕیاری پەروەرندەشت هەر دێتەجێ، کە: جەهەندەم،
لە جندۆکەو بنیادەم - هەموٗ - پڕدەکەم.
١٢٠ ئەم حەمکە دەنگو باسانەی پێغەمبەرانت بۆ دەکەین، کە دڵداریت
بدەینەوە. هەرچی لەمەدا بۆتو هات، ڕاستی ڕستەو بۆ گەلی
خاوەن باوەڕان ئامۆژگاری و بیرەوەری تێداهەیە.
١٢١ بەو کەسانەش کە باوەڕیان نیە، بێژە: هەرچی لەدەستوٗدێ بیکەن؛ وا
ئێمەش کاری خۆدەکەین.
١٢٢ چەمەڕاش بن، ئەوا ئێمەش چاوەنۆڕین.
١٢٣ هەرشتێکی بەرپێوارە - لەئاسمانان و زەمیندا - گش بۆ خودان؛
هەموٗکارێک هەر سەربەوە. سا تۆ هەر ئەو بپەرستەو چارەنوٗست
بەوبسپێرە. هەرکارێ کە ئێوە دەیکەن، پەروەرندەت لەهیچی
بێ ئاگانیە.

یوسف

١١١ ئایەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، ڕا. ئەمانە چەندین نیشانەن لەکتێبی دیاری دەرەوە.
٢ قورئانێکە بەعارەبی ئێمە ناردمانە خوارەوە، شایەتا ئێوە تێبگەن.
٣ ئێمە وێڕای ئەم قورعانەی کە بەتۆن ڕاگەیاندوە، شیرینترین چیرۆکت
بۆوەدەگێڕین؛ کە دەپێشدا تۆ هەرئاگاشت لێ نەبوە.
٤ وەختێ یوسف بەباوکی گوت: بابۆ! من یازدە ئەستێرەو خۆرو هەیفم بەخەو
دیتن، کە سەر بۆمن دەچەمێنن.

قَالَ يَٰبُنَيَّ لَا تَقۡصُصۡ رُءۡيَاكَ عَلَىٰٓ إِخۡوَتِكَ فَيَكِيدُواْ لَكَ كَيۡدًاۖ
إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لِلۡإِنسَٰنِ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ۝٥ وَكَذَٰلِكَ يَجۡتَبِيكَ
رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ
وَعَلَىٰٓ ءَالِ يَعۡقُوبَ كَمَآ أَتَمَّهَا عَلَىٰٓ أَبَوَيۡكَ مِن قَبۡلُ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَۚ
إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ۝٦ ۞ لَّقَدۡ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخۡوَتِهِۦٓ
ءَايَٰتٞ لِّلسَّآئِلِينَ ۝٧ إِذۡ قَالُواْ لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰٓ
أَبِينَا مِنَّا وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ۝٨ ٱقۡتُلُواْ
يُوسُفَ أَوِ ٱطۡرَحُوهُ أَرۡضٗا يَخۡلُ لَكُمۡ وَجۡهُ أَبِيكُمۡ وَتَكُونُواْ مِنۢ
بَعۡدِهِۦ قَوۡمٗا صَٰلِحِينَ ۝٩ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ لَا تَقۡتُلُواْ يُوسُفَ
وَأَلۡقُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ ٱلسَّيَّارَةِ إِن كُنتُمۡ
فَٰعِلِينَ ۝١٠ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأۡمَ۬نَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُۥ
لَنَٰصِحُونَ ۝١١ أَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدٗا يَرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ وَإِنَّا لَهُۥ
لَحَٰفِظُونَ ۝١٢ قَالَ إِنِّي لَيَحۡزُنُنِيٓ أَن تَذۡهَبُواْ بِهِۦ وَأَخَافُ
أَن يَأۡكُلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَأَنتُمۡ عَنۡهُ غَٰفِلُونَ ۝١٣ قَالُواْ لَئِنۡ
أَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّآ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ۝١٤

۵ گوتی: ئه‌ی کوڕیژگه‌که‌ی خۆم! ئه‌م خه‌ونه‌ت لای براکانت مه‌گێڕه‌وه، نه‌وه‌ک گه‌ڕێکت پێ بکه‌ن؛ چونکه شه‌یتان بۆبنیاده‌م دوژمنێکی ئاشکرایه.
۶ ئه‌مه دیاره په‌روه‌رنده‌ت ویستۆیه هه‌ڵت‌بژێرێ‌و فێرت بکا مانای خه‌ونان لێک ده‌یه‌وه‌و ده‌رباره‌ی تۆو هه‌مۆخانه‌دانی یه‌عقوب، چاکه‌ی بێکه‌مایه‌سی بکا؛ وه‌ک ئه‌وچاکه‌ی سه‌باره‌ت به‌ئیبراهیم‌و ئیسحاقی باوانی تۆی کرد. دیاره په‌روه‌رنده‌ی تۆ هه‌ره زانای له‌کارزانه.
۷ له‌ڕابورده‌ی ناو یۆسف‌و برایانی، په‌ندی زۆرهه‌ن بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی ده‌پرسن.
۸ کاتێ گوتیان: دیاره یۆسف‌و براکه‌ی لای باوه‌مان له ئێمه خۆشه‌ویست‌ترن؛ خۆ ئێمه‌ش ده‌سته‌پیاوێکین. بێ‌گومانه بابی ئێمه به‌ئاشکرا گومڕابوه.
۹ یۆسف بوگژن، یان له‌شوێنێکا فرێی‌ده‌ن؛ هه‌تا باوک ببێته تایبه‌ت به‌خۆتان. له‌پاش ئه‌ویش ئێوه ببن به‌کۆمه‌ڵێکی به‌رکه‌تی.
۱۰ یه‌کێ له‌وان هه‌ڵیدایه: ئه‌گه‌ر کاره‌که‌ی هه‌ر ده‌که‌ن، له یۆسف کوشتن گه‌ڕێن‌و بیخه‌نه بن بیره‌که‌وه؛ کاروانچی هه‌ڵیگرنه‌وه.
۱۱ گوتیان: بابۆ! چۆنه که‌تۆ له‌مه‌ڕ یۆسف له‌ئێمه ئارخه‌یان نابی؟ خۆ ئێمه خۆشمان گه‌ره‌که.
۱۲ سۆ ده‌گه‌ڵ ئێمه‌ی بنێره، گه‌شت بکات‌و گه‌پ بدات‌و خۆمان پارێزگاری ده‌بین.
۱۳ گوتی: ئه‌گه‌ر بیبه‌نه‌ده‌ر، تۆشی کوڵ‌و که‌سه‌ر ده‌بم؛ ترسیشم هه‌س گورگ بیخواو ئێوه ئاگاتان لێ نه‌بێ.
۱۲ گوتیان: ئه‌گه‌ر گورگ خواردی - که ده‌خۆرتین‌و پێکه‌وه‌ین - دیاره ئێمه زیانبارین.

۹-به‌رکه‌تی: هه‌ڵکه‌وته، هه‌ڵکه‌فتگ. ۱۱-ئارخه‌یان: خاترجه‌م.
۱۲-سۆ: سبه‌ی، سۆزی. ۱۴-خۆرت: لاو، جحێڵ.

فَلَمَّا ذَهَبُواْ بِهِۦ وَأَجۡمَعُوٓاْ أَن يَجۡعَلُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلۡجُبِّۚ وَأَوۡحَيۡنَآ
إِلَيۡهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمۡرِهِمۡ هَٰذَا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَآءُوٓ
أَبَاهُمۡ عِشَآءٗ يَبۡكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّا ذَهَبۡنَا نَسۡتَبِقُ
وَتَرَكۡنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَٰعِنَا فَأَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُۖ وَمَآ أَنتَ
بِمُؤۡمِنٖ لَّنَا وَلَوۡ كُنَّا صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُو عَلَىٰ قَمِيصِهِۦ
بِدَمٖ كَذِبٖۚ قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ أَنفُسُكُمۡ أَمۡرٗاۖ فَصَبۡرٞ جَمِيلٞۖ
وَٱللَّهُ ٱلۡمُسۡتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتۡ سَيَّارَةٞ فَأَرۡسَلُواْ
وَارِدَهُمۡ فَأَدۡلَىٰ دَلۡوَهُۥۖ قَالَ يَٰبُشۡرَىٰ هَٰذَا غُلَٰمٞۚ وَأَسَرُّوهُ بِضَٰعَةٗۚ
وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوۡهُ بِثَمَنِۭ بَخۡسٖ
دَرَٰهِمَ مَعۡدُودَةٖ وَكَانُواْ فِيهِ مِنَ ٱلزَّٰهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِي ٱشۡتَرَىٰهُ مِن مِّصۡرَ لِٱمۡرَأَتِهِۦٓ أَكۡرِمِي مَثۡوَىٰهُ عَسَىٰٓ
أَن يَنفَعَنَآ أَوۡ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدٗاۚ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَلِنُعَلِّمَهُۥ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِۚ وَٱللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰٓ
أَمۡرِهِۦ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ
أَشُدَّهُۥٓ ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٢٢﴾

۱۵ کاتێ کە بردیانەدەرێو بەگەلەکۆمەگی ویستیان بیخەنە بن بیرەکەوە، [ئیتر کاریان تەواو کردو] ئێمەش ئەومان تێگەیاند کە: تۆ لەم کارە ئاگاداریان دەکەیەوە؛ کە خۆیان هەستی پێ ناکەن.
۱۶ ئێوارێ لەتاریکاندا، بۆ لای بابیان - بەگریانەوە - وەگەڕان.
۱۷ گوتیان: بابۆ! چۆبۆین غارغارێنێ بکەین و یوسفیشمان لای کەل و پەلمان بەجێ هێشت؛ گورگ خواردی. هەرچەند ڕاستیشت پێ دەڵێین، بڕوایە بەئێمە ناکەی.
۱۸ کراسەکەشیان هێنابۆ؛ خوێنە درۆزنەی پێوەبۆ. گوتی: دیارە دڵی خۆتان کارێکی لەبەر خەملاندون. خۆڕاگری بێ ناشکوری [چاری منە]؛ لەمەڕ ئەوانەش کە ئێژن، خودا دەهانامەوەدێ.
۱۹ کاروانێ هات، ئاوکێشیان نارد، دۆڵچەی داهێشت: مژدە، ئەمە کوڕێژگەیە. وەکۆ کاڵا تاقەتیان کرد؛ خوا لەکاریان بەئاگابۆ.
۲۰ بەنرخێ کەم، بەچەند درەم فرۆتیان و نەشیان دەویست.
۲۱ ئەوکەسەی لەمیسر سەندی، بە ژنێ خۆی وت: قەدری بگرە بەشکۆ قازانجی لێ بکەین؛ یان بیکەینە زارۆی خۆمان. بەم ئاوایە لەوهەردەدا یوسفمان زۆر باش دامەزراند؛ تا ئێمە فێریشی بکەین چۆن خەونان لێک بداتەوە. خوا لەسەر کاری خۆی زاڵە؛ بەلام زوربەی ئەم مەردمە لێ نەزانن.
۲۲ وەختێ بۆبە پیاوێ تەواو، سەلیقەو زانستمان پێدا. ئێمە ئاوا پاداش بەکارچاکان ئەدەین.

۱۸- خەملاندن: ڕازاندنەوە، لەبەرچاو جوان کردن.
۱۹- تاقەتکردن: حەشاردان، شاردنەوەی شتێ لە خەڵک.

وَرَٰوَدَتۡهُ ٱلَّتِي هُوَ فِي بَيۡتِهَا عَن نَّفۡسِهِۦ وَغَلَّقَتِ ٱلۡأَبۡوَٰبَ
وَقَالَتۡ هَيۡتَ لَكَۚ قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ رَبِّيٓ أَحۡسَنَ مَثۡوَايَۖ
إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدۡ هَمَّتۡ بِهِۦۖ وَهَمَّ بِهَا
لَوۡلَآ أَن رَّءَا بُرۡهَٰنَ رَبِّهِۦۚ كَذَٰلِكَ لِنَصۡرِفَ عَنۡهُ ٱلسُّوٓءَ
وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَٱسۡتَبَقَا
ٱلۡبَابَ وَقَدَّتۡ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٖ وَأَلۡفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا ٱلۡبَابِۚ
قَالَتۡ مَا جَزَآءُ مَنۡ أَرَادَ بِأَهۡلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَن يُسۡجَنَ أَوۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَٰوَدَتۡنِي عَن نَّفۡسِيۚ وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۡ
أَهۡلِهَآ إِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن قُبُلٖ فَصَدَقَتۡ وَهُوَ مِنَ
ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ فَكَذَبَتۡ وَهُوَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَءَا قَمِيصَهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ قَالَ إِنَّهُۥ
مِن كَيۡدِكُنَّۖ إِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيمٞ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعۡرِضۡ عَنۡ
هَٰذَاۚ وَٱسۡتَغۡفِرِي لِذَنۢبِكِۖ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ ٱلۡخَاطِـِٔينَ
﴿٢٩﴾ ۞ وَقَالَ نِسۡوَةٞ فِي ٱلۡمَدِينَةِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا
عَن نَّفۡسِهِۦۖ قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّاۖ إِنَّا لَنَرَىٰهَا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٣٠﴾

٢٣ ئەوژنە وا یوسف لەماڵی ئەوا بوّ، تەمای تیّکرد. دەرگاکانی لیّگاڵەداو
گوتی: بەلەز ئامادەبە. گوتی: ئەی پەنا بەخودا؛ ئەو ئاغامە، قەدری
گرتوّم، [بیّ ئەمەگانی داویّن پیس] کە ناهەقن، ناخەلەسیّن.
٢٤ ویّ پەلاماری ئەمی داو ئەمیش گەر بەڵگەی پەروەرندەی نەدیبا،
ئاوقای دەبوّ. بوّئەمەبوّ کە خراپەو شوّرەیی لیّوەپرینگیّنین؛ ئەم یەکیّ بوّ
لەعەبدە دڵپاکەکانمان.
٢٥ بە کیّ بەرکیّ هەردوّگەینە لای دەرگاکە؛ گجی یوسفی لای پشتەوە
دادڕی و لەبەردەری، توّشی سەروەری ویّ هاتن. گوتی: سزای کەسیّ
چیە دەگەلّ ماڵو خیّزانی توّ، تەماداری شوّرەیی بیّ؛ غەیر لە زینان یا
جەزرەبەیەکی بەژان؟
٢٦ پەرسڤیدا: ویّ تەمای دەمن کردبوّ. یەکیّ لەخزمەکانی ویّ هەڵیدایە:
گەر گجی ئەم لەلای پیّشەوە دڕاوە، ویّ ڕاست ئەکاو ئەم ڨڕوّیە؛
٢٧ گەر گجیشی لەپشتەوە دادڕاوە، ویّ دروّی کرد، ئەو ڕاست دەکا.
٢٨ وەختیّ دیتی کراسەکەی لەپشتەوە دادڕاوە، وتی: ئەمە لە هیّندیّک فیّڵی
ئیّوەیە؛ فیّڵی ئیّوەش زوّر گەورەیە.
٢٩ یوسف! واز لەم باسە بیّنە. حورمیّ! توّش بوّردن لەخەتات داوابکە؛ کەتوّ
لە خەتاکارانی.
٣٠ ژنانی شار قاویان داخست: ژنا عەزیز حەز لەخولامیّ خوّ دەکا؛
لەدڵداریدا سوّتاوە؛ وادیارە تەواو لەڕیّگە دەرچوّە.

٢٣- **گاڵەدان:** بەستن، داخستن (دەرگا). **خەلەسین:** رزگاربوّن.

٢٤- **ویّ:** ئەوژنە. **پرینگاندنەوە:** سڕینەوە، پاکەوکردن. ٢٥- **گجی:** کراس.

٢٦- **ڨڕوّ:** دروّزن. ٢٩- **حورمیّ:** وشەی بان کردنی ژن لەلای میّردەوە.

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكَـًٔا وَءَاتَتْ
كُلَّ وَٰحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ ٱخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُۥٓ أَكْبَرْنَهُۥ
وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا هَٰذَا بَشَرًا إِنْ هَٰذَآ إِلَّا مَلَكٌ
كَرِيمٌ ٣١ قَالَتْ فَذَٰلِكُنَّ ٱلَّذِى لُمْتُنَّنِى فِيهِ وَلَقَدْ رَٰوَدتُّهُۥ عَن
نَّفْسِهِۦ فَٱسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَآ ءَامُرُهُۥ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُونًا
مِّنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ٣٢ قَالَ رَبِّ ٱلسِّجْنُ أَحَبُّ إِلَىَّ مِمَّا يَدْعُونَنِىٓ
إِلَيْهِ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّى كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ ٱلْجَٰهِلِينَ
٣٣ فَٱسْتَجَابَ لَهُۥ رَبُّهُۥ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلْعَلِيمُ ٣٤ ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا رَأَوُا۟ ٱلْـَٔايَٰتِ لَيَسْجُنُنَّهُۥ
حَتَّىٰ حِينٍ ٣٥ وَدَخَلَ مَعَهُ ٱلسِّجْنَ فَتَيَانِ قَالَ أَحَدُهُمَآ
إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ ٱلْءَاخَرُ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَحْمِلُ فَوْقَ
رَأْسِى خُبْزًا تَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ مِنْهُ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِۦٓ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ
ٱلْمُحْسِنِينَ ٣٦ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِۦٓ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا
بِتَأْوِيلِهِۦ قَبْلَ أَن يَأْتِيَكُمَا ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِى رَبِّىٓ إِنِّى تَرَكْتُ
مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ٣٧

۳۱ لەپاش ئەوەی تیزو تانەی ئەوانی بیست، لەدوی ناردن؛ گەلێ باڵگەو
[خواردەمەنی] لادانانو هەر یەکەی چەقۆیەکیشی پێ سپاردن. گوتی:
بۆیان وەرەدەرێ. هەرکە دیتیان حەپەسانو دەستەکانی خۆیان بڕیو
گوتیان: ئەی نامەخوا! ئەمە مرۆنیەو بێ سۆ فرشتەیێ خۆشەویستە.
۳۲ وێ گوت: ئەمەئەوکەسەیە کە لەسەر ئەو سەردەنشی منتان دەکرد؛
ویستم ببێتە دۆستمو دەستم دەگەڵ تێکەڵ بکا، خۆی ڕاگرتو بۆم
تاونەکرا؛ ئەگەر ئەوەی لەوم دەوێ بیکا، نەیکا، دەبێ بچێتە زیندانێو
وەک ئێسیرانی ڕابوێرێ.
۳۳ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! زیندانەکەم پێ خۆشترە لەوەی ئەوان لێم
دەخوازن؛ ئەگەر تۆ گەڕی ئەوانەم لێ لانەدەی، دڵم دەچێ بۆلایانو
یەکێک دەبم لەنەزانان.
۳۴ خودا نزای قبۆڵ کردو گەڕی ئەوانی لێ لادا؛ کە خۆی بیسەرو زانایە.
۳۵ پاشان وایان بەباش زانی - دوای ئەو هەمو نیشانانەش - تا ماوەیەک
زیندانی بێ.
۳۶ دو خولامیش دەگەڵ ئەو چوونە زیندانێ. یەکیان گوتی: من خەونم دیت
ترێ دەوشم. ئەودی گوتی: من لەخەوما نانم بەسەرسەرەوەیە، مەل
لێی دەخۆن. خەونەکەمان بۆلێکدەوە؛ ئێمە دەتۆڕادەبینین کە لە
خێرەومەندەکان بێ.
۳۷ گوتی: بەرلە ژەمەنانێ کە بۆتان دێو پێش خواردنی، مانای خەونەکەوُ
پێدەڵێم؛ کە ئەمەش لەو بەهرانەیە پەروەرندەم فێری کردوم. من ئاینی
ئەوکەسانەم وەلانایە، کە نە بڕوایان بە خوایەو لاشیان وایە قیامەت
نایە.

۳۱-«تیزو تانە» یا: گزی و فێڵ. باڵگە: باڵشت. حەپەسان: واق وڕمان. ۳۲-تاوکردن: فریودان، لەخشتەبردن. ۳۶-دەوشین: گوشین.

وَٱتَّبَعۡتُ مِلَّةَ ءَابَآءِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ مَا كَانَ
لَنَآ أَن نُّشۡرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۚ ذَٰلِكَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ عَلَيۡنَا وَعَلَى
ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَٰصَٰحِبَيِ
ٱلسِّجۡنِ ءَأَرۡبَابٞ مُّتَفَرِّقُونَ خَيۡرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ
﴿٣٩﴾ مَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسۡمَآءٗ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ
وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۚ
أَمَرَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا
فَيَسۡقِي رَبَّهُۥ خَمۡرٗاۖ وَأَمَّا ٱلۡأٓخَرُ فَيُصۡلَبُ فَتَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ
مِن رَّأۡسِهِۦۚ قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ ٱلَّذِي فِيهِ تَسۡتَفۡتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِي
ظَنَّ أَنَّهُۥ نَاجٖ مِّنۡهُمَا ٱذۡكُرۡنِي عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ
ٱلشَّيۡطَٰنُ ذِكۡرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِي ٱلسِّجۡنِ بِضۡعَ سِنِينَ
﴿٤٢﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ إِنِّيٓ أَرَىٰ سَبۡعَ بَقَرَٰتٖ سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ
سَبۡعٌ عِجَافٞ وَسَبۡعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖۖ
يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ أَفۡتُونِي فِي رُءۡيَٰيَ إِن كُنتُمۡ لِلرُّءۡيَا تَعۡبُرُونَ ﴿٤٣﴾

۳۸ من شوێن دینی باوانی خۆم، ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یه‌عقوب که‌فتگم؛
به‌ڕه‌وامان نه‌زانیگه هیچ شتێکی به شه‌ریکی خوا بزانین. ئه‌مه‌ش
له‌چاکه‌ی خواوه‌یه که ده‌رباره‌ی ئێمه‌و مه‌ردمی کردگه؛ به‌ڵام به‌شی
زۆر له‌مه‌ردم هه‌ر ناشکورن.
۳۹ ئه‌رێ ئێوه‌ی دۆهاوبه‌ندم! ئاخۆ چه‌ندین په‌روه‌رنده‌و پێ‌باشتره، یا خۆ
خودای تاک‌و ته‌نیای زاڵ به‌سه‌ر هه‌مۆشتێکا؟
۴۰ ئه‌وانه‌ی ده‌یانپه‌رستن، چه‌ندشتێکی غه‌یره‌ز خودان، که‌خۆتان‌و باب‌و
کاڵتان - سه‌ربه‌خۆ - ناوتان لێ‌ناون؛ هیچ به‌ڵگه‌یه‌کی پته‌ویان له‌خواوه
له‌ده‌ستانیه. فه‌رمانیش هه‌ر هی خودایه‌و هه‌ر ئه‌ویش فه‌رمانی‌داوه که
غه‌یره‌ز ئه‌و مه‌په‌رستن. دینێ که ڕاست‌و دروسته هه‌ر ئه‌مه‌یه، به‌ڵام
زوربه‌ی خه‌ڵکی دنیایه نازانن.
۴۱ ئه‌ی هه‌ردوی هاوبه‌ندیخانه‌م! یه‌ک له‌ئێوه ده‌بێته مه‌یگێڕی خێوی؛
ئه‌وه‌که‌ی‌تر له‌دارده‌درێ، ئه‌وسا مه‌لان چینه‌ی له سه‌ریداده‌که‌ن.
کارێکی که ده‌تانه‌ویست له‌ئه‌نجامه‌که‌ی بپرسن، وا زاندراو هه‌ر وه‌دیش
دێ.
۴۲ به‌یه‌کێک له‌و دۆکه‌سانه‌ی بۆی دانابو ڕزگارده‌بێ، وتی: که ده‌چیه لای
ئاغات، باسم‌بکه. شه‌یتان نه‌یهێشت له‌بیری بێ، له‌لای ئاغای
باسی‌بکا؛ تا چه‌ندساڵێک له‌گرتۆخانه مایه‌وه.
۴۳ شا گوتی: له‌خه‌وما دیتم، حه‌وگای قه‌ڵه‌و حه‌وچێڵی له‌ڕ ده‌یانخواردن؛
حه‌و گوڵه‌ده‌خڵی شینیش و حه‌وتی دیکه‌ی وشکه‌ڵاتۆ. ئه‌ی دیوه‌خان
نشینه‌کان! ئه‌م خه‌ونه‌م بۆلێکده‌نه‌وه، ئه‌گه‌ر لێکده‌ره‌وه‌ی خه‌ونن.

۴۱-خێو: خاوه‌ن، ساحیب.   ۴۳-چێڵ: مانگا.

قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمٖۖ وَمَا نَحۡنُ بِتَأۡوِيلِ ٱلۡأَحۡلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾
وَقَالَ ٱلَّذِي نَجَا مِنۡهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعۡدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأۡوِيلِهِۦ
فَأَرۡسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ أَفۡتِنَا فِي سَبۡعِ بَقَرَٰتٖ
سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ سَبۡعٌ عِجَافٞ وَسَبۡعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ
وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖ لَّعَلِّيٓ أَرۡجِعُ إِلَى ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ
تَزۡرَعُونَ سَبۡعَ سِنِينَ دَأَبٗا فَمَا حَصَدتُّمۡ فَذَرُوهُ فِي سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا
قَلِيلٗا مِّمَّا تَأۡكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ سَبۡعٞ شِدَادٞ يَأۡكُلۡنَ
مَا قَدَّمۡتُمۡ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّا تُحۡصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ
عَامٞ فِيهِ يُغَاثُ ٱلنَّاسُ وَفِيهِ يَعۡصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي
بِهِۦۖ فَلَمَّا جَآءَهُ ٱلرَّسُولُ قَالَ ٱرۡجِعۡ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسۡـَٔلۡهُ مَا بَالُ
ٱلنِّسۡوَةِ ٱلَّٰتِي قَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيۡدِهِنَّ عَلِيمٞ ﴿٥٠﴾ قَالَ
مَا خَطۡبُكُنَّ إِذۡ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفۡسِهِۦۚ قُلۡنَ حَٰشَ لِلَّهِ
مَا عَلِمۡنَا عَلَيۡهِ مِن سُوٓءٖۚ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡـَٰٔنَ حَصۡحَصَ
ٱلۡحَقُّ أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفۡسِهِۦ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَٰلِكَ
لِيَعۡلَمَ أَنِّي لَمۡ أَخُنۡهُ بِٱلۡغَيۡبِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي كَيۡدَ ٱلۡخَآئِنِينَ ﴿٥٢﴾

۴۴ گوتیان: هه‌ر خه‌ونه‌دروزنه‌ن؛ ئێمه له‌م ته‌رزه‌خه‌ونانه سه‌ر ده‌رناکه‌ین.
۴۵ له‌و دۆکه‌سه ئه‌وه‌ی که ڕزگارکرابوٚ - به‌دێروژوان - تازه وه‌بیری هاته‌وه؛
گوتی: ئه‌من بوٚتانی لێکده‌ده‌مه‌وه؛ سا بمنێرن.
۴۶ یوٚسف! مێری هه‌میشه ڕاست! حه‌وگای قه‌ڵه‌و حه‌وچێڵی له‌جه‌ر
ئه‌یانخوٚن، حه‌وت وشوٚی هێشتا هه‌ر شین‌و حه‌وتی دیکه‌ش
وشکه‌ڵاتوٚن. ئه‌م خه‌ونه‌مان بوٚلێکده‌وه؛ که من ده‌چمه‌وه لای مه‌ردم،
به‌شکوٚ ئه‌وانیش تێ‌بگه‌ن.
۴۷ وتی: حه‌وسالٚ له‌کشت‌وکالٚ وچان ناده‌ن؛ هه‌رچیه‌کی دروٚتانه‌وه -
که‌مێک نه‌بێ که لێی ده‌خوٚن - له وشوٚی خوٚیا بیڵنه‌وه.
۴۸ له‌پاش ئه‌مه حه‌وتی قاتی‌وقڕی دادێ؛ هه‌رچی پێشوٚ بوٚ ئه‌مانه‌تان
هێشته‌وه، هه‌موٚی ده‌خوٚن؛ مه‌گین که‌مێ له‌وه‌ی قایم هه‌ڵیده‌گرن.
۴۹ له‌دوای ئه‌مه ئه‌مجاره ساڵێکی وا دێ، بوٚ هه‌موٚکه‌س باران‌و ڕوه‌ک
مشه‌یه‌و له‌ودا مل له‌گوشین ده‌نین.
۵۰ شا گوتی: بوٚمی بهێنن. کاتێ ڕاسپارده‌که هات، گوتی: وه‌گه‌ڕێ لای
ئاغات‌و لێی پرسه، ئه‌وژنانه‌ی که ده‌ستی خوٚیانیان بڕی، نیازیان چبو؟
په‌روه‌رنده‌م له ده‌هوٚیان ئاگاداره.
۵۱ وتی: بوٚچی گه‌ره‌کتان‌بوٚ یوٚسف بوٚ خوٚو ده‌سته‌موٚکه‌ن؟ گوتیان: خوا
به‌وڕوٚژه‌نه‌کا، ئێمه کاری شوٚره‌ییمان لێ‌نه‌دیوه. ژنا عه‌زیز هه‌ڵیدایه:
ئێسته ڕاستی ئاشکرابوٚ؛ من ته‌ماحم ده‌و کردبوٚ؛ هه‌رچی ئه‌و گوتوٚیه
ڕاسته.
۵۲ [یوسف گوتی:] ئه‌مه‌ش بوٚیه‌بوٚ بزانێ، پاشه‌مله‌ش غه‌یانه‌تم پێ‌نه‌کردو
خودا ده‌هوٚی ده‌غه‌ڵبازان ناخاته‌ڕێ.

۴۶-له‌جه‌ر: لاواز، داڵگوٚشت. وشوٚ: گوڵی ده‌خلٚ. ۴۹-مشه: زوٚر، فره، زه‌حف، بوٚش.
۵۰-ده‌هوٚ: گزی‌و فێلٚ. ۵۲-پاشه‌مله: له پشته‌سه‌ر.

۞ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا رَحِمَ
رَبِّيٓۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٥٣ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي بِهِۦٓ أَسۡتَخۡلِصۡهُ
لِنَفۡسِيۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ ٥٤ قَالَ
ٱجۡعَلۡنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلۡأَرۡضِۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٞ ٥٥ وَكَذَٰلِكَ
مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَتَبَوَّأُ مِنۡهَا حَيۡثُ يَشَآءُۚ نُصِيبُ
بِرَحۡمَتِنَا مَن نَّشَآءُۖ وَلَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٥٦ وَلَأَجۡرُ
ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ٥٧ وَجَآءَ إِخۡوَةُ
يُوسُفَ فَدَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَعَرَفَهُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ ٥٨ وَلَمَّا
جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ قَالَ ٱئۡتُونِي بِأَخٖ لَّكُم مِّنۡ أَبِيكُمۡۚ أَلَا تَرَوۡنَ
أَنِّيٓ أُوفِي ٱلۡكَيۡلَ وَأَنَا۠ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ٥٩ فَإِن لَّمۡ تَأۡتُونِي بِهِۦ فَلَا
كَيۡلَ لَكُمۡ عِندِي وَلَا تَقۡرَبُونِ ٦٠ قَالُواْ سَنُرَٰوِدُ عَنۡهُ أَبَاهُ
وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ٦١ وَقَالَ لِفِتۡيَٰنِهِ ٱجۡعَلُواْ بِضَٰعَتَهُمۡ فِي رِحَالِهِمۡ
لَعَلَّهُمۡ يَعۡرِفُونَهَآ إِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ
٦٢ فَلَمَّا رَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيهِمۡ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مُنِعَ مِنَّا ٱلۡكَيۡلُ
فَأَرۡسِلۡ مَعَنَآ أَخَانَا نَكۡتَلۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٦٣

۵۳ منیش هەرگیز هیچ پاکانە بۆخۆم ناکەم. نەوس هەمۆخراپەیەک بەپیاو
دەکا؛ مەگین ئەوی پەروەرندەم بەزەیی پێدابێتەوە. پەروەرندەم
خەتابەخش و دلۆڤانە.
۵۴ شا گوتی: بیهێننە لای من، وادەکەم هەر سەر بەمن بێ. کاتێ دواندی،
گوتی: تۆ هەر لەمرۆکەوە لەلای ئێمە بەڕێزی و جێگای باوەڕی.
۵۵ گوتی: بمکە بەسەرکاری نەغدینەو بەروبوی وڵات؛ چاوەدێری لێدەکەم و
لێزانیشم.
۵۶ ئابەم جۆرە یۆسفمان لەم سەرزەمینە [بەڕێزەوە] جێکردەوە؛
[خۆش نشینێک بو] لە هەرجێ خۆی ویستبای لەوێ دەژیا. هەرکێ ئێمە
بمانەوێ بەربەزەییمانی دەخەین؛ پاداشی چاکەکارانیش ونداناکەین.
۵۷ خۆ دیارە پاداشی ئەولاش هێژاترە بۆ ئەوانەی باوەڕدارو خۆپارێزن.
۵۸ برایانی یۆسف هاتن؛ بۆ دیتنی وەژۆرکەوتن؛ ناسینیەوە؛ ئەوان ئەمیان
نەدەناسی.
۵۹ دوای ئەمە باری بارکردن، گوتی: ئێوە برایەکی باوکیتان هەس، بۆمی
بێرن؛ ئەی نەتاندی من خانەخوێی چاکم و پێوانەکەشم تەواوە؟
۶۰ ئەگەر ئەوم بۆنەهێنن، پێوانەو لەلای من نیەو لێشم نزیک مەکەونەوە.
۶۱ گوتیان: بەفێڵ ئەو لەبابی دەستێنینو بێ خەم بە ئەم کارەدەکەین.
۶۲ خولامانی خۆی تێگەیاند: ئەو دراڤەی کەداویانە، بیخەنە ناوبارەکانیان؛
شایەت ئەگەر گەڕانەوە ماڵی خۆیان، بیناسنەوە؛ بەشکۆ ئەمجارەش
بێنەوە.
۶۳ کە چۆنەوە لای باوەیان، گوتیان: باڤۆ! لەپێوانە بێ بەش کراین؛ سا تۆ
بران وێڕای ئێمە ڕەوانەکە؛ دەشپێوین و ئاگاداریشی لێدەکەین.

۶۲-دراڤ: دراو، پارە، پوڵ.

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنتُكُمْ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن
قَبْلُ فَٱللَّهُ خَيْرٌ حَـٰفِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا۟
مَتَـٰعَهُمْ وَجَدُوا۟ بِضَـٰعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا۟ يَـٰٓأَبَانَا
مَا نَبْغِى هَـٰذِهِۦ بِضَـٰعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ
أُرْسِلَهُۥ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ لَتَأْتُنَّنِى بِهِۦٓ إِلَّآ
أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّآ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ
﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَـٰبَنِىَّ لَا تَدْخُلُوا۟ مِنۢ بَابٍ وَٰحِدٍ وَٱدْخُلُوا۟ مِنْ أَبْوَٰبٍ
مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَآ أُغْنِى عَنكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا
لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا
دَخَلُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِى عَنْهُم
مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِى نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَىٰهَا وَإِنَّهُۥ
لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَـٰهُ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ
إِنِّىٓ أَنَا۠ أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

۶۴ گوتی: هەروەک جاری پێشوو براکەیم پێتان سپارد، ئەویش بسپێرم بە ئێوە؟ چاکتر پارێزەر خودایەو هەر خۆی لەهەموو دڵسۆزان دڵسۆزترە.

۶۵ کە بارەکانیان کردەوە، دراڤەکەیان دەسکەوتەوە کە بۆیان ناردرابۆوە. گوتیان: باڤۆ! چمان دەوی؟ ئەمە دەزمایەکەمانە کە بۆمان ناردراوتەوە. بژیوی خێزانمان دێنین؛ براکەشمان دەپارێزین؛ پێوانەی پشت وشترێکیش زیدە دێنین؛ ئەم پێوانەیە هندکە.

۶۶ گوتی: ڕەگەڵتانی ناخەم تا پەیمانم بەناوی خودا نەدەنێ، کە هەر دەبێ بۆم بیننەوە؛ مەگین گش درەتانێکۆ لێگیرابێ. کاتێ کە پەیمانیان دایە، گوتی: خودا لەم بنارە ئاگادارە.

۶۷ گوتی: ئەی فرزەندەکانم! لەیەک درگاوە مەچنەناو، لەدەروازەی جیاجیاوە بچنەژوور؛ ئەمن ناتوانم هیچ شتێک لە قەزای خوا لە ئێوە دوور بخەمەوە؛ فەرمان هەر بۆخودایەو بەس؛ خۆم هەر بەوی دەسپێرم‌و کەسانێکیش کە ئەو بەکارسازدەزانن، با خۆیان هەر بەو بسپێرن.

۶۸ کاتێ لەوجێی - کە بابیان ڕای سپاردبوون - چوونە ژوورێ، ئەم کارەیان هیچ شتێکی لەئەوان دوور نەخستەوە، تەنیا هەر بۆ نیازێک بوو کە لەدڵی یاقووبدابوو پێکی هێنا؛ ئەویش بۆخۆی لەوشتانەی کە فێرمان کرد زانایەک بوو؛ بەڵام زوربەی زۆری مەردم لێی نازانن.

۶۹ کاتێ لەماڵەکەی یووسف چوونە هوندور، براکەی خستە لای خۆی‌و گوتی: من برایەکەی تۆم؛ لەوەی کە ئەوان وایانکرد خەمگین مەبە.

۶۵- هندک: کەم، پێچەوانەی زیاد.　۶۶- بنار: گرم‌و قال، گفتوگۆ.

۶۹- هوندور: ئەندەرون، ژوورەوە.

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ فِى رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ
أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا ٱلْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَٰرِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟ وَأَقْبَلُوا۟
عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ نَفْقِدُ صُوَاعَ ٱلْمَلِكِ
وَلِمَن جَآءَ بِهِۦ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا۠ بِهِۦ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ
لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَٰرِقِينَ
﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ فَمَا جَزَٰٓؤُهُۥٓ إِن كُنتُمْ كَٰذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا۟ جَزَٰٓؤُهُۥ
مَن وُجِدَ فِى رَحْلِهِۦ فَهُوَ جَزَٰٓؤُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ أَخِيهِ ثُمَّ ٱسْتَخْرَجَهَا مِن
وِعَآءِ أَخِيهِ ۚ كَذَٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۖ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
فِى دِينِ ٱلْمَلِكِ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ
وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ ۞ قَالُوٓا۟ إِن يَسْرِقْ
فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُۥ مِن قَبْلُ ۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِى نَفْسِهِۦ
وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ أَنتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۖ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْعَزِيزُ إِنَّ لَهُۥٓ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا
فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُۥٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

۷۰ گاڤا باری بۆبارکردن؛ زەرکا ئاوێی خستە دورباری براکەی؛ پاشان
جارچیک جارِی راهێشت: کاروانینە! ئێوە دزیتان کردوە.
۷۱ رۆیان تێکردن و گوتیان: ئێوە چیتان لێ‌گوم بوە؟
۷۲ گوتیان: شەربەی ئاوی شامان لێ‌گوم‌بوەو هەرکەسێ بی‌هێنێتەوە،
بارەحوشترێکی هەیە؛ منیش دەستەبەری دەبم.
۷۳ گوتیان: سوێندەکە بەخودا - خۆو دەزانن - ئێمە بۆیە نەهاتگین لەم
هەردە بەدفەڕی کەین و دزی لەمە ڕوی‌نەداوە.
۷۴ گوتیان: ئەگەر درۆو لەسەر سوُرەوەبوُ، سزاو چیە؟
۷۵ وتیان: هەرکێ لەباریدا پەیداکرا، هەر بۆخۆی سزای خۆیەتی؛ کە
سزادانی ناهەقان هەر ئەمەیە.
۷۶ ئەوسا پێش باری براکەی باری ئەوانی پشکنی؛ پاشان لەباری براکەی
هێنایەدەر. ئاوا فێڵمان بۆیوُسف کرد. لەیاسای ئەو پاشایەدا نەدەبوایە
براکەی گل بدرایەوە؛ مەگین خودا وا حەزبکا. هەرکەسێکی ئێمە
حەزکەین پلەپلە بالای دەبەین. لەبان هەموُزانایێ زاناترێک هەس.
۷۷ گوتیان: ئەگەر ئەو ئێستاکە دزی دەکا، لەپێشوُشدا برایەکی ئەو دزی کرد.
یوُسف ئەمەی دەدڵ گرت و لەوانی ئاشکرانەکرد. گوتی: حاڵی ئێوە لەوان
خراترە؛ ئەوباسەش کە ئێوە دەیکەن، خوا لەنگۆی چاتر دەزانێ.
۷۸ وتیان: ئەی عەزیز! باوکێکی زورهانی هەس؛ لەجێگەی ئەو یەکێ لەئێمە
گل دەوە؛ تۆ دەبینین لەڕێزەی خێرەومەندانی.

۷۰-**گاڤا:** کاتێک. **زەرکا:** ئاوخۆری، لیوان. **دورِ:** ناوەند، نێوەڕاست.
۷۲-**دەستەبەر:** زامن. ۷۴-**سوُربوُنەوە:** روُن بوُنەوە.

قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ أَن نَّأۡخُذَ إِلَّا مَن وَجَدۡنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ إِنَّآ
إِذٗا لَّظَٰلِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ مِنۡهُ خَلَصُواْ نَجِيّٗاۖ
قَالَ كَبِيرُهُمۡ أَلَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ أَبَاكُمۡ قَدۡ أَخَذَ عَلَيۡكُم
مَّوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَمِن قَبۡلُ مَا فَرَّطتُمۡ فِي يُوسُفَۖ فَلَنۡ أَبۡرَحَ
ٱلۡأَرۡضَ حَتَّىٰ يَأۡذَنَ لِيٓ أَبِيٓ أَوۡ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ لِيۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ
﴿٨٠﴾ ٱرۡجِعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيكُمۡ فَقُولُواْ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّ ٱبۡنَكَ سَرَقَ
وَمَا شَهِدۡنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمۡنَا وَمَا كُنَّا لِلۡغَيۡبِ حَٰفِظِينَ
﴿٨١﴾ وَسۡـَٔلِ ٱلۡقَرۡيَةَ ٱلَّتِي كُنَّا فِيهَا وَٱلۡعِيرَ ٱلَّتِيٓ أَقۡبَلۡنَا فِيهَاۖ
وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ أَنفُسُكُمۡ أَمۡرٗاۖ
فَصَبۡرٞ جَمِيلٌۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَنِي بِهِمۡ جَمِيعًاۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ
يُوسُفَ وَٱبۡيَضَّتۡ عَيۡنَاهُ مِنَ ٱلۡحُزۡنِ فَهُوَ كَظِيمٞ ﴿٨٤﴾
قَالُواْ تَٱللَّهِ تَفۡتَؤُاْ تَذۡكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا
أَوۡ تَكُونَ مِنَ ٱلۡهَٰلِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَشۡكُواْ بَثِّي
وَحُزۡنِيٓ إِلَى ٱللَّهِ وَأَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٨٦﴾

٧٩ گوتی: ئەی پەنابەخودا ئەگەر ئێمە غەیرەز کەسێ کاڵای خۆمان لەلای
ئەو دۆزیوەتەوە، گل دەینەوە. گەر وەبکەین، ئەوسا لەناهەقکارانین.
٨٠ کاتێ کە لێی ناهومێدبوُن، بۆسرتە چۆنە کەنارێک. گەورەکەیان هەڵیدایە:
بۆ ئێوە نەتانزانیوە کە باوکتان پەیمانێکی بەناوی خودا لێ‌ساندن؛
لەوەپێشیش خراپەو لەڕادەبەدەر دەربارەی یوُسف کردوە؟ سا لەم
هەردە دەرناکەوم هەتا بابم ئیزنم دەدا، یان خوا بڕیارم بۆدەدا؛ ئەو
خۆی چاکتر لەهەرکەسێ پێ‌ڕادەگا.
٨١ ئێوە بچنەوە لای بابتان؛ بێژن: بابۆ! کوڕەکەت دزی کردوە؛ شایەتیشمان
نەدا مەگەر لەسەر ئەوەی کە زانیمان؛ ئاگاشمان لەنەدیار نەبوُ.
٨٢ لەمەردمی ئەوشارە کە ئێمەی لێ‌بوُین لەوکاروانەش کە دەگەڵیان
هاتینەوە، پرسیاربکە؛ ئێمە بێسۆ ڕاست دەبێژین.
٨٣ گوتی: نەخێر، هەوای دڵتان کارەکەی لەبەرخەملاندوُن. [دیسانەکە]
خۆڕاگری بێ ناشکوری؛ ئەوە خوایە بەشکۆ گشتیان بهێنێتەوە بۆلای
من. خودا بۆخۆی ئاگادارو لەکارزانە.
٨٤ ئیتر ڕوی لەوان وەرگێڕاو گوتی: ئەی داخم بۆ یوُسف و لەسوێیانی تانە
پەڕیە سەرچاوانی و هەروا پیشی دەخواردەوە.
٨٥ گوتیان: بەخودا سوێندەکە، تۆ قەت یوُسف لەبیرناکەی؛ لەوانەیە
نەخۆشت خا یان بتکوژێ.
٨٦ گوتی: گازندەو دڵمەندیم هەر بۆخودا ئەدرکێنم و من لەخواوە گەلێ
شتی‌وا دەزانم کە ئێوە لێی ئاگادارنین.

٨٤- سوێ: داخ و عەزرەت. ٨٦- گازندە: شکایەت. دڵمەندی: خەم و کەسەر.

يَٰبَنِيَّ ٱذۡهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ
مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ
٨٧ فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَيۡهِ قَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهۡلَنَا ٱلضُّرُّ
وَجِئۡنَا بِبِضَٰعَةٖ مُّزۡجَىٰةٖ فَأَوۡفِ لَنَا ٱلۡكَيۡلَ وَتَصَدَّقۡ عَلَيۡنَآۖ
إِنَّ ٱللَّهَ يَجۡزِي ٱلۡمُتَصَدِّقِينَ ٨٨ قَالَ هَلۡ عَلِمۡتُم مَّا فَعَلۡتُم
بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذۡ أَنتُمۡ جَٰهِلُونَ ٨٩ قَالُوٓاْ أَءِنَّكَ
لَأَنتَ يُوسُفُۖ قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ وَهَٰذَآ أَخِيۖ قَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ
عَلَيۡنَآۖ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصۡبِرۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٩٠ قَالُواْ تَٱللَّهِ لَقَدۡ ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا
وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ ٩١ قَالَ لَا تَثۡرِيبَ عَلَيۡكُمُ
ٱلۡيَوۡمَۖ يَغۡفِرُ ٱللَّهُ لَكُمۡۖ وَهُوَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ٩٢
ٱذۡهَبُواْ بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلۡقُوهُ عَلَىٰ وَجۡهِ أَبِي يَأۡتِ بَصِيرٗا
وَأۡتُونِي بِأَهۡلِكُمۡ أَجۡمَعِينَ ٩٣ وَلَمَّا فَصَلَتِ
ٱلۡعِيرُ قَالَ أَبُوهُمۡ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَۖ لَوۡلَآ أَن
تُفَنِّدُونِ ٩٤ قَالُواْ تَٱللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَٰلِكَ ٱلۡقَدِيمِ ٩٥

٨٧ ڕۆڵه‌کانم! بڕۆن، به‌ڵکه سۆراغێکی یوسف و براکه‌ی بکه‌ن؛ ناهومێدیش مه‌بن له به‌زه‌یی خودا؛ هه‌ر ئه‌وانه‌ی خوانه‌ناسن، له‌به‌زه‌ی خوا ناهومێدن.

٨٨ له‌دوای ئه‌وه‌ی گه‌یشتنه‌لای، گوتیان: ئه‌ی عه‌زیزا! هه‌م خۆمان هه‌م خێزانمان له بێ‌بژیوی که‌له‌لاین؛ که‌مێکمان دراو هێناوه، بیکه سه‌ده‌قه‌ی سه‌ری خۆت، پێوانه‌ی ته‌واومان ده‌یه؛ خوا پاداشی خێره‌ومه‌ندان له‌بیرناکا.

٨٩ گوتی: ئاخۆ پێوزانیوه چیتان به سه‌ر یوسف و براکه‌ی هێنا؟ ئێوه به‌ڕاستی نه‌زان بوٚن.

٩٠ گوتیان: ئا توخوا به‌ڕاسته! یوسف خۆتی؟ وتی: به‌ڵێ، خۆم یوسفم و براکه‌شم ئه‌وه‌تانێ. خودا به‌رمنه‌تی کردین؛ چونکوٚ هه‌رکێ خۆ پارێزو خۆڕاگربێ، دیاره خودا پاداشی ئاکارپه‌سندان ونداناکا.

٩١ گوتیان: وه‌خودا سوێنده‌که، خوا تۆی - به‌رانبه‌ر به‌ئیمه - سه‌ر خستوٚه‌و ئێمه له‌خه‌تاکاران بوٚین.

٩٢ گوتی: ئه‌مڕۆ گازنده‌و له‌سه‌ر نه‌ماوه؛ خودا خه‌تاتان ده‌پۆشێ و هه‌ر خۆی له‌گش به به‌زه‌ییه‌ک دڵسۆزتره.

٩٣ ئه‌م کراسه‌ی من به‌رنه‌وه، بیخه‌نه‌سه‌ر دیمی بابه‌م؛ چاوه‌کانی چاده‌بنه‌وه. هه‌موٚ که‌س و کارێکیشتانم بۆبێنن.

٩٤ وه‌ختێ کاروان ڕه‌وانه‌بوٚ، بابیان گوتی: ئه‌گه‌ر نه‌یژن هاته‌ران پاته‌رانی وت، من بۆنی یوسفم بۆدێ.

٩٥ گوتیان: به‌خوا، تۆ هه‌ر له‌سه‌ر ڕێ نه‌زانینی پێشوٚتی.

٩٣- دیم: ده‌م و چاو، ڕوخسار. ٩٤- هاته‌ران: قسه‌په‌ڕاندن. پاته‌ران: وڕاوه.
هاته‌ران پاته‌ران: قسه‌ی بێ ماناو هیچ و پوچ، هه‌ڵیت و په‌ڵیت.

فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلْبَشِيرُ أَلْقَىٰهُ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ فَٱرْتَدَّ بَصِيرًا ۖ قَالَ
أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟
يَـٰٓأَبَانَا ٱسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَآ إِنَّا كُنَّا خَـٰطِـِٔينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ
أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا
دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ٱدْخُلُوا۟ مِصْرَ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى ٱلْعَرْشِ وَخَرُّوا۟
لَهُۥ سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَـٰٓأَبَتِ هَـٰذَا تَأْوِيلُ رُءْيَـٰىَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا
رَبِّى حَقًّا ۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِىٓ إِذْ أَخْرَجَنِى مِنَ ٱلسِّجْنِ وَجَآءَ بِكُم
مِّنَ ٱلْبَدْوِ مِنۢ بَعْدِ أَن نَّزَغَ ٱلشَّيْطَـٰنُ بَيْنِى وَبَيْنَ إِخْوَتِىٓ ۚ إِنَّ
رَبِّى لَطِيفٌ لِّمَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ ۞ رَبِّ
قَدْ ءَاتَيْتَنِى مِنَ ٱلْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِى مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ ۚ فَاطِرَ
ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَنتَ وَلِىِّۦ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ تَوَفَّنِى
مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ
نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۖ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوٓا۟ أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ
﴿١٠٢﴾ وَمَآ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

٩٦ کەمزگێنیدەر هاتەبەر، هاویتیە سەر دەموچاوی؛ چاوەکانی چاک بۆنەوە. گوتی: من نەواتم پێتان، ئەوی من لەخوای دەزانم، لەزانستی ئێوە دوٚرە؟

٩٧ وتیان: باقۆ! ئێمە لەرێ لامانداوە، لەپەروەرێنت داواکە لێمان خۆش بێ.

٩٨ گوتی: هەر زۆ داوا لەپەروەرێنی خۆم دەکەم کە عافۆتان بکاو هەر خۆی لەگوناه دەبوٚرێ و دلۆڤانە.

٩٩ وەختێ گەهانە جەم یوٚسف، داک و بابی بردە نک خۆو گوتی: ئێوە وەرنەمیسرو - خودا یاربێ - هیچ نارەحەتیو توٚش نابێ.

١٠٠ دایو بابی وەبان تەختەوە نیشاندو هەموٚیان کرنوٚشیان بۆ کرد. گوتی: باقۆ! ئەمە خەونەکەی پێشوٚمە؛ پەروەرێنم ئاکامەکەی وەدیهێناو لەپاش ئەوەی شەیتان لە نێوانی من و براکانم بەدفەڕی کرد، زۆر چاکەی دەربارەکردوٚم؛ لەزیندانی دەرهێنام و هنگۆشی لەو سارایەوە هاوردەوە. پەروەرێنم، بۆ هەرکەسێکی خۆی حەزکا دڵاوایەو بۆخۆی زانای لەکارزانە.

١٠١ ئەی خودانم! لەم وڵاتە تۆ دەستەڵاتت پێداوم و فێرت کردم چلۆن خەونان لێکدەمەوە. وەدیهێنی ئاسمانەکان و زەمینێ! هەر تۆی لەدنیاو لە قیامەت گەورەی منی. لەسەر بڕوای تەواو بەخۆت، بممرێنەو بمگەێنەوە بە پیاوچاکان.

١٠٢ ئەمانە ئەو دەنگ و باسانەی نادیارن کە بەتۆی ڕادەگەیێنین؛ ئەوسا ئەوان کاکەوبرالەی خۆیان کرد فێڵێ بکەن، تۆ هەر ئاگاشت لێ نەبوە.

١٠٣ هەر چەندە زۆریش پاپابی، ئەم مەردمە زوربەیان بڕوا ناهێنن.

٩٩- گەهانە: گەیشتنە. جەم: لا، نک. ١٠٠- هنگۆشی: ئێوەشی. ١٠٢- کاکەوبرالە: راوێژو ڕێکەوتن بەنهێنی بۆمەبەستێکی ناپەسند. ١٠٣- پاپا: زۆر بەتاسەو داواکار.

وَمَا تَسۡـَٔلُهُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ١٠٤
وَكَأَيِّن مِّنۡ ءَايَةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ يَمُرُّونَ عَلَيۡهَا
وَهُمۡ عَنۡهَا مُعۡرِضُونَ ١٠٥ وَمَا يُؤۡمِنُ أَكۡثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا
وَهُم مُّشۡرِكُونَ ١٠٦ أَفَأَمِنُوٓاْ أَن تَأۡتِيَهُمۡ غَٰشِيَةٞ مِّنۡ عَذَابِ ٱللَّهِ
أَوۡ تَأۡتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ١٠٧ قُلۡ هَٰذِهِۦ
سَبِيلِيٓ أَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِيۖ وَسُبۡحَٰنَ
ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٠٨ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ
إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِم مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡقُرَىٰٓۗ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۗ
وَلَدَارُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٠٩ حَتَّىٰٓ
إِذَا ٱسۡتَيۡـَٔسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ كُذِبُواْ جَآءَهُمۡ
نَصۡرُنَا فَنُجِّيَ مَن نَّشَآءُۖ وَلَا يُرَدُّ بَأۡسُنَا عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ
١١٠ لَقَدۡ كَانَ فِي قَصَصِهِمۡ عِبۡرَةٞ لِّأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِۗ مَا كَانَ
حَدِيثٗا يُفۡتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصۡدِيقَ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ
وَتَفۡصِيلَ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ١١١

۱۰۲ خۆ تۆ هه‌رگیز [بۆ ئه‌م کاره] پاداشێکت له‌وان ناوێ‌و ئه‌مه ته‌نیا په‌ندێکه بۆ خه‌ڵکی دنیا.

۱۰۵ چه‌نده زه‌حفن نیشانه‌گه‌ل له‌عاسمانان‌و زه‌میندا؛ به‌لایاندا ڕاده‌برن‌و گوێی پێ‌ناده‌ن.

۱۰۶ به‌شی زۆریان بڕوا به‌خوا ناهێنن‌و هه‌ر گه‌ره‌کیانه شه‌ریکی بۆوه‌دۆزن.

۱۰۷ ئاخۆ ئه‌وان ئارخه‌یانن که جه‌زره‌به‌ی داپۆشه‌ری خوایان بۆنای؟ یان گوزوگوممه‌ت سه‌لایان لێ‌ڕانابێ؛ که هه‌ر هه‌ستیشی پێ‌نه‌که‌ن؟

۱۰۸ بێژه: ئه‌مه ڕێگای منه؛ هه‌م خۆم‌و هه‌م ئه‌و که‌سانه‌ش شوێنم که‌فتوون - به به‌ڵگه‌وه - بۆ خواناسی، گاسی ده‌که‌م. خواش هه‌میشه پاکه‌و تاکه‌و له‌وانه‌نیم که شه‌ریکی بۆ په‌یداکه‌م.

۱۰۹ پێشتر له تۆش، هه‌ر پیاوانێ له‌خه‌ڵکی باژێڕه‌کانمان - له‌لایه‌ن خۆمان - تێگه‌یاند. بۆچی نه‌چوون له‌م زه‌مینه گه‌شتێ بکه‌ن، تا ببینن چاره‌نووسی پێشینه‌کانیان چۆن بوگه؟ بۆ ئه‌وانه‌ی خودێ ترسن، ماڵی ئه‌و دنیا خاستره. ده‌ی‌سا بۆچه هه‌ر تێ‌ناگه‌ن؟

۱۱۰ تا ئه‌وسا که پێغه‌مبه‌ران ناهومێد بوون، مه‌ردمیش وایان‌ده‌زانی که درۆیان ده‌گه‌ڵ کردوون؛ یارمه‌تی ئێمه‌یان بۆهات. ئه‌وانه‌ش واحه‌زمان کرد، ڕزگار کران‌و توندوتیژیشمان له هه‌مبه‌ر تاوانباران ناوه‌گه‌ڕێ.

۱۱۱ له سه‌رگوروشته‌ی ئه‌مانه، په‌ند هه‌یه بۆ به‌ئاوه‌زان. واته‌یکی هه‌ڵبه‌سته نیه؛ به‌ڵکو [ڕاسته] باوه‌ڕده‌کا به‌وه‌ی له‌به‌رده‌ستیدایه‌و شی‌که‌ره‌وه‌ی هه‌مۆشته‌و ڕێ شانده‌ره‌و به‌زه‌ییه بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی به‌باوه‌ڕن.

۱۰۵- **زه‌حف:** فره، زۆر ۱۰۷- **گوز و گوممه‌ت:** له‌پڕونه‌کاو. **ئارخه‌یان:** خاترجه‌م، بێ ترس‌و دودڵی. ۱۰۸- **گاسی کردن:** بانگ کردن. ۱۰۹- «**پێشتر له تۆش...**» وه‌رامه بۆ ئایه‌تی ۲۴، سوره‌ی موئمینوون، (سه‌فحه‌ی ۳۴۳) «**که‌ششاف**» ۱۱۰- **ناوه‌گه‌ڕێ:** ناگه‌ڕێته‌وه.

سورة الرعد

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِۗ وَٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ ٱلۡحَقُّ
وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤۡمِنُونَ ١ ٱللَّهُ ٱلَّذِي رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيۡرِ
عَمَدٖ تَرَوۡنَهَاۖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ
يَجۡرِي لِأَجَلٖ مُّسَمّٗىۚ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَ يُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُم بِلِقَآءِ
رَبِّكُمۡ تُوقِنُونَ ٢ وَهُوَ ٱلَّذِي مَدَّ ٱلۡأَرۡضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ
وَأَنۡهَٰرٗاۖ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ جَعَلَ فِيهَا زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِۖ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ
ٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٣ وَفِي ٱلۡأَرۡضِ
قِطَعٞ مُّتَجَٰوِرَٰتٞ وَجَنَّٰتٞ مِّنۡ أَعۡنَٰبٖ وَزَرۡعٞ وَنَخِيلٞ صِنۡوَانٞ
وَغَيۡرُ صِنۡوَانٖ يُسۡقَىٰ بِمَآءٖ وَٰحِدٖ وَنُفَضِّلُ بَعۡضَهَا عَلَىٰ بَعۡضٖ
فِي ٱلۡأُكُلِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ٤
۞ وَإِن تَعۡجَبۡ فَعَجَبٞ قَوۡلُهُمۡ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِي خَلۡقٖ
جَدِيدٍۗ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَغۡلَٰلُ
فِيٓ أَعۡنَاقِهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٥

رەعد

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

٤٣ ئایەت

١ ئەلیف، لام، میم، ڕا. ئەمانە چەندنیشانێکی ئەم کتێبەن. ئەوەی لە پەروەرێنتەوە بۆتۆ هاتۆتەخوارەوە، دیارە ڕاستە؛ بەڵام زوربەی ئەم مەردمە بڕواناکەن.

٢ خوداییکە ئاسمانەکانی بەرزۆکرد، بێ هەستوندەک، کە لێودیارن؛ جا ئەوساکە نیشتە سەرتەخت. خۆرو هەیڤیشی خستەکار؛ هەریەکەیان بۆماوەیەکی دیارکراو دێن و دەچن. خۆی بەکاروبار ڕادەگاو نیشانان شی دەکاتەوە؛ بەشکۆ ئێوە لەدیداری پەروەرندەۆ بێگومان بن.

٣ هەر ئەمیشە ئەم زەمینەی ڕاخستوەو گەلێ کێوات و ڕوباری لێ ئافراندو ئەوگش بەروبۆەزۆرەشی - کە هەمۆی کردۆنە جۆتە - لە وێدا بەدی هێناوە؛ شەو بەسەرڕۆژ هەڵدەکێشێ. ئەمانە گشتی نیشانەن بۆئەوانەی ڕادەمێنن.

٤ لەم هەردەدا گەلێک پارچە بەپەنا یەکتری یەوە هەن. هەروەها باغاتی رەزو زەوی و زارو دارەخورمای لفی یەکترو لێک جودا؛ گش لەیەک ئاو پاراودەبن؛ [بەڵام] تام و چێژەی بڕێکیان بەرانبەربە بڕێکی تر وەسەردەخەین.

٥ ئەگەر تۆ سەیردەمێنی، سەیر وا لەقسەکانیاندا کە دەبێژن: ئاخۆ ئەگەر دەبینە ئاخ، سەرلەنوێ سازدەکرێینەوە؟ ئائەمانەن لەپەروەرندەکەی خۆیان حاشادەکەن؛ ئەوانە تۆقی ئاسنیان لەملدایەو ئەوانە یاری ئاگرن و تاهەتایەی تێدادەبن.

٣-ڕامان: بیرکردنەوە. ٤-پارچە: پاژ، لەت. ٥-ئاخ: خاک.

وَيَسۡتَعۡجِلُونَكَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ ٱلۡحَسَنَةِ وَقَدۡ خَلَتۡ مِن
قَبۡلِهِمُ ٱلۡمَثُلَٰتُۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغۡفِرَةٖ لِّلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلۡمِهِمۡۖ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَآ
أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦٓۗ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرٞۖ وَلِكُلِّ قَوۡمٍ هَادٍ
﴿٧﴾ ٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تَحۡمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ وَمَا تَغِيضُ ٱلۡأَرۡحَامُ
وَمَا تَزۡدَادُۖ وَكُلُّ شَيۡءٍ عِندَهُۥ بِمِقۡدَارٍ ﴿٨﴾ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ
وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلۡكَبِيرُ ٱلۡمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَآءٞ مِّنكُم مَّنۡ أَسَرَّ
ٱلۡقَوۡلَ وَمَن جَهَرَ بِهِۦ وَمَنۡ هُوَ مُسۡتَخۡفِۭ بِٱلَّيۡلِ وَسَارِبُۢ
بِٱلنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُۥ مُعَقِّبَٰتٞ مِّنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦ يَحۡفَظُونَهُۥ
مِنۡ أَمۡرِ ٱللَّهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوۡمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡۗ
وَإِذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ سُوٓءٗا فَلَا مَرَدَّ لَهُۥۚ وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن
وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ ٱلَّذِي يُرِيكُمُ ٱلۡبَرۡقَ خَوۡفٗا وَطَمَعٗا
وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ ٱلثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعۡدُ بِحَمۡدِهِۦ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ مِنۡ خِيفَتِهِۦ وَيُرۡسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
مَن يَشَآءُ وَهُمۡ يُجَٰدِلُونَ فِي ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلۡمِحَالِ ﴿١٣﴾

۶ بەرلەوە چاکەو پاداشت لێ بخوازن، بەهەڵپەولەز، ئازارت لێ داوادەکەن. بەرلەوانیش زۆری وا بوُن توُشی جەزرەبە کراون؛ گەرچی مەردم ستەمکاربن پەروەرندەت بەخشندەیەو لە تۆڵەشدا توندوتیژە.

۷ خودانەناسەکان ئێژن: ئەدی بۆچی لەپەروەرندەی خۆیەوە بەڵگەیەکی پتەوی بۆنەهاتگە؟ تۆ هەر تەنیا ترسێنەرێکی و هیچی‌تر؛ بۆ هەرگەلێک لەگەلانیش ئەشێ ڕێشاندەرێک هەبێ.

۸ لە تۆلی هەرمێچکەیەکدا هەرچی هەیە خوا دەیزانێ و دەزانێ چی دێتەسەرێ و چیشی لێ‌کەم دەبێتەوە. هەمۆشتێک لەلای ئەو ئەندازەی هەیە.

۹ لەنەدیاران و لەدیاران ئاگادارەو جێ‌بەرزی هەرەمەزنە.

۱۰ هەرکێ لەنگۆ پەنامەکی قسەبکاو دەنگ هەڵبڕێ، یان لەشەودا خۆ پەناداو لەناو ڕۆژی ئاشکرادا بێت‌وبچێ، لای ئەم گشتی وەکۆیەکە.

۱۱ لە پێشیەوەو لەدوایەوە، فریە پەیجۆری وای هەیە کە بەپێی فەرمانی خودا دەیپارێزن. خوا لە هیچ گەلێک ناگۆڕێ، تا ئەوان دڵیان نەگۆڕن. ئەگەر خودا گەرەکی بێ تیرەیەک توُشی بەلابن، هیچ لەمپەری نایەتەبەرو خواش نەبێ، هیچ‌کەس دۆستایەتیان ناکا.

۱۲ هەر خۆیەتی - بۆ ترسان و تەماداری - بروسکەتان بەرچاودێنێ و هەوری پڕ دادەوەستێنێ.

۱۳ هەورەکان و فرشتەکان - لەسامی ئەم - هەمیشە هەر پەسن دەدەن. هەورەتریشقەش دەنێرێ، کێ حەزبکا توُشی دەکا؛ کەچی ئەوان لەمەڕ خودا کێشەیانەو خوا لە جزیادانا گەلێ توندوتیژە.

٨- **تۆل:** یزدان. **مێچکە:** مێوینە. ١٠- **پەنامەکی:** بەنهێنی، بەدزیەوە. ١١- **لەمپەر:** بەرگر، مانیع. ١٣- «**مِحال**» بە«فێڵەزانی»ش مانای لێدراوەتەوە.

لَهُۥ دَعۡوَةُ ٱلۡحَقِّۖ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيۡءٍ إِلَّا
كَبَٰسِطِ كَفَّيۡهِ إِلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَٰلِغِهِۦۚ وَمَا دُعَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ
إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ ١٤ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ طَوۡعٗا
وَكَرۡهٗا وَظِلَٰلُهُم بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ۩ ١٥ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ قُلِ ٱللَّهُۚ قُلۡ أَفَٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ لَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ
نَفۡعٗا وَلَا ضَرّٗاۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ أَمۡ هَلۡ تَسۡتَوِي
ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُۗ أَمۡ جَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُواْ كَخَلۡقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ ٱلۡخَلۡقُ
عَلَيۡهِمۡۚ قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّٰرُ ١٦ أَنزَلَ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَالَتۡ أَوۡدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ زَبَدٗا رَّابِيٗاۚ
وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ ٱبۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ أَوۡ مَتَٰعٖ زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥۚ كَذَٰلِكَ
يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ وَٱلۡبَٰطِلَۚ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗۖ وَأَمَّا مَا
يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمۡكُثُ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَالَ ١٧
لِلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِرَبِّهِمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُۥ
لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡحِسَابِ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٨

١٤ نزای هەقیش هەر بۆ ئەوە [تەنها هاوار لەخوابکەن]. ئەوکەسانەی کاسی غەیرەز خودا دەکەن، کەسیان بەدەنگەوەنایە. وەک کەسی وان کە هەر لە دۆر دەستی بۆ ئاو ڕابدێریّ و حەزبکا بێتەدەمیەوەو ناشیگاتێ. نزای خودانەناسەکان گش پۆچەو بەفیڕۆدەچێ.

١٥ هەرچیەک هەیە لەنێوانی ئەم عاسمانانەو زەوینە - خوانەخوایی - خۆیان و سێبەرەکانیان هەمۆبەیانی و ئێواران، گشتیان سوژدە بۆخوادەبەن.

١٦ بێژە: کێیە ڕاهێنەری ئەم عاسمانان و زەوینە؟ بێژە: خودا. بێژە: ئاخۆ گەورەگەلێکتان بۆ خۆتان نەقاندوە، کە قازانج و زیانی خۆشیان بەدەس نیە؟ بێژە: ئاخۆ کوێرو بینا بەرانبەرن؟ یاخۆ تاریکی و ڕۆناکی سەربەسەرن؟ یان ئەوانە شتی وایان بەشەریکی خوا داناوە کە وەکۆ ئەو چێکراویان چێ کردوەو، وەک ئەوەیە کە خودا دروستی دەکاو تیا سەریان لێ شێواوە؟ بێژە: هەرشتێکی هەیە، گشتی دەسکاری خودایەو هەر ئەمیش تاک و تەنیایەو بەسەر هەمۆشتدا زاڵە.

١٧ لەوحەوایە ئاوێکی دارژاندوە، پڕاوپڕی بارستایی نەوالان دێ؛ لەهی کەفێکی بڵندی هاتەسەر، هەر وەک ئەوکەفەی بەهۆی ئاگردەماندنێ، دێتەسەر کەرستەی خشڵ و ئەسپابی تر. ئا بەم تەرزە خوداش باسی ڕاست و دەغەڵ دەخاتەڕۆ. جا کەفەکە لەناو دەچێ و هەر ئەوشتەی کە بۆ مەردم بەهرەی هەس دەمێنێتەوە. خودا ئاوا نمۆنە دەهێنێتەوە.

١٨ ئەو کەسانەی بەدەنگی خوداوە هاتۆن، چاکەیان دەربارەدەکرێ. ئەو کەسانەش کە بەدەنگیەوە نەهاتۆن، ئەگەر هەرچی لەم هەردەدا هی ئەوان بێ و هێندەی دیش و لەباتی خۆیانی بدەن، زۆر بەسەختی دەکەونە بەر پرسینەوەو هەر جەهەندەمیان جێگایە؛ کە خراپترین ئەنوایە.

١٦- قاندن: کۆڵین، کەندن، هەڵکەندن. ١٧- نەواڵ: دەرە، دۆڵ. لەهی: لافاو.

۞ أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰٓ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلْمِيثَٰقَ
﴿٢٠﴾ وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ
بِٱلْحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا
وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَدْخُلُونَ
عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَٰمٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ ۚ فَنِعْمَ عُقْبَى ٱلدَّارِ
﴿٢٤﴾ وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ
أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱللَّعْنَةُ
وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ وَفَرِحُوا۟
بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا مَتَٰعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُولُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۗ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ
مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَتَطْمَئِنُّ
قُلُوبُهُم بِذِكْرِ ٱللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

١٩ ئاخۆ كه‌سێ بڕوای وابێ ئه‌وه‌ی له‌ په‌روه‌رێنته‌وه‌ بۆ تۆ هاتۆته‌ خواره‌وه‌ هه‌مۆ ڕاسته‌، وه‌ک ئه‌وه‌یه‌ که‌ له‌م باره‌ کوت‌وکوێره‌؟ ئه‌م ڕامانه‌ هه‌ر بۆ خاوه‌ن ئاوه‌زانه‌.

٢٠ ئه‌و كه‌سانه‌ی په‌یمانی خوا پێک دێنن‌و تازه‌ لێی پاشگه‌زتابنه‌وه‌؛

٢١ ئه‌و كه‌سانه‌ش که‌ هه‌ودای نێوانی خۆیان ده‌گه‌ڵ خودا - وه‌ک خودا فه‌رمانی داوه‌ - قوت ناکه‌ن‌و له‌په‌روه‌رێنیان ده‌ترسن‌و له‌ حیساب کێشانی دژوار نیگه‌رانن؛

٢٢ ئه‌وکه‌سانه‌ش که‌ له‌ڕاهی ڕه‌زای خودا خۆیان گرت‌و- به‌نهێنی‌و به‌ ئاشکرا- له‌وبه‌شه‌ی ئێمه‌ پێمان دان، خێرده‌که‌ن‌و به‌چاکه‌ خراپه‌کانیان ده‌شۆنه‌وه‌؛ دواڕۆژی خۆش بۆ ئه‌وانه‌.

٢٣ خۆیان‌و باب‌و کاڵیان‌و ژنه‌کان‌و تۆره‌مه‌شیان - ئه‌وانه‌ی خوداپه‌سند بن - له‌باغاتی دور له‌نه‌مان، ده‌چنه‌ژۆرو فرشته‌ له‌هه‌مۆلاوه‌ ده‌چنه‌لایان.

٢٤ هه‌ر له‌سای هێمنیدابن، چونکه‌ ئێوه‌ خۆڕاگربۆن؛ پیرۆزتان بێ دواڕۆژی ڕۆن.

٢٥ ئه‌و که‌سانه‌ که‌ په‌یمانیان دا به‌خوداو له‌پاشان پاشگه‌زبۆنه‌وه‌و هه‌ودای نێوان خۆو خودانی خۆیان پساند - که‌ خۆی فه‌رمانی پێدابۆن نه‌ی‌پسێنن - و له‌ هه‌ردا به‌دفه‌ڕی ده‌که‌ن، له‌به‌هره‌ی خودا بێ‌به‌شن‌و دواڕۆژی دژواریان هه‌یه‌.

٢٦ هه‌ر خودایه‌- چ زۆر چ که‌م - به‌هه‌رکه‌سێ خۆی حه‌زبکا، ڕۆزی ده‌دا. ئه‌وان به‌ژینی سه‌ردنیا دڵیان خۆشه‌؛ ژینی دنیاش له‌چاو ژیانی ئه‌ودنیا ڕابواردنێکی هندکه‌.

٢٧ ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، ئێژن: بۆچه‌ به‌ڵگه‌یه‌کی له‌خواوه‌ بۆنه‌هاتگه‌؟ بێژه‌: خودا هه‌ر که‌سێکی خۆی حه‌زبکا گومڕای ئه‌کاو هه‌رکه‌سێکیش به‌ره‌و ئه‌و بگه‌ڕێته‌وه‌، شاره‌زای ڕاسته‌ڕێی ده‌کا.

٢٨ ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ باوه‌ڕیان به‌ خوا هه‌یه‌و به‌یادی خوا دڵیان ئارام ده‌بێته‌وه‌، باش بزانن که‌ یادی خوا ئۆقره‌و ئارامی دڵانه‌.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ
مَـَٔابٍ ﴿٢٩﴾ كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَٰكَ فِىٓ أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَآ أُمَمٌ
لِّتَتْلُوَا۟ عَلَيْهِمُ ٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِٱلرَّحْمَٰنِ ۚ
قُلْ هُوَ رَبِّى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾
وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا سُيِّرَتْ بِهِ ٱلْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ ٱلْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ
بِهِ ٱلْمَوْتَىٰ ۗ بَل لِّلَّهِ ٱلْأَمْرُ جَمِيعًا ۗ أَفَلَمْ يَا۟يْـَٔسِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟
أَن لَّوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَهَدَى ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ۗ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا۟ قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِىَ
وَعْدُ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ
مِّن قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ
عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا۟
لِلَّهِ شُرَكَآءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّـُٔونَهُۥ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى ٱلْأَرْضِ أَم
بِظَٰهِرٍ مِّنَ ٱلْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا۟ عَنِ
ٱلسَّبِيلِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَّهُمْ عَذَابٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَشَقُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿٣٤﴾

٢٩ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن، خۆشی لەوان؛ کە دواڕۆژی
باشیان هەیە.
٣٠ ئاوا تۆمان ڕاسپاردە ناو ئەوگەلە، کە بەرلەوان زۆرگەلی‌تر هاتوون و چوون؛
کە هەرشتێ لە ئێمەوە بەتۆ گەیوە، بۆئەوانی بخوێنیەوە؛ کەچی ئەوان
لەخوای ڕۆزی‌دەری خۆیان حاشادەکەن. بێژە: ئەو پەروەرندەمەو
بەغەیرەز ئەو کەس بۆ پەرستنێ نابێ و من خوم هەر بەو سپاردوەو هەر
بۆلای ئەویش دەچمەوە.
٣١ ئەگەر قورئانێ واش هەبا کەژی لەجێ لابردبان، یان زەوی پێ لەت کرابا،
یان مردوی وەقسەهێنابان، [هێمان باوەڕیان نەدێنا.] هەمۆکار هەر
بەدەس خودان. بۆچی خاوەن‌باوەڕان ئەوە نازانن، ئەگەر خودا حەزی
لێ‌با، گش مەردمی شارەزای ڕاستەڕێ دەکرد؟ خودانەناسەکانیش هەر
- لەبەر کاروکردەوەیان - گرفتاری بەڵایەکی دژواردەبن؛ یان هەر لە
پەنامالْ خۆیان ئەوبەڵایە دێتەسەریان؛ تا ئەوکاتەی بەڵێنی خودا
دێتەجێ. دیارە خوداش بەڵێنی خۆی ناداتە پاش.
٣٢ بە پێغەمبەرانی پێش تۆش گاڵتەکرا. ئەوکەسانەم مۆڵەت‌دا کە
خوانەناس بون؛ تا لەئاکاما گرتمن؛ چۆن تۆڵەیەکم لێ‌ساندن!
٣٣ ئاخۆ ئەوی چاودێری کاروکردەوەی هەمۆکەسە [وەک ئەوەیە کە
خەبەری لە هیچ نیە]؟ شەریک گەلێکیان بۆ خودا بڕیارداوە. بێژە دەسا
ناویان هەڵدەن. یا خۆ ئێوە نیازو وایە ئەو لە شتێک - لەم زەمینە -
ئاگادار کەن، کە نایزانێ؟! یا نە ئەمە وتەیەکی پڕوپوچە؟ نەخێر،
ئەوخوانەناسانە گزی خۆیان لەلا خەملاوەو لەڕێ ڕاستیش لادراون.
هەرکەش خودا گومرای بکا، هیچ کەسێ شارەزای ناکا.
٣٤ هەتا لەسەر دنیا دەژین، هەر تۆشی ئازارێ دەبن. دیارە جەزرەبەی
دواڕۆژیش دژوارترەو کەس ناتوانی لەخودایان بپارێزێ.

۞ مَثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ
أُكُلُهَا دَآئِمٞ وَظِلُّهَاۚ تِلۡكَ عُقۡبَى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْۖ وَّعُقۡبَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٱلنَّارُ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَفۡرَحُونَ
بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَۖ وَمِنَ ٱلۡأَحۡزَابِ مَن يُنكِرُ بَعۡضَهُۥۚ قُلۡ إِنَّمَآ أُمِرۡتُ
أَنۡ أَعۡبُدَ ٱللَّهَ وَلَآ أُشۡرِكَ بِهِۦٓۚ إِلَيۡهِ أَدۡعُواْ وَإِلَيۡهِ مَـَٔابِ ﴿٣٦﴾
وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ حُكۡمًا عَرَبِيّٗاۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ مَا
جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا وَاقٖ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدۡ
أَرۡسَلۡنَا رُسُلٗا مِّن قَبۡلِكَ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَذُرِّيَّةٗۚ وَمَا كَانَ
لِرَسُولٍ أَن يَأۡتِيَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ لِكُلِّ أَجَلٖ كِتَابٞ ﴿٣٨﴾
يَمۡحُواْ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثۡبِتُۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ ﴿٣٩﴾
وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ
ٱلۡبَلَٰغُ وَعَلَيۡنَا ٱلۡحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّا نَأۡتِي ٱلۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا
مِنۡ أَطۡرَافِهَاۚ وَٱللَّهُ يَحۡكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكۡمِهِۦۚ وَهُوَ سَرِيعُ
ٱلۡحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدۡ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَلِلَّهِ ٱلۡمَكۡرُ جَمِيعٗاۖ
يَعۡلَمُ مَا تَكۡسِبُ كُلُّ نَفۡسٖۗ وَسَيَعۡلَمُ ٱلۡكُفَّٰرُ لِمَنۡ عُقۡبَى ٱلدَّارِ ﴿٤٢﴾

٣٥ ئه‌و به‌هه‌شته‌ی به‌ڵێن وایه به‌ر خودێ ترسان بکه‌وێ، جۆباری به‌به‌ردا ده‌ڕۆن، خواردمه‌نی دوایی‌نایه‌و هه‌میشه سێبه‌ریش هه‌یه. ئائه‌مه‌یه ئاکامی له‌خوداترسان؛ پاشه‌ڕۆژی خوانه‌ناسانیش ئاگره.
٣٦ ئه‌وکه‌سانه‌ی ئێمه کتاومان پێداوُن، به‌وه‌ی که بۆتۆ هاتوه، دڵیان خۆشه. بڕێکیشیان بڕوا به‌بازێکی ناکه‌ن. بێژه: فه‌رمانم پێدراوه که خودا بپه‌رستم‌و که‌سی لێ‌نه‌که‌م به‌شه‌ریک؛ هاوار هه‌ر بۆ ئه‌وده‌به‌م‌و به‌ره‌وخۆی ده‌گه‌ڕێمه‌وه.
٣٧ ئێمه ئه‌م فه‌رمانه‌ی خۆمان به‌عه‌ره‌بی بۆتۆ هه‌نارد. ئه‌گه‌ر له‌دوای ئه‌و زانسته‌ی بۆت هاتگه، شوێن ئاره‌زوی ئه‌مان که‌وی، ئیتر نه خودا یارته‌و نه ئه‌ویش پارێزگارته.
٣٨ هه‌ڵبه‌ت پێش تۆش پێغه‌مبه‌رانمان هه‌ناردوُن؛ ڕێگه‌شمان دان ژن‌و نه‌ته‌وه‌شیان هه‌بن. هیچ یه‌ک له‌وپێغه‌رانه‌ش نه‌یتوانیوه هیچ به‌ڵگه‌یه‌ک نیشان‌بدا، مه‌گین خودا ئیزنی دابێ‌و بۆ هه‌رکارێک وه‌ختێکی تایبه‌تی هه‌یه که نوُسراوه.
٣٩ له‌ناودان‌و هێڵانه‌وه، به‌سته به‌ویستی خودایه‌و ماکی هه‌موُکتێبانیش وا لای ئه‌وه.
٤٠ یان هێندێکت له‌وه‌ی بۆمان بڕیارداون نیشان ده‌ده‌ین، یان بۆخۆنت ده‌به‌ینه‌وه. تۆ هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ت له‌سه‌ره ڕاگه‌یێنی‌و به‌حیساب ڕاگه‌یشتنیش له‌عۆده‌ی مه.
٤١ چۆن هێشتا نه‌یانزانیوه ئێمه دین‌و ئه‌م زمینه - له‌گش‌لا - که‌م ده‌که‌ینه‌وه‌و فه‌رمانڕه‌وا هه‌ر خودایه‌و که‌س ناتوانێ ده‌س ده‌کاری خودا بداو زۆر زوُ به حیساب ڕاده‌گا؟
٤٢ ئه‌وانی به‌رله‌مانه‌ش بوُن، گه‌لێک فێڵیان ده‌دیته‌وه؛ فێڵیش هه‌موُ هی خودایه. خۆی ده‌زانێ هه‌رکه‌سێ چکارێک ده‌کاو هه‌ربینا خوانه‌ناسه‌کان تێگه‌یشتن که دواڕۆژ کێ ده‌یباته‌وه.

٣٩-له‌ناودان: له‌ناوبردن. **ماک:** بنچینه، هۆی دروست بوُن.

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَسْتَ مُرْسَلًاۚ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدَۢا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ
إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿١﴾
ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِۗ وَوَيْلٌ
لِّلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا
مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمْۖ فَيُضِلُّ ٱللَّهُ
مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ
﴿٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ وَذَكِّرْهُم بِأَيَّىٰمِ
ٱللَّهِۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

٤٣ ئەوانەی خودانەناسن، پێت ئێژن: تۆ پێغەمبەرنیت. بێژە: خوداو کەسێ کە زانستی کتاوی لەلایە، بۆ شایەتی نێوان من و ئێوە بەسە.

ئیبراهیم

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانه

٥٢ ئایەت

١ ئەلیف، لام، را. کتێبێکە بۆ تۆمان ناردەخوارەوە، هەتا خەڵکی - بەئیزنی پەروەرندەیان - لەتاریکی بەرەورۆناکی وەگوێزی؛ رێگەی خاوەن دەستەڵاتی شایانی هەمۆپەسنێکیان نیشان بدەی.
٢ ئەو خودایەی هەرچی لەناو ئاسمانەکان و زەمیندان، گش هی ئەوٚن. واوەیلا بۆ خوانەناسان لە جەزرەبەی زۆر توندوتیژ.
٣ ئەوانەی ژینی دنیایان لەهین ئەولا پێباشترە، دەبنە لەمپەر لە رای خوداو گەرەکیانە خواروخێچ بێ؛ ئەوانە لە گومراییدا زۆر پێوە چوٚن.
٤ هیچ پێغەمبەرێکمان نەنارد، مەگین بەزوان گەلەکەی خۆی؛ تاهەقیان بۆ روٚنکاتەوە. خودا هەرکەسێ حەزبکا گومرای دەکاو کێشی بوێ شارەزای راستەرێی دەکاو هەر خۆی خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
٥ موٚساشمان وێرای چەندبەڵگەی لەخۆمانەوە رائەسپارد، کە: هۆزی خۆت لەتاریکایی رزگارکەو بەرەورۆناکایی بەرە؛ رۆژەکانی خودایان وەبیربێنەوە؛ کە ئەم کارە بۆ هەمۆ خۆراگرێکی سوپاسگوزار زۆر پەندی باشی تێدایە.

١-وەگوێزی: بگۆزیتەوە. ٣-لەمپەر: بەرگر، مانیع. خواروخێچ: لارو گێڕ. ٥-وێڕا: دەگەڵ، پێڕا، وەل.

وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ
إِذۡ أَنجَىٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ
وَيُذَبِّحُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي
ذَٰلِكُم بَلَآءٞ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ٦ وَإِذۡ تَأَذَّنَ
رَبُّكُمۡ لَئِن شَكَرۡتُمۡ لَأَزِيدَنَّكُمۡۖ وَلَئِن كَفَرۡتُمۡ إِنَّ
عَذَابِي لَشَدِيدٞ ٧ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِن تَكۡفُرُوٓاْ أَنتُمۡ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ
جَمِيعٗا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ٨ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَبَؤُاْ ٱلَّذِينَ
مِن قَبۡلِكُمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ
بَعۡدِهِمۡ لَا يَعۡلَمُهُمۡ إِلَّا ٱللَّهُۚ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَرَدُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فِيٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَقَالُوٓاْ إِنَّا كَفَرۡنَا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم
بِهِۦ وَإِنَّا لَفِي شَكّٖ مِّمَّا تَدۡعُونَنَآ إِلَيۡهِ مُرِيبٖ ٩ ۞ قَالَتۡ
رُسُلُهُمۡ أَفِي ٱللَّهِ شَكّٞ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يَدۡعُوكُمۡ
لِيَغۡفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُؤَخِّرَكُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ
مُّسَمّٗىۚ قَالُوٓاْ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَا فَأۡتُونَا بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ١٠

٦ ئەوسا مۆسا بەهۆزەکەی خۆی ڕاگەیاند: ئەو چاکەیەی خودا دەربارەی ئێوی کرد، لەبیرمەکەن؛ کە لەدەستی فیرعەون و دارو دەستەکەی دەری هێنان؛ زۆر خراپ ئازاریان دەدان، کوڕەکانیان لێ سەردەبڕین، ژنەکانیان بەزیندوێتی دەهێشتەوەو ئەمەش ئەزموونێ گەورەبۆ لەلایەن پەروەرندەورا.

٧ پەروەرندەتان ڕایگەیاند: ئەگەر شوکرانەبژێربن، بۆۆ زیاد دەکەم؛ خۆ ئەگەر سەرپێچی بکەن، جەزرەبەم زۆر توند و تیژە.

٨ مۆسا گوتی: جا ئەگەر ئێوەو هەرکەسێ لەم عەردەیە ناسوپاس بن، خوا نیازی بەکەس نیەو هەر شیاوی تاریف کردنە.

٩ ئاخۆ ئێوە دەنگ و باسی ئەوانەتان نەبیستوە کە بەرلە ئێوە ژیاۆن ؟ وەک هۆزی نوح و هۆزی عادو سەمۆدو ئەوانەی لەدوی ئەوان بوۆن؛ کە خوا نەبێ، هیچ کەسیتر نایانزانێ. پێغەمبەرەکانی ئەوان بەبەڵگەی زۆرئاشکراوە هاتنەلایان. گشتیان دەسیان خستە ناو دەمی خۆیان و گوتیان: ئێمە بەوشتانەی ڕاسپێراون باوەڕ ناکەین؛ لەوەش ئێمەی بۆبانگ دەکەن، زۆر بەگومانین.

١٠ پێغەمبەرەکانیان وتیان: ئاخۆ ئێوە لەداهێنی عەرزو عاسمانان بەشکن؟ بانگتان دەکا تا لەگوناحانۆ خۆش بێ و تا ماوەیەکی دیارکراو لێۆ ڕاوەستێ. گوتیان: ئێوە هەر بنیادەمەخۆمانەن؛ گەرەکتانە لەوانەی کە باب و کاڵمان دەیانپەرست، وەرمانگێڕن؟ سا هەر بەڵگەیێ پتەوتان لەجانتادا، پێن بنوێنن.

١٠-جانتا: خورجين. پێن:پێمان.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ
يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ وَمَا كَانَ لَنَآ أَن نَّأْتِيَكُم
بِسُلْطَٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ
﴿١١﴾ وَمَا لَنَآ أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنَا سُبُلَنَا ۚ
وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَآ ءَاذَيْتُمُونَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ
﴿١٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ
أَرْضِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَا ۖ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۚ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِى وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَٱسْتَفْتَحُوا۟
وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ
مِن مَّآءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُۥ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ
وَيَأْتِيهِ ٱلْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن
وَرَآئِهِۦ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ ۖ
أَعْمَٰلُهُمْ كَرَمَادٍ ٱشْتَدَّتْ بِهِ ٱلرِّيحُ فِى يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَّا يَقْدِرُونَ
مِمَّا كَسَبُوا۟ عَلَىٰ شَىْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

۱۱ پێغه‌مبه‌ره‌کانیان وتیان: ئاریّ ئێمه‌ش بنیاده‌مێکین وه‌ک ئێوه؛ به‌ڵام خودا له‌هه‌رعه‌بدێکی خوّی حه‌زکا، به‌چاکه ده‌یخوێنێته‌وه؛ بوّمه ناشیّ هیچ به‌ڵگه‌یه‌کتان بوّبێنین، مه‌گین خوّی ئێزنی له‌سه‌ر بیّ. با هه‌رچی خاوه‌ن باوه‌ڕن، خوّیان بده‌نه ده‌س خودا.
۱۲ جا چوّن ئێمه خوّمان به‌خودا ناسپێرین، که هه‌ر بوّخوّی ڕێگه‌ی ڕاستی نیشان داوین؟ هه‌رئازارێکیشمان بده‌ن، خوّڕاده‌گرین. با ئه‌وانه‌ش خوا به‌پشتیوان ده‌زانن، خوّیان بده‌نه ده‌س خودا.
۱۳ ئه‌وانه‌ی دژی خودا بوّن، به‌پێغه‌مبه‌ره‌کانیان گوت: ئێمه دیاره له‌م سه‌رزه‌مینه‌ی خوّمانتان وه‌ده‌رده‌نێین، یان دێنه‌وه سه‌ری ئایینه‌که‌ی خوّمان. په‌روه‌رێنیان تێیگه‌یاندن: ئێمه ناهه‌قیکاره‌کان گه‌ره‌ک قڕکه‌ین.
۱۴ له‌پاش ئه‌وان له‌م عه‌رزه‌دا ئێوه‌ی لیّ داده‌مه‌زرێنین؛ ئه‌مه‌ش له‌مه‌ڕ که‌سانێکه که له‌پایه‌به‌رزی من و له هه‌ڕه‌شه‌ی من ده‌ترسن.
۱۵ داوایان کرد خودا ده‌روێکیان لیّ‌وه‌کا. هه‌رکه‌سێکیش که ملهوڕو لاسارێک بوّ، ناهومێدبوّ؛
۱۶ له‌دواشیه‌وه جه‌هه‌نده‌مه‌و ئه‌شیّ زوٚخاو بخواته‌وه.
۱۷ فڕی ده‌کا به‌ڵام به‌قێزوبێزه‌وه‌و له گش لاوه مه‌رگی بوّدیّ که ناشمریّ‌و جه‌زره‌به‌ی هه‌ره‌به‌ژانیش به‌دوایه‌وه.
۱۸ ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌په‌روه‌رێنه‌که‌ی خوّیان حاشاده‌که‌ن، نه‌قڵیان نه‌قڵی ئه‌وبوّڵه‌یه که له‌ڕوّژی ڕه‌شه‌بادا بای لیّ‌هه‌ڵکا. له‌وه‌ش به‌ده‌سیان هێناوه، ناتوانن به‌هره‌یه‌ک ببه‌ن. ئه‌مه‌یه له‌ڕیّ لادانیّ که زوّر له‌ڕیّ وه‌لاکه‌وتوّن.

۱۵-ده‌رو: ده‌رفه‌تی ڕزگاربوّن. لیّ‌وه‌کا: لیّ بکاته‌وه. ۱۷-فڕ: قوم له‌تراودان، هه‌ڵقوڕان.

أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ إِن يَشَأۡ
يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَأۡتِ بِخَلۡقٖ جَدِيدٖ ١٩ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٖ
٢٠ وَبَرَزُواْ لِلَّهِ جَمِيعٗا فَقَالَ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ
إِنَّا كُنَّا لَكُمۡ تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا مِنۡ عَذَابِ ٱللَّهِ
مِن شَيۡءٖۚ قَالُواْ لَوۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ لَهَدَيۡنَٰكُمۡۖ سَوَآءٌ عَلَيۡنَآ
أَجَزِعۡنَآ أَمۡ صَبَرۡنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٖ ٢١ وَقَالَ ٱلشَّيۡطَٰنُ
لَمَّا قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ إِنَّ ٱللَّهَ وَعَدَكُمۡ وَعۡدَ ٱلۡحَقِّ وَوَعَدتُّكُمۡ
فَأَخۡلَفۡتُكُمۡۖ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيۡكُم مِّن سُلۡطَٰنٍ إِلَّآ أَن دَعَوۡتُكُمۡ
فَٱسۡتَجَبۡتُمۡ لِيۖ فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوٓاْ أَنفُسَكُمۖ مَّآ أَنَا۠
بِمُصۡرِخِكُمۡ وَمَآ أَنتُم بِمُصۡرِخِيَّۖ إِنِّي كَفَرۡتُ بِمَآ
أَشۡرَكۡتُمُونِ مِن قَبۡلُۗ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ
٢٢ وَأُدۡخِلَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا بِإِذۡنِ رَبِّهِمۡۖ تَحِيَّتُهُمۡ
فِيهَا سَلَٰمٌ ٢٣ أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا كَلِمَةٗ طَيِّبَةٗ
كَشَجَرَةٖ طَيِّبَةٍ أَصۡلُهَا ثَابِتٞ وَفَرۡعُهَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٢٤

١٩ تۆ نابینی خودای مەزن ئاسمانەکان و زەمینی هەر بۆڕاستی چێ کردوە؟
ئەگەر خۆی مەیلی لەسەربێ، ئێوە دەباو سەرلەنوێ ئی‌تر چێ دەکا.
٢٠ کە ئەم کارەش لەبەر خودا گران نیە.
٢١ گشت لەگشتیان لەلای خودا کۆدەبنەوە. کەم دەستەکان بە باغرەکانیان
ئێژن: ئێمە پەیڕەوی ئێوە بۆین؛ ئاخۆ ئێوە پێتان دەکرێ لەسزادانی
خودامان بپارێزن؟ ئێژن: ئەگەر خودا ئێمەی شارەزای ڕێ بکردایە،
دیارە ئێمەش ئێوەمان ڕەگەڵ خۆدەخست. ئێستا بۆ هەمۆلایەکمان -
لەسەر خۆبین یان بیکەین بەدادو هاوار - هیچ دەرەتانێک نەماوە.
٢٢ لەپاش کارلەکارترازان، شەیتان دەڵێ: خوا بەڵێنی ڕاستی پێدان، منیش
بەڵێنی خۆم پێدان؛ بەلام درۆم دەگەڵ کردن. هیچ زۆرێکیشم
بەسەرتانەوە نەبۆ؛ غەیرەز ئەوە گازیم کردن، ئێوە بەدەنگمەوە هاتن.
ئێوە سەرکۆنەی من مەکەن، سەرزەنشتی خۆتان بکەن؛ ناشتوانم
دەفریاتان بێم؛ هەر وەک ئێوە ناتوانن بەفریام بگەن. لەمەش کە
لەپێشودا منتان بەشەریکی خوا زانی، حاشام هەیە. بێگومانە ئەوانەی
ناهەقیکارن، ئازاری بەژانیان دەبێ.
٢٣ ئەوکەسانەش کە بڕوایان بەخوا هەیەو ئاکارچاک بۆن، بەئیزنی
پەروەرندەیان دەبرێنە ناوەند باغاتێک ڕۆباریان بەبەردا دەڕواو تاهەتایە
لەوێ دەبن و هەر بەسەلام، خۆشی‌وبێشی لێکتردەکەن.
٢٤ نەودی خودا چلۆن مەسەل دێنێتەوە؟ قسەیەکی بەڕێ‌وجێ،
بەشەنگەدارێک دەشبهێ، ڕەگی قایم داکوتاوەو لقی لەتەشقی ئاسمانە.

٢١-باغر: لەخۆدەرچۆ، بەفیزوهەوا. ٢٢-سەرکۆنە: لۆمە، لۆمان. ٢٤-دەشبهێ: تەشبێ دەکرێ.

تُؤۡتِيٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِينِۭ بِإِذۡنِ رَبِّهَاۗ وَيَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَالَ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٥ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٖ
كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ ٱجۡتُثَّتۡ مِن فَوۡقِ ٱلۡأَرۡضِ مَا لَهَا مِن قَرَارٖ
٢٦ يُثَبِّتُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلۡقَوۡلِ ٱلثَّابِتِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۖ وَيُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلظَّٰلِمِينَۚ وَيَفۡعَلُ
ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ ٢٧ ۞ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ بَدَّلُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ كُفۡرٗا
وَأَحَلُّواْ قَوۡمَهُمۡ دَارَ ٱلۡبَوَارِ ٢٨ جَهَنَّمَ يَصۡلَوۡنَهَاۖ وَبِئۡسَ
ٱلۡقَرَارُ ٢٩ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادٗا لِّيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِهِۦۗ قُلۡ
تَمَتَّعُواْ فَإِنَّ مَصِيرَكُمۡ إِلَى ٱلنَّارِ ٣٠ قُل لِّعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ يُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ
مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خِلَٰلٌ ٣١ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقٗا لَّكُمۡۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ لِتَجۡرِيَ
فِي ٱلۡبَحۡرِ بِأَمۡرِهِۦۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡأَنۡهَٰرَ ٣٢ وَسَخَّرَ لَكُمُ
ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ دَآئِبَيۡنِۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ ٣٣

٢٥ بەئیزنی ڕاهێنەرەکەی خۆی چوارفەسڵە میوەی دەبێ. خوا نەزیلان بۆ
ئەوخەڵکە دێنێتەوە، بەشکوٚ پەندی لێ وەرگرن.
٢٦ نەزیلەی قسەی نابەجێش، وەکو پنجێکی ناجسنە، کە لەزەمین
هەڵکەنرابێ و هەر خۆی نەگرێ.
٢٧ خودا لە دنیاو سەلادا، بەقسەی پتەو بڕواداران توندوقایم دەکاتەوە.
ناهەقیکارانیش لە ڕێکەلادەدا. خودا چۆنی بوێ دەیکا.
٢٨ ئەدی نەتدی ئەوکەسانەی ناشوکریان لەبەرانبەر چاکەی خودادا
کردوەو گەلی خۆیان بەرەوهەڵدێری زۆر هەتەر ڕەتاندوە،
٢٩ لە دۆزەها هەڵدەچۆقێن؛ پیسترین بنکەیان هەیە؟
٣٠ هاوتاشیان بۆ خوا بڕیاردا، تا[خەڵکی]لەڕێی کلاکەن. بێژە: جارێ خۆش
ڕابوێرن! چارەنۆستان ئاگردەبێ.
٣١ تۆ بەعەبدەباوەڕدارەکانم بێژە نوٚژبکەن و لەوبژیوەی بەشمان داون -
پەنامەکی و بەئاشکرا- خێرێ بکەن؛ بەرلەوە ئەوڕۆژە دابێ کە نە کڕین و
فرۆشتنێ لەگۆڕێ یەو نە دۆستایەتی و هەواڵێ.
٣٢ ئەو خودایەی ئاسمانەکان و زەمینی داهێناوەو لەحەواوە ئاوێکی
داباراندوە، بەروبوی بژیوی ئێوەی پێ دەڕوێنێ؛ گەمیەشی داوەتە
دەستۆ - کە هەر بەپێی فەرمانی ئەو - لەزەریادا بێت و بچێ و ئەم هەموٚ
ڕوٚبارانەشی بۆڕام کردوٚن.
٣٣ خۆرو هەیڤی بۆ ئێوە خستۆتە بەرکار؛ وەستان و وچانیان نیە. ئەم
شەوگارو ڕۆژگارەشی هەر بۆ ئێوە دەستەموٚکرد.

٢٦-نەزیلە: چیرۆکی کورت، سەرگوروشتە.   ٢٩-هەڵچۆقین: هەڵبرژیان.

وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُۚ وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ
لَا تُحْصُوهَآۗ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ
قَالَ إِبْرَٰهِيمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنًا وَٱجْنُبْنِى وَبَنِىَّ
أَن نَّعْبُدَ ٱلْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِۖ
فَمَن تَبِعَنِى فَإِنَّهُۥ مِنِّىۖ وَمَنْ عَصَانِى فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾
رَّبَّنَآ إِنِّىٓ أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِى بِوَادٍ غَيْرِ ذِى زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ
ٱلْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجْعَلْ أَفْـِٔدَةً مِّنَ ٱلنَّاسِ
تَهْوِىٓ إِلَيْهِمْ وَٱرْزُقْهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾
رَبَّنَآ إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِى وَمَا نُعْلِنُۗ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ
فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٣٨﴾ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى وَهَبَ لِى
عَلَى ٱلْكِبَرِ إِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَۚ إِنَّ رَبِّى لَسَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾
رَبِّ ٱجْعَلْنِى مُقِيمَ ٱلصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِىۚ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ
دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ
ٱلْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
ٱلظَّٰلِمُونَۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ ٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٤٢﴾

٣٤ هەرچی لێتان خواستوە، پێی ڕەوادیون. ئەگەر بێنە سەر ژماری چاکەی
خودا، لەژماردن دادەمێنن. بەڕاستی‌کە مرۆ گەلێ ناهەقیکارو سپڵەیە.
٣٥ کاتێ کە ئیبراهیم گوتی: پەروەرندەم! هێمنایی بدە بەم شارەو من‌و
زارۆڵەکانیشم لە بت‌پەرستی دوورخەوە.
٣٦ پەروەرندەم! ئەوبتانە خەڵکێ زۆریان لەڕێ لادا؛ سا هەرکەسێ شوێن
من کەوت، ئەو لەخۆمە؛ هەرکەسێکیش لێم‌یاخی‌بوو، ئەوسا ئەتۆ
خەتابەخشێ دلۆڤانی.
٣٧ پەروەرندەی هەمۆلامان! من لەناو شیوێکی قاقڕ، لەپەنا ماڵی پیرۆزت،
یەکێ لە زارۆڵەکانم جێ‌کردەوە. پەروەرێنمان! بۆ ئەوە کە نوێژان بکەن.
دەسا تۆش کارێ وابکە خەڵک بەدڵ خۆشی‌بوێن‌و لەبژیویش بەشیان
بدە؛ شایەتا شوکری تۆ بکەن.
٣٨ پەروەرێنمان! هەرچی نهێنی‌و ئاشکرای ئێمە هەبێ، تۆ دەیزانی‌و
هەرچیەک هەیە - چ لەعەرز چ لەعاسمان - هیچی لەخودا گوم نابێ.
٣٩ شوکرانە بۆ ئەو خودایە کە - بەپیری - ئیسماعیل‌و ئیسحاقی بەمن
بەخشیوە. پەروەرندەم، نزای نزاکار دەبیسێ.
٤٠ پەروەرندەم! کارێ‌بکە منیش‌و فرزەندانیشم سوربین لەسەر
نوێژخوێندنێ. پەروەرێنمان! دوعایەکەم قبوڵ‌بکە.
٤١ پەروەرێنمان! ڕۆژی ژمار کە دامەزرا، لەمنیش‌و دای‌و بابم‌و هەمۆخاوەن
باوەڕانی دیکەش خۆش بە.
٤٢ پێت وانەبێ خودا لەکردەی زاڵمان بێ‌ئاگایە؛ بەڵام دەیان‌هێڵێتەوە تا
ئەوڕۆژەی کە لەویدا هەمۆچاو مۆلەق دەوەستن.

٣٧- شیو: دۆڵی تەنگە. قاقڕ: زەوینێ کەگیای لێ ناڕوێ.
٤٢- مۆلەق: دەرپەڕیوی زەق‌و بێ جوڵە(زیاتر بۆ چاو دەیڵێن)

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْـِٔدَتُهُمْ
هَوَآءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ ٱلنَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ ٱلْعَذَابُ فَيَقُولُ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُوا۟ رَبَّنَآ أَخِّرْنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ
ٱلرُّسُلَ أَوَلَمْ تَكُونُوٓا۟ أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ مَا لَكُم
مِّن زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمْ فِى مَسَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟
أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا
لَكُمُ ٱلْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا۟ مَكْرَهُمْ وَعِندَ ٱللَّهِ
مَكْرُهُمْ وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ ٱلْجِبَالُ
﴿٤٦﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِۦ رُسُلَهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ
ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ تُبَدَّلُ ٱلْأَرْضُ غَيْرَ ٱلْأَرْضِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ
وَبَرَزُوا۟ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ
مُّقَرَّنِينَ فِى ٱلْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ
وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجْزِىَ ٱللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَٰذَا بَلَٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا۟
بِهِۦ وَلِيَعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٥٢﴾

٤٣ لەترسانا بەلەز دەچن؛ سەرو گەردنیان ڕەق بوە؛ چاوەکانیان ناتروکێنن و دڵیان بەتاڵ و حەتاڵە.

٤٤ هەڕەشە لەوخەڵکە بکە، لەوڕۆژە کە جزیادەدرێن. ناهەقکاران ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! تۆ هەر کەمێک مۆڵەتن دە هەتا بە دەنگتەوەبین و وەشوێن پێغەمبەران کەوین. ئاخر هەر بۆخۆتان نەبوُن کە لەپێشوُ سوێندوُدەخوارد، کە هەرگیز لەبەین ناچن؟

٤٥ هەر چوُنە جێگەی ئەوانەش کە ناهەقیان لەخۆدەکردو تێش‌گەیشتن کە چیمان بەسەروان هێناو زۆرنەزیلەشمان بۆگوتوُن.

٤٦ مەکری خۆیان دەکارهێناو مەکرەکەشیان لە خواوەبوُ؛ هەر چەند ئەومەکرەی ئەو کردیان، چیاشیان پێ هەڵدەتەکان.

٤٧ پێت وانەبێ خوا لەوبەڵێنانەی کە بەپێغەمبەرانی خۆی داوە، هیچگا پاشگەزدەبێتەوە. خودا خاوەن دەستەڵاتی تۆڵەستێنە.

٤٨ ڕۆژێ زەمین دەگۆردرێت و دەبێتە زەمینێکی‌تر؛ ئاسمانەکانیش هەروەها؛ ئەوسا هەموُ دێنە بەربارەگای خودای تاک و تەنیاو زاڵ بەسەر هەموُ شتێکا.

٤٩ ئەوێ ڕۆژی تاوانبارەکان دەبێنی بەزنجیر جەلەکراون.

٥٠ پۆشاکیان قەترانی ڕەشەو ڕوُیان ئاگر دای‌پۆشیوە.

٥١ هەتا خودا هەرکەسێکی - بەگوێرەی ئاکارێ کردی - جزیابدا. خودا - بەلەز- بەگش حیسابان ڕادەگا.

٥٢ ئەمە جارێکە بۆ مەردم تا بەوبۆنەوە بترسن و بیشیزانن کە ئەو خوایەکی یەکتایەو تا خاوەن ئاوەزەکانیش ئامۆژگاری لێ وەرگرن.

٤٩- جەلە: ماڵاتی پێکەوە بەستراو.		٥١- بەگوێرەی: بەرانبەربە.

سُورَةُ الحِجر

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ وَقُرۡءَانٖ مُّبِينٖ ﴿١﴾ رُّبَمَا يَوَدُّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ كَانُواْ مُسۡلِمِينَ ﴿٢﴾ ذَرۡهُمۡ يَأۡكُلُواْ
وَيَتَمَتَّعُواْ وَيُلۡهِهِمُ ٱلۡأَمَلُۖ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَآ أَهۡلَكۡنَا
مِن قَرۡيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٞ مَّعۡلُومٞ ﴿٤﴾ مَّا تَسۡبِقُ مِنۡ أُمَّةٍ
أَجَلَهَا وَمَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِي نُزِّلَ عَلَيۡهِ
ٱلذِّكۡرُ إِنَّكَ لَمَجۡنُونٞ ﴿٦﴾ لَّوۡ مَا تَأۡتِينَا بِٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَمَا كَانُوٓاْ
إِذٗا مُّنظَرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾
وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي شِيَعِ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأۡتِيهِم مِّن
رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَٰلِكَ نَسۡلُكُهُۥ فِي
قُلُوبِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤۡمِنُونَ بِهِۦ وَقَدۡ خَلَتۡ سُنَّةُ ٱلۡأَوَّلِينَ
﴿١٣﴾ وَلَوۡ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَابٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَظَلُّواْ فِيهِ يَعۡرُجُونَ
﴿١٤﴾ لَقَالُوٓاْ إِنَّمَا سُكِّرَتۡ أَبۡصَٰرُنَا بَلۡ نَحۡنُ قَوۡمٞ مَّسۡحُورُونَ ﴿١٥﴾

حیجر

وەناو خوداکەی دەهندەو دلۆڤانە

٩٩ ئایەت

١ ئەلیف، لام، را. ئەمانە بەڵگەو نیشانەی ئەم کتێبەن کە قورئانەو چاک و خراپ نیشان دەدا.
٢ هیچ دوٚرنیە ئەوانەی خودانەناسن، ڕۆژێ بێژن: خۆزی موسوڵمان بوٚینایە.
٣ لیان‌گەڕێ بخۆن و خۆش ڕابوێرن و ئارەزوٚ سەرگەرمیان بکا؛ زۆر ناخایەنێ دەزانن.
٤ ئێمە خەڵکی هیچ شارێکمان توٚنانەکرد، مەگین پێشان دیاردەیەکیان بۆنوٚسرابێ.
٥ هیچ‌تیرەیەک بەرلە ڕۆژی خۆی نامرێ و هەرگیز وەپاشیش ناخرێ.
٦ وتیشیان: کاورای کە ئەوشی «ئەم قورعانە بۆمن بەخەڵات هاتوە»، بەڕاستی تۆ پیاوێ لیوەی.
٧ ئەگەر قسەکانت ڕاستن، دەی بۆ فریشتەکان ناهێنی بۆلامان؟
٨ ئێمە فریشتە نانێرین مەگین بەهەق؛ جا ئیتریش قان نادرێن.
٩ مە خۆمان ئەم قورعانەمان ناردۆتەخوار، هەر ئێمەشین دەپارێزین.
١٠ بەرلەتۆش پێغەمبەرانمان ناردۆتە ناو کۆمەڵەکانی پێشوٚنە.
١١ هیچ پێغەمبەرێک نەهات بۆ لایان مەگەر، دایانە بەر گاڵتەو تەشەر.
١٢ ئەمەش ئێمەین کە دەیخەینە دڵی تاوانبارانەوە.
١٣ بڕوایە بەمە ناهێنن و شێوەی پێشینەکانیشیان هەر وابوٚگە.
١٤ تەنانەت ئەگەر دەرکێکیان لەم ئاسمانە بۆبکەینەوەو خەریکی سەرکەوتنێ بن،
١٥ بێ‌شک ئێژن: ئێمە چاومان بەستراوەو دیارە جادوٚمان لێکراوە.

٨- قان: موٚڵەت، دەرفەت.

وَلَقَدۡ جَعَلۡنَا فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ ١٦
وَحَفِظۡنَٰهَا مِن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ رَّجِيمٍ ١٧ إِلَّا مَنِ ٱسۡتَرَقَ ٱلسَّمۡعَ
فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ مُّبِينٞ ١٨ وَٱلۡأَرۡضَ مَدَدۡنَٰهَا وَأَلۡقَيۡنَا فِيهَا
رَوَٰسِيَ وَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيۡءٖ مَّوۡزُونٖ ١٩ وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ فِيهَا
مَعَٰيِشَ وَمَن لَّسۡتُمۡ لَهُۥ بِرَٰزِقِينَ ٢٠ وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا عِندَنَا
خَزَآئِنُهُۥ وَمَا نُنَزِّلُهُۥٓ إِلَّا بِقَدَرٖ مَّعۡلُومٖ ٢١ وَأَرۡسَلۡنَا ٱلرِّيَٰحَ
لَوَٰقِحَ فَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَسۡقَيۡنَٰكُمُوهُ وَمَآ أَنتُمۡ لَهُۥ
بِخَٰزِنِينَ ٢٢ وَإِنَّا لَنَحۡنُ نُحۡيِۦ وَنُمِيتُ وَنَحۡنُ ٱلۡوَٰرِثُونَ ٢٣
وَلَقَدۡ عَلِمۡنَا ٱلۡمُسۡتَقۡدِمِينَ مِنكُمۡ وَلَقَدۡ عَلِمۡنَا ٱلۡمُسۡتَـٔۡخِرِينَ ٢٤
وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحۡشُرُهُمۡۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ٢٥ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ
مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ٢٦ وَٱلۡجَآنَّ خَلَقۡنَٰهُ مِن قَبۡلُ مِن نَّارِ
ٱلسَّمُومِ ٢٧ وَإِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقُۢ بَشَرٗا مِّن
صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ٢٨ فَإِذَا سَوَّيۡتُهُۥ وَنَفَخۡتُ فِيهِ مِن
رُّوحِي فَقَعُواْ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ٢٩ فَسَجَدَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمۡ
أَجۡمَعُونَ ٣٠ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰٓ أَن يَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ٣١

١٦ له‌م ئاسمانه‌ چه‌ند برجێكمان هه‌ڵناوه‌و خه‌ملاندوٚمانه‌ بۆ ئه‌وانه‌ی سه‌یرێ ده‌كه‌ن.
١٧ ئه‌وانه‌شمان له‌ گش شه‌یتانێكی ترۆكراو پاراست؛
١٨ مه‌گین ئه‌وه‌ی كۆڵه‌ده‌كا؛ كه‌ گڕئاگرێكی ڕوٚناك ڕاوی ده‌نێ.
١٩ زه‌ویشمان كرده‌ ڕایه‌خ و كێواتیشمان هاویشته‌ناو. هه‌موٚجوٚره‌ ڕوه‌كێكمان به‌ته‌كوٚزی تیا رواند.
٢٠ مایه‌ی گوزه‌رانی ئێوه‌و بوٚنه‌وه‌رانی جیاله‌نگۆ - كه‌ ئێوه‌ بژیویان ناده‌ن - له‌وێدا پێكمان هێناوه‌.
٢١ گه‌نجینه‌ی هه‌موٚ شتێكیش لای ئێمه‌یه‌و ئه‌وه‌شمان هه‌ر به‌ ئه‌ندازه‌ی دیاری كراو ناردوٚته‌خوار.
٢٢ بامان ناردن ئاوس بكه‌ن؛ له‌و هه‌واشه‌ ئاومان هه‌ناردو ئێوه‌مان پێ تێراوكرد. ناشتوانن ئه‌وئاوه‌ له‌لای خۆ ڕاگرن.
٢٣ هه‌ر خۆمانین گیان‌به‌خشین و گیان ئه‌ستێنین؛ ئێمه‌ش میرات‌به‌ری هه‌موٚین.
٢٢ ئاگادارین له‌وانه‌ی به‌رله‌ئێوه‌ بوٚن. ده‌شزانین كێن ئه‌وانی له‌دوای ئێوه‌ دێن.
٢٥ په‌روه‌رنده‌ت هه‌موٚیان كۆده‌كاته‌وه‌، هه‌ر خۆی كارزان‌و زانایه‌.
٢٦ ئێمه‌ مرۆمان دروست كرد، له‌قوڕه‌ڕه‌شه‌ی بۆگه‌نیوی ڕه‌ق هه‌ڵاتوٚ.
٢٧ له‌مه‌وبه‌ریش جنۆكه‌مان ئافراندوه‌، له‌ئاگرێكی به‌هالاو.
٢٨ كاتێ په‌روه‌رنده‌ت به‌فریشتانی گوت: وا من مرۆم له‌ قوڕه‌ڕه‌شه‌ی بۆگه‌نیوی وشكه‌ڵاتوٚ چێ‌كردوه‌؛
٢٩ هه‌رگا ڕێك‌وپێكم كردو له‌گیانی خۆم فوٚم‌پێدا كرد، ئێوه‌ بۆ سوژده‌بۆبردن داوه‌رنه‌وه‌و ده‌مه‌وڕوٚبن.
٣٠ فریشته‌ گش سوژده‌یان برد؛
٣١ مه‌گین ئیبلیس، ملی‌نه‌دا ده‌گه‌ڵ سوژده‌به‌ره‌كان بێ.

١٨- كۆڵه‌ كردن: گوێ گرتن له‌قسه‌ی خه‌ڵك له‌په‌ناوه‌. ١٩- روه‌ك: هه‌رشتی كه‌له‌زه‌وین شین ده‌بێ.
ته‌كوٚزی: ڕێك‌و پێكی.

قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ٣٢ قَالَ لَمۡ أَكُن
لِّأَسۡجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقۡتَهُۥ مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ٣٣ قَالَ
فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ٣٤ وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ
ٱلدِّينِ ٣٥ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ٣٦ قَالَ فَإِنَّكَ
مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ ٣٧ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ٣٨ قَالَ رَبِّ بِمَآ
أَغۡوَيۡتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٣٩
إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ٤٠ قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَيَّ
مُسۡتَقِيمٌ ٤١ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٌ إِلَّا مَنِ
ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ ٤٢ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٤٣
لَهَا سَبۡعَةُ أَبۡوَٰبٖ لِّكُلِّ بَابٖ مِّنۡهُمۡ جُزۡءٞ مَّقۡسُومٌ ٤٤ إِنَّ
ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ ٤٥ ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ ٤٦
وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلٍّ إِخۡوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٖ مُّتَقَٰبِلِينَ
٤٧ لَا يَمَسُّهُمۡ فِيهَا نَصَبٞ وَمَا هُم مِّنۡهَا بِمُخۡرَجِينَ ٤٨
۞ نَبِّئۡ عِبَادِيٓ أَنِّيٓ أَنَا ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ٤٩ وَأَنَّ عَذَابِي
هُوَ ٱلۡعَذَابُ ٱلۡأَلِيمُ ٥٠ وَنَبِّئۡهُمۡ عَن ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ ٥١

٣٢ گوتی: ئەی ئیبلیس! تۆ چیتە، دەگەڵ ئەم سوژدەبەرانە سوژدەنابەی؟
٣٣ گوتی: من چۆن سوژدەدەبەم بۆ مرۆیەک، لەقورەڕەشەی بۆگەنیوی ڕەق هەڵاتوت چێکردوە؟
٣٤ گوتی: سا لێرە دەرکەوە، تۆ [لەلای من] دەرکراوی.
٣٥ نفرەی خودا لەسەرتۆیە، تا ڕۆژی پێڕاگەیشتن.
٣٦ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! مەودام بدە تا ڕۆژێ زیندوێدەبنەوە.
٣٧ گوتی: برۆ، تۆ لەمۆڵەت دراوانی؛
٣٨ هەتا وەختی دیاری کراو.
٣٩ گوتی: ئەی پەروەرندەی‌من! هەر چونکە تۆ گومڕات کردم، لەڕوی زەمین خراپەیان وەها لەبەردەخەملێنم، گشتیان لەڕێ هەڵدەدەکەم؛
٤٠ مەگین عەبدە دڵ‌و دەرۆن پاکەکانت.
٤١ گوتی: ئەمە ڕێگەی ڕاسی بەرەومنە.
٤٢ عەبدانی من - جیا لەوانەی شوێن تۆکەوتون‌و گومڕابون - لەوانە نین تۆ بتوانی دەرۆستیان بێی.
٤٣ جەحەندەمیش جێژوانێکی هەموانی‌یەو،
٤٤ حەودرگای هەس. بۆ هەردرگایەک لەمانە پاژێکی لێ‌بەش کراوە.
٤٥ پارێزگاران لەباغات‌و کانیاوانن.
٤٦ بچنەژورەو بەهێمنی‌و خاترجەمی.
٤٧ هەرکینەیەک لەسینەیان بۆ، دان‌مالّی. دەبنەبراو لەبان تەختان هەمۆیان هەمبەر بەیەکن.
٤٨ لەوێدا نە ماندوبونەو نە هەرگیز لێی‌دەردەکەون.
٤٩ خەوەر بدە بەعەبدانم، کە هەر خۆمم لەگوناهان دەبورم‌و دلۆڤانم.
٥٠ جەزرەبەشم زۆر بەژانە.
٥١ باس و خواسی میوانانی ئیبراهیمیشیان بۆبێژە.

إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَـٰمًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا۟
لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَـٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِى عَلَىٰٓ أَن
مَّسَّنِىَ ٱلْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُوا۟ بَشَّرْنَـٰكَ بِٱلْحَقِّ
فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْقَـٰنِطِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ
رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ
﴿٥٧﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ
إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَآ ۙ إِنَّهَا لَمِنَ
ٱلْغَـٰبِرِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا۟ بَلْ جِئْنَـٰكَ بِمَا كَانُوا۟ فِيهِ
يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَأَتَيْنَـٰكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّا لَصَـٰدِقُونَ ﴿٦٤﴾ فَأَسْرِ
بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَٱتَّبِعْ أَدْبَـٰرَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ
وَٱمْضُوا۟ حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾ وَقَضَيْنَآ إِلَيْهِ ذَٰلِكَ ٱلْأَمْرَ أَنَّ
دَابِرَ هَـٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾ وَجَآءَ أَهْلُ ٱلْمَدِينَةِ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ إِنَّ هَـٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِى فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾ وَٱتَّقُوا۟
ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾ قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٧٠﴾

٥٢ کاتێ لێی چوونەژوورەوەو گوتیان: سەلام. گوتی مە لێتان دەترسین.
٥٣ گوتیان: ترست ڕێ نەنیشێ؛ ئێمە مزگێنیت ئەدەینێ تۆ کوڕێ زۆرزانت دەبێ.
٥٤ گوتی: منێکی هێندەپیر، بەچیم مزگێنی دەدەنێ ؟
٥٥ گوتیان: ئەو مژدەی پێماندای، ڕاستەو دەبێ و لەهێڤی بڕاوان مەبە.
٥٦ گوتی: کێ لەبەزەی خودا بێ هومێدە، مەگین لەڕێ لادەرەکان ؟
٥٧ گوتی: ئێوە ڕاسپاردەکان! کارتان چیە ؟
٥٨ گوتیان: ئێمە بۆ سەر گەلێکی تاوانبار ناردراوین.
٥٩ مەگین خاو وخێزانی لووت، کە هەموویان ڕزگاردەکەین.
٦٠ غەیرەز ژنی، کەبڕیارمان داوە دەبێ جێ بمێنێ.
٦١ کاتێ کە ڕاسپاردەکان بوونە میوانی ماڵی لووت،
٦٢ گوتی: ئێوە کەسانێکن ناتان ناسین.
٦٣ گوتیان: بەڵام ئێمە شتێکمان هێناوە، کە ئەوانە لێی دودڵ بوون.
٦٤ ڕاستیمان بۆ تۆ هێناوەو ئێمە دیارە درۆناکەین.
٦٥ کە چەندبەتلێک لەشەو بوری، تۆ خاو وخێزانت بەرەو خۆت لە دوایان وەڕێ کەوە. کەسیش ئاوڕنەداتەوە، بۆکوێتان ڕێ نیشان دەدرێ، بۆوێ بچن.
٦٦ نۆک وبەدی کارەکەمان لەپێش دانا؛ کە لەدەمی بەیان بەربوون ئەمانە دوابڕاودەبن.
٦٧ خەڵکی شاریش - وە هەلهەلەکێشانەوە - پەیایان بۆ.
٦٨ گوتی: ئەوانە میوانمن، ڕوزەردی ئەوانەم مەکەن.
٦٩ ترستان لەخودا هەبێ و ئابڕووم مەبەن.
٧٠ گوتیان: ئەدی پێن نەوتوی نابێ کەس تخوونت کەوێ ؟

٥٥- هێڤی:هومێد ٦٦-نۆک: چاک.

قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيٓ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمۡرُكَ إِنَّهُمۡ لَفِي سَكۡرَتِهِمۡ
يَعۡمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُشۡرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا
سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٖ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِن كَانَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ لَظَٰلِمِينَ ﴿٧٨﴾
فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٖ مُّبِينٖ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدۡ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡحِجۡرِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُمۡ ءَايَٰتِنَا فَكَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ
﴿٨١﴾ وَكَانُواْ يَنۡحِتُونَ مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ
ٱلصَّيۡحَةُ مُصۡبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٤﴾
وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَإِنَّ
ٱلسَّاعَةَ لَأٓتِيَةٞۖ فَٱصۡفَحِ ٱلصَّفۡحَ ٱلۡجَمِيلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ سَبۡعٗا مِّنَ ٱلۡمَثَانِي وَٱلۡقُرۡءَانَ
ٱلۡعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ
وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلۡ إِنِّيٓ
أَنَا ٱلنَّذِيرُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَى ٱلۡمُقۡتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

٧١ گوتی: ئەوا کیژەکانم، چیتان دەوێ وەرن دەگەڵ وانی بکەن.
٧٢ دە بەگیانی خۆت سوێندەکە، ئەوانە لەبەر سەرخۆشی، سەرگەردان بۆن.
٧٣ دەگەڵ گزینگی هەتاوێ شریخەو گرمە گرتنی.
٧٤ هەمۆمان ژێرورۆکردو بارانێکمان لەکەستەکێ - کە ببوەبەرد - لەسەر ئەمانە داباراند.
٧٥ بەڕاستی لەم ڕۆداوەدا زۆر بەڵگە هەن بۆ ئەوانەی کەوشیارن.
٧٦ ئێستاش شوێنەواری ئەوان لەسەر ڕێکی ئاوەدانە.
٧٧ ئا لەمەدا نیشان زۆرن بۆ ئەوانەی بەباوەڕن.
٧٨ خاوەنانی بێشەو داریش هەروا لەسەر ناهەقی بۆن.
٧٩ تۆڵەن لەوانیش کردەوە؛ کە هەردوکیان وان لەسەر کاروانەڕێیە.
٨٠ خەڵکی «حیجر»یش پێغەمبەرەکانی خۆیان بەدرۆزن لەقەڵەم دا.
٨١ نیشانەی خۆشمان بۆناردن، کە هیچیان لێ نەسەلماندن.
٨٢ لەکاواندا خانوگەلێکیان دەتاشی، هەتا لیان ئارخەیان بن.
٨٣ تا لەبەرە بەیانێکدا شریخەو گرمە گرتنی.
٨٤ هەرچی پەیدایان کردبۆ هیچ بەهرەیەکی بۆنەدان.
٨٥ ئاسمانەکان و زەوین و هەرچی لەناوئەودوانەیە، بۆ ڕاستیمان وەدی هێنان. ڕۆژی قیامەتیش هەر دادێ؛ سا تۆگەرەک چاوپۆشی بکە بەپیشەو چاوپۆشیت بێ‌گازندەبێ.
٨٦ بێ‌گومان بە، هەر پەروەرندەت وەدی هێنی زانایە.
٨٧ ئێمە حەونیشانەکانی فاتیحامان داوە بەتۆو قورئانی گەورەش هەر وەتر.
٨٨ چاوت مەدە سەر ئەوشتەی کە داومانە بە دەستەگەلێ لەوانەو خەمیان مەخۆ؛ تۆ هەر باوەردارەکان بخە ژێربالت.
٨٩ بێژە ئەمن ترسێنەری ڕۆن کەرەوەم.
٩٠ هەر وەک ئەوەی هەناردمان بۆ بەشکەرەکان؛

٧٤- کەستەک: کلۆ، سندە. ٨٢- کاوان: ١) شاخان، چیایانی بەردین؛ ٢) کێوان، چیایان؛ ٣) بستۆ، شانەشاخ.

ٱلَّذِينَ جَعَلُوا۟ ٱلْقُرْءَانَ عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَٱصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ
عَنِ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا كَفَيْنَـٰكَ ٱلْمُسْتَهْزِءِينَ ﴿٩٥﴾ ٱلَّذِينَ
يَجْعَلُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَـٰهًا ءَاخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ
أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن
مِّنَ ٱلسَّـٰجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَٱعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ ٱلْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَتَىٰٓ أَمْرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۚ سُبْحَـٰنَهُۥ وَتَعَـٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ
﴿١﴾ يُنَزِّلُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ
أَنْ أَنذِرُوٓا۟ أَنَّهُۥ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ تَعَـٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ
ٱلْإِنسَـٰنَ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾ وَٱلْأَنْعَـٰمَ
خَلَقَهَا ۗ لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَـٰفِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ
﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

٩١ ئەو کەسانەی قورئانیان دابەش دابەش کرد.
٩٢ سوێندەکە بەپەروەرندەت، لەهەموان دەپرسینەوە.
٩٣ بۆ ئەوکارانەی دەیانکرد.
٩۴ هەرفەرمانێک بەتۆدەدرێ، ئاشکرای کەو لە بتپەرستان وازبێنە.
٩٥ ئەو کەسانەی گاڵتەی خۆیان بەتۆدەکرد، ئێمە لێخەتمان کردنەوە.
٩۶ ئەوکەسانەی - وێڕای خودا - شتیتریش دەپەرستن، لەدواییدا لێی تێدەگەن.
٩٧ ئێمە ئاگامان لێ هەیە کە تۆ لەگفتی ئەمانە دڵتەنگ دەبی.
٩٨ سا هەر شوکری پەروەرندەی خۆت لەبیربێ و لەڕێزەی سوژدە بەران بە.
٩٩ پەروەرندەت بپەرستە تا ئەوکاتەی کە شتە بێگومانەکەت لێ ڕۆدەدا.

نەحل

١٢٨ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەوا فەرمانی خودا هات، پەلەی مەکەن. خودا پاکەو گەلێک لەوە بەرزترە کە بێژن هاوکاری هەیە.
٢ فرشتەکان وێڕای وەڵامەکانی ئەو - بەپێی فەرمانێ کە ئەیدا - دەنێرێتە خوارێ بۆلای هەرکەسێ لەعەبدەکانی کە خۆی حەزکا؛ گەفان لەخەڵکەکە بکەن کە: هیچ شتێ شیاوی پەرستنێ نیە جگە لەخۆم؛ دەبێ هەر لەخۆم بترسن.
٣ ئەم عاسمانانەو زەوینەی هەر بۆڕاستی داهێناوە. بەرزترەو دوورە لەوەی ئەوان دەیکەن بە شەریکی.
۴ بنیادەمی لەتنۆکێک بەرهەم هێنا؛ کەچی بۆتە دوژمنێکی بەئاشکرا.
٥ وڵساتیشی هەر بۆ ئێوە بەرهەم هێنا، کە گەرمایی و بەهرەیان بۆئێوە تێداو لێشیان دەخۆن.
۶ لاتان جوان و ڕازاوەن، کاتێک دەیانبەن بۆلەوەڕو کاتێکیش دەیانهێننەوە.

٩٥-**لێخەت کردنەوە:** لەکۆڵکردنەوە. ٩٩- مەبەست لە **شتی بێ گومان**، مەرگە؛ چون هیچ شکی تێدانیە.
٢-**گەفان:** هەڕەشە. ۴-**تنۆک:** دلۆپ، قەترە.

وَتَحۡمِلُ أَثۡقَالَكُمۡ إِلَىٰ بَلَدٖ لَّمۡ تَكُونُواْ بَٰلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ
ٱلۡأَنفُسِۚ إِنَّ رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ٧ وَٱلۡخَيۡلَ وَٱلۡبِغَالَ
وَٱلۡحَمِيرَ لِتَرۡكَبُوهَا وَزِينَةٗۚ وَيَخۡلُقُ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٨
وَعَلَى ٱللَّهِ قَصۡدُ ٱلسَّبِيلِ وَمِنۡهَا جَآئِرٞۚ وَلَوۡ شَآءَ لَهَدَىٰكُمۡ
أَجۡمَعِينَ ٩ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗۖ لَّكُم مِّنۡهُ
شَرَابٞ وَمِنۡهُ شَجَرٞ فِيهِ تُسِيمُونَ ١٠ يُنۢبِتُ لَكُم
بِهِ ٱلزَّرۡعَ وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلنَّخِيلَ وَٱلۡأَعۡنَٰبَ وَمِن كُلِّ
ٱلثَّمَرَٰتِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ١١
وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ وَٱلنُّجُومُ
مُسَخَّرَٰتُۢ بِأَمۡرِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ
١٢ وَمَا ذَرَأَ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهُۥٓۚ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ ١٣ وَهُوَ ٱلَّذِي
سَخَّرَ ٱلۡبَحۡرَ لِتَأۡكُلُواْ مِنۡهُ لَحۡمٗا طَرِيّٗا وَتَسۡتَخۡرِجُواْ
مِنۡهُ حِلۡيَةٗ تَلۡبَسُونَهَاۖ وَتَرَى ٱلۡفُلۡكَ مَوَاخِرَ فِيهِ
وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ١٤

٧ گرانبارتان ڕادەگوێزێ بۆ جێگەی وا کە بۆ ئێوە زۆر دژواردەبۆ بیگەنێ. پەروەردەت زۆر دڵسۆزو دلۆڤانە.

٨ ئەسپ و ئێسترو کەریشی، هەم بۆ سواری هەم بۆ خۆبەجوان ڕانانی ئێوە چێکرد. شتیوەهاش دروس دەکا کە نایزانن.

٩ خودا هەر هێندەی لەسەرە ڕێگەی ڕاست دەستنیشان بکا. ڕێگەی خێچ و خواریش هەیە. ئەگەر بۆخۆی بیویستبا، هەمۆتانی دەخستە سەر ڕاستەڕێیە.

١٠ هەر خۆیەسی لەم حەوایە ئاوێکی بۆداباراندن کە ئێوە لێی ڤەدەخۆن و ڕوەکیشی پێ شین دەبێ و لەو ڕوەکە، وڵساتەکانۆ دەچەزن.

١١ هەر بەوئاوە چاندەمەنی و زەیتۆن و ڕەزو دارخورماو بۆ دەڕوێنێ و گش بەروبۆتان پێدەدا. ئەمە زۆر بەڵگەی تێدایە بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

١٢ شەوو ڕۆژی بۆڕام کردن؛ هەیڤ و خۆرو گش هەسارەش مل کەچی فەرمانی ئەون. لەمەشدا زۆر نیشانە هەن بۆ کەسانێ کە تێدەگەن.

١٣ لەم زەمینەش گەلێ شتی ڕەنگاوڕەنگی بۆ ئێوە وەدی هێناوە؛ لەمەدا نیشانە هەیە بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

١۴ هەر ئەویشە زەریای خستۆتە بەردەستۆ کە گۆشتی تازەی لێ بخۆن؛ خشڵیشی لێی بێننەدەرێ و بەخۆتانیەوە هەڵواسن. ئەوا دەبینی کە گەمیەش سنگی دەریا دەقەڵێشن؛ تا چاکەی ئەوتان دەس کەوێ و بەشکۆ شوکرانە بژێرن.

٧- ڕاگوێزتن: شتێ لە جێکەوە بۆ جێگایەکی تر بردن، گوێزانەوە. ٩- خێچ: چەفت، لاروگێڕ.

١٠- ڤەدەخۆن: دەخۆنەوە. ١١- بەروبۆ: بەهرەی زەوین، داهاتی زەوی.

١۴- هەڵواسین: دالەقاندن، هەڵاواستن.

وَأَلْقَىٰ فِي ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَٰرًا وَسُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَٰمَٰتٍۚ وَبِٱلنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
﴿١٦﴾ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن
تَعُدُّواْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾
وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَٰتٌ غَيْرُ
أَحْيَآءٍۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌۚ
فَٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْأٓخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ
﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَۚ إِنَّهُۥ
لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ
قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوٓاْ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍۗ أَلَا
سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
فَأَتَى ٱللَّهُ بُنْيَٰنَهُم مِّنَ ٱلْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ ٱلسَّقْفُ
مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

١٥ کێوەهەڵەمۆتەکانی لەم زەمینە کردەلەنگەر، هەتا ئێوە نەلەرزێنیّ و چۆم و
ڕێبازیشی شاندان، تا ئێوە ڕێو بدۆزنەوە.
١٦ نیشانەگەل دیکەش هەن و بەئەستێرەش ڕێ دەردەکەن.
١٧ ئاخۆ کەسیّ لەچێکردنیّ وەستایە، چلۆن وەک ئەوکەسە وایە، لەو بارە
چی لەدەس نایە؟ ئاخۆ ئێوە پەند ناگرن؟
١٨ ئەگەر هەرچی چاکەی خودایە بژمێرن، لەژماردن دواییونایە. خودا لەگونا
دەبۆریّ و دلوڤانە.
١٩ هەرشتێکی وەیشێرن و هەرچی ئاشکراشی بکەن، خوا دەیزانیّ.
٢٠ ئەوشتانەش کە هانایان پیّدەبەن و غەیرەز خودان، لیان نایە هیچ
دروس کەن؛ هەر بۆ خۆشیان دروس دەکرێن.
٢١ مردۆێکن گیانیان بەبەردانەکراوە؛ هەستیش ناکەن کەنگیّ زیندۆ
دەکرێنەوە.
٢٢ خودای ئێوە هەر یەکێکە. ئەوکەسانەی بڕوایان بەدواڕۆژنیە، دڵەکانیان
دژباوەڕن و خۆشیان هەر بەزل دەزانن.
٢٣ بیّگومانە خوا دەزانیّ چی لەخودا دەشارنەوەو چی دەردەخەن. خودا لە
خۆبەزل‌زانان خۆشی‌نایە.
٢٢ هەرگایەکی لیّان پرسی: پەروەرێنتان کام مەبەستی ناردۆتەخوار؟ ئێژن:
چیرۆکی پێشینان.
٢٥ دەسا با ڕۆژی قیامەت باری تاوانی خۆیان و ئەو کەسانەش هەڵگرن کە بە
بیّ‌زانست، ئەوان لە ڕیّان لادەدەن؛ ئای چەند باریّ نالەبارە!
٢٦ ڕاستت دەویّ ئەوی لەپێش ئەمانەش بۆن، دەهۆبازبۆن. خودا دام و
دەزگایانی لەهیمەوە هەڵتەکاندو میچیشیان بەسەردا ڕماو لەشوێنێکەوە
ئازاریان بۆدا باری، کە هەر هەستیشیان پیّ‌نەکرد.

١٥- هەڵەمۆت: زۆر بەرزو هەزار بە هەزار.

٢٦- دهۆباز: فێڵباز. **هیم:** بناغە، خیم، بنچینەی خانۆ.

ثُمَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُخۡزِيهِمۡ وَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ
كُنتُمۡ تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمۡۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ إِنَّ ٱلۡخِزۡيَ
ٱلۡيَوۡمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٧ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمۡۖ فَأَلۡقَوُاْ ٱلسَّلَمَ مَا كُنَّا نَعۡمَلُ مِن سُوٓءِۭۚ بَلَىٰٓ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٢٨ فَٱدۡخُلُوٓاْ أَبۡوَٰبَ جَهَنَّمَ
خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَلَبِئۡسَ مَثۡوَى ٱلۡمُتَكَبِّرِينَ ٢٩ ۞ وَقِيلَ
لِلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمۡۚ قَالُواْ خَيۡرٗاۗ لِّلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ فِي
هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٞۚ وَلَدَارُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞۚ وَلَنِعۡمَ دَارُ ٱلۡمُتَّقِينَ
٣٠ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ لَهُمۡ فِيهَا
مَا يَشَآءُونَۚ كَذَٰلِكَ يَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلۡمُتَّقِينَ ٣١ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ
ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَۙ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمُ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ بِمَا
كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٣٢ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
أَوۡ يَأۡتِيَ أَمۡرُ رَبِّكَۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ
ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٣٣ فَأَصَابَهُمۡ
سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُواْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ٣٤

٢٧ پاشان لەڕۆژی سەلاشدا ئابڕۆیان پێوەناهێڵێ‌و دەڵێ: لەکوێن ئەو شەریکانەم کە ئێوە کێشەتان لەسەردەکردن؟ ئەوانەی ئەهلی زانستن، ئێژن: ئەمڕۆ ئابڕۆچۆن‌و بەدبەختی خوانەناسانە.

٢٨ ئەوکەسانەی کە پێ‌مێردی خودا گیانیان لێ دەستێنێ‌و ستەمیان لەخۆ کردوە، مل ڕادەکێشن‌و ئێژن: چی خراپن نەکردوە؛ بەڵێ، خودا خۆی دەزانێ کە ئێوە ئاکارو چۆن بۆ.

٢٩ سا لەدەرگای دۆژەهەوە بچنە ئەودیو، تاهەتایە هەر لەوێ‌بن. ئای کە جێی بادی هەوایان ناهەموارە.

٣٠ لە پاریزگاران دەپرسن: پەروەرندەو چی بەخەلات ناردەخوارێ؟ ئێژن: هەرچی هەرەباشە. بۆئەوانەی لەدنیا خاوەن چاکەبۆن، چاکە هەیەو دیارە بارەگای ئەودنیاش زۆر باشترەو ئای کە ماڵی لە خوداترسان چەندخۆشە!

٣١ دەڕۆنە ناوباغاتێکی وا کە هەرگیز لەبەین ناچێ؛ جۆباریان بەبەردا دەڕوا؛ چی ئارەزۆکەن تیایە. خودا ئاواینە پاداشی خۆپارێزان دەداتەوە.

٣٢ ئەو کەسانەی فرشتە گیانیان دەکێشێ‌و چاک وپاک لەدنیا دەڕۆن؛ ئێژن: سلامی خواو لێ‌بێ‌و لەباتی کردەوەکانتان دە بچنە ناو بەهەشتەوە.

٣٣ ئاخۆ ئەو خوانەناسانە غەیرەز ئەوە کە فریشتان بێنەلایان، یان فەرمانی پەروەرندەتیان پێ‌بگا، چاوەنۆرێکی تریان هەس؟ پێشینەکانی ئەمانەش هەر ئەم ئاکارەیان هەبۆ. خوا ناهەقی لێ‌نەکردن؛ بەلام هەر خۆیان ناهەقیان لەخۆیان کرد.

٣٤ سزای ئاکاری خراپیان هاتە ڕێیان؛ ئەوشتەی گاڵتەجاڕیان بۆ ئابلۆقەی‌دان.

٢٨- **پێ‌ مێرد:** فریشتەی گیان کێشان، عیزراییل.　٢٩- **بادی هەوا:** بەدەعیەو دەمار، خۆبەزل زان.

٣٤- **ئابلۆقە:** دەورەدان، چواردەورگرتن.

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن
شَيۡءٖ نَّحۡنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ كَذَٰلِكَ
فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ فَهَلۡ عَلَى ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ
﴿٣٥﴾ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنۡهُم مَّنۡ
حَقَّتۡ عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِن تَحۡرِصۡ عَلَىٰ هُدَىٰهُمۡ
فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَن يُضِلُّۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٣٧﴾
وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَا يَبۡعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُۚ بَلَىٰ
وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٨﴾
لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي يَخۡتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّهُمۡ
كَانُواْ كَٰذِبِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا قَوۡلُنَا لِشَيۡءٍ إِذَآ أَرَدۡنَٰهُ أَن نَّقُولَ
لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْ
لَنُبَوِّئَنَّهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ
يَعۡلَمُونَ ﴿٤١﴾ ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

٣٥ ئەوکەسانەی شەریکیان بۆخوا پەیداکرد، گوتیان: ئەر خوا مەیلی لێ با، نە ئێمەو نەباب و کاڵمان، غەیرەز خۆی چن نەدەپەرست؛ هیچمان بێ فەرمانی ئەومان بە ناڕەوا نەدەزانی. ڕابردوەکانی ئەوانەش هەر ولۆبوٚن. پێغەمبەران جگە لەڕاگەیاندنی بەئاشکرا، چی دیکەیان لەسەر هەیە؟

٣٦ بۆ ناو هەمۆ کۆمەڵەیەک پێغەمبەرێکمان بەرێ‌کرد، کە خودا بپەرستن و لەشەیتان دوٚرەپەرێزبن. بازێ لەوان خودا خۆی شارەزای کردن؛ هێندێکیشیان گومڕایی بە بەژنیان بڕا. دە لەسەر ئەرز بگەڕێن و تواشاکەن چارەنوٚسی پێغەمبەر بەدروٚزن زانان بەکوێ گەیشت.

٣٧ هەرچەندە هەوڵ بۆ شارەزابوٚنیان بدەی، گومڕایەکان، خوا ڕێگەیان نیشان ناداو کەسیش دەهانایان نایە.

٣٨ بەسوێندەوە ڕەش بوٚنەوە، کە: وەخودا، خودا کەسێکی کە دەمرێ، تازە زیندوی ناکاتەوە. هەربەڵێنێ خودا بیدا، هەر دێتەجێ؛ بەلام زوربەی ئەومەردمە دەوەناگەن.

٣٩ تاکوٚ خودا ئەوشتەی وا ئەوان کێشەیان لەسەرکرد، ئاشکرا کاو با خوا نەناسان تێ‌بگەن کە ئەوان دروٚیان دەکرد.

٤٠ مە هەرچی‌یەک بمانەوێ پەیدابێ، هەر هێندەیە کە پێی بێژین: ببە؛ دەبێ.

٤١ ئەو کەسانەی لەبەر زوڵمێ تەرەبوٚن و ئاوارەی ڕاهی خودا بوٚن، لەم دنیایە جێگەیێ باشیان ئەدەینێ و ئەگەر بۆخۆیان بیزانن، پاداشی ئەولا ش باشترە.

٤٢ ئەو کەسانەی خۆڕاگربوٚن و خۆیان هەر بەخودا ئەسپارد.

٣٥-ولۆ: بەمجۆرە. ٣٦-بازێ: برێ، تاقمێ.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ
ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٤٣ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ
٤٤ أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَخۡسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ
أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ٤٥ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ
فِي تَقَلُّبِهِمۡ فَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ ٤٦ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ عَلَىٰ تَخَوُّفٖ فَإِنَّ
رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٌ ٤٧ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ
يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ سُجَّدٗا لِّلَّهِ وَهُمۡ دَٰخِرُونَ
٤٨ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن دَآبَّةٖ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ٤٩ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ
وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ۩ ٥٠ ۞ وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ إِلَٰهَيۡنِ
ٱثۡنَيۡنِۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَإِيَّٰيَ فَٱرۡهَبُونِ ٥١ وَلَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًاۚ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَتَّقُونَ ٥٢ وَمَا بِكُم مِّن
نِّعۡمَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ ٥٣ ثُمَّ
إِذَا كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنكُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ٥٤

٤٣ لەپێش تۆشدا هەرکەسێکمان بەپێغەمبەری ناردوە - ئیللان و بیللان - پیاوبوەو بەفرشتەدا فەرمانی خۆمان بۆناردۆن. ئەگەر ئێوە نەوزانیوە، سالەوکەسانە بپرسن، کە کتێبیان خوێندۆتەوە.
٤٤ بەبەڵگەو نیشانانەوەو بەپەڕەنوسراوانەوە[ئەوانمان نارد]. وا بۆتۆش ئەمکتێبەن نارد، تا خەڵکی لێ‌تێ‌بگەیێنی‌و ڤایەتا بیربکەنەوە.
٤٥ ئاخۆ ئەوانەی بەفێڵبازی خەریکی بەدفەڕی بۆن، ئارخەیانن کە خوا نوقمی عەرزیان ناکا، یان لەشۆینێکەوە - کەهەر بیریشی لێ ناکەنەوە - ئازارێکیان بۆنابارێ؟
٤٦ یان لەڕێی هاتوچۆیاندا دەگیریان‌خاو نەتوانن خۆیان دەربازکەن؟
٤٧ یان کاتێ کە تۆشی ترسن، بیانگرێ؟ سا هەر پەروەرندەی تۆیە وا دڵسۆزو دلۆڤانە.
٤٨ داخوم بەچاو نەیاندیگە، کە هەرچێ خوا دایهاوردگە، سێوەریان بەڕاس‌و چەپا - بەمل کەچی - سوژدە بەرەوخوا ئەوەن؟
٤٩ هەرچی لەناو ئاسمانان‌و هەرچی لەناوزەویندا بزاوی هەیەو فریشتانیش، سوژدە بۆخودا دەبەن‌و باغریش نین.
٥٠ ترسیان هەیە لەپەروەرندەی بان‌سەریان؛ هەر فەرمانێکی بۆیان بێ، بەجێی دێنن.
٥١ خوا وتۆیە: با دۆپەرستۆتان نەبێ، پەرستۆ تەنیا یەکێکەو ئەشێ هەر لەمن بترسن.
٥٢ هەرچیش لە ئاسمانەکان‌و زەویندا هەن، هەر هی‌ئەون‌و دینی هەمیشەییش هەر تایبەتی ئەوە. ئاخۆ دەبێ لەغەیرەز خودا بترسن؟
٥٣ هەر بەهرەیەک رۆۆتێدەکا لەخواوەیە؛ پاشان ئەگەر چورتمێکیشتان بەسەردێ، بەرەوئەو دەلالێنەوە.
٥٤ لەدوای ئەوە بەلاشی لەسەرلابردن، هێشتا کۆمەڵێک لەئێوە شەریک بۆپەروەرندەی خۆ پەیدادەکەن.

۴۶- دەرباز: رزگار. ۴۹- بزاو: جۆڵە. باغر: لەخۆدەرچوگ، بادی‌هەوا.
۵۱- پەرستۆ: مەعبود، پەرستراو.

لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا۟ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ
لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَٰهُمْ ۗ تَٱللَّهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ
تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ ٱلْبَنَٰتِ سُبْحَٰنَهُۥ ۙ وَلَهُم مَّا يَشْتَهُونَ
﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ
﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلْقَوْمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓ ۚ أَيُمْسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ
أَمْ يَدُسُّهُۥ فِى ٱلتُّرَابِ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِٱلْـَٔاخِرَةِ مَثَلُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَلِلَّهِ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ
﴿٦٠﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَٰكِن
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَـْٔخِرُونَ
سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ
وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ ٱلْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلْحُسْنَىٰ ۖ لَا جَرَمَ أَنَّ
لَهُمُ ٱلنَّارَ وَأَنَّهُم مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَٱللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٍ مِّن
قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
ٱلَّذِى ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

٥٥ هەر تا هەرچی پێمان داون حاشای لێ بکەن. سا ڕای بوێرن، زۆر ناخایەنێ تێدەگەن.
٥٦ لەوبژیوەش کە پێمان دان، بەشێکی دەدەن بەوانەی کە هیچ قازانج و زیانیان لێ نابینن. سوێند بەخودا، لەسەر درۆهەڵبەستنۆ لێ پرسینەوەتان دەبێ.
٥٧ کیژان بۆ خودا دادەنێن - کە ئەو لەوشتانە پاکە - بۆخۆشیان چی ئارەزۆکەن.
٥٨ هەرکاتێکیش مژدەی کچێ بۆ یەکێک لەمانە بچێ، ڕوخساری ڕەش هەڵدەگەڕێ و لەبەر خۆی پیش دەخواتەوە.
٥٩ لەمەینەتی ئەو هەواڵەی پێیدراوە، لە هۆزی خۆی تەرەدەبێ؛ ئاخۆ بەسۆکایەتی بەخێوی بکا، یان دەناخی ئاخی ڕاکا؟ ئای چەندخراپ پێ ڕادەگەن!
٦٠ ئەم کردەوە خراپانە هی وانەیە، کە باوەڕیان بەڕۆژی سەڵایە نیە. نمۆنەی باشترین ئاکار، لای خودایەو هەر خۆی خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
٦١ ئەگەر مەردم لەسەر ناهەقی کردنیان خوداگیربان، لەم سەرهەردە جۆقەواریان لێ بڕابۆ؛ بەڵام دەیانهێڵێتەوە هەتا ڕۆژی دیاری کراو؛ ئەگەر ئەودەمەش وەختی هات، نە تاوێک وەپێشیان دەخا، نە دەشکرێ بمێننەوە.
٦٢ هەرشتێ پەسندی ناکەن، لایان وایە هی خودایە؛ زمانی فێرەدرۆشیان چاکەی دەداتە پاڵ خۆیان. بێ گومانە بەشی ئەمانە ئاگرەو بۆلای ئەوەش دەدرێنەبەر.
٦٣ سوێند بەخودا، بەرلەتۆش پێغەمبەرانمان بۆسەر گەلان بەڕێ کردن. شەیتان کردەوەکانیانی بۆخەملاندن؛ کەوا ئەمڕۆش دۆستی نزیکی ئەمانە، هەر شەیتانەو بەشیان ئازاری بەژانە.
٦٤ هەر بۆیە ئەم کتێبەمان ئەڕای تۆ هەناردەبەرۆ، کە بەکێشەی نێوان ئەمانە ڕابگەی و ڕێ شاندەرو بەزەیی بێ بۆ کەسانی خاوەن باوەڕ.

٦١- جۆقەوار: زینەوەر.

وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةً لِّقَوۡمٍ يَسۡمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةًۖ نُّسۡقِيكُم مِّمَّا
فِي بُطُونِهِۦ مِنۢ بَيۡنِ فَرۡثٖ وَدَمٖ لَّبَنًا خَالِصٗا سَآئِغٗا لِّلشَّٰرِبِينَ ﴿٦٦﴾
وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلۡأَعۡنَٰبِ تَتَّخِذُونَ مِنۡهُ سَكَرٗا وَرِزۡقًا
حَسَنًاۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ
أَنِ ٱتَّخِذِي مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتٗا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي
مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسۡلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلٗاۚ يَخۡرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا
شَرَابٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٞ لِّلنَّاسِۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمۡۚ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ
ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡ لَا يَعۡلَمَ بَعۡدَ عِلۡمٖ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ﴿٧٠﴾ وَٱللَّهُ
فَضَّلَ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ فِي ٱلرِّزۡقِۚ فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي
رِزۡقِهِمۡ عَلَىٰ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ فَهُمۡ فِيهِ سَوَآءٌۚ أَفَبِنِعۡمَةِ
ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا
وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةٗ وَرَزَقَكُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِۚ أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ ﴿٧٢﴾

۶۵ خودا ئاوی لەوحەوایەوە داباراند؛ زەوی مردوی پێ‌ژیاندەوە. کە لەمەدا بۆ ئەوانەی گوێ‌بیس دەبن، نیشانەیە.
۶۶ لەوڵساتیشا بۆ ئێوە پەندێک هەیە: لەناوسکیان، لەنێوانی ڕیخو خوێن‌ڕا، شیرێکی پاکو ڕەوانۆ دەرخوارد ئەدەین، بۆ ئەوانەی وەخۆرەوەن گۆارایە.
۶۷ لەبەرهەمی دارەخورماو رەزەکانیش، سەرخۆش کەرەو بژیوی باش رەنێودێنن. لەمەشدا نیشانە هەیە بۆ ئەوکەسانەی تێدەگەن.
۶۸ خوا مێشەنگوینی ڕائەسپارد، کە: لەکاوانو داران‌و ئەوشوێنی هەڵیدەبەستن، شوێنی ژینی خۆت هەڵبەستە.
۶۹ پاشان لەگش بەروبۆ بژیوت بمژە؛ ئیتر - بە ملکەچی - ڕێگەی ڕاهێنەری خۆت بگرەبەر. لەدەروۆنی تراوێکی هەمەڕەنگە دێتەدەرێ؛ مفای بۆ مەردم تێدایە؛ کە لەمەشدا بۆکەسانێ ڕادەمێنن، نیشانەیە.
۷۰ خودا ئێوەی هەر لەنەبۆ دروس کردو پاشان گیانۆ لێ‌دەستێنێ. تێتاندایە دەبێتە پیری زمینگیر، تا لەپاش زانینی زۆر شت هیچ‌شتی لەبیر نەمێنێ. خودا زانایەو توانایە.
۷۱ خودا ڕۆزی هێندێکتانی لەهێندێکان پتر داوە. ئەوی پتریان پێدراوە، بەشی ژێردەستانی خۆیان نادەنەوە؛ کە لەوەشدا وەکۆ یەکن. ئاخۆ ئێوە لەبەهرەی خوا حاشادەکەن؟
۷۲ خودا هەر لەجسنی خۆتان جۆتەی دانێ؛ لەهاوجۆتان کوڕو نەوەی پێ‌بەخشیون‌و ڕۆزی پەسندی پێداون. چۆن بڕوایان بەو هیچ‌و پۆچانە هەیەو لە بەهرەی خوا حاشادەکەن؟

۶۶- ڕیخ: ڕەم، شیاکە، سەنێر. ۶۷- رەنێوهێنان: پێگەیاندن، پەروەردەکردن. ۶۸- کاوان: چیایان، کێوان. ۶۹- مفا: شفا، چابۆنەوە لە نەخۆشی.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضْرِبُوا۟ لِلَّهِ ٱلْأَمْثَالَ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ ۞ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا
مَّمْلُوكًا لَّا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَمَن رَّزَقْنَٰهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا
فَهُوَ يُنفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۖ هَلْ يَسْتَوُۥنَ ۚ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ
أَحَدُهُمَآ أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ
مَوْلَىٰهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِى هُوَ وَمَن
يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَآ أَمْرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ ٱلْبَصَرِ
أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَٱللَّهُ
أَخْرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَجَعَلَ
لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿٧٨﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ مُسَخَّرَٰتٍ فِى جَوِّ ٱلسَّمَآءِ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

٧٣ غەیرەز خودا، شتی وەها دەپەرستن کە لەناو عەرزو عاسماندا هیچ بژیویٚ شک نابەن کە بیاندەنیٚ و هەر ناشتوانن.
٧٢ ئیٚوە نەزیلان بۆ خودا مەهیٚننەوە؛ خودا هەمۆشت دەزانیٚ و ئیٚوەن کە هیچیٚک نەزانن.
٧٥ خوا نەزیلیٚک دیٚنیٚتەوە: بەنیەک هەیە هیچکاریٚکی لەدەس نایە؛ کەسیٚکیش هەس بژیوی باشمان داوەتیٚ، بەنهیٚنیی و بەئاشکرا بەختیی دەکا؛ ئاخۆ وەکویەک دیٚنەوە؟ سوپاس هەر شایانی خوایە؛ بەلاٚم زوربەیان نەزانن.
٧۶ ئەمەش بەنەزیلە دیٚنیٚ: دۆمرۆ هەن؛ یەکیان لاڵەو هیچکاریٚکی لەدەس‌نایەو سەرباری ئاغای خۆیەتیی و بۆ هەرکویٚەکی بنیٚریٚ، هیچ بەهرە ناهیٚنیٚتەوە؛ لەل ئەوکەسەی فەرمان بۆیەکسانی دەداو خۆیشی لەسەر ڕاستەڕیٚیە، چۆن چون‌یەکن؟
٧٧ هەرپیواریٚ لە ئەرزو ئاسماناندایە، بۆ خودایە. هاتنی ڕۆژی سەلایەش وەک چاوترۆکانیٚ وایە؛ یا نزیکتر. خودا هیٚزی بەسەر هەموشتدا دەشکیٚ.
٧٨ خودا ئیٚوەی لەپزدانی دایکتانەوە وەدەرخست؛ کەچی هیچۆ نەدەزانی. چاو و گویٚچکەو دڵی دانیٚ، بەشکۆ شوکرانەبژیٚربن.
٧٩ ئاخۆ پەلەوەر نابینن، کە لە تەشقی عاسمانیٚ ڕام کراون؟ غەیرەز خوا کیٚ ڕایاندەگریٚ؟ کە لەمەدا نیشانەن بۆ باوەڕداران.

٧۴-نەزیل: مەسەل. ٧٥-بەنی: عەبد. ٧۶-لەل: لەگەڵ، لەتەک.

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمۡ سَكَنٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ
ٱلۡأَنۡعَٰمِ بُيُوتٗا تَسۡتَخِفُّونَهَا يَوۡمَ ظَعۡنِكُمۡ وَيَوۡمَ إِقَامَتِكُمۡ
وَمِنۡ أَصۡوَافِهَا وَأَوۡبَارِهَا وَأَشۡعَارِهَآ أَثَٰثٗا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ
(٨٠) وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلٗا وَجَعَلَ لَكُم
مِّنَ ٱلۡجِبَالِ أَكۡنَٰنٗا وَجَعَلَ لَكُمۡ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ
ٱلۡحَرَّ وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأۡسَكُمۡۚ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ
عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُسۡلِمُونَ (٨١) فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ
ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ (٨٢) يَعۡرِفُونَ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا
وَأَكۡثَرُهُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ (٨٣) وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٖ
شَهِيدٗا ثُمَّ لَا يُؤۡذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ
(٨٤) وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلۡعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ
يُنظَرُونَ (٨٥) وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ شُرَكَآءَهُمۡ
قَالُواْ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدۡعُواْ مِن دُونِكَۖ
فَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلَ إِنَّكُمۡ لَكَٰذِبُونَ (٨٦) وَأَلۡقَوۡاْ
إِلَى ٱللَّهِ يَوۡمَئِذٍ ٱلسَّلَمَۖ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ (٨٧)

٨٠ خودا خانوی بۆچێ‌کردوُن کە تیاندا بسێنەوە. ئەنواشی لە پێستی ولٌسات بۆسازداون کە لە ڕوژی کۆچ کردناو لەکاتی مانەوەشتانا، سوُک بێ بۆتان. لەهریش‌و لواو موُیان، کەل‌پەلی پێویستی مالّ‌و کالاّ هەیە لەماوەی گوزەرانوُدا.
٨١ خوا لەوەی خولقاندویەتی ، نسێ زۆری بۆ ئێوە وەدی هێناوەو لەکێوانیش پەسیوی بۆچێ کردوُن‌و جل‌و بەرگێکیشی بۆتان سازداوە کە لەکاتی شەڕو گەرمادا دەوپارێزێ. ئاوا خودا بەهرەگەلی خۆی بۆ ئێوە تەواودەکا؛ بەلکوُ گوێ بەفەرمانی‌بن.
٨٢ ئەگەر هەر ڕوُیان وەرچەرخاند، ڕاگەیاندنی ئاشکرا، لەسەر تۆیەو هیچی‌تر نا.
٨٣ بە بەهرەی خودا دەزانن؛ کەچی حاشای لێدەکەن‌و زوربەیان ئەمەگ نەناسن.
٨۴ ڕوُژێ کە لەهەر کۆمەلێک یەکێ بۆشایەتی دێنین، ئەوسا ئیزنی [ئاخافتن] بە خودا نەناسان نادرێ‌و عوزریشیان لێ ناپەزێرن.
٨۵ هەرگا ئەوانەی ناهەق بوُن، ئازارو جەزرەوەیان دی؛ نە لێیان سڤکتر ئەکرێ‌و نە هیچ وچانیان پێ‌دەدرێ.
٨۶ ئەو کەسانەی دەیانوُت: خوا شەریکی‌هەن، هەرکە چاویان بەهاوبەشەکانیان کەوت، ئیژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەمانەن هاوبەشەکانمان کە جیا لەتۆ هانامان ئەبردەبەریان. ئەمان لە جواویانا ئێژن: ئێوە دەرەوان دەبێژن.
٨٧ ئیتر هەر لەوێ‌ڕوُژێدا ناچاردەبن ملکەچی فەرمانی خوابن. ئەوەش کەوا هەلیان دەبەست، هەموُ بە فیڕوُ دەردەچێ.

٨٠-ئەنوا: پەناو پەسیو. هری: خوری. لوا: بەرگن. ٨١-نسێ: سێبەر.
٨٣-ئەمەگ: وەفا، بەینەت. ٨۵-سڤک: سوک، هاسان. ٨۶-دەرەو: درۆ

ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ زِدۡنَٰهُمۡ عَذَابٗا فَوۡقَ
ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يُفۡسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ فِي كُلِّ
أُمَّةٖ شَهِيدًا عَلَيۡهِم مِّنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَجِئۡنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ
هَٰٓؤُلَآءِۚ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى
وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٨٩﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ
وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ
وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ
﴿٩٠﴾ وَأَوۡفُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمۡ وَلَا تَنقُضُواْ ٱلۡأَيۡمَٰنَ
بَعۡدَ تَوۡكِيدِهَا وَقَدۡ جَعَلۡتُمُ ٱللَّهَ عَلَيۡكُمۡ كَفِيلًاۚ إِنَّ
ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّتِي نَقَضَتۡ
غَزۡلَهَا مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثٗا تَتَّخِذُونَ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا
بَيۡنَكُمۡ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرۡبَىٰ مِنۡ أُمَّةٍۚ إِنَّمَا يَبۡلُوكُمُ
ٱللَّهُ بِهِۦۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن
يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَلَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٩٣﴾

٨٨ ئەوانەی خوایان نەناسیو ڕێگەی خوایان بەربەست ئەکرد، لەجەزای ئەوبەدفەڕیەدا کە دەیانکرد - قات لەبان قات - هەر ئازاریان پتر دەکەین.

٨٩ ڕۆژێ کە لەناو هەرگەلێ یەک لەخۆیان بەشایەت ڕاست دەکەینەوە، تۆ شایەتی ئێمەی بەسەر ئەمانەوە. ئەم کتێبەشمان بۆ ناردوٚی، هەموٚشت ڕوٚن دەکاتەوەو ڕێ نوێنیو دلۆڤانیو مژدەیە بۆ موسوڵمانان.

٩٠ خوا بەعەداڵەتو چاکەو بەخشین بە خزمو کەسو کار، فەرمان دەداو ڕێنادا بە ئاکاری پیسو خراپەو دەسدرێژی. ئامۆژگاریتان لێدەکا بەشکوٚ پەندی لێوەرگرن.

٩١ ئەو پەیمانەش کە دەگەڵ خودای دەبەستن، بەجێبێنن. سوٚندەکانیشوٚ مەشکێنن؛ پاش ئەوەی کە لێبڕاون پێکیان بێننو خوداتان بە چاودێری خۆتان داناوە. دیارە خودا های لەکردەوەتان هەیە.

٩٢ نەچن وەک ژنەکە بکەن، کە ریسەکەی - لەپاش کرژی - خاوکردەوەو پسپسیکرد، سوێندەکەتان بکەنە هۆی فریودانێ؛ بەو بەهانەی فلانەگەل لەگەلێتر باوخۆشترن. دیارە خودا بەمە تاقیودەکاتەوە؛ تا لەڕۆژی قیامەتێشدا بۆتانی ڕۆشن بکاتەو، لەسەرچی پێک نەدەهاتن.

٩٣ ئەگەر خودا کەیفیلێبا، گش دەیکردن بەهاوئایین ؛ بەڵام کەسێ خۆی حەزبکا، گومڕای دەکاو لەکێش حەزکا، دەیخاتە سەر ڕاستەڕێیە. دیاریشە لێتان دەپرسن کە ئێوە چیتان کردوە.

٨٨- قات: ئەوەندە، لەئەندازە، بەرانبەر. **بەربەست:** لەمپەری سەرڕێگە، ڕێبەندان.

٩١- ها: ئاگا، خەبەر. **٩٢- پس پس:** زۆرپچڕاو، کوتکوت. **٩٣- تاقی کردنەوە:** تەجرەبەکردن، ئەزموٚن، جەڕباندن.

وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ فَتَزِلَّ قَدَمُۢ بَعۡدَ ثُبُوتِهَا
وَتَذُوقُواْ ٱلسُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلَكُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٞ ٩٤ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ إِنَّمَا عِندَ ٱللَّهِ
هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٩٥ مَا عِندَكُمۡ يَنفَدُۖ
وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٖۗ وَلَنَجۡزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓاْ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ
مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩٦ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ
أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ
أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩٧ فَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ
فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ٩٨ إِنَّهُۥ لَيۡسَ لَهُۥ سُلۡطَٰنٌ
عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ٩٩ إِنَّمَا
سُلۡطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَوَلَّوۡنَهُۥ وَٱلَّذِينَ هُم بِهِۦ مُشۡرِكُونَ
١٠٠ وَإِذَا بَدَّلۡنَآ ءَايَةٗ مَّكَانَ ءَايَةٖ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ
بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مُفۡتَرِۭۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ
١٠١ قُلۡ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلۡقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّ لِيُثَبِّتَ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ١٠٢

۹۴ بەسوێندانۆ یەکتری لەخشتەمەبەن؛ نەکا پاتان پاش پتەوبۆنێ بخلیسکێ و لەبەر ڕێگەی بەرەو خودا بەستنیشتان، تامی بەڵا بچێژن و جەزرەبەی زۆرۆ لەسەربێ.
۹۵ پەیمانی خوا بەنرخی هندک مەفرۆشن؛ گەر تێبگەن، ئەوی کە لەجەم خوا هەیە زۆر باشترە.
۹۶ ئەوەی ئێوە لە لاتانە لەبەین دەچێ؛ ئەوی لەلای خودا هەیە، هەر دەمێنێ و ئەوکەسانەی خۆڕاگربۆن، لەبەرانبەر کردەوەیان - بەزیادەوە - بۆیان تێ هەڵدێنینەوە.
۹۷ هەر کەسێ کرداری باشەو بەباوەڕە - چ نێر، چ مێ - هەتا دەژی وادەکەین بەخۆشی بژی؛ دیاریشە باشتر لەوەی واکردۆیانە، ئێمە پاداشیان دەدەینێ.
۹۸ کاتێ قورئانێ دەخوێنی، هەر پەنابەخودابەرە لەشەیتانی تڕۆکراو.
۹۹ ئەو هیچ زۆرێکی نیە بەسەروانەوە کە بۆنە خاوەن باوەڕو خۆیان بەپەروەرندەیان ئەسپاردوە.
۱۰۰ ئەو هەر بەسەر ئەوانەدا دەستی دەڕوا، کە خۆیان کردۆتە دۆستی و شەریک بۆخوا پەیدادەکەن.
۱۰۱ هەرگا ئێمە بەڵگەیەکمان بەبەڵگەیێ‌تر وەگۆڕی - خوداش خۆی چاکتر دەزانێ چی دەنێرێ - ئێژن: خۆت هەڵتبەستوە. نا وانیە! ئەوان زۆربەیان نازانن.
۱۰۲ بێژە: گیانە پیرۆزەکە، بەڕاستی لەپەروەرندەتڕا هێناویە؛ هەتا خاوەن باوەڕەکان دڵنیاکاو ڕێ‌شاندەرو مژدەبێ بۆ ئەوکەسانەی موسوڵمانن.

۹۴-**لەخشتەبردن:** فریودان. **خلیسکان:** خزیان، ڕەت‌بردن لەسەر سەهۆڵ، شەمتین.

۹۶-**تێ هەڵێنانەوە:** قەرەبۆکردنەوە، جزیادانەوە.

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٌۗ لِّسَانُ
ٱلَّذِى يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِىٌّ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ
مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ
ٱللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَفْتَرِى ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ
﴿١٠٥﴾ مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ
وَقَلْبُهُۥ مُطْمَئِنٌّۢ بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ
وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْۖ
وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِى
ٱلْءَاخِرَةِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ
لِلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا فُتِنُوا۟ ثُمَّ جَٰهَدُوا۟
وَصَبَرُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٠﴾

۱۰۳ ئێمە ئەوەباش دەزانین ئەوان ئێژن: بنیادەمێ فێری دەکا. ئەوکەسەی ئەو نیازیانە لەعارەبی‌دا کۆڵیەو ئاشکراشە کە زمانی ئەم قورئانە بەعارەبی‌یەکی ڕەوانە.

۱۰۴ ئەو کەسانەی بەبەڵگەکانی خودایی باوەڕناکەن، خودا شارەزایان ناکاو جەزرەبەی بەژانیان دەبێ.

۱۰۵ هەر ئەوانە درۆ بەدەم خواوە دەکەن، کە بە بەڵگەکانی خودا باوەڕناکەن. هەر بۆخۆشیان درۆزنن.

۱۰۶ هەرکەس بڕوای بەخوا بۆبێ‌و لەپاشان حاشای لێ‌بکا، [سزادەدرێ] مەگین کەسێ ناچارکرێ‌و لەباوەڕی دڵنیابێ. بەڵام کەسێ بەحاشاکەی دڵی خۆش‌بێ، بەرتۆڕەیی خوا کەوتۆن‌و ئازاری زۆر دژوار دەدرێن.

۱۰۷ چون ئەمانە گوزەرانی سەردنیایان لەدوارۆژ پتر خۆش دەوێ؛ دیارە خوداش گرۆی خودانەناسان شارەزاناکا.

۱۰۸ ئەمانە هەر ئەوکەسانەن خودا مۆری بەسەردڵیانەوەناوەو چاوی بێ‌سۆو گوێی کپ کردون؛ ئەمانەن بێ‌ئاگایەکان.

۱۰۹ دیاریشە لەقیامەتێدا هەر ئەوانن زیانبارن.

۱۱۰ جا ئەوسا کە پەروەرندەت، لەوانە وا پاش ئەو ئەزمونە سەختانە، زێدی خۆیان بەجی هێشت‌و چۆنە خەزاو خۆڕاگر بۆن، پەروەرندەت - پاش ئەمانە - دیارە لەوانە دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.

۱۰۳- **کۆڵی:** ناشی، لەکارنەزان.

۱۱۰- **زێد:** ۱) نیشتمان، مەڵوەن، شوێنێ کەمرۆی تێدا بحەسێتەوە؛ ۲) زاگە، جێگەی لەدایک‌بۆن.

۞ يَوۡمَ تَأۡتِي كُلُّ نَفۡسٖ تُجَٰدِلُ عَن نَّفۡسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا
قَرۡيَةٗ كَانَتۡ ءَامِنَةٗ مُّطۡمَئِنَّةٗ يَأۡتِيهَا رِزۡقُهَا رَغَدٗا
مِّن كُلِّ مَكَانٖ فَكَفَرَتۡ بِأَنۡعُمِ ٱللَّهِ فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ لِبَاسَ
ٱلۡجُوعِ وَٱلۡخَوۡفِ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدۡ
جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مِّنۡهُمۡ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَهُمۡ
ظَٰلِمُونَ ﴿١١٣﴾ فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا
وَٱشۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ﴿١١٤﴾
إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ
أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ
ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ
ٱلۡكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ﴿١١٦﴾ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا مَا قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ
مِن قَبۡلُۖ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿١١٨﴾

۱۱۱ لەو ڕۆژەدا کە هەر کەسێک هەر تەنیا کێشەی خۆیەتیو هەرکەس بەپێی کردەوەی خۆی، پاداشی تەواو وەردەگرێو هیچ ناهەقیان لێ ناکرێ.

۱۱۲ خوا شارێکی نەزیلە هێناوەتەوە، کە زۆر هێمنو بێوەی بۆن؛ لەهەمۆئاقارێکەوە فرە بژیویان بۆدەهات؛ کەچی لەم هەمۆ چاکەیەی کە خودا دەربارەی کردن، حاشایان کرد. لەبارتەقای ئەو کردارەی کە دەیانکرد، خودا دەبەرگی برسێتیو ترسی پێچان.

۱۱۳ پێغەمبەرێک هەر لەخۆیان هاتەلایان، هەمۆ بەدرۆزنیان زانی. جا چونکە هێندە ناهەق بۆن، هەمۆ تۆشی تۆشی هاتن.

۱۱۴ لەو بژیوەی خوا پێیداون، بخۆن، حەڵاڵو زەڵاڵەو هەر شوکرانە بژێری بەهرەکانی بن؛ ئەگەر هەر ئەو دەپەرستن.

۱۱۵ خودا تەنیا هەر پارێزی بۆداناون لەمردارو گۆشت بەرازو خوێنو هەرچی ناوی غەیرەز خوای لێ دێنن. کێش ناچاربۆ، هەر ئەوەندە تێری بکاو ئیتر دەست درێژی نەکا؛ ئەوسا خودا گونابەخشو دلۆڤانە.

۱۱۶ بەدرۆ زمانۆ نەگەڕێ؛ کە ئەم ڕەواو ئەو ناڕەواس؛ هەر بۆ ئەوە بەدەم خواوە ڤڕ هەڵبەستن. ئەو کەسانەی درۆ بۆخوا هەڵدەبەستن ڕزگارنابن؛

۱۱۷ گوزەرانێکی هندکو ئازاری بەژانیان هەیە.

۱۱۸ بۆ ئەوانەی جۆلەکەشن، ئەو پارێزەمان داناوە کە دەپێشدا بەتۆمان گوت. ئێمە هیچگا ناهەقیمان لەوان نەکرد؛ ئەوان خۆیان ناهەقی لەخۆیان دەکەن.

۱۱۲-**ئاقار:** ۱) شوێنو جێگە؛ ۲) دەوروبەر؛ ۳) مەڵبەندو ناوچە.	**بارتەقا:** هەمبەر، بەرانبەر، باتەقا.

۱۱۳-**تۆشی:** سەختی، سەخڵەتی.	۱۱۶-**ڤڕ:** درۆ.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ تَابُوا۟ مِنۢ
بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوٓا۟ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾
إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ
﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِّأَنْعُمِهِ ۚ ٱجْتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ
﴿١٢١﴾ وَءَاتَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿١٢٢﴾ ثُمَّ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ أَنِ ٱتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ
مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبْتُ عَلَى ٱلَّذِينَ
ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا
كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ ٱدْعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلْحِكْمَةِ
وَٱلْمَوْعِظَةِ ٱلْحَسَنَةِ ۖ وَجَٰدِلْهُم بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾
وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا۟ بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُم بِهِۦ ۖ وَلَئِن صَبَرْتُمْ
لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصَّٰبِرِينَ ﴿١٢٦﴾ وَٱصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ
وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِى ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ
﴿١٢٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

١١٩ بۆ ئەوانەی لەنەزانی خراپەیان لێ ڕوودەداو لەپاشان دەپرینگێنەوەو دەبنە پیاوچاک، پەروەرندەت - پاش ئەمانە - گونابەخش و دلۆڤانە.
١٢٠ ئیبراهیم پێشەوایێکی بەرەو هەق چوگ و بەرفەرمانی خودابوٚ؛ نە لەڕیزەی ئەوانەبوٚ شەریک بۆخودا دەناسن.
١٢١ چاکەی خودای لەچاودابوٚ؛ خواش بۆخۆی هەڵیبژاردو شارەزای ڕێگەی ڕاستی‌کرد.
١٢٢ لە دنیا بەهەرەمان دایەو لەو دنیاش لەبەرکەتیانە.
١٢٣ پاشان بەتۆمان ڕاگەیاند، کە: پەیرەوی ئایینی ئیبراهیمی بەرەوهەق چوٚگ بە؛ ئەو وێڕای ئەوانە نەبوٚ کە شەریک بۆخوا دادەنێن.
١٢۴ ڕێزگرتنی ڕۆژی شەممە بۆ ئەوانە بڕیاردرا کە کێشەیان لەسەردەکرد. پەروەرندەت ڕۆژی سەڵا دیارە بەو کێشە ڕادەگا کە لەناو ئەواندا ڕویدا.
١٢۵ بەکارزانی و ئاموژگاری پەسند، مەردم بەرەوڕێگەی پەروەرندەت گازی بکەو بەچاکترین شێوە لەگەڵیانا بدوێ. پەروەرندەت لەو کەسانەی لەڕێگەی ئەو لایانداوە - لەگش کەس - ئاگادارترەو هەر خۆیشی باشتر دەزانێ کێ‌یە لەسەر ڕاستەڕێ‌یە.
١٢۶ ئەگەر تۆڵە دەستێننەوە، داربەداربێ و پترنەبێ؛ خۆ ئەگەر خۆڕاگریش بن، دیارە بۆ خۆڕاگرەکان زۆر باشترە.
١٢٧ خۆڕاگربە! دیارە خۆڕاگرتنیشت هەر بەخوایەو خەمیان مەخۆو لەوگزی و فێلانەش دەیکەن، دڵتەنگ مەبە.
١٢٨ بێ سۆ خودا وێڕای خۆپارێزان و چاکەکارانە.

١١٩- **پرینگانەوە:** کشانەوە بەترسەوە، گەڕانەوە دواوە، سڵەمینەوە.(بۆ مرۆڤی دەڵێن)
١٢٢- **بەرکەتی:** هەڵکەوتە، شیاوی ڕێزلێگرتن. ١٢۶- **داربەدار:** نەزیاد نەکەم، بەرامبەر.
١٢٨- **وێڕا:** لەگەڵ، دەگەڵ، پێڕا، وەل.

سُورَةُ الإِسْرَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ
إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ
هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلْنَٰهُ
هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا۟ مِن دُونِى وَكِيلًا ﴿٢﴾
ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾
وَقَضَيْنَآ إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِى ٱلْأَرْضِ
مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولَىٰهُمَا بَعَثْنَا
عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا۟ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِ ۚ
وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ ٱلْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
وَأَمْدَدْنَٰكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَٰكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾
إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا جَآءَ
وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ لِيَسُۥٓـُٔوا۟ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا۟ مَا عَلَوْا۟ تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

ئیسراء

ئایه‌ت ١١١

وه‌تاو خوداکه‌کان له‌هێنده‌دا نازلۆ بوو

١ پاکی‌و بێ‌عه‌یبی بۆکه‌سێ له‌شه‌وێکدا شه‌ورِۆیی به‌عه‌بدی خوی کرد؛
له‌«مَسْجِدالحَرام»ه‌وه‌ تا «مَسْجِدالاقصی» (مزگه‌وته‌که‌ی ئه‌ولاتر)؛
ئه‌ومزمگه‌وته‌ی ئێمه‌ پیت‌و پیرۆزیمان داوه‌ به‌ده‌وروبه‌ره‌که‌ی؛
به‌ونیازه‌ی که‌ هێندێک به‌ڵگه‌ی خۆمانی پیشان بده‌ین. هه‌ر خۆی
بیسه‌رو بینایه.
٢ کتێبیشمان دا وه‌مۆساو کردمانه‌ ڕێنوێنییێک بۆ به‌ره‌و هۆزی ئیسرِائیل، که:
غه‌یره‌ز من با بریکارێکتان نه‌بێ.
٣ ئه‌ی تۆره‌مه‌ی ئه‌وانه‌ی که‌ ده‌گه‌ڵ نۆحا هه‌ڵمانگرتن! به‌ڕاستی ئه‌و
عه‌بدێ شوکرانه‌بژێربۆ.
٤ هه‌ر له‌ناو کتێبه‌که‌دا ئاگاییمان به‌ تۆره‌مه‌ی ئیسرِائیل‌دا، که: ئێوه‌ له‌م
سه‌رزه‌مینه‌ - له‌دۆهه‌لدا- مل له‌به‌دفه‌ڕی ده‌نێن‌و زۆر به‌توندی بادی
هه‌وایی ده‌نوێنن.
٥ هه‌رگا ئێکه‌م له‌م دوهه‌لانه‌ هاته‌به‌ر، چه‌ندعه‌بدێکی هه‌ره‌ئازای خۆن
ناردنه‌سه‌ر، گش ولاتیان لێ ئاژنین. ئه‌م بڕیاره‌ش جێ‌به‌جێ‌بۆ.
٦ له‌پاشان‌کارێ وامان‌کرد، ئێوه‌ له‌وان به‌هێزتربن؛ هه‌ژماریشتان فره‌تربێ‌و
به‌دارایی‌و زاروزیچیش یارمه‌تیمان پێ‌گه‌یاندن.
٧ ئه‌گه‌ر ئێوه‌ چاکه‌بکه‌ن، چاکه‌ی ده‌گه‌ڵ خۆتان ده‌که‌ن؛ ئه‌گه‌ریش
خراپه‌تان‌کرد، له‌خۆتانه. هه‌رکاتێکی به‌ڵێنی پاشین هاته‌جێ، دیسان
ده‌نێرینه‌سه‌رتان، واتان لێکه‌ن په‌ژاره‌و خه‌م له‌ڕوخسارتانا دیاربێ‌و تا
بشچنه‌ مزگه‌وته‌وه‌ - وه‌ک جاری پێشوشی چۆنێ - و هه‌رچێکیشیان
ده‌سکه‌وێ ته‌فروتۆنای که‌ن.

٥- ئێکه‌م: یه‌که‌م. خۆن: خۆمان، خوه‌مان.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَٰفِرِينَ
حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ يَهْدِى لِلَّتِى هِىَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾
وَأَنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾
وَيَدْعُ ٱلْإِنسَٰنُ بِٱلشَّرِّ دُعَآءَهُۥ بِٱلْخَيْرِ ۖ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ عَجُولًا ﴿١١﴾
وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ءَايَتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَآ ءَايَةَ ٱلَّيْلِ وَجَعَلْنَآ ءَايَةَ
ٱلنَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ
ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَىْءٍ فَصَّلْنَٰهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ
إِنسَٰنٍ أَلْزَمْنَٰهُ طَٰٓئِرَهُۥ فِى عُنُقِهِۦ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ كِتَٰبًا
يَلْقَىٰهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ ٱقْرَأْ كِتَٰبَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ ٱلْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا
﴿١٤﴾ مَّنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ
رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَآ أَرَدْنَآ أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا۟ فِيهَا
فَحَقَّ عَلَيْهَا ٱلْقَوْلُ فَدَمَّرْنَٰهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ
ٱلْقُرُونِ مِنۢ بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

٨ بەشکۆ پەروەردەی خۆتان بتانخاتە بەربەزەیی. ئەگەریش تێ هەڵچنەوە، ئێمەش تێ هەڵدەچینەوەو، دۆزەهیشمان کردە زیندان بۆگرۆی خودانەتاسان.
٩ بێگومانە ئەم قورعانە ڕێگایەکی پیشان‌دەدا لەگش ڕیان سەرڕاسترە. بەو بڕوادارانەش کەوا ئاکار چاکن، موژدەدەدا: پاداشێکی گەورەیان هەس.
١٠ ئەوکەسانەش کە باوەڕ بەدواڕۆژناکەن، ئازارێکی زۆر بەژانمان بۆ سازکردوُن.
١١ مرۆ چۆن دەبۆ بخوازێ چاکی بۆبێ، ئاواش دەیەوێ خراپی لێ بقەومێ. مرۆ هەروابەلەزبوە .
١٢ شەوو ڕۆژمان بەدوُنیشانە نیشاندان: نیشانی شەومان داکوژاند، نیشانی ڕۆژیشمان کردە هۆی دیتنێ؛ تا بگەڕێن بەشوێن ڕۆزی کە پەروەرندەتان دەیداو لەژماری ساڵەکان‌و ژماردنێ سەرو دەرچێ؛ هەمۆشتمان بەوردی شی‌کردۆتەوە.
١٣ نامەی ئاکاری هەر کەسمان - وەک تۆق - لە ئەستۆی کردوەو ڕۆژی سەڵا بەنوُسراوی سەرئاواڵە، شانی‌دەدەین.
١٤ نامەی خۆت بخوێنەرەوە! ئەمرِو ئیتر هەر خۆت حەسێوگەری خۆتی.
١٥ کەسێکی شارەزای ڕێ‌بێ، شارەزایی بۆخۆیەتی؛ هەرکەسێکیش لەڕێ دەرچێ، هەڵەبوُن لەدژی خۆیە. کەس گرانایی کەسێ‌تر ناگرێتەمل. تا پێغەمبەرێش نەنێرین، جەزرەبە لەمەڕا نیە.
١٦ هەرکەویستمان شارێک قرِکەین، دەوڵەتمەنە خۆشگوزەرانەکانی وان، دنەدەدەین بۆ بەدفەری‌و خراپکاری‌و لە ئاکاما ئازاریان بۆ واجوُدەبێ؛ ئەوساکە تێکی دەهاڕین.
١٧ زۆر بەرەشمان لەپاش نوُح لەناوبردوە. بۆتۆ ئەوەندە بەسە کە پەروەرندەت لەگوناحانی عەبدانی ئاگادارەو دەیانبینێ.

١٥-لەمەڕا: لەلای ئێمەوە. ١۶-واجوُ: پێویست، لازم.

مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ
جَعَلۡنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصۡلَىٰهَا مَذۡمُومٗا مَّدۡحُورٗا ١٨ وَمَنۡ أَرَادَ
ٱلۡأٓخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ كَانَ
سَعۡيُهُم مَّشۡكُورٗا ١٩ كُلّٗا نُّمِدُّ هَٰٓؤُلَآءِ وَهَٰٓؤُلَآءِ مِنۡ عَطَآءِ
رَبِّكَۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحۡظُورًا ٢٠ ٱنظُرۡ كَيۡفَ فَضَّلۡنَا
بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ وَلَلۡأٓخِرَةُ أَكۡبَرُ دَرَجَٰتٖ وَأَكۡبَرُ تَفۡضِيلٗا
٢١ لَّا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَقۡعُدَ مَذۡمُومٗا مَّخۡذُولٗا ٢٢
۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنًاۚ إِمَّا
يَبۡلُغَنَّ عِندَكَ ٱلۡكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوۡ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ
أُفّٖ وَلَا تَنۡهَرۡهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوۡلٗا كَرِيمٗا ٢٣ وَٱخۡفِضۡ
لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحۡمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرۡحَمۡهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
صَغِيرٗا ٢٤ رَّبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمۡۚ إِن تَكُونُواْ صَٰلِحِينَ
فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلۡأَوَّٰبِينَ غَفُورٗا ٢٥ وَءَاتِ ذَا ٱلۡقُرۡبَىٰ حَقَّهُۥ
وَٱلۡمِسۡكِينَ وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيرًا ٢٦ إِنَّ ٱلۡمُبَذِّرِينَ
كَانُوٓاْ إِخۡوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِۖ وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورٗا ٢٧

۱۸ هەرکەسێکی خۆشی هەر لەدنیا دەوێ، ئەگەر ئێمە بمانەوێ، ئاواتەکەی
زۆ پێک دێنین؛ پاشان بەئابڕوونەماوی و دەرکراوی دۆژەهێکمان بۆداناوە،
دەیبرژێنێ.
۱۹ کێش خۆشی ئەودنیای دەوێ و - بەپێی توانا - بۆی دەکۆشی و باوەڕدارە،
کۆششیان بەفیڕۆناچێ و لەبەرچاوە.
۲۰ هەمۆلایان - چ ئەوان و چ ئەمانە - لەخەلاتی پەروەرندەت بێ بەش
ناکەین. خەلاتی پەروەرندەی تۆ هیچ لەمپەری لەبەرنیە.
۲۱ دە بڕوانە، چۆن بازێکمان لەچاوبازێک سەرخستوە؛ دیارە کە
لەدواڕۆژیشدا پلەو پایەو سەرخستن لەمە زۆرترە.
۲۲ دەگەڵ خودا هیچ‌شتێ‌تر مەپەرستە، دەنا ئەوسا بە وەبەرتەشەر دراوی و
دەرکراوی ڕۆدەنیشی.
۲۳ پەروەرێنت فەرمانی‌دا کە غەیرەز وی مەپەرستن؛ سەبارەت بە دای و
بابیش چاکەبکەن. هەرگا یەکیان یان هەردوکیان - تالەلای تۆن -
تۆشی تەمەنی پیری بۆن، هەرگیز ئۆفیشیان پێ مەلێ و تێیان مەخوڕەو
بەزمانی خۆشیان بدوێنە.
۲۴ بەبێ فیزی بیانخە ژێربالی بەزەیی و بێژە: ئەی پەروەرندەی من! وەکۆ
ئەمان منیان بەشلکی پێگەیاند، تۆش وەبەر بەزەی خۆتیانخە.
۲۵ خودانێ وە، لەخۆتان چێتر دەزانێ چیتان بەدڵدا دەبۆرێ؛ ئەگەر
کردەوەتان چاک بێ، بۆ ئەوانەی لەگوناه دەپرینگێنەوە، بەبۆردنە.
۲۶ خزمت بەشی خۆی بدەرێ؛ هەژارو لەڕێداماویش بێ‌بەش‌مەکە؛
تەواویش دەس بڵاو مەبە.
۲۷ ئەوکەسانەی هەڵەخەرجن، دەگەڵ شەیتان دەبنە برا؛ شەیتانیش بۆ
پەروەرندەی، بێ‌ئەمەک و سپلە دەرچۆ.

وَإِمَّا تُعۡرِضَنَّ عَنۡهُمُ ٱبۡتِغَآءَ رَحۡمَةٖ مِّن رَّبِّكَ تَرۡجُوهَا فَقُل لَّهُمۡ قَوۡلٗا
مَّيۡسُورٗا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجۡعَلۡ يَدَكَ مَغۡلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبۡسُطۡهَا
كُلَّ ٱلۡبَسۡطِ فَتَقۡعُدَ مَلُومٗا مَّحۡسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ
لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرَۢا بَصِيرٗا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ
أَوۡلَٰدَكُمۡ خَشۡيَةَ إِمۡلَٰقٖۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُهُمۡ وَإِيَّاكُمۡۚ إِنَّ قَتۡلَهُمۡ كَانَ
خِطۡـٔٗا كَبِيرٗا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلزِّنَىٰٓۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةٗ وَسَآءَ
سَبِيلٗا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَمَن
قُتِلَ مَظۡلُومٗا فَقَدۡ جَعَلۡنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلۡطَٰنٗا فَلَا يُسۡرِف فِّي
ٱلۡقَتۡلِۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورٗا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِي
هِيَ أَحۡسَنُ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥۚ وَأَوۡفُواْ بِٱلۡعَهۡدِۖ إِنَّ ٱلۡعَهۡدَ كَانَ
مَسۡـُٔولٗا ﴿٣٤﴾ وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ إِذَا كِلۡتُمۡ وَزِنُواْ بِٱلۡقِسۡطَاسِ ٱلۡمُسۡتَقِيمِۚ
ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلٗا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقۡفُ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۚ
إِنَّ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡبَصَرَ وَٱلۡفُؤَادَ كُلُّ أُوْلَٰٓئِكَ كَانَ عَنۡهُ مَسۡـُٔولٗا ﴿٣٦﴾
وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَرَحًاۖ إِنَّكَ لَن تَخۡرِقَ ٱلۡأَرۡضَ وَلَن تَبۡلُغَ
ٱلۡجِبَالَ طُولٗا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ رَبِّكَ مَكۡرُوهٗا ﴿٣٨﴾

٢٨ ئەرنەشتبو بەشیان دەی و چاوەنۆڕبۆی خودا لەبەزەی خۆیەوە دەروێکت
لێ بکاتەوە ، بەزمانێکی نەرم و نیان بیاندوێنە.
٢٩ دەستەکانت دەگەردنت وەرمەهێنەو تەواویش پانیان مەکەوە، کە
بەسەرکۆنەکراوی و عەزرەتەوە دەمێنیەوە.
٣٠ پەروەرندەت بەپانەوەو بەدەستندە ڕۆزی بەهەرکەسێ بدا بەستە
بەمەیلی خۆیەتی ؛ هەر خۆیەتی لەعەبدانی ئاگادارەو دەیانبینێ .
٣١ زارۆی خۆتان لەترسی لەبرسان مردن لەناومەبەن. ئێمەین ڕۆزی
ئەوانیش و ئێوەش دەدەین. کوشتنی وان، هەڵەکاریەکی مەزنە.
٣٢ تخۆنی زیناح مەکەون ؛ داوێن پیسی ئاکاری زۆر نالەبارەو ڕێبازێکی
ناهەموارە.
٣٣ بنیادەمێ کە کوشتنی بەناڕەوا زاندراوە، مەکوژن مەگین لەسەر هەق.
هەرکەسێکی بەناهەقی بێتەکوشتن، دەسەلاتمان دواەتەدەس
خوێنگرەکەی ؛ ناشێ لەتۆڵەساندنا هەڵەڕۆبێ و لەوبارەوە ئاریکاری
بۆکراوە.
٣٤ نەچن تخۆن ماڵی هەتیوان بکەون، مەگین جۆرێ کە باشتربێ ؛ هەتا
پێدەگاو تێدەگا. پەیمانیشتان بەرنەسەرێ ؛ پەیمان، پرسینەوەی هەیە.
٣٥ ئەگەر پێوانە دەپێون، با تەکوزبێ. کێشانەشتان بەتەرازۆی بەرانبەربێ ؛
وا هەم بۆئێوە باشترە، هەم ئاکامی پەسندترە.
٣٦ مەکەوە شوێن شتێکی وا کەنازانی چیەو چۆنە، چونکە گوێچکەو چاوو
دڵیش، گشتیان پرسیاریان لەسەرە.
٣٧ بەفیزەوە هەنگاو بەسەر هەردا مەنێ ؛ تۆ ناتانی ئەم زمینە بقەڵێشی و
لەدرێژیشدا هەرگیز ناگەیە بەندەنان.
٣٨ گش ئەمانە - خراوەکانیان - بەلای پەروەرندەی تۆوە ناپەسەندن.

٣٠- بەپانەوە: بەتەواوی و ڕاشکاوی. دەستندە: شت پێدان کەمکەم و بەئەژمار.
٣٧- بەندەن: هەوراز، بڵندی، بەرزی.

ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوۡحَىٰٓ إِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلۡحِكۡمَةِۗ وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ فَتُلۡقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومٗا مَّدۡحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصۡفَىٰكُمۡ رَبُّكُم
بِٱلۡبَنِينَ وَٱتَّخَذَ مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنَٰثًاۚ إِنَّكُمۡ لَتَقُولُونَ قَوۡلًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾
وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لِيَذَّكَّرُواْ وَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا نُفُورٗا ﴿٤١﴾
قُل لَّوۡ كَانَ مَعَهُۥٓ ءَالِهَةٞ كَمَا يَقُولُونَ إِذٗا لَّٱبۡتَغَوۡاْ إِلَىٰ ذِي ٱلۡعَرۡشِ سَبِيلٗا
﴿٤٢﴾ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ
ٱلسَّبۡعُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمۡدِهِۦ وَلَٰكِن
لَّا تَفۡقَهُونَ تَسۡبِيحَهُمۡۗ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قَرَأۡتَ
ٱلۡقُرۡءَانَ جَعَلۡنَا بَيۡنَكَ وَبَيۡنَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ حِجَابٗا
مَّسۡتُورٗا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ
وَقۡرٗاۚ وَإِذَا ذَكَرۡتَ رَبَّكَ فِي ٱلۡقُرۡءَانِ وَحۡدَهُۥ وَلَّوۡاْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِمۡ نُفُورٗا
﴿٤٦﴾ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَسۡتَمِعُونَ بِهِۦٓ إِذۡ يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ وَإِذۡ هُمۡ نَجۡوَىٰٓ
إِذۡ يَقُولُ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ﴿٤٧﴾ ٱنظُرۡ
كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَالَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا ﴿٤٨﴾
وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدٗا ﴿٤٩﴾

٣٩ ئەمانەش بەشێكن لەو لەكارزانیانە، كە پەروەرندەت بەتۆی ڕاگەیاندوە. وێڕای خودا پەرستۆیتر مەپەرستە؛ كە ئەوسا بە لۆمەكراوی و ڕاونراوی تۆڕئەدرێیتە دوڕجەهەندەم.
٤٠ ئاخۆ پەروەرندەی ئێوە، بەتایبەتی كوڕی بەئیوە بەخشیۆن و فرشتە مێوینەكانیشی بۆخۆی دانا؟ قسەیەكی زۆرزل دەكەن.
٤١ ئێمە لەناو ئەم قورئانە زۆر شتمان شی كردۆتەوە هەتا ئەمان پەند وەرگرن، كەچی هەر ڕەوینەوەیان پتردەكا.
٤٢ بێژە: ئەگەر - بەو جۆرە ئەوان دەبێژن - وێڕای خودا خوایانێكیتر ببۆنا، ئەوسا پەیجۆر دەبۆن كەڕێی چۆنەلای خاوەنی تەختیان وەدۆزیبا.
٤٣ خوا لەكەمایەسیان دۆرەو زۆر بەرزترە لەوانەی كە ئەوانە باسی لێدەكەن.
٤٤ حەوت ئاسمانان و زەوین و هەرچی لەناو ئەواندایە، هەر پاكانەی خودا دەكەن. هەمۆ شتێك - بە پەسن دانەوە - پاكانەی ئەو دەكا؛ بەلام ئێوە پاكانەی ئەوان نابیسن. ئەو لەسەر خۆو بەبۆردنە.
٤٥ دەمێ كە قورعان دەخوێنی، ئێمە لەنێو تۆو ئەوانەی بەدوارۆژ بڕوایان نیە، پەردەیەكی داپۆشێنەر ڕادەنگێوین.
٤٦ سەرپۆش گەلێكی وامان نایە بان دڵیان كە تێی نەگەن؛ گوهەكانیشیان كپ دەبن. هەرگا لەقورئانەكەدا ناوی پەروەرندەی تاكت بەدەمدا دێ، بەقینەوە پشت هەڵدەكەن.
٤٧ ئێمە باشتر دەزانین گوێ لەچی دەگرن، لەودەمەدا كە گوێ بۆتۆ ڕادەدێرن، ئەوكاتەش كە خەریكی سرتەكردنن. كاتێ ناهەقان دەبێژن:ئێوە هەر دەكەونە شوێنی مێرێكی جادو لێكراو.
٤٨ دە بڕوانە چۆن مەزمۆدەت لێ دەخوێنن، ئەوانە وا لەڕێ كلان،كە تازە ڕێگە دەرناكەن.
٤٩ دەشلێن: ئاخۆ ئەگەر ئێسك و پروسكیش بین، ژنۆ دروست دەبینەوە؟

٣٩- دوڕ: ناوەڕاست. ٤٥- ڕادەنگێوین: دادەمەزرێنین. ٤٦- گوهـ: گوێ، گوێچكە.
٤٨- مەزمۆدە: نەزیلە، نەزیرە، مەسەل. ٤٩- ژنۆ: لەسەرڕا، سەرلەنوێ.

۞ قُلْ كُونُوا۟ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِى
صُدُورِكُمْ ۚ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا ۖ قُلِ ٱلَّذِى فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ
فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ ۖ قُلْ عَسَىٰٓ أَن
يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِۦ
وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُل لِّعِبَادِى يَقُولُوا۟ ٱلَّتِى هِىَ
أَحْسَنُ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ يَنزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلْإِنسَٰنِ
عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ
يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِمَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّۦنَ عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ
وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِۦ فَلَا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ
رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾
وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ
أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

٥٠ بێژە: کوچک یان ئاسن بن،
٥١ یان چێبوێک کە لە خەیاڵی ئێوەدا زل دەنوێنێ. ئەوسا ئێژن: کێ زیندۆمان دەکاتەوە؟ بێژە: ئەوی یەکەمجار دروستی کردن. ئەوسا سەردەلەقێنن و ئێژن: کەنگێ؟ بێژە: شایەت بەم زوانە.
٥٢ ڕۆژێ کە بانگۆ لێدەکاو ئێوە بەپەسن دانەوەو سوپاسەوە پەرسڤی لێوەگەڕێنن و واتێدەگەن - کەمێک نەبێ - لەسەر دنیا نەماونەوە.
٥٣ تۆ بەعەبدانی من بێژەچی باشترە ئەوە بێژن؛ چونکە شەیتان سۆدرەیۆ لەنێوادەکا. ئەوشەیتانە بەئاشکرا دوژمنی جسنی عینسانە.
٥٤ پەروەرندەت بەئێوە ئاگادارترە. ئەگەر حەزکا بەربەزەیی خۆیتان دەخا؛ حەزیش بکا تۆشی جەزرەبەتان دەکا؛ تۆشمان نەناردۆتە لایان بریکاربی.
٥٥ پەروەرندەت بەوشتانەی لەئاسمانان و زمیندان، زاناترە. لەناو پێغەمبەرەکانیش هێندێکمان لەهێندێکی دی بەڕێزترگرت، زەبۆریشمان دا بەداوۆد.
٥٦ بێژە: هانا بەرن بۆ ئەوکەسانە وا - بەجێ خودا - بەپەرستۆتان دەزانین؛ کە ناتوانن بەلاۆ لەسەر وەلابەرن، پێشیان ناکرێ بۆ یەکی تری بنێرن.
٥٧ ئەوکەسانەی ئەوان هانایان پێ دەبەن، کامانیانە نزیکترن، بەدۆی هۆدا دەگەڕێن کە بگەن بە پەروەرینیان و هیوای بەزەیی ئەویانەو لەجەزرەبەشی دەترسن. جەزرەبەی پەروەرندەی تۆ هێژایە لێی بەپارێزبن.
٥٨ پیش هاتنی ڕۆژی قیامەت، هیچ ئاوەدانی نامێنێ تێکی نەدەین یان خەڵکەکەی تۆش ئازارێ بەژان نەکەین؛ کە هەر ئەمەش لەکتێبەکەدا نوسراوە.

٥١- چێ بۆ: دروست کراو. ٥٢- پەرسڤ لێ وەگەڕاندن: جواب دانەوە.
٥٣- سۆدرەیی: شەڕهەڵخڕاندن.

وَمَا مَنَعَنَآ أَن نُّرۡسِلَ بِٱلۡأٓيَٰتِ إِلَّآ أَن كَذَّبَ بِهَا ٱلۡأَوَّلُونَۚ
وَءَاتَيۡنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ مُبۡصِرَةٗ فَظَلَمُواْ بِهَاۚ وَمَا نُرۡسِلُ بِٱلۡأٓيَٰتِ
إِلَّا تَخۡوِيفٗا ٥٩ وَإِذۡ قُلۡنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِٱلنَّاسِۚ وَمَا
جَعَلۡنَا ٱلرُّءۡيَا ٱلَّتِيٓ أَرَيۡنَٰكَ إِلَّا فِتۡنَةٗ لِّلنَّاسِ وَٱلشَّجَرَةَ ٱلۡمَلۡعُونَةَ
فِي ٱلۡقُرۡءَانِۚ وَنُخَوِّفُهُمۡ فَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا طُغۡيَٰنٗا كَبِيرٗا ٦٠
وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ
قَالَ ءَأَسۡجُدُ لِمَنۡ خَلَقۡتَ طِينٗا ٦١ قَالَ أَرَءَيۡتَكَ هَٰذَا ٱلَّذِي
كَرَّمۡتَ عَلَيَّ لَئِنۡ أَخَّرۡتَنِ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَأَحۡتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٗا ٦٢ قَالَ ٱذۡهَبۡ فَمَن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمۡ جَزَآءٗ مَّوۡفُورٗا ٦٣ وَٱسۡتَفۡزِزۡ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتَ
مِنۡهُم بِصَوۡتِكَ وَأَجۡلِبۡ عَلَيۡهِم بِخَيۡلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكۡهُمۡ
فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ وَٱلۡأَوۡلَٰدِ وَعِدۡهُمۡۚ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ إِلَّا
غُرُورًا ٦٤ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٞۚ وَكَفَىٰ
بِرَبِّكَ وَكِيلٗا ٦٥ رَّبُّكُمُ ٱلَّذِي يُزۡجِي لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ
فِي ٱلۡبَحۡرِ لِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ٦٦

٥٩ ئێمه که نیشانه‌کانمان نه‌ده‌ناردن، هه‌ر بۆیه‌بو پێشینه‌کان به‌درۆیان له‌قه‌ڵه‌م ده‌دان. ئاروانیشمان به‌ئاشکرا دابه سه‌مۆد؛ که‌چی ناهه‌قیان ده‌گه‌ڵ‌کرد. ئێمه هه‌ر بۆ ترس وه‌به‌رنان، نیشانه‌کان به‌ڕێ ده‌که‌ین.

٦٠ ئه‌وحه‌له‌ش که به‌تۆمان‌وت: په‌روه‌ره‌ێنی تۆ ده‌وره‌ی له مه‌ردم داوه؛ خه‌ونێکیش که پێمان‌دیتی‌و ئه‌و داره‌نه‌حله‌تی‌یه که له‌قورعاندا باسی‌کراوه؛ گش بۆ ئه‌زمۆنی مه‌ردم‌بۆ. ئێمه ئه‌وان ده‌ترسێنین؛ که‌چی ئه‌وان هه‌ر پتر ملهوڕێ‌ده‌که‌ن.

٦١ کاتێ وتمانه فریشتان: سوژده له‌به‌ر ئاده‌م به‌زن، سوژده‌یان برد ئیبلیس نه‌بێ. گوتی: چۆن من سوژده ده‌به‌مه به‌رکه‌سێ که له‌حه‌ڕیت چێ‌کردوه؟

٦٢ گوتی: به‌من بیژه ئه‌م ته‌رح‌و دیداره‌ت ، له‌من به‌زلتر زانیوه؟ ئه‌گه‌ر هه‌تا ڕۆژی سه‌لا به‌رم بۆبه‌رهه‌ڵابکه‌ی، تۆره‌مه‌که‌ی - که‌مێک نه‌بێ - سه‌ر له‌به‌ری، ده‌بێ بخه‌مه ژێرچنگم.

٦٣ گوتی :بڕو! سا هه‌رکه‌سێ له‌وان وه‌شوێن توبکه‌وێ، سزای هه‌مۆتان دۆژه‌هه‌و سزایه‌کی پڕبه‌پڕه.

٦٤ هه‌رکامی تۆ پێی‌ده‌وێری، بانگی‌بکه‌و دنه‌ی‌بده‌و به‌سوارو پیاده‌ی خۆته‌وه بگه‌سه‌ری‌و ببه هاوبه‌ش له‌ماڵ‌و زارۆڵه‌کانیان، سۆز بده‌وان؛ سۆزی شه‌یتان ته‌نیا هه‌ر خه‌ڵه‌تاندنه.

٦٥ تۆ به‌سه‌ر عه‌بدانی‌مندا هیچ ده‌سته‌ڵاتێکت نیه؛ په‌روه‌رنده‌ت بریکاریانه، به‌سیانه.

٦٦ په‌روه‌رنده‌و له‌حاند ئێوه دلۆڤانه. گه‌میه‌تان له‌زه‌ریایه‌دا ده‌خاته‌گه‌ڕ تا له‌سۆنگه‌ی، بژیوی خۆتان ده‌س‌که‌وێ.

٥٩- ئاروان: وشتر. ٦٠- ئه‌وحه‌له: ئه‌وکاته، ئه‌ووه‌خته. ٦١- حه‌ڕی: قوڕ، هه‌ڕگ.
٦٤- سۆز: واده، به‌ڵین. پێی‌وێران: ده‌ره‌قه‌ت هاتن.

وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِى ٱلْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمْ
إِلَى ٱلْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ كَفُورًا ٦٧ أَفَأَمِنتُمْ أَن يَخْسِفَ
بِكُمْ جَانِبَ ٱلْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ
وَكِيلًا ٦٨ أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ
عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ ٱلرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟
لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِۦ تَبِيعًا ٦٩ ۞ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِىٓ ءَادَمَ وَحَمَلْنَٰهُمْ
فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَىٰ
كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ٧٠ يَوْمَ نَدْعُوا۟ كُلَّ أُنَاسٍۭ
بِإِمَٰمِهِمْ ۖ فَمَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَقْرَءُونَ
كِتَٰبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ٧١ وَمَن كَانَ فِى هَٰذِهِۦٓ
أَعْمَىٰ فَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ٧٢ وَإِن كَادُوا۟
لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ ٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِىَ عَلَيْنَا غَيْرَهُۥ ۖ
وَإِذًا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ٧٣ وَلَوْلَآ أَن ثَبَّتْنَٰكَ لَقَدْ كِدتَّ
تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ٧٤ إِذًا لَّأَذَقْنَٰكَ ضِعْفَ
ٱلْحَيَوٰةِ وَضِعْفَ ٱلْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ٧٥

٦٧ هەرگا لەناودەریایەدا تۆشی فەرتەنەیەک هاتن، هانا بۆ هەر کەسێک بەرن، بەرپێوارە، بەغەیرەز ئەو. هەر کە رزگاری کردن و چۆنە سەربەژ، ئاوڕیشی لێ نادەنەوە؛ مرۆ زۆر ئەمەگ نەناسە.

٦٨ ئاخۆ لەوە ئارخەیانن کە لە بەژەکە ڕۆناچن یان باهۆزتان لێ هەڵناکا، ئەوسا کەستان گیرنەکەوێ فریاۆ کەوێ ؟

٦٩ یاخۆ لەوە ئارخەیان بۆن جارێکی تر ڕێتان دەوێ ناخاتەوە، ئەوسا بایەکی بەهێزتان لێ هەڵبکاو لەتۆڵەی پێ نەزانیتان نوقمۆ بکا؟ لەپاشانیش هیچکەستان بۆ پەیدانەبێ کە لەبەرانبەر ئێمەوە یاریدەۆ دا؟

٧٠ ئێمە ڕێزمان لەتۆرەمەی ئادەمگرت و لەوشکانی و لەزەریادا هەڵمانگرتن؛ ڕۆزی پاکژمان پێداون؛ لەچاو زۆر لەکردەی خۆمان زۆر پتر قەدرمان گرتۆن.

٧١ لەوڕۆژەدا کە هەرتیرەیەک لەمەردم - وێڕای نامەی کردەویان - گاسی‌دەکەین؛ هەرکێ نامەی دەدەستی ڕاستی نراوە، ئەمانە نامەکەی خۆیان دەخوێننەوەو بەقەی داوی زراوی ناو ناوکەخورماش هەقیان لێ زەوت ناکرێ.

٧٢ هەرکێش لەم دنیایە کوێرە، لەدواڕۆژیشدا کۆرەیەو پتریش ڕێگەی لێ‌گوم دەبێ.

٧٣ هێندەی نەمابو ئەمانە لەوفەرمانەی - کە ئێمە پێن ڕاگەیاندوی - کلاتکەن و شتێکی تریان بۆبێنی و درۆ بەزاری ئێمەوە هەڵبەستی؛ کە ئەوسا دەبۆنە دۆستت.

٧٤ ئەگەر خۆمان تۆمان توند ڕانەگرتایە، لەوانەبۆ کەمێک بەلای ئەواندا بێی.

٧٥ ئەگەر واش‌با، سۆر بزانە هەر لەژیندا دۆقات جەزرەبەمان دەدای؛ لەمەرگیشدا ئازارەکەت دۆسەرەبۆ. ئەوسا کەسی‌واشت نەبو - دەسەر مەرا - بێتەهانات.

٦٧-**فەرتەنە:** ١) فرتونەک، تۆفان؛ ٢) بریێتی لە وەیشۆمەو ئاژاوەو پشێوی.　٧١-**داو:** هەودا، تاڵ.
زەوت: ١) زەیت، زەفت، داگیرکردن؛ ٢) بریێتی لەناڕەوا.　٧٥-**دەسەر مەڕا:** لە بەرانبەر ئێمەوە.

وَإِن كَادُواْ لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ ٱلْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَاۖ
وَإِذًا لَّا يَلْبَثُونَ خِلَٰفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَن قَدْ
أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِن رُّسُلِنَاۖ وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقِمِ
ٱلصَّلَوٰةَ لِدُلُوكِ ٱلشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيْلِ وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِۖ إِنَّ
قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِۦ
نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰٓ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُل رَّبِّ
أَدْخِلْنِى مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِى مُخْرَجَ صِدْقٍ وَٱجْعَل لِّى مِن
لَّدُنكَ سُلْطَٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَزَهَقَ ٱلْبَٰطِلُۚ
إِنَّ ٱلْبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٌ
وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَۙ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَآ
أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦۖ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ كَانَ يَـُٔوسًا
﴿٨٣﴾ قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِۦ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ
سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى
وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِن شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِۦ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

٧٦ هێندەی نەمابوٚ ئەوانە لەو سەرزەمینە بتخەنە تەنگانەوە، تاکوٚ لەوێ وەدەرت نێن. ئەگەر واش با، بەشوٚن توٚدا - دەمێک نەبێ - [ئەوانیش] تێدا نەدەمان.
٧٧ پێودانێکە[لە ئێمەوە]، کە بوٚئەو پێغەمەرانەی بەرلەتوٚش بوٚن، ناردومانن؛ یاسای ئێمە گوٚڕانی بەسەردانایە.
٧٨ لەوماوەی خوٚر کلادەبێ هەتا تاریکانی شەوێ نوٚژێ بکەو نوێژخوٚندنی سپێدەشت هەر لەسەرە. نوٚژخوٚندنی سپێدە بەهەرمەیە.
٧٩ لەشەویشدا بوٚی هەستەوە؛ ئەمە زیادەنوێژی توٚبێ. بەشکێکم پەروەرندەی توٚ بتنێریتە جێگایەکی پەسندکراو.
٨٠ بشپارێوە کە: ئەی پەروەرندەکەی من! ڕێکەم بەرەوڕاستی بەرەو بەرەوراستیم بەرێ بکە؛ هێزێکی ئاریکاریشم بوٚدیاریکە.
٨١ بێژە: ئەوا ڕاستی هات و چروٚک نەما؛ دیارە چروٚک لە نەمانە.
٨٢ ئێمە وێڕای ئەمقورعانە، شتیواو بوٚبەرێدەکەین کە مفاو بەزەی تیدایە بوٚ خاوەن باوەڕەکان و ناهەقانیش پترپێی زیانباردەبن.
٨٣ مروٚ هەرگا ئێمە بەهرەیکی دەدەینێ، پشت تێدەکاو بادیهەوایی دەنوێنێ؛ هەرگا بەلاشی بەسەرهات، توٚشی ناهومێدی دەبێ.
٨٤ بێژە: ڕەفتاری هەرکەسێ بەپێ ئاکاری خوٚیەتی. پەروەرندەت زاناترە، کێ لەئێوە لەڕێکە شارەزاترە.
٨٥ لەتوٚ دەپرسن: گیان چیە؟ بێژە: گیان هەر لەوانەیە کە پەروەرندەم دەیزانێ؛ ئێوە کەمێکتان لەزانست پێدراوە.
٨٦ ئەگەر ئێمە کەیفن لێبێ، هەرچیەکمان پێڕاگەیاندوی دەیبەینەوە؛ کەسیش نیە دژی ئێمە لەمەدا ئاریکات بێ.

٧٧- پێودان: ڕێوشوێن. یاسا: دام و دەستور، قانون.

٧٨- هەرەمە: پڕایی. ٨٢- مفا: شفا، چابوٚنەوە لە نەخوٚشی.

إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ إِنَّ فَضۡلَهُۥ كَانَ عَلَيۡكَ كَبِيرٗا ٨٧ قُل
لَّئِنِ ٱجۡتَمَعَتِ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِمِثۡلِ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ
لَا يَأۡتُونَ بِمِثۡلِهِۦ وَلَوۡ كَانَ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٖ ظَهِيرٗا ٨٨ وَلَقَدۡ
صَرَّفۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖ فَأَبَىٰٓ أَكۡثَرُ ٱلنَّاسِ
إِلَّا كُفُورٗا ٨٩ وَقَالُواْ لَن نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفۡجُرَ لَنَا مِنَ
ٱلۡأَرۡضِ يَنۢبُوعًا ٩٠ أَوۡ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٞ مِّن نَّخِيلٖ وَعِنَبٖ
فَتُفَجِّرَ ٱلۡأَنۡهَٰرَ خِلَٰلَهَا تَفۡجِيرًا ٩١ أَوۡ تُسۡقِطَ ٱلسَّمَآءَ كَمَا
زَعَمۡتَ عَلَيۡنَا كِسَفًا أَوۡ تَأۡتِيَ بِٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ قَبِيلًا ٩٢
أَوۡ يَكُونَ لَكَ بَيۡتٞ مِّن زُخۡرُفٍ أَوۡ تَرۡقَىٰ فِي ٱلسَّمَآءِ وَلَن نُّؤۡمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيۡنَا كِتَٰبٗا نَّقۡرَؤُهُۥۗ قُلۡ سُبۡحَانَ رَبِّي هَلۡ
كُنتُ إِلَّا بَشَرٗا رَّسُولٗا ٩٣ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤۡمِنُوٓاْ إِذۡ جَآءَهُمُ
ٱلۡهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرٗا رَّسُولٗا ٩٤ قُل لَّوۡ كَانَ
فِي ٱلۡأَرۡضِ مَلَٰٓئِكَةٞ يَمۡشُونَ مُطۡمَئِنِّينَ لَنَزَّلۡنَا عَلَيۡهِم
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكٗا رَّسُولٗا ٩٥ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدَۢا بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرَۢا بَصِيرٗا ٩٦

۸۷ جا مه‌گین په‌روه‌رنده‌ی تۆ به‌زه‌یی پێتابێته‌وه، که‌زۆری چاکه له‌سه‌رته.
۸۸ بێژه: ئه‌گه‌ر مرۆو جن، گش وه‌کۆبن، وێنه‌ی ئه‌م‌قورئانه بێنن، له‌شبی
ئه‌و داده‌مێنن؛ با هه‌مۆشیان پشتیوانی یه‌کتری بن.
۸۹ ئێمه له‌هه‌ربارێکه‌وه له‌قورئاندا نه‌زیله‌مان بۆمه‌ردم هێناوه‌ته‌وه، به‌ڵام
زوربه‌ی ئه‌م مه‌ردمه - حاشا نه‌بێ - هیچ نازانن.
۹۰ گوتیان: بڕوات پێ‌ناهێنین تا له‌م عه‌رزه کانیه‌کمان بۆ هه‌ڵده‌قوڵێنی؛
۹۱ یان باغێکی خورماو ڕه‌زت هه‌بێ‌و کارێکی وابکه‌ی که جوباران له‌ناویانا
فڕکه‌یان بێ؛
۹۲ یان - وه‌ک خۆت خه‌یاڵت ده‌کرد - پاژپاژی ئه‌م عاسمانه‌مان به‌سه‌ردا
دابوه‌ڕێنه؛ یا خوداو چه‌ندفرشته‌یه‌ک بێنه‌و ڕوبه‌ڕۆمان بکه؛
۹۳ یان ماڵێکت له‌زێڕ هه‌بێ؛ یان به ئاسماندا هه‌ڵبچی‌و سه‌ریش‌که‌وی،
باوه‌ڕناکه‌ین؛ تا کتێبێکمان ده‌گه‌ڵ خۆت بۆدێنی‌و ده‌یخوێنینه‌وه. بێژه:
پاکی هه‌ر بۆپه‌روه‌رنده‌که‌مه، ئاخۆ من چیم بل له‌مرۆیێ پێغه‌مبه‌ر؟
۹۴ ته‌نیا بیانوی ئه‌م‌مه‌ردمه - که شاره‌زاییشیان بۆهات‌و بڕوایان پێ نه‌کرد -
ئه‌مه‌یه ئێژن: جا چۆن خودا مرۆیه‌کی به‌پیغه‌مبه‌ر ناودێرده‌کا؟
۹۵ بێژه: ئه‌گه‌ر فرشته به‌ئارخه‌یانی له‌م‌هه‌رده‌دا ڕۆیشتبان، دیاره ئێمه
له‌ئاسمانۆ پێغه‌مبه‌رێ فرشته‌مان بۆده‌ناردن.
۹۶ بێژه: خودا به‌سه بۆ شایه‌ت له‌نێوان ئێمه‌و ئێوه؛ هه‌ر ئه‌و ده‌رباره‌ی
عه‌بدانی ئاگاداره‌و ده‌یانبینێ.

۸۸- شبی: وه‌کۆ، له‌ڕه‌نگی. ۹۳- بل به‌جگه، به‌غه‌یره‌ز، بێجگه.

۹۴- ناودێر: ناونراو. ۹۵- ئارخه‌یان: خاترجه‌م، دڵنیا.

وَمَن يَهۡدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ وَمَن يُضۡلِلۡ فَلَن تَجِدَ لَهُمۡ أَوۡلِيَآءَ
مِن دُونِهِۦۖ وَنَحۡشُرُهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمۡ عُمۡيٗا وَبُكۡمٗا
وَصُمّٗاۖ مَّأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ كُلَّمَا خَبَتۡ زِدۡنَٰهُمۡ سَعِيرٗا ﴿٩٧﴾
ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا
وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ ۞ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخۡلُقَ مِثۡلَهُمۡ
وَجَعَلَ لَهُمۡ أَجَلٗا لَّا رَيۡبَ فِيهِ فَأَبَى ٱلظَّٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورٗا ﴿٩٩﴾
قُل لَّوۡ أَنتُمۡ تَمۡلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحۡمَةِ رَبِّيٓ إِذٗا لَّأَمۡسَكۡتُمۡ خَشۡيَةَ
ٱلۡإِنفَاقِۚ وَكَانَ ٱلۡإِنسَٰنُ قَتُورٗا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ تِسۡعَ
ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۖ فَسۡـَٔلۡ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ إِذۡ جَآءَهُمۡ فَقَالَ لَهُۥ فِرۡعَوۡنُ
إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسۡحُورٗا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَآ أَنزَلَ
هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
يَٰفِرۡعَوۡنُ مَثۡبُورٗا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَن يَسۡتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ
فَأَغۡرَقۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعٗا ﴿١٠٣﴾ وَقُلۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ لِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
ٱسۡكُنُواْ ٱلۡأَرۡضَ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ ٱلۡأٓخِرَةِ جِئۡنَا بِكُمۡ لَفِيفٗا ﴿١٠٤﴾

٩٧ کەسێ خودا ڕێی نیشاندا، شارەزایە؛ گومڕاشی‌کا، غەیرەز خودا تۆ دۆستیان بۆ پەیداناکەی. ڕۆژی سەڵاش بەدەمەوڕوییو کوێرەییو لاڵیو کەڕی، هەمۆیان کۆدەکەینەوە. ئەنوایان جەحەندەم دەبێ. هەتا ئاگر دێ دامرکێ، کڵەکە پتر نێڵ دەدەین.

٩٨ با ئەمە گوێڕی گیانیان بێ؛ چونکە ئەوان لەنیشتانەکانی مە حاشایان کردو گوتیان: ئاخۆ ئەگەر ئێسکو پروسکیش بوین، دیسان زیندۆ دەکرێینەوە؟

٩٩ ئاخۆ ئەوەندە نازانن، ئەوخودایەی ئاسمانەکانو زەمینی داهێناوە، دەتوانێ هی وەک ئەوانیش دروس‌بکا؛ ماوەیشی بۆدیاری‌کردۆن کە بێ‌گومانە هەر دەگا؟ بەڵام ناهەقیکارەکان هەر حاشاکردن دەزانن.

١٠٠ بێژە: ئەگەر ئێوە خێوی گەنجینەکانی بەزەیی پەروەرندەی من بۆنایە، هێمان دەس‌ڕژدیتان‌دەکرد. مرۆ چکۆسو قڕنیسە.

١٠١ نۆنیشانەی ئاشکرامان دابەمۆسا؛ لەبەرەی ئیسڕائیل پرسە، [ئەۆ دەزانن.] کاتێ گەیشتەبەرەوە، فیرعەون پێی‌وت: مۆسا! من وا خەیاڵ‌دەکەم ئەتۆ جادۆت لێکراوە.

١٠٢ گوتی: تۆ خۆت سۆر دەزانی ئەم‌شتانە کەوا زەق لەبەر چاوانن، هەر داهێنەری زەوینو عاسمانەکان ناردۆنیەخوار. فیرعۆن! منیش لام‌وایە تۆ تێدادەچی.

١٠٣ ویستی گەڕیان تێ‌هاڵێنێو لەوسەرزەمینە دەریان‌کا، ئێمەش ئەمو خڕ ئەوانەی دەگەڵیابۆن، نوقمن‌کردن.

١٠٤ لەپاش ئەویش بە بەرەی ئیسڕائیلمان گوت: نیشتەجێ بن لەم ولاتەو هەردەمێکیش سەڵا ڕابو، ئەوسا گشتۆ پێکەوە کۆدەکەینەوە.

١٠٠-چکۆس و قڕنیس: ڕژد و چنۆک. ١٠٣-خڕ: هەمۆ، گش.

وَبِٱلْحَقِّ أَنزَلْنَٰهُ وَبِٱلْحَقِّ نَزَلَ ۗ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾
وَقُرْءَانًا فَرَقْنَٰهُ لِتَقْرَأَهُۥ عَلَى ٱلنَّاسِ عَلَىٰ مُكْثٍ وَنَزَّلْنَٰهُ تَنزِيلًا ﴿١٠٦﴾
قُلْ ءَامِنُوا۟ بِهِۦٓ أَوْ لَا تُؤْمِنُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ مِن قَبْلِهِۦٓ إِذَا يُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِن كَانَ
وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ
خُشُوعًا ۩ ﴿١٠٩﴾ قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ أَوِ ٱدْعُوا۟ ٱلرَّحْمَٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا۟ فَلَهُ
ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَٱبْتَغِ
بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن
لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ وَلِىٌّ مِّنَ ٱلذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًۢا ﴿١١١﴾

سُورَةُ الكَهْفِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ٱلْكِتَٰبَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُۥ عِوَجَا ۜ ﴿١﴾
قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ
يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَّٰكِثِينَ
فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُنذِرَ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾

۱۰۵ ئەمەمان بەڕاستی ناردو بەڕاستیش هاتەخوارەوە؛ ئێمە تۆمان هەر بۆیە
نارد مژدەدەرو ترسێنەربی.
۱۰۶ قورئانێکە بەجیاجیا ناردۆمانە؛ تا هێدیکا بۆمەردمی بخوێنیەوەو بەرانبەر
بەپێویستی ڕۆژ بەڕێمان کرد.
۱۰۷ بێژە: ئێوە بڕواتان پێ بێ یانەبێ، ئەوکەسانەی لەپێشوُدا [لەمە]
ئاگادارکرابوُن، هەرگا بۆیان دەخوێننەوە ئەرزینگ دەخەنە سەرزەوی و
سوژدەدەبەن.
۱۰۸ ئەشڵێن: پاکی بۆ پەروەرندەی ئێمەیە، بەڵێنی پەروەرندەمان وا
وەدی هات.
۱۰۹ دمەوڕوُ خۆ تخێڵ دەکەن و دەگیرن و ئەمەش خۆبەکەمزانینیان پتردەکا.
۱۱۰ بێژە: هاوار لەخوابکەن یان هانا بەڕەحمان بەرن، هەر یەکێکە؛ ئەو ناوی
زۆرپیرۆزی هەن. لەنۆژتدا مەقیرێنەو مەش ورتێنە! شێوەیەکی ناونجی
بۆخۆت ڕەچاوکە.
۱۱۱ بێژە: سوپاس بۆ خودایێ کە هیچ فرزەندێکی بۆ خۆی هەڵنەبژاردو لە
موڵکیدا هیچ برابەشێکی نەبوەو بەناچاری هانای بەکەس نەبردوەو
تاریفی گەورەیی بکە؛ تاریفێ کە هێژای ئەوە.

کەهف

وەناو خوداکەی کەهفەکەو کەلۆقانە

۱۱۰ ئایەت

۱ شوکرانە بۆ ئەوخودایەی ئەمکتێبەی بۆ عەبدی خۆی ناردەخوارێ و هیچ
نالەباری تێ نەخست. ۲ [کتێبێکی] زۆر پتەوە، تا لەسزای توندوتیژی
- کە بینوێنێ - ترسێ وەبەر مەردم بنێ و بە ئەوخاوەن باوەڕانەی
ئاکارچاکن مژدە بدا کە پادشای باشیان دەبێ؛ ۳ پادشای
هەتاهەتایی. ۴ هەتا ئەوانەش بترسێنێ کە وتیان: خودا فەرزەندی
بۆخۆی هەڵبژاردوە.

۱۰۶-هێدیکا: بە ئارامی. ۱۰۷-ئەرزینگ: چەناکە. ۱۰۹-تخێڵ: ڕاست بەسەر عەرزدا درێژبوُگ.
۱۱۰-ورتە: ورت، قسەی لەژێر لێوانەوە. لەنۆژتدا. . یا: لە نۆژتدا دەنگت نەبەرز بێ نە نەوی.
۱۱۱-برابەش: شەریک، هاوبەش.

مَّا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَآئِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ
أَفْوَٰهِهِمْ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ
عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا۟ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ أَسَفًا ﴿٦﴾ إِنَّا
جَعَلْنَا مَا عَلَى ٱلْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا
﴿٧﴾ وَإِنَّا لَجَٰعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿٨﴾ أَمْ حَسِبْتَ
أَنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْكَهْفِ وَٱلرَّقِيمِ كَانُوا۟ مِنْ ءَايَٰتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾
إِذْ أَوَى ٱلْفِتْيَةُ إِلَى ٱلْكَهْفِ فَقَالُوا۟ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً
وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمْ فِى
ٱلْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰهُمْ لِنَعْلَمَ أَىُّ ٱلْحِزْبَيْنِ
أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوٓا۟ أَمَدًا ﴿١٢﴾ نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِٱلْحَقِّ
إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا۟ بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَٰهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا۟ فَقَالُوا۟ رَبُّنَا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
لَن نَّدْعُوَا۟ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهًا لَّقَدْ قُلْنَآ إِذًا شَطَطًا ﴿١٤﴾ هَٰٓؤُلَآءِ
قَوْمُنَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم
بِسُلْطَٰنٍۭ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

٥ نە خۆیان چیان لێ زانیوە نە باب و باپیرانیشیان؛ قسێکی یەگجار زەلامیان
لەدەم دەرچۆ. هەرچی ئێژن لەڤڕ پێوە، چی تر نیە.
٦ ڕەنگە تۆ بۆ ئەوکەسانەی بڕوا بەم کتێبەناکەن، خەمێ وابخۆی، تێ بچی.
٧ هەرچی لەم سەرزەمینەیە ئێمە کردن بەزەنبەری تا بیان ئەزمۆین کامەیان
کارچاکتر دەبن.
٨ ئێمە ئەوەی وا لەڕوی ئەم زەمینەیە دەکەینە بیاوانێکی وشکارۆی قاقڕ.
٩ تۆ پێت وابو کە یارانی غارو رەقیم، لەنێوانی نیشانەکانی ئێمەدا
سەمەرەیە؟
١٠ کاتێ لاوەکان پەنایان بۆ غارەکەبردو گوتیان: ئەی پەروەرێنی هەمۆمان!
تۆبەربەزەی خۆتمان بخەو کارەکەمان بۆ مەیسەرکە.
١١ لەو غارەدا هەتاچەندساڵ و زەمانان، گوێی هەمۆیانمان ئاخنی و
[دەخەوڕاچۆن].
١٢ پاشان وەخەبەرمان هێنان تا بزانین کام لەدۆلا - هەر بە هەژمار -
ساڵەکانی ئەممانەوەیان لەبیرە.
١٣ ئێمە سەرگوروشتەی ڕاستی ئەمانت بۆوەدەگێڕین: چەندخورتێک بۆن کە
بەڕاستی بەهوەڕیان بەپەروەرندەی خۆیان هەبۆ؛ ئێمەش پتر
شارەزاییمان دابۆنێ.
١٤ ئازاییشمان خستە دڵیان، کە ڕاپەڕێن. ئەوسا وتیان: پەروەرێنمان،
پەروەرێنی ئاسمانەکان و زەوینە. ئەگەر بێژگە لەئەو هانا بۆ هەر
پەرستوێک بەرین، دیارە ئێمە لەڕاستیگوتن لانداوە.
١٥ ئەوانەی لەهۆزی ئێمەن، بەغەیرەز ئەو چەندپەرستۆی تریشیان هەس.
ئەدی چۆنە بەڵگەیەکی ئاشکرایان بۆناهێنن؟ سا کێ لەوە ناهەقترە کە
بوختانێ بەخوا دەکا؟

٥- ڤڕ: درۆ ٨- **وشکارۆی قاقڕ**: بیاوان، زەوینێ واکەهیچی لێ شین نەبێ. ١٠- **مەیسەر**: شیاوی
دەسکەوتن بەهاسانی. ١٣- **خورت**: لاو، جحێڵ. **بەهوەڕی**: باوەڕ.

وَإِذِ ٱعۡتَزَلۡتُمُوهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ فَأۡوُۥٓاْ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ
يَنشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُم مِّن رَّحۡمَتِهِۦ وَيُهَيِّئۡ لَكُم مِّنۡ أَمۡرِكُم مِّرۡفَقٗا
١٦ ۞ وَتَرَى ٱلشَّمۡسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَٰوَرُ عَن كَهۡفِهِمۡ ذَاتَ
ٱلۡيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقۡرِضُهُمۡ ذَاتَ ٱلشِّمَالِ وَهُمۡ فِي فَجۡوَةٖ
مِّنۡهُۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِۗ مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ وَمَن
يُضۡلِلۡ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيّٗا مُّرۡشِدٗا ١٧ وَتَحۡسَبُهُمۡ أَيۡقَاظٗا
وَهُمۡ رُقُودٞۚ وَنُقَلِّبُهُمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِۖ وَكَلۡبُهُم
بَٰسِطٞ ذِرَاعَيۡهِ بِٱلۡوَصِيدِۚ لَوِ ٱطَّلَعۡتَ عَلَيۡهِمۡ لَوَلَّيۡتَ مِنۡهُمۡ
فِرَارٗا وَلَمُلِئۡتَ مِنۡهُمۡ رُعۡبٗا ١٨ وَكَذَٰلِكَ بَعَثۡنَٰهُمۡ
لِيَتَسَآءَلُواْ بَيۡنَهُمۡۚ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ كَمۡ لَبِثۡتُمۡۖ قَالُواْ لَبِثۡنَا
يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۚ قَالُواْ رَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثۡتُمۡ فَٱبۡعَثُوٓاْ
أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمۡ هَٰذِهِۦٓ إِلَى ٱلۡمَدِينَةِ فَلۡيَنظُرۡ أَيُّهَآ أَزۡكَىٰ
طَعَامٗا فَلۡيَأۡتِكُم بِرِزۡقٖ مِّنۡهُ وَلۡيَتَلَطَّفۡ وَلَا يُشۡعِرَنَّ
بِكُمۡ أَحَدًا ١٩ إِنَّهُمۡ إِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ يَرۡجُمُوكُمۡ
أَوۡ يُعِيدُوكُمۡ فِي مِلَّتِهِمۡ وَلَن تُفۡلِحُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا ٢٠

١٦ ئەگەر ئێوە لەوان و لەو چتگەلەی وا - غەیرەز خوا - دەیانپەرستن، هەڵبراون، سا بەم غارە پەنابەرن؛ پەروەرێنۆ وەبەر بەزەی خۆیتان دەخاو هۆیەکی واش دەڕەخسێنێ بەئاواتۆ بگەهێنێ.
١٧ کە خۆر هەڵدێ، بڕوانی لەئالی ڕاستی ئەشکەوتەکەیانی داوە؛ لەدەمی زەردەپەڕیشدا، بەرەو چەپ لێیان لادەداو ئەوان لەگۆڕاییەکەدان. هەرکەس خوا شارەزای بکا، ئەوە شارەزا دبێتۆ هەر کەسێکیش گومڕابکا، دۆستێکی ڕێنمای بۆ نادوزرێتەوە.
١٨ تۆپێت وایە کە بێدارن، کەچی خەوتۆن. ئێمە بەڕاستەو چۆپەدا هەڵگێڕوەرگێڕیان پێدەکەین. سەیەکەشیان لەلای ڕێسمەی دەرگاکەوە وەرکەوتبو. تۆئەگەر چۆبای بتدیبان، بەقاچاندن بەرەودوا دەگەڕایەوەو سەرتاپات ترس دای دەگرت.
١٩ ئاواش وەخەبەرمان هێنان تا لەگەڵ یەکترا بدوێن. یەکیان وتی: چەند مانەوە؟ گوتیان: ڕۆژیک یان پاژە ڕۆژێک ماینەوە. گوتیان: پەروەرندەی ئێوە لەخۆتان چاتر دەزانێ چەند مانەوە. دە یەکێکی بەم دراوەو بنێرنە شار با ببینێ کام خواردەمەنی پاکترە، بژیوێکتان لەو بۆبێنێو بەزیتی ببزوێتەوەو هیچ‌کەسیش پێتان نەزانێ.
٢٠ چونکۆ ئەگەر دەستیان‌کەون، یا بەردەبارانۆدەکەن، یادەتانبەنەوە سەردینی خۆیان و هەرگیز ڕزگاریتان‌نایە.

١٦-هۆ: سەبەب، سۆنگە. **١٧-گۆڕایی:** جێگەی تەخت و ڕاست. **١٨-ڕێسمەی دەرگا:** بەر دەرک، پای دەرگا. **وەرکەوتن:** ڕاکشان، ڕازان، درێژەوەبۆن بۆخەوتن. **قاچاندن:** ڕاکردن، هەڵاتن.
١٩-دراو: پۆڵ، پارە.

وَكَذَٰلِكَ أَعۡثَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ لِيَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَأَنَّ
ٱلسَّاعَةَ لَا رَيۡبَ فِيهَآ إِذۡ يَتَنَٰزَعُونَ بَيۡنَهُمۡ أَمۡرَهُمۡۖ فَقَالُواْ
ٱبۡنُواْ عَلَيۡهِم بُنۡيَٰنٗاۖ رَّبُّهُمۡ أَعۡلَمُ بِهِمۡۚ قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُواْ عَلَىٰٓ
أَمۡرِهِمۡ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيۡهِم مَّسۡجِدٗا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَٰثَةٞ
رَّابِعُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ وَيَقُولُونَ خَمۡسَةٞ سَادِسُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ رَجۡمَۢا
بِٱلۡغَيۡبِۖ وَيَقُولُونَ سَبۡعَةٞ وَثَامِنُهُمۡ كَلۡبُهُمۡۚ قُل رَّبِّيٓ أَعۡلَمُ
بِعِدَّتِهِم مَّا يَعۡلَمُهُمۡ إِلَّا قَلِيلٞۗ فَلَا تُمَارِ فِيهِمۡ إِلَّا مِرَآءٗ ظَٰهِرٗا
وَلَا تَسۡتَفۡتِ فِيهِم مِّنۡهُمۡ أَحَدٗا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَاْيۡءٍ
إِنِّي فَاعِلٞ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ
إِذَا نَسِيتَ وَقُلۡ عَسَىٰٓ أَن يَهۡدِيَنِ رَبِّي لِأَقۡرَبَ مِنۡ هَٰذَا رَشَدٗا
﴿٢٤﴾ وَلَبِثُواْ فِي كَهۡفِهِمۡ ثَلَٰثَ مِاْئَةٖ سِنِينَ وَٱزۡدَادُواْ تِسۡعٗا
﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثُواْۖ لَهُۥ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
أَبۡصِرۡ بِهِۦ وَأَسۡمِعۡۚ مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا يُشۡرِكُ
فِي حُكۡمِهِۦٓ أَحَدٗا ﴿٢٦﴾ وَٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن كِتَابِ
رَبِّكَۖ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلۡتَحَدٗا ﴿٢٧﴾

٢١ هەر بەم جۆرە وامان کرد پێیان بزانن کە بەڵێنی خودا ڕاستەو ڕۆژی
سەڵاش بێ گومانە. دەربارەیان لەناوخۆدا ملیان لەڕاویژکردن نا؛
گوتیان: چاوەخانوێکیان لەسەر دروس‌کەن، پەروەرێنیان لەنگۆیان
چاتر دەناسێ. ئەوانەی دەربارەی ئەمان قسەیان زۆرتر دەڕۆیی،
گوتیان: دەبێ مزگەوتێکیان لەسەر بکەین.
٢٢ دبێن: سێن و بەبەشدارەکەوە چارن؛ ئەشڵێن: پەنجن، بە سپلۆتەکەڕا
شەشن. لە نەدیو خەیاڵات دەکەن تەنانەت بازێکیش ئێژن: حەوتن
وێڕای سەیەکەیان دەبن بەهەشت. بێژە پێان: پەروەرندەم چاتر دەزانێ
چقاسن. کەمێکیان نەبێ بۆی نەچۆن، تۆ لەوبارە [بنارەکەیان ببیسەو]
زۆر لەسەر باسەکە مەڕۆ؛ سەبارەت بەوانیش لە کەسیان مەپرسە.
٢٣ هەرگیز مەیژە: من سۆزی ئەم‌کارە ئەکەم،
٢٤ مەگین خواحەزکای دەگەڵ بێ. ئەگەر لەبیریشت نەما، یادی
پەروەرندەت بکەو بێژە: بەشکۆ پەروەرندەم ڕێگایەکی نزیکتر لەمەم
نیشان با.
٢٥ سێسەد ساڵان لەئەشکەوتەکە مانەوەو نۆساڵیشیان لێ زێدەکرد.
٢٦ بێژە: خوا باشتر دەزانێ چەند مانەوە؛ بەرپیواری ئەم عاسمانانەو زەمینە
لەوڕا دیارە. پەک چ بیسەرو بینایە! بە غەیرەز ئەو کەسیان بەدۆست
دەس‌ناکەوێ و کەس ناکا بەشەریک لەفەرمانی خۆیدا.
٢٧ ئەوەی بۆت هاتگە خوارەو لە کتێبی پەروەرندەت، بخوێنەوە.
ناشێ هیچ‌کەس وتاری خودا بگۆڕێ و لەغەیرەز ئەو هیچ‌کەسێ دەهانات
نایە.

٢١- چاوە خانو: ماڵۆچکە، ماڵێک وا تەنیا ژوورێکی بێ.   ٢٢- دبێن: ئێژن، دەڵین.
بەشدار: سەگ.   قاس: ئەندازە.   بنار: دەمەقاڵە.   ٢٦- بەرپێوار: نادیار، داپۆشراو.

وَٱصۡبِرۡ نَفۡسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ رَبَّهُم بِٱلۡغَدَوٰةِ وَٱلۡعَشِيِّ
يُرِيدُونَ وَجۡهَهُۥۖ وَلَا تَعۡدُ عَيۡنَاكَ عَنۡهُمۡ تُرِيدُ زِينَةَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَا تُطِعۡ مَنۡ أَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهُۥ عَن ذِكۡرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ
أَمۡرُهُۥ فُرُطٗا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَن شَآءَ فَلۡيُؤۡمِن وَمَن
شَآءَ فَلۡيَكۡفُرۡۚ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلظَّٰلِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمۡ سُرَادِقُهَاۚ
وَإِن يَسۡتَغِيثُواْ يُغَاثُواْ بِمَآءٖ كَٱلۡمُهۡلِ يَشۡوِي ٱلۡوُجُوهَۚ بِئۡسَ
ٱلشَّرَابُ وَسَآءَتۡ مُرۡتَفَقًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ مَنۡ أَحۡسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ
مِن ذَهَبٖ وَيَلۡبَسُونَ ثِيَابًا خُضۡرٗا مِّن سُندُسٖ وَإِسۡتَبۡرَقٖ مُّتَّكِـِٔينَ
فِيهَا عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِۚ نِعۡمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتۡ مُرۡتَفَقٗا ﴿٣١﴾ ۞ وَٱضۡرِبۡ
لَهُم مَّثَلٗا رَّجُلَيۡنِ جَعَلۡنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيۡنِ مِنۡ أَعۡنَٰبٖ وَحَفَفۡنَٰهُمَا
بِنَخۡلٖ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمَا زَرۡعٗا ﴿٣٢﴾ كِلۡتَا ٱلۡجَنَّتَيۡنِ ءَاتَتۡ أُكُلَهَا وَلَمۡ
تَظۡلِم مِّنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ وَفَجَّرۡنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرٗا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٞ فَقَالَ
لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَنَا۠ أَكۡثَرُ مِنكَ مَالٗا وَأَعَزُّ نَفَرٗا ﴿٣٤﴾

٢٨ تۆ هەر دەگەڵ ئەوانە بە کەسبەینان و ئێواران بۆ دیداری پەروەرندەیان
بەنزان و تەنیا ڕەدای ئەویان دەوێ و چاو لەوانە هەڵمەبوێرە بۆ ژینی
پڕزەرق و بەرقی ئەم دنیایەو گوێ لەمستی کەسێ مەبە کە نەمانهێشت
دڵی یادی ئێمە بکاو هەر لەشوێن ئارەزوی خۆیەو کاری لەڕادە دەرچوە.
٢٩ بێژە : ئەمەیە بەڕاستی لەپەروەرندەتان ڕایە؛ کێ بڕوای پێدەکا، بیکاو
کێش بڕواناکا هەرنەیکا. ئێمە بۆ ناهەقیکاران کلێکی وامان نێڵ داوە،
کەبڵێسەی هەروەکۆ کۆن دەورەی گرتوٚن؛ تا هاواری چارەدەکەن
ئاوێکیان دەفریادەخەن وەک مسی تاواوە وایە؛ دەموچاویان دەبرژێنێ و
وەخواردنێکی کرێتەو ژیگەیێ زۆر نالەبارە.
٣٠ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن ،[بابزانن] ئێمە پاداشی کارچاکان
ونداناکەین.
٣١ بۆ نشیمەن دەیانبەینە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕوا. پارچەی
سەوزی تەنک و ستوٚری ئاوریشم دەبەردەکەن و لەوێدا بەبازنەی زێڕ
دەخەملێن و لەسەر تەختان پاڵ ئەکەفن؛ ئای چەند پاداشێکی باشەو
شوێنەکەیان چەند لەبارە!
٣٢ تۆ نەزیلەی دوٚمرۆڤیان بۆوەگێڕە : دوٚ ڕەزمان بەیەکێکیان داو بەدارخورما
دەورەن گرتن و ناویشیانمان کردەمەزرا.
٣٣ ئەو دوٚ ڕەزە بەری خۆیان بەبێ کەمایەسی دەداو لەناو هەرکان
شەقەجۆیەکمان ڕاکێشا.
٣٤ دارایی دیکەشی زۆر بوٚ؛ کاتێ دەگەڵ هەواڵەکەیدا خەریکی گفتوگۆی بوٚ.
گوتی : ئەمن لەتۆدراوم زۆرترەو دەست و پیوٚەندیشم پتر.

٢٩- کۆن: ڕەشماڵ، چادر. کرێت: خراپ. کلێ: جێگەی سواڵەت تێدا سوٚر کردنەوە.
ژیگە: جێ ژین. ٣٢- ڕەز: باغیترێ، باخ هەنگور. ٣٤- دەست و پیوٚەند: خزمەتکاران.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ
أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّى
لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُۥ صَاحِبُهُۥ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ
أَكَفَرْتَ بِٱلَّذِى خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّىٰكَ رَجُلًا
﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا۠ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَآ إِذْ
دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ إِن تَرَنِ أَنَا۠
أَقَلَّ مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّىٓ أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن
جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا
زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُۥ طَلَبًا ﴿٤١﴾
وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِۦ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَآ أَنفَقَ فِيهَا وَهِىَ خَاوِيَةٌ
عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ
فِئَةٌ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ ٱلْوَلَٰيَةُ
لِلَّهِ ٱلْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلَ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخْتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ ٱلرِّيَٰحُ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

٣٥ به‌نێو باغه‌که‌یدا گه‌ڕاو بۆخۆی ناهه‌قی له‌خۆکرد. گوتی: هه‌رگیز پێم وانیه ئه‌مه‌م له‌ده‌ستی ده‌ربچێ.
٣٦ باوه‌ڕناکه‌م سه‌لاش ڕابێ. گه‌ر هه‌ر براشمه‌وه بۆ لای په‌روه‌رنده‌م، ده‌زانم له‌مه‌چاکترم ده‌س ده‌که‌وێ.
٣٧ هه‌واڵه‌که‌ی - که خه‌ریکی گفتوگۆ بۆ ده‌گه‌ڵ ئه‌ودا - پێگوت: ئه‌رێ چۆن تۆحاشات کرد له‌وکه‌سه‌ی تۆی له‌ئاخێ دروس‌کردو پاشان هه‌رله دڵۆپێک‌و دوایی کردۆتی به‌پیاوێ؟
٣٨ به‌ڵام من هه‌ر [ده‌بێژم] که ئه‌و خودایه‌و په‌روه‌رنده‌مه‌و که‌س ناکه‌م به شه‌ریک بۆ په‌روه‌رنده‌م .
٣٩ وه‌ختێ چۆیه ناوباغه‌که‌ت، بۆچی نه‌تگوت: ئه‌مه به‌مه‌یلی خودایه؛ تواناییش هه‌ر به‌خودایه؟ ئه‌گه‌ر ئێسته تۆ ده‌مبینی که به‌ماڵ‌و زارۆڵه له‌تۆ که‌مترم،
٤٠ نابێ به‌دۆری بزانی، په‌روه‌رنده‌م له‌باغی‌تۆم باشتریش بۆبڕه‌خسێنێ‌و به‌ڵایه‌کیش له‌حه‌واوه به‌سه‌رباغه‌که‌ی تۆبێنێ‌و لێت ببێته ده‌شتێکی بێرۆنی قاقڕ.
٤١ یان ئاوه‌که‌ی به‌ناخی‌ئاخدا ڕۆبچێ‌و نه‌توانی تازه په‌یدای‌که‌ی.
٤٢ هه‌مۆ به‌روبۆی هه‌ڵوه‌ری‌و داره‌کانی گشتی به‌سه‌ریه‌کاهاتن؛ که به‌یانی هاته‌ناوی، هه‌ر ده‌ستی‌خۆی ده‌شکانده‌وه بۆ ئه‌وماڵه‌ی لێی‌به‌خت کرد. ده‌یگوت: بریا هیچ‌که‌سێکم به‌شه‌ریکی په‌روه‌رنده‌م نه‌زانیبا.
٤٣ له‌خوابه‌ده‌ر، هیچ‌ده‌سته‌یه‌کی وا نه‌بۆ بێنه‌یاری‌و به‌بێ‌یاریده‌ده‌ر مایه‌وه.
٤٤ له‌وێنده‌رێ یاریده‌ر هه‌ر خودای هه‌قه؛ پاداشی باشتر ده‌دات‌و سه‌رنجامه‌که‌ش باشتره.
٤٥ نه‌زیله‌یه‌کیان له‌ژینی سه‌ردنیایه بۆبێنه‌وه؛ وه‌ک ئاوێکه له‌حه‌واوه دامان‌باراند، هه‌مۆته‌رزه روه‌کێکی ته‌ف لهه‌ڤی به‌رهه‌م‌هێنا، سه‌ره‌نجامیش بۆبه پۆش‌و با پژگاندی. خوا به‌سه‌رهه‌مۆشتاندا توانای‌هه‌یه.

٤٠- بێرون: چۆڵ و بیابان. قاقڕ: زه‌وینێ که گیای لێ نه‌ڕوێ.
٤٥- ته‌ف لهه‌ف: تێکه‌ڵ‌پێکه‌ڵ، لێکدراو.

ٱلْمَالُ وَٱلْبَنُونَ زِينَةُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ
خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ ٱلْجِبَالَ وَتَرَى
ٱلْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْنَٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوا۟
عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَّقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَٰكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍۭ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ
أَلَّن نَّجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ
مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيْلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلْكِتَٰبِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصَىٰهَا ۚ وَوَجَدُوا۟ مَا عَمِلُوا۟
حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟
لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِۦٓ ۗ
أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِى وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۢ ۚ
بِئْسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ ۞ مَّآ أَشْهَدتُّهُمْ خَلْقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ ٱلْمُضِلِّينَ عَضُدًا
﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا۟ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَءَا ٱلْمُجْرِمُونَ
ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا۟ عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

٤٦ ماڵ و منداڵ زەنبەری ژینی دنیان و ئەو کارە چاکانەش کەوا دەمێننەوە، پاداشەکەیان لە لای پەروەرێنتەوە هێژاترەو بێتریش جێگەی هومێدن.
٤٧ رۆژێ کەژان دەخەینەڕێ و تەختی بنیان بە ئاشکرایە دەبینی و هەمۆیان کۆدەکەینەوە، بێ ئەوە کەسیان وەمێنێ.
٤٨ لەبەرانبەر پەروەرندەت لەڕیزدەدرێن؛ وەک یەکەمجارمان چێکردن، هەر ئاوا هاتۆنەلامان؛ لاشتان وابۆ لەژوانێکۆ وەکۆناکەین.
٤٩ دەفتەرەکە دێتەگۆڕێ؛ دەبینی تاوانبارەکان - لە بەر ئەوەی کەتیایە - ترسی زۆریان ڕێ نیشتوە؛ دەڵێن: هاوارە لەئێمە، ئەمە چتۆدەفتەرێکە! هەمۆشتێک - وردودرشت - سەرلەبەر تیانۆسراوە. ئەوساکردەوەی خۆیانی تیادەبینن. پەروەرندەت ناهەقی لەهیچ کەس ناکا.
٥٠ ئەوسا بە فریشتەکانمان گوت: سوژدە وەبەر ئادەم بەرن. سوژدەیان برد ئیبلیس نەبێ؛ بنەجن بۆ، لەفەرمانی پەروەرێنی سەرپێچی کرد. ئاخۆ ئێوە توخمی شەیتان و تۆرەمەی، بێ من دەکەن بە دۆستی خۆ، کە ئاشکرا دوژمنتانن؟ خوانەناس لەو یاربەیارە پیس تێ شکاون.
٥١ ئێمە لە چێکردنی ئەم ئاسمانان و زەوینەدا، هیچ پرسێکمان بەوان نەکرد؛ تەنانەت بۆ چێ کردنی خودی خۆشیان. هەرگیز ئەوی ڕێگە لەمەردم تێک دەدەن، نەم کردۆن بەیاریدەرم.
٥٢ رۆژێ ئێژێ: دەسا بانگ لەوانەبکەن کە بەخەیاڵ پێتان وابۆ شەریک منن؛ بانگیان دەکەن؛ کەنداڵێکی هەراومان کردە نێوانیان، هەر جوابیشیان نەدانەوە.
٥٣ تاوانباران ئاگریان بەچاوی خۆ دی؛ زانیان هەر تێی دەکەون و هیچ دەرەتانێکیان نیە .

٤٦- زەنبەر: زەمبەر، خشڵ.   ٥٠- بنەجن: لەتیرەی جن.

٥٢- کەنداڵ: دادڕاوی زەوی لە ئاو یا لە ڕۆخان.   هەراو: بەربلاو، گوشاد، فرەه.

وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٖۚ وَكَانَ
ٱلۡإِنسَٰنُ أَكۡثَرَ شَيۡءٖ جَدَلٗا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤۡمِنُوٓاْ
إِذۡ جَآءَهُمُ ٱلۡهُدَىٰ وَيَسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّهُمۡ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمۡ سُنَّةُ
ٱلۡأَوَّلِينَ أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ قُبُلٗا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرۡسِلُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ
إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۚ وَيُجَٰدِلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ
لِيُدۡحِضُواْ بِهِ ٱلۡحَقَّۖ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَمَآ أُنذِرُواْ هُزُوٗا ﴿٥٦﴾ وَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعۡرَضَ عَنۡهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتۡ يَدَاهُۚ
إِنَّا جَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرٗاۖ
وَإِن تَدۡعُهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ فَلَن يَهۡتَدُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ
ٱلۡغَفُورُ ذُو ٱلرَّحۡمَةِۖ لَوۡ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُواْ لَعَجَّلَ لَهُمُ
ٱلۡعَذَابَۚ بَل لَّهُم مَّوۡعِدٞ لَّن يَجِدُواْ مِن دُونِهِۦ مَوۡئِلٗا ﴿٥٨﴾
وَتِلۡكَ ٱلۡقُرَىٰٓ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَعَلۡنَا لِمَهۡلِكِهِم
مَّوۡعِدٗا ﴿٥٩﴾ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَىٰهُ لَآ أَبۡرَحُ حَتَّىٰٓ
أَبۡلُغَ مَجۡمَعَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ أَوۡ أَمۡضِيَ حُقُبٗا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا
مَجۡمَعَ بَيۡنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ فِي ٱلۡبَحۡرِ سَرَبٗا ﴿٦١﴾

٥٤ ئێمەلەناو ئەم قورئانە هەموجۆرە نەزیلەمان بۆمەردم هێناوەتەوە؛ مرۆش لەهەرشتێ پتر، وازی لەگێرە کردنە.

٥٥ ئەوەی نەیهێشت کە ئەو خەڵکە - پاش هاتنی ڕێنیشاندەر - بڕوابێنن و داوای بۆردن لە پەروەرندەیان بکەن، ئەوە بۆ کە: [چاوەنۆڕبۆن] یا بەدەردی ئەوانی پێشۆیان بچن، یان ڕۆبەڕۆ جەزرەبە بەگژیاندابێ.

٥٦ کەپێغەمبەران دەنێرین، هەر ئەوەندەیان لەسەرە مژدەدەرو ترسێنەربن. خوانەناسان هەر بەناهەق چەقە دەکەن، تا هەقی پێ لەبەین بەرن. ئەوان نیشانەکانی مەو ئەو کتێبە کەوا ترسی وەبەرناوْن، هەر بە گاڵتەو گەپ دەزانن.

٥٧ کێ لەوکەسە ناهەقترە چەندنیشانەی پەروەرێنی بۆ وەخوێندراو گوێ نەدایەو ئەوەشی لە بیربردەوە کە دەپێشدا کردویەتی. ئێمە پەردەن بەسەردڵیان هەڵکێشاوە کە تێ نەگەن؛ گوێشمان هێندە گران‌کردوْن کە نەبیسن. چەند بکۆشی شارەزای ڕێگەیان بکەی، هەرگیز بۆت ناکەونە سەرڕێ.

٥٨ پەروەرندەت گوناحبەخش و دلۆڤانە. ئەگەر هەرکێ کاری خراپی کردباو ئەویش بۆ لێپرسینەوە بیگرتبا، دەبوایە هەر گوزوگوممەت سزای دابان. بەڵام خستۆیەتە دەمی دیاری کراو؛ کە ئەو دەمەش هات، ناتوانن خۆ خەلاس‌کەن.

٥٩ ئەو شارانەش هەرگا ملیان لە زوڵم نا، قڕمان تێ‌خستن و بۆ لەبەین بردنیان، قەیرانێکمان لبۆدانان.

٦٠ جارێ مۆسا بەلاوی بەردەستی خۆی گوت: من لێ بڕاوم سەفەربکەم تا دەگەمە جەمسەری هەردو دەریاکان؛ یان لەوێش وێوەتر بچم.

٦١ وختێ گەینە ئەو جەمسەرە، ماساوەکەیان لەبیرکرد؛ ئەویش بەهەڵبزۆقینێ خۆی گەیاندەوە دەریاکە.

٥٤- گێرە: چەقە کردن و چەنەلێدان. **٥٨- گوزوگوممەت:** لەپڕو ناکاو. **٥٩- قەیران:** بەڵێن بۆ کات دیاری‌کردن. **٦٠- جەمسەر:** جێگەی پێکەوە لکانی دۆشت. **٦١- هەڵبزۆقین:** بەرزەوەبۆن و داکەوتنی لەدوای یەک و بەپەلە، هەڵتەک و داتەک.

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَىٰهُ ءَاتِنَا غَدَآءَنَا لَقَدۡ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا
هَٰذَا نَصَبٗا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَءَيۡتَ إِذۡ أَوَيۡنَآ إِلَى ٱلصَّخۡرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ
ٱلۡحُوتَ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيۡطَٰنُ أَنۡ أَذۡكُرَهُۥۚ وَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ
فِي ٱلۡبَحۡرِ عَجَبٗا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبۡغِۚ فَٱرۡتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا
قَصَصٗا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبۡدٗا مِّنۡ عِبَادِنَآ ءَاتَيۡنَٰهُ رَحۡمَةٗ مِّنۡ
عِندِنَا وَعَلَّمۡنَٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلۡمٗا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ هَلۡ أَتَّبِعُكَ
عَلَىٰٓ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمۡتَ رُشۡدٗا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ
مَعِيَ صَبۡرٗا ﴿٦٧﴾ وَكَيۡفَ تَصۡبِرُ عَلَىٰ مَا لَمۡ تُحِطۡ بِهِۦ خُبۡرٗا ﴿٦٨﴾ قَالَ
سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرٗا وَلَآ أَعۡصِي لَكَ أَمۡرٗا ﴿٦٩﴾ قَالَ
فَإِنِ ٱتَّبَعۡتَنِي فَلَا تَسۡـَٔلۡنِي عَن شَيۡءٍ حَتَّىٰٓ أُحۡدِثَ لَكَ مِنۡهُ ذِكۡرٗا
﴿٧٠﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِي ٱلسَّفِينَةِ خَرَقَهَاۖ قَالَ أَخَرَقۡتَهَا
لِتُغۡرِقَ أَهۡلَهَا لَقَدۡ جِئۡتَ شَيۡـًٔا إِمۡرٗا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمۡ أَقُلۡ إِنَّكَ
لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذۡنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُرۡهِقۡنِي مِنۡ أَمۡرِي عُسۡرٗا ﴿٧٣﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمٗا فَقَتَلَهُۥ
قَالَ أَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا زَكِيَّةَۢ بِغَيۡرِ نَفۡسٖ لَّقَدۡ جِئۡتَ شَيۡـٔٗا نُّكۡرٗا ﴿٧٤﴾

٦٢ کە دەربازبوون مووسا بەبەردەستەکەی گوت: لەوسەفەرە زۆرشەکەت
بووین، کانێ تاشتیا مە، وەرێنە.
٦٣ گوتی: ئەوسا کە لەپەنا بەردەکەدا دەساینەوە، دیتت چلۆن مـن
ماساوەکەم لە بیرچوو؟ دیارە شەیتان نەیهێشت وەبیرم بێتەوە. ئەمیش
وەک شتی سەمەرە ڕێگەی دەریای گرتەبەرێ.
٦٤ گوتی: ئێمەش هەر شتێکی وامان دەویست. ئیتر بەشۆپی خۆیاندا
بەچاوگێڕان، گەڕانەوە.
٦٥ ئەوسا تووشیان هات بەتووشی عەبدێک لەعەبدانی ئێمە کە بەربەزەی خۆن
خستبوو زانیاریشمان لەخۆمانەوە پێدابوو.
٦٦ مووسا پێی وت: ئاخۆ دەتوانم دوات کەوم و لەوزانستەی فێرکراوی منیش
وەکوو خۆت ڕابێنی؟
٦٧ گوتی: تۆهەرگیز ناتانی دەگەڵ منا دەری بەری.
٦٨ نەمازە گەر ئاگاداری کاریش نەبی، چۆن دەردەبەی؟
٦٩ گوتی: ئەگەر خودا حەزکا، بەخۆڕاگرم دەبینی و هیچ نافەرمانیەکت ناکەم.
٧٠ گوتی: ئەرگەر شوێنم کەوتی، هیچ شتێکم لێ مەپرسە هەتا بۆخۆم
دەربارەی باست بۆدەکەم.
٧١ سا ڕۆیشتن تا هەردو سواری گەمیەبوون؛ کونی تێکرد. گوتی: هەر بۆیە
کونت کرد خەڵکەکەی لەئاوا قومکەی؟ کارێکی ناشیرینت کرد.
٧٢ گوتی: ئاخر بەتۆم نەگوت تۆ ناتوانی لەگەڵ منا خۆڕابگری؟
٧٣ گوتی: لەمەی لەبیرم چوو لێم ببوورەو گەلێکم سەخت لێ مەگرە.
٧٤ وەڕێ کەوتن، تووشی کوڕیژگەیەک هاتن، کوشتی. گوتی: چۆن گیانێ پاکت
زایەکرد کە بێ ئەوەی کەسی کوشتبێ؟ کارێکی زۆر نابەجێت کرد.

٦٢- کانێ تاشتیامە، وەرێنە: لە کوێیە بەرقلیانەکەمان بیهێنە. **٦٤- شۆپ:** شوێن.

٦٨- نەمازە: نەخوازە، ناوازە. **٧١- گەمیە:** کەشتی. **قوم:** نوقم.

۞ قَالَ أَلَمۡ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ٧٥ قَالَ إِن
سَأَلۡتُكَ عَن شَيۡءِۭ بَعۡدَهَا فَلَا تُصَٰحِبۡنِيۖ قَدۡ بَلَغۡتَ مِن لَّدُنِّي عُذۡرٗا
٧٦ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَيَآ أَهۡلَ قَرۡيَةٍ ٱسۡتَطۡعَمَآ أَهۡلَهَا فَأَبَوۡاْ
أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارٗا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ فَأَقَامَهُۥۖ
قَالَ لَوۡ شِئۡتَ لَتَّخَذۡتَ عَلَيۡهِ أَجۡرٗا ٧٧ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيۡنِي
وَبَيۡنِكَۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأۡوِيلِ مَا لَمۡ تَسۡتَطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرًا ٧٨ أَمَّا
ٱلسَّفِينَةُ فَكَانَتۡ لِمَسَٰكِينَ يَعۡمَلُونَ فِي ٱلۡبَحۡرِ فَأَرَدتُّ أَنۡ أَعِيبَهَا
وَكَانَ وَرَآءَهُم مَّلِكٞ يَأۡخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصۡبٗا ٧٩ وَأَمَّا ٱلۡغُلَٰمُ
فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤۡمِنَيۡنِ فَخَشِينَآ أَن يُرۡهِقَهُمَا طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗا
٨٠ فَأَرَدۡنَآ أَن يُبۡدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيۡرٗا مِّنۡهُ زَكَوٰةٗ وَأَقۡرَبَ رُحۡمٗا
٨١ وَأَمَّا ٱلۡجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَٰمَيۡنِ يَتِيمَيۡنِ فِي ٱلۡمَدِينَةِ وَكَانَ
تَحۡتَهُۥ كَنزٞ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَٰلِحٗا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن يَبۡلُغَآ
أَشُدَّهُمَا وَيَسۡتَخۡرِجَا كَنزَهُمَا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ وَمَا فَعَلۡتُهُۥ
عَنۡ أَمۡرِيۚ ذَٰلِكَ تَأۡوِيلُ مَا لَمۡ تَسۡطِع عَّلَيۡهِ صَبۡرٗا ٨٢ وَيَسۡـَٔلُونَكَ
عَن ذِي ٱلۡقَرۡنَيۡنِۖ قُلۡ سَأَتۡلُواْ عَلَيۡكُم مِّنۡهُ ذِكۡرًا ٨٣

٧٥ گوتی: نەمگوت ناتوانی دەگەڵ من هەڵکەی؟
٧٦ گوتی: ئەگەر پاش ئەمجارە هیچ شتێکم لەتۆپرسی، هاورێم مەبەو هیچ گلەییشت لێ ناکەم.
٧٧ دیسان ڕۆیین، هەتا گەینە خەڵکی شارێ. زەوادیان لێ داواکردن؛ ڕازی نەبوون ڕایانگرن. دیوارێکیان لەوێندەرێ چاوپێکەوت، خەریک بوو بەلادادەهات؛ ڕاستی کردەوە. گوتی: ئەگەر بتویستبا کرای ئەمکارەت وەردەگرت.
٧٨ گوتی: ئەوا لەیەکتر جیادەبینەوە؛ وا ئێستەکێ نهێنی ئەورووداوانەت بۆباس دەکەم، کە نەت دەتوانی خۆبگری.
٧٩ گەمیەکە بۆهەژارانێک بوو، لەدەریا کاریان دەکرد؛ ویستم زەدەداری بکەم، کە لەملایان پاشایەک بوو هەموو گەمیەکی زەوت دەکرد.
٨٠ کوڕیژگەکەش دای و بابی باوەڕداربوون. ترسم بوو ناچاریان بکا لەفەرمانی خوا دەرچن و کافرببن.
٨١ ئێمە ویستن پەروەرندەی دای و بابی، بەڕۆڵەیەکی دڵ پاک و بەزەدارتر بۆیان تێ هەڵێنێتەوە.
٨٢ دیوارەکەش بۆ دووکوڕیژگەی سێوی بوو لەمباژێرە؛ لەژێریدا گەنجێ هەبوو سەربەوان بوو. باوکیشیان لەمێرخاسان بوو. پەروەرندەت ویستی ئەمدوانە پێ بگەن و گەنجینەی خۆیان دەرێنن؛ کەبەزەیەک بوو لەلای پەروەرێنتەوەو من هیچم لەخۆوە نەکرد. ئەمەبوو کە تۆ نەت تانی خۆڕاگربی تا دەزانی.
٨٣ لێت دەپرسن: ئەدی زیل قەرنەین چۆن بوە؟ بێژە: وا دەربارەی ئەویش شتێکتان بۆدەخوێنمەوە.

٧٧-زەواد: تۆشە. ٨٠- کوڕیژگە: کوڕی بچوک.
٨١-تێ هەڵێنان: قەرەبوودانەوە. ٨٢- سێوی: هەتیو.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَءَاتَيۡنَٰهُ مِن كُلِّ شَيۡءٖ سَبَبٗا ﴿٨٤﴾ فَأَتۡبَعَ سَبَبًا
﴿٨٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغۡرِبَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَغۡرُبُ فِي عَيۡنٍ حَمِئَةٖ
وَوَجَدَ عِندَهَا قَوۡمٗاۗ قُلۡنَا يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ
فِيهِمۡ حُسۡنٗا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوۡفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا نُّكۡرٗا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَهُۥ جَزَآءً
ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنۡ أَمۡرِنَا يُسۡرٗا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰٓ
إِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلَىٰ قَوۡمٖ لَّمۡ نَجۡعَل لَّهُم مِّن
دُونِهَا سِتۡرٗا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَۖ وَقَدۡ أَحَطۡنَا بِمَا لَدَيۡهِ خُبۡرٗا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتۡبَعَ
سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ بَيۡنَ ٱلسَّدَّيۡنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوۡمٗا
لَّا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ قَوۡلٗا ﴿٩٣﴾ قَالُواْ يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِنَّ يَأۡجُوجَ وَمَأۡجُوجَ
مُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا عَلَىٰٓ أَن تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ
سَدّٗا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيۡرٞ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ
وَبَيۡنَهُمۡ رَدۡمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِي زُبَرَ ٱلۡحَدِيدِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ بَيۡنَ ٱلصَّدَفَيۡنِ
قَالَ ٱنفُخُواْۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارٗا قَالَ ءَاتُونِيٓ أُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ قِطۡرٗا
﴿٩٦﴾ فَمَا ٱسۡطَٰعُوٓاْ أَن يَظۡهَرُوهُ وَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ لَهُۥ نَقۡبٗا ﴿٩٧﴾

٨٤ وامان‌کرد لەم‌زەمینەدا دەستی بڕواو گش هۆیەکیشمان بۆڕەخساند.
٨٥ سا بەشوێن مەبەستیدا چۆ،
٨٦ تا گەیشتە لای خۆرنشین؛ لای وابۆ لەناو کانی‌یەکی قوڕەڕەشە ئاوادەبێ.
لەوئالی تۆشی هۆزێک بۆ. گوتمان: زیل‌قەڕنەین! دەتوانی ئازاربدەی‌و
بۆشت هەیە چاکەیان لەگەڵابکەی.
٨٧ وتی: بەڵام هەرکەسێ ناهەقی بکا - لەدوارۆژا - ئێمە ئازاری دەدەین‌و
پاشانیش دەبرێتەوە لای پەروەرندەی ؛ ئەوسا ئەویش بەتوندی
ئازاری‌دەدا.
٨٨ هەرکەسیش باوەڕی‌هێناو ئاکارچاک‌بۆ، پاداشی چاک بەشی‌دەبێ‌و کاری
لەسەر هاسان‌دەکەین. ٨٩ دیسانیش ڕێگەی گرتەبەر.
٩٠ هەتا گەییشتە خۆرهەڵات. دیتی تیشکی بەسەر گەلێکدا دەبارێ کە جیا
لەو هیچ‌ستارێکمان نەدانێ.
٩١ ئا بەم‌جۆرە هەرچی ئەو بیری بۆی‌دەچۆ، دەمانزانی.
٩٢ دیسانیش ڕێگەی گرتەبەر.
٩٣ تا گەیشتە ناو دۆچیا. لەپەنا دۆکەژەکەدا هۆزێکی‌دی، کە لەوانە نەبۆن
لەهیچ زمانێکی حاڵی ببن.
٩٤ دواندیان، کە: ئەی زیل‌قەڕنەین! عاجوج ماجوج لەم‌وڵاتەدا بەدفەڕن؛
ئاخۆ باجێکت پێ‌بدەین کە لەنێوان ئێمەو ئەوان بەربەستێکمان
بۆچێ‌بکەی؟
٩٥ گوتی: ئەوەی پەروەرندەم بۆی‌ڕەخساندۆم، هێزاترە؛ سا ئێوە بەهێز[ی
خۆتان] یاریم‌بکەن، تا لەنێو ئێوەو ئەوانا بەربەندێکی وەدی‌بێنم.
٩٦ پاژەئاسنم بۆبێنن. وەختێ هەردو لاشانەکەی پڕکردەوە، گوتی: ئێوە
بیدەمێنن؛ هەتاوەکۆ کردیە ئاگر. گوتی: ئەمجا پاقری تواوەم بۆبێنن، تا
بەسەریا دابڕێژم.
٩٧ ئیتر تازە بۆیان نەلوا سەری‌کەون‌و نەشیان‌دەتوانی کونی‌کەن.

٨٦- ئالی: لا، تەرەف. ٩٠- ستار: پۆشش. ٩٥- بەربەند: سەد. ٩٦- پاقر: مس.

قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُۥ دَكَّآءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي
حَقًّا ٩٨ ۞ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ
فَجَمَعْنَٰهُمْ جَمْعًا ٩٩ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَٰفِرِينَ عَرْضًا ١٠٠
ٱلَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَآءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا۟ لَا يَسْتَطِيعُونَ
سَمْعًا ١٠١ أَفَحَسِبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَن يَتَّخِذُوا۟ عِبَادِي مِن دُونِيٓ
أَوْلِيَآءَ إِنَّآ أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَٰفِرِينَ نُزُلًا ١٠٢ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِٱلْأَخْسَرِينَ
أَعْمَٰلًا ١٠٣ ٱلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
يُحْسِنُونَ صُنْعًا ١٠٤ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَآئِهِۦ
فَحَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَزْنًا ١٠٥ ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ
جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا۟ وَٱتَّخَذُوٓا۟ ءَايَٰتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ١٠٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ١٠٧ خَٰلِدِينَ
فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ١٠٨ قُل لَّوْ كَانَ ٱلْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَٰتِ رَبِّي
لَنَفِدَ ٱلْبَحْرُ قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَٰتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِۦ مَدَدًا ١٠٩ قُلْ
إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا۟
لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًۢا ١١٠

٩٨ گوتی: ئەمە بەزەییەکە لەلایەن پەروەرندەمڕا؛ جا هەرگا پەروەرندەی من بەڵێنەکەی بەجێگەییشت، گشتی دەکاتە گۆڕایی و بەڵێنی پەروەرندەیمن هەر وەدی دێ.
٩٩ ئەوێ ڕۆژێ وادەکەین لەناو یەکترا پێل بدەن و دەکەڵەشاخ دەمێندرێ و گشتیان لێک کۆدەکەینەوە.
١٠٠ هەر ئەورۆژە دۆژەهـ لەبەر خوانەناسەکان ڕادەنێین؛ چڕانانێ!
١٠١ ئەوانەی چاویان لەیادی من قۆچاوبۆ نەشیان دەتوانی ببیسن.
١٠٢ ئاخۆ خودانەناسەکان پێیان وایە - لەباتی من - عەبدەکانم بکەن بە سەروەری خۆیان [هیچ قازانجێکیان دەداتێ] ؟ ئێمە دۆژەهمان بۆ پەزێرایی لەو خوانەناسانە سازکردوە!
١٠٣ بێژە: ئاخۆ دەتانەوێ پێتان بڵێم، کێن ئەوانەی لەکردەوەکانی خۆیان زۆرتر زیانیان پێدەگا؟
١٠٤ ئەوکەسانەی تەقالایان لەژیانی سەردنیایەدا فیڕۆچوەو لاشیان وایە کارێکی چاکیان کردوە.
١٠٥ ئەوانە کەسگەلێکن کە لەنیشانان و دیداری پەروەرێنیان حاشایان کرد، ئیتر هەرکارێکی کردیان پۆچەڵ بۆگەو ڕۆژی سەڵاش هیچ سەنگێکیان بۆدانانێین.
١٠٦ بەهۆی ئەوحاشاکردنەو گەمەیان بەپێغەمبەرو نیشانانم، جەهەندەم گۆڕیگیانیان بێ.
١٠٧ ئەوکەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆن، جێ پەزێراییان باغاتی فیردەوسە. ١٠٨ هەمیشە هەر تیادەبن و نایانەوێ جێ بگۆڕن.
١٠٩ بێژە: ئەگەر بۆنۆسینی وتاری پەروەرندەیمن دەریا هەمۆ مەرەکەف بێ، بەرلە دوایی پێ هێنانی وتاری پەروەرندەیمن، بێ شک دەریا هەڵدەچۆڕێ؛ تەنانەت گەر هێندەیدیشی دەفریاخەین.
١١٠ بێژە: منیش هەر مرۆیەکم وەک ئێوە؛ لە خواوە فەرمانم بۆدێ کە: خودای ئێوە هەر یەکە. هەرکێ لەنگۆ بۆدیداری پەروەرندەی بەئاواتە، با کاری چاک ڕەچاوبکاو لەغەیرەز پەروەرندەی خۆی هیچکەسێکی نەپەرستێ.

٩٨- گۆڕایی: تەختایی، زەوینی راست و تەخت.　　١٠٦- گۆڕ: سزا، جزیا.

سُورَةُ مَرْيَمَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

كٓهيعٓصٓ ﴿١﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ﴿٢﴾
إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى وَهَنَ ٱلْعَظْمُ
مِنِّى وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ
شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَإِنِّى خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِىَ مِن وَرَآءِى وَكَانَتِ
ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَرِثُنِى وَيَرِثُ
مِنْ ءَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَٱجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾ يَٰزَكَرِيَّآ
إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسْمُهُۥ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَل لَّهُۥ مِن قَبْلُ سَمِيًّا
﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى
عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ ٱلْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ
قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ
شَيْـًٔا ﴿٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّىٓ ءَايَةً ۚ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا
تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ
مِنَ ٱلْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا۟ بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾

مەریەم

۹۸ ئایەت

وەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

۱ کاف، ها، یا، عەین، صاد.
۲ باسی چاکەی پەروەرێنتە سەبارەت بە زەکەریای خولامی خۆی.
۳ ئەوکاتە کە هانای بۆ پەروەرندەی برد بەدەنگێکی نزم و نەوی.
۴ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! من ئەوا پێشەم سیس بۆن و سەرم
لەبەر[دەردی] پیری تروسکەی دێ. پەروەرندەم! تا لەبەزت پاڕاومەوە،
هەرگیز لێت ناهومێ نەبۆم.
۵ من لەپاش خۆم لەخزمانم نیگەرانم؛ کەیوانوەکەشم نەزۆکە. سا تۆ لەلایەن
خۆتەوە فرزەندێکم پێ ببەخشە؛
۶ با میراتی من و خانەدانی یاقۆب بەرئەوکەوێ. پەروەرندەم! هێڤیمە تۆش
پەسندی کەی.
۷ ئەی زەکەریا! ئێمە مزگێنی منالێک بەتۆ ئەدەین، وەناو یەحیا؛ کە پێشتر
لەم، کەسن نەکردە هاوناوی.
۸ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! جا کوا من منالم دەبێ! لەبەر پیری
کەلەلام و خێزانەکەشم نەزۆکە.
۹ گوتی: [فەرمان] هەر ئەمەیە و پەروەرندەکەی تۆ ئێژێ: ئەمە لەلای من
هاسانە؛ ئاخر تۆشم لەبەرێدا هەر لەنەبوڕا درۆس کرد.
۱۰ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! نیشانێکم بۆدابنێ. گوتی: نیشان
بەونیشانەی تا سێ شەوان - بێ‌وەی هیچ وەیێکت هەبێ - قسیە دەگەڵ
مەردم ناکەی.
۱۱ ئەوسا لەمیحڕابەکەوە رۆویشتە لای هۆزەکەی و بەهیمایە تێی گەیاندن کە
بەیانیان و ئێواران هەر پاکانەی خودابکەن.

۶- هێڤیمە: بەئاواتم.   ۱۰- بێ‌وەی: بێ‌ئەوەی.   وەیێکت هەبێ: ئازارێکت هەبێ.

يَٰيَحۡيَىٰ خُذِ ٱلۡكِتَٰبَ بِقُوَّةٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحُكۡمَ صَبِيّٗا ﴿١٢﴾
وَحَنَانٗا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةٗۖ وَكَانَ تَقِيّٗا ﴿١٣﴾ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَيۡهِ وَلَمۡ
يَكُن جَبَّارًا عَصِيّٗا ﴿١٤﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَيۡهِ يَوۡمَ وُلِدَ وَيَوۡمَ يَمُوتُ
وَيَوۡمَ يُبۡعَثُ حَيّٗا ﴿١٥﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَرۡيَمَ إِذِ ٱنتَبَذَتۡ
مِنۡ أَهۡلِهَا مَكَانٗا شَرۡقِيّٗا ﴿١٦﴾ فَٱتَّخَذَتۡ مِن دُونِهِمۡ حِجَابٗا
فَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرٗا سَوِيّٗا ﴿١٧﴾ قَالَتۡ إِنِّيٓ
أَعُوذُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيّٗا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ
رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمٗا زَكِيّٗا ﴿١٩﴾ قَالَتۡ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي
غُلَٰمٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞ وَلَمۡ أَكُ بَغِيّٗا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ
قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞۖ وَلِنَجۡعَلَهُۥٓ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِ وَرَحۡمَةٗ
مِّنَّاۚ وَكَانَ أَمۡرٗا مَّقۡضِيّٗا ﴿٢١﴾ ۞ فَحَمَلَتۡهُ فَٱنتَبَذَتۡ
بِهِۦ مَكَانٗا قَصِيّٗا ﴿٢٢﴾ فَأَجَآءَهَا ٱلۡمَخَاضُ إِلَىٰ جِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ
قَالَتۡ يَٰلَيۡتَنِي مِتُّ قَبۡلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسۡيٗا مَّنسِيّٗا ﴿٢٣﴾
فَنَادَىٰهَا مِن تَحۡتِهَآ أَلَّا تَحۡزَنِي قَدۡ جَعَلَ رَبُّكِ تَحۡتَكِ سَرِيّٗا ﴿٢٤﴾
وَهُزِّيٓ إِلَيۡكِ بِجِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ تُسَٰقِطۡ عَلَيۡكِ رُطَبٗا جَنِيّٗا ﴿٢٥﴾

۱۲ ئه‌ی یه‌حیا! کتێب توندبگره. هه‌ر له‌زارۆکایه‌تیشدا له‌کارزانیمان
پێ به‌خشی.
۱۳ ده‌گه‌ڵ دڵسۆزی‌و بێگه‌ردی - له‌لایه‌نی خۆمانه‌وه - که‌سێکی
خۆپارێزیش بۆ.
۱۴ له‌یه‌ل دای‌وبابیشیدا خۆشره‌فتاربۆ؛ سه‌ربزێوی‌و لاساری نه‌ببوه‌پیشه‌ی.
۱۵ سڵامی لێ بێ، ڕۆژێ که له‌دایک بوه‌و ڕۆژێ ده‌مرێ‌و ڕۆژێ
زیندۆده‌کرێته‌وه.
۱۶ له‌م‌کتێبه باسی مه‌ریه‌میش بێنه‌گۆڕ؛ کاتێ دۆر له که‌س‌وکاری، شوێنێکی
خۆره‌لاتی بۆخۆی هه‌ڵبژارد.
۱۷ له‌نێوان خۆی‌و ئه‌ماندا په‌رده‌یه‌کی ڕاهه‌نگاوت. ئێمه ڕۆحی‌خۆمان
بۆنارد؛ بنیاده‌مێکی ته‌واوی هاته‌به‌رچاو.
۱۸ وێ گوت: ئه‌من په‌ناده‌به‌مه‌به‌ر خودا له‌ده‌ستی تۆ[سا] ئه‌گه‌ر تۆ
خۆپاریزی [لێم مه‌یه‌پێش].
۱۹ ئه‌و گوت: ئه‌من له‌په‌روه‌رنده‌ی‌تۆوه ڕاسپێراوم فرزه‌ندێکی پاک‌و خاوێنت
پێ ببه‌خشم.
۲۰ وێ گوت: چۆن منالم‌ده‌بێ، که هیچ‌مرۆیه‌ک له‌پێشدا منی به‌ده‌ست
نه‌گرتوه‌و هه‌رگیز داوێن‌ته‌ڕیش نه‌بوم.
۲۱ گوتی: فه‌رمان هه‌ر ئه‌مه‌یه‌و په‌روه‌رنده‌ی‌تۆ وتۆیه. ئه‌وه له‌لای‌من
هاسانه‌و ده‌مانه‌وێ چاکه‌یه‌ک بێ له‌ئێمه‌وه‌و نیشانه‌یه‌ک بێ بۆ مه‌ردم.
ئه‌م‌فه‌رمانه‌ش هه‌ر دێته‌جێ.
۲۲ ده‌ناوتۆلی وێدا گۆراو به‌وزگه‌وه خۆی‌گه‌یانده شوێنێکی دۆر.
۲۳ ژانی زانی، وێ برده‌لای دارخورمایێ. گوتی: خۆزیا هه‌ر به‌رله‌ئێستا
ده‌مردم‌و یه‌کجێ له‌بیرده‌چۆمه‌وه.
۲۴ له‌خواروی وێرا بانگی‌کرد: خه‌مت نه‌بێ، په‌روه‌رنده‌ت له‌ژێرتۆڕا
جۆگه‌ئاوێکی پێک هێنا.
۲۵ کۆته‌ره‌ی ئه‌ودارخورمایه‌ش بهه‌ژێنه، خورمای تازه‌پێگه‌یشتۆت به‌سه‌ردا
داده‌وه‌رێنێ.

۱۷- **راهه‌نگاوتن:** رایه‌ڵ کردن، راسته‌وراست درێژکردنی شتێک به‌سه‌ر بۆشاییدا.

۲۲- **گۆران:** دروست بۆنی بێچۆ له‌ناو زگدا. ۲۵- **بهه‌ژێنه:** راته‌کێنه، راوه‌شێنه، بیته‌کنه.

فَكُلِي وَٱشۡرَبِي وَقَرِّي عَيۡنٗاۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلۡبَشَرِ أَحَدٗا فَقُولِيٓ
إِنِّي نَذَرۡتُ لِلرَّحۡمَٰنِ صَوۡمٗا فَلَنۡ أُكَلِّمَ ٱلۡيَوۡمَ إِنسِيّٗا ٢٦
فَأَتَتۡ بِهِۦ قَوۡمَهَا تَحۡمِلُهُۥۖ قَالُواْ يَٰمَرۡيَمُ لَقَدۡ جِئۡتِ شَيۡـٔٗا
فَرِيّٗا ٢٧ يَٰٓأُخۡتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمۡرَأَ سَوۡءٖ وَمَا كَانَتۡ
أُمُّكِ بَغِيّٗا ٢٨ فَأَشَارَتۡ إِلَيۡهِۖ قَالُواْ كَيۡفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي
ٱلۡمَهۡدِ صَبِيّٗا ٢٩ قَالَ إِنِّي عَبۡدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِيَ ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلَنِي
نَبِيّٗا ٣٠ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيۡنَ مَا كُنتُ وَأَوۡصَٰنِي بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمۡتُ حَيّٗا ٣١ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَتِي وَلَمۡ يَجۡعَلۡنِي
جَبَّارٗا شَقِيّٗا ٣٢ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَيَّ يَوۡمَ وُلِدتُّ وَيَوۡمَ أَمُوتُ
وَيَوۡمَ أُبۡعَثُ حَيّٗا ٣٣ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ قَوۡلَ ٱلۡحَقِّ
ٱلَّذِي فِيهِ يَمۡتَرُونَ ٣٤ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٖۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓۚ
إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٣٥ وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ
فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٣٦ فَٱخۡتَلَفَ ٱلۡأَحۡزَابُ مِنۢ
بَيۡنِهِمۡۖ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن مَّشۡهَدِ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ٣٧ أَسۡمِعۡ بِهِمۡ
وَأَبۡصِرۡ يَوۡمَ يَأۡتُونَنَاۖ لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلۡيَوۡمَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٣٨

۲۶ به‌چاوی ڕۆن بخۆو وه‌خۆ؛ هه‌رکه‌سێکیشت له‌مرۆ چاوپێ‌که‌وت بێژه‌پێی:
له‌خۆم‌گرتوه له‌ڕای‌خودا له‌ئاخافتن بته‌کمه‌وه‌و ئیتر ئه‌مڕۆ هیچ‌مرۆیه‌کی
نه‌دوێنم.
۲۷ هاته‌وه ناوکه‌س‌وکاری‌و منالێک به‌باوه‌شه‌وه. گوتیان: مریه‌م! قه‌ت
ده‌تۆمان وا ڕانه‌دیت ئه‌م‌سه‌مه‌ره‌ت لێ ڕۆبدا.
۲۸ خوشکی هارۆن! تۆ نه باوکت پیاوخراوبۆ، نه دایکیشت داوێن‌ته‌ڕبۆ.
۲۹ هیمای بۆمناڵه‌که‌کرد. وتیان: جاچۆن ده‌گه‌ڵ ساوای سه‌ربێشکه‌دا
بئاخێوین.
۳۰ [منداڵه‌که] وتی: من خولامی‌خودام؛ کتێبی به‌خه‌ڵات دامێ‌و
منی‌کردۆته پێغه‌مبه‌ر.
۳۱ له‌هه‌رکوێش‌بم، پێوقه‌ده‌مم پیرۆزده‌کاو ڕای‌سپاردۆم - هه‌تا زیندۆم -
نوێژبکه‌م‌و زه‌کات بده‌م.
۳۲ گوێ‌له‌مستی دایکیشم‌بم؛ نه‌شی‌کردۆم به‌ملهوڕێکی سه‌ربزێو.
۳۳ سلامم لێ‌بێ ڕۆژێ که له‌دایک‌بۆم‌و ئه‌وێ‌ڕۆژێ که ده‌مرم‌و
ئه‌وێ‌ڕۆژێش که زیندۆ ڕاده‌کرێمه‌وه.
۳۴ قسه‌ی دروست له‌مه‌ڕ عیسای‌کوڕی‌مه‌ریه‌م، هه‌ر ئه‌مه‌یه؛ که ئه‌مان تیا
دۆدڵن.
۳۵ له‌خودا ناوه‌شێته‌وه زارۆی هه‌بێ؛ پاکی‌و بێ‌عه‌یبی بۆئه‌وه. هه‌رگا ویستی
کارێک ببێ، هه‌ر پێی‌بێژێ: ببه! ده‌بێ.
۳۶ هه‌ر خودایه په‌روه‌رنده‌ی من‌و ئێوه؛ سا هه‌ر ده‌بێ بیپه‌رستن؛ ئه‌مه
ڕاگه‌یکی سه‌رڕاسته.
۳۷ هێندێ له‌وده‌سته‌وبه‌ستانه له‌ناوخۆدا، ده‌ستیان‌کرده کێشه‌و هه‌را. جا
واوه‌یلا بۆئه‌و خودانه‌ناسانه، له‌کاتی دیتنی ڕۆژه‌دژواره‌که.
۳۸ ڕۆژێ که دێنه لای ئێمه گه‌لێک چاوزیت‌و گوێ‌سۆکن؛ به‌ڵام ئه‌وڕۆ
ناهه‌قه‌کان به‌ئاشکرا له‌ڕێگه‌ی ڕاست لایانداوه.

۲۶- وه‌خۆ: بنۆشه، بخۆره‌وه. له‌خۆگرتن: نه‌زرکردن. ئاخافتن: قسه‌کردن.
۲۹- بئاخێوین: قسه‌بکه‌ین. ۳۲- سه‌ربزێو: برێتی له یاخی.

وَأَنذِرۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡحَسۡرَةِ إِذۡ قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ وَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ
٣٩ إِنَّا نَحۡنُ نَرِثُ ٱلۡأَرۡضَ وَمَنۡ عَلَيۡهَا وَإِلَيۡنَا يُرۡجَعُونَ ٤٠ وَٱذۡكُرۡ
فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِبۡرَٰهِيمَۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيًّا ٤١ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ
لِمَ تَعۡبُدُ مَا لَا يَسۡمَعُ وَلَا يُبۡصِرُ وَلَا يُغۡنِي عَنكَ شَيۡـٔٗا ٤٢ يَٰٓأَبَتِ
إِنِّي قَدۡ جَآءَنِي مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَمۡ يَأۡتِكَ فَٱتَّبِعۡنِيٓ أَهۡدِكَ صِرَٰطٗا
سَوِيّٗا ٤٣ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعۡبُدِ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ كَانَ لِلرَّحۡمَٰنِ
عَصِيّٗا ٤٤ يَٰٓأَبَتِ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٞ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ
فَتَكُونَ لِلشَّيۡطَٰنِ وَلِيّٗا ٤٥ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنۡ ءَالِهَتِي
يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهِ لَأَرۡجُمَنَّكَۖ وَٱهۡجُرۡنِي مَلِيّٗا ٤٦ قَالَ
سَلَٰمٌ عَلَيۡكَۖ سَأَسۡتَغۡفِرُ لَكَ رَبِّيٓۖ إِنَّهُۥ كَانَ بِي حَفِيّٗا ٤٧
وَأَعۡتَزِلُكُمۡ وَمَا تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدۡعُواْ رَبِّي عَسَىٰٓ
أَلَّآ أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيّٗا ٤٨ فَلَمَّا ٱعۡتَزَلَهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۖ وَكُلّٗا جَعَلۡنَا نَبِيّٗا ٤٩
وَوَهَبۡنَا لَهُم مِّن رَّحۡمَتِنَا وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ لِسَانَ صِدۡقٍ عَلِيّٗا ٥٠
وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مُوسَىٰٓۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخۡلَصٗا وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ٥١

٣٩ لەوڕۆژی داخ و کەسەریان بترسێنە؛ کاتێ کارلەکار دەترازێ؛ کەچی
ئەوان هەر بەخۆیان نەزانیوەو خۆیان لەباوەڕ بواردوە.
٤٠ ئەمزەمینەو هەرچی وا بەسەریەوەیە لەدواجاردا هەر بۆ ئێمە ئەمێنێت و
سەرلەبەریان دەهێننەوە بۆلای خۆمان.
٤١ لەمکتێبە باسی ئیبراهیمیش بکە، کە [لەکارو وتاریدا] هەر راست و
پێغەمبەریش بۆ.
٤٢ ئەوچاخە بەئاپی خۆی گوت: ئاپۆ! تۆ بۆ شتێکی وا دەپەرستی، نە دەبیسێ و
نە دەبینێ و هیچ بەهرەیەک بەتۆ نادا.
٤٣ ئاپۆ! ئەوەی من دەیزانم تۆنایزانی؛ شوێنمکەوی، شارەزای
ڕاستەڕێت دەکەم.
٤٤ ئاپۆ! شەیتان پەرست مەبە. شەیتان لەفەرمانی خودا سەرپێچی کرد.
٤٥ ئاپۆ! من لەوە دەترسم، لەخواوە تۆشی ئازاربی و ببی بەدۆستی شەیتانێ.
٤٦ [گوتی:] ئاخۆ ئەی ئیبراهیم! تۆ بەبێزی لەوانەی دەیانپەرستم؟ ئەگەر
دەست لەمە هەڵنەگری، بەردەبارانت دەکەم و تا ماوەیەکی درێژیش
لەلام برۆ.
٤٧ گوتی: سڵام لەسەر تۆبێ؛ لەپەروەرێنم دەخوازم لێت ببۆری و ئەو دەگەڵ
من بەڤیانە.
٤٨ من لەئێوەو لەوانەش بەغەیرەز خودا لەبەریان دەپارێنەوە، دۆرئەگرم و
گازی پەروەرندەم دەکەم؛ بەشکۆ لەگازی کردنی پەروەرندەم، تۆشی
قەرەبەختی نەبم.
٤٩ جا کە ئەوانەی وەلاناو وازی لەوشتانەهێنا کە ئەوان - بەغەیرەزخودا -
دەیانپەرست، ئیسحاق و یاقۆبمان دایەو گشمان کردن بەپێغەمبەر.
٥٠ وەبەربەزەی خۆشمان خستن و واشمان کردکە زۆربەچاکە ناویان دەرچێ.
٥١ باسی مۆساش هەر لەمکتێبەدا بکە؛ کەبێ سۆ هەڵبژاردەو راسپاردەیەکی
پێغەمبەر بۆ.

٤٢-ئەوچاخە: ئەوکاتە، ئەووەختە. **ئاپ:** مام. **ئاپۆ:** مامە. **٤٦-بەبێز:** وەڕەز، جاڕز، جارس، بێزار.
٤٧- بەڤیان: میهرەوان.

وَنَٰدَيۡنَٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنِ وَقَرَّبۡنَٰهُ نَجِيّٗا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ مِن
رَّحۡمَتِنَآ أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيّٗا ﴿٥٣﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِسۡمَٰعِيلَۚ إِنَّهُۥ كَانَ
صَادِقَ ٱلۡوَعۡدِ وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأۡمُرُ أَهۡلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرۡضِيّٗا ﴿٥٥﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِدۡرِيسَۚ
إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعۡنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٖ
وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنۡ هَدَيۡنَا وَٱجۡتَبَيۡنَآۚ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ
ءَايَٰتُ ٱلرَّحۡمَٰنِ خَرُّواْۤ سُجَّدٗا وَبُكِيّٗا ۩ ﴿٥٨﴾ ۞ فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ
خَلۡفٌ أَضَاعُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُواْ ٱلشَّهَوَٰتِۖ فَسَوۡفَ يَلۡقَوۡنَ غَيًّا
﴿٥٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ
وَلَا يُظۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا ﴿٦٠﴾ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ عِبَادَهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَأۡتِيّٗا ﴿٦١﴾ لَّا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوًا إِلَّا سَلَٰمٗاۖ
وَلَهُمۡ رِزۡقُهُمۡ فِيهَا بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ﴿٦٢﴾ تِلۡكَ ٱلۡجَنَّةُ ٱلَّتِي نُورِثُ مِنۡ
عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيّٗا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمۡرِ رَبِّكَۖ لَهُۥ مَا بَيۡنَ
أَيۡدِينَا وَمَا خَلۡفَنَا وَمَا بَيۡنَ ذَٰلِكَۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّٗا ﴿٦٤﴾

٥٢ لەلای ڕاستی چیای تۆریش گازیمان‌کرد، لەخۆشمان‌نزیک کردەوە کە
بەنهێنی حاڵی‌کەین.
٥٣ هەر لەچاکەی‌خۆشمانەوە هارۆنی‌برایمان پێ بەخشی؛ کە ئەویش هەر
پێغەمبەر بوو.
٥٤ لەم‌کتێبە باسی ئیسماعیلیش‌بکە؛ ئەو ڕاست‌بوو لەبەڵێنیداو پێغەمبەرێ
ڕاسپاردەبوو.
٥٥ کەس‌وکاری بۆ نوێژکردن‌و خێرکردن هەڵدەپێچاو جێگەی ڕەزامەندی
پەروەرێنی خۆی بوو.
٥٦ هەروەها لەم‌کتێبەدا لەمەڕ ئیدریسیش باخێوە؛ کەئەو هەرەڕاست‌بێژێکی
پێغەمبەربوو؛
٥٧ بەپایەی بەرزیشمان گەیاند.
٥٨ ئەوانە لەوپێغەمبەرانەن کە بەرچاکەی خواکەوتن؛ لەڕەگەزی بابەدەم‌بوون‌و
لەوانەش دەگەڵ نوحا هەڵن‌گرتن‌و لەتۆرەمەی ئیبراهیم‌و ئیسرائیل‌و
لەوکەسانەی خۆمان شارەزان‌کردن‌و بۆخۆمان هەڵمان‌بژاردن. هەرگا
نیشانانی‌خوایان بەسەردا دەخوێنرایەوە، دەمەورو دەکەوتنەزەوی
بۆسوژدەو بەکوڵ دەگریان.
٥٩ لەدوای‌ئەوان کەسانێ بوونەجێگریان، بەلای نوێژاندا نەچوون‌و شوێن
ئارەزوی خۆیان کەوتن؛ ئەوانە بەم‌زوانە توشی ئازارو خوسار دەبن؛
٦٠ مەگین ئەوی بڕوابێنێ‌و لەگوناە بپرینگێتەوەو ئاکارچاک‌بێ؛ ئەوانە
دەچنەبەهەشت‌و هیچ ناهەقی‌یان لێ‌ناکرێ.
٦١ باغاتێ هەمیشەخۆشەو لەنەدیتە خوا بەڵێنی‌بەعەبدەکانی‌خۆی‌داوەو
بەڵێنی‌ئەو هەر دێتەجێ.
٦٢ چەڵتەی لابەلا نابیسن‌و هەر سڵاوەو هەمۆبەیانی‌وئێواران ژەمیان‌هەیە.
٦٣ ئائەمەیە ئەوبەهەشتەی کە دەیبەخشین بەعەبدانی‌خۆپارێزمان.
٦٤ بەفەرمانی پەروەرندەی‌تۆنەبێ ئێمە هەر داناوەزینەخوار، هەرچی ئێستا
لەلامانەو هەرچی لەدوامانەوەیەو هەرچی لەم‌ناوەداهەیە هەر بۆئەوەو
پەروەرندەی تۆ هیچ‌شتی لەبیرنەچوە.

٦٠- بپرینگێتەوە: پاشگەزبێتەوە. ٦٢- چەڵتەی‌لابەلا: قسەی‌قۆڕو خواروخێچ.

رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَٱعْبُدْهُ وَٱصْطَبِرْ لِعِبَٰدَتِهِۦ ۚ
هَلْ تَعْلَمُ لَهُۥ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ
أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ
وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ
لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ
شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ
هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ
أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَٰثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَن
كَانَ فِى ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ
إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا
وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًى ۗ
وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

٦٥ راهێنەری عاسمانەکان و زەمینەو هەرچی لەناویانداهەیە. سا تۆش هەر ئەوبپەرستەو دەبێ بۆپەرستنی ئەو خۆڕاگربی. ئاخۆ ئاگات لێیە هاوناوێکی هەبێ؟
٦٦ مرۆ ئێژێ: ئەگەر مردم، ئاخۆ وەک زیندوبوم بەرێ، هەروا دەمهێننەوەدەرێ؟
٦٧ ئەومرۆیە بۆ هیچ بیرێک ناکاتەوە، کە سەرەتا ئێمە ئەومان دروس کردو هیچیش نەبو؟
٦٨ سوێندەکە بەپەروەرێنت، هەر دەبێ دەگەڵ شەیاتین پێکەوە کۆیان کەینەوەو دەوراندەور لەجەهەندەم چۆک دابدەن.
٦٩ پاشان لەناو هەر گرۆیەک، ئەوی پتر دژی خودای ڕەحمان بۆگن، ئێمە جوێیان دەکەینەوە.
٧٠ دواجار دیارە هەر خۆمان باشتردەزانین کامەیان بۆ چۆنە دۆژەهـ هێژاترن.
٧١ هەمۆکەستان - ئیللاوبیللا - هەر دەبێ بچنەجەحەندەم، بڕیارێکە پەروەرندەی تۆ داویەتی و هەر دەبێ جێ بەجێ بێ.
٧٢ پاشان لەخوداترسەکان ڕزگاردەکەین. ناهەقانیش - دەستەوئەژنۆ - لەناویدا دێڵینەوە.
٧٣ هەرکاتێکی نیشانانی دیاریدەری ئێمەیان بۆوەخوێندرێ، خوانەناسان بەخاوەن باوەڕان ئێژن: کامەلاماڵی خۆشترەو دیوەخانی لەبارترە؟
٧٤ ئای کە چەندبەرەن پێش ئەوان لەناوبردۆن، کە لەوانە کەل پەلی ناوماڵ ڕێکترو بەدیمەن لەمان جوانتربۆن.
٧٥ بێژە: کەسێ لەگومڕاییدا تل دەدا، با خوا پەتی بۆشل بکاو وێڵی بکا؛ تا ئەوساتە کە دەبینن قەیرانێ بۆیان داناون سەروەختی هات؛ یان ئازاردانە یان سەلا. لەوەبەولاوە تێدەگەن کێ ماڵەکەی ناخۆشترەو کێ یاریدەری کەمترە.
٧٦ ئەوکەسانەی خودا شارەزای کردگن پتر شارەزایان دەکا؛ پەروەرندەت بۆخێرێ دەمێنێتەوە پاداشی باشتری هەیەو سەرەنجامیشی باشترە.

٧٥- **قەیران:** بەڵێن بۆکات دیاری کردن.

أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا
٧٧ أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ٧٨ كَلَّا
سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا ٧٩ وَنَرِثُهُۥ
مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ٨٠ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً
لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ عِزًّا ٨١ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ
عَلَيْهِمْ ضِدًّا ٨٢ أَلَمْ تَرَ أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ٨٣ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ٨٤
يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ٨٥ وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ٨٦ لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ
ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ٨٧ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ٨٨ لَّقَدْ
جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ٨٩ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ
وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا ٩٠ أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا
٩١ وَمَا يَنۢبَغِى لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ٩٢ إِن كُلُّ مَن فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّآ ءَاتِى ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ٩٣ لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ
وَعَدَّهُمْ عَدًّا ٩٤ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَرْدًا ٩٥

٧٧ کاوراکەت دی، حاشای هەبو لە نیشانانمان و گوتی: لێم ڕۆنە ماڵ ومناڵم
هەردەدەنێ؟
٧٨ ئاخۆ نهێنی دەزانێ یان لە خواوە بەڵێنێکی پێدراوە؟
٧٩ نەخێر، هەرچی ئەودەیلێ ئێمە دەینوسین و ماوەی جەزرەبەدانی
پتردەکەین.
٨٠ هەرچی ئێژێ لای ئێمە دەمێنێتەوەو خۆی بەتەنیا دێتەلامان.
٨١ بەدەرلەخوا، ئەوان پەرەستیوانێکی تریان پەرست، تابنەهۆی
سەربەرزیان.
٨٢ نەخێر، حاشا لەپەرستنیان دەکەن و لەدژیشیان ڕادەوەستن.
٨٣ تۆ نەتزانی ئێمە شەیاتینیەکانمان ناردۆتە سەرخوانەناسان ختۆکەو
هانەیان دەدەن؟
٨٤ هیچ پەلەیەکیان لێ مەکە، ئەوا ئێمە بەژماردن لەسەرئەوانی دەژمێرین.
٨٥ لەوڕۆژەدا کە ئێمە خۆپارێزەکان بەپانەوە دەبەینە دیداری خودا.
٨٦ تاوانبارانیش بۆ دۆزەق [وەکۆگاگەل بۆ سەراوا]، دەمتینگ
ڕەپێچەک دەدەین.
٨٧ ئەوانە دەستەڵاتی تکایان نیە، مەگین ئەوی لەخوا پەیمانی ساندبێ.
٨٨ وتۆشیانە: خودا بویتە خاوەن فرزەند.
٨٩ ئای کە قسەی ڕەقتان بەدەمداهاتوە!
٩٠ لەوانەیە لەو[قسەیە] ئاسمانەکان هەڵتەکێن و زەمین شەقباو کێوەکان
لەبەریەک بچن؛
٩١ لەبەرئەوە گوتیان خودا فرزەندی هەس.
٩٢ لەخوداناوەشێتەوە کە هیچ فرزەندێکی هەبێ.
٩٣ هەرچی لەناو ئەم عاسمانان وزەمینەن - گش لەگشتی - بەخولامەتی
دێنەلای خوا.
٩٤ سەرحیسابی هەمۆیانەو هەر بەهەژمار ژماردۆنی.
٩٥ سەرلەبەریان ڕۆژێ سەلا، تاک وتەنیا، دێنەلای ئەو.

٨٦-ڕەپێچەک دان: خرکردنەوەو دانەبەر، بەخۆشی و ناخۆشی بردن. ٩٤-سەرحیساب: ئاگادار.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ
ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
ٱلۡمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا ﴿٩٧﴾ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم
مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ﴿٩٨﴾

سُورَةُ طه

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ ﴿٢﴾ إِلَّا تَذۡكِرَةٗ
لِّمَن يَخۡشَىٰ ﴿٣﴾ تَنزِيلٗا مِّمَّنۡ خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلۡعُلَى ﴿٤﴾
ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ﴿٥﴾ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ ﴿٦﴾ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ
فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ﴿٧﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ
ٱلۡحُسۡنَىٰ ﴿٨﴾ وَهَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿٩﴾ إِذۡ رَءَا نَارٗا
فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ
أَوۡ أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى ﴿١٠﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ﴿١١﴾
إِنِّيٓ أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ﴿١٢﴾

٩٦ ئەوانەی باوەڕیان هەیەو ئاکارچاکن، خوا دەیانکاتە خۆشەویست.
٩٧ ئێمە بۆیە ئەمقورئانەن بەزوانی خۆتی هێسانی ڕەوانەکرد، تا تۆ بەوی
پارێزگاران دڵخۆشکەی و گەلی دوژمنی سەرسەخت، بترسێنی.
٩٨ چەندین بەرەن بەرلەمانەش قرتێ خستوون؛ ئاخۆ هەست
بەهیچیان دەکەی، یان نۆزەشیان لێ دەبیسی؟

١٣٥ ئایەت

تاها

بەناوی خوداکەی کە هێندە دلۆڤانە

١ طا،ها. ٢ ئەمقورعانەن بۆنەناردی کە تۆشی چەوسانەوەبی.
٣ تەنها بیرهێنانەوەیە بۆکەسێ کە ترسی هەیە.
٤ لەلایەنی داهێنەری ئەمزەمین و ئاسمانە بڵندانەوە هاتۆتەخوار.
٥ ئەوخودایەی لەسەرتەختی خۆی دامەزرا.
٦ هەرچی هەیە لەئاسمانان و زەمینداو هەرچیەکیان لەنێواندایە، گش
بۆئەوەو هەرچی لەژێرخاکیشدایە.
٧ ئەگەر دەنگیشت هەڵبڕی، ئەو بەڕازو هێدیکاتریش دەزانێ.
٨ خودایێکە لەغەیرەزئەو کەس بۆپەرستنێ نابێ؛ ناوەهەرەپیرۆزەکان هەر
بۆئەوون.
٩ ئاخۆ سەرگوروشتەی مۆسات بۆهاتوە؟
١٠ ئەوکاتە ئاگرێکی دی و بەماڵ و خێزانەکەی گوت: لێرە مەبزوون، من
ئاگرێکم بەدی کرد؛ بەشکوو لەوێ خەتیرەیەکتان بۆبێرم؛ یان کەسێکم -
بۆشارەزا - هەرلەوێ وەدەس بکەوێ.
١١ دەمێ گەیشتە بەرئێکر، گاسی لێکرا: ئەی مۆسا!
١٢ من، منم پەروەرندەی تۆم. شەکالەکانت باوێژە. تۆ وای لەناو شیوی
پیرۆزی «توا»دا.

٩٧-هێسانی: ئاسانی. ٧-هێدیکاتر: هێدی‌تر، نزم‌تر. ١٠-خەتیرە: چڵۆسکە
١١-گاسی: بانگ. ١٢-شەکال: جۆرێ کەوش. باوێژە: دەربێنە، فڕێدە.

وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ﴿١٣﴾ إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠
فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ ﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ
أَكَادُ أُخۡفِيهَا لِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا تَسۡعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ
عَنۡهَا مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرۡدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلۡكَ
بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُاْ عَلَيۡهَا
وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخۡرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلۡقِهَا
يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلۡقَىٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٞ تَسۡعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذۡهَا
وَلَا تَخَفۡۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلۡأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَٱضۡمُمۡ يَدَكَ
إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخۡرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ
مِنۡ ءَايَٰتِنَا ٱلۡكُبۡرَى ﴿٢٣﴾ ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ
رَبِّ ٱشۡرَحۡ لِي صَدۡرِي ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرۡ لِيٓ أَمۡرِي ﴿٢٦﴾ وَٱحۡلُلۡ عُقۡدَةٗ مِّن
لِّسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفۡقَهُواْ قَوۡلِي ﴿٢٨﴾ وَٱجۡعَل لِّي وَزِيرٗا مِّنۡ أَهۡلِي ﴿٢٩﴾ هَٰرُونَ
أَخِي ﴿٣٠﴾ ٱشۡدُدۡ بِهِۦٓ أَزۡرِي ﴿٣١﴾ وَأَشۡرِكۡهُ فِيٓ أَمۡرِي ﴿٣٢﴾ كَيۡ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرٗا ﴿٣٣﴾ وَنَذۡكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرٗا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدۡ
أُوتِيتَ سُؤۡلَكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ مَرَّةً أُخۡرَىٰٓ ﴿٣٧﴾

۱۳ هه‌ر خۆمم تۆم ده‌س‌نیشان‌کرد؛ سا گوێدێری ڕاسپێری به.
۱۴ ئه‌من خودام، جگه‌له‌من خوای‌ترنیه؛ سا تۆ هه‌ر من‌بپه‌رسته‌و نوێژێ‌بکه
تا وه‌بیرخۆتم‌خه‌یته‌وه. ۱۵ رۆژی سه‌لا ها له‌ڕێدا؛ من ده‌مه‌وێ که جارێ
ئاشکرانه‌بێ‌و بیشێرمه‌وه، تا هه‌رکه‌سێ به‌ره‌ی کۆششی ده‌س‌که‌وێ.
۱۶ ئه‌وی باوه‌ڕی‌پێی‌نیه‌و شوێن ئاره‌زۆی خۆی که‌وتوه، نه‌کا تۆی
لێ‌وه‌پرینگێنێ‌و به‌لای به‌لاته‌ت تۆش‌بوێ.
۱۷ ئه‌ی مۆسا! ئه‌ی ئه‌مه چیه که له‌ده‌ستی ڕاستت‌دایه؟
۱۸ گوتی: ئه‌مه عاساکه‌مه، وه‌به‌ڕپشتی‌خۆی‌ده‌ده‌م‌و گه‌لای پێ داده‌وه‌رێنم
بۆ ڕانه‌که‌م، چه‌ندئیشی دیشی پێده‌که‌م. ۱۹ گوتی: مۆسا بیهاوێژه!
۲۰ که هاویشتی، له‌پڕ دیتی وا مارێکه‌و دشێڵه‌هێ.
۲۱ گوتی: بیگره‌و ترست نه‌بێ؛ هه‌ر ئێستاکه ده‌یخه‌ینه‌وه ته‌رحی پێشۆی.
۲۲ ده‌ستیشت بخه‌باخه‌ڵت - به‌بێ‌ئازار - دێته‌ده‌رێ وه‌ک چۆڕی
شیر؛[ئه‌میش] نیشانێکی‌تره. ۲۳ تا ئێمه له‌نیشانانی هه‌ره‌گرینگی
خۆمانت نیشان‌بده‌ین. ۲۴ ڕێکه‌وه بۆلای فیرعه‌ون، یه‌کجار شۆی
لێ‌هه‌ڵکێشاوه. ۲۵ گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی‌من! پشۆدرێژترم‌بکه.
۲۶ کاریشم‌لێ‌سانابکه. ۲۷ گیریه‌کم له‌زماندایه، بۆم ڕه‌هاکه.
۲۸ تا ده‌ئاخافتنم‌بگه‌ن. ۲۹ له‌خزمانم ئاریکارێکم بۆدانێ.
۳۰ [مه‌به‌ست] هارۆنی برامه. ۳۱ پشتی منی پێ‌پته‌وکه.
۳۲ بیشیکه شه‌ریک له‌کارم. ۳۳ تا ئێمه، زێده په‌سنی پاکی تۆبده‌ین.
۳۴ گه‌لێکیش یادی‌تۆبکه‌ین. ۳۵ تۆ چاوه‌دێریت لێ‌کردۆین. ۳۶ گوتی: مۆسا!
هه‌رچی تۆ ویستت پێت‌درا. ۳۷ جارێ‌تریش تۆمان وه‌به‌رچاکه‌ی
خۆخست.

۱۸- دیشی: تریشی. ۲۰- ده‌شێڵه‌هێ: ده‌خزێ. ۲۴- شۆ: ئه‌ندازه‌و ژمار.
شۆی لێ هه‌ڵکێشاوه: له‌ئه‌ندازه لایداوه.

إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ﴿٣٨﴾ أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ فَٱقۡذِفِيهِ
فِي ٱلۡيَمِّ فَلۡيُلۡقِهِ ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأۡخُذۡهُ عَدُوّٞ لِّي وَعَدُوّٞ لَّهُۥۚ وَأَلۡقَيۡتُ
عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ ﴿٣٩﴾ إِذۡ تَمۡشِيٓ أُخۡتُكَ
فَتَقُولُ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ مَن يَكۡفُلُهُۥۖ فَرَجَعۡنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيۡ تَقَرَّ
عَيۡنُهَا وَلَا تَحۡزَنَۚ وَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا فَنَجَّيۡنَٰكَ مِنَ ٱلۡغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونٗاۚ
فَلَبِثۡتَ سِنِينَ فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ ثُمَّ جِئۡتَ عَلَىٰ قَدَرٖ يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾
وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِي ﴿٤١﴾ ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي وَلَا تَنِيَا
فِي ذِكۡرِي ﴿٤٢﴾ ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا لَّيِّنٗا
لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ عَلَيۡنَآ
أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ
﴿٤٦﴾ فَأۡتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ
ٱلۡهُدَىٰٓ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ أَنَّ ٱلۡعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ ﴿٥١﴾

٣٨ کاتێ ئەوەی کەپێویست بۆ ئاویتمانە دڵی داکت؛
٣٩ کە: بیخەرە داربەستەوەو بیهاوێژەرە ناوزێوە؛ با زێش بیخاتە کەنارێ و
دژێکی من - کە دوژمنێکی ئەویشە - بیگرێتەوە. ڤیانی خۆم خستە
سەرتۆ، تا لەژێر چاوەدێری خۆم بپەروەرێی.
٤٠ کاتێ خۆشکت دەچۆودەیگوت: گەرەکتانە کەسێکتان بۆبدۆزمەوە کە
بۆتانی بەخێوبکا؟ ئا بەمجۆرە هێنامانیەوە لای داکت، کە چاوی پێت
ڕۆن بێتەوەو خەمێ نەخوا. ئەی مۆسا! ئەمەش دەزانی، یەکێش
بەدەستت زایەبۆ؛ لەوخەمەش رزگارمانکردی، چەندجاری دیش
ئەزمۆمانی. چەندساڵێکیش لەناو خەڵکی مەدیەنا مای؛ پاشان لەسەر
بڕیاری خۆن ئەوا هاتی. ٤١ من تۆمکردە تایبەتی خۆم.
٤٢ بەنیشانەگەل منەوە لەل براکەتا ڕێکەوەو لەوەبیرهێنانەوەی من
سستی مەکەن. ٤٣ هەردوک هەڕنە نک فیرعەون، ئەو لەڕادەی
دەرکردوە. ٤٤ نەرمونیانی بدوێنن، شایەتا بیربکاتەوە، یان بترسێ.
٤٥ وتیان: پەروەرندەی ئێمە! ترسن هەیە لێن دەرهەڵبێ و یان تەواو لەشۆری
دەرکا. ٤٦ گوتی: هیچ ترسێکۆنەبێ، من لەل ئێوەم. ئەبیەم،
چاویشم تێوەیە. ٤٧ سا بچنە لای و پێی بێژن: ئێمە هەرتک ڕاسپاردەی
پەروەرندەی توێن؛ تۆ تۆرەمەی ئیسرائیلمان
ڕەگەڵ بخەو[چیتر] مەیان چەوسێنەوە. وا بەڵگەشن لەئالی پەروەرندەت
ڕا بۆهێناوی؛ درود لەسەر ئەوکەسەش بێ، لە ڕاستەڕێ لانەکەوێ.
٤٨ بەئێمە ڕاگەینراوە کە هەرکەسێ بڕوا نەکاو پشتی تێکا، ئازاردەدرێ.
٤٩ گوتی: مۆسا! پەروەرندەی ئێوە کێیە؟ ٥٠ گوتی: پەروەرندەی ئێمە
ئەوکەسەیە کە بەهەمۆدەسکردی خۆی هەمۆ پێداویستی داوە، پاشانیش
ڕێی نیشانداوە. ٥١ گوتی: بەرەو چینەکانی پێشۆ چۆن بۆن؟

٣٨-ئاویتمانە: خستمانە. **٣٩-زێ:** بەحر، دەریا. **ڤیان:** خۆشگەرەک بۆن.
٤٠-زایە: بڕیتی لە مردۆ (پیاوێکی لەدەستی زایەبۆ). **٤٣-هەڕنە:** بڕۆنە. **نک:** لا.
٤٥-دەرهەڵبێ: تۆڕەبێ. **لە دەرهەڵبۆن:** تۆڕەبۆن لەپڕێکا. **٤٦-ئەبیەم:** دەبیسم.
٤٧-ئالی: لا، تەرەف. **٤٨-پشتی تێکا:** پشت هەڵکا، گوێ نەداتێ.

قَالَ عِلۡمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَٰبٖۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٢﴾
ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ مَهۡدٗا وَسَلَكَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلٗا وَأَنزَلَ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّن نَّبَاتٖ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾ كُلُواْ
وَٱرۡعَوۡاْ أَنۡعَٰمَكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ﴿٥٤﴾ ۞ مِنۡهَا
خَلَقۡنَٰكُمۡ وَفِيهَا نُعِيدُكُمۡ وَمِنۡهَا نُخۡرِجُكُمۡ تَارَةً أُخۡرَىٰ ﴿٥٥﴾ وَلَقَدۡ
أَرَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئۡتَنَا لِتُخۡرِجَنَا
مِنۡ أَرۡضِنَا بِسِحۡرِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأۡتِيَنَّكَ بِسِحۡرٖ مِّثۡلِهِۦ
فَٱجۡعَلۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكَ مَوۡعِدٗا لَّا نُخۡلِفُهُۥ نَحۡنُ وَلَآ أَنتَ مَكَانٗا
سُوٗى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوۡعِدُكُمۡ يَوۡمُ ٱلزِّينَةِ وَأَن يُحۡشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحٗى
﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّىٰ فِرۡعَوۡنُ فَجَمَعَ كَيۡدَهُۥ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُم
مُّوسَىٰ وَيۡلَكُمۡ لَا تَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا فَيُسۡحِتَكُم بِعَذَابٖۖ
وَقَدۡ خَابَ مَنِ ٱفۡتَرَىٰ ﴿٦١﴾ فَتَنَٰزَعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ وَأَسَرُّواْ
ٱلنَّجۡوَىٰ ﴿٦٢﴾ قَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخۡرِجَاكُم
مِّنۡ أَرۡضِكُم بِسِحۡرِهِمَا وَيَذۡهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلۡمُثۡلَىٰ ﴿٦٣﴾ فَأَجۡمِعُواْ
كَيۡدَكُمۡ ثُمَّ ٱئۡتُواْ صَفّٗاۚ وَقَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡيَوۡمَ مَنِ ٱسۡتَعۡلَىٰ ﴿٦٤﴾

٥٢ گوتی: لەدەفتەرێکدایە لەلای پەروەرندەمەوەو ئەو دەیزانێ. پەروەرندەم
نە هیچ شتی لێ گوم دەبێ و نە هیچیشی لەبیردەچێ.
٥٣ کەسێکە زەوی بۆکردن بەڕایەخ و ڕێبازگەلێکی بۆ ئێوە تێ هەڵکێشاو،
ئاوێکشی لەوحەوایەوە داباراند، کە زۆر جۆتەی جۆراوجۆری ڕوەکانمان
پێ دەرهێنا. ٥٤ بخۆن و وڵساتەکەشتان بچەرێنن؛ کە لەمەدا زۆرنیشانە
بۆ خاوەن ئاوەزان هەیە. ٥٥ لەزەویمان بەرهەم هێنان؛ دیسان
دەتانخەینەناوی و جارێکی تر لەوێتان دەردەخەینەوە.
٥٦ ئێمە هەمۆنیشانەکانمان نیشان دا؛ ئەو هەر بڕوای پێ نەکردو
گوێی پێ نەدا.
٥٧ گوتی: ئەی مۆسا! ئاخۆ تۆ هاتیەلامان، تا بەجادۆت لەعەرزی خۆمان
دەرمانکەی؟
٥٨ مەرجە ئێمەش جادۆی وەک ئەمەت بۆبێنین. سا خۆت بۆ ئێمەو بۆ
خۆشتان جێ ژوانێکی لەتەختانێ ڕەچاوبکە؛ نەمەو نە تۆ، هیچمان
تەنەخی لێ نەکەین.
٥٩ گوتی: جێ ژوان لەڕۆژی ڕازانەوەبێ، لەوەختی چێشتەنگاوێدا کە مەردم
خڕدەکرێنەوە.
٦٠ فیرعەون[جڤاتی] جێ هێشت و فێڵی خۆی[گشت] کۆکردەوەو گەڕایەوە.
٦١ مۆسا بەفێڵبازانی گوت: نەچن بەدەم خوداوە درۆ هەڵبەستن؛ بەجەزرەبە
گشتۆ تەرت وتۆنا دەکا. کێ بوختانێ بەخوابکا، دەم لەپۆشە.
٦٢ لێ یان بۆ بەمقۆمقۆو ملیان لەسرتەکردن نا.
٦٣ گوتیان: دیارە ئەوانە دۆجادۆگەرن، دەیانەوێ بەجادۆیان لەهەردی
خۆتان دەرکەن و نەریتە هەرەباشەکەو لەناوبەرن.
٦٤ فێڵی خۆتان کۆکەنەوەو پاشان هەمۆ بەڕێز وەرن. ئەمڕۆ هەر کەسێ
سەرکەوێ، رزگاردەبێ.

٥٣–رایەخ: راخەر. ڕوەک: هەرچی لەزەوین شین دەبێ. ٥٨– تەنەخی کردن: خۆلێ بواردن.
٥٩–چێشتەنگاو: بەرلە نیوەڕۆ، قاوەڵتۆن. ٦٠– جڤات: کۆبۆنەوە. ٦١– دەم لەپۆش: ڕەنج بەبا،
ناهمێ. ٦٣– نەریت: خدەوئاکار. مەبەست ڕێ وشوێنە.

قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ
بَلْ أَلْقُوا۟ ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ
﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِى نَفْسِهِۦ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِى يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوٓا۟ ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا۟
كَيْدُ سَٰحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدًا
قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ
لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ ۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِى جُذُوعِ ٱلنَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ
أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ
ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِى فَطَرَنَا ۖ فَٱقْضِ مَآ أَنتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِى هَٰذِهِ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَآ ﴿٧٢﴾ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا
عَلَيْهِ مِنَ ٱلسِّحْرِ ۗ وَٱللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا
فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ
عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾

۶۵ گوتیان : ئه‌ی مۆسا ! یان باوێ ، یان ئێمه پێش تۆ داوێژین ؟
۶۶ گوتی : نا ئێوه باوێژن . له‌پڕ مۆسا - له‌جادۆی وان - وای گومان برد
په‌ته‌كان و عاساكانیان دێن و ده‌چن . ۶۷ مۆسا ئه‌وسا له‌دڵی خۆیا كه‌مێک
ترسا . ۶۸ گوتن : هیچ ترسێكت نه‌بێ ، تۆ سه‌رتری .
۶۹ ئه‌وی له‌ده‌ستی ڕاستت‌دا بیهاوێژه ، هه‌رچی ئه‌مان كردۆیانه
قویتی ده‌دا . ئه‌وانه‌ی ئه‌و كردۆیانه ، ته‌ڵه‌كه‌ی جادۆگه‌رانه ؛ جادۆگه‌ران
له‌هه‌ركوێ‌بن سه‌رناكه‌ون . ۷۰ جادۆگه‌ر سوژده‌یان‌بردو گوتیان : بڕوان
به‌وه‌هێنا مۆساو هارۆنی په‌روه‌راند .
۷۱ گوتی : به‌رله‌وه ڕێوبده‌م ، ئێوه‌بڕواتان پێ‌هێنا . ده‌ركه‌وت ئه‌و مه‌زنتانه‌و
درزی جادۆگه‌ری دادان . سۆر بزانن هه‌مۆ ده‌ست‌و پایه‌كانتان
به‌پێچه‌وانه ده‌بڕم‌و به‌كۆته‌ره‌ی دارخورمایانو داده‌كه‌م ؛ سا تێده‌گه‌ن
ئێشاندنی كێ توندترو پڕكێش‌تره .
۷۲ گوتیان : له‌دوای ئه‌ونیشانانه‌ی دیومانه ، سوێند به‌وكه‌سه‌ی كه ئێمه‌ی
دروس‌كردوه ، هه‌رگیز بۆتۆ ده‌سمان پێ‌له‌وهه‌ڵناگیرێ ؛ سا هه‌رچیه‌كی
له‌ده‌ستت‌دێ دریغ‌مه‌كه ؛ تۆ هه‌ر ته‌نیا له‌ژینی ئه‌م‌دنیایه‌دا
ده‌ستت‌ده‌ڕوا . ۷۳ ئێمه بڕوان به‌په‌روه‌رنده‌ن‌هێناوه ؛ هه‌تاوه‌كۆ
له‌هه‌ڵه‌كانمان ببۆرێ‌و له‌وجادۆگه‌ریه‌شمان خۆش‌بێ ؛ كه تۆ
به‌سه‌رتاسه‌پاندین . خوا چاتره‌و هه‌ر ده‌شمێنێ .
۷۴ هه‌ركه‌سێ به‌تاوانباری بچێته‌لای په‌روه‌رنده‌ی ، دیاره به‌شی
جه‌هه‌نده‌مه‌و - نه‌مر ، نه‌ژی - تیاده‌بێ .
۷۵ هه‌ركه‌سیش خاوه‌ن‌باوه‌ڕو ئاكارچاک بێ‌و بچێته‌لای ، ئه‌نوای ئه‌وان وان
له‌پله‌به‌رزه‌كانا .
۷۶ نشیمه‌نیان باغاتێكه جۆباریان به‌به‌ردا ده‌ڕواو تا هه‌تایه تیاده‌بن . ئه‌مه‌یه
پاداشی پاكان .

۶۵- **باوێ:** باوێژه، فڕێده.   ۷۱- **درزدان:** ده‌رس‌دان، فێركردن.   ۷۴- **مر:** مردن.
۷۵- **ئه‌نوا:** په‌نا، په‌سیو، جێ حاوانه‌وه.

وَلَقَدۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِي فَٱضۡرِبۡ لَهُمۡ طَرِيقٗا
فِي ٱلۡبَحۡرِ يَبَسٗا لَّا تَخَٰفُ دَرَكٗا وَلَا تَخۡشَىٰ ٧٧ فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ
بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلۡيَمِّ مَا غَشِيَهُمۡ ٧٨ وَأَضَلَّ فِرۡعَوۡنُ قَوۡمَهُۥ
وَمَا هَدَىٰ ٧٩ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ قَدۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ عَدُوِّكُمۡ وَوَٰعَدۡنَٰكُمۡ
جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنَ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰ ٨٠ كُلُواْ
مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَلَا تَطۡغَوۡاْ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبِيۖ
وَمَن يَحۡلِلۡ عَلَيۡهِ غَضَبِي فَقَدۡ هَوَىٰ ٨١ وَإِنِّي لَغَفَّارٞ لِّمَن تَابَ
وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا ثُمَّ ٱهۡتَدَىٰ ٨٢ ۞ وَمَآ أَعۡجَلَكَ عَن
قَوۡمِكَ يَٰمُوسَىٰ ٨٣ قَالَ هُمۡ أُوْلَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِي وَعَجِلۡتُ إِلَيۡكَ
رَبِّ لِتَرۡضَىٰ ٨٤ قَالَ فَإِنَّا قَدۡ فَتَنَّا قَوۡمَكَ مِنۢ بَعۡدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
ٱلسَّامِرِيُّ ٨٥ فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗاۚ قَالَ
يَٰقَوۡمِ أَلَمۡ يَعِدۡكُمۡ رَبُّكُمۡ وَعۡدًا حَسَنًاۚ أَفَطَالَ عَلَيۡكُمُ
ٱلۡعَهۡدُ أَمۡ أَرَدتُّمۡ أَن يَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبٞ مِّن رَّبِّكُمۡ فَأَخۡلَفۡتُم
مَّوۡعِدِي ٨٦ قَالُواْ مَآ أَخۡلَفۡنَا مَوۡعِدَكَ بِمَلۡكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلۡنَآ
أَوۡزَارٗا مِّن زِينَةِ ٱلۡقَوۡمِ فَقَذَفۡنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلۡقَى ٱلسَّامِرِيُّ ٨٧

٧٧ ئیتر بەمۆسان ڕاگەیاند، کە وێڕای عەبدەکانی من بەشەو بڕۆ، ڕێیەکی
وشک وبرینگیان لەدەریا بۆڕەچاوبکە؛ نە نیگەرانی گرتن بەو نە بترسە.
٧٨ فیرعەون بەخۆو لەشکرەوە کەوتەدوٚیان. پێلی دەریا هاتەسەریان و
دای پۆشین.
٧٩ فیرعەونیش ڕێی لەگەلەکەی هەڵەکردو نەیکرا شارەزایان کا.
٨٠ ئەی وەچ و بەرەی ئیسرائیل! لەبەر چەنگی دوژمنۆ ڕزگارن کردن؛
بۆشمان دانان - لەلای ڕاستی چیای توورێ - بگەنەلام؛ گەزۆو مەلی
شێلاقەشمان بۆناردنەخوار.
٨١ لەوبژیوە پاکانەی پێمان دان، بخۆن؛ بەڵام هەڵەڕۆیی مەکەن؛ نەوەکا
لێتان تۆڕەبم. هەرکەس تۆشی تۆڕەییم بێ، هەڵدێراوە؛
٨٢ هەرکەسێکیش تۆبەکارو باوەڕدارو ئاکارچاک و شارەزای ڕاستەڕێگەبێ،
من دەیبەخشم.
٨٣ ئەرێ مۆسا! ئەوە چۆنە لەهۆزەکەت بەلەزتربۆی؟
٨٤ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! پەلەم بۆ زۆ بگەم بەتۆ، هەتاوەکۆلێم رازی
بی؛ وا ئەوانیش هان لەدوی من. ٨٥ گوتی: پاش تۆ ئێمە
هۆزەکەتمان ئەزمۆ. سامری لەڕێی دەرکردن. ٨٦ ئەوسا مۆسا -
بەتۆڕەیی و داخ لەدڵی - هاتەوە بۆناو هۆزەکەی. گوتی: گەلۆ! ئاخۆ
پەروەرێنی ئێوە بەڵێنی باشی پێ نەدان؟ بۆچی من زۆرم پێ چوە، یان
هەر ویستۆ بەرتۆڕەیی پەروەرندەتان بکەون، وا پەیمانی منتان شکاند؟
٨٧ گوتیان: ئێمە بەخۆشی خۆ پەیمانەکەی تۆمان نەشکاند. چەندبار خشڵی
گەلەکەیان لەکۆڵ نابۆین، ناچار ئاویتنە ناوبۆتە؛ هەروا سامریش
تێی هاویشت.

٧٧- **نەنیگەرانی** ... یا: بێ ئەوەی کە نیگەرانی گرتنێ بی، یان بترسی.

٨٥- **ئەزمۆ:** تاقی کردنەوە. ٨٧- **بۆتە:** دەفرێ کە کانزای تێدا دەتاوێننەوە.

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ فَقَالُوا۟ هَٰذَآ إِلَٰهُكُمْ
وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِىَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَٰرُونُ مِن قَبْلُ
يَٰقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحْمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِى وَأَطِيعُوٓا۟
أَمْرِى ﴿٩٠﴾ قَالُوا۟ لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ
﴿٩١﴾ قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوٓا۟ ﴿٩٢﴾ أَلَّا تَتَّبِعَنِ ۖ
أَفَعَصَيْتَ أَمْرِى ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِى وَلَا بِرَأْسِىٓ ۖ
إِنِّى خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ
قَوْلِى ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَٰسَٰمِرِىُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ
بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا۟ بِهِۦ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ ٱلرَّسُولِ
فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِى نَفْسِى ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَٱذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِى ٱلْحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَ ۖ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَّن تُخْلَفَهُۥ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِى ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا ۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِى ٱلْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَآ
إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَسِعَ كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾

٨٨ ئیتر کۆته‌ڵی گۆلکێکی بۆده‌رخستن که ئه‌یبۆڕاند. ئه‌وسا وتیان: ئه‌مه‌یه خودای ئێوه‌یه‌و خوای مۆساشه؛ [جا مۆسا ئه‌مه‌ی] له‌بیرچۆ.

٨٩ ئاخۆ ئه‌مانه نابینن، نه جوابێکیان ده‌داته‌وه‌و نه زیانێکی بۆیان هه‌یه‌و نه قازانجێ؟

٩٠ هارۆنیش به‌رێ پێی‌وتن: گه‌لۆ! هۆن بڤێ گۆلکێ خاپێنراون؛ په‌روه‌رێنتان ده‌هنده‌که‌ی ڕۆزیتانه. ده‌وه‌رن وه‌دۆی منکه‌ون‌و فه‌رمانی‌من به‌جێ بێنن.

٩١ گوتیان: لێی‌وه‌لاناکه‌وین، هه‌تا مۆسا ده‌گه‌ڕێته‌وه بۆلامان.

٩٢ گوتی: هارۆن! ئه‌گه‌ر دیتت ئه‌وانه له‌ڕێ‌لاکه‌وتن، چی نه‌یهێشت تۆ،

٩٣ شوێنم که‌وی؟ ئاخۆ تۆش له‌فه‌رمانی‌من سه‌رپێچیت‌کرد؟

٩٤ گوتی: ئه‌ی دایک‌براکه‌م! ریشم‌به‌رده‌و قژم‌مه‌گره. من له‌وه ترسام که بێژی: تۆ جودایيت خسته نێوان من‌و به‌ره‌ی ئیسرائیل‌و له‌سه‌ر قسه‌م ڕانه‌وه‌ستای. ٩٥ گوتی: سامری! ئه‌م‌کاره چبۆ کردت؟

٩٦ گوتی: شتێکم به‌دیکرد، که ئه‌وانی‌دی نه‌یاندی: له‌ده‌وسی ڕاسپارده‌که‌دا لاوێچه‌خۆڵێکم هه‌ڵگرت، ئه‌ویشم هاویشته‌ناوی. ئاوه‌هاینه نه‌فسم ئه‌وه‌ی بۆخه‌ملاندم.

٩٧ گوتی: ده‌سا برۆ گوم‌به! ئه‌شێ هه‌تا ژینت ماوه، هه‌ر بێژی توخنم مه‌که‌ون؛ چاره‌نۆسێکیشت هه‌یه هه‌ر دێته‌ڕێت. ده‌بش‌نۆڕه، ئه‌وشته‌ی تۆ ده‌ت‌په‌رست‌و ده‌ت‌گوت: قه‌ت به‌جێی‌ناهێڵم، چتۆ ئاگری ده‌ده‌ین‌و خۆڵه‌که‌شی له‌ده‌ریایه ده‌پرژێنین، به‌پرژاندن.

٩٨ په‌رستیوۆ هه‌رخودایه که هه‌مۆشتێک ده‌زانێ‌و هیچ‌شتی‌تر - له‌غه‌یره‌ز ئه‌و - هێژای په‌رستنێ نیه.

٨٨- **کۆته‌ڵ:** په‌یکه‌ر، هه‌یکه‌ل. ٩٠- **هۆن بڤێ گۆلکێ خاپێنراون:** ئێوه به‌م گوێره‌که هه‌ڵخڵه‌تاون.

٩٤- **ریشم به‌رده‌و...** یا: تۆڕدێن‌و قژم مه‌گره. ٩٦- **ده‌وس:** جێ‌پێ. ٩٧- **بش‌نۆڕه:** بڕوانه، چاوی‌لێکه.

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ مَا قَدۡ سَبَقَۚ وَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ مِن لَّدُنَّا
ذِكۡرٗا ﴿٩٩﴾ مَّنۡ أَعۡرَضَ عَنۡهُ فَإِنَّهُۥ يَحۡمِلُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وِزۡرًا
﴿١٠٠﴾ خَٰلِدِينَ فِيهِۖ وَسَآءَ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ حِمۡلٗا ﴿١٠١﴾ يَوۡمَ يُنفَخُ
فِي ٱلصُّورِۚ وَنَحۡشُرُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ زُرۡقٗا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَٰفَتُونَ
بَيۡنَهُمۡ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا عَشۡرٗا ﴿١٠٣﴾ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذۡ يَقُولُ
أَمۡثَلُهُمۡ طَرِيقَةً إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا يَوۡمٗا ﴿١٠٤﴾ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡجِبَالِ
فَقُلۡ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسۡفٗا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعٗا صَفۡصَفٗا ﴿١٠٦﴾
لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجٗا وَلَآ أَمۡتٗا ﴿١٠٧﴾ يَوۡمَئِذٖ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِيَ
لَا عِوَجَ لَهُۥۖ وَخَشَعَتِ ٱلۡأَصۡوَاتُ لِلرَّحۡمَٰنِ فَلَا تَسۡمَعُ إِلَّا هَمۡسٗا
﴿١٠٨﴾ يَوۡمَئِذٖ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنۡ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُۥ
قَوۡلٗا ﴿١٠٩﴾ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ
عِلۡمٗا ﴿١١٠﴾ ۞ وَعَنَتِ ٱلۡوُجُوهُ لِلۡحَيِّ ٱلۡقَيُّومِۖ وَقَدۡ خَابَ مَنۡ
حَمَلَ ظُلۡمٗا ﴿١١١﴾ وَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا
يَخَافُ ظُلۡمٗا وَلَا هَضۡمٗا ﴿١١٢﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا
وَصَرَّفۡنَا فِيهِ مِنَ ٱلۡوَعِيدِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ أَوۡ يُحۡدِثُ لَهُمۡ ذِكۡرٗا ﴿١١٣﴾

٩٩ ئا بەم جۆرە سەرگوروشتەی پێشینەکانت بۆئێژین. هەروەها ئەم
قورعانەشمان لەخۆمانڕا داوەبەتۆ.
١٠٠ هەرکەسێ خۆی لێ نەبانکا، ڕۆژی سەلا بارێکی گران هەڵدەگرێ.
١٠١ هەرگیز لەژێری دەرناچێ. ئای کە لەڕۆژی قیامەتا بۆئەوانە چەند بارێکی
نالەبارە.
١٠٢ ئەوڕۆژە وا فوبەکەڵەشاخدادەکرێ، ئەوێ ڕۆژێ تاوانباران کۆدەکەینەو؛
کۆرەن و شین هەڵگەڕاون.
١٠٣ هێدیکا بەیەکتردەڵێن: دەڕۆژ نەبێ، نەماونەوە.
١٠٤ لەوشتەی ئەوان لێی دەدوێن، ئێمە پتر ئاگادارین. لەگشتیان هێژاتر
ئێژێ: تەنیا هەر ڕۆژێک ماونەوە.
١٠٥ لەمەڕ کێوان لێت دەپرسن. بێژە: پەروەرندەکەی من هەر بە هاڕین
دەیانهاڕێ؛ ١٠٦ دەیانکاتە دەشتێکی کاکی بەکاکی؛
١٠٧ نە هیچ کەندی تیادەبینی و نە هیچ کۆسپێ.
١٠٨ لەوڕۆژەدا وەدەنگ کەسێکەوەدەچن، کە بەهیچبارا خوارنیە. لەبەر
خودا هەمۆدەنگێک نەوی دەبێ؛ چپەچپ نەبێ نابیسی.
١٠٩ ئەوێ ڕۆژێ تکا [بۆکەس] بەهرەنادا، مەگین کەسێ خودا ئیزنی تکای
بداو قسەکەشی پەسندبکا.
١١٠ ئەو دەزانێ چیان بەسەرهات یان بەسەردێ؛ هەر ئەمانن کەلەمەڕئەو
هیچ نازانن.
١١١ هەمۆ مەردم لارەملی ئەوکەسەن کە هەر نامرێ و پایەدارە؛ کێ
ناهەقێکی کردوە، ناهومێدە.
١١٢ هەرکەسیش خاوەنباوەڕەو ئاکارچاکە، ناترسێ کە پاداشەکەی
زەوتکرێ یا کەمتربێ.
١١٣ هەر بەمتەرزەش قورئانێ بەعەربیمان ناردەخوارێ؛ گەلێک مایەی
ترساندنێن تێخستوە، بەشکو پێی بپرینگێنەوە یان خۆیان وەبیربێننەوە.

١٠٠- **نەبان:** گوێنەدەر، بێمبالات. ١٠٣- **کۆرە:** کوێر، هیچنەبین. ١٠٦- **کاکی بەکاکی:** دەشتی زۆرڕاستوتەخت. ١١٣- ئاخر ئایە: **یاخۆپەندێکیان بۆبێنی.**

فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۗ وَلَا تَعۡجَلۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مِن قَبۡلِ أَن
يُقۡضَىٰٓ إِلَيۡكَ وَحۡيُهُۥۖ وَقُل رَّبِّ زِدۡنِي عِلۡمٗا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدۡ عَهِدۡنَآ
إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبۡلُ فَنَسِيَ وَلَمۡ نَجِدۡ لَهُۥ عَزۡمٗا ﴿١١٥﴾ وَإِذۡ قُلۡنَا
لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰ
﴿١١٦﴾ فَقُلۡنَا يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوّٞ لَّكَ وَلِزَوۡجِكَ فَلَا يُخۡرِجَنَّكُمَا
مِنَ ٱلۡجَنَّةِ فَتَشۡقَىٰٓ ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعۡرَىٰ ﴿١١٨﴾
وَأَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُاْ فِيهَا وَلَا تَضۡحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسۡوَسَ إِلَيۡهِ
ٱلشَّيۡطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلۡ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلۡخُلۡدِ وَمُلۡكٖ
لَّا يَبۡلَىٰ ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنۡهَا فَبَدَتۡ لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ ٱلۡجَنَّةِۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ ﴿١٢١﴾
ثُمَّ ٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾ قَالَ ٱهۡبِطَا مِنۡهَا
جَمِيعَۢاۖ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى
فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنۡ أَعۡرَضَ عَن
ذِكۡرِي فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
أَعۡمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرۡتَنِيٓ أَعۡمَىٰ وَقَدۡ كُنتُ بَصِيرٗا ﴿١٢٥﴾

١١٤ پایه‌به‌رزه ئه‌وخودایه که پاوشای ڕاسته‌قینه‌یه. تۆش به‌رله‌وه‌ی ئێمه
پێتی ڕاگه‌یێنین ،دبۆ [خوێندنی] ئه‌م‌قورئانه په‌له‌ت نه‌بێ‌و بێژه: ئه‌ی
په‌روه‌رنده‌ی من! گه‌شه به‌زانستم‌بده.
١١٥ به‌رله‌ئێستاش ده‌گه‌ڵ ئاده‌م په‌یمانن به‌ست؛ له‌بیری‌کردوپێی‌نه‌کرا
پێکی بێنێ.
١١٦ ئه‌وساش به‌فرشتانمان‌وت: سوژده له‌به‌ر ئاده‌م به‌رن. هه‌مۆیان
سوژده‌یان‌بۆبرد مه‌گین ئیبلیس؛ ئه‌و له‌فه‌رمان سه‌رپێچی‌کرد.
١١٧ گوتمان: ئاده‌م! ئه‌مه هه‌م نه‌یاری تۆیه، هه‌م نه‌یاری ژنه‌که‌ته؛ له‌م
به‌هه‌شته‌تان ده‌رنه‌کاو تۆشی قه‌ره‌به‌ختی ببی.
١١٨ [هه‌تا لێره‌ی] نه قه‌ت ڕۆتی ڕۆت‌تێده‌کا، نه برسێتی؛
١١٩ نه قه‌ت تێیدا تۆنی ده‌بی، نه تاوان گاز.
١٢٠ شه‌یتان دنه‌ی خراپه‌ی‌دا. گوتی: ئاده‌م! گه‌ره‌کته داری هه‌رمانت
پێ‌بڵێم‌و ئه‌وی هه‌ته دوایی‌نه‌یه؟
١٢١ ئه‌وسا هه‌ردوک له‌به‌ری داره‌که‌یان‌خوارد. شه‌رمی خۆیان بۆده‌رکه‌وت؛
خه‌ریک‌بۆن به‌گه‌ڵای به‌هه‌شت خۆداپۆشن. ئاده‌م له فه‌رمانی
په‌روه‌رنده‌ی لای‌داو، له‌ڕێ‌ده‌رچۆ.
١٢٢ پاشان په‌روه‌رنده‌ی، ئه‌وی هه‌ڵبژاردو په‌ژیوانی قبۆڵ کردو ڕێی نیشاندا.
١٢٣ گوتی: هه‌رتکۆ سه‌ربه‌ره‌ژێر داخۆزنه‌ژێر؛ سه‌رله‌به‌ر دژی‌یه‌کترین؛ ئه‌ر
له‌من‌ڕا ڕێنوێنیتان هاته‌لا، ئه‌وسا هه‌رکه‌س ڕێگه‌ی‌منی گرته‌به‌رێ، ئیتر
نه ڕێ‌هه‌ڵه‌ده‌کا، نه تۆشی‌نه‌گبه‌تی‌ده‌بێ.
١٢٤ هه‌رکه‌سێکیش به‌ئامۆژگاری من نه‌کا، ژینی له‌ته‌نگانه‌دایه‌و ڕۆژی
سه‌ڵاش کۆره له‌گۆڕی ده‌رده‌خه‌ین.
١٢٥ ئێژێ: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی من! بۆچی منت به‌کوێری زیندۆکرده‌وه؟ خۆ
من ئه‌وسا چاوم ساغ‌بۆن.

١١٧-**نه‌یار:** دشمن، دوژمن. ١١٩-**تاوان‌گاز:** تاوبردۆ.
١٢٠-**داری هه‌رمانت...** یا: گه‌ره‌کته داری هه‌رمان‌و مڵک‌و ماڵی بێ بڕانه‌وه‌ت پێ بڵێم؟
١٢٤-**ژینی له‌ته‌نگانه‌دایه** یا: ژینێکی دژواری ده‌بێ. **کۆره:** به‌کوێری.

قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتۡكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَاۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمَ تُنسَىٰ ﴿١٢٦﴾ وَكَذَٰلِكَ
نَجۡزِي مَنۡ أَسۡرَفَ وَلَمۡ يُؤۡمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦۚ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَشَدُّ
وَأَبۡقَىٰٓ ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ يَمۡشُونَ
فِي مَسَٰكِنِهِمۡۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ
سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامٗا وَأَجَلٞ مُّسَمّٗى ﴿١٢٩﴾ فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ
مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ وَقَبۡلَ غُرُوبِهَاۖ
وَمِنۡ ءَانَآيِٕ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡ وَأَطۡرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرۡضَىٰ ﴿١٣٠﴾ وَلَا
تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ زَهۡرَةَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا
لِنَفۡتِنَهُمۡ فِيهِۚ وَرِزۡقُ رَبِّكَ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰ ﴿١٣١﴾ وَأۡمُرۡ أَهۡلَكَ بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱصۡطَبِرۡ عَلَيۡهَاۖ لَا نَسۡـَٔلُكَ رِزۡقٗاۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكَۗ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلتَّقۡوَىٰ
﴿١٣٢﴾ وَقَالُواْ لَوۡلَا يَأۡتِينَا بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّهِۦٓۚ أَوَلَمۡ تَأۡتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِي
ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوۡ أَنَّآ أَهۡلَكۡنَٰهُم بِعَذَابٖ مِّن قَبۡلِهِۦ
لَقَالُواْ رَبَّنَا لَوۡلَآ أَرۡسَلۡتَ إِلَيۡنَا رَسُولٗا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ مِن
قَبۡلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخۡزَىٰ ﴿١٣٤﴾ قُلۡ كُلّٞ مُّتَرَبِّصٞ فَتَرَبَّصُواْۖ
فَسَتَعۡلَمُونَ مَنۡ أَصۡحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِيِّ وَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

١٢٦ ئێژێ: هەر وەک تۆ نیشانگەل ئێمەت بۆهات و لەبیرەخۆتت بردەوە،
ئەمرۆش تۆ لەبیردەچیەوە.
١٢٧ هەرکەسێکی بەنیشانگەل پەروەرندەی بڕوانەکاو لەئەندازەی خۆی
لابدا، ئەشێ ئەمدەردەی بدەینێ. دیارە جەزرەبەی دوارۆژیش توندترو
بەمەوداترە.
١٢٨ مەگەر بۆیان دەرنەکەوتۆە - بەرلەوان - هەر لەوشوێنەی ئەوان پیا
دێن و دەچن، چەندبەرەمان لەناوبردن. هەر لەمەدا بۆ ئەوانەی
بەئاوەزن، زۆربەڵگە هەن.
١٢٩ گەر بەڵێنێک بەرلەئێستا لەپەروەرندەتڕا نەبا، وەختێکیش
دیاری‌نەکرابا، جەزرەبەیان بەسەردەهات.
١٣٠ لەسەر هەرچی ئەوان ئێژن، خۆڕاگربە. [هەمۆدەمان] - پێش
تاوهەڵات، پێش خۆراوا - هەر پەسنی پاکی ئەوبدەو لەبەتڵەکانی
شەوێداو لەهەردوئالی ڕۆژێدا سەرگەرمی سوپاسی ئەوبە، بەشکۆ
بەئاواتت‌بگەی.
١٣١ چاوت مەدە سەر ئەوشتەی کەداومانە بەدەستەگەلێ لەوانە؛ کە ئەمە
هەر خۆشی ژیانی دنیایەو هەر ویستۆمانە بیان‌ئەزمۆین. بژیوی
پەروەرندەی تۆ چاترو بەردەوامترە. ١٣٢ بەکەس‌وکاری‌خۆت بێژە
نوێژان‌بکەن؛ خۆشت وازی‌لێ‌مەهێنە. ئێمە ڕۆزین لەتۆناوێ؛ خۆمان
بژیو بەتۆدەدەین. لەدواییشدا پارێزگاری بەهرەدەدا.
١٣٣ وتیان: ئەی بۆچ بەڵگەیەکی پەروەرندەن بۆناهێنێ؟ ئەدی بەڵگەی
ئاشکرایان لەنۆسراوانی‌پێشۆدا نەهاتەلا؟
١٣٤ ئەگەر ئێمە بەرلەمقورئانە ئەوانمان بەئازارێک لەناوبردبا، دەیانگوت:
ئەی پەروەرینەمان! تۆ بەر لەوەوا بێچارەو ڕیسوابین، بۆچی
پێغەمبەرێکی خۆت بۆنەناردین، تا بەگوێرەی نیشانەکانی تۆ بکەین؟
١٣٥ بێژە: هەمۆ چاوەنۆڕن، سا ئێوەش هەر چاوەنۆڕبن؛ هەربینا
لێتان‌حاڵی‌بۆ: کێ ڕێگەی ڕاستی لەبەرەو بۆ شارەزایی لەسەرە.

١٣٠- بەتڵ: بەشێک لەشەو. **ئالی:** تەرەف، لا. **١٣٤- گوێرە:** گۆرە، بەرانبەربە.
١٣٥- یا: کەرێڕەوانی ڕێگەی ڕاست، کامانەن و کێ لەڕێ شارەزا بۆە.

سُورَةُ الأَنبِيَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا ٱسْتَمَعُوهُ وَهُمْ
يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۗ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّجْوَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
هَلْ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ أَفَتَأْتُونَ ٱلسِّحْرَ وَأَنتُمْ
تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّى يَعْلَمُ ٱلْقَوْلَ فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍۭ بَلِ
ٱفْتَرَىٰهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِـَٔايَةٍ كَمَآ أُرْسِلَ ٱلْأَوَّلُونَ
﴿٥﴾ مَآ ءَامَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَآ ۖ أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ
﴿٦﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِمْ ۖ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ
ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَٰهُمْ جَسَدًا
لَّا يَأْكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَمَا كَانُوا۟ خَٰلِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَٰهُمُ
ٱلْوَعْدَ فَأَنجَيْنَٰهُمْ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾
لَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ كِتَٰبًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

ئەنبیاء

١١٢ ئایەت

وەناوی خوداکەی دەهندەی دلۆڤانە

١ خەڵک ئاگایان لێ نیە، ڕۆژی ژماریان نزیکەو هەر باوەڕیش ناکەن هەبێ.
٢ هەر پەندێکی تازەیان لە پەوەرێنیانەوە بۆبێ، دەی بیسن و گورجێ دەیکەنە گاڵتەجاڕ؛
٣ دڵ خافڵن. ئەوانەش ناهەقیان کرد، بەسرتەسرتەوە گوتیان: ئاخۆ ئەمەش مرۆیەک وەک خۆتان نیە؟ دەی چۆن ئێوە بەجادوُ دەسخەرۆدەبن کە بەچاوی خۆ دەبینن؟
٤ گوتی: پەروەرندەکەی من، لەهەر قسێ لەعەرزو عاسمانان بکرێ، ئاگادارەو هەر خۆی بیسەرو زانایە.
٥ گوتیان: خەونەدرۆزنەیە؛ نەخێر خۆی هەڵی بەستوە؛ دەشبێ هەر خۆی شاعرێک بێ. دەسا با نیشانەیێکمان نیشان بدا، وەک پێغەمبەرانی پێشوُ.
٦ بەرلەوانیش ئەوشارانەی قڕمان کردن، هەر بڕوایان نەهێنابوُ؛ ئاخۆ ئەمان بڕوادەکەن؟
٧ ئەومێرانەی بەرلەتۆش ڕامان سپاردوُن - هەر وەکو تۆ - ئێمە وڵامـمان بۆناردن. سا ئەگەر ئێوە نازانن، لە خاوەن کتێبان پرسن.
٨ هیچ لەشی واشن پێ نەدان کە هیچ نەخۆن و نەمربن.
٩ پاشان هەموُبەڵێنێکی - کە پێن دابوُن - بەجێن هێنا؛ کە ئەوانیش و هەرکەسیش خۆمان ویستمان نەجاتن دان؛ هەڵەڕۆشمان قڕان تێ خست.
١٠ ئەوا ئێمە کتێبێکمان بۆئێوە ناردۆتەخوارێ، باسی ئێوەشی تێدایە. چیتانە کە هەر تێ ناگەن؟

٣- دەسخەرۆ: فریودراو، خەڵەتاو. ٧- وڵام: پەیام، راسپێری.

٨- «نەمربن» یا: تەمەنی بێ بڕانەوەشیان هەرنەبوُ.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّوا۟ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾
لَا تَرْكُضُوا۟ وَٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلْكَ
دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا
ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَآ أَن نَّتَّخِذَ لَهْوًا
لَّٱتَّخَذْنَٰهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ
عَلَى ٱلْبَٰطِلِ فَيَدْمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ ٱلْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ
﴿١٨﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَنْ عِندَهُۥ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوٓا۟ ءَالِهَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ
﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْـَٔلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمِ
ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً ۖ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ ۖ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِىَ
وَذِكْرُ مَن قَبْلِى ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْحَقَّ ۖ فَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

۱۱ چەند باژێڕیشمان وێرانکرد؛ چونکە ئەوانەی تیابوُن، ستەمکاربوُن؛
لەپاش ئەوان خەڵکی ترمان لێ دامەزراند.
۱۲ هەر پێ حەسیان کەئێمە بەگژیان دادێین، لەپڕێکدا لەئاوایی ڕایان دەکرد.
۱۳ ئێوە رامەکەن و بگەڕێنەوە سەر خۆشگوزەرانی خۆتان و ماڵەکانتان؛ بەڵکوُ
پرسیارتان لێ بکرێ.
۱۴ وتیان: هەی ماڵ‌وێران خۆمان! دیارە کە ئێمە ناهەق بوُین.
۱۵ هەر دەربارەی ئەمە دەدوان، تا بەدەردی ساقەتەی دوُراومان بردن و
دان مرکاندن.
۱۶ ئێمە ئاسمان و زەوین و هەرچی لەناو ئەواندایە بۆ لەیستۆک دروس نەکرد.
۱۷ ئەگەر ئێمە گەرەکمان با لەیستۆکێک هەڵبژێرین، هەرلای خۆمان
هەڵمان دەبژارد. ئەگەر بمانویستایە ئەوکارە بکەین [هەر دەمانکرد] .
۱۸ نەخێر، ئێمە گەرەکمانە پڕوپوُچ لەبەین بچێت و ڕاستی جێگەی
بگرێتەوە. واوەیلا هەر بۆ ئێوەیە لەوباسی خوداکردنەو.
۱۹ هەرچی لەعاسمانەکان و زەوی دایە، سەربەخوایە؛ ئەوانەش کە
لەلای ئەون، لەپەرستنی بەفیزنین؛ فلیش نابن. ۲۰ بەشەوو ڕۆژ هەر
پاکانەی خوادەکەن؛ سستی نازانن. ۲۱ ئاخۆ ئەوان خواگەلێکیان
لەمسەرهەردە دەسکەوتوە، مریان لەگۆڕان وەژیەنێن؟ ۲۲ ئەر
لەئاسمان و زەویدا - بێژگەلەخوا - خواگەلێکی تربوُنایا، بێ شک
هەردوُکیان تێک دەچوُن. خودای پەروەرێنی تەخت، زۆر پاکترە لە
هەرچی ئەوان بۆی دەڵێن. ۲۳ چی ئەو بیکا ناشێ پرسیاری لێ بکری و
ئەوانن کە بەرپرسیارن. ۲۴ ئاخۆ ئەوان - لەغەیرەزخوا - خوداگەلێکیان
بۆخۆیان دیوەتەوە؟ بێژە: بەڵگەی خۆتان بێنن؛ ئەمە پەندە بۆئەوانەی
دەگەڵ مندان؛ بۆئەوانەش کە پێش من بوُن. بەڵام ئەوان - زوربەی
زۆریان - لەڕاستی سەریان دەرناچێ و لێی نەبانن.

۱۵- دوُراو: دروێنەکراو. **۱۶- لەیستۆک:** لەیزتۆک، ئامرازی گەمە. **۱۸- یا:** نەخێر، راستی بەرەو ناهەق دەهاوێژن، هەتا تێکی بشکێنێت و لەبەین بچێ. **۱۹- فل:** ماندوُ. **۲۱- وەژیەنێن:** زیندوبکەنەوە.
۲۲- هەردوُکیان، یانێ ئاسمان و زەوی.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ٢٥ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۚ
بَلۡ عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ ٢٦ لَا يَسۡبِقُونَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ وَهُم
بِأَمۡرِهِۦ يَعۡمَلُونَ ٢٧ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ
وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ
٢٨ ۞ وَمَن يَقُلۡ مِنۡهُمۡ إِنِّيٓ إِلَٰهٞ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجۡزِيهِ
جَهَنَّمَۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ٢٩ أَوَلَمۡ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقٗا فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ وَجَعَلۡنَا
مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ٣٠ وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ
رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمۡ وَجَعَلۡنَا فِيهَا فِجَاجٗا سُبُلٗا لَّعَلَّهُمۡ
يَهۡتَدُونَ ٣١ وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ وَهُمۡ عَنۡ
ءَايَٰتِهَا مُعۡرِضُونَ ٣٢ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ
وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ٣٣ وَمَا جَعَلۡنَا لِبَشَرٖ مِّن قَبۡلِكَ
ٱلۡخُلۡدَۖ أَفَإِيْن مِّتَّ فَهُمُ ٱلۡخَٰلِدُونَ ٣٤ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ
ٱلۡمَوۡتِۗ وَنَبۡلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلۡخَيۡرِ فِتۡنَةٗۖ وَإِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ٣٥

٢٥ بەرلەتۆش ئێمە هەر پێغەمبەرێکمان نارد، رامان سپارد، کە: هیچ
پەرستیوێک بەغەیرەز من نیەو هەر تەنیا من بپەرستن.
٢٦ وتیشیان: خودا ڕۆڵەی هەس. نەخێر؛ ئەوانەعەبدانی ڕێزگیراون، خودا
لەوشتانە پاکە.
٢٧ لەقسە پێشی ناکەون و هەر بەپێ فەرمانی ئەویش دەجوڵنەوە.
٢٨ لەوەی کە ئێستا دەیکەن و لەوەش کەوا کردویانە، ئاگادارەو هەرکەسێ
خۆی ڕازی نەبێ، ناتوانن تکای بۆبکەن؛ وای لێ دەترسن، دەلەرزن.
٢٩ هەرکێ لەوان بێژێ: منیش خودایەکم بەغەیرەز ئەو؛ سزای ئەوکەسە
دۆژەهەو هەر بەم جۆرەش خوانەناسان سزادەدەین.
٣٠ ئاخۆ خودانەناسان ئەمە نازانن، کە عاسمانەکان و زەمین یەکپارچەبوُن،
ئێمە لێکمان هەڵوەشاندن. هەرجانەوەرێکیش هەیە، لەئاومان
بەرهەمهێناوە؟ ئاخۆ هێشتا باوەڕناکەن؟
٣١ لەسەر زەویش کەژوکۆمان وەدیهێنا، نەوەکا وەیان لەرزێنێ و چەند
ڕێبازمان لێ پێک هێنا بەڵکو ئەوان شارەزابن.
٣٢ ئاسمانیشمان کردەمیچێکی پارێزراو؛ کەچی ئەوان لەوگش نیشانانەی
تێیدان، خۆدەبوێرن.
٣٣ هەر خۆیەتی شەوو ڕۆژو خۆرو هەیڤی دروستکردو هەریەک لە شوێنی
خۆیاندا مەلەدەکەن.
٣٤ وامان نەکرد هیچ مرۆیەک بەرلەتۆ هەبێ و نەمربێ. ئاخر چۆن ئەگەر تۆ
بمری، ئەوانە تاسەر دەمێنن؟
٣٥ هەمۆگیانێک تامی مردن هەر دەچێژێ. بەخراپەو بەچاکەبێ، بەتاقیتان
دەکەینەوەو هەر دەوهێننەوە لای خۆمان.

٢٦- نیاز لە **ئەوانە**، فریشتەکانن؛ کە بڕێک بەفرزەندی خوایان دەزانین.

وَإِذَا رَءَاكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا
أَهَٰذَا ٱلَّذِي يَذۡكُرُ ءَالِهَتَكُمۡ وَهُم بِذِكۡرِ ٱلرَّحۡمَٰنِ
هُمۡ كَٰفِرُونَ ٣٦ خُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ مِنۡ عَجَلٖۚ سَأُوْرِيكُمۡ
ءَايَٰتِي فَلَا تَسۡتَعۡجِلُونِ ٣٧ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ
إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٣٨ لَوۡ يَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ حِينَ
لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمۡ وَلَا
هُمۡ يُنصَرُونَ ٣٩ بَلۡ تَأۡتِيهِم بَغۡتَةٗ فَتَبۡهَتُهُمۡ فَلَا
يَسۡتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ٤٠ وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ
بِرُسُلٖ مِّن قَبۡلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنۡهُم مَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ٤١ قُلۡ مَن يَكۡلَؤُكُم بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ مِنَ
ٱلرَّحۡمَٰنِۚ بَلۡ هُمۡ عَن ذِكۡرِ رَبِّهِم مُّعۡرِضُونَ ٤٢ أَمۡ
لَهُمۡ ءَالِهَةٞ تَمۡنَعُهُم مِّن دُونِنَاۚ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَ
أَنفُسِهِمۡ وَلَا هُم مِّنَّا يُصۡحَبُونَ ٤٣ بَلۡ مَتَّعۡنَا هَٰٓؤُلَآءِ
وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡعُمُرُۗ أَفَلَا يَرَوۡنَ أَنَّا نَأۡتِي
ٱلۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا مِنۡ أَطۡرَافِهَآۚ أَفَهُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ٤٤

٣٦ هەرکاتێ خوانەناسەکان تۆ دەبینن، گاڵتەی خۆیان بەتۆدەکەن: ئاخۆ
ئەمە باسی بتەکانۆ دەکا؟ کەچی خۆشیان لەیادی [خودای] دەهندە
حاشادەکەن.
٣٧ مرۆ لەپەلە چێبوە. هەربینا زۆ نیشانانیخۆم نیشاندان؛ ئیتر هیچ پەلەم
لێ مەکەن.
٣٨ ئێژن: ئەگەر بەڕاستانە، دەی کەی ئەم بەڵێنەو پێک دێ؟
٣٩ ئەگەر ئەوخوانەناسانە ئاگاداربان لەورۆژەی کە قەت ناتوانن ئاگر لەسەر
سەروچاویان و لەپشتیان وەلادەن و کەسیش دەهانایاننایە، [ئیتر
ئاوایان نەدەکرد].
٤٠ لەپڕ تێیان هەڵدەگەڕێ و تۆشی واق‌وڕمانیان دەکا؛ ناتوانن خۆی
لێ‌لادەن و هیچ مۆڵەتیشیان پێ‌نادەن.
٤١ ئەوگاڵتانە بەپێغەمبەرانی بەرلەتۆش هەر کراوە. جا ئەوسا گاڵتەجارەکان،
سزای ئەوگاڵتەی دەیانکرد، دەوریگرتن.
٤٢ بێژە: کێ‌یە - بەشەووڕۆژ - ئێوە لە [ئازاری] خودا بپارێزێ؟ نەخێر،
ئەوان لەیادی پەروەرندەیان خۆدەبوێرن.
٤٣ یاخۆ ئەوان - غەیرەزئێمە - خواگەلێکی تریان هەیە، لەبەڵایان
بپارێزن؟! [ئەو خواگەلە] یاریدەی خۆشیان پێ‌نادرێ و ئێمەش پەنایان
پێ‌نادەین.
٤٤ بەڵکو ئێمە کارێکمان کرد کە ئەوان و باب و باپیرانی وانیش رای‌ببوێرن،
هەتاوەکوٚ تەمەنی زۆریان بردەسەر. ئەدی ئەوەندە نازانن ئێمە دێین و
ئەم زەمینە - لە هەموٚلا - هەروا لێی کەم‌دەکەینەوە؟ ئاخۆ هەر خۆیان
لەسەرن؟

٣٧- چێ‌بوە: دروس‌بوە. هەربینا: بەوزوانە؛ لەنەکاو. ٤٠- واق‌وڕمان: گێژومەنگ‌بۆن.

قُلۡ إِنَّمَآ أُنذِرُكُم بِٱلۡوَحۡيِۚ وَلَا يَسۡمَعُ ٱلصُّمُّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا
مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِن مَّسَّتۡهُمۡ نَفۡحَةٞ مِّنۡ عَذَابِ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَٰوَيۡلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ ٱلۡمَوَٰزِينَ
ٱلۡقِسۡطَ لِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَلَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗاۖ وَإِن كَانَ
مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ خَرۡدَلٍ أَتَيۡنَا بِهَاۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ
﴿٤٧﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٱلۡفُرۡقَانَ وَضِيَآءٗ وَذِكۡرٗا
لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ وَهُم مِّنَ
ٱلسَّاعَةِ مُشۡفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَٰذَا ذِكۡرٞ مُّبَارَكٌ أَنزَلۡنَٰهُۚ أَفَأَنتُمۡ لَهُۥ
مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾ ۞ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ إِبۡرَٰهِيمَ رُشۡدَهُۥ مِن قَبۡلُ وَكُنَّا
بِهِۦ عَٰلِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِيٓ
أَنتُمۡ لَهَا عَٰكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُواْ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا لَهَا عَٰبِدِينَ ﴿٥٣﴾
قَالَ لَقَدۡ كُنتُمۡ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٥٤﴾ قَالُوٓاْ
أَجِئۡتَنَا بِٱلۡحَقِّ أَمۡ أَنتَ مِنَ ٱللَّٰعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَل رَّبُّكُمۡ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ ٱلَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا۠ عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ
﴿٥٦﴾ وَتَٱللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصۡنَٰمَكُم بَعۡدَ أَن تُوَلُّواْ مُدۡبِرِينَ ﴿٥٧﴾

٤٥ بێژە: من هەر بەو فەرمانەی بۆم هاتوە، دەوترسێنم. بەڵام بانگ بەگوێی
کەڕانداو ترساندنیان بەهرەی نیە؟
٤٦ خۆ ئەگەر هەر سۆزەیەکیان لەئازاری پەروەرندەت وەلەش‌کەوی، ئێژن:
ئەی هاوارە لەمە، ئێمە هەر لەسەر ناهەق بوین.
٤٧ رۆژی قیامەت چەندین تەرازوی بەرانبەر وەکاردەخەین. ئەوسا بەقەد
سەنگی تۆمی وردیلەی دانەخەردەلیش دەخەینەڕوو ناهەقی لەکەس
ناکرێ. ئەوسا بەسە کە هەر خۆمان پێ‌ڕادەگەین.
٤٨ دیارە ئێمە هۆی هەڵاوردنمان دا بەمۆساو هاڕون؛ کە ڕۆشنی‌و
بیرەوەری تێدایە بۆخۆپارێزان.
٤٩ ئەوکەسانەی کە بەنهێنی لەپەروەرندەی خۆیان دەترسن‌و لەسەڵاڕابوون
دەلەرزن.
٥٠ ئەمەش پەندێکی پیرۆزە کە ناردومانەتە خوارێ. ئاخۆ ئێوە خۆتانی
لێ‌نەبان‌دەکەن؟
٥١ لەمەوبەریش ئیبڕاهیم‌مان لەکاران شارەزاکردو هەمیشە لێی بەئاگابوین.
٥٢ لەودەمەدا کە بەئاپی‌و هۆزەکەی گوت: ئەم کۆتەڵانە چکارەن کە ئێوە
دەیانپەرستن؟
٥٣ گوتیان: باڤ و کاڵی ئێمەش هەر ئەمانەیان‌دەپەرست.
٥٤ گوتی: ئەگەر ڕاستودەوێ، دیارە باب و کاڵی ئێوەش هەر وەکو خۆتان
گومڕابوون.
٥٥ گوتیان: ئاخۆ ڕاستێکت بۆهاوردگین، یان هەر گاڵتەمان‌پێدەکەی؟
٥٦ گوتی: پەروەرندەی ئێوە، پەروەرندەی ئاسمانەکان‌و زەمینە؛ کە خۆی
دروستی‌کردون‌و منیش وێرای شایەتانم.
٥٧ سوێند بەخودا، هەر ئێوە پشت‌بکەنەوەو لێرە لاچن، دەبێ گەرێک
دەوبتانەو بهاڵێنم.

٥٢- **کۆتەڵ:** پەیکەر، هەیکەل.   ٥٧- **گەرتێ هاڵاندن:** تەشقەڵەپێکردن، شەرپێ‌فرۆشتن.

فَجَعَلَهُمْ جُذَٰذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ
﴿٥٨﴾ قَالُوا مَن فَعَلَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَآ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٩﴾
قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَأْتُوا بِهِۦ
عَلَىٰٓ أَعْيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوٓا ءَأَنتَ فَعَلْتَ
هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمْ
هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا يَنطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوٓا إِلَىٰٓ
أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا إِنَّكُمْ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نُكِسُوا عَلَىٰ
رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا
يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ
فَٰعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَٰنَارُ كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾
وَأَرَادُوا بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ
وَلُوطًا إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا لِلْعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا
لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَٰلِحِينَ ﴿٧٢﴾

٥٨ گشتی تیکەتیکەکردن، بتە مەزنەکەیان نەبێ؛ بەشکۆ بێنەوە بۆ لای ئەو.
٥٩ گوتیان :ئاخۆ کێ ئەمکارەی بەسەرخواکانمان هێناوە؟دیارە لە ناهەقان بوە.
٦٠ گوتیان: ئێمە بیستومانە لاوێک دەربارەیان دەدوا؛ کە ناویشی ئیبراهیمە.
٦١ گوتیان: بیهێنن با خەڵکیش چاویان لێبێ ، شایەت ئەوانیش شایەت بن.
٦٢ گوتیان: ئاخۆ ئەی ئیبراهیم! تۆ ئەمکارەت دەربارەی بتەکانمان کرد؟
٦٣ گوتی: نەخێر، گەورەکەیان ئەمکارەی کرد؛ دەئەوەتانێ لێی پرسن، ئەگەر دەتوانن پەرسڤتان بدەنەوە.
٦٤ زۆر بەخۆداشکانەوەو ئەوسا گوتیان: دیارە خۆتان ستەمکارن .
٦٥ پاشان سەری خۆیان داخست: خۆت دەتزانی کە ئەمانە قسەناکەن.
٦٦ گوتی: ئاخۆ - غەیرەزخودا- ئێوە شتێ دەپەرستن کە نە هیچ بەهرەو پێدەدەن، نە زیانیشولێدەدەن؟
٦٧ بێزم لەئێوە هەستاوەو لەوشتانەش کە بەغەیرەزخودان و دەیانپەرستن. بۆ تێناگەن؟
٦٨ گوتیان: ئەگەر لەدەستۆدێ، بیسوٗتێنن و خوداکانوٗ یاری بدەن.
٦٩ گوتمان: ئاگر! دەبێ ساردو بێزیان بی بۆ ئیبراهیم.
٧٠ ویستیان تەشقەڵێکی پێبکەن، زۆر زیانبارترمان کردن.
٧١ ئێمە ئەویش و لوٗتیشمان بەرەو ئەوعەرزە نەجاتدا کە بۆ هەموٗ خەڵکی دنیا پیت و پیرۆزیمان پێدا.
٧٢ ئیسحاقیشمان هەر پێبەخشی و یەعقوٗبیش زێدەبەشیبێ و هەموٗمان کردن بەمێرخاس.

٦٧- بێزهەستان: بێزاربوٗن. ٧٢- مێرخاس: پیاوچاک.

وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِمْ فِعْلَ
ٱلْخَيْرَٰتِ وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِ ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا
عَٰبِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلُوطًا ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَٰهُ مِنَ
ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَت تَّعْمَلُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ
فَٰسِقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَٰهُ فِى رَحْمَتِنَآ ۖ إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَنَجَّيْنَٰهُ
وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَوْمِ
ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِى ٱلْحَرْثِ إِذْ
نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ ٱلْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَٰهِدِينَ ﴿٧٨﴾
فَفَهَّمْنَٰهَا سُلَيْمَٰنَ ۚ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَسَخَّرْنَا
مَعَ دَاوُۥدَ ٱلْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَٱلطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿٧٩﴾
وَعَلَّمْنَٰهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّنۢ بَأْسِكُمْ ۖ
فَهَلْ أَنتُمْ شَٰكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَٰنَ ٱلرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِى بِأَمْرِهِۦٓ
إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَىْءٍ عَٰلِمِينَ ﴿٨١﴾

۷۳ کردیشمانن بەپێشەوا - کە هەر بەفەرمانی ئێمە - شارەزایی مەردم
بکەن و بەهەمۆشیانمان ڕاگەیاند لەکاری چاک نەوێستن و نوێژبکەن و
زەکات بدەن و، گشتیان ئێمەیان دەپەرست.
۷۴ لۆتیشمان فێری کارزانی و زانستیکرد. رزگاریشمانکرد لەوشارەی
بێ نامۆسی تێدادەکرا. خەڵکی ئەوێ کۆمەڵێکی خراپی لەڕێ لادەربۆن.
۷۵ وەبەر بەزەیی خۆشمان خست. ئەویەکێ لە پیاوچاکان بۆ.
۷۶ نۆحیش هەر وەبیربێنەوە کە لەوەپێش گازیکردین، ئێمە بەدەنگیەوە
هاتین؛ خۆی و کەس وکارەکەیمان لەبەڵای گەورە نەجاتدا.
۷۷ لەبەرانبەر هۆزەکەیدا - کەنیشانانی ئێمەیان بەدرۆزمارد - فریای
کەوتین. گەلێکی گەلێک بەدفەڕبۆن؛ هەمۆمان بەئاو خنکاندن.
۷۸ لەداوۆدو سولەیمانیش باسێک بکە، کە بەسەر کێشەی کێڵگەیەک
ڕاگەیشتن، ئەوسا کە ئاژەڵی گەلێک - کاتی شەوێ - پێیوەربۆن.
ئێمە ئاگان لەپێ ڕاگەینەکەیان بۆ.
۷۹ سولەیمانمان تێگەیاند کە دەبێ چبکا؛ بەهەردوکان کارزانی و زانستیمان
داو کێوەکان و مەلانیشمان کەویکرد کەوێڕای داوود، هەر پەسندی
خودا بدەن؛ ئەمکارەش لەئێمەڕابۆ.
۸۰ فێریشمانکرد زرێتان بۆ دروس بکا، تا لەشەڕدا بۆپارێزێ. ئاخۆ ئێوە
شوکرێ دەکەن ؟
۸۱ بۆسولەیمان بایبەهێزمان دەستەمۆکرد، کە بەفەرمانی بگاتە ئەو
زەمینەی ئێمە پیتمان تێ خستوەو ئێمە لەمەڕ هەمۆشتێک ئاگاداربۆین.

۷۸-وەربۆن: بەکۆمەڵ خەریکی کارێک بۆن.

وَمِنَ ٱلشَّيَٰطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُۥ وَيَعۡمَلُونَ عَمَلٗا
دُونَ ذَٰلِكَۖ وَكُنَّا لَهُمۡ حَٰفِظِينَ ٨٢ ۞ وَأَيُّوبَ إِذۡ
نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ٨٣
فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ فَكَشَفۡنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرّٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ أَهۡلَهُۥ
وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا وَذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰبِدِينَ ٨٤
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِدۡرِيسَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ
٨٥ وَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ فِي رَحۡمَتِنَآۖ إِنَّهُم مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
٨٦ وَذَا ٱلنُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَٰضِبٗا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقۡدِرَ عَلَيۡهِ
فَنَادَىٰ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبۡحَٰنَكَ إِنِّي
كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٨٧ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَنَجَّيۡنَٰهُ
مِنَ ٱلۡغَمِّۚ وَكَذَٰلِكَ نُـۨجِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٨٨ وَزَكَرِيَّآ
إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرۡنِي فَرۡدٗا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡوَٰرِثِينَ
٨٩ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ يَحۡيَىٰ وَأَصۡلَحۡنَا
لَهُۥ زَوۡجَهُۥٓۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ
وَيَدۡعُونَنَا رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ وَكَانُواْ لَنَا خَٰشِعِينَ ٩٠

٨٢ لەشایەتینیش بازێکیان بۆئەو دەچوُنە بنئاویّ و کاریتریشیان بۆدەکرد.
هەرئێمەش دەمانپاراستن.
٨٣ یادیّ لەئەییوبیش بکە؛ کاتیّ کەگازی لەپەروەرندەی خۆیکرد، کە: توُشی
مەینەتیّ هاتوُم، ئەتۆش لەهەموُدڵسۆزان دڵسۆزتری.
٨٤ نزامان لیّقبوُڵ کردو وەزەنمان لەسەر لابردو خێزانەکەیمان پێداوەو
هێندەیتریش وێڕای ئەوان. بەزەییبیّ لەئێمەوەو پەندێکیش بیّ
بۆئەوانەی کە هەر ئێمە دەپەرستن.
٨٥ [یادیش بکە لە] ئیسماعیلو [لە] ئیدریسو زەلکیفل؛ کەهەموُیان
لەدەستەی خۆڕاگرانبوُن.
٨٦ وەبەر بەزەیخۆمان خستن، کە ئەوان لەپیاوچاکانبوُن.
٨٧ ماخۆی ماسیش بێنەوەبیر؛ ئەوسا بەتوُڕەیی ڕۆیو هەر پێیوابوُ ئێمە
دەرۆستی ئەو نایەین؛ تا لەناو تاریکاییدا هاواریکرد: لەغەیرەز تۆ
هیچخودایەکی شکنابەم، پاکیو بیّعەیبی بۆتۆیە، من لەڕێزەی
ناهەقانبوُم.
٨٨ سا دەهانای ئەویش هاتین، لەخەمەکەمان رزگارکرد. ئێمە ئاوا
باوەڕداران رزگاردەکەین.
٨٩ باسێکی زەکەریاش بکە، کە هاواریبردە بەرپەروەرندەی خۆی:
پەروەرندەم! هەر بەتەنێم مەهێڵەوەو تۆباشترینکەسێکی کە هەر
دەمێنی.
٩٠ نزامان لیّقبوُڵکردو یەحیامان بەبەخششدایەو ژنەکەیمان چاککردەوە.
ئەمان لەکاریچاکەدا بەهەڵپەبوُن؛ بەهومێدو بەترسەوە لەبەرمان
دەپاڕانەوەو لەحاند ئێمە لارەملبوُن.

٨٤- وەزەن: ئازار. **٨٧- ماخۆ:** خاوەن.

وَٱلَّتِيٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا
وَجَعَلۡنَٰهَا وَٱبۡنَهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦٓ
أُمَّتُكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٩٢﴾
وَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡۖ كُلٌّ إِلَيۡنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾
فَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا كُفۡرَانَ
لِسَعۡيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرۡيَةٍ
أَهۡلَكۡنَٰهَآ أَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتۡ
يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٖ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾
وَٱقۡتَرَبَ ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَٰخِصَةٌ أَبۡصَٰرُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ يَٰوَيۡلَنَا قَدۡ كُنَّا فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا بَلۡ كُنَّا
ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمۡ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوۡ كَانَ
هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةٗ مَّا وَرَدُوهَاۖ وَكُلّٞ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٩٩﴾
لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَهُمۡ فِيهَا لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا ٱلۡحُسۡنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنۡهَا مُبۡعَدُونَ ﴿١٠١﴾

٩١ ئەوپیرەکەش کە وا شەرمی خۆی دەپاراست، ئێمە بەهۆی ڕۆحی خۆمان
فوومان تێکرد؛ خۆی و کوڕەکەی ئەویشمان کردەنیشانەی ئاشکرا بۆ هەموو
خەڵکی دنیایە.
٩٢ ئەمە ئایینی ئێوەیە و یەک ئایینە. منیش پەروەرندەی ئێوەم، ئەشێ هەر
من بپەرستن.
٩٣ ئەمانە کارەکەی خۆیان لەناوخۆیاندا بەش بەش کرد. سەرلەبەریشیان
بۆلای مە وەدەگەڕێن.
٩٤ هەرکەسێکی لەکاری چاکە خەریک بێ و بەباوەڕبێ، تەقالای بە
فیڕۆناچێ و دیارە ئێمە بۆی دەنووسین.
٩٥ هەرشارێ کە فرمان تێ خست، تازە ناشێ بەرەودوا بگەڕێنەوە.
٩٦ هەتا ئەوسا درگا لەئاجوج باجوجان دەکرێتەوە و لەهەموو شوێنی بەرزەوە
دادەگەڕێن.
٩٧ بەڵێنە ڕاستەکەش نزیک ببێتەوە، ئەوسا - لەپڕ - چاوی خودانەناسەکان
دەردەپەڕی و ئێژن: واوەیلا لەخۆمان، ئێمە لەوە بێ ئاگابووین؛ نەخێر
[ئاگاشیان پێدابووین] بەڵام خۆمان ناهەقیمان لەخۆمان کرد.
٩٨ ئێوە وێڕای ئەوانەی - لەغەیرەزخودا - دەوپەرستن، گش ئێزنگی
جەهەندەمن و هەر دەبێ بچنەناویەوە.
٩٩ ئەگەر ئەوپەرستیوانە [وەک خۆیان ئێژن] خوابوونا، دیارە نەدەچوونە ناوی.
ئێستا هەموو - تاهەتایە - هەر لەوێدان.
١٠٠ لەوێ هەنیسکان دەدەن و هیچ نابیسن.
١٠١ ئەوکەسانەی لەپێشوودا بڕیارن دا کە چاکەیان دەگەڵ دەکەین، ئەوان
لەدۆزەهـ بەدوورن.

٩١-پیرەک: ژن. **٩٨-ئێزنگ:** داری سوتان.

لَا يَسۡمَعُونَ حَسِيسَهَاۖ وَهُمۡ فِي مَا ٱشۡتَهَتۡ أَنفُسُهُمۡ
خَٰلِدُونَ ١٠٢ لَا يَحۡزُنُهُمُ ٱلۡفَزَعُ ٱلۡأَكۡبَرُ وَتَتَلَقَّىٰهُمُ
ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ هَٰذَا يَوۡمُكُمُ ٱلَّذِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ
١٠٣ يَوۡمَ نَطۡوِي ٱلسَّمَآءَ كَطَيِّ ٱلسِّجِلِّ لِلۡكُتُبِۚ كَمَا
بَدَأۡنَآ أَوَّلَ خَلۡقٖ نُّعِيدُهُۥۚ وَعۡدًا عَلَيۡنَآۚ إِنَّا كُنَّا فَٰعِلِينَ
١٠٤ وَلَقَدۡ كَتَبۡنَا فِي ٱلزَّبُورِ مِنۢ بَعۡدِ ٱلذِّكۡرِ أَنَّ ٱلۡأَرۡضَ
يَرِثُهَا عِبَادِيَ ٱلصَّٰلِحُونَ ١٠٥ إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَٰغٗا
لِّقَوۡمٍ عَٰبِدِينَ ١٠٦ وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ
١٠٧ قُلۡ إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ
فَهَلۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٠٨ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ ءَاذَنتُكُمۡ
عَلَىٰ سَوَآءٖۖ وَإِنۡ أَدۡرِيٓ أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٞ مَّا تُوعَدُونَ ١٠٩
إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلۡجَهۡرَ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡتُمُونَ
١١٠ وَإِنۡ أَدۡرِي لَعَلَّهُۥ فِتۡنَةٞ لَّكُمۡ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ١١١ قَٰلَ
رَبِّ ٱحۡكُم بِٱلۡحَقِّۗ وَرَبُّنَا ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلۡمُسۡتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ١١٢

سُورَةُ الحَجِّ

١٠٢ کڵپەی کڵی جەهەندەمیان گوێ لێ نابێ و هەرچی ئارەزوی دڵیانە - هەتاهەتا - هەر هەیانە.
١٠٣ ترسە هەرەگەورەکە خەمباریان ناکا. فرشتانیش تۆشیان دەبن: ئەوا ئەمڕۆ ئەورۆژەیە کە بەڵێنتان پێدرابو.
١٠٤ رۆژێ کە ئێمە ئاسمانێ لەچەشنی تۆماری قاقەز بۆنوسینێ، هەڵدەپێچین. هەر وەک پێشوُ دروسمانکرد، دیسان سازی دەکەینەوە. بەڵێنێکە لە ئێمەوەو هەر دەشیکەین.
١٠٥ لەزەبوردا، - کە لەپاش تەورات بوُ - نوُسین: ئەمزەمینە هەر بۆ عەبدەهێژاکانی مە دەمێنێ.
١٠٦ دیارە لەمانەدا بانگەوازێک هەیە بۆگەلی خوداپەرستان.
١٠٧ ئێمە هەر بۆیە تۆمان نارد کە بەزەیی و چاکەیەکبی بۆ هەموُخەڵکی دنیایە.
١٠٨ بێژە: من هەر پێمڕادەگەیەنرێ بێژم: خواتان یەکە. ئاخۆ ئێوە دەی سەلمێنن؟
١٠٩ ئەگەر ڕوُیان لێ وەرگێڕای، بێژە: وا من بەگشتانم ڕاگەیاند، بەبێ جیاوازی؛ ناشیزانم ئەوی بەڵێنوُ پێدراوە، زوُ دێتەجێ یان ماوەیەک دەخایەنێ.
١١٠ هەرقسێکی بەئاشکرا بیدرکێنن یا وەیشێرن، ئەو دەیزانێ.
١١١ ناشیزانم، شایەت ئەمە لەمەڕ ئێوە ئەزموُنێک بێ و هەتا ماوەی دیاری کراو ڕای ببوێرن.
١١٢ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! تۆ چۆن ڕاستە [بەکاری ئێمە] ڕابگەو، پەروەرێنمان خودای ڕۆزی دەهندەیەو دەربارەی وتاری ئێوەش هەر لەو یارمەتی دەخوازین.

٧٨ ئایەت

حەج

١٠٥-**نوُسین:** نوُسیمان.

١٠٦-**لەمانەدا:** هێمایە بۆئەوپەندو فەرمانانە کە لەم سوُرەتەدان.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ إِنَّ زَلۡزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَيۡءٌ
عَظِيمٞ ١ يَوۡمَ تَرَوۡنَهَا تَذۡهَلُ كُلُّ مُرۡضِعَةٍ عَمَّآ
أَرۡضَعَتۡ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمۡلٍ حَمۡلَهَا وَتَرَى ٱلنَّاسَ
سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم بِسُكَٰرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٞ
٢ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَيَتَّبِعُ كُلَّ
شَيۡطَٰنٖ مَّرِيدٖ ٣ كُتِبَ عَلَيۡهِ أَنَّهُۥ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُۥ يُضِلُّهُۥ
وَيَهۡدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمۡ فِي
رَيۡبٖ مِّنَ ٱلۡبَعۡثِ فَإِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ
مِنۡ عَلَقَةٖ ثُمَّ مِن مُّضۡغَةٖ مُّخَلَّقَةٖ وَغَيۡرِ مُخَلَّقَةٖ لِّنُبَيِّنَ لَكُمۡۚ
وَنُقِرُّ فِي ٱلۡأَرۡحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ نُخۡرِجُكُمۡ
طِفۡلٗا ثُمَّ لِتَبۡلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمۡۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ
وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡلَا يَعۡلَمَ مِنۢ
بَعۡدِ عِلۡمٖ شَيۡـٔٗاۚ وَتَرَى ٱلۡأَرۡضَ هَامِدَةٗ فَإِذَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهَا
ٱلۡمَآءَ ٱهۡتَزَّتۡ وَرَبَتۡ وَأَنۢبَتَتۡ مِن كُلِّ زَوۡجِۭ بَهِيجٖ ٥

بەناوی خودای کەرەمدار و دلۆڤانە

١ ئەی خەڵکینە! لەپەروەردەو بترسن، بۆمەلەرزەی ڕۆژی سەلا ڕوداوێکی زۆرگرینگە.

٢ رۆژێ چاوتان پێدەکەوێ، گ شیردەرێک شیرەخۆرەی لەبیردەچێ و هەرچی تۆلی لەزگدایە بەرداوێژێ. وادەزانن هەمۆ ئەوخەڵکە سەرخۆشن؛ خۆ مەستیش نین، بەڵام ئازار لەخوداوە زۆر دژوارە.

٣ هێندێ‌کەس هەن، بەبێ ئەوە هیچ تێ‌گەیبن کێشەی لەمەڕ خوا دەکەن و دەکەونەدوٚی هەموشەیتانێکی بەدفەڕ.

٤ بۆشەیتان بڕیاردراوەو بۆی نۆسراوە، کە هەرکەس ببێتەدۆستی، دیارە ئەو لەرێ لای‌دەداو بەرەو ئازاری ئاگری بەرێ‌دەکا.

٥ ئەی خەڵکینە! ئەگەر لەزیندوبۆنەوە بەگومانن، سا بزانن ئێمە ئێوەمان دروس‌کرد، هەوەڵ لەئاخ، پاشان لە تنۆکەیێک و پاشان لەجەڵتەخوێنێک و پاشان لەپلەگوشتێکی بیچم‌پێدراو، یان پێ‌نەدراو، تا پێتانی‌بسەلمێنین. چیمان‌بوێ تا ماوەیەک دەخەینە ناوپزدانەوەو پاشان بەساوایی دەوهێنینەدەرێ؛ ئەوسا [ماوەتان پێدەدەین] هەتا دەگەنە توانایی. هێندێ لەئێوە دەمرن و هێندێکتان دەخرێنەپیری و کەلەلایی، هەتا هەرچی دەیزانێ لەبیری‌بکا. ئەم‌زەمینەش دەبینی - بێ هەست‌وخوستە - هەرگا بارانمان لێ‌باراند، بەخۆدادێ و گەشەدەکاو هەموجۆتێکی دیمەن‌جوان، ڕوەک لەخۆیدا دەڕوێنێ.

٢-تۆل: بێچۆی ناوزگ. **بەرداوێژێ:** منداڵەکەی زیان‌دەکا.

٥-ئاخ: خاک. **جەڵتە:** خوێنی بەسیاگ. **بیچم:** شکڵ، تەرح.

پزدان: مناڵدان. **هەست‌وخوست:** دەنگ‌وبزوتن. **ڕوەک:** هەرچی لەزەوین شین دەبێ.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ
٦ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٞ لَّا رَيۡبَ فِيهَا وَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡعَثُ مَن فِي
ٱلۡقُبُورِ ٧ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى
وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ ٨ ثَانِيَ عِطۡفِهِۦ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۖ لَهُۥ فِي
ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞۖ وَنُذِيقُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ٩ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتۡ يَدَاكَ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ١٠ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَعۡبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرۡفٖۖ فَإِنۡ أَصَابَهُۥ خَيۡرٌ ٱطۡمَأَنَّ بِهِۦۖ وَإِنۡ أَصَابَتۡهُ
فِتۡنَةٌ ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةَۚ ذَٰلِكَ هُوَ
ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ١١ يَدۡعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُۥ
وَمَا لَا يَنفَعُهُۥۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلۡبَعِيدُ ١٢ يَدۡعُواْ لَمَن
ضَرُّهُۥٓ أَقۡرَبُ مِن نَّفۡعِهِۦۚ لَبِئۡسَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَلَبِئۡسَ ٱلۡعَشِيرُ ١٣
إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يُرِيدُ ١٤ مَن كَانَ
يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ فَلۡيَمۡدُدۡ بِسَبَبٍ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ ثُمَّ لۡيَقۡطَعۡ فَلۡيَنظُرۡ هَلۡ يُذۡهِبَنَّ كَيۡدُهُۥ مَا يَغِيظُ ١٥

٦ ئەمە بەڵگەس کە بەڕاستی خودا هەقەو هەر ئەمیشە مریان زیندۆ دەکاتەوەو هەر ئەویشە لەسەر هەرشتێ توانایە.
٧ رۆژی قیامەتیش بێگومان هەروەدی دێ و هەر خودا خۆی ئەوکەسانەی لەگڵکۆدان - هەمۆیان - دەردەخاتەوە.
٨ لەناوخەڵکا هی وا هەیە، لەمەڕ خودا کێشەدەکا، بێ ئەوەی چی لێ بزانێ؛ نە هیچ شارەزایی هەیەو نە کتێبێ کە بۆی ڕۆشن بکاتەوە.
٩ بەفیز مل بەلاوەدەنێ، تاخەڵکی لەرێگەی خودا کلا بکا. لەدنیادا بەشی هەر سۆکایەتیەو رۆژی سەلاش لەئێمەوە ژانی سۆتانێ دەچێژێ.
١٠ ئەمە سزای ئاکارو کردارەکەتە؛ خوداش هەرگیز ناهەقی لەعەبدان ناکا.
١١ هەر لەم خەڵکەدا ئی وا هەن، بەدودڵی خواپەرستە؛ ئەگەر چاکەیەکی تۆش هات، بەوە لەخوا دڵنیایە؛ ئەگەر بەلاشی بەسەردێ، بەرەوپاش دەگەڕێتەوە. دنیاش و قیامەتیشی چۆ، دۆسەرە زەرەر ئەمەیە.
١٢ لەغەیرەزخوا، هانا بۆشتێ وادەبا، کە نە زیانی لێدەدا نە قازانجیشی پێدەدا. ئەوەیە لەرێ هەتلەبۆن.
١٣ هانا بۆ کەسێ وادەبا، زیانەکەی لەقازانجی نزیکترە. ئای چیارێکی بەدکارەو چهاودەمێ نالەبارە.
١٤ ئەوانەی خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، خوا دەیانباتە باغاتێک جۆباریان بەبەردادەڕوا. دیارە خودا هەرچونێکی بوێ دەیکا.
١٥ کێ پێی وایە کە خوا لەدنیاو قیامەتیش دەهانای [پێغەمبەر] نایە، با بەپەتێک خۆی هەڵواسێ تا دەخنکێ؛ دەبابزانێ بەم فێڵە ئۆخەی دڵی دێ؟

٦-مریان: مردوگەل. ٧-گڵکۆ: گۆڕ. ١٢-لەرێ هەتلەبۆن: لەرێ کلابۆن.

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ وَأَنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يُرِيدُ
﴿١٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ
وَٱلْمَجُوسَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ إِنَّ ٱللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ
يَسْجُدُ لَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ
وَٱلنُّجُومُ وَٱلْجِبَالُ وَٱلشَّجَرُ وَٱلدَّوَآبُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ ٱلنَّاسِ ۖ
وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ ٱلْعَذَابُ ۗ وَمَن يُهِنِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّكْرِمٍ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ۩ ﴿١٨﴾ ۞ هَٰذَانِ خَصْمَانِ ٱخْتَصَمُوا۟
فِى رَبِّهِمْ ۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ
مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ ٱلْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِۦ مَا فِى بُطُونِهِمْ
وَٱلْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟
أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ
﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدْخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

١٦ بەوئاوایەش ئەوقورئانەمان ناردەخوار، کەنیشانەگەلێکی رۆشنکەرەوەن. هەرکەسێکیش خوا بیەوێ، شارەزای بەرەوخۆی دەکا.

١٧ ئەوانەی بڕوایان هێناو ئەوانەی بۆنە جوولەکەو سوببیو مەسیحیو مەجوسیو ئەو کەسانەش شەریک بۆخودا دەناسن، دیارە خودا ڕۆژی سەلا بەکاری هەموان ڕادەگا. دیارە خودا لەهەمووشت ئاگادارە.

١٨ تۆ نابینی ئەوکەسانەی وا لەناو عاسمانەکانو ئەوانەی لەزەمیندانو خۆرو هەیفو ئەستێرەکانو کۆسارو درەختانو جانەوەرو زۆر لە مەردم سوژدە هەربۆخودادەبەن؟ زۆرێکیش ئازاریان بۆ بڕیاردراوە. خودا هەرکێ تووشی سووکایەتی بکا، تازە کەس ڕێزی لێ نانێ. دیارە خودا هەرچی ئارەزوی بێ دەیکا.

١٩ ئەم دوانە لەسەر پەروەرندەی خۆیان کێشەیانە: ئەوانەی بۆنە خوانەناس، کراسێکی ئاگریان بەبەژنیبڕا؛ ئاوی گەرمی داتولێنیان لەسەررڕا بەسەردادەکرێ.

٢٠ هەر بەوئاوە قژکولاوە، هەناویان بەپێستیانەوە دادەبەلۆخێ.

٢١ بەرگورزی ئاسنیش دەدرێن.

٢٢ تا گەرەکیان بێ لەمەینەت ڕزگارببن، هەسدەدرێنەوە بۆ ناوی: دەی ژانی ئاگر بچێژن!

٢٣ ئەوی باوەڕیانهێناوەو ئاکارچاکن، خوا دەیانباتە باغاتێک جۆباریان بەبەردادەڕوا. خشڵیان بازنەی لەزێڕومرواریەو بەرگی بەریان هەورەمیشە.

١٩- داتوولێن لە توولانەوە: لەبەر زۆرکولێن لەبەریەک چوون.   ٢٠- قژکولاو: کولاتو.   دادەبلۆخێ: دەسووتێو لادەچێ.   ٢٢- هەس دان: گەڕانەوەی گا لەسەر خەت.   ٢٣- هەورەمیش: هەوریشم.

وَهُدُوٓاْ إِلَى ٱلطَّيِّبِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَهُدُوٓاْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡحَمِيدِ
﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ ٱلَّذِي جَعَلۡنَٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءً ٱلۡعَٰكِفُ فِيهِ وَٱلۡبَادِۚ
وَمَن يُرِدۡ فِيهِ بِإِلۡحَادِۭ بِظُلۡمٖ نُّذِقۡهُ مِنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿٢٥﴾
وَإِذۡ بَوَّأۡنَا لِإِبۡرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلۡبَيۡتِ أَن لَّا تُشۡرِكۡ بِي
شَيۡـٔٗا وَطَهِّرۡ بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ
ٱلسُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّن فِي ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَجِّ يَأۡتُوكَ رِجَالٗا وَعَلَىٰ
كُلِّ ضَامِرٖ يَأۡتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٖ ﴿٢٧﴾ لِّيَشۡهَدُواْ
مَنَٰفِعَ لَهُمۡ وَيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡلُومَٰتٍ
عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۖ فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ
ٱلۡبَآئِسَ ٱلۡفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لۡيَقۡضُواْ تَفَثَهُمۡ وَلۡيُوفُواْ
نُذُورَهُمۡ وَلۡيَطَّوَّفُواْ بِٱلۡبَيۡتِ ٱلۡعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ وَمَن
يُعَظِّمۡ حُرُمَٰتِ ٱللَّهِ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥ عِندَ رَبِّهِۦۗ وَأُحِلَّتۡ
لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡۖ فَٱجۡتَنِبُواْ
ٱلرِّجۡسَ مِنَ ٱلۡأَوۡثَٰنِ وَٱجۡتَنِبُواْ قَوۡلَ ٱلزُّورِ ﴿٣٠﴾

٢٤ بەرەو وتاری پاكژو بەرەورێگەی خوداپەسند، ڕێگەیان نیشان دراوە.
٢٥ ئەوانەی خودانەناسن و دەبنە لەمپەر لەڕای خوداو ئەو «مَسْجِدُٱلحَرام»ەی کە کردوٌمانەتە [پەرسگە] بۆهەموٌخەڵک - چ نیشتەجێ و چ غەوارە - [تۆشی سزای دژوار دەبن]. هەرکەسێکیش لەوێ دەسدرێژی بکاو لەڕێ لادا، ئازارێکی زۆربەژانی پێ دەچێژین.
٢٦ ئەوحانە کە ئیبراهیم‌مان لەجێ ئەم ماڵە ئەنوادا، کە: نەکەی کەس بکەی بە شەریکی من و ماڵی‌من خاوێن‌کەرەوە، بۆ دەورەدەرو وێستاوو کڕنۆشکەرو سوژدەبەران.
٢٧ بانگەوازی خەڵک‌بکە بێنەزیارەت؛ با بەپیادەیی‌و بەسواری، تەنانەت لەسەر چارەوێی لەجەریش ڕا، لەڕێی دوٌرودرێژیشڕا، بەتۆبگەن.
٢٨ با بێنە بەهرەبردنێ بۆخۆیان و لەچەندڕۆژی دیاری‌کراو، لەسەر وڵساتێ پێیداون، یادی ناوی خودا بکەن. خۆتان لەگوشتیان بخۆن و با ئەوکەسانەش لێی بخۆن کە تامەزرۆن و هەژارن.
٢٩ لەپاش ئەوە گەمار لەخۆ دورخەنەوەو نەدرەکانیان پێک بێنن و باخول‌بخۆن بەدەوری ماڵی کەونارا.
٣٠ ئا بەم جۆرەو هەرکەس دەستوٌراتی خودا بەڕێزبگرێ، لەلای پەروەرندەیەوە بۆی چاترە. پاتاڵیشتان بۆڕەوایە؛ مەگین ئەوی کە پێتان ڕادەگەیەنرێ. لەگەماری بتەکان دوٌرەپەرێزبن؛ لەدرۆش خۆ بپارێزن.

٢٦- **حان:** وەخت، دەم، کات. **ئەنوادان:** جێ‌کردنەوە، پەنادان.

٢٧- **لەجەر:** لاواز، داڵگۆشت. ٢٨- **وڵسات:** ئاژەڵ، ماڵات.

٢٩- **گەمار:** چڵک. **نەدر:** نەزر. **کەونارا:** لەمێژینە، قەدیمی. ٣٠- **پاتاڵ:** ئاژەڵ، وڵسات، ماڵات.

حُنَفَآءَ لِلَّهِ غَيۡرَ مُشۡرِكِينَ بِهِۦۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ فَتَخۡطَفُهُ ٱلطَّيۡرُ أَوۡ تَهۡوِي بِهِ ٱلرِّيحُ فِي مَكَانٖ سَحِيقٖ
٣١ ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقۡوَى ٱلۡقُلُوبِ
٣٢ لَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ مَحِلُّهَآ إِلَى ٱلۡبَيۡتِ
ٱلۡعَتِيقِ ٣٣ وَلِكُلِّ أُمَّةٖ جَعَلۡنَا مَنسَكٗا لِّيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ
ٱللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۗ فَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ
فَلَهُۥٓ أَسۡلِمُواْۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُخۡبِتِينَ ٣٤ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتۡ
قُلُوبُهُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ عَلَىٰ مَآ أَصَابَهُمۡ وَٱلۡمُقِيمِي ٱلصَّلَوٰةِ وَمِمَّا
رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ٣٥ وَٱلۡبُدۡنَ جَعَلۡنَٰهَا لَكُم مِّن شَعَٰٓئِرِ
ٱللَّهِ لَكُمۡ فِيهَا خَيۡرٞۖ فَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا صَوَآفَّۖ فَإِذَا وَجَبَتۡ
جُنُوبُهَا فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡقَانِعَ وَٱلۡمُعۡتَرَّۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرۡنَٰهَا
لَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٣٦ لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا
وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقۡوَىٰ مِنكُمۡۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمۡ لِتُكَبِّرُواْ
ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٣٧ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ
يُدَٰفِعُ عَنِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٖ كَفُورٍ ٣٨

٣١ بە دڵی پاک بۆخودابن؛ شەریکی بۆپەیدامەکەن؛ هەرکەسێکی شەریک
بۆخودا بناسێ، وەک ئەوەیە لەحەواوە هەڵدێراوەو مەل تێی ڕۆبێن، یان
بایەک هەڵیداشتبێ بۆ شوێنێکی دوٚری چەپەک.
٣٢ دیارە هەرکەس ئەوپێودانەی خوادایناوە ڕێزلێ بگرێ، نیشانەیە، کە بەدڵ
لەخوادەترسێ.
٣٣ تا ماوەیێ ناودێرکراو بەهرەی وڵساتۆ پێدەگا، ئەوسا جێی سەرژێ کردنیان
لای ماڵەکەوناراکەیە.
٣٤ بۆهەمۆخاوەن ئاینان یاسای قوربانیکردنمان دیاری کرد؛ تاوەکوٚ لەسەر
وڵساتێ کە بۆڕۆزی پێمان داون، ئەوان ناوی خودابێنن. خوای ئێوە
تاکو تەنیایە؛ خۆتان بدەنەدەست ئەمو مژدە بەو کەسانەبدە کە خۆیان
بەکەم دەزانن.
٣٥ ئەوکەسانەی هەتا ناوی خودادەبیەن، دڵیان ترسی ڕێ دەنیشێ و هەرگا
بەلایان بەسەردێ، خۆڕاگرن و نوێژدەکەن و لەوڕۆزی ئێمە پێن داون،
لەڕای خودای بەخت دەکەن.
٣٦ بۆمان دانان، کە وشتری قوربانی لەوانەیە کە بەریاسای خودادەکەوێ؛
ئێوەش بەهرەیان لێ دەبەن. تا بەپێوەن، ناوی خوایان لەسەربێنن.
هەرگا لەسەرتەنیشت کەوتن و سەرژێ کران، لێیان بخۆن؛ تامەزرۆی
شەرمێونیش و پارسەکی لێ بێ بەش مەکەن. ئێمە ئەوانەن بۆئێوە
دەستەمۆ کرد، بەشکوٚ شوکرانەبژێربن.
٣٧ گۆشت و خوێنی ئەوانە بۆخودا ناچێ؛ تەنیا هەستی ترسوٚ لەخوایە بەو
دەگا. ئەوانەی ئاوەهاینە بۆئێوە رام کرد؛ هەتا باسی مەزنایەتی و سوپاسی
خودای خۆبکەن؛ کە ئەمڕێگەی نیشان داون. مژدەش بەکارچاکان بدە.
٣٨ خودا لەسەر ئەوکەسانە دەکاتەوە کە باوەڕیان پێ هێناوە؛ چونکە خودا
گش خەیانی پێ نەزانی ناخۆشدەوێن.

٣١- هەڵداشتن: لەبەرزەوە فڕێدان. **چەپەک:** دوٚرلە ڕێبازی گشتی. **٣٢- پێودان:** ڕێ وشوێن و دەستوٚر. **٣٣- سەرژێ کردن:** سەربڕین، هێمایە بۆقوربانی کردن. **٣٨- خەیان:** غەیان، خاین.

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُواْۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّآ أَن
يَقُولُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ
صَوَٰمِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَٰتٌ وَمَسَٰجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا ٱسْمُ ٱللَّهِ
كَثِيرًاۗ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْاْ عَنِ ٱلْمُنكَرِۗ
وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾
وَأَصْحَٰبُ مَدْيَنَۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَٰفِرِينَ ثُمَّ
أَخَذْتُهُمْۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ
أَهْلَكْنَٰهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ فَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ
فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَآ أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَاۖ فَإِنَّهَا
لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

٣٩ ئەوکەسانەی شەڕیان بەسەرداسەپاندون، چونکە ناهەقیان لێکراوە، دەتوانن تۆڵەی خۆوەکەن. خوداش دەتوانێ سەریان خا.

٤٠ ئەوانەی هەر لەناهەقی لەزێدی خۆیان دەرکران، گوناهیان هەر ئەوەندەبۆ کە دەیانوت: خودا پەروەرندەمانە. ئەگەر خودا هێندێکانی بە هێندێکان ڕاونەنابا، دێرو کلیساو کەنشتو مزگەوتەکان - کە لەواندا فرە ناوی خودا دەبرێ - وێران دەکران. خوا دەهانای ئەوانەدێ کە یاریدەی خودادەدەن؛ دیاریشە خوا زۆر بەهێزو دەستەڵاتە.

٤١ ئەوانەی وا ئەگەر لەم زەوینەدا دایانمەزرێنین، نمێژکەرو زەکاتدەرن و فەرمان بەچاکەدەدەن و بەرلەکاری خراپ دەگرن. سەرئەنجامی هەمۆ کاریش هەر بۆ خوایە.

٤٢ گەر ئەمانە ئەتۆ بەدرۆزن دەزانن، پێش ئەمانەش هۆزی نوح و عادو سەمۆد، هەر ئەمە پیشەیان بوە.

٤٣ دیسان هۆزی ئیبراهیم و هۆزی لۆتیش.

٤٤ خەڵکی مەدیەنیش هەروەها. مۆساش بەدرۆزن زاندرا. ئەوسا تاماوەیەک وازمان لەو خوانەناسانە هێنا، پاشان غەزەبم لێ گرتن، بەڵام چۆن غەزەب گرتنێک!

٤٥ ئای کە قرمان دەچەندشاری ناهەقان خست؛ داریان بەسەربەردادرا؛ دەوری چاڵاویان چۆڵ کرا؛ کۆشکی پتەویان تێکدرا.

٤٦ ئاخۆ هێشتا بەزەویدا نەگەڕاون، تابنە خاوەن دڵان و گوێچکەگەلێ کە پێ تێبگەن و ببیسن؟ لەڕاستیدا چاو کۆرنابن؛ ئەو دڵانە کوێردەبن کە جێیان لەناوسێنەکانە.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ ۚ وَإِنَّ يَوْمًا
عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن
قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ
﴿٤٨﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَآ أَنَا۠ لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾
وَٱلَّذِينَ سَعَوْا۟ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ
﴿٥١﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِىٍّ إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ
أَلْقَى ٱلشَّيْطَٰنُ فِىٓ أُمْنِيَّتِهِۦ فَيَنسَخُ ٱللَّهُ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ
ثُمَّ يُحْكِمُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ
مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْقَاسِيَةِ
قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ
ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا۟ بِهِۦ
فَتُخْبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِلَىٰ صِرَٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ
تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

٤٧ بۆ ئازاریت لێ بەپەلەن؛ خوداش هەرگیز لەبەڵێنی پاشگەزنابێ. تاقەرۆژێک لەکن پەروەرندەت، بەقەد هەزارساڵە کە ئێوە حیسابی دەکەن.

٤٨ بە زۆر شاران - کە ناهەق بۆن - مۆڵەتم داو لەپاشانا وەبەرتۆڕەیی خۆم خستن.

٤٩ بێژە: مەردم! ئەمن بۆئێوە تەنیا هەر ترسێنەرێکی ئاشکرام.

٥٠ ئەوانەی بڕوایان هێناو ئاکاری چاکیان رەچاوکرد، لێ خۆشبۆن و بژیوێکی باشیان دەبێ.

٥١ ئەو کەسانەش کۆششیان کرد کە نیشانەکانی ئێمە گەشەنەکەن، پێشیان وابۆ کە دەتوانن دەستەڵاتمان لێ بستێنن، ئەوانە یاری دۆژەهن.

٥٢ لەپێش تۆشدا ئێمە هەرچەند پێغەمبەرو ڕاسپاردەمان ناردوەو لەنیشانەکانی ئێمەی بەمەردم ڕاگەیاندوە - ئیللاوبیللان - شەیتان [بە هەلی زانیوەو لەخۆیەوە] شتێکی دەپاڵ ئاخنیوە. ئەوسا خودا فەندوفێڵەکەی شەیتانی پۆچ کردوەو؛ لەدواجاردا نیشانەکانی خۆی پتەو کردۆتەوە. خودا زانای لەکارزانە.

٥٣ هەتا وەبکا ئەوەی شەیتان هاویشتۆیەتەناویەوە، ببتەمێملێ بۆئەوانەی دڵی دەغەزداریان هەیەو دڵیان ڕەقە. ناهەقان بۆ دژایەتی زۆر چۆنەپێش.

٥٤ تا زاناکانیش بزانن، ئەمە ڕاستە[و] لەپەروەرندەی تۆڕایە؛ ئیتر بڕوای پێ بکەن و دلێشیان پێ دابمەرزێ. هەرکێ باوەڕیان پێی هەیە، بێ سۆ خودا شارەزای ڕاستەڕێی کردۆن.

٥٥ ئەوانەی خودانەناسن هەتائێستاش لێ دۆدڵن، تا - گوزو گومەت - سەلایان لێڕادەبێ؛ یان بەڕۆژێکی هومێدبڕ دەکەونە ناوئازارەوە.

٥٢- هەل: دەرفەت، فرسەت. ٥٣- مێملێ: بەلا.

ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾
وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوٓا۟ أَوْ مَاتُوا۟
لَيَرْزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ
ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُۥ ۗ وَإِنَّ
ٱللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ۞ ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ
مَا عُوقِبَ بِهِۦ ثُمَّ بُغِىَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى
ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ
﴿٦١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن
دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾
أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَتُصْبِحُ ٱلْأَرْضُ
مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

۵۶ ئەوێ ڕۆژێ هەر خودا فەرمانڕەوایەو بەکاری گشتان ڕادەگا. ئەوسا ئەوی خاوەن بڕواو ئاکارچاک بۆن، لەباغاتی پڕخێروبێر دادەمەزرێن.

۵۷ ئەوانەی خوانەناس بۆن و نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆزانی، بەشیان جەزرەبەدانێکی ئاوڕۆبەرە.

۵۸ ئەو کەسانەش لەڕای خودا ئاوارەبۆن، پاشان کوژراون یان مردۆن، خودێ ڕۆزیکە گەلەکڕند دەداتە وان. دیارە خودا دڵاواتر لەهەمۆ ڕۆزی دەرێکە.

۵۹ هەر دەیانباتە ئەوشوێنەی کە خۆیان حەزی لێکەن. خودا زانای لەسەرخۆیە.

۶۰ ئەگەر ناهەقی لێکراوێک بۆتۆڵەی خۆی دەس ببزێوێ و دیسان ناهەقی لێ بکرێ، بێگومانە خودا کۆمەکی پێدەکا. خوا لێ بوردەو گونابەخشە.

۶۱ چونکە خودا شەو دەڕۆژێ هەڵدەکێشێ و ڕۆژیش دخاتە ناوشەوێ و هەر خۆی ئەبینێ و ئەژنەوێ.

۶۲ چونکۆ هەرخودایە راستەو، هەرشتێکی بەدەرلەو هانای بۆدەبەن، لەپڕوپۆچ بەدەرنیەو باڵادەستی هەرەمەزن هەر خودایە.

۶۳ ئەی نەتدیوە خوا بارانی لەوحەوایەوە باراندو زەوی پێ کەسک هەڵگێڕا؟ دیارە خودا لەهەمۆ وردەکاریەک ئاگادارە.

۶۴ هەرچی لەو عاسمانانەیەو هەرچی لە زەمیندا هەیە،ماڵیئەوەو خودا بۆخۆی بێنیازەو هەر دەبێ تاریفی بکرێ.

۵۸- گەلەکڕند: فرەباش. ۶۳- کەسک: سەوز.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ وَٱلْفُلْكَ تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ
بِأَمْرِهِۦ وَيُمْسِكُ ٱلسَّمَآءَ أَن تَقَعَ عَلَى ٱلْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِۦٓ ۗ إِنَّ
ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَحْيَاكُمْ
ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ إِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾
لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ ۖ فَلَا يُنَـٰزِعُنَّكَ
فِى ٱلْأَمْرِ ۚ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾
وَإِن جَـٰدَلُوكَ فَقُلِ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ ٱللَّهُ يَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾
أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ
فِى كِتَـٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَـٰنًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِۦ عِلْمٌ ۗ وَمَا لِلظَّـٰلِمِينَ
مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتُنَا بَيِّنَـٰتٍ تَعْرِفُ فِى
وُجُوهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْمُنكَرَ ۖ يَكَادُونَ يَسْطُونَ
بِٱلَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتِنَا ۗ قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن
ذَٰلِكُمُ ۗ ٱلنَّارُ وَعَدَهَا ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

٦٥ ئەی نەت‌دیوە، هەرچی لەزەمیندا هەیە بۆئێوەی کەوی کردوەو گەمیەش هەر بەفەرمانی ئەو [لەدورِ] دەریادا ڕەوانەو، ئەم عاسمانەی ڕاگرتوە کە بەسەرعەرزا نەکەوێ، مەگین خۆی ئیزنی لەسەربێ؟ بێ‌سۆخودا بۆئەم خەڵکە، زۆر دڵسۆزو دلۆڤانە.

٦٦ هەر ئەویشە ژی پێدان‌و لەپاشان دەتان‌مرێنی، پاشان ژیو پێدەداتەوە. ڕاستی مرۆ ناسپاسە.

٦٧ هەرکۆمەڵێک ڕێو شوێنێکمان بۆداناوە، کە هەر بەوپێودانە بڕوا. سا نابێ لەسەرئەم کارە ئەوان کێشەت دەگەڵ‌بکەن. تۆ هەر بەرەو پەروەرندەت گازی بکەو سۆر بزانە کە تۆ لەسەر ڕێگەی ڕاستی.

٦٨ ئەگەر کێشەشیان پێکردی، بێژە: خودا ئاگادارترە لەوکارەی ئێوە دەیکەن.

٦٩ خودا لەڕۆژی قیامەتا، ئەوشتانەو بۆیەکالا دەکاتەوە کە لەسەریان کێشەتان بۆ.

٧٠ مەرتۆ نەت‌زانیوە هەرچی لە ئاسمان‌و زەویدایە خوا دەیزانێ؟ ئەمە گش لەدەفتەردایەو ئەم‌کارە بۆ خوا هاسانە.

٧١ شتی وەهای غەیرەزخودا دەپەرستن کە بەڵگەیەکی پتەوی بۆ نەناردۆتە خوارەوەو، خۆشیان هیچی لێ نازانن‌و ناهەقانیش هیچ یاریدەدەریان‌نیە.

٧٢ کاتێ نیشانەئاشکراکانی مەشیان بەسەردا دەخوێنرێتەوە، لەچرِوچاوی خودانەناسەکاندا، نیشانەی حاشادەبینی‌و لەوانەیە هێرش بەرنە سەرئەوانەی کە نیشانانی ئێمەیان بەسەردا خوێندۆنەتەوە. بێژە: ئاخۆ پێتان بێژم کە چی لەمە خراترە؟ ئەوئاورەی کەخوا بەڵێنی داوە بە بێ‌باوەڕان؛ پەک لەوئاکامەخراوە!

٦٧- **پێودان:** ڕێوشوێن، دەستۆر. ٦٩- **یەکالاکردنەوە:** یەک‌لا کردنەوەی تێکەڵاو.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُوا۟ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ
تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُوا۟ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُوا۟ لَهُۥ ۖ
وَإِن يَسْلُبْهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ
ٱلطَّالِبُ وَٱلْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ
ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ ٱللَّهُ يَصْطَفِى مِنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ
رُسُلًا وَمِنَ ٱلنَّاسِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٧٦﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱرْكَعُوا۟ وَٱسْجُدُوا۟ وَٱعْبُدُوا۟
رَبَّكُمْ وَٱفْعَلُوا۟ ٱلْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۩ ﴿٧٧﴾
وَجَٰهِدُوا۟ فِى ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦ ۚ هُوَ ٱجْتَبَىٰكُمْ وَمَا جَعَلَ
عَلَيْكُمْ فِى ٱلدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَٰهِيمَ ۚ هُوَ سَمَّىٰكُمُ
ٱلْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ وَفِى هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ
وَتَكُونُوا۟ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱعْتَصِمُوا۟ بِٱللَّهِ هُوَ مَوْلَىٰكُمْ ۖ فَنِعْمَ ٱلْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ المُؤْمِنُون

٧٣ هۆ خەڵکنۆ! مەسەلێک هێنراوەتەوە گوێ بۆبگرن: لەخوابەدەر، ئەوانەی
هانای‌پێ‌دەبەن، ئەگەر هەمۆیان وەکۆبن، ناتانن مێشێ سازبدەن.
ئەگەر مێشیش شتێکیان لێ‌بقاپێنێ، ناتوانن لێی‌بستێننەوە. داواکارو
داواکراو چەند زەبۆنن!
٧٤ خوایان - وەک هێزای ناسین‌بێ - نەناسیوە. خودا یەکجار تواناو
بەدەستەڵاتە.
٧٥ خودا لەناو فرشتەکان پەیام‌نێری هەڵدەبژێرێ‌و لەنێو مرۆشدا هەر وەتر.
خودابیسەرو بینایە.
٧٦ لەوەی کە ئێستا دەیکەن‌و لەوەش کەوا کردوۆیانە، ئاگادارەو هەمۆکاریش
هەر دەچنەوە بەردەستی‌خوا.
٧٧ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! پەروەرندەو بپەرستن، کرنۆش‌و
سوژدەی‌بۆبەرن، چاکەش بکەن ؛ لەوانەیە ڕزگارببن.
٧٨ بەدڵ‌وداو - وەک پێویستە - لەڕای خودا بچنەخەزا. ئەوهەر خۆی
ئێوەی هەڵبژارد؛ لەم دینەشدا تۆشی زەحمەتی نەکردۆن؛ هەر ئاینی
ئیبراهیمی باوەتانە؛ لەپێشداو لەم قورئانەشدا، هەرئەو ناوی نان
موسوڵمان؛ تا پێغەمبەر بەشایەت‌بێ لەسەر ئێوەو ئێوەش شایەت‌بن
لەسەر خەڵک. سا نوێژکەن‌و زەکات بەن‌و پشتۆ هەر بەخوابەستن؛ ئای
چەن گەورەو یاریدەرێکی هێژایە.

موئمینون

١١٨ ئایەت

٧٣- هۆخەڵکنۆ: ئەی مەردم.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي صَلَاتِهِمۡ خَٰشِعُونَ ٢
وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَنِ ٱللَّغۡوِ مُعۡرِضُونَ ٣ وَٱلَّذِينَ هُمۡ لِلزَّكَوٰةِ
فَٰعِلُونَ ٤ وَٱلَّذِينَ هُمۡ لِفُرُوجِهِمۡ حَٰفِظُونَ ٥ إِلَّا عَلَىٰٓ
أَزۡوَٰجِهِمۡ أَوۡ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ فَإِنَّهُمۡ غَيۡرُ مَلُومِينَ ٦
فَمَنِ ٱبۡتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡعَادُونَ ٧ وَٱلَّذِينَ هُمۡ
لِأَمَٰنَٰتِهِمۡ وَعَهۡدِهِمۡ رَٰعُونَ ٨ وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمۡ
يُحَافِظُونَ ٩ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡوَٰرِثُونَ ١٠ ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ
ٱلۡفِرۡدَوۡسَ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١١ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِن
سُلَٰلَةٖ مِّن طِينٖ ١٢ ثُمَّ جَعَلۡنَٰهُ نُطۡفَةٗ فِي قَرَارٖ مَّكِينٖ ١٣ ثُمَّ
خَلَقۡنَا ٱلنُّطۡفَةَ عَلَقَةٗ فَخَلَقۡنَا ٱلۡعَلَقَةَ مُضۡغَةٗ فَخَلَقۡنَا
ٱلۡمُضۡغَةَ عِظَٰمٗا فَكَسَوۡنَا ٱلۡعِظَٰمَ لَحۡمٗا ثُمَّ أَنشَأۡنَٰهُ خَلۡقًا
ءَاخَرَۚ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ أَحۡسَنُ ٱلۡخَٰلِقِينَ ١٤ ثُمَّ إِنَّكُم بَعۡدَ ذَٰلِكَ
لَمَيِّتُونَ ١٥ ثُمَّ إِنَّكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ تُبۡعَثُونَ ١٦ وَلَقَدۡ
خَلَقۡنَا فَوۡقَكُمۡ سَبۡعَ طَرَآئِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ ٱلۡخَلۡقِ غَٰفِلِينَ ١٧

بەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

١ بێ گومانە باوڕداران، ڕزگارانن.
٢ ئەوکەسانەی لەنوێژیاندا خۆیان بەگەورە نازانن؛
٣ ئەوانەش کە لەقسەی پوچ دوری دەکەن؛
٤ ئەوانەش کە زەکات دەدەن؛
٥ هەر ئەوانەش کە شەرمی خۆ دەپارێزن؛
٦ مەگین لەهاوسەری خۆیان، یان ئەوی ملکی خۆیانن؛ کە نابێ سەرکۆنە بکرێن.
٧ هەرکێش جیالەمانەی بوێ، ئەو لەئەندازە لادەرە.
٨ ئەوانەش [لەڕزگارانن] کە ئامانەت و بەڵێنیان دەپارێزن؛
٩ ئەوانەش کە لەسەر نوژخوندنێ سوڕن؛
١٠ ئەمانە گشتیان بەشبەرن.
١١ ئەوکەسانەی کە بەشبەری بەهەشتن و تاهەتا هەر تیادەبن.
١٢ ئێمەین مرۆن لەقوڕێکی خۆشکراو دروست کردوە.
١٣ ئەوسا کردمانە تنۆکێک، لە بنکەیەکی پتەودا.
١٤ پاشان هەر لەوتنۆکەوە خوێنیپندرمان پێک هێناو لەوخوێنەوە پلەگۆشتێکمان سازکردو ئەوسا لەپلەگۆشتەکە هەستین چێکرد؛ هەستیەکەشمان خستەناوپۆشەنێ لەگوشت. لەپاشانا کرمانە چێکراوێکی تر. دەس ڕەنگینی هەر بۆخوایە؛ کە هیچ وەستایە پێی ناگا.
١٥ لەئاکامدا هەمۆ تۆشی مردن دەبن.
١٦ رۆژی سەلاش سەرلەنوێ زیندۆدەبنەوە.
١٧ ئێمەین کە ئەم حەوت نهۆمەن لەژۆرئێوەرا پێک هێناو لەهەرچی دروستی دەکەین ئاگادارین.

١٤- پندر: توندەوەبۆی شل. هەستی: ئێسک، پێشە. چێکردن: دروست کردن.

وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّٰهُ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍۭ
بِهِۦ لَقَٰدِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِۦ جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَٰبٍ
لَّكُمْ فِيهَا فَوَٰكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِن
طُورِ سَيْنَآءَ تَنۢبُتُ بِٱلدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْءَاكِلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِى
ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِى بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ
غَيْرُهُۥٓ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ ٱلْمَلَؤُا۟ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا هَٰذَآ
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ
مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا
رَجُلٌۢ بِهِۦ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا۟ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى
بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ أَنِ ٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ ۙ فَٱسْلُكْ فِيهَا مِن
كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ
مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۖ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

١٨ لەوحەوایە بەئەندازە ئاومان [بۆتان] داباراندو جێگەمان لە زەمین پێداو
هەر ئێمەشین کە دەتوانین لەبەین بەرین .
١٩ سا بەوئاوە هەر بۆئێوە باغاتێکمان لەدارخورماو لەڕەزان بەرهەم هێناوە ،
زۆر میوەجاتۆ دەداتێ و لێیان دەخۆن .
٢٠ دارێکیش هەر [لەسۆنگەی ئەو] لە تۆری سینایە دەڕوێ ، کە رۆنێ
بەرهەم دێنێت و پێخۆریشە بۆ خۆرایان .
٢١ دیارە وڵساتیش بۆ ئێوە هەر دەرسێکە : لەوەی کە وا لە دەرونیاندایە ،
پێتان دەنۆشێنین . لێیان دەخۆن و زۆریش بەهرەیان بۆوهەیە ؛
٢٢ لەسەریان و لەسەر گەمی هەڵدەگیرێن .
٢٣ هەروەها نۆحیشمان ناردە لای هۆزەکەی . گوتی : گەلۆ! تەنیا
خودابپەرستن ؛ بەغەیرەز ئەو هیچ شت بۆپەرستن ناشێ ؛ دەسا بۆ هیچ
ترسۆنیە ؟
٢٤ گرەگرەی هۆزەکەی ئەو - کە خودایان نەدەناسی - گوتیان : ئەمە هەر
بنیادەمەخۆمانەس ؛ نیازی وایە خۆتان بەسەردا زل بکا . گەر خودا
مەیلی لێ بوایە ، فرشتێکی دەناردەخوار ؛ ئێمە لەباب و کالانیش
شتی وامان نەبیستوە .
٢٥ ئەم پیاوە دیارە لێوەیە ، تا ماوەیەک واباشە چاوێری بکرێ .
٢٦ گوتی : ئەی پەروەرندەی خۆم! وا بەدرۆزنم دەزانن ، هەر بۆ خۆت
دەهانام وەرە .
٢٧ ئیتر خۆمان تێمان گەیاند ، کە : لەژێر چاوەدێری و فەرمانی ئێمە ، گەمیە
سازدە . جا کاتێ فەرمانمان هات و ئاو لەتەندۆردا زایەوە ؛ لەهەرجسنەی
جۆتەیەکی بخەناوی . وێڕای خێزانەکەی خۆشت ؛ مەگین ئەوی بڕیاری
لەسەردراوەو لە مەڕ ئەوانەم مەدوێنە کە ناهەقەیان کردوە ؛ چونکە
لەخنکاوەکانن .

٢٠- **خۆرایان:** ئەوانی دەخۆن، ئەوانە وا ئەخوەن. ٢٤- **گرەگرە:** پیاوماقوڵان.
٢٧- **زایەوە:** هەڵقوڵی؛ لەزانەوە: هەڵقوڵین.

فَإِذَا ٱسْتَوَيْتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلْفُلْكِ فَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى نَجَّىٰنَا
مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِى مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنتَ خَيْرُ
ٱلْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا
مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنِ ٱعْبُدُوا۟
ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱلْءَاخِرَةِ وَأَتْرَفْنَٰهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا
تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ
﴿٣٤﴾ أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَنَّكُم مُّخْرَجُونَ
﴿٣٥﴾ ۞ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا
ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ
ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُۥ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ
ٱنصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَٰدِمِينَ ﴿٤٠﴾
فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّيْحَةُ بِٱلْحَقِّ فَجَعَلْنَٰهُمْ غُثَآءً ۚ فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قُرُونًا ءَاخَرِينَ ﴿٤٢﴾

٢٨ هەرگا خۆت و هاوڕێکانت لەسەر گەمیەکە جێتان گرت، بێژە: سوپاس بۆخودایێ کە لەکێشەی ناهەقان ڕزگاری کردین.
٢٩ بشلێ: ئەی پەروەرندەی خۆم! لەشوێنێکی بەپیتم دابەزێنەو؛ تۆ لەهەمو میوانداران باشتر میوان بەخێودەکەی.
٣٠ لەمەشدا چەندنیشانە بوُن. دیارە ئێمەش ویستمان بەتاقی کەینەوە.
٣١ لەپاش ئەوان چینێ ترمان بەدی هێنا.
٣٢ هەرلەخۆیان پێغەمبەرێکمان بۆناردن، کە: تەنیا خوابپەرستن؛ کەسی تری واتان نیە کە بۆ پەرستن هێژابێ. مەر ناترسن؟
٣٣ پیاوماقوُلانی هۆزەکەی - کە خودایان نەدەناسی و دیداری ڕۆژی سەلایان پێ درۆبوُ؛ لەژینی سەردنیایەشدا خۆشگوزەرانین پێدابوُن - گوتیان: ئەمە مرۆیەکی لە خۆتانەو بۆ وەخواردن و خواردنیش وەک خۆتانە.
٣٤ ئەگەر وەشوێن مرۆیێ وەک خۆتان کەون، لێتان ڕوُن بێ زیانبارن.
٣٥ چۆن دەتوانێ بەڵێن بدا، هەرگا مردن و لاشەتان بوُ بەخۆڵ و چەند پێشەیەک، سەرلەنوێ زیندوُدەبنەوە؟
٣٦ باواش بلێ، چۆن ئاوەز قبوُڵی دەکا؟
٣٧ ژینن لەوە پترنیە، لەسەردنیایە هەمانە. ئێمە هەردەمرین و دەژین؛ [هەرکە مردین] تازە زیندوُنابینەوە.
٣٨ ئەم کاورایە پەیدابوە درۆ بەناوخواوەدەکا؛ ئێمەش باوەڕی پێ ناکەین.
٣٩ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! وا بەدرۆزنم دەزانن؛ هەر بۆ خۆت دەهانام وەرە.
٤٠ گوتی: هەر زۆر بەزوێکی زوُ، یانە پەشیمان دەبنەوە.
٤١ ئەوسا - وەک هێژای خۆیان بوُ - نارەتە دایانی گرتوُ وەکوُ ئاومالکن لێکردن. ناهەقان تەرت و تونابن!
٤٢ لەپاش ئەوان چەندبەرەی ترمان پێک هێنا.

٣٦-یا: ئەو بەڵێنەی پێتان دەدرێ، یەکجار دوُرە. ٣٧-«ئێمە هەر دەمرین و دەژین» یانێ: بڕێکمان دەمرین و بڕێکیشمان بە دنیادێین و تا ماوەیەک دەژین؛ ئێتر پاش مردن ژیانێک نیە. ٤٠-یانە: ئەمانە.
٤١-ئاومالک: چیلکەو چاڵێ کە لافاو دەیهێنێ. نارەتە: گوڕە بەدەنگی بەرز.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا
كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ
أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ
هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيهِ
فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ
﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ
﴿٥٠﴾ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ
فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ
فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا
نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ
﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

۴۳ هەرکۆمەڵێ لەبنیادەم - کە دێتە وەختی مردنیان - نەوەپێش دەخرێن
نەوەپاش. ۴۴ بۆ هەرکۆمەڵێک لەوانە پێغەمبەرمان بەڕێ کردۆن، کە
باوەڕیان پێ نەکردۆن؛ بەشوێن یەکا بەدەردێکی وامان بردۆن کە
بەچیرۆک بیانگێڕنەوە. با دۆرکەون ئەوانەی بڕواناهێنن.
۴۵ لەپاش ئەوان، مۆساو هارۆنی برایمان وێڕای نیشانەکانمانو بەڵگەیەکی
ئاشکرا نارد،
۴۶ بۆ لای فیرعەونو سەرزلانی هۆزەکەی؛ [بەڵام] خۆیان بەزل زانیو
کۆمەڵێکی بەدەعیەبۆن. ۴۷ گوتیان: جاچۆن بەدۆمرۆی وەکەخۆن
بڕوادەکەینو هۆزەکەیان [بەگشتی] کۆیلەی خۆمانن؟ ۴۸ هەر
بەدرۆزنیان زانینو بۆ بەمایەی لەناوچۆنیان. ۴۹ کتێبیشمان دابەمۆسا،
بەشکێکم شارەزاببن. ۵۰ کوڕی مریەمو دایکیشی لەئێمەوە کران
بەنیشانەیەکو لای گردێک دامان مەزراندن؛ کە جێ حەسانەوەو
کانیاوێکی لێ بو. ۵۱ ئەی کۆمەڵی پێغەمبەران! بژیوی پاکژ بخۆنو
ئاکارچاک بن؛ لەهەرکارێ ئێوە دەیکەن ئاگادارم. ۵۲ دیارە ئەمە دینی
وەیەو هەردینێکی یەکپارچەیەو ئەمن پەروەرێنی ئێوەم؛ سا هەر لەخۆم
ترسۆهەبێ. ۵۳ دینەکەیان لەناوخۆدا لەت وپارکرد. هەرکۆمەڵێکیش
لەوانە، بەو پشکەی ئێستا هەیانە، دڵی خۆشە.
۵۴ لێیان گەڕێ تا ماوەیەک لەزەلکاوی نەزانی خۆدا ڕۆبچن. ۵۵ ئاخۆ ئەوان
پیان وایە ئێمە کە بەماڵو کوڕان یارمەتیان دەدەین، هەر بۆئەوەیەکە:
۵۶ پەلەمانە لەچاکەدەگەڵ کردنیان؟ نەخێر، ئەمانە نەزانن.
۵۷ ئەوانە کە لەترسی پەروەرندەیان تۆشی لێوەلەرزێ دەبن،
۵۸ ئەوانەش کە بە هەمۆ نیشانەکانی پەروەرێنیان باوەڕدەکەن،
۵۹ ئەوانەش کە هیچ شەریکێ پەیداناکەن بۆ پەروەرندەکەی خۆیان،

۴۴- یا: ئەوسا پێغەمبەرەکانمان - یەک لە دوای یەک - بەڕێ کردن. هەرجارە کە پێغەمبەرێک چوەلای کۆمەڵەکەی خۆی، قسەکانیان بە درۆژمارد. بە شوێن یەکا قڕمان کردنو کارێکمان کرد کە بە چیرۆک بیانگێڕنەوە. ۵۲- وە: ئێوە، ئەنگۆ. ۵۳- پشک: پاژ، پار، بەش.

وَٱلَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَوا۟ وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ ﴿٦٠﴾
أُو۟لَـٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ وَهُمْ لَهَا سَٰبِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۖ وَلَدَيْنَا كِتَٰبٌ يَنطِقُ بِٱلْحَقِّ ۚ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
بَلْ قُلُوبُهُمْ فِى غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَٰلٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا
عَٰمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِٱلْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْـَٔرُونَ
﴿٦٤﴾ لَا تَجْـَٔرُوا۟ ٱلْيَوْمَ ۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ ءَايَٰتِى
تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ
بِهِۦ سَٰمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا۟ ٱلْقَوْلَ أَمْ جَآءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ
ءَابَآءَهُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا۟ رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ
﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةٌۢ ۚ بَلْ جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ
كَٰرِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ
وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن
ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ
وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾
وَإِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ عَنِ ٱلصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ ﴿٧٤﴾

۶۰ ئەوانەش کە هەچی لەڕای خودا داویانە، هەر دەیدەن؛ کەچی لەسامی گەڕانەوەیان بۆلای پەروەرێنیان، دڵەکوتەیان تۆش دەبێ؛
۶۱ ئەوانەن کە لەچاکەدا لەز دەکەن و بۆئاکاری چاک لەپێشن.
۶۲ ئەرکی پتر لەتوانا ناخەینە سەر کەس. کتێبێکیشمان لەلایە، هەرچی دەوێدایە ڕاستەو هیچ ناهەقیان لێ ناکرێ.
۶۳ بەڵام ئەمان دڵیان ئاگای لەمە نیەو خجڵی کارگەلی ترن.
۶۴ تا ئەودەمەی کە خۆشگوزەرانەکانیان گرفتاری ئازاردەکەین؛ لەپڕ دەست دەکەن بەهاوار.
۶۵ ئەمڕۆ ئیتر هاواروهادی پێناوێ؛ ئێمە دەفریاتان نایەین.
۶۶ نیشانەکانی ئێمەتان بەسەردا دەخوێندرایەوە، هەمۆتان پێدزەتان بۆ.
۶۷ خۆتان زۆر بەزل دەزانی و لەشەونشینی خۆتاندا، هاتەران پاتەرانتان بۆ.
۶۸ ئاخۆ ئەوان لەموتەیە ڕانەماون، یان ئەوی بۆوان هاتوە، بۆ باب و کاڵی پێشویان نەهاتبۆ.
۶۹ یان پێغەمبەرەکەی خۆیان نەناسیبو، کە واحاشایان لێدەکرد؟
۷۰ یان دەبێژن: جن دەستی لێوەشاندوە. نەخێر، کە ئەو ڕاستی بۆ ئەوان هێناوە؛ کەچی زۆربەیان خۆشیان لەڕاستی نایە.
۷۱ ئەگەر راستی شوێن ئارەزوی وان کەوتبا، بێگومانە ئاسمانەکان و زەمین و هەرچی دەناوئەواندایە، خرادەبۆن. بەڵکۆ ئێمە ئامۆژگاریمان بۆناردن؛ ئەوان لەئامۆژگاری خۆ دەتەکنەوە.
۷۲ یان تۆمزت لەوان‌دەوێ؟ خۆ مزی پەروەرندەی خۆت زۆر باشترەو باشترین ڕۆزیدەر ئەوە.
۷۳ تۆ هەر گەرەکتە بیانخەیە سەر ڕاستەڕێ.
۷۴ ئەوکەسانەش کە باوەڕیان بە ڕۆژی سەلایە نیە، هەر لەڕاستەڕێ لادەدەن.

۶۰- **هێژ:** هێشتا، بەوحاڵەشڕا. ۶۱- **لەز:** پەلە. ۶۳- **خجل:** خەریک، سەرگەرم.
۶۶- **پێدزە:** خۆکشانەوەی کەمکەم. ۶۷- **هاتەران پاتەران:** قسەی بێماناو هیچ و پۆچ. ۷۲- **مز:** پاداش.

۞ وَلَوۡ رَحِمۡنَٰهُمۡ وَكَشَفۡنَا مَا بِهِم مِّن ضُرّٖ لَّلَجُّواْ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ
يَعۡمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدۡ أَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡعَذَابِ فَمَا ٱسۡتَكَانُواْ لِرَبِّهِمۡ
وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَابٗا ذَا عَذَابٖ شَدِيدٍ
إِذَا هُمۡ فِيهِ مُبۡلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ
وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي ذَرَأَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
وَإِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ وَلَهُ ٱخۡتِلَٰفُ
ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلۡ قَالُواْ مِثۡلَ مَا قَالَ
ٱلۡأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوٓاْ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا
لَمَبۡعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدۡ وُعِدۡنَا نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا مِن قَبۡلُ إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُل لِّمَنِ ٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهَآ إِن
كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ
﴿٨٥﴾ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبۡعِ وَرَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ
﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلۡ مَنۢ بِيَدِهِۦ
مَلَكُوتُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيۡهِ إِن
كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ فَأَنَّىٰ تُسۡحَرُونَ ﴿٨٩﴾

۷۵ ئەگەر بەر بەزەیی خۆشمان بخستنایەو ئەو بەڵایەشمان لادایە کە
بەسەریانداهاتوە، ئەوانەهەر بەلاساریو سەرگەردانی دەمانەوە.
۷۶ تۆشی ئازاریشمان کردن؛ کەچی لەحاند پەروەرێنیان نە لەفیز داوەزینو
نە ملیان لە پاڕانەوە نا.
۷۷ تا ئەوکاتە بەتوندی جەزرەبەمان دان؛ ئەوسا زانیان هومێد نەما.
۷۸ ئەو کەسێکە چاوو دڵو گوێی بۆ ئێوە قەرارداوە. کەم شوکرانەبژێری
دەکەن.
۷۹ هەر ئەویشە کە ئێوەی لەم زمینەدا چێ کردوەو هەر لای ئەو
کۆدەکرێنەوە.
۸۰ هەر ئەویشە ژین دەبەخشێو دەش مرێنێ؛ ئاڵوگۆڕی شەوورۆژیش
بەدەس ئەوە. دەی ئاخر تاکەی تێناگەن؟
۸۱ نەخێر، ئەویش وەک ئەمانەی پێشوٚ ئێژن.
۸۲ ئێژن: ئاخۆ ئەر مردینو بوٚینە ئاخو ئێسکوپروسکێک، دیسان
زیندوٚدەبینەوە؟
۸۳ ئێمەو بابو کالمان - بەرێ - ئەم بەڵێنەمان پێدرا؛ ئەم قسانە گش
چیرۆکی پێشونانن.
۸۴ بێژە: ئەگەر هیچ دەزانن، ئەم زەمینەو هەرچی لەناویدا هەیە،
سەربەکێیە؟
۸۵ هەموٚ دەڵێن: سەربەخوایە. بێژە: هیچ بیر ناکەنەوە؟
۸۶ بێژە: راهێنەری حەو عاسمانەکانو راهێنەری تەختی هەرەمەزن کێیە؟
۸۷ ئێژن: گش دەسکاری خوایە. بێژە: بۆ هیچ ترسوٚنیە؟
۸۸ بێژە: دەستەڵاتی هەرشت بەدەس کێیەو ئەردەزانن کێیە، پەنای
پەنابەرەو دژی ئەو پەنا نادرێ؟
۸۹ ئێژن: ئەمە هەر خودایە. بێژە: دەی چۆن دەخەڵەتێن؟

۸۲- ئاخ: خاک.   ئێسکوپروٚسک: پێشەوپلاّن.

بَلۡ أَتَيۡنَٰهُم بِٱلۡحَقِّ وَإِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن وَلَدٖ
وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنۡ إِلَٰهٍۚ إِذٗا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهِۭ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا
بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَٰلِمِ
ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُل رَّبِّ
إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجۡعَلۡنِي فِي ٱلۡقَوۡمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰٓ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمۡ لَقَٰدِرُونَ ﴿٩٥﴾
ٱدۡفَعۡ بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ ٱلسَّيِّئَةَۚ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾
وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنۡ هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ
رَبِّ أَن يَحۡضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ قَالَ رَبِّ
ٱرۡجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّيٓ أَعۡمَلُ صَٰلِحٗا فِيمَا تَرَكۡتُۚ كَلَّآۚ إِنَّهَا كَلِمَةٌ
هُوَ قَآئِلُهَاۖ وَمِن وَرَآئِهِم بَرۡزَخٌ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ
فِي ٱلصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿١٠١﴾
فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنۡ
خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فِي جَهَنَّمَ
خَٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلۡفَحُ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ وَهُمۡ فِيهَا كَٰلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

٩٠ بەڵکو ئێمەین کە ڕاستیمان بۆ هێناون و دیارە ئەوان درۆزنن.
٩١ خوا هەرگیز ڕۆڵەی بۆخۆ پەیدانەکردو هیچ خێویشی دەگەڵ نیە. دەنا
ئەوسا هەرخێوێ هەرچی خۆی دروستی دەکرد، بۆخۆی دەبردو هێندێک
بەسەر هێندێکانیاندا زاڵ دەبوُن. ئەو بەدوُرە لەوشتانەی ئەوان ئێژن.
٩٢ ئەو لەپیوارو ئاشکرا ئاگادارە؛ بەرزترە لەوەی دەیکەنە شەریکی.
٩٣ بێژە: ئەی پەروەرێنیمن! ئەگەر ئەوەی کەوا بڕیاریان پێدەدرێ هەر
نیشانی منی دەدەی،
٩٤ پەروەرندەم! ڕەگەڵ ناهەقانم مەخە.
٩٥ ئێمە هەرچی بۆ ئەوانی بڕیاردەدەین، دەتوانین نیشانتی بدەین.
٩٦ تۆ وەرامی خراپە بەچاکە بدە؛ ئێمە باشتر دەزانین ئەوان چ ئێژن.
٩٧ تۆ بێژە: ئەی پەروەرندەم! هانام بەتۆ، لە دنەدانی شەیتانان.
٩٨ هەر هاناش دەبەمە بەرتۆ؛ کە ئەوان دێن بەلامەوە.
٩٩ [ئەوان هەروان] تاکاتێ کە مردن دێتە سەر یەکێکیان، ئەوسا دەڵێ:
ئەی پەروەرندەم! وەمگێڕە.
١٠٠ بەشکوُ ئەو ئاکارەچاکەی لێی نەبان بوم ئەوجار بیکەم. نەخێر، قسە
بۆخۆی دەکا؛ تازە تا ڕۆژی قیامەتێ لەمپەرێکی زۆر گەورەیان لە
پێشدایەو [گەڕانەوەیان بوُنیە].
١٠١ هەرگایەکیش دەکەڵەشاخ دەمێندرا، نە خزمایەتی لەنێوانیان دەمێنێ و
نە کەسیان لەکەس دەپرسێ.
١٠٢ هەرکەسێکی کێشانەی گرانتری بێ، ئەو دیارە لەڕیزی ڕزگارەکانە.
١٠٣ هەرکەسێکیش لەکێشانە کەمی هێنا، ئەوانە دۆڕاوەکانن و لەدۆزەهدا
دەمێننەوە.
١٠٤ دەم و چاویان بەئاگر هەڵدەپڕوزێت و لێوەکانیان هەڵدەچرچێ.

٩١- خێو: خاوەن، لێرەدا بریتیە لە خوا. ١٠٤- هەڵچرچان: ١) چرچ و لۆچ تێکەوتن؛ ٢) سیس بوُن.

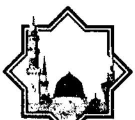
أَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُواْ
رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَآلِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَآ
أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَٰلِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ ٱخْسَـُٔواْ فِيهَا
وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَآ
ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّخَذْتُمُوهُمْ
سِخْرِيًّا حَتَّىٰٓ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾
إِنِّي جَزَيْتُهُمُ ٱلْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوٓاْ أَنَّهُمْ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قَٰلَ
كَمْ لَبِثْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُواْ لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ
يَوْمٍ فَسْـَٔلِ ٱلْعَآدِّينَ ﴿١١٣﴾ قَٰلَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ لَّوْ أَنَّكُمْ
كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَٰكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ
إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا
هُوَ رَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ لَا بُرْهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ
ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُل رَّبِّ ٱغْفِرْ وَٱرْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ النُّورِ

۱۰۵ مەر نیشانانی مەتان بەسەردا نەدەخوێنرایەوەو هەر بەدرۆتان دەزماردن ؟
۱۰٦ ئێژن : ئەی پەروەرندەمان ! نەگبەت بڕستی بڕین و ئێمەخەڵکێکی گومڕا بۆین .
۱۰۷ ئەی پەروەرندەی گلامان ! لێرەمان بهێنەدەرێ ؛ ئەگەر ئەمجاریش هەر وابۆین ، دیارە لەناهەقان دەبین .
۱۰۸ ئێژێ : ناشێ من بدوێنن ، تا لەوێشدان نابێ هەر فزەتان لێ بێ .
۱۰۹ هێندێکیش لەعەبدەکانم هەر دەیانگوت : پەروەرێنمان ! ئێمە باوەڕیمان هێنا ، تۆش بەزەییت پێماندابێ و لەگوناهەکانمان ببۆرە ؛ تۆ لە گش کەس دڵسۆزتری .
۱۱۰ ئێوە هەر گاڵتەوپێدەکرد ؛ هەتا ئەوان یادی منیان لە بیری ئێوە بردەوەو ئێوە بەوان پێدەکەنین .
۱۱۱ وا من ئەمڕۆ پاداش ئەوخۆڕاگرتنەم پێ بەخشیون ؛ کە هەر ئەوان ڕزگار دەبن .
۱۱۲ پێیان ئێژێ : چەندسالْ لەزەمین مانەوە ؟
۱۱۳ ئێژن : ئێمە هەر ڕۆژێک یان هێندێک لەڕۆژێ ماینەوە ؛ لەحیسابگەران بپرسە .
۱۱٤ ئێژێ : ئەگەر بۆزانیبا ، کەمێک نەبێ نەمانەوە .
۱۱٥ ئاخۆ ئێوە پێتان وابو بەگەمە دروستن کردون ، ناشۆهێننەوە لای خۆمان ؟
۱۱٦ پایەبەرزی بۆخودایە ، کە پاشای ڕاستەقینەیە ؛ هیچ پەرستیوێکیش بێژگە لە ئەو نیە ؛ هەر خۆیەتی پەروەرێنی تەختی هێژا .
۱۱۷ هەرکەسێکیش - وێڕای خودا - هانا بۆ کەسێ تر بەرێ و بەڵگەشی لەدەستانەبێ ، پەروەرندەی دەیکێشێتە پای حەساب و ئەو پێ نەزانانە هەرگیز ڕزگارنابن .
۱۱۸ بێژە : ئەی پەروەرندەکەم ! تۆ بم بەخشەو بەزەییت پێمدا بێتەوە ؛ تۆ چاکترین دلۆڤانی .

نوور

٦٤ ئایەت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
١ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُم
بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلْيَشْهَدْ
عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ٢ الزَّانِي لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ
مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ ٣ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ
فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ٤ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ٥ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ
فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ٦
وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ٧ وَيَدْرَأُ
عَنْهَا الْعَذَابَ أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ
٨ وَالْخَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِن كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ٩
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ١٠

وەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ سوُرەتێکە ناردومانەتە تەخوارەوەو [مەبەستەکانمان] کردۆتە ئەرکی پێویست ؛ چەن نیشانەی ئاشکراشمان تێدا ناردوتە خوارەوە، بەشکێکو پەند[ی پێ] بگرن .
٢ ئەگەر ئێوە باوەڕیتان بەخواو ڕۆژی سەلا هەیە، داوێن پیسانی مێرو ژن - هەریەکەیان - بەلێدانی سەدتازیانە تەمێ کەن. لە ئایینی سەربەخودا، بەزەیی هاتن بێ جێیە. با چەندکەسیش لەوانەی خاوەن باوەڕن، لەو لێدانە ئاگاداربن .
٣ مێری داوێن پیس هەر دەبێ ژنی داوێن تەڕ بخوازێ؛ یان ژنی بتپەرستی بێ. ژنی داوێن تەڕیش هەروا: یان مێرد بەداوێن‌پیس بکا، یان مێری بتپەرستی بێو لەبۆ خاوەن باوەڕانیش ئەم کارە بەربەست کراوە.
٤ ئەو کەسانەش کە بوختانێ بۆ ژنی داوێن‌پاک دەکەن، چوار شایەتیش ناهێننن، هەشتاشەلاقیان لێ بدەن. هەرگیز نابێ بەشایەتیان قبوُڵ بکەن ؛ ئەوانەن‌کە لەڕێی خودا لایانداوە.
٥ مەگین ئەوی پاش ئەم‌کارە پەژیوانی دەردەبڕن‌و ئاکاری خۆیان چاک دەکەن. دیاریشە کە خوا لێ بوردەی دلۆڤانە.
٦ ئەوکەسانەش کە بوختانی داوێن‌تەڕی بەژنانی خۆ دەکەن‌و غەیری خۆیان چەن شایەتی[تریان] نیە، هەرکامێکیان دەبێ چوارجار خودای لێ‌بەشایەت بگرێ کە لەم‌بارە درۆناکا.
٧ با بۆ جاری پێنجەم بێژێ: ئەگەر ئەم قسەم درۆیە، بەرنەفرینی خوداکەوم.
٨ ژنەکەش لە ئازاردانێ ڕزگاردەبێ، کە ئەویش هەتا چوارکەڕەت خوا بەشایەت بێنێتەوە کە مێردەکەی درۆدەکا.
٩ بۆ جاری پێنجەمین بێژێ: ئەگەر قسەی کابرا ڕاست بێ، بەر غەزەبی خودا کەوم.
١٠ ئەگەر چاکەو دلۆڤانیو لەکارزانیو تۆبەپەزێری خوداتان نەبوُبایە، [ئێوە چتان بەسەردەهات ؟] .

إِنَّ ٱلَّذِينَ جَآءُو بِٱلۡإِفۡكِ عُصۡبَةٞ مِّنكُمۡۚ لَا تَحۡسَبُوهُ شَرّٗا لَّكُمۖ بَلۡ هُوَ
خَيۡرٞ لَّكُمۡۚ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُم مَّا ٱكۡتَسَبَ مِنَ ٱلۡإِثۡمِۚ وَٱلَّذِي تَوَلَّىٰ
كِبۡرَهُۥ مِنۡهُمۡ لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١١﴾ لَّوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ ظَنَّ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ
وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بِأَنفُسِهِمۡ خَيۡرٗا وَقَالُواْ هَٰذَآ إِفۡكٞ مُّبِينٞ ﴿١٢﴾ لَّوۡلَا
جَآءُو عَلَيۡهِ بِأَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَۚ فَإِذۡ لَمۡ يَأۡتُواْ بِٱلشُّهَدَآءِ فَأُوْلَٰٓئِكَ
عِندَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ
فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ لَمَسَّكُمۡ فِي مَآ أَفَضۡتُمۡ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾
إِذۡ تَلَقَّوۡنَهُۥ بِأَلۡسِنَتِكُمۡ وَتَقُولُونَ بِأَفۡوَاهِكُم مَّا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ
وَتَحۡسَبُونَهُۥ هَيِّنٗا وَهُوَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمٞ ﴿١٥﴾ وَلَوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ
قُلۡتُم مَّا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبۡحَٰنَكَ هَٰذَا بُهۡتَٰنٌ عَظِيمٞ
﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ ٱللَّهُ أَن تَعُودُواْ لِمِثۡلِهِۦٓ أَبَدًا إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٧﴾
وَيُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ ٱلۡفَٰحِشَةُ فِي ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ
فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوۡلَا
فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿٢٠﴾

١١ ئەوانەی ئەوبوختانەیان هەڵبەستبو، دەستەیەک هەر لەخۆتان بوُن. پێتان وانەبێ بۆ ئێوە خراپ دەبێ، بەڵکو قازانجە بۆ ئێوەو هەرکێش لەوان چەند لەم تاوانە بەشدارە، تاوانی لەسەر نوُسراوە. ئەوکەسەش کە بەشی زۆری ئەو گوناهەی وەئەستۆگرت، جەزرەبەی دژواری هەیە.

١٢ ژن و پیاگی خاوەن باوەڕ، بۆچی هەرگا ئەم دەنگۆیەو بەگوێ گەیشت، بەچاکیان لێک نەدایەوە بۆخۆیان و نەیانگوت کە ئاشکرایە ئەمە درۆی هەڵبەستەیە؟

١٣ ئەدی بۆچی چوارشایەتیان بۆنەهێنا؟ کە هەر شایەتیان نەهێنان؛ ئەوانە بەلای خوداوە درۆزنن.

١٤ ئەگەر خودا بەزەی پێتاندا نەهاتباو چاکەی دەربارە نەکردبان، ئێوە لەدنیاو قیامەتێ لەسەر درۆیە سازتان کرد - سوُربزانن - ئازارێکی یەکجار گەورەتان توُش دەبوُ.

١٥ کاتێ لەیەکتان دەبیست و هیچیشوُ لێ نەدەزانی، هەر بەدەموُدا دەهات و بە زمانوُ دەتانقۆزتەوەو لاتان وابو زۆر هاسانە؛ کە ئەم کارە لجەم خودا زۆرگەورەبوُ.

١٦ بۆچی وەختێ ئەوەتان بیست، نەتانگوت کە: ئێمە چیمان بەسەر ئەم قسانەداوە؛ پاکی و بێ عەیبی بۆ تۆیە؛ ئەمە توٚمەتێ گەورەیە.

١٧ خودا نسیحەتۆدەکا؛ ئەگەر بڕواتان پێی هەیە، جارێکی تر بوختانی وا هەڵنەبەستن.

١٨ خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ڕوُن دەکاتەوە؛ خودا زانای لەکارزانە.

١٩ ئەوکەسانەی حەزێ دەکەن باسی کاری بێ ناموُسی لەناو باوەڕدارەکاندا بێتە قاو، لەدنیاو لەقیامەتیشا جەزرەبەی بەژانیان دەبێ و خوا دەیزانێ و ئێوە ئاگاتان لێ نیە.

٢٠ ئەگەر چاکەو بەزەی خوداو میهرەوانی و دلۆڤانی ئەوتان نەبا، [دیارە توُشی ئازار دەبوُن].

١٢- دەنگۆ: شایعە. ١٥- قۆزتنەوە: لەحەواگرتنەوە.

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن يَتَّبِعۡ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا فَضۡلُ
ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّي
مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأۡتَلِ أُوْلُواْ ٱلۡفَضۡلِ مِنكُمۡ
وَٱلسَّعَةِ أَن يُؤۡتُوٓاْ أُوْلِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلۡيَعۡفُواْ وَلۡيَصۡفَحُوٓاْۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ
وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡغَٰفِلَٰتِ
ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٢٣﴾
يَوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ أَلۡسِنَتُهُمۡ وَأَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ
﴿٢٤﴾ يَوۡمَئِذٖ يُوَفِّيهِمُ ٱللَّهُ دِينَهُمُ ٱلۡحَقَّ وَيَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ
ٱلۡمُبِينُ ﴿٢٥﴾ ٱلۡخَبِيثَٰتُ لِلۡخَبِيثِينَ وَٱلۡخَبِيثُونَ لِلۡخَبِيثَٰتِۖ
وَٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِۚ أُوْلَٰٓئِكَ مُبَرَّءُونَ
مِمَّا يَقُولُونَۖ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ بُيُوتِكُمۡ حَتَّىٰ تَسۡتَأۡنِسُواْ
وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهۡلِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

۲۱ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! مەدەنە سەر شۆپی شەیتان. هەرکەسێ گاڤ
لەجێ‌گاڤی شەیتان دانێ، با بزانێ شەیتان هەر فەرمان بەکاری
ناشیرین و کرێت دەدا. ئەگەر چاکەو بەزەی خوداو لەسەرنەبا، هیچ
کەسێکتان هەرگیز پاک نەدەبۆنەوە؛ بەڵام خودا - لەهەرکەسێکی
حەزبکا - گەماری لەسەر لادەباو خودا بیسەرو زانایە.
۲۲ با ئەوانەی لەناوتاندا دەوڵەمەندن، سوێندێ نەخۆن کە خزمان و
هەژاران و ئاوارەکانی ڕای خودا بێ‌بەش دەکەن. بڵا چاویان لێ‌بپۆشن و
لەهەڵەکانیان ببۆرن؛ مەگەر ئێوە حەزناکەن خوا لەگوناهانۆ ببۆرێ؟ خودا
لەگونا دەبۆرێ و دلۆڤانە.
۲۳ ئەوکەسانەی بۆژنانی باوەڕداری داوێن‌پاکی دۆرەئاگا[سەربەخۆ] بوختان
ڕێک دەخەن، لەدنیاش و لەسەلاشا، بەرنەحلەتن؛ جەزرەبەشیان زۆر
دژوارە.
۲۴ رۆژێ دەبێ کە زمان و دەست و پایان، لەسەر هەرکارێ دەیانکرد
دەبنەشایەت.
۲۵ ئەوێ ڕۆژێ چی لیان دەوەشێتەوە، خودا دەگەڵیانی دەکا. سا دەزانن
خودا هەقی ئاشکرایە.
۲۶ کێ ناپاکن بۆناپاکان، یا پاکیشن بۆپاکانن. ئەمانە دۆرن لەوانەی
قسەیان بۆهەڵببەستن؛ [خودا] ئەوانەی بەخشیوەو بژیوی باشیان
دەداتێ.
۲۷ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! جیالەوە ماڵی خۆتان بێ، سەر بەهیچ
ماڵاندا مەکەن هەتا ئیزنێ نەخوازن و سڵاو بۆخەڵکەکەی دانەخەن.
ئەمە بۆئێو باشترەو شایەت پەندی لێ‌وەربگرن.

۲۱-شۆپ: شوێن پا. **گاڤ:** هەنگاو. **کرێت:** پیس و خراپ. **گەمار:** چڵک، پیساتی.
۲۵-لێ‌وەشانەوە: شیانی کارێک یا جلکێک بۆکەسێ. **۲۶**-مەبەست ژن و پیاوی پاک و ناپاکە.

فَإِن لَّمْ تَجِدُوا۟ فِيهَآ أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ۖ وَإِن
قِيلَ لَكُمُ ٱرْجِعُوا۟ فَٱرْجِعُوا۟ ۖ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا۟ بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ
فِيهَا مَتَٰعٌ لَّكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾
قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا۟ مِنْ أَبْصَٰرِهِمْ وَيَحْفَظُوا۟ فُرُوجَهُمْ ۚ
ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَٰتِ
يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَٰرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ
زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ
وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ ءَابَآئِهِنَّ أَوْ
ءَابَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَآئِهِنَّ أَوْ أَبْنَآءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ أَخَوَٰتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ
أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ أَوِ ٱلتَّٰبِعِينَ غَيْرِ أُو۟لِى ٱلْإِرْبَةِ مِنَ
ٱلرِّجَالِ أَوِ ٱلطِّفْلِ ٱلَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا۟ عَلَىٰ عَوْرَٰتِ ٱلنِّسَآءِ ۖ
وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوٓا۟
إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

٢٨ ئەگەر کەسۆ تیدانەدیت، مەچنەژوورێ تا خاوەنی ئیزنۆدەدا. ئەگەر
گوتیشیان: وەگەڕێن، پێویستە بگەڕێنەوە. ئەمە بۆ ئێوە باشترە. خودا
لەهەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.
٢٩ هیچ سەرکۆنەو لەسەرنیە بچنە ماڵێک کە هیچ کەسی تێدانیەو کەلپەلی
ئێوەی تێدایە. هەرچی ئێوە دەیشیرنەوەو خۆیای دەکەن خوا دەیزانێ.
٣٠ تۆ بەباوەڕداران بێژە؛ چاوداخەن و شۆرەیی خۆ بپارێزن. ئەمە بۆ ئەوان
باشترەو خوداش ئاگای لەهەمۆ ئاکاریان هەیە.
٣١ بە ژنانی باوەڕداریش بێژە با چاویان داخەن و شەرمی خۆیان بپارێزن و
خشڵی خۆیان وەدەرنەخەن؛ مەگین ئەوانەی لەدەرێن. با سەرپۆشیان
تا سەر پێسیر دابپۆشێ و خەملی خۆیان نیشان نەدەن، مەگین بەمێرد،
یان بابۆیان، یا خەزۆریان، یان فرزەندی نێری خۆیان، یان زڕکوڕیان،
یان برا، یان برازایان، یان کوڕانی خوشکەکانیان، یان ژنانی
هاوباوەڕیان، یان ئەونێری خولامیانن، یان ئەوپیاوی سەربەوانن و هەر
نیازیان بەژن نیە، یان منداڵانێ نەگەیونە ئەو تەمەنەی وازیان بچێتە
مێوینە. پاشیان بەزەویدانەدەن، کە بزانرێ چۆن خشڵێکیان وەشاردوە.
هەمولاتان بگەڕێنەوە لای خودا، ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بەشکۆ
گشتۆ ڕزگاربن.

٢٩- سەرکۆنە: سەرکۆ، سەرزەنشت، لۆمە. **کەلپەل:** ١) جلک، لیباس؛ ٢) شتی ناوماڵ.

خۆیا: دیار، ئاشکرا، لەبەرچاو. **٣١- پێسیر:** یەخە، بەرۆک.

وَأَنكِحُوا۟ ٱلْأَيَٰمَىٰ مِنكُمْ وَٱلصَّٰلِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَآئِكُمْ ۚ إِن
يَكُونُوا۟ فُقَرَآءَ يُغْنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾
وَلْيَسْتَعْفِفِ ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۗ
وَٱلَّذِينَ يَبْتَغُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ
عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ وَءَاتُوهُم مِّن مَّالِ ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ ءَاتَىٰكُمْ ۚ وَلَا
تُكْرِهُوا۟ فَتَيَٰتِكُمْ عَلَى ٱلْبِغَآءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا۟ عَرَضَ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا ۚ وَمَن يُكْرِههُّنَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ مِنۢ بَعْدِ إِكْرَٰهِهِنَّ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ ءَايَٰتٍ مُّبَيِّنَٰتٍ وَمَثَلًا مِّنَ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟
مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ ۞ ٱللَّهُ نُورُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِۦ كَمِشْكَوٰةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ ٱلْمِصْبَاحُ فِى زُجَاجَةٍ ۖ
ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّىٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِىٓءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ
نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ ۗ يَهْدِى ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَيَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَٰلَ
لِلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ فِى بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرْفَعَ
وَيُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلْغُدُوِّ وَٱلْءَاصَالِ ﴿٣٦﴾

٣٢ مێوینەی بێ مێردی خۆتان بەشوبدەن. عەبدو کەنیزی هێژاشتان بزەوجێنن. ئەگەر لەهەژارانیش بن، خودا بەدلاوایی خۆی هەموٚلا بێ نیازدەکا. بەخشینی خودا هەراوەو ئاگادارە.

٣٣ با ئەوانەی توانای زەماوەندیان نیە، خۆڕابگرن هەتا خودا - لەچاکەی خۆی - دەرویٚکیان لێ دەکاتەوە [و کارەکەیان مەیسەردەکا]. ئەوانەش مالێ ئێوەن و دەیانەوێ پسوٚلەیان بوٚبنوسرێ، ئەگەر خێرێکتان تێدا دین، با پسوٚلەو لەناودابێ و شتێکیشیان لەومالەی خودا پێیداون، پێ ببەخشن. نەچن کە نیزەکانیشتان - کە گەرکیانە پاک بژین - ناچار بکەن خۆ بفروٚشن؛ هەر هەتا مالی دنیاتان وەدەس کەوێ. هەرکەسیش ناچاریان بکا، خوداپاش ناچارکردنیان، گونابەخش و دلوٚڤانە.

٣٤ ئەوا ئێمە چەندنیشانەی نیشاندەرمان بوٚ ئێوە نارد، وێڕای چەندین سەرگوروشتەی ڕابردوەکانی پێش ئێوەو پەندێکیش بوٚ پارێزگاران.

٣٥ خوا ڕوٚناکی ئاسمانەکان و زەمینە. ڕوٚناکی ئەو وەک تاقێکە چرای تێدا هەلکرابێ، چراکە لەجامێکدابێ، جامەکە وەک ئەستێرەیەک تروسکەی بێ و ماکی چرا لەزەیتوٚنێکی ممبارەک دەس کەوتبێ؛ کە دارەکەی نە هەمیشە بەرەوڕوٚژەو نە هەمیشە لەنزارە. توٚ ئێژی ڕوٚنی چراکە - بەبێ ئاگرتخوٚن کەوتن - تیشک دەدا؛ ڕوٚناکی لەبان ڕوٚناکی. خودا هەرکەسێ حەزبکا، ڕوٚناکی خۆی نیشان دەدا. خودا بوٚ مەردم نەزیلان دێنێتەوە. خوا بە هەموٚشت دەزانێ.

٣٦ لەناو مالانێکدا خودا ئیزنی داوە، کە دەستی ڕێزیان لەسەربێ و ناوی ئەویان تیا ببرێ، هەموٚ بەیانی و ئێواران هەر پەسنی پاکی ئەودەدەن:

٣٢- **بزەوجێنن:** ژنیان بوٚ بێنن و بیاندەنە شوٚ. ٣٣- **پسوٚلە:** نامە، کاغەز.

رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ
ٱلزَّكَوٰةِ ۙ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلْقُلُوبُ وَٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٣٧﴾
لِيَجْزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ
مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَعْمَٰلُهُمْ كَسَرَابٍۭ
بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ ٱلظَّمْـَٔانُ مَآءً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ لَمْ يَجِدْهُ شَيْـًٔا
وَوَجَدَ ٱللَّهَ عِندَهُۥ فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوْ كَظُلُمَٰتٍ فِى بَحْرٍ لُّجِّىٍّ يَغْشَىٰهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ مَوْجٌ مِّن
فَوْقِهِۦ سَحَابٌ ۚ ظُلُمَٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَآ أَخْرَجَ يَدَهُۥ لَمْ
يَكَدْ يَرَىٰهَا ۗ وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورًا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
ٱللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱلطَّيْرُ صَٰٓفَّٰتٍ ۖ كُلٌّ قَدْ
عَلِمَ صَلَاتَهُۥ وَتَسْبِيحَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزْجِى
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُۥ ثُمَّ يَجْعَلُهُۥ رُكَامًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِنۢ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ
وَيَصْرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِۦ يَذْهَبُ بِٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٤٣﴾

٣٧ پیاوانێ کە نە بازرگانی نە سەودا، یادی خوداو نوێژکردن و زەکات دانیان،
لە بیرنابا؛ ترسی ئەورۆژەیان هەیە، کە لەوێدا دل و چاو گش
وەردەچەرخێن.
٣٨ بۆئەوەی خوا لەبارتەقای کردەوەیان باشتر پاداشیان بداتیّ و بەچاکەی
خۆی لێشیان زیادکا. خودا هەرکەسیّ حەزبکا، بەبیّ هەژمار ڕۆزی
دەدا.
٣٩ ئەوانەی خودانەناس بوّن، کردەوەیان وەک ئەو تراویلکە وایە کە
لەبیاواندا هەیە؛ تینو وادەزانیّ ئاوەو کە دەیگاتیّ، ئەوسا دەزانیّ
هیچ نیە. بەلاّم خودا لەنزیکی خۆی دەبینیّ و حیسابی ئەنێتە مستی.
خوا زو بەحیساب ڕادەگا.
٤٠ یان وەک لەتاریکستانیّ، لەزەریایەکی بیّ پەیدا، پێل لەسەرپێل
دای پۆشن و لەلای ژۆرۆشی هەوربیّ؛ تاریکایی بارە لەسەر تاریکایی و
هەرگا دەستی خۆی دەربخا، لەوانەیە هەر نەی بینیّ. هەرکەسێکی خوا
ڕۆناکی نیشان نەدا، هیچ ڕۆناکایی شک نابا.
٤١ تۆ نەت دیوە کە هەرشتیّ لەئاسمانان و زەمیندان، ئەومەلانەش کە
لەحەوا لەنگەردەگرن، پەسنی پاکی خودادەدەن؟ گشتیان نزاو پەسنی
خۆیان دەزانن و خوا لە کاریان ئاگادارە.
٤٢ مولکایەتی عاسمانان و زەمینیش هەر هی خودایەو گەڕانەوەش بۆلای
خوداس.
٤٣ ئەتۆ نەت دیوە خودا هەورێک لەسەرەخۆ دەئاژویّ؛ پاشان چەند پارچەی
لێک دەداو دەیانکا بەهەورێکی پڕ؟ ئەوسا تۆدەبینی دلۆپەی بارانی لیّ
دێتەدەر؛ [هەر خوداشە] لەوحەوایە و لەوکێوانە - کە لەوێدان -
تەیرۆکان دادەبارێنیّ؛ هەرکەسیّ ئەو مەیلی لیّ بیّ، بەری دەداو کێش
حەزکا بەری ناکەویّ؛ بروسکەکەی لەوانەیە سوّما لەچاوان برفێنیّ.

٤٠-زەریا: دەریا، بەحر. پێل: شەپۆلی ئاو، مەوج.
٤٣- تەیروّک: تەرزە. بەری دەدا: بەهرەی پێدەدا.

يُقَلِّبُ ٱللَّهُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٤﴾
وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٖ مِّن مَّآءٖۖ فَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ بَطۡنِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن
يَمۡشِي عَلَىٰ رِجۡلَيۡنِ وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰٓ أَرۡبَعٖۚ يَخۡلُقُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٤٥﴾ لَّقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖۚ
وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعۡنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٞ مِّنۡهُم مِّنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ
يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرۡتَابُوٓاْ أَمۡ يَخَافُونَ
أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَرَسُولُهُۥۚ بَلۡ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾
إِنَّمَا كَانَ قَوۡلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ
أَن يَقُولُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن
يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخۡشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ
﴿٥٢﴾ ۞ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِنۡ أَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّۖ قُل
لَّا تُقۡسِمُواْۖ طَاعَةٞ مَّعۡرُوفَةٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٥٣﴾

٤٤ ئاڵوگۆڕی شەووڕۆژان خودا دەیکا. کە لەمەشدا پەندێک هەیە بۆ هەرکێ
خاوەن ئاوەزە.
٤٥ خودا هەموجانەوەری هەر لەئاو بەرهەم هێناوە. هەیە زگەخشکێ دەکاو،
هەیە لەسەر دوێێ دەڕواو هەیە لەسەر چوارپەلانە. خوا هەرشتێ حەزێ
بکا سازیئەدا. خودا بەسەر هەموٚشتدا توانای هەیە.
٤٦ دیارە ئێمە چەن نیشانەی نیشاندەرمان ناردەخوارێ. خودا هەرکەسێکی
حەزکا، شارەزای ڕاستەڕێی دەکا.
٤٧ ئەشڵێن: ئێمە باوەڕیمان بەخواو پێغەمبەر هێناوەو بەر فەرمانین.
لەدوای ئەمەش بڕێکیان ڕۆ وەردەگێڕن؛ ئەوانە هەر بڕوادارنین.
٤٨ هەرگایەکیش بەرەوخوداو راسپاردەی بانگیان دەکەن، کە خۆی بەکاریان
ڕابگا؛ کەچی دەستەیەکیان هەر خۆی لێ دەبوێرن.
٤٩ ئەگەر لەقازانجی وان بێ، دێنەلای و دەیسەلمێنن.
٥٠ ئاخۆ ئەمانە دەغەزیان لەدڵدایە، یان دودڵن، یان دەترسن خوداو
پێغەمبەری خودا ناهەقیەکیان لێبکەن؟ نا، ئەوان خۆیان ناهەقن.
٥١ بەڵام ئەوی باوەڕدارن، هەرکاتێ بانگ دەکرێن کە بێن بەرەو خوداو
راسپاردەی، هەتا بەکاریان ڕابگا؛ گورجێ دەڵێن: بیستمان و
بەرفەرمانین. ئەوانە دیارە ڕزگارن.
٥٢ هەرکەسێکی بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بێ و ترس و شەرمی لەخوا
هەبێ، ئەوان بردویانەتەوە.
٥٣ بەسوێندان ڕەش بۆنەتەوە، کە: بەخودا، هەرگا فەرمانیان پێبدەی
بچنەخەزا، خۆناگرن. بێژە: هیچ سوێندی پێناوێ؛ فەرمانبەردارێکی
خاس بن. هەرکارێکی ئێوە دەیکەن، خوا دەیزانێ.

قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ
وَعَلَيۡكُم مَّا حُمِّلۡتُمۡۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهۡتَدُواْۚ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ
إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسۡتَخۡلِفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ كَمَا ٱسۡتَخۡلَفَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمۡ دِينَهُمُ ٱلَّذِي ٱرۡتَضَىٰ لَهُمۡ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعۡدِ خَوۡفِهِمۡ أَمۡنٗاۚ يَعۡبُدُونَنِي لَا يُشۡرِكُونَ بِي
شَيۡـٔٗاۚ وَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٥٥﴾
وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ
وَمَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۖ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لِيَسۡتَـٔۡذِنكُمُ ٱلَّذِينَ مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَبۡلُغُواْ ٱلۡحُلُمَ مِنكُمۡ
ثَلَٰثَ مَرَّٰتٖۚ مِّن قَبۡلِ صَلَوٰةِ ٱلۡفَجۡرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ ٱلظَّهِيرَةِ
وَمِنۢ بَعۡدِ صَلَوٰةِ ٱلۡعِشَآءِۚ ثَلَٰثُ عَوۡرَٰتٖ لَّكُمۡۚ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ
وَلَا عَلَيۡهِمۡ جُنَاحُۢ بَعۡدَهُنَّۚ طَوَّٰفُونَ عَلَيۡكُم بَعۡضُكُمۡ عَلَىٰ
بَعۡضٖۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٥٨﴾

۵۴ بێژە: بەرفەرمانی خوداو بەرفەرمانی پێغەمبەربن. جا کە هەر خۆشیان
وەپاش دا، ئەو هەر ئەرکی خۆی لەسەرەو ئێوەش ئەرکی خۆتان هەیە. خۆ
ئەگەر بەقسەی ئەوبکەن، شارەزاییەکە بۆخۆتان. پێغەمبەریش
لەڕاگەیاندن بەولاوە هیچی تری لەسەرنیە.
۵۵ خوا بەوانەی لەئێوە بڕوایان هەیەو ئاکارچاکن، بەڵێنی دا: لەم زەمینە
دەیانکاتە جێگەنشین؛ هەروەکوو چۆن ئەوانەی بەر لەوانی کردە
جێ نشین. دینەکەشیان - کە خۆی پەسندی کردوە - هەر بۆیان
دادەمەزرێنێ و ترسەکەشیان بۆدەکاتە دڵنیایی[تا] تەنیا من بپەرستن؛
هیچ شتێکیش بەشەریکی من نەزانن. هەرکەسێکیش لەمە بەولا
سپڵەیی بکاتەپیشە، لەڕیزەی سەرچەوتەکانە.
۵۶ نوێژەکەتانیش بخوێنن و زەکات بەن و بەر فەرمانی پێغەمبەربن؛ بەشکوو
بەربەزەی خواکەون.
۵۷ وامەزانن ئەوکەسانەی خوانەناسن، دەتوانن لەم زەمینە لەدەستن
ڕاکەن؛ جێگەی ئەوانە ئاگرەو سەرئەنجامیان زۆرخراپە.
۵۸ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! با ئەوانەی خولام و کەنیزی ئێوەن،
ئەوکەسانەش لە ئێوە کە بلۆق نەبوون، سێ جار ئیزنوو لێ بخوازن: لەپیش
نوێژی بەیانی داو نیمەڕۆیان، کاتێ شمەکان دادەنێن و لەپاش نوێژی
خەوتنانیش؛ کە ئەم سێ کاتە وەختی تەنیایی ئێوەس. لەپاش ئەوە، نە
بۆ ئێوە قەیدێ دەکا، نە بۆ ئەوان، کە بەدەورو بەرتاندابێن؛ ئێوە پێکەوە
تێکەڵن. ئا بەم جۆرە خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ئاشکرادەکا. خودا
زانای لەکارزانە.

۵۸- شمەک: پۆشاک.

وَإِذَا بَلَغَ ٱلۡأَطۡفَٰلُ مِنكُمُ ٱلۡحُلُمَ فَلۡيَسۡتَـٔۡذِنُواْ كَمَا ٱسۡتَـٔۡذَنَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦۗ وَٱللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٥٩ وَٱلۡقَوَٰعِدُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ ٱلَّٰتِي لَا يَرۡجُونَ
نِكَاحٗا فَلَيۡسَ عَلَيۡهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعۡنَ ثِيَابَهُنَّ
غَيۡرَ مُتَبَرِّجَٰتِۭ بِزِينَةٖۖ وَأَن يَسۡتَعۡفِفۡنَ خَيۡرٞ لَّهُنَّۗ وَٱللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٦٠ لَّيۡسَ عَلَى ٱلۡأَعۡمَىٰ حَرَجٞ وَلَا عَلَى ٱلۡأَعۡرَجِ
حَرَجٞ وَلَا عَلَى ٱلۡمَرِيضِ حَرَجٞ وَلَا عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ أَن تَأۡكُلُواْ
مِنۢ بُيُوتِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ ءَابَآئِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ أُمَّهَٰتِكُمۡ
أَوۡ بُيُوتِ إِخۡوَٰنِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ أَخَوَٰتِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ
أَعۡمَٰمِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ عَمَّٰتِكُمۡ أَوۡ بُيُوتِ أَخۡوَٰلِكُمۡ
أَوۡ بُيُوتِ خَٰلَٰتِكُمۡ أَوۡ مَا مَلَكۡتُم مَّفَاتِحَهُۥٓ
أَوۡ صَدِيقِكُمۡۚ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن تَأۡكُلُواْ
جَمِيعًا أَوۡ أَشۡتَاتٗاۚ فَإِذَا دَخَلۡتُم بُيُوتٗا فَسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ
تَحِيَّةٗ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُبَٰرَكَةٗ طَيِّبَةٗۚ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٦١

٥٩ هەرکاتێ منداڵەکانۆ بلۆقیان بۆ - ئەویش وەک ئەوانی بەرێ - گەرەکە ئیزن بخوازن. ئا بەمجۆرە خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ئاشکرادەکا. خودا زانای لەکارزانە.

٦٠ ئەوژنانەی وەختی شۆیان بەسەرچوە، هیچ تاوانیان لە سەر نیە کە سەرپۆش لەسەرفڕێ دەن؛ بەڵام نابێ خشڵی خۆیان نیشانبدەن. بۆئەوان وەها باشترە پاکو شەرمێون بمێنن. خودا ئەژنەوێ و زانایە.

٦١ شەلو کوێران، لەش بەبارو بناوبوێران، خودی خۆشتان، هیچ تاوانۆ لەسەر نیە لەماڵ خۆتان یان باوکانتان، یان دایکانتان، یان لە ماڵی برایانتان، یان ماڵی سەربەخوشکانۆ، یا ماڵی ئاپو پلکانۆ، یان لەماڵانی خاڵانۆ، یان میمانۆ، یان ئەو ماڵەی کلیلەکەی لای ئێوەیە، یان لە ماڵی دۆستی چاکۆ، خواردن بخۆن. هیچ گوناهیشتان ناگاتێ هەمۆتان پێکەوە بخۆن؛ یان هەرکەس بەتەنیا بخوا. هەرگاش دەچنە ماڵانەوە، سڵامی یەکتری بکەن؛ سڵامێکی پاکو پیرۆز لە لای خواوە. ئا بەم جۆرە خودا نیشانەکانی خۆی بۆ ئێوە ڕۆن دەکاتەوە، شایەتا ئێوە تێبگەن.

٥٩- گەرەکە: پێویستە. ٦٠- یا: ئەوژنە لە کارکەوتانەش کە بە هیوای شۆکردن نین.

٦١- بناوبوێر: نەخۆش، دەغەزدار. ئاپ: مامۆ، مام. پلک: خوشکی باوک، پور.

میم: خوشکی دایک، میمک.

إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِذَا كَانُوا۟ مَعَهُۥ
عَلَىٰٓ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا۟ حَتَّىٰ يَسْتَـْٔذِنُوهُ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ
أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ فَإِذَا ٱسْتَـْٔذَنُوكَ
لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمُ
ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَّا تَجْعَلُوا۟ دُعَآءَ ٱلرَّسُولِ
بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُم بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ
أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ
مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿٦٤﴾

سُورَةُ الفُرْقَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَـٰلَمِينَ نَذِيرًا
﴿١﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ
يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

٦٢ باوەڕدار هەر ئەوکەسانەن کە باوەڕیان بەخواوپێغەمبەری هێناو
هەرکاتێکی بۆکارێکی بەکۆمەڵ ڕەگەڵی کەون، لاناکەون، هەتا ئیزنی لێ
دەخوازن. ئەوکەسانە لێت دەخوازن ئیزنیان بدەی، ئەوکەسانەن کە
باوەڕیان بەخوداو پێغەمبەرەکەی هاوردوە. هەرگا بۆکارێکی خۆیان هاتن
ئیزنت لێ بخوازن، هەرکامێکیان ئیزن دەدەی، کەیفی خۆتەو بۆیان
لەخوا داوای لێبوردنێ بکە. کە خوا لەگونا دەبوری و دلۆڤانە.
٦٣ گازی لەپێغەمبەرکردن وەک گازی کردن لەخۆتان حەسێب مەکەن.
هەرکەسیش خۆی پەنادەداو پێدزەی دەربازبۆنیەتی، خوا دەیزانێ. با
ئەوانەی کە خۆیان لەفەرمانی ئەو دەدزنەوە، ترسیان هەبێ کە
بەڵایەکیان بەسەربێ؛ یان وەبەر جەزرەبەیەکی بەژان کەوْن.
٦٤ باش بزانن، هەرچی لەناو عاسمانانو زەویدایە، بۆخودایە. خودا هەم لە
ئێستەی ئێوەو هەم لەوڕۆژەش کە دەبرێنەوە بۆلای ئەو، ئاگادارە.
ئەوساش ئاگاداریان دەکا لەوشتەی وا کردۆیانەو خودا هەمۆشت
دەزانێ.

٧٧ ئایەت

فورقان

بەناوی خوای کە گەلێ بەخشندەو دلۆڤانە

١ مەزنایەتی بۆخودایێ ئەم فورقانەی بۆعەبدی خۆی ناردەخوارێ، تا ببێتە
هۆی ترسانێ بۆهەموخەڵکی جیهانێ.
٢ ئەوخودایەی فەرمانڕەوای ئاسمانەکانو زەمینەو کەسی نەکردە ڕۆڵەی
خۆی؛ لەفەرمانڕەواییشدا شەریکی نەبوەو هەمۆ شتی لەڕادەی خۆی
دروست کردو ئەندازەی گرت.

٦٣- پێدزە: خۆکشانەوەی کەم کەم. دەربازبۆن: ڕزگاربۆن.

وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَوٰةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَـٰذَآ إِلَّآ إِفْكٌ
ٱفْتَرَىٰهُ وَأَعَانَهُۥ عَلَيْهِ قَوْمٌ ءَاخَرُونَ ۖ فَقَدْ جَآءُو ظُلْمًا وَزُورًا
﴿٤﴾ وَقَالُوٓا۟ أَسَـٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ٱكْتَتَبَهَا فَهِىَ تُمْلَىٰ
عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٥﴾ قُلْ أَنزَلَهُ ٱلَّذِى يَعْلَمُ ٱلسِّرَّ
فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٦﴾ وَقَالُوا۟
مَالِ هَـٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأْكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمْشِى فِى ٱلْأَسْوَاقِ ۙ
لَوْلَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوْ يُلْقَىٰٓ
إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُۥ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا ۚ وَقَالَ
ٱلظَّـٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٨﴾ ٱنظُرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا۟ لَكَ ٱلْأَمْثَـٰلَ فَضَلُّوا۟ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِىٓ إِن شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّن ذَٰلِكَ
جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ وَيَجْعَل لَّكَ قُصُورًۢا ﴿١٠﴾ بَلْ
كَذَّبُوا۟ بِٱلسَّاعَةِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ بِٱلسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

٣ بەجێگەی ئەو چتگەلێکیان کردە خودا، کە ناتوانن شتێک چێ کەن؛ بۆ
خۆشیان هەر چێ کراون. تەنانەتی قازانجو زەرەری خۆشیان بەدەس
نیە؛ نە مردنیشیان بەدەستەو نە ژیانو نە ژینەوەی لەپاش مردن.
٤ خودانەناسەکان وتیان: ئەمە هەمۆی درۆی هەڵبەستەی خۆیەسیو
کەسانێتر لەمەدا یاریان داوە. ئاشکرایە هەرچی وتیان درۆیەو ناهەقی
دەکەن.
٥ گوتیان: ئەمانە چیرۆکی پێشینانن؛ هەمۆ بەیانیو ئێواران بۆی دەڵێنو
لەبەری دەنۆسێتەوە.
٦ بێژە: کەسێکە ناردویە، لەنهێنی عاسمانەکانو زەمینێ ئاگادارە؛ ئەویش
لەگوناح دەبۆرێو دلۆڤانە.
٧ گوتوشیانە: ئەمە چۆن پێغەمبەرێکە خۆراک دەخواو بەبازاراندا دەگەڕێ؟
ئەدی چۆنە فرشتێکی دەگەڵ نەهات، کە وێڕای ئەو ترس وەبەر مەردم
بێنێ.
٨ یان گەنجێکی بۆهاویژرابایە خوارێ، یان باغێکی هەبوایە لێی بخواردایە.
ناهەقیکارانیش گوتیان: ئێوە هەر شوێن پیاوێ کەوتۆن سیعرو جادوی
لێکراوە.
٩ دەبڕوانە چلۆن نەزیلەیان بۆ تۆ هێناوەو لە ڕێ لایانداو هەرچی دەکەن
ڕێ دەرناکەن.
١٠ مەزنایەتی هەر بۆکەسێ ئەگەر حەزکا لەوەچاترت دەداتێ. باغاتێکت
پێدەبەخشێ جۆباریان بەبەردادەڕواو چەندکۆشکیشت بۆدادەنێ.
١١ دیارە ئەوان قیامەتیان بە درۆژمارد؛ ئێمەش کڵی جەهەندەممان
سازداوە بۆ هەر کەسێ کە قیامەت بە درۆ دەزانێ؛

٩- نەزیلە: نەزیرە، مەزمۆدە، چیرۆکی کورت بۆ گاڵتە.

إِذَا رَأَتۡهُم مِّن مَّكَانِۭ بَعِيدٖ سَمِعُواْ لَهَا تَغَيُّظٗا وَزَفِيرٗا ١٢ وَإِذَآ
أُلۡقُواْ مِنۡهَا مَكَانٗا ضَيِّقٗا مُّقَرَّنِينَ دَعَوۡاْ هُنَالِكَ ثُبُورٗا ١٣
لَّا تَدۡعُواْ ٱلۡيَوۡمَ ثُبُورٗا وَٰحِدٗا وَٱدۡعُواْ ثُبُورٗا كَثِيرٗا ١٤ قُلۡ
أَذَٰلِكَ خَيۡرٌ أَمۡ جَنَّةُ ٱلۡخُلۡدِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۚ كَانَتۡ
لَهُمۡ جَزَآءٗ وَمَصِيرٗا ١٥ لَّهُمۡ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ خَٰلِدِينَۚ
كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعۡدٗا مَّسۡـُٔولٗا ١٦ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ وَمَا
يَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنتُمۡ أَضۡلَلۡتُمۡ عِبَادِي
هَٰٓؤُلَآءِ أَمۡ هُمۡ ضَلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ١٧ قَالُواْ سُبۡحَٰنَكَ مَا كَانَ
يَنۢبَغِي لَنَآ أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ وَلَٰكِن مَّتَّعۡتَهُمۡ
وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ نَسُواْ ٱلذِّكۡرَ وَكَانُواْ قَوۡمَۢا بُورٗا ١٨ فَقَدۡ
كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسۡتَطِيعُونَ صَرۡفٗا وَلَا
نَصۡرٗاۚ وَمَن يَظۡلِم مِّنكُمۡ نُذِقۡهُ عَذَابٗا كَبِيرٗا ١٩
وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمۡ لَيَأۡكُلُونَ
ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشُونَ فِي ٱلۡأَسۡوَاقِۗ وَجَعَلۡنَا بَعۡضَكُمۡ
لِبَعۡضٖ فِتۡنَةً أَتَصۡبِرُونَۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرٗا ٢٠

۱۲ کە لەشونێکی دۆرەوە دەیانبینێ، لرفەو نێڵەی کڵی ئاگریان دێتەگوێ.
۱۳ هەرگایەکیش شەتەک دراو داوێژرێنە ناوجێگەی تەنگەبەرایی دۆژهەوە،
منە بۆمردنێ دەکەن.
۱۴ ئەمڕو ئیتر هەر مردنێ داوامەکەن؛ داوای گەلێ مردن بکەن.
۱۵ بێژە: ئاخۆ ئەمە باشە، یان بەهەشتی هەمیشەیی؛ کە بەڵێنی
بەخودێترسان دراوە، کە: پاداش و دوارۆژیانە؟
۱۶ چی بخوازن لەوێ هەیەو هەروهەر تێدا دەمێنن. ئەم بەڵێنە
لەپەروەرندەی تۆڕایەو هەر دێتەجێ.
۱۷ لەورۆژەدا کە ئەمانەو ئەوانەی - لەغەیرەز خودا - دەیانپەرست،
لەجێیەک کۆدەکاتەوە، دەپرسێ: ئاخۆ ئێوە بۆن ئەم عەبدانەمۆ لارێ
کرد، یان خۆیان لەرێ کلابۆن؟
۱۸ ئێژن: پاکانەی تۆدەکەین؛ ئێمە کەی ڕێمان دەکەوێ - بەدەرلەتۆ -
کەسێ بکەینە دۆستی خۆ؛ بەڵام هەرخۆت بۆئەوان و باب و کالانی
ئەوانیش ئەوەندەت بەربەرەڵداکرد، کە یادی تۆیان لەبیرچۆ، بۆنە
گەلێکی وا بێ خێر.
۱۹ ئەوا بۆ ئەو قسانەتان، ئێوەیان وەدرۆ خستەوە. خۆ ئێستا ئیتر ناتانن
[ئازار لە خۆتان] لابدەن؛ یان هانادەرێ پەیاکەن؛ هەرکامیشتان
ناهەقی‌کا، ئێمە ئازاردانی گەورەی پێ دەچێژین.
۲۰ لەپێش تۆشا هەر کەسێکمان بۆ پێغەمبەری ناردوە، هەمۆ خواردنیان
خواردوەو لەناو بازاڕان گەڕاون؛ هێندێکیشتانمان کردۆتە مایەی
ئەزمۆنی هێندێتر. ئاخۆ ئێوە خۆڕادەگرن؟ وا پەروەرندەت دەبینێ.

۱۲-لرفە: دەنگی گڕگڕی تەندۆر. نێڵە: ئاگری زۆر بە تەوژم. ۱۳-منە: پەلە، لەز.

۞ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
أَوۡ نَرَىٰ رَبَّنَاۗ لَقَدِ ٱسۡتَكۡبَرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ وَعَتَوۡ عُتُوّٗا كَبِيرٗا
٢١ يَوۡمَ يَرَوۡنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشۡرَىٰ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُجۡرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجۡرٗا مَّحۡجُورٗا ٢٢ وَقَدِمۡنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنۡ عَمَلٖ فَجَعَلۡنَٰهُ
هَبَآءٗ مَّنثُورًا ٢٣ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ يَوۡمَئِذٍ خَيۡرٞ مُّسۡتَقَرّٗا
وَأَحۡسَنُ مَقِيلٗا ٢٤ وَيَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلۡغَمَٰمِ وَنُزِّلَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
تَنزِيلًا ٢٥ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّ لِلرَّحۡمَٰنِۚ وَكَانَ يَوۡمًا عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ عَسِيرٗا ٢٦ وَيَوۡمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيۡهِ يَقُولُ
يَٰلَيۡتَنِي ٱتَّخَذۡتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلٗا ٢٧ يَٰوَيۡلَتَىٰ لَيۡتَنِي لَمۡ أَتَّخِذۡ
فُلَانًا خَلِيلٗا ٢٨ لَّقَدۡ أَضَلَّنِي عَنِ ٱلذِّكۡرِ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَنِيۗ
وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِلۡإِنسَٰنِ خَذُولٗا ٢٩ وَقَالَ ٱلرَّسُولُ
يَٰرَبِّ إِنَّ قَوۡمِي ٱتَّخَذُواْ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ مَهۡجُورٗا ٣٠ وَكَذَٰلِكَ
جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوّٗا مِّنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيٗا
وَنَصِيرٗا ٣١ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ٱلۡقُرۡءَانُ جُمۡلَةٗ
وَٰحِدَةٗۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَۖ وَرَتَّلۡنَٰهُ تَرۡتِيلٗا ٣٢

٢١ ئەوانەی کە بەهیوانین بەدیداری ئێمە بگەن، گوتیان: بۆچی فرشتەمان نەهاتەلا؟ یان پەروەرندەی خۆن نەدی؟ ئەوانە لەپاڵ خۆیاندا خۆیان بەزل دەزانن و سەربزێوی و فیزێکیان لێ پەیدابوە کە ئەوسەری دیاری نەبێ.

٢٢ ئەورۆژەی ئەوان فرشتان بەچاوی خۆیان دەبینن، کە فرشتە دەنگیان دەدەن: هەیدێ گوم بن! هیچ مژدەیەکمان لانیە کە بیدەین بەتاوانباران؛ پێشیان دەڵین: مژدە لە ئێوە حەرامە.

٢٣ هەر کارێکی کردۆیانە ڕای دەنین و هەروەکۆ تۆزی بابردەڵەی پێدەکەین.

٢٤ ئەوێ ڕۆژێ ئەنواو جێگەی حەسانەوەی بەهەشتیەکان باشترینە.

٢٥ ئەوێ ڕۆژیش ئەزمان بەهەور دەقەڵەشێ و فریشتەکان - بەهەڕەمە - بەرەو زەمین بەڕێ دەکرێن.

٢٦ ئەوێ ڕۆژێ فەرمانڕەوایی بەڕاستی بۆخودایەو بۆگەلی خودانەناسان، ڕۆژێکی پڕتەنگانەیە.

٢٧ لەورۆژشدا کە ناهەقکار بەدەستی خۆیدادەنۆسێ و ئێژێ: ئەیکاشکایە منیش وەل پێغەمبەر چۆبامەڕێ.

٢٨ ئەی مخابن، خۆزی هەرگیز نەبوبام بەدۆستی فلان.

٢٩ لە پاش ئەوەی کە ئەم قورعانەم پێگەیشت، هەر ئەو منی لێ کلا کرد؛ شەیتان هەمیشە مرۆ بەرەلا دەکا.

٣٠ پێغەمبەریش ئێژێ: ئەی پەروەرندەکەم! هۆزەکەم ئەمقورئانەیان وەپشت گوێ خست.

٣١ هەرواش بوە؛ ئێمە بۆ هەرپێغەمبەرێک دژمنێکمان - لەتاوانباران - بۆدانان. پەروەرندەت بۆشارەزایی کردن و هاریکاری بەسی تۆیە.

٣٢ خوا نەناسەکان دبێژن: بۆچی خودا بەتێکڕایی ئەم قورئانەی بۆ نەناردۆتەخوارەوە؟ هەر بۆئەمەبۆکە ئێمە دڵتی پێ دامەزرێنین و بەتەکۆزی و هێدیکا بۆتی وەخوێنین.

٢١- **پاڵ:** ئەندەرون (لەپاڵ خۆیدا تۆڕەیە). ٢٢- **هەیدێ:** بڕۆ. لاچۆ. ٢٧- **بەدەسدا نۆسان:** برێتی لەپەشیمانی کێشانی زۆر. ٢٨- **مخابن:** حەیف، بەداخەوە. ٣١- **هاریکاری:** کۆمەک، یارمەتی.
٣٢- **تەکۆزی:** ڕێکوپێکی. **هێدیکا:** بە ئارامی.

وَلَا يَأۡتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ وَأَحۡسَنَ تَفۡسِيرًا ﴿٣٣﴾
ٱلَّذِينَ يُحۡشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمۡ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُوْلَٰٓئِكَ شَرّٞ
مَّكَانٗا وَأَضَلُّ سَبِيلٗا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ
وَجَعَلۡنَا مَعَهُۥٓ أَخَاهُ هَٰرُونَ وَزِيرٗا ﴿٣٥﴾ فَقُلۡنَا ٱذۡهَبَآ إِلَى
ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَدَمَّرۡنَٰهُمۡ تَدۡمِيرٗا ﴿٣٦﴾ وَقَوۡمَ
نُوحٖ لَّمَّا كَذَّبُواْ ٱلرُّسُلَ أَغۡرَقۡنَٰهُمۡ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ لِلنَّاسِ
ءَايَةٗۖ وَأَعۡتَدۡنَا لِلظَّٰلِمِينَ عَذَابًا أَلِيمٗا ﴿٣٧﴾ وَعَادٗا وَثَمُودَاْ
وَأَصۡحَٰبَ ٱلرَّسِّ وَقُرُونَۢا بَيۡنَ ذَٰلِكَ كَثِيرٗا ﴿٣٨﴾ وَكُلّٗا ضَرَبۡنَا
لَهُ ٱلۡأَمۡثَٰلَۖ وَكُلّٗا تَبَّرۡنَا تَتۡبِيرٗا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدۡ أَتَوۡاْ عَلَى ٱلۡقَرۡيَةِ
ٱلَّتِيٓ أُمۡطِرَتۡ مَطَرَ ٱلسَّوۡءِۚ أَفَلَمۡ يَكُونُواْ يَرَوۡنَهَاۚ بَلۡ
كَانُواْ لَا يَرۡجُونَ نُشُورٗا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوۡكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ
إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِي بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ
لَيُضِلُّنَا عَنۡ ءَالِهَتِنَا لَوۡلَآ أَن صَبَرۡنَا عَلَيۡهَاۚ وَسَوۡفَ
يَعۡلَمُونَ حِينَ يَرَوۡنَ ٱلۡعَذَابَ مَنۡ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَءَيۡتَ
مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيۡهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

٣٣ ئەگەر ئەوان نەزیلانت بۆدێننەوە، ئێمە ڕاستیت بۆدێنین و [نەزیلەیەکی]
پڕماناتر لە ئی وان.
٣٤ کەسگەلێ کە دەمەورۆ ڕادەکێشرێن بۆ جەهەندەم و هەرلەوێ
کۆدەکرێنەوە، خراپترین جێیان هەیەو بەتەواوی لەڕێ کلان.
٣٥ کتێبیشمان دا بە مۆساو هارۆنی براشیمان کرد بە وەزیری.
٣٦ ئەوسا گوتمان: بڕۆن بۆلای ئەو هۆزە کە نیشانەکانی ئێمەیان بەدرۆ
ژمارد؛ ڤێگاڤێ تێکمان شکاندن.
٣٧ هۆزی نۆحیش - کاتی بە پێغەمبەران باوەڕیان نەکرد - نوقمی
بناومان‌کردن و کردمانن بەنیشانە بۆ مەردم و ئازارێکی بەژانیشمان
سازداوە بۆ ناهەقەکان.
٣٨ عادو سەمۆدو خاوەنی چالاوەکانیش و گەلێ بەرەوچینی نێوانیان [هەر
بەودەردە چۆن].
٣٩ بۆهەموانیان چەندنەزیلەمان هێناوەو لەئاکامدا ونجڕبەونجڕمان کردن.
٤٠ خو ئەوانە بەوشارەدا ڕابردوون کە بارانەی بەلامان بۆباراندوون؛ مەگەر
بەچاوی خۆیان ئەوەیان نەدی؟ بەلام بەهیوای زیندوبونەوە نەبون.
٤١ هەر کە تۆیان چاوپێکەوت، دەتکەنە گەپجاڕی خۆیان: هەر ئەمەیە کە
خودا ڕای‌سپاردوە؟!
٤٢ لەوانەبو لەپەرستیوەکانی خۆن لامان‌بدا، ئەگەر خۆمان لەسەریان
ڕانەگرتایە. دواجار - کە ئازاردەبینن - پێدەزانن کە کێ پتر لەڕێگەی
ڕاست هەڵەبوە.
٤٣ تو ئەوکەسەت دی کە هەرچی خوی حەزبکا دەیکاتە پەرستیوی خۆی؟
ئاخۆ ئەتۆ بۆئەمیش هەر دەستەبەری؟!

٣٦- ڤێگاڤێ: ئەوجار، ئانجا، ئیمجا.   ٣٩- ونجڕبەونجڕ: شڕو شیتاڵ، تەواو دڕاو.

٤٣- دەستەبەر: زامن.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا
كَالْأَنْعَٰمِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ
ٱلظِّلَّ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُۥ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا ٱلشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا
﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ
لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِبَاسًا وَٱلنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ ٱلنَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۚ وَأَنزَلْنَا
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِّنُحْۦِىَ بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُۥ
مِمَّا خَلَقْنَآ أَنْعَٰمًا وَأَنَاسِىَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَٰهُ بَيْنَهُمْ
لِيَذَّكَّرُوا۟ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَبَعَثْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ
وَجَٰهِدْهُم بِهِۦ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِى مَرَجَ
ٱلْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ مِنَ ٱلْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُۥ
نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ ٱلْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِۦ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

۴۴ یان پێت‌وایه که زوربه‌یان گوێ شل‌ده‌که‌ن‌و تێده‌گه‌ن؟ ئه‌وانه وێنه‌ی
ولْساتن، بگره له‌ویش گومڕاترن.
۴۵ بۆ نه‌ت‌دیوه په‌روه‌رنده‌ت درێژه به‌سێبه‌رده‌دا؟ ئه‌گه‌ر خۆی حه‌زی‌کردبا،
وای‌ده‌کرد له‌جێ نه‌بزوێ. خۆریشمان کردۆته به‌ڵگه‌ی.
۴۶ له‌ئاکامدا - که‌مه‌که‌مه - به‌ره‌وخۆنی ده‌به‌ینه‌وه.
۴۷ هه‌ر خۆیه‌تی که بۆئێوه شه‌وی کردۆته پۆشاک‌و خه‌وی بۆسانه‌وه[تان]و
ڕۆژیشی بۆهه‌ڵسانه‌وه[تان] داناوه.
۴۸ هه‌ر ئه‌ویشه باکانی‌نارد، که مزگێنی به‌زه‌یی ئه‌وتان بۆبێنن؛ جا ئه‌وسا
له‌وحه‌وایه‌وه بارانێکی پاک‌و خاوێنمان نارده‌خوار؛
۴۹ تا زه‌مینی هێزلێ‌بڕاو - به‌هۆی ئه‌م - زیندۆکه‌ینه‌وه‌و ولْسات‌و زۆر
له‌وخه‌ڵکانه‌ی - که خۆمان دروستن کردۆن - تێراوبکه‌ین.
۵۰ ئه‌وه‌شمان هه‌ر جۆره‌جۆره له نێوانیانا دابه‌ش کرد، تا په‌ند بگرن؛ به‌ڵام
زوربه‌ی ئه‌م مه‌ردمه هه‌ر فێرن ناشکوری بکه‌ن.
۵۱ ئه‌گه‌ر بۆخۆن که‌یفن لێبا بۆهه‌ر شارێ که‌سێکی وامان ڕاده‌سپارد
بیان‌ترسێنێ.
۵۲ سا تۆ هه‌رگیز به‌قسه‌ی خوانه‌ناسان مه‌که‌و به‌هه‌مۆ هێزو تواناوه هه‌ر
به‌گژیانداوه‌ره‌وه.
۵۳ خوا که‌سێکه که دۆزه‌ریای به‌یه‌ک گه‌یاند؛ یه‌کێ شیرن، یه‌کێ شۆری
ئامالْ تاڵه‌و له‌مپه‌رێک‌و به‌رگرێکی زۆر ئه‌ستۆری له‌نێوانیان به‌دی هێنا
[که تخۆنی یه‌کترنه‌بن].
۵۴ هه‌ر خۆیه‌تی له [تنۆکێ] ئاو، مرۆیه‌کی وه‌دی هێناو کردیه ماکی تۆره‌مه‌و
خزم‌په‌یدابۆن. په‌روه‌رنده‌ت هه‌مۆکارێکی پێده‌کرێ.
۵۵ غه‌یره‌ز خودا شتی‌وه‌ها ده‌په‌رستن که نه به‌هره‌یان پێده‌دا، نه زیانیشیان
لێده‌دا. خوانه‌ناسان خۆده‌که‌نه پشتیوانی دژی په‌روه‌رنده‌ی خۆیان.

۴۴- **ولْسات:** ئاژه‌ڵ، ماڵات. ۵۰- **ئه‌وه‌شمان:** نیاز له ئه‌وه‌ش، ده‌کرێ باران بێ‌و ده‌شکرێ قورئان‌و وه‌حی بێ؛ خاوه‌نی «که‌ششاف» مانای دوهه‌می به‌دڵه.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ٥٦ قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
مِنۡ أَجۡرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ٥٧ وَتَوَكَّلۡ
عَلَى ٱلۡحَيِّ ٱلَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِهِۦۚ وَكَفَىٰ بِهِۦ بِذُنُوبِ
عِبَادِهِۦ خَبِيرًا ٥٨ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا
فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۚ ٱلرَّحۡمَٰنُ فَسۡـَٔلۡ بِهِۦ
خَبِيرٗا ٥٩ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱسۡجُدُواْۤ لِلرَّحۡمَٰنِ قَالُواْ وَمَا ٱلرَّحۡمَٰنُ
أَنَسۡجُدُ لِمَا تَأۡمُرُنَا وَزَادَهُمۡ نُفُورٗا ۩ ٦٠ تَبَارَكَ ٱلَّذِي جَعَلَ
فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجٗا وَقَمَرٗا مُّنِيرٗا ٦١ وَهُوَ
ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ خِلۡفَةٗ لِّمَنۡ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوۡ أَرَادَ
شُكُورٗا ٦٢ وَعِبَادُ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمۡشُونَ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ
هَوۡنٗا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلۡجَٰهِلُونَ قَالُواْ سَلَٰمٗا ٦٣ وَٱلَّذِينَ
يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمۡ سُجَّدٗا وَقِيَٰمٗا ٦٤ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ
رَبَّنَا ٱصۡرِفۡ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا
٦٥ إِنَّهَا سَآءَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ٦٦ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُواْ
لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا ٦٧

٥٦ ئێمە تۆمان تەنیا بۆئەوە ناردوە، مژدەدەرو ترسێنەربی.
٥٧ بێژە: من بوئەو کارە هیچ پاداشێکم لەنگۆناوێ، غەیرەز ئەوە: کێ پێ خۆش بێ، بەرەو لای پەروەردەی خۆی ڕێ دەربکا.
٥٨ سا تۆ خۆت بدەدەس کەسێ کە هەر زیندوەو نامرێ و بۆشوکرانەی، پێی هەڵبڵێ و هەر ئەو بەسە کە لەگوناهی عەبدانی ئاگادارە.
٥٩ ئەوخودایەی عاسمانەکان و زەمین و هەرچی لەناویاندا هەیە، بەشەش ڕۆژی داهێناوە. پاشان لەسەر تەختی فەرمانڕەوایی خۆی دامەزراوە؛ هەر ئەویشە خودای ڕەحمان، سا تۆ لەوانەش بپرسە کە چازانن.
٦٠ هەرگا پێیان بۆترێ کە: بەرەوڕەحمان سوژدەبەرن، ئێژن: ڕەحمان چکەسێکە؟ دەتەوێ هەرکێ تۆبێژی، ئێمە کڕنۆشی بۆبەرین؟ سڵ بۆنیشیان پتردەکا.
٦١ سەروەری بۆئەوکەسەیە چەندقۆناغی لەعاسمانا دامەزراندو لەناو ئەمدا چرایەک و هەیڤێکی تریفەداری جێ کردەوە.
٦٢ هەر ئەویشە نۆرە بەشەووڕۆژ دەکا، هەتا کەسێ گەرەکی بێ بیرکاتەوە یان بیەوێ سوپاسکاربێ.
٦٣ عدبدەڕاستەکانی ڕەحمان ئەوکەسانەن کە بێ دەعیە دەچنەڕێوەو هەر کاتێکیش نەزانەکان بیاندوێنن، پەرسڤی نەرم‌ونیانیان دەدەنەوە.
٦٤ ئەوانەشن کە شەو تاڕۆژ، ڕوەو پەروەرندەی خۆیان سوژدە دەبەن و وێستاون.
٦٥ ئەوانەشن کە وا ئێژن: ئەی پەروەرندەی هەمۆمان! جەزرەبەدانی دۆزەخمان لێ دوُرخەوە؛ چونکە جەزرەبەی جەهەندەم دوایی نایە.
٦٦ کە بەڕاستی زۆر شوێنێکی نالەبارو زۆر ئەنوایەکی خراپە.
٦٧ ئەوانەشن کە لەکاتی ماڵ بەخشینا، نە یەکجاری دەس بڵاون، نە تەواویش دەس قوچاون؛ هەر لەوناوەندەدا، ماون.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ
أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَٰعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِۦ
مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَٰلِحًا
فَأُو۟لَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَٰتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَإِنَّهُۥ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ
مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا۟ بِاللَّغْوِ
مَرُّوا۟ كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ
لَمْ يَخِرُّوا۟ عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا
هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَٰجِنَا وَذُرِّيَّٰتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا
صَبَرُوا۟ وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَٰمًا ﴿٧٥﴾ خَٰلِدِينَ
فِيهَا ۚ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبَؤُا۟ بِكُمْ رَبِّي
لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ ۖ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًۢا ﴿٧٧﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

٦٨ ئەوانەشن کە وێڕای خوا، هیچ شتی‌تر ناپەرستن؛ کەسێکیش ناکوژن کەخوا ڕژتنی خوێنی بە ناڕەوا زانیوە؛ مەگین بەهەق؛ تۆشی داوێن‌پیسیش نابن. هەرکێ ئەمکارانەبکا، تاوانی خۆی دێتەوەڕێی.

٦٩ ڕۆژی سەلا دوچەندانە ئازاردەدرێ‌و بە سۆکایەتی هەر لەوێدا دەمێنێ؛

٧٠ مەگین ئەوی تۆبەدەکاو باوەڕدێنێ‌و ئاکاری چاک ڕەچاو دەکا؛ کە خودا خراپەکانیان بەچاکە بۆوەدەگۆڕێ‌و خوا لێ بوردەی دلۆڤانە.

٧١ هەر کەسێکی تۆبەبکاو ئاکاری چاک ڕەچاوبکا، بەڕاستی دەگەڕێتەوە بۆلای خودا.

٧٢ ئەوانەشن کە بە درۆ، شایەتی نادەن‌و هەرگا بەلای‌کاری نالەباردا ڕادەبۆرن، مەردانە خۆی لێ‌لادەدەن.

٧٣ ئەوانەشن کە هەرکاتێ نیشانەکانی پەروەرندەیان وەبیردەخرێتەوە، وەک کەڕوکوێر ناوێستن[و گوێ پێدەدەن].

٧٤ ئەوانەشن کە ئێژن: ئەی پەروەرێنمان! ژن‌و منالانی وامان پێ‌ببەخشە، ببنە مایەی چاوڕۆنیمان؛ بشمانکە پێشەوا بۆ خۆپارێزەکان.

٧٥ جا ئەوانە لە پاداشی خۆڕاگرتنیان، ئۆدە[کانی بەهەشت]یان پێ‌دەدرێت‌و لەوێدا هەر بە درودو سەلامەوە تەکیانا ڕوبەڕو دەبن.

٧٦ هەر لەوێدا دەمێننەوە؛ کە زۆر بنکەیەکی باشەو زۆر نشیمەنێکی خۆشە.

٧٧ ئەتۆ بێژە: پەروەرندەم هیچ هەواڵتان لێ ناپرسێ، ئەر لەبری نەپاڕێنەوەو نەیپەرستن. ئەوا ئێوەش باوەڕیتان بەو نەهێناو بەم زوانە گرفتاری سزادەبن‌و هەر لێتان جوێ نابێتەوە.

شوعەراء

٢٢٧ ئایەت

٧٠-لێ بوردە: گونابەخش. ٧٧-لەبری: لەبەری، لەدەرگای.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ
أَلَّا يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ
أَعْنَٰقُهُمْ لَهَا خَٰضِعِينَ ﴿٤﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ مُحْدَثٍ
إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهُ مُعْرِضِينَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ فَسَيَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟
بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلْأَرْضِ كَمْ أَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ
كَرِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩﴾ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئْتِ ٱلْقَوْمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَخَافُ
أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾ وَيَضِيقُ صَدْرِى وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِى فَأَرْسِلْ
إِلَىٰ هَٰرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَهُمْ عَلَىَّ ذَنۢبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾ قَالَ
كَلَّا ۖ فَٱذْهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآ ۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ
فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
﴿١٧﴾ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٨﴾
وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ ٱلَّتِى فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾

وه‌ناوخوداکه‌ی به‌خشنده‌وه‌ دلۆڤانه

۱ طا ، سین ، میم .
۲ ئه‌مانه نیشانه‌کانی ئه‌م‌کتێبه دیاری‌ده‌ره‌ن .
۳ له‌وانه‌یه به‌وخه‌مه خۆت له‌به‌ین به‌ری ، که ئه‌وانه نایانه‌وێ بڕوابێنن .
۴ ئه‌گه‌ر ئێمه حه‌زێ‌بکه‌ین نیشانێکیان له‌حه‌واوه بۆده‌نێرین ، که ملیانی له‌به‌رکه‌چ‌که‌ن .
۵ هه‌رقسێکی تازه‌بابه‌ت له‌ڕه‌حمانه‌وه بۆیان‌دێ ، رویانی لێ‌وه‌رده‌گێڕن .
۶ [ئه‌وان] باوه‌ڕیان نه‌هێنا ؛ به‌م زوانه‌ش هه‌ر ده‌نگ‌وباسی ئه‌وه‌یان پێده‌گه‌یێ ، که گاڵته‌و گه‌پیان پێده‌کرد .
۷ ئاخۆ زه‌مینیان نه‌دیوه ، که چه‌ندجۆته‌ی ڕوه‌کی پڕله‌به‌هره‌مان تێداڕواند .
۸ له‌مه‌دا ده‌رسێ [باش] هه‌یه ؛ به‌ڵام به‌شی هه‌ره‌زۆریان به‌بڕوانین .
۹ خۆ دیاره په‌روه‌رنده‌ت هه‌ر خۆی خاوه‌ن ده‌سته‌ڵات‌و دلۆڤانه .
۱۰ [بێنه‌وه بیر] ئه‌وکاته که په‌روه‌رنده‌ت بانگاوازی له‌مۆساکرد ، که : بچۆلای کۆمه‌ڵه‌ی ناهه‌قیکاران ؛
۱۱ بۆلای داروده‌سه‌ی فیرعه‌ون . ئاخۆ ئه‌وانه ناترسن ؟
۱۲ گوتی : ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی من ! ترسم هه‌یه که به ڤڕبێژم بزانن .
۱۳ دڵم ته‌نگ ده‌بێت و زمانم گۆ ناکا ؛ ڕاسپێره بۆ لای هارۆن .
۱۴ ئه‌وانه تاوانێکیان له‌سه‌ر من هه‌یه ، ده‌ترسم هه‌ر بشم‌کوژن .
۱۵ گوتی : نه‌خێر ، قه‌ت وانیه . سائێوه نیشانه‌کانی ئێمه به‌ۆن ؛ ئێمه‌ش ده‌گه‌ڵ ئێوه‌دا هه‌ین‌و ده‌بیسین .
۱۶ سا بگه‌نه نک فیرعه‌ون‌و بێژن : ئێمه پێغه‌مبه‌ری په‌روه‌رنده‌ی گش جیهانین .
۱۷ تۆره‌مه‌ی ئیسرائیلێمان ڕه‌گه‌ڵ بخه .
۱۸ [فیرعه‌ون] گوتی : تۆ هه‌ر منداڵه‌که نه‌بوی که ئێمه په‌روه‌رده‌ن کردی‌و چه‌ندساڵێکیش له‌ناومان‌مای ؟
۱۹ ئه‌وکاره‌شت کرد که کردت ؛ دیاره ئه‌تۆ له‌ڕێزه‌ی ناسوپاسانی .

۱۲- ڤڕبێژ: درۆزن.   ۱۳- گۆناکا: ناگه‌ڕێ، نابزوێ   ۱۶- نک: لا.

قَالَ فَعَلْتُهَآ إِذًا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ
فَوَهَبَ لِى رَبِّى حُكْمًا وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا
عَلَىَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ
﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾
قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ
لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ
أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَىْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ مِنَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ
فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِۦ فَمَاذَا
تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَٱبْعَثْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ
﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ
لِمِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

٢٠ گوتی: ئەوەم لەدەس قەوماو ئەوساکە لەگومڕایان بوم.
٢١ لەترسی ئێوە بازمدا؛ دوایە پەروەرندەی من، لەکارزانی پێ بەخشیم و منی خستە ڕێزەی پێغەمبەرانەوە.
٢٢ تۆ منەتی ئەوچاکەیەم لەسەردەنی، کە تۆرەمەی ئیسرائیلت - هەمۆ - کردۆتە عەبدی خۆت؟!
٢٣ فیرعەون گوتی: پەروەرندەی هەموجیهان وەچە ئێژن؟
٢٤ گوتی: ئەگەر بیسەلمێنن، ڕاهێنەری ئاسمانەکان و زەمینەو هەرچی لە ناویاندا هەیە.
٢٥ لەدەوروبەری خۆی پرسی: گوێتان لێیە؟
٢٦ گوتی: پەروەرندەی ئێوەو پەروەرندەی باب و کالی پێشوتانە.
٢٧ گوتی: دیارە پێغەمبەرێ کە بۆئێوە ناردراوە، جن دەستی لێ وەشاندوە.
٢٨ گوتی: گەر ئاوەزتان هەبێ، ڕاهێنەری خۆرهەڵات و خۆراواو نێوانی وانە.
٢٩ گوتی: ئەگەر بەدەر لەمن بپەرستی، خاترجەم دەبەندێت دەکەم.
٣٠ گوتی: ئەگەر نیشانێکی بەئاشکرام بۆهێنابی؟
٣١ گوتی: ئەگەر لەڕاستانی، کوا؟ بیهێنە.
٣٢ عاساکەی دەستی فرێدا؛ ئاشکرا بوبەحەزیایەک.
٣٣ دەستیشی دەرخست، بۆوانەی لێیان ڕوانی سپی دەچو.
٣٤ بە سەرگەورەکانی دەوروبەر خۆی گوت: دیارە ئەمە جادوگەرێکی زانایە.
٣٥ گەرەکیەتی بەجاددوی خۆی، لەزێدی خۆتان دەرتان کا؛ ئێوە لەوبارە دەڵێن چی؟
٣٦ گوتیان: خۆی و براکەی لێرەبمێنن؛ تۆ بنێرە لەشاران خەڵکی وەکۆکەن.
٣٧ هەمۆ جادوگەری زانات بهێننەلا.
٣٨ ئەوساکە جادوگەرەکان لەڕۆژێکی دیاری کراو کۆکرانەوە.
٣٩ بەمەردمیشیان ڕاگەیاند: ئاخۆ ئێوەش کۆدەبنەوە؟

٢١- بازدان: لە ترسا هەڵاتن.
٣٢- حەزیا: هەژدیها، حەفی. ٣٥- زێد: جێ بەدنیا هاتن، سەرزەوی.

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُواْ هُمُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالُواْ لِفِرۡعَوۡنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجۡرًا إِن كُنَّا نَحۡنُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمۡ
وَإِنَّكُمۡ إِذٗا لَّمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ
﴿٤٣﴾ فَأَلۡقَوۡاْ حِبَالَهُمۡ وَعِصِيَّهُمۡ وَقَالُواْ بِعِزَّةِ فِرۡعَوۡنَ إِنَّا لَنَحۡنُ
ٱلۡغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلۡقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ
﴿٤٥﴾ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾
رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّهُۥ
لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِي عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحۡرَ فَلَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَۚ لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُواْ لَا ضَيۡرَۖ إِنَّآ
إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطۡمَعُ أَن يَغۡفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَٰيَٰنَآ أَن كُنَّآ
أَوَّلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٥١﴾ ۞ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِيٓ إِنَّكُم
مُّتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرۡسَلَ فِرۡعَوۡنُ فِي ٱلۡمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ
لَشِرۡذِمَةٞ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمۡ لَنَا لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ
﴿٥٦﴾ فَأَخۡرَجۡنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٖ وَمَقَامٖ كَرِيمٖ ﴿٥٨﴾
كَذَٰلِكَ وَأَوۡرَثۡنَٰهَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَأَتۡبَعُوهُم مُّشۡرِقِينَ ﴿٦٠﴾

٤٠ ئەگەر ئەم جادوگەرانە بیبەنەوە، لەوانەیە ئێمەش وەشوێن ئەوان کەوین.
٤١ جادوگەران - کە هاتن - بەفیرعەونیان گوت: ئەگەر ئێمە بیبەینەوە چین دەدەیەی ؟
٤٢ گوتی: دیارە ئەوسا ئێوە لەنزیکانی خۆم دەبن.
٤٣ مۆسا بەوانی ڕاگەیاند: چیتان ئامادەکردوە بۆهاویشتن، بیهاوێژن.
٤٤ جا ئەوساکە پەت و داردەستەکانیان فڕێ داو گوتیان: سوێندا بەگەورەیی فیرعەون، هەر بۆخۆمان دەیبەینەوە.
٤٥ ئەوسا مۆساش داردەستەکەی خۆی فڕێدا. گوزوگوممەت، هەمۆ فێڵی جادوگەرانی چنیەوە.
٤٦ جادوگەران [بەپانەوە] کڕنۆشیان برد.
٤٧ گوتیان: ئێمە بڕوامان کرد بەپەروەرندەی جیهانێ.
٤٨ پەروەرندەی مۆساو هارۆن.
٤٩ گوتی: بەرلەوە ڕێوبدەم، ئێوە بڕوتان پێ هێنا؟ دیارە هەر ئەو گەورەتانەو خۆی فێری جادوی کردگن. دوایی تێتان دەگەیەنم؛ دەستولاقو بەپێچەوانە دەبڕم و سەرلەبەرو لەدار دەدەم.
٥٠ گوتیان: منەتت بەپۆشێک؛ ئەوسا بەرەوپەروەرێنمان دەچینەوە.
٥١ هیوان وایە پەروەرندەن لەگوناهەکانن ببۆرێ؛ کە بەرلەگش ئێمە باوەڕیمان هێنا. ٥٢ ئێمە مۆسامان تێگەیاند: عەبدەکانم لەشەوێدا وەرێ بخە، کە دیارە بەدۆتاندا دێن. ٥٣ فیرعەون وەکۆکەرانی نارد بۆ شارەکان. ٥٤ [وتی:] ئەوان کۆمەڵەیەکی هێندکن. ٥٥ بەڕاستی کە ئێمەیان تۆڕە کردوە. ٥٦ ئێمە هەمۆ وریایانین. ٥٧ ئیتر باغات و کانیاون پێ جێ هێشتن. ٥٨ وێڕای هەمو گەنجینەو خانوەخۆشەکان.
٥٩ هەر بەوجۆرە ئەم هەموەشمان دابەتۆرەمەی ئیسڕائیل.
٦٠ هەر گزینگ لەسەرانی دا، دوایان کەوتن.

٤٥- گوزوگوممەت: لەپڕو ناکاو. **٦٠- گزینگ:** سەرەتای تاوی بەیانی.

فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ
كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱضْرِب
بِّعَصَاكَ ٱلْبَحْرَ ۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَٱلطَّوْدِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾
وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾
ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ
نَبَأَ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟
نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ
تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ بَلْ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا
كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَءَيْتُم مَّا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمْ
وَءَابَآؤُكُمُ ٱلْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّىٓ إِلَّا رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٧٧﴾ ٱلَّذِى خَلَقَنِى فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَٱلَّذِى هُوَ يُطْعِمُنِى وَيَسْقِينِ
﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَٱلَّذِى يُمِيتُنِى ثُمَّ
يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِىٓ أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِى خَطِيٓـَٔتِى يَوْمَ ٱلدِّينِ
﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِى حُكْمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٣﴾

٦١ ئەوکاتە کە هەردوکۆمەڵ یەکتریان دی؛ هاوڕێیانی مۆسا گوتیان: پیس پێوەبوین.
٦٢ گوتی: نابێ هیچ بترسن، چۆن پەروەرندەم دەگەڵەو بەم زوانە دەروێکم لێ دەکاتەوە.
٦٣ ئەوسا مۆسامان تێگەیاند: بەعاساکەت لەزەریادە؛ زەریا قەڵشی و هەرلایەکی وەک چیایەکی مەزن بۆ.
٦٤ وامان کرد ئەوانی تریش هەر لەوێ نزیک بنەوە.
٦٥ مۆساو هەرکێ دەگەڵی بۆن، نەجاتن دان.
٦٦ پاشان ئەوانی دیکەمان بەخنکان دا.
٦٧ ئەم ڕوداوە بەڵگەیەک بو؛ زوربەی زۆریش هێشتا باوەڕیان نەهێنا.
٦٨ خۆ دیاریشە پەروەرندەت هەر خۆی خاوەن دەستەڵات و دلۆڤانە.
٦٩ ڕۆداوی ئیبرٖاهیمیشیان بۆوەخوێنە.
٧٠ ئەوسەردەمەی کە بەئاپ و هۆزی خۆی گوت: ئەمە چیە دەیپەرستن؟
٧١ گوتیان: ئێمە بتانێک دەپەرستین و هەر وازیشیان لێ ناهێنین.
٧٢ گوتی: ئاخۆ ئەگەر هانایان بۆدەبەن، لێودەبیسن؟
٧٣ یاخۆ هیچ بەهرەۆ پێدەدەن؟ یان هیچ زیانۆلێدەدەن؟
٧٤ گوتیان: نەخێر، بەڵکو باب و کالی ئێمەش هەر ئەمانەیان دەپەرست.
٧٥ گوتی: ئاخۆ زانیوتانە چۆدەپەرست؟
٧٦ خۆتان وێرای باب و کالانی پێشۆتان؟
٧٧ هەمویان دوژمنی منن؛ جگە لەڕاهێنەری حەمۆ دنیایە.
٧٨ ئەوی منی دروس کردو هەر ئەویش شارەزام دەکا.
٧٩ هەر ئەویشە خواردەمەنیم پێدەدات و ئاویشم دەفریادەخا.
٨٠ ئەگەر تۆشی نەساغیش بم، هەر خۆی چاکم دەکاتەوە.
٨١ هەر ئەویشە دەممرێنێ و پاشان زیندوم دەکاتەوە.
٨٢ ئەوکەسەیە کە بەهیوام ڕۆژی سەلا لەهەڵەکانم ببۆرێ.
٨٣ پەروەرندەم! خۆت فێری کارزانیم بکەو بمگەینە بە پیاوچاکان.

وَاجْعَل لِّي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ
النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ
يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ
سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ
﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ
أَوْ يَنتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ إِبْلِيسَ
أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَا أَضَلَّنَا
إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِن شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾
فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ
قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾ ۞ قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾

٨٤ وەبکە لە ناو چینە دواییینەکانیشا ناوم بە چاکە دەربچێ. ٨٥ وابکە من
لە بەشبەرانی بەهەشتی پڕلەخۆشی بم. ٨٦ لەئاپی منیش ببوورە؛ کە
ڕێگەی هەڵەکردبوو. ٨٧ لەڕۆژی زیندوبوونەوەش ریسوام مەکە.
٨٨ ئەوڕۆژە کە ماڵ و منال بەکارنایە. ٨٩ مەگین ئەوەی وەل دلێ پاک،
بچێتە بارەگای خودا. ٩٠ کە بەهەشتیش بۆخۆپارێزان نزیکە.
٩١ جەهەندەمیش دەخرێتە ڕوو بۆگومڕایان. ٩٢ [کە ئەوڕۆژە] پێیان ئێژن:
لەکوێن ئەوی دەوپەرستن، ٩٣ لەغەیرەزخوا؟ ئاخۆ ئەو دێنە هاناتان،
یان ئەوان هانادەخوازن؟ ٩٤ سا دەمەوڕو ئەوانیش و گومڕاکانیش
دەوێ دەخرێن. ٩٥ لە شکرەکانی شەیتانیش - بەتێکڕایی - ٩٦ هەر
لەوێدا - بەکێشە - دێن و دبێژن: ٩٧ سوێند بەخودا ئێمە ئاشکرا لا ڕێ
بوین؛ ٩٨ کە ئێوەمان دەگەڵ داهێنەری جیهان بەرانبەرکرد؛
٩٩ تاوانبارانیش ئێمەیان لەڕێ لادا؛ ١٠٠ ئێستاش نە تکاکارمان هەن،
١٠١ نە هەواڵێکی دڵسۆزیش. ١٠٢ خۆزی جارێ وەگەڕابایین، ئەوسا
باوەڕیمان دێنا. ١٠٣ ئالەمەدا نیشانێکی [بەهێز] هەیەو بەشی زۆریان
بێباوەڕبوون. ١٠٤ دیاریشە پەروەرندەی تۆ هەر خۆی خاوەن
دەستەڵاتەو دلۆڤانە. ١٠٥ هۆزی نۆحیش بەوتەی پێغەمبەرانیان بڕوا
نەکرد. ١٠٦ کاتێ نۆحی برای خۆیان گوتی: ئێوە مەر ناترسن؟
١٠٧ من بۆتان پێغەمبەرێکی جێ باوەڕم. ١٠٨ دەسا لەخوابترسن و
بەفەرمانی منیش بکەن. ١٠٩ پاداشێکم - بۆئەمکارە - لێتان ناوێ؛
پاداشی من پەوەرندەی جیهان دەیدا. ١١٠ ئیتر هەر ترسوو لەخوابێ و
بەگوێم بکەن. ١١١ گوتیان: چۆن بڕوات پێدەکەین؟ تۆ هەر ڕوتەوپوتەت
لەدوون!

١١١-ڕوتە و پوتە: هەژار و نەدار.

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي
لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ
﴿١١٥﴾ قَالُوا۟ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ
رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَٱفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن
مَّعِيَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ
﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ ٱلْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَءَايَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ
عَادٌ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ
ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾
وَإِذَا بَطَشْتُم بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾
وَٱتَّقُوا۟ ٱلَّذِيٓ أَمَدَّكُم بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُم بِأَنْعَٰمٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾
وَجَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ
﴿١٣٥﴾ قَالُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُن مِّنَ ٱلْوَٰعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

١١٢ گوتی: ئەمن چۆزانم کە ئەوان بەرێ چیان دەکرد؟ ١١٣ ئەر تێبگەن، پەروەرێنم دەبێ بەکاریان ڕابگا. ١١٤ لەوانەنیم - بەهیچ ئاوا- باوەڕداران وەدەربنێم. ١١٥ من هەر تەنیا ترسێنەرێکی ئاشکرام.
١١٦ گوتیان: ئەی نوح! ئەگەر لەمکارەت بەس نەکەی، ئەشێ سەنگەسارت بکەین. ١١٧ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! هۆزەکەی من هەر بڕوایان پێ نەکردم. ١١٨ سا تۆ لەنێومن و ئەوان ڕێگەیەکمان بۆبکەوەو من و ئەو باوەڕدارانەی دەگەڵ منن، ڕزگاربکە.
١١٩ ئەوسا خۆی و ئەوکەسانەی دەگەڵی بۆن، لە کەشتیە تژیکەدا نەجاتن دا.
١٢٠ ئەوانی تریش لەپاشان ئاوەوئاوچۆن و تونابۆن.
١٢١ لەمەشدا بەڵگەیەک هەیە؛ [بەڵام] زوربەیان هەر بڕوایان نەهێنا.
١٢٢ پەروەرندەت هەر خۆی خاوەن دەستەڵات و دلۆڤانە.
١٢٣ هۆزی عادیش بەپێغەمبەرەکان بڕوایان نەهێنا. ١٢٤ کاتێ کە هۆدی برایان پێانیگوت: چۆنە هیچ ترسێکۆ نیە؟ ١٢٥ من بۆئێوە پێغەمبەرێ جێباوەڕم. ١٢٦ ترسۆ لەخودا هەبێت و لەفەرمانی من دەرمەچن. ١٢٧ [بۆئەمکارە] من هیچ پاداشم لێوناوێ؛ پاداشی من پەروەرندەی جیهان دەیدا. ١٢٨ ئاخۆ ئێوە لەهەر جێگایەکی بەرز، کۆشکی تەرز دروس دەکەن، کە هەر خەریکی کارگەلی پڕو پۆچ بن؟
١٢٩ کۆشک و قەڵای زۆرپتەویش دادەڕێژن، لاتانوایە هەر دەمێنن؟
١٣٠ هەرگا پەلاماریش دەدەن، ملهوڕانە هێرش دەبەن.
١٣١ سا لەخودابترسن و بەگوێم بکەن. ١٣٢ با ترسۆ لەوکەسە هەبێ کە لەوشتانەی دەیزانن، یاری کردۆن. ١٣٣ وڵسات و کوڕگەلی داونێ.
١٣٤ دەگەڵ باغات و کانیاویش. ١٣٥ ئەمن هەر لێو نیگەرانم، بۆئازاری ڕۆژی مەزن. ١٣٦ گوتیان: ئەگەر ئامۆژگاریمان بکەی و هیچ ئاموژگاریشمان نەکەی، لای ئێمە هەروەکۆیەکە.

١١٩-تژی: پڕ، لیپاولیپ. ١٢٠-یا: پاشان ئەوانی دیکەمان بەخنکان دا.

إِنْ هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلْأَوَّلِينَ ١٣٧ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ١٣٨ فَكَذَّبُوهُ
فَأَهْلَكْنَٰهُمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ١٣٩ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٤٠ كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ ١٤١ إِذْ قَالَ
لَهُمْ أَخُوهُمْ صَٰلِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٤٢ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ١٤٣
فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٤٤ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ
إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ١٤٥ أَتُتْرَكُونَ فِى مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ١٤٦
فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ١٤٧ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ١٤٨
وَتَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا فَٰرِهِينَ ١٤٩ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
١٥٠ وَلَا تُطِيعُوٓا۟ أَمْرَ ٱلْمُسْرِفِينَ ١٥١ ٱلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ
وَلَا يُصْلِحُونَ ١٥٢ قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ١٥٣ مَآ أَنتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ١٥٤ قَالَ
هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ١٥٥ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ١٥٦ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا۟
نَٰدِمِينَ ١٥٧ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ١٥٨ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٥٩

١٣٧ ئه‌مانه گش پروپوچی پێشینیانه. ١٣٨ که‌س ئازاری ئێمه نادا.
١٣٩ ئه‌و هه‌ر بڕوایان پێ نه‌کرد؛ ئه‌وسا ئێمه‌ش قڕمان کردن. له‌مه‌شدا
به‌لگه‌یه‌ک هه‌بوو؛ [به‌لام] زۆری ئه‌وانه بڕوایان نه‌بوو. ١٤٠ په‌روه‌رنده‌ت
هه‌ر خۆی خاوه‌ن ده‌سته‌لات و دلۆڤانه. ١٤١ هۆزی سه‌موود بڕوایان
به‌پێغه‌مبه‌ره‌کان نه‌هێنا. ١٤٢ وه‌ختێ سالحی برایان پیانی گوت: چۆنه
هیچ ترسێکتان نیه؟ ١٤٣ من بۆئێوه پێغه‌مبه‌رێ جێ باوه‌ڕم.
١٤٤ سا له‌خودابترسن و به‌گوێم بکه‌ن. ١٤٥ من پاداشی کاری خۆم له ئێوه
ناوێ؛ په‌روه‌رنده‌ی هه‌موو جیهان، بۆخۆی پاداشی من ده‌دا. ١٤٦ ئاخۆ
هه‌روا لێوده‌گه‌ڕێن، هه‌ر لێره دڵنیابژین؟ ١٤٧ له‌باغات و له‌کانیاوان؟
١٤٨ کێڵگه‌کان و داره‌خورمای خاوه‌ن شکۆفه‌ی نه‌رم‌ونۆڵ؟ ١٤٩ هه‌ر به
خۆشی و شادمانی ماڵان له‌کاوان ده‌تاشن. ١٥٠ سا له‌خودابترسن و
به‌گوێم بکه‌ن. ١٥١ گوێش مه‌ده‌نه فه‌رمانی هه‌ڵه‌ڕۆیه‌کان؛
١٥٢ ئه‌وانه‌ی له‌م زه‌مینه‌دا هه‌رخه‌ریکی خراپه‌ن و کاری چاکیان له‌ده‌س
نایه. ١٥٣ گوتیان: ببێ‌ونه‌بێ، جادوت لێکراوه.
١٥٤ تۆش هه‌ر مرۆی وه‌کوو خۆمان. سا ئه‌گه‌ر تۆ به‌ڕاستیته، ده نیشانێکمان
نیشان ده. ١٥٥ گوتی: ئه‌مه وشترێکه، که نۆره ئاوێکی هه‌یه‌و ئێوه‌ش
نۆره ئاوێکتان هه‌س؛ له ڕۆژێکی دیاری کراوا. ١٥٦ هیچ وه‌زه‌نیشتان
بۆی نه‌بێ، ده‌نا تووشی جه‌زره‌به‌ی ڕۆژی مه‌زن دێن. ١٥٧ په‌یان کردو
سه‌ریان بڕی و دوایه په‌شیمان بوونه‌وه. ١٥٨ ئازار هه‌مولای لێ‌گرتن.
له‌مه‌دا نیشانه‌هه‌بوو؛ که‌چی زۆریان بێ‌باوه‌ڕبوون. ١٥٩ په‌روه‌رنده‌ت خۆی
خاوه‌نی ده‌سته‌لات و دلۆڤانه.

١٣٩-زۆری: پرایی، زۆربه. **١٥٦-وه‌زه‌ن:** زه‌ره‌روزیان.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ
﴿١٦١﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَآ
أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٤﴾
أَتَأْتُونَ ٱلذُّكْرَانَ مِنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم
مِّنْ أَزْوَٰجِكُم ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا۟ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰلُوطُ
لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّى لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾
رَبِّ نَجِّنِى وَأَهْلِى مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾
إِلَّا عَجُوزًا فِى ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْـَٔاخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم
مَّطَرًا ۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم
مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَٰبُ
لْـَٔيْكَةِ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّى لَكُمْ
رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٠﴾ ۞ أَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ وَلَا
تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا۟ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾
وَلَا تَبْخَسُوا۟ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

١٦٠ هۆزی لۆتیش قسه‌ی پێغه‌مبه‌ره‌كانیان، به‌درۆژمارد.
١٦١ كاتێ كه لۆتی برایان پێانی گوت: ئێوه بۆ هیچ ترسۆ نیه؟
١٦٢ من بۆئێوه پێغه‌مبه‌رێ جێ باوه‌ڕم.
١٦٣ سا ترسۆ له‌خوداهه‌بێ و به‌گوێم بكه‌ن.
١٦٤ بۆ ئه‌م‌كاره من هیچ پاداشم لێوناوێ؛پاداشی من په‌روه‌رنده‌ی جیهان ده‌یدا.
١٦٥ ئێوه بۆچی له‌ناو هه‌مۆخه‌ڵكی دنیا په‌لاماری نێران ده‌ده‌ن؟
١٦٦ له‌ژنه‌كانیشو وازدێنن، كه خوا بۆئێوه‌ی چێ كردون؟ ئێوه هۆزێكی له ئه‌ندازه لاده‌رن.
١٦٧ گوتیان: ئه‌ی لۆت! گه‌ر له‌م‌قسانه به‌س نه‌كه‌ی، سۆربزانه ده‌رت‌ده‌كه‌ین.
١٦٨ گوتی: له‌و ئاكاره‌ی ئێوه یه‌كجار قه‌ڵسم.
١٦٩ په‌روه‌رنده‌م! له‌م كارانه‌ی ئه‌وان ده‌یكه‌ن، من و خێزانم ڕزگاركه.
١٧٠ سا ئه‌ویش و هه‌مو خاووخێزانیشیمان ڕزگاركرد.
١٧١ مه‌گین تاقه‌پیرێژنێك له‌ناو ئه‌وانا مایه‌وه.
١٧٢ پاشان ئه‌وه‌كانی‌ترمان قڕان تێ‌خست.
١٧٣ بارانێكی [به‌لا] مان بۆداباراندن. چه‌ند به‌زه‌ر بۆ بارانی ترسێنراوه‌كان.
١٧٤ ئا له‌مه‌شدا به‌ڵگه هه‌بۆ؛ كه چی زۆریان بێ‌باوه‌ڕبۆن.
١٧٥ په‌روه‌رندت هه‌ر خاوه‌نی ده‌سته‌ڵاته‌و دلۆڤانه.
١٧٦ خاوه‌ن ده‌حلان قسه‌ی پێغه‌مبه‌ره‌كانیان به درۆ ژمارد.
١٧٧ كاتێ شوعه‌یب پیانی گوت : چۆنه هیچ ترسێكۆنیه؟
١٧٨ من بۆئێوه پێغه‌مبه‌رێ جێ باوه‌ڕم.
١٧٩ سا له‌خودا ترسۆ هه‌بێ و به‌گوێم بكه‌ن.
١٨٠ بو ئه‌م‌كاره من پاداشێكم لێوناوێ؛پاداشی من په‌روه‌رنده‌ی دنیاده‌یدا.
١٨١ ڕاست‌بن له‌پێوانه‌پێوان و زیان به‌كه‌س مه‌گه‌یه‌نن.
١٨٢ كێشانه‌شتان به‌ته‌رازوی به‌رانبه‌ربێ.
١٨٣ شت له‌مه‌ردم مه‌دزنه‌وه‌و پادامه‌گرن له‌سه‌ر به‌دفه‌ڕی له هه‌ردا.

١٧٦-ده‌حل: بێشه، دارستان.

وَٱتَّقُواْ ٱلَّذِي خَلَقَكُمۡ وَٱلۡجِبِلَّةَ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٨٤ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ
مِنَ ٱلۡمُسَحَّرِينَ ١٨٥ وَمَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ
ٱلۡكَٰذِبِينَ ١٨٦ فَأَسۡقِطۡ عَلَيۡنَا كِسَفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ١٨٧ قَالَ رَبِّيٓ أَعۡلَمُ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٨٨ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُمۡ عَذَابُ يَوۡمِ ٱلظُّلَّةِۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٍ ١٨٩
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ١٩٠ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ
ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٩١ وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٩٢ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ
ٱلۡأَمِينُ ١٩٣ عَلَىٰ قَلۡبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ١٩٤ بِلِسَانٍ عَرَبِيّٖ
مُّبِينٖ ١٩٥ وَإِنَّهُۥ لَفِي زُبُرِ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٩٦ أَوَلَمۡ يَكُن لَّهُمۡ ءَايَةً أَن يَعۡلَمَهُۥ
عُلَمَٰٓؤُاْ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ١٩٧ وَلَوۡ نَزَّلۡنَٰهُ عَلَىٰ بَعۡضِ ٱلۡأَعۡجَمِينَ ١٩٨
فَقَرَأَهُۥ عَلَيۡهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ مُؤۡمِنِينَ ١٩٩ كَذَٰلِكَ سَلَكۡنَٰهُ
فِي قُلُوبِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٢٠٠ لَا يُؤۡمِنُونَ بِهِۦ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلۡعَذَابَ
ٱلۡأَلِيمَ ٢٠١ فَيَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٢٠٢ فَيَقُولُواْ
هَلۡ نَحۡنُ مُنظَرُونَ ٢٠٣ أَفَبِعَذَابِنَا يَسۡتَعۡجِلُونَ ٢٠٤ أَفَرَءَيۡتَ
إِن مَّتَّعۡنَٰهُمۡ سِنِينَ ٢٠٥ ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُواْ يُوعَدُونَ ٢٠٦

١٨٤ دەبێ بترسن لەوکەسەی ئێوەو کۆمەڵانی پێشوی بەدی هێنا.
١٨٥ گوتیان: ببێ ونەبێ، جادوت لێکراوە.
١٨٦ تۆش هەرئەوا مرۆیەکی وەکی ئێمەو پێمان‌وایە تۆش هەر لە ڤڕبێژەکانی.
١٨٧ دەسا ئەگەر تۆ ڕاست ئێژی، چەندپاژێکمان - لەئاسمان - بەسەردا باوێژەخوارێ.
١٨٨ گوتی: پەوەرندەم پتر ئاگای لەئاکارۆ هەیە.
١٨٩ ئیتر باوەڕیان نەهێنا، تا لەڕۆژێکی هەوردا، گڕەبامان لێ‌هەڵکردن؛ لەو ڕۆژەدا ئەو بەڵایە زۆرمەزن بۆ.
١٩٠ لەمەشدا نیشانەهەبۆ، کەچی زوریان بێ باوەڕبۆن.
١٩١ پەروەرندەت هەر خاوەنی دەستەڵاتەو دلۆڤانە.
١٩٢ ڕاهێنەری گش جیهانە؛ ئەم قورئانەی ناردۆتەخوار.
١٩٣ «روح‌الامین» هێنایە خوار،
١٩٤ بۆ سەردڵت؛ تا تۆ لە ترسێنەران بی.
١٩٥ بەزوانێکی عەرەبی ڕەوان و هاسان.
١٩٦ لەکتێبەکانی پێشۆشدا باسی هەیە.
١٩٧ داخۆ ئەمە بۆئەوان بەڵگەیەک نیە؟ کە زاناکانی تۆرەمەی ئیسرائیلیش، هەر لەوە ئاگایان هەیە.
١٩٨ خۆ ئەگەر بمان‌ناردایە بۆلای عارەبی نەزانێک،
١٩٩ بۆ ئەوانەی وەخوێندبا، قەت باوەڕیان پێ نەدێنا.
٢٠٠ هەروەهاینە قورئانیشمان خستە دڵی تاوانباران.
٢٠١ هەر بڕواشی پێ‌ناهێنن، هەتا ئازاری زۆر بەژان بەچاوی خۆیان ببینن.
٢٠٢ لەنەکاویش دێتە لایان، کە هەر هەستیشی پێ‌ناکەن.
٢٠٣ ئەوساش ئێژن: ئاخو مۆڵەتمان پێدەدرێ؟
٢٠٤ بۆ لەئازاردانی ئێمە، پەلەدەکەن؟
٢٠٥ تۆ پێم بێژە ئەر بێڵین چەن‌ساڵ ڕابوێرن،
٢٠٦ ئەمجار ئەو ئازارەی کە لێ ترسێنرابۆن، بێتەلایان؛

١٨٦-**ڤڕبێژ**: درۆزن.   ١٨٩-**تاله ڕۆژێکی. . .**یا: تا ئازاری ڕۆژی هەورە سادارەکە گرتیانی-

مَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَآ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةٍ إِلَّا
لَهَا مُنذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكۡرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتۡ بِهِ
ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُمۡ وَمَا يَسۡتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمۡ
عَنِ ٱلسَّمۡعِ لَمَعۡزُولُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ
مِنَ ٱلۡمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنذِرۡ عَشِيرَتَكَ ٱلۡأَقۡرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَٱخۡفِضۡ
جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنۡ عَصَوۡكَ فَقُلۡ إِنِّي
بَرِيٓءٞ مِّمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ ٱلَّذِي
يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾ وَتَقَلُّبَكَ فِي ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾ هَلۡ أُنَبِّئُكُمۡ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ
كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ ﴿٢٢٢﴾ يُلۡقُونَ ٱلسَّمۡعَ وَأَكۡثَرُهُمۡ كَٰذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾
وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلۡغَاوُۥنَ ﴿٢٢٤﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّهُمۡ فِي كُلِّ وَادٖ
يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾ وَأَنَّهُمۡ يَقُولُونَ مَا لَا يَفۡعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَذَكَرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا وَٱنتَصَرُواْ مِنۢ
بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْۗ وَسَيَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَيَّ مُنقَلَبٖ يَنقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

سُورَةُ النَّمۡلِ

٢٠٧ ئه‌وماوه‌ی كه ڕای ده‌بوێرن ، چ به‌هره‌یه‌كیان بۆده‌دا ؟
٢٠٨ هه‌رشارێكمان قڕكردبێ ، سۆربزانه ترسێنه‌رانێكی بوه ؛
٢٠٩ كه ئامۆژگاری وه‌رگرن و ، ناهه‌قیمان نه‌كردوه .
٢١٠ شایه‌تینیش نه‌یان هێناوه‌ته خوارێ .
٢١١ نه لێیان ده‌وه‌شێته‌وه‌و نه ده‌شتوانن .
٢١٢ دیاره ئه‌وان له بیستن بێ به‌ش كراون .
٢١٣ تۆ وێڕای خوا ، هیچ شتی تر مه‌په‌رسته ؛ ده‌نا له‌وانه‌ده‌بی كه ئازارده‌درێن .
٢١٤ نزیكترین خزمی خۆشت بترسێنه .
٢١٥ باڵت شۆڕكه بۆ ئه‌و بڕوادارانه‌ی كه شوێنت كه‌وتۆن .
٢١٦ جا ئه‌ر به گوێیان نه‌كردی ، بێژه : من بێزارم له‌وه‌ی ئێوه ده‌یكه‌ن .
٢١٧ هه‌رخۆشت به خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاتی دلۆڤان بسپێره ؛
٢١٨ ئه‌وكه‌سه‌ی كه تۆده‌بینێ ، وا به‌پێوه هه‌ڵده‌وه‌ستی .
٢١٩ هاتوچۆشت ده‌گه‌ڵ سوژده‌به‌ره‌كاندا [له به‌ر چاویه] .
٢٢٠ بیسه‌رو زاناش هه‌ر ئه‌وه .
٢٢١ ده‌ۆه‌وێ ئاگادارۆكه‌م شایه‌تینی دێنه‌لای كێ ؟
٢٢٢ ئه‌وان له‌لای درۆنه‌خشینی تاوانبار داده‌به‌زن .
٢٢٣ گوێ ده‌گرن و زۆر به زۆریان درۆزنن .
٢٢٤ شاعیرانیش ، كێ له‌دۆیان ده‌چێ گومڕان .
٢٢٥ مه‌ر نه‌ت‌دیوه - به‌شێواوی - سه‌ربه‌هه‌ر شیوێكداده‌كه‌ن ؟
٢٢٦ ئه‌وان شتێ ده‌بێژن كه خۆیان نایكه‌ن .
٢٢٧ مه‌گین ئه‌وانه‌ی باوه‌ڕیان به‌خواهه‌یه‌و ئاكارچاكن و زۆر یادی خوایان كردوه‌و پاش ئه‌وه‌ی چه‌وسێنرانه‌وه ، هه‌ر تۆڵه‌ی خۆیان كرده‌وه . ناهه‌قانیش زۆرپێ ناچێ ده‌وه‌ده‌گه‌ن كه سه‌ره‌نجام كێوه‌ده‌چن .

نه‌مل

٩٣ ئایه‌ت

٢١١-لێ‌وه‌شانه‌وه: شیاوی كارێك بۆن.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡقُرۡءَانِ وَكِتَابٖ مُّبِينٍ ١ هُدٗى وَبُشۡرَىٰ
لِلۡمُؤۡمِنِينَ ٢ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ ٣ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمۡ
أَعۡمَٰلَهُمۡ فَهُمۡ يَعۡمَهُونَ ٤ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ
وَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡأَخۡسَرُونَ ٥ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلۡقُرۡءَانَ مِن
لَّدُنۡ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ٦ إِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهۡلِهِۦٓ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا سَـَٔاتِيكُم
مِّنۡهَا بِخَبَرٍ أَوۡ ءَاتِيكُم بِشِهَابٖ قَبَسٖ لَّعَلَّكُمۡ تَصۡطَلُونَ ٧ فَلَمَّا
جَآءَهَا نُودِيَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِي ٱلنَّارِ وَمَنۡ حَوۡلَهَا وَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ
ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٩ وَأَلۡقِ عَصَاكَۚ
فَلَمَّا رَءَاهَا تَهۡتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنّٞ وَلَّىٰ مُدۡبِرٗا وَلَمۡ يُعَقِّبۡۚ يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفۡ
إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ١٠ إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسۡنَۢا بَعۡدَ
سُوٓءٖ فَإِنِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١١ وَأَدۡخِلۡ يَدَكَ فِي جَيۡبِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ
مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٖۖ فِي تِسۡعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَقَوۡمِهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ
١٢ فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ ءَايَٰتُنَا مُبۡصِرَةٗ قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ١٣

بەناو خوداکەی دەهێنەرو دلۆڤانە

۱ طا ، سین . ئەمانە نیشانەکانی قورعانێن و کتێبێکی دیاری دەرە .
۲ ڕێ شاندەرەو مژدەدەرە بۆ گرۆی خاوەن باوەڕان .
۳ ئەوانەی نوێژان دەکەن و زەکات دەرن و بە تەواوی بڕوایان بەودنیا هەیە .
۴ ئەوکەسانەی بڕوایان بەودنیانەبێ ، کردەیانمان لەبەرچاو ڕازاندۆنەوەو بە سەرلێ شێواوی ماون .
۵ بەش ئەوانە هەر ئازاردانی بەژانەو لەودنیاشا زیانی زۆر بۆئەوانە .
۶ تو ئەم قورئانەت هەر لە لای کارزانێکی زۆر زاناوە ، پێ فێردەکرێ .
۷ [بێنەوەبیر] ئەوکاتەش کە مۆسا بە خێزانی خۆی گوت : من ئاگرێکم لێ دیارە ؛ ئەوادەچم خەبەرێکۆ بۆدێنمەوە ؛ یان بزۆتێکی لێ دێنم ؛ بەشکۆ گەرمتان بێتەوە .
۸ وەختێ لێی نزیک کەوتەوە ، بانگ کرا : پیت و پیرۆزە ئەوکەسەی کە لەوێدایەو ئەوی لەدەورەی ئەویشەو پاکی و بێ عەیبی بۆخوایە ؛ کە خودانی گش دنیایە .
۹ ئەی مۆسا ! ئەوە منم ، خوای بەدەستەڵاتی لەکارزان .
۱۰ چۆدەسەکەشت باوێژە ! کاتێ دیتی هەروەکۆ مارێک شێڵەها ، هەڵات بێ ئاوڕدانەوە . مۆسا ! ترست ڕێ نەنیشێ ، پێغەمبەران نابێ لەلای من بترسن .
۱۱ مەگین کەسێ کە وا ناهەقی کردوە ؛ ئەگەر ئەویش خراپەکەی بەچاکە گۆڕیبێتەوە ، دیارە کە من لێ بۆردەو دلۆڤانم .
۱۲ دەسیشت بخەباخەڵت [و دەریخەوە] ؛ بەسپیەکی [وەک چۆری شیر] بە بێ زیان دیاری دەدا . وەل نۆبەلگە ، بچو بۆلای فیرعەون و دارو دەستەکەی ؛ کە ئەوانە کۆمەڵێکی نافەرمانن .
۱۳ جا وەختێکیش نیشانە ڕۆنکەرەوەکانی ئێمەیان گەیشتەلا ، گوتیان : ئەمە جادویەکی ئاشکرایە .

۷-بزۆت: چڵوسک، داری نیوەسوتاوی بەگڕ. **۱۰-شێڵەها:** ڕاخوشی، خزی بەسەر زەویدا. **شێڵەهان یا شێڵەهین:** خزین.

وَجَحَدُواْ بِهَا وَٱسۡتَيۡقَنَتۡهَآ أَنفُسُهُمۡ ظُلۡمٗا وَعُلُوّٗاۚ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ١٤ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ عِلۡمٗاۖ
وَقَالَا ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٖ مِّنۡ عِبَادِهِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٥
وَوَرِثَ سُلَيۡمَٰنُ دَاوُۥدَۖ وَقَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ عُلِّمۡنَا مَنطِقَ ٱلطَّيۡرِ
وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَيۡءٍۖ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡمُبِينُ ١٦ وَحُشِرَ
لِسُلَيۡمَٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ وَٱلطَّيۡرِ فَهُمۡ يُوزَعُونَ ١٧
حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوۡاْ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمۡلِ قَالَتۡ نَمۡلَةٞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمۡلُ ٱدۡخُلُواْ
مَسَٰكِنَكُمۡ لَا يَحۡطِمَنَّكُمۡ سُلَيۡمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ
١٨ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكٗا مِّن قَوۡلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ أَشۡكُرَ
نِعۡمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنۡ أَعۡمَلَ صَٰلِحٗا
تَرۡضَىٰهُ وَأَدۡخِلۡنِي بِرَحۡمَتِكَ فِي عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١٩
وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيۡرَ فَقَالَ مَالِيَ لَآ أَرَى ٱلۡهُدۡهُدَ أَمۡ كَانَ مِنَ
ٱلۡغَآئِبِينَ ٢٠ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابٗا شَدِيدًا أَوۡ لَأَاْذۡبَحَنَّهُۥٓ
أَوۡ لَيَأۡتِيَنِّي بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ٢١ فَمَكَثَ غَيۡرَ بَعِيدٖ فَقَالَ
أَحَطتُ بِمَا لَمۡ تُحِطۡ بِهِۦ وَجِئۡتُكَ مِن سَبَإِۭ بِنَبَإٖ يَقِينٍ ٢٢

١٤ هەرچەند لەدڵی خۆیاندا هەمۆیان بەڕاست دەزانی، خۆبەزل زانیو ناهەقی، بۆنەهۆی حاشاکردنیان. جا بڕوانە پاشەڕۆژی بەدفەڕەکان بەکوێ گەیشت!
١٥ هەر ئێمەش بۆین کە زانستمان دا بەسولەیمان و داوود. گوتیان: شوکور بۆخودایێ ئێمەی لەچاو زۆرێ لەعەبدە باوەڕدارەکانی خۆی، بەڕێزترکرت.
١٦ لەپاش داوود، سولەیمان بۆبەجێنشین. بانگەوازی کرد: خەڵکینە! ئێمە فێری زمانی مەلان کراوین؛ هەمۆشتێکیان پێداوین؛ دیارە ئەمەش چاکەیەکی ئاشکرایە.
١٧ سوپای سولەیمان - تێکەڵا و لەجندۆکەو مرۆو مەلان - دەنگدرابۆن، هەمۆ بەڕیز دەڕۆیشتن؛
١٨ تا گەینە بوهلی مێرولان. مرۆچەیەک دەنگی مێرولەکانیدا: بچنەوە ناوکونەکانۆ! تا سولەیمان و لەشکری - بەبێ ئەوە پێبحەسێن - دەبەر پێیانودا نەبەن.
١٩ ئیتر کە ئەو ئەمانەی گوت، بزەی هاتێ. گوتی: ئەی پەروەرندەی من! وام ڕابێنە سوپاسی چاکەی تۆبکەم کە دەربارەی من و داک و بابمت کرد؛ ئاکاری چاکیواشم بێ، پەسندی کەی؛ هەر لەبەزەیی خۆشتەوە بمخەڕێزی عەبدەکارچاکەکانتەوە.
٢٠ چاوی بەمەلاندا گێڕا، گوتی: چۆنە پەپوسێمانە نابینم، ئاخۆ خۆی دزیوەتەوە؟
٢١ لەسەر ئەمە ئەشێ سزای زۆری بدەم؛ یان ملیهەڵدەقرتێنم، یان بەڵگەیەکی ئاشکرا بۆمن بێنێ.
٢٢ ماوەیێ زۆری نەخایاند، هات و وتی: من شتێکم دەس کەوتوە کە دەستەتۆ نەکەوتبو؛ وا من لە سەباوە هاتۆم، دەنگ و باسێکی دروستم بۆهێناوی.

١٨- بوهل: دۆڵ، دەرە.

إِنِّي وَجَدتُّ ٱمۡرَأَةٗ تَمۡلِكُهُمۡ وَأُوتِيَتۡ مِن كُلِّ شَيۡءٖ وَلَهَا
عَرۡشٌ عَظِيمٞ ٢٣ وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا يَسۡجُدُونَ لِلشَّمۡسِ مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ
فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُونَ ٢٤ أَلَّا يَسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ ٱلَّذِي يُخۡرِجُ ٱلۡخَبۡءَ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ٢٥ ٱللَّهُ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ۩ ٢٦ ۞ قَالَ سَنَنظُرُ
أَصَدَقۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ٢٧ ٱذۡهَب بِّكِتَٰبِي هَٰذَا
فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَٱنظُرۡ مَاذَا يَرۡجِعُونَ ٢٨ قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡمَلَؤُاْ إِنِّيٓ أُلۡقِيَ إِلَيَّ كِتَٰبٞ كَرِيمٌ ٢٩ إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ وَإِنَّهُۥ بِسۡمِ
ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٣٠ أَلَّا تَعۡلُواْ عَلَيَّ وَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ٣١
قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي فِيٓ أَمۡرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمۡرًا حَتَّىٰ
تَشۡهَدُونِ ٣٢ قَالُواْ نَحۡنُ أُوْلُواْ قُوَّةٖ وَأُوْلُواْ بَأۡسٖ شَدِيدٖ وَٱلۡأَمۡرُ إِلَيۡكِ
فَٱنظُرِي مَاذَا تَأۡمُرِينَ ٣٣ قَالَتۡ إِنَّ ٱلۡمُلُوكَ إِذَا دَخَلُواْ قَرۡيَةً
أَفۡسَدُوهَا وَجَعَلُوٓاْ أَعِزَّةَ أَهۡلِهَآ أَذِلَّةٗۚ وَكَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ٣٤
وَإِنِّي مُرۡسِلَةٌ إِلَيۡهِم بِهَدِيَّةٖ فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ٣٥

٢٣ من لەوێ ژنێکم دیوە پاشایە بەسەریانەوەو خاوەنی هەمۆشتێکەو
تەختێکی زۆرگەورەی هەیە.
٢٤ دیتم کە خۆی و هۆزەکەی - بەجێ خودا - سوژدەدەبەنە بەرخۆرو
شەیتان کردەوەکانی بۆخەملاندوۆن و ڕێگەی هەڵەی نیشان داون و ڕێ
دەرناکەن.
٢٥ [وەی کردوە] سوژدەبۆ خودایەک نەبەن کە پێواری ناو ئاسمانەکان و
زەوی خۆیادەکاو، چی وەیشێرن و هەرچێکی ئاشکرای بکەن، ئەو
دەیزانێ.
٢٦ ئەوخودایەی کە لەوبەدەر هیچ شت بۆپەرستن نابێ و ئەو پەروەرێنی
تەختی هەرەمەزندە.
٢٧ گوتی: بەم زوانە دەڕوانین تابزانین بەڕاستت بۆ، یان تۆش هەر لە
ڤڕبێژانی.
٢٨ ئەم نامەیەم بۆ بەرەو بۆیان باوێژەو ئەوسا تۆزێک دۆرەوکەوەو بنوارە
پەرسڤیان چیە؟
٢٩ وێ گوت: ئەی پیاوماقوۆڵەکان! نامەیەکیان بۆهاویشتوۆم زۆرگرینگە؛
٣٠ کە لەسولەیمانەوەیەو بەناوی خودای دەهندەو دلۆڤانە.
٣١ نابێ خۆتان لەمن بەزلتربزانن، وەرنەلام و خۆتان بەدەستەوەبدەن.
٣٢ وێ گوت: ئەی پیاوماقوۆڵەکان! ئیوە دەربارەی ئەم کارەم، بێژن چبکەم؟
هەتا ئێوە کۆنەبنەوە، بڕیاری هیچ کارێ نادەم.
٣٣ گوتیان: ئێمە هەم بەهێزین هەم زۆر بوێر، فەرمانیش هەر بەدەس
خۆتە، تۆ بۆخۆت بڕوانە چفەرمانێک دەدەی؟
٣٤ وێ گوت: گەلی پادشایان بچنەناو هەرشارێکەوە، تێکی دەدەن؛
خەڵکەکەی - هەرکام بەگەورە ناوی هەبێ - سۆکایەتی بەسەردێنن و
ئەوتەرزەکارانە دەکەن.
٣٥ ئەوا من دیاریەکیان بۆ دەنێرم؛ چاوەڕێم کە ڕاسپاردەکان بەچیەوە
دەگەڕێنەوە.

٢٥- **خۆیا:** ئاشکرا. ٢٨- **پەرسڤ:** جواب.

فَلَمَّا جَآءَ سُلَيۡمَٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٖ فَمَآ ءَاتَىٰنِۦَ ٱللَّهُ خَيۡرٞ مِّمَّآ
ءَاتَىٰكُم بَلۡ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمۡ تَفۡرَحُونَ ٣٦ ٱرۡجِعۡ إِلَيۡهِمۡ فَلَنَأۡتِيَنَّهُم
بِجُنُودٖ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخۡرِجَنَّهُم مِّنۡهَآ أَذِلَّةٗ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٣٧ قَالَ
يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَيُّكُمۡ يَأۡتِينِي بِعَرۡشِهَا قَبۡلَ أَن يَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ٣٨
قَالَ عِفۡرِيتٞ مِّنَ ٱلۡجِنِّ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَۖ وَإِنِّي
عَلَيۡهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٞ ٣٩ قَالَ ٱلَّذِي عِندَهُۥ عِلۡمٞ مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ أَنَا۠ ءَاتِيكَ
بِهِۦ قَبۡلَ أَن يَرۡتَدَّ إِلَيۡكَ طَرۡفُكَۚ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسۡتَقِرًّا عِندَهُۥ قَالَ هَٰذَا
مِن فَضۡلِ رَبِّي لِيَبۡلُوَنِيٓ ءَأَشۡكُرُ أَمۡ أَكۡفُرُۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشۡكُرُ
لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيّٞ كَرِيمٞ ٤٠ قَالَ نَكِّرُواْ لَهَا عَرۡشَهَا
نَنظُرۡ أَتَهۡتَدِيٓ أَمۡ تَكُونُ مِنَ ٱلَّذِينَ لَا يَهۡتَدُونَ ٤١ فَلَمَّا جَآءَتۡ قِيلَ
أَهَٰكَذَا عَرۡشُكِۖ قَالَتۡ كَأَنَّهُۥ هُوَۚ وَأُوتِينَا ٱلۡعِلۡمَ مِن قَبۡلِهَا وَكُنَّا مُسۡلِمِينَ
٤٢ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعۡبُدُ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ إِنَّهَا كَانَتۡ مِن قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ
٤٣ قِيلَ لَهَا ٱدۡخُلِي ٱلصَّرۡحَۖ فَلَمَّا رَأَتۡهُ حَسِبَتۡهُ لُجَّةٗ وَكَشَفَتۡ عَن
سَاقَيۡهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ صَرۡحٞ مُّمَرَّدٞ مِّن قَوَارِيرَۗ قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي
ظَلَمۡتُ نَفۡسِي وَأَسۡلَمۡتُ مَعَ سُلَيۡمَٰنَ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٤

٣٦ وه‌ختێ هاته‌لای سوله‌یمان؛ گوتی: ئێوه ده‌تانه‌وێ به‌ماڵ یارمه‌تی من بکه‌ن؟ ئه‌وی خودا داویه‌به‌من، له‌وه‌ی که به‌ئێوه‌ی داوه هێژاتره؛ به‌ڵام وادیاره که ئێوه به‌دیاری خۆتان دڵخۆشن.
٣٧ وه‌گه‌ڕێ بچۆوه‌لایان، وا مه به‌له‌شکرێکه‌وه دێنه سه‌ریان؛ که ئه‌وان ده‌رۆستی نایه‌ن. به‌زه‌لیلی و سوکایه‌تیش له‌وێنده‌رێ ده‌ریان ده‌که‌ین.
٣٨ گوتی: ئه‌ی گه‌لی دیوانێ! - به‌رله‌وه بێنه‌ئامانێ - کێوده‌توانێ ته‌ختی ئه‌وژنه‌م بۆبێنێ؟
٣٩ لۆزه‌نده‌رێک له‌جنه‌کان گوتی: ئه‌من به‌رله‌وه له‌جێی خۆت هه‌ستی بۆتی دێنم؛ توانام به‌سه‌ریداهه‌یه‌و ده‌سپاکیشم.
٤٠ ئه‌وی که له کتێب شتێکی ده‌زانی، هه‌ڵیدایه: هێنده‌ی چاوت بتروکێنی بۆتی دێنم. که لێ مه‌یزاند، وا لایه‌تی، گوتی: ئه‌مه‌ش چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌ی منه، ویستی تاقیم بکاته‌وه؛ ئاخۆ شوکرانه بژێرم یان پێ‌نه‌زان. هه‌رکه‌سێکی شوکربکا بۆخۆی ده‌کاو کێش سپڵه‌بێ، ئه‌وسایه په‌روه‌رنده‌ی من بێ‌نیازو دڵاوایه.
٤١ گوتی: ته‌خته‌که‌ی بگۆڕن؛ تابزانین ده‌توانێ بیناسێته‌وه یان به‌سه‌ری‌ناکاته‌وه.
٤٢ کاتێ گه‌ییشته‌به‌ره‌وه، وتیان: ته‌خته‌که‌ی تۆ وابوٚ؟ گوتی: هه‌ر ئێژی خۆیه‌سی؛ له‌به‌ریشه‌وه ده‌تزانی و ئێمه هه‌ر گوێ به‌فه‌رمان بۆین.
٤٣ ئه‌وه‌ی که وێ - غه‌یره له خودایه - ده‌یپه‌رست، ئه‌وی [له‌باوه‌ڕی هێنان] گێڕابووه‌وه؛ چونکه پێشوٚ له‌ڕێزه‌ی خوانه‌ناسان بۆ.
٤٤ پێی وترا: وه‌ره‌ناو کۆشک. که لێی ڕوانی، هه‌ر پێی وابوٚ ئاوێکی زۆرو زه‌به‌نده‌و [داوه‌ستاوه‌و] لنگی هه‌ڵکرد. پێی‌وت: ئه‌م کۆشکه له‌شوٚشه‌ی ڕوٚن و حولی داڕژاوه. گوتی: خودانی ژیانم! من تائێستا ناهه‌قیم له‌خۆم کردوه‌و له‌ئێستاوه - وه‌ل سوله‌یمان - خۆم ده‌ده‌مه ده‌س ڕاهێنه‌ری گش جیهان.

٣٩- **لۆزه‌نده‌ر**: زه‌به‌لاحی ته‌زه، زلحۆرت. ٤٠- **مه‌یزاندن**: تماشا کردن، ڕوانین.

٤٤- **حولی**: بێ گرێ و زبری، ساف. **حه‌موی ئاوه. . .یا**: ئاوێکی زۆرو زه‌به‌نده.

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ فَإِذَا
هُمۡ فَرِيقَانِ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُونَ
بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ ٱلۡحَسَنَةِۖ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُونَ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُواْ ٱطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَۚ قَالَ طَٰٓئِرُكُمۡ
عِندَ ٱللَّهِۖ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تُفۡتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ تِسۡعَةُ
رَهۡطٖ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُواْ
تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ مَا شَهِدۡنَا
مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُواْ مَكۡرٗا
وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ أَجۡمَعِينَ
﴿٥١﴾ فَتِلۡكَ بُيُوتُهُمۡ خَاوِيَةَۢ بِمَا ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ
أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ
ٱلرِّجَالَ شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ﴿٥٥﴾

٤٥ ساڵحیشمان ڕاسپاردە هۆزی سەمۆد؛ کە هاوڕەگەزی خۆیان بۆ. کە:
دەبێ خوداپەرست بن. کەچی ئەوان بۆنەدۆدەستەی دژی یەک.
٤٦ وتی: گەڵوا بەرلەوە تۆشی چاکەبن بۆ بەرەوخراپە دەچن؟ بۆ لەخودا
داواناکەن عافوتان‌کا؟ بەڵکو بەزەی پێتاندابێ.
٤٧ وتیان: ئێمە تۆش و ئەوی لەگەڵ تۆشن، بەشۆمو بێ‌فەڕ دەزانین. گوتی:
چارەنۆسی ئێوە بەدەس خوایە؛ بەڵام ئێوە هۆزێکن کە کەوتۆنەبەر
ئەزمۆنەوە.
٤٨ لەوشارەدا نۆدەستەی [نەگونجاو] هەبۆن، کە وڵاتەکەیان تێک‌دەداو بۆ
لابردنی بەدفەڕی هیچ تەقالایان نەدەدا.
٤٩ گوتیان: ئێوە سوێندبخۆن، ئێمە ئەمشەو خۆی‌و ماڵ‌و منداڵیشی
لەناودەبەین؛ بەخوێنگرانیشی ئێژین: کە ئەوخێزانە کوژراون، ئێمە
ئاگامان لێ‌نەبوەو ڕاستیش دەکەین.
٥٠ خەریک بۆن کەتنێ‌بگێڕن؛ ئێمەش کەتنی‌خۆن پێکردن، بێ ئەوە
هەستی پێبکەن.
٥١ سا بنۆڕە، سەرەنجامی کەتنەکەیان بەکوێ گەیشت: بەوانەوە کۆمەڵەکەی
ئەوانیشمان لەبەین برد.
٥٢ ئێستا [جێ] ماڵە کانی‌وان - لەسەر ناهەقی‌کردنیان - چۆڵ وهۆڵەو
دەرسێکیشە بو ئەوانەی کە دەزانن.
٥٣ ئەوکەسانەشمان ڕزگارکرد کە ببۆنە خوداناس‌و لێی دەترسان.
٥٤ لۆتیشیان وەبیربخەوە، کە وا بەهۆزەکەی خۆی وت: ئێوە چلۆن کاری
بێ‌نامۆسی دەکەن، کەچی دەشزانن خراپە؟
٥٥ لەژنان وازۆهێناوەو پەلاماری پیاوان دەدەن؛ دیارە ئێوە زۆرکۆمەڵێکی
نەزانن.

٥٠- کەتن‌گێڕان: ئاژاوەنانەوە.

۞ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخْرِجُوٓاْ ءَالَ
لُوطٍ مِّن قَرْيَتِكُمْۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ
وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَٰهَا مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهِم مَّطَرًاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَٰمٌ
عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾
أَمَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
مَآءً فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ
أَن تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾
أَمَّن جَعَلَ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنْهَٰرًا وَجَعَلَ لَهَا
رَوَٰسِىَ وَجَعَلَ بَيْنَ ٱلْبَحْرَيْنِ حَاجِزًاۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلْ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ
وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِۗ أَءِلَٰهٌ
مَّعَ ٱللَّهِۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِى
ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ
رَحْمَتِهِۦٓۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

٥٦ تەنیاوەرامی هۆزەکەی هەر ئەمەبوو: خێزانی لوت لەشاری خۆتان دەربکەن؛ چونکە ئەوان چاویان لەداوێن پاکیە.
٥٧ سا ئەویش و خێزانیشیمان ڕزگارکرد؛ مەرژنەکەی، کە بڕیارمان دا بمێنێ.
٥٨ بارانێکمان بۆ باراندن ئەمماباران؛ بارانی ترسێنراوەکان چەن خرابو!
٥٩ بێژە: شوکرانە بۆخوداو درۆد لەسەر عەبدە هەڵبژاردەکانی. ئاخۆ خودا چاترە یا ئەوی دەیکەنە شەریکی؟
٦٠ یا ئەوکەسەی چاترە کە عاسمانەکان و زەمینی وەدی هێناو لەحەواوە ئاوی بۆ ئێوە ناردوە؟ گەلێک باخچەی بەدیمەنمان بەئاوەکەی شین کردوە، کە خۆتان نەتاندەتوانی دارەکانی بەرهەم بێنن؛ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ نەخێر دیارە گەلێکی لەهەق لادەرن.
٦١ یا ئەو کەسەی چاترە کە زەوی کردەجێی سانەوەو ئەوگش جۆبارو ڕۆبارەی تێداکێشاو کەژوکۆی لێ بەرهەم هێناو لەنێوان دۆدەریادا بەرزەکی دانا؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ نەخێر دیارە زوربەی ئەوانە نازانن.
٦٢ یا ئەوکەسەی چاترە کە هەر وەختێ هومێدبڕاوێک لەبەری بپاڕێتەوە، دەهانای دێ و لەچۆرتم ڕزگار[ی] دەکاو دەتانکاتە جێ نشین لەم سەرزەمینە؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ ئەمانە کەم پەند وەردەگرن.
٦٣ یا ئەو کەسەی چاترە کە لە تاریکی بەژو دەریا، لەڕێ شارەزاتاندەکاو هەر ئەویشە ئەوبایانە بەڕێ دەکا کە مزگێنی خێروبێری ئەویان پێیە؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ خوا زۆر لەوەی بەرزترە کە دەیکەنە شەریکی ئەو.

٥٨- خرا: نالەبار. گەف: ترساندن بە قسە، هەڕەشە.
٦١- بەرزەک: بڵندایی نێوان تەختایی. ٦٣- بەژ: وشکانی، بەڕ.

أَمَّن يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَمَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۗ
أَءِلَـٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَـٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿٦٤﴾
قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ٱلْغَيْبَ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ٱدَّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ بَلْ هُمْ
فِى شَكٍّ مِّنْهَا ۖ بَلْ هُم مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟
أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا وَءَابَآؤُنَآ أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا
هَـٰذَا نَحْنُ وَءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ إِنْ هَـٰذَآ إِلَّآ أَسَـٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾
قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ
﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِى ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَـٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَىٰٓ
أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعْضُ ٱلَّذِى تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ
فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّا فِى كِتَـٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانَ
يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَكْثَرَ ٱلَّذِى هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾

٦٤ یا ئەو کەسەی چاترە کە بوونەوەر وەدی دێنێت و لەدواییدا دەیباتەوە؟ ئەدی کێیە لەئاسمان و زەمینەوە بژیوتان بۆ بەرێ دکا؟ ئاخۆ هیچ پەرستیوێکی وەل خوا هەیە؟ سا ئەگەر پێو وایە ڕاستن، بەڵگەی خۆتان نیشان بدەن.
٦٥ بێژە: ئەوانە وا لە ئاسمانەکان و زەمیندا هەن - لەخوا بەدەر- لەبەرپێوار بێ خەبەرن. هەستیش ناکەن کەنگێ زیندوودەکرێنەوە.
٦٦ زانستەکەیان برناکا سەلاڕابێ، دودڵن دەبێ یان نابێ؟ ئەم چاوی دینەیان نیە.
٦٧ خودا نەناسەکان وتیان: ئاخۆ وەختێ ئێمەو باب و باپیرانمان بوینە خۆڵێک [بەزیندویی لە گۆڕ] دەمانهێننە دەرێ؟
٦٨ ئەوبەڵێنەی بەمەی دەدن، لەوەپێشیش بەباب و کالن دراوە؛ ئەمانە گش چیرۆکی پێشینەکانن.
٦٩ بێژە: گەشتێ بەم سەرزەمینەدابکەن، تاببینن سەرەنجامی تاوانباران بەکوێ‌گەیوە.
٧٠ خەمیان مەخوەو لەبەر گزیکاری ئەوان دڵتەنگ مەبە!
٧١ ئێژن: دەسا ئەگەر ڕاستن، ئەم‌بەڵێنەو کەی دێتەجێ؟
٧٢ بێژە: ڕەنگە ئەوبەڵێنەی - کەئێوە پەلەی‌لێدەکەن - زۆرلێتانەوە نزیک بێ.
٧٣ پەروەرندەت چاکەی زۆری بەسەر ئەو خەڵکەوە هەیە؛ بەڵام زوربەیان ناشکورن.
٧٤ پەروەرندەت لەهەرشتێ لەدڵیانداو نهێنیەو لەهەرشتێ دەیدرکێنن، ئاگادارە.
٧٥ هەر پێوارێ لەعاسمان و زەمیندایە- گش لەگشتی - لە کتێبێکی ڕۆنکەرەوەدا نۆسراوە.
٧٦ ئەم قورئانە بۆ تۆرمەی ئیسرائیلێ - لەمەڕ زوربەی ئەوشتانە کە لەسەریان هەرایانە - قسەدەکا.

٦٥- **بەرپێوار**: نادیار.

وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم
بِحُكْمِهِۦۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِۖ إِنَّكَ عَلَى
ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ
إِذَا وَلَّوْاْ مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِي ٱلْعُمْيِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْۖ إِن
تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ ۞ وَإِذَا
وَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
ٱلنَّاسَ كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ
فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو
قَالَ أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَٰتِي وَلَمْ تُحِيطُواْ بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُواْ فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ
يَرَوْاْ أَنَّا جَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًاۚ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِ فَفَزِعَ
مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ
دَٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِۚ
صُنْعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍۚ إِنَّهُۥ خَبِيرٌۢ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

٧٧ بێ‌سۆ بۆ خاوەن باوڕان، ڕێ‌شاندەرو بەزەویە.
٧٨ بێگومانە پەروەرندەت بەرانبەربە فەرمانی خۆی ، بەنیو ئەواندەڕادەگا. کۆڵ‌نەدەرو هەرەزاناش هەر خۆیەتی.
٧٩ دەسا خۆت بە خوا بسپێرە ؛ بەڕاستی تۆ وا لەسەر حەقی ئاشکرای.
٨٠ بانگەوازت بۆئەوانەی کە ڕوٚ لەتۆ وەردەگێرن، وەک ئەوەیە مردوی گۆرستان بدوێنی ؛ یان بەگوێی کەڕدابخوێنی ؛ کە لەوزەی تۆدانیە.
٨١ تۆ ناتکرێ کوێران لە گومڕاییەکەیان ڕزگارکەی و بیانخەیە سەر ڕاستەڕێیە. تۆ هەر دەتوانی دەنگی خۆت بە ئەوانە بگەیەنی کە بەنیشانانی ئێمە بەبڕوان و ملکەچی فەرمانی خودان.
٨٢ هەر دەمێکیش بەڵێن[مان] بۆیان هاتەجێ، دەحبایەکیان لەم زەمینە بۆدەردەخەین، کە دەگەڵیان قسەدەکا[وپیان ئێژی :] مەردم بەدڵ نیشانەکانی ئێمەیان نەدەسەلماند.
٨٣ ئەوێ ڕۆژێ مە لەناو هەرتیرەیەکدا، تاقمێک لەوکەسانە وا باوەڕیان بە نیشانانمان نەدەهێنا کۆدەکەینەو ؛ جا ئەوکاتە ڕێزدەکرێن و بەڕێ‌دەکرێن.
٨٤ هەتا دەگەنەبەرەوە، ئێژێ : ئێوە نیشانەکانی ئێمەتان - بێ‌ئەوە چیان لێ‌بزانن - بەدرۆزانی ؟ ڕاستی ئێوە چیتان دەکرد ؟
٨٥ هەر بە سزای ئەوە کە ناهەقیکار بۆن، وەبەر بەڵێنەکە کەوتن، هەر مته‌قیشیان لێ نایە.
٨٦ بۆ ئەوانە نەیان‌دەدی ئێمە شەومان داهێناوە، ئەوانی تێداوەحەسێن ؛ ڕۆژیش هەمۆشت ببینن ؟ لە مەشدا زۆر نیشانەهەن بۆ ئەوانەی بڕوادێنن.
٨٧ ئەوێ ڕۆژێ دەکەڵەشاخ دەمێندرێ، هەرکەس لەعاسمانەکان و زەمیندایە - گلا - ترسیان ڕێ‌دەنیشێ و بەزەلیلی دێنەبەربارەگای خودا ؛ مەگین کەسێ کە بەرمەیلی خوداکەوێ.
٨٨ کێویشت وادێنەبەرچاو، کە هەر نابزۆن ؛ کەچی وەک ڕەوینەوەی هەور دەڕەونەوە. ئەمەش کری خودایێکە هەمۆشتی زۆر بە چاکی چێ‌کردوە. هەرئەویشە لەکردەتان شارەزایە.

٨٥- **مته‌ق:** فزە. **٨٨- کر:** دەسکار. **چێ کردن:** دروس کردن، سازدان.

مَنْ جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُم مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٩﴾
وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِى ٱلنَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَآ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ
ٱلْبَلْدَةِ ٱلَّذِى حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَىْءٍ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ
ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنْ أَتْلُوَا۟ ٱلْقُرْءَانَ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى
لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ ٱلْحَمْدُ
لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعْرِفُونَهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

سُورَةُ القَصَصِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا۟ عَلَيْكَ
مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِٱلْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
فِرْعَوْنَ عَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ
طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ
ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟
فِى ٱلْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ ٱلْوَٰرِثِينَ ﴿٥﴾

۸۹ هەرکەسێ چاکەیەک بکا، لەوچاتری دێتەوەرێ و لەمەترسی ئەوێ ڕۆژێ ئارخەیانن.
۹۰ هەرکەسێکش کاری خراپی لێ ڕۆدا، لەپەورۆ دەخرێتەئاگر. ئاخۆ زیاتر لەقەرەبۆی کارەکەتان ئازارۆ بۆدەبرێتەوە؟
۹۱ بەمن هەر فەرمان دراوە کە خودانی ئەم باژێڕە - کە بۆخۆی ڕێزی لێناوە - بپەرستم. هەمۆشتێکیش لەوڕایەو فەرمانیشم پێدراوە لەڕێزەی موسوڵمانان بم؛
۹۲ هەروا، قورعانیش بخوێنم. جا کێ شارەزای ڕێگە بۆ، هەر بەقازانجی خۆیەتی و هەر کەش لە ڕێگە کلا بۆ، بێژە: من هەر یەکێکم لەترسێنەران.
۹۳ بێژە: سوپاس بۆخودایەو بەم زوانە ئەو نیشانەکانی خۆیتان نیشان دەداو دەیان ناسن. پەروەرندەت ئاگاداری هەمۆ کردەوەیەکتانە.

قەسەس

۸۸ ئایەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

۱ طا، سین، میم.
۲ ئەمانە نیشانەکانی کتێبی ڕۆشن کەرەوەن.
۳ ئێمە بۆتۆ، بۆ [ئاگاداری] ئەوانەی بڕوادێنن، باسی مۆساو فیرعەون دەخوێنینەوە.
۴ بێ‌سۆ فیرعەون لەوزەمینا باڵادەس بۆ؛ خەڵکی ئەوێ کردبۆنە چەند دەستەیەک؛ هێندێکی هەر زەبۆن دەکرد، کوڕەکانی سەردەبڕین و ژنەکانی ڕادەگرتن. لەبەدفەڕو بەزەڕان بۆ.
۵ بڕیارن دا ئەوانەی لەوزەمینەدا زەبۆن‌کران، بەچاکە وەیان خوێنین و بیان‌کەینە پێشەوا[ی خەڵک]؛ لەدواییشدا بۆخۆیان بمێنێتەوە.

۹۰-لەپەورۆ: دەمەورۆ. ۹۱-باژێڕ: شار. ۴-زەڕ: زەرەد، زەرەر.
۵-بمینێتەوە: یانێ زەمین بۆخۆیان بمێنێتەوە.

وَنُمَكِّنَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنُرِيَ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا
مِنۡهُم مَّا كَانُواْ يَحۡذَرُونَ ٦ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ
أَنۡ أَرۡضِعِيهِۖ فَإِذَا خِفۡتِ عَلَيۡهِ فَأَلۡقِيهِ فِي ٱلۡيَمِّ وَلَا تَخَافِي
وَلَا تَحۡزَنِيٓۖ إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيۡكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٧
فَٱلۡتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرۡعَوۡنَ لِيَكُونَ لَهُمۡ عَدُوّٗا وَحَزَنًاۗ إِنَّ
فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا كَانُواْ خَٰطِـِٔينَ ٨
وَقَالَتِ ٱمۡرَأَتُ فِرۡعَوۡنَ قُرَّتُ عَيۡنٖ لِّي وَلَكَۖ لَا تَقۡتُلُوهُ عَسَىٰٓ
أَن يَنفَعَنَآ أَوۡ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٩ وَأَصۡبَحَ
فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًاۖ إِن كَادَتۡ لَتُبۡدِي بِهِۦ لَوۡلَآ أَن
رَّبَطۡنَا عَلَىٰ قَلۡبِهَا لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٠ وَقَالَتۡ
لِأُخۡتِهِۦ قُصِّيهِۖ فَبَصُرَتۡ بِهِۦ عَن جُنُبٖ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ
١١ ۞ وَحَرَّمۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَرَاضِعَ مِن قَبۡلُ فَقَالَتۡ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ
عَلَىٰٓ أَهۡلِ بَيۡتٖ يَكۡفُلُونَهُۥ لَكُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ نَٰصِحُونَ ١٢
فَرَدَدۡنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا وَلَا تَحۡزَنَ وَلِتَعۡلَمَ
أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ١٣

٦ لەوعەرزەدا جێگایان بۆ خۆش بکەین و بە فیرعەون و هامان و لەشکرەکانیان ئەوشتانە نیشان بدەین، کە ئەوان لێیان دەترسان.
٧ بەدایەمۆسان ڕاگەیاند: شیری دەیەو، هەروەختێ لێی نیگەران بۆی، بیهاوێژە ناو دەریاوەو هیچ مەترسەو خەمیش مەخۆ؛ ئێمە بۆتی دێنینەوەو دەشیکەینە یەکێ لە پێغەمبەرەکان.
٨ دەستەوبەستەی فیرعەون ئەویان هەڵگرتەوە، تا ببێتەدوژمنیان و هۆی مەینەتیان. دیارە فیرعەون و هامان و دەس وپێوەندەکانیشیان بەخەڵەت چۆن.
٩ پیرەکا فیرعەون گوتی: بۆ من وتۆ دەبێتەمایەی چاوڕۆنی؛ وازلە کوشتنی بهێنن، بەشکوٚ سوٚدی بۆمان هەبێ، یان بیکەینە کوڕی خۆمان. کەچی هیچ ئاگاشیان نەبۆ.
١٠ ئیتر ئەوسا دایکی موٚسا هیچ هۆشی لەدڵدانەماو لەوانە بوٚکە ئەوڕازە بدرکێنێ؛ کە هەر ئێمەش دڵی ئەومان واپتەوکرد تالەخاوەن باوەڕان بێ.
١١ بەخۆشکی گوت: شوێنی کەوە! بێ ئەوەی هەستی پێ بکەن، کارێکی کرد دوٚراودوٚر چاوی پێ بکەوێ.
١٢ هەر لەپێشدا وان بۆدانا مەمکی هیچ تایەنێک نەمژێ. وێ گۆ: ئاخۆ دەتانەوێ ماڵێکتان بۆ بدۆزمەوە کە بۆتانی بەخێوبکاو زۆر باشیشی پێ ڕابگا؟
١٣ ناردمانەوە لای دایکی، تا چاوی پێ ڕۆن بێتەوەو خەمێ نەخوا؛ تا بشزانێ کە بەڵێنی خودا ڕاستە؛ بەلام زوربەیان نازانن.

٩- پیرەک: ژنی پیاو. پیرەکا: ژنەکەی. ١٢- تایەن: تایە، دایەن. وێ گۆ: ئەو گوتی.
وێ: پیتی ئیشارەت بۆ مێوینە: (وێ گوت: ژنەکە گوتی).

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسۡتَوَىٰٓ ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٤ وَدَخَلَ ٱلۡمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفۡلَةٖ مِّنۡ أَهۡلِهَا
فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيۡنِ يَقۡتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنۡ عَدُوِّهِۦۖ
فَٱسۡتَغَٰثَهُ ٱلَّذِي مِن شِيعَتِهِۦ عَلَى ٱلَّذِي مِنۡ عَدُوِّهِۦ فَوَكَزَهُۥ مُوسَىٰ
فَقَضَىٰ عَلَيۡهِۖ قَالَ هَٰذَا مِنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِۖ إِنَّهُۥ عَدُوّٞ مُّضِلّٞ مُّبِينٞ
١٥ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي فَٱغۡفِرۡ لِي فَغَفَرَ لَهُۥٓۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ١٦ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ فَلَنۡ أَكُونَ
ظَهِيرٗا لِّلۡمُجۡرِمِينَ ١٧ فَأَصۡبَحَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
ٱلَّذِي ٱسۡتَنصَرَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَسۡتَصۡرِخُهُۥۚ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِيّٞ
مُّبِينٞ ١٨ فَلَمَّآ أَنۡ أَرَادَ أَن يَبۡطِشَ بِٱلَّذِي هُوَ عَدُوّٞ لَّهُمَا قَالَ
يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقۡتُلَنِي كَمَا قَتَلۡتَ نَفۡسَۢا بِٱلۡأَمۡسِۖ إِن تُرِيدُ إِلَّآ
أَن تَكُونَ جَبَّارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ ١٩
وَجَآءَ رَجُلٞ مِّنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلۡمَلَأَ
يَأۡتَمِرُونَ بِكَ لِيَقۡتُلُوكَ فَٱخۡرُجۡ إِنِّي لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ٢٠
فَخَرَجَ مِنۡهَا خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٢١

١٤ وەختێ گەییە تافی جوانی و پیاوێ تەواوی لێ دەرچوٚ، زانست و کارزانین دایەو ئێمە ئاوا پاداشی کارچاکان دەدەین.
١٥ [جارێ] روی‌کردە شارەوە، بێ ئەوەی خەڵکەکەی ئاگایان لێ ببێ. لەوێ توٚشی دو پیاوان هات، پێکەوە مشت‌ومڕیان بوٚ؛ یەکیان لەڕەگەزی خوٚی و ئەوی تریان سەربەدوژمنەکانی بوٚ. ئەوی هاوڕەگەزی خوٚی بوٚ، دژی کاورا نەیارەکە هانای پێ‌برد؛ موٚسا مستێکی تێ‌سرەواند، مرخەی بڕی. گوتی: دیارە ئەم‌کارە شەیتان پێمی‌کرد؛ کە ئاشکرا دوژمنەو ڕێگا دەگوٚڕێ.
١٦ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! ئەمن ناهەقیم لە خوٚم کرد، عافوم‌بکە. ئیتر خودا خەتای بەخشی؛ کە ئەو لەخەتادەبوٚرێ و دلوٚڤانە.
١٧ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەبەرانبەر ئەوچاکەی دەگەڵ منٛت کرد، بڕیار ئەدەم هەرگیزنەبمە پشتیوانی تاوانباران.
١٨ لەوشارەدا بەترسەوە شەوی بوٚری و چاوەنوٚڕبوٚ. هەر ئەوکەسەی دوێنێ هانای پێ‌بردبوٚ، دیسان هاواری بوٚهێنا. موٚسا گوتی: دیارە توٚ لەڕێگەدەرچوی.
١٩ کاتێ بەرەوئەوکەسەچوٚ کە دوژمنی هەردوکیان بوٚ، گوتی: موٚسا! هەر وەک دوێنێ یەکێکت کوشت، دەتەوێ منیش بکوٚژی؟ توٚ گەرەکتە لەم هەردە ببیە ملهوڕو ناتەوێ لەوانەبی وا کاروباران سامان دەدەن.
٢٠ پیاوێک لەوپەڕی شارەوە بەهەڵداوان گەیشتێ، وات: ئەی موٚسا! سەر گەورەکان دەربارەی توٚ ڕاوێژدەکەن؛ گەرەکیانە توٚبکوژن. زوٚ دەرکەوە، ئەمەت بەچاکە پێ‌دەڵێم.
٢١ بەترسەوە لەوێ ڕوٚیی و بەنیگەرانی دەیڕوانی. گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەم کوٚمەڵە ستەمکارە رزگارم کە.

١٤- کارزانین‌دایە: کارزانینمان پێدا. ١٥- مرخەی‌بڕی: نەفەسی چنی. ٢٠- وات: گوتی.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يَهْدِيَنِي سَوَآءَ
ٱلسَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ
ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِۖ
قَالَ مَا خَطْبُكُمَاۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُۖ وَأَبُونَا
شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى ٱلظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا
تَمْشِي عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَاۚ فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ قَالَ
لَا تَخَفْۖ نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا
يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِيُّ ٱلْأَمِينُ
﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَيَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن
تَأْجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٍۖ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَۖ
وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَۚ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَۖ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَيَّۖ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

٢٢ کاتێ بەرەومەدیەن دەچۆ، گوتی: بەشکۆ پەروەرندەم شارەزای
ڕاستەڕێم بکا.
٢٣ کە هاتەسەر ئاوی مەدیەن، کۆمەڵێ لەخەڵکەکەی دیت ئاوهەڵدێنجن.
لەولای ئەوان دوژنی دین [پەزێ خۆ] دوردەخەنەوە. گوتی: ئێوە
خەریکی چن؟ گوتیان: هەتا شڤانەکان پەزەکانیان لە ئاودانێ
نەهێننەوە، ئێمە پەزێ خۆ ئاونادەین؛ باوکی ئێمەش ئیختیارێکی
زورهانە.
٢٤ ئەوسا ئاوی بۆهەڵێنجان؛ پاشان خۆی گەیاندەسێبەر. گوتی: ئەی
پەروەرندەی من! من ئاتاجی ئەوخێرەم کە بۆم دەنێری.
٢٥ یەک لەودوانە - کە بەشەرمەوە ڕێدەچۆ - هاتەلای و گوتی: باوکم
بانگت دەکا تا بۆئاوێ کە بۆ ئێمەت هەڵێنجاوە، کرێت داتێ. وەختێ هاتو
ڕوداوەکەی بۆ گێڕاوە، گوتی: ئیتر ترست نەبێ، لەکۆمەڵی ستەمکاران
ڕزگارت بۆ.
٢٦ یەکێ لەوان گوتی: باوە! بەکرێی بگرە؛ چاترین ڕنجبەر ئەوەیە بەتاقەت و
جێباوەڕبێ.
٢٧ گوتی: من خەیاڵم وایە یەکێ لەودوکیژانەی خۆم بدەم بەتۆ؛ بەو مەرجە
هەتا هەشت ساڵان ڕەنجبەرم بی. ئەگەر دەساڵت بردەسەر، کەیفی
خۆتەو نامەوێ زۆریت بۆبێنم. گەر خوا حەزکا زۆدەزانی کە لەپیاوە
باشەکانم.
٢٨ گوتی: ئەمە بڕیارێک بێ لەنێوانی من و تۆدا؛ هەرکام لەو دو ماوەم
پەڕاند، نابێ ناهەقیم لێ بکرێ؛ خوداش لەسەر هەرچی ئێژین، بریکارە.

٢٣- **هەڵدێنجن:** هەڵدەگۆزن؛ لە: **هەڵێنجان:** هەڵگۆزان. **ئیختیار:** پیرو کۆنەساڵ.
زورهان: پیری لە کار کەوتە. ٢٦- **بەتاقەت:** خاوەن هێز، توانا.

۞ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِۦٓ ءَانَسَ مِن جَانِبِ
ٱلطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ ٱمْكُثُوٓا۟ إِنِّىٓ ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّىٓ ءَاتِيكُم
مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ
﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِىَ مِن شَٰطِئِ ٱلْوَادِ ٱلْأَيْمَنِ فِى ٱلْبُقْعَةِ
ٱلْمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّىٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا
جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۖ إِنَّكَ
مِنَ ٱلْءَامِنِينَ ﴿٣١﴾ ٱسْلُكْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ
غَيْرِ سُوٓءٍ وَٱضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهْبِ ۖ فَذَٰنِكَ
بُرْهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦٓ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟
قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ
أَن يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِى هَٰرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّى لِسَانًا
فَأَرْسِلْهُ مَعِىَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِىٓ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾
قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَٰنًا فَلَا
يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا ۚ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٣٥﴾

٢٩ مۆسا کە ماوەکەی پەڕاندو خێزانی بردو ڕۆیی، ئاگرێکی لەئالی تۆرێ
بەدی کرد. بەماڵ و منداڵی خۆی گوت: ڕابوەستن، من ئاگرێکم بەدی
کرد؛ بەشکۆ لەوێ خەبەرێکوبۆ بهێنم؛ یان چۆڵێکۆ لەوئاگرە بۆ بێنمەوە؛
بەڵکۆ خۆ گەرمکەنەوە.
٣٠ وەختێ گەییشتە لای ئاگر، لای دەستی ڕاستی دۆڵەوە - لە شوێنە
پیرۆزەکەدا - لە دارەکەوە بان کرا: ئەی مۆسا! من هەر خودی خۆم،
ئەوخودایەم کە راهێنەری جیهانم.
٣١ عاساکەشت فڕێبدە! وەختێ دیتی لەچەشنی مارێ دەبزوێ، هەڵات و
هیچ ئاوڕێکی نەدایەوە. ئەی مۆسا لێیوەرەپێش و ترسٹ نەبێ، هیچ
زیانێکت پێ ناگا.
٣٢ دەستیشت بخە باخەڵت، چەرمۆی بێ زەرەر دێتەدەر؛ بۆ ئەوەش ترست
نەمێنێ، دستت بنە ژێری باڵت. ئەم دوانە دۆبەلگەی ڕۆنن، لە
پەروەرندت ڕا بۆلای فیرعەون و داروەدەستەکەی؛ ئەوان گەلێ
نافەرمانن.
٣٣ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! من یەکم لەوان کوشتوە؛ لەوە دەترسم
بمکوژن.
٣٤ برام هارۆن، لەمن زوان ڕەوانترە؛ سا ئەویشم دەگەڵ کل کە، یاوەرم بێ و
قسەکانم بسەلمێنێ. من ترسم هەس پێم بێژن: تۆ درۆزنی.
٣٥ گوتی: وادەکەین براکەت پشتت بگرێ؛ بەنیشانەکانی خۆشمان
دەستەلاتێکۆ دەدەینێ، دەستیان بەئێوە ڕانەگا؛ ئێوە دوان و ئەوانی
لەدوی ئێوەبن سەردەکەون.

٢٩- ئال: تەرەف، لا. چۆڵ: چلۆسک، داری نیوەسوتاوی بەگڕ. ٣٤- کل کە: بنێرە.

فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٖ قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ
مُّفۡتَرٗى وَمَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِيٓ ءَابَآئِنَا ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ
مُوسَىٰ رَبِّيٓ أَعۡلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلۡهُدَىٰ مِنۡ عِندِهِۦ وَمَن تَكُونُ
لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۖ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ
يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ مَا عَلِمۡتُ لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرِي فَأَوۡقِدۡ
لِي يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجۡعَل لِّي صَرۡحٗا لَّعَلِّيٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ
إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَٱسۡتَكۡبَرَ
هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ إِلَيۡنَا
لَا يُرۡجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذۡنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذۡنَٰهُمۡ فِي
ٱلۡيَمِّۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾
وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَأَتۡبَعۡنَٰهُمۡ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗۖ
وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلۡمَقۡبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا
مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ ٱلۡأُولَىٰ
بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

٣٦ کاتێ مۆسا وەل بەڵگە ئاشکراکانمان هاتەلایان، گوتیان: ئەمە بل ژجادۆ شتێ نیەو لەخۆوە ڕێکی خستوە؛ کە لەباوانی پێشوشمان ئەم شتەمان نەبیستوە.

٣٧ مۆسا گوتی: پەروەرندەم لەهەرکەس چاتردەزانێ کێ لجەم ئەو ڕێنوینی هاوردوەو کێ پاشەڕۆژ تۆشی بەختەوەری دەبێ. بێ‌سۆ ناهەقیکارەکان ڕزگار نابن.

٣٨ فیرعەون گوتی: ئەی دیوەخان‌نشینەکان! وانازانم غەیرلەمن خوایەکتان هەبێ؛ سا هامان! تۆ خشتی کاڵم لەکڵدا بۆبخارێنە، قەڵایەکم بۆ دروس کە، تا لەوێرا بڕوانمە خوداکەی مۆسا؛ کە من تەواو لەڤرِبێژانی دەزانم.

٣٩ فیرعەون‌و لەشکرەکانی لەوزەمینە، هەر بەناهەق خۆیان بەزلتردەزانی‌و لایان‌وابۆ ناگەڕێنەوە لای ئێمە.

٤٠ سا فیرعەون‌و لەشکریمان وەگیرهێناو هەڵمانداشتنە دەریاوە. دەسا بڕوانە ئاکامی ناهەقیکاران چلۆن بۆ.

٤١ کردیشمانن بە پێشەوایانێک کەوا بانگ بۆ ئاگر ڕادەهێڵن‌و ڕۆژی سەلاش هیچ کەس دەهانایان نایە.

٤٢ هەر لەم دنیایە نەحلەتمان وەشوێن خستن‌و ڕۆژی سەلاش [ڕۆڕەش‌و] بیچم‌کرێتن.

٤٣ لەپاش ئەوەی چین‌وبەرەکانی پێشۆن قرتێخستن، ئەو کتێبەن دابە مۆسا کە بۆمەردم ببێتە هۆی ڕۆشن بێنی‌و بەزەیی‌و شارەزای ڕێ بۆن؛ بەشکۆ بیرلەخۆکەنەوە.

٣٦- **بل:** بەجگە، بەغەیرلە. ٣٨- **بخارێنە:** سۆربکەرەوە. **خاراندن:** سۆر کردنەوەی هەڕی.
ڤربێژ: درۆزن. ٤٠- **هەڵداشتن:** فڕێدان. **کرێت:** بێ‌بەش لە جوانی.
٤٣- **پێشۆن:** پێشۆمان.

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلۡغَرۡبِيِّ إِذۡ قَضَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلۡأَمۡرَ وَمَا كُنتَ
مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّآ أَنشَأۡنَا قُرُونٗا فَتَطَاوَلَ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡعُمُرُۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيٗا فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ تَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ
ءَايَٰتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرۡسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ
ٱلطُّورِ إِذۡ نَادَيۡنَا وَلَٰكِن رَّحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوۡمٗا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٖ مِّن قَبۡلِكَ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾
وَلَوۡلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةُۢ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ فَيَقُولُواْ
رَبَّنَا لَوۡلَآ أَرۡسَلۡتَ إِلَيۡنَا رَسُولٗا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ مِنۡ عِندِنَا قَالُواْ
لَوۡلَآ أُوتِيَ مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ مُوسَىٰٓۚ أَوَلَمۡ يَكۡفُرُواْ بِمَآ أُوتِيَ
مُوسَىٰ مِن قَبۡلُۖ قَالُواْ سِحۡرَانِ تَظَٰهَرَا وَقَالُوٓاْ إِنَّا بِكُلّٖ كَٰفِرُونَ
﴿٤٨﴾ قُلۡ فَأۡتُواْ بِكِتَٰبٖ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهۡدَىٰ مِنۡهُمَآ أَتَّبِعۡهُ
إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعۡلَمۡ
أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهۡوَآءَهُمۡۚ وَمَنۡ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيۡرِ
هُدٗى مِّنَ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾

٤٤ ئەو سەردەمەی کە ئێمە ئەمکارەی خۆمان بەئەرکێک دانا بۆ مۆسا، نە تۆ لەلای خۆراواکەی [تۆر] ەوەبۆی، نە هیچ ئاگاشت لێ بوە.

٤٥ بەڵام ئێمە زۆر بەرەمان هێنایەرۆ؛ تەمەنیشیان زۆر درێژ بۆ. تۆ ئەوکاتە لەناوخەڵکی مەدیەن نەبۆی، کە نیشانەکانی مەیان بۆوەخوێنی؛ بەڵام ئێمە هەر پێغەمبەرن دەناردن.

٤٦ لەودەمەشدا کە ئێمە گازی مۆسان کرد، تۆ لەنزیک تۆرێ نەبۆی؛ بەڵام ئەمە بەزەییەکە لەلایەن پەروەرندەت ڕا، کە ئەوانەی بەرلەتۆ کەسیوا نەبوە ترسێکیان وەبەربهێنێ؛ ئەتۆ ترسیان وەبەربێنی، شایەت بیرلەخۆکەنەوە.

٤٧ ئەگەر لەبەر ئەوە نەبا کە کاتێکی - لە سۆنگەی ئاکارەکانیان - تۆشی بەڵایە بن، بێژن: پەروەرێنمان! تۆ بۆچی پێغەمبەرێکت بۆنەناردین، تا پەیرەوی لەنیشانانی تۆ بکەین و لەڕێزی بەباوەڕان بین، [سزادانمان پێش دەخستن].

٤٨ بەڵام وەختێ ئەمڕاستەیان لەلایەن ئێمەوە بۆهات، گوتیان: بۆچی ئەوی بۆ مۆساهاتوە بۆ ئەم نەهات؟ ئەدی ئەوی لەوەپێش بەمۆسادرا، ئەمان حاشایان لێ نەکرد؟ گوتیان: ئەمە دۆجادۆن کە پشتی یەکتریان گرتوەو گوتیشیان: ئێمە لەهەرکان حاشامانە.

٤٩ بێژە: ئەگەر ئێوە ڕاستن، نۆسراوێک لەخواوە بێنن کە لە هەردوکانیان پتر ڕاستەڕێگە نیشان بدا؛ هەتا من شوێنی بکەوم.

٥٠ گەر پەرسڤیان نەدایەوە، سا بزانە کە ئەوانە پەیڕەوی ئارەزۆیانن؛ کێش خودا شارەزای نەکاو پەیڕەوی ئەلهای دڵی بێ، کەسی لێ گومڕاترنیە. خواش ناهەقان لەڕێگە شارەزا ناکا.

٥٠- پەرسڤ: وەڵام. ئەلها: هانا، ئارەزۆ، کەلکەلە.

۞ وَلَقَدۡ وَصَّلۡنَا لَهُمُ ٱلۡقَوۡلَ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ ٱلَّذِينَ
ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِهِۦ هُم بِهِۦ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ
قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِهِۦٓ إِنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبۡلِهِۦ مُسۡلِمِينَ ﴿٥٣﴾
أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡتَوۡنَ أَجۡرَهُم مَّرَّتَيۡنِ بِمَا صَبَرُواْ وَيَدۡرَءُونَ بِٱلۡحَسَنَةِ
ٱلسَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُواْ ٱللَّغۡوَ
أَعۡرَضُواْ عَنۡهُ وَقَالُواْ لَنَآ أَعۡمَٰلُنَا وَلَكُمۡ أَعۡمَٰلُكُمۡ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡ
لَا نَبۡتَغِي ٱلۡجَٰهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهۡدِي مَنۡ أَحۡبَبۡتَ وَلَٰكِنَّ
ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوٓاْ إِن
نَّتَّبِعِ ٱلۡهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفۡ مِنۡ أَرۡضِنَآۚ أَوَلَمۡ نُمَكِّن لَّهُمۡ
حَرَمًا ءَامِنٗا يُجۡبَىٰٓ إِلَيۡهِ ثَمَرَٰتُ كُلِّ شَيۡءٖ رِّزۡقٗا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ
أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةِۭ
بَطِرَتۡ مَعِيشَتَهَاۖ فَتِلۡكَ مَسَٰكِنُهُمۡ لَمۡ تُسۡكَن مِّنۢ بَعۡدِهِمۡ
إِلَّا قَلِيلٗاۖ وَكُنَّا نَحۡنُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهۡلِكَ
ٱلۡقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبۡعَثَ فِيٓ أُمِّهَا رَسُولٗا يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِنَاۚ وَمَا
كُنَّا مُهۡلِكِي ٱلۡقُرَىٰٓ إِلَّا وَأَهۡلُهَا ظَٰلِمُونَ ﴿٥٩﴾

٥١ لەپەستا ئەو وتارەمان بۆ هەناردن، بەشکۆ پەند[ی لیٚ] وەربگرن.

٥٢ ئەوکەسانەی کە بەرلەهاتنی قورعان، ئێمە کتێبمان پێداون، باوەڕیان بە قورعان هەیە.

٥٣ هەتا بۆیان وەدەخوێنن، ئێژن: بڕوامان پیٚ هێناو بیٚ سۆ ڕاستەو لە پەروەرندەمان ڕایە. بەرلەوەش بێتەخوارەوە ئێمە قبوڵن کردبو.

٥٤ ئەوانە چۆن خۆڕاگربۆن، دۆجار پاداشیان پیٚدەدریٚ. کاری خراپیش بەچاکە دەسڕنەوەو لەوبژیوەی پێمان داون، خێران دەکەن.

٥٥ هەر کە وتاری هەرزەشیان بەگویٚ دەگا، لەگوێی خۆیانی دەرداوێن و ئێژن کە: ئێمە کاری خۆدەکەین و ئێوەش ئاکاری خۆوهەیە، لەئێمەوە بیٚ وەزەنن؛ کەیفن بەنەزانان نایە.

٥٦ تۆ ناتانی کەسیٚ بۆخۆت خۆشت بویٚ شارەزای کەی؛ بەڵام خودا کیٚ بخوازیٚ ڕێگەی ڕاستی نیشان دەدا. هەرخۆشی چاتردەزانیٚ کیٚ هێژای ئەم ڕێبازەیە.

٥٧ ئێژن: ئەر دەگەڵ تۆبین و پەیڕەوی دینەکەی تۆبین، لەزێدی خۆن تەرەن دەکەن. ئەدی ئێمە لەشوێنێکی هێمنمان دانەمەزراندون، کە هەمۆجۆرە بەروبۆی بۆدەنێرن و ئەم بژیوە لەمەڕایە؟ بەڵام زوربەیان نەزانن.

٥٨ چەندە شاریشمان قڕکردن [کەخەڵکەکەی] بەخۆشگوزەرانی خۆیان سەرخۆش ببۆن. ئەمەش ماڵەکانیانە کە لە دوای ئەوان - کەمێک نەبیٚ - کەسیان لیٚ نیشتەجیٚ نەبوەو هەر بۆخۆمان ماونەتەوە.

٥٩ پەروەرندەت ئەوشارانەی قڕنەکردن، تا لەناوەندی ئەوانا پێغەمبەری بۆ هەناردن، نیشانەکانی ئێمەیان بەسەردا بخوێنێتەوە. هەرگیز ئێمە هیچ شارێکمان بەقڕنەدا، مەرخەڵکەکەی ناهەق بۆبن.

٥١- **لە پەستا:** یەک لە دۆی یەک. ٥٥- **دەرداوێن:** فڕیٚ دەدەن. لە: **هاویشتن:** فڕیٚدان.

وەزەن: ئازار. ٥٧- **زێد:** زاگە، جێگەی لەدایک بۆن. **تەرەن دەکەن:** دەمانکەنە دەرەوە.

وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا عِندَ
ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَن وَعَدْنَٰهُ وَعْدًا حَسَنًا
فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ
كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ
ٱلَّذِينَ أَغْوَيْنَآ أَغْوَيْنَٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۖ تَبَرَّأْنَآ إِلَيْكَ ۖ مَا كَانُوٓا۟ إِيَّانَا
يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ٱدْعُوا۟ شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟
لَهُمْ وَرَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ۚ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبْتُمُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْأَنۢبَآءُ
يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ
صَٰلِحًا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ
يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَٰنَ
ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ
ٱلْحَمْدُ فِى ٱلْأُولَىٰ وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَلَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

٦٠ ئەوی بەئێوە دراوە هەر مایەی گوزەرانتانە لەدنیاداو زەمبەریەتی. ئەوەش کە لجەم خودایە، چاترەو زۆرتر دەمێنێ؛ ئاخۆ لەوەندەش تێ ناگەن؟

٦١ ئاخۆ کەسێ بەڵێنی باشمان پێداوەو بۆشی پێک دێ، دەگەڵ کەسێ هەر لەدنیا ژیاندۆمانە، وەکویەکن؟ کە ئەمەشیان ڕۆژی سەڵا دەهێنن بۆ جابدانەوە؟

٦٢ ئەوێ ڕۆژێ بانگیان دەکاو،ئێژێ:کوا شەریکەکانم،وەک ئێوە خەیاڵتان دەکرد؟

٦٣ ئەوانەی وەبەربڕیاری ئێمە کەوتۆن، ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! ئەمانە هەر ئەوانەن کە ئێمە لەڕێگەمان لادان؛ بۆیەش لەڕێگەمان لادان کە بۆخۆن ڕێن لێ تێکچۆبۆ. وا لەلای خۆت ئێمە حاشایان لێدەکەین. ئەوانە هەرگیز ئێمەیان نەدەپەرست.

٦٤ پێشیان ئێژن: شەریکەکانتان بانگ بکەن. بانگیان دەکەن؛ هیچ وەرامیان نادەنەوە. هەست بە جەزرەبەدان دەکەن، ئێژن: خوزیا لەشارەزایان بوینایە.

٦٥ هەرئەوڕۆژە بانگیان ئەکاو پێیان ئێژێ: چلۆن وەدەنگ پێغەمبەرەکانەوە چۆن؟

٦٦ ئەوێ ڕۆژێ لەهەوالان زەین کوێردەبن. لەو ڕۆژەدا نایانکرێ پرسێ بەیەکتریش بکەن.

٦٧ بەڵام ئەوی کە پەژیوان بوەتەوەو بڕوای بەخودا هێناوەو ڕوی دەکاری چاک کردوە، لەوانەیە لەدەستەی ڕزگارەکان بن.

٦٨ پەروەرندەت هەرشتێکی مەیلی لێ بێ وەدی دێنێ و هەڵدەبژێرێ [بەڵام] ئەوان هەقی بژاردنیان نیە .لەوشەریک بۆدۆزینەوەشیان ،خودا پاکەو بەرزترە. ٦٩ هەر پەروەرندەت دەزانێ چیان لەدڵداپەنادەوو چیش ئاشکرا ئەدرکێنن. ٧٠ خوا هەرئەوەو لەغەیرەزئەو هێژای پەرستنێک نیە. لەدنیاش و لەقیامەتیش سوپاس هەرتایبەتی ئەوە؛ فەرمان هەر فەرمانی ئەوەو بۆ لای ئەویش دەبرێنەوە.

٥٩- زەمبەر: خشڵ. ٦٤- شەریکەکانتان: یانێ: ئەو بتگەلە - کە بە خەیاڵ - بە شەریکی منتان دەزانین.

قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمُ ٱلَّيۡلَ سَرۡمَدًا إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ
مَنۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَأۡتِيكُم بِضِيَآءٍۚ أَفَلَا تَسۡمَعُونَ ﴿٧١﴾
قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرۡمَدًا إِلَىٰ
يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَنۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَأۡتِيكُم بِلَيۡلٍ تَسۡكُنُونَ
فِيهِۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِن رَّحۡمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ
وَٱلنَّهَارَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ
﴿٧٣﴾ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ
تَزۡعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلۡنَا
هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ فَعَلِمُوٓاْ أَنَّ ٱلۡحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ
يَفۡتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ۞ إِنَّ قَٰرُونَ كَانَ مِن قَوۡمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ
عَلَيۡهِمۡۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ لَتَنُوٓأُ بِٱلۡعُصۡبَةِ
أُوْلِي ٱلۡقُوَّةِ إِذۡ قَالَ لَهُۥ قَوۡمُهُۥ لَا تَفۡرَحۡۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَرِحِينَ
﴿٧٦﴾ وَٱبۡتَغِ فِيمَآ ءَاتَىٰكَ ٱللَّهُ ٱلدَّارَ ٱلۡأٓخِرَةَۖ وَلَا تَنسَ
نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنۡيَاۖ وَأَحۡسِن كَمَآ أَحۡسَنَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ
وَلَا تَبۡغِ ٱلۡفَسَادَ فِي ٱلۡأَرۡضِۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٧٧﴾

۷۱ بێژە: چۆن بیردەکەنەوە ئەر خوا شەوتان هێندە لێ درێژکاتەوە، کە تاقیامەت نەبڕێتەوە؟ غەیرەزخودا کام شیاوی پەرستنێ هەس ڕوناکاییتان بۆبێنێ؟ مەر نابیسن؟!

۷۲ بێژە: ئێوە چۆن بیردەبەن ئەر خوا ڕۆژتان هێندە لێ درێژکاتەوە هەتا قیامەت بخایەنێ؟ غەیرەزخودا چپەرستیوێ دەتوانێ شەوێکتان بۆ دابێنێ کە ئێوە تێیدا هەدابدەن؟ مەرنابینن؟!

۷۳ لەبەزەیی خوداوەیە، کە شەوی بۆ هەدادان و ڕۆژی بۆ پەیداکردنی ئەو ڕۆزی‌یەی ئەو دەتانداتێ بۆدانان؛ بەشکەم ئێوە شوکرێ بکەن.

۷۴ ئەو ڕۆژە کە بانگیان دەکاو ئێژێ: کوا شەریکەکانم کە بەخەیاڵودا دەهات؟

۷۵ وەختێ لەناو هەر کۆمەڵێک یەکیان لێ‌دەکەینە شایەت، ئەوسا ئێژین: کوانێ؟ بەڵگەی خۆتان بێنن؛ جا تێدەگەن ڕاست هەر ئەوەیە لای خوایەو هەرچی کە هەڵیان‌دەبەست لە دەسیان دەچێ.

۷۶ قارۆن لەهۆزی مۆسابۆ، کە دەستی‌کرد بە ناهەقی‌کردن لێیان. هێندن گەنجینە دابۆیە، هەر تەنیا کلیلەکانیان گرۆیەکی زۆربەهێزی شەکەت دەکرد. کاتێ هۆزەکەی پێیان‌گوت: غللۆرمەبە! خودا پیاوی لەخۆدەرچۆگی خۆش‌ناوێن؛

۷۷ بەوەی خودا بەتۆی‌داوە، بە شوێن ماڵی سەلاوەبە! بەشی خۆشت لەم دنیایە لەبیرمەکە! وەک خوا چاکەی دەگەڵ کردوی، چاکەی بکەو لەم عەرزەشدا مەکەوە شوێنی بەدفەڕی! خودا بەدفەڕی خوش ناوێن.

۷۳- هەدادان: ئوقرەگرتن، ئارام‌گرتن.   ۷۶- غللۆر: بادی‌هەواو فیزن لەبەر دەوڵەمەندی.

قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلۡمٍ عِندِيٓۚ أَوَلَمۡ يَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَهۡلَكَ
مِن قَبۡلِهِۦ مِنَ ٱلۡقُرُونِ مَنۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرُ جَمۡعٗاۚ
وَلَا يُسۡـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ
فِي زِينَتِهِۦۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا يَٰلَيۡتَ لَنَا
مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٖ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ وَيۡلَكُمۡ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لِّمَنۡ ءَامَنَ
وَعَمِلَ صَٰلِحٗاۚ وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفۡنَا
بِهِۦ وَبِدَارِهِ ٱلۡأَرۡضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٖ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ
ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصۡبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوۡاْ
مَكَانَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَقُولُونَ وَيۡكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُۖ لَوۡلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا لَخَسَفَ بِنَاۖ
وَيۡكَأَنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلۡكَ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ نَجۡعَلُهَا
لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوّٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فَسَادٗاۚ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ
﴿٨٣﴾ مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجۡزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٨٤﴾

٧٨ گوتی: ئەوەی کە من هەمە، گشت لەزانستی خۆمڕایە. بۆچ ئەوەندەی نەزانیبوُ کە پێش ئەویش خودا چەن چینی بەقڕدا؛ کە لەویش زۆر بەهێزترو بەدەست و پێوەندتریش بوُن؟ لەو تاوانبارانە - لەمەڕ تاوانگەلیان - ناپرسنەوە.

٧٩ بەتەنتەنەو سەنسەنەوە [ڕۆژێ] هاتە ناوهۆزەکەی. ئەوانەی هەر بەئارەزوی ژینیدنیان، گوتیان: خۆزی مەش وەک قارۆن دەوڵەمەن باین؛ ئای لەو بەختەی ئەوهەیەتی!

٨٠ هۆزانەکانیش دەیانگوت: هەی ماڵ وێران! هەرکەسێ باوەڕی بەخودا هەبێت و ئاکارچاک بێ، ئەو خەڵاتی خوا دەیداتێ، زۆرچاکترەو ئەوخەڵاتەش هەر بەشی خۆڕاگرانە.

٨١ سا قارۆنمان بەماڵیەوە ڕۆبرد بەناخی زەمیندا. هیچ دەستەیەکیشی نەبوُ کە لەخودای بپارێزێ و خۆشی یاریدەی خۆی نەدا.

٨٢ ئەوکەسانەی دوێنێ خۆزگەیان پێدەخواست، ڕۆژی دوایی دەیانگوت: پەکوُ لەوسەیرە! وادیارە کە رۆزی عەبدان - زۆربێ یان کەم - بەستەبەمەیلی خودایەو ئەر خوا چاکەی بۆنەکردباین، ئێمەشی هەر لەناخی زەمین ڕۆ دەبرد. وا دیارە خودانەناسان رزگار نابن.

٨٣ ئێمە ماڵەکەی دواڕۆژن هەر بۆئەوانە دادەنین، کە لەم عەرزە نایانەوێ خۆ بەزلتر بزانن و بەدفەڕیکەن. پاشە ڕۆژیش هەر بۆ خۆپارێزەکانە.

٨٤ هەرکێ کارێکی چاک بکا، چاکترلەوی دێتەوەڕێ؛ هەرکێش ئاکاری خراپن، هەر بەرانبەر بەکردەخراپەکانیان جزیادەدرێن.

٧٨-لەوتاوانبارانە...: یانێ خودا لە گوناهگەلیان ئاگادارەو نیازی بە پرسینەوە لەوان نیە.

٧٩-تەنتەنەو سەنسەنە: جەلال و شکۆ.

إِنَّ ٱلَّذِى فَرَضَ عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍۚ قُل رَّبِّىٓ
أَعْلَمُ مَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنتَ
تَرْجُوٓا۟ أَن يُلْقَىٰٓ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَۖ
فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَۖ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَۘ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا
هُوَۚ كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُۥۚ لَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ العَنكَبُوتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓا۟ أَن يَقُولُوٓا۟ ءَامَنَّا وَهُمْ لَا
يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۖ فَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
صَدَقُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسْبِقُونَاۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَن كَانَ يَرْجُوا۟
لِقَآءَ ٱللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَءَاتٍۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَن
جَٰهَدَ فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦﴾

٨٥ ئەوکەسەی کە ئەمقورئانەی کردە ئەرکی سەرشانی تۆ، خاترجەم بە دتباتەوە ئەوشوێنەی بەڵێنی پێدای. بێژە: هەر پەروەرندەی من زاناترە کە کێ لەڕاستەڕێ دەڕواو کێ بەئاشکرا لەناو گومڕایی دایە.
٨٦ خۆ ئەر بەزەیی پەروەرێنت نەبوایە، تۆ هەر بە هیوا نەبۆی کە ئەم کتێبەت بۆ کل کرێ؛ سا تۆش هەرگیز پشتیوانی لە خودانەناسان مەکە!
٨٧ لەدوای ئەوەش کە نیشانەکانی خودات بۆ کل کرا، هەرگیز نابێ تۆ لەوانە هەڵەبکەن. هەر بەرەو پەروەرندەی خۆ گازی بکەو هیچگا دەگەڵ ئەو بتپەرستانەمەبە.
٨٨ دەگەڵ خودا هانا بۆ هیچ پەرستیوێکی تر مەبە. بەغەیرەز ئەو پەرستیوێکی تر نیە. بەغەیرەزئەو هەمۆشتێ لەبەین دەچێ. فەرمان هەر فەرمانی ئەوەو هەر بۆ لای ئەو دەبرێنەوە.

عەنکەبوت

بەناوی خودا کە بەخشندەو دلۆڤانە

٦٩ ئایەت

١ ئەلیف، لام، میم. ٢ ئاخۆ مەردم لایان وایە هەر کەبێژن: ئێمە باوەڕمان هێناوە، ئیتر وازیان لێ دەهێنرێ و تۆشی هیچ ئەزمۆنێ نابن؟
٣ ئێمە ئەوانەی بەرلەمانیشمان بەتاقی کردەوە. بێگومانە خوا ئەوانەی کە ڕاسیان گوت، ئەوانەش کە درۆزنن، دیاری دەکا.
٤ ئاخۆ ئەوانەی بەدکارن، وادەزانن ناکەونە بەرقەمچی ئێمە؟ خراپیان لێکداوەتەوە.
٥ هەرکەسێ هومێدی وایە بگا بەدیداری خودا، وەختێ کە خودادایناوە، هەربینا هات. بیسەروزاناش هەر ئەوە.
٦ هەرکەس دەچێتە خەزایە، خەباتێکە بۆخۆی دەکا. دیارە خودا لەهەمۆکەس بێ نیازە.

٥- هەربینا: بەم زوانە، لەناکاو.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ ٱلَّذِى كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ
بِوَٰلِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَإِن جَٰهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَآ ۚ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِى ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿٩﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ فَإِذَآ أُوذِىَ فِى ٱللَّهِ جَعَلَ
فِتْنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِ وَلَئِن جَآءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۚ أَوَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِى صُدُورِ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
﴿١١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّبِعُواْ سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلْ خَطَٰيَٰكُمْ وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنْ خَطَٰيَٰهُم مِّن
شَىْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا
مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ
﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٤﴾

٧ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن، خراپەکانیان دەسڕینەوەو باشتر لەوی کردوٚیانە، ئێمە پاداشیان پێدەدەین.
٨ ئێمە مرۆمان ڕاسپارد کە دەگەڵ داک و باوکی خۆی چاکەبکا. هەرگا ئەوان هەڵیان پێچای، هەر لەڕوی نەزانیتەوە شەریک بۆمن بڕیاربدەی، تۆ نابێ بەقسەیان بکەی. هەمۆلاتان هەر دەگەڕێنەوە لای خۆم؛ ئەوسا خۆم حاڵیتان دەکەم، ئێوە چکارێکتان دەکرد.
٩ ئەوانەی خاوەن باوەڕن و ئاکارچاکن، ڕەگەڵ پیاوچاکانیان دەخەین.
١٠ لەمەردمدا ئیواش هەیە، ئێژێ: ئێمە باوەڕیمان بەخوا هەیە؛ هەرگاش لەسەر خوداناسین ئازاردرا، وادەزانێ ئازاری خەڵک وەکوٚ سزای خودا وایە. ئەگەریش لەپەروەرندەت یارییک بێ، ئێژن: ئێمەشتان دەگەڵ بوٚین. مەر خوا لەوەی کە لەسینەی خەڵکی دنیادایە، ئاگادارتر نیە؟
١١ خودا بڕوادارەکان باش دەناسێت و دوٚڕازانیش باش دەناسێ.
١٢ خوانەناسان بەخاوەن باوەڕان دەڵێن: کەونە شوێنی ڕێگای ئێمە، ئۆباڵی گوناهەکانتان وەمل دەگرین؛ کە ناشکرێ هیچ ئۆباڵی گوناهانیان وەستۆبگرن؛ بێگومانە کە ئەوانە درۆزنن.
١٣ باریگرانی خۆیان و باری گرانی خەڵکیدیش - وەل باری گرانی خۆیان - هەڵدەگرن و ڕۆژی قیامەت لەسەر ئەو بوختانکردنە، دەکەونە بەرپرسیارەوە.
١٤ ئێمە نوٚحمان ڕاسپاردە لای هۆزەکەی؛ هەزارساڵی پەنجاساڵ کەمیان لەناوما؛ چونکە هەر لەسەر ناهەق بوٚن، توٚفان ئەوانی ڕامالی.

١٤- ڕاماڵین: ڕاستەوڕاست بەرەوخۆدان و ماشتنەوە.

فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَصْحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلْنَٰهَآ ءَايَةً لِّلْعَٰلَمِينَ
١٥ وَإِبْرَٰهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ ۖ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ١٦ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَٱبْتَغُوا۟ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزْقَ
وَٱعْبُدُوهُ وَٱشْكُرُوا۟ لَهُۥٓ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ١٧ وَإِن تُكَذِّبُوا۟
فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ
ٱلْمُبِينُ ١٨ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ كَيْفَ يُبْدِئُ ٱللَّهُ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥٓ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ١٩ قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ
فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ بَدَأَ ٱلْخَلْقَ ۚ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْءَاخِرَةَ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ٢٠ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرْحَمُ
مَن يَشَآءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ٢١ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِى
ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ
وَلَا نَصِيرٍ ٢٢ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ
أُو۟لَٰٓئِكَ يَئِسُوا۟ مِن رَّحْمَتِى وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٢٣

١٥ ئێمە خۆی و هەرکێ لە گەمیەکەدابوون، نەجاتن دان. ئەمەشمان کردە بەڵگەیەک بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.
١٦ ئیبراهیمیش وەبیربێنە؛ کاتێ بەهۆزەکەی خۆی گوت: ئێوە خواپەرستن و لەوبترسن؛ ئەگەر بیزانن ئەمکارە هەر بەقازانجی خۆتانە.
١٧ لەبری ئەوەی ئێوە خوداپەرستن، بتگەلێک دەپەرستن و درۆی گەورەش هەڵدەبەستن. ئەوی دەیانپەرستن و غەیرەزخودان، خۆ ناتوانن رۆزیوبدەن. رۆزی لەخوا داواکەن و بیپەرستن و شوکری بکەن. هەمۆلاتان بۆلای ئەو دەگەڕێننەوە.
١٨ ئەگەر باوەڕ بەمن نەکەن، کۆمەڵانی بەرلەئێوەش هەبوون کە باوەڕیان نەکرد. ڕاسپاردە جگە لە ڕاگەیاندنی پەیامەکەی - بەئاشکرا - هیچی تری لەسەرنیە.
١٩ ئاخۆ هێندە ڕانەماون کە بزانن خودا چۆن شت وەدی‌دێنێ و پاش نەمان دەیهێنێتەوە؟ ئەمە لای خودا هاسانە.
٢٠ بێژە: گەشتێ لەم سەرزەمینە بدن و تماشاکەن، چێکرنی چۆن دەس‌پێکرد؟ پاشان [هەر] خوا ئافراندنی؛ پاشینیش وەدی دەهێنێ. خودا توانای بەسەر هەمۆشتدا هەیە.
٢١ بەمەیلی خۆی، هەرکێ ئازاربدا دەیداو، هەرکەسێکیش خۆی حەزبکا وەبەربەزەیی خۆی‌دەخاو، هەر دەوهێننەوە بۆلای خۆی.
٢٢ لەعەرزو لەعاسمانێ‌بن، ناتوانن خۆڕزگاربکەن؛ غەیرەزخوداش هیچ هاناو یاریکارۆنین.
٢٣ ئەوکەسانەی باوەڕیان‌نەکرد بەنیشانانی خوداو بەدیداری، ناهومێد بوون لەبەزەم و جەزرەبەی بەژان بەشیانە.

١٥- گەمیە: کەشتی. ٢٠- چێکرن: دروس کردن، سازدان.
ئافراندن: بەدی هێنان، خولقاندن. پاشین: دوایین.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ
فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأَيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
٢٤ وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ
فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۖ ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم
بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ
وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٥ ۞ فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٌۘ وَقَالَ
إِنِّى مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّىٓۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ٢٦ وَوَهَبْنَا
لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِ ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ
وَءَاتَيْنَٰهُ أَجْرَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
٢٧ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ
مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ٢٨
أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ وَتَأْتُونَ
فِى نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ
أَن قَالُواْ ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ
٢٩ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ ٣٠

٢٤ تەنیاوەرامی هۆزەکەی هەرئەمەبوو، کە: بەکوشتن بیکوژن یان بیسووتێنن. خودا لەئاگری پاراست. ئەم رووداوە بۆئەوانەی خاوەن بڕوان، زۆرنیشانەی تێداهەیە.

٢٥ گوتی: ئێوە لەبری خودا بۆیە بوتان دەپەرستن، کە لەژینی دنیاییدا ئێوە یەکترتان خۆش دەوێ؛ پاشان لەرۆژی قیامەتا حاشا لەیەکتر دەکەن و نەفرین بۆ یەکتر دەنێرن؛ جێشتان لە ئاگردا دەبێ و کەسیش یاریدەتان نادا.

٢٦ ئیتر لووت بڕوای پێ هێنا. گوتی: ئەوا من کۆچ دەکەم بەرەولای پەروەرندەی خۆم. هەر ئەو خاوەن دەسەلاتەو لەکارزانە.

٢٧ ئێمە ئیسحاق و یەعقووبمان بەوی بەخشی و پێغەمبەری و کتێبیشمان کردە بەشی نەتەوەی ئەو؛ لەدنیادا پاداشی ئێمەی پێگەیشت و لەقیامەتیش ئەو لەپیاوە چاکەکانە.

٢٨ باسی لووتیشیان بۆبکە، ئەوسا کە بەهۆزەکەی گوت: ئێوە کاری ئەوەندە شوورەیی دەکەن، لەدنیادا کەس بەرلەئێوە وای نەکرد.

٢٩ ئێوە سواری پیاوان دەبن و ڕێگریو کردۆتە پیشەو لەدیوەخانی خۆتاندا ئاکاری ناشیرین دەکەن؟ تەنیا وەرامی هۆزەکەی هەر ئەمەبوو: ئەگەر قسەکانت ڕاستن، ئازاری خوامان بۆ بێنە.

٣٠ گوتی: ئەی پەروەرندەی من! لەسەر ئەوهۆزەبەدفەڕە، یاریدە لەتۆ دەخوازم.

٢٥-لەبری: لەجیاتی، لەباتی. ٢٧-«پاداشی ئێمەی پێگەییشت» یا: ئێمە پاداشیمان پێدا.

وَلَمَّا جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُوٓاْ إِنَّا مُهۡلِكُوٓاْ
أَهۡلِ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِۖ إِنَّ أَهۡلَهَا كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ﴿٣١﴾
قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطٗاۚ قَالُواْ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَن فِيهَاۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ
وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ
أَن جَآءَتۡ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرۡعٗا
وَقَالُواْ لَا تَخَفۡ وَلَا تَحۡزَنۡۖ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهۡلَكَ إِلَّا ٱمۡرَأَتَكَ
كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهۡلِ
هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ
﴿٣٤﴾ وَلَقَد تَّرَكۡنَا مِنۡهَآ ءَايَةَۢ بَيِّنَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ
﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗا فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ وَٱرۡجُواْ ٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ
﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي
دَارِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادٗا وَثَمُودَاْ وَقَد تَّبَيَّنَ
لَكُم مِّن مَّسَٰكِنِهِمۡۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ
أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُواْ مُسۡتَبۡصِرِينَ ﴿٣٨﴾

٣١ ئەوساش کە ڕاسپاردەکانمان مژدەیان برد بۆ ئیبراهیم، گوتیان: دەبێ خەڵکی ئەم شارە قڕبکەین، چونکە خەڵکەکەی ناهەقن.
٣٢ گوتی: لوّتیش هەرلەوێە. گوتیان: ئێمە باشتر دەزانین کێ لێیە، خۆی و خاوخێزانی - جگەلەژنەکەی - ڕزگاردەکەین؛ کە ئەو لە بەجێماوانە.
٣٣ وەختێ کە ڕاسپاردەکانمان چوّنەجەم لوّت، بەدیتنیان شلّەژاو تەنگانەی هاتێ. گوتیان: مەترسەو خەمەخۆ؛ ئێمە تۆش و خێزانەکەت - غەیری ژنت - ڕزگاردەکەین، کە ئەو لە بەجێماوانە.
٣٤ ئێمە بۆسەر خەڵکی ئەمشارە بەڵایەک - لەحەواوە - دەبارێنین، سزای لەڕێ لادانیان بێ.
٣٥ نیشانێکی ئاشکرامان لێ بەجێهێشت؛ بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.
٣٦ بۆ مەدیەنیش شوعەیبی برای ئەوانمان ناردەلایان. گوتی: گەلۆ! ئەشێ خوداپەرستن؛ بەتەماش بن ڕۆژی سەلاو لێڕادەبێ؛ لەم عەرزەشدا مل لەخراپکاری مەنێن.
٣٧ ئەوان بڕوایان پێنەکرد. ئەوسا لەرزە وای داگرتن، کە لەماڵی خۆیاندا هەستیان لێبڕا.
٣٨ هۆزی عادو سەموّدیشمان هەر بەقڕدان؛ کە لە شوێنەوارەکانیان ئەمەتان بۆ دەرکەوتوە. شەیتان کارەکانیانی جوان نیشان دان و ڕێی لێگرتن، دەشیانزانی [هەق لە ناهەق هەڵاوێرن].

٣٣- جەم: لا. تەنگانەی هاتێ: هەستی بە بێدەرەتانی کرد.

وَقَٰرُونَ وَفِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَۖ وَلَقَدۡ جَآءَهُم مُّوسَىٰ
بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كَانُواْ سَٰبِقِينَ
﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذۡنَا بِذَنۢبِهِۦۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِ حَاصِبٗا
وَمِنۡهُم مَّنۡ أَخَذَتۡهُ ٱلصَّيۡحَةُ وَمِنۡهُم مَّنۡ خَسَفۡنَا بِهِ
ٱلۡأَرۡضَ وَمِنۡهُم مَّنۡ أَغۡرَقۡنَاۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ
وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ
ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَ كَمَثَلِ ٱلۡعَنكَبُوتِ
ٱتَّخَذَتۡ بَيۡتٗاۖ وَإِنَّ أَوۡهَنَ ٱلۡبُيُوتِ لَبَيۡتُ ٱلۡعَنكَبُوتِۖ
لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يَدۡعُونَ مِن
دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلۡكَ
ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِۖ وَمَا يَعۡقِلُهَآ إِلَّا ٱلۡعَٰلِمُونَ
﴿٤٣﴾ خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٤﴾ ٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ
وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَۖ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ
وَٱلۡمُنكَرِۗ وَلَذِكۡرُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تَصۡنَعُونَ ﴿٤٥﴾

٣٩ قارۆنیش و فیرعەونیش و هامانیش [هەربەوەدەردە چوون] . دیارە مووسا
گەلێ نیشانەی ئاشکرای بۆیان هێنا؛ بەڵام خۆیان - لەم زەمینە -
لەخەڵکی بەزلترزانی. نەشیانتوانی بەدەس ئێمەوە دەربچن.
٤٠ ئێمە هەریەک لەوانەمان بەتاوانەکەی خۆیان گرت. جا هێندێکیان بای
زۆرتوندی پڕلەچەومان ناردەسەریان؛ هێنیدکیشان نارەتەی زل
دایگرتن و هێندێکیشمان بەناخی زەویداڕۆبرد؛ هێندێکیشیانمان
لەئاودا نوقمکردن. خوا ناهەقی لێنەکردن؛ بەڵام خۆیان ناهەقیان لە
خۆیان کرد.
٤١ ئەوکەسانەی غەیرەزخودا دۆسگەلێکیان بۆ خۆیان پەیدا کردوە -
گەربزانن - وەکوو کاکڵەمووشانیان بەسەرهاتوە، کە خانوی بۆخۆی تەنیوە.
دیارە خانوی کاکڵەمووشان لەهەموماڵان سس ترە.
٤٢ خوا دەزانێ چین ئەوانەی غەیرەزخۆی؛ کە ئەوان هانایان پێدەبەن.
هەرخۆی خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.
٤٣ ئەونەزیلانە بۆ خەڵک دێنینەوەو زانایان نەبێ، تێی ناگەن.
٤٤ خوا ئاسمانان و زەمینی بە هەقانەت چێکردوون. بێ گومانە ئەمە پەندە بۆ
ئەوانەی بڕوادارن.
٤٥ ئەوەی بۆت بەڕێکراوە - لەم کتێبە - بیخوێنەوەو نوێژی بکە؛
نمێژخوێندن [مرۆ] لە کاری ناشیرین و نارەوا دەپارێزێ. یادی خودا
هێزاترەو خودا لەهەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.

٤٠-چەو: زیخ، ورتکەبەرد. ٤٣-نەزیلە: مەسەل.

۞ وَلَا تُجَٰدِلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ إِلَّا
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡۖ وَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَأُنزِلَ
إِلَيۡكُمۡ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمۡ وَٰحِدٞ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ٤٦
وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَۚ فَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ وَمِنۡ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤۡمِنُ بِهِۦۚ وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ
إِلَّا ٱلۡكَٰفِرُونَ ٤٧ وَمَا كُنتَ تَتۡلُواْ مِن قَبۡلِهِۦ مِن كِتَٰبٖ
وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَۖ إِذٗا لَّٱرۡتَابَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ ٤٨ بَلۡ هُوَ
ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ فِي صُدُورِ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَۚ وَمَا يَجۡحَدُ
بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ ٤٩ وَقَالُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ
ءَايَٰتٞ مِّن رَّبِّهِۦۖ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ
مُّبِينٌ ٥٠ أَوَلَمۡ يَكۡفِهِمۡ أَنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ
يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحۡمَةٗ وَذِكۡرَىٰ لِقَوۡمٖ
يُؤۡمِنُونَ ٥١ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡ شَهِيدٗاۖ
يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٥٢

٤٦ ئەگەر دەگەڵ ئەهلی‌کتێب دەکەونە وتووێژەوە، بەوپەڕی نەرم‌ونیانی
قسەیان لەتەکابکەن؛ مەگین لەتەک ئەوانەیان کە ناهەقی‌یان کردوە.
ئێوە بێژن: بەوقورعانە کە بۆ ئێمە هاتەخوارو بەوکتێبەی بۆئێوە
هاتۆتەخوارێ، بڕوادەکەین؛ خودای ئێمەو خودای ئێوە هەر یەکێکە،
ئێمە خۆمان بەو دەسپێرین.
٤٧ هەروەها ئەم کتێبەشمان هەنارد بۆ تۆ؛ جا کەسانێ ئێمە کتێبمان
پێداون، دەیسەلمێنن. لەوانیشدا [خەڵکی مەککە] ئی‌وا هەن بڕوای
پێ‌دێنن. غەیرەز خودانەناسانیش، هیچ کەس نیە بەنیشانەکانی ئێمە
بڕوای نەبێ.
٤٨ تۆ بەرلەوە قورعانت بۆ بێتەخوارێ، نەت‌دەتوانی هیچ کتێبێکی وەخوێنی
یان بەدەستی خۆت بینوسی؛ ئەگەر وابا، دڵ‌چەپەڵان گومانیان
لێ‌پەیدادەبۆ.
٤٩ بەڵکۆ قورعان نیشانەگەلێ ئاشکراس لەسینەی ئەو کەسانەدا،
کەزانستیان پێدراوە. غەیرلە ناهەقیکارانیش، هیچ کەس نیە بە
نیشانەکانی ئێمە بڕوای نەبێ.
٥٠ گوتیشیان: بۆ لەپەروەرندەی خۆیەوە نیشانگەلی [تایبەتی] بۆ
نایەتەخوار؟ بێژە: نیشانەگەلی وا لای خودایە، من هەر تەنیا ترسێنەری
نیشاندەرم، نەهیچی‌تر.
٥١ بۆیان ئەوەندە بەس نیە کە ئێمە ئەم کتێبەمان بۆ تۆ ناردۆتەخوارەوەو کە
بۆیان دەخوێنرێتەوە؟ بێ گومانە کە لەمەدا- بۆ ئەوانەی بڕوادێنن -
بزی‌و ئامۆژگاری هەیە.
٥٢ بێژە: کە خوا ئاگادارە لەمن‌و لەئێوە، بەسە. هەرچی هەیە لەناو
ئاسمانان‌و زەمین، ئەو دەیزانێ؛ ئەوانەی بڕوایان بە پڕوپۆچ هێناو، لە
خودایە حاشایان کرد، هەر زیانیان لەخۆداوە.

٥١- بزی: دلۆڤانی، بەزەیی.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَآ أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ ٱلْعَذَابُ
وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ
مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٥٥﴾ يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ أَرْضِى وَٰسِعَةٌ فَإِيَّٰىَ فَٱعْبُدُونِ
﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ نِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِينَ
صَبَرُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّن مِّن دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ
رِزْقَهَا ٱللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِن
سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ
عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم
مَّن نَّزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ مَوْتِهَا
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾

٥٣ داوات لێدەکەن کە زۆرزۆ وابکەی بەڵایان بەسەربێ. ئەگەر وەخت‌و سەحاتی دیاری‌نەکرابا، ئازاریان بۆ دادەباری. هەربینا لەنەکاوێکدا تۆشیان هات‌و پێش‌ناحەسن.
٥٤ وا بەپەلە ئازاردانت لێ دەخوازن، کەچی بێ سۆ دۆژەھ دەورەی لە خودانەناسان داوە.
٥٥ ئەوێ ڕۆژێ لەبان سەرو لەژێرپاوە ئازار دایان‌دەپۆشێت‌و پێان ئێژێ: دەسا سزای‌کردەوەی خۆتان بچێژن.
٥٦ ئەی ئەوانەی خاوەن بڕوان‌و خۆ بەعەبدم دەزانن! زەمینی من بەرفڕەھە، هەر تەنیا من بپەرستن.
٥٧ هەمۆکەسێک [تالاوی] مەرگ دەچێژێ؛ لەپاشانا دەتان‌هێننەوە لای‌خۆمان.
٥٨ ئەوی خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆبن، لەبەهەشتا دەیانبەینە ناو ژۆرگەلێک جۆباریان بەبەردادەڕواو تاهەتا هەر لەوێ‌دەبن. ئای چەن چاکە پاداشی خەباتکارەکان!
٥٩ ئەوانەی خۆڕاگربۆن‌و تەواو خۆیان داوەتەدەس پەروەرێنیان.
٦٠ ئای کە زۆرن تیرەی ئەو جانەوەرانە، بژیو بۆخۆ پەنانادەن. خودا بەوان‌و بەئێوەش ڕۆزی دەدا؛ بۆخۆی بیسەروزانایە.
٦١ ئەگەر تۆ لەمانەپرسی: کێ عاسمانان‌و زەمینی وەدی هێناو خۆرو هەیفی دەستەمۆکرد؟ بێ‌گومان دەبێژن: خودا. دەسا چلۆن [لە ڕێگەی هەق] کلا دەکرێن؟
٦٢ خودا هەر چۆنی گەرەک بێ، ڕۆزی هەرکام لە عەبدەکانی خۆی کەم‌وزیاد دەکا. خوا بۆهەمۆشت زانایە.
٦٣ ئەگەر لەمانە بپرسی: کێیە وا لەوحەوایەوە بارانە دادەبارێنێ‌و هەر بەو ئاوە زەوی زیندۆدەکاتەوە پاش مردنێ؟ بێ‌گومان دەبێژن: خودا. بێژە: شوکرانە بۆخودا. بەڵام زوربەی ئەمانە دەوانە ناگەن.

٥٦- بەرفڕەھ: بەرگوشاد، هەروا. ٥٨- ژۆر: ئوتاق، ئۆدە. ٦١- دەستەمۆ: ڕام، کەوی.

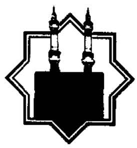
وَمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ
لَهِىَ ٱلْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى
ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا
هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا۟ فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ
ٱلنَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِٱلْبَٰطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ ٱللَّهِ يَكْفُرُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِٱلْحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُۥٓ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَٱلَّذِينَ
جَٰهَدُوا۟ فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الرُّومِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ﴿٢﴾ فِىٓ أَدْنَى ٱلْأَرْضِ وَهُم مِّنۢ بَعْدِ
غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِى بِضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ ٱلْأَمْرُ
مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾
بِنَصْرِ ٱللَّهِ يَنصُرُ مَن يَشَآءُ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾

٦٤ ئەم ژیانەی سەردنیایە، هەمۆ هەرگەپ‌وگاڵتەیەو چی‌ترنیە؛ ژیانی
ڕاستەقینە هەر لەودنیایە؛ ئەگەر ئەوانە بیزانن.
٦٥ هەرگا سواری گەمیە دەبن، بەدڵی پاک لەبەرخوا دەپاڕێنەوە. ئەگەر خوا
نەجاتی‌دان‌و گەیاندنیە سەروشکانی، دەڵێن: خودا شەریکی هەن.
٦٦ با لەوچاکەی ئێمە دەربارەمان کردۆن، حاشابکەن؛ با ڕای‌ببوێرن‌و
خۆش‌بژین، لەپاشە ڕۆژا تێدەگەن.
٦٧ ئاخۆ نابینن مەککەمان بۆکردۆنە شوێنی هێمن، کە خەڵکی
دەوروبەریشیان دەڕفێندرێن؟ چۆن ئەوانە بەپۆچ بڕوایان هێناوەو
چاکەی خودا لەبیردەکەن؟
٦٨ کێ لەوکەسە ناهەقترە درۆبۆخوا هەڵدەبەستێ، یان ئەگەر ڕاستیشی
بۆدێ پێی درۆیە؟ ئاخۆ بۆ خودانەناسان جێ لەجەهەندەم نەماوە؟
٦٩ ئەوانەی لەڕای ئێمەدا چۆنەخەزا، ئێمەش ئەوان بەڕێگەری خۆماندا
دەبەین. دیارە خودا لایەنگری کارچاکانە.

ڕۆم

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

٦٠ ئایەت

١ ئەلیف، لام، میم. ٢ ڕۆمی شکان.
٣ لەنزیکتر کەوشەنی ئەم سەرزەمینە. لەدوای ئەم ژێرکەوتنەیان جارێ‌تر
سەردەکەونەوە؛
٤ لەماوەی کەمتر لەدەساڵ. پێش ئەوشکانەو لەدوایەش، هەمۆ کار کاری
خودایەو ئەوێ ڕۆژێ باوەڕداران کەیفێ دەکەن،
٥ بەیاریدە لەخوداوە. خودا حەزکا یاریدە بەهەرکەس دەدا. هەرخۆی
خاوەن دەستەڵاتەو دلۆڤانە.

٦٥- گەمیە: کەشتی.

وَعۡدَ ٱللَّهِۖ لَا يُخۡلِفُ ٱللَّهُ وَعۡدَهُۥ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ
٦ يَعۡلَمُونَ ظَٰهِرٗا مِّنَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ عَنِ ٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ غَٰفِلُونَ
٧ أَوَلَمۡ يَتَفَكَّرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۗ مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَأَجَلٖ مُّسَمّٗىۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ
بِلِقَآيِٕ رَبِّهِمۡ لَكَٰفِرُونَ ٨ أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ
كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ
وَأَثَارُواْ ٱلۡأَرۡضَ وَعَمَرُوهَآ أَكۡثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَآءَتۡهُمۡ
رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٩ ثُمَّ كَانَ عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ ٱلسُّوٓأَىٰٓ
أَن كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ بِهَا يَسۡتَهۡزِءُونَ ١٠ ٱللَّهُ
يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ١١ وَيَوۡمَ تَقُومُ
ٱلسَّاعَةُ يُبۡلِسُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ١٢ وَلَمۡ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمۡ
شُفَعَٰٓؤُاْ وَكَانُواْ بِشُرَكَآئِهِمۡ كَٰفِرِينَ ١٣ وَيَوۡمَ
تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوۡمَئِذٖ يَتَفَرَّقُونَ ١٤ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمۡ فِي رَوۡضَةٖ يُحۡبَرُونَ ١٥

٦ خودایە بەڵێنی داوەو لێ پەشیمان‌نابێتەوە، بەڵام زوربەی خەڵک نازانن.
٧ لە ڕواڵەتی ژینی دنیا ئاگادارن‌و هیچ ئاگاشیان لە پاشەڕۆژەکە نیە.
٨ ئاخۆ ئەوانە تاوێستا خۆیان بەبیریاندا نەهات کە ئاسمانان‌و زەمین‌و هەرچی لەناوئەواندایە، هەر بەڕاستی خودا بەرهەمی هێناون‌و ئاکامی بۆ دیاری کردوون؟ کەچی زۆربەی ئەم مەردمە باوەڕناکەن کە دەگەڵ پەروەردەیان هەر ڕوبەڕو دەکرێنەوە.
٩ ئاخۆ هیچ گەشت‌وگوزاریان لەمزەمینە نەکردوە، تابڕوانن پێشینەکانی ڕابردو - کە لەمان تواناتربون‌و زەویان کێڵاو ئاوەدان‌تریشیان کردو پێغەمبەرانیشیان بەنیشانەگەلی ئاشکراوە هاتنەلایان - چیان بەسەرهات؟ خودا غەدری لێ‌نەکردن؛ بەڵام خۆیان هەر غەدریان لەخۆیان کرد.
١٠ لەئاکاما ئەوانەی خراپەیان کرد، خراتریان تۆش هاتەوە؛ کە نیشانەکانی خوایان بەدرۆزانی‌و حەنەکی خۆیان پێدەکرد.
١١ خوا ئەوخەڵکە دروس دەکاو دواجاریش دەیهێنێتەوە. سەرەنجامیش هەموان بۆلای ئەو دێننەوە.
١٢ ئەوڕۆژە سەلاڕادەبێ، تاوانباران دژداماون‌و متەقیان لەبەر دەرنایە.
١٣ ئەوشتانەش بەشەریکی خوایان زانین، نایەن تکایان بۆبکەن؛ لەو شەریکانەشیان هەر حاشایەدەکەن.
١٤ ڕۆژێ کە قیامەت هاتەڕو، ئەوڕۆژە بەش‌بەش دەبنەوە.
١٥ جا ئەوانەی ئەوسا خاوەن بڕوابون‌و ئاکاری پەسندیان بوبێ، جێگەیان لەناو باخچەیەو کەیف‌سازن.

١١- حەنەک: گاڵتەوگەپ. ١٢- دژدامان: کزومات دانیشتن.
متەق لەبەردەرنەهاتن: دەنگ لێ‌دەرنەهاتن، کڕو کپ بون.

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآئِ ٱلْأَخِرَةِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَيُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ
﴿١٩﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٌ
تَنتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ
أَزْوَٰجًا لِّتَسْكُنُوٓا۟ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْ ۚ إِنَّ
فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّلْعَٰلِمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيْلِ
وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ
خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَيُحْىِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

۱۶ ئه‌وی خواشیان نه‌ناسیوه‌و به‌نیشانه‌کانی ئێمه‌و روبه‌ڕوبۆنی قیامه‌ت
بێ بڕوابۆن، ده‌یانهێننه‌پێش بۆئازار.
۱۷ هه‌مۆ به‌ره‌به‌یانان و سه‌ر له‌نگۆرێش په‌سنی پاکی خودا بده‌ن.
۱۸ سوپاس بۆئه‌و له‌ئاسمانان و له‌زه‌مین، شه‌وانه‌ش و ده‌می نیوه‌ڕۆش هه‌ر
وه‌تر.
۱۹ زیندی له‌مردۆ ده‌رده‌خاو مردۆ له‌زیندۆ ده‌ردێنێ؛ زه‌ویش دوای ئه‌وه‌ی
مردوه، گیانی وه‌به‌ردێنێته‌وه، ئێوه‌ش هه‌روا دێننه‌ده‌رێ.
۲۰ له‌نیشانه‌کانی ئه‌وه، که ئێوه‌ی له‌خۆڵ چێ‌کردو ئه‌وسا ناکاو بۆنه‌مرۆو
له‌دنیا بڵاو بۆنه‌وه.
۲۱ هه‌ر له‌نیشانانی ئه‌وه که له‌خۆتان، ئاوجۆتی بۆ به‌رهه‌مهێنان؛ که پێیان
بحه‌سێنه‌وه‌و خۆشه‌ویستی و ئه‌وینی خستۆته ناوتان. له‌مه‌دا بۆ که‌سانێ
که به‌وردی سه‌رنجه بده‌ن، به‌ڵگه زۆرن.
۲۲ هه‌ر له‌نیشانانی ئه‌وه داهێنانی ئه‌م عاسمانان و زه‌مینه‌و وێک نه‌چۆنی
زمانی پێ‌ئاخافتن و ڕه‌نگ و ڕۆتان؛ که له‌مه‌دا به‌ڵگه‌زۆرن بۆ زانایان.
۲۳ هه‌ر له‌نیشانه‌کانیه‌تی: خه‌وی شه‌وان و ڕۆژانتان، گه‌ڕانتان بۆ
ده‌س‌خستنی رسق و ڕۆزی؛ که‌هه‌ر له‌سایه‌ی ئه‌ورایه. له‌مه‌دا به‌ڵگه‌ی
زۆر هه‌یه بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی ده‌بیسن.
۲۴ هه‌ر له‌نیشانه‌کانیه‌تی: بروسکه‌تان پیشان‌ده‌دا ترس و هومێدی پێوه‌یه؛
له‌وحه‌وایه‌ش بارانۆ بۆ به‌ڕێ‌ده‌کا، تا زه‌مینی مردوی پێ‌زیندۆکاته‌وه.
له‌مه‌دا نیشانه زۆرن بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی تێده‌گه‌ن.

۱۷- سه‌رله‌نگۆر: دوای نیوه‌ڕۆ، عه‌سر.

۲۰- چێ‌کردن: دروس کردن، سازدان. ۲۱- ئاوجۆت: هام‌جۆت، هاوسه‌ر.

۲۲- وێک نه‌چون: له‌یه‌ک نه‌چۆن. ئاخافتن: قسه کردن.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ
أَنفُسِكُمْۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن شُرَكَآءَ فِى
مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ
أَنفُسَكُمْۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْـَٔايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾
بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍۖ فَمَن يَهْدِى مَنْ
أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ
حَنِيفًاۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَاۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ
ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ ۞ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَلَا تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟
دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًاۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

٢٥ هەر لەنیشانەکانیەتی کە ئەم عاسمان وزەمینە، بەفەرمانی ڕاوەستاون.
پاشان هەرگا - تەنیا یەکجار - لەم زەمینە بانگۆدەکا، ئێوە لەپڕ
دەردەکەون.
٢٦ هەرکێ هەیە لەئاسمانان و زەمیندا، کری ئەون؛ گشتی بۆئەو بەرفەرمانە.
٢٧ خۆی ئەوخەڵکە وەدی دێنێ و دواجاریش دەیهێنێتەوە، کە بۆئەو
هاسانتریشە. لەئاسمانان و زەمیندا نمۆنەی باشترین ئاکار لای خودایە.
هەرخۆی خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.
٢٨ مەسەلێکی لە خۆتان بۆ هێناونەوە: ئاخۆ ئێوە لەوبژیوەی لەئێمەوە
پێوگەیوە، بەنیەکانۆ دەکەنە هاوبەشی خۆتان؟ هەردولا وەکو
یەک دەبن؟ هەر وەک ئێوە ترستان لەیەکتر هەیە، ئاواش ترسۆلەمان
هەیە؟ ئێمە ئاوا نیشانەکان - پوخت و پاراو - بۆ ئەوکەسانەی تێدەگەن،
دەخەینەڕۆ.
٢٩ بەڵام ئەوانەی ناهەقن، هەرچی ئارەزوی خۆیانە لەدوی دەچن؛ چش
نازانن. هەرکەسێکیش خودا ڕێگەی لێ بگۆڕێ، کێ دەتوانێ شارەزای
کا؟ کەسیشیان دەهانا نایە.
٣٠ تۆ هەر ڕۆ لەم‌دینە بکەو هەر بەرەوهەق هەنگاو بنێ؛ دینێکی بنەڕەتی‌یەو
لەسروشتا خوا ئەوخەڵکەی هەر بۆ یەکتاپەرستی وەدی‌هێناوە. کاری
خوداش گۆڕانی بەسەردا نایە. دینی‌پتەوو پایەدار هەر ئەمەیە؛ بەڵام
زوربەی ئاپۆرەی مەردم نەزانن.
٣١ بگەڕێنەوە بۆلای و لێی بترسن و نوێژبکەن و لەڕێزەی ئەوانەمەبن شەریکی
بۆ پەیدادەکەن.
٣٢ ئەوانە کە دینی خۆیان لەیەک جوداکردۆتەوەو دەستەدەستە بۆنەتەوە،
هەردەستەیەک بەبیروباوەڕی خۆیان دڵیان خۆشە.

٢٦- کر: کردۆ، سازدراو.

وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْاْ رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم
مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُواْ بِمَآ
ءَاتَيْنَٰهُمْ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنزَلْنَا عَلَيْهِمْ
سُلْطَٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُواْ بِهِۦ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَآ أَذَقْنَا
ٱلنَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُواْ بِهَا وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأَيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَـَٔاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ
حَقَّهُۥ وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ
وَجْهَ ٱللَّهِ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن رِّبًا
لِّيَرْبُوَاْ فِىٓ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرْبُواْ عِندَ ٱللَّهِ وَمَآ ءَاتَيْتُم مِّن زَكَوٰةٍ
تُرِيدُونَ وَجْهَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُضْعِفُونَ ﴿٣٩﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى
خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِن
شُرَكَآئِكُم مَّن يَفْعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَىْءٍ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ ٱلْفَسَادُ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِى ٱلنَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعْضَ ٱلَّذِى عَمِلُواْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

۳۳ ئه‌م مه‌ردمه گه‌ر به‌لایه‌کیان به‌سه‌ردێ، هانا ده‌به‌ن بۆپه‌روه‌رنده‌ی خۆیان و به‌ره‌وئه‌و ده‌گه‌ڕێنه‌وه. ئه‌گه‌ر دوایه تۆشی به‌خته‌وه‌ری کردن، ناکاو هێندێک [له‌و خۆشیه‌دا] شه‌ریک بۆ په‌روه‌رنده‌یان په‌یداده‌که‌ن.
۳۴ ده‌با ئه‌وچاکه‌ی له‌بیرکه‌ن که ئێمه ده‌رباره‌ن کردوۆن. به‌ئاره‌زۆ ڕای ببوێرن، زۆرناخایه‌نێ ده‌زانن.
۳۵ ئاخۆ ئێمه به‌ڵگه‌یه‌کمان بۆ ئه‌مانه ناردۆته‌خوار که ده‌رباره‌ی ئه‌و شتانه‌ی ئه‌وان ده‌یکه‌نه‌شه‌ریکم، قسه‌بکا؟
۳۶ هه‌رگا ئێمه به‌ومه‌ردمه تامی به‌خته‌وه‌ریمان چه‌شت، پێی‌شاد ده‌بن. ئه‌گه‌ر له‌سزای کرداری خراپیاندا تۆشی ناله‌باری هاتن، هیچ هومێدێکیان نامێنێ.
۳۷ ئاخۆ ئه‌وانه نازانن که ناردنی بژیو به‌مه‌یلی خودایه؛ بۆیه‌کێ زۆر به‌ڕێ‌ده‌کاو بۆیه‌کێ که‌م؟ بۆ ئه‌وانه‌ی به‌باوه‌ڕن، له‌مه‌دا زۆرنیشانه هه‌ن.
۳۸ که‌وایه تۆ به‌شی خزم و هه‌ژارو ڕێبواری ئاتاج، وه‌لا بنێ و هه‌ر که‌س به‌شی خۆی بده‌یه. ئه‌م ئاکاره په‌سن‌تره بۆ ئه‌وانه‌ی ڕه‌زای خودایان گه‌ره‌که‌و ئه‌وانه ڕزگاره‌کانن.
۳۹ ئه‌وه‌ی به‌ناوی سۆ ئه‌یده‌ن که له‌ناو ماڵی خه‌ڵکدا زێده‌ببێ، لجه‌م خودا زێده‌نابێ. [به‌ڵام] ئه‌و ماڵی که به‌زه‌کات ده‌یده‌ن و ده‌تانه‌وێ خودا له‌خۆتان ڕازی که‌ن، زۆرترتان پێ‌ده‌گاته‌وه.
۴۰ خودا هه‌ر ئه‌وکه‌سه‌یه که ئێوه‌ی دروس کردو ئه‌وسا ڕۆزی پێدان؛ له‌پاشان ده‌تان‌مرێنێ و دیسان ده‌تانخاته‌وه ژین. ئاخۆ ئه‌وانه‌ی که ئێوه کردوتانن به‌شه‌ریکی، ئه‌وکارانه‌یان پێده‌کرێ؟ خوا بێ‌عه‌یبه‌و له‌وه پایه‌به‌رزتره که بڵێن: شه‌ریکی هه‌یه.
۴۱ گه‌نده‌کاری ئه‌م مه‌ردمه - له‌به‌ژو ده‌ریا - خۆی‌نواند. ده‌با سزای هێندێک له‌ئاکاره‌کانیان پێ بچێژێ؛ شایه‌تا بگه‌ڕێنه‌وه.

۳۹- **«زۆرترتان پێ ده‌گاته‌وه»**: هه‌روا که دیاره پاچڤه‌ی ئه‌م پاژه تۆزێ ئازاده‌و دۆر له له‌فزه؛ هۆی ئه‌مه‌ش «التفات»ێکه که له ئایه‌ته‌که‌دا هه‌یه‌و «التفات»یش - وا که له زمانی عه‌ره‌بیدا هه‌یه - له زمانی کوردی‌و فارسیدا نیه.

قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلُ ۚ
كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ٱلْقَيِّمِ مِن
قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۖ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَن
كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَـٰلِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾
لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ
ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦٓ أَن يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٍ وَلِيُذِيقَكُم
مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم
بِٱلْبَيِّنَـٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ ۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَـٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ
فِى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَـٰلِهِۦ ۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِۦ لَمُبْلِسِينَ
﴿٤٩﴾ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ ءَاثَـٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ كَيْفَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

٤٢ بێژە: بەعەرزابگەڕێن، سابڕوانن؛ ئەوانەی بەرلەئێوەبوٗن، چیان بەسەر
هات؟ بەشی زۆریان شەریکیان بۆخوادەزانی.
٤٣ دەسا تۆ ڕۆکە لەو دینە پایەدارە، بەرلەوڕۆژەی کە خودا بڕیاری داوەو
هەر وەدی دێ. ئەوێ ڕۆژێ بڵاوەی دەکەن.
٤٤ هەرکێ خودای نەناسیوە، هەرزیانی لەخۆی داوە؛ کێش ئاکاری چاکی
بوە، جێگەی خۆیان خۆش‌کردوە.
٤٥ هەتاوەکوٗ لە چاکەی خۆی، پاداشی بڕواداران‌و ئاکارچاکان بداتەوە.
خودا خۆشی لەناشکوری‌کەران نایە.
٤٦ یەکێک لەنیشانەکانی ئەو ئەمەیە کە بایانی مزگێنی‌دەر بەڕێ‌دەکا تا لە
بزی خۆی بەئێوە بچێژنێ. گەمیەش هەر بەفەرمانی ئەو بێن‌و بچن‌و
لەسایەی دەهەندەیی ئەو، ڕۆزی خۆتان پەیدابکەن؛ بەشکوٗ
شوکرانەبژێربن.
٤٧ بەرلەتۆش زۆرپێغەمبەرمان ناردەسەرگەلانی خۆیان‌و گەلێ بەڵگەی
پتەویان بردەلایان. جا ئەوانەی دژیان وێستان، وەبەر تۆڵەی
ئێمەکەوتن؛ ئەوی بڕواشیان پێکردن، هەرخۆمان یارمەتیمان دان.
٤٨ هەرخودایە ئەوبایانە بەڕێ‌دەکا، ئەوانیش هەور دەبزوێنن؛ ئەوسا هەر
چۆنی گەرەک بێ، ئەو هەورانە لە ئەزمانا پرژوبڵاو دەکاتەوەو
گەواڵ‌گەواڵیشیان دەکا. کەدەبینی لەوانەوە دلۆپە دێتەخوارەوە؛ مەیلی
بێنی‌و بۆهەرکامێ لەعەبدانی خۆی بنێرێ، دڵخۆش دەبن.
٤٩ کەچی بەرلەوە بارانیان بۆبباریێ، ناهومێدبوٗن.
٥٠ دەبڕوانە بەزەی خودا چی‌کردوە! زەوی مردوٗ لەنوێ زیندوٗدەکاتەوە.
زیندوٗکرنەوەی مریانیش کاری ئەوە. هەرخۆی توانای بەسەر هەموٗشتدا
هەیە.

٤٦-بزی: بەزەیی.

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ
٥١ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا
مُدْبِرِينَ ٥٢ وَمَا أَنتَ بِهَادِ الْعُمْيِ عَن ضَلَالَتِهِمْ إِن تُسْمِعُ إِلَّا
مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ٥٣ ۞ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُم
مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ
قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ٥٤
وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ
كَذَٰلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ٥٥ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ
لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَٰذَا يَوْمُ الْبَعْثِ
وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ٥٦ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ الَّذِينَ
ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ٥٧ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا
لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِن جِئْتَهُم بِآيَةٍ
لَّيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ٥٨ كَذَٰلِكَ
يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ٥٩ فَاصْبِرْ إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ٦٠

٥١ خۆ ئه‌گه‌ر بایه‌ک بنێرین به‌رهه‌میان زه‌رد هه‌ڵبگێڕێ، به‌شوێنیدا گازنده‌و ناشکوری ده‌که‌ن.

٥٢ تۆ ناتانی کارێک بکه‌ی ئه‌م مریانه گوێت پێ بده‌ن. ئه‌گه‌ر خۆ له‌تۆ که‌ڕبکه‌ن، هه‌رچه‌نده بانگیشیان بکه‌ی، لێت نابیسن.

٥٣ ڕێ‌شانده‌ری کوێرانیش نیت، له‌گومڕایی وه‌یانگێڕی. هه‌ر ئه‌وانه لێت ده‌بیسن، به‌نیشانانی ئێمه بڕواده‌که‌ن‌و چیان پێ بڵێی لاره‌ملٚن.

٥٤ خودا که ئێوه‌ی دروس کرد، له‌سه‌ره‌تادا بێ‌هێزبوٚن؛ پاش بێ‌هێزی، گوڕی پێدان؛ له‌پاشانا هێزوگوڕی لێ‌ستاندن‌و پیری کردن. به‌مه‌یلی خۆی ده‌ئافرێنێ، زاناو توانا هه‌رخۆیه‌تی.

٥٥ ڕۆژێ که سه‌ڵا ڕاده‌بێ، تاوانباران سوێندێ ده‌خۆن جیا له‌ساتێک نه‌مانه‌وه. ئاوا هه‌ر شوێن دڕۆکه‌وتن.

٥٦ ئه‌وکه‌سانه به‌زانست‌و باوه‌ڕدارن، پێان ئێژن: هه‌ر وه‌کوٚ خودا نوٚسیویه، تا ڕۆژی سه‌ڵا ماونه‌وه؛ سا ئه‌مه ڕۆژی سه‌ڵایه؛ به‌ڵام ئێوه نه‌وٚزانیوه.

٥٧ له‌و ڕۆژه‌دا ئه‌وکه‌سانه‌ی که‌وا غه‌دریان کردوه، به‌هانه‌یان قازانجیان پێ ناگه‌یه‌نێ‌و ڕێشیان نادرێ داوای لێ خۆشبوٚنێ بکه‌ن.

٥٨ وائێمه له‌م قورئانه‌دا هه‌موٚ جۆره نه‌زیله‌مان بۆ ئه‌وخه‌ڵکه هێنایه‌وه. که‌چی هه‌رگا نیشانه‌یه‌کیان بۆبێنی، بێ‌سۆ خودانه‌ناسه‌کان، ئێژن: ئێوه له‌قسه‌ی پۆچ به‌ولاوه چیترتان نیه.

٥٩ ئاوا خودا مۆرده‌خاته سه‌ردڵی ئه‌وکه‌سانه‌وه که نایانه‌وی بزانن.

٦٠ سا خۆت بگره، به‌ڵێنی خودا دێته‌جێ؛ نه‌کا ئه‌وانه‌ی دڕدۆنگن، تۆ له‌ڕێ هه‌ق بترازێنن.

٥٨– نه‌زیله: مه‌سه‌ل.   ٦٠– دڕدۆنگ: به‌گومان، دۆدڵ.

سُورَةُ لُقْمَانَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَرَحْمَةً
لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ
لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا
كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِىٓ أُذُنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾
خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ
بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا
مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا خَلْقُ ٱللَّهِ فَأَرُونِى مَاذَا
خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

لوقمان

٣٤ ئایەت

بەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەلیف، لام، میم.
٢ ئەمانە نیشانەکانی کتێبی پڕ لە کارزانین؛
٣ ڕێ‌شاندەرو بەزەیین بۆ ئەوکەسانەی چاکەدەکەن؛
٤ ئەوانەی نوێژدەکەن و زەکات دەدەن و ڕۆژی‌سەلاّ دەسەلمێنن؛
٥ ئەوانە پەروەرندەیان ڕێگەی ڕاستی وەبەرناون؛ ڕزگارانن.
٦ لەم‌خەڵکەدا ئی‌واهەیە کڕیاری قسەی بێتامەو لە نەزانی، دەیەوێ خەڵک لە ڕێگەی خوا کلابکاو دەیکاتە گاڵتەجاڕی خۆی. ئەوانەی ئەوکارە دەکەن، ئەشێ زۆربەسۆکایەتی ئازاربدرێن.
٧ هەرکا نیشانەکانمانی لەڕۆدا دەخوێنرێنەوە، بەفیزەوە پشتی‌ئەکاتە ئەولاوەو لەگوێن کەسێ کە هەردوگوێی گران‌بۆبن، وەکۆ نەی‌بیستبێ وایە. سا تۆ مژدەی ئازارێکی ژاناوی بەوکەسە بدە.
٨ ئەوانەی بڕوایان‌هێناو ئاکاری چاکیان ڕەچاوکرد، بەشی ئەوان باغاتی پڕخێروبێرە.
٩ هەتاسەر هەر لەوێ دەبن. بەڵێنی خوا هەر دێتەجێ؛ هەر خۆی خاوەن دەستەلاّت‌و لەکارزانە.
١٠ ئاسمانەکانی لەوبەرزە وەدی‌هێنا، بەبێ ئەمەی هیچ ئەستوندەکێ ببینن. کێواتی خستە سەرزەمین کە لەرزە بەئێوە نەکا؛ هەمۆجۆرە جانەوەری دەوێدا بلاّوکردەوە. ئاوێکیشمان لەحەواوە بۆڕژاندن، کە لەوێدا جۆتەی گش جۆرە ڕوەکی بەبەهرەمان شین کردەوە.
١١ ئەمە کارەکانی خودا؛ دەسا ئێوە نیشانم‌دەن غەیرەخودا چیان‌کردوە. ئەوانەی لەدوی ناهەقین، بەئاشکرا ڕێ لەخۆیان هەڵە دەکەن.

٧-لە گوێن: هەروەکۆ.

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَٰنَ ٱلْحِكْمَةَ أَنِ ٱشْكُرْ لِلَّهِ ۚ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا
يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ
لُقْمَٰنُ لِٱبْنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَىَّ لَا تُشْرِكْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱلشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ
وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ أَنِ ٱشْكُرْ لِى وَلِوَٰلِدَيْكَ
إِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٤﴾ وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِى ٱلدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ
وَٱتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَىَّ ۚ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَٰبُنَىَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ
خَرْدَلٍ فَتَكُن فِى صَخْرَةٍ أَوْ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوْ فِى ٱلْأَرْضِ يَأْتِ
بِهَا ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَٰبُنَىَّ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ وَأْمُرْ
بِٱلْمَعْرُوفِ وَٱنْهَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَٰلِكَ
مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِى ٱلْأَرْضِ
مَرَحًا ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَٱقْصِدْ فِى مَشْيِكَ
وَٱغْضُضْ مِن صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنكَرَ ٱلْأَصْوَٰتِ لَصَوْتُ ٱلْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

١٢ لوقمانیشمان لەکارزانیدا ڕاهێنا، کە: لەسەرتە هەر شوکرانەی خودابکەی؛ هەرکەسێکی شوکرێ دەکا، شوکرەکەی هەربۆخوی دەکا؛ هەرکەسێکیش پێ‌نەزان بێ[با بزانێ] خودا لە بێ‌نیازیدا شایانی تاریف‌کردنە.

١٣ کاتێ لوقمان - کە خەریکی ئاموژگاری کوڕەکەی بۆ - پێگوت: ڕوڵەم! کەس مەکە شەریک بۆخودا، شەریک بۆخودا بڕیاردان، ناهەقیەکی زۆرمەزنە.

١۴ ئامۆژگاری مرۆمان کرد سەبارەت بەدای‌و بابی. دایکی کە بەو ئاوس بوە، چەندی کوێرەوەری دیوە؛ لەمەمک بڕینەوەشی دوساڵ وەختی خایاندوە. کە: تۆ سپاسی من بکەو سوپاسی دایکوبابت کە، دواجار دێنەوە بۆلای من.

١۵ ئەگەریش دنەی تۆیان‌دا، شتێ‌بکەی بە شەریکم - کە خۆت هیچی لێ‌نازانی - فەرمانیان بەجێ‌مەهێنە؛ لەدنیادا بەخۆشی دەگەڵیان بژی‌و هەر لەشوێن ئەوانەبڕۆ کە بەرەومن گەڕاونەوە. لەئاکاما هەر دەگەڕێنەوەلای من، ئەوسا تێتان‌دەگەیەنم چۆکردوە.

١۶ کوڕێژگەی خۆم! کردەی بەقاس تۆمی خەردەل لە سەرزەمین لەناو بەردێک، یان لەتەشقی عاسمانان بێ، خودا دەیهێنێتە گۆڕێ. خوا هەمۆشتی لێ‌دیارەو ئاگادارە.

١٧ کوڕێژگەی خۆم! نوێژێ‌بکەو هانەی کاری چاکەبدەو بەرلەکاری خراپ بگرەو چت بەسەرهات، خۆڕاگربە؛ ئەمە لەوکارنەیە خوا ویستۆیەتی.

١٨ بەفیزەوە ڕۆ لەخەڵک وەرمەگێڕە؛ بەلۆت‌بەرزی لەڕێ مەڕۆ. خودا ئەوانەی خۆش‌ناوێ لەڕێگە خۆیان بادەدەن؛ شایی بەخۆن.

١٩ شێنەیی بەڕێدابڕۆو بەدەنگی نزم بپەیوە؛ چونکە دەنگی هەرەناخۆش لەکەرانەوە دەردەچێ.

١۶- **قاس:** ئەندازە. ١٨- **خۆیان بادەدەن:** بە لارولەنجەوە ئەڕۆن. **شایی بەخۆبۆن:** بە حاڵی خۆ کەیف‌ساز بۆن. ١٩- **شێنەیی:** لە سەر خۆیی. **بپەیوە:** قسە بکە؛ لە **پەیوین** یا **پەیڤین:** قسەکردن.

أَلَمْ تَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَأَسْبَغَ
عَلَيْكُمْ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةً وَبَاطِنَةً ۗ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِى ٱللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا۟
مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۚ أَوَلَوْ كَانَ
ٱلشَّيْطَٰنُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٢١﴾ ۞ وَمَن يُسْلِمْ
وَجْهَهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ ۗ
وَإِلَى ٱللَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُۥٓ ۚ
إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ
﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾
وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلِ
ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِى ٱلْأَرْضِ
مِن شَجَرَةٍ أَقْلَٰمٌ وَٱلْبَحْرُ يَمُدُّهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ
مَّا نَفِدَتْ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَّا خَلْقُكُمْ
وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَٰحِدَةٍ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

۲۰ ئاخۆ ئێوە نەتاندیوە خوا هەرشتێ لەئاسمانان و زەمیندان، بۆ ئێوەی کەوی
کردوەو بەئاشکراو بەنهێنی بەهرەگەلی بەسەرتانا ڕژاندوە؟ هەر
لەوخەڵکەش کەسی وا هەن لەسەرخودا کێشەدەکەن، بێ ئەوەی چی
لێ بزانن، یان خۆیان شارەزابوبن، یان کتێبێک بۆیان ڕۆشن بکاتەوە.
۲۱ ئەگەر بەوانە بگوترێ: ئەوی خودا ناردیەخوارێ ئێوە پەیرەوی لێبکەن؛
ئێژن: ئێمە هەر پەیڕەوی ئەوشتانەین کە باوانمانی لەسەربوٚن.
باشەیتانیش بانگیان بکا بۆسەر ئازاری بەئاگر.
۲۲ هەرکەسێک بەدڵێکی پاک ڕوی لەخوابێ و ئاکارچاک بێ، دیارە ئاڵقەی
هەرەپتەو ئەوگرتۆیەو ئاکامی هەمۆ کارێکیش بەرەو خوایە.
۲۳ ئەوکەسانەی حاشادەکەن، حاشایان غەمبارت نەکا. هەمۆ دێنەوە لای
خۆمان؛ ئەوسا خەبەریان پێدەدەین کە چیان دەکرد. خودا لەڕازی
دڵانیش ئاگای هەیە.
۲۴ وادەکەین کەمێ ڕای بوێرن، پاشان ناچار بەرەو ئازاری دژواریان
ڕادەکێشین.
۲۵ ئەگەر لەوانە بپرسی: کێ عاسمانان و زەمینی وەدی هێنا؟ ئێژن: خودا.
تۆ بێژە: شوکر بۆخودا؛ بەڵام زوربەیان نەزانن.
۲۶ هەرشتێکی لەعاسمانان و زەمیندان، گش هی خودان. خوا لەگشتان
بێ نیازەو شایانی تاریف کردنە.
۲۷ هەرچی دار لەم زەمینەهەن ببنەقەڵەم، مەرەکەفیان لەبەحربێ و
حەوت بەحری دیش بێنەپاڵی، هێشتا قسەکانی خودا دوایی نایە. خودا
خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
۲۸ ئافراندن و مراندن و ژیاندنتان لەیەک نەفەر پترنیە، خودا دەبیسی و
دەبینێ.

۲۰- بەهرە: نیعمەت (بەهرەی خودا زورە).

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ
وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ ٱللَّهَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ
مِن دُونِهِ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
ٱلْفُلْكَ تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِنِعْمَتِ ٱللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ ءَايَٰتِهِۦٓ إِنَّ
فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ
كَٱلظُّلَلِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ
فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ
﴿٣٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ وَٱخْشَوْا۟ يَوْمًا لَّا يَجْزِى وَالِدٌ
عَن وَلَدِهِۦ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِۦ شَيْـًٔا إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ
ٱلْغَرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ
وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا
وَمَا تَدْرِى نَفْسٌۢ بِأَىِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌۢ ﴿٣٤﴾

سُورَةُ السَّجْدَةِ

٢٩ بۆ نەتدیوە خوا شەو دەرۆژ هەڵدەکێشێ و ڕۆژیش دەشەو هەڵدەکێشێ؛
خۆرو هەیڤشیی کەوی‌کرد؟ هەریەکەیان تاماوەیێ دیاری‌کراو
لەتەڤگەڕدان. خودا لە هەرکارێ بیکەن ئاگادارە.
٣٠ هەردەبێ بەمەبزانن خودا ڕاستەو هانا بۆهەرشتێ بەرن - لە غەیرەزئەو
- کارێ پۆچە. پایەبەرزی هەرە مەزن، هەر خودایە.
٣١ تۆ نەتدیوە لەسۆنگەی چاکەی خوداوە گەمیە لەدوردەریادا لەگەڕاندایە؛
تا نیشانەکانی خۆیتان نیشان بدا؟ هەر لەمەدا زۆر بەڵگەهەن بۆ هەمۆ
خۆڕاگرانی شوکربژێر.
٣٢ هەر کاتێکیش پێلی زلی وەک هەوری پڕ، خۆیان بەسەرهەڵدەکێشن،
بەدڵپاکی‌و بڕوای بێ‌غەش لەبەر خوا دەپاڕێنەوە. وەختێ ڕزگاری
کردن‌و گەینە سەربەژ، هێندێ لەوان مام‌ناونجین. هیچ کەس
لەنیشانەکانمان حاشای‌نیە، مەگین گەلی فریوبازانی پێ‌نەزان.
٣٣ ئەی خەڵکینە! دەبێ لەپەروەرندەتان ترسۆ هەبێ؛ ترسی ئەو ڕۆژەشتان
هەبێ کە هیچ باوکێک ئوباڵی فرزەندی خۆشی لەسەر نیەو هیچ
فرزەندێکیش بۆ بابی سودی نابێ. بەڵێنی خودا هەر ڕاستەو نابێ هەرگیز
ژینی دنیا فریوتاندا. نەشچن شەیتان بە بەخشندەیی خودا فریوتان‌بدا.
٣٤ زانستی ڕۆژی سەڵایە لای خودایە؛ بارانەش ئەو دەیبارێنێ‌و دەشزانێ
تۆلی زگ‌پڕان چی‌تێدایە. کەس نازانێ کاری سبەی ڕۆژێ چیەو کەس
نازانێ لەکامەسەرزەمین دەمرێ. خودا زاناو ئاگادارە.

٣٠ ئایەت

سەجدە

٣٢- پێل: شەپۆلی ئاو. بەژ: وشکی، وشکانی. مام‌ناونجی: بەینی زۆرو کەم؛ یانێ: دڵپاکی ناو گەمیەکەیان نەماوەو بەتەوایش لەبیریان نەچوەتەوە.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ لَا رَيۡبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ
﴿٢﴾ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۚ بَلۡ هُوَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوۡمٗا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٖ مِّن قَبۡلِكَ لَعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ ﴿٣﴾ ٱللَّهُ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ
ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا شَفِيعٍۚ أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ ٱلۡأَمۡرَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ثُمَّ يَعۡرُجُ
إِلَيۡهِ فِي يَوۡمٖ كَانَ مِقۡدَارُهُۥٓ أَلۡفَ سَنَةٖ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ
عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦﴾ ٱلَّذِيٓ أَحۡسَنَ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلَقَهُۥۖ وَبَدَأَ خَلۡقَ ٱلۡإِنسَٰنِ مِن طِينٖ ﴿٧﴾ ثُمَّ جَعَلَ
نَسۡلَهُۥ مِن سُلَٰلَةٖ مِّن مَّآءٖ مَّهِينٖ ﴿٨﴾ ثُمَّ سَوَّىٰهُ وَنَفَخَ فِيهِ
مِن رُّوحِهِۦۖ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ قَلِيلٗا
مَّا تَشۡكُرُونَ ﴿٩﴾ وَقَالُوٓاْ أَءِذَا ضَلَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ أَءِنَّا لَفِي
خَلۡقٖ جَدِيدِۭۚ بَلۡ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمۡ كَٰفِرُونَ ﴿١٠﴾ ۞ قُلۡ يَتَوَفَّىٰكُم
مَّلَكُ ٱلۡمَوۡتِ ٱلَّذِي وُكِّلَ بِكُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ ﴿١١﴾

به‌ناوی خودای به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

١ ئه‌لیف، لام، میم.
٢ ئه‌م کتێبه له‌ڕاهێنه‌ری دنیاوه ناردراوه‌و بێ‌گومانه.
٣ ئاخۆ ئێژن: هه‌ر له‌خۆوه ئه‌م درۆیه‌ی هه‌ڵبه‌ستوه؟ به‌ڵکوو ڕاسته‌و له‌په‌روه‌رنده‌ی تۆڕایه؛ تا به‌هۆی ئه‌م، ترس وه‌به‌رهۆزێک بێنی، که به‌رله‌تۆ که‌س ترسی وه‌به‌رنه‌ناون؛ به‌شکوو به‌ڕێی ڕاست بزانن.
٤ ئه‌وخودایه‌ی ئاسمانه‌کان‌و زه‌مین‌و هه‌رچی له‌ناو ئه‌ودوه‌دا به‌شه‌ش ڕۆژ وه‌دی‌هێناوه؛ پاشان له‌سه‌ر ته‌ختی فه‌رمانڕه‌وایی خۆی دامه‌زراوه. غه‌یره‌ز ئه‌و، گه‌وره‌و تکاکارێکتان نیه. ده‌سا بۆ بیرناکه‌نه‌وه؟
٥ هه‌رچی کاره له‌م ئاسمان‌و زه‌مینه‌دا پێکی دێنێ‌و له‌ڕۆژێکدا هه‌ڵده‌کشێته‌وه بۆلای؛ که به‌پێی ژماره‌ی ئێوه هه‌زارساڵه.
٦ ئه‌وه زانا به‌نادیارو دیاران‌و هه‌ر خۆی خاوه‌ن ده‌سته‌ڵات‌و دلۆڤانه.
٧ ئه‌و که‌سێکه هه‌مۆشتی - به‌وپه‌ڕی ڕێکی‌و له‌باری - دروس کردو مرۆشی - له‌سه‌ره‌تادا - له‌ماکی قوڕ وه‌دی هێنا.
٨ له‌پاشان نه‌ته‌وه‌ی ئه‌می له‌پاڵاوته‌ی چۆره‌ئاوێکی که‌م‌بایه‌خ وه‌دی‌هێنا.
٩ ئه‌وسا ڕاسته‌وپاسته‌ی کردو له‌گیانی خۆی فۆی‌پێداکرد؛ گوێچکه‌و چاوو دڵیشی داوه‌به‌ئێوه. که‌متان شوکرانه بژێرن.
١٠ گوتیشیان: ئه‌گه‌ر له‌ناخی هه‌ردا گوم‌بۆین، ئاخۆ دیسان ده‌ژینه‌وه‌و له‌نوێ دبینه‌وه مرۆ؟ دیاره ئه‌وان له ڕۆبه‌ڕۆبۆنه‌وه‌یان ده‌گه‌ڵ په‌روه‌رنده‌ی خۆیان حاشاده‌که‌ن.
١١ بێژه: ئه‌وفرشته‌ی پێمێرد - که ئێوه‌ی دراوه‌ته‌ده‌ست - ده‌ومرێنێ‌و پاشان ده‌برێنه‌وه بۆلای په‌روه‌رنده‌و.

٧-ماک: هه‌ر ڕه‌گه‌زو بنچینه‌یێ که شتی لێ پێک‌هاتۆه.   ١١-پێمێرد: ئیزرایل، مه‌ڵکه‌مۆت.

وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا۟ رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ
رَبَّنَآ أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَٱرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ
﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَءَاتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَىٰهَا وَلَٰكِنْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ
مِنِّى لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾
فَذُوقُوا۟ بِمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَآ إِنَّا نَسِينَٰكُمْ
وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ
بِـَٔايَٰتِنَا ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِهَا خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَسَبَّحُوا۟ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ
عَنِ ٱلْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ
يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِىَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَآءًۢ
بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا
لَّا يَسْتَوُۥنَ ﴿١٨﴾ أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ
جَنَّٰتُ ٱلْمَأْوَىٰ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فَسَقُوا۟
فَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَآ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَقِيلَ
لَهُمْ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

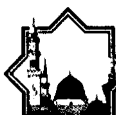
١٢ کاتێ تۆ تاوانبارەکان بەسەرشۆڕی ببینیەوە، کە لای پەروەرندەیانن: ئەی
پەروەرندەی گلامان! دیتمان و بیستمان و تەواو باوەڕمان هێناوە؛ سا تۆ
بمانگەڕێنەوە؛ ئەمجارە کاری چاک دەکەین.
١٣ ئەگەر حەزمان بکردایە، هەمۆکەسمان بەرەوخۆ شارەزا دەکرد؛ بەڵام من
بەڵێنم داوە کە جەهەندەم - لەخێڵی جنۆکەو مرۆ - تژی دەکەم.
١٤ دەبچێژن! لەبیرتان چۆکە تۆشی ئەمڕۆژە دەبن؛ ئێمەش ئێوە
لەبیردەکەین و لەسۆنگەی ئەوکارانەدا دەتانکرد، تاسەر هەرئازار بچێژن.
١٥ هەرئەوانە بەنیشانەکانی ئێمە بڕوادەکەن، کە هەرگا ئەو نیشانەگەلیانە
وەبیر بهێننەوە، خۆ دەخەنە سەر سوژدەوەو بەسوپاسەوە پەسنی پاکی
پەروەرندەی خۆیان ئەدەن و خۆیان بەزل نازانن؛
١٦ برکیان لە پێخەفەکانیان جاڕزدەبێ و بەترس و بەهومێدەوە هانا وەبەر
پەروەرندەی خۆ دەبەن و، لەوبژیوەی پێمان داون خێرێ دەکەن.
١٧ کەس نازانێ لە بارتەقای ئەوکارانەی کردۆیانە چ پاداشێکی
چاوڕۆشنەوکەریان بۆ تاقەت کراوە.
١٨ چۆن کەسێ بڕوای هێناوە، وەک ئەوەیە کە لەڕای خودا لای داوە؟ وەک
یەکترنین.
١٩ بەڵام ئەوانەی وا خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆگن، لەپاداشی ئەوکارانەی
کردۆیانە، ئەنوایان لەدوڕ باغاتە.
٢٠ ئەوکەسانەش کە لە ڕێگە لایانداوە، بڵێسەی ئاگر شوێنیانەو تا بخوازن
لێی دەربچن، دەیانهێننەوە ناوئاگر. پێشیان ئێژن: دەبچێژن ژانی بەئاگر
سۆتانێ، کە ئێوە بەدرۆتان زانی.

١٣-تژی: پڕ ١٦-برک: خاڵیگە، کەلەکە. جاڕز: بێزار. ١٩-دوڕ: ناوەڕاست.

وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَدْنَىٰ دُونَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ
أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَلَا تَكُن فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآئِهِۦ ۖ وَجَعَلْنَٰهُ
هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ
بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا۟ ۖ وَكَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْقُرُونِ
يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ ۖ أَفَلَا يَسْمَعُونَ
﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا نَسُوقُ ٱلْمَآءَ إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلْجُرُزِ فَنُخْرِجُ
بِهِۦ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَٰمُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ ۖ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ ٱلْفَتْحِ لَا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِيمَٰنُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ
﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَٱنتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الأَحۡزَابِ

٢١ بێگومانە ئێمە بەجگە ئازارە هەرەگەورەکە، ئازاری ئەم دنیایەشیان
پێ دەچێژین؛ شایەتا بگەڕێنەوە.
٢٢ کێ لەوکەسە ناهەقترە، کە نیشانەکانی پەروەرندەی وەبیر بهێننەوە،
پاشان وازی لێ بهێنێ؟ تۆڵە لەو تاوانبارانە دەکەینەوە.
٢٣ کتێبمان بە مۆساش داوە؛ کردیشمانە رێنیشاندەر بۆ زاروزێچی
ئیسرائیل. سا تۆش لە روبەڕوبۆنی ئەم[قورئانە] بێگومان بە.
٢٤ لەوانیشدا چەندکەسێکمان کردەڕێبەر، کە هەر بە فەرمانی خۆمان
ڕێنوێنی مەردم بکەن؛ چونکە توانی خۆڕاگرتنیان تێدابۆ؛ بەتەواوی
باوەڕیشیان بە نیشانانمان هێنابۆ.
٢٥ دیاریشە پەروەرندەی تۆ - ڕۆژی سەلا - خۆی بەوکارانە ڕادەگا کە ئەوانە
لەسەریان پێک نەدەهاتن.
٢٦ ئەو چەندین بەرەی مرۆیەی کە لەناو ماڵەکانیاندا دەخولانەوەو ئێمە
هەمۆمان قڕکردن، ئاخۆ ڕاستەقینەی بۆ ئەوان دەرنەخست؟ لەمەدا زۆر
نیشانەهەن، مەر نابیسن؟!
٢٧ ئاخۆ ئەمانە نابینن کە ئێمە بۆ زەوی قاقڕ ئاو دەنێرین، ڕوەکی وای
پێ شین دەکەین، تێرەخۆرەی خۆیان و ماڵاتیشیانە؟ مەر نابینن؟!
٢٨ ئێژن: ئەگەر قسەوڕاستە، ئەو سەرکەوتنە کەی دەبێ؟
٢٩ بێژە: ڕۆژی سەرکەوتنێ، خوانەناسان بڕواکەیان قازانجێکی بۆیان نابێ؛
هیچ مۆلەتیشیان نادرێ.
٣٠ سا تۆ واز لەوانە بێنەو چاوەنۆڕبە؛ ئەوانیشە چاوەنۆڕن.

ئەحزاب

٧٣ ئایە

٢٧- قاقڕ: زەوینێ کە گیای لێ سەوز نابێ. ڕوەک: هەرچی لە زەوی شین دەبێ.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ ٱتَّقِ ٱللَّهَ وَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَۚ إِنَّ ٱللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ مِن
رَّبِّكَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ
وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾ مَّا جَعَلَ ٱللَّهُ لِرَجُلٖ مِّن قَلۡبَيۡنِ فِي
جَوۡفِهِۦۚ وَمَا جَعَلَ أَزۡوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔي تُظَٰهِرُونَ مِنۡهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمۡۚ
وَمَا جَعَلَ أَدۡعِيَآءَكُمۡ أَبۡنَآءَكُمۡۚ ذَٰلِكُمۡ قَوۡلُكُم بِأَفۡوَٰهِكُمۡۖ وَٱللَّهُ
يَقُولُ ٱلۡحَقَّ وَهُوَ يَهۡدِي ٱلسَّبِيلَ ﴿٤﴾ ٱدۡعُوهُمۡ لِأٓبَآئِهِمۡ
هُوَ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِۚ فَإِن لَّمۡ تَعۡلَمُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ
فِي ٱلدِّينِ وَمَوَٰلِيكُمۡۚ وَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٞ فِيمَآ أَخۡطَأۡتُم
بِهِۦ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتۡ قُلُوبُكُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمًا
﴿٥﴾ ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡۗ
وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ
مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ إِلَّآ أَن تَفۡعَلُوٓاْ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِكُم
مَّعۡرُوفٗاۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَسۡطُورٗا ﴿٦﴾

بەناوی خوای گەورەو بەخشندەو دلۆڤانە

۱ ئەی پێغەمبەر! تۆ ترست هەر لەخودابێ و مەچۆ سەرقسەی ئەوانەی خواناناسن و ئەوانەی دوڕوویی دەکەن. خودا زاناو لەکارزانە.
۲ هەر ئەو فەرمانە پێک بێنە، کە لجەم پەروەرێنەوە بۆت دێتەخوار. خودا لەهەرکارێ دەیکەن، ئاگادارە.
۳ هەر خۆت بەخودا بسپێرە، خوا بریکارت بێ، بەسە.
۲ خوا بۆ هەناوی هیچ پیاوێ، جۆتێ دڵی دانەناوە. ژنانیشتان، کەبانگ دەکەن: «ئەتۆ وەکۆ دایکی خۆمی» نەیکردوون بەدایکی ئێوە. ئەو زڕکوڕەکانیشتانی نەکردۆتە کوڕی ئێوەو ئەمە هەر قسەی خۆتانەو هەر لەزاری خۆتانەوە داکەوتوە. خودا ئەوی ڕاستە دەیلێ و هەر خۆی ڕێگە نیشان دەدا.
۵ هەر بەناوی باوکی خۆیان بانگیان بکەن؛ وا لەبارترە لای خودا. ئەگەر بابیشیان ناناسن، برای دینی و دۆستی ئێوەن. ئەگەر پێشوش لەمەدا بەهەڵەچوبن، گوناهێکتان لەسەر نابێ. بەڵام ئەگەر لە دڵەوەو بە ئانقەس بێ، [بەرپرس ئەبن]. خودا لەگونا دەبوورێ و دلۆڤانە.
۶ پێغەمبەر بۆ موسوڵمانان لەخۆیانیش فەرزترەو؛ ژنەکانی پێغەمبەریش دایکی موسولمانەکانن. وەک لەنوسراوی خوادایە، خوێش و خزمان [بۆ میرات بردن لە یەکتر] شیاوترن لەوانەی خاوەن باوەڕن و لەوانەش کە ئاوارە بوون؛ جا مەگین هەر بتانەوێ چاکە دەگەڵ یەکێ لە دۆستانو بکەن. ئەمەش لە نوسراوەکەدا خەت دراوە.

۴- مەبەست لە زڕکوڕ، لێرەدا ئەوکوڕەیە کە ژن و مێرد ئەیهێننە ماڵی خۆیان و ناوی کوڕی خۆیانی لێ دەنێن.

۶- خەت دان: شت نوسین.

وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَٰقَهُمۡ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٖ وَإِبۡرَٰهِيمَ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَۖ وَأَخَذۡنَا مِنۡهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا ﴿٧﴾
لِّيَسۡـَٔلَ ٱلصَّٰدِقِينَ عَن صِدۡقِهِمۡۚ وَأَعَدَّ لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابًا أَلِيمٗا
﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ جَآءَتۡكُمۡ
جُنُودٞ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا وَجُنُودٗا لَّمۡ تَرَوۡهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذۡ جَآءُوكُم مِّن فَوۡقِكُمۡ وَمِنۡ أَسۡفَلَ
مِنكُمۡ وَإِذۡ زَاغَتِ ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَبَلَغَتِ ٱلۡقُلُوبُ ٱلۡحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّونَ بِٱللَّهِ ٱلظُّنُونَا۠ ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ٱبۡتُلِيَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَزُلۡزِلُواْ
زِلۡزَالٗا شَدِيدٗا ﴿١١﴾ وَإِذۡ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم
مَّرَضٞ مَّا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ إِلَّا غُرُورٗا ﴿١٢﴾ وَإِذۡ قَالَت طَّآئِفَةٞ
مِّنۡهُمۡ يَٰٓأَهۡلَ يَثۡرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمۡ فَٱرۡجِعُواْۚ وَيَسۡتَـٔۡذِنُ فَرِيقٞ
مِّنۡهُمُ ٱلنَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوۡرَةٞ وَمَا هِيَ بِعَوۡرَةٍۖ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا
فِرَارٗا ﴿١٣﴾ وَلَوۡ دُخِلَتۡ عَلَيۡهِم مِّنۡ أَقۡطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُواْ ٱلۡفِتۡنَةَ
لَأٓتَوۡهَا وَمَا تَلَبَّثُواْ بِهَآ إِلَّا يَسِيرٗا ﴿١٤﴾ وَلَقَدۡ كَانُواْ عَٰهَدُواْ
ٱللَّهَ مِن قَبۡلُ لَا يُوَلُّونَ ٱلۡأَدۡبَٰرَۚ وَكَانَ عَهۡدُ ٱللَّهِ مَسۡـُٔولٗا ﴿١٥﴾

٧ [بێنەوەبیر] ئەوێ‌کاتێ کە پەیمانمان لە پێغەمبەرەکان ئەستاند. لەتۆو نۆح‌و ئیبراهیم‌و مۆساو عیسای کوڕی مەریەم‌و لەهەمۆیان پەیمانی زۆر پتەومان ساند.
٨ تا لەڕاستان - سەبارەت بە ڕاسیەکەیان - پرسیار بکا؛ بۆ خودانەناسەکانیش ئازارێکی زورپەژانی سازکردوە.
٩ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! لەبیرمەکەن چۆن‌چاکەیەک خودا دەربارەی ئێوەی کرد؛ لەشکرگەلێکتان هاتەسەر؛ ئێمە بامان وێڕای چەن‌لەشکر بۆناردن؛ کە ئێوە نەتان‌دەدیتن. هەرچی ئێوە دەیکەن، خودا باش دەیبینێ.
١٠ لەودەمەدا کە لەژۆرو لەژێرەوە بۆتان هاتن، چاوتان ڕەشکەوپێشکەی دەکرد؛ دڵتان [وەتەپەتەپ کەوت‌و] گەییشتە قورقوڕاگەتان؛ زۆرخەیاڵی جۆراوجۆرتان لەخودا بەدڵدادەهات.
١١ لەوشوێنەدا ئەزمۆنی خاوەن‌باوەڕان هاتەگۆڕێ‌و بەلەرزینێکی زۆربەهێز، دڵی هەموان کەوتەلەرزە.
١٢ لەوعانەشدا ئەوکەسانەی دوڕۆبۆن‌و ئەوانەش کە دەغەزێکیان لەدڵدابۆ، هەر دەیانگوت: ئەوبەڵێنەی خوداو پێغەمبەر دەیاندا هەر بۆفریوی ئێمەبۆ.
١٣ هێندێک لەوان گازی دەکرد: ئەی دانیشتوانی مەدینە! ئێرە جێگای ئێوە نیە، دەی وەگەڕێن. هێندێکیشیان دەهاتن ئیزنیان لە پێغەمبەر دەخواست: کەسمان لەسەر ماڵەکانمان دانەناوە ئاگای لێ‌بێ. ماڵیان بێ‌پارێزگارنەبۆ، هەر نیازی ڕاکردنیان بۆ.
١٤ ئەگەر دەوری ماڵەکانیان لێ‌گیراباو بیانگوتایە: لەدین پەژیوان‌ببنەوە؛ هێندە زۆری نەدەخایاند، لەدین پاشگەزدەبۆنەوە.
١٥ ئەوان پێشتر پەیمانیان دابۆبەخودا، کە لەبەردوژمن نابەزن؛ دیارە پەیمان بەخودادان لێ‌پرسینەوەشی هەیە.

١٠- ڕەشکەوپێشکە: تەم‌و ڕەشایی هاتنەبەرچاو لەبەرترس‌و. . .

قُل لَّن يَنفَعَكُمُ ٱلْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ ٱلْمَوْتِ أَوِ ٱلْقَتْلِ وَإِذًا
لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَن ذَا ٱلَّذِى يَعْصِمُكُم مِّنَ ٱللَّهِ إِنْ
أَرَادَ بِكُمْ سُوٓءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ ۞ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَٱلْقَآئِلِينَ
لِإِخْوَٰنِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۖ وَلَا يَأْتُونَ ٱلْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً
عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَآءَ ٱلْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ
كَٱلَّذِى يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۖ فَإِذَا ذَهَبَ ٱلْخَوْفُ سَلَقُوكُم
بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى ٱلْخَيْرِ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا۟ فَأَحْبَطَ
ٱللَّهُ أَعْمَـٰلَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ ٱلْأَحْزَابَ
لَمْ يَذْهَبُوا۟ ۖ وَإِن يَأْتِ ٱلْأَحْزَابُ يَوَدُّوا۟ لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ
فِى ٱلْأَعْرَابِ يَسْـَٔلُونَ عَنْ أَنۢبَآئِكُمْ ۖ وَلَوْ كَانُوا۟ فِيكُم
مَّا قَـٰتَلُوٓا۟ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْـَٔاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾
وَلَمَّا رَءَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْأَحْزَابَ قَالُوا۟ هَـٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَـٰنًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

١۶ بێژە: راکردن لەمردن یان لەکوشتن، هیچ دادێکی ئێوەنادا؛ ئەوساکەش
هەر کەمێکی‌تر لەدنیادا رایدەبوێرن.
١٧ بێژە: گەر خودا بخوازێ بەلایەکتان بەسەربێنی، یان چاکەۆ دەربارە بکا،
کێ دەستی‌وەبەردەهێنێ‌و دەوپارێزێ؟ غەیرەز خودا نە سەروەریان
دەس‌دەکەوێ‌و نە کەس یاریدەیان‌دەدا.
١٨ دیارە خودا خۆی دەزانێ چکەسانێ لەنگۆ دەبۆنە لەمپەرو کێش بۆن
دەنگی براکانی خۆیان دەدەا: «وەرنەلامان». کەمتریشیان لەم شەڕەدا
بەشداردەبۆن.
١٩ لەحاند ئێوە چاوچنۆکن؛ هەرگا ترسێ دێتە پێشێ، دەیانبینی هەر زەق
لەتۆ دەڕوانن‌و چاویان سپی هەڵدەگەڕێ؛ وەک یەکێ لەترسی مردن
بێ‌هۆش بۆبێ. وەختێ ترسیش بەسەردەچێ، گەزارەتان لێ‌دەکێشن؛
دەست بە زمان‌شڕی دەکەن‌و چاونەزێری تالانەکەن. ئەوانە هەرگیز
باوەڕیان نەهێناوە؛ هەمۆکاریان لای خودا بەفیرۆچوەو ئەمەش لای
خودا هاسانە.
٢٠ وائەزانن کە دوژمنە هاودەسەکان نەڕویشتۆن. خۆ ئەگەریش
ئەوهاودەسانە بێنەوە، ئەمانە ئاوات ئەخوازن وەل عارەوە
چۆڵ‌نشینەکاندا بان‌و هەر دەنگوباسی ئێوەیان بپرسیبا. ئەگەر
لەناوتانیش مابان - کەمیان نەبێ - لەشەڕدا بەشدار نەدەبۆن.
٢١ بێ‌سۆ پێغەمبەری خودا سەرمەشقی چاکە بۆ ئێوەو بۆ هەر کەسێ کە بە
خوداو ڕۆژی سەلا هیوادارەو هەر خەریکی یادی خوایە.
٢٢ کاتێ کە خاوەن‌باوەڕان چاویان کەوتە ئەو دژمنە هاودەسانە، گوتیان:
ئەمە هەرهەمانە کە خوداو پێغەمبەرەکەی بەلێنیان بەئێمە داوەو
هەربەلێنێ خوداو پێغەمبەری بیدەن، ڕاست دەردەچێ‌و ئیتر بڕواو
هەستی فەرمان‌بردنیان پتر گەشەی‌کرد.

١٨- لەمپەر: بەرگر، کۆسپ. ١٩- گەزارە: زمانی درێژ. چاونەزێر: تەماحکار.

مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَـٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم مَّن
قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِّيَجْزِىَ
ٱللَّهُ ٱلصَّـٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ إِن شَآءَ
أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا۟ خَيْرًا ۚ وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلْقِتَالَ ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَـٰهَرُوهُم مِّنْ
أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ مِن صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ
فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ
وَدِيَـٰرَهُمْ وَأَمْوَٰلَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِن كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ
ٱلْـَٔاخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَـٰتِ مِنكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾
يَـٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ مَن يَأْتِ مِنكُنَّ بِفَـٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَـٰعَفْ
لَهَا ٱلْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

۲۳ پیاوی واهەن لەناوخاوەن باوەڕاندا، ئەو پەیمانی بەخوایاندا، پێکیان
هێنا؛ جا لەوانە هەیانە گیانی بەخشیوەو هێندێکیشیان چاوەنۆڕن و
تۆزقاڵێکیش [سۆزی خۆیان] نەگۆڕیوە.
۲۴ تاکوو خودا چاکەی ئەوکەسانەی ڕاست‌بوون بداتەوە؛ ئەوکەسانەش کە
دووڕوو بوون - گەر حەزبکا - ئازاریاندا، یان تۆبەیان لێ قبووڵکا. خودا
لەگونا دەبوورێ و دلۆڤانە.
۲۵ خودا دین‌دوژمنەکانی - وێڕای ئەوڕکەی کەبوویان - کشاندەوەو هیچ
بەهرەشیان دەس نەکەوت. لەجەنگدا خاوەن‌باوەڕان خودایان لایە،
بەسیانە. خوا توانای بەدەستەڵاتە.
۲۶ ئەهلی کتێبیش، ئەوانەی پشتیوانی دوژمنان بوون، لەقەڵای
هێنانەخوارێ و ترسی خستەدڵیانەوەو هێندێ لەوان بەدەستی ئێوە
کوژران و هێندێکیشتان بەدیل‌گرتن.
۲۷ زەویەکان و خانوەکان و سامانیان و ئەوزەمینەش کە پاتان‌پێدانەنابوو، خودا
گشتی دابە ئێوە. خودا توانای بەسەر هەموشتدا هەیە.
۲۸ ئەی پێغەمبەر! ژنەکانی خۆت بدوێنە: ئەگەر ژین و زەمبەری دنیاتان
دەوێ، دەسا وەرن تا هەقی خۆتان بدەمێ و بەبێ‌گازندەو بەخۆشی
ڕاهیتان‌کەم.
۲۹ ئەگەریش خواوپێغەمبەرو ماڵی دواڕۆژتان گەرەکە، خودا بۆ
کارچاکەکانتان پاداشی گەورەی داناوە.
۳۰ ئەی هاوسەرانی پێغەمبەر! هەرکەس لەنگۆ خراپەیەکی ئاشکرای لێ
ڕوبدا، دووسەرە جەزرەبەی دەدرێ؛ ئەمەش لای خودا هاسانە.

۲۳-سۆز: گفت، پەیمان. ۲۸-زەمبەر: خشڵ، زیوەر. ڕاهی‌کردن: بریتی لە تەڵاق‌دان.
۳۰-لەنگۆ: لەئەنگۆ، لەئێوە.

۞ وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ ۚ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى قَلْبِهِۦ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ
فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَأَقِمْنَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ إِنَّمَا
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾
إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ
وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ
وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلْحَٰفِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا
وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

٣١ هەرکامیشتان بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەرەکەی بێ و ئاکارچاک بێ،
پاداشەکەی بە دوٚچەندان پێدەدەین و بژیویکی هەرەباشمان بۆ داناوە.
٣٢ ئەی هاوسەرانی پێغەمبەر! ئێوە وەک ژنانی‌ترنین؛ ئەگەر خۆتان
ئەپارێزن، زۆر بەخاوی قسەمەکەن؛ نە وەک کەسێ غەرەزێکی
لەدڵدابێ، قرمی خۆش‌کا؛ هەر چۆن پەسندە بپەیڤن.
٣٣ لەماڵ خۆتان دەرمەکەون و وەک دەورانی زەمانی نەزانی پێشوٚ، خەملی
خۆتان نیشان‌مەدەن. نوێژبکەن و زەکات بدەن؛ لەفەرمانی خوداو
پێغەمبەر دەرمەچن. ئێوە کە خەڵکی ئەم‌ماڵەن، خوا گەرەکیە
چەپەڵیتان لەسەرلاباو پاک و خاوێنتان ڕاگرێ.
٣٤ هەرچی لەنیشانانی خواو لەکارزانی لەماڵتاندا بۆ ئێوە دەخوێنرێتەوە،
فێری‌بن و بیلێنەوە. خوا هەموٚشتی لێ‌دیارەو ئاگادارە.
٣٥ پیاگ و ژنی موسوڵمان و مێرو پیرەکی بەباوەڕ، پیاگ و ژنی فەرمانبەرو
پیاوو ژنی قسەڕاست و پیاوو ژنی خۆراگرو پیاوو ژنێ بێ فیزو
خۆبەزل‌نەزان، پیاوو ژنی سەدەقەدەرو پیاوو ژنی ڕۆچەوان و پیاوو ژنی
نامۆس پارێزو ژن و پیاوێ کە زۆر یادی خودادەکەن، لەخوداوە
لێخۆشبوٚن و پاداشێکی گەورەیان بۆداندراوە.

٣٢- **قرم:** ئارەزو، ئیشتیا. **بپەیڤن:** قسە بکەن. **لە پەیڤین:** قسە کردن.

٣٣- **خەملێ:** ١) خشلێ، زەنبەر؛ ٢) رازانەوە. ٣٥- **مێر:** پیاو. **پیرەک:** ژن. **ڕۆچەوان:** بەڕۆژو.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن يَكُونَ
لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا
مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِىٓ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ
أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَٱتَّقِ ٱللَّهَ وَتُخْفِى فِى نَفْسِكَ مَا ٱللَّهُ
مُبْدِيهِ وَتَخْشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَىٰهُ ۖ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ
مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِىٓ
أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا۟ مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا
﴿٣٧﴾ مَّا كَانَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥ ۖ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى
ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ ٱلَّذِينَ
يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن
رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّۦنَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ لِيُخْرِجَكُم
مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

۳۶ ئەگەر خواو پێغەمبەرەکەی فەرمانیان بە هەرکارێکدا، هیچ پیاوێکو
هیچ ژنێکی خاوەنباوەڕ ناتوانن پەسندی نەکەن. هەر کەسێکیش لە
فەرمانی خوداو پێغەمبەری دەرچێ، ڕێگەی زۆر هەڵەکردوە.
۳۷ ئەوسا ئەوی خودا چاکەی دەگەڵ کردو تۆش چاکەت دەگەڵ کردوە، تۆ
پێت ئەوت: دەس لە ژنێ خۆ بەرمەدەو دەبێ لە خودا بترسی.
شتێکیشت لە دڵی خۆدا دەشاردەوە، کە خوا هەر ئاشکرای دەکرد. هەر
لە مەردمیش دەترسای؛ کەچی خودا شیاوتربۆ لێبترسی. جا کاتێ زەید
لە هاوجوتەکەی خۆی بەئارەزۆ گەییشت، ئەومان کردە هاوجوتی تۆ؛
هەتا خاوەنباوەڕەکان لە خواستنی ژنی زڕکوڕانی خۆیان - لە دوای ئەوە
تەلاقیان دان - لۆمە نەکرێن، هەر فەرمانێ خودا بیدا، دەبێ پێکبێ.
۳۸ بۆ پێغەمبەر قەیدی نیە کارێک بکا کە خوا بۆی بڕیاریداوە. ڕەفتاری
خودا دەگەڵ پێغەمبەرانی ڕابردوشدا هەروا بوە. خوا بەهەرچی
فەرمانبدا - بێزیادوکەم - دەبێ بکرێ.
۳۹ ئەوکەسانەی هەر فەرمانەکانی خودا دەگەیێننو لەو دەترسن؛ غەیرەز
خوداش لە هیچ کەسیتر ناترسن. خودا حەسێبگەربێ، بەسە.
۴۰ محەممەد بابی هیچ پیاوێک لە پیاوانی ئێوە نیە. بەڵام ڕاسپاردەی
خوایەو ئاخری پێغەمبەرانەو خودا هەموشت دەزانێ.
۴۱ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! فرە یادی خوا بکەن [و لەیادی ئەو
ڕامەوەستن].
۴۲ هەمو بەیانیو ئێواران لەپاکیو بێعەیبی خودا تاریف بکەن.
۴۳ ئەو کەسێکە درود بۆئێوە دەنێرێ؛ هەروەهاش فرشتەکانی؛ هەتاوەکو لە
تاریکی دەرتانبێنێو بەرەوڕوناکیتان بەرێ. خودا بۆ خاوەنباوەڕان
دلۆڤانە.

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُۥ سَلَٰمٌۚ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا
إِلَى ٱللَّهِ بِإِذْنِهِۦ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم
مِّنَ ٱللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ
وَدَعْ أَذَىٰهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا نَكَحْتُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ
مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَاۖ
فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ
أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَٰجَكَ ٱلَّٰتِىٓ ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّٰتِكَ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَٰلَٰتِكَ ٱلَّٰتِى هَاجَرْنَ مَعَكَ وَٱمْرَأَةً
مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِىِّ إِنْ أَرَادَ ٱلنَّبِىُّ أَن يَسْتَنكِحَهَا
خَالِصَةً لَّكَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَۗ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فِىٓ أَزْوَٰجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ لِكَيْلَا
يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٠﴾

۴۴ ئەوێ ڕۆژێ کە دێنەبەر بارەگاری ئەو، وە سەلام بەخێریان دێنیو پاداشێکی پڕبایەخی بۆداناون.
۴۵ ئەی پێغەمبەر! ئێمە بۆیە ناردوٚمانی، شایەت و مزگێنی‌دەرو ترسێنەربی.
۴۶ بەئیزنی ئەو، خەڵک بۆخوداپەرستی گازی بکەی و چرایەکی تیشکدەربی.
۴۷ بەوانەی خاوەن باوەڕن مژدەش بدە، کە لە لای خواوە بەچاکەی زوڕگەورە ئەخوێنرێنەوە.
۴۸ ئەوی خودانەناسان و دوٚڕازەکان گەرەکیانە بیکەی، مەیکە؛ گوێ بە ئازاریشیان مەدە. هەر خۆت بە خودا بسپێرەو خودا بریکاربێ بەسە.
۴۹ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! ئەگەر ژنی باوەڕدارتان مارەکردو بەرلەوەی دەگەڵیان بنوٚن تەلاقتان‌دان، نابێ تا ماوەیەکی دیاری کراو قەتیسیان کەن؛ بەشەکەی خۆیان بدەنێ و بە ڕوٚخۆشی ئازادیان کەن.
۵۰ ئەی پێغەمبەر! ئێمە ئەو ژنانەتمان بۆ ڕەوادیوی، کە مارەییت پێکەیاندون؛ ئەوانەش کە لەتالانێ دەس‌کەوتوٚن و خودا کردوٚنیە پشکی تۆ. هەر وەها دۆت مامەکانت و دۆت پلکانت و دۆت خالانت و کیژەکانی خوشکی خاڵت، کە دەگەڵ تۆ ئاوارەبوٚن، بەتۆ دەشێن. هەر ژنێکی باوەرداریش - بەومەرجە خۆی ببەخشێ بە پێغەمبەرو پێغەمبەریش گەرەکی بێ مارەی‌بکا - ئەمەش هەرتایبەتی تۆیە؛ نەک بۆ باوەڕدارانی‌تر. ئێمە خۆمان زانیومانە کە دەربارەی ئەو ژنانەی بەوان ڕەوان و ئەوانەی دەبنە کەنیزیان، چلۆن بڕیارێکمان داوە، تا هیچ گیروگرفتێک بۆتۆ ڕوٚنەدا. خودا لەگونا دەبوٚرێ و دلۆڤانە.

۴۴- وە: ئەو. وەسەلام بەخێریان دێنێ: ئەو بەخێرهاتنیان پێ‌ئێژێ. ۵۰- پشک: بەش، پاژ، پار.

۞ تُرْجِى مَن تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِىٓ إِلَيْكَ مَن تَشَآءُ ۖ وَمَنِ ٱبْتَغَيْتَ
مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ
وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ ءَاتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ
مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾ لَّا يَحِلُّ لَكَ
ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعْدُ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَٰجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ
حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ رَّقِيبًا
﴿٥٢﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَدْخُلُوا۟ بُيُوتَ ٱلنَّبِىِّ إِلَّآ أَن
يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَـٰظِرِينَ إِنَىٰهُ وَلَـٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ
فَٱدْخُلُوا۟ فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَٱنتَشِرُوا۟ وَلَا مُسْتَـْٔنِسِينَ لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ
ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِى ٱلنَّبِىَّ فَيَسْتَحْىِۦ مِنكُمْ ۖ وَٱللَّهُ لَا
يَسْتَحْىِۦ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَـٰعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن
وَرَآءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ
لَكُمْ أَن تُؤْذُوا۟ رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا۟ أَزْوَٰجَهُۥ
مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ إِن
تُبْدُوا۟ شَيْـًٔا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾

٥١ تۆ سەرجێیی هەرکامیان وەدوا بخەی‌و کامیان بانگ بکەیە لای خۆت، کەیفی خۆتە. ژنی تەخسیرکراویشت ئاشتکەیەوە، گوناهێکت نایەتە سەر. ئەم کارە باشتر دەبێتە هۆی ئەوە کە دڵخۆش‌بن‌و خەم نەخۆن‌و هەمۆیان ڕازی‌بن بەوەی کە پێت‌داوْن. خوا دەزانێ ئێوە چیتان بەدڵدادێ. خودا زاناو لەسەر خۆیە.

٥٢ دوای ئەمانەی - کە خودا پێی ڕەوادیوی - ژنانی‌ترت پێ‌ناشێن؛ بۆشت‌نیە ئەوژنانەت بەژنی‌تر بگۆڕیەوە؛ با دەلالی‌و جوانیەکەشیان دڵی تۆی بۆخۆی کێشابێ؛ مەگین ئەوانەی لەتالان بەرتۆ کەوتوْن. خودا بەسەر هەمۆشتدا چاوەدێرە.

٥٣ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! لەماڵەکانی پێغەمبەر مەچنەژوْرێ، مەگین بۆ جەمێکی خواردن بان‌کرابن؛ ئەگەر چوْشن، نابێ وەختێکی‌وا بچن کە ئەو جەمە خۆراکە ئامادە نەبوە. هەر کە ژەمەنانەکەو خوارد، بڵاوەکەن‌و خۆ بەقسەوە خەریک مەکەن. ئەم‌کارەتان پێغەمبەری ئازار دەداو لەبەر ئێوە شەرم‌دەکا دەنگۆبدا. خودا لەقسەی ڕاست‌گوتن شەرم ناکا. هەر کاتێکیش داوای شتێک لەژنەکانی ناومالٚ دەکەن، لەپشت پەردەوە بخوازن؛ ئەم کارە لە دڵپاکی ئێوەو ئەوانیش نزیکترە. نابێ پێغەمبەری خودا لە ئێوە ئازاربببینێ؛ ناشبێ دوای ئەو - تاهەتایە - ژنەکانی مارەبکەن؛ کە ئەم‌کارە لەلای خودا گوناهێکی زۆر گەورەیە.

٥٤ هەرشتێ ئاشکرای‌بکەن، یان وەیشێرن، خوا دەیزانێ.

٥١- تەخسیر: ژنێ کە مێرد سەرجێیی ناکا. ٥٢- دەلالی: جوانی‌و دڵڕفێنی.

٥٣- جەم: ژەم، هەلی نان‌خواردن.

لَّا جُنَاحَ عَلَيۡهِنَّ فِيٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآءِ
إِخۡوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبۡنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتۡ
أَيۡمَٰنُهُنَّۗ وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا
٥٥ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيۡهِ وَسَلِّمُواْ تَسۡلِيمًا ٥٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابٗا
مُّهِينٗا ٥٧ وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ
بِغَيۡرِ مَا ٱكۡتَسَبُواْ فَقَدِ ٱحۡتَمَلُواْ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ٥٨
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ يُدۡنِينَ
عَلَيۡهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يُعۡرَفۡنَ فَلَا يُؤۡذَيۡنَۗ وَكَانَ
ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٥٩ ۞ لَّئِن لَّمۡ يَنتَهِ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ
فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ وَٱلۡمُرۡجِفُونَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ لَنُغۡرِيَنَّكَ
بِهِمۡ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلٗا ٦٠ مَّلۡعُونِينَۖ
أَيۡنَمَا ثُقِفُوٓاْ أُخِذُواْ وَقُتِّلُواْ تَقۡتِيلٗا ٦١ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِي
ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلُۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗا ٦٢

٥٥ ئەگەر ژنان لەڕۆی باوک و کوڕانیان و براو برازایەکان و خوشکەزاکانی خۆیان و لەدیتنی ئەوژنانەی کە لەسەردینی خۆیانن و هەروەها کەنیزەکانیان ڕۆنەپۆشن، قەیدی نیە. ئەشێ لەخودا بترسن، خودا بۆخۆی لەهەمۆشت ئاگادارە.

٥٦ خوداو فرشتەکانی خوا، پەسنی پێغەمبەرێ دەدەن؛ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! سا ئێوەش پەسنی بدەن و بەدڵ و گیان سڵاوی خودای لێ بکەن.

٥٧ ئەوکەسانەی خوداو پێغەمبەری خودا ئازاردەدەن، بەرنەحلەتی خوداکەوتۆن، لەدنیاش و لەقیامەتێ، ئازاری پرسۆکایەتی بۆ داناون.

٥٨ کەسانێکی پیاووژنی خاوەن باوەڕ - بە بێ ئەوەی کارێکی خراپیان کردبێ - دەڕەنجێنن، بێ سۆتۆشی بوختان و تاوانێکی ئاشکرا بۆگن.

٥٩ ئەی پێغەمبەر! ژنەکانت و کچەکانت و خێزانی خاوەن باوەڕان حاڵی بکە، با خۆیان بەچارشێوەکانیان داپۆشن؛ ئەم‌کارە باشتر دەبێتە هۆی ئەوە کە بناسرێن و ئازار نەدرێن. خودا لەخەتا دەبۆرێ و دلۆڤانە.

٦٠ خۆ ئەگەر دۆڕازەکان و ئەوکەسانەش غەرەزێکیان لەدڵدایەو ئەو کەسانەی لەناوشاری مەدینەدا [لەدژی دین] دەنگۆ بڵاو دەکەنەوە، دەس هەڵنەگرن، دەیانخەینە بەردەستی تۆو لەئاکامدا - بێجگە ماوەیەکی هندک - لەوشارەدا ناتوانن ببن بەهاوسات.

٦١ نەحلەت لەوانە کراوەو لە هەر کوێکا وەگیر کەوْن، دەگیرێن و هەر بە یەکجاری دەکوژرێن.

٦٢ شێوەی کاری خوا لەناو پێشینەکانی ڕابردۆشا هەروابوەو شێوەی کاروباری خودا گۆڕانی بەسەردا نایە.

٦٠- دەنگۆ: شایعە.

يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِۖ قُلۡ إِنَّمَا عِلۡمُهَا عِندَ ٱللَّهِۚ وَمَا يُدۡرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ٦٣ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمۡ سَعِيرًا ٦٤ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا
٦٥ يَوۡمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيۡتَنَآ أَطَعۡنَا ٱللَّهَ
وَأَطَعۡنَا ٱلرَّسُولَا۠ ٦٦ وَقَالُواْ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعۡنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا
فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ٦٧ رَبَّنَآ ءَاتِهِمۡ ضِعۡفَيۡنِ مِنَ ٱلۡعَذَابِ
وَٱلۡعَنۡهُمۡ لَعۡنٗا كَبِيرٗا ٦٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ
ءَاذَوۡاْ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُواْۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهٗا ٦٩
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا ٧٠ يُصۡلِحۡ
لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا ٧١ إِنَّا عَرَضۡنَا ٱلۡأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَٱلۡجِبَالِ فَأَبَيۡنَ أَن يَحۡمِلۡنَهَا وَأَشۡفَقۡنَ مِنۡهَا وَحَمَلَهَا
ٱلۡإِنسَٰنُۖ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومٗا جَهُولٗا ٧٢ لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ وَٱلۡمُشۡرِكَٰتِ وَيَتُوبَ ٱللَّهُ
عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمَۢا ٧٣

٦٣ مەردم دەربارەی قیامەتت لێ‌دەپرسن؛ بێژە: هەر خودا دەیزانێ. تۆ چۆزانی؟ وێدەچێ‌بەم زوانەبێ.
٦٤ خودا نەحلەت لەو دین دوژمنانە دەکاو ئازاری لە جەهەندمدا بۆداناون.
٦٥ تاهەتا لەوێدادەبن‌و کەسیش نابێ بەدۆست‌و یارمەتی‌دەریان.
٦٦ ئەوێ ڕۆژێ دم‌وچاویان لەئاگردا ئەم‌دیو ئەودیوی پێدەکرێ، ئێژن: خۆزی بەفەرمانی خوامان کرباو بەرفەرمانی پێغەمبەربایین.
٦٧ دەشڵێن: ئەی پەروەرندەمان! ئێمە وەدوی ئاغاکان‌و گەورەکانی خۆمان کەوتین؛ ئەوان ئێمەیان گومڕاکرد.
٦٨ ئەی پەروەرێنی هەمۆمان! دۆسەرە ئازاریان‌بدەو فرە بەنەحلەتیان بکە.
٦٩ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! ئێوە وەک ئەوانە مەبن کە ئازاری مۆسایان دا؛ ئەوسا خودا لەو بوختانەی بۆیان دەکرد، پاکانەی کرد؛ لای خوداش پیاوێ لەڕۆبۆ.
٧٠ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! هەر لەخودابترسن‌و قسەی ڕاست‌و پتەوبکەن؛
٧١ تا خودا کارۆ ڕاست‌بێنێ‌و لەگوناهانتان ببۆرێ. هەر کەسێکی بەرفەرمانی خوداو پێغەمبەری خوابێ، بە سەرکەوتنێکی گەورە گەییشتوە.
٧٢ ئێمە ئەم‌ئامانەتیەمان لەبەرانبەر ئاسمانەکان‌و زەمین‌و ئەو هەموکێوانە ڕانا، هیچیان دەخۆیان ڕانەدی بچنەژێری‌و لێی دەترسان. پاشان مرۆ وەستۆی خۆی گرت، کە نەیزانی‌و سەبارەت بەخۆی غەدری کرد.
٧٣ هەتا خودا پیاک‌و ژنەدۆڕازەکان‌و ئەوانەی شەریکان بۆخوا دەناسن - نێرومێیان - ئازاربداو پەژیوانی هەمۆکەسی باوەڕداریش - پیاوبن یان ژن - قبۆڵ‌بکا. خودا لەگونا دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.

٦٩- لەڕۆ: بەڕێز، بەقەدر.

سورة سبأ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلۡحَمۡدُ
فِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ ١ يَعۡلَمُ مَا يَلِجُ فِي ٱلۡأَرۡضِ
وَمَا يَخۡرُجُ مِنۡهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعۡرُجُ فِيهَاۚ وَهُوَ
ٱلرَّحِيمُ ٱلۡغَفُورُ ٢ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَأۡتِينَا ٱلسَّاعَةُۖ
قُلۡ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأۡتِيَنَّكُمۡ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِۖ لَا يَعۡزُبُ عَنۡهُ مِثۡقَالُ
ذَرَّةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَآ أَصۡغَرُ مِن ذَٰلِكَ
وَلَآ أَكۡبَرُ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ٣ لِّيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ
كَرِيمٞ ٤ وَٱلَّذِينَ سَعَوۡ فِيٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ عَذَابٞ مِّن رِّجۡزٍ أَلِيمٞ ٥ وَيَرَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ
ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ ٱلۡحَقَّ وَيَهۡدِيٓ إِلَىٰ صِرَٰطِ
ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ ٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ هَلۡ نَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ رَجُلٖ
يُنَبِّئُكُمۡ إِذَا مُزِّقۡتُمۡ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمۡ لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدٍ ٧

سەبەء

٥٤ ئایەت

وەناوخوداکەی کەهەندەو دلۆڤانە

١ پەسن وسوپاس بۆ خودایێ کە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەمیندان هەر بۆ
ئەوەو لەودنیاش سپاس وپەسن هەر لەخۆی دەوەشێتەوە. هەر بۆ
خۆشی لەکارزان و ئاگادارە.
٢ هەرچی دەچێتە ناوزەوی و هەرچی لەزەوی دەرکەوێ و هەرچی
لەعاسمان داکەوێ و هەرچی لێیەوە سەرکەوێ، ئەو دەیزانێ و هەر بۆ
خۆشی دلۆڤانەو خەتابەخشە.
٣ ئەوانەی خودا ناناسن، گوتیان: هەرگیز ڕۆژی سەلا بۆمە نایە. بێژە:
سوێندم بەو خودایەی کەوا منی ڕاهێناوەو زانای هەمۆ نهێنیەکە،
بێ شک سەلاو لێ ڕادەبێ. هەرشتێکی بەقورسایی مێرۆلە وردیلەیەک
بێ، یان لەوچۆکتر یان مەزنتر لەنێوانی ئەم عاسمانانەو زەمیندان، تاقی
لەلای ئەو گوم نابێ؛ گشتی لەناو نۆسراوەیکی ڕۆن کەرەوە هەڵگیراوە.
٤ تا هەرکێ خاوەن باوەڕو ئاکارچاک بۆن، پاداشیان بۆ دیاری بکا. بۆئەوانە
لێ خۆشبۆن و ڕسق و ڕۆزی پاکژ دەبێ.
٥ ئەوانەی کە تێدەکۆشن بەنیشانەکانی ئێمە باوەڕنەکرێ و خۆیان لە ئێمە
ببوێرن، بەشی ئەوان جەزرەبەدانێ بەژانە.
٦ ئەوکەسانەش کە لەزانین بەش دراون، سۆردەزانن ئەوی بۆتۆ ناردراوە
ڕاستەو ڕێگەی بەرەو خاوەن دەستەڵاتی پەسن دراو نیشان دەدا.
٧ خوانەناسەکانیش ئێژن: ئاخۆ ئێوە گەرەکتانە پیاوێکتان بۆ
دەس نیشان کەین، پێتان ئێژێ: ئەگەر ئێسک و پروسکیشتان بەربادبێ،
سەر لەنوێ زیندۆدەبنەوە؟

١- دەوەشێتەوە لە وەشانەوە: پێکەفتن.   ٤- پاکژ: جێی تەرخان کراو.

أَفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِۦ جِنَّةُۢ ۗ بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ
فِي ٱلۡعَذَابِ وَٱلضَّلَٰلِ ٱلۡبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ
وَمَا خَلۡفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِن نَّشَأۡ نَخۡسِفۡ بِهِمُ
ٱلۡأَرۡضَ أَوۡ نُسۡقِطۡ عَلَيۡهِمۡ كِسَفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّكُلِّ عَبۡدٖ مُّنِيبٖ ﴿٩﴾ ۞ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضۡلٗاۖ
يَٰجِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُۥ وَٱلطَّيۡرَۖ وَأَلَنَّا لَهُ ٱلۡحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنِ ٱعۡمَلۡ
سَٰبِغَٰتٖ وَقَدِّرۡ فِي ٱلسَّرۡدِۖ وَٱعۡمَلُواْ صَٰلِحًاۖ إِنِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ
بَصِيرٞ ﴿١١﴾ وَلِسُلَيۡمَٰنَ ٱلرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهۡرٞ وَرَوَاحُهَا شَهۡرٞۖ
وَأَسَلۡنَا لَهُۥ عَيۡنَ ٱلۡقِطۡرِۖ وَمِنَ ٱلۡجِنِّ مَن يَعۡمَلُ بَيۡنَ يَدَيۡهِ بِإِذۡنِ
رَبِّهِۦۖ وَمَن يَزِغۡ مِنۡهُمۡ عَنۡ أَمۡرِنَا نُذِقۡهُ مِنۡ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٢﴾
يَعۡمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ مِن مَّحَٰرِيبَ وَتَمَٰثِيلَ وَجِفَانٖ كَٱلۡجَوَابِ
وَقُدُورٖ رَّاسِيَٰتٍۚ ٱعۡمَلُوٓاْ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكۡرٗاۚ وَقَلِيلٞ مِّنۡ عِبَادِيَ
ٱلشَّكُورُ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَوۡتَ مَا دَلَّهُمۡ عَلَىٰ مَوۡتِهِۦٓ
إِلَّا دَآبَّةُ ٱلۡأَرۡضِ تَأۡكُلُ مِنسَأَتَهُۥۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ ٱلۡجِنُّ
أَن لَّوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٱلۡغَيۡبَ مَا لَبِثُواْ فِي ٱلۡعَذَابِ ٱلۡمُهِينِ ﴿١٤﴾

٨ ئاخۆ درۆی به‌ده‌م خواوه هه‌ڵبه‌ستوّه، یان شێت بوه؟ نه‌خێر، ئه‌وان که بڕوایان به ڕۆژی قیامه‌تێ نیه، له‌ئازاردا ده‌تلێنه‌وه‌و زۆر له‌ڕێ دوُرکه‌وتوُنه‌وه.

٩ ئاخۆ ئه‌مان له‌پێشه‌وه‌و پاشه‌وه‌ی خۆیان نه‌ڕوانی، له‌م عاسمان‌و زه‌مینه‌دا؟ ئه‌گه‌ر ئێمه بمانه‌وێ واده‌که‌ین زه‌مین قوُتیاندا، یان چه‌ندکوتێکی ئاسمانیان به‌سه‌ردا ده‌خه‌ینه‌خوارێ. له‌مه‌دا به‌ڵگه‌یه‌ک هه‌یه بۆ هه‌رعه‌بدێ ده‌خوازێ بگه‌ڕێته‌وه.

١٠ ئێمه زێده‌به‌شێکمان دابۆ به‌داوود: ئه‌ی کێوه‌کان‌و باڵداران! ئێوه‌ش وه‌ل ئه‌و په‌سنی پاکی خودا بده‌ن. ئاسنیشمان بۆ نه‌رم‌کرد.

١١ که‌تۆ بالاپۆش له ئاسن دروس بکه؛ گه‌وچن له‌ئه‌ندازه‌دابن، با کاره‌کانتان هێژابن؛ خۆم کاری ئێوه ده‌بینم.

١٢ سوله‌یمانیش بامان بۆکه‌وی کردبۆ؛ ته‌نیا له‌دانی به‌یانی سی ڕۆژه‌ڕێ‌و سه‌رله‌نگۆره‌ش سی ڕۆژه‌ڕێ ڕێگه‌ی ده‌بڕی. بۆ ئه‌و، کانی مسیشمان تاواندبۆوه. چه‌ند جنۆکه‌ش - به‌فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ی - له‌به‌رده‌ستی کاریان ده‌کرد، هه‌رکێ له‌وان خۆی بواردباو له فه‌رمانی مه ده‌رچوُبا، ئێمه ئازاری ئاگرمان پێ‌ده‌چه‌شاند.

١٣ چی ده‌ویست ئه‌وه‌یان ده‌کرد. هه‌ر له‌کۆشک و ته‌لاره‌وه، تا کۆته‌ڵ‌و بۆتی زلی وێنه‌حه‌وزو چه‌ندین تیانی دابه‌ستراو. ئه‌ی ماڵ‌و خێزانی داوود! شوکرێ‌بکه‌ن؛ له عه‌بده‌کانم که‌متریان شوکرێ‌ده‌که‌ن.

١٤ له‌وکاته‌شدا که مردنمان بۆبڕیاردا، ئه‌گه‌ر مۆرانه نه‌بوایه‌و دارعه‌ساکه‌ی نه‌خواردایه، که‌س به‌مه‌رگی نه‌ده‌زانی. کاتێ ڕه‌تی بردو که‌وت، بۆ جنۆکه‌کان ده‌رکه‌وت، گه‌ر پێوارِیان بزانیبا، له‌م ئازاره پڕسوُکایه‌تیه ده‌رچوُبوُن.

١١- **گه‌وچن:** هه‌رچی به ئاڵقه چندرابێ. ١٢- **سه‌رله‌نگۆره:** سه‌رله‌ئێواره. ١٣- **کۆته‌ڵ:** په‌یکه‌ر، هه‌یکه‌ل. **بۆت:** ده‌فر، کاسه. **تیان:** تیانه، مه‌نجه‌ڵی گه‌وره‌ی گوشاد. ١٤- **موُرانه:** مۆریانه، جانه‌وه‌ری دارخۆر. **ڕه‌ت بردن:** ته‌کان خواردن له‌پڕ. **پێوار:** نادیار، نه له‌به‌رچاو.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ ءَايَةٌ ۖ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٍ وَشِمَالٍ ۖ
كُلُوا۟ مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَٱشْكُرُوا۟ لَهُۥ ۚ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ
﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا۟ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ ٱلْعَرِمِ وَبَدَّلْنَٰهُم بِجَنَّتَيْهِمْ
جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَىْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَىْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ
﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ جَزَيْنَٰهُم بِمَا كَفَرُوا۟ ۖ وَهَلْ نُجَٰزِىٓ إِلَّا ٱلْكَفُورَ ﴿١٧﴾
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ ٱلْقُرَى ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَٰهِرَةً
وَقَدَّرْنَا فِيهَا ٱلسَّيْرَ ۖ سِيرُوا۟ فِيهَا لَيَالِىَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾
فَقَالُوا۟ رَبَّنَا بَٰعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَٰهُمْ
أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَٰهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُۥ فَٱتَّبَعُوهُ إِلَّا
فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُۥ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَٰنٍ
إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُؤْمِنُ بِٱلْءَاخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِى شَكٍّ ۗ وَرَبُّكَ
عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى
ٱلْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُۥ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾

١٥ جێگاو شوێنی خەڵکی سەبا نموٗنەبوٗن؛ دوٗ ڕێزەباغ لەلای ڕاستو لای
چەپەوە. لەم بژیوەی پەروەرندەتان پێداون، بەشوکرانەوە لێی بخۆن؛
ولاتێکی هێندەخۆشو پەروەرندەی وا خەتاپۆش!
١٦ نافەرمانی خودایان کرد؛ ئەوسا ئێمەش لافاوی ئاوی بەندێمان بەردا
سەریان؛ لەجێی دوٗڕێزەباخەکان، میوەی داری دارسیواکو گەزیچارو
کەمێ کنارمان بۆهێشتن.
١٧ ئەوان سپڵەی پێنەزان بوٗن، ئەم بەڵایەمان بۆناردن؛ ئاخۆ ئێمە بۆ
کەسانێ سپڵەنەبن، هیچ بەڵایان بەسەردێنین؟
١٨ لەناو ئەوانو گوندانێ پیتی خۆمان تێ خستبوٗن، چەند دێیەکمان لەپاڵ
یەکتر ئاواکردو مەودای نێوانیانمان بە ئەندازە دانا. دەسا بەشەوانو
ڕۆژان - بەبێ‌ترس - بەناویاندا دەربازبن.
١٩ گوتیان: ئەی پەروەرندەمان! مەودای مزڵ تا مزڵمان - لەسەفەردا - بۆ
دوٗرترکە؛ کە غەدرێک بوٗ لە خۆیان کرد. ئەوسا گشتمان وەها
لەیەکتردابڕی، بوٗنەپەندی ڕوٗی زەمانە؛ کە ئەمەش چەند بەڵگەیەک بۆ
بۆ هەموٗ خۆڕاگرێکی سوپاسگوزار.
٢٠ شەیتان دی کە گومانی سەبارەت بەوان وەڕاست گەڕا، شوێنی کەوتن؛
هەر دەستەیەک لە باوەڕدارەکانیان مان.
٢١ نەیدەتوانی شەیتان بەسەریاندا زاڵ بێ؛ تەنیا بۆیەبوٗ بزانین کێ بڕوای
بەقیامەت هەیەو کێش لەواندا لێی دوٗدڵە. پەروەرندەت لەهەموٗشت
چاوەدێرە.
٢٢ بێژە: ئێوە هاوار لەوشتانەی غەیرەز خودا بکەن کە بەخەیاڵ بە
پەرستوٗتان دەزانین؛ ئەوانە سەنگی مێروله وردیلەیەک، دەستیان ناڕواو
لەسازدانی ئەم عاسمانانەو زەمینە بەشیان نەبوٗەو یارمەتی خوایان
نەداوە.

١۶-بەندێ: سەد، بەربەندی ئاو. **گەزیچار:** داری گەز. **کنار:** داری نەبگ.

وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُۥ ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن
قُلُوبِهِمْ قَالُوا۟ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا۟ ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ
﴿٢٣﴾ ۞ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ
وَإِنَّآ أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ قُل
لَّا تُسْـَٔلُونَ عَمَّآ أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْـَٔلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ
يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِٱلْحَقِّ وَهُوَ ٱلْفَتَّاحُ ٱلْعَلِيمُ
﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِىَ ٱلَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِۦ شُرَكَآءَ ۖ كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ ٱللَّهُ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةً لِّلنَّاسِ
بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾
قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَـْٔخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ
﴿٣٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَلَا
بِٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ
رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ٱلْقَوْلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ
ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لَوْلَآ أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

٢٣ تکاش لای ئەو بەهرەنادا؛ مەر بۆ کەسێک ئیزنی بدا. جا ئەو دەمەی
ترسی دڵیان دادەمرکێ، پێیان ئێژن: پەروەرندەی ئێوە چی‌وت؟ ئێژن:
ڕاستی‌و هەر ئەویشە هەرەپایەبەرزی مەزن.
٢٤ بێژە: ئەی کێ لە ئاسمانان و عەرزەوە بژیو بە ئێوە ئەگەینێ؟ بێژە: خودا؛
ئێمەو ئێوەش یان بەرەوخودا شارەزاین، یان ئاشکرا لەڕێی خودا
لامان‌داوە.
٢٥ بێژە: هەرگوناحێ بیکەین، کەس لەنگۆ ناپرسێتەوە؛ ئێوەش هەرکارێکی
دەیکەن، کەس لە مە ناپرسێتەوە.
٢٦ تۆ بێژە: پەروەرندەمان لێکترمان کۆدەکاتەوە؛ پاشان هەرچلۆنێ ڕاستە،
ئاوا بەناومان ڕادەگا. خۆی زانایەو هەرئەو بەکاران ڕادەگا.
٢٧ بێژە: ئەوانەم نیشاندەن کە بە شەریکیتان زانی، هەرگیز خوا شەریکی
نەبوە؛ بەڵکو هەر خوا خۆی خاوەنی دەستەڵات‌و لەکارزانە.
٢٨ ئێمە تۆمان هەربۆیە نارد کە بۆ گش‌خەڵکی سەرزەمین مژدەدەرو
ترسێنەربی؛ بەڵام زوربەی ئاپۆرەی مەردم نازانن.
٢٩ دەشڵێن: ئەگەر ئێوە ڕاستن، ئەم بەڵێنە کەی دێتەجێ.
٣٠ بێژە: ڕۆژێ کە بڕیارە لەوێدا بەیەکتر بگەن، نە تاوێکتان وەدوادەخەن،
نە تاوێکتان زۆتردەبەن.
٣١ خودانەناسەکان وتیان: ئێمە نە بەم قورعانە بڕوادەکەین‌و نە بەوانە کە
بەرلەو بەڕێ کراون. گەر تۆ ئەو ناهەق‌پیشانەت بدیتایە کە لە هەمبەر
پەروەرندەی خۆیانەوە ڕاگیراون، هێندێ ئاوڕ وەهێندێکیان دەدەنەوەو
دەئاخێون. ئەوانەی بێ دەستەڵات بۆن، بەدەستەڵات‌دارەکانی خۆیان
ئێژن: ئەگەر ئێوە نەبۆنایە ئێمە بڕوامان دەهێنا.

٣١-دەئاخێون: قسە دەکەن. لە ئاخافتن: قسە کردن.

قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُوٓاْ أَنَحۡنُ صَدَدۡنَٰكُمۡ
عَنِ ٱلۡهُدَىٰ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَكُمۖ بَلۡ كُنتُم مُّجۡرِمِينَ ٣٢ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ بَلۡ مَكۡرُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ إِذۡ
تَأۡمُرُونَنَآ أَن نَّكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجۡعَلَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ
لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَغۡلَٰلَ فِيٓ أَعۡنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ
هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٣٣ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ
مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٣٤
وَقَالُواْ نَحۡنُ أَكۡثَرُ أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِينَ ٣٥
قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعۡلَمُونَ ٣٦ وَمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُم بِٱلَّتِي تُقَرِّبُكُمۡ عِندَنَا
زُلۡفَىٰٓ إِلَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ جَزَآءُ ٱلضِّعۡفِ
بِمَا عَمِلُواْ وَهُمۡ فِي ٱلۡغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ ٣٧ وَٱلَّذِينَ يَسۡعَوۡنَ فِيٓ
ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡعَذَابِ مُحۡضَرُونَ ٣٨ قُلۡ
إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥۚ وَمَآ
أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ٣٩

٣٢ خاوەن دەستەڵاتەکانیش بەبێدەستەڵاتان ئێژن: ئاخۆ ئێمەبوین
نەمانهێشت ئێوە بەڕێی ڕاستا بڕۆن، پاش ئەوەی کە ڕێنیشاندەرتان
هاتەلا؟ هەر بۆخۆتان تاوانبار بۆن.
٣٣ ئەوسا بێدەستەڵاتەکان لەوەرامی ئەوانەدا - کە خاوەن دەستەڵات
بۆگن - ئێژن: ئێوە بەشەووڕۆژ هەر گەڕتان تێدەهاڵاندین کە دەبێ
خوانەناسین و چەندین هاوتای بۆ پەیداکەین. کاتێ دیتیان بۆ ئازاردان،
ئێمە خودانەناسەکان - زنجیر لەمل - رادەکێشینە پای حەساو، بەدڵ
پەشیمان دەبنەوە. دیارە هەرکەس هەر بەرانبەر کردەوەی خۆی سزا
دەدرێ.
٣٤ هەتا ئێستا هەر کەسێکمان لە پێغەمبەرانی خۆمان ناردۆتە هەر
ئاوەدانیەک، لە ئێمەیان بترسێنێ، هەر ئەوانەی لەوپەڕی خۆشیدا
ژیاون، گوتۆیانە: بەوشتانەی ئێوە پێی ڕاسپێراون باوەڕناکەین.
٣٥ گوتۆشیانە: ئێمە لەمەڕ ماڵی دنیاو عەولادەوە لەئێوە پترمان هەیەو
هەرگیز تۆشی ئازار نابین.
٣٦ بێژە: رۆزی، پەروەرندەی من دەینێرێ؛ زۆروکەمی بەستە بەمەیلی
خۆیەتی؛ بەڵام زوربەی ئەمخەڵکە ئەمە نازانن.
٣٧ سامانیش و عەولادی زۆر لەوانەنین لەئێمەۆ نزیک کاتەوە، مەگین
کەسێ بڕوای بەئێمە هێنابێ و ئاکاری چاک ڕەچاوبکا؛ کە لەبەرانبەر
کردەیان دۆسەرە پاداش ئەگرن و بێدەغدەغە لەئۆدەکانی بەهەشتا
دەسێنەوە.
٣٨ ئەو کەسانەش کە بۆ بێبایەخکردنی نیشانەکانی ئێمە کۆشش دەکەن و
دەیانەوێ بەدەس ئێمەوە دەربچن، ئەشێ لەناو جەزرەبەدا بتلێنەوە.
٣٩ تۆ بێژە: پەروەرندەی من بژیوی عەبدانی دەدا، زۆروکەمی بەستە
بەمەیلی خۆیەتی و هەرچی لێشی بەخێربدەن، بۆتان تێهەڵدێنێتەوەو
چاکترین ڕۆزیدەر ئەوە.

٣٣- تێدەهاڵاندین: تێدەپێچاین. **٣٥- ئاپۆرە:** کۆمای خەڵک.
٣٧- دەسێنەوە: دەحەسێنەوە. **٣٩- تێ هەڵێنانەوە:** تۆڵەکردنەوە، پاداشی چاکەدانەوە.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا۟
يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم ۖ بَلْ كَانُوا۟
يَعْبُدُونَ ٱلْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ
ٱلنَّارِ ٱلَّتِى كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ
قَالُوا۟ مَا هَٰذَآ إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُكُمْ
وَقَالُوا۟ مَا هَٰذَآ إِلَّآ إِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلْحَقِّ لَمَّا
جَآءَهُمْ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَآ ءَاتَيْنَٰهُم مِّن كُتُبٍ
يَدْرُسُونَهَا ۖ وَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ
ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا۟ مِعْشَارَ مَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ فَكَذَّبُوا۟ رُسُلِى ۖ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ ۞ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن
تَقُومُوا۟ لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم
مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾
قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ
كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّى يَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

٤٠ لەو ڕۆژەدا کە هەموان کۆدەکاتەوە، ئەوسا بەفریشتان ئێژی: ئاخۆ ئەمانە ئێوەیان پەرستوە؟
٤١ ئێژن: هەرتۆی هیچ کەمایەسیەکت نەبێ؛ هەرخۆت گەورەی هەمۆمانی؛ ئێمە ئەوانە ناناسین؛ بەڵکۆ ئەوان جندۆکەیان دەپەرستو بەشی زۆریان باوەڕیان بەمان هێنابۆ.
٤٢ جا ئەوڕۆژە ئێوە دەربارەی یەکتری نەهیچ بەهرەیەکتان هەیەو نەهیچ زیانێک. بەوانەش کە غەدریان‌کردوە، ئێژین: بچێژن ئازاری ئاگر، کە بەدرۆتان دەزانی.
٤٣ کە نیشانەی ئاشکرامان بۆ ئەوان دەخوێنرایەوە، هەر دەیانگوت: ببێ‌ونەبێ ئەم‌پیاوە گەرەکیەتی لەوشتانەی باب‌وکالتان دەیانپەرست پێشتان بگرێ؛ گوتیشیان ئەمە درۆیەو ڕێکخراوە. ئەوکەسانەی کە خودایان نەناسیوە، وەختێ ئەم ڕاستەیان بۆهات، وتیان: ئەمە - ببێ‌ونەبێ - جادوێکی ئاشکرایە.
٤٤ ئێمە کتێبگەلێکیشمان نەدابۆنێ بیانخوێنن؛ بەرلەتۆش هیچ پێغەمبەرمان بۆنەناردۆن کە ترسێکیان وەبەربێنێ.
٤٥ پێشینەکانی ئەمانەش - وەک ئەمانە - بێ‌باوەڕبۆن؛ دەیەکی ئەوشتانەشیان پێ‌نەگەیوە کە ئەوسا بەوانمان دابۆ. بەڵێ، حاشایان کرد لە پێغەمبەرانم. سا من چۆن دەردێکم پێدان!
٤٦ بێژە: من هەر ئامۆژگاریەکتان دەکەم: لەبەر خودا یەکەیەکەو دوان‌دوان ڕاوەستن‌و پیکەوە بیربکەنەوە؛ هەواڵەکەتان هیچ شێتی تێدا نیە؛ ئەو هەرتەنیا گەرەکیەتی لەهاتنی ئازارێکی زۆربەژانتان بترسێنێ.
٤٧ بێژە: من هیچ پاداشێکم لێتان ناوێ؛ ئەوی دەبۆ بیدەن بەمنیش بۆخۆتان؛ پاداشی من لەسەرخوایەو هەرئەو - بۆخۆی - لە هەمۆشت ئاگادارە.
٤٨ بێژە: بێ سۆ پەروەرندەم هەق دەنێرێ. [هەر بۆخۆشی] چازانی نهێنیەکانە.

قُلۡ جَآءَ ٱلۡحَقُّ وَمَا يُبۡدِئُ ٱلۡبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلۡ إِن ضَلَلۡتُ
فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفۡسِيۖ وَإِنِ ٱهۡتَدَيۡتُ فَبِمَا يُوحِيٓ إِلَيَّ رَبِّيٓۚ إِنَّهُۥ
سَمِيعٞ قَرِيبٞ ﴿٥٠﴾ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذۡ فَزِعُواْ فَلَا فَوۡتَ وَأُخِذُواْ مِن
مَّكَانٖ قَرِيبٖ ﴿٥١﴾ وَقَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِهِۦ وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن
مَّكَانِۭ بَعِيدٖ ﴿٥٢﴾ وَقَدۡ كَفَرُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُۖ وَيَقۡذِفُونَ
بِٱلۡغَيۡبِ مِن مَّكَانِۭ بَعِيدٖ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيۡنَهُمۡ وَبَيۡنَ مَا يَشۡتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشۡيَاعِهِم مِّن قَبۡلُۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ فِي شَكّٖ مُّرِيبِۭ ﴿٥٤﴾

سُورَةُ فَاطِرٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ جَاعِلِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُوْلِيٓ
أَجۡنِحَةٖ مَّثۡنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۚ يَزِيدُ فِي ٱلۡخَلۡقِ مَا يَشَآءُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١﴾ مَّا يَفۡتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحۡمَةٖ فَلَا مُمۡسِكَ لَهَاۖ
وَمَا يُمۡسِكۡ فَلَا مُرۡسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّاسُ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ هَلۡ مِنۡ خَٰلِقٍ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَرۡزُقُكُم
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ﴿٣﴾

٤٩ بێژە: ڕاستی جێی پڕوپۆچی گرتەوەو چرۆک هیچ باوێکی نەماو تازە قەت
ناگەڕێتەوە. ٥٠ بێژە: ئەگەر لەڕێگەی ڕاست کلابۆبم، وەباڵی دێتە
ئەستۆی خۆم؛ ئەگەر شارەزاش بۆبێتم، هۆیەکەی ئەو فەرمانەیە کە
پەروەرندەم بۆی ناردۆم؛ ئەوە دەبیسێ و نزیکە.
٥١ بریا[ئەوانەت] بدیبا، وەختێ ترسیان ڕێ‌نیشتوەو هیچ دەرەتانێکیان
نیەو لەپەناوە دەگیر هاتۆن.
٥٢ ئەوسا ئێژن: ئەوا باوەڕمان پێ‌هێنا. کەی تازە لەوجێ دۆرەوە
بەوڕادەگەن؟
٥٣ کە دەپێشدا باوەڕیان پێ‌نەهێناوەو لەدۆرەوەو - لە نەدیتە - هەر
بوختانیان بۆ دەهاویشت. ٥٤ ئەوانە دۆر دەخرێنەوە لەوەی وا ئارەزۆی
دەکەن؛ هەروا کە هاوڕیەکانیان - بەر لە ئەوان - بەو دەردە چۆن.
ئەوان تۆشی گومانێکی زۆر دژواربۆن.

فاتیر

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

٤٥ ئایەت

١ شوکرانە هەر بۆخودایە کە عاسمانان و زەمینی داهێناوەو فریشتانی دۆباڵ و
سێ‌باڵ و چوارباڵی کردۆتە ڕاسپاردە. هەر چۆنی بۆخۆی حەزبکا، لە
بەرهەمی زێدە دەکا. خودا لەسەر هەمۆشتێک توانای هەیە.
٢ هەرگا خودا دەرۆی خێرێ لەڕۆی مەردم بکاتەوە، کەس ناتوانێ
گاڵەی بداو، ئەگەر ئەویش گاڵەی بدا - بەدەر لەخۆی - کەس ناتوانێ
بیکاتەوە. هەرخۆی خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە. ٣ ئەی خەڵکینە!
لەبیرتان بێ خودا چەندی چاکە لەسەر ئێوە هەیە؛ ئاخو غەیرەز خودا،
وەدی‌هێنێک هەیە کە لە ئەزمان و زەوینا بژیوی ئێوە دابین‌کا؟
بەغەیرەزخۆی هیچ‌شت بۆ پەرستن ناشێ؛ چلۆن لەڕێ کلا دەکرێن؟

٤٩- مانای نێزێک بەلەبزی ئەم ئایەتە ئاوایە: «بێژە: هەق هات، ئیتر ناهەق نەشتێک دەس‌پێدەکات و نەشتێکیش دەگێڕێتەوە» دیارە کە دەس‌پێنەکردن و نەگێڕانەوە بڕیتیە لە: لەبەین چۆن و نەمان. کە وابۆ کاکڵەی مانای ئایەتەکە هەر ئەوەیە کە مامۆستا نۆسیویەتی.   ٢- گاڵەی بدا: بیبەستێ. لە: گاڵەدان: بەستن.

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ
﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۖ
وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَٱتَّخِذُوهُ
عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوا۟ حِزْبَهُۥ لِيَكُونُوا۟ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم
مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ فَرَءَاهُ حَسَنًا ۖ
فَإِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ
عَلَيْهِمْ حَسَرَٰتٍ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ
ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَٰهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا ۚ كَذَٰلِكَ ٱلنُّشُورُ ﴿٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ
إِلَيْهِ يَصْعَدُ ٱلْكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ وَٱلْعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرْفَعُهُۥ ۚ وَٱلَّذِينَ
يَمْكُرُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَمَكْرُ أُو۟لَٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ
﴿١٠﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَٰجًا ۚ
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ
وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

۴ ئه‌گه‌ر به‌تۆ بڕواناکه‌ن، پێغه‌مبه‌رانی به‌رله‌تۆش هه‌ر به‌ درۆزن دانران. هه‌مۆکاریش هه‌ر بۆلای خوا ده‌برێنه‌وه.

۵ ئه‌ی خه‌ڵکینه! بێ‌سۆ به‌ڵێنی خوا ڕاسته؛ ژیانی دنیا نه‌کا بتانخه‌ڵه‌تێنێ‌و نه‌کا شه‌یتان به‌ به‌خشنده‌یی خوداتان فریوبدا.

۶ شه‌یتان دوژمنی ئێوه‌یه، سا ئێوه‌ش ببنه‌دوژمنی؛ ئه‌و هه‌ر بۆیه داروده‌سته‌ی گازی ده‌کا، تا له‌یارانی ئاگر بن.

۷ ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناس بۆن، ئازارێکی توندیان ده‌بێ. ئه‌وی باوه‌ڕیشیان هێناو ئاکاری چاکیان ڕه‌چاوکرد، له‌گوناه عافۆ ده‌کرێن‌و پاداشی هێژایان هه‌یه.

۸ ئاخۆ که‌سێ خراپه‌ی بۆجوان کراوه‌و بۆخۆی په‌سندی کردوه [وه‌کۆ که‌سێکه وانه‌بێ؟] خوا حه‌زبکا، هه‌رکه‌سێ گومڕا ده‌کات‌و حه‌زیش بکا، شاره‌زای به‌ره‌وخۆی ده‌کا. نه‌کا له‌به‌ر خه‌می ئه‌وان، تێدابچی؛ خوا ده‌زانێ ئه‌وانه چکارێک ده‌که‌ن.

۹ هه‌ر خودایه ئه‌وبایانه به‌ڕێ‌ده‌کاو ئه‌وانیش هه‌ور ده‌بزوێنن؛ ئه‌وسا هه‌ور ده‌ئاژوێن به‌ره‌و سه‌رزه‌مینێکی مردۆ؛ زه‌وی مردۆ به‌وه زیندۆده‌که‌ینه‌وه؛ وه‌ژیاندنی پاشه ڕۆژیش هه‌رئاوایه.

۱۰ که‌سێ قه‌درو ڕێزی ده‌وێ، ڕێزو قه‌در گشتی له‌ده‌ست خودادایه. وته‌ی باش هه‌ر به‌ره‌وئه‌و به‌ره‌ژۆر ده‌چێ‌و ئاکاری چاکیش هه‌ر به‌رزی ده‌کاته‌وه. ئه‌وکه‌سانه‌ش که فێڵ بۆخراپه ده‌که‌ن، به‌توندی سزا ده‌درێن‌و فێڵه‌کانیان به‌هیچ ده‌چێ.

۱۱ خودا ئێوه‌ی هه‌وه‌ڵ له‌گڵ، پاشانیش له تنۆکه‌یه‌ک وه‌دی هێنا؛ پاشان جۆته‌ی لێ‌پێک هێنان. چی له‌تۆلی مێوینه‌داو هه‌رچی له‌مێوینه ده‌زێ، ئه‌و ده‌یزانێ. کێ عومری درێژی ده‌بێ‌و کێ ته‌مه‌نی کورتی ده‌بێ، هه‌مۆ له‌ده‌فته‌ر نۆسراوه؛ ئه‌مه بۆخودا هاسانه.

۹-ئاژۆتن: به‌ڕێ‌کردن،هه‌ناردن. وه‌ژیاندن: ژیاندنه‌وه.

وَمَا يَسْتَوِى ٱلْبَحْرَانِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآئِغٌ شَرَابُهُۥ وَهَٰذَا
مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِن كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى ٱلْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ
ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِى
لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ ٱلْمُلْكُ وَٱلَّذِينَ
تَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِن
تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا۟ دُعَآءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا۟ مَا ٱسْتَجَابُوا۟ لَكُمْ
وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ
﴿١٤﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِىُّ
ٱلْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾
وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِن
تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَىْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰٓ
إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِۦ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

١٢ دۆدەریا هەن وەکویەک نین: ئەم شیرینەو تینوایەتی دەشکێنێت و
ڤەخارنی گۆارایە، ئەو شۆرێکی تاڵ و تفتە؛ لە هەرکانیش گۆشتی تازە
بۆخارنێ پەیدادەکەن؛ زەمبەریشیان لێ دەردێنن کە پێیان برازێنەوە.
دەشبینی گەمیە دەریایان دەقەڵێشن تا ئێوە لەسایەی ئەودا ڕۆزی بۆخۆ
پەیداکەن و شوکرانەی لەسەر ببژێرن.
١٣ شەو دەخاتە ناو ڕۆژەوەو ڕۆژیش دەشەوێ ڕادەکا؛ خۆرو هەیڤیشی
کەوی کرد؛ هەرکامی تاکاتی دیاردە دێن و دەچن. ئێوەی پەروەردە
کردووەو پادشاهیش هەر لەئەو دەوەشێتەوە. ئەو شتانەی -
غەیرەزخودا- ئێوە هانایان پێدەبەن، تەنانەتی تۆخڵی تەنکی دەنکی
خورمایە شک نابەن.
١٤ گەر هاواریشیان بۆبەزن، هاوارەکەتان نابیسن؛ بیشی بیسن، ناشێن
بەدەنگتانەوەبێن؛ ڕۆژی سەلاش حاشادەکەن کە ئێوە پەرستۆتانن.
غەیرەزخودا - کە هەمۆشتێک دەزانێ- کەس ناتانێ [لەوانە]
ئاگادارت کا.
١٥ ئەی خەڵکینە! ئێوە بەخودا ئاتاجن؛ هەر خودایە بێ‌نیازەو هێژایە
پەسندی بدرێ.
١٦ ئەگەر حەزکا، هەمۆتان لەبەین دەبات و سەرلەنوێ، دەستەیەکی‌تر
پەیدادەکا؛ ١٧ ئەمەش لای خوا دژوارنیە.
١٨ هیچ کەس باری گوناهی کەس وەستۆناگرێ. ئەگەر بێتو گران‌بارێک
لەبەر یەکی‌تر وەپاڕێ: شان‌بداتە بەربارەکەی - با خزمی نزیکیشی بێ -
خۆ ناخاتە ژێرباری ئەو. تۆ هەر ئەوەندەت لەسەرە ئەوکەسانە بترسێنی
کە نەدیتە لەپەروەرندەکەی خۆیان دەترسن و نمێژدەکەن. کێش
دەیەوێ بەپاکژی بژی، هەر خۆی لەوپاکیە بەهرەدەبا و چارەنۆسی
هەمۆشیان هەر لای خودایە.

١٢-ڤەخارن: خواردنەوە. خارن: خواردن. زەمبەر: خشڵ. ١٣-تۆخل: تۆکڵ.

وَمَا يَسْتَوِي ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا ٱلظُّلُمَٰتُ وَلَا ٱلنُّورُ
﴿٢٠﴾ وَلَا ٱلظِّلُّ وَلَا ٱلْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي ٱلْأَحْيَآءُ وَلَا ٱلْأَمْوَٰتُۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَآءُۖ وَمَآ أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي ٱلْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنْ
أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًاۚ وَإِن مِّنْ
أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَبِٱلزُّبُرِ وَبِٱلْكِتَٰبِ
ٱلْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾
أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ ثَمَرَٰتٍ مُّخْتَلِفًا
أَلْوَٰنُهَاۚ وَمِنَ ٱلْجِبَالِ جُدَدُۢ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهَا
وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ وَٱلدَّوَآبِّ وَٱلْأَنْعَٰمِ
مُخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهُۥ كَذَٰلِكَۗ إِنَّمَا يَخْشَى ٱللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ ٱلْعُلَمَٰٓؤُاْۗ
إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ
وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
يَرْجُونَ تِجَٰرَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ
وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

١٩ کوێرو چاوساغ وەکوێەک نین.
٢٠ تاریکایی و ڕووناکاییش وەکوێەک نین.
٢١ بەرسێبەرو گەرمای تاویش وەکوێەک نین.
٢٢ گیان لەبەران و بێگیانیش هاووێنەنین. خودا حەزکا، وادەکا هەرکەس ببیسێ. تۆ ناتانی دەنگت بەوانەڕابگا کە خراونە ناوگۆڕەوە.
٢٣ تۆ هەر ئەوەندەت لەسەرە ترس وەبەر خەڵکی بێنی.
٢٤ ئێمە بەڕاستی تۆمان نارد مژدەدەرو ترسێنەربی. هیچ کۆمەڵتەیەکیش نەبوە کە ترس وەبەرهێنەریان بۆ نەچۆبێ.
٢٥ گەر ئەمانە تۆ وەدرۆدەخەنەوە، پێشینەکانی ئەمانەش پێغەمبەرانی خۆیانیان هەر بە درۆزن ژمێرا؛ گەرچی ئەوان بەنیشانەگەل پتەوو بەسیپارەو کتێبی ڕوناکیدەرەوە هاتنەلایان.
٢٦ ئەوسا خودانەناسانم بە غەزەب گرت. دەسا سزای من چڵون بۆ؟
٢٧ ئاخۆ نەتدی، خودا ئاوی لەوبەرزەوە باراندوە، میوەجاتی هەمەڕەنگەمان پێڕواند؟ لەکێوانیش ڕێگەوبانی سپی وسۆری جۆراوجۆری بەڕەنگ جیای وەدی هێنان؟ ڕەشی وەک قەلەڕەشەشیان تێداهەیە.
٢٨ لە مەردم و جانەوەرو پاتاڵیشدا، هەروەهایە؛ ڕەنگیان لەیەکتر جودایە. لەناو عەبدانی خودادا هەر ئەوانەی فرەزانان لێیدەترسن. خودا خاوەن دەستەڵاتی خەتاپۆشە.
٢٩ ئەوکەسانەی کتێبی خوا دەخوێننەوەو نوێژدەکەن و لەوبژیوەی پێمان داون - بەنهێنی و بەئاشکرایی - خێردەکەن، بەهومێدی سەودایەکن هەرگیز لەبرەو ناکەوێ.
٣٠ تا بەرانبەر بەکۆششیان پاداشی خۆیان پێبداو لەچاکەی خۆی زێدەشیان بۆوەسەربخا. بێ گومانە ئەو خەتاپۆش و پێزانە.

٢٤- کۆمەڵتە: کۆمەڵ.   ٢٥- سیپارە: نامیلکەی گچکە، نۆسراوەی چکۆلە،

وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ هُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ
يَدَيۡهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرُۢ بَصِيرٞ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوۡرَثۡنَا ٱلۡكِتَٰبَ
ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَاۖ فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ وَمِنۡهُم
مُّقۡتَصِدٞ وَمِنۡهُمۡ سَابِقُۢ بِٱلۡخَيۡرَٰتِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ
ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا يُحَلَّوۡنَ
فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ﴿٣٣﴾
وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِيٓ أَذۡهَبَ عَنَّا ٱلۡحَزَنَۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٞ
شَكُورٌ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِيٓ أَحَلَّنَا دَارَ ٱلۡمُقَامَةِ مِن فَضۡلِهِۦ لَا يَمَسُّنَا
فِيهَا نَصَبٞ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٞ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ
نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقۡضَىٰ عَلَيۡهِمۡ فَيَمُوتُواْ وَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُم مِّنۡ
عَذَابِهَاۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي كُلَّ كَفُورٖ ﴿٣٦﴾ وَهُمۡ يَصۡطَرِخُونَ
فِيهَا رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا نَعۡمَلۡ صَٰلِحًا غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ
أَوَلَمۡ نُعَمِّرۡكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُۖ
فَذُوقُواْ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عَٰلِمُ
غَيۡبِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

٣١ هه‌رچی له‌ناو ئه‌م کتێبه‌ به‌تۆمان ڕاگه‌یاندوه‌، ڕاسته‌و بڕوای به‌و کتێبانه‌ش هه‌یه‌ که‌ له‌خوداوه‌ ناردراون. خودا له‌عه‌بده‌کانی خوی ئاگادارو چاوه‌دێره‌.

٣٢ جا ئه‌وسا ئه‌م کتێبه‌مان کرده‌ میرات بۆ ئه‌وعه‌بدانه‌مان که‌ هه‌ڵمان بژاردن. له‌ناو ئه‌وانیشدا که‌سانێک هه‌ن غه‌درێ له‌خۆ ده‌که‌ن؛ برێکیشیان مام‌ناوه‌نجین. هه‌ر له‌وانیش که‌سانێک هه‌ن - به‌ ئیزنی خوا - سه‌باره‌ت به‌کاری چاکه‌ پێشه‌برێ له‌ هه‌والان ده‌بڕنه‌وه‌؛ که‌ ئه‌مه‌ زێده‌ به‌شێکی زۆر هێژایه‌.

٣٣ ده‌چنه‌ناو باغاتێکه‌وه‌ که‌ نافه‌وتێن؛ له‌وێ ده‌یانڕازێننه‌وه‌و بازوبه‌ندیان له‌ زێڕو مرواری ده‌بێ‌و پۆشاکیشیان له‌وێدا له‌ هه‌ڤره‌میشه‌.

٣٤ ئه‌وسا ئێژن: شوکرانه‌ بۆ ئه‌و خودایه‌ی که‌سه‌ری له‌سه‌ر نه‌هێشتین؛ به‌ ڕاستی په‌روه‌رنده‌مان زۆر خه‌تاپۆش و پێ‌زانه‌.

٣٥ ئه‌و خودایه‌ له‌چاکه‌ی خۆی ئێمه‌ی له‌ماڵی هه‌رمان‌دا نیشته‌جێ کرد. نه‌ ڕه‌نجێ لێرا ده‌کێشین، نه‌ تۆشی ماندویی ده‌بین.

٣٦ بۆ ئه‌وانه‌ش که‌ له‌خودا حاشایان کرد، ئاگری جه‌هه‌نده‌م هه‌یه‌؛ نه‌ ڕێی مردنیان پێده‌ده‌ن، نه‌ جه‌زره‌به‌ی دۆژه‌هیان له‌سه‌ر سۆک ده‌کرێ. هه‌رکه‌سانێ به‌چاکه‌ی خودا نه‌زانن، ئێمه‌ وایان سزاده‌ده‌ین.

٣٧ به‌زۆڕه‌زۆڕ له‌وێدا ده‌پاڕێنه‌وه‌: په‌روه‌رێنمان! له‌ دۆژه‌هـ بمانهێنه‌ده‌ر؛ له‌ ئاکاری پێشوٚ په‌شیمان بۆینه‌وه‌؛ ئه‌م‌جاره‌ کاری چاک ده‌که‌ین. ئه‌دی ئێمه‌ ته‌مه‌نی وادرێژمان به‌ ئێوه‌ نه‌دا که‌ هه‌رکه‌سێ بیویستایه‌، ده‌یتوانی په‌ندی لێ‌بگرێ؟ ترسێنه‌ریشتان هاته‌لا! ده‌ ئه‌م‌ئازاره‌ بچێژن. هه‌رکه‌سێ که‌ ناهه‌قی‌کرد، هیچ‌که‌سی ده‌هانا نایه‌.

٣٨ خوا نهێنی ئه‌رزو ئاسمانان ئه‌زانێ‌و له‌ڕازی دڵی هه‌مۆکه‌س ئاگاداره‌.

٣٣- هه‌ڤره‌میش: هه‌ورێشم. ٣٤- که‌سه‌ر: خه‌م‌و خه‌فه‌ت.
٣٥- هه‌رمان: نه‌فه‌وتان، هه‌میشه‌بۆن. ٣٧- زۆڕه‌: ده‌نگی شیوه‌ن‌و هاوار.

هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلْأَرْضِۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥۖ وَلَا
يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًاۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ
كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ٣٩ قُلْ أَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُۚ بَلْ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ
بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ٤٠ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ أَن تَزُولَاۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓۚ
إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ٤١ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ لَئِن
جَآءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى ٱلْأُمَمِۖ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيرٌ
مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ٤٢ ٱسْتِكْبَارًا فِي ٱلْأَرْضِ وَمَكْرَ ٱلسَّيِّئِۚ
وَلَا يَحِيقُ ٱلْمَكْرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِۦۚ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
ٱلْأَوَّلِينَۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًاۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحْوِيلًا
٤٣ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ وَكَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةًۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعْجِزَهُۥ مِن شَيْءٍ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلْأَرْضِۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ٤٤

٣٩ هەر ئەو ئێوەی لەجێگەی پێشینەکانتان - لەم‌زەمینە - جێ‌کردەوە. ناسوپاسی ناسپاسان، هەر تۆرەیی پەروەرێنیان پتر دەکاو بێ ئەمەگی بێ ئەمەگان، هەر زیانیان زێدە دەکا.

٤٠ بێژە: ئەوانە - لەجێی خوا- پێتان، شەریکی خودابۆن، نیشانم دەن؛ لەم زەمینە کامەشتیان وەدی‌هێنا؟ یان لە وەدی‌هێنانی عاسمانەکاندا، کەنگێ هەمکاری خودابۆن؟ یا خود ئەمانە کتێبیان لای ئێمەوە بۆهاتووەو بەڵگەیە بەدەستیانەوە؟ نەخێر، ئەوانەی ناهەقن هەر بەڵێنی خڵەتاندن بە یەک دەدەن.

٤١ خودایە کە ئەم عاسمانان و زەوینەی ڕاگرتوەکە ناکەون؛ ئەگەر کەوتن - لەو بەدەر - کەسی وانیە ڕاگیریان کا. ئەو کاری بەشێنەیین و خەتاپۆشە.

٤٢ بەتوندی سوێندیان دەخواردن، کە: بەخودا سوێندەکەمان، ئەگەر ئێمە ترسێنەرێک لەخوداوە بێتەلامان، پتر لەهەر کۆمەڵێ‌تر ڕێگەی خودا دەگرینەبەر. کەچی وەختێ ترسێنەرێک هاتەلایان، فرەتر لە خوا دۆرەوکەفتن؛

٤٣ هەر لەبەر خۆبەزل‌زانین لە زەمین‌داو بۆ فڕو فێڵ؛ فڕوفێڵیش هەر یەخەی خاوەنی دەگرێ. ئاخۆ بێژگە چارەنۆسی پێشینەکان، چاوەنۆڕی شتێک‌تر هەن؟ ئەمە ڕێگەوشوێنی خوایەو قەت نابینی ڕێ‌وشوێنی خوا بگۆڕدرێ و جێ‌بەجێ بێ.

٤٢ ئاخۆ ئەوان لەزمیندا نەگەڕاون، تاببینن پێشینەکان - کە لەوانەش بەهێزتر بۆن - چیان بەسەرهات؟ هیچ‌کەس لەناو عاسمانەکان و زەمیندا پەیدانابێ کە هێز لە خودا بستێنێ؛ زاناو توانا هەر خۆیەتی.

٤١-شێنەیی: لەسەرخۆیی.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِمَا كَسَبُوا۟ مَا تَرَكَ عَلَىٰ
ظَهْرِهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ
فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرًۢا ﴿٤٥﴾

سُورَةُ يسٓ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يسٓ ﴿١﴾ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ
صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنزِيلَ ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ
أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمْ فَهُمْ غَٰفِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ عَلَىٰٓ أَكْثَرِهِمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِىٓ أَعْنَٰقِهِمْ أَغْلَٰلًا فَهِىَ إِلَى
ٱلْأَذْقَانِ فَهُم مُّقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا
وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَٰهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ
عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ
مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكْرَ وَخَشِىَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ ۖ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ
وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ
مَا قَدَّمُوا۟ وَءَاثَٰرَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَىْءٍ أَحْصَيْنَٰهُ فِىٓ إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

٤٥ ئەگەر خودا ئەم مەردمەی - بەهۆی ئەوکارانەی دەیکەن - بگرتبا،
لەسەر پشتی ئەم زەمینە جۆقەوارێکیش نەدەما؛ بەلام خودا مەودای
داوە تاماوەیێ دیاری‌کراو بمێننەوە؛ کەنگێ ئەوماوە بەسەرچۆ، خۆی
دەزانێ عەبدەکانی چیان کردوە.

یاسین

٨٣ ئایەت

وەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ یا، سین. ٢ سوێند بە قورئان، کە سەرلەبەر کارزانیە.
٣ تۆ یەک لە پێغەمبەرانی. ٤ کەوتۆیە سەر ڕاستەڕێگە.
٥ ئەم قورعانە هەرە خاوەن‌دەستەلاتی دلۆڤان ناردۆیەتەخوار.
٦ تا بەهۆی ئەو تزس وەبەرگەلێک بێنی کە باب‌وکالی پێشۆیان کەس
لەخوای نەترساندون و بێ ئاگابۆن.
٧ بەلێنی خوا زۆرینەیان دەگرێتەوە؛ سا ئەوان بڕواناهێنن.
٨ ئێمە ملیان دەخەینە ناو زنجیرەوەو تاچەنە شەتەکیان‌دەدەین، کە ناتوانن
بۆهیچ لایەک سەربزێون؛ چاوگەلیشیان داشۆڕیاگە.
٩ لەمپەرێکمان لەپێشیانەوە داناوەو لەمپەرێک لەپشتیانەوە؛ تارماییشمان
هاویشتە سەرگلێنەیان کە نابینن.
١٠ بۆ ئەوانە چ ترسیان وەبەربهێنی، چ نەهێنی، وەکۆیەکە. هەرنابن
بەخاوەن‌باوەڕ.
١١ تزس وەبەرهێنانەکەت هەر بۆکەسێک باوی هەیە، پەیڕەوی ئەم
قورعانەیەو لە نەدیتە ترسی خودای لەدلدایە. سا تۆ مزگێنی پێبدە عافۆ
دەکرێ و پاداشی باشیشی هەیە.
١٢ ئێمە خۆمان مریان زیندۆ دەکەینەوەو هەرکارێکی بەزیندۆیی کردۆیانەو
شوێنەواریان، گش دەنۆسین. هەمۆشتمان لە کتێبیکی ڕۆن کەرەوە -
هەر بە هەژمار - هەرژماردوە.

٤٥- جوقەوار: زیندەوەر، گیان‌لەبەر. ١٢- مریان: مردوان. مری: مردو.

وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلًا أَصۡحَٰبَ ٱلۡقَرۡيَةِ إِذۡ جَآءَهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿١٣﴾
إِذۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱثۡنَيۡنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزۡنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوٓاْ إِنَّآ
إِلَيۡكُم مُّرۡسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُواْ مَآ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا وَمَآ أَنزَلَ
ٱلرَّحۡمَٰنُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَكۡذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُواْ رَبُّنَا يَعۡلَمُ إِنَّآ
إِلَيۡكُمۡ لَمُرۡسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيۡنَآ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١٧﴾
قَالُوٓاْ إِنَّا تَطَيَّرۡنَا بِكُمۡۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهُواْ لَنَرۡجُمَنَّكُمۡ وَلَيَمَسَّنَّكُم
مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١٨﴾ قَالُواْ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمۡۚ أَئِن ذُكِّرۡتُمۚ
بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ مِنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ رَجُلٞ
يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُواْ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٢٠﴾ ٱتَّبِعُواْ مَن
لَّا يَسۡـَٔلُكُمۡ أَجۡرٗا وَهُم مُّهۡتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِي
فَطَرَنِي وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن
يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرّٖ لَّا تُغۡنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَا
يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّيٓ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّيٓ ءَامَنتُ
بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِي
يَعۡلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ﴿٢٧﴾

۱۳ بەسەرهاتی خەڵکی ناو ئاواییەکەیان بۆوێنە بۆبگێڕەوە، کە پێغەمبەر چۆنە لایان.
۱۴ ئەو دەمەی کە دۆکەسمان بۆبەڕێ کردن، کەسیان بڕوای پێ نەکردن. پێغەمبەری سێهەمیشمان ناردە لایان، یارمەتی ئەودوانەبدا. گوتیان: ئێمە بێ گومانە، بۆلای ئێوە ناردراوین.
۱۵ گوتیان: ئێوە هەر مرۆیەکن وەک خۆمان؛ خوا هیچی نەناردۆتەخوار؛ ئێوە کارتان درۆدانە.
۱۶ گوتیان: پەروەرندەی ئێمە خۆی دەزانێ کە ئێمە بۆلای ئێوە ڕاسپێراوین.
۱۷ گوتیان: ئێمە هەرئەوەندەمان لەسەرە، پەیامی ئەو - بەئاشکرا - بەنگۆ بڵێین؛ نەهیچی‌تر.
۱۸ گوتیان: پێوقەدەمی ئێوە بۆمە شۆمە؛ دەس هەڵنەگرن، بەردەبارانتان دەکەین و سەخت جەزرەبەتان دەدەین.
۱۹ گوتیان: شۆمیۆ لەخۆتانە، ئاخۆ ئەگەر ئێوە ئامۆژگاری بکرێن [ئاوادەکەن]؟ بەڵکو ئێوە کۆمەڵێکن لەئەندازەی خۆ دەرکەوتۆن.
۲۰ پیاگێک لەوسەری شارەوە بەغاردەهات، گوتی: گەلۆ! بدەنە شوێن ئەوکەسانە ڕاسپیراون.
۲۱ پەیڕەوی ئەمانەبکەن کە بۆخۆیان شارەزای ڕێگەی خودان و هیچ پاداشیان لێتان ناوێ.
۲۲ من بۆدەبێ ئەوکەسەی منی دروس کرد، نەیپەرستم؛ گشتۆ بۆلای ئەو دەچنەوە؟
۲۳ چۆن من دەچم - غەیرەزخودا - ئەوشتانە دەپەرستم، هەرگا خودا گەرەکی بێ بەڵایەکم بەسەر بێنی، تکای ئەوان هیچ بەهرەیەکم بۆناداو ناتوانن ڕزگارم بکەن؟
۲۴ ئەگەر وابێ، ئەوساکە من بەئاشکرا گومڕابۆگم.
۲۵ من بە پەروەرندەی ئێوە بڕوام هێنا؛ سا بژنەون.
۲۶ وترا: وەرەبەهەشتەوە. گوتی: بریا هۆزەکەشم بیزانیبا،
۲۷ کە ئەوکەسەی منی‌پەروەردەکردوە، لێم خۆش بوەو خستۆمیە ڕێزی بەڕێزان.

۞ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِن جُندٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا
كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ خَٰمِدُونَ
﴿٢٩﴾ يَٰحَسۡرَةً عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ مَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
أَنَّهُمۡ إِلَيۡهِمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِن كُلّٞ لَّمَّا جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ
﴿٣٢﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلۡأَرۡضُ ٱلۡمَيۡتَةُ أَحۡيَيۡنَٰهَا وَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهَا حَبّٗا
فَمِنۡهُ يَأۡكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلۡنَا فِيهَا جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ
وَأَعۡنَٰبٖ وَفَجَّرۡنَا فِيهَا مِنَ ٱلۡعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأۡكُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦ
وَمَا عَمِلَتۡهُ أَيۡدِيهِمۡۚ أَفَلَا يَشۡكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي
خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ وَمِنۡ أَنفُسِهِمۡ
وَمِمَّا لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلَّيۡلُ نَسۡلَخُ مِنۡهُ ٱلنَّهَارَ
فَإِذَا هُم مُّظۡلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلشَّمۡسُ تَجۡرِي لِمُسۡتَقَرّٖ لَّهَاۚ
ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَٱلۡقَمَرَ قَدَّرۡنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ
عَادَ كَٱلۡعُرۡجُونِ ٱلۡقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا ٱلشَّمۡسُ يَنۢبَغِي لَهَآ أَن تُدۡرِكَ
ٱلۡقَمَرَ وَلَا ٱلَّيۡلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِۚ وَكُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٤٠﴾

٢٨ دوای ئه‌و ئێمه هیچ له‌شکرمان - له‌عاسمان‌ڕا- نه‌نارده سه‌ر هۆزه‌که‌ی
ئه‌و، [به‌رله‌مه‌ش] هه‌ر نه‌مان‌ده‌نارد.
٢٩ هه‌ر ته‌نیا نه‌عره‌ته‌یه‌ک بۆ، که له ناکاو گش دامرکان.
٣٠ مخابن بۆ ئه‌وعه‌بدانه، هه‌ر پێغه‌مبه‌رێکیان بۆهات، هه‌ر گاڵته‌و گه‌پیان
پێکردۆن.
٣١ چۆن ئه‌مانه نه‌یاندیوه که چه‌ندین چین له‌مرۆمان - له‌پێش ئه‌مان -
قڕکردوه‌و تازه نایه‌نه‌وه‌لایان؟
٣٢ بێ گومانه هه‌مۆلاشیان هه‌رده‌هێننه‌وه لای خۆمان.
٣٣ هه‌ر له‌زه‌وی ڕابمێنن، نیشانه‌ی بۆ ئه‌وان تێدا؛ به‌مردۆیی ئێمه زیندۆمان
کرده‌وه‌و ده‌نکمان لێ به‌رهه‌م‌هێنا؛ که خۆراکه بۆئه‌مانه.
٣٤ هه‌ر له‌زه‌ویش چه‌ندین باغی خورمابن‌و ڕه‌زی زۆرمان وه‌دی هێناو چه‌ند
کانیاومان لێ هه‌ڵقوڵاند.
٣٥ هه‌تاکۆ له میوه‌ی خوداو له ده‌سڕه‌نجی خۆیان بخۆن. ئاخۆ هێشتا
شوکرناکه‌ن؟
٣٦ هه‌ر خودا پاک‌و بێ‌عه‌یبه، که جۆته‌ی هه‌مۆشتێکی وه‌دی‌هێنا؛
چ‌له‌وانه‌ی له‌م سه‌رزه‌مینه ده‌ڕوێن‌و چ‌له‌خۆیان، چ‌له‌وانه‌ش که
نایزانن.
٣٧ بۆئه‌وانه، شه‌ویش یه‌ک له نیشانانه؛ ئێمه ڕۆژی لێ‌داده‌ڕنین‌و له ناکاو
تاریکانیان به‌سه‌ردادێ.
٣٨ خۆریش به‌ره‌وبنه‌ی خۆی له‌گه‌ڕاندایه؛ که له خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵاتی
زاناوه‌یه، ئه‌و فه‌رمانه‌ی پێدراوه.
٣٩ هه‌یڤیش ئێمه بۆمان‌دانا به‌چه‌ند قۆناغا تێ‌په‌ڕێ؛ تا وای لێدێ، وه‌ک
په‌لی که‌ونی وشکه‌ڵی داری‌خورما، دێته‌به‌رچاو.
٤٠ نه خۆر توانای هێنده‌ی هه‌یه بگابه‌مانگ، نه شه‌و وه‌پێش ڕۆژ ده‌که‌وێ.
سه‌رله‌به‌ریش له ئاسمانێک مه‌له‌ده‌که‌ن.

٣٠- مخابن: به‌داخه‌وه، حه‌یف. ٣٨- بنه: بنکه، مه‌قه‌ڕ. ٣٩- هه‌یڤ: مانگ. که‌ون: کۆنه.

وَءَايَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا
لَهُم مِّن مِّثْلِهِۦ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا
قِيلَ لَهُمُ ٱتَّقُوا۟ مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾
وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ مِّنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ
﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنفِقُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنُطْعِمُ مَن لَّوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطْعَمَهُۥٓ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى
ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ
﴿٤٨﴾ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ
﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَآ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾
وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ
﴿٥١﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۜ هَٰذَا مَا وَعَدَ ٱلرَّحْمَٰنُ
وَصَدَقَ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً
وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ
نَفْسٌ شَيْـًٔا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

۴۱ ئه‌مه‌ش بۆیان نیشانه‌یه: هاوڕه‌گه‌زانی ئه‌وانمان له‌گه‌میه‌ی تژی‌کراودا هه‌ڵگرتۆه.
۴۲ وێنه‌ی ئه‌ویشمان داهێنا، که ده‌توانن سواری ببن.
۴۳ ئه‌گه‌ر حه‌زکه‌ین نوقمی بن‌ئاویان ده‌که‌ین و ئه‌وسا که هیچ فریاڕه‌سێکیان نابێت و ڕزگار ناکرێن.
۴۴ مه‌گین به‌زه‌یی ئێمه‌یان ده‌فریابێ و تاماوه‌یه‌ک به‌رخوردار بن.
۴۵ هه‌رکاتێکیش پێان بگوترێ: له‌وی له ڕوبه‌ڕوتانه‌و له‌وش له پشته‌سه‌رتانه، خۆپارێزبن، به‌شکۆ به‌ربه‌زه‌ی خواکه‌ون ،[خۆده‌بوێرن] .
۴۶ هه‌رنیشانه‌یه‌کیان بۆبێ له‌لای په‌روه‌رێنیانه‌وه، ئیللا ده‌بێ ڕوی‌تێ‌نه‌که‌ن.
۴۷ کاتێکیش پێان بۆترێ: له‌وبژیوه‌ی خواپێداون، خێرێ‌بکه‌ن؛ خوانه‌ناسان به‌خاوه‌ن‌باوه‌ڕان ئێژن: ئاخۆ ئێمه خۆراک به‌که‌سێ ببه‌خشین ئه‌گه‌ر خودا مه‌یلی‌لێ‌با بژیوی بۆ دابین‌ده‌کرد؟ ئێوه هه‌ر له گومڕاهی‌دان.
۴۸ ده‌شڵێن: ئه‌گه‌ر قسه‌ڕاستن، ئه‌وبه‌ڵێنه، که‌ی به‌جێ‌دێ؟
۴۹ ئه‌وانه هه‌ر چاوه‌نۆڕی یه‌ک نه‌عره‌ته‌ن که له‌کاتێکدا خه‌ریکی هه‌راوکێشه‌ی ناوخۆیانن، ده‌یانگرێ.
۵۰ ناتوانن وه‌سیه‌تیش بکه‌ن؛ ڕێشیان نابێ بچنه‌وه ناو که‌س‌وکاریان.
۵۱ فوٚش به که‌ڵه‌شاخدا ده‌کرێ؛ ناگا گشت له گۆڕانه‌وه دێنه‌ده‌رو به‌ره‌و په‌روه‌رنده‌ی خۆیان به‌له‌ز ده‌ڕۆن.
۵۲ ئێژن: ئه‌ی هاوار به‌ماڵمان! کێ له‌ناو پێخه‌فه‌که‌مان ڕای‌په‌ڕاندین؟ ئه‌مه هه‌ر ئه‌و به‌ڵێنه‌یه خودادای و پێغه‌مبه‌ره‌کان ڕاستیان‌گوت.
۵۳ ته‌نیا هه‌ر یه‌ک نه‌عره‌ته‌یه‌و ناکاو هه‌مۆ لای ئێمه کۆده‌کرێنه‌وه.
۵۴ ئه‌وێ‌ڕۆژێ ناهه‌قی له‌که‌س ناکرێ‌و هه‌ر به‌رانبه‌ر به‌و کرده‌وه‌ی کردوٚتانه، سزاده‌درێن.

۴۱-تژی: پڕ.

إِنَّ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ ٱلۡيَوۡمَ فِي شُغُلٖ فَٰكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمۡ وَأَزۡوَٰجُهُمۡ
فِي ظِلَٰلٍ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمۡ فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَلَهُم
مَّا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَٰمٞ قَوۡلٗا مِّن رَّبّٖ رَّحِيمٖ ﴿٥٨﴾ وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ
أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ أَلَمۡ أَعۡهَدۡ إِلَيۡكُمۡ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ أَن لَّا
تَعۡبُدُواْ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ ٱعۡبُدُونِيۚ
هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ﴿٦١﴾ وَلَقَدۡ أَضَلَّ مِنكُمۡ جِبِلّٗا كَثِيرًاۖ
أَفَلَمۡ تَكُونُواْ تَعۡقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ
﴿٦٣﴾ ٱصۡلَوۡهَا ٱلۡيَوۡمَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿٦٤﴾ ٱلۡيَوۡمَ نَخۡتِمُ
عَلَىٰٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَتُكَلِّمُنَآ أَيۡدِيهِمۡ وَتَشۡهَدُ أَرۡجُلُهُم بِمَا كَانُواْ
يَكۡسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوۡ نَشَآءُ لَطَمَسۡنَا عَلَىٰٓ أَعۡيُنِهِمۡ فَٱسۡتَبَقُواْ
ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبۡصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوۡ نَشَآءُ لَمَسَخۡنَٰهُمۡ
عَلَىٰ مَكَانَتِهِمۡ فَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ مُضِيّٗا وَلَا يَرۡجِعُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَن نُّعَمِّرۡهُ نُنَكِّسۡهُ فِي ٱلۡخَلۡقِۖ أَفَلَا يَعۡقِلُونَ ﴿٦٨﴾
وَمَا عَلَّمۡنَٰهُ ٱلشِّعۡرَ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُۥٓۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ وَقُرۡءَانٞ مُّبِينٞ
﴿٦٩﴾ لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيّٗا وَيَحِقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٧٠﴾

۵۵ ئه‌وانه‌ی ئه‌هلی به‌هه‌شتن، ئه‌وێ ڕۆژێ سه‌ریان گه‌رمه‌و له‌خۆشیدان.
۵۶ خۆیان ده‌گه‌ڵ ژنه‌كانیان، له‌به‌ر سێبه‌ر، له‌سه‌ر ته‌ختان، پاڵ‌كه‌فتگن.
۵۷ له‌به‌هه‌شتا هه‌ر میوه‌یه‌ك‌و هه‌رشتێ داوای بكه‌ن، ئاماده‌یه.
۵۸ په‌روه‌رنده‌ی دلۆڤانیش - به‌له‌بزی خۆی - سلاویكیان بۆده‌نێرێ.
۵۹ ئه‌ی ئه‌وانه‌ی تاوانبارن! ئێوه‌ش ئه‌مڕۆ، ئه‌شێ خۆتان جیاكه‌نه‌وه.
۶۰ ئاخر ئه‌ی تۆره‌مه‌ی ئاده‌م! من له‌پێشدا په‌یمانم ده‌گه‌ڵ نه‌به‌ستن كه شه‌یتانێ نه‌په‌رستن؟ ئه‌و ئاشكرا دوژمنتانه.
۶۱ هه‌ر ته‌نیا خۆم بپه‌رستن؛ كه ڕێگه‌ی ڕاست هه‌ر ئه‌مه‌یه.
۶۲ گه‌لێكی زۆری له‌ئێوه‌ی له‌ڕێ لادا؛ ئاخۆ هێشتا هه‌ر تێ ناگه‌ن؟
۶۳ ئه‌مه ئه‌م جه‌هه‌نده‌مه‌یه، كه‌وا به‌ڵێنتان پێده‌درا.
۶۴ به‌هۆی پێ نه‌زانیه‌كه‌تان، ئه‌مڕۆ ده‌بێ بچنه‌ناوی.
۶۵ ئه‌مڕۆ ئێمه مۆر ده‌خه‌ینه سه‌رده‌میان‌و ده‌ستیان ده‌گه‌ڵمان ده‌په‌یون؛ پاكانیشیان ده‌بنه شایه‌ت كه كرده‌وه‌كانیان چبوه.
۶۶ ئه‌گه‌ر حه‌زكه‌ین، چاوه‌كانیشیان كوێرده‌كه‌ین؛ به‌ره‌وڕێگا مله‌ده‌كه‌ن. سا كوا سۆمای دینیان هه‌یه؟
۶۷ ئه‌گه‌ر حه‌زیشمان كردبا - هه‌ر له‌جێگه‌كه‌ی خۆیاندا - ده‌مانكردنه شتێكی تر؛ ئه‌وساكه نه‌یانتوانیبا بێنه‌پێش‌و به‌ره‌ودواش نه‌گه‌ڕێنه‌وه.
۶۸ هه‌ركه‌سێكیش ته‌مه‌نی زۆری بده‌ینێ، ته‌رح‌و بیچمیشی ده‌گۆڕین. بۆچ ناتانه‌وێ تێ بگه‌ن؟
۶۹ ئێمه ئه‌ومان فێری شێعر نه‌كردوه‌و هیچ پێویستیشی پێ‌نیه. ئه‌مه ته‌نیا بۆ یادله‌خوداكردنه‌و قورئانێكه شێوه‌ژیان نیشان‌ده‌دا.
۷۰ تا ئه‌وانه‌ی به‌دڵ زیندوُن، له‌خودایان بترسێنێ‌و قسه‌ی خودا ده‌رباره‌ی خودانه‌ناسان به‌جێ بگا.

۵۸- له‌بز: فه‌رمایشت، قسه‌ی پیاوی گه‌وره.   ۶۵- ده‌په‌یون: قسه‌ده‌كه‌ن. له: په‌یوین یا په‌یڤین: قسه‌كردن.

أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَآ أَنْعَـٰمًا فَهُمْ لَهَا
مَـٰلِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَـٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾
وَلَهُمْ فِيهَا مَنَـٰفِعُ وَمَشَارِبُ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَٱتَّخَذُوا۟
مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۘ
إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ ٱلْإِنسَـٰنُ أَنَّا
خَلَقْنَـٰهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
مَثَلًا وَنَسِىَ خَلْقَهُۥ ۖ قَالَ مَن يُحْىِ ٱلْعِظَـٰمَ وَهِىَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
قُلْ يُحْيِيهَا ٱلَّذِىٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
﴿٧٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَآ أَنتُم
مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
بِقَـٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم ۚ بَلَىٰ وَهُوَ ٱلْخَلَّـٰقُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيْـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
فَسُبْحَـٰنَ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

سُورَةُ ٱلصَّـٰٓفَّـٰتِ

٧١ ئاخۆ هێشتا نه‌یاندیوه‌ ئێمه‌ به‌ده‌ستی توانامان پاتاڵمان بۆ به‌رهه‌مهێنان، ئه‌وان بۆنه‌ته‌ خاوه‌نیان؟
٧٢ وا بۆشمان ده‌سته‌مۆکردوون، که‌ ده‌توانن سواریان بن و لێیان بخۆن.
٧٣ هه‌ر له‌وانیش گه‌لێک جۆره‌ به‌هره‌ده‌به‌ن؛ زۆرشتی ڤه‌خارنیشیان لێ وه‌رده‌گرن. هێشتا هه‌ر شوکرانه‌ ناکه‌ن.
٧٤ غه‌یره‌زخودا شتگه‌لێکی تریان په‌رست؛ شایه‌تا ده‌هانایان بێن.
٧٥ ناشتوانن ده‌هانایان بێن؛ به‌ڵام ئه‌مان له‌خزمه‌تیان،بۆ پێشمه‌رگه‌یی ئاماده‌ن.
٧٦ وتاریان دڵته‌نگت نه‌کا؛ هه‌رشتێکی بیشێرنه‌وه‌و هه‌رشتێکی بیدرکێنن، ئێمه‌ لێیان ئاگادارین.
٧٧ مرۆ چۆن هێنده‌ نازانێ، که‌ ئێمه‌ له‌تنۆکێکمان ئافراندوه‌؛ که‌چی ئێستا دوژمنێکی ئاشکرایه‌.
٧٨ ئه‌و مه‌سه‌لێکی بۆ ئێمه‌ هێنایه‌وه‌و ئافراندنی خۆی له‌بیرکرد؛ ئێژێ: ئێسک له‌پاش پوان، کێ زیندویان ده‌کاته‌وه‌؟
٧٩ بێژه‌: که‌سێ هه‌وه‌ڵجار دروستی کردوون، ئه‌و زیندویان ده‌کاته‌وه‌؛ بۆ هه‌موو دروستکردنێک خۆی زانایه‌.
٨٠ ئه‌و که‌سێکه‌ له‌ داری شین، ئاگری بۆ په‌یداکردوون؛ ئێوه‌ش هه‌ر له‌م [ده‌سته‌چیله‌] ئار پێده‌که‌ن.
٨١ ئاخۆ که‌سێ توانای هه‌بێ ئه‌م ئاسمانان و زه‌مینه‌ی داهێنابێ، توانای نیه‌ وێنه‌یان دروس‌کاته‌وه‌؟ ئارێ له‌وزه‌یدا هه‌یه‌و وه‌دی‌هێنی فره‌زانا هه‌رخۆیه‌تی.
٨٢ هه‌رگا هه‌رشتێکی بوێ په‌یدابێ، به‌فه‌رمان پێی ئێژی: ببه‌! هه‌ر ده‌س‌به‌جێ په‌یداده‌بێ.
٨٣ پاکی و بێ‌عه‌یبی بۆ که‌سێ که‌ هه‌موشت له‌ژێر فه‌رمانی ئه‌ودایه‌و، هه‌ر بۆلای ئه‌و دوهێننه‌وه‌.

سافات

١٨٢ ئایه‌

٧١- پاتاڵ: ئاژاڵ، مه‌ڕومالات. ٧٣- ڤه‌خارنی: شتی خواردنه‌وه‌. ڤه‌خارن: خواردنه‌وه‌.
٨٠- شین: سه‌وزی تۆخ، ڕه‌نگی گیا.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفّٗا ١ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجۡرٗا ٢ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ ذِكۡرًا ٣
إِنَّ إِلَٰهَكُمۡ لَوَٰحِدٞ ٤ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ
ٱلۡمَشَٰرِقِ ٥ إِنَّا زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِزِينَةٍ ٱلۡكَوَاكِبِ ٦ وَحِفۡظٗا
مِّن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ مَّارِدٖ ٧ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰ وَيُقۡذَفُونَ
مِن كُلِّ جَانِبٖ ٨ دُحُورٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ وَاصِبٌ ٩ إِلَّا مَنۡ خَطِفَ
ٱلۡخَطۡفَةَ فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ ثَاقِبٞ ١٠ فَٱسۡتَفۡتِهِمۡ أَهُمۡ أَشَدُّ خَلۡقًا
أَم مَّنۡ خَلَقۡنَآۚ إِنَّا خَلَقۡنَٰهُم مِّن طِينٖ لَّازِبِۭ ١١ بَلۡ عَجِبۡتَ
وَيَسۡخَرُونَ ١٢ وَإِذَا ذُكِّرُواْ لَا يَذۡكُرُونَ ١٣ وَإِذَا رَأَوۡاْ ءَايَةٗ يَسۡتَسۡخِرُونَ
١٤ وَقَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٌ ١٥ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا
أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ١٦ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلۡأَوَّلُونَ ١٧ قُلۡ نَعَمۡ وَأَنتُمۡ دَٰخِرُونَ
١٨ فَإِنَّمَا هِيَ زَجۡرَةٞ وَٰحِدَةٞ فَإِذَا هُمۡ يَنظُرُونَ ١٩ وَقَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا هَٰذَا
يَوۡمُ ٱلدِّينِ ٢٠ هَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ٢١
۞ ٱحۡشُرُواْ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ وَأَزۡوَٰجَهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَعۡبُدُونَ ٢٢ مِن دُونِ
ٱللَّهِ فَٱهۡدُوهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡجَحِيمِ ٢٣ وَقِفُوهُمۡۖ إِنَّهُم مَّسۡـُٔولُونَ ٢٤

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

١ سوێند بەوانەی بۆ ڕیزبەستن لەلای یەکتر ڕادەوەستن،
٢ سوێند بەوانەی لە نارەوا پێشی دەگرن،
٣ سوێند بەوانەی قورعان خوێنن، ٤ خودای ئێوە هەر یەکێکە.
٥ پەروەرێنی ئاسمانەکان و زەمینەو هەرچی لەناویاندا هەیەو پەروەرێنی ڕۆژلاتان. ٦ ئێمە عاسمانی نزیکمان بەئەستێران ڕازاندەوە.
٧ لەگش شەیتانێ نافەرمانیشمان پاراست. ٨ [ئیتر] لەبالانشینان کوڵەناکەن و لە گش لاوە ڕاودەنرێن. ٩ هەتا دوریان بخەنەوەو هەمیشەش ئازاریان هەیە. ١٠ مەگین ئەوەی - هەر لەپڕ - شتێ بڕفێنێ؛ ئەویش بڵێسەی گرێکی شوێن دەکەوێ. ١١ سا تۆ لەوانە بپرسە: ئاخۆ ئافراندنی ئەوان گرینگترە، یان ئەوانەی ئێمە وەدیمان هێناون؟ ئێمە ماکی ئەوانیشمان لەقوڕێکی پندری پێکەوەلکاو داڕژتوە.
١٢ تۆ لەوەدا سەیرماوی و ئەوان حەنەکێ خۆدەکەن. ١٣ ئەگەر نەسیحەتیش بکرێن، نەسیحەت دەگوێ ناگرن. ١٤ هەر نیشانەیەک دەبینن، دەخوازن گەمەی پێ بدرێ. ١٥ ئێژن: ئەمە جادوەو هیچی تر نیە.
١٦ ئاخۆ ئێمە - کە مردین و بوینە خۆڵ و چەند پێشەیەک - ژنۆ زیندو دەکرێینەوە؟ ١٧ وێڕای باب و باپیرانمان؟
١٨ بێژە: ئارێ و، ئێوە ملکەچ و زەبونن. ١٩ تەنیا تێ ڕاخوڕینێکەو ئەوسا هەر خۆیان دەڕوانن. ٢٠ ئێژن: هەی ماڵ ویران خۆمان! ئەمە ڕۆژەکەی سەلایە. ٢١ بەلێ، ئەمە ئەوڕوژەیە کە پاک وپیس هەڵداوێرن و ئێوە بڕواتان نەدەکرد. ٢٢ ئەوانە لێک کۆکەنەوە کە ناهەقی پیشەبون و لفیوان و ئەوانەش کە دەیانپەرست، ٢٣ غەیرەزخودا. ئەوسا ڕێگەی جەهەندەمیان پێ نیشان دەن! ٢٤ ڕاشیان بگرن! دەبێ پرسیاریان لێ بکرێ.

١-یا: سوێند بەوانەی بە تەکوزی ڕیزدەبەستن. ٨-**کوڵەکردن:** کوڵەگرتن، گوی لە قسەی مەردم ڕاگرتن.
١١-**پندر:** کزر، نیوەوشک. ١٢-**حەنەک:** جەفەنگ، قسەی گاڵتەوگەپ.
١٦-**ژنۆ:** سەرلەنوێ، دوبارە. ٢١-**هەڵداوێرن:** لێک جیادەکەنەوە.

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمُ ٱلْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوٓاْ إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ ٱلْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
قَالُواْ بَل لَّمْ تَكُونُواْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍۭ
بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآۖ إِنَّا لَذَآئِقُونَ ﴿٣١﴾
فَأَغْوَيْنَٰكُمْ إِنَّا كُنَّا غَٰوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ
﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَهُمْ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓاْ ءَالِهَتِنَا
لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍۭ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَآءَ بِٱلْحَقِّ وَصَدَّقَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ
لَذَآئِقُواْ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾
فَوَٰكِهُۖ وَهُم مُّكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَٰبِلِينَ
﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍۭ ﴿٤٥﴾ بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشَّٰرِبِينَ
﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ
ٱلطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

۲۵ چیتانه، بۆچی ده‌هانای یه‌کترنایه‌ن؟! ۲۶ ئه‌مرۆ هه‌مۆ بێده‌نگ و مل‌که‌چ وێستاون. ۲۷ هێندێ له‌وان رۆ له هێندێکان ده‌که‌ن و لێک ده‌پرسن.
۲۸ ئێژن: به‌نێوی خێرخوازی، ئێمه‌تان له‌ڕێگه لادا. ۲۹ ئێژن: نه‌خێر، هه‌ر خۆتان بڕواتان نه‌بۆ. ۳۰ زۆرێکمان له‌سه‌رتان نه‌بوه، به‌ڵکو خۆتان کۆمه‌ڵێکی سه‌ربزێو بۆن. ۳۱ وا گفتی په‌روه‌رنده‌مان له‌سه‌ر ئێمه وه‌ڕاست گه‌ڕا؛ دیاره ده‌بێ بیشی چێژین. ۳۲ ئێمه ئێوه‌مان گومڕا کرد؛ خۆشمان هه‌ر ئه‌وسا گومڕا بۆین. ۳۳ گش ئه‌مانه - له‌ورۆژه‌دا - بۆ جه‌زره‌به‌دان هاوبه‌شن. ۳۴ ئێمه ئاوا جزیای تاوانباران ده‌ده‌ین.
۳۵ ئه‌گه‌ر به‌وانه ده‌وترا: غه‌یره‌زخودا هیچ‌شت بۆپه‌رستن ناشێ، خۆیان زۆر به‌زل ده‌زانی. ۳۶ ده‌شیان درکاند: ئێمه بۆ شاعیرێکی شێت چۆن وازدێنین له‌وانه‌ی په‌رستۆمانن؟! ۳۷ به‌ڵکۆ هه‌رچی ئه‌و هاوردی، هه‌مۆی ڕاسته‌و بڕواشی کرد به‌پێغه‌مبه‌رانی خودا. ۳۸ ئێوه بێ‌شک ئازاری به‌ژان ده‌چێژن. ۳۹ هه‌ر له‌باتی کاری خۆتان سزاده‌درێن.
۴۰ مه‌گین عه‌بده‌ڕاست و پاکه‌کانی خودا؛ ۴۱ بژیوی باش بۆئه‌وان دیاری کراوه؛ ۴۲ میوه‌جاته‌و زۆریشیان ڕێزلێ‌ده‌گیرێ. ۴۳ له‌باغاتی پڕ له هه‌مۆ خێروبێرێک. ۴۴ له هه‌مبه‌ریه‌ک له‌سه‌ر ته‌ختان ڕۆده‌نیشن. ۴۵ له‌و باده‌یه‌ی که له‌چاوه‌ی ڕه‌وان ڕادێ، پیاڵه‌یان پێداده‌گێڕن.
۴۶ وه‌ڕه‌نگ چه‌رمک، هه‌ر که‌یفه بۆ وه‌خۆره‌وان. ۴۷ هیچ سه‌رێشه‌ی تێدانیه‌و ئاوه‌زیشیان له‌به‌ر مه‌ستی له‌ده‌س ناده‌ن. ۴۸ ژنگه‌لێکی چاوگه‌وره‌یان له‌لاهه‌یه، له‌حاند نامۆ، چاوداده‌خه‌ن. ۴۹ لۆس و پاکژ وه‌کۆ هێکی ناوهێلێنن. ۵۰ بۆ وتوویژ ڕۆیان ده‌که‌نه یه‌کتری. ۵۱ یه‌کێ له‌وناوه‌دا ئێژێ: ئه‌من هه‌مده‌مێکم هه‌بۆ.

۳۰-سه‌ربزێو: یاخی، ئه‌شقی. ۴۴-ڕۆده‌نیشن: داده‌نیشن. ۴۹-هێک: هێلکه. هێلێن: هێلانه.

يَقُولُ أَءِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا
لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَٱطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِي سَوَآءِ
ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَٱللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي
لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا
ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾
لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ ٱلْعَٰمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ
ٱلزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهَا فِتْنَةً لِّلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ
تَخْرُجُ فِيٓ أَصْلِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُۥ رُءُوسُ ٱلشَّيَٰطِينِ
﴿٦٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَءَاكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَوْا۟ ءَابَآءَهُمْ ضَآلِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم
مُّنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾
إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَىٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ
ٱلْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

۵۲ لێی ده‌پرسیم: تۆش له‌وانه‌ی كه‌ باوه‌ڕیان به‌خواهه‌یه‌؟
۵۳ ئاخۆ ئه‌گه‌ر ئێمه‌مردین، بۆینه‌ ئاخ و چه‌ند هه‌ستی‌یه‌ك، هه‌ر حیسابمان لێده‌كێشن؟
۵۴ پرسی: ئاخۆ هیچ ئاگایه‌كتان لێ‌هه‌یه‌؟
۵۵ ئه‌وسا خۆشی چاوی گێڕا، له‌دوڕ جه‌هه‌نده‌مدا دیتی.
۵۶ گوتی: به‌خوا، هه‌ر وه‌خت بۆ له‌به‌ینم به‌ری.
۵۷ ئه‌گه‌ر چاكه‌ی په‌روه‌رنده‌ی من نه‌بوایه‌، ئێستا منیش وێڕای تۆبۆم.
۵۸ تۆ بزانه‌ كه‌ ئێمه‌ تازه‌ نامرین؛
۵۹ جیا له‌ مردنی پێشۆمان. هیچ ئازاردانیشمان نیه‌.
۶۰ كه‌ ئه‌مه‌ش به‌خته‌وه‌ریه‌كی زۆر مه‌زنه‌.
۶۱ ئه‌شێ بۆ پاداشی وه‌ها خه‌بات‌بكه‌ن، ئه‌و كه‌سانه‌ی خه‌باتكارن.
۶۲ ئاخۆ ئه‌م په‌زێراییه‌ هێژاتره‌، یاخۆ داره‌كه‌ی ژه‌قنه‌مۆت؟!
۶۳ ئه‌ومان كردۆته‌ به‌ڵایه‌ك، بۆ گرۆی ناهه‌قیكاران.
۶۴ ئه‌و دارێكه‌ له‌دوڕ ته‌ختی دۆژه‌هه‌وه‌ دێته‌ده‌رێ.
۶۵ به‌رێك ده‌دا، له‌هیچمی كه‌للـه‌سه‌رانی شه‌یاتین.
۶۶ دۆژه‌هیه‌كان له‌وده‌خۆن و عۆریانی پێ ده‌ماسێنن.
۶۷ پاشان له‌سه‌ر ئه‌و خۆراكه‌ لیخناوێكی هه‌ره‌گه‌رم ده‌خۆنه‌وه‌.
۶۸ پاشان هه‌ر گڕده‌خۆنه‌وه‌ بۆ ناو دۆژه‌ه.
۶۹ ئه‌وان دیتیان كه‌ باو باپیرانیان گومڕان؛
۷۰ بۆیه‌ وا - به‌هه‌ڵه‌داوان - به‌شوێن ئه‌واندا په‌ل‌ده‌بن.
۷۱ به‌ر له‌وانیش زوربه‌ی زۆری پێشینه‌كانیان گومڕابۆن.
۷۲ زۆریشمان ترس وه‌به‌رهێن نارده‌ناویان.
۷۳ ده‌بڕوانه‌ - له‌دواجاردا - ئه‌وانه‌ی ترسێندرابۆن، چیان به‌سه‌رهات.
۷۴ جیا له‌وانه‌ی به‌دڵپاكی خوایان‌په‌رست.
۷۵ نۆحیش هاواری بۆهێنایین؛ زۆرباشی ده‌فریاكه‌وتین.
۷۶ خۆی و كه‌س و كاره‌كه‌یمان له‌خه‌می گه‌وره‌ ڕزگاركرد.

۵۳- ئاخ: خاك. **هه‌ستی:** ئێسك، پێشه‌. **۵۵- دوڕ:** نێوه‌ڕاست، ناوه‌ند. **۵۸- یا:** ئاخۆ ئێمه‌ تازه‌ نامرین؟ **۶۶- عۆر:** ورگ، سك. **۶۷- لیخناو:** لیڵ، شلوێ. **۷۰- په‌ل‌ده‌بن:** به‌په‌له‌ده‌چن.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُۥ هُمُ ٱلْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَٰمٌ
عَلَىٰ نُوحٍ فِى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُۥ مِنْ
عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْـَٔاخَرِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَإِنَّ مِن
شِيعَتِهِۦ لَإِبْرَٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَآءَ رَبَّهُۥ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ
لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفْكًا ءَالِهَةً دُونَ ٱللَّهِ تُرِيدُونَ
﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِى ٱلنُّجُومِ ﴿٨٨﴾
فَقَالَ إِنِّى سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا۟ عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ ءَالِهَتِهِمْ
فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًۢا
بِٱلْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوٓا۟ إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ
﴿٩٥﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟ ٱبْنُوا۟ لَهُۥ بُنْيَٰنًا فَأَلْقُوهُ
فِى ٱلْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾
وَقَالَ إِنِّى ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِى مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ
﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنَٰهُ بِغُلَٰمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعْىَ قَالَ
يَٰبُنَىَّ إِنِّىٓ أَرَىٰ فِى ٱلْمَنَامِ أَنِّىٓ أَذْبَحُكَ فَٱنظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ
يَٰٓأَبَتِ ٱفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾

۷۷ ته‌نیا به‌ره‌و تۆره‌مه‌ی ئه‌ومان هێشته‌وه. ۷۸ وامان کرد به‌ره‌ی دوای
ئه‌ویش، هه‌ر ناوی به‌چاکه به‌رن. ۷۹ سڵاو له‌نوح له سه‌رانسه‌ری
دنیادا. ۸۰ ئێمه ئاوا پاداشی کارچاکان ده‌ده‌ین. ۸۱ ئه‌و یه‌کێ بۆ
له‌وعه‌بدانه‌م که بڕوایان پێ هێناوم. ۸۲ پاشان ئه‌وه‌کانی‌ترمان وه‌بن
ئاودا. ۸۳ ئیبڕاهیمیش له‌شوێن‌که‌وتوانی ئه‌وبۆ. ۸۴ ئه‌وسا به‌دڵی
پاکه‌وه هاته‌لای په‌روه‌رنده‌ی خۆی. ۸۵ به‌ئاپی و هۆزه‌که‌ی خۆی گوت:
ئه‌وه چین ده‌یانپه‌رستن؟ ۸۶ گه‌ره‌کتانه له‌بری خودا په‌رستنێ،
ئه‌وشتانه بپه‌رستن؟! ۸۷ ئاخۆ ئێوه سه‌باره‌ت به په‌روه‌رێنی هه‌مۆدنیا
بیروبڕواتان چلۆنه؟ ۸۸ ئه‌وسا هه‌ر خۆی ده‌ئه‌ستێرانی هه‌ڵڕوانی.
۸۹ گوتی: بێ‌سۆ من نه‌خۆشم. ۹۰ سا ئه‌وان لێی‌ته‌کینه‌وه‌و پشتیان تێکرد.
۹۱ په‌نامه‌کی خۆی گه‌یانده بته‌کانیان؛ لێی‌پرسین: ئێوه بۆناخۆن؟!
۹۲ چیتانه، بۆقسان‌ناکه‌ن؟! ۹۳ په‌نامه‌کی به‌ده‌ستی ڕاست مستێکی
تێ‌سره‌واندن. ۹۴ هۆزه‌که‌ی به‌هه‌ڵه‌داوان لێی‌وه‌کۆبۆن. ۹۵ گوتی: ئاخۆ
ئێوه شتێ ده‌په‌رستن، که هه‌ر خۆتان دای‌ده‌تاشن؟ ۹۶ که هه‌ر خوایه،
ئێوه‌ش‌و کرده‌وه‌تانی وه‌دی هێنا. ۹۷ گوتیان: شۆره‌دیوارێکی بۆ
هه‌ڵچنن؛ ئه‌وسا ده‌ئاگری باوێن. ۹۸ گه‌ره‌کیان‌بۆ گه‌ڕێکی تێ‌بهاڵێنن،
ئێمه پتر ژێرمان خستن. ۹۹ گوتی: وا من ڕۆده‌که‌مه په‌روه‌رنده‌م؛ به‌م
زوانه به‌ره‌وخۆی شاره‌زام ده‌کا. ۱۰۰ په‌روه‌رنده‌م! فرزه‌ندێکی ئاکارچاکم
پێ‌ببه‌خشه. ۱۰۱ ئه‌وسا ئێمه به لاوێکی له‌سه‌رخۆ مژده‌مان پێدا.
۱۰۲ کاتێ گه‌یشته ته‌مه‌نێک که وێڕای ئه‌و خه‌بات بکا، گوتی: ئه‌ی
کوڕێژگه‌که‌ی خۆم! من له‌خه‌ونم‌دا وام‌دیوه تۆ سه‌رده‌بڕم؛ خۆت چۆنی
لێک‌ده‌ده‌یه‌وه؟ گوتی: بابۆ! هه‌رشتێ پێت سپێڕاوه به‌جێی‌بێنه؛ خوا
حه‌زبکا، به‌م‌زوانه تێده‌گه‌ی که منیش له خۆڕاگرانم.

۹۷-شۆره: سۆر، دیواری ده‌وری ماڵ‌و حه‌سارو شار. باوێن: بخه‌ن. له: هاویشتن: خستن.

فَلَمَّآ أَسۡلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلۡجَبِينِ ١٠٣ وَنَٰدَيۡنَٰهُ أَن يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُ ١٠٤ قَدۡ
صَدَّقۡتَ ٱلرُّءۡيَآۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٠٥ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ
ٱلۡبَلَٰٓؤُاْ ٱلۡمُبِينُ ١٠٦ وَفَدَيۡنَٰهُ بِذِبۡحٍ عَظِيمٖ ١٠٧ وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِ فِي
ٱلۡأٓخِرِينَ ١٠٨ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ ١٠٩ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ
١١٠ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١١١ وَبَشَّرۡنَٰهُ بِإِسۡحَٰقَ نَبِيّٗا مِّنَ
ٱلصَّٰلِحِينَ ١١٢ وَبَٰرَكۡنَا عَلَيۡهِ وَعَلَىٰٓ إِسۡحَٰقَۚ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا
مُحۡسِنٞ وَظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ مُبِينٞ ١١٣ وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ
وَهَٰرُونَ ١١٤ وَنَجَّيۡنَٰهُمَا وَقَوۡمَهُمَا مِنَ ٱلۡكَرۡبِ ٱلۡعَظِيمِ
١١٥ وَنَصَرۡنَٰهُمۡ فَكَانُواْ هُمُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ١١٦ وَءَاتَيۡنَٰهُمَا ٱلۡكِتَٰبَ
ٱلۡمُسۡتَبِينَ ١١٧ وَهَدَيۡنَٰهُمَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ١١٨ وَتَرَكۡنَا
عَلَيۡهِمَا فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ١١٩ سَلَٰمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ
١٢٠ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٢١ إِنَّهُمَا مِنۡ
عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٢٢ وَإِنَّ إِلۡيَاسَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٢٣
إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَلَا تَتَّقُونَ ١٢٤ أَتَدۡعُونَ بَعۡلٗا وَتَذَرُونَ أَحۡسَنَ
ٱلۡخَٰلِقِينَ ١٢٥ ٱللَّهَ رَبَّكُمۡ وَرَبَّ ءَابَآئِكُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٢٦

١٠٣ وه‌ختێ هه‌ردو بڕیاری خوایان سه‌لماندو له‌سه‌ر ئه‌نی تخێلی‌کرد،
١٠٤ گازین کردێ: ئه‌ی ئیبراهیم! ١٠٥ ئه‌وا خه‌ونه‌که‌ت وه‌دی هات؛ ئێمه
ئاوا پاداشی کارچاکان ده‌ده‌ین. ١٠٦ دیاره ئه‌مه ئه‌زمونێکی ئاشکرا بۆ.
١٠٧ ئێمه ئه‌ومان به قوربانیه‌کی هه‌ره‌گه‌وره کڕیه‌وه. ١٠٨ وه‌شمان کرد
به‌ره‌ی دوای ئه‌ویش، هه‌ر ناوی به‌چاکه‌به‌رن. ١٠٩ سڵاو له‌سه‌ر
ئیبراهیم بێ. ١١٠ ئێمه ئاوا پاداشی کارچاکان ده‌ده‌ین. ١١١ به ڕاستی
ئه‌و یه‌کێ بۆ له عه‌بده بڕواداره‌کانمان. ١١٢ مژده‌ی ئیسحاقیشمان پێدا،
که ده‌بێته پێغه‌مبه‌رێکی ژێهاتی. ١١٣ به‌ره‌که‌تمان دا به‌خۆی و
به‌ئیسحاقیش. له‌ناو تۆره‌مه‌که‌یاندا هێندیکیان ئاکارچاک بۆنو تێشیاندا
بۆن به‌ئاشکرا غه‌دریان له‌خۆیان ده‌کرد. ١١٤ ده‌رباره‌ی مۆساو هارۆنیش
چاکه‌مان کرد. ١١٥ خۆیان و هۆزه‌که‌یانمان له‌چۆرتمی‌زل ڕزگارکرد.
١١٦ بۆخۆمان یاریده‌مان دان که سه‌ر که‌وتن. ١١٧ ئه‌وکتێبه‌شمان به‌وان‌دا،
که هه‌مۆشت دیاری ده‌کا. ١١٨ ڕێگه‌ی ڕاستیشمان نیشان‌دان.
١١٩ وامان کرد له دواڕۆژیشدا هه‌ر ناویان به‌چاکه‌ببرێ. ١٢٠ سڵاو له‌سه‌ر
مۆساو هارۆن. ١٢١ ئێمه ئاوا چاکه‌کاران پاداش ده‌ده‌ین.
١٢٢ هه‌ردوکیان له‌وعه‌بدانه‌م بۆن که باوه‌ڕیان پێ‌هێناوم. ١٢٣ بێ‌گومانه که
ئه‌لیاسیش یه‌کێ له پێغه‌مبه‌رانه. ١٢٤ ئه‌وسا به‌هۆزه‌که‌ی خۆی گوت:
بۆچ شه‌رم له خوداناکه‌ن؟ ١٢٥ «به‌عل» [بته] ده‌یپه‌رستن؛ له‌چاکترین
وه‌دی هێنه‌ر ده‌ته‌کنه‌وه؟ ١٢٦ له خواکه په‌روه‌رێنتانه‌و په‌روه‌رێنی
باڤه‌کانی پێشۆشتانه.

١٠٣- ئه‌نی: هه‌نیه، توێڵ. تخێڵ کردن: درێژه‌وه‌کردن به‌سه‌ر ئه‌رزا. ١٠٤- گازین کردێ: بانگمان لێکرد. ١٠٧- کڕینه‌وه: بریه‌تیه له‌ڕزگار کردن له چۆرتم. ١١٢- ژێهاتی: هێژا، شیاو، لایق.

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمۡ لَمُحۡضَرُونَ ١٢٧ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ١٢٨
وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ١٢٩ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِلۡ يَاسِينَ ١٣٠ إِنَّا كَذَٰلِكَ
نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣١ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٣٢ وَإِنَّ لُوطٗا
لَّمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٣٣ إِذۡ نَجَّيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ ١٣٤ إِلَّا عَجُوزٗا
فِي ٱلۡغَٰبِرِينَ ١٣٥ ثُمَّ دَمَّرۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ١٣٦ وَإِنَّكُمۡ لَتَمُرُّونَ عَلَيۡهِم
مُّصۡبِحِينَ ١٣٧ وَبِٱلَّيۡلِۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٣٨ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٣٩ إِذۡ أَبَقَ إِلَى ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ ١٤٠ فَسَاهَمَ فَكَانَ
مِنَ ٱلۡمُدۡحَضِينَ ١٤١ فَٱلۡتَقَمَهُ ٱلۡحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٞ ١٤٢ فَلَوۡلَآ أَنَّهُۥ
كَانَ مِنَ ٱلۡمُسَبِّحِينَ ١٤٣ لَلَبِثَ فِي بَطۡنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ١٤٤
۞ فَنَبَذۡنَٰهُ بِٱلۡعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيمٞ ١٤٥ وَأَنۢبَتۡنَا عَلَيۡهِ شَجَرَةٗ
مِّن يَقۡطِينٖ ١٤٦ وَأَرۡسَلۡنَٰهُ إِلَىٰ مِاْئَةِ أَلۡفٍ أَوۡ يَزِيدُونَ ١٤٧
فَـَٔامَنُواْ فَمَتَّعۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ حِينٖ ١٤٨ فَٱسۡتَفۡتِهِمۡ أَلِرَبِّكَ ٱلۡبَنَاتُ
وَلَهُمُ ٱلۡبَنُونَ ١٤٩ أَمۡ خَلَقۡنَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ إِنَٰثٗا وَهُمۡ
شَٰهِدُونَ ١٥٠ أَلَآ إِنَّهُم مِّنۡ إِفۡكِهِمۡ لَيَقُولُونَ ١٥١ وَلَدَ
ٱللَّهُ وَإِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ١٥٢ أَصۡطَفَى ٱلۡبَنَاتِ عَلَى ٱلۡبَنِينَ ١٥٣

١٢٧ سا باوەڕیان پێ نەکردو دێنە بەرلێ پرسینەوە.
١٢٨ مەگین عەبدە ڕاست و پاکەکانی خودا.
١٢٩ وامان کرد لە دواڕۆژیشدا هەرناوی بە چاکە ببرێ.
١٣٠ سلاوی مە لەسەر ئەلیاس.
١٣١ ئێمە ئاوا پاداشی کارچاکان دەدەین.
١٣٢ ئەو یەکێ بۆ لەوعەبدانەم کە باوەڕی پێ هێناوم.
١٣٣ لۆتیش لە پێغەمبەران بۆ.
١٣٤ خۆی و کەس‌وکاریشین وێکرا ڕزگارکرد.
١٣٥ مەگین تەنیا پیرێژنێک کە لای بەجێ‌ماوەکان ما.
١٣٦ پاشان هەموٚمان قڕکردن.
١٣٧ بێ‌سۆ ئێوە لای بەیانی، بەلایاندا ڕادەبوٚرن؛
١٣٨ یان شەوانە. چۆن لەوڕوٚداوە تێ‌ناگەن؟!
١٣٩ یونسیش هەر یەکێک بۆ لە پێغەمبەران؛
١٤٠ کە ڕای‌کردە ناوگەمی پڕ.
١٤١ لەپشک خستن بەشداربۆ؛ ئەو دۆڕاندی.
١٤٢ ئەوسا ماسیەکی زەلام، هەڵی‌لوٚشی‌و بۆخۆی سەرکۆنەی خۆی دەکرد.
١٤٣ سا ئەگەر ئەو پاکی خودای نەگوتبایە،
١٤٤ تا ڕۆژێ‌سەڵا ڕادەبوٚ، لەورگی‌دا دەمایەوە.
١٤٥ فڕێمان‌دایە دەشتێکی چۆل‌و قاقڕ؛ نەخۆشیش بۆ.
١٤٦ ئەوسا بڕکەی کوندرێکمان لەلا شین‌کرد.
١٤٧ ناردمانە ناو سەدهەزاران یان زێدەتر.
١٤٨ هەموٚ بڕوایان پێ‌هێناو تا ماوەیەک ژیانێکی خۆشمان پێدان.
١٤٩ دەسا تۆ لەوانەپرسە: توبێژی پەروەرندەی‌تۆ کیژی‌هەن‌و ئی‌وان کوڕن؟!
١٥٠ یان لەوێ‌بوٚن کە ئێمە فرشتەکانمان مێ دروس‌کرد؟
١٥١ باش بزانە، هەرچی دەیلێن هەر درۆیان هەڵدەبەستن؛
١٥٢ کە: خودا منالّی بوە. بێ‌گومانە درۆزنن.
١٥٣ ئاخۆ ئەو بەجێ کوڕ، کچی بژاردوە؟

١٤٦- کوندر: کوٚلەکە.

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَٰنٌ مُّبِينٌ
﴿١٥٦﴾ فَأْتُوا بِكِتَٰبِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُۥ وَبَيْنَ ٱلْجِنَّةِ
نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ ٱلْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾
مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَٰتِنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّآ إِلَّا
لَهُۥ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلصَّآفُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلْمُسَبِّحُونَ
﴿١٦٦﴾ وَإِن كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا
عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا بِهِۦ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ
سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ ٱلْمَنصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ
جُندَنَا لَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ
يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ
صَبَاحُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ
يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾
وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

سُورَةُ صٓ

١٥٤ چیتانە، چۆن پێ ڕادەگەن؟ ١٥٥ ئاخۆ هیچ بیرناکەنەوە؟
١٥٦ یان بەڵگەیەکی پتەوتان لەلا هەیە؟ ١٥٧ ئەگەر قسەی ئێوە ڕاستە، سا
کتێبی خۆتان بێنن. ١٥٨ جنۆکەیان دەگەڵ خودا کردەخزم؛ جنۆکانیش
باش دەزانن ئەوانە دەهێننەبەرێ. ١٥٩ خودا دوورە لەوباسانەی ئەوان
دەیکەن. ١٦٠ مەگین ئەوی بەدڵپاکی عەبدایەتی خودادەکەن.
١٦١ سا وا ئێوەو ئەوانەی دەیانپەرستن، ١٦٢ کەستان بۆبت بەفریو ناچێ؛
١٦٣ مەگین ئەوی دەچێتە نێو دۆزەقەوە. ١٦٤ لە ئێمەدا هەرکامێکمان
جێگەی بۆ دیاری‌کراوە. ١٦٥ ئێمەین کە بۆخواپەرستی ڕێزدەبەستین.
١٦٦ ئێمەین هەرگیز لەتاریفی ڕاناوستین. ١٦٧ ئەوانیش خۆ هەر دەیانگوت:
١٦٨ ئەگەر ئێمەش لەلایەن پێشینانەوە، کتێبی خۆمان بۆ مابا،
١٦٩ ئێستا لەعەبدە دڵپاکەکانی خوا بۆین. ١٧٠ لەکتێبی خوا حاشایان کرد؛
زۆرناخایەنێ دەزانن. ١٧١ بێ گومانە بەرێش قسەکانی ئێمە - سەبارەت
بە عەبدە ناردراوەکانمان - بەمەردم ڕاگەیەنراوە:
١٧٢ کە هەر ئەوان یاری دەدرێن. ١٧٣ دیاریشە هەر سوپای ئێمە
سەردەکەوێ. ١٧٤ سا تۆ وازیان لێ بێنە هەتا ماوەیەک. ١٧٥ جا بیانبینە؛
ئەوانیش خۆدەبیننەوە. ١٧٦ دەیانەوێ کە زووتر ئازاریان بدەین؟
١٧٧ هەرکاتێکی بێتەخوارو بەری دەرگایان لێ بگرێ، سپێدەی ترسێندراوان،
ئەوسا گەلێ خراپ دەبێ. ١٧٨ تۆ لەوانەش هەتا ماوەیەک وازبێنە.
١٧٩ جا ببینە، ئەوانیش خۆ دەبیننەو. ١٨٠ پاکی بۆ پەروەرندەی تۆ؛ هەرخۆی
خاوەن دەستەڵاتەو لەوقسانەی کە ئەوان دەربارەی دەکەن، گەلێ
دوورە. ١٨١ سڵاویش لە پێغەمبەران. ١٨٢ سوپاسیش بۆ ڕاهێنەری هەموو
دنیا.

صاد

٨٨ ئایەت

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

صٓۚ وَٱلۡقُرۡءَانِ ذِي ٱلذِّكۡرِ ﴿١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي عِزَّةٖ وَشِقَاقٖ ﴿٢﴾
كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن قَرۡنٖ فَنَادَواْ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٖ ﴿٣﴾ وَعَجِبُوٓاْ
أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡۖ وَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٞ كَذَّابٌ ﴿٤﴾
أَجَعَلَ ٱلۡأٓلِهَةَ إِلَٰهٗا وَٰحِدًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٌ عُجَابٞ ﴿٥﴾ وَٱنطَلَقَ ٱلۡمَلَأُ
مِنۡهُمۡ أَنِ ٱمۡشُواْ وَٱصۡبِرُواْ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيۡءٞ يُرَادُ ﴿٦﴾
مَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِي ٱلۡمِلَّةِ ٱلۡأٓخِرَةِ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا ٱخۡتِلَٰقٌ ﴿٧﴾ أَءُنزِلَ
عَلَيۡهِ ٱلذِّكۡرُ مِنۢ بَيۡنِنَاۚ بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ مِّن ذِكۡرِيۖ بَل لَّمَّا يَذُوقُواْ عَذَابِ
﴿٨﴾ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَحۡمَةِ رَبِّكَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمۡ لَهُم
مُّلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ فَلۡيَرۡتَقُواْ فِي ٱلۡأَسۡبَٰبِ ﴿١٠﴾
جُندٞ مَّا هُنَالِكَ مَهۡزُومٞ مِّنَ ٱلۡأَحۡزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ
نُوحٖ وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ ذُو ٱلۡأَوۡتَادِ ﴿١٢﴾ وَثَمُودُ وَقَوۡمُ لُوطٖ وَأَصۡحَٰبُ
لۡـَٔيۡكَةِۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَحۡزَابُ ﴿١٣﴾ إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ
فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ مَّا لَهَا
مِن فَوَاقٖ ﴿١٥﴾ وَقَالُواْ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبۡلَ يَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ﴿١٦﴾

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ صاد. بەم قورعانە کە پڕلە ئامۆژگاری یە[و دەبێ پەندی لێ وەرگیرێ].
٢ بەڵام خودانەناسەکان، خۆیان بەزل دەزانن و هەر خەریکی دژایەتین.
٣ پێش ئەمانەش زۆر بەرەمان لەناوبردن؛ جا ئەوانە هاواریان‌کرد؛ بەڵام
دەرفەت لەدەس چۆبۆ. ٤ ئەمەیان پێ سەیربوە کە پێغەمبەرێکیان
لەخۆیان بۆهاتوەو ترسی خوایان وەبەردەنێ؛ خودانەناسەکان گوتیان:
بێ‌نەبێ، ئەم‌کابرایە جادۆگەرێ درۆزنە. ٥ چۆن دەیەوێ لەجێی ئەو
هەمۆبتانەی دەتانپەرست، هەر خودایەک بپەرستن؟ ئەمە زۆر شتێکی
سەیرە. ٦ کەلەپیاوانیان کەوتنەرێ [وتیان پێیان:] بڕۆن و لەسەر
ئەوانەی تائێستا پەرستۆتانن، لا مەکەون و خۆڕاگربن؛ بێ‌سۆ ئەمە
ویستی مەیە. ٧ ئێمە لەدینەکەی تردا شتێ‌وامان نەبیستوە؛ ئەمە
ڕاستی تێدانیەو هەڵبەستەیە. ٨ چۆنە لەناو هەمۆماندا، قورئان هەر
بۆئەو هاتوە؟ دودڵیشن کە قورئان من ناردبێتم. هێمان ئازاری ئێمەیان
نەچەشتوە. ٩ ئاخۆ ئەوان گەنجینەکانی بەزەیی پەروەرندەی
بەدەستەڵات و دڵاوای تۆیان لایە؟ ١٠ یان ئاسمانان و زەمین و هەرچی
لەناویانداهەیە، دە بەردەستی ئەواندایە؟ دەسا با پەیژەدانێن و
بێنەسەرێ. ١١ ئەوانە لەشکرێکن لە کۆمەڵەکان کە لەوێندەرێ
تێدەشکێن. ١٢ بەرلەمانەش هۆزی نۆح و هۆزی عادو فیرعەونی
چوارنیخەکێشیس هەر بروایان بە پێغەمبەران نەهێنا. ١٣ هۆزی سەمۆد،
هۆزی لۆت و خەڵکی ناو لێڕەوارەکەش، هەر لەو بێ‌باوەڕانە بۆن.
١۴ گش ئەوانە پێغەمبەرەکانی خۆیان بەلاوە درۆزن بوەو هێژای
تۆڵەلێ‌ساندن بۆن. ١٥ ئەوانە هەر چاوەنۆڕن تا لەنەکاو گرمینێ‌وا
پەیدادەبێ، کەتەنانەت بەشی هەنیسک دانێکیش وچان‌نادا.
١٦ هەر دەڵێن: ئەی پەروەرێنمان! بەرلەوە ڕۆژی قیامەت بێ، پسۆلەی
خۆمان بدەیە.

١-یا: صاد. بە قورعانی خاوەن شکۆ. ١٣-لێڕەوار: جەنگەڵ، دارستان. ١۶-پسۆلە: بەش، بەهرە.
هێمان: هێشتان، هێشتا.

ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾
إِنَّا سَخَّرۡنَا ٱلۡجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحۡنَ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِشۡرَاقِ ﴿١٨﴾ وَٱلطَّيۡرَ
مَحۡشُورَةٗۖ كُلّٞ لَّهُۥٓ أَوَّابٞ ﴿١٩﴾ وَشَدَدۡنَا مُلۡكَهُۥ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحِكۡمَةَ
وَفَصۡلَ ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٠﴾ ۞ وَهَلۡ أَتَىٰكَ نَبَؤُاْ ٱلۡخَصۡمِ إِذۡ تَسَوَّرُواْ
ٱلۡمِحۡرَابَ ﴿٢١﴾ إِذۡ دَخَلُواْ عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنۡهُمۡۖ قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ
خَصۡمَانِ بَغَىٰ بَعۡضُنَا عَلَىٰ بَعۡضٖ فَٱحۡكُم بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَلَا تُشۡطِطۡ
وَٱهۡدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَآ أَخِي لَهُۥ تِسۡعٞ وَتِسۡعُونَ نَعۡجَةٗ
وَلِيَ نَعۡجَةٞ وَٰحِدَةٞ فَقَالَ أَكۡفِلۡنِيهَا وَعَزَّنِي فِي ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ
لَقَدۡ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعۡجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦۖ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلۡخُلَطَآءِ لَيَبۡغِي
بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٞ
مَّا هُمۡۗ وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ فَٱسۡتَغۡفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّۤ رَاكِعٗاۤ وَأَنَابَ
۩ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرۡنَا لَهُۥ ذَٰلِكَۖ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ
﴿٢٥﴾ يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلۡنَٰكَ خَلِيفَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱحۡكُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ
بِٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ ٱلۡهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ ﴿٢٦﴾

١٧ هەرچی دەیڵێن بابیڵێن، تۆ خۆڕاگر بەو داوود وەبیرخۆت بێنەوە؛ کە
عەبدێکی بەدەستەڵاتی ئێمە بۆ؛ لەهەرکارێ پەشیمانی ڕوی تێدەکرد،
هەر پەنای بەئێمە دێنا.
١٨ کێواتیشمان فێرکردبو، کە وێڕای ئەو سەرلەنگۆرەو لەکاتی تاوهەڵاتندا،
هەر تاریفی خودابکەن.
١٩ مەلانیش کۆمەڵ دەبۆن و گشتیان بەرەو ئەو دەهاتن.
٢٠ ئێمە فەرمانڕەواییمان بۆپتەوکرد؛ لەکارزانیندا بەشمان داو بەقسەی ئەو،
هەمۆکێشە کۆتادەبۆن.
٢١ ئەتۆ دەنگ و باسی ئەو دادبەرانەت بیست، کە لەشۆرەی نوێژگەکەیەوە
سەرکەوتن؟
٢٢ کە لەداوود وەژۆرکەوتن، لێیان ترسا. گوتیان: نیگەرانیت نەبێ، دۆ
دادبەرین؛ یەک لەئێمە غەدری لەوی‌تر کردوە؛ چۆن ڕەوایە ئاوا
بەناومان ڕابگەو لەدەستۆری خوا لامەدەو ڕاستەڕێمان نیشان بدە.
٢٣ ئەم برایەم نەوەدونۆ پەزی هەیەو من تەنیا پەزێکم هەیە. گوتی: بەمنی
بسپێرەو، لەکێشەدا من دەرۆستی ئەو نەهاتم.
٢٤ گوتی: ئەو کە پەزەکەی تۆ دەخاتەناو پەزەکانی، غەدرێ دەکا. زۆر
شەریکەماڵی‌تریش فێڵێ لەیەکتری دەکەن؛ مەگین ئەوی باوەڕیان
بەخودا هەیەو ئاکارچاکن؛ ئەویش کەمن. داوود زانی ئەزمۆمانە؛ ئیتر
تۆش پەشیمانی هات؛ سوژدەی بردو لەپەروەرندەی پاڕاوە کە
بیبەخشێ. ٢٥ ئێمە لەوهەڵەی بەخشیمان؛ لەنزیکانی خۆمانەو
گەڕانەوەی چاکی هەیە. ٢٦ ئەی داوود! جێ‌نشینیمان لەسەرزەمین
داوە بەتۆ؛ بەتەرزێکی خوداپەسند، بەکاری مەردم ڕابگەو شوێن ئارەزۆی
خۆت مەکەوە؛ کە لەڕێی خودا لاتبدا. ئەو کەسانەی لەڕێی خودا
دەردەکەون، چونکە قیامەتیان لەبیرچۆ، جەزرەبەی توندوتیژیان هەس.

١٨- کێوات: کۆساران. **سەرلەنگۆرە:** سەرئێوارە. **٢١- شۆرە:** سۆر، دیواری ماڵ و باغ و حەسار.
دادبەر: دادخوا. **٢٤- ئەزمۆمانە:** تاقیمان کردۆتەوە.

وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا بَٰطِلٗاۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ
فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنَ ٱلنَّارِ ٢٧ أَمۡ نَجۡعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَٱلۡمُفۡسِدِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ نَجۡعَلُ ٱلۡمُتَّقِينَ كَٱلۡفُجَّارِ
٢٨ كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ مُبَٰرَكٞ لِّيَدَّبَّرُوٓاْ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُواْ
ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٢٩ وَوَهَبۡنَا لِدَاوُۥدَ سُلَيۡمَٰنَۚ نِعۡمَ ٱلۡعَبۡدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ
٣٠ إِذۡ عُرِضَ عَلَيۡهِ بِٱلۡعَشِيِّ ٱلصَّٰفِنَٰتُ ٱلۡجِيَادُ ٣١ فَقَالَ إِنِّيٓ
أَحۡبَبۡتُ حُبَّ ٱلۡخَيۡرِ عَن ذِكۡرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتۡ بِٱلۡحِجَابِ ٣٢
رُدُّوهَا عَلَيَّۖ فَطَفِقَ مَسۡحَۢا بِٱلسُّوقِ وَٱلۡأَعۡنَاقِ ٣٣ وَلَقَدۡ فَتَنَّا
سُلَيۡمَٰنَ وَأَلۡقَيۡنَا عَلَىٰ كُرۡسِيِّهِۦ جَسَدٗا ثُمَّ أَنَابَ ٣٤ قَالَ رَبِّ ٱغۡفِرۡ
لِي وَهَبۡ لِي مُلۡكٗا لَّا يَنۢبَغِي لِأَحَدٖ مِّنۢ بَعۡدِيٓۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ٣٥
فَسَخَّرۡنَا لَهُ ٱلرِّيحَ تَجۡرِي بِأَمۡرِهِۦ رُخَآءً حَيۡثُ أَصَابَ ٣٦ وَٱلشَّيَٰطِينَ
كُلَّ بَنَّآءٖ وَغَوَّاصٖ ٣٧ وَءَاخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي ٱلۡأَصۡفَادِ ٣٨ هَٰذَا
عَطَآؤُنَا فَٱمۡنُنۡ أَوۡ أَمۡسِكۡ بِغَيۡرِ حِسَابٖ ٣٩ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ
مَـَٔابٖ ٤٠ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَآ أَيُّوبَ إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلشَّيۡطَٰنُ
بِنُصۡبٖ وَعَذَابٍ ٤١ ٱرۡكُضۡ بِرِجۡلِكَۖ هَٰذَا مُغۡتَسَلُۢ بَارِدٞ وَشَرَابٞ ٤٢

۲۷ ئێمه ئاسمان و زه‌ویمان - ئه‌وه‌ش که له به‌ینیاندایه - به‌خۆڕایی دروس
نه‌کرد؛ ئه‌و که‌سانه‌ی وا بیرده‌به‌ن، خوانه‌ناسن. های له‌وانه‌ی
خوانه‌ناسن، بۆ ئه‌و ئاگره‌ی ده‌یچێنێ! ۲۸ ئاخۆ ئێمه ئه‌وانه‌ی
خاوه‌ن باوه‌ڕن و ئاکارچاکن، هه‌روه‌ک ئه‌مانه داده‌نێین که له‌م هه‌رده‌دا
به‌دفه‌ڕن؟ یاخۆ ئێمه خۆپارێزان وه‌ک گوناهباران ده‌ژمێرین؟
۲۹ ئه‌م قورعانه پڕله‌پیت و پیرۆزه‌مان به‌خه‌ڵات بۆتۆ نارده‌خوار، تا له‌سه‌ر
نیشانه‌کانی ڕابمێنن و خاوه‌ن دڵان ئامۆژگاری لێ وه‌رگرن.
۳۰ سوله‌یمانمان به‌خه‌ڵات به‌خشی به‌داوود. ئای که‌چه‌ند عه‌بدێکی باش
بۆ! هه‌میشه هه‌ر ڕوی ده‌مه‌بۆ. ۳۱ سه‌رله‌نگۆرێ وه‌ختێ ئه‌سپانی
ڕه‌سه‌نیان له‌به‌ر چاوانی ڕادنا، ۳۲ گوتی: ئه‌وینی ڕه‌وه‌که‌م یادی خودای
له‌بیربردم؛ تا خۆر له‌ئاسۆ نه‌دیوبۆ. ۳۳ بیان‌گێڕنه‌وه. ئه‌وسا به‌تیخ،
مچۆن و ملیان په‌ڕاندن [و کرانه‌خێر]. ۳۴ ئێمه سوله‌یمانیشمان تاقی
کرده‌وه‌و لاشه‌یه‌کمان هاویشته بان کورسیه‌که‌ی و دیسان هه‌رڕوی کرده
ئێمه. ۳۵ گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌که‌م! عافۆم بکه‌و سامانێکی وام بده‌یه که
له‌دوای من گیر هیچ که‌سی‌تر نه‌که‌وێ؛ به‌خشنده‌ی هه‌رگه‌وره تۆی.
۳۶ ئێمه‌ش بامان بۆکه‌وی کرد؛ به‌فه‌رمانی ئه‌و - به‌نه‌رمی - بۆهه‌رکوێ‌یه‌ک
بیویستایه ده‌که‌وته‌ڕێ.
۳۷ هه‌مۆ جسنه شه‌یاتینی پاڵه له قوڕه‌کاریداو بینه‌کێشیش،
۳۸ هێندێ تریش - که تۆق له‌مل - هاتبۆنه به‌رفه‌رمانی.
۳۹ سامانێکمان پێ‌به‌خشیوی که له‌ژماره ده‌رچوه؛ سا تۆیان چاکه‌ی
لێ بکه، یان ڕای بگره. ۴۰ سوله‌یمانیش له‌نزیکانی خۆمانه‌و گه‌ڕانه‌وه‌ی
چاکی هه‌یه. ۴۱ له ئه‌یوبیش - که‌له‌عه‌بدانی ئێمه‌بۆ - بیربکه‌وه.
له‌وکاته‌دا که هاواری بۆ په‌روه‌رنده‌ی خۆی هێنا: ئه‌وا شه‌یتان منی تۆشی
ئازارو له‌ش‌به‌باری‌کرد. ۴۲ پای خۆت بوکته به زه‌مینا، که ئه‌مه
سه‌رچاویه‌که بۆ مه‌له‌کردن ده‌ست‌ده‌داو چایگیشه، ده‌شکرێ لێی
بخۆیه‌وه.

۳۰- **ڕوی ده‌مه‌بۆ:** ڕوی له ئێمه‌بۆ. ۳۱- **سه‌رله‌نگۆرێ:** سه‌ر له ئێواره. ۳۲- **ڕه‌وه:** کۆمه‌ڵی له‌سپ و مایین. ۳۳- **مچۆن:** په‌ل، ده‌ست‌وپێ حه‌یوان. ۳۶- **که‌وی:** ڕام. ۳۷- **پاڵه:** کرێکار، فه‌عله. **بینه‌کێش:** مه‌له‌وانێ که بتوانێ بچێته‌بن ئاو.

وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ أَهۡلَهُۥ وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ
٤٣ وَخُذۡ بِيَدِكَ ضِغۡثٗا فَٱضۡرِب بِّهِۦ وَلَا تَحۡنَثۡۗ إِنَّا وَجَدۡنَٰهُ صَابِرٗاۚ
نِّعۡمَ ٱلۡعَبۡدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٞ ٤٤ وَٱذۡكُرۡ عِبَٰدَنَآ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ
أُوْلِي ٱلۡأَيۡدِي وَٱلۡأَبۡصَٰرِ ٤٥ إِنَّآ أَخۡلَصۡنَٰهُم بِخَالِصَةٖ ذِكۡرَى
ٱلدَّارِ ٤٦ وَإِنَّهُمۡ عِندَنَا لَمِنَ ٱلۡمُصۡطَفَيۡنَ ٱلۡأَخۡيَارِ ٤٧ وَٱذۡكُرۡ
إِسۡمَٰعِيلَ وَٱلۡيَسَعَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ وَكُلّٞ مِّنَ ٱلۡأَخۡيَارِ ٤٨ هَٰذَا ذِكۡرٞۚ
وَإِنَّ لِلۡمُتَّقِينَ لَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ٤٩ جَنَّٰتِ عَدۡنٖ مُّفَتَّحَةٗ لَّهُمُ ٱلۡأَبۡوَٰبُ
٥٠ مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدۡعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٖ كَثِيرَةٖ وَشَرَابٖ ٥١
۞ وَعِندَهُمۡ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرۡفِ أَتۡرَابٌ ٥٢ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوۡمِ
ٱلۡحِسَابِ ٥٣ إِنَّ هَٰذَا لَرِزۡقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ٥٤ هَٰذَاۚ وَإِنَّ
لِلطَّٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٖ ٥٥ جَهَنَّمَ يَصۡلَوۡنَهَا فَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ٥٦ هَٰذَا
فَلۡيَذُوقُوهُ حَمِيمٞ وَغَسَّاقٞ ٥٧ وَءَاخَرُ مِن شَكۡلِهِۦٓ أَزۡوَٰجٌ ٥٨
هَٰذَا فَوۡجٞ مُّقۡتَحِمٞ مَّعَكُمۡۖ لَا مَرۡحَبَۢا بِهِمۡۚ إِنَّهُمۡ صَالُواْ ٱلنَّارِ ٥٩
قَالُواْ بَلۡ أَنتُمۡ لَا مَرۡحَبَۢا بِكُمۡۖ أَنتُمۡ قَدَّمۡتُمُوهُ لَنَاۖ فَبِئۡسَ ٱلۡقَرَارُ ٦٠
قَالُواْ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدۡهُ عَذَابٗا ضِعۡفٗا فِي ٱلنَّارِ ٦١

۴۳ له‌به‌زیی خۆمانه‌وه، وردو درشتی خێزانی‌و هێنده‌ی تریشمان
پێ به‌خشی؛ تا ببێته بیره‌وه‌ری بۆ هه‌مۆ خاوه‌ن ئاوه‌زان.
۴۴ قولێ تۆڵی وردو زراو بگره‌ده‌ستت‌و پێ لێده؛ با سوێنده‌که‌ت لێ نه‌که‌وێ.
ئێمه ئه‌ومان به پیاوێکی به‌حه‌وسه‌له هاته‌به‌رچاو؛ عه‌بدی چاک بۆ؛
به‌ڕاستی ئه‌و تۆبه‌کاربۆ. ۴۵ عه‌بده‌کانمان: ئیبڕاهیم‌و ئیسحاق‌و
یه‌عقۆبیش وه‌بیربێرانه‌وه؛ که هه‌مۆیان خاوه‌ن ده‌ست‌و دڵ ڕۆشن بۆن.
۴۶ چونکه هه‌میشه قیامه‌تیان وه‌بیرخه‌ڵک دینایه‌وه، بۆنه دۆستی
تایبه‌تیمان. ۴۷ ئه‌وان به‌لای ئێمه‌وه له هه‌ڵبژارده چاکه‌کانن.
۴۸ ئیسماعیل‌و زه‌لکیفل‌و ئه‌لیه‌سه‌عیشت له‌بیر نه‌چێ؛ هه‌مۆیان
له‌پیاوچاکانن. ۴۹ ئه‌مه بۆ بیره‌وه‌ریه‌که‌و؛ ئه‌وانه‌ی خودێ ترس بۆن،
له‌ودنیا جێگه‌یان خۆشه. ۵۰ باغاتێکه نه‌مانی به‌سه‌ردانایه‌و ده‌رگایان بۆ
کراوه‌ته‌وه. ۵۱ له‌وێ پاڵیان‌داوه‌ته‌وه؛ هه‌رمیوه‌و ڤه‌خارنێکی ئاره‌زۆکه‌ن،
داوای‌ده‌که‌ن.
۵۲ زۆرمێوینه‌ی هاوته‌مه‌نیان له‌لاهه‌یه، له‌ڕوی نامۆ چاوداده‌خه‌ن.
۵۳ ئه‌مانه هه‌ر ئه‌وشتانه‌ن که به‌ڵێنتان پێدرابۆ؛ ڕۆژی قیامه‌تێ ده‌وده‌نێ.
۵۴ ئه‌مه بژیوی ئێمه‌یه‌و هه‌رگیز وشکاویشی نایه. ۵۵ ئه‌مه ئاوا. ئه‌وکه‌سانه‌ش
که له‌ڕێی ئێمه لاده‌ده‌ن، دینه‌وه‌شوێنێ زۆرخراپ.
۵۶ دوڕدۆزه‌قه‌و شوێنێکی زۆر ناله‌باره. ۵۷ با ده‌وێدا ئاوا که‌لی‌و کێم‌و زۆخاو
بخۆنه‌وه. ۵۸ هه‌ر له‌م ته‌رزه جه‌زره‌بانه، چه‌ندین وێنه‌ی تریش هه‌یه.
۵۹ ئه‌م گرۆیه‌ش که هه‌ربه‌زۆر ده‌گه‌ڵ ئێوه دێنه‌ناوی؛ ئای به‌خێرنه‌یه‌ن!
ئه‌وانیش ئه‌شێ هه‌ر له ئاگردابن. ۶۰ ئێژن: خۆتان به‌خێرنه‌یه‌ن! ئێوه‌ن
ئه‌م شوێنه خراپه‌و پێشه‌کی بۆمه ڕه‌چاوکرد. ئه‌نوایه‌کی زۆر خراپه!
۶۱ ئێژن: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌مان! کێ پێشه‌کی ئه‌مه‌ی بۆئێمه سازداوه، تۆ
دۆسه‌ره به‌ئاگر جه‌زره‌به‌ی بده.

۴۴-زراو: لقی تازه‌لک‌ده‌کردگ. ۵۶-دوڕ: نێوه‌ڕاست.

وَقَالُواْ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ ٱلۡأَشۡرَارِ ﴿٦٢﴾ أَتَّخَذۡنَٰهُمۡ
سِخۡرِيًّا أَمۡ زَاغَتۡ عَنۡهُمُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقّٞ تَخَاصُمُ أَهۡلِ
ٱلنَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٞۖ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ ﴿٦٥﴾
رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفَّٰرُ ﴿٦٦﴾ قُلۡ هُوَ نَبَؤٌاْ
عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنتُمۡ عَنۡهُ مُعۡرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِيَ مِنۡ عِلۡمِۭ بِٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰٓ
إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِن يُوحَىٰٓ إِلَيَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾ إِذۡ قَالَ رَبُّكَ
لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقُۢ بَشَرٗا مِّن طِينٖ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيۡتُهُۥ وَنَفَخۡتُ فِيهِ
مِن رُّوحِي فَقَعُواْ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمۡ
أَجۡمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّآ إِبۡلِيسَ ٱسۡتَكۡبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ
يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسۡجُدَ لِمَا خَلَقۡتُ بِيَدَيَّۖ أَسۡتَكۡبَرۡتَ أَمۡ كُنتَ
مِنَ ٱلۡعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡهُ خَلَقۡتَنِي مِن نَّارٖ وَخَلَقۡتَهُۥ مِن طِينٖ
﴿٧٦﴾ قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ﴿٧٧﴾ وَإِنَّ عَلَيۡكَ لَعۡنَتِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ
ٱلدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
ٱلۡمُنظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
لَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٨٣﴾

۶۲ ده‌شڵێن: ئاخۆ ئه‌وپیاوانه‌ی به‌پیاوخراپمان ده‌ژماردن، بۆچ نابینین؟
۶۳ که گاڵته‌مان پێده‌کردن؛ یان چاو له‌دیتنیان کوله؟ ۶۴ ئه‌م کێشه‌ی
ئه‌هلی دۆزه‌هه ڕاسته‌و ئه‌شێ هه‌ر وه‌دی بێ. ۶۵ بێژه: من خۆم هه‌ر
ته‌نیا ترسێنه‌رێکم؛ غه‌یره‌ز خودای تاک‌وته‌نیای زاڵ به‌سه‌ر
هه‌مۆشتێکدا، هیچ‌شت بۆپه‌رستن ناشێ. ۶۶ په‌روه‌رێنی ئاسمانه‌کان‌و
زه‌مینه‌و هه‌رچی له نێوانیاندایه، کۆڵنه‌ده‌رو لێ بۆرده‌یه. ۶۷ بێژه: ئه‌مه
خه‌به‌رێکی زۆر گرینگه؛ ۶۸ که ئێوه خۆی لێ ده‌بوێرن. ۶۹ کاتێ
باڵانشینه‌کان بناشتیان له ناو په‌یدابۆ، من هیچم لێ‌نه‌زانیوه. ۷۰ بۆیه
پێم ڕاده‌گه‌یه‌نرێ، چونکه ده‌بێ ترس وه‌به‌ر ئێوه بێنم. ۷۱ کاتێ که
په‌روه‌رێنی تۆ به‌فریشته‌کانی ڕاگه‌یاند: واخه‌ریکم مرۆیه‌ک له‌قوڕ
چێ‌بکه‌م؛ ۷۲ هه‌رگا له‌شیم ته‌واوکردو له‌گیانی خۆم فۆم‌پێداکرد،
هه‌مۆتان سوژده‌ی بۆبه‌رن. ۷۳ ئه‌وسا فریشته‌کان گشتیان سوژده‌یان
برد؛ ۷۴ ئیبلیس نه‌بێ. خۆی به‌زل دی‌و سپڵه‌یی کرد. ۷۵ گوتی: ئه‌ی
ئیبلیس! چی‌نه‌یهێشت سوژده‌به‌ریه به‌رئه‌وه‌ی ده‌ستکردی خۆمه؟ ئاخۆ
فیزت ڕێگه‌ی نه‌دای، یان له‌پایه‌به‌رزه‌کانی؟ ۷۶ گوتی: دیاره من خۆم
له‌و چاکترده‌زانم، من له‌ئاگر، ئه‌ۆت له‌قوڕ وه‌دی‌هێنا. ۷۷ گوتی: لێره
بڕۆده‌رێ، له‌ئێسته‌وه ده‌رکراوی؛ ۷۸ نه‌فرینی منت له‌سه‌ربێ، تا
ڕۆژێ‌سه‌لا ڕاده‌بێ. ۷۹ گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی من! قانم بده تا
ڕۆژه‌که‌ی که هه‌مۆ زیندۆ ده‌بنه‌وه. ۸۰ گوتی: تۆ یه‌کێ له‌وانه‌ی که
مه‌ودایان پێدراوه؛ ۸۱ هه‌تا ئه‌وڕۆژه‌و ئه‌وکاته‌ی دیاری‌کراو. ۸۲ گوتی:
ده‌سا سوێند به‌ده‌سته‌ڵاتی تۆ، سه‌رله‌به‌ریان گومڕاده‌که‌م؛ ۸۳ مه‌گین
ئه‌وانه‌ی به‌پاکی ده‌تپه‌رستن.

۶۶-لێبۆرده: گونابه‌خش. ۶۹-بناشت: ده‌مه‌قاڵه، کێشه. ۷۹-قان: ده‌رفه‌ت.

قَالَ فَٱلْحَقُّ وَٱلْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ
مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُتَكَلِّفِينَ
﴿٨٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعْدَ حِينٍۭ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ
ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا
لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ
مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ
كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَّوْ أَرَادَ ٱللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّٱصْطَفَىٰ مِمَّا
يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ ۖ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٤﴾
خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۖ يُكَوِّرُ ٱلَّيْلَ عَلَى ٱلنَّهَارِ
وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيْلِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ
كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّٰرُ ﴿٥﴾

٨٤ گوتی : سا ڕاست هەرئەمەیەو هەرچی من دەبێژم ڕاستە.
٨٥ دڵنیابە، تۆش‌و هەمۆ ئەوکەسانەی شوێن تۆ کەوتۆن، جەهەندەمتان لێ پڕدەکەم.
٨٦ بێژە: من هیچ پاداشێکم لێتان ناوێ؛ لەوانەش نیم کە درۆ بەدەم خوداوە هەڵدەبەستن.
٨٧ ئەمە بیرەوەری‌و پەندە بۆ هەمۆ خەڵکی دنیایە.
٨٨ بێ‌گومانە پاش ماوەیەک دەنگ‌وباسی ڕاستی ئەوتان بەلاوە ڕۆن دەبێتەوە.

زومەر

٧٥ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەم‌کتێبە لەخوای خاوەن‌دەستەڵات‌و لەکارزانەو هاتۆتە خوار.
٢ مە ئەم‌کتێبەمان بەڕاستی بۆتۆ نارد. سا تۆ هەر خوا بپەرستەو بەدڵپاکی هەر لە سەر دینەکەی ئەوبە.
٣ تۆ بزانە دینی پاکژ هەر هی خوایەو ئەوکەسانەی کە بەجێ ئەو گەورەگەلێکیان بۆخۆیان دیوەتەوە، ئێژن: ئێمە هەر بۆیە دەیانپەرستین، لەخوا نزیکمان‌کەنەوە. خودا بەو دوبەرەکایەتیە ڕادەگا، کە لەناو ئەواندا هەیە. دیارە خودا مرۆی درۆزنی سپڵە، بەرەوخۆی شارەزا ناکا.
٤ ئەگەر خودا بیویستایە فرزەندێ بۆ خۆ پەیداکا، لەوخەڵکەی دروستیان‌دەکا بەمەیلی خۆی هەڵی‌دەبژارد. پاکی‌و بێ‌عەیبی بۆ ئەوە. هەرئەوە خوای تاک‌وتەنیای زاڵ بەسەر هەمۆشتێکا.
٥ عاسمانەکان‌و زەمینی بەڕاست ئەو وەدی هێناوەو شەوێ دەڕۆژێ دەپێچێ‌و ڕۆژ دەشەوێ؛ خۆرو هەیڤیشی کەوی کرد؛ هەرکامی تا کاتی دیاردە دێن‌و دەچن. باش بزانن! بەدەستەڵات‌و خەتاپۆش هەرخۆیەتی.

٥- هەیڤ: مانگ.   کەوی: ڕام.

خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ ثُمَّ جَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم
مِّنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ ثَمَٰنِيَةَ أَزۡوَٰجٖۚ يَخۡلُقُكُمۡ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ
خَلۡقٗا مِّنۢ بَعۡدِ خَلۡقٖ فِي ظُلُمَٰتٖ ثَلَٰثٖۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ لَهُ
ٱلۡمُلۡكُۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ ٦ إِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ
ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمۡۖ وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَۖ وَإِن تَشۡكُرُواْ يَرۡضَهُ
لَكُمۡۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرۡجِعُكُمۡ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٧
۞ وَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ ضُرّٞ دَعَا رَبَّهُۥ مُنِيبًا إِلَيۡهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُۥ
نِعۡمَةٗ مِّنۡهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدۡعُوٓاْ إِلَيۡهِ مِن قَبۡلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادٗا
لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِۦۚ قُلۡ تَمَتَّعۡ بِكُفۡرِكَ قَلِيلًاۖ إِنَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ
ٱلنَّارِ ٨ أَمَّنۡ هُوَ قَٰنِتٌ ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ سَاجِدٗا وَقَآئِمٗا يَحۡذَرُ
ٱلۡأٓخِرَةَ وَيَرۡجُواْ رَحۡمَةَ رَبِّهِۦۗ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُونَ وَٱلَّذِينَ
لَا يَعۡلَمُونَۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٩ قُلۡ يَٰعِبَادِ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٞۗ
وَأَرۡضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌۗ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجۡرَهُم بِغَيۡرِ حِسَابٖ ١٠

٦ ئێوه‌ی هه‌ر له‌ تاقه‌که‌سێک هێنایه‌دی و ژنه‌که‌شی هه‌ر له‌ماکی ئه‌و
دروس‌کرد. هه‌شت وڵفیشی له‌پاتاڵ بۆ وه‌دی‌هێنان. ئێوه‌ش ئاوا
دروس‌ده‌کا، که‌ له‌زگی دایکانودا - جار له‌دوجار - له‌سێ قۆناغی
تاریکدا، هه‌ڵگێڕ وه‌رگێڕتان پێده‌کا. ئه‌وه‌ خودای په‌روه‌رێنتان؛ فه‌رمان
هه‌ر له‌ ده‌ستی ئه‌وداو له‌غه‌یره‌ز ئه‌و هیچ‌شت بۆپه‌رستن نابێ. جا
که‌وایه‌ به‌ره‌وکوێتان وه‌رده‌گێڕن؟
٧ ئه‌گه‌ر به‌چاکه‌نازانن، خوا له‌ئێوه‌ بێ‌نیازه‌و به‌ پێ‌نه‌زانی عه‌بدانی ڕازی
نابێ. ئه‌گه‌ر چاکه‌و ده‌چاودابێ، لێو ڕازی‌یه‌. که‌سیش باری‌گرانی که‌س
وه‌ستۆناگرێ. له‌مه‌ولاوه‌ هه‌مۆلاتان بۆلای په‌روه‌رنده‌ی خۆتان
ده‌هێننه‌وه‌و پێتان‌ئێژێ چیتان ده‌کرد. له‌نهێنی ناودڵانیش ئاگاداره‌.
٨ ئه‌م مرۆیه‌ که‌ ته‌نگانێکی ده‌گاتێ، ڕۆ هه‌ر له‌خودا ده‌کات‌و له‌به‌ری
ده‌پاڕێته‌وه‌. هه‌رکاتێکیش له‌خۆیه‌وڕا به‌هره‌یه‌کی به‌ئه‌و گه‌یاند، له‌بیرده‌کا
که‌ ده‌پێشدا له‌به‌ری پاڕاوه‌ته‌وه‌و شه‌ریکانێک بۆ خودا ده‌دۆزێته‌وه‌، تا
خه‌ڵکی پێ گومڕابکا. بێژه‌: به‌وسپڵه‌ییته‌وه‌، که‌مێکی‌تریش ڕابوێره‌؛
بێ‌گومانه‌ تۆ له‌یارانی ئاگری.
٩ ئاخۆ ئه‌مه‌ وه‌ل که‌سێکا که‌ شه‌وگاران ڕۆ به‌خودا ڕاوه‌ستاوه‌و سوژده‌ ده‌باو
به‌رفه‌رمانه‌و له‌ ڕۆژی‌سه‌ڵا ده‌ترسێ‌و هیوای وایه‌ به‌ربه‌زه‌یی په‌روه‌رنده‌ی
خۆی بکه‌وێ، وه‌کۆیه‌که‌؟ بێژه‌: ئاخۆ زاناو نه‌زان به‌رانبه‌رن؟ هه‌ر
ئه‌وانه‌ی به‌دڵ زیندۆن، ده‌توانن بیربکه‌نه‌وه‌.
١٠ بێژه‌: ئه‌ی عه‌بده‌کانی من! ئه‌ی ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن‌بڕوان! له‌ په‌روه‌رنده‌و
بترسن؛ بۆ ئه‌وانه‌ی له‌ژیانی ئه‌م دنیایه‌دا چاکه‌یان‌کرد، چاکه‌ هه‌یه‌و
زه‌مینی خودا فره‌هه‌. بێ‌گومانه‌ ئه‌و که‌سانه‌ی خۆڕاگرن، به‌ ته‌واوی‌و
به‌بێ‌حیساب پاداشی خۆیان وه‌رده‌گرن.

٦-وڵف: جۆت.   ١٠-فره‌هه‌:گوشاد، به‌ربڵاو.

قُلۡ إِنِّيٓ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرۡتُ لِأَنۡ أَكُونَ
أَوَّلَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلۡ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّي عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ
﴿١٣﴾ قُلِ ٱللَّهَ أَعۡبُدُ مُخۡلِصٗا لَّهُۥ دِينِي ﴿١٤﴾ فَٱعۡبُدُواْ مَا شِئۡتُم مِّن دُونِهِۦۗ
قُلۡ إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ أَلَا
ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ ظُلَلٞ مِّنَ ٱلنَّارِ
وَمِن تَحۡتِهِمۡ ظُلَلٞۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥۚ يَٰعِبَادِ فَٱتَّقُونِ ﴿١٦﴾
وَٱلَّذِينَ ٱجۡتَنَبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ أَن يَعۡبُدُوهَا وَأَنَابُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰۚ
فَبَشِّرۡ عِبَادِ ﴿١٧﴾ ٱلَّذِينَ يَسۡتَمِعُونَ ٱلۡقَوۡلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحۡسَنَهُۥٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰهُمُ ٱللَّهُۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿١٨﴾
أَفَمَنۡ حَقَّ عَلَيۡهِ كَلِمَةُ ٱلۡعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي ٱلنَّارِ ﴿١٩﴾
لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ رَبَّهُمۡ لَهُمۡ غُرَفٞ مِّن فَوۡقِهَا غُرَفٞ مَّبۡنِيَّةٞ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ لَا يُخۡلِفُ ٱللَّهُ ٱلۡمِيعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمۡ تَرَ
أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَلَكَهُۥ يَنَٰبِيعَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ثُمَّ
يُخۡرِجُ بِهِۦ زَرۡعٗا مُّخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصۡفَرّٗا ثُمَّ
يَجۡعَلُهُۥ حُطَٰمًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٢١﴾

١١ بێژه‌: من پێم سپێراوه‌ هه‌ر یه‌ک خودا بپه‌رستم‌و به‌پاکژی هه‌ر له‌سه‌ر دینه‌که‌ی ئه‌وبم.
١٢ فه‌رمانیشم پێدراوه‌ که‌ یه‌که‌مین موسوڵمان بم.
١٣ بێژه‌: ئه‌گه‌ر له‌فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ی خۆم ده‌ربچم، له‌جه‌زره‌به‌ی ڕۆژێکی گه‌وره‌ ده‌ترسم.
١٤ بێژه‌: هه‌ر خوداپه‌رستم‌و به‌پاکژی له‌سه‌ر دینه‌که‌ی ئه‌و ده‌بم.
١٥ ئه‌وسا ئێوه‌ش - غه‌یره‌ز خودا- چیتان په‌رست، به‌ئاره‌زوی خۆتان بکه‌ن. ئه‌تۆ بێژه‌: هه‌ر ئه‌وانه‌ زیانبارن که‌ له‌ڕۆژی قیامه‌تێدا، خۆشیان‌و که‌س‌وکاریشیان ده‌دۆڕێنن؛ دیاره‌ ئه‌مه‌ زیانێکی ئاشکرایه‌.
١٦ توێ له‌سه‌رتوێ کڵپه‌ی ئاگر - وێنه‌ی چه‌تر- له‌سه‌رئه‌مان داوێستاوه‌؛ له‌ژێریشیان هه‌ر به‌م‌ته‌رزه‌. خودا به‌مه‌ عه‌بدانی خۆی ده‌ترسێنێ. ئه‌ی عه‌بدانم! لێم بترسن.
١٧ ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌په‌رستنی بته‌کان ته‌کیونه‌وه‌و، به‌ره‌و خودا گه‌ڕاونه‌وه‌، خۆشی له‌وان. سا تۆش به‌ عه‌بده‌کانی من مژده‌بده‌.
١٨ ئه‌وکه‌سانه‌ی گوی له‌قسان ڕاده‌دێرن‌و به‌شوێن چاکتریاندا ده‌چن، ئه‌وان خودا ڕێی به‌ره‌وخۆی نیشان‌داون؛ ئه‌وانه‌ خاوه‌ن‌ئاوه‌زن.
١٩ ئاخۆ که‌سێ ئازاری بۆ بڕیاردرا، تۆ ده‌توانی - که‌سێ له‌ناو ئاگردابێ - ڕزگاری که‌ی؟
٢٠ به‌ڵام ئه‌وی مه‌ترسی په‌روه‌رنده‌یان له‌دڵدایه‌، وان له‌ناو چه‌ند ئۆده‌یه‌کدا، چین له‌سه‌رچین سازکراون، جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕوا. ئه‌مه‌ به‌ڵێنی خودایه‌؛ خودا هه‌ر به‌ڵێنێ بیدا، لێی په‌شیمان نابێته‌وه‌.
٢١ ئه‌دی نه‌تدی، خودا له‌و بڵندایی‌یه‌وه‌ ئاو ده‌نێرێ و له‌ زه‌میندا له‌ سه‌رچاوه‌کانه‌وه‌ ڕه‌وانی ده‌کاو کشت‌وکاڵی هه‌مه‌ڕه‌نگه‌ی پێ ده‌ڕوێنێ‌و پاش ماوه‌یه‌ک زه‌ردو وشک هه‌ڵده‌گه‌ڕێ‌و ئه‌وسا ده‌یکاته‌ پوش‌و پار؟ ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن ئاوه‌زن، دیاره‌ له‌مه‌ په‌ند وه‌رده‌گرن.

أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَـٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ فَوَيْلٌ
لِّلْقَـٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ فِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾
ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ ٱلْحَدِيثِ كِتَـٰبًا مُّتَشَـٰبِهًا مَّثَانِىَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ
جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن
يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَفَمَن يَتَّقِى بِوَجْهِهِۦ سُوٓءَ
ٱلْعَذَابِ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۚ وَقِيلَ لِلظَّـٰلِمِينَ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ
﴿٢٤﴾ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَأَذَاقَهُمُ ٱللَّهُ ٱلْخِزْىَ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ
ٱلْـَٔاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى
هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا
غَيْرَ ذِى عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ
شُرَكَآءُ مُتَشَـٰكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ
ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ
﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

٢٢ ئاخۆ کەسێ خودا دڵی بۆئیسلام گوشادکردوەو دیارە بەرتیشکی بەزەیی
پەروەرندەی خۆی کەوتوە، کەی دەبێ وەک ئەوانەبێ کە دڵڕەقن؟
هاوارە بۆ ئەوکەسانە دڵڕەقن لە یادی خودا؛ کە ئەمانە بەئاشکرا ڕێگەی
خۆیان گوم کردوە.
٢٣ خوا چاکترین‌قسەی هەناردۆتەخوارێ: کتیبێ کە [قسەکانی لە جوانیا]
وەکۆیەکن‌و هەر دوپاتەش دەکرێنەوە. ئەوکەسانەی ترسی پەروەرندەی
خۆیان لە دڵدایە، لەبیستنی مچورکیان بەلەشێدادێ‌و پاشان دڵ‌و
کەلەخیان - بەیادی خودا - ئوقرە دەگرێ. ئەمە ڕێنوێنی خوایە. کێ
پێخوش بێ، بەرەو خۆی شارەزای دەکا؛ هەر کەسیش خوا گومڕای بکا،
کەسی‌تر شارەزای ناکا.
٢٤ ئاخۆ کەسێ ناچاردەبێ سزای بەژانی پەسڵانێ، بەچارەی خۆی لەخۆ
لادا، دەبێ چۆن بێ؟ بەناهەقانیش دەوترێ: دەبچێژن سزای
کردەوەکەی خۆتان!
٢٥ پێشینەکانی ئەمانیش بڕوایان بەخوا نەهێنا؛ لەشوێنێکەوە ئازاریان
بۆداباری کە هەر هەستیشیان پێ‌نەکرد.
٢٦ خودا دەردی سۆکایەتی لەم دنیادا پێ‌چەشاندن؛ گەربزانن، دیارە
ئازاری ئەودنیا مەزن ترە.
٢٧ وا ئێمە لەم قورئانەدا بۆ ئەم خەڵکە هەمۆ جۆرە نەزیلەمان هێنایەوە؛
شایەت پەندی لێ‌وەرگرن.
٢٨ قورئانێکە بەعارەبی‌و خێچ‌وخواری تێدانیە؛ بەشکۆ لەخودا بترسن.
٢٩ خوا دۆمرۆ بەنمۆنە دێنێتەوە: یەک خولامی چەندکەسی دژبەیەکترە،
ئەوی‌تریان خولامی تاقەکەسێکە؛ ئاخۆ ئەم‌دوانە وەک یەکن؟ سوپاس بۆ
خواس. بەڵام زوربەیان نەزانن. ٣٠ تۆش دەمری‌و ئەوانیش دەمرن.
٣١ پاشان لەڕۆژی قیامەتا کێشەی ئێوە دێتەوە لای پەروەرندەو.

٢٣-کەلەخ:لەش، تەن. ٢٤-چارە: دەم‌و چاو، ڕۆ. ٢٧-نەزیلە: مەسەل.

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ
إِذْ جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِى
جَآءَ بِٱلصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِۦٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾
لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾
لِيُكَفِّرَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم
بِأَحْسَنِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ
عَبْدَهُۥ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ وَمَن يُضْلِلِ
ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّضِلٍّ ۗ
أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِى ٱنتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ ضُرِّهِۦٓ
أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ قُلْ حَسْبِىَ
ٱللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟
عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾
مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

٣٢ سا کێ له‌وه ناهه‌قتره درۆ بۆخوا هه‌ڵبه‌ستێ و ئه‌م ڕاسته‌ی که بۆی هاتوه، نه‌ی سه‌لمێنێ؟ ئاخۆ بۆخودانه‌ناسان له‌دۆزه‌هدا جێگه‌نیه؟

٣٣ ئه‌وکه‌سه‌ی ڕاسته‌که‌ی هێناو ڕاستی سه‌لماند، ئه‌وانه له‌خوا ده‌ترسن.

٣٤ هه‌رچی خۆیان ئاره‌زۆکه‌ن، په‌روه‌رێنیان ده‌یانداتێ؛ پاداشی هه‌مۆ کارچاکان هه‌روا ده‌بێ.

٣٥ هه‌تا خودا خراترین کارێ که‌وا کردویانه ببه‌خشێت و باشتر له‌وه‌ی کاری چاکیان پێک هێناوه، پاداشی خۆیان بداتێ.

٣٦ تۆ به‌وانه‌ی غه‌یره‌زخودان، ده‌ترسێنن؛ مه‌گه‌ر هه‌ر خودا به‌س نیه که ئاگای له‌عه‌بدی خۆی بێ؟ هه‌رکه‌سێکی خودا ڕێگه‌ی لێ‌بگۆڕێ، که‌س ناتوانێ ڕێبه‌ری بێ.

٣٧ هه‌ر که‌سێکیش خودا شاره‌زای کردبێ، که‌س ناتوانێ له ڕێگه‌ی خودا کلی‌کا. بۆچ نازانن خودا خاوه‌ن ده‌سته‌ڵات و تۆڵه‌سێنه؟

٣٨ ئه‌گه‌ر تۆ له‌وانه‌پرسی: کێ ئه‌م عاسمانانه‌و هه‌رده‌ی وه‌دی‌هێنا؟ بێگومان هه‌ر ئێژن: خودا. بێژه: ئێوه ئه‌وشتانه‌ی - غه‌یره‌زخودا - دیپه‌رستن، چۆن ده‌بینن؟ ئه‌گه‌ر خودا گه‌ره‌کی‌بێ، تۆشی به‌ڵایه‌کم بکا، ئاخۆ ئه‌وان به‌ڵای له‌سه‌رمن لاده‌به‌ن؟ یان ئه‌گه‌ر خوا به‌ربه‌زه‌یی خۆیم بخا، ئه‌وان پێش له‌وبه‌زه ده‌گرن؟ بێژه: من هه‌ر خودام به‌سه‌و خۆسپێران، خۆیان هه‌ر به ئه‌و ده‌سپێرن.

٣٩ بێژه: گه‌لۆ! ئێوه کاری خۆتان بکه‌ن، منیش وا کاری‌خۆم ده‌که‌م؛ ئابه‌م زوانه‌ش تێده‌گه‌ن:

٤٠ کێیه تۆشی ئازاری ئابرۆبه‌ره دێ‌و جه‌زره‌به‌ی له‌بنه‌نه‌هاتۆی به‌سه‌ردا دێ.

إِنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ
فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم
بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَٱلَّتِى
لَمْ تَمُتْ فِى مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ ٱلَّتِى قَضَىٰ عَلَيْهَا ٱلْمَوْتَ
وَيُرْسِلُ ٱلْأُخْرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَ ۚ
قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَمْلِكُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾
قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعًا ۖ لَّهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ ثُمَّ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحْدَهُ ٱشْمَأَزَّتْ
قُلُوبُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن
دُونِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ عَٰلِمَ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
فِى مَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
مَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفْتَدَوْا۟ بِهِۦ مِن سُوٓءِ ٱلْعَذَابِ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ وَبَدَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا۟ يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

٤١ ئێمەین کە ئەم کتێبەمان بە ڕاستەکی بۆتۆ ڕەوانە کردوە؛ کە مەردم لەسۆنگەی ئەوا شارەزابن. هەر کەسێکی شارەزابێ، قازانجی هەر بەخۆی دەگاو هەر کەسێکش لەڕێ لادا، دژی خۆی جۆڵاوەتەوەو؛ تۆ بریکاری ئەوان نی.

٤٢ ئەوانەی کە دێنەمردن، ئەوانەش کە دەخەوڕاچون و نەمردۆن، خودایە گیانیان ڕادەگری. جا ئەو گیانانە - وا مەرگی بڕیارداون - هەرڕادەگرێ؛ ئەوی دیکەش تاوەختێکی دیاری کراو دێڵێتەوە. لەمەدا زۆرنیشانەهەن بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

٤٣ ئاخۆ غەیرەز خودا تکاکارگەلێکیان بۆ خۆیان پەیدا کردوە؟ بیژە: گەرچی نە هیچ شتێکیان بەدەستەو نە تێش دەگەن؟

٤٤ بێژە: تکا - سەرلەبەر - هەر بۆخودایە؛ عاسمانەکان و زەمینیش هەر سەربەون. لەئاکامدا هەر بۆلای ئەو دەبرێنەوە.

٤٥ هەرگا ناوی خودای یەکتا بەیادبکرێ، ئەوکەسانەی باوەڕیان بەو دنیانیە، دڵیان بەوناوە دەشێوێ؛ ئەگەر باسی غەیرەز خودایان لادەڵێن، وەکەیف دێن.

٤٦ تۆ بێژە: ئەی خودای مەزن! ئەی داهێنەری عاسمانەکان و زەمین! زانا بەنەدیارو دیاران! تۆی بەکاری عەبدانی خۆت ڕادەگەی و ئەو کێشەی لەناویاندا بۆ، کۆتای دەکەی.

٤٧ ئەوکەسانەی پیشەیان ناهەقی بوە، ئەگەر هەرچی لەم سەرزەمینەدا هەیەو هێندەی‌تریش هی ئەوان بێ، ئەیکەنە بارتەقای خۆیان، لە جەزرەبەی خراپی ڕۆژی سەلایە ڕزگاریان‌کا؛ ئەوسا شتێکی وەهایان - لەخوداوە - دێتەبەرچاو، کە هەر بیریشیان بۆی نەچوە.

٤١- بریکار: وەکیل. ٤٧- بارتەقا: هەمبەر، بەرامبەر.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَـٰنَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَـٰهُ
نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍۭ ۚ بَلْ هِىَ فِتْنَةٌ وَلَـٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَآ أَغْنَىٰ
عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ ۚ
وَٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْ هَـٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟
وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ
لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾
۞ قُلْ يَـٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ مِن
رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ
﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوٓا۟ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا۟ لَهُۥ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ
ٱلْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَٱتَّبِعُوٓا۟ أَحْسَنَ مَآ أُنزِلَ
إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ
بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَـٰحَسْرَتَىٰ
عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِى جَنۢبِ ٱللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ ٱلسَّـٰخِرِينَ ﴿٥٦﴾

٤٨ ئەمەشیان بۆ ئاشکرا بۆکە چەند خراپەیان دەکرد؛ ئەوشتانەی ئەوان گاڵتەیان پێدەکرد، دەوری گرتۆن.
٤٩ سا هەر وەختی مرۆ تۆشی بەڵایەک دێ، لەبەرمان دەپاڕێتەوە؛ پاشان ئەگەر بەهرەیەکمان پێگەیاندن، ئێژن: هونەری خۆمانە. هیچ نازانن ئەمە ئەزمۆنە بۆئەوان؛ بەڵام دیارە زوربەیان لە نەزانانن.
٥٠ ئەوانەی پێش ئەوانیش بۆن هەر ئەو قسەگەلیانە کرد؛ بەڵام هەرچی ئەوان کردیان، هیچ بەهرەیەکی بۆ نەدان.
٥١ ئەوسا سزای کاری خراپی خۆیان دی. ئەو کەسانەش کە لەناو ئەم مەردمەدا غەدر دەکەن، پاداشی خراپەی خۆیان دەدرێتەوەو ناتوانن خۆڕزگاربکەن.
٥٢ چۆن هێشتا نەیانزانیوە کە بژیو بەدەست خودایە؛ بەهێندێکان زۆر دەداو بە هێندێکان کەم؟ زور نیشانە لەمەدا هەن بۆگەلێ کە بڕوای هەبێ.
٥٣ بێژە: ئەی عەبدەکانی من! ئەی ئەوانەی کە بە لادان لە ئەندازە، ناهەقیۆ لەخۆکردوە! نابێ ئێوە لەبەزەی خوا ناهومێدبن، چۆنکە لە هەمۆ گوناهێک چاو دەپۆشێ؛ ئەو لێبۆردەو دلۆڤانە.
٥٤ وەگەڕێنەلای پەروەرندەی خۆتان‌و خۆتان هەر بەوی بسپێرن، بەرلەوە ئازارتان بۆبێ‌و کەسیش دەهاناتان نەیە.
٥٥ بکەونەشوێن ئەو دەستۆرەی پەروەرندەو بۆتانی ناردو لەهەمۆشت باشترە؛ بەر لەوە ئازارتان بۆبێ - لەنەکاوێک - کە هەر هەستیشی پێ‌ناکەن.
٥٦ نەکا ئەوسا کەسێ بڵێ: ئەی‌مخابن، من لەفەرمانبەری خودا درێغیم کرد؛ ڕەگەڵ گەپ‌پێدەران کەوتم.

٥٣-**لێبۆردە:** بەخشندە.   ٥٦-**مخابن:** حەیف، بەداخەوە.

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ ٱللَّهَ هَدَىٰنِى لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾
أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى ٱلْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِى كَرَّةً فَأَكُونَ
مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَآءَتْكَ ءَايَٰتِى فَكَذَّبْتَ بِهَا
وَٱسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
تَرَى ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِى
جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟
بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ
خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَّهُۥ مَقَالِيدُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَأْمُرُوٓنِّىٓ أَعْبُدُ أَيُّهَا
ٱلْجَٰهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أُوحِىَ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ
أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ٱللَّهَ
فَٱعْبُدْ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ
وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ
مَطْوِيَّٰتٌۢ بِيَمِينِهِۦ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾

٥٧ یان ببێژێ: ئه‌گه‌ر خودا به‌ره‌وخۆی ڕێی نیشان‌دابام، منیش له پارێزگاران بۆم.
٥٨ یان وه‌ختێ که ئازارده‌بینێ، ببێژێ: بریا بگه‌ڕابامه‌وه‌و بچومایه ڕیزی ئاکارچاکانه‌وه.
٥٩ خۆگه‌لێک له‌نیشانانی منت بۆهات؛ باوه‌ڕیت پێیان نه‌هات‌و له خۆبه‌زل‌زانینی خۆت، چۆیه ڕیزه‌ی پێ‌نه‌زانان.
٦٠ ڕۆژی قیامه‌ت تۆ ده‌بینی ئه‌و که‌سانه‌ی درۆیان بۆ خوا هه‌ڵده‌به‌ست، ڕۆیان ڕه‌شه. ئاخۆ بۆ خۆبه‌زل‌زانان شوێنێک له دۆژه‌هدا نیه؟
٦١ ئه‌و که‌سانه‌ی خۆیان پاراست - له‌به‌ر ئه‌وه به‌ڕێگه‌ی ڕزگاریدا چون - خودا خۆی ڕزگاریان ده‌کا؛ نه تۆشی ناخۆشی ده‌بن، نه خه‌م‌ده‌خۆن.
٦٢ هه‌رچی هه‌یه هه‌مۆ ده‌سکاری خودایه‌و ئاگای له هه‌مۆشت هه‌یه.
٦٣ کلیل‌گه‌لی ئاسمانه‌کان‌و زه‌مینێ به‌ده‌ست ئه‌وه. هه‌ر ئه‌وانه زیانبارن که له‌نیشانه‌کانی خوا حاشایان کرد.
٦٤ بێژه: ئاخۆ ئێوه له‌منتان گه‌ره‌که غه‌یره‌ز خودا شتێکی‌تر بپه‌رستم؟ ئه‌ی نه‌زانان!
٦٥ ئێمه به‌تۆو به‌وانه‌ش که به‌رله‌تۆبۆن، ڕامان‌گه‌یاند؛ هه‌رکه‌سی‌تر بپه‌رستی، بێ‌گومانه کاره‌که‌ت لێ پۆچه‌ڵ‌ده‌بێ‌و له‌ڕیزه‌ی زیانبارانی.
٦٦ ته‌نها خودا بپه‌رسته‌و ده‌گه‌ڵ شوکربژێران به.
٦٧ خودایان - وه‌کو پێویسته - نه‌ناسیوه. ڕۆژی سه‌ڵا زه‌مین هه‌مۆ وا له‌ناو مشتی ئه‌ودایه‌و ئاسمانانیش به‌ده‌ستی ئه‌و پێچراونه‌وه. خودا پاک‌و به‌رزتره له‌وشتانه‌ی ئه‌وان ده‌یکه‌نه شه‌ریکی.

وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ
إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٞ يَنظُرُونَ
٦٨ وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ وَجِاْيٓءَ
بِٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ
٦٩ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٖ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ٧٠
وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا
فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٞ مِّنكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ
هَٰذَاۚ قَالُواْ بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
٧١ قِيلَ ٱدْخُلُوٓاْ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَبِئْسَ مَثْوَى
ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ٧٢ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ إِلَى
ٱلْجَنَّةِ زُمَرًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ
خَزَنَتُهَا سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ٧٣
وَقَالُواْ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا ٱلْأَرْضَ
نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُۖ فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ٧٤

۶۸ دەکەڵەشاخ دەمێندرا؛ ئەوسا هەرکێ لە عاسمانان‌و زەمینن، بێ هۆش دەبن؛ مەگین کەسێ خوا حەزبکا. جارێ‌تر فوی پێداکرا، کەچی لەپڕ هەموویان ڕاستەوەدەبن‌و بەچاوی خۆیان دەیبینن.

۶۹ ئەم زەمینەش بەتیشکی پەروەرێنی خۆی ڕۆناکایی تێ‌دەگەڕێ‌و کتێبی خوا دێتە گۆڕو پێغەمبەرو ئاگاداران دێنەبەرێ‌و چۆن ڕاستە، بەکاری هەموان ڕادەگەن‌و غەدر لە هیچ‌کەس ناکرێ.

۷۰ هەرکەسێ هەرچی کردوە - بەتەواوی - پاداشی پێ‌دەگاتەوە. خودا هەر خۆی لە هەمۆ کردەوەکانیان ئاگادارە.

۷۱ ئەو کەسانەی حاشایان لە خواکردوە، بۆ جەهەندەم بەکۆمەڵ ڕەپێچەک دەدرێن. هەر کە لێی‌نزیک بۆنەوە، دەرگاکانیان بۆ ڤەدەکەن؛ گزیرەکانی جەهەندەم پێیان ئێژن: ئاخۆ ئێوە پێغەمبەرتان - لەخۆتان - بۆ نەهاتبۆ، نیشانانی پەروەرێنتان بۆ وەخوێنن‌و ترسی تۆشبۆنی ئەمڕۆتان وەبەربێنن؟ ئێژن: بەڵێ، بەڵام بەڵێنی ئازاردان بۆ ئێمە کە خوانەناس بۆین، جێی خۆیەتی.

۷۲ ئێژن: لەدەرگای جەهەندەم بچنەژۆرێ‌و تاهەتا هەر لەوێدابن؛ جێگەی ئەوانەی بەفیزن، چەند خراپە!

۷۳ ئەو کەسانەش کە هەر لە پەروەرندەیان ترسیان بوە، دەستەدەستە بەرەو بەهەشت بەڕێ دەکرێن‌و دەرگایان بۆ دەکرێنەوەو کاربەدەستانی بەهەشتێ پێیان ئێژن: درووود لەنگۆ، بەخێرهاتن، بچنە ژۆرێ‌و هەروهەر، هەر لەوێدابن.

۷۴ ئێژن: شوکرانە بۆ خودا، کە بەڵێنێ بەئێمەی‌دا، وەڕاست گەڕاو ئەو زەمینەی دا بە ئێمەو لەو بەهەشتا، کوێ ئارەزۆکەین لێی‌دەبین. ئەو پاداشەی دراوە بە خەباتکاران چەندە باشە!

۷۱- ڕەپێچەک‌دان: خڕکردنەوەو دانەبەر، بردن بەخۆشی‌و ناخۆشی. بۆ ڤەدەکەن: بۆیانی دەکەنەوە.

وَتَرَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ ٱلْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَقِيلَ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ
ٱلذَّنۢبِ وَقَابِلِ ٱلتَّوْبِ شَدِيدِ ٱلْعِقَابِ ذِى ٱلطَّوْلِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ
إِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَٰدِلُ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ
نُوحٍ وَٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍۭ بِرَسُولِهِمْ
لِيَأْخُذُوهُ ۖ وَجَٰدَلُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ
فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى
ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ
وَمَنْ حَوْلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا
فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا۟ وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٧﴾

٧٥ فرشتەکانیش دەبینی، لەدەوری تەخت خول دەخۆن‌و پەسنی پاکی پەروەرندەی خۆیان دەدەن. هەرچۆن ڕاستە، وا بەناویان ڕاگەیشتۆن‌و ئێژن: سوپاس بۆ پەروەرندەی گش جیهان.

غافیر

٨٥ ئایەت

بەناوی خواکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ حا، میم.
٢ ئەم کتێبە لەلایەن خوای خاوەن دەستەڵاتی چازانەوە ناردراوە؛
٣ کە لەگوناهان دەبۆرێ‌و پەشیمانی قبوڵ دەکاو لە جەزرەبە توندوتیژە. چاکە هەر بەدەس خۆیەتی‌و جگەلەخۆی هیچ‌شت بۆپەرستن نابێ‌و هەمۆشت دێتەوەلای ئەو.
٤ غەیرەز خودانەناسەکان، هیچ کەسێ لەسەر نیشانەکانی خودا کێشەناکا. گەڕو خولیان بەشاراندا، نەکا تۆ هەڵخەڵەتێنێ.
٥ هۆزی نۆحیش پێش ئەمانەو چەند کۆمەڵیش لەدوای ئەوان، بڕوایان بەخوانەهێنا. هەر کۆمەڵێ پەلاماری پێغەمبەرەکەی خۆی داوە تا بیگرن‌و [ئازاری دەن]؛ بە قسەی هیچیش ویستۆیانە جێ بۆڕاستی نەهێڵنەوە. ئیتر بەغەزەب گرتۆمن؛ دەسا سزای من چلۆن بۆ.
٦ بەڵێنی پەروەندەی تۆ لەسەر هەمۆ ئەوانەی خودانەناس بۆن، وا هاتەجێ کە ئەوانە جەهەندەمین.
٧ ئەوکەسانەی تەختی خوایان هەڵگرتوەو ئەوانەی بەدەوری ئەودان، بەسوپاسی پەروەرندەیان خەریکن‌و بڕوایان هەر بەوی هەیەو داوای بۆردن بۆخاوەن باوەڕان دەکەن: ئەی پەروەرندی هەمۆمان! دیارە بەزەیی‌و زانینت هەمۆشتی داگرتوە؛ ئەوانەی دەگەڕێنەوەو پەیڕەوی ڕێگەی تۆدەبن، لەگوناهەکانیان ببۆرەو لەئازاری بەئاگریان بپارێزە.

رَبَّنَا وَأَدۡخِلۡهُمۡ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدتَّهُمۡ وَمَن صَلَحَ
مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ
ٱلۡحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ
يَوۡمَئِذٖ فَقَدۡ رَحِمۡتَهُۥۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنَادَوۡنَ لَمَقۡتُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُ مِن مَّقۡتِكُمۡ
أَنفُسَكُمۡ إِذۡ تُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلۡإِيمَٰنِ فَتَكۡفُرُونَ ﴿١٠﴾
قَالُواْ رَبَّنَآ أَمَتَّنَا ٱثۡنَتَيۡنِ وَأَحۡيَيۡتَنَا ٱثۡنَتَيۡنِ فَٱعۡتَرَفۡنَا بِذُنُوبِنَا
فَهَلۡ إِلَىٰ خُرُوجٖ مِّن سَبِيلٖ ﴿١١﴾ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُۥٓ إِذَا دُعِيَ
ٱللَّهُ وَحۡدَهُۥ كَفَرۡتُمۡ وَإِن يُشۡرَكۡ بِهِۦ تُؤۡمِنُواْۚ فَٱلۡحُكۡمُ لِلَّهِ
ٱلۡعَلِيِّ ٱلۡكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ ٱلَّذِي يُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُنَزِّلُ
لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ رِزۡقٗاۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾
فَٱدۡعُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿١٤﴾
رَفِيعُ ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلۡعَرۡشِ يُلۡقِي ٱلرُّوحَ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ لِيُنذِرَ يَوۡمَ ٱلتَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوۡمَ هُم بَٰرِزُونَۖ لَا يَخۡفَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ مِنۡهُمۡ شَيۡءٞۚ لِّمَنِ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَۖ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ﴿١٦﴾

٨ ئەی پەروەرندەی هەمۆمان! بیشیان‌نێرە ناوباغاتی هەمیشەیی، کە خۆت بەڵێنت پێداون؛ ئەوکەسانەش کە لەباوانی ئەوان‌و هاولفیانن‌و بەرەو تۆرەمەی ئەوانیش - کە ئاکاری چاکیان بۆە - وەل ئەوان بن؛ هەرخۆت خاوەن دەستەڵات‌و لەکارزانی.
٩ لەخراپەش بیانپارێزە. هەر کەسێکی لەخراپە بیپارێزی، لەو ڕۆژەدا بەربەزەیی تۆ دەکەوێ؛ کە ئەمەش سەرکەوتنێکی زۆرمەزنە.
١٠ هاوار لەوکەسانە دەکرێ کە خودایان نەناسیوە: بێگومان تۆڕەیی خودا لەوڕکەی خۆتان هەتانە، گەورەترە؛ چونکە ئێوە بانگتان‌دەکەن باوەڕیو بەخودا هەبێ، کەچی ئێوە حاشادەکەن.
١١ ئێژن: ئەی پەروەرندەمان! تۆ دۆجاران مراندۆتین؛ دۆجارانیش ژیانت بەبەردا کردۆین؛ پێ لەگوناهی خۆدەنین؛ ئاخۆ دەرەتانێک هەیە؟
١٢ ئەمەتان بۆیە بەسەردێ، چونکە هەرگا مەردم خوایان دەپەرست‌و هیچی‌تر نا،حاشاودەکرد؛ بەڵام کاتێ شەریکیان بۆ ئەو دادەنا، ئێوە باوەڕتان دەهێنا. فەرمان تەنیا بۆ خودای بەرزو مەزنە.
١٣ هەر ئەو نیشانانی خۆیتان بۆ دەنوێنێ‌و لەوحەوایە بژیوتان بۆ بەرێ‌دەکا. تەنیا کەسێ لەو ئامۆژگاریە تێدەگا، کە ڕۆی هەر بەرەو خودابێ.
١٤ دەسا ئێوە بەدڵپاکی هەر هانا بۆخودابەرن و دینی پاکژتان بۆ ئەوبێ؛ جا با خودانەناسانیش پێ‌تۆڕەبن.
١٥ پلەی بەرز وا لای ئەون، خاوەن تەختە؛ بەفرشتەی تایبەتی دا وڵامی خۆی بۆ هەر کەسێ لە عەبدانی خۆی حەزبکا،بەرێ دەکا؛ تا لەڕۆژێ - کە تۆشیان‌دێ - بیانترسێنێ.
١٦ ئەوێ ڕۆژێ - کە هەمۆیان دێنەوە دەر- هیچ‌شتێکیان لەخودا نهێنی نیە. لەو ڕۆژەدا فەرمانڕەوایی بۆکێ‌یە؟ هەر بۆ خودای تاک‌و تەنیای بەسەر هەمۆ شتدا زاڵە.

ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡۚ لَا ظُلۡمَ ٱلۡيَوۡمَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿١٧﴾ وَأَنذِرۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡأٓزِفَةِ إِذِ ٱلۡقُلُوبُ
لَدَى ٱلۡحَنَاجِرِ كَٰظِمِينَۚ مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ حَمِيمٖ وَلَا شَفِيعٖ
يُطَاعُ ﴿١٨﴾ يَعۡلَمُ خَآئِنَةَ ٱلۡأَعۡيُنِ وَمَا تُخۡفِي ٱلصُّدُورُ ﴿١٩﴾
وَٱللَّهُ يَقۡضِي بِٱلۡحَقِّۖ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَقۡضُونَ
بِشَيۡءٍۗ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ ۞ أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُواْ مِن قَبۡلِهِمۡۚ
كَانُواْ هُمۡ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ وَءَاثَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ
بِذُنُوبِهِمۡ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ ﴿٢١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ
كَانَت تَّأۡتِيهِمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَكَفَرُواْ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُۚ إِنَّهُۥ
قَوِيّٞ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا
وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَقَٰرُونَ
فَقَالُواْ سَٰحِرٞ كَذَّابٞ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلۡحَقِّ مِنۡ
عِندِنَا قَالُواْ ٱقۡتُلُوٓاْ أَبۡنَآءَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ وَٱسۡتَحۡيُواْ
نِسَآءَهُمۡۚ وَمَا كَيۡدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ ﴿٢٥﴾

١٧ لەو ڕۆژەدا هەر کەس هەرچی کردۆیەتی، سزای کاری خۆی دەبینێ؛ ئەم ڕۆژە هیچ غەدرێک نیە. خودا بەلەز بەکاروباران ڕادەگا.

١٨ تۆ لەو ڕۆژە بیانترسێنە کە لەنەکاو تۆشی دەبن. لەودەمەی کە هەمۆ دلێک لە قورگان نزیک دەبنەوەو هەمۆ هەر پیش‌دەخۆنەوە. ئەوانەی ناهەقیکارن نە هیچ دۆستیان دەس‌دەکەوێ، نە کەسێ تکای بگیرێ.

١٩ خواش دەزانێ کێ چاوی غەیانی هەیەو چیان لەدلدا شاردۆتەوە.

٢٠ خوا بەڕاستی پێ‌ڕادەگا. ئەوانەی ئەوان هانایان دەبەنە بەر - غەیرەز خودا - هیچ کارێکیان لەدەس نایە. هەر خودایە کە بیسەریش‌و بینایە.

٢١ ئاخۆ ئەوان بەزەمیندا نەگەڕاون، تا بزانن چارەنۆسی پێشینەکانی ئەوانە چتۆبوە؟ لەوانە بەهێزتربۆن‌و لەو زەمینە شوێنەواریشیان زۆرترە؛ لەتۆڵەی گوناهەکانیان خواگرتنی‌و کەس لەخودای نەپاراستن.

٢٢ کە ئەوانە پێغەمبەریان بەنیشانەی ئاشکراوە هاتبۆنەلاو بڕوایان پێ‌نەکردبۆن؛ ئەوێ چاخێ خواگرتنی. خوا توانایەو سزادانی توندوتیژە.

٢٣ [لەوبارەوە] بەچەندیشانەی خۆمان‌و بە بەڵگەیەک ئاشکراوە، مۆسامان نارد،

٢٤ بۆلای فیرعەون‌و هامان‌و بۆلای قارۆن. هەمۆ گوتیان: جادۆگەرێ درۆزنە.

٢٥ وەختێ لەلایەن ئێمەوە دینی ڕاستی بۆ دەرخستن، گوتیان: کوڕانی ئەوانەی وەل‌ئەو بڕوایان هێناوە، لە ناوبەرن‌و ژنەکانیان بەزیندویی بهێڵنەوە؛ بەڵام فێڵی خوانەناسان هەرگیز سەری‌نەگرتوە.

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ذَرُونِيٓ أَقۡتُلۡ مُوسَىٰ وَلۡيَدۡعُ رَبَّهُۥٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ
أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمۡ أَوۡ أَن يُظۡهِرَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡفَسَادَ ٢٦
وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّي عُذۡتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٖ
لَّا يُؤۡمِنُ بِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ٢٧ وَقَالَ رَجُلٞ مُّؤۡمِنٞ مِّنۡ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ يَكۡتُمُ إِيمَٰنَهُۥٓ أَتَقۡتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ
ٱللَّهُ وَقَدۡ جَآءَكُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ مِن رَّبِّكُمۡۖ وَإِن يَكُ كَٰذِبٗا
فَعَلَيۡهِ كَذِبُهُۥۖ وَإِن يَكُ صَادِقٗا يُصِبۡكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي
يَعِدُكُمۡۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ كَذَّابٞ ٢٨ يَٰقَوۡمِ
لَكُمُ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَ ظَٰهِرِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِنۢ
بَأۡسِ ٱللَّهِ إِن جَآءَنَاۚ قَالَ فِرۡعَوۡنُ مَآ أُرِيكُمۡ إِلَّا مَآ أَرَىٰ وَمَآ
أَهۡدِيكُمۡ إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ٢٩ وَقَالَ ٱلَّذِيٓ ءَامَنَ يَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ
أَخَافُ عَلَيۡكُم مِّثۡلَ يَوۡمِ ٱلۡأَحۡزَابِ ٣٠ مِثۡلَ دَأۡبِ قَوۡمِ نُوحٖ
وَعَادٖ وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡۚ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعِبَادِ ٣١
وَيَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ يَوۡمَ ٱلتَّنَادِ ٣٢ يَوۡمَ تُوَلُّونَ مُدۡبِرِينَ
مَا لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنۡ عَاصِمٖۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ ٣٣

٢٦ فیرعەون وتی: لێمگەڕێن مۆسا بکوژم؛ با ئەو هاواربۆ پەروەرندەی خۆی بەرێ؛ من دەترسم دینەکەتان بگۆڕێت و پشێوێنی لەم زەمینە بنێتەوە.
٢٧ مۆسا گوتی: هانادەبەمە بەرکەسێ - کە منیش و ئێوەشی پەروەراندوە - بمپارێزێ لە هەمۆ خۆبەزل زانێ کە باوەڕی بە ڕۆژی قیامەتێ نیە.
٢٨ پیاوێ لەخزمانی فیرعەون - کە باوەڕی بەخوا هەبۆ، بەڵام باوەڕەکەی خۆی ئەشاردەو - گوتی: ئێوە چلۆن پیاوێ وەها دەکوژن، ئێژێ: خوا پەروەرندەمەو لە پەروەرندەی خۆشی ڕا، چەند نیشانەی زۆرئاشکرای بۆ هاوردۆن؟ ئەگەر دەڵێن: درۆدەکا، وەباڵ درۆی بە ئەستۆی خۆی. ئەگەریش قسەی ڕاست دەکا، لەوانەی ئەو پێتان دەڵێ، هێندێکیانۆ هەر بەسەردێ؛ چونکە خودا مرۆی لەڕادەلادەری درۆزن شارەزا ناکا.
٢٩ گەلۆ! ئەمڕو فەرمانڕەوایی بۆ ئێوەس؛ لەم هەردەشا ئێوە زاڵن؛ ئەگەر خوا بەگژماندا بێ، ئەوسا کێ یاریمان دەکا؟ فیرعەون گوتی: چی خۆم بەچاکی دەبینم، هەر ئەوەتان پێش دەکەوم و هەر ئەو ڕێگەی کە من نیشانتانی دەدەم، ڕاستەڕێیە.
٣٠ کاورای خاوەن بڕوا گوتی: گەلۆ! من لەوە دڵخورتم ئەو بەڵایەی بەسەر خەڵکی‌ترهاتوە، بەسەرتان بێ؛
٣١ وەک ڕۆداوی هۆزی نۆح و عادو سەمۆدو ئەوانەی پاش‌ئەوان بۆن. خوا نایەوی ناهەقی لە عەبدان بکا.
٣٢ گەلۆ! لێتان نیگەرانم لەو ڕۆژەدا لێوبقەومێ کە دەبێتە هاوارهاوار.
٣٣ ئەوێ ڕۆژێ کە هەمۆتان بەرەوپاش دەگەڕێنەوەو هەڕادەکەن؛ کەس ناتوانێ لەخودا ڕزگارتان بکا. هەر کەسێکیش خودا ڕێگەی لێ‌بگۆڕێ، هیچ‌کەس نایخاتەوە سەررێ.

٢٦- پشێوێنی: ئاژاوە. ٣٠- دڵخورت: نیگەران.

وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوسُفُ مِن قَبْلُ بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا زِلْتُمْ فِى شَكٍّ
مِّمَّا جَآءَكُم بِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ ٱللَّهُ
مِنۢ بَعْدِهِۦ رَسُولًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُّرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَٰنٍ
أَتَىٰهُمْ ۖ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ
يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
يَٰهَٰمَٰنُ ٱبْنِ لِى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَبْلُغُ ٱلْأَسْبَٰبَ ﴿٣٦﴾ أَسْبَٰبَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ كَٰذِبًا ۚ
وَكَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَصُدَّ عَنِ ٱلسَّبِيلِ ۚ
وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِى تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ ٱلَّذِىٓ
ءَامَنَ يَٰقَوْمِ ٱتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ﴿٣٨﴾
يَٰقَوْمِ إِنَّمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا مَتَٰعٌ وَإِنَّ ٱلْءَاخِرَةَ هِىَ
دَارُ ٱلْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا ۖ
وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

٣٤ لەمەوپێشیش یوسف بەچەندین بەڵگەوە هاتەناوتان؛ کەچی ئێوە لەبەڵگەکانی دوودڵ بون، باوەڕیتان پێ نەهێنا. وەختێ کە مرد، گوتتان: ئیتر پاش ئەو خودا هیچ پێغەمبەرێ نانێرێ. دەسا ئاوا هەرکەسێک دوودڵی بکاو لە ئەندازەی خۆی دەربچێ، خودا ڕێگەی لێ دەگۆڕێ.

٣٥ ئەوکەسانەی کە بێ ئەوە بەڵگەیەکیان بۆ هاتبێ، لەمەڕ نیشانەکانی خوا کێشەدەکەن، لەلای خوداو باوەڕداران کاری زۆر نابەجێ دەکەن. خوا دڵی هەر خۆبەزل‌زانێکی زۆردار، وا مۆردەکا.

٣٦ فیرعەون گوتی: ئەی هامان! بچۆ قەڵایەک بۆمن سازکە، بەشکۆ بگەم بەو ئاسۆ دورەدەستانە؛

٣٧ ئاسۆکانی ئاسمانەکان؛ بڕوانمە خوداکەی موسا. منیش دەڵێم درۆدەکا؛ ئابەم جۆرە فیرعەون کاری گەندی خۆی بەجوان زانی و بوبە لەمپەری سەرڕێگەی. هەر فێڵێکی فیرعەون بۆخۆی دۆزیەوە، بە فیڕۆچو.

٣٨ ئەو کەسەی خاوەن‌باوەڕبو، گوتی: گەلۆ! شوێنم کەون، من ڕاستەڕێتان شان دەدەم.

٣٩ گەلۆ! ئەم ژینی دنیایە هەر سەرێکەو دەبڕێتەوە؛ ماڵی ئەولا یەکجاری‌یە.

٤٠ هەر کەسێ خراپەبکا، هەر بەئەندازەی خراپەی سزادەدرێ. هەرکەسیش ئاکاری چاک‌بن - چ نێر، چ مێ - و باوەڕی بەخودا هەبێ، ئەوانە دەچنە بەهەشت و بێ ژمارە هەموبژیویکیان هەیە.

۞ وَيَٰقَوۡمِ مَا لِيٓ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدۡعُونَنِيٓ إِلَى
ٱلنَّارِ ﴿٤١﴾ تَدۡعُونَنِي لِأَكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَأُشۡرِكَ بِهِۦ مَا لَيۡسَ
لِي بِهِۦ عِلۡمٞ وَأَنَا۠ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡغَفَّٰرِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ
أَنَّمَا تَدۡعُونَنِيٓ إِلَيۡهِ لَيۡسَ لَهُۥ دَعۡوَةٞ فِي ٱلدُّنۡيَا وَلَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ
وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ
﴿٤٣﴾ فَسَتَذۡكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمۡۚ وَأُفَوِّضُ أَمۡرِيٓ إِلَى
ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَىٰهُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ
مَا مَكَرُواْۖ وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ٱلنَّارُ
يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا غُدُوّٗا وَعَشِيّٗاۖ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدۡخِلُوٓاْ
ءَالَ فِرۡعَوۡنَ أَشَدَّ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذۡ يَتَحَآجُّونَ فِي
ٱلنَّارِ فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُنَّا
لَكُمۡ تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا نَصِيبٗا مِّنَ ٱلنَّارِ
﴿٤٧﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُلّٞ فِيهَآ إِنَّ ٱللَّهَ
قَدۡ حَكَمَ بَيۡنَ ٱلۡعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ فِي ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ
جَهَنَّمَ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ يُخَفِّفۡ عَنَّا يَوۡمٗا مِّنَ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٩﴾

٤١ گەلۆ! چیمە، من دەمەوێ ڕزگارتان کەم، ئێوە لەمنتان گەرەکە بچمە ئاگر؟
٤٢ دەتانەوێ لەخودا حاشابکەم‌و شتێ وا بپەرستم‌و بیانکەم بە شەریکی خوا، کە هیچ زانستیم پێ‌نیە؛ کەچی من گەرەکمە ئێوە ڕۆبکەنە لای هەرەبەدەستەڵاتی گوناە بەخش.
٤٣ بێگومان ئێوە دەخوازن من شتێ‌وا بپەرستم کە لەدنیاو لەقیامەتێ هیچ کارێکی لەدەس نایە. هەمۆمان دەگەڕێینەوە بۆلای خوداو ئەوانەی لەقاس دەردەچن، هەر تۆشی جەهەندەم دەبن.
٤٤ جا ئەودەمە قسەی منتان دێتەوەبیر. کاری خۆم بە خوا دەسپێرم؛ خودا چاوی لەعەبدەکانی خۆی هەیە.
٤٥ خوا ئەوی لەئاکامی خراپی ئەو فێڵەی دەیانکرد، ڕزگار کردو هەرچی سەر بە فیرعەونێ بۆن، بەڵا دەناوەخۆی گرتن.
٤٦ هەمۆ سپێدەو ئێواران دەیانبەنە سەر ئاورو ڕۆژێ کە سەڵا ڕادەبێ [فەرمان دەدرێ]: سا دەستەو بەستەکەی فیرعەون، زۆر بەتوندی ئازاربدەن.
٤٧ کە ئەوسا لەناو ئاگردا کێشەدەگەڵ یەکتردەکەن. بێ‌هێزەکان بەخاوەن هێزەکان ئێژن: ئێمە شوێن ئێوەکەوتبۆین، ئاخۆ ئێوە پێتان دەکرێ بەجێ ئێمە لەو ئاگرە، بەشێک بۆخۆتان هەڵگرن؟
٤٨ بەهێزە لەخۆ باییەکان ئێژن: هەمۆ لەئاگرداین. خودا بەکاری عەبدانی وا ڕادەگا.
٤٩ ئەوکەسانەش کە چۆنەناو ئاگرەوە، لەگزیرەکانی ئاگر داوادەکەن: لەبەر پەروەرندەی خۆتان بۆن وەپاڕێن، ڕۆژێکمان لەو ئازارە بۆ کەم‌کاتەوە.

٤٣- قاس: ئەندازە.   ٤٩- بۆن: بۆمان، بۆئێمە.

قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ ۖ قَالُوا۟
بَلَىٰ ۚ قَالُوا۟ فَٱدْعُوا۟ ۗ وَمَا دُعَـٰٓؤُا۟ ٱلْكَـٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَـٰلٍ
﴿٥٠﴾ إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَـٰدُ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّـٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ ۖ
وَلَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى
ٱلْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَـٰبَ ﴿٥٣﴾ هُدًى
وَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِى ٱلْأَلْبَـٰبِ ﴿٥٤﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِٱلْعَشِىِّ
وَٱلْإِبْكَـٰرِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُجَـٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَـٰتِ
ٱللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَـٰنٍ أَتَىٰهُمْ ۙ إِن فِى صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ
مَّا هُم بِبَـٰلِغِيهِ ۚ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ ٱلنَّاسِ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾
وَمَا يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ وَلَا ٱلْمُسِىٓءُ ۚ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

٥٠ ئێژن: ئاخۆ ئێوە پێغەمبەرەکانتان بەنیشانەی ئاشکراوە نەهاتەلا ؟ ئێژن: بەڵێ. ئێژن: دەی خۆتان وەپاڕێن؛ دیارە نزای خوانەناسان، بەشی هەر بەفیڕۆچۆنە.

٥١ بێ‌گومانە ئێمە پێغەمبەرانمان و ئەوکەسانەی کەوا بڕوایان هێناوە، لە ژیانی ئەم دنیایەداو لەو ڕۆژەش‌دا کە شایەتان ڕاس‌دەبنەوە، یاری دەکەین.

٥٢ ئەوێ ڕۆژێ کە ناهەقان پاکانەیان سودێکیان پێ ناگەیەنێ و گشتیان بە نەحلەت کراون و نالەبارترماڵیان هەیە.

٥٣ ئێمەهۆی ڕێنوێنیمان دابەمۆساو کارێکمان کرد کتێبەکە - بە کەلەپۆر - بۆ تۆرەمەی ئیسرائیل بمێنێتەوە.

٥٤ کە ڕێگەیان نیشان دەداو بیرەوەریە بۆ کەسانی خاوەن ئاوەز.

٥٥ خۆڕابگرە، بەڵێنی خودا دێتەجێ. بۆگوناهت داوای لێ‌بوردنێ بکەو هەمۆ بەیانی و ئێواران - بەشوکرەوە - هەر پەسنی پاکی پەروەرندەی خۆت بدە.

٥٦ ئەو کەسانەی لەمەڕ نیشانانی خودا کێشەدەکەن - بەبێ ئەوەی هیچ بەڵگەیان بۆ هاتبێ - جگە لە فیز، هیچ‌شتیان لەدڵدا نیەو هەرگیز بەئارەزۆ ناگەن. سا تۆ: پەنا بە خوا ببە؛ هەر خۆی بیسەرو زانایە.

٥٧ داهێنانی ئەم عاسمانان و زەمینە، لە وەدی‌هێنانی مەردم گرینگترە؛ بەڵام مەردم زوربەیان ئەمەنازانن.

٥٨ کۆرو چاوساغ وەکویەک نین؛ ئەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، دەگەڵ خراپکارەکاندا نابن بەیەک. چ‌هەندکن ئەوانەی بیردەکەنەوە.

٥٨- هەندک: کەم.

إِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِيٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْۚ
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُوا۟
فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكُمُ
ٱللَّهُ رَبُّكُمْ خَٰلِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ
﴿٦٢﴾ كَذَٰلِكَ يُؤْفَكُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ
﴿٦٣﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَٱلسَّمَآءَ
بِنَآءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْۖ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ ٱلْحَيُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱدْعُوهُ
مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَۗ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٥﴾ ۞ قُلْ
إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَمَّا جَآءَنِيَ
ٱلْبَيِّنَٰتُ مِن رَّبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٦﴾

٥٩ هاتنی ڕۆژی سەلایە، هیچ گومانی تێدانیە؛ بەلام زۆرینەی ئەم خەلکە بڕواناکەن.

٦٠ پەروەرندەتان گوتۆیە: لەبەرم بپاڕێنەوە، ئەوسا بەدەنگتانەوە دێم. ئەو کەسانەی - هەرلەبەر خۆبەزل‌زانین - نایانەوێ بمپەرستن، بەزەبۆنی دەچنە دوڕجەهەندەمەوە.

٦١ هەرخودایە شەوی بۆ ئێوە پەیداکرد، کە تێیدا بحەسێنەوەو ڕۆژیشی بۆ دیتن دانا. خودا چاکەی دەربارەی مەردم کردوە؛ بەلام زوربەی ئەم مەردمە ناسپاسن.

٦٢ ئەم خودایە ئێوەی پەروەردە کردوەو وەدی هێنی هەمۆشتە؛ لەغەیرەز ئەو هیچ‌شت بۆ پەرستن نابێ. دەی چۆن لە هەق کلا دەکرێن ؟

٦٣ هەر بەم‌تەرزە ئەوکەسانەی لەنیشانەکانی خودا حاشادەکەن، لەوەی ڕاستە کلا دەکرێن.

٦٤ ئەو خودایە سەرزەمینی بۆ ئێوە کردەنشیمەن؛ ئاسمانیشی لەسەر بەرز کردۆنەوە. ئەو بیچمی بەئێوەی داوە، لە هەمۆبیچمێک جوانترە. بژیوی باشی پێداون. هەر ئەوە خوای پەروەرێنتان. بەرزی‌و پیرۆزی بۆ خودا، کە پەروەرێنی دنیایە.

٦٥ هەر زیندوەو لەغەیرەز ئەو هیچ پەرستۆیەکی نیە. دەسا ئێوە بەدلپاکی هەر هانا بۆ خودا بەرن‌و دینی پاکژتان بۆ ئەوبێ. سوپاس بۆخوای ڕاهێنەری هەمۆ جیهان.

٦٦ بێژە: من پاش ئەو بەلگانەی لەلایەن پەروەرندەمرا بۆم هاتوە، ڕێم نەدراوە ئەوشتانە بپەرستم کە [خوانین‌و] ئێوە هانایان پێدەبەن؛ هەر فەرمانم پێدراوە خۆم بسپێرم بەراهێنەری گش جیهان.

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ
يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا۟ أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا۟
شُيُوخًا ۚ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ ۖ وَلِتَبْلُغُوٓا۟ أَجَلًا مُّسَمًّى
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۖ فَإِذَا
قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ
يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟
بِٱلْكِتَٰبِ وَبِمَآ أَرْسَلْنَا بِهِۦ رُسُلَنَا ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
﴿٧٠﴾ إِذِ ٱلْأَغْلَٰلُ فِىٓ أَعْنَٰقِهِمْ وَٱلسَّلَٰسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾
فِى ٱلْحَمِيمِ ثُمَّ فِى ٱلنَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ
مَا كُنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالُوا۟ ضَلُّوا۟ عَنَّا بَل لَّمْ
نَكُن نَّدْعُوا۟ مِن قَبْلُ شَيْـًٔا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾
ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ
تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ
مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۚ فَإِمَّا
نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٧٧﴾

۶۷ هەر ئەوە ئێوەی دروس کرد لەقوڕێک و لەپاشان لە تنۆکێک و پاشان لە خوێنێکی جەڵتەو پاشان دەتانهێنێتەدەر بەساوایی و پاشان بە خۆدادێن هەتا دەبن بە خۆرتێکی خورت و پاشان بەپیری دەگەن و هێندێکیشتان بەرلەوە پیربببن دەمرن. هەتا دەگەن بە ئەو کاتەی کە بۆتان دیاری‌کراوە، شایەت [لەخۆتان] ڕامێنن.

۶۸ هەر خۆیەتی ژینێ دەداو دەش مرێنێ. هەرکارێکی گەرەکی بێ، هەر پێی ئێژێ: ببەو، دەبێ.

۶۹ ئاخۆ ئەوانەت نەدیوە کە لەنیشانانی خودا کێشەدەکەن، چلۆن ڕێ لەخۆ دەگۆڕن؟

۷۰ ئەوکەسانەی کە هەر بڕوایان نەهێنا بەم قورعانەو بەوشتانەی پێغەمبەرانمان بۆ ناردوٚن، زۆر ناخایەنێ تێدەگەن.

۷۱ ئەوسا کە هەریەک چەند تۆقی دەملدایەو بەزنجیر ڕایان دەکێشن،

۷۲ بۆناو ئاوێکی زۆرگەرم و لەدوای ئەوە لەناو ئاگردا گڕدەگرن.

۷۳ ئەم جارە لێان دەپرسن: کوان ئەوانە دەتانگوت: شەریکی خودان؛

۷۴ غەیرەز خودا. ئێژن: لەبەر چاومان ونن؛ خۆ ئێمە لەسەردنیاش بۆین، غەیرەزخوامان نەدەپەرست. خودا ئاوا خوانەناسان گومڕادەکا.

۷۵ سا ئەمە گۆڕی گیانتان بێ! چونکە ئێوە لەسەرزەمین بەناڕەوا کەیفۆدەکرد؛ بادی هەواییتان دەنواند.

۷۶ لەدەرگاکانی جەهەندەم بچنەئەودیوو تاهەتایە لەوێدا بمێننەوە. جێگەی خۆبەزل‌زانەکان چەند ناخۆشە!

۷۷ سا بوێستە، چونکە بەڵێنی خوا ڕاستە؛ یان هێندێکت لەو بەڵێنەی پێیان دەدەین، نیشان ئەدەین، یان مەرگت بەسەردا دێنین. [هەرچۆنێک بێ] هەمۆ لایەک هەر دەهێننەوە لای خۆمان.

۶۷- تنۆک: دلۆپ. جەڵتە: خوێنی بە سیاگ. خۆرت: لاو، جحێڵ. خورت: بەهێز، بەقەوەت.

۷۵- گۆڕ: سزا.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ
بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ فَإِذَا جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ قُضِىَ بِٱلْحَقِّ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَنْعَٰمَ
لِتَرْكَبُوا۟ مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا
مَنَٰفِعُ وَلِتَبْلُغُوا۟ عَلَيْهَا حَاجَةً فِى صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى
ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ فَأَىَّ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ تُنكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوٓا۟ أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
قُوَّةً وَءَاثَارًا فِى ٱلْأَرْضِ فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ
﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَرِحُوا۟ بِمَا عِندَهُم
مِّنَ ٱلْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا
رَأَوْا۟ بَأْسَنَا قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِۦ
مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَٰنُهُمْ لَمَّا رَأَوْا۟ بَأْسَنَا ۖ سُنَّتَ
ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ فِى عِبَادِهِۦ ۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾

٧٨ لەپێش تۆشدا گەلێ پێغەمبەرمان ناردن. سەربهۆردی هێندێکانمان بۆباس کردۆی؛ هەیشن کە باسمان نەکردۆن. هیچ پێغەمبەرێ ناتوانێ هەتا خودا ئیزنی نەدا، هیچ نیشانێک نیشان بدا. هەرگا فەرمانی خودا هات، دەبێ ڕاستی بەکاری مەردم ڕابگاو؛ هەرکێ لەسەر پڕوپۆچن، تێدادەچن.

٧٩ هەر خودایە ولْساتی بۆ پەیداکردن، هەتا ئێوە سواریان بن‌و لێیان بخۆن.

٨٠ گەلێک بەهرەی تریشیان بۆ ئێوە هەیە؛ ئەو نیازی لەدلْتاندا، لەسەریان پێکی دەهێنن‌و لەسەریان‌و لەسەرگەمیەش هەلْدەگیرێن.

٨١ زۆرێک لەنیشانانی خۆی، دەخاتە بەرچاوی ئێوە. ئێوە حاشا لەکام نیشانەی خوا دەکەن.

٨٢ ئاخۆ هەرگیز بەزەمیندا نەگەڕاون کە بزانن ئاکامی پێشینەکانیان بەکوێ گەیشت؟ کە لەمانە زۆرترو بەهێزتریش بۆن؛ شوێنەواریشیان لەهەردا پترماوە. سا هەرچی کۆیان‌کردەوە، هیچ بەهرەیەکی بۆنەدان.

٨٣ کە پێغەمبەرانی ئێمە بەنیشانەی ئاشکراوە چۆنەلایان، بەو هۆیە کە زۆر دەزانن، دلْیان خۆش بۆ؛ کەچی ئەوەی ئەوان گەمەیان پێدەکرد، دەوری لێدان.

٨٤ کاتێ دیتیان بەلای ئێمەیان دێتەسەر، گوتیان: ئیتر خوای تاقانە دەناسین‌و لەوشتانەی دەمانگوت: شەریکی خودان، حاشادەکەین.

٨٥ پاش دیتنی سزای ئێمە، بڕواهێنان قازانجی پێ نەگەیاندن. ئەمە ڕێ‌وشوێنی خودایە؛ دەربارەی هەمۆ عەبدانی هەر وابوە. لەوکاتەدا هەر ئەوانەی خوانەناس بۆن، زەرەریان کرد.

٧٨- سەربهۆرد: بەسەرهات، سەرگوروشتە.

سُورَةُ فُصِّلَتۡ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلٞ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٢﴾ كِتَٰبٞ فُصِّلَتۡ
ءَايَٰتُهُۥ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٣﴾ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗا فَأَعۡرَضَ
أَكۡثَرُهُمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ﴿٤﴾ وَقَالُواْ قُلُوبُنَا فِيٓ أَكِنَّةٖ
مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ وَفِيٓ ءَاذَانِنَا وَقۡرٞ وَمِنۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٞ
فَٱعۡمَلۡ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ ﴿٥﴾ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ
أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَٱسۡتَقِيمُوٓاْ إِلَيۡهِ وَٱسۡتَغۡفِرُوهُۗ وَوَيۡلٞ
لِّلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ
هُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ
أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٖ ﴿٨﴾ ۞ قُلۡ أَئِنَّكُمۡ لَتَكۡفُرُونَ بِٱلَّذِي خَلَقَ
ٱلۡأَرۡضَ فِي يَوۡمَيۡنِ وَتَجۡعَلُونَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ ذَٰلِكَ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩﴾
وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ مِن فَوۡقِهَا وَبَٰرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقۡوَٰتَهَا فِيٓ
أَرۡبَعَةِ أَيَّامٖ سَوَآءٗ لِّلسَّآئِلِينَ ﴿١٠﴾ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٞ
فَقَالَ لَهَا وَلِلۡأَرۡضِ ٱئۡتِيَا طَوۡعًا أَوۡ كَرۡهٗا قَالَتَآ أَتَيۡنَا طَآئِعِينَ ﴿١١﴾

فوسسیلەت

وەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

٥٤ ئایەت

١ حا، میم.
٢ هاتۆتەخوار لەوکەسەوە کە دەهندەی دلۆڤانە.
٣ کتێبێکە نیشانانی بەڕۆنی شی‌کراونەتەوە؛ بەزمانی عەرەبیە؛ بۆ گرۆی مرۆی دەیزانن.
٤ مژدەدەرەو ترسێنەرەو زوربەیان خۆیان لێ بواردو ئامادەنین کە بیبیسن.
٥ گوتیان: لەوەی کە تۆ بۆ ئەومان بانگ دەکەی، دلّمان پۆششی لەسەرەو گوێمان کەڕەو پەردەیەک هەس لەنێوانی ئێمە و تۆدا. تۆ خەریکی کاری خۆت بەو، ئێمەش کاری خۆمان دەکەین.
٦ بێژە: منیش مرۆیەکم وەکو ئێوە؛ خودا فەرمانم پێدەدا پێتان بلّێم: تەنیا خودایەکتان هەیە؛ ڕۆتان هەر بەرەو ئەم بکەن‌و داوای بۆردنی لێ‌بکەن. واوەیلا بۆ ئەو کەسانەی خودا بەتەنیا نازانن؛
٧ ئەوانە نە زەکات دەدەن، نە بروایان بە ڕۆژی قیامەتێ هەیە.
٨ ئەوانەی خاوەن‌بروان‌و ئاکارچاکن، هەروهەر پاداشیان هەیە.
٩ ئاخۆ ئێوە لەکەسێکی کە بەدوٚ ڕۆژ ئەم زەمینەی وەدی هێنا، حاشا دەکەن‌و هاوتای بۆ پەیدادەکەن؟ ئەوە کە ڕاهێنەری هەمۆ جیهانە.
١٠ کەژو کۆشی لەزەمین بەرزکردەوەو پیتی تێ‌خست؛ هەر لەماوەی چوارڕۆژاندا، بۆ هەرکێ بژیوی دەوێ - بەیەکسانی - بژیوی بۆدابین‌کردن.
١١ پاشان ڕوی‌نا لەبەرزایی، کە ئەوسا هەر تاریکان بوٚ. بەوان‌و بە زەمینی‌گوت: خۆش یا ناخۆش، دەبێ بێنە بەر فەرمانم. گوتیان: وا بەخۆشی هاتین.

فَقَضَىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَاتٖ فِي يَوۡمَيۡنِ وَأَوۡحَىٰ فِي كُلِّ سَمَآءٍ أَمۡرَهَاۚ
وَزَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِمَصَٰبِيحَ وَحِفۡظٗاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ
ٱلۡعَلِيمِ ١٢ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ فَقُلۡ أَنذَرۡتُكُمۡ صَٰعِقَةٗ مِّثۡلَ صَٰعِقَةِ
عَادٖ وَثَمُودَ ١٣ إِذۡ جَآءَتۡهُمُ ٱلرُّسُلُ مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ
خَلۡفِهِمۡ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ قَالُواْ لَوۡ شَآءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةٗ
فَإِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ١٤ فَأَمَّا عَادٞ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَقَالُواْ مَنۡ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةًۖ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِي خَلَقَهُمۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗۖ وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ
١٥ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا صَرۡصَرٗا فِيٓ أَيَّامٖ نَّحِسَاتٖ لِّنُذِيقَهُمۡ
عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَخۡزَىٰۖ وَهُمۡ
لَا يُنصَرُونَ ١٦ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيۡنَٰهُمۡ فَٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡعَمَىٰ عَلَى
ٱلۡهُدَىٰ فَأَخَذَتۡهُمۡ صَٰعِقَةُ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡهُونِ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ
١٧ وَنَجَّيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ١٨ وَيَوۡمَ يُحۡشَرُ
أَعۡدَآءُ ٱللَّهِ إِلَى ٱلنَّارِ فَهُمۡ يُوزَعُونَ ١٩ حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ
عَلَيۡهِمۡ سَمۡعُهُمۡ وَأَبۡصَٰرُهُمۡ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢٠

١٢ ئەوساکە حەوت ئاسمانی لە دوڕۆژدا وەدی هێنا؛ هەر عاسمانەی
فەرمانی کاری خۆی بۆنارد. نزیکتر ئاسمانیشمان بەچرایان ڕازاندەوەو
پارازتمان. خاوەن دەستەڵاتی زانا بڕیاری ئەوکارەی داوە.
١٣ ئەگەر هەر قبوڵیان نەکرد، بێژە: بەو هەورەتریشقەو دەترسێنم کە
هۆزەکەی عادو سەمۆدی وەبەردا.
١٤ ئەوسا کە پێغەمبەرەکان - چ ڕوبەڕۆ، چ پاشملە - لێیان نزیک دەبۆنەوە
کە: غەیرەز خوامەپەرستن؛ وتیان: ئەگەر پەروەرێنمان مەیلی لێبا،
فریشتەی دادەبەزاندن. ئێمە لەوەی کە ئێوەی پێ‌ناردراون،
حاشادەکەین.
١٥ جا هۆزی عاد لەناڕەوا خۆیان لەو سەرزەمینەدا بەزل‌زانی. دەیانگوت:
کوا؟ کێ لەئێمە بەهێزترە؟ نەیاندیبو ئەو خودایەی ئەوانی دروس کردوە
گەلێک لەوان بەهێزترە؟ هەروا بەنیشانەکانمان بێ‌بڕوابۆن.
١٦ ئەوسا ئێمە ڕەشەبایەکی بە هێزمان - لەو ڕۆژانەدا کە شۆمن - ناردە
سەریان؛ تا ئازاری ئابڕوبەریان - لە ژیانی ئەم دنیایەدا- پێ‌بچێژین.
بێ‌گومانە سۆکایەتی ئازاری ئەولاش زۆرترەو کەسیش دەهانایان نایە.
١٧ ئێمە ڕیگەی بەرەوخۆمان شانی هۆزی سەمۆدیش دا. لەباتی شارەزابۆنێ
حەزیان‌کرد هەر نابینابن. ئەوسا لەسۆنگەی ئەوکاری کە دەیانکرد،
هەورەتریشقە گرتنی‌و ئازاری ئابڕۆ بەرەیان لێ‌هاتەدی.
١٨ ئەو کەسانەشمان ڕزگارکرد کە ببۆنەخوداناس‌و لەگوناه خۆیان
دەپاراست.
١٩ لەو ڕۆژەدا کە نەیارەکانی خودا بەرەوئاگر هەمۆیان کۆدەکرێنەوەو
دەستەدەستە بەڕێ دەکرێن،
٢٠ وەختێ دەگەنەلای ئاگر، لە هەرکارێ کردۆیانە، گوێچکەو چەم‌و هەمۆ
پارچەپێستی لەشیان، لەدژیان شایەتی دەدەن.

وَقَالُوا۟ لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا ۖ قَالُوٓا۟ أَنطَقَنَا ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ
أَنطَقَ كُلَّ شَىْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾
وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَٰرُكُمْ
وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِى ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ فَأَصْبَحْتُم
مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن يَصْبِرُوا۟ فَٱلنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۖ وَإِن
يَسْتَعْتِبُوا۟ فَمَا هُم مِّنَ ٱلْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ ۞ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ
قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوا۟ لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ
ٱلْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ
كَانُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَسْمَعُوا۟ لِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ
وَٱلْغَوْا۟ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيقَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَذَابًا
شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَآءُ
أَعْدَآءِ ٱللَّهِ ٱلنَّارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا دَارُ ٱلْخُلْدِ ۖ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَجْحَدُونَ
﴿٢٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ رَبَّنَآ أَرِنَا ٱلَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ ٱلْجِنِّ
وَٱلْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

٢١ [بەگلەییەوە] پێستانی خۆیان دەدوێنن: چۆن دژمان شایەتیتان دا؟ ئێژن: خوا وەزمانی هێناین، کە دەتوانێ هەمۆشت بێنێتە قسە؛ هەر ئەویشە هەوەڵجار ئێوەی دروس کرد، دەشۆگەڕێننەوە لای ئەو.

٢٢ لەوبارەوە کە گوێ و چاوو گش پێستی ئەندامەکانتان شایەتیتان لەسەربدەن، هیچ خۆتان حاشارنەدەدا؛ بەڵام ئێوە پێتان وابۆ خوا لە زۆرێ لەوکارانەی ئێوە دەیکەن، بێ‌ئاگایە.

٢٣ دەربارەی پەروەرندەتان ئێوە واتان گومان دەبرد، کە تەرت‌وتونای کردن و چۆنە ڕێزەی زیانباران.

٢٤ ئەگەر ئەوان خۆڕاگرن، ئەوە ئاگر جێگەیانە. ئەر داوای لێ‌بۆردنیش کەن، هەرگیز لێیان قبۆڵ ناکرێ.

٢٥ دۆستی واشمان [لەدنیا] بۆپەیداکردن، کاری ئێستەو ئایندەیان بۆخەملاندن. بۆ ئەمان و ئەو جنۆکەو مرۆڤانەی بەرلەوان بۆن، بەڵێنی خودا هاتەجێ؛ لەبەرئەوەی زیانباربۆن.

٢٦ خودانەناسەکان گوتیان: گوێ بۆ ئەم‌قورئانە مەگرن؛ قسەی بێتامی خۆتانی تێکەڵ بکەن؛ بەشکۆ بەسەریا سەرکەون.

٢٧ سا مەزج‌بێ ئەوکەسانەی خوانەناس بۆن، لە ئێمەوە جەزرەبەی دژوار بچێژن؛ لەوەی دەیانکرد، خراپتر ئازاریان دەین.

٢٨ سزای دوژمنانی خودا هەر ئەمەیە؛ لەسۆنگەی حاشاکردنیان لەنیشانەکانی ئێمە، ئاگری لەبنە نەهاتۆ ئەنوایانە.

٢٩ خودانەناسەکان گوتیان: ئەی پەروەرندەی گلامان! ئەو دۆکەسە لەجنۆکەو مرۆیەمان نیشان بدە، کە ڕێیان لە ئێمە گۆڕی؛ وەژێرپای خۆمانیان دەدەین با لەژێری ژێرەوەبن.

٢٢- حاشاردان: حەشاردان، شاردنەوە. ٢٨- سۆنگە: لەبەر، بەخاتر.

إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَـٰمُوا۟ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ
ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَآؤُكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْـَٔاخِرَةِ ۖ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِىٓ أَنفُسُكُمْ
وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾
وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَـٰلِحًا وَقَالَ
إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِى ٱلْحَسَنَةُ وَلَا ٱلسَّيِّئَةُ ۚ
ٱدْفَعْ بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ فَإِذَا ٱلَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٌ كَأَنَّهُۥ
وَلِىٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ
إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَـٰنِ نَزْغٌ
فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ ءَايَـٰتِهِ
ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا۟ لِلشَّمْسِ
وَلَا لِلْقَمَرِ وَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ ٱسْتَكْبَرُوا۟ فَٱلَّذِينَ عِندَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُۥ بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۩ ﴿٣٨﴾

٣٠ ئەوانەش کە گوتۆیانە: پەروەرندەمان خودایەو لەگفتیان لایان نەداوە؛ فرشتە دێنەلایان و پێیان ئێژن: نە بترسن، نە خەم بخۆن؛ مژدەتان بێ گەیشتۆنە ئەو بەهەشتەی کە بەڵێنتان پێدراوە.

٣١ ئێمە - لەدنیاو لەقیامەت - دۆستی ئێوەین؛ لەبەهەشتا هەرشتێ ئارەزۆی کەن و چی بخوازن، ئامادەیە.

٣٢ پەزێرایی لەلایەنی گوناە بەخشی دلۆڤانە.

٣٣ کێ لەوکەسە قسەی بەرێ‌وجێ‌ترە، کە بەرەوخوا گازی دەکاو خۆشی ئاکاری پەسندەو ئێژێ: منیش یەکێ لە موسوڵمانانم؟

٣٤ چاکەو خراپە هەمبەرنین؛ تۆ هەمیشە وەرامی چاکتر بدەوە، ئەوسا کەسێ کە لەگەڵ تۆدا دوژمنە، دەبێتە دۆستی نزیکت.

٣٥ ئەم ئاکارەش هەر تۆشی کەسانێک دەبێ کە بتوانن خۆڕاگربن؛ هەرکێش ئەو ئاکارەی تۆش بێ، دیارە فرە بەختەوەرە.

٣٦ هەر وەختێ لەشەیتانەوە دوچاری خەیاڵاتێک بۆی، گورجێ پەنا بەخوابەرە؛ کە خۆی بیسەرو زانایە.

٣٧ شەوو ڕۆژو خۆرو مانگیش لەنیشانەکانی ئەون. نە بەرەوخۆر سوژدە بەرن، نە بەرەومانگ؛ سوژدە بۆ خودایەک بەرن کە ئەوانی وەدی هێنا؛ ئەگەر هەر ئەو دەپەرستن.

٣٨ ئەگەر ئەوان فیزیان نواند، ئەوی لای پەروەرندەتن - بەشەوو ڕۆژ - هەر پەسندی ئەو دەدەن و وەڕەزنابن.

٣٨-وەڕەز: جاڕز، جاڕس، بێزار.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى ٱلْأَرْضَ خَٰشِعَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ
ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِىٓ أَحْيَاهَا لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَآ ۗ أَفَمَن
يُلْقَىٰ فِى ٱلنَّارِ خَيْرٌ أَم مَّن يَأْتِىٓ ءَامِنًا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ ٱعْمَلُوا۟ مَا شِئْتُمْ ۖ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ
وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
خَلْفِهِۦ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَّا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾
وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوا۟ لَوْلَا فُصِّلَتْ ءَايَٰتُهُۥٓ ۖ ءَا۬عْجَمِىٌّ
وَعَرَبِىٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هُدًى وَشِفَآءٌ ۖ وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ
فَٱخْتُلِفَ فِيهِ ۗ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِىَ
بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَّنْ عَمِلَ صَٰلِحًا
فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

٣٩ لەنیشانەکانی ئەوە زەوی دەبینی مات بووەو هەستی دەبەردا نەماوە. هەرگا
بارانمان لێباراند، ڕادەژێو دەبۆژێتەوە. ئەوی زیندۆی دەکاتەوە، گیان بە
بەر مردوش‌دا دەکا. خودا توانای بەسەر هەمۆشتدا هەیە.
٤٠ ئەوانەی کە سەبارەت بە نیشانانمان لەوەی ڕاستە، کلا دەبن، خۆ لە
ئێمە ناشێرنەوە. ئاخۆ کێ لەکێ چاترە؟ ئەو کەسەی دەخرێتە ئاگر، یان
ئەوکەسەی ڕۆژی قیامەت بێترس دێ؟ چی خۆتان حەزدەکەن بیکەن؛
ئەو لە هەرچی ئێوە دەیکەن، چاوەدێرە.
٤١ ئەوکەسانەی ئەوکاتە قورئانیان بۆهات، دژی وێستان‌و بڕوایان پێنەهێنا؛
کە کتێبێکی زۆربەرزو جێگەی ڕێزە.
٤٢ پڕوپۆچ لەڕۆی ناوەستێ - چ ڕوبەڕو، چ پاشملە - ئەمە کارزانێک ناردۆیە
کە هەر دەبێ پەسنی بدرێ.
٤٣ ئەوانەی کە بەتۆی ئێژن، بە پێغەمبەرانی پێش تۆش هەر وتراوە.
پەروەرندەت بێگومانە کە دەتوانێ گوناهکاران عافۆبکاو بۆشی هەیە
ئازاری بەژانیان بدا.
٤٤ گەر ئێمە ئەم قورعانەمان بەعەجەمی بناردایە، دەیانگوت: چۆن نیشانی
بەڕونی شی نەکراونەتەوە؟ خۆی عەرەبەو نیشانەکانی عەجەمین؟! بێژە:
ئەمە بۆ کەسانێ کە باوەڕیان پێهێناوە، ڕێبەرو چارەی دەردانە؛ ئەوی
بڕواشی پێناکەن، گوێ گرانن لەبیستن‌و چاویان لەدیتنی کوێرە؛ هەر
ئێژی لە جێی دۆرەوە گازی دەکرێن.
٤٥ کتێبیشمان دا بە مۆسا، کە لەسەری کێشەکرا. خۆ ئەگەر پەروەرندەی تو
پێشۆتر گفتی نەدابا، بەکاریان ڕادەگەیشتن. بێ‌سۆ ئەوان لێی دۆدڵن‌و
بەدگومانن.
٤٦ هەرکەسێ کاری چاک دەکا بۆخۆی دەکاو کەسێکیش خراپەدەکا، لەدژی
خۆی کردۆیەتی. پەروەرندەت غەدر لەعەبدانی ناکا.

٣٩- ڕاژان: درێژبۆن، کێش‌هاتن. بۆژانەوە: وەکەیف کەوتن پاش لەڕێ‌و کەساسی.

۞ إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ ۚ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَٰتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ ۚ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ
شُرَكَآءِى قَالُوٓا۟ ءَاذَنَّـٰكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ
عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَدْعُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَظَنُّوا۟ مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿٤٨﴾
لَّا يَسْـَٔمُ ٱلْإِنسَـٰنُ مِن دُعَآءِ ٱلْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ ٱلشَّرُّ فَيَـُٔوسٌ
قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَـٰهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَـٰذَا لِى وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ
رَبِّىٓ إِنَّ لِى عِندَهُۥ لَلْحُسْنَىٰ ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟
وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَـٰنِ
أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ فَذُو دُعَآءٍ عَرِيضٍ
﴿٥١﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُم
بِهِۦ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَنُرِيهِمْ
ءَايَـٰتِنَا فِى ٱلْـَٔافَاقِ وَفِىٓ أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ ۗ
أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ
فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ۗ أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ مُّحِيطٌۢ ﴿٥٤﴾

٤٧ ڕۆژی قیامەتێ کەی‌دەبێ، ئەو دەیزانێ. بەروبۆی هەمۆ ڕوەکێک کە لەشکۆفە دێنەدەرو هەر مێوینەیەک ئاوسەو چی لەزگداو چی لێ دەبێ، ئەو دەیزانێ. ئەوێ ڕۆژێ کە خودا بانگیان لێدەکا: شەریکەکانی من لەکوێن ؟ ئێژن: لای تۆ ئەیدرکێنین؛ کەسمان ئاگامان لێ‌نیە.

٤٨ ئەوشتانەی لەپێشۆدا جێگەی هاناوهاواریان بۆن، لێیان گوم‌بۆن‌و تێگەیشتۆن کە هیچ دەرەتانیان نیە.

٤٩ مرۆ هەرچەند نزابۆشتی باش بکا، وەڕەز نابێ. هەرگا خراپەشی تۆش هات، هیچ ئاواتێکی نامێنی‌و ناهومێدە.

٥٠ ئەگەر لەپاش دەردو مەینەتێ تۆشی دێ، تامی خۆشیمان پێ‌چەشاند، ئێژێ: ئەمە لەخۆم‌رایەو باوەڕناکەم قیامەت ڕابێ؛ خۆ ئەگەر بشمبەنەوە بۆنزیک پەروەرندەی خۆم، سۆر دەزانم پتر چاکەم دەگەلێ دەکا. جا ئەوانەی دژی ئێمەن، لەهەرکارێ کردۆیانە، خۆمان ئاگاداریان دەکەین‌و جەزرەبەی زۆر دژواریان پێ‌دەچێژین.

٥١ وەختێ ئێمە دەگەلێ مرۆ چاکەدەکەین، پێ‌نازانێ‌و فیزدەنوێنێ‌و من‌منیەتی؛ هەرگاش خراپەی تۆش ببێ، بەپانەوە مل دەنێ لەپاڕانەوە.

٥٢ بێژە: ئێوە بە من بێژن، ئەگەر ئەمە لە خواوەبێ‌و ئێوە باوڕی پێ‌نەکەن، دەی کێ لەوە گومڕاترە هەتاسەر لاساری بکا ؟

٥٣ هاکا وامان کرد ئەوانە لەئاسۆکانی زەمین‌و عاسماندا‌و لەخۆشیاندا نیشانەکانمان ببینن؛ هەتا لێیان ڕۆن بێتەوە کە ئەو ڕاستە. ئاخۆ هێندەیان بەس نیە، پەروەرندەت لەهەمۆشت ئاگادارە ؟

٥٤ باش‌بزانە کە ئەوانە لەدیداری پەروەرندەیان دۆدڵن. باش‌بزانە خۆی دەوری لە هەرشت داوە.

٤٧-«کەسمان ئاگامان لێ نیە» یا: ئێمە هیچ شایەتێکمان لە ناودا نیە.

سورة الشورى

بسم الله الرحمن الرحيم

حمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذَٰلِكَ يُوحِيٓ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ
ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٣﴾ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ
ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِن فَوۡقِهِنَّۚ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ وَيَسۡتَغۡفِرُونَ لِمَن فِي
ٱلۡأَرۡضِۗ أَلَآ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ
مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيۡهِمۡ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ
﴿٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا لِّتُنذِرَ أُمَّ ٱلۡقُرَىٰ وَمَنۡ
حَوۡلَهَا وَتُنذِرَ يَوۡمَ ٱلۡجَمۡعِ لَا رَيۡبَ فِيهِۚ فَرِيقٞ فِي ٱلۡجَنَّةِ وَفَرِيقٞ فِي
ٱلسَّعِيرِ ﴿٧﴾ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَهُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُدۡخِلُ
مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ وَٱلظَّٰلِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨﴾
أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۖ فَٱللَّهُ هُوَ ٱلۡوَلِيُّ وَهُوَ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٩﴾ وَمَا ٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِيهِ مِن شَيۡءٖ فَحُكۡمُهُۥٓ
إِلَى ٱللَّهِۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّي عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ ﴿١٠﴾

شوُرا

وه‌ناوخوداکه‌ده‌هنده‌ودلۆڤانه

٥٣ ئایه‌ت

١ حا، میم. ٢ عه‌ین، سین، قاف.
٣ خودای خاوه‌ن ده‌سته‌ڵاتی زاناله‌کار، فه‌رمانی خۆی ئاوا بۆتۆو پێغه‌مبه‌رانی به‌رله‌تۆش به‌ڕێ ده‌کا.
٤ هه‌رچی له‌ناو ئاسمانان‌و هه‌رچی له‌زه‌میندا هه‌یه، گش بۆئه‌وه‌و هه‌ر خۆی جێ‌به‌رزو مه‌زنه.
٥ له‌وانه‌یه ئاسمانه‌کان ده‌رزبه‌رن‌و به‌سه‌ر یه‌کدا خرمه‌بکه‌ن. فریشتانیش به‌سوپاسه‌وه په‌سنی په‌روه‌رێنتان ده‌ده‌ن؛ داوای به‌خشین بۆ خه‌ڵکی سه‌رزه‌مین ده‌که‌ن. باش بزانن ئه‌وه له‌گوناه ده‌بوُرێ‌و دلۆڤانه.
٦ ئه‌وکه‌سانه‌ی ئه‌وشتانه‌ی غه‌یره‌ز ئه‌ون، به‌دۆستی خۆیان زانیون‌و خه‌ریکی په‌رستنیانن، خوا ئاگای له‌کاریان هه‌یه‌و ئۆباڵیان له‌ستۆی تۆ نیه.
٧ هه‌روه‌هاینه قورئانێکی عه‌ره‌بیمان بۆتۆ هه‌نارد، هه‌تا تۆ به‌و، ترس وه‌به‌رخه‌ڵکی مه‌ککه‌و خه‌ڵکی ده‌وروبه‌ری بێنی‌و له‌ڕۆژی کۆبوُنه‌وه‌شیان بترسێنی؛ که بێگومان هه‌ر وه‌دی دێ. ئه‌وسا به‌شێک به‌هه‌شتین‌و به‌شێکیان ده‌چنه جه‌هه‌نده‌م.
٨ ئه‌گه‌ر خودا مه‌یلی لێ‌با، گشتی ده‌کرده به‌ره‌یه‌ک له‌ئاییندا؛ به‌ڵام هه‌ر که‌سێ خۆی حه‌زکا، وه‌به‌ر به‌زه‌یی خۆی ده‌خا. ناهه‌قانیش دۆست‌و یاریکاریان نیه.
٩ ئاخۆ که‌سیان غه‌یره‌ز خودا دیوه‌ته‌وه که دۆستیان بێ؟ دۆستی ڕاستی هه‌ر خۆیه‌تی‌و ئه‌و ده‌توانێ مریان زیندوُبکاته‌وه‌و توانای هه‌موُشتی هه‌یه.
١٠ له‌سه‌ر هه‌رچی پێک نه‌هاتن، خودا به‌ناوتان ڕاده‌گا. ئه‌و خودایه منی په‌روه‌رده‌کردوه؛ من خۆم هه‌ر به‌وسپاردوه‌و هه‌ر ڕوُده‌که‌مه‌وه لای ئه‌و.

فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا
وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ أَزۡوَٰجٗا يَذۡرَؤُكُمۡ فِيهِۚ لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ
وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ١١ لَهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ١٢
۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحٗا وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ
إِلَيۡكَ وَمَا وَصَّيۡنَا بِهِۦٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓۖ أَنۡ أَقِيمُواْ ٱلدِّينَ
وَلَا تَتَفَرَّقُواْ فِيهِۚ كَبُرَ عَلَى ٱلۡمُشۡرِكِينَ مَا تَدۡعُوهُمۡ إِلَيۡهِۚ ٱللَّهُ
يَجۡتَبِيٓ إِلَيۡهِ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِيٓ إِلَيۡهِ مَن يُنِيبُ ١٣ وَمَا
تَفَرَّقُوٓاْ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ
سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى لَّقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
أُورِثُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُ مُرِيبٖ ١٤
فَلِذَٰلِكَ فَٱدۡعُۖ وَٱسۡتَقِمۡ كَمَآ أُمِرۡتَۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡۖ
وَقُلۡ ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٖۖ وَأُمِرۡتُ لِأَعۡدِلَ
بَيۡنَكُمُۖ ٱللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمۡۖ لَنَآ أَعۡمَٰلُنَا وَلَكُمۡ أَعۡمَٰلُكُمۡۖ
لَا حُجَّةَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمُۖ ٱللَّهُ يَجۡمَعُ بَيۡنَنَاۖ وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ ١٥

١١ وەدی هێنی عاسمانەکان و زەمینەو هەر لەخۆتان جۆتەی لێ
بەرهەمهێنان و لە ماڵاتیش ولفی یەکتری دروس کرد تا زۆرتر پەرەۆ
پێبدا. هیچ شتێ وێنەی ئەونیە؛ هەر خۆی بیسەرو بینایە.
١٢ کلیلانی عاسمانان و ئەمزەمینە لجەم ئەوە. ڕۆزیش هەر بەمەیلی ئەوە
بۆیەکێ فرەدەنێرێ و بۆیەکێ کەم. ئاگای لە هەمۆشت هەیە.
١٣ ڕێگەیەکی لەدینداری بۆنگۆکێشا، کە ئەسپاردی نۆحیش هەر لەو ڕێگە
بڕوا. هەر ئەمەشمان بەفەرمان بەتۆڕاگەیاند؛ ئیبراهیم و مۆساو
عیساشمان ڕائەسپارد، کە هەر لەسەر ئەم دینەبن و مەشی‌کەن بە
چەندبەرەکی. ئەوەی ئێوە بەخەڵکی ڕادەگەیێنن، بۆ ئەوانەی شەریک بۆ
خواپەیدادەکەن، زۆردژوارە. خودا هەرکێ خۆی بخوازێ، لەناو خەڵکا
دەیبژێرێ و هەرکەسێکیش بەرەو ئەو بگەڕێتەوە، بەرەو خۆی شارەزای
دەکا.
١٤ نەش ببونە دەستەدەستە، مەگین وەختێ باسی ئەمدینەیان زانی.
ئێرەیی لەناو خۆیاندا لەبەریەکی هەڵوەشاندن. خۆ ئەگەر پەروەرندەی تۆ
زۆتر ماوەی بۆ دیاری نەکردنایە، دەمێک بۆ کاریان کرابۆ. ئەوانەی
کتێبەکەشیان لەپاش ئەوان بۆبەجێما، لێی کەوتنە بێباوەڕی و
گومانەوە.
١٥ سا بۆئەمە، تۆ گازی لەمەردم بکەو هەروەک فەرمانت پێدراوە، هەر
سۆربە لەسەر ئەم کارەو شوێن ئارەزۆیان مەکەوە. بێژە: من بە
هەرکتێبێ خودا ناردۆیەتەخوارێ، بڕوام هەیە؛ فەرمانیشم پێدراوە، بە
یەکسانی بەکاروبارتان ڕابگەم؛ ئێمەو ئێوە خودا پەروەرندەمانە؛
کردەوەی خۆمان بۆخۆمان، کردەوەی خۆتان بۆخۆتان؛ لەنێوان ئێمەو
ئێوەدا جێ بۆ بەهانە نەماوە؛ خوا هەمۆمان لەیەکتر کۆدەکاتەوەو
چارەنۆسیش هەر لای ئەوە.

١٥- گازی: بانگ.

وَٱلَّذِينَ يُحَآجُّونَ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ٱسۡتُجِيبَ لَهُۥ حُجَّتُهُمۡ
دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمۡ وَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٞ وَلَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٌ
١٦ ٱللَّهُ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ وَٱلۡمِيزَانَۗ وَمَا يُدۡرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ قَرِيبٞ ١٧ يَسۡتَعۡجِلُ بِهَا ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ
بِهَاۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مُشۡفِقُونَ مِنۡهَا وَيَعۡلَمُونَ أَنَّهَا ٱلۡحَقُّۗ
أَلَآ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُمَارُونَ فِي ٱلسَّاعَةِ لَفِي ضَلَٰلِۭ بَعِيدٍ ١٨
ٱللَّهُ لَطِيفُۢ بِعِبَادِهِۦ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُۖ وَهُوَ ٱلۡقَوِيُّ ٱلۡعَزِيزُ
١٩ مَن كَانَ يُرِيدُ حَرۡثَ ٱلۡأٓخِرَةِ نَزِدۡ لَهُۥ فِي حَرۡثِهِۦۖ وَمَن
كَانَ يُرِيدُ حَرۡثَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَا لَهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِن
نَّصِيبٍ ٢٠ أَمۡ لَهُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ
مَا لَمۡ يَأۡذَنۢ بِهِ ٱللَّهُۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةُ ٱلۡفَصۡلِ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۗ
وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٢١ تَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ
مُشۡفِقِينَ مِمَّا كَسَبُواْ وَهُوَ وَاقِعُۢ بِهِمۡۗ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِي رَوۡضَاتِ ٱلۡجَنَّاتِۖ
لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمۡۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ ٢٢

١٦ ئەمانەی لەمەڕخوداوە بڕوبەهانەیان هەیە، لەپاش ئەوە کە
بەدەنگیشیەوە هاتوُن، هەموٌ بڕوبەهانەیان لەلایەن پەروەرندەیان
بێ بایەخەو وەبەرتوٌڕەیی کەوتوٌن و بەتوندی جەزرەبە دەدرێن.
١٧ ئەو خودایەی ئەم کتێبەی بۆڕاستی ناردوٌتەخوارێ، تەرازوٌشی دەگەڵ
هەنارد. تۆ چوٌزانی؟ لەوانەیە هاتنی قیامەت نزیک بێ.
١٨ ئەوانەی باوەڕیان نیە ئەوڕوٌژەدێ، پەلە لەهاتنی دەکەن؛ ئەوکەسانەش
کە باوەڕییان هێناوە، لێی دەترسن؛ دەشزانن کە ئەوە ڕاستە. باش
بزانن ئەوکەسانەی لە سەڵاڕابوٌن دڕدوٌنگن، زوٌر لەڕێ دوٌرکەوتوٌنەوە.
١٩ خودا دەربارەی عەبدانی بەڤیانە. بەهەرکەس خوٌی مەیلی لێ بێ،
بژیودەدا. خاوەن هێزو بەدەستەڵاتیش هەر ئەوە.
٢٠ هەرکەسێکی داهاتی دوارِوٌژی بوێ، داهاتی پتردەدەینێ. کێش داهاتی
لەم دنیایەدا گەرەک بێ، لەم‌دنیا بەشی دەدەین و لەودنیا بەشێکی نیە.
٢١ ئاخۆ ئەوان شتانێ وا بەشەریکی خوا دەزانن، کە دینێکی وەهایان
بوٌداهێنابن و خودا ئیجازەی نەدابن؟ ئەگەر بڕیاری یەکجاری دەرنەچوٌبا،
کارەکەیان دەبڕایەوە. ناهەقەکان جەزرەبەی بەژانیان دەبێ.
٢٢ ئەو ناهەقانە دەبینی، لەئاکامی کردەوەی خوٌیان دەترسن؛ دیارە هەر
توٌشیشیان دەبێ. ئەو کەسانەش کە بوٌنە خاوەن‌باوەڕو ئاکارچاک بوٌن،
لەسەیرانگای باخەکاندان و چی خوٌیان ئارەزوٌبکەن، لەئالی
پەروەرندەیان پێان دەگا. ئەمەش بەخششێ مەزنە.

١٨- دڕدوٌنگ: دوٌدڵ. ١٩- بەڤیان: میهرەوان. ٢٢- ئالی: لا، تەرەف.

ذَٰلِكَ ٱلَّذِي يُبَشِّرُ ٱللَّهُ عِبَادَهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِۗ قُل لَّآ
أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰۗ وَمَن يَقۡتَرِفۡ حَسَنَةٗ نَّزِدۡ
لَهُۥ فِيهَا حُسۡنًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ شَكُورٌ ٢٣ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ
كَذِبٗاۖ فَإِن يَشَإِ ٱللَّهُ يَخۡتِمۡ عَلَىٰ قَلۡبِكَۗ وَيَمۡحُ ٱللَّهُ ٱلۡبَٰطِلَ وَيُحِقُّ ٱلۡحَقَّ
بِكَلِمَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٢٤ وَهُوَ ٱلَّذِي يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ
عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَعۡفُواْ عَنِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ وَيَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ٢٥
وَيَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۚ
وَٱلۡكَٰفِرُونَ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞ ٢٦ ۞ وَلَوۡ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزۡقَ
لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٖ مَّا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ بِعِبَادِهِۦ
خَبِيرُۢ بَصِيرٞ ٢٧ وَهُوَ ٱلَّذِي يُنَزِّلُ ٱلۡغَيۡثَ مِنۢ بَعۡدِ مَا قَنَطُواْ
وَيَنشُرُ رَحۡمَتَهُۥۚ وَهُوَ ٱلۡوَلِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ٢٨ وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ خَلۡقُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَآبَّةٖۚ وَهُوَ عَلَىٰ جَمۡعِهِمۡ
إِذَا يَشَآءُ قَدِيرٞ ٢٩ وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٖ فَبِمَا
كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖ ٣٠ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ
فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ٣١

۲۳ بەمە خودا موژدە بەوعەبدانەی دەدا، کە بوٗنەخاوەن باوەڕو ئاکارچاک بوٗن. بێژە: ئەمن مزەیەکم لەنگوٗناوێ، مەگین خوٚش‌ویستنی خزمەنزیکەکان. هەرکەسیش چاکەیەک بکا، پتر چاکەی دەگەڵ دەکەین. خودا لەگونا دەبوٗرێ‌و بەچاکەی عەبدان دەزانێ.

۲۴ یان دەبێژن: دروٚبوٚ خوا هەڵدەبەستێ. ئەگەر خودا مەیلی لێ‌بێ، موٚر بەسەر دڵتەوەدەنێ. خودا- هەر بەفەرمانی خوٚی - پوٚچ لەئارادا ناهێڵێ‌و ڕاستی لەجێ، جێداردەکا؛ ئەو لەهەرچی بەناو دڵاندا دەبوٗرێ، ئاگادارە.

۲۵ هەر ئەویشە پەژیوانی لەعەبدانی قبوٗڵ دەکاو لەکارەخراپەکانیان چاودەپوٚشێ‌و لە هەموٚ کردەوەکانتان ئاگادارە.

۲۶ ئەوانەی خاوەن‌باوەڕن‌و ئاکارچاکن، نزایان لێ‌قبوٗڵ دەکاو لەچاکەی خوٚی بەشی زوٚرتریان دەداتێ. بوٚخودانەناسەکانیش، جەزرەبەی زوٚردژوار هەیە.

۲۷ ئەگەر خودا - بێ‌سەروبەر - بژیوی بوٚعەبدانی خوٚی بناردبا، لەزەمیندا یاغی‌دەبوٗن؛ بەڵام هەر بەمەیلی خوٚی‌و بەئەندازەی بەڕێ دەکا، کە خوٚی لەعەبدەکانی خوٚی ئاگادارو چاوەدێرە.

۲۸ هەر ئەویشە پاش ناهومێدبوٗن لەباران، بارانە دادەبارێنێ‌و دڵوڤانی خوٚشی بڵاودەکاتەوە. هەر ئەوە بوٚ مەزنایەتی ئەشێ هەر پەسندی بدرێ.

۲۹ هەر لەنیشانانی ئەوٗن: داهێنانی ئەم ئاسمانانەو زەمینەو ئەو هەموٗ جانەوەرانەی - کە لەنێوان ئەودوانەدا- بڵاوی کردونەتەوە. هەرگاش بوٚخوٚی مەیلی‌لێ‌بێ، توانای هەیە هەموٗیان کوٚبکاتەوە.

۳۰ هەرگا توٗشی بەلایەک بوٗن، بەهوٚی کردەوەی خوٚتانە؛ لەزوٚر گوناهەکانیشتان چاودەپوٚشێ.

۳۱ ناشتانن لەم سەرزەمینە، خوٚ لەخودا بدزنەوە. غەیرەزخوداش، نە هیچ گەورەیەکتان هەیە، نە کەسیش دەهاناتان دێ.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلْجَوَارِ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ ﴿٣٢﴾ إِن يَشَأْ يُسْكِنِ ٱلرِّيحَ
فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ
﴿٣٣﴾ أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا۟ وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ
يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ فَمَتَٰعُ
ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ وَإِذَا مَا
غَضِبُوا۟ هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ
وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَابَهُمُ
ٱلْبَغْىُ هُمْ يَنتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَٰٓؤُا۟ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۖ فَمَنْ عَفَا
وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ
بَعْدَ ظُلْمِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى ٱلَّذِينَ
يَظْلِمُونَ ٱلنَّاسَ وَيَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ
﴿٤٣﴾ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِىٍّ مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۗ وَتَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ
لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

۳۲ هەر لەنیشانانی ئەوٚن : ئەوگەمیانەی - کە چیائاسا - لەناودەریا دێن و
دەچن. ۳۳ ئەگەر حەزکا، با ڕادەگرێ و لەسەر دەریا بەقەتیسی
دەمێننەوە؛ کە لەمەدا بۆ ئەوانەی خۆڕاگرو سوپاسکارن، بەڵگە فرەن.
۳۴ یان لەسزای کردەوەیان توٚشی نوقم بوٚنیان بکا. لە زۆرێ لە گوناهانیشیان
دەبوٚرێ. ۳۵ تا ئەوەانەش دەربارەی نیشانەکانمان کێشەدەکەن، بزانن
کە هیچ دەرەتانێکیان نیە. ۳۶ هەرچی بەئێوە دراوە، هۆی ژیانە
لەدنیایە. ئەوشتەش کە لای خودایە، بۆ ئەوخاوەن باوەڕانەی هەر بە
پەروەرندەی خۆیان پشت ئەستوٚرن، باشترەو بەپێزتریشە. ۳۷ ئەوانەشن
لەتاوانی گەورە دوٚرن و لەکردەوەی شوٚرەیی دەپرینگێنەوەو لەجەنگەی
توٚڕەبوٚنیاندا عەفوٚدەکەن. ۳۸ ئەوکەسانەش کە بەدەنگی پەروەرێنیانەوە
چوٚن و نوێژدەکەن و کارگەلیشیان بەڕاوێژەو لەو بژیوەی پێمان بەخشیون،
دەبەخشن. ۳۹ ئەوکەسانەش ئەگەر زۆرێکیان لێ‌بکرێ، توٚڵەی خۆیان
دەکەنەوە. ۴۰ سزا بۆ هەر خراپەیەک، خراپەیەکی وەک ئەوە. کێش
لەتوٚڵە چاوبپۆشێ و کۆشش بۆئاشتی بکا، پاداشی لەسەر خودایە. بێ‌سۆ
خودا ناهەقکارانی خۆش ناوێن. ۴۱ ئەوکەسانەی لەپاش ناهەقی
لێکردن، توٚڵەی خۆیان دەستێننەوە، خەتابارنین. ۴۲ خەتا هەر
لەوکەسانەیە - ناڕەوا - ناهەقی لەمەردم دەکەن و ئاکاریان لەوڵاتدا
بەملهوڕیە. ئەوانە ئازارێکی بەژانیان دەبێ. ۴۳ بۆ کەسێکی خۆڕاگربێ و
لەتوٚڵە چاوپۆشی بکا، ئەمە یەکێ لەکارە پەسندەکانە. ۴۴ هەرکەسێ خوا
لێی‌گۆڕیبێ، ئیتر کەسی بەشوێن‌ئەوا، نابێ‌بەدۆست. تۆ دەبینی ئەوانەی
ناهەقیکارن، وەختێ جەزرەبەدەبینن، ئێژن : ئاخۆ هیچ دەرەتانێکمان
هەیە ؟

۳۶- **پشت ئەستوٚر:** خاترجەم، بێ‌نیگەرانی. ۳۷- **دەپرینگێنەوە:** دوٚری دەگرن. **لە پرینگانەوە:** دوٚری گرتن. **«ئەوانەشن ...»** یا: ئەوانەش کە لە گوناهە گەورەکان و لە کردەوە شوٚرەیەکان، دوٚر ئەگرن و لە جەنگەی...

وَتَرَىٰهُمۡ يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا خَٰشِعِينَ مِنَ ٱلذُّلِّ يَنظُرُونَ
مِن طَرۡفٍ خَفِيٍّۗ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ
خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ أَلَآ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِي عَذَابٖ مُّقِيمٖ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنۡ أَوۡلِيَآءَ يَنصُرُونَهُم
مِّن دُونِ ٱللَّهِۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ ٱسۡتَجِيبُواْ
لِرَبِّكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۚ مَا لَكُم
مِّن مَّلۡجَإٖ يَوۡمَئِذٖ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٖ ﴿٤٧﴾ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ
فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظًاۖ إِنۡ عَلَيۡكَ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُۗ وَإِنَّآ إِذَآ
أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا رَحۡمَةٗ فَرِحَ بِهَاۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ
بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ فَإِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ كَفُورٞ ﴿٤٨﴾ لِّلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثٗا
وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوۡ يُزَوِّجُهُمۡ ذُكۡرَانٗا وَإِنَٰثٗاۖ
وَيَجۡعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًاۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ﴿٥٠﴾ ۞ وَمَا كَانَ
لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحۡيًا أَوۡ مِن وَرَآيِٕ حِجَابٍ أَوۡ يُرۡسِلَ
رَسُولٗا فَيُوحِيَ بِإِذۡنِهِۦ مَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ عَلِيٌّ حَكِيمٞ ﴿٥١﴾

۲۵ كه ده‌یانبه‌نه سه‌رئاگر، ده‌یانبینی زۆر به‌سه‌ركزی داماون و له‌بنه‌وه چاوه‌چاویانه. خاوه‌ن باوه‌ڕانیش ئێژن: زیانباران ئه‌وكه‌سانه‌ن كه خۆیان و كه‌س‌وكاریان، ڕۆژی‌سه‌لا دۆڕاندوه. باش بزانن كه ئه‌و ناهه‌قی‌كه‌رانه، هه‌تاسه‌ر هه‌ر له‌ئازاردان.

۲۶ غه‌یره‌زخودا هیچ‌كه‌س ده‌هانایان نایه. هه‌ركه‌س خودا گومڕای بكا، هیچ ڕێیه‌كی بۆنامێنێ.

۲۷ به‌رله‌وه ڕۆژێ بێ كه له‌لای خوداوه هیچ گه‌ڕانه‌وی بۆنیه، به‌فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌ی خۆتان بكه‌ن. ئه‌وێ‌ڕۆژێ هیچ په‌ناتان ده‌س‌ناكه‌وێ و هیچ حاشاتان پێ‌ناكرێ.

۲۸ سا ئه‌گه‌ر هه‌ر خۆیان بوارد، ئێمه تۆمان بۆیه‌نه‌نارد له‌سه‌ر ئه‌وانه پاسداربی؛ ته‌نیا ئه‌وه‌نده‌ت له‌سه‌ره، مه‌به‌سته‌كه ڕابگه‌یێنی. ئێمه هه‌ركا كارێك ده‌كه‌ین مرۆ تامی به‌زه‌یی ئێمه بچێژێ، خۆشیان لێ‌دێ و ئه‌گه‌ر به‌هۆی كرده‌وه‌خراپه‌كانیان ده‌كه‌ونه چۆرتمێكه‌وه، هه‌ر ده‌زانن پێنه‌زان‌بن.

۲۹ له‌وئاسمانانه‌و زه‌مینه فه‌رمانڕه‌وا هه‌ر خودایه‌و چی‌بخوازێ دروس ده‌كا؛ به‌یه‌كێ كچ ده‌به‌خشێت و به‌یه‌كێ كوڕ؛ ئیتر به‌مه‌یلی خۆیه‌تی.

۵۰ یان جڤیكی كوڕو كچانیان ده‌داتێ و مه‌یلی لێ‌بێ، هێندێكانیش نه‌زۆك ده‌كا. هه‌ر خۆی زانایه‌و توانایه.

۵۱ هه‌رگیز خودا هیچ كه‌سێكی له‌ڕوٗبه‌ڕوٗ، نه‌دواندوه. یان فه‌رمانی له‌ڕای دڵیه‌وه ناردوه، یان له‌پشت په‌رده‌وه‌بوه، یان قاسیدێكی ناردوه‌و ئیزنی‌داوه چی ده‌خوازێ به‌دڵی ڕابگه‌یێنێ. هه‌ر ئه‌و جێ‌به‌رزو كارزانه.

۵۰- جڤی: دوانه، لفه‌دوانه.

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَاۚ مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ
وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَاۚ
وَإِنَّكَ لَتَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَٰطِ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ
مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِۗ أَلَآ إِلَى ٱللَّهِ تَصِيرُ ٱلْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سُورَةُ الزُّخْرُفِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا
لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُۥ فِىٓ أُمِّ ٱلْكِتَٰبِ لَدَيْنَا
لَعَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ ٱلذِّكْرَ صَفْحًا
أَن كُنتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن نَّبِىٍّ فِى
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِىٍّ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ
﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَآ أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا وَمَضَىٰ مَثَلُ ٱلْأَوَّلِينَ
﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

٥٢ هەر بەم جۆرەش، ئێمە لەفەرمانی خۆمان، گیانێکمان نارده لای دڵت. تۆ دەپێشدا نەتدەزانی کتێب کامەو بڕوا چیە؟ بەڵام ئێمە ئەوەمان کرده مەشخەڵێک کە عەبدانمان - ئەوانەی خۆمان بخوازین - بەوە دەخەینە سەر ڕێگا. تۆش لەڕاستەڕێ، ڕێبەری.

٥٣ ڕێگە بەرەو ئەو خودایەی، هەرچی لەعاسمانەکان‌و هەرچی لە زەمینیشدایە، هەر بۆ ئەوە. باش بزانن! هەمۆکارێک هەر بۆلای ئەو دەچێتەوە.

زوخروف

٨٩ ئایەت

١ حا، میم.

٢ بەم کتێبە‌که هەمۆشت نیشان دەدا.

٣ بڕیارمان دا ئەم‌قورعانە عەرەبی بێ؛ بەشکۆ بتوانن تێ‌بگەن.

٤ ئەمەش لەماکی‌کتێبدا -لەلای‌ئێمە- گەڵی پایەبەرزەو پڕە لە کارزانی.

٥ هەرچەند ئێوە کۆمەڵێ بلەوەزیش بن، ئاخۆ ئێمە لەم بیرەوەریە وازدێنین.

٦ ئێمە فرە پێغەمبەرمان ناردۆتە لای کۆمەڵانی بەرلە ئێوە.

٧ هەرکەسیشمان بە پێغەمبەری بۆناردن، هەر گاڵتەیان پێکردوە.

٨ ئێمە زۆردارتر لەوانمان قڕکردوە؛ سەربهوردی پێشینەکان ڕابردوە.

٩ ئەگەر تۆ لەوانەپرسی: کێ عاسمانان‌و زەمینی وەدی هێنا؟ ئێژن: بێ‌شک خودای خاوەن‌دەستەڵاتی زانا دروستی کردۆن.

١٠ ئەو کەسێکە ئەم‌زەمینەی بۆئێوە کردەڕایەخ‌و ڕێگەی بۆپێدا کێشاون؛ شایەتا شارەزاببن.

٤- مەبەست لە **ماکی کتێب**: «لَوح محفوظ»ە، کە سەرچاوەیە بۆهەمۆزانین‌و ئاگاداریەک سەبارەت بە جیهان.

٥- **بلەوەز**: لاسارو گوێ‌نەبیس.

وَٱلَّذِى نَزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًاۚ
كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُم مِّنَ ٱلْفُلْكِ وَٱلْأَنْعَٰمِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُۥا عَلَىٰ ظُهُورِهِۦ
ثُمَّ تَذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا ٱسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا۟ سُبْحَٰنَ
ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا
لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا۟ لَهُۥ مِنْ عِبَادِهِۦ جُزْءًاۚ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ
لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ ٱتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَىٰكُم
بِٱلْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَمَن يُنَشَّؤُا۟ فِى
ٱلْحِلْيَةِ وَهُوَ فِى ٱلْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ
ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًاۚ أَشَهِدُوا۟ خَلْقَهُمْۚ سَتُكْتَبُ
شَهَٰدَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱلرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَٰهُمۗ
مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ
كِتَٰبًا مِّن قَبْلِهِۦ فَهُم بِهِۦ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوٓا۟
إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

۱۱ هه‌ر ئه‌ویشه له‌ئه‌ندازه ئاوی بارانی نارده‌خوار؛ سه‌رزه‌مینی مریمان پێ بوژانده‌وه. ئێوه‌ش وا ده‌خرێنه‌ده‌رێ.
۱۲ هه‌ر ئه‌ویشه ئه‌م هه‌مۆ جفته‌ی دروس کرد؛ گه‌می و پاتاڵی وه‌هاشی بۆئێوه وه‌دی هێناوه، سواریان ده‌بن.
۱۳ ئه‌شێ هه‌رگا له‌سه‌رپشتیان حه‌سانه‌وه، ئه‌وسا چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌تان له‌بیربێ و بێژن: پاکی و بێ‌عه‌یبی بۆ ئه‌وکه‌سه‌یه که ئه‌مه‌ی ڕامی ئێمه‌کرد؛ ده‌نا بۆمان ڕام نه‌ده‌بۆن.
۱۴ ئێمه‌ش گشمان به‌ره‌و په‌روه‌رنده‌ی خۆمان ده‌چینه‌وه.
۱۵ فرزه‌ندیان له‌به‌نده‌کانی خۆی بۆدانا! ڕاستی مرۆ به ئاشکرا پێ‌نه‌زانه.
۱۶ ئاخۆ له‌ناو ئه‌وانه‌دا - که هه‌رخۆی دروستیان ده‌کا - کچانی داوه به‌خۆی و کوڕانیشی کردۆته تایبه‌تی ئێوه؟!
۱۷ که‌چی هه‌رگا، یه‌کێ له‌وان مژده‌ی ئه‌وه‌ی پێ بدرێ وا خۆی پێ‌وایه بۆ خودایه، ڕوخساری ڕه‌ش داده‌گه‌ڕێ و له‌ڕکان پیش‌ده‌خواته‌وه.
۱۸ ئاخۆ که‌سێ له‌خشڵا به‌خێوکرابێ و له‌شه‌ڕیشا نه‌خۆیابێ، بۆخواده‌بێ؟
۱۹ ئه‌و فریشتانه‌ی هه‌مۆیان به‌نده‌ی خودان، به‌مێوینه‌یان داناون. ده‌بێ خۆیان له‌وێ‌بۆبن که ئێمه وه‌دیمان هێنان! شایه‌تیه‌که‌یان ده‌نۆسرێ و لێان ده‌پرسرێته‌وه.
۲۰ ئێژن: ئه‌ر خوا حه‌زی کربا، ئێمه نه‌مانده‌په‌رستن. له‌مه‌شدا دۆره‌زانستن؛ هه‌ر درۆیان هه‌ڵده‌به‌ستن.
۲۱ ئاخۆ ئێمه - به‌ر له‌قورئان - کتێبێکمان به‌وان داوه، که ئێستا بیکه‌نه به‌ڵگه؟
۲۲ به‌ڵکه ئێژن: باب و کاڵمان له‌سه‌ر ئاینێک ڕۆیشتۆن، ئێمه‌ش په‌یڕه‌وی ئه‌وانین.

۱۲- گه‌می: که‌شتی. پاتاڵ: ئاژاڵ، ماڵات، وڵسات. ۱۵- پاچڤه‌ی «جُزء»، «پاژ»ه؛ که‌برێتیه له فرزه‌ند. ۱۷- «مژده‌ی ئه‌وه‌ی...» مه‌به‌ست ئه‌وه‌یه مژده‌ی به‌دنیاهاتنی مێوینه‌ی پێ‌بدرێ.
۱۸- نه‌خۆیا: نادیار. ۲۲- کاڵ یاکاڵ: باپیر.

وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ
إِنَّا وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٖ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقۡتَدُونَ ٢٣
۞ قَٰلَ أَوَلَوۡ جِئۡتُكُم بِأَهۡدَىٰ مِمَّا وَجَدتُّمۡ عَلَيۡهِ ءَابَآءَكُمۡۖ قَالُوٓاْ
إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٢٤ فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٢٥ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦٓ
إِنَّنِي بَرَآءٞ مِّمَّا تَعۡبُدُونَ ٢٦ إِلَّا ٱلَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُۥ سَيَهۡدِينِ
٢٧ وَجَعَلَهَا كَلِمَةَۢ بَاقِيَةٗ فِي عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٢٨ بَلۡ
مَتَّعۡتُ هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ وَرَسُولٞ مُّبِينٞ ٢٩
وَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ وَإِنَّا بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٣٠ وَقَالُواْ
لَوۡلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانُ عَلَىٰ رَجُلٖ مِّنَ ٱلۡقَرۡيَتَيۡنِ عَظِيمٍ ٣١ أَهُمۡ
يَقۡسِمُونَ رَحۡمَتَ رَبِّكَۚ نَحۡنُ قَسَمۡنَا بَيۡنَهُم مَّعِيشَتَهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۚ وَرَفَعۡنَا بَعۡضَهُمۡ فَوۡقَ بَعۡضٖ دَرَجَٰتٖ لِّيَتَّخِذَ بَعۡضُهُم
بَعۡضٗا سُخۡرِيّٗاۗ وَرَحۡمَتُ رَبِّكَ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ ٣٢ وَلَوۡلَآ
أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ لَّجَعَلۡنَا لِمَن يَكۡفُرُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ
لِبُيُوتِهِمۡ سُقُفٗا مِّن فِضَّةٖ وَمَعَارِجَ عَلَيۡهَا يَظۡهَرُونَ ٣٣

۲۳ هه‌ر به‌م ته‌رزه به‌رله‌تۆش هه‌رپێغه‌مبه‌رێکمان ناردۆته هه‌ر ئاوه‌دانیه‌ک که له ئێمه‌وه ترسیان وه‌به‌رنێ، هه‌موٚ خۆشگوزه‌رانه‌کانی ئه‌وانه، گوتوٚیانه: باب‌وکالمان له‌سه‌ر ئاینێک ڕۆیشتوٚن، ئێمه‌ش په‌یڕه‌وی ئه‌وانین.

۲۴ گوتۆیه‌تی: ئه‌دی ئه‌گه‌ر من ڕێیه‌کتان نیشان‌بده‌م که له‌ڕێی باب‌و باپیرتان دروس‌تر بێ؟ گوتۆیانه: ئێمه به‌وه‌ی ئێوه بۆی به‌ڕێ‌کراون، باوه‌ڕناکه‌ین.

۲۵ ئه‌وسا ئێمه تۆڵه‌مان لێ‌کردوٚنه‌وه. سا بڕوانه ئاکامی بێ باوه‌ڕه‌کان به‌کوێ گه‌ییشت.

۲۶ ئیبراهیمیش به‌ئاپ‌و هۆزه‌که‌ی خۆی گوت: من بێزارم له‌وه‌ی ئێوه ده‌یپه‌رستن؛

۲۷ مه‌گین له که‌سێ منی‌دروس کردوه؛ که خۆی ڕێگه‌م نیشان ده‌دا.

۲۸ کارێکی کرد ئه‌م وتاره‌ی له‌پاشه‌خۆی بۆ نه‌ته‌وه‌ی هه‌ر بمێنێ؛ شایه‌تا بپرینگێنه‌وه.

۲۹ ئه‌وانیش‌و باب و کالی ئه‌وانیشم له‌ژیان هه‌ر به‌هره‌وه‌رکرد، تا ئه‌م‌ڕاسته‌و پێغه‌مبه‌ری ڕی‌نیشانده‌ریان هاته‌لا.

۳۰ وه‌ختێ ڕاسته‌که‌یان بۆهات،گوتیان:ئه‌مه جادوێکه‌و ئێمه بڕوامان پێ‌نیه.

۳۱ گوتیشیان: بۆ ئه‌م قورعانه، بۆ پیاوێکی به‌وه‌جی ئه‌م دوٚبازێژه نه‌هاته‌خوار؟

۳۲ ئاخۆ ئه‌وان به‌زه‌یی په‌روه‌رنده‌ی تۆ دابه‌ش‌ده‌که‌ن؟ ئێمه بژیوی ئه‌وانمان له‌سه‌ر دنیا بۆبه‌ش کردوٚن. هێندێکمان له‌چاو هێندێکان پایه‌به‌رزترکردوه، تا هێندێکیان ڕاژه به هێندێکان بکه‌ن. به‌زه‌یی په‌روه‌رنده‌ی تۆ له‌وشته‌ی کۆی‌ده‌که‌نه‌وه، هێژاتره.

۳۳ خۆ ئه‌گه‌ر بڕیاروانه‌با، نابێ مه‌ردم یه‌ک تیره‌بن، وامان‌ده‌کرد میچ‌وبان‌و پله‌کانی ماڵه‌کانی ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، له‌زێو بوایه‌و به‌ڕێزه‌پله‌کاناندا سه‌ریان‌که‌ون؛

۳۱- به‌وه‌ج: پیاوی به‌نرخ‌و قه‌در.　　بازێڕ: شار.　　۳۲- ڕاژه: خزمه‌ت، کاربۆکردن.　　۳۳- پاژی ئه‌وه‌ڵی ئه‌م ئایه‌ته ئاواش ده‌بێ: «ئه‌گه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه نه‌بوایه که مه‌ردم گش به‌ره‌و خودانه‌ناسی بچن‌و ببنه کۆمه‌ڵێکی یه‌کپاره، وامانده‌کرد. . »

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَٰبًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا وَإِن
كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَٰنًا
فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَنَا قَالَ يَٰلَيْتَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ
بُعْدَ ٱلْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ ٱلْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَن يَنفَعَكُمُ ٱلْيَوْمَ
إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ
ٱلصُّمَّ أَوْ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ وَمَن كَانَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾
فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ ٱلَّذِى
وَعَدْنَٰهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَٱسْتَمْسِكْ بِٱلَّذِىٓ أُوحِىَ
إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ
وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ
أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَقَالَ إِنِّى رَسُولُ
رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

۳۴ هەمۆ درگای ماڵەکانیشیان لەزێوباو تەختی زێوینم دەدانێ، کە لە
سەریان پاڵ دەنەوە؛
۳۵ شتی‌تری هەمەڕەنگەش. گشت ئەمانە هەر بۆ خۆشگوزەرانی ژینی ئەم
دنیان؛ ماڵی ئەولاش پەروەرندەت هەر بۆ ئەوانەی داناوە کە لەخوای
خۆیان دەترسن. ۳۶ هەرکەس لەڕاست یادی خودا حەزدەکا کوێرایی
دابێ، هەمدەمێکی شەیتانی لێ پەیدادەکەین.
۳۷ ئیتر هەر ئەو هاودەمانە لەڕێگە هەڵەیان دەکەن؛ لاشیان‌وایە
ڕاستەڕێ‌یان دیوەتەوە.
۳۸ تا ئەوکاتەی دێتەلامان؛ ئێژێ: خۆزی مەودای نێوانی من‌وتۆ، بەقەد
نێوان خۆرهەڵات‌و خۆرنشین لەیەکتردۆربا؛ چەند هەمدەمێ
نالەباربۆی.
۳۹ ئیتر ئەمڕو [ئەم قسانە] دادۆنادا؛ چونکۆ ئێوە غەدرتان [لەخۆ] کردوە.
ئەشێ گشتۆ پێکەوە جەزرەبەبدرێن.
۴۰ ئاخۆ گەرەکتە گوێ‌کپان لێت ببیسن؟ یاخۆ کوێران‌و ئەوانەی ئاشکرا
لەگومڕاییدان شارەزای ڕاستەڕێ بکەی؟
۴۱ ئەگەر تۆ لەم‌ناوە لابەین، ئێمە دیارە تۆڵەیان لێ‌دەکەینەوە.
۴۲ یان ئەوشتەی بەڵێنمان بەوانەداوە، وادەکەین بۆخۆت ببینی. ئێمە
باشیان لەسەرزاڵین.
۴۳ لەسەر ئەوەی بەتۆڕاگەیەندراوە پێ‌دابگرە؛ کەتۆ لەسەر ڕێگەی ڕاستی.
۴۴ ئەم قورئانە بۆتۆش‌و بۆ هۆزەکەشت دەبێتە هۆی بیرەوەری‌و لەپاشانیش
دەربارەی ئەم، لێو دەپرسن.
۴۵ لەو پێغەمبەرانەش پرسە کە بەر لەتۆ ناردراون: ئاخۆ مە بڕیارمان‌داوە -
غەیرەزخودا- هیچ‌شتی‌تر پەرستۆبێ؟
۴۶ مۆساشمان وەل نیشانەکانمان هەناردە لای فیرعەون‌و پیاوە
کاربەدەستەکانی؛ گوتی: من لە ڕاهێنەری گش‌دنیاوە ناردراوم.
۴۷ کاتێ نیشانەکانی مەی لەبەر ڕانان، لەپڕ هەمۆ لەتریقەی پێکەنینیان‌دا.

۴۵-پەرستۆ: پەرستراو.

وَمَا نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَٰهُم
بِٱلْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا
رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ
ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِى قَوْمِهِۦ
قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِى مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِى مِن
تَحْتِىٓ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَآ أُلْقِىَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَآءَ
مَعَهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَٱسْتَخَفَّ قَوْمَهُۥ
فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّآ ءَاسَفُونَا
ٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُمْ
سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْءَاخِرِينَ ﴿٥٦﴾ ۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبْنُ مَرْيَمَ
مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓا۟ ءَأَٰلِهَتُنَا
خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًۢا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾
إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَٰهُ مَثَلًا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِى ٱلْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

۴۸ هه‌رنیشانه‌یه‌کی خۆمان نیشانی ئه‌وانه ده‌دا، له‌نیشانه‌که‌ی پێشه‌وه گرینگتر بۆ. تۆشی ئازاریشمان کردن، به‌شکه‌مێ بگه‌ڕێنه‌وه.
۴۹ وتیان: ئه‌ی کاکی جادۆگه‌ر! له په‌روه‌رنده‌ت بخوازه، ئه‌و په‌یمانی به‌تۆی داوه پێکی بێنێ؛ ئه‌وسا باوه‌ڕت پێ دێنین.
۵۰ له‌پاش ئه‌وه‌ی به‌ڵاشمان له‌سه‌ر لابردن، ئه‌وان په‌یمان‌شکێنیان کرد.
۵۱ فیرعه‌ون بۆ ژێرده‌سته‌کانی جاڕی کێشاو گوتی: گه‌لۆ! ئاخۆ هه‌مۆ هه‌ردی میسرو ئه‌وچۆمانه‌ی به‌به‌رمن‌دا فرکه‌یانه، موڵکی من‌نین؟ ئێوه خۆتان نه‌تاندیوه؟
۵۲ من چاکترنیم له‌م کاورایه که هیچ نمۆدێکی نیه‌و باش نازانێ قسه‌ش به‌ره‌وانی بکا؟
۵۳ ئه‌دی بۆچی گه‌وی زێڕی له‌حه‌واوه به‌سه‌ردا فڕێ‌نه‌دراوه، یان فریشته به‌گه‌ل ده‌گه‌ڵی نه‌هاتۆن؟
۵۴ زانی کاری ژێرده‌سته‌کانی شقکه؛ گش به‌فه‌رمانی ئه‌ویان کرد. ئه‌و هۆزێک بۆن له‌ڕێ لاده‌ر.
۵۵ که هه‌ر ئێمه‌یان ڕک‌هه‌ستاند، تۆڵه‌ی خۆمان لێ‌کردنه‌وه‌و سه‌ر له‌به‌رمان به‌خنکان‌دان.
۵۶ کارێکمان کرد ببنه چیرۆک‌و نمونه بۆئه‌وانی له‌دوایی دێن.
۵۷ ئه‌وده‌مه‌ش که سه‌ربهوردی کوڕی مریه‌م هاته‌گۆڕێ، هۆزه‌که‌ی تۆ له خۆشیان کردیان به‌هه‌را.
۵۸ گوتیان: ئاخۆ ئه‌وانه‌ی په‌رستۆمانن له‌و چاکترنین؟ ئه‌مه‌یان هه‌ر بۆ گێچه‌ڵێ هێنایه‌پێش، چون ئه‌مانه کۆمه‌ڵێکن شه‌ڕ ده‌فرۆشن.
۵۹ ئه‌و هیچ‌نه‌بۆ عه‌بدێک نه‌بێ؛ ئێمه چاکه‌مان ده‌گه‌ڵ‌کردو کردمان به‌نمۆنه‌یه‌ک بۆوه‌چ‌و به‌ره‌ی ئیسرائیل.
۶۰ خۆ ئه‌گه‌ر مه‌یلمان لێ‌بایه، چه‌ند فرشته‌یه‌کمان له‌ئێوه وه‌دی دێناو ده‌مانکردن به‌جێ‌نشین له‌سه‌رزه‌مین.

۵۳- گه‌و: بازنه، مۆچه‌وانه.   ۵۴- شقک: سۆک.

وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ
مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ
﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِٱلْحِكْمَةِ
وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ
﴿٦٤﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن
تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ
بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ
عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَآ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
وَكَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ
تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ
وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ ٱلْأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِىٓ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

٦١ ئه‌و یه‌کێکه له‌نیشانه‌کانی قیامه‌ت. شکت له‌هاتنی نه‌بیّ و په‌یڕه‌وی هه‌ر له‌من بکه‌ن؛ ئه‌مه ڕێگه‌یه‌کی ڕاسته.

٦٢ شه‌یتانیش ڕێگاو لیّ نه‌گریّ؛ ئه‌و ئاشکرا دوژمنتانه.

٦٣ ئه‌وساش عیسا به‌چه‌ندبه‌ڵگه‌ی دیاری ده‌ره‌وه هاتبوٚ، گوتی: من وا ڕێگه‌و شوێنی له‌کاررزانیم بوٚ هێناون؛ تابرێکیش له‌وه‌تان بوٚ ڕوٚن‌که‌مه‌وه که له‌سه‌ری کێشه‌تانه؛ سا له‌خودا ترسوٚ هه‌بیّ و شوێن من که‌وٚن.

٦٤ په‌روه‌رنده‌ی من و ئێوه هه‌ر خودایه؛ بیپه‌رستن؛ ئه‌مه ڕێگه‌یه‌کی ڕاسته.

٦٥ جا کوٚمه‌ڵان کێشه‌یان له‌ناو په‌یدابوٚ. بوٚ ئه‌وانه‌ی غه‌دریّ ده‌که‌ن واوه‌یلایه له‌ئازاری ڕوٚژێکی توٚش.

٦٦ ئاخوٚ غه‌یره‌ز ڕوٚژی قیامه‌ت چاوه‌نوٚڕی چی‌ترده‌که‌ن؛ که له‌پڕ لێیان ڕوٚده‌داو پێش‌ناحه‌سن؟

٦٧ ئه‌ویّ ڕوٚژی یاران هه‌موٚ ده‌بنه نه‌یاری یه‌کتری؛ جامه‌گین خوٚپارێزه‌کان.

٦٨ ئه‌ی ئه‌وانه‌ی که هه‌ر خوٚمتان په‌رستوٚه! ئه‌ویّ ڕوٚژیّ نه ترسێکتان له‌سه‌ر هه‌یه، نه خه‌م‌ده‌خوٚن.

٦٩ ئه‌وی بڕوایان هێناوه به‌نیشانه‌کانی ئێمه‌و هه‌ر به‌رفه‌رمانی خوٚمان بوٚن،

٧٠ بچنه‌به‌هه‌شت؛ له ئێوه‌و له هاوسه‌رانوٚ خوٚش ڕاده‌بریّ.

٧١ به سینی و زه‌رکی زێوینه له ده‌وریانا دێن و ده‌چن. هه‌رچی دڵ ئاره‌زوٚی ده‌کاو چاو له‌زه‌تی لیّ ده‌بینیّ، تێداهه‌یه‌و ئێوه‌ش له‌وێدا نامرن.

٧٢ ئه‌مه هه‌ر ئه‌و به‌هه‌شته‌یه که به‌هوٚی کرده‌وه‌کانتان، وا بوٚ ئێوه ماوه‌ته‌وه.

٧٣ میوه‌ی زوٚری تێدا هه‌یه‌و بوٚئێوه‌یه‌و لیان ده‌خوٚن.

٦٦- حه‌سین: پیّ‌زانین، هه‌ست‌پێکردن.

إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ
فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٦﴾
وَنَادَوْا۟ يَٰمَٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ
جِئْنَٰكُم بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوٓا۟ أَمْرًا
فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُم ۚ بَلَىٰ
وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا۠ أَوَّلُ
ٱلْعَٰبِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ
ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى فِى ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ وَفِى ٱلْأَرْضِ
إِلَٰهٌ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَن
شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ
لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَٱصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

٧٤ تاوانبارانیش هه‌تاسه‌ر له‌ئازاری جه‌هه‌ندم دان و ده‌رناچن.
٧٥ هه‌رگیز وچانیان پی‌نادرێ و هه‌ر له‌وێدا به‌ناهومێدی داماون.
٧٦ هیچ غه‌دریکمان لێ نه‌کردن؛ به‌لام خۆیان غه‌دریان له‌خۆیان ده‌کرد.
٧٧ هانا ده‌به‌ن بۆگزیری جه‌هه‌نده‌می: په‌روه‌رنده‌ت ئه‌م ژینه چه‌رمه‌سه‌ره‌مان بۆ نه‌هێڵێ. ئێژێ: هه‌ر لێره ده‌مێنن.
٧٨ ئێمه ڕاستیمان بۆهێنان؛ به‌لام زوربه‌ی زۆر له‌ئێوه ڕاستیو ده‌دزا.
٧٩ ئه‌گه‌ر ئه‌وان له‌سه‌رکاری خۆیان سوُربوُن، ئه‌وا ئێمه‌ش له‌سه‌رکاری خۆمان سوُرین.
٨٠ ئاخۆ ئه‌وان پیان وابۆ ئێمه نهێنیی و سرته‌یان لێ نابیسین؟ ده‌یبیسین و چه‌ندێکیشمان ڕاسپاردوُن وان له‌لایان و ده‌نوُسن.
٨١ بێژه: ئه‌ر خوا فرزه‌ندی بێ، من یه‌که‌مین که‌سێکم که ده‌یپه‌رستم.
٨٢ په‌روه‌رێنی ئاسمانان و زه‌مین و عه‌رش، هیچ که‌مایه‌سیه‌کی نیه‌و، به‌دوُره له‌و تۆمه‌تانه‌ی ئه‌وانه بۆی هه‌ڵده‌به‌ستن.
٨٣ لیان‌گه‌رێ با هه‌ر پڕوپوُچ بوێژن و خه‌ریکی گاڵته‌کردن بن؛ هه‌تا توُشی ئه‌و ڕۆژه‌دێن که به‌ڵێنیان پێدراوه.
٨٤ هه‌ر ئه‌ویشه له عاسمانێدا خودایه‌و له‌زمینیشدا خودایه‌و هه‌ر ئه‌ویشه له‌کارزانه‌و زۆر زانایه.
٨٥ پاکی و گه‌وره‌یی بۆکه‌سێ که ئاسمانان و زه‌مین و چی له‌ناوئه‌م دوانه‌دایه، گش بۆئه‌وه؛ ئه‌و ده‌زانێ چوه‌ختێ سه‌لاڕاده‌بێ و ده‌تانهێننه‌وه بۆلای ئه‌و.
٨٦ ئه‌وشتانه‌ی غه‌یره‌زخوان و ئه‌وانه ده‌یانپه‌رستن، نکارن ببنه‌تکاکار؛ مه‌رکه‌سانێ که به‌ڕاستی و زانینه‌وه شایه‌تی به‌ن.
٨٧ ئه‌گه‌ر له‌خۆیان بپرسی، کێ ئه‌وانی وه‌دی هێنا، ئێژن: خودا. ده‌ی چۆن له‌هه‌ق کلاده‌بن؟
٨٨ نزای ئه‌ویش که: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌که‌ی من! ئه‌مانه ده‌سته‌خه‌ڵکێکن ئاماده‌نین بڕوابێنن.
٨٩ سا تۆ له‌وانه وازبێنه‌و بێژه: ئێستا بێ‌ترس بن، له‌مه‌وبه‌ولاوه ده‌زانن.

٧٨- ده‌دزا له دزان: ناخۆش ویستن.   ٨٦- نکارن: ناتوانن.

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ فِي لَيۡلَةٖ
مُّبَٰرَكَةٍۚ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣﴾ فِيهَا يُفۡرَقُ كُلُّ أَمۡرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾
أَمۡرٗا مِّنۡ عِندِنَآۚ إِنَّا كُنَّا مُرۡسِلِينَ ﴿٥﴾ رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦﴾ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَآۖ
إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٧﴾ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ رَبُّكُمۡ
وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ بَلۡ هُمۡ فِي شَكّٖ يَلۡعَبُونَ
﴿٩﴾ فَٱرۡتَقِبۡ يَوۡمَ تَأۡتِي ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٖ مُّبِينٖ ﴿١٠﴾ يَغۡشَى
ٱلنَّاسَۖ هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١١﴾ رَّبَّنَا ٱكۡشِفۡ عَنَّا ٱلۡعَذَابَ
إِنَّا مُؤۡمِنُونَ ﴿١٢﴾ أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكۡرَىٰ وَقَدۡ جَآءَهُمۡ رَسُولٞ مُّبِينٞ ﴿١٣﴾
ثُمَّ تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ وَقَالُواْ مُعَلَّمٞ مَّجۡنُونٌ ﴿١٤﴾ إِنَّا كَاشِفُواْ ٱلۡعَذَابِ قَلِيلًاۚ
إِنَّكُمۡ عَآئِدُونَ ﴿١٥﴾ يَوۡمَ نَبۡطِشُ ٱلۡبَطۡشَةَ ٱلۡكُبۡرَىٰٓ إِنَّا مُنتَقِمُونَ
﴿١٦﴾ ۞ وَلَقَدۡ فَتَنَّا قَبۡلَهُمۡ قَوۡمَ فِرۡعَوۡنَ وَجَآءَهُمۡ رَسُولٞ
كَرِيمٌ ﴿١٧﴾ أَنۡ أَدُّوٓاْ إِلَيَّ عِبَادَ ٱللَّهِۖ إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ﴿١٨﴾

دوخان

وه‌ناوخۆکاکه‌ی له‌مه‌که‌دا هاتۆته‌ خواره‌وه‌

٥٩ ئایه‌ت

۱ حا، میم. ۲ به‌م کتێبه‌ی هه‌مۆشت ڕۆن ده‌کاته‌وه،
۳ ده‌شه‌وێکی پڕله‌پیت‌و پیرۆزیدا ئێمه ناردۆمانه‌ته‌خوار. ئێمه ویستمان ترس وه‌به‌ر مه‌ردم بنین.
۴ هه‌ر له‌وێشدا هه‌رکارێکی سه‌باره‌ته به‌کارزانی، هاوێرکرا.
۵ فه‌رمانه‌و له ئێمه‌ڕایه‌و ئێمه ڕاسپارده ده‌نێرین.
۶ به‌زه‌ییه‌که له‌ئالی په‌روه‌رنده‌ت‌ڕا. هه‌ر خۆی بیسه‌رو زانایه.
۷ په‌رروه‌رێنی ئاسمانه‌کان‌و زه‌مینه‌و هه‌رچی که له‌ناویاندایه؛ ئه‌گه‌ر باوه‌ڕیتان هه‌یه.
۸ له‌غه‌یره‌ز ئه‌و هیچ‌شت بۆ په‌رستن ناشێ. گیان وه‌به‌ربۆنه‌وه‌ردێنێ‌و ده‌شمرێنێ. ئه‌و ئێوه‌ی په‌روه‌رده‌کردو په‌روه‌رنده‌ی باوانی پێشینه‌شتانه.
۹ که‌چی هێشتا هه‌ر له‌ناو دۆدلێدان‌و گه‌مه‌ده‌که‌ن.
۱۰ چاوه‌نۆڕی ئه‌وڕۆژه‌به که ئاسمان دۆکه‌ڵێکی ئاشکرای لێ په‌یداده‌بێ.
۱۱ ئازارێکی زۆر به‌ژانه‌و هه‌مۆخه‌ڵکی داده‌پۆشێ.
۱۲ ئه‌ی په‌روه‌رێنی گلامان! ئه‌وپه‌تایه‌ن له‌سه‌ر لا به؛ ئێمه باوه‌ڕیمان هێنا.
۱۳ کوا ئه‌وانه گوێ له‌ئامۆژگاری ده‌گرن؟ پێغه‌مبه‌رێ هاته‌لایان، هه‌مۆشتی تێگه‌یاندن.
۱۴ پاشان ڕۆیان لێ‌وه‌رگێڕاو گوتیان: فێرکراوه، شێته.
۱۵ ئێمه تاماوه‌یه‌کی که‌م، ئه‌م په‌تایه وه‌لاده‌به‌ین؛ ئێوه ده‌گه‌ڕێنه‌وه [سه‌ر ڕێی پێشۆتان].
۱۶ ئه‌وێ ڕۆژێ هه‌ڵمه‌ته گه‌وره‌که ده‌که‌ین، ئێمه تۆڵه‌ده‌که‌ینه‌وه.
۱۷ ئێمه هۆزی فیرعه‌ونیشمان به‌رله‌مان تاقی کرده‌وه‌و پێغه‌مبه‌رێکی به‌ڕێز[مان] هاته‌لایان.
۱۸ که ئه‌م به‌نده‌خودایانه‌م پێ بسپێرن؛ من بۆئێوه پێغه‌مبه‌رێ جێ‌باوه‌ڕم.

۴-هاوێر کردن: لێک جیاکردنه‌وه. **۶-ئال:** لا،ته‌ره‌ف.

۱۲-نه‌وپه‌تایه‌ن: ئه‌وئازاره‌مان.

وَأَن لَّا تَعۡلُواْ عَلَى ٱللَّهِۖ إِنِّيٓ ءَاتِيكُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عُذۡتُ
بِرَبِّي وَرَبِّكُمۡ أَن تَرۡجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمۡ تُؤۡمِنُواْ لِي فَٱعۡتَزِلُونِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا
رَبَّهُۥٓ أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوۡمٞ مُّجۡرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسۡرِ بِعِبَادِي لَيۡلًا إِنَّكُم
مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱتۡرُكِ ٱلۡبَحۡرَ رَهۡوًاۖ إِنَّهُمۡ جُندٞ مُّغۡرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمۡ
تَرَكُواْ مِن جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٖ وَمَقَامٖ كَرِيمٖ ﴿٢٦﴾ وَنَعۡمَةٖ
كَانُواْ فِيهَا فَٰكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَۖ وَأَوۡرَثۡنَٰهَا قَوۡمًا ءَاخَرِينَ ﴿٢٨﴾
فَمَا بَكَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَا كَانُواْ مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدۡ
نَجَّيۡنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ مِنَ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرۡعَوۡنَۚ إِنَّهُۥ
كَانَ عَالِيٗا مِّنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱخۡتَرۡنَٰهُمۡ عَلَىٰ عِلۡمٍ عَلَى
ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُم مِّنَ ٱلۡأٓيَٰتِ مَا فِيهِ بَلَٰٓؤٞاْ مُّبِينٌ
﴿٣٣﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنۡ هِيَ إِلَّا مَوۡتَتُنَا ٱلۡأُولَىٰ وَمَا
نَحۡنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأۡتُواْ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهُمۡ
خَيۡرٌ أَمۡ قَوۡمُ تُبَّعٖ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ مُجۡرِمِينَ
﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾
مَا خَلَقۡنَٰهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٩﴾

١٩ لەحاند خودا خۆتان بەزلترمەبینن؛ من بۆئێوە نیشانەیەکی ئاشکرام هاوردوە.
٢٠ من بە پەروەرێنی خۆم و ئێوە پەنادەبەم لەوە کە بمکوژن.
٢١ ئەر باوەڕیشم پێ ناکەن، خۆتانم لێ دوورخەنەوە.
٢٢ دواجار هانای بۆ پەروەرندەی خۆی هێنا، کە: ئەوانە کۆمەڵێکی تاوانبارن.
٢٣ سا تۆ وەل ئەم عەبدانەی من بەشەو برۆ؛ چون ئەوان دواتان دەکەون.
٢٤ بەئارامی لەدەریاکە بپەڕەوە؛ کە ئەو لەشکرە خنکاون.
٢٥ گەلێ کانی و باغاتیان لەپاش بەجێ مان.
٢٦ فرەکێڵگەو کۆشک و سەرسەرای بەنرخیش.
٢٧ خێروبێریکیش کەتێدا لەو پەڕی خۆشیدا دەژیان.
٢٨ ئابەم جۆرەو؛ دامان بە گەلێکی دیکە.
٢٩ نە ئاسمان شینی بۆگێڕان، نە زمینیش. هەر مۆڵەتیشیان پێ نەدرا.
٣٠ تۆرەمەی ئیسرائیلیشمان لەوئازاری پڕسوکایەتی ڕزگارکرد:
٣١ لە فیرعەونێ؛ کە خۆی زۆربەزل دەزانی و لەوانە بوو کە لەئەندازە دەردەچن.
٣٢ ئەوانیشمان بەدانستە - لەچاو خەڵکی هەموو دنیا - بەڕێزترگرت.
٣٣ هێندەشمان نیشانەدانێ کە ئاشکرا، بىن بەمایەی ئەزموونێ.
٣٤ وا ئێستا ئەمانە ئێژن:
٣٥ هەر بۆ یەکەمجار کە دەمرین، تازە زیندوونابینەوە.
٣٦ سا ئەگەر بەڕاستیتانە، باوانەکانمان بۆبێنن.
٣٧ ئاخۆ ئەمانە باشترن، یاخۆ گەلی «توببەع»و پێشینەکانیان؟ کە قڕانمان تێ خستوون؛ چون تاوانبار بوون.
٣٨ ئێمە ئەم ئاسمانانەو زمینەو هەرچی لەناو ئەودوانەدا، بۆ گەمەمان سازنەداوە؛
٣٩ هەر بۆڕاستی هەموومان وەدی هێناون؛ بەڵام زوربەیان نازانن.

١٩- حاند: حەنا، بەرامبەر.	٣٧- توببەع: سەرناوی بڕێک لە پادشایانی باشووری عەرەبستان بوە.

إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ مِيقَـٰتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِى مَوْلًى
عَن مَّوْلًى شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُ ۚ
إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾
طَعَامُ ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلْمُهْلِ يَغْلِى فِى ٱلْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْىِ
ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ
صُبُّوا۟ فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَـٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمْتَرُونَ
﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِى جَنَّـٰتٍ وَعُيُونٍ
﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَـٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾
كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَـٰهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
فَـٰكِهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلْمَوْتَ
إِلَّا ٱلْمَوْتَةَ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَوَقَىٰهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا
مِّن رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَـٰهُ بِلِسَانِكَ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَٱرْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُورَةُ الجَاثِيَةِ

٤٠ ژوانی هەمویان ڕۆژی هەڵاواردنە.
٤١ ئەوڕۆژە دۆست لەمەڕ دۆستی هیچکارێکی لەدەس نایەو کەسیش
دەهانایان نایە.
٤٢ مەگین کەسێ وەبەر بەزەی خوداکەوێ؛ کە هەرخۆی بەدەستەڵات و
دلۆڤانە.
٤٣ بەری دارەکەی ژەقنەمۆت،
٤٤ خواردنی گوناهبارانە.
٤٥ کە چەشنی خلّتەی ڕۆن زەیتۆن، لەناو سکاندا دێتەکول؛
٤٦ وەک کوڵینی ئاوی گەرم.
٤٧ سا بیگرن و ڕای بکێشن بۆناوەڕاستی جەهەندەم.
٤٨ ئەوساکەش هەر بۆئازاردان، ئاڤاکەلی بەسەرداکەن.
٤٩ دەبچێژە! تۆیەکی کە لەدنیادا هێزای خاوەن دەستەڵات بۆی.
٥٠ ئەوە ئەوشتە هاتەدی کە ئێوە لێی بەگومان بۆن.
٥١ ئەوا خۆپارێزەکانیش وان لەشوێنێکی هێمندا.
٥٢ لەنێوانی کانیاوان و باغاتاندا،
٥٣ پارچەی ناسک و ئەستۆری لەهەڤرەمیش لەخۆدەکەن؛ هەمۆ
بەرانبەربەیەکن.
٥٤ زۆریش کیژی چاوکەژاڵی سپی وسۆڵمان بۆهاوسەری پێ بەخشیون.
٥٥ لەوێدا هەرمیویەکی بەدڵیانە، بەئارخەیانی دەخوازن.
٥٦ جگە لەمەرگی هەوەڵێ، لەوشوێنەدا تامی مردنێ ناچێژن و لەئازاری
دۆزەهیشی پارازتگن.
٥٧ چاکەیەو پەروەرندەی تۆکردۆیەتی. ئەمەش بەختەوەریەکی زۆرگرینگە.
٥٨ هەر بۆیە وا بەهاسانی بەزمانی تۆمان بەرێ کرد، کە شایەت بیربکەنەوە.
٥٩ سا تۆ چاوەنۆڕی بکە، ئەوانیش وا چاوەنۆڕن.

جاسیە

٣٧ ئایەت

٤٠- هەڵاواردن: لێک جیاکردنەوە.   ٤٨- ئاڤاکەلی: ئاوەکوڵ.   ٥٣- هەڤرەمیش: هەورێشم.
٥٥- ئارخەیانی: خاترجەمی، ئاسودەیی.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِي خَلۡقِكُمۡ وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ ءَايَٰتٞ
لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ
مِن رِّزۡقٖ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ ءَايَٰتٞ لِّقَوۡمٖ
يَعۡقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۖ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعۡدَ
ٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ يُؤۡمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيۡلٞ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٖ ﴿٧﴾ يَسۡمَعُ ءَايَٰتِ
ٱللَّهِ تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسۡتَكۡبِرٗا كَأَن لَّمۡ يَسۡمَعۡهَاۖ فَبَشِّرۡهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٖ
﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنۡ ءَايَٰتِنَا شَيۡـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ
مُّهِينٞ ﴿٩﴾ مِّن وَرَآئِهِمۡ جَهَنَّمُۖ وَلَا يُغۡنِي عَنۡهُم مَّا كَسَبُواْ شَيۡـٔٗا
وَلَا مَا ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَٰذَا
هُدٗىۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ لَهُمۡ عَذَابٞ مِّن رِّجۡزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾
۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡبَحۡرَ لِتَجۡرِيَ ٱلۡفُلۡكُ فِيهِ بِأَمۡرِهِۦ وَلِتَبۡتَغُواْ مِن
فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مِّنۡهُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ حا، میم.
٢ ئەم کتێبە خاوەن دەستەڵاتی کارزان ناردۆیەتی.
٣ لە ئاسمانان و زەمیندا، بەڵگەزۆرن بۆکەسانی خاوەن باوەڕ.
٤ لە ئافراندنی خۆتان و بڵاوبۆنی جانەوەران، چەندبەڵگەهەن بۆ ئەوانەی لەبڕوادا بێ‌گومانن.
٥ لە هاتوچوی شەوو ڕۆژو لەو ڕۆزی‌یەی کە خودا لەو حەوایەوە بەڕێی دەکاو زەوی مردۆی بەوهۆیە زیندۆکردەوەو لەهەڵکردنی بایەکان، نیشانە هەن بۆ ئەوکەسانەی تێدەگەن.
٦ ئەمانە نیشانەی خودان کە بۆتی دەخوێنینەوەو هەمۆی ڕاستە. دەی‌سا لەپاش باسی خوداو باسی نیشانەکانی ئەو، بەکام قسە بڕوادەکەن؟
٧ های لەوکەسەی بوختان‌کەرو تاوانبارە!
٨ هەرگا نیشانەکانی خوای بەسەردا دەخوێنرێتەوە، خۆی دەیبیسێ. کەچی دوایە - بەهۆی لەخۆبایی‌بۆنی - پێ‌دادەگرێ‌و ئێژی هەر نەشی‌بیستوە. سا تۆ مزگێنی پێبدە کە ئازارێکی بەژانی بەردەکەوێ.
٩ ئەر شتێکیش لە نیشانەکانی ئێمە، فێرببێ گاڵتەی پێدەکا. ئازارێک بەشی ئەمانە کە تەواو ئابڕۆیان دەبا.
١٠ دۆژەهیشیان وابەدواوە. نە ئەوشتەی لەدنیادا گیریان هێنا، نە دۆستانێک - غەیرەزخوا - هەڵیان بژارد، بەهرەیان پێدەگەیێنن. ئازارێکی زۆر سەختیش چاوەنۆڕیانە.
١١ ئەمە ڕێ‌نیشاندەرێکە. ئەوکەسانەش حاشا لە نیشانەکانی پەروەرندەی خۆیان دەکەن، ئازارێکی زۆردژوارو بەژانیان هەس.
١٢ خوا کەسێکە دەریای بۆئێوە کەوی کرد، کە لەگوێرەی فەرمانی ئەو، گەمی لەناودا بگەڕێ‌و بۆچاکەی ئەو تێ‌بکۆشن؛ بەشکە شوکرانەبژێربن.
١٣ هەرچی لەناو عاسمانەکان و زەمیندان، گش هی‌ئەون؛ ئەو بۆئێوەی کەوی کردۆن. کە لەمەدا نیشان زۆرن بۆ ئەوانەی ڕادەمێنن.

١٢- کەوی: ڕام. ١٣- ڕادەمێنن: تێدەفکرن.

قُل لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَغۡفِرُواْ لِلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ أَيَّامَ ٱللَّهِ لِيَجۡزِيَ
قَوۡمَۢا بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِنَفۡسِهِۦۖ
وَمَنۡ أَسَآءَ فَعَلَيۡهَاۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا
بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ وَٱلنُّبُوَّةَ وَرَزَقۡنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ
وَفَضَّلۡنَٰهُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُم بَيِّنَٰتٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِۖ
فَمَا ٱخۡتَلَفُوٓاْ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّ
رَبَّكَ يَقۡضِي بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ
﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ فَٱتَّبِعۡهَا وَلَا تَتَّبِعۡ
أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمۡ لَن يُغۡنُواْ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ
شَيۡـٔٗاۚ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۖ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلۡمُتَّقِينَ
﴿١٩﴾ هَٰذَا بَصَٰٓئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ
﴿٢٠﴾ أَمۡ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجۡتَرَحُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن نَّجۡعَلَهُمۡ كَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَوَآءٗ مَّحۡيَاهُمۡ وَمَمَاتُهُمۡۚ سَآءَ
مَا يَحۡكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّ
وَلِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٢٢﴾

١٤ تۆ بەباوەڕداران بێژە: با ئەوکەسانە ببەخشن کە بۆ ڕۆژەکانی خودا بەهیوانین؛ تا بەهەر گرۆیەک - بەپێ کردەوەیان - پاداش بدا.
١٥ هەرکەس کارێکی باش‌دەکا، بۆ خۆیەتی؛ هەرکەسیش خراپەدەکا، دژی خۆی کرد. پاشان ئێوە هەر بۆلای پەروەرندەتان دەبرێنەوە.
١٦ ئێمە کتێب‌و کارزانی‌و پلەی پێغەمبەرایەتیمان دابە تۆرەمەی ئیسرائیل؛ بژیوی پاک‌و چاکیشمان پێ‌گەیاندن. لەچاو هەمۆ خەڵکی دنیاش سەرمان خستن.
١٧ سەبارەت بەدینەکەشیان زۆر نیشانەی دیاری‌دەرمان پێ‌سپاردن. لەناوەخۆش گرفتاری کێشە نەبون، مەگین وەختێ کە لەم دینە ئاگادار بۆن؛ ئەویش هەر لەبەر ئێرەیی نێوان خۆیان. پەروەرندەت ڕۆژی سەڵا بەوکارانەیان ڕادەگا، کە لەسەری پێک نەهاتۆن.
١٨ دواجار ئەتۆمان خستە سەر ڕێگەوشوێنێک لەم ئایینە؛ شوێنی کەوەو شوێن ئارەزۆی ئەونەزانانە مەکەوە.
١٩ ئەوان ناتوانن لەخودات بێ‌نیازکەن. ناهەقان دۆستی یەکترن؛ خواش دۆستی خۆپارێزانە.
٢٠ ئەم قورئانە سۆمای چاوە بۆ مەردم‌و بەزەیی‌و ڕێ‌نیشاندەرە بۆ ئەوانەی لەبڕوادا بێ‌گومانن.
٢١ ئاخۆ ئەوانەی بەدکارن، وادەزانن ئێمە لەژی‌و مەرگیاندا وەک ئەوانەیان دادەنێین کە بۆنە خاوەن‌باوەڕو ئاکارچاک بۆن؟ زۆر خراپی تێگەیشتۆن.
٢٢ خوا بەڕاستی ئەم عاسمانانەو زەمینەی وەدی هێنا، تا هەرکەسێ چەی کردوە، پاداشی وەرگرێتەوەو ناهەقیشیان لێ‌ناکرێ.

أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ
وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ ۚ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا۟ مَا هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ
إِلَّا ٱلدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن
كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ
ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ ٱلْمُبْطِلُونَ
﴿٢٧﴾ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً ۚ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰٓ إِلَىٰ كِتَٰبِهَا ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَٰذَا كِتَٰبُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ
مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿٣٠﴾ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا
مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُم
مَّا نَدْرِى مَا ٱلسَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

۲۳ ئاخۆ تۆ ئه‌وكه‌سه‌ت دیوه كه ئاره‌زۆی خۆی ده‌په‌رست؟ خودا - كه ئاگای لێ هه‌بۆ - ڕێی لێ‌گۆڕێ‌و گوێچكه‌و دڵیشی مۆر كردو لێڵایی خسته سه‌رچاوی. سا كێ هه‌یه له‌پاش خودا، ڕێی نیشان‌دا؟ ده‌ی بۆچی بیرناكه‌نه‌وه؟

۲۴ هه‌روا گوتیان: بێژگه له‌ژینی دنیامان چیترنیه. هه‌ر ده‌مرین‌و ده‌ژینه‌وه‌و هه‌ر سروشت ده‌مان‌مرێنێ. هیچ‌شتێ له‌مه‌ش نازانن؛ هه‌ر له‌خۆوه گومان‌ده‌به‌ن.

۲۵ هه‌رگاش نیشانه ئاشكراكانی مه‌یان بۆوه خوێنن، بڕوبیانۆ ده‌هێننه‌وه‌و ئێژن: ئه‌گه‌ر قسه‌و ڕاستن، باب‌و كاڵمان بۆبێننه‌وه.

۲۶ بێژه: خودا ژیو پێده‌داو له‌پاشان ده‌تان‌مرێنێ‌و پاشان له ڕۆژی قیامه‌تا - كه بێ‌گومانه هه‌ر دادێ - هه‌مۆتان كۆده‌كاته‌وه. به‌ڵام زوربه‌ی ئه‌م مه‌ردمه های لێ‌نیه.

۲۷ ده‌سته‌ڵاتی ئه‌م ئاسمانان‌و زه‌مینه هه‌ر به‌خوایه. ڕۆژێ كه سه‌ڵا ڕاده‌بێ، ئه‌م ته‌رزه هه‌رزه‌وێژانه زه‌ره‌رده‌كه‌ن.

۲۸ ده‌شبینی هه‌مۆتیره‌یه‌ك به‌ڕیز به‌سه‌ر چۆكداهاتۆن؛ هه‌رتیریه‌كیش بانگ‌ده‌كرێ، بۆدیتنی سیایی كرده‌وه‌كه‌ی خۆی. . ئه‌وا ئه‌مڕۆ پاداشی كرده‌وه‌كانتان ئه‌درێته‌وه.

۲۹ ئه‌مه كتێبی ئێمه‌یه، كه به‌ڕاستی‌و به‌زه‌ره‌دی ئێوه ده‌دوێ. هه‌رچی كرده‌وه‌ی ئێوه‌ش بۆ، ئێمه هه‌مۆمان ده‌نۆسین.

۳۰ سا ئه‌وانه‌ی به‌باوه‌ڕو ئاكارچاك بۆن، په‌روه‌رینیان ده‌یانخاته به‌ربه‌زه‌یی؛ كه ئه‌مه به‌خته‌وه‌ریه‌كی زۆرگرینگه.

۳۱ به‌ڵام خودانه‌ناسه‌كان [پێان ئه‌وترێ:] ئاخۆ نیشانه‌كانی منتان بۆ نه‌ده‌خوێنرایه‌وه كه خۆتان به‌زل ده‌زانی‌و كۆمه‌ڵێكی تاوانباربۆن؟

۳۲ هه‌رگاش وترا، كه به‌ڵێنی خودا ڕاسته‌و سه‌ڵاڕابۆن هیچ گومانی تێدانیه، ئێوه وتتان: هه‌رنازانین قیامه‌ت چیه؟ لامان خه‌یاڵێكی خاوه‌و دڵمان قنیاتی پێ‌نایه.

۲۴-«**هه‌رده‌مرین‌و ...**»: مه‌به‌ست ئه‌ویه كه: ئێمه ده‌مرین‌و منداڵه‌كانمان ده‌مێننه‌وه. یا: بڕیك ده‌مرن‌و بڕێك دێنه دنیاوه. ۲۶-**ها**: خه‌به‌ر، ئاگا. ۲۹-**زه‌ره‌د**: زیان، زه‌ره‌ر.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾
وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا
لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَلِكُم بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾
فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ
الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

سُورَةُ الأَحْقَافِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حم ﴿١﴾ تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ
كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن
دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ
ائْتُونِي بِكِتَابٍ مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَارَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُو مِن دُونِ اللَّهِ مَن
لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ﴿٥﴾

۳۳ هەرکارێکی خراپیان لەدەس هاتبۆ، ئاشکرا نیشانیان‌درا. ئەوشتانەش
حەنەکی خۆیان پێدەکرد، دەوری لێدان.
۳۴ پێیان وترا: وا ئەمرۆ لەبیرتان دەکەین؛ هەر وەک ئێوە تۆش‌هاتنی ئەمرۆتان
نەدەهاتەبیر. جێتان لەناو ئاگردایە؛ هیچ‌کەسیش یاریتان ناکا.
۳۵ چونکە ئێوە نیشانەکانی ئێمەتان کردبوە جێ گەمەی خۆتان. ژینی دنیا
ئێوەی هەڵخەڵەتاندبۆ. ئیتر ئەمرۆ لەئاگر دەریان‌ناخەن‌و ڕێگە نیە
داوای لێ‌بۆردنیش بکەن.
۳۶ سا سوپاس هەر بۆخودایە؛ ڕاهێنەری عاسمانەکانو زەمینو هەمۆ خەڵکی
جیهانیشە.
۳۷ لە ئاسمانان‌و زمینیش، شکۆو گەورەیی بۆ ئەوەو هەر خۆی
خاوەن‌دەستەڵاتی لەکارزانە.

ئەحقاف

۳۵ ئایەت

بەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

۱ حا، میم.
۲ ئەم کتێبە لەخودای بەدەستەڵاتی لەکارزانەوە ناردا.
۳ ئەم ئاسمانانەو زەمینەو هەرچی لەناویاندا هەیە، بۆڕاستی وەدیمان
هێنان‌و مەودایان دیاری کراوە. ئەوکەسانەش کە خودایان نەناسیوە،
لەچی ترسیان وەبەربێرن، خۆ دەبوێرن.
۴ بێژە: ئەوشتانەی ئێوە - غەیرەز خودا - هانایان دەبەنەبەرێ، چیان لەم
هەردە چێ‌کردوە؟ یان ئەگەر لەعاسمانەکان بەشداربۆگن، نیشانم‌دەن.
گەر ئێوە بەڕاستیتانە، کتێبێک بەرلەم [قورئانە] هاتبێ، یان قسەی
دەربارەی زانست - کە هەر لە کەوناراوە ماوە - بۆمی بێرن.
۵ کێش لەوکەسە گومڕاترە هانا بۆ غەیرەز خوا دەبا؟ بۆکەسێ کە هەتا قیامەت
پەرسڤی پێ‌ناداتەوەو هەر ئاگاشیان لە پاڕانەوەیان نیە.

۳۳- حەنەک: جەفەنگ، گاڵتەوگەپە.

۴- کەونارا: لە مێژینە، کۆن.	۵- یا: بۆکەس گەلێ کە تا قیامەت پەرسڤی پێ نادەنەوەو-

وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ كَانُوا۟ لَهُمْ أَعْدَآءً وَكَانُوا۟ بِعِبَادَتِهِمْ كَٰفِرِينَ ﴿٦﴾ وَإِذَا
تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ هَٰذَا
سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ فَلَا تَمْلِكُونَ
لِى مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۖ كَفَىٰ بِهِۦ شَهِيدًۢا بَيْنِى
وَبَيْنَكُمْ ۖ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ ٱلرُّسُلِ
وَمَآ أَدْرِى مَا يُفْعَلُ بِى وَلَا بِكُمْ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ وَمَآ أَنَا۠
إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ وَكَفَرْتُم بِهِۦ
وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِۦ فَـَٔامَنَ وَٱسْتَكْبَرْتُمْ ۖ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا۟ بِهِۦ
فَسَيَقُولُونَ هَٰذَآ إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ
إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ
ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا
ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

۶ هه‌رگا مه‌ردم هه‌مۆیان کۆده‌کرێنه‌وه، ئه‌وان ده‌بنه‌دوژمنیان و حاشاده‌که‌ن له‌وانه‌ی په‌رستۆیانن.

۷ هه‌رگا نیشانه‌ئاشکراکانی مه‌یان بۆ وه‌خوێنن - ئه‌وانه وا کاتێ قورئانیان بۆهات حاشایان لێکرد - ئێژن: ئه‌مه هه‌ر به ئاشکرا جادوه.

۸ یان دبێژن: هه‌ر بۆخۆی هه‌ڵی‌به‌ستوه. بێژه: ئه‌گه‌ر هه‌ر بۆخۆم هه‌ڵم‌به‌ستبێ، پێتان ناکرێ لای خودا هیچ بۆمن بکه‌ن؛ خوداش پتر ئاگاداره له‌و توانجه‌ی که ده‌قورعانه‌که‌ی ده‌گرن؛ هه‌ر ئه‌و به‌سه بۆ شایه‌تی له‌نێوان من و ئێوه‌دا؛ هه‌ر ئه‌ویشه گوناهبه‌خشی دلۆڤانه.

۹ بێژه: له‌ناو ئه‌و هه‌مۆ پێغه‌مبه‌رانه، من یه‌کێ نائاساییی‌نیم؛ ناشزانم له‌من یا له‌نگۆ چده‌قه‌ومێ. من هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م له‌سه‌ره په‌یڕه‌وی ئه‌و فه‌رمانه‌بم که پێم ڕاده‌گه‌یه‌ندرێ. من هه‌ر ته‌نیا به‌ئاشکرا ترسێنه‌رم‌و چی‌تریش نیم.

۱۰ بێژه: ئاخۆ چ‌ده‌لێن ئه‌ر[ئه‌م‌قورعانه] له‌خواوه‌بێ‌و ئێوه حاشای لێ‌بکه‌ن‌و یه‌ک له تۆره‌مه‌ی ئیسرائیلیش شایه‌تی‌بدا له‌سه‌ر وێنه‌که‌ی‌و بڕوابێنێ‌و ئێوه هه‌ر خۆبه‌زل زان‌بن؟! خودا خێڵی غه‌درکه‌ران به‌ره‌وخۆی شاره‌زاناکا.

۱۱ ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، بۆخاوه‌ن‌باوه‌ڕان ئێژن: ئه‌گه‌ر هیچ شتێکی باشی تێدا هه‌با، به‌رله ئێمه‌ی بۆنه‌ده چۆن. ئێستا که نه‌یگه‌یشتۆنێ، ئێژن: ئه‌مه درۆیه‌کی که‌ونارایه.

۱۲ له‌پێش ئه‌میش کتێبی مۆسا پێشه‌واو به‌زه‌یی بۆ. ئه‌م قورئانه ئه‌ویشی به ڕاست زانیوه‌و به‌ئه‌زمانی عه‌ره‌بی‌یه؛ تا ناهه‌قان بترسێنی‌و مژده‌بێ بۆ ئاکارچاکان.

۱۳ ئه‌و که‌سانه‌ی وتۆیانه: په‌روه‌رنده‌مان خودایه‌و له‌دوایشدا هه‌ر له‌سه‌رقسه‌ی خۆیان مان، نه ترسێکیان له‌سه‌ر هه‌یه، نه خه‌م‌ده‌خۆن.

۱۴ ئه‌وکه‌سانه له‌قه‌ره‌بۆی کاره‌کانیان به‌هه‌شتین‌و هه‌تاسه‌ر هه‌ر تێیداده‌بن.

۸- توانج: تانه‌و ته‌شەر ۱۰- مه‌به‌ست له وێنه‌ی قورئان، ته‌وراته. ۱۱- که‌ونارا: له‌مێژینه، زۆرکۆنه.

وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيۡهِ إِحۡسَٰنًاۖ حَمَلَتۡهُ أُمُّهُۥ كُرۡهٗا وَوَضَعَتۡهُ
كُرۡهٗاۖ وَحَمۡلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهۡرًاۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ
أَرۡبَعِينَ سَنَةٗ قَالَ رَبِّ أَوۡزِعۡنِيٓ أَنۡ أَشۡكُرَ نِعۡمَتَكَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتَ
عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَيَّ وَأَنۡ أَعۡمَلَ صَٰلِحٗا تَرۡضَىٰهُ وَأَصۡلِحۡ لِي فِي
ذُرِّيَّتِيٓۖ إِنِّي تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَإِنِّي مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
نَتَقَبَّلُ عَنۡهُمۡ أَحۡسَنَ مَا عَمِلُواْ وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمۡ فِيٓ أَصۡحَٰبِ
ٱلۡجَنَّةِۖ وَعۡدَ ٱلصِّدۡقِ ٱلَّذِي كَانُواْ يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِي قَالَ
لِوَٰلِدَيۡهِ أُفّٖ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِيٓ أَنۡ أُخۡرَجَ وَقَدۡ خَلَتِ ٱلۡقُرُونُ مِن
قَبۡلِي وَهُمَا يَسۡتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيۡلَكَ ءَامِنۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ فَيَقُولُ
مَا هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡقَوۡلُ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ
خَٰسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلّٖ دَرَجَٰتٞ مِّمَّا عَمِلُواْۖ وَلِيُوَفِّيَهُمۡ أَعۡمَٰلَهُمۡ وَهُمۡ
لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوۡمَ يُعۡرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَلَى ٱلنَّارِ أَذۡهَبۡتُمۡ طَيِّبَٰتِكُمۡ
فِي حَيَاتِكُمُ ٱلدُّنۡيَا وَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِهَا فَٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَوۡنَ عَذَابَ ٱلۡهُونِ
بِمَا كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَبِمَا كُنتُمۡ تَفۡسُقُونَ ﴿٢٠﴾

۱۵ ئێمه به‌مرۆمان ئه‌سپارد که ده‌گه‌ڵ دایک‌و بابی خۆی چاکه‌بکا. دایکی به‌تۆلی هه‌ڵی‌گرت، ڕه‌نجی کێشا؛ که داشی‌نا، ڕه‌نجی کێشا. هه‌ڵگرتن و له‌مه‌مک بڕینه‌وه‌شی سی‌هه‌یڤی برد؛ هه‌تا گه‌یشته خورتانی‌و ته‌مه‌نی گه‌ییشته چل ساڵ؛ گوتی: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی من! خۆت ڕام‌هێنه، سپاسی ئه‌و چاکه‌بکه‌م که ده‌رباره‌ی من‌و دایک‌و باوکمت کرد؛ کاری وا هێزام فێربکه تۆڕازی کا؛ تۆره‌مه‌شم له‌کاری چاکه ڕابێنه؛ وا به‌ره‌وتۆ گه‌ڕامه‌وه‌و خۆم هه‌ر به‌تۆ ئه‌سپاردوه.

۱۶ هه‌رکه‌سیش وه‌ک ئه‌وانه‌بن، ئێمه کاره‌باشه‌کانیان لێ وه‌رده‌گرین‌و له گوناهیشیان خۆش ده‌بین‌و وه‌ل به‌هه‌شتیه‌کان ده‌بن. ئه‌وبه‌ڵێنه‌ی که پێیان دراوه، ڕاسته.

۱۷ ئه‌ومرۆیه‌ش که به باب‌و داکی ده‌گوت: لام‌لێ‌لاده‌ن! ئاخۆ به‌ڵێنم پێده‌ده‌ن جارێ‌تر زیندوده‌بمه‌وه‌و له‌گۆڕ ده‌رم‌ده‌هێننه‌وه؟ چه‌ند به‌ره‌وچین له‌پێش مندا هاتون‌وچون. داک‌و بابیش هه‌ر په‌نایان به‌خوا ده‌برد[وده‌یانگوت:] هه‌ی ماڵ‌ویران بڕوابێنه! به‌ڵێنی خودایه‌و ڕاسته. ئه‌ویش ده‌یگوت: ئه‌وشتانه هه‌ر چیرۆکی پێشینانه‌و چی‌تر نیه.

۱۸ ئه‌وکه‌سانه‌ش هه‌ر به‌ده‌ردی کۆمه‌ڵانێک - له‌جندۆکه‌و مرۆیان - چون، که به‌رله‌وان فه‌وتان‌و تۆش جه‌زره‌به‌ی ئێمه هاتن‌و زیانبار بون.

۱۹ ئێمه بۆ هه‌ریه‌ک له‌وانه پله‌وپایه‌مان داناوه. تا خوا به هه‌رکه‌س به‌گوێره‌ی کارو کرده‌وه‌ی پاداش بات. ناهه‌قیشیان لێ‌ناکرێ

۲۰ ڕۆژێ به‌ره‌ی خوانه‌ناسان به‌رانبه‌ر ئاگر ڕاده‌نین [پێان ده‌ڵین:] خۆشی دنیاو ده‌رباز کردو به‌باشی به‌هره‌تان لێ‌برد؛ ئه‌مڕۆش زۆر به‌سوکایه‌تی ئازار ده‌درێن؛ چونکه ئێوه له‌سه‌رزه‌مین - به‌خۆڕایی - خۆتان زۆربه‌زل ده‌زانی‌و له‌ڕێگه‌ی ڕاستۆ لادابو.

۱۵- هه‌یڤ: مانگ. خورتانی: گه‌نجی، لاوه‌تی، جحێڵی. تۆل: پێزه، پز، بێچوی هێشتا نه‌زاو.

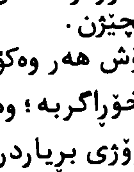
۞ وَٱذۡكُرۡ أَخَا عَادٍ إِذۡ أَنذَرَ قَوۡمَهُۥ بِٱلۡأَحۡقَافِ وَقَدۡ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ
مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦٓ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ
عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ٢١ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَأۡفِكَنَا عَنۡ ءَالِهَتِنَا فَأۡتِنَا
بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٢٢ قَالَ إِنَّمَا ٱلۡعِلۡمُ عِندَ ٱللَّهِ
وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ قَوۡمٗا تَجۡهَلُونَ ٢٣
فَلَمَّا رَأَوۡهُ عَارِضٗا مُّسۡتَقۡبِلَ أَوۡدِيَتِهِمۡ قَالُواْ هَٰذَا عَارِضٞ مُّمۡطِرُنَاۚ
بَلۡ هُوَ مَا ٱسۡتَعۡجَلۡتُم بِهِۦۖ رِيحٞ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٞ ٢٤ تُدَمِّرُ كُلَّ
شَيۡءِۭ بِأَمۡرِ رَبِّهَا فَأَصۡبَحُواْ لَا يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَٰكِنُهُمۡۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٢٥ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰهُمۡ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمۡ فِيهِ
وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ سَمۡعٗا وَأَبۡصَٰرٗا وَأَفۡـِٔدَةٗ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُمۡ سَمۡعُهُمۡ
وَلَآ أَبۡصَٰرُهُمۡ وَلَآ أَفۡـِٔدَتُهُم مِّن شَيۡءٍ إِذۡ كَانُواْ يَجۡحَدُونَ
بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ٢٦ وَلَقَدۡ
أَهۡلَكۡنَا مَا حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡقُرَىٰ وَصَرَّفۡنَا ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ
٢٧ فَلَوۡلَا نَصَرَهُمُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرۡبَانًا ءَالِهَةَۢۖ
بَلۡ ضَلُّواْ عَنۡهُمۡۚ وَذَٰلِكَ إِفۡكُهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ٢٨

۲۱ برای عادیش وەبیر بێنە، کە لە ئەحقاف ترسی وەبەر هۆزەکەی‌نا: ئێوە
نابێ غەیرەزخودا بپەرستن؛ من لەئێوە نیگەرانم کە لەڕۆژی گەورەدا
ئازارببینن. بەر لە ئەوو لەپاش ئەویش ترسێنەران هاتن‌و چون.
۲۲ گوتیان: ئاخۆ هەر بۆیە هاتویەلامان، لامان‌بدەی لەوانەی
دەیانپەرستین؟ ئەگەر لەقسەڕاستانی، ئەوهەڕەشەی لە ئێمەت کرد،
بەجێی‌بێنە.
۲۳ گوتی: ئەویش خوا دەیزانێ؛ من بەچی ڕاسپێراوم، بەئێوەی ڕادەگەیەنم؛
بەڵام وەک من دەتانبینم، ئێوە کۆمەڵێ نەزانن.
۲۴ کاتێ لەلای شیوەکانیان هەورێکیان دی، گوتیان: ئەمە بارانمان
بۆدەبارێنێ. بەڵکوو ئەمە هەر هەمانە کە ئێوە بۆی بەپەلەبوون؛ هەوری
بایەو جەزرەبەدانی بەژانی لەگەڵدایە؛
۲۵ بەفەرمانی پەروەرندەی، هەموشت تێک‌وپێک دەدا. ئیتر کارێکیان
بەسەرهات تەنیا هەر جێ‌ماڵەکانیان دەبیندرا. ئێمە پاداشی کۆمەڵی
تاوانباران ئاوادەدەین.
۲۶ لەوشوێنەدا گوزەرانێکمان دابوونێ، کە بەئێوەمان نەداوە. گوێ‌و چاوو
دڵیشمان بەوانیش دابوو؛ ئەوان لەگوێ‌و چاوو دڵیان هیچ بەهرەیان
دەس نەکەوت؛ کە نرخێکیان بۆ نیشانەکانی خودا دانەدەناو ئەوەی
حەنەکیان پێدەکرد، دەوری لێدان.
۲۷ فرە لەو باژێڕانەمان قڕتێ‌خستوون کە هەر لەدەوری ئێوەبوون. هەموو جۆرە
نیشانەمان بۆڕاناون، کە بەشکوو بگەڕێنەوە.
۲۸ ئەدی بۆچی ئەوشتانەی غەیرەز خودا دەیانپەرست تا بەوهۆیە لەخوایان
نزیک کەنەوە، هیچ دەهانایان نەهاتن؟ بەڵکوو ئەوان لە دەسیان چون؛
ئەمەش لەو درۆیانەبوو کە بۆخۆیان هەڵیان بەستوون.

وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا
حَضَرُوهُ قَالُوٓا۟ أَنصِتُوا۟ ۖ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْا۟ إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ
﴿٢٩﴾ قَالُوا۟ يَٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ
﴿٣٠﴾ يَٰقَوْمَنَآ أَجِيبُوا۟ دَاعِىَ ٱللَّهِ وَءَامِنُوا۟ بِهِۦ يَغْفِرْ لَكُم مِّن
ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِىَ ٱللَّهِ
فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ وَلَمْ يَعْىَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْۦِىَ ٱلْمَوْتَىٰ ۚ بَلَىٰٓ
إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ
أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا
كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ
وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ ۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا
سَاعَةً مِّن نَّهَارٍۭ ۚ بَلَٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

۲۹ هێندێکیش له‌جندۆکانمان نارده‌لای تۆ، که گوێ له‌م‌قورئانه بگرن؛ کاتێ
هاتن، گوتیان: مات‌بن‌و گوێ‌بده‌ن. وه‌ختێ بیستیان، هاتنه‌وه ناو
خێڵه‌که‌یان‌و ترسی خوایان وه‌به‌رنان.
۳۰ گوتیان: گه‌لۆ! ناوه‌رۆکی کتێبێکیان بۆوه‌خوێندوین، که پاش مۆسا
ناردراوه؛ به کتێبه‌کانی پێشوشی بڕوا هه‌یه؛ هانه بۆڕاستی ده‌دات‌و
شاره‌زای ڕاسته‌ڕێ ده‌کا.
۳۱ گه‌لۆ! وه‌رن به‌ده‌نگ ئه‌م که‌سه‌وه بچن که گازی بۆ خودا ده‌کاو بڕوای
پێکه‌ن. له‌گوناهانۆ خۆش ده‌بێ‌و له ئازاردانی به‌ژانتان ده‌پارێزێ.
۳۲ هه‌رکه‌سێکیش به‌ده‌نگ ئه‌وکه‌سه‌وه نه‌چێ - که به‌ره‌وخودا بانگ ده‌کا -
له‌م زه‌مینه ده‌ره‌تانی ده‌س ناکه‌وێ‌و غه‌یره‌زخودا هیچ که‌سی
ده‌هانانایه. کێش ئاوابن، دیاره ڕێ‌یان لێ‌گۆڕاوه.
۳۳ ئاخۆ ئه‌وان نه‌یانزانی ئه‌وخودایه که زه‌مین‌و ئاسمانانی وه‌دی‌هێناو له
وه‌دی‌هێنانیشیاندا تۆشی ناته‌وانی نه‌بۆ، ده‌توانێ زیندۆش کاته‌وه‌و
بش‌مرێنێ؟ ئارێ ئه‌و له‌سه‌ر هه‌مۆشت توانای هه‌یه.
۳۴ ئه‌وێ ڕۆژێ که ئه‌وانه‌ی خوانه‌ناس بۆن، لای ئاگر ڕایان‌ده‌نێن[وپێیان
ده‌ڵێن]: ئاخۆ ئه‌م‌شته ڕاست‌نیه؟ ئێژن: ڕاسته، سوێند به
په‌روه‌رنده‌مان. ئێژێ: چونکه ئێوه هه‌ر حاشاتان لێکرد، سا ئه‌و ئازاره
بچێژن.
۳۵ تۆش هه‌ر وه‌کۆ پێغه‌مبه‌ره لێ‌بڕاوو نه‌به‌زه‌کان، سۆربه له‌سه‌ر کاره‌که‌ت‌و
خۆڕاگربه؛ وه‌ک ئه‌وانیش خۆڕاگربۆن. بۆ ئه‌وانه‌ش په‌له‌ت نه‌بێ؛ ئه‌و
ڕۆژی بڕیاردراوه بێنه‌لامان، واده‌زانن مانه‌وه‌یان هه‌ر سه‌عاتێ له
ڕۆژێکی خایاندوه. ئه‌مه‌ش په‌ندێکی ته‌واوه. ئاخۆ که‌سێک - بێژگه له
ڕی‌لاده‌ره‌کان - به جه‌زره‌به له‌بەین ده‌چێ؟

موحه‌ممه‌د

۳۸ ئایه‌ت

۳۵-لێ‌بڕاو: مرۆی خاوه‌ن ئیراده. ئه‌وێ ڕوژی- یا:ئه‌وێ ڕۆژی، ئه‌وه‌ی ببینن وابڕیاریان پێ‌ده‌درێ، واده‌زانن-

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿١﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَءَامَنُوا۟ بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مِن
رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْبَٰطِلَ وَأَنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ
ٱللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَٰلَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَضَرْبَ ٱلرِّقَابِ حَتَّىٰٓ
إِذَآ أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا۟ ٱلْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّۢا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَآءً حَتَّىٰ تَضَعَ ٱلْحَرْبُ
أَوْزَارَهَا ۚ ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَٱنتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُم
بِبَعْضٍ ۗ وَٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ
وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ ٱلْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِن تَنصُرُوا۟ ٱللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٨﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٩﴾ ۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ دَمَّرَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَٰفِرِينَ أَمْثَٰلُهَا ﴿١٠﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَأَنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ ﴿١١﴾

وه‌ناوه‌رۆكی ئه‌م چه‌ند ئایه‌تانه

۱ ئه‌وانه‌ی دژی خوا بوُن و له‌مپه‌ریٚک بوُن له‌ڕیٚی خودا، هه‌موٚ کرده‌وه‌کانیانی لیٚ پوٚچه‌ڵ کرد.
۲ ئه‌وانه‌یش که خوداناس و ئاکارچاک بوُن و به‌م قورئانه‌ش - که ڕاسته‌و له په‌روه‌رنده‌یانه‌وه بوٚ محه‌ممه‌د به‌خه‌ڵات هاتوٚته‌خوارێ - باوه‌ڕیان کرد، خودا هه‌موٚگوناهه‌کانیانی پوٚشی و کاروباری ژیانیانی بوٚ سامان‌دان.
۳ چونکه هه‌رچی دژایه‌تی خودایان کرد، شویٚن کاری ناڕه‌واکه‌وتن. ئه‌وی خاوه‌ن باوه‌ڕیشن له‌دوٚی ئه‌و فه‌رمانه ده‌چن؛ که به‌ڕاستی له په‌روه‌رنده‌یان‌ڕایه. ئاوا خودا چه‌ند نموٚنه بوٚئه‌م خه‌ڵکه دیٚنیٚته‌وه.
۴ ئیتر هه‌رگا توٚشی ئه‌و بیٚ‌دینانه‌بوٚن، له‌ملیان ده‌ن؛ پاش ونجڕونجڕ کردنیان شه‌ته‌کیان ده‌ن. ئه‌وسا یان هه‌ر به‌چاکه ئازادیان بکه‌ن، یا به‌رخویٚنیان لیٚ‌بستیٚنن؛ هه‌تا شه‌ڕ کوٚتایی پیٚ‌دیٚ. ئه‌گه‌ر خودا بیویستبا، بوٚخوٚی توٚڵه‌ی لیٚ‌ده‌ستاندن؛ به‌ڵام ویستی به‌یه‌کتریتان بئه‌زموێ. ئه‌وکه‌سانه‌ش که له‌ڕای خودا کوژراون، کرده‌یان به‌فیڕوٚنادا.
۵ به‌م زوانه ڕیٚگه‌یان پیٚ نیشان‌ده‌داو کاروباری ژیانیان بوٚ ته‌کوٚز ده‌کا.
۶ ده‌شیانباته ئه‌و به‌هه‌شته‌ی که پیٚشه‌کی بوٚی باس کردوٚن.
۷ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! ئه‌گه‌ر یاری خودابکه‌ن، خوداش یاریده‌تان ده‌داو له‌به‌ر نه‌یاران نابه‌زن.
۸ ئه‌وانه‌ش که دین دوژمنن، به‌شیان هه‌ر نه‌گبه‌تی ده‌بیٚ و کاره‌کانی لیٚ‌پوٚچ کردوٚن.
۹ چونکه ئه‌وان له‌مه‌ی که خودا ناردوٚیه، خوٚشیان نایه؛ ئه‌وسا ئه‌ویش کاره‌کانی لیٚ‌تیٚک‌داون.
۱۰ ئاخوٚ ئه‌وان به‌زه‌میندا نه‌گه‌ڕاون، تا بڕوانن پیٚشینه‌کانی ئه‌وانه چیان به‌سه‌رهات؟ خودا ته‌رت و تونای کردن؛ بوٚ له‌دین‌لاده‌ره‌کانیش هه‌رشتیٚکی ئاواهه‌یه.
۱۱ چونکه خودا سه‌روه‌ری ئه‌و که‌سانه‌یه که باوه‌ڕیان پیٚ‌هیٚناوه‌و ئه‌وانه‌ی خودانه‌ناسن، بیٚ‌سه‌روه‌رن.

۴-ونجڕونجڕ کردن: شڕ و له‌ت‌وپه‌ت کردن. به‌رخویٚن: فیدیه. ۵- ته‌کوٚزکردن: سامان‌دان.

إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن
تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَتَمَتَّعُونَ وَيَأۡكُلُونَ كَمَا تَأۡكُلُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ
وَٱلنَّارُ مَثۡوٗى لَّهُمۡ ﴿١٢﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةٗ مِّن قَرۡيَتِكَ
ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَتۡكَ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ فَلَا نَاصِرَ لَهُمۡ ﴿١٣﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ
مِّن رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم ﴿١٤﴾ مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ
ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ فِيهَآ أَنۡهَٰرٞ مِّن مَّآءٍ غَيۡرِ ءَاسِنٖ وَأَنۡهَٰرٞ مِّن لَّبَنٖ لَّمۡ
يَتَغَيَّرۡ طَعۡمُهُۥ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ خَمۡرٖ لَّذَّةٖ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ عَسَلٖ مُّصَفّٗىۖ
وَلَهُمۡ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡۖ كَمَنۡ هُوَ خَٰلِدٞ فِي ٱلنَّارِ
وَسُقُواْ مَآءً حَمِيمٗا فَقَطَّعَ أَمۡعَآءَهُمۡ ﴿١٥﴾ وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَ
حَتَّىٰٓ إِذَا خَرَجُواْ مِنۡ عِندِكَ قَالُواْ لِلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًاۚ
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِينَ
ٱهۡتَدَوۡاْ زَادَهُمۡ هُدٗى وَءَاتَىٰهُمۡ تَقۡوَىٰهُمۡ ﴿١٧﴾ فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا
ٱلسَّاعَةَ أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗۖ فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ
ذِكۡرَىٰهُمۡ ﴿١٨﴾ فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ
وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ ﴿١٩﴾

١٢ خودا خاوەن باوەڕانی ئاکارپەسند، دەنێرێتە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردادەڕوا. ئەوانەی نەشیان‌ناسیوە، لەدنیادا ڕای دەبوێرن و دەلەوەڕێن؛ وەک لەوەڕانی ئاژەڵ و جێگەیان لەئاگردایە.

١٣ فرە باژێڕی واهەبوە لەخەڵکی باژێڕەکەی تۆ - ئەوەی تۆیان لێ وەدەرنا - کەڵێک بەهێزوگوڕتربۆن، قڕمان کردۆن؛ کەسیش دەهانایان نەهات.

١٤ ئاخۆ کەسێ لە پەروەرندەی خۆیەوە بەڵگەی ڕۆنی بۆهاتبێ، وەک کەسێکە کردەوە خراپەکەی خۆی بۆ خەملاوەو شوێن ئارەزۆی خۆیان کەوتۆن؟

١٥ ئەو بەهەشتەی خودا بەپارێزگارانی بەڵێن داوە، چۆن‌چۆنیە؟ چەندین ڕوباری وای‌تێدا، ئاوەکەیان شلوێ نابێ. چەندڕوباری شیری تێدا، هەرگیز تامی‌نەگۆڕاوە. چەندین ڕوباری شەرابی پێدادەڕوا، تا وەیخۆن کەیفی‌پێدەکەن. چەند ڕوباریش لە هەنگڤی پالافتە هەن. هەرمیوەیەکیش بخوازن، تێداهەیە؛ خۆشبۆنی پەروەرندەشیان. چۆن ئەمانە دەبنە لنگەی ئەوکەسانە کە تاهەتا هەر دەبێ لەئاگردابن و لەسەریانە ئاڤاکەلاندی وەخۆن و ڕیخۆڵەیان لەت‌وپەت کا.

١٦ هێندێکیان دێن گوێت لێدەگرن؛ وەختێ لەلای تۆ دەردەچن، لەزانیارەکان دەپرسن: ئێستە چی‌وت؟ خودا مۆری بەسەر دڵیانەوە ناوەو شوێن ئارەزۆی خۆیان کەوتۆن.

١٧ ئەوکەسانەش کە هاتۆنەسەر ڕاستەڕێ، پتر شارەزایان دەکاو ترسی خوایان پتردەخاتە دڵەوە.

١٨ ئاخۆ ئەوان چاوەنۆڕن گوزوگوممەت ئێستە سەلایان لێ‌ڕابێ؟ئەوا ئێستا نیشانەکانی پەیدابۆن؛ وەختێ سەلاشیان لێ‌ڕابۆ، پەندی ئەوان سودی چیە؟

١٩ سا بزانە غەیرەزخودا هیچ شت بۆپەرستن نابێ. بۆ هەڵەی خۆت و پیاوان و ژنەکانی خاوەن باوەڕ، داوای لێ‌خۆشبۆنێ بکە. خوا لەهەڵگێڕوەرگێڕتان و لەشوێنی هەمیشەیی‌تان ئاگادارە.

١٥- **شلوێ:** لێڵ. **هەنگڤ:** هەنگوین. **ئاڤاکەلاندی:** ئاوەکوڵ. ١٨- **گوزوگوممەت:** کتوپڕ،ناخلاف.

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌۖ فَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ
مُّحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلْقِتَالُ رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ
يَنظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ ٱلْمَغْشِىِّ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِۖ فَأَوْلَىٰ لَهُمْ
طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌۚ فَإِذَا عَزَمَ ٱلْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُواْ ٱللَّهَ ﴿٢٠﴾
لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿٢١﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُواْ
فِى ٱلْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوٓاْ أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ
فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰٓ أَبْصَٰرَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ
أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَآ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱرْتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدْبَٰرِهِم
مِّنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْهُدَى ٱلشَّيْطَٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ
لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُواْ لِلَّذِينَ كَرِهُواْ مَا نَزَّلَ
ٱللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِى بَعْضِ ٱلْأَمْرِۖ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ
﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ
وَأَدْبَٰرَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُواْ مَآ أَسْخَطَ ٱللَّهَ
وَكَرِهُواْ رِضْوَٰنَهُۥ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٢٨﴾ أَمْ حَسِبَ
ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخْرِجَ ٱللَّهُ أَضْغَٰنَهُمْ ﴿٢٩﴾

۲۰ ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن باوه‌ڕن ئیژن: بۆچه سوره‌تیک نایته خواره‌وه؟ ئه‌مجاره
که سوره‌تیکی پته‌و هات و له‌مه‌ڕ خه‌زاوه باسیکرد، تۆ ئه‌وانه‌ی
ده‌غه‌زیکیان له‌دڵدایه ده‌بینی وات لێ ده‌ڕوانن، وه‌ک که‌سێ له‌ترسی
مردن تۆشی فیداری هاتبێ. بۆ ئه‌وانه واباشتره.
۲۱ [بۆئه‌وانه] به‌رفه‌رمانی و په‌یقینی به‌جێ وڕێیه [هیژاتره]. هه‌رگاش خه‌زا
بڕیاردرا، ئه‌گه‌ر ئه‌وسا به‌رانبه‌ر به‌خودا ڕاست بن، هه‌ر به‌قازانجی خۆیانه.
۲۲ ئاخۆ ئه‌گه‌ر ده‌سته‌ڵاتو وه‌ده‌س که‌وت، له‌م زه‌مینه خراپه ڕیوه‌ده‌به‌ن و
په‌یوه‌ندی خزمایه‌تیتان ده‌چڕینن؟
۲۳ سا ئه‌وانه خودا به‌ر نه‌حله‌تی خستون؛ گوییان که‌ڕو چاوه‌کانی لێ
کۆرکردون.
۲۴ ئاخۆ ئه‌وان له‌وقورئانه ڕانامینن، یان دڵیان گاڵه‌دراوه؟
۲۵ ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌پاش له‌دین شاره‌زابون وه‌رگه‌ڕاون، دیاره شه‌یتان دنه‌ی
داون و کاره‌کانی بۆخه‌ملاندون.
۲۶ چون ئه‌وانه به‌وکه‌سانه‌ی که حه‌زیان له‌وشته‌نیه که خوا
ناردویه‌ته خوارێ، وتویانه: ئیمه له‌بازه‌کاریکدا به‌قسه‌وده‌که‌ین. خوداش
له‌وه‌ی ده‌یشارنه‌وه ئاگاداره.
۲۷ ده‌بێ چۆن بن ئه‌وسه‌رده‌مه‌ی فرشته گیانیان ده‌کیشێ و ده‌ڕوخسارو
پشته‌وه‌یان ده‌سره‌وینی؟
۲۸ چونکه ئه‌وان وه‌شوین شتیکی وا که‌وتون که خودای تۆڕه‌کردوه‌و به ڕه‌زای
ئه‌و ڕازی نه‌بون؛ ئه‌وسا ئه‌ویش کاریانی لێ پوچکردون.
۲۹ ئاخۆ ئه‌وانه‌ی غه‌ره‌زیان له‌دڵدایه، لایان وایه خودا ڕک و کینه‌یان
ئاشکراناکا؟

۲۱- په‌یقین: قسه‌کردن. **۲۴- گاڵه‌دان:** داخستنی درگاو په‌نجه‌ره.

وَلَوْ نَشَآءُ لَأَرَيْنَٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُم بِسِيمَٰهُمْ ۚ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِى
لَحْنِ ٱلْقَوْلِ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ
ٱلْمُجَٰهِدِينَ مِنكُمْ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَنَبْلُوَا۟ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَشَآقُّوا۟ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمُ ٱلْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ شَيْـًٔا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٣٢﴾
۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوٓا۟
أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا۟
وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوا۟ وَتَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلسَّلْمِ
وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ وَٱللَّهُ مَعَكُمْ وَلَن يَتِرَكُمْ أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا
ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ
وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ أَمْوَٰلَكُمْ ﴿٣٦﴾ إِن يَسْـَٔلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ
تَبْخَلُوا۟ وَيُخْرِجْ أَضْغَٰنَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ
لِتُنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبْخَلُ ۖ وَمَن يَبْخَلْ
فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ ٱلْغَنِىُّ وَأَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ ۚ وَإِن
تَتَوَلَّوْا۟ يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓا۟ أَمْثَٰلَكُم ﴿٣٨﴾

۳۰ ئه‌گه‌ر حه‌زمان بکردایه، ده‌مانهێنانه به‌رچاوت و ئیتر هه‌ر به‌ وردبوُنه‌وه‌ له‌ بیچمیان، باش ده‌وناسین. بێ‌گومانه به‌ڕاوێژی ئاخافتنیش ده‌یانناسی. خواش هه‌موٚکاره‌کانتانی ئاگالێیه.
۳۱ به‌تاقیتان ده‌که‌ینه‌وه‌ تا بزانین، کێ له‌ ئێوه‌ تێکوشاوه‌و کێتان خوٚڕاگرتربوه. به‌راوردی ده‌نگ‌وباسی ئێوه‌ش ده‌که‌ین.
۳۲ ئه‌وانه‌ی خوانه‌ناس بوُن و بوُنه له‌مپه‌ر له‌ڕای خوداو له‌دوای ئه‌وه زانیبوُشیان ڕێگه‌ی ڕزگاربوُن کامه‌یه، هه‌ر دژی پێغه‌مبه‌ر وه‌ستان، هه‌رگیز ئه‌وانه‌ ناتانن زیان به‌خوابگه‌یه‌نن و به‌م‌زوانه کاره‌کانیان پوٚچه‌ڵ ده‌کا.
۳۳ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! له‌ فه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ر ده‌رمه‌چن و کارتان پوٚچه‌ڵ مه‌که‌نه‌وه.
۳۴ ئه‌وانه‌ی له‌دین لایانداو بوُنه له‌مپه‌ر له‌ڕای خوداو دوایی به‌بێدینی مردن، هه‌رگیز خوا لیّان خوٚش‌نابێ.
۳۵ سس مه‌بنه‌وه‌و داوای شه‌ڕویستانێ مه‌که‌ن؛ هه‌ر ئێوه‌ به‌سه‌ر ئه‌واندان؛ ئێوه‌ خوداتان ده‌گه‌ڵه‌و هه‌رگیز پاداشی خه‌باته‌که‌تان لێ‌که‌م‌ناکاته‌وه.
۳۶ هه‌رچی ژیانی دنیایه، هه‌موٚ هه‌ر گاڵته‌وگه‌پێکه. ئه‌گه‌ر ئێوه‌ بڕواو هه‌بێ و خوٚپارێزبن، پاداشی خوٚتان ده‌داتێ و هیچ ماڵیشتان لێ‌ناخوازێ.
۳۷ هه‌ر چه‌ند زوٚر به‌ قیرسیچمه‌ییش داوای ماڵێکتان لێ‌بکا، ڕژدی ده‌که‌ن و ڕکوٚنیتان ده‌رده‌خا.
۳۸ باهه‌موٚتان ئاگاداربن؛ بانگتان ده‌که‌ن که‌ماڵ له‌ڕای خوا به‌خت که‌ن. ئی‌واشتان ده‌ناوداهه‌یه ڕژدی ده‌کا؛ هه‌رکه‌سێکیش ڕژدی ده‌کا، ڕژدی ده‌رباره‌ی خوٚی ده‌کا. خوا له‌گش که‌س بێ‌نیازه؛ ئێوه‌ ژارو به‌له‌نگازن؛ ئه‌گه‌ر پشتیشی تێ‌بکه‌ن، چینێکی‌تر به‌ئێوه‌ ده‌گوٚڕێته‌وه، که‌ هه‌رگیز وه‌ک ئێوه‌ نه‌چن.

۳۰- **ڕاویژ:** ده‌راوی ده‌م. ۳۷- **به‌ قیرسیچمه‌یی:** به‌ پێ‌داگرتنه‌وه، به‌ چه‌قی. **ڕکوٚنی:** قین و ڕک.
۳۸- **ژار:** نه‌دار، هه‌ژار. **به‌له‌نگاز:** به‌سته‌زمان، بێچاره.

سُورَةُ الفَتْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢﴾
وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِى قُلُوبِ
ٱلْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوٓا۟ إِيمَٰنًا مَّعَ إِيمَٰنِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِّيُدْخِلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ
سَيِّـَٔاتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبَ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ ٱلظَّآنِّينَ
بِٱللَّهِ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ ۚ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ
شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

فەتح

٢٩ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئێمەین کە وەسەرمان خستی، بەو سەرخستنە بەرچاوە.
٢ هەتا خودا لەهەڵەکانی پێشوُت و لەو هەڵانەی لەوەبەولاوە تۆشیان دێی،
عافوُت بکاو چاکەی دۆرلە کەمایەسیت دەگەڵ بکاو ڕێگەی ڕاستت
نیشان بدا.
٣ تا خودا یارمەتیت بدا، بەتەرزێ وا کە ببیەخاوەن دەستەڵات.
٤ هەرئەویشە ئۆقرەو هەدای دابەدڵی ئەوانەی خاوەن باوەڕبوُن؛ تا وێڕای
بڕوای هەیانە، بڕوایان بەقەوەت تربێ. لەشکرگەلی ئاسمانەکان و
زەمینیش، هەموُ بەرفەرمانی خوان و خودا زانای لەکارزانە.
٥ هەروەها پیاوو ژنانی خاوەن باوەڕ بەرێ کاتە ناو باغاتێک، جۆباریان
بەبەردادەڕواو هەتاسەر هەر لەوێ دەبن و خەتاو نالەبارەکانیان عافوُ
بکا. لجەم خودا، ئەم ڕوُداوە سەرکەوتنێکی مەزن بوُ.
٦ هەتاوەکوُ ڕوُبینانی پیاووژن و شەریک بۆ خوداناسەکان، نێرومێویان - کە
سەبا بەخوا گومانی خراپیان دەبرد - ئازاربدا. زۆرخراپیان لێ قەوماوەو
خوا غەزبی لێ گرتوُن و نەحلەت لەهەموُیان دەکاو جەهەندەمی
بۆداناون و دوارۆژێکی ڕەشیان هەیە.
٧ لەشکرەکان - لەئاسمانەکان و زەمین - هەموُ بەرفەرمانی خوان و خودا
خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
٨ ئێمە تۆمان کل کردوە، ئاگادارو مژدەدەرو ترسێنەربی.
٩ ئەشێ ئێوە بڕوابێنن بەخواو پێغەمبەری خوداو لەیاریدەی دریغ نەکەن و
ڕێزی شایانی لێگرن و هەموُ بەیانی و ئێواران پەسنی بدەن.

٤- هەدا: ئارام، سەکەنین.　**٦- سەبا:** سەبارەت، لەمەڕ، دەربارەی.　**٨- کل کردن:** ناردن، هەناردن.

إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ ٱللَّهَ يَدُ ٱللَّهِ فَوۡقَ أَيۡدِيهِمۡۚ
فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيۡهُ
ٱللَّهَ فَسَيُؤۡتِيهِ أَجۡرًا عَظِيمٗا ١٠ سَيَقُولُ لَكَ ٱلۡمُخَلَّفُونَ
مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ شَغَلَتۡنَآ أَمۡوَٰلُنَا وَأَهۡلُونَا فَٱسۡتَغۡفِرۡ لَنَاۚ يَقُولُونَ
بِأَلۡسِنَتِهِم مَّا لَيۡسَ فِي قُلُوبِهِمۡۚ قُلۡ فَمَن يَمۡلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ
شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ بِكُمۡ ضَرًّا أَوۡ أَرَادَ بِكُمۡ نَفۡعَۢاۚ بَلۡ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ
خَبِيرَۢا ١١ بَلۡ ظَنَنتُمۡ أَن لَّن يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِلَىٰٓ
أَهۡلِيهِمۡ أَبَدٗا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمۡ وَظَنَنتُمۡ ظَنَّ ٱلسَّوۡءِ
وَكُنتُمۡ قَوۡمَۢا بُورٗا ١٢ وَمَن لَّمۡ يُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ
أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَعِيرٗا ١٣ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ
يَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا
رَّحِيمٗا ١٤ سَيَقُولُ ٱلۡمُخَلَّفُونَ إِذَا ٱنطَلَقۡتُمۡ إِلَىٰ
مَغَانِمَ لِتَأۡخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعۡكُمۡۖ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُواْ
كَلَٰمَ ٱللَّهِۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمۡ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبۡلُۖ
فَسَيَقُولُونَ بَلۡ تَحۡسُدُونَنَاۚ بَلۡ كَانُواْ لَا يَفۡقَهُونَ إِلَّا قَلِيلٗا ١٥

۱۰ ئه‌و که‌سانه‌ی په‌یمان له‌گه‌ڵ تۆ ده‌به‌ستن، بابزانن په‌یمان ده‌گه‌ڵ خوا ده‌به‌ستن. ده‌ستی خودا ده‌سه‌رده‌ستی ئه‌وان‌ڕایه. سا هه‌رکه‌سێ په‌یمانی به‌جێ نه‌هێنی، هه‌ر خۆی له‌په‌یمان شکێنی زه‌ره‌رده‌کا؛ هه‌ر که‌سێکیش ئه‌و په‌یمانه‌ی - که ده‌گه‌ڵ خودا به‌ستۆیه - به‌جێ‌بێنێ، له‌دوارۆژا پاداشی گه‌وره‌ی ده‌داتێ.

۱۱ ئه‌و عه‌ره‌به کۆچه‌رانه‌ی دواکه‌وتبوُن، وه‌تۆئێژن: دارایی‌و ماڵ‌و خێزانمان نه‌یانهێشت بگه‌ینه ئێوه؛ داوای به‌خشینمان بۆبکه. سه‌رزاره‌کی شتێ ئێژن، که له‌دڵیانه‌وه‌نایه. بێژه: ئه‌گه‌ر خوا زیانێک له ئێوه‌با، یان به‌هره‌یه‌کتان پێ‌بدا، کێ ده‌توانێ ده‌س ده‌کاری خودابدا؟ به‌ڵکه خودا له‌هه‌رکرده‌وه‌یێ ده‌یکه‌ن، ئاگاداره.

۱۲ نه‌خێر ئێوه پێتان وابوُ پێغه‌مبه‌رو باوه‌ڕداران هه‌رگیز تازه نایه‌نه‌وه ناوماڵ‌و خێزانی خۆیان. هه‌ر به‌دڵیش ئه‌م خه‌یاڵه‌و به‌شتێکی باش ده‌زانی. گومانێکی بێجاو ده‌برد؛ دیاره ئێوه کۆمه‌ڵێکی زۆر بێ‌خێر بوُن.

۱۳ هه‌رکه‌سێکیش بڕوای نه‌بێ به‌خواو پێغه‌مبه‌ری خودا، ئێمه بۆ ئه‌و بێدینانه، کڵێ ئاگرمان نیڵ‌داوه.

۱۴ ده‌سته‌ڵاتی ئه‌م عاسمانان‌و زمینه به‌ده‌س خوایه؛ کێ حه‌زبکا عه‌فوێ ده‌کاو کێش حه‌زکا جه‌زره‌به‌ی ده‌داو خوداش له‌گوناه ده‌بوُرێ‌و دلۆڤانه.

۱۵ هه‌ر ئه‌وانه‌ی دواکه‌وتبوُن، ئێستا ئێژن: هه‌رگا به‌ره‌وتالانێک چوُن، لێمان گه‌ڕین ئێمه‌ش به‌شوێن ئێوه‌دابێین. گه‌ره‌کیانه قسه‌که‌ی خودا بگۆڕن. بێژه: هه‌رگیز ئێوه له‌شوێن ئێمه نایه‌ن؛ خودا پێشه‌کی گوتۆیه. ئه‌وسا ئێژن: نه‌خێر دیاره له‌حاند ئێمه چاوچنۆکن. نه‌خێر ئه‌وان که‌م تێده‌گه‌ن.

قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ
تُقَٰتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِن تُطِيعُوا۟ يُؤْتِكُمُ ٱللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ
وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَّيْسَ
عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ ۗ
وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ
وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ۞ لَّقَدْ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنِ
ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ
فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ
كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ
مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِۦ وَكَفَّ أَيْدِىَ
ٱلنَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ ءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَٰطًا
مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَا ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لَوَلَّوُا۟ ٱلْأَدْبَٰرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

۱۶ به‌و عه‌ره‌به کۆچه‌رانه‌ی - که پێشوُ خۆیان‌دزیه‌وه - بێژه: هه‌ر له‌م به‌ینانه‌دا بانگتان‌ده‌که‌ن، بچنه سه‌رگه‌لێکی گه‌ڕناس؛ یان هه‌ر شه‌ڕتان ده‌گه‌ڵ ده‌که‌ن، یان خۆ به‌ده‌سته‌وه ده‌ده‌ن. جا ئه‌ر ئێوه به‌رفه‌رمان بن، له خوداوه پاداشێکی باش وه‌رده‌گرن؛ ئه‌گه‌ر خۆشتان‌بدزنه‌وه - وه‌ک پێشوُ خۆتان‌دزیه‌وه - ده‌تانخاته به‌ر جه‌زره‌به‌یه‌کی به‌ژان.

۱۷ گازنده له‌کۆر ناکرێ؛ گله‌ییش له‌سه‌ر شه‌ل نیه؛ له‌ش به‌باریش قه‌یدێ ناکا. هه‌رکه‌سێکیش به‌فه‌رمانی خواو پێغه‌مبه‌ری ئه‌وبکا، ده‌ینێرێته ناو باغاتێک جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕوا. هه‌ر که‌سێکیش خۆببوێرێ، جه‌زره‌به‌ی به‌ژانی ده‌دا.

۱۸ ئه‌و ده‌سته‌خاوه‌ن باوه‌ڕه‌ی که وا له‌ژێرداره‌که‌دا ده‌گه‌ڵتا بوُنه هاوپه‌یمان، خودایان لێ‌ڕازی بوه؛ ده‌یزانی چیان له‌دڵدایه. سا ئۆقره‌و دڵنیایی نارده‌سه‌ریان‌و به‌سه‌رکه‌وتنێکی نزیک پاداشی‌دان؛

۱۹ ماڵی تالانی زۆریشیان ده‌س ده‌که‌وێ. خودا خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانه.

۲۰ خوا به‌ڵێنی گه‌لێ تاڵۆی پێتان‌داوه که ده‌یگرن. به‌ڵام زوُتر ئه‌مه‌ی داپێتان‌و نه‌یهێشت ده‌ستی خه‌ڵکیتان بگاتێ‌و هه‌تا نیشانه‌یه‌کیش بێ بۆ خاوه‌ن‌باوه‌ڕه‌کان‌و بۆڕاسته‌ڕێ زۆرتر شاره‌زاتان بکا.

۲۱ تالانێکی‌تریش هه‌یه، هێشتا ده‌ستان پێ‌نه‌گه‌یوه‌و خودا باشی ئاگالێیه‌و خوا هه‌مۆ کاری پێده‌کرێن.

۲۲ ئه‌گه‌ر ئه‌و دین‌دوژمنانه شه‌ڕیشیان وه‌ل بکردبان، سوُربزانن پشتیان ده‌کرده‌مه‌یدان‌و ڕایان‌ده‌کرد. له‌پاشانیش نه دۆستێکیان ده‌س ده‌که‌وت‌و نه که‌س ده‌هانایان ده‌هات.

۲۳ یاسایه‌که له‌خوداوه‌و له پێشوُشدا هه‌ر وابوه‌و له‌و یاسای خودا داینا‌وه، هه‌رگیز گۆڕانێک نابینی.

۱۶- **گه‌ڕناس:** ئازا له شه‌ڕ، بوێر.	۲۰- **تاڵۆ:** تالان.	۲۳- **یاسا:** قانوُن.

وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ
بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْهَدْىَ
مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُۥ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَآءٌ مُّؤْمِنَٰتٌ
لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَـُٔوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ
لِّيُدْخِلَ ٱللَّهُ فِى رَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا۟ لَعَذَّبْنَا ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ ٱلتَّقْوَىٰ
وَكَانُوٓا۟ أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾
لَّقَدْ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءْيَا بِٱلْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ ٱلْمَسْجِدَ
ٱلْحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ
لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا۟ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ
فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ
ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

۲۴ هه‌ر ئه‌ویش بۆ له‌ده‌ست ئه‌وانی پارازتن و ئه‌وانیشی له‌ده‌س ئێوه؛ وه‌ختێ له‌ئاقاری مه‌ککه خودا کردی‌و ئێوه به‌سه‌رياندا زاڵ بۆن. ئێوه هه‌ر کارێکوده‌کرد، خودا ده‌یدیت.

۲۵ هه‌ر ئه‌وان بۆن که له‌ڕێگای دین لایانداو بۆنه له‌مپه‌رو نه‌یانهێشت بچنه کابه؛ ڕێشیان نه‌دا قوربانیه‌که‌تان - که گلیان‌دابۆه‌وه - بگاته شوێنی خۆی. [ئه‌گه‌ر ئیزنمان بدایه له مه‌ککه ده‌گژیان ڕاچن] له‌وانه‌بۆ زۆر مێروژنی باوه‌ڕدار - که ئێوه نه‌تان‌ناسیبۆن - ده‌به‌ر پێ‌یانودا بچن‌و بێ‌ئه‌وه خۆتان بزانن، ببنه موشکولۆزمه‌ی ئه‌وان. خودا هه‌رکێ خۆی حه‌ز ده‌کا، ده‌یخاته به‌ر به‌زه‌یی خۆی. ئه‌گه‌ر له‌وشوێنه لاچۆبان، بێ‌سۆ دین‌دوژمنه‌کانمان به‌ئازارێکی به‌ژان دوچارده‌کردن.

۲۶ ئه‌وسا که دین دوژمنه‌کان، بادی‌هه‌وایی نه‌زانانه‌یان دنواند، خودا ئۆقره‌و هێمنایه‌تی نارده‌خوارێ بۆ ناودڵی پێغه‌مبه‌ری‌و باوه‌ڕدارانی [یارانی]و وای کرد که خۆپارێزبن‌و بۆ ئه‌م‌کاره‌ش له هه‌مۆ که‌س شیاوترو هێژاتربۆن. خوا بۆ هه‌مۆشت زانایه.

۲۷ خوا ئه‌و خه‌ونه‌ی که پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی دیبوی، وه‌ڕاست گێڕا: خوا حه‌زکا به‌بێ‌هیچ‌ترسێک ده‌چنه‌ناو ماڵی کابه‌وه‌و پۆڕی خۆ کورت‌ده‌که‌نه‌وه، یان ده‌یتاشن. ئه‌وشتانه‌ی نه‌ۆزانیبۆ، ئه‌و ده‌یزانی. جگه له‌مه‌ش به‌وزوانه تۆشی سه‌رکه‌وتنێک ده‌بن.

۲۸ هه‌رخودایه که پێغه‌مبه‌ری خۆی ناردو ڕێنوێنی‌و دینی ڕاستیشی ڕه‌گه‌ڵ‌خست؛ تا به‌سه‌ره‌هه‌مۆ دینێکا زاڵی بکا. خواش بۆ ئاگالێبۆن به‌سه.

۲۷- پۆڕ: مۆی سه‌ر.

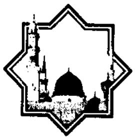
مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ ۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ ۖ
تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا ۖ سِيمَاهُمْ
فِى وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ
فِى ٱلْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ
عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الحُجُرَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُقَدِّمُوا۟ بَيْنَ يَدَىِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَرْفَعُوٓا۟ أَصْوَٰتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ ٱلنَّبِىِّ وَلَا تَجْهَرُوا۟ لَهُۥ بِٱلْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَـٰلُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَغُضُّونَ أَصْوَٰتَهُمْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱمْتَحَنَ ٱللَّهُ
قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ ۚ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يُنَادُونَكَ مِن وَرَآءِ ٱلْحُجُرَٰتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

۲۹ محەممەد پێغەمبەر خوداس؛ ئەوانەش کە دەگەڵ ئەون، لەبەرانبەر دین دوژمنان توندوتیژو لەناو خۆدا دلۆڤانن. لە کڕنۆش و سوژدە چاوت پێدەکەون. هەر بەهێڤی ڕەزامەندی و چاکەی خودان. دروشمی سوژدەبردنیان بەناو چەوانەوە هەیە؛ وێنەشیان لەتەورات دایەو نموونەشیان لەئینجیلدا. شبێنراوە بەچناوێک تیشەی بەرەژۆر هەڵچوبێ و وەچی فرەی دەرکردبێ و ستۆربوبێ و لەسەرلاسک خۆی گرتبێ و وەرزێران سەیری بمێنن؛ تا چاوچنۆکانی سپڵەی پێی قەڵس کا. ئەوانەی خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، خوا بەڵێنی لێ‌بوردن و پاداشێ گەورەی پێداون.

حوجورات

۱۸ ئایەت

وەناو خوداکە دەهێندە و دلۆڤانە

۱ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! نەچن وەپێش خواوپێغەمبەرەکەی کەون؛ با ترستان لەخودابێ؛ خودا بیسەرو زانایە.
۲ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! ناشێ دەنگتان سەردەنگی پێغەمبەر کەوێ. دەنگیش هێندە بەرزمەکەن، وەک وەل یەکترا داخێون؛ کە کارتان لێ پوچەڵ‌بێ و خۆتان بەخۆتان نەزانن.
۳ ئەوکەسانەی لجەم پێغەمبەری خودا دەنگیان نزم دەکەنەوە، ئەوکەسانەن خوا دەربارەی پارێزگاری، دڵی تاقی کردونەوە. لێ‌خۆشبون و پاداشی مەزن بۆوانە.
۴ ئەوکەسانەی لەو دیوی هۆدەکانەوە بانگت دەکەن، زۆربەیان ئاوەزیان نیە.

۲۹- هێڤ: ئاوات. **چناو:** کێڵگە، چێندارو، تۆمی وەشیاگ. **تیشە:** ڕەگی تازە ڕواوی دەغڵ.
لاسک: ساقەتە. بەجێ «وەچی فرەی دەرکردبێ» دەشکرێ: هیزی دابێ‌و . . .
۲- داخێون: قسەبکەن. **۳- «خوا دەربارەی...»** یا: خودا دڵیانی بۆ پارێزگاری تاقی کردۆتەوە.

وَلَوۡ أَنَّهُمۡ صَبَرُواْ حَتَّىٰ تَخۡرُجَ إِلَيۡهِمۡ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن جَآءَكُمۡ فَاسِقُۢ بِنَبَإٖ فَتَبَيَّنُوٓاْ
أَن تُصِيبُواْ قَوۡمَۢا بِجَهَٰلَةٖ فَتُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَا فَعَلۡتُمۡ نَٰدِمِينَ ٦
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ فِيكُمۡ رَسُولَ ٱللَّهِۚ لَوۡ يُطِيعُكُمۡ فِي كَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ لَعَنِتُّمۡ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ حَبَّبَ إِلَيۡكُمُ ٱلۡإِيمَٰنَ وَزَيَّنَهُۥ فِي قُلُوبِكُمۡ وَكَرَّهَ إِلَيۡكُمُ
ٱلۡكُفۡرَ وَٱلۡفُسُوقَ وَٱلۡعِصۡيَانَۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلرَّٰشِدُونَ ٧
فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَنِعۡمَةٗۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٨ وَإِن طَآئِفَتَانِ
مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱقۡتَتَلُواْ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَاۖ فَإِنۢ بَغَتۡ إِحۡدَىٰهُمَا
عَلَى ٱلۡأُخۡرَىٰ فَقَٰتِلُواْ ٱلَّتِي تَبۡغِي حَتَّىٰ تَفِيٓءَ إِلَىٰٓ أَمۡرِ ٱللَّهِۚ فَإِن فَآءَتۡ
فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَا بِٱلۡعَدۡلِ وَأَقۡسِطُوٓاْۖ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ
٩ إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِخۡوَةٞ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَ أَخَوَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَسۡخَرۡ قَوۡمٞ مِّن قَوۡمٍ
عَسَىٰٓ أَن يَكُونُواْ خَيۡرٗا مِّنۡهُمۡ وَلَا نِسَآءٞ مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُنَّ خَيۡرٗا
مِّنۡهُنَّۖ وَلَا تَلۡمِزُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَلَا تَنَابَزُواْ بِٱلۡأَلۡقَٰبِۖ بِئۡسَ ٱلِٱسۡمُ
ٱلۡفُسُوقُ بَعۡدَ ٱلۡإِيمَٰنِۚ وَمَن لَّمۡ يَتُبۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ١١

۵ ئه‌گه‌ر خۆیان ڕاگرتایه هه‌تا ده‌رده‌چۆی بۆلایان، بێ‌شک بۆئه‌وان باشتربۆ. خوا ده‌شبۆرێ‌و دلۆڤانه.

۶ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هه‌رگا له‌فه‌رمان لاده‌رێک ده‌نگ‌و باسێکتان بۆدێنێ، به‌وردی لێی وردبنه‌وه؛ نه‌کا له‌ڕوی نه‌زانیه‌وه گه‌لێکان تۆشی زیان‌که‌ن‌و له‌کرده‌تان په‌ژیوان بن.

۷ پێویسته ئه‌مه‌ش بزانن که پێغه‌مبه‌ری خوداتان له‌ناودایه. ئه‌گه‌ر له زۆرکاراندا شوێنتان که‌وتبا، تۆشی ناره‌حه‌تی ده‌بۆن؛ به‌لام خودا ئه‌ڤینی بڕوابه‌دینی دابه ئێوه‌و ئه‌وه‌ی له دڵتانا خه‌ملاند. بێ‌باوه‌ڕی‌و له‌ڕێ‌لادان‌و سه‌رپێچی له‌لاتان دزێوکردوه. له‌ڕێ شاره‌زا ئه‌وانه‌ن.

۸ ئه‌مه‌ش به‌خشش‌و چاکه‌یه له‌خوداوه‌و؛ خودا زانای له‌کارزانه.

۹ هه‌رگا له‌ناو باوه‌ڕداران دۆگرۆ ده‌گژیه‌ک ڕاچۆن، ئێوه ئاشتیان‌بکه‌نه‌وه؛ ئه‌گه‌ر یه‌کیان گه‌ره‌کی بۆ ناهه‌قی له‌وی‌تربکا، ئێوه‌ده‌گژ ئه‌وه‌ڕاچن که هه‌ر ده‌یه‌وێ شه‌ڕبکا؛ هه‌تا بۆ فه‌رمانی‌خودا مل که‌چ ده‌کا. ئه‌وسا - به‌بێ‌لایه‌نگیری - پێکیان بێنن‌و به‌یه‌کسانی به‌کێشه‌که‌یان ڕابگه‌ن. له‌و که‌سانه‌ی به‌یه‌کسانی پێ‌ڕاده‌گه‌ن، خوا خۆشی دێ.

۱۰ خاون‌باوه‌ڕ هه‌مۆیان هه‌ر برای‌یه‌کن؛ براکانتان پێکه‌وه ئاشت‌بکه‌نه‌وه. ئه‌شێ له‌خودابترسن؛ به‌شکۆ به‌ربه‌زه‌یی که‌ون.

۱۱ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! با هێندێکتان گاڵته به هێندێکان نه‌که‌ن؛ له‌وانه‌یه ئه‌وانه‌ی گه‌پیان پێده‌ده‌ن، له گه‌پ ده‌ره‌کان باشتربن. ژنیش هه‌روا؛ له‌وانه‌یه ئه‌وانه‌ی ده‌بنه‌گاڵته‌جاڕ، له‌وی گاڵته‌یان پێده‌که‌ن، په‌سندتربن. له سیله‌ی چاوداگرتن‌و ته‌شه‌ر ده‌یه‌کترگرتن‌و ناوو ناتۆره لێک هه‌ڵدان، ده‌س هه‌ڵگرن؛ چونکه له‌پاش بڕواهێنان، له‌ڕێ‌لادان، به‌دنێویه‌و ناپه‌سه‌نده. کێش په‌ژیوان نه‌بێته‌وه، له‌ڕێزه‌ی ناهه‌قه‌کانه.

۷- دزێو: ناله‌بار، ناشیرین. ۱۱- سیله: گۆشه‌ی چاو.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱجْتَنِبُوا۟ كَثِيرًا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ ٱلظَّنِّ إِثْمٌ
وَلَا تَجَسَّسُوا۟ وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن
يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَٰكُمْ
شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ ۞ قَالَتِ ٱلْأَعْرَابُ ءَامَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ وَلَٰكِن
قُولُوٓا۟ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوا۟ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَٰلِكُمْ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾
إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟
وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ وَٱللَّهُ
يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ
﴿١٦﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا۟ ۖ قُل لَّا تَمُنُّوا۟ عَلَىَّ إِسْلَٰمَكُم ۖ بَلِ ٱللَّهُ
يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَىٰكُمْ لِلْإِيمَٰنِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ
يَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

١٢ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! له زۆرێک له گومانان خۆبپارێزن. چونکه هێندێک گومانی واهه‌ن گوناهن. له‌کاروباری یه‌کتریش مه‌کۆڵنه‌وه. پاشه‌مله‌ش خراپه‌ی یه‌کتر مه‌بێژن. ئاخۆ که‌ستان وازی لێیه که گۆشتی برای خۆی به‌مردویی بخوا؟ دیاره قیزتان لێ دێته‌وه. ئه‌شێ له‌خودا بترسن. خوا په‌ژیوانی قبوڵه‌و دلۆڤانه.
١٣ ئه‌ی خه‌ڵکینه! هه‌ر له‌نێرومێیه‌که‌وه ئێوه‌مان وه‌دی‌هێناوه‌و کردوومانن به چه‌ندگه‌لێک‌و چه‌ندهۆزێک هه‌تا یه‌کتری بناسن. به‌ڕێزترینتان لای خودا، پارێزگارتره‌کانتانن. خوا زانایه‌و ئاگاداره.
١٤ عه‌ره‌به‌کانی ده‌شته‌کی گوتیان: باوه‌ڕیمان هێنا. بێژه: هێشتا باوه‌ڕیتان نه‌هێناوه؛ به‌ڵام بێژن: خۆمان به‌ده‌سته‌وه‌داوه؛ هێمان بڕوای ئیسلامه‌تی نه‌چۆته ناو دڵتانه‌وه. ئه‌گه‌ر ئێوه به‌رفه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ری ئه‌وبن، له پاداشی کرده‌وه‌تان هیچ شتێ که‌م ناکاته‌وه. خودا له‌گونا ده‌بوورێ‌و دلۆڤانه.
١٥ خاوه‌ن باوه‌ڕ ئه‌وکه‌سانه‌ن که بڕوایان به‌خواو پێغه‌مبه‌ری هه‌یه‌و تووشی دوودڵی نه‌بوونو به‌گیان‌وماڵ له‌ڕێی خودا تێکۆشاون‌و هه‌ر ئه‌مانه به‌ڕاستیانه.
١٦ بێژه: ئاخۆ گه‌ره‌کتانه خودا له‌ودینه‌ی هه‌تانه، ئاگادارکه‌ن؟ که‌چی خوداش له‌هه‌رشتێ له ئاسمانان‌و زه‌میندان، ئاگاداره‌و خوا بۆ هه‌موشت زانایه.
١٧ هه‌رچونکه بوونه موسوڵمان، منه‌ت به‌سه‌ر تۆداده‌که‌ن. بێژه: ئه‌گه‌ر ڕاست ئه‌که‌ن خاوه‌ن‌باوه‌ڕن، له موسوڵمان‌بوونی خۆتان، منه‌ت به‌سه‌رمندامه‌که‌ن؛ به‌ڵام خودا منه‌ت له‌سه‌ر ئێوه ده‌کا، که ڕێگای بڕواهێنانی نیشان‌داون.
١٨ هه‌ر نهێنی له عاسمانان‌و زه‌میندان، خوا ده‌یزانێ‌و هه‌رچی ده‌یکه‌ن ئه‌و ده‌یبینێ.

١٢-پاشه‌مله: پاش‌مله، پشته‌سه‌ر.

سورة ق

بسم الله الرحمن الرحيم

قٓۚ وَٱلۡقُرۡءَانِ ٱلۡمَجِيدِ ﴿١﴾ بَلۡ عَجِبُوٓاْ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡ
فَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا شَيۡءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗاۖ ذَٰلِكَ
رَجۡعُۢ بَعِيدٞ ﴿٣﴾ قَدۡ عَلِمۡنَا مَا تَنقُصُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۡهُمۡۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ
حَفِيظُۢ ﴿٤﴾ بَلۡ كَذَّبُواْ بِٱلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ فَهُمۡ فِيٓ أَمۡرٖ مَّرِيجٍ
﴿٥﴾ أَفَلَمۡ يَنظُرُوٓاْ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَوۡقَهُمۡ كَيۡفَ بَنَيۡنَٰهَا وَزَيَّنَّٰهَا
وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٖ ﴿٦﴾ وَٱلۡأَرۡضَ مَدَدۡنَٰهَا وَأَلۡقَيۡنَا فِيهَا رَوَٰسِيَ
وَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوۡجِۭ بَهِيجٖ ﴿٧﴾ تَبۡصِرَةٗ وَذِكۡرَىٰ لِكُلِّ عَبۡدٖ
مُّنِيبٖ ﴿٨﴾ وَنَزَّلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ مُّبَٰرَكٗا فَأَنۢبَتۡنَا بِهِۦ جَنَّٰتٖ
وَحَبَّ ٱلۡحَصِيدِ ﴿٩﴾ وَٱلنَّخۡلَ بَاسِقَٰتٖ لَّهَا طَلۡعٞ نَّضِيدٞ ﴿١٠﴾
رِّزۡقٗا لِّلۡعِبَادِۖ وَأَحۡيَيۡنَا بِهِۦ بَلۡدَةٗ مَّيۡتٗاۚ كَذَٰلِكَ ٱلۡخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتۡ
قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ وَأَصۡحَٰبُ ٱلرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ وَإِخۡوَٰنُ
لُوطٖ ﴿١٣﴾ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ وَقَوۡمُ تُبَّعٖۚ كُلّٞ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ
﴿١٤﴾ أَفَعَيِينَا بِٱلۡخَلۡقِ ٱلۡأَوَّلِۚ بَلۡ هُمۡ فِي لَبۡسٖ مِّنۡ خَلۡقٖ جَدِيدٖ ﴿١٥﴾

قاف

٤٥ ئایەت

وەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ قاف، سوێند بەم قورئانە بەڕێزە، ٢ دیارە سەریان لەوە سوڕما کە
ترس‌وەبەرهێنێکیان لەخۆیان بۆپەیدابوە؛ ئەوانەی خودانەناس بۆن،
گوتیان: ئەمە شتێ سەیرە. ٣ ئاخۆ ئەگەر مردین‌و بۆینە مشتێ خۆڵ،
[دەژینەوە؟] ئەم گەڕانەوەیە دۆرە. ٤ ئێمە هەرزۆ زانیومانە زەوی
چەندیان لێ‌کەم‌دەکا؛ کتێبێکیشمان لەلایە هەمۆشتێکی تێدایە.
٥ بەڵکۆ ئەوان کە ئەم‌ڕاستەیان هاتەلا، هەر باوەڕیان پێ نەکردو کارەکەیان
لێ ئاڵۆزا. ٦ ئاخۆ ئەوان بۆ عاسمانیان نەڕوانیوە، کە بەسەر
سەریانەوەیە، چتۆ وەدیمان هێناوەو چلونمان ڕازاندۆتەوەو هیچ کەلێنی
تێدانیە؟ ٧ ئەم هەردەشمان ڕاخستوەو کێوپارەمان تێ‌خستوەو جۆتەی
هەمۆ ڕوەکێکی بەردڵمان دەناودا ڕواند؛ ٨ تا چاوی‌دڵ ڕۆشن‌کات‌و
ببێتە هۆی بیرەوەری بۆ هەرعەبدێک حەزبکا بگەڕێتەوە.
٩ لەوبەرزەوە ئاوێ بەپیت‌و بەهرەمان بەرەژێر نارد؛ فرەباغاتمان پێ‌ڕواند؛
ئەو لبەش کە درەو دەکرێ؛ ١٠ دارەخورمای بەرزەبالاش بەهێشوی
بزمارکوتەوە؛ ١١ بژیوە بۆ عەبدەکان‌و سەرزەمینی مریشمان پێ‌بۆژاندەوە؛
دەرکەوتنیش هەروەهایە. ١٢ بەرلەوانەش، هۆزی نوح‌و خودانی ئاوی
بیرەکەو سەمۆدیش هەر بێ‌بڕوابۆن. ١٣ هۆزی عادو دەستەودایەرەی
فیرعەون‌و هۆزی لۆتیش، ١٤ گرۆی خاوەن دەحلەکان‌و ژێردەستەکانی
توببەعیش، هیچیان بە پێغەمبەرانیان باوەڕنەکرد؛ ئەوسا هەڕەشەکانی
من وەڕاستگەڕا. ١٥ ئاخۆ ئێمە لە وەدیهێنانی پێشین ماندۆببۆین؟
بەڵکۆ ئەوان بەگومان بۆن کە دەتوانین سەرلەنوێ وەدی بهێنین.

٤-«هەمۆسە» یا: هەمۆشتێکی ڕادەگرێ. ٩-لب: دانە، دەنکە. ١٠-بزمارکوت: جۆرێک هۆشە.
١٤-دەحل: بێشە، دارستان. ١١-مەبەست لە«دەرکەوتن» ژیانەوەی پاش مردنە.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِۦ نَفْسُهُۥ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ
مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ
﴿١٧﴾ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَكْرَةُ
ٱلْمَوْتِ بِٱلْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ
يَوْمُ ٱلْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَّقَدْ
كُنتَ فِى غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌ
﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُۥ هَٰذَا مَا لَدَىَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِى جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ
عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا
ءَاخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ ۞ قَالَ قَرِينُهُۥ رَبَّنَا مَآ أَطْغَيْتُهُۥ
وَلَٰكِن كَانَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا۟ لَدَىَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ
إِلَيْكُم بِٱلْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ ٱلْقَوْلُ لَدَىَّ وَمَآ أَنَا۠ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾
يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ ٱمْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأُزْلِفَتِ
ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ
﴿٣٢﴾ مَّنْ خَشِىَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ٱدْخُلُوهَا
بِسَلَٰمٍ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

١٦ دیاره ئێمه مرۆمان دروس‌کردووه‌و ده‌شزانین چۆن خه‌یالآتی به‌دڵدادێ.
ئێمه بۆ ئه‌و له شاده‌ماری لاملی نزیکترین. ١٧ ئه‌وێ کاتێ له‌لای ڕاست‌و
چه‌پیشه‌وه جۆتێ فرشته ڕۆنیشتۆن[بۆی ده‌نۆسن]. ١٨ هه‌ر ورته‌ی
له‌ده‌م ده‌ربچێ، چاوه‌دێرێکی لاهه‌یه. ١٩ بۆرانه‌وه‌ی ئاویلکه‌دان،
وادیاری دا؛ هه‌ر ئه‌مه‌شه که تۆ نه‌ت‌ده‌ویست تۆشی‌بی.
٢٠ فۆ به‌که‌له‌شاخاده‌کرێ؛ ئه‌وێ ڕۆژی؛ ده‌بێ هه‌ڕه‌شه وه‌دی‌بێ.
٢١ هه‌رکه‌سێ دێ، یه‌کێک وه‌پێشه‌خۆی داوه‌و یه‌کیکیش شایه‌تی‌ده‌دا.
٢٢ تۆ له‌مانه بێ هه‌واڵ بۆی؛ وا سه‌رپۆشمان له‌سه‌ر لادای؛ چاوت ئه‌مرۆ
زۆر بڕده‌کا. ٢٣ فرشته‌که‌ی هاوڕێی ئێژێ: وا له‌لای من ئاماده‌یه.
٢٤ به‌هه‌ردوکتان، هه‌مۆسپڵه‌یه‌کی لاسار، باوێژنه ناو دۆژه‌هه‌وه.
٢٥ که به‌ری له‌چاکه‌گرت‌و له‌ڕێی لاداو خه‌ڵکیشی وه‌گومان‌ده‌خست.
٢٦ که‌سێ بۆ‌که وێڕای خودا، شتی‌دیکه‌شی ده‌په‌رست. سا به‌توندی
بیانخه‌نه‌به‌ر جه‌زره‌به‌وه. ٢٧ ئه‌وی هاوڕێیه‌تی ئێژێ: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی
گلامان! دنه‌ی سه‌رپێچیم نه‌داوه؛ به‌ڵام هه‌رخۆی له‌وپه‌ڕی
گومڕاییدابۆ. ٢٨ ئێژێ: لای من کێشه‌مه‌که‌ن؛ من پێشه‌کی هه‌ڕه‌شه‌م
پێ‌ڕاگه‌یاندۆن. ٢٩ به‌ڵێنی من گۆڕانی به‌سه‌ردا نایه‌و ناهه‌قی له‌عه‌بدان
ناکه‌م. ٣٠ ڕۆژێ ده‌بێ که به‌جه‌هه‌نده‌مێ ئێژین: ئاخۆ پڕبۆی؟ ئێژێ:
ئاخۆ پتریش هه‌یه؟ ٣١ به‌هه‌شتیش له‌خۆپارێزان نزیک بۆته‌وه‌و دۆرنیه.
٣٢ که ئه‌مه بۆ ئه‌وکه‌سانه‌ی به‌ره‌وخودا گه‌ڕاونه‌وه‌و خۆپارێزبۆن، سۆزدراوه.
٣٣ ئه‌وانه‌ی که به‌نهێنی له‌خودای خۆیان ترساون‌و به‌دڵێکی پاکه‌وه
هاتۆنه‌وه‌لای. ٣٤ هه‌مۆتان بچنه‌ژۆره‌وه‌و بێ‌ترس بن؛ ئه‌مه‌یه ڕۆژی
هه‌رمانێ. ٣٥ هه‌رچی ئاره‌زۆشی بکه‌ن تێیدا هه‌یه‌و زێده له‌ویشمان
لاهه‌یه.

١٦-شاده‌مار: شاڕه‌گ. **١٩-ئاویلکه‌دان:** گیانه‌لآ، گیان که‌نشت. **بۆرانه‌وه:** له سه‌رخۆچۆن.

٣٢-یا: که ئه‌مه هه‌ر ئه‌ویه وا به ئێوه به‌ڵێن دراوه. بۆ هه‌ر تۆبه‌کارێکه‌وا سنۆری خوای پاراستوه.

وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هُمۡ أَشَدُّ مِنۡهُم بَطۡشٗا فَنَقَّبُواْ فِي
ٱلۡبِلَٰدِ هَلۡ مِن مَّحِيصٍ ٣٦ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكۡرَىٰ لِمَن كَانَ
لَهُۥ قَلۡبٌ أَوۡ أَلۡقَى ٱلسَّمۡعَ وَهُوَ شَهِيدٞ ٣٧ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ وَمَا مَسَّنَا
مِن لُّغُوبٖ ٣٨ فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ
قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ وَقَبۡلَ ٱلۡغُرُوبِ ٣٩ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ
وَأَدۡبَٰرَ ٱلسُّجُودِ ٤٠ وَٱسۡتَمِعۡ يَوۡمَ يُنَادِ ٱلۡمُنَادِ مِن مَّكَانٖ قَرِيبٖ
٤١ يَوۡمَ يَسۡمَعُونَ ٱلصَّيۡحَةَ بِٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡخُرُوجِ ٤٢ إِنَّا
نَحۡنُ نُحۡيِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيۡنَا ٱلۡمَصِيرُ ٤٣ يَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلۡأَرۡضُ
عَنۡهُمۡ سِرَاعٗاۚ ذَٰلِكَ حَشۡرٌ عَلَيۡنَا يَسِيرٞ ٤٤ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَۖ
وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِجَبَّارٖۖ فَذَكِّرۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ٤٥

سُورَةُ الذَّارِيَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلذَّٰرِيَٰتِ ذَرۡوٗا ١ فَٱلۡحَٰمِلَٰتِ وِقۡرٗا ٢ فَٱلۡجَٰرِيَٰتِ يُسۡرٗا ٣
فَٱلۡمُقَسِّمَٰتِ أَمۡرًا ٤ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٞ ٥ وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٞ ٦

٣٦ ئێمە گەلێک چین وبەرەن - کە دەپێش ئەوانەدابۆن - قرتێ خستۆن، لەمانەش بەهێزتربۆن و زۆر وڵاتیان پشکنیون؛ ئاخۆ ئەوان هیچ دەرەتانیان بۆرەخسا؟
٣٧ ئەم وتارە بۆ هەرکەسێ دڵ زیندوە، یان باشی گوێ لێ دەدێرێ و بیریشی هەر لەلای ئەوە، دەبێتە هۆی پەندگرتن و بیرکردنەوە.
٣٨ ئەم ئاسمانان و زمینەو هەرچی لەناویاندا هەیە، بەشەش ڕۆژ وەدیمان هێناو هیچ ماندگیشمان تۆش نەهات.
٣٩ سا خۆبگرە لەبەرانبەر ئەوشتانەی ئەوان ئێژن. هەر پەسنی پاکی پەروەرندەی خۆت بدە؛ لەپێش گزینگی هەتاوداو بەر لەدەمی ڕۆژاوابۆن.
٤٠ لەشەویشدا هەر پەسنی پاکی ئەوبدەو دوای هەمۆ سوژدەبردنیش.
٤١ هەردەمێکیش بانگ ڕاهێڵێک لەجێگایەکی نزیک ڕا گازی دەکا، گوێی بۆبگرە.
٤٢ لەو ڕۆژەدا کە نەعرەتەڕاستەکەیان گوێ لێ دەبێ، ئەمە ڕۆژی دەرکەوتنە.
٤٣ ئێمە خۆمان ژی دەبەخشین و دەمرێنین؛ وەگەڕیش بۆلای ئێمەیە.
٤٤ ئەوێ ڕۆژێ کە زەمین دەقەڵشێتەوەو بەلەز دەریان دەهاوێژێ، ئەمە بۆ وەکۆکردنێ، لامان شتێکی هاسانە.
٤٥ ئێمە باشتر دەزانین ئەوان چ ئێژن؛ تۆ زۆرداریک نی لەسەریان؛ هەر کەسێکی لە هەڕەشە ترسی هەیە، بەم قورئانە تۆ وەبیری بخەرەوە.

زاریات

٦٠ ئایەت

بەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ بەوبایانەی دەتوانن بڵاوکەنەوە، ٢ بەوهەورانەی گرانبارن،
٣ بەوانەی کە بەهاسانی ڕێ دەپێون، ٤ بەوانەی کاردابەش کەرن،
٥ هەر بەڵێنێ کە پێتانی دەدەن، ڕاستە. ٦ ڕۆژی جەزا هەر ڕۆدەدا.

٣٨- ماندگی: ماندویی، شەکەتی. ٤٣- وەگەڕ: گەڕانەوە. ٤٤- «ئەمە بۆوە کۆکرنێ...» یا: ئەمە وەکۆ کردنێکە، کە بۆئێمە هاسان دەبێ.

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلۡحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمۡ لَفِي قَوۡلٖ مُّخۡتَلِفٖ ﴿٨﴾ يُؤۡفَكُ عَنۡهُ مَنۡ
أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ ٱلۡخَرَّٰصُونَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي غَمۡرَةٖ سَاهُونَ ﴿١١﴾
يَسۡـَٔلُونَ أَيَّانَ يَوۡمُ ٱلدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوۡمَ هُمۡ عَلَى ٱلنَّارِ يُفۡتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُواْ
فِتۡنَتَكُمۡ هَٰذَا ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تَسۡتَعۡجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ
وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَبۡلَ ذَٰلِكَ مُحۡسِنِينَ
﴿١٦﴾ كَانُواْ قَلِيلٗا مِّنَ ٱلَّيۡلِ مَا يَهۡجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِٱلۡأَسۡحَارِ هُمۡ يَسۡتَغۡفِرُونَ
﴿١٨﴾ وَفِيٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ حَقّٞ لِّلسَّآئِلِ وَٱلۡمَحۡرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِي ٱلۡأَرۡضِ ءَايَٰتٞ
لِّلۡمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِيٓ أَنفُسِكُمۡۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِي ٱلسَّمَآءِ رِزۡقُكُمۡ
وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ إِنَّهُۥ لَحَقّٞ مِّثۡلَ مَآ أَنَّكُمۡ
تَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ﴿٢٤﴾
إِذۡ دَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَقَالُواْ سَلَٰمٗاۖ قَالَ سَلَٰمٞ قَوۡمٞ مُّنكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ
أَهۡلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجۡلٖ سَمِينٖ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيۡهِمۡ قَالَ أَلَا تَأۡكُلُونَ
﴿٢٧﴾ فَأَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيفَةٗۖ قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٖ
﴿٢٨﴾ فَأَقۡبَلَتِ ٱمۡرَأَتُهُۥ فِي صَرَّةٖ فَصَكَّتۡ وَجۡهَهَا وَقَالَتۡ عَجُوزٌ عَقِيمٞ
﴿٢٩﴾ قَالُواْ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

٧ بەوئاسمانەی ڕێ‌ڕێ‌یە[و شەپۆلان دەدا] ، ٨ قسەو یەکتر ناگرێتەوە.
٩ لەقورئان دەتەکێتەوە، هەرکێ تەکێنراوەتەوە. ١٠ دەک بەکوشت‌چن
ئەوانەی درۆنەخشینن. ١١ ئەوانە کەوتۆنە گێژاوی نەزانی‌و ئاگایان لە
هیچێک نیە. ١٢ پزس دەکەن: کەنگێ ڕۆژی جەزایە دێ؟ ١٣ ئەوێ ڕۆژێ
کە دەیانخەنە سەرئاگر. ١٤ بچێژن ئەوئازارەتان کە ئێوە بۆی بەپەلەبۆن.
١٥ ئەو کەسانەی خۆپارێزن، شوێنیان باغات‌و کانیاون. ١٦ هەرچی
پەروەرندەی ئەوان بۆی‌داناون، وەری دەگرن؛ ئەوان پێشۆ ئاکارچاک
بۆن. ١٧ شەوانە کەمتر دەخەوتن. ١٨ بەری‌بەیان، داوای لێ‌بۆردنیان
دەکرد. ١٩ لەماڵیاندا بەشێ هەبۆ بۆ پارسەکان‌و بێ‌بەشان. ٢٠ لەزەمیندا
بەڵگە زۆرن بۆ ئەوانەی لە بڕوادا بێ گومانن. ٢١ هەروەها لەناو
خۆشتاندا؛ ئاخۆ لەخۆتان نارِوانن؟ ٢٢ ڕۆزیتان‌و هەرچی بەڵێنتان
پێدەدرێ، لەعاسمانە. ٢٣ سا سوێند بە پەروەرێنی ئەزمان‌و زەمین،
ئەمە ڕاستە؛ هەروەک بۆخۆتان داخێون. ٢٤ ئاخۆ باسی
میوانەبەڕێزەکانی ئیبراهیمت بۆهاتوە؟ ٢٥ کاتێ کە لێی وەژۆرکەوتن،
گوتیان: سەلام. گوتی: سەلام؛ دەستەیەکی نەناسراون. ٢٦ پەنامەکی
خۆی گەیاندە خاو خێزانی‌و گوێرەکەیی چاقی هاورد. ٢٧ وەختێ کە لێی
نزیک کردن، گوتی: لەبەرچیە ناخۆن؟ ٢٨ ئەوساکە ترسێکی ڕێ‌نیشت.
گوتیان: تۆنیگەران مەبەو بۆنی لاوێکی زانایان مزدە پێدا. ٢٩ ژنەکەی
بەهاوارەوە هات‌و پۆکێکی لەخۆی ناو گوتی: من پیرێژنێکم بێ‌زک‌و زا.
٣٠ گوتیان: پەروەرندەی تۆ ئاوایەنەی گوتوە، ئەو خۆی کارزان‌و زانایە.

١٠- درۆنەخشین: درۆباز، درۆزن. ١٩- پارسەک: گەدا، خوازەلۆک.
٢٣- داخێون: قسەبکەن. ٢٩- پۆک: چەمۆڵە، پۆکاوڵ.

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ٣١ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ
مُّجْرِمِينَ ٣٢ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ٣٣ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ
لِلْمُسْرِفِينَ ٣٤ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٣٥ فَمَا وَجَدْنَا
فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ٣٦ وَتَرَكْنَا فِيهَآ ءَايَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ
ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ٣٧ وَفِى مُوسَىٰٓ إِذْ أَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَٰنٍ
مُّبِينٍ ٣٨ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِۦ وَقَالَ سَٰحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ٣٩ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ
فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ٤٠ وَفِى عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلرِّيحَ
ٱلْعَقِيمَ ٤١ مَا تَذَرُ مِن شَىْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَٱلرَّمِيمِ ٤٢
وَفِى ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا۟ حَتَّىٰ حِينٍ ٤٣ فَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ٤٤ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مِن قِيَامٍ
وَمَا كَانُوا۟ مُنتَصِرِينَ ٤٥ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا
فَٰسِقِينَ ٤٦ وَٱلسَّمَآءَ بَنَيْنَٰهَا بِأَيْي۟دٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ٤٧ وَٱلْأَرْضَ
فَرَشْنَٰهَا فَنِعْمَ ٱلْمَٰهِدُونَ ٤٨ وَمِن كُلِّ شَىْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ٤٩ فَفِرُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ٥٠
وَلَا تَجْعَلُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ٥١

٣١ گوتی: ئه‌ی ڕاسپارده‌كان! كارتان چیه؟ ٣٢ گوتیان: ئێمه كل‌كراوین
بۆسه‌ر هۆزی تاوانباران. ٣٣ تا گزمۆله‌قوڕی ڕه‌ق بۆی وه‌ك به‌ردیان
لێ ببارێنین. ٣٤ په‌روه‌رنده‌ت هه‌مۆنیشانه‌ی لێداون، بۆ ئه‌وانه‌ی له
ئه‌ندازه لایانداوه. ٣٥ ئه‌وسا باوه‌ڕداره‌كانمان لێ وه‌ده‌رنا. ٣٦ ئێمه غه‌یره‌ز
ته‌نیا مالێك، خوداناسمان ده‌س نه‌كه‌وت. ٣٧ له‌وشوێنه‌شدا
نیشانه‌یه‌كمان به‌جێ هێشت، بۆ ئه‌وانه‌ی كه له ئازاردانی به‌ژان ترسیان
هه‌یه. ٣٨ له به‌سه‌ر هاتی موساشدا، كه به به‌ڵگه‌ی ئاشكراوه
به‌ڕێمان‌كرده لای فیرعه‌ون. ٣٩ به‌ونیازه كه خاوه‌نی هێزوپێزه، بایه‌خی
به‌مۆسانه‌داو گوتی: جادوگه‌رێكه یان لیوه‌بوه. ٤٠ ئه‌وساكه خۆی‌و
له‌شكره‌كه‌یمان گرت‌و فڕێمان‌دانه ناو ده‌ریاوه‌و گله‌ییش له‌خۆی كرا.
٤١ له‌مه‌ڕعادیش، گڕه‌بامان نارده‌سه‌ریان. ٤٢ هه‌رشتێ كه هاته‌به‌ری،
وه‌ك پێشه‌ی پواوی لێكرد. ٤٣ ده‌رباره‌ی هۆزی سه‌مۆدیش، كه
پێان ڕاگه‌یه‌ندرا: هه‌تا ماوه‌یه‌ك ڕایبوێرن. ٤٤ له فه‌رمانی په‌روه‌رنده‌یان
لایاندا؛ هه‌تا دیتیان وه‌به‌ر هه‌وره‌تریشقه‌یێ‌كه‌وتن. ٤٥ نه‌یانكرا
ڕاست‌بنه‌وه‌و كه‌سیش ده‌هانایان نه‌هات. ٤٦ هۆزی نۆحیش -
له‌پێشۆڕا - [به‌رغه‌زه‌بی ئێمه كه‌وتن] كه گه‌لێكی نافه‌رمان‌بۆن. ٤٧ ئه‌م
ئاسمانه‌شمان به‌هێزی خودی خۆمان وه‌دی‌هێناو بێ‌سۆ په‌ره‌شی
پێده‌ده‌ین. ٤٨ زه‌مینیش ئێمه ڕامان‌خست؛ ئای كه چه‌ند ڕاخه‌ری
باشین. ٤٩ له هه‌رشتێ جۆتێكمان وه‌دی‌هێناوه؛ به‌شكۆ بیری
لێ‌بكه‌نه‌وه. ٥٠ سا هه‌مۆتان به‌ڕاكردن به‌ره‌وخوابن، كه له‌وڕا من
به‌ئاشكرا ترس وه‌به‌ر ئێوه دێنم. ٥١ وێڕای خوداش هیچ شتی‌تر
مه‌په‌رستن؛ ئه‌و به‌منی سپاردوه، به‌ئاشكرا ترسی ئه‌وتان وه‌به‌ربێنم.

٣٣- گزمۆله: خڕی چكۆله له قوڕ. ٣٩- لیوه: لێوه، شێت.

كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوۡ مَجۡنُونٌ
﴿٥٢﴾ أَتَوَاصَوۡاْ بِهِۦۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَمَآ أَنتَ
بِمَلُومٖ ﴿٥٤﴾ وَذَكِّرۡ فَإِنَّ ٱلذِّكۡرَىٰ تَنفَعُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا
خَلَقۡتُ ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَآ أُرِيدُ مِنۡهُم مِّن رِّزۡقٖ
وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطۡعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلۡقُوَّةِ ٱلۡمَتِينُ
﴿٥٨﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذَنُوبٗا مِّثۡلَ ذَنُوبِ أَصۡحَٰبِهِمۡ فَلَا يَسۡتَعۡجِلُونِ
﴿٥٩﴾ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن يَوۡمِهِمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

سُورَةُ الطُّورِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلطُّورِ ﴿١﴾ وَكِتَٰبٖ مَّسۡطُورٖ ﴿٢﴾ فِي رَقّٖ مَّنشُورٖ ﴿٣﴾ وَٱلۡبَيۡتِ
ٱلۡمَعۡمُورِ ﴿٤﴾ وَٱلسَّقۡفِ ٱلۡمَرۡفُوعِ ﴿٥﴾ وَٱلۡبَحۡرِ ٱلۡمَسۡجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ
عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٞ ﴿٧﴾ مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٖ ﴿٨﴾ يَوۡمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ
مَوۡرٗا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ ٱلۡجِبَالُ سَيۡرٗا ﴿١٠﴾ فَوَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ
﴿١١﴾ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي خَوۡضٖ يَلۡعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوۡمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ
جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هَٰذِهِ ٱلنَّارُ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

٥٢ بەرلەمانەش هەروابوە؛ هەرکاتی پێغەمبەرێکیان بۆ هاتوە، گوتۆیانە: یان جادۆگەرە، یان شێتە.
٥٣ مەگەر ئەوان یەکترینیان بەو قسە ڕاسپاردوە؟ [نە، وانیە] بەڵکۆ ئەوان هەر بۆخۆیان گەلانێکی نافەرمان بۆن.
٥٤ سا تۆ واز لەوانە بێنە؛ کەسیش سەرکۆنەی تۆ ناکا.
٥٥ تۆ هەر وەبیریان بخەوە؛ بیرەوەری بەهرەدەدا بەوانەی خاوەن باوەڕن.
٥٦ من هەربۆیە جندۆکەو مرۆم دروس کرد، بمپەرستن.
٥٧ من هیچ ڕۆزیم لەوان ناوێو نامگەرەکە ئەوانە خۆراکم دەنێ.
٥٨ هەر خودا ڕۆزی دەنێرێو خودان هێزێکی پتەوە.
٥٩ بەهرەی ئەو غەدرکەرانەش وەک بەهرەی ئەوانەدەبێ، کە هاوباوەڕی خۆیان بۆن؛ ئیتر لێم بەپەلە نەبن.
٦٠ واوەیلا بۆ خوانەناسان، لەو ڕۆژەدا کە بەڵێنیان پێدراوە!

تۆر

٤٩ ئایەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ بەکێوی تۆر، ٢ بەکتێبێ کە نۆسراوە، ٣ لە کەوەڵ، بڵاو بۆتەوە؛ ٤ بەماڵە
ئاوەدانەکە، ٥ بەوبانەی بڵندکراوە، ٦ بەودەریایەی بلق ئەدا، ٧ ئازاری
پەروەرندەی تو هەر ڕۆدەدا؛ ٨ کەسیش پێشی پێناگیرێ. ٩ لەو
ڕۆژەدا کە عاسمان تێکەوەداوێ، ١٠ هەمۆ چیا لە ڕۆییندا پەلەدەکەن؛
١١ ئیتر ئەو ڕۆژە هاوارە لەو کەسانەی بێ باوەڕبۆن. ١٢ ئەوانەی کە چۆبۆنە
ناو پڕوپۆچو گەپیان دەدا؛ ١٣ لەو ڕۆژەدا بەدەڵەکدان بەرەو ئاگری
دۆزەقیان ڕادەکێشن. ١٤ ئەوەتانێ ئەو ئاگرەی بڕواتان نەدەکرد هەبێ.

٥٤- سەرکۆنە: لۆمە. ٥٨- خودان: خاوەن.

٣- کەوەڵ: پێست. ٦- بلق: دەنگی کوڵینی ئاو. ١٣- دەڵەکدان: پاڵ پێوەنان.

أَفَسِحۡرٌ هَٰذَآ أَمۡ أَنتُمۡ لَا تُبۡصِرُونَ ١٥ ٱصۡلَوۡهَا فَٱصۡبِرُوٓاْ
أَوۡ لَا تَصۡبِرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٦
إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَعِيمٖ ١٧ فَٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ
وَوَقَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ ١٨ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَا
كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٩ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ سُرُرٖ مَّصۡفُوفَةٖۖ وَزَوَّجۡنَٰهُم
بِحُورٍ عِينٖ ٢٠ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلۡحَقۡنَا
بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَمَآ أَلَتۡنَٰهُم مِّنۡ عَمَلِهِم مِّن شَيۡءٖۚ كُلُّ ٱمۡرِيِٕۭ بِمَا كَسَبَ
رَهِينٞ ٢١ وَأَمۡدَدۡنَٰهُم بِفَٰكِهَةٖ وَلَحۡمٖ مِّمَّا يَشۡتَهُونَ ٢٢ يَتَنَٰزَعُونَ
فِيهَا كَأۡسٗا لَّا لَغۡوٞ فِيهَا وَلَا تَأۡثِيمٞ ٢٣ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ غِلۡمَانٞ
لَّهُمۡ كَأَنَّهُمۡ لُؤۡلُؤٞ مَّكۡنُونٞ ٢٤ وَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ يَتَسَآءَلُونَ
٢٥ قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا قَبۡلُ فِيٓ أَهۡلِنَا مُشۡفِقِينَ ٢٦ فَمَنَّ ٱللَّهُ
عَلَيۡنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ٢٧ إِنَّا كُنَّا مِن قَبۡلُ
نَدۡعُوهُۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ٢٨ فَذَكِّرۡ فَمَآ أَنتَ بِنِعۡمَتِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٖ وَلَا مَجۡنُونٍ ٢٩ أَمۡ يَقُولُونَ شَاعِرٞ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيۡبَ
ٱلۡمَنُونِ ٣٠ قُلۡ تَرَبَّصُواْ فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُتَرَبِّصِينَ ٣١

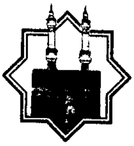
١٥ ئاخۆ ئەمە جادوە، یان ئێوە کوێربوونەو نابینن ؟
١٦ بچنەناوی ؛ هەڵبکەن یاخۆ هەڵنەکەن، وەکوویەکەو هەر بەهۆی ئەوکارانەی کە کردووتانە، سزادەدرێن.
١٧ ئەوانەی وا خودێترس بوون، وان لەبەهەشت‌و خۆشیدا.
١٨ بەختەوەرن لەوشتانەی پەروەرێنیان پێی بەخشیون ؛ لەئازاری جەهەندەمیشی پارازتن.
١٩ لە هەمبەر کردەوەکانتان بخۆن‌و وەخۆن، نۆشتان بێ.
٢٠ لەسەرتەختی لەپەنای‌یەک، پاڵ کەفتوون‌و کیژی سپی چاوبەڵەکمان پێ بەخشیون.
٢١ ئەوانەی باوەڕیان‌هێناو تۆرەمەشیان چوونە سەرباوەڕی ئەوان، مە تۆرەمەی ئەوانیش وەک خۆیان دەبەینە بەهەشت‌و لەپاداشی کردەوەیان هیچ شتێ کەم‌ناکەینەوە. هەمۆکەسێ بارمتەی کاری خۆیەتی.
٢٢ هەرمیوەیەک‌و هەرگۆشتێ بۆخۆیان ئارەزوی دەکەن، پێمان‌داون.
٢٣ پیاڵە پێکتر دەگۆڕنەوەو نە هەرزەوێژی تێدایەو نە هۆی تووشی گوناه بوونێ.
٢٤ تازەلاوانی خولامیان بەدەورەدا دێن‌ودەچن ؛ هەر ئێژی دانەی‌مروارین لەقاپۆڕدا.
٢٥ ڕوو لە یەکتری دەکەن‌و پێکەوە وتو وێژیانە.
٢٦ ئێژن : ئێمە لەپێشوودا لەناو کەس‌وکاری خۆمان نیگەران بوین.
٢٧ ئیتر خودا خۆی چاکەی دەگەڵ کردین‌و لەئازاری گڕەوهالاوی پارازتین.
٢٨ ئێمە بەرێ هاوارمان هەر لەوکردوە ؛ هەر ئەویشە خاوەن‌چاکەی دلۆڤانە.
٢٩ سا وەبیریان بخەرەوە - لەسایەی پەروەرندەت‌ڕا - تۆ نە فاڵبینی نە دینی.
٣٠ یان پێت ئێژن : بوێژێکەو چاوەنۆڕین هاکا شتێکی بەسەرهات.
٣١ بێژە : ئێوە چاوەنۆڕبن، ئەوا ئێمەش وەل ئێوەدا چاوەنۆڕین.

٢٠-یا:ـ کیژی سپی چاوبەڵەکیشمان کردوتە هاوسەرینیان. ٢٤-قاپۆڕ: قابلۆخ، سەدەف.
٢٩-دین: شێت، دێوانە.

أَمۡ تَأۡمُرُهُمۡ أَحۡلَٰمُهُم بِهَٰذَآۚ أَمۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ٣٢ أَمۡ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥۚ
بَل لَّا يُؤۡمِنُونَ ٣٣ فَلۡيَأۡتُواْ بِحَدِيثٖ مِّثۡلِهِۦٓ إِن كَانُواْ صَٰدِقِينَ
٣٤ أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ٣٥ أَمۡ خَلَقُواْ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ٣٦ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ
رَبِّكَ أَمۡ هُمُ ٱلۡمُصَيۡطِرُونَ ٣٧ أَمۡ لَهُمۡ سُلَّمٞ يَسۡتَمِعُونَ فِيهِۖ فَلۡيَأۡتِ
مُسۡتَمِعُهُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ٣٨ أَمۡ لَهُ ٱلۡبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلۡبَنُونَ ٣٩
أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ٤٠ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ
يَكۡتُبُونَ ٤١ أَمۡ يُرِيدُونَ كَيۡدٗاۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ هُمُ ٱلۡمَكِيدُونَ ٤٢
أَمۡ لَهُمۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٤٣ وَإِن يَرَوۡاْ كِسۡفٗا
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطٗا يَقُولُواْ سَحَابٞ مَّرۡكُومٞ ٤٤ فَذَرۡهُمۡ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ
يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي فِيهِ يُصۡعَقُونَ ٤٥ يَوۡمَ لَا يُغۡنِي عَنۡهُمۡ كَيۡدُهُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ٤٦ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ عَذَابٗا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ
أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٤٧ وَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعۡيُنِنَاۖ وَسَبِّحۡ
بِحَمۡدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ٤٨ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَإِدۡبَٰرَ ٱلنُّجُومِ ٤٩

سُورَةُ النَّجۡمِ

٣٢ ئاخۆ لەڕوی خەونەکانیانەوە ئێژن، یان هەر خۆیان کۆمەڵێکی بلەوەزن؟
٣٣ یان ئێژن: هەڵی بەستوە. نەخێر، ئەوان بێ باوڕن. ٣٤ ئەگەر ئەوانە ڕاست
دەکەن، با وتارێ وەکۆ ئەمقورئانە بێنن. ٣٥ ئاخۆ ئەوان هەر لەنەبۆ
هاتۆنەدی؟ یان خۆیان خۆیان درۆسکرد؟ ٣٦ یان ئەوانن ئاسمانەکانو
زمینیان وەدیهێنا؟ نەخێر، دیارە ناسەلمێنن. ٣٧ یان گەنجینەی
پەروەرندەت وا لایئەوان؟ یان هەرخۆیان هەمەکارەن؟ ٣٨ یان پەیژەیێ
وایان هەیە بینێنو گوێ ڕابدێرن؟ کێ لەوان کۆڵەی کردوە، با
بەڵگەیەکی ڕون بێنێ. ٣٩ ئاخۆ کیژەکان بۆخوانو کوڕەکانیش بەشی
ئێون؟ ٤٠ یان بۆمزە داوای شتێکیان لێدەکەی، ئەوان لەژێری
دەرنەچنو بۆیان زۆرگران بوەستێ؟ ٤١ یان نهێنی وا لای خۆیانو
دەنۆسن؟ ٤٢ یان ئەوانە گەرەکیانە فێڵێک بکەن؟ خوانەناسان خۆیان
فێڵیان لێکراوە. ٤٣ یان بێژگە خوا پەرستۆیەکی تریان هەس؟ خوا پاکترە
لەوشتانەی کە بە شەریکی دادەنێن. ٤٤ گەر بشبینن پارچەیەک لەم
عاسمانە دادەکەوێ، ئێژن: هەورێکی پڕپشتە. ٤٥ سا تۆ لەوانە وازبێنە،
تا ئەوانە تۆشی ڕۆژی خۆیان دەبن؛ کە ئەو ڕۆژە هەستیان دەبەردا
نامێنێ. ٤٦ ئەوێ ڕۆژێ حیلەکەیان هیچ بەهرەیەکیان ناداتێو کەسیش
دەهانایان نایە. ٤٧ بۆ ئەوانەی پیشەیان ناهەقی بوە، جگەلەمەش
جەزرەبەیێتریان هەیە؛ بەڵام زۆربەیان نازانن. ٤٨ بۆ فەرمانی
پەروەرندەت خۆڕاگربە، تۆ بەبەرچاوی ئێمەوەی؛ هەر کاتێ لەجێ
ڕادەبی، پەسنی پەروەرندەت بدە. ٤٩ لە شەویشدا شوکری بکەو
پەسنی بدە؛ لەودەمەشدا کە هەسارە ئاوادەبن.

نەجم

٦٢ ئایەت

٣٢- بلەوەز: لاسار، گوێنەبیس.	٣٨- کۆڵە کردن: گوێڕاداشتن.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّجۡمِ إِذَا هَوَىٰ ١ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمۡ وَمَا غَوَىٰ ٢ وَمَا يَنطِقُ
عَنِ ٱلۡهَوَىٰٓ ٣ إِنۡ هُوَ إِلَّا وَحۡيٞ يُوحَىٰ ٤ عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلۡقُوَىٰ ٥
ذُو مِرَّةٖ فَٱسۡتَوَىٰ ٦ وَهُوَ بِٱلۡأُفُقِ ٱلۡأَعۡلَىٰ ٧ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ٨
فَكَانَ قَابَ قَوۡسَيۡنِ أَوۡ أَدۡنَىٰ ٩ فَأَوۡحَىٰٓ إِلَىٰ عَبۡدِهِۦ مَآ أَوۡحَىٰ ١٠
مَا كَذَبَ ٱلۡفُؤَادُ مَا رَأَىٰٓ ١١ أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ١٢ وَلَقَدۡ رَءَاهُ
نَزۡلَةً أُخۡرَىٰ ١٣ عِندَ سِدۡرَةِ ٱلۡمُنتَهَىٰ ١٤ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلۡمَأۡوَىٰٓ ١٥
إِذۡ يَغۡشَى ٱلسِّدۡرَةَ مَا يَغۡشَىٰ ١٦ مَا زَاغَ ٱلۡبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ١٧ لَقَدۡ رَأَىٰ
مِنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلۡكُبۡرَىٰٓ ١٨ أَفَرَءَيۡتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلۡعُزَّىٰ ١٩ وَمَنَوٰةَ
ٱلثَّالِثَةَ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ ٢٠ أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلۡأُنثَىٰ ٢١ تِلۡكَ إِذٗا قِسۡمَةٞ
ضِيزَىٰٓ ٢٢ إِنۡ هِيَ إِلَّآ أَسۡمَآءٞ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَمَا تَهۡوَى ٱلۡأَنفُسُۖ
وَلَقَدۡ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ ٱلۡهُدَىٰٓ ٢٣ أَمۡ لِلۡإِنسَٰنِ مَا تَمَنَّىٰ ٢٤ فَلِلَّهِ
ٱلۡأٓخِرَةُ وَٱلۡأُولَىٰ ٢٥ ۞ وَكَم مِّن مَّلَكٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغۡنِي
شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ أَن يَأۡذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرۡضَىٰٓ ٢٦

وه‌ناو خوداکه‌ی که‌ هه‌نده‌ دلۆڤانه

١ به ئه‌ستێره، کاتێ به‌ره‌و ئاسۆ ده‌خزێ، ٢ یاره‌که‌تان نه گوم‌بوه، نه ڕێشی
هه‌ڵه‌کردوه. ٣ به ئاره‌زۆی خۆی ناخێوێ. ۴ هه‌رچی ئێژێ، له‌خواوه
تێگه‌یه‌نراوه. ۵ فرشته‌یێ فره توانا فێری کرد. ۶ فرشته‌یێ به‌ئاوه‌زو
فره‌زانا، که به شکڵی خۆی ڕاوێستا. ٧ [هه‌وه‌ڵجارێ] له‌ئاسۆی
هه‌ره‌به‌رزبۆ؛ ٨ له‌پاشا نزیک که‌وته‌وه‌و شۆڕوه‌بۆ؛ ٩ به‌قه‌د ماڵی
دۆکه‌وانان یا نزیکتر؛ ١٠ ئه‌وسا خودا هه‌رمه‌به‌ستێ که‌واویستی
به‌عه‌بدی خۆی ڕایگه‌ێنێ، پێی ڕاگه‌یاند. ١١ دڵی ئه‌و هه‌رچی دیتۆیه،
درۆنه‌بوه. ١٢ ئاخۆ له‌سه‌ر ئه‌وی دیویه ئێوه کێشه‌ی ده‌گه‌ڵ ده‌که‌ن؟
١٣ بێ‌گومانه جارێکی دیکه‌شی دیوه، که ئه‌وساکه‌ش داپه‌ڕیوه؛ ١۴ له‌لای
داره‌کناره‌که‌ی ئه‌وپه‌ڕه‌وه، ١۵ که له‌پاڵ شوێنی به‌هه‌شته. ١۶ له‌کاتێکا
کناره‌که داپۆشیوه، ئه‌وی که ده‌بێ داپۆشێ. ١٧ سۆمای لێ
نه‌گوێزتۆته‌وه‌و هیچ ڕه‌شکه‌وپێشکه‌شی نه‌کرد. ١٨ دیاره زۆریش له‌نیشانه
گه‌وره‌کانی په‌روه‌رنده‌ی خۆی دیتوه. ١٩ ئاخۆ ئێوه هه‌ر لات‌و عوززاتان
دیوه؟ ٢٠ سێهه‌میشیان که «مه‌نات»ه‌و یه‌کێ‌تر له‌بوته‌کانه؟ ٢١ ئاخۆ
زارۆی ئێوه نێره‌و خواش کیژی هه‌س؟ ٢٢ ئه‌گه‌ر وابێ، به‌شکردنێ
ناڕه‌وایه.
٢٣ ته‌نیا ئه‌وانه چه‌ند ناون که ئێوه‌و باب‌و باپیرتان، ئه‌وانه‌تان پێ‌ناوناون‌و
خوداش هیچ به‌ڵگه‌ی پته‌وی له‌مه‌ڕ ئه‌وانه‌وه نه‌نارد. هه‌ر وه‌دۆی گومان
ده‌که‌ون‌و ئه‌وه‌ی که دڵیان ده‌خوازێ؛ که‌چی له‌لای په‌روه‌رنده‌ی
خۆشیانه‌وه ڕێگه‌یان نیشان‌دراوه. ٢۴ ئاخۆ مرۆ چی ئاره‌زۆ کا، بۆی پێک
دێ؟ ٢۵ ئاخرین‌و هه‌وه‌ڵینیش هه‌ر بۆخودان. ٢۶ له‌و هه‌مۆ
عاسمانانه‌دا، چه‌ند به چه‌ند فریشته‌هه‌یه؛ که‌سیان تکای لێ‌ناگیرێ؛
مه‌گین که‌سێ دوایی خودا ئیزنی‌بداو تکا بۆ که‌سێکی‌بکا که‌خۆی حه‌زکاو
پێ‌ڕازی‌بێ.

١- یا: به ئه‌ستیره، ئه‌وده‌مه‌ی که ئاواده‌بێ.
٣- ناخێوی: قسه‌ناکا؛ له ئاخافتن: قسه کردن.
٩- ماڵ: مابه‌ینی هه‌ردۆک سه‌ری که‌وان.
١۴- کنار: داری نه‌بک؛ یا: له‌لای «سَدْرةالمُنْتَهىٰ».

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ لَيُسَمُّونَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾
وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ ۖ وَإِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ
ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ﴿٢٨﴾ فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن
سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ ٱهْتَدَىٰ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا
فِى ٱلْأَرْضِ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟ وَيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟
بِٱلْحُسْنَى ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ إِلَّا ٱللَّمَمَ ۚ
إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ
وَإِذْ أَنتُمْ أَجِنَّةٌ فِى بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ ۖ فَلَا تُزَكُّوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنِ ٱتَّقَىٰٓ ﴿٣٢﴾ أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰٓ
﴿٣٤﴾ أَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِى صُحُفِ
مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ ٱلَّذِى وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ
﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُۥ سَوْفَ
يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَىٰهُ ٱلْجَزَآءَ ٱلْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلْمُنتَهَىٰ
﴿٤٢﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

٢٧ ئه‌و كه‌سانه‌ی بڕوا به‌ پاشه‌ڕۆژناكه‌ن، فرشته‌كان به‌ناوی كچان
ناوده‌به‌ن. ٢٨ كه‌ هیچیشیان لێ‌نازانن؛ هه‌ر وه‌شوێن گومان ده‌كه‌ون و
گومانیش جێی ڕاست ناگرێ. ٢٩ تۆ له‌و مرۆیه‌ وازبێنه‌ كه‌ له‌یادی
ئێمه‌كردن خۆ ده‌بوێرێ و به‌ده‌ر له‌ژینی دنیایه‌، هیچی‌تری نه‌ویستوه‌.
٣٠ هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی لێ‌ده‌زانن. په‌روه‌رنده‌ت زاناتره‌ كه‌ كێ ڕێگه‌ی لێ
تێكچوه‌و كێش له‌سه‌ر ڕێگه‌ی ئه‌وچوه‌. ٣١ هه‌رچی له‌ناو ئاسمانه‌كان و
زه‌میندان، گش بۆ خودان؛ تا سزای ئه‌وانه‌ بدا كه‌ خراپه‌یان كردوه‌و
چاكه‌ی باشیش ده‌رباره‌ی كارچاكان بكا. ٣٢ ئه‌وانه‌ی خۆیان دوٚرده‌گرن
له‌گوناهانی مه‌زن و كاری كرێت؛ مه‌ر گوناهی وردیله‌بێ. په‌روه‌رنده‌ت
به‌خشینی زۆر به‌رفره‌هه‌و ئه‌ویش ئێوه‌ له‌خۆتان باشترده‌ناسێ؛ وه‌ختێ
ئێوه‌ی له‌م هه‌رده‌ په‌یداكردوه‌؛ كه‌ ده‌پێشدا پیزه‌یه‌ك بوٚن له‌ناوزگی
دایكه‌كانتان. هیچ پاكانه‌ی خۆتان مه‌كه‌ن؛ بۆخۆی باشترتان ده‌ناسێ كه‌
كێ له‌خودا ترساوه‌. ٣٣ ئاخۆ تۆ ئه‌و مرۆیه‌ت دی كه‌ پشتی هه‌ڵكردو
ڕۆیی؟ ٣٤ كه‌می به‌خشی و چرۆكی كرد. ٣٥ ئاخۆ به‌نه‌دیار ده‌زانێ و خۆی
ده‌بینێ؟ ٣٦ یان له‌وه‌ ئاگا نه‌كراوه‌، له‌ڕۆپه‌ڕه‌كانی موٚسا چی نوٚسراون؟
٣٧ یان ئیبراهیم، كه‌ ئه‌ركی خۆی به‌ ته‌واوی به‌جێ‌هێنا؟ ٣٨ كه‌ كه‌س
ئۆباڵی كه‌سی‌تر وه‌ستۆناگرێ؛ ٣٩ مرۆ بۆخۆی خه‌بات نه‌كا، هیچ
پاداشێكی پێ‌ناگا. ٤٠ بۆ هه‌ر كارێكیش ماندوٚبێ، پاداشی خۆی هه‌ر
پێده‌گا. ٤١ له‌پاشانیش - به‌باشترین شێوه‌ - پاداشی پێده‌درێ.
٤٢ گه‌ڕانه‌وه‌ش هه‌ر بۆلای په‌روه‌رنده‌ته‌. ٤٣ هه‌ر ئه‌و ده‌خاته‌خه‌نین و
ده‌گریێنێ. ٤٤ هه‌ر ئه‌ویشه‌ ژیان ده‌داو ده‌ش‌مرێنێ.

٣٢- كرێت: پیس و خراپ. به‌رفره‌ه: هه‌راو، پان و به‌رین. پیزه: بێچوی ناوزك، تۆڵ. ٣٩- یا: مرۆ بێزگه‌ له‌به‌رهه‌می ته‌قالای خۆی، هیچی بۆنامێنێته‌وه‌. ٤٠- یا: ئاكامی ته‌قالاكه‌شی، به‌م زوانه‌ ده‌بیندرێ.

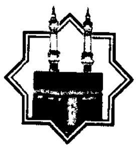
وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطۡفَةٍ إِذَا تُمۡنَىٰ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ
عَلَيۡهِ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأُخۡرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغۡنَىٰ وَأَقۡنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ رَبُّ
ٱلشِّعۡرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُۥٓ أَهۡلَكَ عَادًا ٱلۡأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَثَمُودَاْ فَمَآ أَبۡقَىٰ ﴿٥١﴾
وَقَوۡمَ نُوحٖ مِّن قَبۡلُۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ هُمۡ أَظۡلَمَ وَأَطۡغَىٰ ﴿٥٢﴾ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَةَ
أَهۡوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّىٰهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾
هَٰذَا نَذِيرٞ مِّنَ ٱلنُّذُرِ ٱلۡأُولَىٰٓ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ ٱلۡأٓزِفَةُ ﴿٥٧﴾ لَيۡسَ لَهَا مِن
دُونِ ٱللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنۡ هَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ تَعۡجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضۡحَكُونَ
وَلَا تَبۡكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنتُمۡ سَٰمِدُونَ ﴿٦١﴾ فَٱسۡجُدُواْۤ لِلَّهِۤ وَٱعۡبُدُواْ۩ ﴿٦٢﴾

سُورَةُ القَمَرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقۡتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلۡقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوۡاْ ءَايَةٗ يُعۡرِضُواْ
وَيَقُولُواْ سِحۡرٞ مُّسۡتَمِرّٞ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُواْ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡۚ
وَكُلُّ أَمۡرٖ مُّسۡتَقِرّٞ ﴿٣﴾ وَلَقَدۡ جَآءَهُم مِّنَ ٱلۡأَنۢبَآءِ
مَا فِيهِ مُزۡدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكۡمَةُۢ بَٰلِغَةٞۖ فَمَا تُغۡنِ ٱلنُّذُرُ
﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡۘ يَوۡمَ يَدۡعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَيۡءٖ نُّكُرٍ ﴿٦﴾

٤٥ هه‌ر ئه‌ویشه ولّفی نێرومێوینه‌ی وه‌دی هێناوه؛ ٤٦ له‌وتنۆکه‌ی که ڕژاوه.
٤٧ له‌سه‌ریه‌تی دیسان دروستی‌کاته‌وه. ٤٨ هه‌رئه‌ویشه هیچ ناگوزۆری
نه‌هێشت‌و ده‌سمایه‌شی به ئێوه‌دا. ٤٩ هه‌ر بۆ خۆشی په‌روه‌رنده‌ی
گه‌لاوێژه. ٥٠ هه‌ر ئه‌ویشه ئاسه‌واری عادی یه‌که‌می بڕیه‌وه.
٥١ له‌سه‌مۆدیش جۆقه‌واری نه‌هێشتوه. ٥٢ هۆزی نۆحیش - له‌به‌رێدا- که
له‌وانه ناهه‌قترو لاسارتربۆن. ٥٣ ئاوایی هۆزی لۆتیشی سه‌ره‌وژێرکرد.
٥٤ هه‌رچی ده‌بۆ به‌رخۆ بدرێ، وه‌بن خۆی‌دا. ٥٥ په‌روه‌رنده‌ت که ئه‌و هه‌مۆ
چاکه‌ی هه‌یه، تۆ له‌کامیان به‌گومانی؟ ٥٦ ئه‌مه یه‌کێ له‌ترس
وه‌به‌رهێنه‌رانه؛ وه‌ک ترسێنه‌رانی پێشۆ. ٥٧ ڕابۆنی سه‌لا نزیکه.
٥٨ غه‌یره‌زخودا که‌س په‌رده‌ی له‌سه‌ر لانادا. ٥٩ ئاخۆ ئێوه له‌م وتاره
سه‌یرماون؟ ٦٠ پێکه‌نین‌تانه‌و ناگریه‌ن؟ ٦١ هه‌ر به‌گالّته ڕای‌ده‌بوێرن.
٦٢ ده‌سا بۆخوا سوژده‌به‌رن‌و بیپه‌رستن.

٥٥ ئایه‌ت

قه‌مه‌ر

به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

١ وا په‌سلّان نزیک که‌وته‌وه‌و هه‌یڤ بۆبه دۆ که‌رته‌وه. ٢ هه‌ر نیشانه‌یه‌ک
ببینن، بڕواناکه‌ن‌و دبێژن: ئه‌مه جادوه‌و هه‌رهه‌یه. ٣ ئیتر بڕوایان
نه‌هێناو شوێن ئاره‌زۆی خۆیان که‌وتن. هه‌رکاره‌ش شوێنی خۆی هه‌یه.
٤ ئه‌وه‌نده‌یان ده‌نگ‌وباسی به‌رێ بیستۆن، که ده‌بۆ ترسیان بێته‌به‌ر.
٥ ئه‌مه کارزانی ته‌واوه؛ به‌لام ئه‌م ترسێنه‌رانه به‌هره‌ناده‌ن! ٦ ساتۆ له‌وانه
وازبێنه؛ ڕۆژێ بانگده‌ر بانگیان ده‌کا بۆ ڕۆداوێکی زۆرناخۆش.

٤٥- **ولّف:** جۆت. ٥١- **جوقه‌وار:** زینه‌وه‌ر، گیاندار. ١- **که‌رت:** پاژ، کوت، تیکه، پار.

خُشَّعًا أَبْصَٰرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿٧﴾
مُّهْطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِ يَقُولُ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ ۞ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا۟ عَبْدَنَا وَقَالُوا۟ مَجْنُونٌ وَٱزْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا
رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَغْلُوبٌ فَٱنتَصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَآ أَبْوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ
﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا ٱلْأَرْضَ عُيُونًا فَٱلْتَقَى ٱلْمَآءُ عَلَىٰٓ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾
وَحَمَلْنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَٰحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِى بِأَعْيُنِنَا جَزَآءً لِّمَن كَانَ
كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَد تَّرَكْنَٰهَآ ءَايَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ
عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ
﴿١٧﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
رِيحًا صَرْصَرًا فِى يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ
نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوٓا۟ أَبَشَرًا
مِّنَّا وَٰحِدًا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَءُلْقِىَ ٱلذِّكْرُ عَلَيْهِ
مِنۢ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ﴿٢٥﴾ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ ٱلْكَذَّابُ
ٱلْأَشِرُ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرْسِلُوا۟ ٱلنَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَٱرْتَقِبْهُمْ وَٱصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾

٧ چاوشۆڕو کز، له‌گۆڕستان ده‌رده‌که‌ون؛ ئێژی کولله‌ن بڵاوبۆگن.
٨ هه‌ڵه‌داوان به‌ره‌وبانگده‌ره‌که ده‌چن. خودانه‌ناسه‌کان ئێژن: ئه‌مه ڕۆژێکی
چه‌تۆنه. ٩ به‌رله‌مانه‌ش هۆزی نۆح باوه‌ڕیان نه‌بۆ. عه‌بدی ئێمه‌یان
ناونابۆ درۆزن و گه‌فیان لێکرد. ١٠ له‌په‌روه‌رنده‌ی پاڕاوه، که: من شکستم
خواردوه، هانام به تۆ. ١١ ئه‌وسا هه‌مۆ ده‌رگاکانی به‌رزاییمان بۆبارانێکی
به‌لۆزه‌و خسته‌سه‌ریشت. ١٢ له‌م زه‌مینه‌ش چاوه‌کانیمان تۆقاندن.
ئاوگه‌ینه‌یه‌ک؛ به‌و ئه‌ندازه‌ی که بڕیاری بۆدرابۆ. ١٣ ئه‌ومان به‌ئامیرێ
هه‌ڵگرت، که له‌چه‌ند ته‌خته‌وبزماران لێک درابۆ. ١٤ له‌ژێر چاوه‌دێری
خۆمان وه‌گه‌ڕکه‌وت، بۆپاداش دان به‌که‌سێ که به قسه‌کانی بێباوڕبۆن.
١٥ به‌جێمان هێشت که ببێته نیشانه‌یه‌ک. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟ ١٦ ده‌سا
چۆن بۆ جه‌زره‌به‌و هه‌ڕه‌شه‌کانم؟ ١٧ ئه‌م قورعانه‌شمان ساناکرد که بیری
لێ‌بکرێته‌وه. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟ ١٨ عادیش باوه‌ڕیان نه‌هێنا؛ ده‌سا
چۆن بۆ جه‌زره‌به‌و هه‌ڕه‌شه‌کانم؟ ١٩ ئێمه له‌ڕۆژێکی شۆم‌دا، بایه‌کی
ساردوبه‌هێزی بێ‌وچانمان نارده‌سه‌ریان.
٢٠ خه‌ڵکه‌که‌ی له‌جێ ده‌ردێنان؛ ده‌ت‌وت کۆته‌ره‌ی دارخورمان، به‌ڕیشه‌وه
هه‌ڵکێشراون. ٢١ ده‌سا چۆن بۆ جه‌زره‌به‌و هه‌ڕه‌شه‌کانم؟ ٢٢ ئه‌م
قورئانه‌شمان ساناکرد که بیری لێ‌بکرێته‌وه. ئاخۆ بیره‌وه‌رێک هه‌یه؟
٢٣ سه‌مۆدیش به‌ترسێنه‌ران بێ‌باوه‌ڕبۆن. ٢٤ وتیان: جاچۆن وه‌شوێن
مرۆیه‌ک ده‌که‌وین، له‌خۆمان و به‌ته‌نیابێ؟ ئه‌گه‌ر وابێ، ئه‌وسا ئێمه
له‌گومڕایی و ده‌به‌نگی‌داین. ٢٥ چۆن له‌ناو هه‌مۆ ئێمه‌دا، فه‌رمانی خوا
هه‌ر بۆئه‌ودێ؟ به‌ڵکۆ پیاوێ درۆزنی خۆپه‌سنده. ٢٦ سبه‌ی ڕۆژێ
پێده‌زانن کێ ڤڕبێژی خۆپه‌سنده. ٢٧ ئێمه سایه‌وشترێکیان بۆده‌نێرین
که بیان‌ئه‌زمۆین. سا تۆ هه‌ر چاوه‌دێریان به‌و خۆت ڕاگره.

٩- **گه‌ف:** ١) ترساندن به قسه، هه‌ڕه‌شه؛ ٢) گاڵته. ١١- **به‌لۆزه‌و:** خوڕ. ١٢- **چاوه‌کانی:** سه‌رچاوکه‌کانی. ١٣- **ئامیر:** ئه‌سپاو، ئامراز. ١٧- **سانا:** هاسان، ئاسان. ٢٤- **ده‌به‌نگ:** بێ‌ئاوه‌ز، گێل.
٢٦- **ڤڕبێژ:** درۆزن، بوختیان‌که‌ر.

وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ ٱلْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادَوْا۟ صَاحِبَهُمْ
فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَكَانُوا۟ كَهَشِيمِ ٱلْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۭ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَٰهُم بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا ۚ
كَذَٰلِكَ نَجْزِى مَن شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا۟
بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَٰوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِۦ فَطَمَسْنَآ أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا۟
عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾
فَذُوقُوا۟ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ
﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَآءَ ءَالَ فِرْعَوْنَ ٱلنُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَٰهُمْ
أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُو۟لَٰٓئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَآءَةٌ
فِى ٱلزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ ٱلْجَمْعُ
وَيُوَلُّونَ ٱلدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ ٱلسَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَٱلسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ
﴿٤٦﴾ إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِى ٱلنَّارِ
عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا۟ مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَىْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

٢٨ پێشیان بێژە کە ئاوەکە لەناویاندا بەش کراوە؛ هەرکەس لەنۆرەئاوی خۆی
ئامادەبێ. ٢٩ گاسی هەواڵی خۆیان‌کرد؛ ئەویش هات بەدەنگیان‌وەو
پەلی [وشترەکەی] قوت‌کرد. ٣٠ دەسا چۆن بۆ جەزرەبەو هەڕەشەکانم؟
٣١ نەعرەتەیەکمان بۆناردن؛ وەک پۆش‌وپاری بۆژۆیان لێ بەسەرهات.
٣٢ ئەم قورعانەشمان ساناکرد کە بیری لێ‌بکرێتەوە. ئاخۆ بیرەوەرێک هەیە؟
٣٣ هۆزی لۆتیش هەمبەربە ترسێنەرەکان بێ‌باوەڕبوٚن.
٣٤ گێژەڵۆکەی زیخ‌و چەومان ناردەسەریان؛ جگەلەکەس‌وکاری لوٚت - کە
سۆ زۆ ڕزگارمان کردن. ٣٥ لەچاکەو بەزەیی خۆن‌ڕا؛ ئاوا چاکەی
سوپاسکاران دەدەینەوە. ٣٦ ترساندنی لەزەبری هەڵمەتی ئێمە؛ [بەلام
ئەوان] لەوگەفانە بەگومان بوٚن. ٣٧ دەیانەویست کاری خراپ دەگەڵ
میوانانی بکەن؛ سۆمای چاوانم لێ‌ساندن. دەبچێژن ئازارو
هەڕەشەکانم. ٣٨ ئەوسا لەبەرەبەیاندا، ئازاری لەبنەنەهاتوٚ هاتەسەریان.
٣٩ سا بچێژن ئازارو هەڕەشەکانم. ٤٠ ئەم قورئانەمان سانا کرد کە بیری
لێ‌بکرێتەوە. ئاخۆ بیرەوەرێک هەیە؟ ٤١ ترسێنەران هاتیشنەلای
دەستەودایەرەکەی فیرعەون. ٤٢ سەرلەبەری نیشانەکانی ئێمەیان
بەدرۆزانی. ئەوسا ئێمە گرتمانن، بەگرتنی دەستەڵاتداری توانا. ٤٣ ئاخۆ
خوانەناسی ئێوە لەوەکانی‌تر چاترن، یان لەناوکتێبەکاندا پاکانەیان بۆ
هاتگە؟ ٤٤ یان دبێژن: ئێمە گشمان پێکەوەین‌و سەردەکەوین؟
٤٥ هەربینائەو ئاپۆرەیە لەشەڕ شکاو، پشت بکەنەوەو ڕابکەن. ٤٦ بەڵکە
دەبێ لەپەسڵانیش کۆببنەوە؛ کە باری ئەو حەستەم‌ترەو تاڵتریشتان لێ
دەبۆرێ. ٤٧ تاوانباران لە دەبەنگی‌و گومڕایی‌دان. ٤٨ ئەوێ ڕۆژێ کە
دەمەورۆ لەئاگردا ڕەکێش دەکرێن، دەبچێژن گڵپەی ئاگری جەهەندەم.
٤٩ ئێمە هەموٚ بوٚنەوەرمان بەئەندازە ئافراندوە.

٢٩- گاسی: بانگ کردن. **قوت کردن:** بڕین. **٣١- بۆژۆ:** گیای بۆنگرتۆ کە حەیوان نایخوا. شیاوی باسە خوالێ خوشبو مامۆستاهەژار «بۆژۆ»ی بەجێ «مُحْتَظِر» هێناوە، کە بە مانای پەچەدروسکەرە. ئەگەر وایە، پاچڤەی ئەم پازە ئاواش دەگونجێ: وەک پۆش‌وپاری پەچەسازیان بەسەرهات.
٣٤- سۆ: سوبح، بەیانی زۆ. **٤٧- دەبەنگ:** بێ‌ئاوەز، نەفام.

وَمَآ أَمۡرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٞ كَلَمۡحِۭ بِٱلۡبَصَرِ ٥٠ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَآ
أَشۡيَاعَكُمۡ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ٥١ وَكُلُّ شَيۡءٖ فَعَلُوهُ
فِي ٱلزُّبُرِ ٥٢ وَكُلُّ صَغِيرٖ وَكَبِيرٖ مُّسۡتَطَرٌ ٥٣ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ
فِي جَنَّٰتٖ وَنَهَرٖ ٥٤ فِي مَقۡعَدِ صِدۡقٍ عِندَ مَلِيكٖ مُّقۡتَدِرِۭ ٥٥

سُورَةُ الرَّحۡمَٰنِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلرَّحۡمَٰنُ ١ عَلَّمَ ٱلۡقُرۡءَانَ ٢ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ ٣
عَلَّمَهُ ٱلۡبَيَانَ ٤ ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ بِحُسۡبَانٖ ٥ وَٱلنَّجۡمُ
وَٱلشَّجَرُ يَسۡجُدَانِ ٦ وَٱلسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ ٱلۡمِيزَانَ
٧ أَلَّا تَطۡغَوۡاْ فِي ٱلۡمِيزَانِ ٨ وَأَقِيمُواْ ٱلۡوَزۡنَ بِٱلۡقِسۡطِ
وَلَا تُخۡسِرُواْ ٱلۡمِيزَانَ ٩ وَٱلۡأَرۡضَ وَضَعَهَا لِلۡأَنَامِ ١٠
فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَٱلنَّخۡلُ ذَاتُ ٱلۡأَكۡمَامِ ١١ وَٱلۡحَبُّ ذُو ٱلۡعَصۡفِ
وَٱلرَّيۡحَانُ ١٢ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٣ خَلَقَ
ٱلۡإِنسَٰنَ مِن صَلۡصَٰلٖ كَٱلۡفَخَّارِ ١٤ وَخَلَقَ ٱلۡجَآنَّ
مِن مَّارِجٖ مِّن نَّارٖ ١٥ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٦

۵۰ كاری ئێمه یه‌كجاره‌یه‌و هه‌ر له‌چاوتروكانێكدا كوتایی دێ.
۵۱ پێشوُش زۆری وه‌ک ئێوه‌مان قرتێ‌خستوُن. ئاخۆ كه‌س به‌بیریدادێ؟
۵۲ هه‌ركارێكی كردوُیانه، وا له‌ناو ده‌فته‌راندایه. ۵۳ كه‌م و زۆری خه‌ت
دراوه. ۵۴ خۆ پارێزان له‌باغات‌و ده‌م‌چۆمانن. ۵۵ له‌نشیمه‌نی په‌سندو
لای خونكاری به‌ده‌سته‌ڵات.

ره‌حمان

٧٨ ئایه‌ت

بەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

۱ خوای دڵاوا،
۲ ئه‌م قورئانه‌ی ده‌رس داوه.
۳ مرۆی ئافراند؛
۴ له ئاخافتنی تێگه‌یاند.
۵ خۆرو هه‌یڤیش - به‌ئه‌ندازه - دێن‌و ده‌چن.
۶ گیاوردیله‌و به‌ساقه‌ته‌ش سوژده ده‌به‌ن.
۷ عه‌زمانی به‌رزكرده‌وه‌و ته‌رازوی دامه‌زراندوه؛
۸ كه له‌ئه‌ندازه ده‌رنه‌چن.
۹ كێشانه‌تان به‌رانبه‌ربێ‌و نه‌كا ته‌رازوُتان سه‌ركا.
۱۰ ئه‌م هه‌رده‌مان بۆمه‌ردم وه‌دی‌هێناوه.
۱۱ میوه‌ی تێداو داره‌خورمای خاوه‌ن پشكۆژ.
۱۲ ده‌ندكی له‌ناو كه‌لوُداو شینكه‌ی بۆن‌خۆش.
۱۳ ده‌یسا ئێوه له‌كام چاكه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشا ده‌كه‌ن؟
۱۴ مرۆی له‌حه‌ری زوهابوُی چه‌شنی سواڵه‌ت، وه‌دی هێنا.
۱۵ جنۆكه‌شی له‌بڵێسه‌ی بێ‌دۆكه‌ڵ وه‌دی هێناوه.
۱۶ ده‌یسا ئێوه له‌كام چاكه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌كه‌ن.

۵۳-یا: وردو درشتی نوُسراوه. ۱۱-پشكۆژ: خونچه. ۱۲-ده‌ندک: ده‌نک، دانه. كه‌لوُ: به‌رگی ده‌نک له‌به‌ری گیا(كه‌لوُی نۆک). شینكه: گزوگیای تازه‌رواو. ۱۴-زوهابوُ: وشكه‌وه‌بوُگ. سواڵه‌ت: پارچه‌ی شكاوی ده‌فری گلێن.

رَبُّ ٱلْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ ٱلْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا ٱللُّؤْلُؤُ وَٱلْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ ٱلْجَوَارِ ٱلْمُنشَـَٔاتُ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ
﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَىٰ
وَجْهُ رَبِّكَ ذُو ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٢٨﴾ يَسْـَٔلُهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِى شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ ٱلثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ إِنِ ٱسْتَطَعْتُمْ
أَن تَنفُذُوا۟ مِنْ أَقْطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ فَٱنفُذُوا۟ ۚ لَا تَنفُذُونَ
إِلَّا بِسُلْطَٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا
شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا ٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَٱلدِّهَانِ
﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَن ذَنۢبِهِۦٓ
إِنسٌ وَلَا جَآنٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

۱۷ هه‌ردوشوێنی خۆرهه‌ڵات و خۆرنشینی ڕاهێناوه.
۱۸ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۱۹ جه‌مسه‌ری دۆده‌ریایانی گه‌یانده‌یه‌ک.
۲۰ به‌رزه‌کێکیان له‌نێواندا که به‌سه‌ر یه‌کتردا نایه‌ن.
۲۱ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رندو حاشاده‌که‌ن؟
۲۲ له‌هه‌ردوکان مراری و مه‌رجان ده‌رده‌چن.
۲۳ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۲۴ گه‌ڕۆکانی به‌باده‌وه‌ی چیائاسا - له‌ده‌ریادا - کاری ئه‌وه.
۲۵ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رندو حاشاده‌که‌ن؟
۲۶ هه‌رکێ ژینی له‌سه‌رزه‌مینه، نامێنێ.
۲۷ هه‌ر خودانی خاوه‌ن شکۆی به‌رزو به‌ڕێزت ده‌مێنێ.
۲۸ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۲۹ هه‌رکێ له‌ناو ئاسمانه‌کان و زه‌مینن، هه‌مۆکارێکیان هه‌ر به‌وه‌و ئه‌و گش ڕۆژێ به‌کارێکه‌وه خه‌ریکه.
۳۰ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۳۱ ئێمه به‌کارتان ڕاده‌گه‌ین، ئه‌ی گرۆی مرۆو جنۆکان!
۳۲ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۳۳ ئه‌ی گرۆی جنۆکه‌و مرۆ! گه‌ر توانیتان له‌گش ئاسۆی عاسمانه‌کان و زه‌مینێ ده‌ربازبن، ده‌سا بچن؛ ناشتوانن لێان ده‌ربچن، مه‌گین به‌ده‌سته‌ڵاته‌وه.
۳۴ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۳۵ گڕی به‌دۆکه‌ل و بێ‌دوکه‌ڵی ئاگر داتانده‌گرێ؛ ئه‌وسا که‌س ده‌هاناونایه.
۳۶ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۳۷ سا هه‌رکاتێ ئه‌م عه‌زمانه قه‌ڵشی بردو به‌ڕه‌نگی گوڵ و که‌وڵی سور هاته‌به‌رچاو،
۳۸ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟
۳۹ له‌وڕۆژه‌دا هیچ‌که‌س - له‌مرۆو جنۆکه - بۆ گوناهێ که کردۆیه، نایه‌ته به‌رپرسینه‌وه.
۴۰ ده‌یسا ئێوه له‌کام چاکه‌ی په‌روه‌رنده‌و حاشاده‌که‌ن؟

۱۹- جه‌مسه‌ر: جێگه‌ی پێکه‌وه‌لکانی دۆشت. ۲۰- به‌رزه‌ک: بڵندایی نێوان ته‌ختایی.
۲۴- باده‌وه: بایه‌وانی که‌شتی. ۳۷- که‌وڵ: چه‌رم.

يُعۡرَفُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ بِسِيمَٰهُمۡ فَيُؤۡخَذُ بِٱلنَّوَٰصِي وَٱلۡأَقۡدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ
﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَ حَمِيمٍ ءَانٖ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٤٥﴾ وَلِمَنۡ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ أَفۡنَانٖ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا عَيۡنَانِ
تَجۡرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِن كُلِّ فَٰكِهَةٖ
زَوۡجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ فُرُشِۭ
بَطَآئِنُهَا مِنۡ إِسۡتَبۡرَقٖۚ وَجَنَى ٱلۡجَنَّتَيۡنِ دَانٖ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرۡفِ لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ إِنسٞ قَبۡلَهُمۡ
وَلَا جَآنّٞ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ ٱلۡيَاقُوتُ
وَٱلۡمَرۡجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلۡ جَزَآءُ
ٱلۡإِحۡسَٰنِ إِلَّا ٱلۡإِحۡسَٰنُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦٣﴾ مُدۡهَآمَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا
عَيۡنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾

٤١ تاوانباران بەتەحرو زەڕا دەناسرێن؛ئیتر لەقژی سەریان و لەقاچەکانیان ئەنەوێن.
٤٢ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٤٣ ئەمە هەر ئەو دۆژەهەیە تاوانباران بڕوایان وانەبۆ هەیە.
٤٤ لەناویداو لەناو ئاوێکی کەلی‌دا دەخولێنەوە.
٤٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٤٦ بۆ هەرکەسیش لەپەروەرندەی ترساوە، دۆباغ هەیە.
٤٧ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٤٨ هەردو خاوەن درەختی بەپەلک و پۆپن.
٤٩ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٥٠ لەهەردۆدا دۆسەرچاوەی ڕەوان هەیە.
٥١ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٥٢ گش میوەیەکیان تێدایە، کە هەمۆ ولفی‌یەکترن.
٥٣ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٥٤ لەسەر ڕایەخێ پاڵ کەفتۆن، کە ئاسەڕیان لە ئاوریشمی ئەستۆرەو بەری گەییشتۆی هەردوباغ، لەوان نزیک کەوتۆتەوە.
٥٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٥٦ کیژۆڵەی هێند داوێن‌پاکیان لەناودایە، کە بەرلەوان کەسێ - مرۆیان جنۆکە - هەرگیز دەستی بۆ نەبردۆن.
٥٧ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٥٨ هێندە جوانن، ئێژی یاقۆت و مەرجانن.
٥٩ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٦٠ ئاخۆ پاداشی کاری چاک، غەیرەز چاکەدانەوەیە؟
٦١ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٦٢ غەیرەز ئەمان دۆ بەهەشتی‌تریش هەیە.
٦٣ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٦٤ کەسکی تۆخن، بەڕواڵەت ڕەش دەنوێنن.
٦٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟
٦٦ جۆتێ کانی لەواندا هەن، فیچقە دەکەن.
٦٧ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن؟

٤١- **زەڕا:** چرو چاو، تەحرو دیدار. ٤٤- **کەلی:** ئاوی کوڵ هاتۆ. ٦٤- **کەسکی تۆخ:** یەکجار سەوز.

فِيهِمَا فَٰكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾
فِيهِنَّ خَيْرَٰتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾ حُورٌ
مَّقْصُورَٰتٌ فِى ٱلْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾
لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِىٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾ تَبَٰرَكَ ٱسْمُ رَبِّكَ ذِى ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الوَاقِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ
﴿٣﴾ إِذَا رُجَّتِ ٱلْأَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ ٱلْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾
فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنۢبَثًّا ﴿٦﴾ وَكُنتُمْ أَزْوَٰجًا ثَلَٰثَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَٰبُ
ٱلْمَيْمَنَةِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلْمَشْـَٔمَةِ ﴿٩﴾ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلسَّٰبِقُونَ ﴿١٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِّنَ ٱلْءَاخِرِينَ
﴿١٤﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيْهَا مُتَقَٰبِلِينَ ﴿١٦﴾

٦٨ لەناویاندا میوەجات‌و دارەخورماو هەنار هەیە.
٦٩ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٧٠ لەناویاندان گەلێ کیژی ئاکارچاک‌و بەدیمەن جوان.
٧١ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٧٢ زەری چاوڕەش لەناو خێوەتاندا دەژین.
٧٣ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٧٤ کە بەرلەوان هیچ مرۆ هیچ جنۆکەیەک، هەرگیز دەستی بۆنەبردوون.
٧٥ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٧٦ لەسەر ڕایەخی کەسک‌و جوان پاڵ دەکەون؛ کە وێنەیان لەدنیادا نەبینراوە.
٧٧ دەیسا ئێوە لەکام چاکەی پەروەرندەو حاشادەکەن ؟
٧٨ ممبارەکە ناوی پاکی پەروەرندەت؛ خاوەن شکۆو شایانی ڕێزلێگرتنە.

واقیعه

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

٩٦ ئایەت

١ هەرگا ڕوداوەکە ڕوی‌دا، ٢ کەس ناتوانێ لەو ڕوداوە حاشابکا.
٣ بەرز دەکاو نزم دەکا؛ ٤ کاتێ زەوین ڕادەتلەکێ بەڕاتلەکان، ٥ کەژیش
دەهاڕێن بەهاڕین، ٦ لەچەشنی تۆز بڵاودەبن، ٧ ئێوە دەکرێنە سێ‌تیرە:
٨ تیرەیەکیان دەستی ڕاستی‌و بەختیارن. ٩ تیرەی تریان دەستی چەپی‌و
نەگبەتبارن. ١٠ تیرەیەکیش لەپێشەوەن، وەپێش کەوتون. ١١ کە ئەوانە
لەئێمەوە نزیک کەوتون. ١٢ لەباغاتی تژی لە خۆشیدا دەژین. ١٣ بەشێک
لەوانی پێشینە، ١٤ کەمێکیش لەوانی پاشین، ١٥ لەسەر تەختی
جەواهیربەند، ١٦ هەمبەربەیەک پاڵ دەکەفن.

٧٢-زەری: جوانی سپی پێستی ئامال زەرد.   ٤-ڕاتەلەکان: جوڵانی بە توند.   ١٢-تژی: پڕ، لێواولێو.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ
﴿١٨﴾ لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ﴿١٩﴾ وَفَٰكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ
﴿٢٠﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿٢٢﴾ كَأَمْثَٰلِ ٱللُّؤْلُوِ
ٱلْمَكْنُونِ ﴿٢٣﴾ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا
تَأْثِيمًا ﴿٢٥﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَٰمًا سَلَٰمًا ﴿٢٦﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْيَمِينِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلْيَمِينِ ﴿٢٧﴾ فِى سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ﴿٢٩﴾ وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ
﴿٣٠﴾ وَمَآءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾ لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا
مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّآ أَنشَأْنَٰهُنَّ إِنشَآءً ﴿٣٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُنَّ
أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِّأَصْحَٰبِ ٱلْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْءَاخِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلشِّمَالِ ﴿٤١﴾ فِى سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلٍّ مِّن يَحْمُومٍ ﴿٤٣﴾ لَّا بَارِدٍ
وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا۟ يُصِرُّونَ
عَلَى ٱلْحِنثِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ وَكَانُوا۟ يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا
وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ إِنَّ
ٱلْأَوَّلِينَ وَٱلْءَاخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾

١٧ تازەلاوی هەمیشەلاو، لەدەورەیان دێن و دەچن. ١٨ بە زەرک و بەتونگەو
پیالە، بادەی ڕەوان لەسەر چاوەیان دەدەنێ. ١٩ نە لەخومار سەریان
دێشێ و نە ئاوەزیش لەدەست ئەدەن. ٢٠ میوجاتیش، هەرکامی هەڵی
دەبژێرن، ٢١ گۆشتی مەلیش، لەوانەی ئارەزۆی دەکەن، ٢٢ کیژی سپی
چاوبەڵەکیش، ٢٣ هەمۆ ئیژی مرارین لەناو قاپۆڕدا، ٢٤ پاداشی
کردەوەیانە. ٢٥ کە لەوێدان، نە قسەی هەرزە دەبیسن، نە وتارێکی
ناڕەوا. ٢٦ مەگین درووود لەیەکتر کەن و وەرامی پێ‌بدەنەوە. ٢٧ ئەوی
تیرەی دەستەڕاستن؛ ئەوان چۆن بەختەوەرێکن؟ ٢٨ لای دارکناری
بێ‌چقڵن. ٢٩ مۆزی پاڵ‌پێکەوەدراویش، ٣٠ سیبەرێکی بێ‌بڕانەوەش،
٣١ ئاویش هەروهەر ڕەوانە، ٣٢ میوەش زۆرو زەبەندەیە، ٣٣ نە دوایی دێ و
نە پاوانە، ٣٤ نوێن و بانی بەرزو نەرم، ٣٥ ئێمە خۆمان کیژەکانمان
بەتایبەتی بەرهەم هێنا؛ ٣٦ بڕیارمان بۆدان هەر کچ بن.
٣٧ شۆخۆشەویس، هاوتەمەنن، ٣٨ بەشی دەستەڕاستیەکانن. ٣٩ هێندێک
لەوانی پێشینە؛ ٤٠ هێندێکیش لەپاشینەکان. ٤١ ئەوانەش کە دەستەی
چەپن، تۆشی چ نەگبەتێک هاتۆن؟ ٤٢ وان لەناوەند گڕەباو ئاواکەلی دا.
٤٣ چڕەدۆکەڵ سێبەریانە. ٤٤ نە فێنکایی تێدا هەیە، نە لەبەری دەسێنەوە.
٤٥ چونکە ئەوان لەدنیا خۆش‌گوزەران بۆن. ٤٦ لەسەر گوناهانی گەورە پێداگر
بون. ٤٧ ئەشیان وت: ئاخۆ گەر ئێمە بۆینە خۆڵ و چەندپێشەیەک،
دیسان زیندۆدەکرێینەوە؟ ٤٨ یان باف و کالانی ئێمە؟
٤٩ بێژە: بێ‌شک، ئەوی لەپێشۆدابۆن و ئەوانی لەدوایی هاتۆن، ٥٠ بەکۆمەڵ
کۆدەکرێنەوە؛ لەژوانگەی ڕۆژێ کە دیاری‌کراوە.

٣٣- پاوان: قەدەغە. ٤٨- باف: باوک.

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا ٱلضَّآلُّونَ ٱلْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَءَاكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾
فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَٰرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَٰرِبُونَ
شُرْبَ ٱلْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَٰكُمْ فَلَوْلَا
تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ
ٱلْخَٰلِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ ٱلْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَٰلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِى مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ
عَلِمْتُمُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ
﴿٦٣﴾ ءَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ ٱلزَّٰرِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَٰهُ
حُطَٰمًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ
﴿٦٧﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلْمَآءَ ٱلَّذِى تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ مِنَ ٱلْمُزْنِ
أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنَٰهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ
﴿٧٠﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَآ أَمْ
نَحْنُ ٱلْمُنشِـُٔونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَٰهَا تَذْكِرَةً وَمَتَٰعًا لِّلْمُقْوِينَ
﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ فَلَآ أُقْسِمُ
بِمَوَٰقِعِ ٱلنُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُۥ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

۵۱ ئه‌وسا ئێوه ئه‌ی گومڕایانی بێ‌باوه‌ڕ! ۵۲ ده‌بێ به‌ری داری ژه‌قنه‌مۆتێ
بخۆن. ۵۳ گه‌ده‌تانی لێ‌پڕبکه‌ن. ۵۴ ئه‌وسا ئاواکه‌لی به‌سه‌ر ئه‌ودا
وه‌خۆن؛ ۵۵ وه‌کو چۆن وشتری تینۆ بێته‌سه‌رئاو. ۵۶ ڕۆژی ژمار وایان
میوانداری ده‌کرێ. ۵۷ ئێمه ئێوه‌مان دروس‌کرد، سا بۆچی باوه‌ڕتان
نه‌بۆ؟ ۵۸ ئاخۆ ئێوه ئه‌و ئاوی شاوه‌ته‌و دیوه، که ده‌یڕێژن؟ ۵۹ ئاخۆ ئێوه
وه‌دی‌دێنن، یانه ئێمه وه‌دی‌دێنین؟ ۶۰ ئێمه بڕیاری مه‌رگمان بۆتان
داوه‌و که‌س وه‌پێش ئێمه ناکه‌وێ؛ ۶۱ که به‌چینێکی وه‌ک ئێوه
وه‌تان‌گۆڕین و ته‌رزێکتان سازبده‌ینه‌وه، که ئێوه هایتان لێ‌نیه. ۶۲ خۆ
ئێوه له‌دروست بۆنی یه‌که‌م‌جارتان ئاگادارن؛ ده‌ی بۆ هیچ بیرناکه‌نه‌وه؟
۶۳ ئاخۆ ئه‌وتۆمه‌ی ده‌یچێنن، دیتوتانه؟ ۶۴ پێتان وایه ئێوه‌ن که
به‌رهه‌می‌دێنن، یان ئێمه بۆتان ده‌ڕوێنین؟ ۶۵ گه‌ر ئێمه بمان‌ویستایه،
ده‌مانکرده پۆشی به‌ربا؛ ئه‌وسا ئێوه سه‌یرۆده‌کرد. ۶۶ ده‌وگوت: ئێمه
دۆڕاندمان؛ ۶۷ به‌ڵکو بێ‌به‌ش ماوینه‌وه. ۶۸ ئاخۆ ئه‌وئاوه‌تان دیوه،
ده‌یخۆنه‌وه؟ ۶۹ ئاخۆ ئێوه له‌وهه‌وره‌وه ناردۆتانه، یان ئێمه بۆمان
باراندۆن؟ ۷۰ گه‌رئێمه بمان‌ویستایه،دمانکردبه ئاوێکی‌تاڵ؛ده‌یسا بۆ
شوکرانه‌ناکه‌ن؟ ۷۱ ئاخۆ ئه‌و ئاگره‌و دیوه هه‌ڵیده‌که‌ن؟ ۷۲ ئێوه داری
ئاگره‌که‌تان دروس کرد، یان ئێمه وه‌دیمان‌هێنا؟ ۷۳ ئێمه ئه‌ومان کرده
هۆی بیره‌وه‌ری‌و به‌ڕێوه‌چونی ژیانی هه‌رده‌گه‌ڕان. ۷۴ سا تۆ ناوی
په‌روه‌رنده‌ی مه‌زنی خۆت، هه‌ر به‌پاکی‌و دۆره‌که‌مایه‌سی بێنه. ۷۵ ده‌سا
سوێندم به‌وشوێنانه‌ی ئه‌ستێره‌یان لێ هه‌ڵدین‌و ئاوا ده‌بن، ۷۶ بێ‌گومان
- ئه‌گه‌ر بیزانن - ئه‌مه سوێندێکی گه‌وره‌یه.

۵۳- گه‌ده: سک، ورگ. ۶۱- های: خه‌به‌ر، ئاگا. ۷۳- هه‌رده‌گه‌ڕ: ته‌ره، چۆڵگه‌رد.

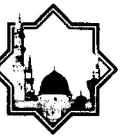
إِنَّهُۥ لَقُرۡءَانٞ كَرِيمٞ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَٰبٖ مَّكۡنُونٖ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا
ٱلۡمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ
أَنتُم مُّدۡهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجۡعَلُونَ رِزۡقَكُمۡ أَنَّكُمۡ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوۡلَآ
إِذَا بَلَغَتِ ٱلۡحُلۡقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنتُمۡ حِينَئِذٖ تَنظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ
إِلَيۡهِ مِنكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُبۡصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوۡلَآ إِن كُنتُمۡ غَيۡرَ مَدِينِينَ
﴿٨٦﴾ تَرۡجِعُونَهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ
﴿٨٨﴾ فَرَوۡحٞ وَرَيۡحَانٞ وَجَنَّتُ نَعِيمٖ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ
ٱلۡيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَٰمٞ لَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ
ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٞ مِّنۡ حَمِيمٖ ﴿٩٣﴾ وَتَصۡلِيَةُ جَحِيمٍ
﴿٩٤﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ ٱلۡيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

سُورَةُ الحَدِيدِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُۥ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿٢﴾
هُوَ ٱلۡأَوَّلُ وَٱلۡأٓخِرُ وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلۡبَاطِنُۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ﴿٣﴾

٧٧ بێ‌گومانە ئەمە قورئانی بەڕێزە.
٧٨ لەناوەڕۆکی نوسراوێک وەشێراوە.
٧٩ غەیرەز پاکان کەس ناتوانێ دەستی لێدا.
٨٠ لەداهێنەری دنیاوە ناردراوە.
٨١ ئاخۆ ئێوە بەم قسە گەمەتان دێتێ؟
٨٢ دەیکەنە بژیوی خۆتان، کە باوەڕی پێ ناهێنن؟
٨٣ ئەدی ساتێ مردن قوڕقوڕاگەی گرتوٚن،
٨٤ ئێوەش چاوەنۆڕی مەرگن.
٨٥ ئێمەش ئەوسا زۆر لەنگۆی لێ‌نزیکترین؛ بەڵام هەر ئێوەن نابینن.
٨٦ ئەوسا ئەگەر پێتان‌وایە ناکەونەبەر پرسینەوە،
٨٧ ئەگەر لاتان‌وایە ڕاستن، دە لەمردنی وەگێڕن.
٨٨ بەڵام ئەوەی نزیکی ئێمەیەو دەمرێ،
٨٩ لەپاداشا دەسێتەوەو، دەچتە بەهەشتی پڕخۆشی.
٩٠ ئەگەریش لەوکەسانەبۆ کە دەگەڵ دەستەڕاستانن،
٩١ درووود بۆتۆ، لەوکەسانەی دەستەڕاستن.
٩٢ بەڵام ئەگەر لەوانەبۆ کە باوەڕیان نەهێناوەو گومڕابۆگن،
٩٣ لەئاواکەلی میوانن.
٩٤ دەشی‌بەنە دۆژەهەوە.
٩٥ بێ‌گومان ڕاست هەرئەمەیە.
٩٦ سا تۆ ناوی پەروەرندەی مەزنی خۆت، هەر بەپاکی‌و دۆرەکەمایەسی بێنە.

حەدید

بەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

٢٩ ئایەت

١ هەرچی هەیە لەعاسمانەکان‌و زەمین، گشتی پەسنی خودادەدەن؛ ئەویش خاوەن دەستەڵاتی لەکارزانە.
٢ ئەم عاسمانانە و زمینە هەمۆ بەرفەرمانی ئەون. زیندوٚدەکاو دەش‌مرێنێ‌و لەسەر هەمۆشت توانایە.
٣ پێشوٚ ئەوەو، دوایی ئەوەو، لەبەرچاوەو نادیارەو، لە هەمۆ شت ئاگادارە.

هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ
عَلَى ٱلۡعَرۡشِۚ يَعۡلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلۡأَرۡضِ وَمَا يَخۡرُجُ مِنۡهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعۡرُجُ فِيهَاۖ وَهُوَ مَعَكُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ
بَصِيرٞ ﴿٤﴾ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ
﴿٥﴾ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيۡلِۚ وَهُوَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ﴿٦﴾ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَأَنفِقُواْ مِمَّا جَعَلَكُم
مُّسۡتَخۡلَفِينَ فِيهِۖ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَأَنفَقُواْ لَهُمۡ أَجۡرٞ كَبِيرٞ ﴿٧﴾
وَمَا لَكُمۡ لَا تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلرَّسُولُ يَدۡعُوكُمۡ لِتُؤۡمِنُواْ بِرَبِّكُمۡ وَقَدۡ
أَخَذَ مِيثَٰقَكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦٓ
ءَايَٰتِۢ بَيِّنَٰتٖ لِّيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمۡ
لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿٩﴾ وَمَا لَكُمۡ أَلَّا تُنفِقُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَا يَسۡتَوِى مِنكُم مَّنۡ أَنفَقَ مِن قَبۡلِ ٱلۡفَتۡحِ
وَقَٰتَلَۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡظَمُ دَرَجَةٗ مِّنَ ٱلَّذِينَ أَنفَقُواْ مِنۢ بَعۡدُ وَقَٰتَلُواْۚ
وَكُلّٗا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ﴿١٠﴾ مَّن ذَا
ٱلَّذِى يُقۡرِضُ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥ وَلَهُۥٓ أَجۡرٞ كَرِيمٞ ﴿١١﴾

٤ ئه‌م گش عاسمانان‌و هه‌رده‌ی به‌شه‌ش ڕۆژان وه‌دیهێناو له‌پاش ئه‌وه، له‌سه‌ر ته‌ختی فه‌رمانڕه‌وایی دامه‌رزا. هه‌رچی به‌زه‌ویدا ڕۆچێ‌و هه‌رچی لێی وه‌ده‌ربکه‌وێ‌و هه‌رچی له‌عاسمان دێته‌خوار، هه‌رچی پیا سه‌رده‌که‌وێ، ئه‌و ده‌یزانێ‌و له‌هه‌ر کوێ بن، ده‌گه‌ڵتانه‌و خوا کرده‌وه‌تان ده‌بینێ.

٥ له عاسمانان‌و زه‌میندا ده‌سته‌ڵات هه‌ر به‌ده‌ست ئه‌وه‌و هه‌مۆکارێک ده‌برێنه‌وه بۆلای خودا.

٦ شه‌و ده‌ڕۆژێ هه‌ڵده‌کێشێ و ڕۆژێ ده‌ناوشه‌و ڕاده‌کاو له‌نهێنی هه‌مۆ دڵان ئاگاداره.

٧ بڕوابێنن به‌خوداو پێغه‌مبه‌ری خواو له‌وماڵه‌ی بۆی هێشتۆنه‌وه، له‌ڕای خودا به‌خت بکه‌ن. ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌ئێوه، خاوه‌ن باوه‌ڕن‌و ماڵ له‌ڕای خودا ده‌به‌خشن، پاداشی مه‌زنیان هه‌یه.

٨ ئه‌دی چیتانه باوه‌ڕی ناکه‌ن به‌خوا؟ که‌چی پێغه‌مبه‌ریش داواتان لێده‌کا، تا به‌په‌روه‌رنده‌ی خۆتان بڕوابێنن. ئه‌گه‌ر باوه‌ڕیتان هه‌بێ، ئێوه په‌یمانۆ پێداوه.

٩ هه‌ر ئه‌ویشه چه‌ندنیشانه‌ی دیاری‌ده‌ره‌ی بۆسه‌ر عه‌بدی خوی نارده خوار، تا له‌تاریکی ده‌رۆخاو به‌ره‌و ڕۆناکیتان به‌رێ. که خوا سه‌باره‌ت به‌ئێوه دڵسۆزێکی دلۆڤانه.

١٠ ده‌ی چیتانه ماڵی خۆتان له‌ڕای خودا به‌خت ناکه‌ن؟ که هه‌رشتێک له ئاسمانان‌و زه‌ویدان، هه‌ر بۆ خودا ده‌مێننه‌وه. ئه‌وکه‌سانه‌ی له‌پێش گرتنی مه‌ککه‌دا ماڵی خۆیان به‌خت کردو ده‌گژ نه‌یاره‌کان ڕاچۆن، پایه‌ی هه‌ره‌به‌رزیان هه‌یه؛ ده‌گه‌ڵ ئه‌وکه‌سه وه‌ک یه‌ک نین که له پاشان ماڵی خۆی به‌خت کردوه‌و ده‌گژ دوژمنان ڕاچوه. که هه‌مۆشیان خودا به‌ڵێنی پێداون چاکه‌یان ده‌رباره‌ده‌کا. خودا له‌هه‌رکارێ ده‌یکه‌ن، ئاگاداره.

١١ کێی وا هه‌یه وامێ ڕه‌وا بدا به‌خوا تا چه‌ند قاتی بداته‌وه‌و پاداشی باشیشی هه‌بێ؟

يَوۡمَ تَرَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ يَسۡعَىٰ نُورُهُم بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَبِأَيۡمَٰنِهِم
بُشۡرَىٰكُمُ ٱلۡيَوۡمَ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ ذَٰلِكَ
هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ١٢ يَوۡمَ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ لِلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱنظُرُونَا نَقۡتَبِسۡ مِن نُّورِكُمۡ قِيلَ ٱرۡجِعُواْ وَرَآءَكُمۡ فَٱلۡتَمِسُواْ نُورٗا
فَضُرِبَ بَيۡنَهُم بِسُورٖ لَّهُۥ بَابُۢ بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحۡمَةُ وَظَٰهِرُهُۥ مِن قِبَلِهِ
ٱلۡعَذَابُ ١٣ يُنَادُونَهُمۡ أَلَمۡ نَكُن مَّعَكُمۡۖ قَالُواْ بَلَىٰ وَلَٰكِنَّكُمۡ فَتَنتُمۡ
أَنفُسَكُمۡ وَتَرَبَّصۡتُمۡ وَٱرۡتَبۡتُمۡ وَغَرَّتۡكُمُ ٱلۡأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَآءَ أَمۡرُ
ٱللَّهِ وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلۡغَرُورُ ١٤ فَٱلۡيَوۡمَ لَا يُؤۡخَذُ مِنكُمۡ فِدۡيَةٞ وَلَا
مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ مَأۡوَىٰكُمُ ٱلنَّارُۖ هِيَ مَوۡلَىٰكُمۡۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ
١٥ ۞ أَلَمۡ يَأۡنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن تَخۡشَعَ قُلُوبُهُمۡ لِذِكۡرِ ٱللَّهِ
وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلۡحَقِّ وَلَا يَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلُ
فَطَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَمَدُ فَقَسَتۡ قُلُوبُهُمۡۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ١٦
ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يُحۡيِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ قَدۡ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ
لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ١٧ إِنَّ ٱلۡمُصَّدِّقِينَ وَٱلۡمُصَّدِّقَٰتِ وَأَقۡرَضُواْ
ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا يُضَٰعَفُ لَهُمۡ وَلَهُمۡ أَجۡرٞ كَرِيمٞ ١٨

١٢ ڕۆژێک دێ کە تۆ دەبینی مێروژنی خاوەنباوەڕ، تیشکدانەوەی کردەیان پێش کەوتووەو لەلای ڕاستیانەوە دەڕوا. خۆشی لەخۆتان ئەمڕۆکە دەچنە ناو باغاتێکەوە جۆباریان بەبەردادەڕواو هەروهەر، هەر تیادەبن. ئەمەیە بەهرەی زۆرگرینگ.

١٣ ئەوێ ڕۆژێ دوڕازەکانی مێروژن، وەخاوەنباوەڕان ئێژن: ئێوە لامان لێ بکەنەوە تا تروسکێک لەڕۆناکیتان وەرگرین. پێان ئێژن: بەرەودوای خۆتان وەگەڕێن، لەوێ ڕۆناکی پەیداکەن. ئیتر ئەوسا شوورەیەکیان لەنێوان دەبێتەلەمپەر، درگای هەیە؛ لەژوورەوەی بەزەوییەو لەدەرەوەی جەزرەبەیە.

١٤ بانگیان دەکەن: ئاخۆ ئێمەش هەر دەگەڵ ئێوەدا نەبوین ؟ ئێژن: ئارێ؛ بەڵام ئێوە خۆتان تووشی بەڵاکردو چاوەنۆڕبون و دوودڵی لێونەگەڕاو بەئارەزوو فریوتان خوارد؛ هەتا فەرمانی خودا هات؛ شەیتان ئێوەی بەخودا بادیهەواکرد.

١٥ ئیتر ئەمڕۆنە لەئێوەو نە لەوانەی خوانەناس بون، سەرانەو لێ وەرناگیرێ. جێو ئاگرەو هەر ئەویشتان پێ ڕەوایەو چارەنووستان زۆر خراپە.

١٦ بۆ کەسانی خاوەنباوەڕ، ئاخۆ ئەودەمە نەگەیوە کە دڵیان بۆیادی خوداو بۆ ئەو ڕاستەی ناردوویەتی بکورکێنێ و بەدەردی ئەوانە نەچن کە دەپێشدا ئێمە کتێبمان دابوونێ و ئەوسا لەپاش ماوەکی زۆر، تووشی دڵڕەقی هاتن و زۆربەیان لەڕێ لایاندا؟

١٧ ئەوەبزانن، کە خودایە زەمین زیندوودەکاتەوە، پاش مردنی. زۆرنیشانەی ئاشکرامان بۆ ئێوە ڕونکردۆتەوە، بەشکەمی ئێوە تێبگەن.

١٨ بێ سۆ پیاوان و ژنانی خێرومەندو ئەوانەش کە وامیڕەوا دەدەن بەخوا، چەند قاتیان پێدەگاتەوەو پاداشی باشیشیان دەبێ.

١٣- شوورە: دیوار بەدەوری ماڵو بێساندا، سوور. بەزەوی: بەزەیی، رۆحم.

١٤- چاوەنۆڕبون: چاوەنۆڕی ئەوە بون کە برواداران کەی تووشی بەڵاو چۆرتم دەبن.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصِّدِّيقُونَ ۖ وَٱلشُّهَدَآءُ
عِندَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟
بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٩﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا ٱلْحَيَوٰةُ
ٱلدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌۢ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِى ٱلْأَمْوَٰلِ
وَٱلْأَوْلَٰدِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ ٱلْكُفَّارَ نَبَاتُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ
مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَٰمًا ۖ وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنٌ ۚ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿٢٠﴾
سَابِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ ٱلسَّمَآءِ
وَٱلْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ
ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَآ أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ
مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَآ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا
تَأْسَوْا۟ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا۟ بِمَآ ءَاتَىٰكُمْ ۗ وَٱللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ
ٱلنَّاسَ بِٱلْبُخْلِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

١٩ ئەو کەسانەی بەخوا و پێغەمبەرەکانی باوەڕدەکەن، لەڕاستی لایان‌نەداوە. ئەو کەسانەش کە لەڕای خودا کوژراون، وان لای پەروەرندەیان‌و پاداشی خۆیان پێدەگاو ڕۆشناکی خۆیان هەیە. ئەوانەش کە ناسپاسن‌و بەنیشانەکانی ئێمە باوەڕناکەن، ئەوان یارانی ئاگرن.

٢٠ بزانن، ژی لەدنیایە هەر گەمەو بادی هەوایەو بۆخۆبەجوان نیشان دان‌و خۆ لەسەر یەکترڕانان‌و فرەبۆنی عەولادو داراییتانەو وەک چناوێک بەهۆی بارانە شین بوەو وەرزێری پێ‌خەنی بوەو بەرەبەرەوشک دەبێ‌و دەبینی زەردهەڵگەڕاوەو لەدواییدا بوەتەکاوکۆتی بەربا. لەولاش ئازاری دژوارو لێ‌خۆشبۆن‌و ڕەزامەندی خودا هەیە. ژینی دنیا هەر مایەی خەڵەتاندنەو چی‌تر نیە.

٢١ ڕکەبکەن بۆ بەخشینی پەروەرندەو ئەو بەهەشتەش کە پانایی ئەم عەزمان‌و زمینەیەو بۆ ئەوانە ئامادەیە کە باوەڕیان بە خوداو پێغەمبەرانی خودا هەیە. ئەم چاکەیە لە خواوەیەو دەربارەی کەسێکی دەکا کە بۆخۆی مەیلی لەسەربێ. چاکەی خودا زۆرگەورەیە.

٢٢ هەر بەڵایەک ڕۆدەدا لەم سەرزەمینەو هەر بەڵایەک کە بەسەرخودی خۆتان دێ - بەر لەوەی وەدی بهێنین - لەدەفتەرێکدا نۆسراوەو ئەمە لای خودا هاسانە.

٢٣ هەتا ئێوە بۆشتێ لەدەستۆدەچێ، خەم نەخۆن و بەدەسکەوتۆ دڵخۆش نەبن. خوا هەر ئەوانەی خۆش ناوێ کە بەفیزن‌و شانازی بەخۆیان دەکەن:

٢٤ ئەوانەی ڕژدی دەکەن‌و خەڵکیش بۆڕژدی هان‌دەدەن. هەر کەسیش لاساری دەکا، خودا ئەوسا بێ‌نیازەو هەر شیاوی تاریف کردنە.

٢٠-چناو: تۆمی وەشیاگ. پاچڤەی ئەم‌پاژە واش دەبێ:«وەک بارانێک شیناتیەکەی وەرزێری پێ خەنی بوەو»

لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلۡنَا مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَأَنزَلۡنَا ٱلۡحَدِيدَ فِيهِ
بَأۡسٞ شَدِيدٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ
بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ٢٥ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحٗا وَإِبۡرَٰهِيمَ
وَجَعَلۡنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلۡكِتَٰبَۖ فَمِنۡهُم مُّهۡتَدٖۖ
وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٢٦ ثُمَّ قَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيۡنَا بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ
وَجَعَلۡنَا فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ رَأۡفَةٗ وَرَحۡمَةٗ وَرَهۡبَانِيَّةً
ٱبۡتَدَعُوهَا مَا كَتَبۡنَٰهَا عَلَيۡهِمۡ إِلَّا ٱبۡتِغَآءَ رِضۡوَٰنِ ٱللَّهِ فَمَا
رَعَوۡهَا حَقَّ رِعَايَتِهَاۖ فَـَٔاتَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۡهُمۡ أَجۡرَهُمۡۖ
وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٢٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن رَّحۡمَتِهِۦ وَيَجۡعَل لَّكُمۡ
نُورٗا تَمۡشُونَ بِهِۦ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢٨ لِّئَلَّا يَعۡلَمَ
أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ أَلَّا يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ شَيۡءٖ مِّن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَأَنَّ
ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢٩

٢٥ ئێمە پێغەمبەرانمان نارد بەچەند بەڵگەی ئاشکراوەو وێڕای ئەوان، کتێب و هۆی هەڵسەنگاندنمان ناردەخوار؛ هەتا خەڵک بێ جیاوازی لەناویەکا ڕەفتاربکەن. ئاسنیشمان ناردۆتەخوار، کە هێزی بڕشتێ زۆرەو زۆر بەهرەی بۆ مەردم تێداو؛ تا خودا بۆخۆی بزانێ کێ لەنەدیار دێتەیاری خۆی و پێغەمبەرەکانی. دیارە خودا خاوەن هێزو دەستەڵاتە.

٢٦ ئێمە نوحو ئیبراهیمیشمان بەڕێ کرد؛ پلەی پێغەمبەرایەتی و کتێبیشمان دابۆ بەنەتەوەکەیان. شارەزایان لێ هەڵکەوت و لەڕێ لادەریشیان زۆر بۆن.

٢٧ لەپاشان بەشوێن ئەواندا گەلێک پێغەمبەرمان ناردن؛ دوای ئەوانیش عیسای کوڕی مەریەمن ناردو ئینجیلمان پێ خەڵاتکرد. دلۆڤانی و بەزەیشمان خستە دڵی پەیڕەوانی؛ ئەو ڕەبەنیەش کە هەیانە ئێمە بۆمان نەنۆسیون، بۆخۆیان دایانهێناوە. ئەم کارەشیان بۆ ڕەزامەندی خودابۆ؛ بۆشیان نەکرا وەک پێویستە پێکی بێنن. جا ئەوانەی لەواندا خاوەن باوەڕبۆن، پاداشی خۆیانمان دانێ؛ زۆربەشیان لەڕێ لادەربۆن.

٢٨ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! ترسۆ لە خواهەبێ و بڕوا بە پێغەمبەری ئەوبێنن. خوا دۆسەرە چاکەتان دەربارەدەکاو تیرێژێکتان وەپێش دەخا؛ بەهۆی ئەو بەڕێدا بڕۆن و لەگوناهانۆ دەبۆرێ و هەر ئەویشە خەتاپۆش و دلۆڤانە.

٢٩ ئەهلی کتێب وانەزانن لەوچاکەی لای خوداهەیە، ئەوان هیچشتیان بەدەستە. چاکە هەمۆی لای خودایەو هەرکەسێ خۆی مەیلی لێ بێ بەچاکە دەیخوێنێتەوەو ئەوچاکەی کە لای خودایە، زۆرهێژایە.

٢٧-ڕەبەن: سەڵت، بێژن.

سُورَةُ المُجَادَلَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوْلَ ٱلَّتِى تُجَٰدِلُكَ فِى زَوْجِهَا وَتَشْتَكِىٓ إِلَى ٱللَّهِ
وَٱللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَآ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ
مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمْ ۖ إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔى
وَلَدْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ ٱلْقَوْلِ وَزُورًا ۚ وَإِنَّ
ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ
لِمَا قَالُوا۟ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا ۚ ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ
بِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ
مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّا ۖ فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ
مِسْكِينًا ۚ ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۗ
وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ كُبِتُوا۟
كَمَا كُبِتَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ وَقَدْ أَنزَلْنَآ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۚ وَلِلْكَٰفِرِينَ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا
عَمِلُوٓا۟ ۚ أَحْصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾

موجادیلە

٢٢ ئایەت

وەناوی خوداکەی بەخشندەوی لۆڤانە

١ خودا قسەی ئەوژنەی بیست کە سەبارەت بەمێردەکەی دەگەڵ تۆ کێشەی
دەکردو گازندەی لای خودادەکرد. خودا دەیبیست کە ئێوە وتوویژتان بۆ؛
خوداش بیسەروبینایە.
٢ ئەو کەسانەی لەناو ئێوە، بەپیرەکی خۆیان ئێژن: «تۆدایکمی»؛ ژنەکان
نابن بە داکیان؛ هەر ئەو ژنانە داکیانن کە دیویانن؛ ئەوان قسەی خراپ
دەکەن و بوختانە هەڵیدەبەستن. خودا لەگونا دەبۆرێ و خەتاپۆشە.
٣ جا ئەوانەی بەهاوجۆتی خۆیان ئێژن: «تۆدایکمی» و پاشی پەشیمان
دەبنەوە، بەرلەوەی پێکەوە بنۆن، ئەشێ کۆلەیەک ئازادکەن. خوا واۆ
ئامۆژگاری دەکا. خودا لەهەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.
٤ هەرکێ نەیبۆ، با دۆمانگی یەک لەدویەک، بەڕۆژۆبێ؛ بەرلەوە بگەن
بەیەکتر. کەسێ ئەمەشی نەتوانی، خۆراک بەشێست هەژار بدا. ئەمە
بۆیە کە باوەڕتان بە خواو پێغەمبەری هەبێ و ئەمە سنۆری خودایە. بۆ
ئەوانەش کە خودایان نەناسیوە، ئازارێکی بەژان هەیە.
٥ ئەوکەسانەی دژایەتی خوداوپێغەمبەری دەکەن، دوچاری ناچاری دەبن؛
وەک ئەوانەی بەرلەوان قەرەبەخت بۆن. ئێمە گەلێک نیشانەی زۆر
ئاشکرامان ناردۆتەخوار، ئەوی بڕوایان پێ‌ناکا، بەشیان جەزرەبە
دانێکی ئاوروبەرە.
٦ ئەوێ ڕۆژێ کە خوا - تێکڕا - هەموان زیندۆ دەکاتەوە، پێیان ئێژێ
چیان‌کردوە؛ خوا کردەیانی ژماردوەو بۆخۆیان لەبیریان چوە. خوا لە
هەرشت ئاگادارە.

٢- پیرەک: ژن.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ مَا يَكُونُ
مِن نَّجْوَىٰ ثَلَٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ
وَلَآ أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا۟ ۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم
بِمَا عَمِلُوا۟ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ٧ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ
نُهُوا۟ عَنِ ٱلنَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَيَتَنَٰجَوْنَ بِٱلْإِثْمِ
وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ
بِهِ ٱللَّهُ وَيَقُولُونَ فِىٓ أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُهُمْ
جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا
تَنَٰجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَتَنَٰجَوْا۟
بِٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ٩ إِنَّمَا ٱلنَّجْوَىٰ
مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ لِيَحْزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا
إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا۟ فِى ٱلْمَجَٰلِسِ فَٱفْسَحُوا۟ يَفْسَحِ
ٱللَّهُ لَكُمْ ۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُوا۟ فَٱنشُزُوا۟ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ١١

٧ ئاخۆ ئه‌تۆ نه‌تزانیوه که هه‌رشتێ له عاسمانان‌و زه‌وی بێ، خوا ده‌یزانێ؟
هه‌تا سێ‌که‌س به‌یه‌که‌وه چپه‌بکه‌ن، دیاره ئه‌و چواره‌مینیانه‌و پێنج‌بن
ئه‌و شه‌شه‌مینیانه‌و که‌مترین‌و زێده‌ترین، له هه‌رکوێ بن، ئه‌و هه‌میشه
ده‌گه‌ڵیانه‌و پاشان له ڕۆژی قیامه‌تێ، پێیان ئێژێ چه‌یان ده‌کرد. خودا
هه‌مۆشت ده‌زانێ.
٨ ئه‌ی تۆ ئه‌وانه‌ت نه‌دیوه، پێیان وترا: چپه‌مه‌که‌ن؛ ئه‌وکاره‌ی که وتیان
مه‌یکه‌ن، هه‌ر ده‌یکه‌ن‌و له‌ناره‌وا چپه‌یانه‌و گوناو سه‌رپێچی ده‌که‌ن‌و
له‌قسه‌ی پێغه‌مبه‌ر ده‌رده‌چن؟ خۆ ئه‌گه‌ر تۆشی تۆش ده‌بن،
ئه‌وسه‌لامه‌ی له‌تۆی ده‌که‌ن، له‌وسه‌لامه جیاوازه که خودا له‌تۆی
کردوه. له‌پاڵ خۆیانیشدا ئێژن: ده‌ی بۆ له‌سه‌ر ئه‌م وته‌یه خودا
جه‌زره‌به‌مان نادا؟ ده‌چنه جه‌هه‌نده‌م به‌سیانه‌و سه‌ره‌نجامیان
زۆرخراپه.
٩ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هه‌رگا ئێوه چپه‌تان کرد، بۆگوناه و
ده‌س‌درێژی‌و نافه‌رمانی له‌پێغه‌مبه‌ر سرته‌مه‌که‌ن؛ چپه‌که‌شتان
بۆچاکی‌و خۆپارێزی بێ‌و له‌وخودایه ترسۆ هه‌بێ که هه‌مۆتان له‌لای ئه‌و
کۆده‌کرێنه‌وه.
١٠ سرته له‌شه‌یتانه‌وه‌یه، هه‌تا خاوه‌ن‌باوه‌ڕانی پێ‌خه‌مگین کا؛ هه‌ر چه‌ند
به‌بێ‌ئیزنی خودا، هیچ زیانێکیان لێ‌نادا. با هه‌رکێ خاوه‌ن‌باوه‌ڕن،
خۆیان به خودا بسپێرن.
١١ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! هه‌رگا له‌کۆڕ پێیان‌وتن: جێگه‌وه‌که‌ن،
جێگه‌وه‌که‌ن! هه‌تا خوداش جێگه‌ی ئێوه‌بکاته‌وه. گه‌ر گوتیشیان:
ڕاسته‌وه‌بن، ڕاسته‌وه‌بن! خوا ئه‌وانه‌ی له‌نگۆ باوه‌ڕیان هێناوه‌و ئه‌و
که‌سانه‌ش که له‌زانیاری به‌شدارن، به‌چه‌ندپله به‌رزتریان ده‌کاته‌وه‌و
هه‌رکارێکی ئێوه‌بیکه‌ن، خوا ده‌یزانێ.

يا أيها الذين ءامنوا إذا نٰجيتم الرسول فقدموا بين يدى نجوىٰكم
صدقة ۚ ذٰلك خير لكم وأطهر ۚ فإن لم تجدوا فإن الله غفور رحيم
﴿١٢﴾ ءأشفقتم أن تقدموا بين يدى نجوىٰكم صدقٰت ۚ فإذ لم تفعلوا
وتاب الله عليكم فأقيموا الصلوٰة وءاتوا الزكوٰة وأطيعوا الله
ورسوله ۚ والله خبير بما تعملون ﴿١٣﴾ ۞ ألم تر إلى الذين تولوا قوما
غضب الله عليهم ما هم منكم ولا منهم ويحلفون على الكذب
وهم يعلمون ﴿١٤﴾ أعد الله لهم عذابا شديدا ۖ إنهم ساء ما كانوا
يعملون ﴿١٥﴾ اتخذوا أيمٰنهم جنة فصدوا عن سبيل الله فلهم
عذاب مهين ﴿١٦﴾ لن تغنى عنهم أموٰلهم ولا أولٰدهم من الله
شيـٔا ۚ أولٰئك أصحٰب النار ۖ هم فيها خٰلدون ﴿١٧﴾ يوم يبعثهم
الله جميعا فيحلفون له كما يحلفون لكم ۖ ويحسبون أنهم على شىء ۚ ألا
إنهم هم الكٰذبون ﴿١٨﴾ استحوذ عليهم الشيطٰن فأنسىٰهم ذكر
الله ۚ أولٰئك حزب الشيطٰن ۚ ألا إن حزب الشيطٰن هم الخٰسرون
﴿١٩﴾ إن الذين يحادون الله ورسوله أولٰئك فى الأذلين ﴿٢٠﴾
كتب الله لأغلبن أنا ورسلى ۚ إن الله قوى عزيز ﴿٢١﴾

۱۲ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن باوه‌ڕان! هه‌رگا ویستۆ سرته‌وه‌ل پێغه‌مبه‌ربکه‌ن، به‌ر له‌سرته‌کردنه‌که خێرێک بکه‌ن. ئه‌مه بۆ ئێوه خاسترو پاکژتره. گه‌ر نه‌شتان بۆ، ئه‌وا خودا لێو ده‌بۆرێ و دلۆڤانه.

۱۳ ئاخۆ له‌به‌رتان گران‌هات به‌ر له‌سرته خێرێ بکه‌ن؟ ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌شتان نه‌کردو خودا له‌مه عافۆی کردن، ده‌سا ئێوه نوێژ بکه‌ن و زه‌کات بده‌ن و به‌رفه‌رمانی خوداو پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی بن. خوا له هه‌مۆ کرده‌وه‌تان ئاگاداره.

۱۴ ئاخۆ تۆ ئه‌وانه‌ت نه‌دیت که بۆنه دۆستی ئه‌وانه‌ی خودا غه‌زه‌بی لێ‌گرتۆن؟ له ئێوه‌نین؛ له‌وانیش نین؛ به‌درۆ سوێند به خواده‌خۆن و ده‌شزانن که درۆده‌که‌ن.

۱۵ خودا ئازاری دژواری بۆ ئه‌مانه سازکردوه‌و کاره‌که‌یان زۆرخراپه.

۱۶ سوێندیان کردوبوه مه‌تاڵێک بۆ خۆیان و بۆنه له‌مپه‌ری ڕێی خودا؛ سابۆیان ئازارێکی ئابڕوبه‌ر هه‌یه.

۱۷ نه سامان، نه ڕۆڵه‌کانیان - له به‌رامبه‌ری خوداوه - ناتوانن هیچیان بۆبکه‌ن؛ ئه‌وانه جه‌هه‌نده‌مین و هه‌تاسه‌ر هه‌ر له‌وێ ده‌بن.

۱۸ ڕۆژێ که خوا گشتیان زیندۆده‌کاته‌وه، ئه‌وجار سوێندێ بۆ ئه‌و ده‌خۆن، وه‌کۆ بۆ ئێوه سوێند ئه‌خۆن؛ لاشیان وایه شتێکیان ده‌باراندایه. باش بزانن که ئه‌مانه درۆزنن.

۱۹ شه‌یتان له‌سه‌ریان زاڵ‌بوه‌و یادی خودای له‌بیربردۆن؛ ئه‌وان کۆمه‌ڵه‌ی شه‌یتانن. باش بزانن که هه‌ر کۆمه‌ڵه‌که‌ی شه‌یتان زیانبارن.

۲۰ ئه‌و که‌سانه‌ی دژایه‌تی خوداو پێغه‌مبه‌ری ده‌که‌ن، له هه‌مۆکه‌س زه‌بۆن‌ترن.

۲۱ خودا خۆی بریاری داوه: بێ‌گومانه من و پێغه‌مبه‌ره‌کانم سه‌ر ده‌که‌وین. خوا توانای به‌ده‌سته‌ڵاته.

۱۶-مه‌تاڵ: قه‌ڵغان، سپه‌ر. له‌مپه‌ر: به‌رگر، مانیع.

لَّا تَجِدُ قَوۡمٗا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ يُوَآدُّونَ مَنۡ
حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوۡ كَانُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ أَوۡ أَبۡنَآءَهُمۡ
أَوۡ إِخۡوَٰنَهُمۡ أَوۡ عَشِيرَتَهُمۡۚ أُوْلَٰٓئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ
ٱلۡإِيمَٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٖ مِّنۡهُۖ وَيُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ
عَنۡهُۚ أُوْلَٰٓئِكَ حِزۡبُ ٱللَّهِۚ أَلَآ إِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٢٢

سُورَةُ الحَشۡرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

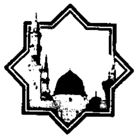
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ
١ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَخۡرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ مِن دِيَٰرِهِمۡ
لِأَوَّلِ ٱلۡحَشۡرِۚ مَا ظَنَنتُمۡ أَن يَخۡرُجُواْۖ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمۡ
حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِنۡ حَيۡثُ لَمۡ يَحۡتَسِبُواْۖ وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعۡبَۚ يُخۡرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيۡدِيهِمۡ وَأَيۡدِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
فَٱعۡتَبِرُواْ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ٢ وَلَوۡلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابُ ٱلنَّارِ ٣

٢٢ تۆنابینی ئەوانەی باوەڕیان هەیە بەخوداو بە ڕۆژی‌سەلا، نابێ هەرگیز بینە دۆستی ئەوکەسانەی پێچەوانەی خوداو پێغەمبەری خودان. تەنانەت ئەگەر باوکیشیان، یان فرزەندیان، یان برایان، یان لە هۆزەکەی خۆیان بن؛ کە ئەمانە خودا بڕوای لە دڵیان جێگیر کردوەو بەهێزێکی تایبەتی خۆی یاری کردوُن؛ دەیان نێرێتە باغاتێک جۆباریان بەبەردا دەڕواو هەتاسەر هەر لەوێ دەبن؛ خودایان لێ‌ڕازی بوەو ئەوانیش لەخودا ڕازین. ئەوانە کۆمەڵەی خودان؛ باش بزانن هەر کۆمەڵی خوا ڕزگارن.

حەشر

٢٤ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ هەر بەپاکی و بێ‌عەیبی خودا هەڵدەڵێن، هەرچی لە ئاسمانەکان و زەمیندا هەن؛ هەر خۆی خاوەن دەستەڵات و لەکارزانە.

٢ کە هەر ئەوە کۆمەڵی پێ‌نەزانانی، لەوانەی ئەهلی‌کتێب بوُن - لە وەدەرنانی هەوەڵ‌دا - لەزێدی خۆ تەرەکردن. ئێوە پێتان وانەبوُ کە دەردەکەون؛ خۆشیان وایان خەیاڵ دەکرد قەلاکانیان لەخودایان دەپارێزێ. خودا لەشوێنێکی واوە پارێزی بردەسەر ئەوان، کە لە خەیاڵیشیان نەبوُ. وای ترس هاویشتە دڵیان، ماڵی خۆیان بەدەستی خۆو بەدەستی خاوەن‌باوەڕان، کاول دەکرد. سا ئێوە دەرس وەرگرن، ئەی گرۆی خاوەن‌ئاوەزان!

٣ ئەگەر خودا ئاوارەیی لەسەر ئەوان نەنوُسیبا، هەر لەدنیا توُشی ئازاری دەکردن و لەودنیاش بەشیان ئازاری بەئاگربوُ.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۖ وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ
ٱلْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَآئِمَةً
عَلَىٰٓ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيُخْزِىَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾ وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْهُمْ فَمَآ أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٦﴾ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ كَىْ لَا يَكُونَ
دُولَةًۢ بَيْنَ ٱلْأَغْنِيَآءِ مِنكُمْ ۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٧﴾
لِلْفُقَرَآءِ ٱلْمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِمْ وَأَمْوَٰلِهِمْ
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَٰنَ مِن قَبْلِهِمْ
يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ حَاجَةً
مِّمَّآ أُوتُوا۟ وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ
وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

٤ ئه‌مه‌ش چونکه ئه‌وان دژی خوداوپێغه‌مبه‌ره‌که‌ی بوُن. هه‌رکه‌ش دژی خوداو پێغه‌مبه‌ری ئه‌وبێ، تۆڵه‌ی خودا زۆر دژواره.

٥ هه‌ردار خورمایه‌کتان بڕی، یان لێی‌گه‌ڕان له‌سه‌ر ڕه‌گی خۆ بمێنن، هه‌موُی به‌ئیزنی خودا بوُ؛ تا ئه‌و له‌ڕێ‌لاده‌رانه توُشی سوُکایه‌تی‌بکا.

٦ هه‌رتالانێک له‌دانیشتوُی ئه‌و گوندانه که خوا دای به پێغه‌مبه‌ری، ئه‌وانه‌نین که ئێوه به‌سواری ئه‌سپ یان به‌وشتره‌وه بوُی چوُن. به‌ڵام خوا پێغه‌مبه‌رانی - ئه‌گه‌ر حه‌زکا- له‌سه‌ر هه‌رکه‌سێ زاڵ ده‌کا. خوا بۆ هه‌موُشت توانایه.

٧ هه‌رتالانێ له‌دانیشتوُی ئه‌و شارانه خوا بۆ پێغه‌مبه‌ری ناردوه، بۆ خوداو بۆ پێغه‌مبه‌ریه‌و بۆ خزمه‌نزیکه‌کان و هه‌تیوان و هه‌ژاران و ڕێبوارانه؛ نه‌ک ببێته سه‌رمایه‌ی ئاڵ‌وگۆڕکردن له‌ناو ده‌وڵه‌مه‌نده‌کانوُ؛ هه‌رچی پێغه‌مبه‌ر ده‌وداتێ، لێی وه‌رگرن؛ له هه‌رچیشتان بێ‌به‌ش کا، ده‌ستی بوُمه‌به‌ن. ده‌بێ له خودابترسن؛ که تۆڵه‌ی خوا زۆردژواره.

٨ [ئه‌و تالانه] بۆ ئه‌و هه‌ژاره دوُره‌ولاتانه‌یه، که له‌ماڵ‌و زێدی خۆیان ده‌رکراون؛ چاوه‌نوُڕی به‌هره‌و ڕه‌زامه‌ندی خوان‌و یاریده‌ی خوداو پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی ده‌که‌ن؛ که ئه‌مانه ڕاسته‌کانن.

٩ ئه‌و که‌سانه‌ش که به‌رله‌وان له مه‌دینه نیشته‌جێ‌بوُنوُ به‌دڵ بڕوایان‌هێنا، حه‌ز به‌وئاوارانه ده‌که‌ن که په‌نایان پێ‌هێناون‌و به دڵیش ئێره‌یی نابه‌ن به‌وه‌ی که به‌وان دراوه‌و ئه‌وان له‌پێشتر ده‌زانن، هه‌رچه‌ند ده‌ست ته‌نگیشیان هه‌یه. که‌سانێکیش خۆ له‌ڕژدی ده‌پارێزن، ئه‌وانه ڕزگاره‌کانن.

وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعۡدِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا
وَلِإِخۡوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَا تَجۡعَلۡ فِي قُلُوبِنَا
غِلّٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٞ رَّحِيمٌ ١٠ ۞ أَلَمۡ تَرَ إِلَى
ٱلَّذِينَ نَافَقُواْ يَقُولُونَ لِإِخۡوَٰنِهِمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ
ٱلۡكِتَٰبِ لَئِنۡ أُخۡرِجۡتُمۡ لَنَخۡرُجَنَّ مَعَكُمۡ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمۡ
أَحَدًا أَبَدٗا وَإِن قُوتِلۡتُمۡ لَنَنصُرَنَّكُمۡ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ
١١ لَئِنۡ أُخۡرِجُواْ لَا يَخۡرُجُونَ مَعَهُمۡ وَلَئِن قُوتِلُواْ لَا يَنصُرُونَهُمۡ
وَلَئِن نَّصَرُوهُمۡ لَيُوَلُّنَّ ٱلۡأَدۡبَٰرَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ١٢
لَأَنتُمۡ أَشَدُّ رَهۡبَةٗ فِي صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَفۡقَهُونَ ١٣ لَا يُقَٰتِلُونَكُمۡ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرٗى
مُّحَصَّنَةٍ أَوۡ مِن وَرَآءِ جُدُرِۭۚ بَأۡسُهُم بَيۡنَهُمۡ شَدِيدٞۚ تَحۡسَبُهُمۡ
جَمِيعٗا وَقُلُوبُهُمۡ شَتَّىٰۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡقِلُونَ ١٤
كَمَثَلِ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَرِيبٗاۖ ذَاقُواْ وَبَالَ أَمۡرِهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ١٥ كَمَثَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ إِذۡ قَالَ لِلۡإِنسَٰنِ ٱكۡفُرۡ فَلَمَّا كَفَرَ
قَالَ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦

۱۰ ئه‌و که‌سانه‌ش که له‌دوای ئه‌مانه هاتون، ئیژن: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌مان! له‌ئیمه‌و له‌وبرایانه‌مان وا پیش ئیمه باوه‌ریان هیناوه، خوش‌به؛ کینه‌ی ئه‌وانه‌ن مه‌خه‌دلْ باوه‌ڕداربون. ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی هه‌مومان! توی دلْسوزی‌و دلوڤانی.

۱۱ ئه‌دی نه‌تدی دوڕازه‌کان به‌هاوسونفه‌کانی خویان - له‌وانه‌ی ئه‌هلی کتیب‌و دژی دین بون - گوتیان: ئه‌ر ئیوه ده‌رکران، بیگومانه ئیمه‌ش وه‌لتان ده‌رده‌چین و هه‌رگیز به‌زیانی ئیوه گوی‌ڕایه‌لّی هیچ‌که‌سێ نابین؛ ئه‌گه‌ر ده‌گژیشتان ڕاچون، ئیمه یارمه‌تیتان ده‌ده‌ین. خواش شایه‌ته که ئه‌وانه دروزنن.

۱۲ دیاره ئه‌گه‌ر ده‌ریش‌کران، ئه‌وان ده‌گه‌لّیان ده‌رناچن؛ ئه‌گه‌ر وه‌لیشیان بجه‌نگن، ئه‌وان یاریده‌یان ناده‌ن؛ خو ئه‌گه‌ر یاریده‌شیان ده‌ن، پشتیان تیده‌که‌ن‌و هه‌لْدین؛ له‌پاشانیش که‌سێ ده‌هانایان نایه.

۱۳ بێ‌گومان دلّیان له‌ئیوه پترده‌ترسێ تا له‌خوا؛ چونکه ئه‌وان که‌سانیکی وان تێ‌ناگه‌ن.

۱۴ به‌تیکڕایی ئه‌وان به‌گژتاندانایه‌ن، مه‌گین له‌ناو ئه‌و شارانه‌ی قه‌لّای زورپته‌ویان هه‌یه؛ یان له‌ودیو دیوارانه‌وه. ناکوکی توند که‌وتوته نیوانیانه‌وه؛ تو پیت‌وایه به‌کومه‌لْ یه‌کیان‌گرتوه، به‌لّام دلّیان لیک بلّاوه؛ چون ئه‌مانه مه‌ردمانیکی نه‌فامن.

۱۵ وه‌ک ئه‌وانه‌یان به‌سه‌ردێ، که پیش ئه‌وان - به‌م زوانه - ئاکامی کرده‌ی خویان چه‌شت. ئه‌وانه ئازاریکی به‌ژانیان ده‌بێ.

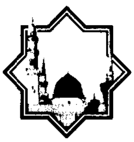
۱۶ وه‌کوشه‌یتان، کاتێ به‌بنیاده‌می‌گوت: خوامه‌ناسه؛ وه‌ختێ له‌خودا ته‌کیه‌وه، گوتی: لیم نزیک مه‌به‌وه، من له‌وخودایه ده‌ترسم په‌روه‌رینی گش دنیایه.

فَكَانَ عَٰقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِى ٱلنَّارِ خَٰلِدَيْنِ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُا۟
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْتَنظُرْ
نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ
﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ نَسُوا۟ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمْ أَنفُسَهُمْ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِىٓ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصْحَٰبُ
ٱلْجَنَّةِ ۚ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَٰذَا
ٱلْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُۥ خَٰشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ
ٱللَّهِ ۚ وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ
﴿٢١﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ۖ
هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
ٱلْمَلِكُ ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيْمِنُ ٱلْعَزِيزُ
ٱلْجَبَّارُ ٱلْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
﴿٢٣﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْخَٰلِقُ ٱلْبَارِئُ ٱلْمُصَوِّرُ ۖ لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ
يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

سُورَةُ المُمْتَحَنَةِ

١٧ سەرئەنجامی هەر دوکیان هەر ئەوەیە کە تاهەتایە، لە ئاگردا دەمێننەوە.
سزای ناهەقان ئەمەیە.
١٨ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! ئەشێ لەخودا بترسن؛ با هەرکەسێ بێنێتەوە
بەرچاوی خۆی، بۆسبەینێ چەی وەپێشەخۆی خستوەو تڕستان لەخودا
هەبێ. خودا لە هەرکارێ دەیکەن ئاگادارە.
١٩ نەچن وەکۆ ئەوانەبن کە خودایان لەبیرکردو خواش ئەوانی لەبیرەخۆیان
بردەوە. ئەوانە لەڕێ لادەرن.
٢٠ ئەوکەسانەی جەهەندەمین، وەل ئەوکەسانەی بەهەشتین، وەکۆیەک
نین. هەر ئەوانەی لە بەهەشتن، بەختەوەرن.
٢١ ئەگەر ئێمە ئەم‌قورئانەن ناردبایەتە سەرکەژێک، تۆ دەتدی کە داهاتوەو
لەترسی خوا لەت لەت بوە. ئەم نمونانە بۆ مەردم دێنینەوە، بەشکۆ
ئەوان ڕابمێنن.
٢٢ ئەو خودایەکی ئەوتۆیە کە غەیرەزئەو کەس بۆ پەرستنێ نابێ؛ لە نەدیارو
لە دیاران ئاگادارەو دلاوایەو دلۆڤانە.
٢٣ ئەو خودایە - کە لەوبەدەر شیاوی پەرستنێک نیە - پادشایە؛
لەکەمایەسی بەدۆرە؛ سەرچاوەی هێمنایەتی، هێمنی دەرە؛ بەسەر
هەمۆشت ڕادەگا؛ گش دەستەلات بەدەس ئەوە؛ بەسەر هەمۆ شتدا
زاڵە؛ هیچ شتێ دەرۆستی نایە. پاکە خودا لەوشتانەی ئەوان دەیکەنە
شەریکی.
٢٤ هەر ئەوە خودای وەدی‌هێنی داهێنەری وێنەگەر؛ ناوی هەرەجوان بۆ
ئەوە؛ هەرشتێکی لە عاسمانان و زەمیندان، پەسنی پاکی ئەودەدەن و
هەر خۆیەتی بەدەستەلاتی لەکارزان.

مومتەحینە

ئایەت ١٣

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمۡ أَوۡلِيَآءَ تُلۡقُونَ
إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ وَقَدۡ كَفَرُواْ بِمَا جَآءَكُم مِّنَ ٱلۡحَقِّ يُخۡرِجُونَ ٱلرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمۡ أَن تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ رَبِّكُمۡ إِن كُنتُمۡ خَرَجۡتُمۡ جِهَٰدٗا فِي سَبِيلِي
وَٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِيۚ تُسِرُّونَ إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ وَأَنَا۠ أَعۡلَمُ بِمَآ أَخۡفَيۡتُمۡ
وَمَآ أَعۡلَنتُمۡۚ وَمَن يَفۡعَلۡهُ مِنكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١ إِن
يَثۡقَفُوكُمۡ يَكُونُواْ لَكُمۡ أَعۡدَآءٗ وَيَبۡسُطُوٓاْ إِلَيۡكُمۡ أَيۡدِيَهُمۡ وَأَلۡسِنَتَهُم
بِٱلسُّوٓءِ وَوَدُّواْ لَوۡ تَكۡفُرُونَ ٢ لَن تَنفَعَكُمۡ أَرۡحَامُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُمۡۚ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَفۡصِلُ بَيۡنَكُمۡۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٣ قَدۡ
كَانَتۡ لَكُمۡ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذۡ قَالُواْ لِقَوۡمِهِمۡ
إِنَّا بُرَءَٰٓؤُاْ مِنكُمۡ وَمِمَّا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرۡنَا بِكُمۡ وَبَدَا بَيۡنَنَا
وَبَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةُ وَٱلۡبَغۡضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَحۡدَهُۥٓ إِلَّا
قَوۡلَ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسۡتَغۡفِرَنَّ لَكَ وَمَآ أَمۡلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۖ
رَّبَّنَا عَلَيۡكَ تَوَكَّلۡنَا وَإِلَيۡكَ أَنَبۡنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٤ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا
فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ وَٱغۡفِرۡ لَنَا رَبَّنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٥

وه‌رگێڕانی سووره‌تی موومته‌حینه

١ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! مه‌بنه دۆستی دوژمنانی من‌و خۆتان. ئێوه دۆستایه‌تیێ به‌وان راده‌گه‌ینن؛ که‌چی ئه‌وان به‌ودینه‌ راسته‌قینه‌یه که‌بۆ ئێوه هاتۆه، بڕوایان‌نیه[و] له‌به‌رئه‌وه به‌خودای په‌روه‌رنده‌تان به‌باوه‌ڕن، ئێوه‌و پێغه‌مبه‌ر له‌زێدی خۆ ده‌رده‌که‌ن. ئه‌ر بۆ خه‌زا له‌ڕای من‌و ره‌زامه‌ندیم ده‌رده‌که‌ون،[دۆستایه‌تی ئه‌وان مه‌که‌ن]. په‌نامه‌کی پێان ئێژن: خۆشمان‌ده‌وێن؛ که‌چی ئه‌من له هه‌رشتێ ده‌یشێرنه‌وه‌و هه‌رشتێ ئاشکرای‌ده‌که‌ن، له خۆتان ئاگادارترم. کێ له‌نگۆ ئه‌وکاره‌بکا، ڕێگه‌ی ڕاستی لێ‌تێکچوه.

٢ ئه‌گه‌ر ده‌گیریان بکه‌ون، دوژمنایه‌تیتان ده‌که‌ن؛ بۆ ئازارتان ده‌ست‌وزمان وه‌کارده‌خه‌ن؛ حه‌زده‌که‌ن له‌دین وه‌رگه‌ڕێن.

٣ ڕۆژی سه‌لا، نه خزمانێ نه جگه‌رگۆشه‌کانیشتان هه‌رگیز ده‌فریاتان نایه‌ن؛ لێکتان جودا‌ده‌کاته‌وه‌و چی‌بیکه‌ن خودا ده‌یبینێ.

٤ ئیبراهیم‌و ئه‌وکه‌سانه‌ی ده‌گه‌ڵ ئه‌و بوُن، بۆنگۆ نموُنه‌ی زۆرباشن؛ که به‌هۆزه‌که‌ی خۆیان وت: ئێمه له‌نگۆو له‌وشتانه‌ی - له خوابه‌ده‌ر - ده‌په‌رستن، به‌دوُرین و باوه‌ڕمان به ئێوه‌نه‌ماو، تا هه‌تایه دوژمنایه‌تی‌و ڕکوُنی که‌وتۆته نێوانمانه‌وه؛ تا ئه‌وکاته‌ی ئێوه باوه‌ڕ به خودای تاقانه دێنن. جیاله‌وه که ئیبراهیم به‌ئابێ خۆ گۆت: داوای خۆشبوُنت بۆ ده‌که‌م؛ ده‌رباره‌ی تۆ هیچی‌ترم بۆ ده‌گه‌ڵ خوداناکرێ. ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی گلامان! خۆمان به تۆ سپاردوه‌و هه‌موُمان ڕوُمان ده‌تۆیه‌و وه‌گه‌ڕانی دواڕۆژیش هه‌ر به‌ره‌وتۆیه.

٥ ئه‌ی په‌روه‌رنده‌ی هه‌موُمان! مه‌مانخه‌به‌ر تیروتانه‌ی ئه‌وانه‌ی که تۆناناسن؛ له گوناهیشمان ببوُره؛ هه‌ر خۆت خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵاتی له‌کارزانی.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾ ۞ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿٧﴾ لَّا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ
فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَآتُوهُم
مَّا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا
ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

۶ بێگومانە ئەوانە نموونەی باشن بۆ ئێوەو بۆ ئەوکەسەی کە هومێدی بەخوداو ڕۆژی سەڵا هەیە. هەر کەسێکیش خۆدەبوێرێ، خودا پەکی پێ‌ناکەوێ‌و هەر شایانی پەسن‌دانە.

۷ شایەد خودا لەناو ئێوەو ئەو کەسانەی دوژمنایەتیو دەکردن، دۆستایەتی دامەزرێنێ. خوا توانایەو خوا دەبوێرێ‌و دلۆڤانە.

۸ خودا بەرتان لێ‌ناگرێ کە ئێوە دەگەڵ ئەوانەی بەگژئێوەدا نەچوون‌و لەزێد وەدەریان نەناون، چاکەیان دەربارەبکەن‌و بەیەکسانی ڕەفتاریان دەگەڵدابکەن. خوا مرۆی خاوەن ئینسافی خوەش‌گەرەکە.

۹ تەنیا هەر ڕێگەتان‌نادا دەگەڵ ئەوانە ببنەدۆست کە لەسەر دین، شەڕیان دەگەڵتانا کردو ئێوەیان لەزێدی خۆتان ئاوارە کرد. لەسەر دەرکردنی ئێوەش، بوونە پشتیوانی یەکتر. هەرکەسیش ببیتە دۆستیان، دیارە غەدرێ لە خۆدەکا.

۱۰ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! ئەگەر ژنی بەباوەڕی ئاوارە دەگاتەلاتان، بیانخەنە بەر ئەزموونەوە. خوا لەبیروباوەڕیان ئاگادارترە. گەر ناسیتانن بەڕاستی بڕوادارن، بۆلای خودا نەناسانیان مەنێرنەوە. نە ئەمان بەوان دەشێن‌و نە ئەوانیش بەمان دەشێن. هەرچیش بەختیان کردوە، بیاندەنەوە. گەر ئێوە مارەیان کەن‌و مارەییەکەیان بدەنێ، هیچ گوناهێکتان ناگاتێ. ژنانی خودانەناسانیش لای خۆتان گل‌مەدەنەوە؛ هەر چیتان لێ‌بەخت کردوون بیسێننەوە؛ با ئەوانیش هەرچێکی بەختیان کردوە داوای بکەن. ئەمە دەستووری خودایە کە بە نێوانتان ڕادەگا. خودا زانای لەکارزانە.

۱۱ ئەگەر ژنێکیشتان ڕەوی بۆلای خوانەناسەکان‌و ئێوە تاڵانتان لێگرتن، بەوکەسانە وا ژنەکانیان هەڵاتوون، هیندەبدەن کە داویانە. ترسیشوو لەوخودایە بێ کە بڕواتان پێ‌هێناوە.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ يُبَايِعۡنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشۡرِكۡنَ
بِٱللَّهِ شَيۡـٔٗا وَلَا يَسۡرِقۡنَ وَلَا يَزۡنِينَ وَلَا يَقۡتُلۡنَ أَوۡلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأۡتِينَ
بِبُهۡتَٰنٖ يَفۡتَرِينَهُۥ بَيۡنَ أَيۡدِيهِنَّ وَأَرۡجُلِهِنَّ وَلَا يَعۡصِينَكَ
فِي مَعۡرُوفٖ فَبَايِعۡهُنَّ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُنَّ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
١٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَوَلَّوۡاْ قَوۡمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ
قَدۡ يَئِسُواْ مِنَ ٱلۡأٓخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلۡكُفَّارُ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡقُبُورِ ١٣

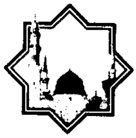
سُورَةُ الصَّفِّ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ
١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ٢
كَبُرَ مَقۡتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُواْ مَا لَا تَفۡعَلُونَ ٣ إِنَّ
ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِهِۦ صَفّٗا كَأَنَّهُم
بُنۡيَٰنٞ مَّرۡصُوصٞ ٤ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ لِمَ
تُؤۡذُونَنِي وَقَد تَّعۡلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡۖ فَلَمَّا
زَاغُوٓاْ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ٥

۱۲ ئەی پێغەمبەر! ئەگەر ژنانی باوەڕدار دێنەلات و پەیمان دەدەن هیچ شتێکی - لەخوابەدەر - نەپەرستن و تۆشی دزی و حیزی نەبن و منالّی خۆیان نەکوژن و منالّی تر بەدرۆ نەکەنە مندالّ مێردەکانیان و بۆکاری چاک لەفەرمانی تۆ دەرنەچن، ئەوساکە تۆش پەیمانیان دەگەلّ ببەستە و لێ خۆشبۆنیان بۆ لەخودا داوابکە. خوا دەبۆرێ و دلۆڤانە.

۱۳ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! مەبنە دۆستی ئەوکەسانەی خودا غەزەبی لێ گرتۆن، لەهاتنی ڕۆژی سەلّا ناهومێدبۆن؛ وەکۆ خودانەناسەکان لەمریەکانی گۆڕستان ناهومێدن.

سەف

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١٤ ئایەت

۱ هەر شتێکی لەئاسمانان و زەمیندان، هەر پەسندی خوادەدەن و هەر ئەو خاوەن دەستەلّاتی لەکارزانە.

۲ ئەی گەلی خاوەن باوەڕان! بۆ داخێون و کردەوەی بەدۆدانیە؟

۳ خودا زۆر لەوە تۆڕەیە کە ئێوە شتێک بلّێن و ولۆنەکەن.

۴ خوا ئەو کەسانەی خۆش دەوێ کە بۆ خەزا لەڕای خودا، ڕیزدەبەستن؛ ئێژی دیواری قورقوشمە.

۵ کە مۆسا بەهۆزی خۆی گوت: گەلۆ! بۆچیم ئازار دەدەن، سۆر دەشزانن کە من پێغەمبەری خودام بۆ لای ئێوە؟ وەختێ ئەوان خۆیان لادا، خوداش دلّی وانی لادا. ئەوانەی لەڕێ دەردەچن، خودا ڕێگەی بەرەوخۆیان نیشان نادا.

۲-**داخێون:** قسە دەکەن. لە ئاخافتن: قسە کردن. ۳-**ولۆ:** بەم جۆرەز **ولۆنەکەن:** ئەوی گوتۆتانە نەیکەن. ۴-**قورقوشم:** سرپ.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَـٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا
جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ قَالُوا۟ هَـٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ (٦) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰٓ إِلَى ٱلْإِسْلَـٰمِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ
(٧) يُرِيدُونَ لِيُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ
ٱلْكَـٰفِرُونَ (٨) هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ
عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ (٩) يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَىٰ تِجَـٰرَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ (١٠) تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَـٰهِدُونَ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ (١١)
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ وَمَسَـٰكِنَ
طَيِّبَةً فِى جَنَّـٰتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ (١٢) وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ
مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ (١٣) يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوٓا۟
أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّـۧنَ مَنْ أَنصَارِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ
قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ۖ فَـَٔامَنَت طَّآئِفَةٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَكَفَرَت طَّآئِفَةٌ ۖ فَأَيَّدْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا۟ ظَـٰهِرِينَ (١٤)

٦ كه عیسای كوڕی مه‌ریه‌میش گوتی: ئه‌ی به‌ره‌ی ئیسرائیل! ئه‌من پێغه‌مبه‌ری خودام بۆلای ئێوه؛ئه‌و ته‌وراته ده‌سه‌لمێنم كه له‌پێش مندا هاتوه؛مژده‌ۆ لێ بێ پێغه‌مبه‌رێک له‌پاش من دێ وه‌ناو ئه‌حمه‌د. وه‌ختێ به‌چه‌ند نیشانه‌ی دیاری‌ده‌ره‌وه هاته لایان،گوتیان:ئه‌مه هه‌ر به‌ئاشكرا جادوه.
٧ سا كێ له‌وه ناهه‌قتره درۆ بۆخوا هه‌ڵده‌به‌ستێ، له‌وه‌ختێكا كه بۆ ئیسلام گازی ده‌كرێ؟ خودا گرۆی غه‌دركاران به‌ره‌و خۆی شاره‌زاناكا.
٨ گه‌ره‌كیانه تیشكی خودا هه‌ر به‌فوی ده‌م وه‌كوژێنن. خواش تیشكی خۆی هه‌ر سه‌رده‌خا؛ جا با خودانه‌ناسانیش خۆشیان نه‌یه.
٩ ئه‌و خودایه پێغه‌مبه‌ری خۆی به‌رێ‌كرد، بۆ ڕێبه‌ری‌و ڕاگه‌یاندنی دینی ڕاست، تا سه‌ری‌خا به‌سه‌ر هه‌مۆ دینه‌كاندا؛ جا با بت په‌رسته‌كانیش خۆشیان نه‌یه.
١٠ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! ده‌تانه‌وێ مامڵه‌یه‌كتان پێ‌بێژم كه له‌ئازارێكی به‌ژان ڕزگارۆكا؟
١١ بڕواو به‌خواو به پێغه‌مبه‌ری ئه‌و بێنن‌و به دارایی‌و گیانی خۆتان له‌ڕای خودا تێ‌بكۆشن؛ ئه‌مه بۆئێوه باشتره گه‌ر بیزانن.
١٢ له‌گوناهانۆ ده‌بۆرێ‌و ده‌تانباته ناو باغاتێک جۆباریان به‌به‌ردا ده‌ڕواو خانوی زۆر خۆش‌و خاوێنتان له‌به‌هه‌شتی هه‌میشه‌ییدا ده‌داتێ؛ ئه‌مه ده‌سكه‌وتی گه‌وره‌یه.
١٣ شتێ‌تریش - كه ئێوه حه‌زی‌لێده‌كه‌ن - یاریده‌دانێ له خوداوه‌و سه‌ركه‌وتنێكی نزیكیش. ئه‌م مژده‌یه به‌باوه‌ڕداره‌كان بده.
١۴ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن‌باوه‌ڕان! یاریكارانی خودابن، وه‌كۆ عیسای كوڕی مه‌ریه‌م به‌یارانی حه‌واری گوت: كێ به‌ره‌وخوا ده‌بێته یاریده‌ری من؟ ده‌سته‌ی حه‌واریه‌كان وتیان: ئێمه یاریده‌ری خوداین. ئه‌وسا له به‌ره‌ی ئیسرائیل هێندێكیان بڕوایان هێناو هێندیكیش هه‌ر بێ‌باوه‌ڕمان. ئیتر ئێمه خاوه‌ن‌باوه‌ڕه‌كانیانن یارمه‌تی كرد، تا ده‌رۆستی دوژمنانی خۆیان هاتن.

٧-گازی ده‌كرێ: بانگ ده‌كرێ.

سُورَةُ الجُمُعَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡمَلِكِ ٱلۡقُدُّوسِ ٱلۡعَزِيزِ
ٱلۡحَكِيمِ ١ هُوَ ٱلَّذِي بَعَثَ فِي ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ
عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمۡ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَإِن كَانُواْ
مِن قَبۡلُ لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٢ وَءَاخَرِينَ مِنۡهُمۡ لَمَّا يَلۡحَقُواْ بِهِمۡۚ
وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٣ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ
ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٤ مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُواْ ٱلتَّوۡرَىٰةَ ثُمَّ لَمۡ
يَحۡمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلۡحِمَارِ يَحۡمِلُ أَسۡفَارَۢاۚ بِئۡسَ مَثَلُ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥
قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ هَادُوٓاْ إِن زَعَمۡتُمۡ أَنَّكُمۡ أَوۡلِيَآءُ لِلَّهِ مِن
دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُاْ ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٦ وَلَا يَتَمَنَّوۡنَهُۥٓ
أَبَدَۢا بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡۚ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ٧ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡمَوۡتَ ٱلَّذِي تَفِرُّونَ مِنۡهُ فَإِنَّهُۥ مُلَٰقِيكُمۡۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ
إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٨

ئایەت ١١

جومعە

بەناو خودا کە بەخشندەو دلۆڤانە

١ هەرچی لەناوعاسمانەکان و زەمینە، پەسنی ئەو خودایە دەدەن کە
پادشایەکی پاک و دوور لە هەمۆ کەمایەسی و بەدەستەڵات و کارزانە.
٢ هەر ئەویشە لەناو نەخوێندەواراندا پێغەمبەرێکی لە خۆیان بۆکل کردن،
کە نیشانەکانی ئەویان بۆوەخوێنێ و لە کتێب و لە کارزانی ڕایان بێنێ؛
هەر چەند ئەوان لەپێشۆدا لەو پەڕی گومڕایی‌دا بۆن؛
٣ بۆ هێندێ‌تریش لەمانە، وا هێشتا پێیان نەگەیشتۆن. خودا خاوەن
دەستەڵاتی لەکارزانە.
٤ ئەمە چاکەیە لەخواوە، حەزی لێ‌بێ دەربارەی هەرکەسی دەکا. چاکەیێ
کە لای خودایە، زۆر هێژایە.
٥ سەر گوروشتەی ئەو کەسانەی تەوراتیان پێ‌هەڵگرتۆن و لەبەردەرچۆن،
وەکۆ نەقڵی ئەو کەرەیە کە چەندکتێبی لێ‌بارە. سەر گوزەشتێ نالەبارە بۆ
ئەوانەی لەنیشانەکانی خودا حاشایان کرد. خوداش ئەوانەی ناهەقن
بەرەوخۆی شارەزاناکا.
٦ بێژە: ئەی ئەوانەی کە جۆن! ئەگەر ئێوە پێتان وایە - زیاد لە مرۆ - هەر
ئێوە دۆستانی خودان، دەسا ئەگەر گفتۆ ڕاستە، مردنی خۆتان بخوازن.
٧ هێندیان خراپەکردوە، هەرگیز مردنێ ناخوازن. خوداش لەناهەقیکاران
ئاگادارە.
٨ بێژە: ئەو مەرگەی کە ئێوە لێی ڕادەکەن، هەر دەۆگاتێ و پاشان هەر
دەتانبەنەوە لای زانای نەدیارو دیاران؛ ئەوسا هەر خۆی پێتان ئێژێ
چیوکردوە.

٣-یانێ: هێشتا بە دنیا نەهاتۆن.　٤-یا: خودا خاوەن چاکەی زۆرو زەبەندەیە.　٦-یا: بێژە ئەی ئەوانەی کە بۆنە جۆلەکە!

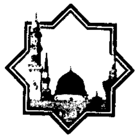
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوۡمِ ٱلۡجُمُعَةِ
فَٱسۡعَوۡاْ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَذَرُواْ ٱلۡبَيۡعَۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ
تَعۡلَمُونَ ٩ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ
وَٱبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ
١٠ وَإِذَا رَأَوۡاْ تِجَٰرَةً أَوۡ لَهۡوًا ٱنفَضُّوٓاْ إِلَيۡهَا وَتَرَكُوكَ قَآئِمٗاۚ قُلۡ
مَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ مِّنَ ٱللَّهۡوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِۚ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ١١

سُورَةُ المنَافِقُونَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ قَالُواْ نَشۡهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ
إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ١
ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ٢ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ
فَهُمۡ لَا يَفۡقَهُونَ ٣ ۞ وَإِذَا رَأَيۡتَهُمۡ تُعۡجِبُكَ أَجۡسَامُهُمۡۖ
وَإِن يَقُولُواْ تَسۡمَعۡ لِقَوۡلِهِمۡۖ كَأَنَّهُمۡ خُشُبٞ مُّسَنَّدَةٞۖ يَحۡسَبُونَ كُلَّ
صَيۡحَةٍ عَلَيۡهِمۡۚ هُمُ ٱلۡعَدُوُّ فَٱحۡذَرۡهُمۡۚ قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٤

۹ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! هەر وەختێ لەڕۆژی هەینی بۆ نوێژی هەینی بانگ ئەدرێ، ئێوە بەلەز بەرەویادی خودا بچن‌و کڕین‌و فرۆتن وێل‌کەن؛ گەر بیزانن، ئەمە بۆ ئێوە خاسترە.
۱۰ هەرگا لەنوێژی بوونەوە، بەهەردێدا بڵاوبن‌و بۆچاکەی خودا بکۆشن‌و گەلێک یادی خودا بکەن؛ شایەتا ڕزگاریتان بێ.
۱۱ هەرگا دیتیان مامڵەیە یان گەمەیە، بەرەو ئەوێ بڵاودەبن‌و تۆ بەپێوە بەجێ دێڵن. بێژە: ئەوی لای خودایە، لە گەمەش و لەبازرگانیش چاترەو خوا چاکترین ڕۆزی‌دەرە.

مونافیقون

بەناوی خوای بەخشندەو دلۆڤانە

۱۱ ئایەت

۱ وەختێ دوڕوو دێنەلای تۆ، ئێژن: شایەتیت بۆ دەدەین کە تۆ پێغەمبەری خودای؛ خواش دەزانێ کە تۆ پێغەمبەری ئەوی‌و خوا گەواهە کە - بەڕاستی - هەرچی دوڕوون دڕۆزنن.
۲ سوێندي خۆیان کردوتە قەڵغان خۆیان‌و لەمپەرن لەڕێگەی خوداو ئاکاریان زۆر نالەبارە.
۳ چونکە ئەمان، بەرێ باوەڕیان هێناوەو پاشان لەدین لایانداوە، چا سەردڵیان مۆرکراوەو دەهیچ ناگەن.
۴ ئەگەر چاویشت پێکەوتن، لەقەڵافەتیان سەیرت دێ. کە دەش‌پەیڤن‌و تۆ قسەکانیان دەبیسی، ئێژی دارن بەدیوار هەڵپەسێراون. هەر هەرایەک لەدژی خۆیان دەزانن. ئەوُ دوژمنن؛ تۆ خۆیان لێ‌بپارێزە. خوا بیانکوژێ؛ ئەمانە ڕوُدەکوێ‌دەکەن؟ *

۴-قەڵافەت: بیچم. دەش‌پەیڤن: قسەدەکەن.
هەڵپەسێران: هەڵسپێران. * یا: چلۆن لە ڕێگە لادەدرێن؟!

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ لَوَّوْا۟ رُءُوسَهُمْ
وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ٥ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ
أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ۚ إِنَّ
ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ٦ هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ
لَا تُنفِقُوا۟ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّوا۟ ۗ وَلِلَّهِ
خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ
٧ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ ٱلْأَعَزُّ
مِنْهَا ٱلْأَذَلَّ ۚ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُلْهِكُمْ
أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ٩ وَأَنفِقُوا۟ مِن مَّا رَزَقْنَٰكُم
مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَآ أَخَّرْتَنِىٓ
إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١٠ وَلَن
يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَا ۚ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ١١

سُورَةُ التَّغَابُنِ

٥ خۆ ئەگەر پێشیان بوترێ: وەرن پێغەمبەری خودا داوای بەخشینۆبۆدەکا؛
سەربادەدەن. دەشیانبینی فیزدەنوێنن و خۆلادەدەن.
٦ ئەگەر ئەتۆ داوای بەخشینیان بۆبکەی، یان داوای بەخشینیان نەکەی، بۆ
ئەوان تەوفیری نیە. هەرگیز خودا نایانبەخشێ. خوا گرۆی لەڕێلادەران
بەرەوخۆی شارەزاناکا.
٧ هەر ئەمانەشن کە ئێژن: شتێ مەدەن بەوکەسانەی کە لای پێغەمبەری
خودان، هەتا بڵاوەی لێدەکەن. هەمۆ سامان و گەنجینەی ئەم
عاسمانان و زەمینەش سەر بەخودان؛ بەڵام ئەو دوڕازانە هیچی
تێناگەن.
٨ ئێژن: ئەگەر گەڕاینەوە بۆمەدینە، بێگومان بەدەستەڵاتان، ڕۆت و لاتی
لێدەردەکەن. دەستەڵاتیش هەر بۆخواو بۆپێغەمبەری و ئاپۆرەی
باوەڕدارانە؛ بەڵام ئەو دوڕازانە هیچێ نازانن.
٩ ئەی گەلی خاوەنباوەڕان! سامان و زاروڵەکانتان یادی خواتان نابێ لەبیر
بەرێتەوە. ئەوانەی وایان بەسەردێ، زیانبارن.
١٠ لەو بژیوەش کە ئێمە پێمانبەخشیون، لەڕای خودای بەخت بکەن؛ بەر
لەوەی یەکێ لە ئێوە مردن تەک بەتەکیەوەداو، بێژێ: ئەی پەروەرندەی
من! بۆچی تاماوەیێنزیک مەودات نەدام، کە ئەوسا خێران بکەم و
لەڕیزی کار چاکەکان بم؟
١١ هەر کەسێکیش وەختی مردنی هابتێ، خوا هەرگیز وەدرەنگی ناخا. خودا
لەهەرکارێ دەیکەن، ئاگادارە.

تەغابون

١٨ ئایەت

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ لَهُ ٱلۡمُلۡكُ وَلَهُ ٱلۡحَمۡدُۖ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُمۡ فَمِنكُمۡ كَافِرٞ
وَمِنكُم مُّؤۡمِنٞۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّ وَصَوَّرَكُمۡ فَأَحۡسَنَ صُوَرَكُمۡۖ وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٣﴾
يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعۡلِنُونَۚ وَٱللَّهُ
عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَبَؤُاْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبۡلُ
فَذَاقُواْ وَبَالَ أَمۡرِهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُۥ كَانَت تَّأۡتِيهِمۡ
رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَقَالُوٓاْ أَبَشَرٞ يَهۡدُونَنَا فَكَفَرُواْ وَتَوَلَّواْۚ وَّٱسۡتَغۡنَى
ٱللَّهُۚ وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٞ ﴿٦﴾ زَعَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَن لَّن يُبۡعَثُواْۚ قُلۡ بَلَىٰ وَرَبِّي
لَتُبۡعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلۡتُمۡۚ وَذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿٧﴾ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ
وَرَسُولِهِۦ وَٱلنُّورِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلۡنَاۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ﴿٨﴾ يَوۡمَ
يَجۡمَعُكُمۡ لِيَوۡمِ ٱلۡجَمۡعِۖ ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلتَّغَابُنِۗ وَمَن يُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعۡمَلۡ
صَٰلِحٗا يُكَفِّرۡ عَنۡهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُدۡخِلۡهُ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٩﴾

به‌ناوی خوداکه‌ی به‌خشنده‌ی به‌زه‌یی‌دار

۱ هه‌رچی هه‌یه‌و له‌ناوی ئه‌و ئاسمانانه‌و زمینه‌یه، په‌سنی پاکی خودا ده‌ده‌ن. هه‌ر بۆ خۆی فه‌رمانڕه‌وایه‌و سپاس هه‌ر بۆ ئه‌و ڕه‌وایه‌و بۆ هه‌موکارێک توانایه.

۲ هه‌ر ئه‌ویشه که ئێوه‌ی وه‌دی‌هێناوه. سا هێندێکتان باوه‌ڕۆ پێ‌نه‌هێناوه‌و هێندێکیشتان به‌بڕوایه. هه‌رکارێکیش ئێوه ده‌یکه‌ن خوا ده‌یبینێ.

۳ عه‌زمانه‌کان و زه‌مینی به‌ڕاستی وه‌دی هێناوه‌و وێنه‌ی بۆ ئێوه کێشاوه‌و شکڵێ فره‌جوانی دانێ و هه‌ر بۆلای ئه‌ویش دێنه‌وه.

۴ هه‌رچی له‌ناو عه‌زمانان و زه‌میندایه ئه‌و ده‌یزانێ؛ هه‌رشتێکیش بشێرنه‌وه‌و ئاشکراکه‌ن، ئه‌و ده‌یزانێ و خودا له‌نهێنی دڵان ئاگاداره.

۵ ئاخۆ ئێوه ده‌نگ و باسی ئه‌وکه‌سانه‌ۆ پێ‌نه‌گه‌یوه که پێشۆ خودا نه‌ناس بۆن، سزای کرده‌وه‌یان چه‌شت‌و تۆشی ئازاری به‌ژان بۆن.

۶ چونکه ئه‌وان پێغه‌مبه‌ره‌کانی خۆیان به‌به‌ڵگه‌ی دیاری ده‌ره‌وه هاتنه‌لایان. ئه‌وسا وتیان: جاچۆن مرۆ ده‌توانن ڕی نیشان مه ده‌ن؟ ئه‌وسا حاشایان‌کردو ڕویان‌وه‌رگێڕاو خوداش په‌کی پێ‌نه‌که‌وت‌و بێ‌نیازه‌و هه‌ر شایانی په‌سن‌دانه.

۷ ئه‌وانه‌ی خوایان نه‌ناسی، پێیان وابو هه‌رگیز زیندۆناکرێنه‌وه. بێژه: ئارێ سوێند به په‌روه‌رنده‌ی خۆم، بێ‌سۆ زیندۆ ده‌کرێنه‌وه؛ پێشتان ئێژن که چکارێکتان کردوه‌و ئه‌مه‌ش لای خودا هاسانه.

۸ ده‌سا ئێوه بڕوابێنن به خوداو به پێغه‌مبه‌ری و به‌و ڕۆناکیه که هه‌ناردۆمانه‌ته خوار. خوداش له هه‌رکارێ ده‌یکه‌ن ئاگاداره.

۹ له‌و ڕۆژه‌دا که هه‌مۆتان - له سه‌ڵادا - کۆوه‌ده‌کا، ئه‌وه ڕۆژی تێشکانه. هه‌رکه‌سێ خاوه‌ن‌باوه‌ڕو ئاکار چاکه، هه‌ر خراپه‌یه کردۆیه، ڕای‌ده‌ماڵێ‌و ده‌ینێرێته ناو باغاتێک جۆباریان به‌به‌رداده‌ڕواو هه‌تاسه‌ر هه‌ر تیاده‌بن. ئه‌مه‌یه ده‌سکه‌وتی گه‌وره.

۶- مه: ئێمه.	نیشان مه ده‌دن: نیشان ئیمه بده‌ن.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ
ٱلنَّارِ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَآ أَصَابَ مِن
مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ ۚ فَإِن
تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٢﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ مِنْ أَزْوَٰجِكُمْ وَأَوْلَٰدِكُمْ عَدُوًّا
لَّكُمْ فَٱحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِن تَعْفُوا۟ وَتَصْفَحُوا۟ وَتَغْفِرُوا۟
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَأَوْلَٰدُكُمْ
فِتْنَةٌ ۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ مَا ٱسْتَطَعْتُمْ
وَٱسْمَعُوا۟ وَأَطِيعُوا۟ وَأَنفِقُوا۟ خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ ۗ وَمَن
يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تُقْرِضُوا۟
ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

سُورَةُ الطَّلَاقِ

۱۰ ئەوکەسانەش کە خودایان نەناسیوەو نیشانەکانی ئێمەیان باوەڕنەکرد، ئەوان یارانی ئاگرن‌و هەتاسەر هەر تیادەبن‌و چارەنوسیان زۆرخراپە.

۱۱ کەس هیچ بەڵای بەسەرنایە، مەگین خودا فەرمان بدا. هەرکێش بڕوای بەخودابێ، دڵی شارەزای خۆی دەکاو خودا هەمۆشت دەزانێ.

۱۲ بەر فەرمانی خودابن‌و پێغەمبەر چی‌وت وابکەن. خۆ ئەگەر خۆشۆببوێرن، لە سەر پێغەمبەری ئێمە، هەر هێندەیە - بە ئاشکرا - رابگەیێنێ.

۱۳ خودای مەزن، بەغەیرەز ئەو هیچ‌شت بۆ پەرستن نابێ. باوەڕداران با خۆ بە خودا بسپێرن.

۱۴ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! هێندێک لەژنانی ئێوەو منالانۆ دژمنتانن؛ خۆتانیان لێ‌بپارێزن. ئەگەر چاویان لێ بپۆشن‌و وازبێنن‌و بیانبەخشن، خوداش لەگوناه دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.

۱۵ ئەو دارایی‌و منالانەی هەتانن، مایەی ئەزمۆنن. پاداشێ کە لای خودایە، ئەو هێژایە.

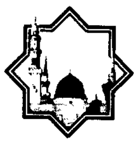
۱۶ دەبێ لە خودا بترسن تا دەتوانن؛ گوێ‌ڕادێرو بەرفەرمان‌بن؛ ماڵ لەڕای خودا ببەخشن، بۆتان چاکەو؛ ئەو کەسانەی لەڕژدی خۆدەپارێزن، ئەوانە ڕزگارەکانن.

۱۷ ئەگەر ئێوە وامێ ڕەوا بەخودا ڕەواببینن، چەندقات پێتان ئەداتەوەو لەگوناهانۆ خۆش دەبێ. هەر خودا بۆ شوکر دەبێ‌و لەسەر خۆیە.

۱۸ لەپەنامەکی‌و خۆیایان ئاگادارە؛ بەدەستەڵات‌و کارزانە.

۱۲ ئایەت

تەلاق

۱۸- خۆیا: ئاشکرا.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا۟
ٱلْعِدَّةَ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ ۖ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنۢ بُيُوتِهِنَّ
وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّآ أَن يَأْتِينَ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ
ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ لَا تَدْرِى لَعَلَّ
ٱللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا۟ ذَوَىْ عَدْلٍ مِّنكُمْ
وَأَقِيمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ يُؤْمِنُ
بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ
مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
بَٰلِغُ أَمْرِهِۦ ۚ قَدْ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَىْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَٱلَّٰٓـِٔى يَئِسْنَ
مِنَ ٱلْمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمْ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشْهُرٍ
وَٱلَّٰٓـِٔى لَمْ يَحِضْنَ ۚ وَأُو۟لَٰتُ ٱلْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ
وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مِنْ أَمْرِهِۦ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ أَمْرُ ٱللَّهِ أَنزَلَهُۥٓ
إِلَيْكُمْ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُعْظِمْ لَهُۥٓ أَجْرًا ﴿٥﴾

وه‌ناوی خودای ده‌لووانی ده‌لوڤانه

١ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر! ئه‌گه‌ر ژنانۆ ته‌لاق دان، ماوه‌یه‌کیان بۆدیاری که‌ن‌و بیبژێرن. له خودای په‌روه‌رنده‌تان شه‌رم بکه‌ن. له ماڵ خۆیان ده‌ریان‌مه‌که‌ن؛ ده‌ریش نه‌چن. جا مه‌گین هه‌ر به‌ئاشکرا کارێکی شۆره‌یی بکه‌ن. ئه‌مه که‌وشه‌نی خودایه‌و هه‌رکێ له‌که‌وشه‌نی خودا به‌ولاترچێ، ناهه‌قی له‌خۆی کردوه. تۆ چزانی، له‌وانه‌یه له‌پاش ئه‌مه خوا شتێ‌تر وه‌دی بێنێ.

٢ سا هه‌رکاتێ ماوه‌که‌ی خۆیان به‌سه‌ربرد، ئه‌وسا به‌ته‌رزێکی په‌سند ڕایانگرن یان لێان جیاببنه‌وه؛ به‌شێوه‌یێ که له‌ناو خۆتاندا باوه. دۆکه‌سی ڕاست‌و دروستیش هه‌ر له‌خۆتان له‌م‌کاره ئاگادار بکه‌ن، که شایه‌تی بۆ خوابده‌ن. هه‌رکێ بڕوای به خواو ڕۆژی سه‌لاهه‌یه، به‌مه ئامۆژگاری ده‌کرێن. هه‌رکێش له خودا بترسێ، ده‌روێکی لێ ده‌کاته‌وه.

٣ له‌شوێنێکه‌وه بژیوی بۆده‌نێرێ که به‌خه‌یاڵیدانایه. هه‌رکێ خۆی به خوا بسپێرێ، ئه‌وی به‌سه؛ خوا به‌مه‌به‌ستی خۆی ده‌گا. دیاره خودا بۆ هه‌رشتێ ئه‌ندازه‌یه‌کی داناوه.

٤ ئه‌و ژنانه‌ۆ که له عوزرپێدا هاتن ناهمێن‌و ئه‌وانه‌ی که عوزر ناشۆن - ئه‌رشکتان بو - ئه‌شێ سێ‌مانگ چاوه نۆڕبن. ئه‌وانه‌ش که سکیان هه‌یه، ماوه‌ی چاوه‌نۆڕیه‌که‌یان دانانی سکه‌که‌یانه. هه‌رکێش له‌خودا بترسێ، خودا کاری هاسان ده‌کا.

٥ ئه‌مه فه‌رمانی خودایه بۆ ئێوه‌ی ناردۆته‌خوارێ. هه‌رکێش له‌خودا بترسێ، خه‌تاکانی داده‌پۆشێ‌و پاداشی گه‌وره‌ی ده‌داتێ.

١- که‌وشه‌ن: سنۆر.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا
عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِن كُنَّ أُولَٰتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ
فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۖ وَأْتَمِرُوا بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ ۖ وَإِن
تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُۥٓ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦ ۖ
وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَا ۚ سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ
عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبْنَٰهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَٰهَا
عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾
أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَٱتَّقُوا ٱللَّهَ يَٰٓأُولِى ٱلْأَلْبَٰبِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا ۚ
قَدْ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَّسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٍ
لِّيُخْرِجَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ
وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزْقًا ﴿١١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ
سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ وَمِنَ ٱلْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ ٱلْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوٓا أَنَّ
ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَىْءٍ عِلْمًۢا ﴿١٢﴾

٦ لە هەرکوێدا خۆتان دەژین - بەرانبەر بەدەس ڕۆینتان - جێی ئەوانیش بکەنەوە. هێندەشیان زۆر بۆمەهێنن کە بیانخەنە تەنگانەوە. گەر منالیشیان لەسکدا، ئێوە لێیان بەخت بکەن تا سکەکەیان دادەنێن. ئەوسا ئەگەر شیریان‌دا بەمندالەکەو، کرای خۆیانیان بدەنێ و لەناو خۆتان بەتەرزێ ڕەوا پێک وەرن. خۆ ئەگەر پێکیش نەهاتن، با یەکێ‌تر بۆی شیربدا.
٧ کێ دارایە، لەدارایی خۆی بەخت کاو کێش بژیوی کەم پێ‌گەیوە، لەوەندەی خودا پێداوە بەخت بکا. خودا ئەرک ناخاتە سەرکەس، مەگین لەوەندەی پێداوە. خوا زۆ لەپاش تەنگانە فەرحانی دێنێ.
٨ شارگەلی زۆر لەفەرمانی پەروەرندەی خۆیان و پێغەمبەرانی وەدەرکەوتن؛ ئەوسا پێمان بژاردنەوە؛ بژاردنەوەیێکی زۆر توندو ئازارمان‌دان بە ئازاردانێکی دژوار.
٩ ئیتر ئاکامی ئاکاری خۆیان چەشی و هەمۆ بەرهەمی کردەیان هەر زیان بۆ.
١٠ خودا بۆیان جەزرەبەی زۆر توندو تیژی ئامادە کرد. دەسا ئەی خاوەن‌ئاوەزان! ئەوانەی خاوەن‌باوەڕن، ئەشێ لەخودا بترسن. ئەوا خودا قورعانی بۆ ناردونەخوار.
١١ پێغەمبەرێکی ناردوە کە نیشانە ڕون‌کەرەوەکانی خواتان بۆوەخوێنێ، تا ئەوانەی بەباوەڕو ئاکارچاکن لە تاریکایی دەربخاو بەرەو ڕۆشناکیان بەرێ و هەرکێش بە خوای بڕوا هەبێ و ئاکار چاک بێ، دەینێرێتە ناو باغاتێک جۆباریان بەبەردادەڕواو هەر وهەر، هەر لەوێ دەبن. دیارە خودا بژیوێ باشی دەداتێ.
١٢ ئەو خودایەی حەوت عەزمان و وەک ئەوانەش، زەمینی وەدی هێناوە؛ فەرمانی بەنێوانیاندا دێت و دەچێ. تا بزانن خوا بۆ هەمۆشت توانایەو زانستی خوا هەمۆشتی دەورەداوە.

سُورَةُ التَّحۡرِيمِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَۖ تَبۡتَغِي مَرۡضَاتَ أَزۡوَٰجِكَۚ وَٱللَّهُ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١ قَدۡ فَرَضَ ٱللَّهُ لَكُمۡ تَحِلَّةَ أَيۡمَٰنِكُمۡۚ وَٱللَّهُ مَوۡلَىٰكُمۡۖ
وَهُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ٢ وَإِذۡ أَسَرَّ ٱلنَّبِيُّ إِلَىٰ بَعۡضِ أَزۡوَٰجِهِۦ حَدِيثٗا
فَلَمَّا نَبَّأَتۡ بِهِۦ وَأَظۡهَرَهُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ عَرَّفَ بَعۡضَهُۥ وَأَعۡرَضَ عَنۢ بَعۡضٖۖ
فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِۦ قَالَتۡ مَنۡ أَنۢبَأَكَ هَٰذَاۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡخَبِيرُ
٣ إِن تَتُوبَآ إِلَى ٱللَّهِ فَقَدۡ صَغَتۡ قُلُوبُكُمَاۖ وَإِن تَظَٰهَرَا عَلَيۡهِ
فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ مَوۡلَىٰهُ وَجِبۡرِيلُ وَصَٰلِحُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
بَعۡدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ٤ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبۡدِلَهُۥٓ أَزۡوَٰجًا
خَيۡرٗا مِّنكُنَّ مُسۡلِمَٰتٖ مُّؤۡمِنَٰتٖ قَٰنِتَٰتٖ تَٰٓئِبَٰتٍ عَٰبِدَٰتٖ سَٰٓئِحَٰتٖ
ثَيِّبَٰتٖ وَأَبۡكَارٗا ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ
نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٞ شِدَادٞ
لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ٦ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَعۡتَذِرُواْ ٱلۡيَوۡمَۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٧

تەحریم

١٢ ئایەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەی پێغەمبەر! بۆ ئەوشتەی خودا بەتۆی ڕەوادیوە - بۆ دڵداری ژنەکانت -
لەخۆتی ناڕەوادەکەی؟ خوا دەبۆرێ‌و دلۆڤانە.
٢ ئەوا خودا بڕیاری‌دا بەهەڵوەشانی سوێندانۆ. هەر خودا مەزنی ئێوەیەو هەر
خۆی زانای لەکارزانە.
٣ ئەوێ جارێ کە پێغەمبەر لای بڕێ لەهاوسەرانی قسێکی بەسرتەدرکاند.
جا وەختی وێ ئەوەی وت بە [هەوێکەی] و خواش پێغەمبەری
تێگەیاند؛ پێغەمبەر هێندێ لەو نهێنیەی گوت‌و لە هێندێکی وازی هێنا.
وێ گۆ: ئەمە کێ بەتۆی گوت؟ گوتی: زانای ئاگادار پێی ڕاگەیاندم.
٤ باش ئەوەیە کە هەردوکتان بەرەوخوا بگەڕێنەوە. دیارە دڵتان بەرەو ناڕەوا
لایداوە. گەر لەدژی ئەم ببنەیەک، ئەوسا خودێ مەزنیەتی‌و لەمەبەولا
جوبرائیل و باوەڕدارانی بەرکەتی و فرشتەکان، پشتی‌دەگرن.
٥ ئەگەر ئێوە تەڵاق بدا، شایەتا پەروەرندەی ئەو ژنانی لەنکۆ باشتری -
لەباتی ئێوە - بداتێ؛ ژنانێکی گەردەنکەچی بە باوەڕی بەرفەرمانی
لەخراپە پەژیوانی خواپەرستانی ڕۆژۆگر، لەبێوە ژنان و کیژان.
٦ ئەی گەلی خاوەن‌باوەڕان! خۆتان‌و کەس‌وکاریشتان لەو ئاگرە بپارێزن کە
سۆتەنی لە مەردم‌و لە تەوەنە. فریشتەی بەزەبرو زەنگ و توندوتیژی
پێ‌ڕادەگەن؛ خوا چۆنیان فەرمان‌پێبدا، لە فەرمانی دەرناکەون‌و
هەرچی بەوانی دەسپێرێ بەجێی‌دێنن.
٧ ئەی ئەوانەی خوانەناس بۆن! ئەمرۆ تەوازی پێ‌ناوێ. دیارە هەرچی
کردۆتانە هەر لەوە جەزاتان دەدرێ.

٣-وێ: پیتی ئیشارە بۆمێوینە؛ وێ‌گۆ: ئەو ژنە گوتی. ٦-تەوەن: بەرد، کوچک، کەڤر.

٧-تەوازی: داوای بۆردن کردن، عوزخوازی.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ تُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ تَوۡبَةٗ نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمۡ
أَن يُكَفِّرَ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَيُدۡخِلَكُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ يَوۡمَ لَا يُخۡزِي ٱللَّهُ ٱلنَّبِيَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
مَعَهُۥۖ نُورُهُمۡ يَسۡعَىٰ بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَبِأَيۡمَٰنِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَآ
أَتۡمِمۡ لَنَا نُورَنَا وَٱغۡفِرۡ لَنَآۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٨
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ
وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ٩ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا
لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمۡرَأَتَ نُوحٖ وَٱمۡرَأَتَ لُوطٖۖ كَانَتَا تَحۡتَ
عَبۡدَيۡنِ مِنۡ عِبَادِنَا صَٰلِحَيۡنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمۡ يُغۡنِيَا عَنۡهُمَا
مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗا وَقِيلَ ٱدۡخُلَا ٱلنَّارَ مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ١٠
وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمۡرَأَتَ فِرۡعَوۡنَ إِذۡ
قَالَتۡ رَبِّ ٱبۡنِ لِي عِندَكَ بَيۡتٗا فِي ٱلۡجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِن فِرۡعَوۡنَ
وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِي مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ١١ وَمَرۡيَمَ ٱبۡنَتَ
عِمۡرَٰنَ ٱلَّتِيٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا
وَصَدَّقَتۡ بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتۡ مِنَ ٱلۡقَٰنِتِينَ ١٢

۸ ئه‌ی گه‌لی خاوه‌ن باوه‌ڕان! به‌ره‌وخوا بگه‌ڕێنه‌وه، گه‌ڕانه‌وه‌ی ڕاست و دروست؛ شایه‌تا په‌روه‌رنده‌تان گوناهۆ له‌سه‌ر لابه‌رێ و بۆنێرێته ناو باغاتێک جۆباریان به‌به‌ردا ده‌ڕوا. له‌و ڕۆژه‌دا خوا پێغه‌مبه‌رو ئه‌وانه‌ی وه‌ل ئه‌و باوه‌ڕیان هێناوه، سۆک وه‌ه‌ناسه سارد ناکاو تیشکی ئه‌وان له‌پێشیان و له‌ئالی ڕاسته‌یانه‌وه ته‌ڤگه‌ڕیه‌تی و ئێژن: ئه‌ی په‌روه‌رنده‌مان! تیشکه‌که‌مان بۆزیاترکه‌و لێمان خۆشبه؛ خۆت له‌سه‌ر هه‌مۆشت توانای.

۹ ئه‌ی پێغه‌مبه‌را وه‌ل ئه‌و خودانه‌ناسانه‌و ئه‌ودۆڕازانه جه‌نگ بکه، زه‌بروزه‌نگیشیان نیشانده. ئه‌نوای ئه‌وانه ئاگره‌و چاره‌نۆسیان زۆر خراپه.

۱۰ خوا ژنی نۆح و ژنی لۆت - بۆ ئه‌وانه‌ی خوانه‌ناسن - به‌نمونه دێنێته‌وه. هه‌رتک له‌بن دۆعه‌بدی چاکی ئێمه بۆن، غه‌یانه‌تیان ده‌گه‌ڵ کردن. نه‌یانتوانی له‌لای خودا هیچ‌شتیان ده‌رباره‌بکه‌ن. وترا: ئێوه‌ش بڕۆنه ناو ئاگره‌وه، وێڕای ئه‌وانه‌ی ده‌یچنێ.

۱۱ خودا ژنه‌که‌ی فیرعه‌ونیش - بۆکه‌سانی خاوه‌ن باوه‌ڕ - به‌نمونه دێنێته‌وه. که له‌به‌ر په‌روه‌رنده‌ی خۆی پاڕایه‌وه: تۆ له‌لای خۆت له‌به‌هه‌شتا ماڵێکم بۆ دیاری بکه‌و ڕزگارم که له فیرعه‌ون و کرده‌وه‌ی ئه‌و؛ له کۆمه‌ڵی ناهه‌قانیشم ڕاهی‌که.

۱۲ مه‌ریه‌می کچی عیمڕانیش، ئه‌وه‌ی شه‌رمی له‌کاری شۆره‌یی پاراست. ئه‌وسا ئێمه له‌فۆی خۆمان تێمان ده‌ماند؛ به‌وتارو کتێبانی په‌روه‌رنده‌ی بڕوای هێناو له‌ڕیزه‌ی فه‌رمانبه‌ران بۆ.

۸- ئالی: لا، ته‌ره‌ف. ته‌ڤگه‌ڕ: هه‌میشه له جۆڵه‌و بزوتندا. ۱۱- ڕاهی: ڕزگار.

سورة الملك

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَٰرَكَ ٱلَّذِي بِيَدِهِ ٱلۡمُلۡكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١ ٱلَّذِي خَلَقَ
ٱلۡمَوۡتَ وَٱلۡحَيَوٰةَ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفُورُ ٢
ٱلَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ طِبَاقٗاۖ مَّا تَرَىٰ فِي خَلۡقِ ٱلرَّحۡمَٰنِ مِن
تَفَٰوُتٖۖ فَٱرۡجِعِ ٱلۡبَصَرَ هَلۡ تَرَىٰ مِن فُطُورٖ ٣ ثُمَّ ٱرۡجِعِ ٱلۡبَصَرَ كَرَّتَيۡنِ
يَنقَلِبۡ إِلَيۡكَ ٱلۡبَصَرُ خَاسِئٗا وَهُوَ حَسِيرٞ ٤ وَلَقَدۡ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ
ٱلدُّنۡيَا بِمَصَٰبِيحَ وَجَعَلۡنَٰهَا رُجُومٗا لِّلشَّيَٰطِينِۖ وَأَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابَ
ٱلسَّعِيرِ ٥ وَلِلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمۡ عَذَابُ جَهَنَّمَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ
٦ إِذَآ أُلۡقُواْ فِيهَا سَمِعُواْ لَهَا شَهِيقٗا وَهِيَ تَفُورُ ٧ تَكَادُ تَمَيَّزُ
مِنَ ٱلۡغَيۡظِۖ كُلَّمَآ أُلۡقِيَ فِيهَا فَوۡجٞ سَأَلَهُمۡ خَزَنَتُهَآ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَذِيرٞ ٨
قَالُواْ بَلَىٰ قَدۡ جَآءَنَا نَذِيرٞ فَكَذَّبۡنَا وَقُلۡنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ
إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ كَبِيرٖ ٩ وَقَالُواْ لَوۡ كُنَّا نَسۡمَعُ أَوۡ نَعۡقِلُ مَا كُنَّا فِيٓ أَصۡحَٰبِ
ٱلسَّعِيرِ ١٠ فَٱعۡتَرَفُواْ بِذَنۢبِهِمۡ فَسُحۡقٗا لِّأَصۡحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ١١
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ ١٢

مولک

۳۰ ئایه‌ت

وه‌ناو خوداکه‌ی که‌ هه‌ند ه‌وه‌ لوقانه

۱ مه‌زنایه‌تی‌و پایه‌به‌رزی بۆ ئه‌وکه‌سه‌ی، خونکاری به‌ده‌س خۆیه‌تی‌و له‌سه‌ر
هه‌مۆشت توانایه.
۲ ئه‌وه‌ که‌ مردن‌و ژینی داهێناوه، تا ئێوه‌ تاقی‌کاته‌وه‌ کامتان ئاکاری جوانتره.
هه‌ر ئه‌ویشه‌ لێ‌بۆرده‌ی خاوه‌ن‌ده‌سته‌ڵات.
۳ ئه‌وکه‌سه‌ی حه‌وئاسمانی چین‌له‌سه‌رچینی سازداوه.له‌ ده‌سکاری ئه‌و
خوایه‌دا هیچ نارێکی‌یه‌ک نابینی.جارێکی‌تر تماشاکه،ئاخۆ قه‌ڵشێکی
تێدایه؟
۴ دیسانه‌وه‌ چاوی پێدابگێڕه‌وه. سۆمای چاوت به‌داماوی‌و به‌ڕاماوی به‌ره‌وخۆت
ده‌گه‌ڕێته‌وه.
۵ ئێمه‌ ئاسمانی دنیامان به‌ زۆر چرا ڕازانده‌وه. کردیشمانن به‌ که‌رسته‌ی
ڕاوه‌دوونانی شه‌یتانان. ئازاری گڕپه‌داریشمان بۆسازکردوون.
۶ بۆ ئه‌وانه‌ش که‌ بڕوایان به‌ په‌روه‌رنده‌یان نیه، جه‌زره‌به‌ی جه‌هه‌نده‌م هه‌یه‌و
ئای چ ئه‌نجامێ خراپه!
۷ گه‌ر ده‌یانهاوێنه‌ناوی، نێڵه‌نێڵی جه‌هه‌نده‌میان گوێ‌لێ‌ده‌بێ‌و هه‌ر
هه‌ڵده‌چێ.
۸ وه‌خته‌ له‌داخا شه‌ق به‌رێ. تا جوێنێکی تێ‌داوێژن، گزیره‌کانی جه‌هه‌نده‌م
پێان ئێژن: ئاخۆ ئێوه‌ ترسێنه‌رتان نه‌هاته‌لا؟
۹ ئێژن: به‌ڵێ، ترسێنه‌ر هاتبوه‌لامان؛ ئه‌وسا باوه‌ڕمان پێ‌نه‌کردو گوتمان: خوا
هیچ‌شتی نه‌ناردۆته‌خوار؛ ئێوه‌ بێ‌سۆ له‌ناو گومڕایی گه‌وره‌دان.
۱۰ ئه‌شڵێن: ئه‌گه‌ر گوێ‌بیس‌باین یاخۆ تێ‌گه‌یباین، نه‌ده‌بوینه‌ یارانی ئه‌م
ئاگردانه.
۱۱ ئاوا گوناهانی خۆیان پێ‌لێ‌ده‌نێن. هه‌ی له‌ئارادا نه‌مێنن ئه‌م هه‌والانی
دۆزه‌هه! ۱۲ ئه‌وکه‌سانه‌ی - له‌نه‌دیده - له‌په‌روه‌رێنیان ئه‌ترسن،
لێ‌خۆشبون‌و پاداشێ گه‌وره‌یان هه‌یه.

۲-لێ‌بۆرده: گونابه‌خش. ۸- جوێن: ده‌سته، تاقم. ۱۱- پێ‌لێ‌نان: پێ‌هاتن، قبوڵ‌کردن.

وَأَسِرُّواْ قَوۡلَكُمۡ أَوِ ٱجۡهَرُواْ بِهِۦٓۖ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ١٣ أَلَا
يَعۡلَمُ مَنۡ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ ١٤ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
ٱلۡأَرۡضَ ذَلُولٗا فَٱمۡشُواْ فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُواْ مِن رِّزۡقِهِۦۖ وَإِلَيۡهِ ٱلنُّشُورُ
١٥ ءَأَمِنتُم مَّن فِي ٱلسَّمَآءِ أَن يَخۡسِفَ بِكُمُ ٱلۡأَرۡضَ فَإِذَا هِيَ
تَمُورُ ١٦ أَمۡ أَمِنتُم مَّن فِي ٱلسَّمَآءِ أَن يُرۡسِلَ عَلَيۡكُمۡ حَاصِبٗاۖ
فَسَتَعۡلَمُونَ كَيۡفَ نَذِيرِ ١٧ وَلَقَدۡ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَكَيۡفَ
كَانَ نَكِيرِ ١٨ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَى ٱلطَّيۡرِ فَوۡقَهُمۡ صَٰٓفَّٰتٖ وَيَقۡبِضۡنَۚ مَا
يُمۡسِكُهُنَّ إِلَّا ٱلرَّحۡمَٰنُۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَيۡءِۢ بَصِيرٌ ١٩ أَمَّنۡ هَٰذَا ٱلَّذِي
هُوَ جُندٞ لَّكُمۡ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ ٱلرَّحۡمَٰنِۚ إِنِ ٱلۡكَٰفِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ
٢٠ أَمَّنۡ هَٰذَا ٱلَّذِي يَرۡزُقُكُمۡ إِنۡ أَمۡسَكَ رِزۡقَهُۥۚ بَل لَّجُّواْ فِي عُتُوّٖ
وَنُفُورٍ ٢١ أَفَمَن يَمۡشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجۡهِهِۦٓ أَهۡدَىٰٓ أَمَّن يَمۡشِي سَوِيًّا
عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٢٢ قُلۡ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَكُمۡ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ
وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ ٢٣ قُلۡ هُوَ ٱلَّذِي ذَرَأَكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَإِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٢٤ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ
صَٰدِقِينَ ٢٥ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡعِلۡمُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٞ ٢٦

۱۳ ئێوه سرته قسه‌بکه‌ن، یان وه‌ده‌نگی به‌رزی بێژن، ئه‌و له‌ڕازێ که به‌دلاندا ده‌بوڕێ ئاگاداره.
۱۴ ئاخۆ که‌سێ ئافراندویه، چۆن نازانێ؟ وردیله‌بین‌و ئاگادار، هه‌ر خۆیه‌تی.
۱۵ ئه‌وه که ئه‌م زه‌مینه‌ی بۆ که‌وی کردوٚن؛ شانه‌وشان تێیدا بگه‌ڕێن‌و له‌بژیوه‌که‌ی بخۆن. هه‌ستانه‌وه‌ش بۆلای ئه‌وه.
۱۶ ئاخۆ ئێوه له‌وکه‌سه‌ی له‌عاسمانه ترسوٚنیه، که به‌هه‌ردا ڕۆتان به‌رێ‌و له‌پڕ زه‌وین بێته له‌رین؟
۱۷ ئاخۆ ئێوه له‌وکه‌سه‌ی له ئاسمانه ترسوٚنیه، باڕنێکی زیخ‌و چه‌وتان لێ هه‌ڵ‌بکا؟ ئه‌وساکه زوٚ پێده‌زانن هه‌ڕه‌شه‌ی من چتۆبوه.
۱۸ خۆ به‌رله‌وانه‌ش هه‌ر هه‌بوٚن به‌نیشانه‌کانی منیان بڕوا نه‌بوه؛ سا چۆنیان به‌گژداهاتم.
۱۹ ئاخۆ ئه‌وان ئه‌و مه‌لانه‌یان نه‌دیون که له‌سه‌روٚی ئه‌وانه‌وه له‌نگه‌ریانه‌و باڵ لێک ده‌ده‌ن؟غه‌یره‌ز خودا کێ ده‌توانێ ڕاگیریان‌کا؟خودا بۆخۆی له‌هه‌موٚشت چاوه‌دێره.
۲۰ ئاخۆ به‌غه‌یری ئه‌و کێیه سوپاو یاریده‌ده‌رتان بێ؟ نه‌خێر خودانه‌ناسه‌کان [به‌خۆبینی] خه‌ڵه‌تاون.
۲۱ ئه‌دی کێ‌یه ئه‌وکه‌سه‌ی بژیوتان ده‌دا، ئه‌گه‌ر بژیوی لێ‌بڕین؟ نه‌خێر ئه‌وان له‌سه‌ر خۆبه‌زل‌زانین‌و ڕه‌وینه‌وه پێ‌داگرن.
۲۲ ئاخۆ که‌سێ ده‌مه‌وڕوٚ به‌هه‌ردا ده‌خشێ چاکتر به‌ڕێگه‌ده‌زانێ، یان ئه‌وکه‌سه‌ی به‌ئاسایی به‌سه‌ر ڕاسته‌ڕێدا ده‌ڕوا؟
۲۳ بێژه: ئه‌وه که ئێوه‌ی وه‌دی‌هێناوه‌و گۆش‌و چه‌م‌و دڵی دانێ. ئێوه که‌متر شوکرێ ده‌که‌ن.
۲۴ بێژه: ئه‌وه که ئێوه‌ی له‌م‌زه‌مینه‌دا په‌رژوبڵاو کردۆته‌وه؛ لای ئه‌ویش کۆده‌کرێنه‌وه.
۲۵ ده‌شڵێن: ئه‌گه‌ر ئێوه ڕاستن، ئه‌و به‌ڵێنه‌و که‌ی دێته‌جێ؟
۲۶ بێژه: ته‌نیا خودا له‌مه ئاگاداره. من هه‌ر ئه‌وه‌نده‌م له‌سه‌ره پێتان بێژم: ده‌بێ له خودا بترسن.

۱۵- که‌وی: ڕام. ۱۷- باڕن: گژه‌با، بای توند. چه‌و: ورتکه‌به‌رد.

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَٰذَا ٱلَّذِى
كُنتُم بِهِۦ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِىَ
أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ ٱلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ
ٱلرَّحْمَٰنُ ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ
﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍۭ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ القَلَمِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

نٓ ۚ وَٱلْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَآ أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾
وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾
فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَييِّكُمُ ٱلْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ
ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ
حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ
أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ
﴿١٤﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

٢٧ جا ئەوکاتەی لە نزیکەوە دەیبینن، خوانەناسان چرۆچاویان گرژدەبیٚ و
پیٚان ئیٚژن: وا ئەمەیە کە ئیٚوە داواتان‌دەکرد.
٢٨ بیٚژە: بە من بیٚژن ئەگەر، خودا من و ئەوکەسانەی لەگەڵ منن لەناوبەریٚ،
یان بەربەزەیی خوٚیمان خا، دەی‌سا کیٚ خودانەناسان لەئیٚش‌وژان
دەپاریٚزیٚ؟
٢٩ بیٚژە: ئەوە خوای دڵاوا؛ باوەڕیمان پیٚ‌هیٚناوەو خوٚمان هەر بەوسپاردوە؛
ئەنگوٚش هەربینا زانیتان کیٚ ئاشکرا گومڕابوە.
٣٠ بیٚژە: بە من بیٚژن ئەگەر ئاوەکەتان ڕوٚچوٚ بە ناخی زەوینا، ئەوسا کیٚ ئاوی
زەڵاڵی ڕەوانتان دەفریادەخا؟

٥٢ ئایەت

قەلەم

وەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ نوٚن، سوٚند وەبنوٚس، بەوەش کە دیٚتە نڤیسین، ٢ وەسای چاکەی
پەروەرندەت، توٚ لیٚوەنیت. ٣ توٚ پاداشیٚ واشت هەیە دوایی نایە.
٤ ئاکاریشت فرە بەرزە. ٥ زوٚ دەبینی، ئەویش چاویان پیٚ‌دەکەفیٚ، ٦ کیٚ لە
ئیٚوە شیٚتایەتیتان تیٚدایە. ٧ بیٚ‌گومان پەروەرندەی توٚ چاتر بەوانەدەزانیٚ
کە ڕایٚ ئەویان گوم‌کردوە؛ باشتریشی ئاگالیٚیە، کیٚن ئەوانەی شارەزای
ڕیٚن. ٨ سا توٚ ناشیٚ بە فەرمانی ئەو بیٚ‌باوەڕانە بکەی. ٩ حەزدەکەن گەر
توٚ نەرم‌بیٚ، ئەویش نیانی بنویٚنن. ١٠ نابیٚ گویٚش بەو کەسە بدەی، کە
زوٚر سوٚندخوٚرە، خویٚڕیە؛ ١١ هەر تانەلەخەڵک دەداو قسە بوٚ ئەم و ئەو
دەبا؛ ١٢ لەکاری چاکە لەمپەرە؛ شەڕفروٚشە، تاوان کەرە؛ ١٣ ڕەزاقورسە،
لەپاش ئەمەش زوٚڵیٚکە خوٚی سەپاندوە؛ ١٤ هەر بەوهوٚیە کە زەنگینەو
چەند کوڕی هەن، ١٥ گەر نیشانەکانی ئیٚمەی بوٚ وەخویٚنن، ئیٚژیٚ: ئەمە
چیروٚکی پیٚشینەکانە.

١٤- زەنگین: دەوڵەمەن.

سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾ إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا۟
لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ
وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ
ٱغْدُوا۟ عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَٱنطَلَقُوا۟ وَهُمْ يَتَخَٰفَتُونَ ﴿٢٣﴾
أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا ٱلْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا۟ عَلَىٰ حَرْدٍ قَٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا
رَأَوْهَا قَالُوٓا۟ إِنَّا لَضَآلُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل
لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ
بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَٰوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ
رَبُّنَآ أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَآ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ ٱلْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ
ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ
﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ كَٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ
لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ
عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ أَيُّهُم
بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿٤١﴾
يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

۱۶ به‌م زوانه سه‌ری بێقلی داغ ده‌که‌ین. ۱۷ ئێمه ئه‌وانه‌مان ئه‌زمۆ، وه‌ک
خاوه‌نانی باغه‌که‌ن به‌رئه‌زموٚن‌دا، که سوێندیان خوێند: سۆزی به‌ری
باخه‌که‌یان هه‌مۆده‌ڕنن. ۱۸ «ئه‌گه‌ر خواحه‌زکا»شیان نه‌وت. ۱۹ ئه‌وساکه
ئه‌وان خه‌وتبۆن، له‌لایه‌ن په‌روه‌رنده‌ت‌ڕا به‌ڵایه‌کی بۆداباری. ۲۰ ئیتر
وه‌کۆ زه‌مینێکی سۆتاوی قاقڕی لێ‌هات. ۲۱ ئه‌وسا سۆزی، هه‌مۆ بانگی
یه‌کتریان کرد: ۲۲ ئه‌گه‌ر ئێوه میوه‌ڕنن هه‌ر به‌یانی بگه‌نه سه‌رکێڵگه‌ی
خۆتان. ۲۳ ڕێوه چۆن‌و پێکه‌وه چپه‌یان ده‌کرد: ۲۴ که نابێ ئه‌مرۆ چ هه‌ژار
بێته‌ناو باخه‌که‌ی ئێوه. ۲۵ بڕیاریان‌دا مه‌رجه‌که‌یان به‌جێ‌بێنن؛
واشیان‌ده‌زانی ده‌تانن. ۲۶ وه‌ختێ چاویان پێداگیڕا، وتیان: ڕێمان
لێ‌تێکچوه. ۲۷ نه‌خێر، ئێمه‌ین به‌ش‌بڕاوین. ۲۸ به ئاوه‌زترینه‌که‌یان گوتی:
ئه‌دی پێم‌نه‌وتن بۆ په‌سنی پاکی خوا ناده‌ن!؟ ۲۹ گوتیان: ئێمه
په‌روه‌رنده‌ی‌خۆمان به‌دۆر له که‌مایه‌سی ده‌زانین؛ ئێمه
ناهه‌قیمان‌ده‌کرد. ۳۰ ئه‌وسا ڕۆیان کرده‌یه‌ک و سه‌رکۆنه‌ی یه‌کتریان
ده‌کرد. ۳۱ وتیان: هه‌ی ماڵ‌وێران خۆمان، ئێمه هه‌ڵه‌ڕۆییمان کرد.
۳۲ شایه‌تا په‌روه‌رنده‌مان له‌وه چاترمان بداتێ؛ ئومێدمان هه‌ر به
په‌روه‌رنده‌ی خۆمانه. ۳۳ ئازاری[دنیا] ئاوایه. گه‌ر بزانن، بێ‌گومان
ئازاری دواڕۆژ دژوارتره. ۳۴ بۆ ئه‌وانه‌ی خۆپارێزن، لجه‌م په‌روه‌رنده‌ی
خۆیان باغاتی پڕخۆشی هه‌یه. ۳۵ ئاخۆ ئێمه باوه‌ڕداران وه‌کۆ به‌دکاران
داده‌نێین؟ ۳۶ چیتانه؟ کۆ پێ‌ڕاده‌گه‌ن؟ ۳۷ ئاخۆ کتێبێکتان هه‌یه که
له‌وێدا ده‌یخوێننه‌وه؟ ۳۸ هه‌رچی خۆتان ده‌تانه‌وێ تێیداهه‌یه؟ ۳۹ یان
سۆندێکتان له‌سه‌رمانه که‌هه‌تا ڕۆژی‌سه‌ڵایه هه‌رچیتان‌ده‌وێ ئه‌وه‌بێ؟
۴۰ لێان پرسه: کێ ده‌سته‌به‌ری ئه‌م کاره‌س؟ ۴۱ یان چه‌ند شه‌ریکێکیان
هه‌یه؟ ئه‌گه‌ر ڕاستن، با شه‌ریکه‌کانیان بێنن. ۴۲ ئه‌وێ ڕۆژێ - که
له‌تاوان - ده‌رپێ ده‌لینگان ده‌که‌ون‌و پێیان ده‌ڵێن سوژده‌ببه‌ن‌و
ناتوانن.

۱۶- بێقل: که‌پۆ، لۆت. ۴۰- ده‌سته‌به‌ر: زامن.

خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ وَقَدۡ كَانُواْ يُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ وَهُمۡ سَٰلِمُونَ
٤٣ فَذَرۡنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِۖ سَنَسۡتَدۡرِجُهُم مِّنۡ حَيۡثُ
لَا يَعۡلَمُونَ ٤٤ وَأُمۡلِي لَهُمۡۚ إِنَّ كَيۡدِي مَتِينٌ ٤٥ أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم
مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ٤٦ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ ٤٧ فَٱصۡبِرۡ
لِحُكۡمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلۡحُوتِ إِذۡ نَادَىٰ وَهُوَ مَكۡظُومٞ ٤٨ لَّوۡلَآ
أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعۡمَةٞ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلۡعَرَآءِ وَهُوَ مَذۡمُومٞ ٤٩ فَٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ
فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٥٠ وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَيُزۡلِقُونَكَ بِأَبۡصَٰرِهِمۡ
لَمَّا سَمِعُواْ ٱلذِّكۡرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجۡنُونٞ ٥١ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ٥٢

سُورَةُ الحَاقَّةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَآقَّةُ ١ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ٢ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ٣ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ
وَعَادُۢ بِٱلۡقَارِعَةِ ٤ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهۡلِكُواْ بِٱلطَّاغِيَةِ ٥ وَأَمَّا
عَادٞ فَأُهۡلِكُواْ بِرِيحٖ صَرۡصَرٍ عَاتِيَةٖ ٦ سَخَّرَهَا عَلَيۡهِمۡ
سَبۡعَ لَيَالٖ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومٗاۖ فَتَرَى ٱلۡقَوۡمَ فِيهَا صَرۡعَىٰ
كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٍ خَاوِيَةٖ ٧ فَهَلۡ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٖ ٨

٤٣ چاودادەخەن و زەبوونی دایاندەگرێ؛ کە ئەمانە ئەوساکە ساق‌وچاقیش
بوون، پێیان وتوون سوژدەبەرن.
٤٤ تۆ من بێڵە بۆ ئەوانەی بەم‌قورعانە باوەڕناکەن؛ کەم‌کەم بۆیان
لەدوێدەدەم، کە هەر خۆشیان پێ‌نەحەسێن.
٤٥ مەوداو ماوەشیان پێدەدەم؛ فێڵم زۆر بەڕێ‌وجێیە.
٤٦ ئاخۆ تۆ کرایەی کارت لەوان دەوێ، کە لەژێرباری دەرنەچن؟
٤٧ یان تەتەڵەی نهێنیەکانیان لەلایەو بۆخۆیان خەتی‌لێدەدەن؟
٤٨ دەسا تۆ هەر بۆ فەرمانی پەروەرندەت خۆڕاگربە؛ نەچی وەک یارۆی
ماسی‌بی، کە لە داخانا هەر پیشی‌دەخواردەوەو ئەوساکە دەپاڕایەوە.
٤٩ ئەر دلۆڤانی پەروەرندەی وەفریای نەکەوتایە، بێ‌سۆ بە سەرکۆنەکراوی
فرێی‌ئەدرایە ڕۆتەنێک.
٥٠ ئەوسا پەروەرندەی، ئەوی هەڵبژاردو کردی بەیەک لەپیاوخاسان.
٥١ وەختێ خودانەناسەکان قورعانیان بیس، هەر وەختابو بە چاوانیان
هەڵت‌دێرن. دەشیانگوت: بێ‌گومان دینە.
٥٢ کە هەر بیرەوەریەکیشە بۆ هەموو خەڵکی دنیایە.

حاقة

بەناوی خوداکەی کەهێندە دلۆڤانە

٥٢ ئایەت

١ کارەساتەکە ڕوودەدا. ٢ کام کارەسات؟ ٣ تۆ چوزانی ئەوکارەساتە چلۆنە؟
٤ سەموودو عاد ڕوداوە دڵکوتەکەیان بەدرۆدانا. ٥ هۆزی سەموود
بەنەعرەتێکی بێ‌وێنە، قڕانیان کرد. ٦ هەرچی هۆزەکەی عادیش بوو،
بەبایەکی هەرەبەهێز لەبەین‌چوون. ٧ ماوەی حەوشەوو هەش ڕۆژان،
بەبێ‌وچان، ناردیەسەریان. لەم ماوەدا لاشەیان لێ‌تخێڵ‌ببوون؛
دەت‌وت کۆتەرەی دارخورمای ناوزڕاون. ٨ ئاخۆئەتۆ پاشماوەیەکیان
دەبینی؟

٤٤- **لەدوودان:** شل کردنی بەن‌و گوریس. ٤٧- **تەتەڵە:** پارچە تەختەیان پارچە بەردێ پانکەڵە بۆ
لەسەرنووسین. ٤٩- **ڕۆتەن:** زەوی گیالێ‌نەڕواو، قاقڕ. ٥١- **دین:** شێت، لێوە.

وَجَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَمَن قَبۡلَهُۥ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتُ بِٱلۡخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوۡاْ رَسُولَ
رَبِّهِمۡ فَأَخَذَهُمۡ أَخۡذَةٗ رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلۡمَآءُ حَمَلۡنَٰكُمۡ فِي ٱلۡجَارِيَةِ
﴿١١﴾ لِنَجۡعَلَهَا لَكُمۡ تَذۡكِرَةٗ وَتَعِيَهَآ أُذُنٞ وَٰعِيَةٞ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ
نَفۡخَةٞ وَٰحِدَةٞ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةٗ وَٰحِدَةٗ ﴿١٤﴾
فَيَوۡمَئِذٖ وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَهِيَ يَوۡمَئِذٖ وَاهِيَةٞ
﴿١٦﴾ وَٱلۡمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرۡجَآئِهَاۚ وَيَحۡمِلُ عَرۡشَ رَبِّكَ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ ثَمَٰنِيَةٞ
﴿١٧﴾ يَوۡمَئِذٖ تُعۡرَضُونَ لَا تَخۡفَىٰ مِنكُمۡ خَافِيَةٞ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ
كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقۡرَءُواْ كِتَٰبِيَهۡ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَٰقٍ
حِسَابِيَهۡ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ﴿٢٢﴾
قُطُوفُهَا دَانِيَةٞ ﴿٢٣﴾ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَآ أَسۡلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡأَيَّامِ
ٱلۡخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي لَمۡ أُوتَ كِتَٰبِيَهۡ
﴿٢٥﴾ وَلَمۡ أَدۡرِ مَا حِسَابِيَهۡ ﴿٢٦﴾ يَٰلَيۡتَهَا كَانَتِ ٱلۡقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغۡنَىٰ
عَنِّي مَالِيَهۡۜ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي سُلۡطَٰنِيَهۡ ﴿٢٩﴾ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ ٱلۡجَحِيمَ
صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلۡسِلَةٖ ذَرۡعُهَا سَبۡعُونَ ذِرَاعٗا فَٱسۡلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُۥ
كَانَ لَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ﴿٣٤﴾

۹ فیرعه‌ونیش و ئه‌وانه‌ی به‌رله‌ویش بۆن و مه‌ردمی شاره ژێروڕوکراوه‌کانیش،
خه‌تایان کرد. ۱۰ دژایه‌تی پێغه‌مبه‌ری په‌روه‌رنده‌ی خۆیان ده‌کرد. سا
گرتیانی، گرتنێ له‌ڕاده‌به‌ده‌ر. ۱۱ ئێمه - کاتێ له‌هی هات و بواری بڕی،
له‌وشته‌دا که به‌سه‌ر ئاودا ده‌گه‌ڕێ - هه‌ڵمان‌گرتن. ۱۲ تا بیکه‌ینه
بیرهێنه‌ره‌وه بۆ ئێوه و ئه‌و گوێیانه‌ی له‌سه‌ر هه‌ستن، وه‌ری بگرن.
۱۳ ئه‌وسا هه‌رگا ته‌نیا جارێک ده‌که‌ڵه‌شاخ ده‌مێندرا، ۱۴ ئه‌م زه‌مینه‌و
که‌ژه‌کانیش هه‌ڵگیران و یه‌کجاره‌کی تێک ده‌ته‌پێن، ۱۵ سا ئه‌وڕۆژه
به‌سه‌رهاته‌که ڕۆده‌دا. ۱۶ ئه‌م عاسمانه قه‌ڵش ده‌باو له‌و ڕۆژه‌دا
فشه‌ڵه‌یه. ۱۷ فرشته ده‌چنه‌که‌ناران و ته‌ختی په‌روه‌رنده‌ی تۆ،
له‌سه‌رسه‌ری ئه‌وانه‌وه - له‌و ڕۆژه‌دا - هه‌شت فرشته هه‌ڵیده‌گرن.
۱۸ ئه‌و ڕۆژه ئێوه ڕاده‌نێن و هه‌رچی بۆشاردنه‌وه‌یه له‌ئێوه حه‌شار نادرێ.
۱۹ ئه‌وسا هه‌رکێ نامه‌ی کرده‌ی نرابێته ده‌ستی ڕاستی، ئێژێ: وه‌رن
نامه‌که‌ی من بخوێننه‌وه. ۲۰ من سۆر ده‌مزانی که تۆشی لێ‌پرسینه‌وه
هه‌رده‌بم. ۲۱ ئیتر ئه‌و له‌ناو ژیانێکی خۆشدایه؛ ۲۲ له به‌هه‌شتێکی
به‌رزایه؛ ۲۳ میوه‌ی وا له‌به‌رده‌ستایه. ۲۴ سا بخۆن و بخۆنه‌وه نۆشی
گیانۆ؛ ئه‌مه بۆ ئه‌و کارانه‌یه که له‌ڕۆژانی ڕابردۆ کردۆتانه. ۲۵ به‌ڵام که‌سێ
که نامه‌که‌ی ده‌نێنه له‌پی چه‌پیه‌وه، ئێژێ: خۆزی نامه‌ی خۆمم
پێ‌نه‌درایه. ۲۶ نه‌شم‌زانیبا ده‌رباره‌م چی‌تێدایه. ۲۷ خۆزی ئه‌وسا مردنم
یه‌کجاری بوایه. ۲۸ سامانم به‌هره‌ی بۆم نه‌بۆ. ۲۹ ده‌سته‌ڵاتم وا له‌به‌ین
چۆ. ۳۰ سا بیگرن و زنجیری که‌ن. ۳۱ ئه‌وسا بۆ دۆژه‌هی به‌ن. ۳۲ پاشان
له‌ناو زنجیرێکی حه‌فتێ گه‌زی شه‌ته‌ک ده‌ن و ڕه‌کێشی که‌ن. ۳۳ ئه‌و
باوه‌ڕی به خودای مه‌زن نه‌دێنا. ۳۴ بۆنان‌دان به‌هه‌ژارانیش هیچ که‌سی
دنه نه‌ده‌دا.

۱۱-له‌هی: لافاو.

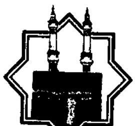
فَلَيۡسَ لَهُ ٱلۡيَوۡمَ هَٰهُنَا حَمِيمٞ ٣٥ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنۡ غِسۡلِينٖ ٣٦ لَّا يَأۡكُلُهُۥٓ
إِلَّا ٱلۡخَٰطِـُٔونَ ٣٧ فَلَآ أُقۡسِمُ بِمَا تُبۡصِرُونَ ٣٨ وَمَا لَا تُبۡصِرُونَ ٣٩
إِنَّهُۥ لَقَوۡلُ رَسُولٖ كَرِيمٖ ٤٠ وَمَا هُوَ بِقَوۡلِ شَاعِرٖۚ قَلِيلٗا مَّا تُؤۡمِنُونَ ٤١
وَلَا بِقَوۡلِ كَاهِنٖۚ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ٤٢ تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٣ وَلَوۡ
تَقَوَّلَ عَلَيۡنَا بَعۡضَ ٱلۡأَقَاوِيلِ ٤٤ لَأَخَذۡنَا مِنۡهُ بِٱلۡيَمِينِ ٤٥ ثُمَّ لَقَطَعۡنَا
مِنۡهُ ٱلۡوَتِينَ ٤٦ فَمَا مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ عَنۡهُ حَٰجِزِينَ ٤٧ وَإِنَّهُۥ لَتَذۡكِرَةٞ
لِّلۡمُتَّقِينَ ٤٨ وَإِنَّا لَنَعۡلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ٤٩ وَإِنَّهُۥ لَحَسۡرَةٌ عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٥٠ وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلۡيَقِينِ ٥١ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ٥٢

سُورَةُ المَعَارِجِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَأَلَ سَآئِلُۢ بِعَذَابٖ وَاقِعٖ ١ لِّلۡكَٰفِرِينَ لَيۡسَ لَهُۥ دَافِعٞ ٢ مِّنَ
ٱللَّهِ ذِي ٱلۡمَعَارِجِ ٣ تَعۡرُجُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيۡهِ فِي
يَوۡمٖ كَانَ مِقۡدَارُهُۥ خَمۡسِينَ أَلۡفَ سَنَةٖ ٤ فَٱصۡبِرۡ صَبۡرٗا جَمِيلًا ٥
إِنَّهُمۡ يَرَوۡنَهُۥ بَعِيدٗا ٦ وَنَرَىٰهُ قَرِيبٗا ٧ يَوۡمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ كَٱلۡمُهۡلِ
٨ وَتَكُونُ ٱلۡجِبَالُ كَٱلۡعِهۡنِ ٩ وَلَا يَسۡـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمٗا ١٠

۳۵ جا ئه‌مرِۆ لێروکانه‌دا، چدۆستی نین.
۳۶ خواردن نیه، مه‌گین کێماوی زامداران.
۳۷ نایخۆن، مه‌گین خه‌تاکاران.
۳۸ سا سوێنده‌که به‌وشته‌ی ئێوه ده‌یبینن،
۳۹ به‌وه‌ش که ئێوه نایبینن،
۴۰ ئه‌وه قسه‌ی ڕاسپێراوێ به‌رکه‌تی‌یه.
۴۱ نه وته‌ی هه‌ستیاریشه؛ که‌متر باوه‌ڕێ ده‌هێنن.
۴۲ وته‌ی فاڵگره‌وه‌ش نیه. که‌م وایه بیربکه‌نه‌وه.
۴۳ ناردراوه‌ته خواره‌وه، له وه‌دی‌هێنی گش جیهان.
۴۴ ئه‌گه‌ر هێندێ له‌قسه‌کانی به‌ده‌م‌ئێمه‌وه کردبا،
۴۵ گومان‌نیه، به‌هه‌مۆ توانا ده‌مانگرت.
۴۶ ئه‌وسا ڕه‌گی لاملیشیمان هه‌ڵده‌بڕی.
۴۷ که‌سیش له‌نگۆ نه‌یده‌توانی له‌مپه‌ری بێ.
۴۸ ئه‌م‌قورعانه بیره‌وه‌ریه بۆ ئه‌وانه‌ی خۆپارێزن.
۴۹ بێ‌گومان ئێمه ده‌شزانین تێتانداهه‌ن باوه‌ڕنه‌که‌ن.
۵۰ دیاره ئه‌مه حه‌سره‌تیشه بۆ ئه‌م خودانه‌ناسانه.
۵۱ که دیاریشه ڕاستێکه هیچ گومانێکی تێدانیه.
۵۲ تۆ به یادی ناوی په‌روه‌رنده‌ی گه‌وره‌ت، هه‌ر په‌سنی پاکی ئه‌و بده.

مه‌عاریج

بەناوی خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانه

۴۴ ئایه‌ت

۱ یه‌ک داوای کرد ئازارێ‌بێ، ۲ بۆ له‌خودا به‌دۆره‌کان، هیچ له‌مپه‌ری نه‌یه‌ته
به‌ر. ۳ له‌خوای خێوی چه‌ند پله‌وه. ۴ فرشته‌کان‌و جوبرائیل له ڕۆژێکا
به‌ره‌وئه‌و پێ‌هه‌ڵاده‌چن، که ڕێی په‌نجاهه‌زارساڵه. ۵ تۆ خۆبگره به‌خۆ
گرتنێکی په‌سند. ۶ ئه‌وان به‌دۆری ده‌بینن. ۷ ئێمه‌ش نزیکی ده‌بینین.
۸ ڕۆژێ عاسمان وه‌ک حه‌لاندی کانزاده‌بێ؛ ۹ که‌ژانیش وه‌ک هری ده‌بن؛
۱۰ ئاواڵ له ئاواڵ ناپرسێ؛

۴۱- هه‌ستیار: شاعیر.
۸- حه‌لاندن: تاواندنه‌وه. کانزا: هه‌رچی له کان په‌یداده‌بێ. ۹- هری: خوری، په‌شم.

يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِى مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
وَصَٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِى تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ
جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُوا۟
مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰٓ ﴿١٨﴾ ۞ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ خُلِقَ هَلُوعًا
﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا
ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَآئِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱلَّذِينَ فِىٓ
أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُصَدِّقُونَ
بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ
رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ
أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ
ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ
﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِشَهَٰدَٰتِهِمْ قَآئِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ
﴿٣٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى جَنَّٰتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ
﴿٣٦﴾ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ
أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّآ إِنَّا خَلَقْنَٰهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

١١ لەبەریەکتریان ڕادەنێن؛ تاوانبار فرەحەزدەکا - بۆ ڕزگاری لە ئازاری
ئەوی ڕۆژێ - لەباتی خۆی، کوڕەکانی، ١٢ هاوسەریشی، براکەشی،
١٣ ئەو بەشە لەهۆزەکەشی - کە ئەو دەپەنای خۆدەگرن - ١٢ هەرچی
لەسەرزەویش هەیە، گشتی بداو ڕزگاربێ. ١٥ هەرگیز نابێ؛ ئەمە
بڵێسەی ئاگرە. ١٦ پێستی سەرو ئازای ئەنامی دادەڕنێ. ١٧ بانگێشتنی
کەسێ دەکا کە پشتی‌کردە دینەوەو ئاوڕی وێ نەدایەوە؛ ١٨ ئەوە کە
کۆی دەکردەوەو دەیخستە ناوسنۆقەوە. ١٩ بێ‌سۆ مرۆ بێ‌تابشت و زۆر
چاوچنۆک، چێ‌کراوە. ٢٠ هەر تۆشی ناگوزۆری بۆ، هاواردەکا. ٢١ ئەگەر
دەکەوێتە خۆشیش، چکۆسێکە. ٢٢ مەگین ئەوانەی نوێژخوێن؛ ٢٣ ئەو
کەسانەی قەد نایەڵن نوێژیان بچێ؛ ٢٤ ئەوی لەسامانیشیاندا بەشێک
هەیە، ٢٥ بۆپارسەک و دۆرەبەشان؛ ٢٦ ئەوکەسانە کە بڕوایان بە ڕۆژی
سەڵایە هەیە؛ ٢٧ ئەوانەش کە لەئازاری پەروەرێنیان نیگەرانن؛ ٢٨ - کە
ئازاری پەروەرێنیان، بۆئارخەیان بۆنێ نابێ - ٢٩ ئەوکەسانەی کە جێ
شەرمیان دەپارێزن؛ ٣٠ مەگین لەڕوی ژنی‌خۆیان یان ئەوانەی
کەنیزیانن؛ ئەوسا سەرکۆنەناکرێن. ٣١ سا هەرکەسێ بەدەرلەمانە
بخوازێ، ئەوانە لەقاس لادەرن. ٣٢ ئەو کەسانەش کە ڕاگری ئامانەتی‌و
بەڵێنیانن؛ ٣٣ ئەو کەسانەش شایەتی بەڕاستی دەدەن؛ ٣٤ ئەو
کەسانەش کە لەسەرنمێژەکانیان چاوەدێرن؛ ٣٥ ئەوانە لەناو باخاندا
بەڕێزەوە وەرگیراون. ٣٦ دەی ئەو بێدینانە چیانە؟ دێنەلات و
بەمۆنێکەوە دەڕوانن. ٣٧ دەستەدەستە لەئالی ڕاست و چەپەوە.
٣٨ ئاخۆ هەر یەکێک لەمانە بەتەمایە کە بچێتە ناو بەهەشتی بەخێروبێر؟
٣٩ هەرگیز ناشێ؛ ئەوان بۆخۆیان دەزانن کە لەچیمان دروس کردۆن.

٣١-قاس: ئەندازە. ٣٦-مۆن: ڕوگرژی. ٣٧-ئالی: لا، تەرەف.

فَلَآ أُقۡسِمُ بِرَبِّ ٱلۡمَشَٰرِقِ وَٱلۡمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيۡرًا مِّنۡهُمۡ
وَمَا نَحۡنُ بِمَسۡبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرۡهُمۡ يَخُوضُواْ وَيَلۡعَبُواْ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوۡمَ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمۡ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ
﴿٤٣﴾ خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٌۚ ذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمُ ٱلَّذِي كَانُواْ يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ أَنۡ أَنذِرۡ قَوۡمَكَ مِن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَهُمۡ
عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ أَنِ ٱعۡبُدُواْ
ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾ يَغۡفِرۡ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُؤَخِّرۡكُمۡ
إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُۚ لَوۡ كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ
﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوۡتُ قَوۡمِي لَيۡلٗا وَنَهَارٗا ﴿٥﴾ فَلَمۡ يَزِدۡهُمۡ دُعَآءِيٓ إِلَّا
فِرَارٗا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوۡتُهُمۡ لِتَغۡفِرَ لَهُمۡ جَعَلُوٓاْ أَصَٰبِعَهُمۡ
فِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَٱسۡتَغۡشَوۡاْ ثِيَابَهُمۡ وَأَصَرُّواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ ٱسۡتِكۡبَارٗا
﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوۡتُهُمۡ جِهَارٗا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّيٓ أَعۡلَنتُ لَهُمۡ وَأَسۡرَرۡتُ
لَهُمۡ إِسۡرَارٗا ﴿٩﴾ فَقُلۡتُ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارٗا ﴿١٠﴾

٤٠ سا سوێند ئەخۆم بەدانەری خۆرهەلاّت و خۆراوایان، ئێمە لە وزەماندایە،
٤١ کە بیانگۆڕین و چاتریان بێنینەجێ؛کەس پێشی ئێمەش ناکەوێ.
٤٢ سا تۆ لەوانە وازبێنە با هەر چەنەچەن بکەن و گەپێ بدەن، تا تۆشی ڕۆژی
خۆ دەبن کە وا بەلێنیان پێ ئەدرێ.
٤٣ ئەوێ ڕۆژێ لەگۆڕستان دێنەدەرێ، هێندبەپەلەن ئێژی بەرەو بتان
دەچن.
٤٤ چاوشۆڕن و سۆکایەتی دەوری داون؛ ئەمە ئیتر ئەو ڕۆژەیە کە وا بەلێنیان
پێدەدرا.

٢٨ ئایەت

نوح

وەناو خوداکە دەهندەو دلۆڤانە

١ ئێمە نۆحن بەڕێ‌کردەلای هۆزەکەی، کە: هۆزەکەت بترسێنە بەرلەوە
تۆشی ئازاری بەژان ببن.
٢ وتی: گەلۆ! من بۆئێوە ترسێنەرێکی ئاشکرام و [پێوئێژم]:
٣ خوداپەرستی بکەن و لێی بترسن و بەگوێم بکەن.
٤ لەگوناهانۆ دەبوۆرێ و دەتان هێلێ تا ماوەێی دیاری‌کراو؛ چون هەرگا خوا
ئاکامی هات، وەدواناخرێ؛ بریا ئەوەتان زانیبا.
٥ وتی: ئەی پەروەرندەی من! بەشەووڕۆژ بانگم‌کردن،
٦ بەلاّم بەبانگ کردنی من، پتر لەپێشوۆ ڕەوەک بۆن.
٧ هەر چەندی من تێم‌گەیاندن، کە تۆ لەگوناهیان ببوۆری، گۆشی خۆیان
بەتبلەکانیان ئاخنی و خۆیانیان دەجلکان پێچاو پیان داگرت و خۆیانیان
زۆر بەزل زانی.
٨ هەمیسان بەدەنگی بەرز بانگم کردن.
٩ لەدواییشدا، بەئاشکراو پەنامەکی تێم گەیاندن.
١٠ هەر پێم‌گوتن: داوای بوۆردن لەپەروەرندەتان بکەن؛ ئەو بێ‌گومان زۆر
لێبورە.

٧- تبل: قامک، تلی، ئەنگوس.

يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل
لَّكُمْ جَنَّٰتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَٰرًا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا۟ كَيْفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ
طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ ٱلشَّمْسَ سِرَاجًا ﴿١٦﴾
وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لِّتَسْلُكُوا۟ مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِى وَٱتَّبَعُوا۟ مَن لَّمْ يَزِدْهُ
مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوا۟ مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا۟
لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا۟ كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَٰلًا ﴿٢٤﴾
مِّمَّا خَطِيٓـَٰٔتِهِمْ أُغْرِقُوا۟ فَأُدْخِلُوا۟ نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا۟ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ أَنصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى ٱلْأَرْضِ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ
دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا۟ عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوٓا۟ إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَّبِّ ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِىَ
مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارًۢا ﴿٢٨﴾

١١ تا له‌حه‌واوه بارانێک په‌له‌ده‌رتان بۆ بنێرێ. ١٢ به‌دارایی و به کوڕانیش یاریۆ
بداو باغاتۆ بۆ په‌یدا بکاو جۆبارتان بۆ وه‌دی بێنێ. ١٣ چۆن له‌شکۆی خوا
ناترسن؟ ١٤ که‌چی ئێوه‌ی پله‌پله وه‌دی هێنا. ١٥ ئاخۆ به‌چاو نه‌تاندیوه
چتۆ خودا حه‌وبه‌رزایی - توێ له‌سه‌رتوێ - ئافراندوه؟ ١٦ له‌ناویاندا
هه‌یڤی تریفه‌دار کردو خۆریشی کرده‌چرایه‌ک. ١٧ هه‌ر خودایه ئێوه‌ی
له‌م زه‌مینه رواند، به‌ڕواندن. ١٨ پاشان ده‌ۆباته‌وه ناوی و دیسان
ده‌رۆده‌کاته‌وه، به‌ده‌رکردن. ١٩ هه‌ر خودایه هه‌ردی بۆ کردۆن به‌ڕایه‌خ؛
٢٠ که هۆن له‌ڕێگه پان‌وبه‌رینه‌کانیا، بێن‌و بچن. ٢١ نوح وتی: ئه‌ی
په‌روه‌رنده‌م! ئه‌مانه له‌من یاخی بۆن؛ ئه‌مانه شوێن که‌سێ که‌وتۆن که
سامان‌و فرزه‌ندانی - غه‌یره‌ز زه‌ره‌ر - هیچی له‌وان زێده‌نه‌کرد.
٢٢ فێڵیشیان کرد؛ به‌ڵام فێڵێکی جانانه. ٢٣ وتۆشیانه: له‌وانه‌ی په‌رستۆتانن
مه‌ته‌کنه‌وه‌و هه‌رگیز له«وه‌دد» و له«سواع» ده‌س به‌رمه‌ده‌ن؛ له
«یه‌غۆس» و «یه‌عۆق» و «نه‌سر»یش هه‌ر وه‌تر. ٢٤ زۆریشیان گومڕا
کردوه؛ ده‌تۆش - به‌جگه له گومڕایی - هیچێ له‌م سته‌مکارانه زێده
مه‌که. ٢٥ به‌رانبه‌ر به گوناهه‌کانیان، به‌ئاو خنکان؛ ئه‌وسا خرانه ناو ئاگر.
ئیتر له‌م خودایه به ده‌ر، یاریده‌ریان په‌یدانه‌کرد. ٢٦ نوحیش وتی:
په‌روه‌رنده‌م! له‌م سه‌ر هه‌رده ئه‌و که‌سانه‌ی تۆ ناناسن، جۆقه‌واریان
لێ‌مه‌هێڵه. ٢٧ چونکه ئه‌گه‌ر بیانهێڵی، عه‌بدانت گومڕا ده‌که‌ن‌و هه‌ر
زارۆیه‌کیشیان ببێ، تاوانبارو سپڵه‌ده‌بێ. ٢٨ په‌روه‌رێنم! من‌و داک
وبابی من‌و ئه‌وانه‌ی به‌باوه‌ڕه‌وه له‌ماڵمدان‌و پیاوه‌کان‌و ژنه‌کانی
خاوه‌ن‌باوه‌ڕ عه‌فوبکه‌و ناهه‌قانیش به‌جارێ ته‌رت‌وتۆناکه.

١٣- ئه‌م ئایه‌ته ئاواش مانای دراوه‌ته‌وه: «چۆن له ڕێزگرتنی خودا ناهومێدن؟» مه‌به‌ست ئه‌وه‌یه که: بۆ ئاکارو ڕه‌فتارتان وانیه که ئومیده‌واربن خودا له ڕۆژی سه‌ڵادا، ڕێزتان لێ‌بگرێ؟ «ته‌فسیری که‌شاف».

٢٠- هۆن: ئێوه، ئه‌نگو. **٢٦- جوقه‌وار:** خاوه‌ن گیان، گیان له‌به‌ر.

سُورَةُ الجِنِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِىَ إِلَىَّ أَنَّهُ ٱسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَقَالُوٓا۟ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا
عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدًا ﴿٢﴾
وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَٰحِبَةً وَلَا وَلَدًا ﴿٣﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ
يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ
وَٱلْجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ
مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا۟ كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ
ٱللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا
شَدِيدًا وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَٰعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن
يَسْتَمِعِ ٱلْـَٔانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَّا لَا نَدْرِىٓ أَشَرٌّ أُرِيدَ
بِمَن فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَأَنَّا مِنَّا ٱلصَّٰلِحُونَ
وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن نُّعْجِزَ
ٱللَّهَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُۥ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا ٱلْهُدَىٰٓ
ءَامَنَّا بِهِۦ ۖ فَمَن يُؤْمِنۢ بِرَبِّهِۦ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾

جین

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

٢٨ ئایەت

١ بێژە: پێم ڕاگەیەنراوە، چەند کەسێ لە جنۆکەکان گوێیان هەڵخست؛ ئەوسا
وتیان: ئێمە قورئانێ سەیرمان بیست. ٢ بۆ ڕاستەڕێیە ڕێبەرەو ئێمە
باوەڕمان پێ‌هێناو هەرگیز کەسێ ناکەینە شەریکی خودا. ٣ زۆر بڵندە
شکۆی پەروەرێنی ئێمە؛ نە ژنی پەیداکردوە نە فرزەندێک. ٤ دیارە
بێ‌ئاوەزەکەمان دەربارەی خوا قسەی توڕرەهاتی دەکرد. ٥ ئێمە
پێمان‌وابۆ هیچ‌کەس - لەمرۆڤ و لەجنۆکە - هیچ‌درۆیەک بەدەم‌خواوە
هەڵنابەستن. ٦ دەشمانزانی پیاوانێ لەبەرەی مرۆ، پەنادەبەن بەپیاوانێ
لە جنۆکەو سەرکێشیان پتردەکەن. ٧ ئەوانیش - هەر وەکۆ ئێوە-
لایان‌وابۆ هەرگیز خودا هیچ‌کەس زیندۆناکاتەوە. ٨ ئێمە گەینە ئەم
عەزمانە، دیمان پڕە لەپاسداری توندوتۆڵ و ئەستێرەگەلێ ڕادەخشن.
٩ ئێمە لە چەند شوێنێکەوە ڕۆدەنیشتین کۆڵەبکەین؛ هەر کەسێکی
لەمەبەولا کۆڵەبکا، مەشخەڵێکی دەبینێ لەبۆسەیدایە. ١٠ تێش
نەگەیوین ئاخۆ دەربارەی ئەوانەی لەزەمیندان، بڕیاری خراپ داروە،
یان پەروەرێنیان ویستۆیە ڕاستەڕێان نیشان بدا. ١١ لەناو مەشدا
کارچاک هەن‌و تێشماندا هەیە وانیە؛ ئێمە گەلێ ڕێگەمان
وەبەرخۆداون. ١٢ ئێمە لەوە تێگەیشتۆین کە لەزەمین دەرەقەتی خودا
نایەین؛ تەنانەت بەهەڵاتنیش لەدەستی ئەو ڕزگارنابین. ١٣ وەختێ
ئێمە ئەم ڕێ‌نیشاندەرەمان بیست، باوەڕی خۆمان پێ‌هێنا. هەر
کەسێکیش بڕوای بە پەروەرندەی بێ، نە لەکەمبۆنێ دەترسێ، نە
لەغەدرلێکردنێ.

٩- مەشخەڵ: گڕی بەرزی ئاگر. بۆسە: کەمین.

وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَـٰسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ
تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا ٱلْقَـٰسِطُونَ فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾
وَأَلَّوِ ٱسْتَقَـٰمُوا۟ عَلَى ٱلطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَـٰهُم مَّآءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ
فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ
ٱلْمَسَـٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا۟ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُوا۟ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ
بِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّى
لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَـٰغًا
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَـٰلَـٰتِهِۦ ۚ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ
خَـٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ
مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَـٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا
يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ
يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟
رِسَـٰلَـٰتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًۢا ﴿٢٨﴾

١٤ وا هێندێکمان موسوڵمانین، هێندێکیشمان لە ڕێی لادەر؛ ئەوانەی کە موسوڵمانن، ڕێگەی ڕاستیان دیوەتەوە.
١٥ ئەوانەش کە لە ڕێگەی ڕاس لایانداوە، دەبنە ئێزنگی جەهەندەم.
١٦ گەر ئەوانیش هەر لەسەر ئەم ڕێگەیەبن، بێ گومانە لە ئاوێکی زەبەندە تێراوایان دەکەین.
١٧ هەتا لەوێدا بیان ئەزموێن، هەر کەسێکیش لەیادی پەروەرندەی خۆی کلابێ، ئازارێکی زۆر دژواری بەسەردێنێ.
١٨ مزگەوتەکان ماڵی خودان؛ دەگەڵ خودا، هاواری کەسی‌تر مەکەن.
١٩ لەودەمەشدا کە عەبدی خودا هەڵوێستا نوژێ بکا، هەر وەختبوُ لەسەری ببنە پارچەیەک.
٢٠ بێژە: ئەمن هەر هاوار لە پەروەرندەی خۆم دەکەم‌و کەسی لێ‌ناکەم بەشەریک.
٢١ بێژە: من لەدەستم نایە زیانێکم بۆتان ببێ؛ یان بۆخەمە سەر ڕاستەڕێ.
٢٢ بێژە: من - بەدەر لە خودا - هەرگیز هیچکەس پەنام ناداو لای ئەونەبێ، هیچ ئەنوایەکی شک نابەم.
٢٣ جا مەگین ڕاگەیاندنێک لە خوداوەو گەیاندنی پەیامانی. هەر کەسێکیش نافەرمانی خوداو پێغەمبەری بکا، بەشی ئاگری دۆژەهە؛ تاهەتایە.
٢٤ تا ئەوکاتەی ئەوەیان دێتە بەرچاوان کە بەڵێنیان پێدراوە. جا دەزانن کێ یاوەری بێ‌هێزترەو لەژمارەشدا کەمترە.
٢٥ بێژە: هیچ ئاگام لێ‌نیە ئەوی بەڵێنوُپێ‌دەدرێ، نزیکە یان پەروەرندەم مەودایەکی بۆداناوە.
٢٦ لە نەدیاران ئاگادارەو نهێنی خۆی بۆ کەسێ ئاشکراناکا؛
٢٧ مەگین بۆ ڕاسپاردێکی لێی ڕازی‌بێ؛ ئەوسا لەپێش‌و پاشیەوە پاسەوانان بەڕێ دەکا.
٢٨ تا بزانێ بەدروستی پەیام‌گەلی پەروەرندەیان ڕاگەیاند. هەمۆشتیشیان دەزانێ‌و هەمۆشتی هەژماردوە.

١٥- ئێزنگ: داری سۆتان، هێزم.

سُورَةُ المُزَّمِّلِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ ٱلَّيۡلَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٢﴾ نِّصۡفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصۡ مِنۡهُ قَلِيلًا
﴿٣﴾ أَوۡ زِدۡ عَلَيۡهِ وَرَتِّلِ ٱلۡقُرۡءَانَ تَرۡتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلۡقِي عَلَيۡكَ قَوۡلٗا
ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيۡلِ هِيَ أَشَدُّ وَطۡـٔٗا وَأَقۡوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِي
ٱلنَّهَارِ سَبۡحٗا طَوِيلٗا ﴿٧﴾ وَٱذۡكُرِ ٱسۡمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلۡ إِلَيۡهِ تَبۡتِيلٗا ﴿٨﴾
رَّبُّ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذۡهُ وَكِيلٗا ﴿٩﴾ وَٱصۡبِرۡ
عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهۡجُرۡهُمۡ هَجۡرٗا جَمِيلٗا ﴿١٠﴾ وَذَرۡنِي وَٱلۡمُكَذِّبِينَ
أُوْلِي ٱلنَّعۡمَةِ وَمَهِّلۡهُمۡ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدَيۡنَآ أَنكَالٗا وَجَحِيمٗا ﴿١٢﴾
وَطَعَامٗا ذَا غُصَّةٖ وَعَذَابًا أَلِيمٗا ﴿١٣﴾ يَوۡمَ تَرۡجُفُ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ
وَكَانَتِ ٱلۡجِبَالُ كَثِيبٗا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ رَسُولٗا شَٰهِدًا
عَلَيۡكُمۡ كَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ رَسُولٗا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرۡعَوۡنُ ٱلرَّسُولَ
فَأَخَذۡنَٰهُ أَخۡذٗا وَبِيلٗا ﴿١٦﴾ فَكَيۡفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرۡتُمۡ يَوۡمٗا يَجۡعَلُ
ٱلۡوِلۡدَٰنَ شِيبًا ﴿١٧﴾ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرُۢ بِهِۦۚ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَفۡعُولًا ﴿١٨﴾
إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

موززەممیل

٢٠ ئایەت

بەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەی ئەوکەسەی خۆت بەجلکان داپۆشیوە! ٢ شەو هەستەوە؛ مەگین
کەمێ، ٣ لە نیمەکەی؛ یان کەمێکی لێ دابڕە؛ ٤ یان کەمێکی
دەسەربخە. ئەم قورئانەش بەلەسەرخۆیی بخوێنەو بەڕەوانی. ٥ بەم
زوانە ئێمە وتارێ گرانت دەخەینەسەر. ٦ شەونخوونی بۆڕامانێ جێدارترەو
بۆ وتاریش لەبارترە. ٧ لە ڕۆژیشدا مەودای هات‌وچۆت درێژە. ٨ هەر
ناوی پەروەرندەی خۆت بەیادبکەو لەغەیرەز ئەو، لە هەمۆشت بتەکەوە.
٩ پەروەرێنی خۆرهەڵات و خۆراوایە؛ بەغەیرەز ئەو هیچ‌شت بۆ پەرستن
نابێ. هەر ئەو بەبریکار بگرە. ١٠ بۆ ئەوقسانەش کە ئەیکەن، خۆڕاگربە.
لێشیان لادە؛ بە لالێدانێکی پەسند. ١١ لەمنیش گەڕێ دەگەڵ ئەو
بێ‌باوەڕانەی نازپەروەردە. تۆش مەودایەکیان بدەیە. ١٢ بێ‌سۆ زەنجیری
سەنگین‌و جەهەندەم لەلای ئێمەیە. ١٣ خۆراکێکی گەرۆگریش،
ئازارێکی زۆر بەژانیش. ١٤ لەو ڕۆژەدا بۆم ئەلەرزێ‌و کەژ دەهەژێن،
کێوەکان دەبنە گردولکەی ڕەملی خزۆک. ١٥ ئێمە پێغەمبەرێکمان بۆئێوە
کل کرد، شایەت بێ بەسەرتانەوە؛ هەر وەک بۆئالی فیرعەون
پێغەمبەرێکمان بەڕێ کرد. ١٦ فیرعەون بەیا پێغەمبەرەکەی نەدەکرد؛
ئەوسا ئێمەش ئازارێکی بەژانمان دا. ١٧ سا ئەر ئێوە هەر بە بێ‌دینی
مانەوە، چلۆن خۆتان دەپارێزن لەو ڕۆژە وا منداڵەکانیش پیردەکا.
١٨ عەزمانی پێ‌شەقاردەبێ. بەڵێنی خواش هەر دێتەجێ. ١٩ ئەم قورئانە
بیرەوەریەکە [بۆمەردم]؛ کێ حەزبکا، بەرەو پەروەرندەی خۆی ڕێگە
دەردەکا.

١٤- **بۆم:** زەمین. **هەژان یا هەژین:** شەکانەوە. ١٥- **کل کردن:** ناردن، رەوانە کردن.

١٦- **بەیا کردن:** بە قسەکردن، بە گوێ گرتن.

۞ إِنَّ رَبَّكَ يَعۡلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدۡنَىٰ مِن ثُلُثَيِ ٱلَّيۡلِ وَنِصۡفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٞ
مِّنَ ٱلَّذِينَ مَعَكَۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحۡصُوهُ فَتَابَ
عَلَيۡكُمۡۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلۡقُرۡءَانِۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرۡضَىٰ
وَءَاخَرُونَ يَضۡرِبُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَبۡتَغُونَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَءَاخَرُونَ
يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ مِنۡهُۚ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ
ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقۡرِضُواْ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗاۚ وَمَا تُقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُم مِّنۡ خَيۡرٖ تَجِدُوهُ
عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٗا وَأَعۡظَمَ أَجۡرٗاۚ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمُۢ ٢٠

سُورَةُ المُدَّثِّرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُدَّثِّرُ ١ قُمۡ فَأَنذِرۡ ٢ وَرَبَّكَ فَكَبِّرۡ ٣ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرۡ ٤
وَٱلرُّجۡزَ فَٱهۡجُرۡ ٥ وَلَا تَمۡنُن تَسۡتَكۡثِرُ ٦ وَلِرَبِّكَ فَٱصۡبِرۡ ٧
فَإِذَا نُقِرَ فِي ٱلنَّاقُورِ ٨ فَذَٰلِكَ يَوۡمَئِذٖ يَوۡمٌ عَسِيرٌ ٩ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ
غَيۡرُ يَسِيرٖ ١٠ ذَرۡنِي وَمَنۡ خَلَقۡتُ وَحِيدٗا ١١ وَجَعَلۡتُ لَهُۥ مَالٗا
مَّمۡدُودٗا ١٢ وَبَنِينَ شُهُودٗا ١٣ وَمَهَّدتُّ لَهُۥ تَمۡهِيدٗا ١٤ ثُمَّ يَطۡمَعُ
أَنۡ أَزِيدَ ١٥ كَلَّآۖ إِنَّهُۥ كَانَ لِأٓيَٰتِنَا عَنِيدٗا ١٦ سَأُرۡهِقُهُۥ صَعُودًا ١٧

٢٠ پەروەرندەت ئاگادارە کە تۆو هێندێک لەو کەسانەی دەگەڵ تۆدان، نزیک دۆبەش لە سێ‌بەشی ئەو شەوگارەو نیوەیی و سێ‌یەکیشی، بۆ شەونوێژان هەڵدەستنەوە. هەر خوداشە کە ئەندازە بۆ شەو و ڕۆژان دادەنێ. ئەو دەزانێ هەرگیز بۆتان نازمێردرێ. ئەوا چاوپۆشی لێکردن. دەسا هەر لە قورئانەکە - چەندی بۆو دەلوێ - بخوێنن. خوا دەیزانێ هێندێکو نەخۆش‌دەکەون؛ هێندێکیشتان بۆبژیوێ خودابیدا، بەولاتا بڵاودەبن؛ کۆمەڵێکیش لەڕای خودا دەچنە خەزا؛ سا چەندی بۆتان بۆزدەخوا، لێی بخوێنن. نوێژبکەن و زەکات بدەن و ماڵی خۆتان بەدەستەواو - بەدەستەواوێکی پەسند - بدەن بەخوا. هەر پێش بارێ بەڕێی بکەن، باشترەکەی لای خودا پێودەگاتەوە؛ وێڕای پاداشی گەورەتر. هەر بۆردن لەخوا بخوازن؛ خوا لەگوناهان خۆش دەبێ و دلۆڤانە.

موددەسسیر

٥٦ ئایە

بەناوی خوای کە دەهێندەو دلۆڤانە

١ ئەی کەسێکی جلکت بەسەر خۆداداوە! ٢ ڕابە، ترس وەبەربێنە.
٣ ڕاش‌گەیێنە کە پەروەرندەت مەزنە. ٤ بەرگیشت خاوێن ڕاگرە.
٥ لە هەرچی ناپاکە دۆربە. ٦ مەش‌بەخشەو پێت وابێ بۆشە.
٧ بۆخاتری پەروەرندەت خۆڕاگربە. ٨ هەرکاتێکیش دەکە لەشاخ دەمێندرا،
٩ ئەو ڕۆژە ڕۆژێکی تۆشە؛ ١٠ بۆ بێدینان نەهاسانە.
١١ تۆلێم‌گەڕێ بۆ ئەو کەسەی من تەنیا وەدیم هێناوە؛ ١٢ دارایی فرەشم دایە؛ ١٣ چەند کوڕێکیش کە ئاگاداری لێدەکەن؛
١٤ هەمۆ کارێکم بۆ ڕێک خست؛ ١٥ هێشتا هەر چاوی لەوەیە بۆی پترکەم.
١٦ هەرگیز؛ چون بۆنیشانانمان لاساربوە. ١٧ تۆشی ئازارێ وای دەکەم، پێی هەڵبچێ.

٢٠- بۆز: لوان، ڕەخسان. ٦- بۆش: فرە، زۆر. یانی: پێت‌وابێ کە یەکجار زۆرت بەخشیوە.

إِنَّهُۥ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ
﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَدۡبَرَ وَٱسۡتَكۡبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ
يُؤۡثَرُ ﴿٢٤﴾ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا قَوۡلُ ٱلۡبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَأُصۡلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ
مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبۡقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٞ لِّلۡبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيۡهَا تِسۡعَةَ عَشَرَ
﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلۡنَآ أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةٗۙ وَمَا جَعَلۡنَا عِدَّتَهُمۡ إِلَّا فِتۡنَةٗ
لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ لِيَسۡتَيۡقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَيَزۡدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِيمَٰنٗاۙ
وَلَا يَرۡتَابَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۙ وَلِيَقُولَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ
وَٱلۡكَٰفِرُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِي
مَن يَشَآءُۚ وَمَا يَعۡلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ لِلۡبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا
وَٱلۡقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّيۡلِ إِذۡ أَدۡبَرَ ﴿٣٣﴾ وَٱلصُّبۡحِ إِذَآ أَسۡفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لَإِحۡدَى
ٱلۡكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرٗا لِّلۡبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَتَقَدَّمَ أَوۡ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ
نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلۡيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّٰتٖ يَتَسَآءَلُونَ
﴿٤٠﴾ عَنِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمۡ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُواْ لَمۡ نَكُ مِنَ
ٱلۡمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ ٱلۡمِسۡكِينَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ
ٱلۡخَآئِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا ٱلۡيَقِينُ ﴿٤٧﴾

۱۸ ئەو هەر ڕاماو هەڵی‌سەنگاند. ۱۹ ئەی مەرگی بێ؛ خۆی چۆنی
لێکداوەتەوە؟ ۲۰ دیسان نەژی؛ چۆنی بۆچوُ؟ ۲۱ لەپاشانا تواشای کرد.
۲۲ ئەوسا کە ڕوی گرژ کردو ترش هەڵگەڕا. ۲۳ لەپاشان پشتی هەڵکردو
فیزی نواند. ۲۴ ئەوسا گوتی: ئەم قورعانە - ببی و نەبێ - جادوێکە
لەکۆنەوە دەیگێڕنەوە. ۲۵ ببی و نەبێ، ئەمە هەر وتەی مرۆیە.
۲۶ بەم زوانە دەیهاوێمە دۆزەقەوە. ۲۷ کوا ئەزانی دۆزەق چیە؟
۲۸ نە دەهێڵێ و نە وازدێنێ. ۲۹ پێستی مرۆ ڕەشەو دەکاو دەبرژێنێ.
۳۰ نۆزدە فرشتەی لەسەرن. ۳۱ ئێمە بێژگە لە فریشتان، کەسمان نەکردۆتە
کاربەدەستی ئاگر. بۆیەش ژمارەکەمان وا داناون تا خودانەناسان
بئەزمۆین. تا ئەوانەی کە کتێبیان پێدراوە، هیچ گومانێکیان نەمێنێ. تا
ئەوانەش بەباوەڕن، باوەڕیان لەزێدەیی بێ؛ ئەوکەسانەش کە کتێبیان
پێدراوەو باوەڕداران، دوُدڵ نەبن. تا ئەوانەی دەغەزێکیان لەدڵدایەو
ئەوانەی خودێ‌نەناسن، بێژن: خودا لەم نمونەنیشاندانە چەی
ویستگە؟ ئاوا خودا هەرکێی بوێ گومڕای دەکاو کێی بوێ شارەزای دەکا.
پێشمەرگەی پەروەرندەی تۆش - لەخوا بەدەر - کەس ژمارەیان
نازانێ. باسی دۆزەق هەر بەتەنیا بۆ بیرەوەری مرۆیە. ۳۲ نەچن باوەڕی
پێ‌نەکەن؛ سۆند بەم هەیڤە، ۳۳ بەو شەوگارەش کە ڕادەکا،
۳۴ بەوسپێدەی ڕوبەندی خۆ وەلادەدا، ۳۵ ئەم ئاگرە یەک لەبەلا
گەورەکانە؛ ۳۶ ترس وەبەرمرۆهێنە. ۳۷ کێ لەئێوە مەیلی لێ‌بێ
بێتەپێشێ، یان بگەڕێتەوە دواوە. ۳۸ هەمۆکەسێک لەگرۆی کردەی
خۆیدایە. ۳۹ جا مەگین دەستەڕاستیەکان، ۴۰ لەناو باخان پرسێ
لەیەکتری دەکەن، ۴۱ سەبارەت بەگوناهباران: ۴۲ چی ئێوەی دەدۆزەق
کێشا؟ ۴۳ ئێژن: ئێمە لەڕێزەی نوێژکەران نەبۆین؛
۴۴ خۆراکیشمان بەهەژاران نەدەبەخشی؛ ۴۵ لەکۆڕی هەرزەبێژاندا،
ئێمەش لە هەرزەویژان بۆین؛ ۴۶ باوەڕیشمان بەڕۆژی سەلایەنەبوُ؛
۴۷ تا مردنمان لێ‌میوان بوُ.

فَمَا تَنفَعُهُمۡ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمۡ عَنِ ٱلتَّذۡكِرَةِ مُعۡرِضِينَ
﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمۡ حُمُرٞ مُّسۡتَنفِرَةٞ ﴿٥٠﴾ فَرَّتۡ مِن قَسۡوَرَةِۭ ﴿٥١﴾ بَلۡ يُرِيدُ
كُلُّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ أَن يُؤۡتَىٰ صُحُفٗا مُّنَشَّرَةٗ ﴿٥٢﴾ كَلَّاۖ بَل لَّا يَخَافُونَ
ٱلۡأٓخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذۡكِرَةٞ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٥﴾
وَمَا يَذۡكُرُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ هُوَ أَهۡلُ ٱلتَّقۡوَىٰ وَأَهۡلُ ٱلۡمَغۡفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ القِيَامَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقۡسِمُ بِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلنَّفۡسِ ٱللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحۡسَبُ
ٱلۡإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجۡمَعَ عِظَامَهُۥ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ بَلۡ
يُرِيدُ ٱلۡإِنسَٰنُ لِيَفۡجُرَ أَمَامَهُۥ ﴿٥﴾ يَسۡـَٔلُ أَيَّانَ يَوۡمُ ٱلۡقِيَٰمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ ٱلۡبَصَرُ
﴿٧﴾ وَخَسَفَ ٱلۡقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ ٱلۡإِنسَٰنُ يَوۡمَئِذٍ
أَيۡنَ ٱلۡمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمُسۡتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُاْ ٱلۡإِنسَٰنُ
يَوۡمَئِذِۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ ٱلۡإِنسَٰنُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦ بَصِيرَةٞ ﴿١٤﴾ وَلَوۡ أَلۡقَىٰ
مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكۡ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعۡجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيۡنَا جَمۡعَهُۥ
وَقُرۡءَانَهُۥ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأۡنَٰهُ فَٱتَّبِعۡ قُرۡءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيۡنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾

٢٨ ئیتر تکای تکاکاران، هیچ به‌هره‌یه‌کیان بۆنادا. ٢٩ چیان بو، له
وه‌بیرهێنه‌وه‌ ڕه‌وینه‌وه‌؟ ٥٠ ده‌ت وت ئه‌وان گوڕه‌ خه‌رگه‌لی ڕه‌ڤۆکن،
٥١ که‌ له‌ترسی شێر هه‌ڵاتۆن. ٥٢ به‌ڵکو هه‌ریه‌ک له‌وانه‌ وایان گه‌ره‌ک بۆ
نامه‌ی وه‌کری بۆبێنن. ٥٣ هه‌رگیز، به‌ڵکو له‌ڕۆژی په‌سڵان ناترسن.
٥٤ هه‌رگیز، دیاره‌ ئه‌م قورعانه‌ بیرهێنه‌ره‌. ٥٥ کێ که‌یفی لێ بێ وه‌یخوێنێ.
٥٦ هیچ که‌سیش نایخوێنێته‌وه‌ مه‌گین خودا مه‌یلی لێ بێ. خودا شیاوی
لێترسانه‌و بۆ خه‌تابه‌خشیش هێژایه‌.

قیامه‌ت

٤٠ ئایه‌ت

به‌ناوی خوداکه‌ی به‌خشنده‌و دلۆڤانه‌

١ سوێنده‌که‌م به‌ڕۆژی سه‌ڵا، ٢ سوێندیش ده‌خۆم به‌وێژدانه‌که‌ی ڕه‌خنه‌گر،
٣ چۆن مرۆ واخه‌یاڵ ده‌کا ئێمه‌ هه‌رگیز پێشه‌گه‌لی له‌یه‌کدی کۆناکه‌ینه‌وه‌؟
٤ به‌ڵکو توانایی‌مان هه‌یه‌ سه‌رپه‌نجه‌کانیشی سازکه‌ین. ٥ نه‌خێر مرۆ هه‌ر
ده‌یه‌وێ تاوان بخاته‌ پێشه‌خۆی. ٦ ئه‌و ده‌پرسێ: ڕۆژی سه‌ڵا ڕابوۆن
که‌ی‌دێ؟ ٧ هه‌رگا چاو به‌مۆله‌ق وه‌ستا؛ ٨ مانگیش گیرا؛ ٩ خۆرو
مانگیش له‌یه‌کتر کۆکرانه‌وه‌؛ ١٠ مرۆ ئه‌و ڕۆژه‌ دبێژێ: ڕێگه‌ی ده‌ره‌تانێ
کوانێ؟ ١١ هه‌رگیز، په‌ناگایه‌ک نیه‌. ١٢ ئه‌وێ ڕۆژێ مه‌کۆلای
په‌روه‌رنده‌ته‌. ١٣ له‌و ڕۆژه‌دا مرۆ هه‌واڵی پێده‌درێ، چی پێشه‌کی به‌ڕێ
کردو چیشی له‌دوا به‌جێ‌ماوه‌. ١٤ نه‌خێر مرۆ به‌وێژدانی خۆی ده‌زانێ؛
١٥ باگه‌لێکیش بڕوبیانۆ بێنێته‌وه‌. ١٦ تۆ زمانی لێ مه‌خه‌گه‌ڕ، تا به‌په‌له‌
بیخوێنیه‌وه‌؛ ١٧ چونکه‌ ئه‌رکی کۆکردن‌و وه‌خوێندنی له‌سه‌رمه‌یه‌.
١٨ هه‌رگا ئێمه‌ خوێندمانه‌وه‌، ئه‌وساکه‌ تۆ له‌دواییدا بیخوێنه‌وه‌.
١٩ له‌پاشانیش شی‌کردنه‌وه‌ی له‌سه‌رمه‌یه‌.

٥٠- ڕه‌ڤۆک: سل‌که‌ره‌وه‌که‌. ٥٢- وه‌کر: کرایه‌وه‌.

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ ٱلْـَٔاخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾
إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍۭ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾
كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْۜ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَٱلْتَفَّتِ
ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ
﴿٣١﴾ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ ﴿٣٣﴾ أَوْلَىٰ لَكَ
فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾
أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ
ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣٩﴾ أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْـِۧىَ ٱلْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

سُورَةُ الإِنسَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

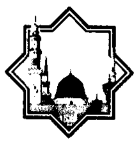
هَلْ أَتَىٰ عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ حِينٌ مِّنَ ٱلدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْـًٔا مَّذْكُورًا ﴿١﴾
إِنَّا خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَٰهُ سَمِيعًۢا
بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾
إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَا۟ وَأَغْلَٰلًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ
ٱلْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٥﴾

۲۰ نەخێر، دیارە هۆن هەر دنیاتان خۆش دەوێ؛ ۲۱ دوارۆژیش
وەلادەنێن. ۲۲ ئەوێ ڕۆژێ فرەڕۆهەن گەشەدەکەن؛ ۲۳ چاودەگێڕن
بەرەو پەروەرندەی خۆیان. ۲۴ دیمیش هەنە ترش وتفتن؛ ۲۵ چاوەنۆڕن
جەزرەبەی کەمەرشکێنیان بەسەربێنن. ۲۶ نەخێر، هەر بەخۆنازانێ تا
مەرگ بەربێنگی دەگرێ. ۲۷ وتراویشە: کەسی فریاڕەسی کێیە؟
۲۸ لێشی ڕۆنە چاخی جیابۆنەوەیە. ۲۹ لینگ ولەتەریش تێک هاڵان.
۳۰ ئەو ڕۆژەیە جێ‌هاژۆتن بەرەو پەروەرندەی تۆیە. ۳۱ نە هەرگیز بڕوای
هێناوەو نە نمێژیشی کردوە. ۳۲ بەڵام وتۆیە درۆیەو خۆی بواردوە.
۳۳ پاشی - بەخۆبادانەوە - چۆ بۆلای کەس‌وکارەکەی. ۳۴ ئەمە بۆتۆ
شیاوترو لەبارترە. ۳۵ جارێ‌تریش، ئەمە بۆتۆ شیاوترو لەبارترە. ۳۶ ئاخۆ
مرۆ هەر لای وایە بەخۆڕایی وڵی دەکەن؟ ۳۷ ئاخۆ ئەو دڵۆپێک نەبۆ کە
دەڕژێتە ناو تۆلەوە؟ ۳۸ دوایە بۆبە جەڵتەخوێن‌و دروستی کردو سازی
دا؟ ۳۹ ئەوسا هەر لەو تنۆکەوە جۆتەی نێرومێوی چێکرد. ۴۰ ئاخۆ
کەسێ وا ناتانێ مردۆ زیندۆبکاتەوە؟

٣١ ئایەت

ئینسان

بەناو خوای بەخشندەو دلۆڤانە

۱ بێ‌گومانە ماوەیەک لەم ڕۆژگارە بەسەرمرۆدا تێپەڕی‌و ئەو شتێ نەبۆ باس
بکرێ. ۲ ئێمە مرۆن لەتنۆکێکی ئاوێتە وەدی‌هێنا تا بیئەزمۆین؛ گوێ
بیستن‌و سۆمای دیتنیشمان پێدا. ۳ خۆمان ڕێگەمان نیشاندا؛ جا یان
شوکرانەبژێرە یان پێ‌نەزان. ۴ ئێمە زنجیرو تۆقێکی گەلێ زۆرو ئاگرێ
بڵێسەدارمان بۆ بێ‌دینەکان سازداوە. ۵ ئاکارچاکان لەبادەیەک
دەخۆنەوە، ئاویتەکەی لەچەمەی کافۆرەوەیە.

۲۰-هۆن:ئێوە،ئەنگۆ. ۲۴-تفت:تاڵ. ۲۸-چاخ:کات،وەخت. ۲۹-لەتەر:پۆز.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ٦ يُوفُونَ بِٱلنَّذْرِ وَيَخَافُونَ
يَوْمًا كَانَ شَرُّهُۥ مُسْتَطِيرًا ٧ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا
وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ٨ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا
٩ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ١٠ فَوَقَىٰهُمُ ٱللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ
ٱلْيَوْمِ وَلَقَّىٰهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ١١ وَجَزَىٰهُم بِمَا صَبَرُوا۟ جَنَّةً وَحَرِيرًا
١٢ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۖ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ١٣
وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَـٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ١٤ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِـَٔانِيَةٍ
مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا۠ ١٥ قَوَارِيرَا۟ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ١٦
وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ١٧ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا
١٨ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا
١٩ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ٢٠ عَـٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ
خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ ۖ وَحُلُّوٓا۟ أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا
طَهُورًا ٢١ إِنَّ هَـٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا ٢٢ إِنَّا
نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ تَنزِيلًا ٢٣ فَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ
مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا ٢٤ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ٢٥

٦ چه‌مه‌ێیكه عه‌بدانی خوا له‌و ده‌نۆشن؛ به‌فیچقه‌ش هه‌ڵی ده‌قوڵێنن.
٧ هه‌رچی له‌خۆده‌گرن ده‌یكه‌ن؛ ترسیشیان له ڕۆژێ هه‌یه كه به‌ڵاكه‌ی بۆ
گلا ئه‌ته‌نێته‌وه. ٨ له‌و خۆراكه‌ی كه خۆیان حه‌زی لێده‌كه‌ن، به هه‌ژارو
به هه‌تیوو به دیل‌گیراوی ده‌به‌خشن. ٩ ئێمه - هه‌ر له‌ڕاهی خودا - ئه‌م
خۆراكه‌تان ده‌ده‌ینێ، نه پاداشێكمان لێوده‌وێ نه شوكرانه‌ش. ١٠ ئێمه
ترسی په‌روه‌رێنی خۆمان هه‌یه له ڕۆژێكا كه زۆر تۆش و نه‌گبه‌ت و
پڕمه‌ترسی‌یه. ١١ خودا له‌به‌ڵای ئه‌و ڕۆژه پاراستنی و تۆشی گه‌شه‌و
خۆشی كردن. ١٢ چونكه ئه‌وان خۆڕاگر بۆن، له‌پاداشا به‌هه‌شت و
حه‌ریری پێدان. ١٣ له‌به‌هه‌شتا له‌سه‌ر ته‌خت پاڵ ئه‌كه‌فن و نه تینی
تاوێ ده‌بینن، نه سه‌رمایێ. ١٤ سێوه‌ری دره‌خته‌كانی به‌سه‌ریانا
شۆربۆنه‌وه‌و میوه‌كه‌یان له‌به‌رده‌سته. ١٥ به‌ده‌فری زێوو به‌چه‌ندین زه‌ركی
مینا، به‌سه‌ریانه‌وه ده‌گه‌ڕێن. ١٦ زه‌ركی زێوین كه ڕاس به قاس سازیان
داون. ١٧ به‌وزه‌ركانه باده‌یێكیان پێ‌ده‌نۆشن، ئاویته‌كه‌ی زه‌نجه‌فیله.
١٨ چه‌مه‌ێیكه به‌ناویدا ڕه‌وان ئه‌بێ؛ ناونراوه به‌سه‌لسه‌بیل. ١٩ لاوانێ - كه
هه‌ر به‌لاوی ده‌مێننه‌وه - به‌سه‌ریانه‌وه ئه‌گه‌ڕێن؛ گه‌ر بیان‌بینی
وائه‌زانی مراری پڕژێندراون. ٢٠ گه‌ر ده‌یبینی، هه‌ر خێرو خۆشی
ده‌بینی و قه‌ڵه‌مڕه‌وێكی زۆرگوشاد. ٢١ پارچه‌ی ته‌نك و سفتی كه‌سكیان
ده‌به‌ردایه كه له‌هه‌فره‌میش چێ‌بوه‌و به زۆر مۆچه‌وانه‌ی زێویش
ڕازاونه‌وه‌و په‌روه‌رێنیان باده‌ی پاكی پێ نۆشاون. ٢٢ ئه‌مه پاداشی
ئێوه‌یه‌و ته‌قه‌لاتان شایانی ڕه‌زامه‌ندی‌یه. ٢٣ ئێمه‌ین كه ئه‌م قورئانه‌مان
- ورده‌ورده‌و به‌ش به‌ش - بۆ تۆ هه‌ناردوه. ٢٤ سا خۆبگره بۆ فه‌رمانی
په‌روه‌رنده‌ت؛ هه‌رگیز گوی له‌وانه مه‌گره تاوانبار یا پێ‌نه‌زانن.
٢٥ هه‌ر ناوی په‌روه‌رنده‌ی خۆت به‌یادبكه؛ هه‌مۆ به‌ره‌به‌یانان و ئێوارانیش.

٧-له‌خۆگرتن: له‌سه‌رخۆ پێویست كردن، نه‌در. ١٩-مراری: مرواری، دوڕ.
٢١-كه‌سك: سه‌وز. هه‌ڤرمیش: هه‌وریشم. مۆچه‌وانه: ده‌سبه‌ندی خشڵ.

وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَٱسۡجُدۡ لَهُۥ وَسَبِّحۡهُ لَيۡلٗا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ
هَٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمۡ يَوۡمٗا ثَقِيلٗا ﴿٢٧﴾ نَّحۡنُ
خَلَقۡنَٰهُمۡ وَشَدَدۡنَآ أَسۡرَهُمۡۖ وَإِذَا شِئۡنَا بَدَّلۡنَآ أَمۡثَٰلَهُمۡ تَبۡدِيلًا
﴿٢٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ﴿٢٩﴾
وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿٣٠﴾
يُدۡخِلُ مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمَۢا ﴿٣١﴾

سُورَةُ المُرۡسَلَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡمُرۡسَلَٰتِ عُرۡفٗا ﴿١﴾ فَٱلۡعَٰصِفَٰتِ عَصۡفٗا ﴿٢﴾ وَٱلنَّٰشِرَٰتِ نَشۡرٗا ﴿٣﴾
فَٱلۡفَٰرِقَٰتِ فَرۡقٗا ﴿٤﴾ فَٱلۡمُلۡقِيَٰتِ ذِكۡرًا ﴿٥﴾ عُذۡرًا أَوۡ نُذۡرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَٰقِعٞ ﴿٧﴾ فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتۡ ﴿٨﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ فُرِجَتۡ
﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ نُسِفَتۡ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلرُّسُلُ أُقِّتَتۡ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوۡمٍ أُجِّلَتۡ
﴿١٢﴾ لِيَوۡمِ ٱلۡفَصۡلِ ﴿١٣﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ﴿١٤﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ
لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمۡ نُهۡلِكِ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتۡبِعُهُمُ ٱلۡأٓخِرِينَ
﴿١٧﴾ كَذَٰلِكَ نَفۡعَلُ بِٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾

٢٦ بەشەویش سوژدەی بۆبەرەو لەدرێژایی شەوگاریشدا هەر پەسنی پاکی
ئەو بدە. ٢٧ ئەوان حەزیان هەر لەدنیای بێ‌بەقایەو ڕۆژێ‌گران دەخەنە
پاش‌خۆیانەوە! ٢٨ ئێمە وەدیمان هێناون‌و هەمۆ ئازای بەندەنیانمان
داپێچاون؛ هەرگاش حەزکەین، بەچینێکی وەک ئەوانیان وەدەگۆڕین.
٢٩ ئەمانە بیرهێنەرێکن، هەرکێ حەزکا ڕێگە بەرەو پەروەرەندەی بەدی
دەکا. ٣٠ حەزکردنیش بەنگۆنیە، جا مەگین خودا حەزبکا. زانای کارزان
هەر خۆیەتی. ٣١ هەر کێی حەزکا وەبەر بەزەیی خۆدەخاو بۆ ئەوانەش کە
ناهەقن، جزیای بەژانی سازداوە.

مورسەلات

٥٠ ئایەت

وەناوخوداکەی کەهەندەوکلۆڤانە

١ سۆند بەوانەی - یەک لەدوای یەک - ناردراون، ٢ بەو با توندانەش
هەڵدەکەن، بەهەڵکردن، ٣ بەوانەیش کە ئەپرژێنن، بەپرژاندن،
٤ بەوانەش بەهەڵوەژاردن هەڵداوێرن، ٥ بەوانەش کە یادی خودا دەخەنە
بەردڵانەوە، ٦ بۆ بەهانە لێ قەتاندن یان ترساندن؛ ٧ کە هەرچی سۆزو
پێدەدرێ، هەر دێتەجێ. ٨ سا هەر دەمێ ئەستێرەکان کوژانەوە،
٩ هەرگاش کەلێن دەکەوێتە عەزمانەوە، ١٠ هەرکاتێکیش کەژان هەژان‌و
تێک ڕۆخان، ١١ هەرگاش وادە بۆ پێغەمبەران داندرا، ١٢ بۆ کامە ڕۆژ
دواخراوە؟ ١٣ بۆ ڕۆژی هەڵاواردنێ. ١٤ کۆ زانیوتە ڕۆژی هەڵاواردن
چیە؟ ١٥ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ١٦ ئەدی ئێمە
پێشینەکانمان قڕنەکرد؟ ١٧ هەر ئەوەشمان دەگەڵ پاشینەکانیان کرد.
١٨ هەر ئەوکارەش بەتاوانبارەکان دەکەین. ١٩ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە
لەبێ‌باوەڕان.

٧-سۆز: گفت، قەول. ١٠-هەژان: ڕاتەکان، شەکانەوە.

أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَٰهُ فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٍ
مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ ٱلْقَٰدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَآءً وَأَمْوَٰتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ
شَٰمِخَٰتٍ وَأَسْقَيْنَٰكُم مَّآءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَٰثِ
شُعَبٍ ﴿٣٠﴾ لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ
كَٱلْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَٰذَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ ۖ جَمَعْنَٰكُمْ وَٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِن كَانَ
لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى
ظِلَٰلٍ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾ وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔا
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كُلُوا۟ وَتَمَتَّعُوا۟ قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرْكَعُوا۟ لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾ وَيْلٌ
يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

٢٠ ئاخۆ ئێوەن لەئاوێکی بێ‌بایەخ وەدی نەهێنا؟ ٢١ لەجێیەکی پتەودا جێن
نەکردەوە؟ ٢٢ تا ماوەیی دیاری‌کراو؟ ٢٣ خۆ توانیمان؛ ئای کە چەندە
چاکمان توانی. ٢٤ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لەبێ‌باوەڕان. ٢٥ ئەدی ئێمە
زەمینمان نەکردەمەکۆ؟ ٢٦ بۆ ژیاوان و نەماوان؟ ٢٧ هەر لەوێشدا
چەن چیای بەرزن دامەزراندو ئاوی خۆشن پێ نۆشاندن. ٢٨ ئەوێ
ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٢٩ وەڕێ‌کەون بەرەوشتێ کە بەدرۆتان
دەزانی. ٣٠ ڕێوەبچن بەرەوسێبەری دۆکەڵێکی سێ چوکڵە؛
٣١ سایەناداو مرۆش لەگڕ وەلانادا. ٣٢ ماکی دۆکەڵ پریشکەی وا دەهاوێژێ
کۆشک ئاسایی؛ ٣٣ هەر دەبێژی وشترانی بەرگن زەردن.
٣٤ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لەبێ‌باوەڕان. ٣٥ ئەمڕۆ ڕۆژێکە ناپەیڤن. ٣٦ ڕێگەی
تەوازیشیان نادەن. ٣٧ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٣٨ ئەمڕۆ
ڕۆژی هەڵاواردنە؛ ئێوەمان وەل پێشینان کۆکردەوە. ٣٩ سا ئەگەر
فێڵێکتان هەیە، وەزن لەخۆمی دەکارکەن. ٤٠ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە
بێ‌باوەڕان. ٤١ ئەوانەش کە خودێ‌ترسن، لە نێوانی سێبەران و
کانیاوانن؛ ٤٢ میوەهاتیش هەر چەندی دڵیان دبێژە. ٤٣ ئەمەش
پاداشی ئاکارۆ، سا بخۆن و بخۆنەوە؛ نۆشی‌گیانۆ. ٤٤ ئێمە ئاوا پاداشی
کارچاکان دەدەین. ٤٥ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٤٦ ئێوەش
گرۆی تاوانباران! بخۆن و کەمێ ڕابوێرن. ٤٧ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە
بێ‌باوەڕان. ٤٨ ئەگەر کەسێ پێان بێژێ: کڕنۆش بەرن، کڕنۆش نابەن.
٤٩ ئەوێ ڕۆژێ هاوارە لە بێ‌باوەڕان. ٥٠ دەسا ئەوان - پاشی قورعان -
بەکام قسە بڕوادەکەن؟

٢٥- مەکۆ: جێ کۆبۆنەوە. ٣٠- چوکڵە: سوچ، گۆشە. ٣٥- پەیڤین: قسە کردن. ٣٦- تەوازی: عوزرخوازی.

سُورَةُ النَّبَإِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا ﴿٦﴾
وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا
﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا
فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنْزَلْنَا
مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ
أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ
فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّاغِينَ
مَآبًا ﴿٢٢﴾ لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا
﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا
لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ
أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

نەبەء

٤٠ ئایەت

بەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ لەچی لەیەکدی دەپرسن؟ ٢ لەدەنگ و باسەکەی مەزن؛ ٣ ئەوەی ئەوان
لەسەری مشت‌ومڕیانە. ٤ نەخێر [هیچ برسی پێناوێ] زۆ دەزانن.
٥ هەمیسان [برسی پێناوێ] زۆ دەزانن. ٦ ئەدی ئێمە ئەم‌هەردەن نەکردە
ڕایەخ؟ ٧ کەژو چیاکانیش سینگان؟ ٨ ئێوەشمان جوت وەدی هێنا.
٩ خەویشتانمان کردەهۆی حەسانەوەتان. ١٠ شەویشمان دانا بۆپۆشاک.
١١ ڕۆژیشمان کردە هۆی ژیان. ١٢ لەسەرۆشتان حەوتی پتەومان
دامەزراند. ١٣ چرایێ زۆر بە ورشەشمان وەدی هێنا.
١٤ لەوهەورانە - کە بارانەیان پێوەیە - ئاوی بەخوڕمان داڕژاند؛ ١٥ هەتا
دەخڵ‌و ڕوەکی پێ بخەینەڕۆ. ١٦ دارستانی چڕوپڕیش. ١٧ بێ‌سۆ ڕۆژی
هەڵاواردن، کاتی بۆ دیاری‌کراوە. ١٨ هەر ئەوڕۆژەی دەکەلەشاخ
دەمێندرا، ئەوسا پۆل‌پۆل پەیداو دەبێ. ١٩ ئەم عەزمانە دەکرێتەوەو
دەرگادەرگا دەبێتەوە. ٢٠ کەژەکانیش لەشوێنی خۆ خزێنراون‌و گشتی
بۆنە تراویلکە. ٢١ بێ‌شک دۆژەه بەرەگەیە؛ ٢٢ بۆ سەربزێوەکان، جێ
گەڕانەوەیە. ٢٣ لەوێدا بۆماوەیێ‌زۆر قەتیس دەبن. ٢٤ لەوێدا نە خەو
دەچێژن نە ڤەخارن. ٢٥ مەگین ئاوەکوڵ‌و زۆخاو. ٢٦ پاداشێکی
هەمبەر[بەکردەوەکانیان]. ٢٧ چون ئەوان هێڤی‌دار نەبوٚن
لێ‌پرسینەوەیەک هەبێ. ٢٨ نیشانەکانی ئێمەیان - زۆر بەتوندی -
بەدرۆ دانا. ٢٩ ژمارەی هەموشتیشمان هەر بەنۆسراوی لەلایە.
٣٠ سا بچەژن؛ ئەوی بۆتانی زیادئەکەین، هەر تەنیا جەزرەبەدانە.

٧-**سینگان:** جۆرێک بزماری دارین. ١٥-**ڕوەک:** هەرچی لەزەوین شین‌دەبێ.

١٧-**هەڵاواردن:** لێک جیاکردنەوە. ٢٠-**تراویلکە:** ڕەمڵ‌و زیخێ کە لەبەر تاو بریقەدەداو لە ئاو دەکا.

٢١-**بەرەگە:** بۆسە، کەمین. ٢٤-**ڤەخارن:** شتی خواردنەوە. وشەی: «بَرْد» هەم بە مانای فێنکی هاتوە، هەم بەمانای خەو.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَأَعْنَٰبًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا
دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً
حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ
مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلرُّوحُ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ
إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلْحَقُّ فَمَن
شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ مَـَٔابًا ﴿٣٩﴾ إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ
يَنظُرُ ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًا ﴿٤٠﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّٰزِعَٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَٱلنَّٰشِطَٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَٱلسَّٰبِحَٰتِ سَبْحًا
﴿٣﴾ فَٱلسَّٰبِقَٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُدَبِّرَٰتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلرَّاجِفَةُ
﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا ٱلرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَٰرُهَا
خَٰشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَءِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِى ٱلْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَءِذَا كُنَّا
عِظَٰمًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا۟ تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ
وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم بِٱلسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿١٥﴾

۳۱ بۆ پارێزگارانیش جێگەی بە ئاوات گەیشتن هەیە: ۳۲ باغستان و ڕێزی
ڕەزان. ۳۳ پۆلەکیژی مەمک خڕی هاوتەمەنیش. ۳۴ پیاڵەی پڕیش
۳۵ لەوێ هەوانتە نابیسن و یەکدیش ناخەنە درۆوە.
۳۶ خەڵاتی پەروەرندەی تۆ، بەخششی بەسەروبەرە. ۳۷ پەروەرێنی
عاسمانەکان و زەمین و هەرچی لەناو ئەودوانەیە؛ ئەو خودایەی
ڕۆزیدەرە، هیچیان ناشێن بیدوێنن و بیدوێنن. ۳۸ ڕۆژێکی کە
جوبرائیل و فرشتەکان هەمۆ بەڕێز ڕاوەستاون؛ نائاخێون مەگین کەسێ
لەوڕا ودمی پێدرابێ، ئەویش قسێکی چاک بکا. ۳۹ وێ ڕۆژێ ڕۆژی
ڕاستیە؛ سا هەرکەسێ کە پێ خۆشە، با ڕێبازی گەڕانەوە بەرەو لای
پەروەرندەی خۆی بگرێتەبەر. ۴۰ ئێمە لەجەزرەبەیێکی کە نزیکە،
ترسن وەبەرئێوەناوە. وێڕۆ مرۆ چاو بۆ ئەوشتە دەگێڕێ کە پێشەخۆی
ناردۆیەتی. هەرکەسیش خودای نەناسی هەر دبێژە: ئەی کاشکایە
ئاخ بومایە.

نازیعات

٤٦ ئایە

بەناو خوداکەی کە هێندە دلۆڤانە

۱ سوێندەکە بەو هەسارانەی کە هەڵدێن و ئاوادەبن،
۲ بەوانەش کە لەئاسۆیێ بۆ ئاسۆیەکی تردەچن، ۳ بەوانەش کە وەک
مەلەوان مەلەدەکەن، ۴ بەوانەش کە بۆ پێش بڕکێ پەلەدەکەن، ۵ سۆند
بەوانەش کە تەقبیری کاران دەکەن، ۶ لەوڕۆژەدا لەرزێن [زەمین]
دەلەرزێنێ. ۷ ئیتریشی بەدۆدادێ. ۸ لەوروژەدا دڵانێک زۆر
هەراسانن. ۹ چاوانیشیان سیس و کزن. ۱۰ ئێژن: ئاخۆ دەمانگێڕنەوە
سەرزەمین؟ ۱۱ لەپاش ئەوە کە چەندپێشەیێ کلۆربۆین؟ ۱۲ ئێژن: ئیتر
ئەگەروابێ، ئەم وەگەڕانە دۆڕانە. ۱۳ کەچی ئەمە هەر کاری یەک
نارەتەیە. ۱۴ ئەوسا لەپڕ وەو بیاوانە ئەکەون. ۱۵ ئاخۆ سەرگوروشتەی
مۆسات بۆهاتوە؟

۳۵- هەوانتە: قسەی مفت و بێ قازانج. ۳۷- دوان: قسەکردن. دواندن: قسەلەگەڵ کردن.
۳۸- نائاخێون: قسەناکەن. ۵- تەقبیر: تەکبیر، راوێژ. ۱۳- نارەتە: گورە، نەعرەتە. ۱۴- وەو: لەو.

إِذْ نَادَىٰهُ رَبُّهُۥ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿١٧﴾
فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَىٰهُ
ٱلْـَٔايَةَ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ
فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ ٱللَّهُ نَكَالَ ٱلْـَٔاخِرَةِ وَٱلْأُولَىٰٓ
﴿٢٥﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰٓ ﴿٢٦﴾ ءَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُ ۚ بَنَىٰهَا
﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّىٰهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَىٰهَا ﴿٢٩﴾
وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعَىٰهَا ﴿٣١﴾
وَٱلْجِبَالَ أَرْسَىٰهَا ﴿٣٢﴾ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ﴿٣٣﴾ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ
ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ
لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ ٱلْجَحِيمَ
هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ وَنَهَى ٱلنَّفْسَ عَنِ ٱلْهَوَىٰ
﴿٤٠﴾ فَإِنَّ ٱلْجَنَّةَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا
﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَىٰهَآ ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ
مَن يَخْشَىٰهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَىٰهَا ﴿٤٦﴾

سُورَةُ عَبَسَ

۱۶ کە پەروەرندەی گاسی کرد لەشیوی پیرۆزی «طُوا». ۱۷ بەرەو فیرعەوْن
ڕێکەوە؛ ئەو لە ئەندازە دەرچوە. ۱۸ پێشی بێژە: ئاخۆ توای پاک ببیەوە؟
۱۹ منیش بەرەو پەروەرێنت ڕێت شاندەمو لێی بترسی؟ ۲۰ ئەوسا بەڵگە
هەرەگەورەکەی نیشان‌دا. ۲۱ باوەڕیشی پێ نەکردو ئەشقیابو. ۲۲ لەپاشا
پشتی تێکردو دەستی کردە تەقالادان. ۲۳ ئیتر خەڵکی کۆکردوەوە
جاڕێ کێشا؛ ۲۴ وتی: ئەمن پەروەرێنی هەرەپایەبەرزتانم. ۲۵ ئەوسا
خودا گیرۆدەی ئازاری پەسڵان‌و دنیای کرد. ۲۶ بێگومانە لەم‌باسەدا
درزێ هەیە بۆ هەرکەسێ کە ئەترسێ. ۲۷ ئاخۆ چێکردنی ئیوە دژوارترە،
یان ئەو ئەزمێنەی ئەو دروستی کردوە؟ ۲۸ قەوارەی بەرزکردوەو لەباری
کرد. ۲۹ شەوەکەشی تاریک کردو چێشتەنگاویشی لێ دەرخست.
۳۰ لەپاش ئەوە ئەم هەردەی بە تلدانەوە پان کردوە. ۳۱ ئاوی لێ
هێنایەدەرو جێ لەوەڕی لێ پەیدا کرد. ۳۲ کێواتیشی بەپتەوی لێ
دامەزراند. ۳۳ بۆ کام‌وڕەوا لێبوْنی خۆتان‌و بۆ ئاژەڵیشتان.
۳۴ هەرکاتێکیش بەڵا هەرەگەورەکە هات، ۳۵ لەوڕۆژەدا مرۆ وەبیری دێتەوە
چی کردوە. ۳۶ جەهەندەمیش بۆ هەرکەسێکی دەبینێ، دێتە بەرچاو.
۳۷ جا هەر کەسێ کە سەربزێوی کردوەو ۳۸ ژینی دنیای بژاردوە، ۳۹ دیارە
جەهەندم جێیەتی. ۴۰ بەڵام کەسێ لەگەورەیی پەروەرندەی خۆی
ترساوەو لەئارەزۆی دڵی خۆی وازی هێناوە، ۴۱ دیارە بەهەشت ئەنوای
ئەوە. ۴۲ لێت دەپرسن: ڕۆژی سەڵا کەی‌و لەکوێ دادەمەزرێ؟
۴۳ تۆ چۆن لەم بارەوە دەدوێی؟ ۴۴ هەر پەروەرندەی تۆ کاتەکەی دەزانێ.
۴۵ تۆ هەر تەنیا ترسێنەری بۆکەسێ‌کە لێی‌دەترسێ. ۴۶ ئەوێ ڕۆژێ کە
دەیبینن، واتێدەگەن بەدەر لەئێوارەی ڕۆژێک یان چێشتانێ نەماونەوە.

عەبەسە

۴۲ ئایەت

۲۶- درز: دەرس، پەند   ۱۸- توای: گەرەکتە، دەتەوێ   ۳۳- کام‌وڕەوا: کامەران.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّىٰٓ ١ أَن جَآءَهُ ٱلۡأَعۡمَىٰ ٢ وَمَا يُدۡرِيكَ لَعَلَّهُۥ يَزَّكَّىٰٓ ٣ أَوۡ
يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ ٱلذِّكۡرَىٰٓ ٤ أَمَّا مَنِ ٱسۡتَغۡنَىٰ ٥ فَأَنتَ لَهُۥ تَصَدَّىٰ ٦
وَمَا عَلَيۡكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ٧ وَأَمَّا مَن جَآءَكَ يَسۡعَىٰ ٨ وَهُوَ يَخۡشَىٰ ٩ فَأَنتَ
عَنۡهُ تَلَهَّىٰ ١٠ كَلَّآ إِنَّهَا تَذۡكِرَةٞ ١١ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ١٢ فِي صُحُفٖ مُّكَرَّمَةٖ
١٣ مَّرۡفُوعَةٖ مُّطَهَّرَةِۭ ١٤ بِأَيۡدِي سَفَرَةٖ ١٥ كِرَامِۭ بَرَرَةٖ ١٦ قُتِلَ ٱلۡإِنسَٰنُ
مَآ أَكۡفَرَهُۥ ١٧ مِنۡ أَيِّ شَيۡءٍ خَلَقَهُۥ ١٨ مِن نُّطۡفَةٍ خَلَقَهُۥ فَقَدَّرَهُۥ ١٩ ثُمَّ
ٱلسَّبِيلَ يَسَّرَهُۥ ٢٠ ثُمَّ أَمَاتَهُۥ فَأَقۡبَرَهُۥ ٢١ ثُمَّ إِذَا شَآءَ أَنشَرَهُۥ ٢٢ كَلَّا لَمَّا
يَقۡضِ مَآ أَمَرَهُۥ ٢٣ فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ إِلَىٰ طَعَامِهِۦٓ ٢٤ أَنَّا صَبَبۡنَا ٱلۡمَآءَ صَبّٗا
٢٥ ثُمَّ شَقَقۡنَا ٱلۡأَرۡضَ شَقّٗا ٢٦ فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا حَبّٗا ٢٧ وَعِنَبٗا وَقَضۡبٗا ٢٨
وَزَيۡتُونٗا وَنَخۡلٗا ٢٩ وَحَدَآئِقَ غُلۡبٗا ٣٠ وَفَٰكِهَةٗ وَأَبّٗا ٣١ مَّتَٰعٗا لَّكُمۡ
وَلِأَنۡعَٰمِكُمۡ ٣٢ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ٣٣ يَوۡمَ يَفِرُّ ٱلۡمَرۡءُ مِنۡ أَخِيهِ ٣٤
وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ٣٥ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ ٣٦ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ يَوۡمَئِذٖ شَأۡنٞ
يُغۡنِيهِ ٣٧ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ مُّسۡفِرَةٞ ٣٨ ضَاحِكَةٞ مُّسۡتَبۡشِرَةٞ ٣٩ وَوُجُوهٞ
يَوۡمَئِذٍ عَلَيۡهَا غَبَرَةٞ ٤٠ تَرۡهَقُهَا قَتَرَةٌ ٤١ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَفَرَةُ ٱلۡفَجَرَةُ ٤٢

وەناوی خودای بەخشندەی میهرەبان

١ گرژبو، ڕوشی وەرگێڕا! ٢ کە بێ چاوەکە هاتە لای. ٣ تو چوزانی !
بەشکە ویستی پابێتەوە. ٤ یا پەندبگرێ و ئەوپەندە بەهرەی پێ بدا.
٥ کەچی ئەوی خوی بەبێ نیاز دەزانێ، ٦ هەر بەوەوە خجلْ دەبی.
٧ ئەگەر پاکیش نەبێتەوە، گوناهێ لەسەر تو نیە. ٨ بەلام کەسێ
بەهەڵەداوان دێتەلات، ٩ هەر ئەویشە ترسی هەیە. ١٠ تو خوتی لێ
دەخافڵێنی. ١١ قەت وامەکە! چون ئەم نیشانانە پەندن. ١٢ کێ
حەزبکا ئاموژگاری لێ وەردەگرێ. ١٣ لەناوەندی لاپەڕەکانی هێژادا،
١٤ بەپاکژی هەڵگیراون. ١٥ بەدەستی ڕاسپاردەگەلی، ١٦ هەڵبژاردەی
بەئەمەگ [نوسراوەتەوە] . ١٧ دەک ئەو مرویە بەکوش چێ، کە هیچی
دەچاودا نیە. ١٨ لەچی دروستی کردوە؟ ١٩ لە دلوپێک وەدی هێناو
ئەندازەشی بو داناوە. ٢٠ پاشان ڕێگەشی بو خوش کرد. ٢١ جا مراندی و
لەگوڕی نا. ٢٢ دواجار هەرگا مەیلی لێ بێ، دیسان زیندوی دەکاتەوە.
٢٣ بەلام نەخێرا بەچی فەرمانیپێداوە، هێشتا بەجێی نەهێناوە.
٢٤ دەی با مرو بڕوانێتە خوراکی خوی. ٢٥ ئێمە خومان ئاوەکەمان بوڕژتوە،
بەڕژاندن. ٢٦ پاشان ئەم هەردەشمان قەلاشت، بەقەلاشتن.
٢٧ ئەوسا دانەشمان لێ ڕواند. ٢٨ ڕەزو سەوزاییش هەروەتر.
٢٩ بنەزەیتون و دارخورماش. ٣٠ باغستانی چڕوپڕیش. ٣١ میوەو لەوەڕی
چایەریش ٣٢ بوبژیوی خوتان و مالاتەکەتان. ٣٣ هەرگاش گوڕژنی
بەقەوهات. ٣٤ ئەوێ ڕوژێ برا لەبرای ڕادەکا. ٣٥ لەدایکیشی ولە
باویشی. ٣٦ لەهاوسەری و لەجگەرگوشەکانیشی. ٣٧ لەو ڕوژەدا
هەرکەسێ کاری خوی هەیەو نایپەرژێتە سەر کەسی تر. ٣٨ دیمی واهەن
- لەوڕوژەدا - سوڕو سپی دیاری دەدەن. ٣٩ دەم بەپێکەنین و شادن.
٤٠ هێندێ ڕوش هەن - ئەوێ ڕوژێ - توزی مەینەتیان لێ بارن. ٤١ قورم و
سیان دای پوشیون. ٤٢ ئەوانەن خوانەناسانی لەدین لادەر.

٦- خجلْ بون: خەریک بون، (پێوە) ماندو بون. ٣١- چایەر: لەوڕگە. ٣٣- گوڕژن: گرمە.
٤١- قورم و سیان: ڕەشایی نیشتوی دوکەلْ.

سُورَةُ التَّكۡوِيرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلشَّمۡسُ كُوِّرَتۡ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتۡ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ
سُيِّرَتۡ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلۡعِشَارُ عُطِّلَتۡ ﴿٤﴾ وَإِذَا ٱلۡوُحُوشُ حُشِرَتۡ
﴿٥﴾ وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ سُجِّرَتۡ ﴿٦﴾ وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتۡ ﴿٧﴾ وَإِذَا
ٱلۡمَوۡءُۥدَةُ سُئِلَتۡ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٖ قُتِلَتۡ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتۡ
﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتۡ ﴿١١﴾ وَإِذَا ٱلۡجَحِيمُ سُعِّرَتۡ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ٱلۡجَنَّةُ
أُزۡلِفَتۡ ﴿١٣﴾ عَلِمَتۡ نَفۡسٞ مَّآ أَحۡضَرَتۡ ﴿١٤﴾ فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلۡخُنَّسِ ﴿١٥﴾
ٱلۡجَوَارِ ٱلۡكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيۡلِ إِذَا عَسۡعَسَ ﴿١٧﴾ وَٱلصُّبۡحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾
إِنَّهُۥ لَقَوۡلُ رَسُولٖ كَرِيمٖ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِندَ ذِي ٱلۡعَرۡشِ مَكِينٖ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٖ
ثَمَّ أَمِينٖ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجۡنُونٖ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدۡ رَءَاهُ بِٱلۡأُفُقِ ٱلۡمُبِينِ
﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى ٱلۡغَيۡبِ بِضَنِينٖ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوۡلِ شَيۡطَٰنٖ رَّجِيمٖ ﴿٢٥﴾
فَأَيۡنَ تَذۡهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن
يَسۡتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الانفِطَارِ

تەکویر

وەناوی خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

٢٩ ئایەت

١ وەختێ کە خۆر تۆپەڵ کرا[و ڕەش هەڵگەڕا] ، ٢ وێجا هەمۆ هەسارەکان
پەژمەران و وەرڕێندران ، ٣ کەژانیش لەشوێنی خۆیان خزێندران ،
٤ لەوکاتەشا وشترانی لەسەرزانێ بێ خۆکران ، ٥ هەرگاش لاوڕو جانەور
لەئاقارێکا کۆکران ، ٦ هەلێ هەمۆ دەریاکانیش هەڵچۆن و تێکەڵ
بەیەک بۆن ، ٧ کاتێ هەمۆ گیانەکانیش ولفی یەک بۆن ، ٨ لەدۆتی
زیندەبەگۆریش پرسیارکرا: ٩ بە کیژان گونەهـ کوژاوە ؟ ١٠ هەرگاش
نامەی کردەوەکان کرانەوە ، ١١ کە ئاسمانیش وەلا برا ،
١٢ هەردەمێکیش کڵی دۆژەهێ نێڵ درا ، ١٣ بەهەشتیش وەنزیک خرا ،
١٤ هەمۆ کەسێ دەزانێ کە چی لەگەڵ خۆیا هێناوە. ١٥ سا سوێند ئەخۆم
بەو هەسارە گەڕۆکانەی ، ١٦ خول دەخۆن و دەگەڕێنەوە ناو لانە ؛
١٧ بەم شەوە کە تاریک دادێ ، ١٨ بە سپێدە ، کاتێ هەناسەی پێدادێ ،
١٩ ئەم قورعانە - بێگومانە - قسەی ڕاسپێراوێکی زۆر بەڕێزە. ٢٠ زۆر
بەهێزە ، لای خودێ تەخت ، جێدارە . ٢١ قسەی دەڕوا ، لەوێ جێگەی
مەتمانەیە. ٢٢ هاوڕێکەشتان لێوە نیە . ٢٣ بێ سۆیە کە لەئاسۆیە
بەڕۆشنی دیتۆیەتی . ٢٤ لە درکاندنی نهێنیش چکۆس نیە . ٢٥ ئەوی
ئێژێ ، هیچی قسەی شەیتانی دەرکراو نیە . ٢٦ سا ئێوە بەرەوکوێ
دەچن ؟ ٢٧ ئەم قورئانە هەر پەندە بۆ خەڵکی دنیا . ٢٨ بۆ هەرکامتان
کە بیەوێ شوێنی ڕێگەی سەرڕاس کەوێ . ٢٩ بەویستنی خۆشتان نیە ،
مەگین خودای پەروەرندەی گش جیهانێ ، خۆی حەزبکا .

١٩ ئایەت

ئیفتیار

٢- وێجا: ئەوسا. ٤- خۆ: خاوەن ، خێو. ٥- لاوڕ: جانەوەری کێوی. ٧- ولف: جۆت.
٩- کیژان: کام ، کامە. ٢٤- چکۆس: رژد ، چنۆک.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلْكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلْكَرِيمِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِى
خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِىٓ أَىِّ صُورَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾
كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِٱلدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَٰفِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا
كَٰتِبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ
ٱلْفُجَّارَ لَفِى جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ
﴿١٦﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ
﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۖ وَٱلْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ﴿١٩﴾

سُورَةُ المُطَفِّفِينَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكْتَالُوا۟ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُو۟لَٰٓئِكَ أَنَّهُم
مَّبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦﴾

به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

١ هه‌رگا که عه‌زمان قه‌ڵه‌شا، ٢ کاتێکیش ئه‌ستێران وه‌رین،
٣ هه‌رده‌مێکیش زه‌ریا ته‌قین و لێک دران، ٤ هه‌رساتێکیش گۆڕستان
ژێروڕۆکران، ٥ هه‌مۆکه‌سێ پێده‌زانێ چه‌ی پێش خست و چه‌ی به‌جێ
هێشت. ٦ ئه‌ی بنیاده‌م! چی تۆی له‌حاند په‌روه‌رنده‌ی به‌خشنده‌ت
بادی هه‌وا کرد؟ ٧ ئه‌وه‌ی که دروستی کردی و ئه‌ندامه‌کانی وێخستی و
ڕێکی کردی. ٨ به‌هه‌ر شکلێکیش خۆی ویستی، ده‌ری خستی.
٩ هه‌رگیز ئه‌مه‌ۆ نایه‌ته‌بیر؛ به‌ڵکۆ ئێوه پرسینه‌وه‌و لا ده‌ره‌وه. ١٠ [وه‌ل
ئه‌وه‌شا] چه‌ند پاسگرتان به‌سه‌ره‌وه. ١١ خاوه‌ن ڕێزن ،نڤیسیارن؛
١٢ له‌هه‌رکارێ ئێوه ده‌یکه‌ن، ئاگه‌دارن. ١٣ بێ گومان ئاکارچاکه‌کان له
خۆشیدان. ١٤ به‌دکارانیش جه‌هه‌نده‌مین. ١٥ ڕۆژی ژمار دێنه‌ناوی.
١٦ ناشتانن خۆی لێ ببوێرن. ١٧ کۆزانیوته ئه‌وڕۆژی ژماره چیه؟
١٨ هه‌میسان تۆ کۆت‌زانیوه ڕۆژی ژمارێ چتۆیه؟ ١٩ ڕوژێکه که‌س بۆ
که‌سی‌تر هیچ‌شتێکی له‌ده‌ست‌نایه‌و ئه‌وێ‌ڕۆژێ فه‌رمان هه‌ر فه‌رمانی
خوایه.

موته‌ففیفین

٣٦ ئایه‌ت

به‌ناوی خوای به‌خشنده‌ی میهره‌بان

١ هاواره له که‌م‌فرۆشان. ٢ ئه‌وکه‌سانه‌ی به‌پێوانه شتێ له‌مه‌ردم ده‌سێنن،
ئه‌شێ هه‌مۆیان پێ‌بده‌ن. ٣ ئه‌گه‌ر خۆشیان بۆیان پێوان، یان
به‌کێشانه‌یان پێدان، لێی که‌م ده‌که‌ن. ٤ ئاخۆ ئه‌وانه نازانن که هه‌ر
زیندۆده‌کرێنه‌وه؟ ٥ بۆڕۆژێکی گه‌وره‌وگران؟ ٦ ئه‌وڕۆژه‌ی که هه‌مۆ
مه‌ردم بۆدیداری په‌روه‌رنده‌ی هه‌مۆ دنیا ڕاده‌وه‌ستێن.

٩- ده‌ره‌وه: درۆیه. ١٠- پاسگر: کێشکچی. ١١- نڤیسار: نۆسه‌ر.

كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْفُجَّارِ لَفِى سِجِّينٍ ٧ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا سِجِّينٌ ٨ كِتَٰبٌ
مَّرْقُومٌ ٩ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ١٠ ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ١١
وَمَا يُكَذِّبُ بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ١٢ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ
ٱلْأَوَّلِينَ ١٣ كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ١٤ كَلَّآ إِنَّهُمْ
عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ ١٥ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا۟ ٱلْجَحِيمِ ١٦ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ١٧ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْأَبْرَارِ لَفِى عِلِّيِّينَ
١٨ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ ١٩ كِتَٰبٌ مَّرْقُومٌ ٢٠ يَشْهَدُهُ ٱلْمُقَرَّبُونَ
٢١ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ٢٢ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٢٣ تَعْرِفُ فِى
وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ ٱلنَّعِيمِ ٢٤ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ٢٥
خِتَٰمُهُۥ مِسْكٌ ۚ وَفِى ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ ٱلْمُتَنَٰفِسُونَ ٢٦ وَمِزَاجُهُۥ
مِن تَسْنِيمٍ ٢٧ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا ٱلْمُقَرَّبُونَ ٢٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ
أَجْرَمُوا۟ كَانُوا۟ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يَضْحَكُونَ ٢٩ وَإِذَا مَرُّوا۟ بِهِمْ
يَتَغَامَزُونَ ٣٠ وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمُ ٱنقَلَبُوا۟ فَكِهِينَ ٣١
وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوٓا۟ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ ٣٢ وَمَآ أُرْسِلُوا۟ عَلَيْهِمْ
حَٰفِظِينَ ٣٣ فَٱلْيَوْمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنَ ٱلْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ٣٤

٧ نەخێر، باوەڕبەمەناکەن؛ با بزانن سیایی ئەم بێ فەڕانە والە «سِجّین».
٨ کۆ زانیوتە «سِجّین» چیە؟ ٩ کتێبی نیشانە دارە. ١٠ لەوڕۆژەدا لە
بێباوەڕان هاوارە. ١١ ئەو کەسانەی ڕۆژی لێپرسینەوەیان پێ درۆیە.
١٢ هەر ملهوڕی تاوابناریش ئەوەی بە لاوەدرۆیە. ١٣ هەرگا نیشانانی
ئێمەی بۆ وەخوێنن، ئێژێ: ئەمە چیرۆکی پێشینەکانە. ١٤ کە واش نیە؛
بەڵکۆ ئەوان ژەنگی کارەکانی خۆیان بۆتە توێژێکی سەردڵیان. ١٥ هیچ
وانیە! دیارە ئەوان لەوڕۆژەدا لە [بەزەیی] پەروەرێنیان، فرەدوڕن.
١٦ لەئاکاما ئەوان - بێسۆ - دەچنە دۆژەهـ. ١٧ پێیان ئێژن: ئەمە هەوە
کە ئێوە پێتان درۆبۆ. ١٨ بابشزانن سیایی ئاکارچاکەکان لە «علّیین»دا
[نۆسراوە]. ١٩ کۆ دەزانی «علّیین» چەس؟ ٢٠ کتێبێ نیشانەدارە.
٢١ هەرکێ نزیک بەخودابێ، دەیبینێ[و لێی ئاگادارە]. ٢٢ بەڕاستی
ئاکارچاکەکان لەخۆشیدان. ٢٣ وەبان تەختەکانیانەوە چاودەگێڕن.
٢٤ لەچارەیان تەڕو بەلی خوشگوزەرانی دەزانی. ٢٥ بادەیەکی سەر
بەمۆریان بۆڤەخارنێ دەدەنێ. ٢٦ مۆرەکەی سەری لەمیشکە؛ با ئەوی
حەزی لێدەکەن، بۆشتێوا پێکەوە کێ بەرکێ بکەن. ٢٧ ئاوێتەشی
لەتەسنیمە. ٢٨ چەمەیەکە، ئەوی نزیک خراونەوە، لەوسەرچاوە
دەخۆنەوە. ٢٩ تاوانکاران - لەسەردنیا - بە دینداران پێدەکەنین.
٣٠ هەرگا بەلایاندا دەچۆن، چاویان لەیەکتر دادەگرت. ٣١ هەرکاتێکیش
دەچۆنەوە لای کەسانیان، بەحەنەک دەیانگێڕاوە. ٣٢ کە چاویشیان
پێدەکەوتن، دەیانگوت: ئەمانە گومڕان. ٣٣ هیچکامیش ڕانەسپێرابۆن
کە دەبێ ئاگاداریان بن. ٣٤ وا ئەمڕۆش خوداناسەکان بەبێدینەکان
ئەخەنن.

١٤- توێژ: پەترۆخە، قرتماخە. ٢٤- چارە: دموچاو، بیچم. تەڕوبەل: ناسک ولاو، تەڕو تازە.
٢٥- ڤەخارن: خواردنەوە. ٣١- حەنەک: جەفەنگ، گاڵتەوگەپ.

عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٣٥ هَلۡ ثُوِّبَ ٱلۡكُفَّارُ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ٣٦

سُورَةُ الانشِقَاق

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتۡ ١ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ٢ وَإِذَا ٱلۡأَرۡضُ مُدَّتۡ
٣ وَأَلۡقَتۡ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتۡ ٤ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ٥ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلۡإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدۡحٗا فَمُلَٰقِيهِ ٦ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ
كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ٧ فَسَوۡفَ يُحَاسَبُ حِسَابٗا يَسِيرٗا ٨ وَيَنقَلِبُ
إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورٗا ٩ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهۡرِهِۦ ١٠ فَسَوۡفَ
يَدۡعُواْ ثُبُورٗا ١١ وَيَصۡلَىٰ سَعِيرًا ١٢ إِنَّهُۥ كَانَ فِيٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورًا ١٣
إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ١٤ بَلَىٰٓۚ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرٗا ١٥ فَلَآ أُقۡسِمُ
بِٱلشَّفَقِ ١٦ وَٱلَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ ١٧ وَٱلۡقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ ١٨
لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٖ ١٩ فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ٢٠ وَإِذَا قُرِئَ
عَلَيۡهِمُ ٱلۡقُرۡءَانُ لَا يَسۡجُدُونَ ۩ ٢١ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ
٢٢ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُوعُونَ ٢٣ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٢٤
إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونِۭ ٢٥

٣٥ لەبانی تەختەکانەوە چاودەگێڕن.
٣٦ ئاخۆ خودانەناسەکان پاداشی کردەوەی خۆیان وەرگرتوە؟

ئینشیقاق

بەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

٢٥ ئایەت

١ هەرگا عەزمان تەرەکی برد، ٢ فەرمانی ڕاهێنەریشی بەجێ هێناو دەبێ
واش بێ. ٣ هەرگا زەمینیش ڕاخرا، ٤ هەرچی تێیدابوُ فڕێیداو
هیچ شتی دەناودانەما، ٥ فەرمانی پەروەرێنی خۆی بەجێ هێناو دەبێ
واش بێ. ٦ ئەی مرۆ! ڕەنجی زۆر دەدەی بگەی بەپەروەرێنی خۆت؛
سا توُشی دێی. ٧ ئەوسا هەرکەس نوُسراوەکەی لەلای ڕاستیەوە
پێ بدرێ، ٨ لەوەبەولا پرسیارێکی کەم و هاسانی لێدەکرێ.
٩ بەدڵخۆشیش دەچێتەوەلای کەس وکاری. ١٠ بەڵام ئەوی نوُسراوەکەی
لەئالی پشتیەوە بۆبێ، ١١ ئەو دواجار هاواری مەرگی خۆی دەکا.
١٢ دەشچێتەناو ئاگرێکی بەکڵپەوە. ١٣ ئەو لە ناو ماڵ و منداڵیا زۆر بەکەیف
بوُ. ١٤ ئەو پێی وابو کە هەرگیز ناگەڕێتەوە. ١٥ ئارێ پەروەرێنی ئاگای
لەحاڵی بوُ. ١٦ سا سوێندەکە بە سوُرایی دەوری ئاسوّ، ١٧ بەم شەوگارەو
بە هەرشتێ دایدەپۆشێ، ١٨ بەومانگە وەختێ پڕدەبێ، ١٩ ئێوە
بێ شک لەبارێکەوە توُشی بارێ تر دەبن. ٢٠ چیانە ئەمانە باوەڕێ
هەرناهێنن؟ ٢١ هەردەمێکیش قورئانیان لەلا دەخوێنن، سوژدەنابەن؟
٢٢ نەخێر! خودانەناسەکان هەر بە درۆشی دەزانن. ٢٣ خواش لەوی
لەدڵیاندایە [لەگش کەس] ئاگادارترە. ٢٤ توّش مزگێنی بەمان بدە،
توُشی ئازاری بەژان دێن؛ ٢٥ مەگین ئەوی بەباوەڕو ئاکارچاک بن،
کەپاداشیان دوایی نایە.

١٠- ئالی: لا، تەرەف.

سُورَةُ الْبُرُوجِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ
﴿٣﴾ قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا
قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا
مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ
عَذَابُ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ
رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴿١٤﴾
ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ
﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ مِنْ
وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الطَّارِقِ

٢٢ ئایەت

بوروج

ولەناوخوداکەی کەهەنگەوەکلوڤانە

١ بەو عاسمانە بەکەلوانە، ٢ بە ڕۆژە دیاری کراوەکەش، ٣ بە بینەرو
بەوەش کە دێتەبەرچاوان، ٤ قڕانکەوتە نێوانی خەندەک لێدەران.
٥ هەر نێڵەی بۆ گڕی بەرزی ئاگربەران. ٦ خودی خۆشیان بەسەریەوە
ڕۆنیشتبۆن. ٧ چاوەدێری ئەوکارەش بۆن کە دەربارەی باوەڕدارەکانیان
دەکرد. ٨ تەنیا بۆیەش لەوانە بەڕکداچۆبۆن، هەر چونکە خوای هەرە
خاوەن دەسەلاتی شایانی تاریف کردنیان پەرستبۆ. ٩ ئەوخودایەی
ئاسمانەکان و زەمینی لەبەردەستەو لەهەمۆشت بەئاگایە. ١٠ بۆ ئەوانەی
پیاوەکانی باوەڕدارو ژنەکانی باوەڕداریان خستبوە ناو ئاگرەوەو
لەدواییشدا پەژیوان نەبۆنەوە، بێ لەئازاری جەهەندەم، تۆڵی
شەواتەکەش هەیە. ١١ بۆ ئەوانەش کە دیندارو ئاکارچاک بۆن، باغاتێ
هەس جۆباریان بەبەردادەڕوا. ئەمەیە دەسکەوتی مەزن. ١٢ بێگومان
هەڵمەت بردنی پەروەرندەت زۆر حەستەمە. ١٣ ئەو هەر خۆی وەدی
دەهێنێ و دوبارەشی دەکاتەوە. ١٤ هەر ئەویشە عافۆدەکاو بەڤیانە.
١٥ خودانی تەختی بەقەدرە. ١٦ زۆربەکارە بۆ هەرشتێ گەرەکی بێ. ١٧ ئاخۆ
ئەتۆ هەواڵ و باسی شەڕکەرەکانت پێگەییشت؟ ١٨ لەشکرەکانی
فیرعەون و هۆزی سەمۆد؟ ١٩ دیارە ئەوانی بێ دینن لەمانە هەر
حاشادەکەن. ٢٠ خواش لەلای پشتەویانڕا دەوری داون.
٢١ ئاشکرایە ئەم قورئانە زۆر بەڕێزە. ٢٢ لەتەتەڵەی هەرەبەرزی
پاراستۆ[ڕۆنۆس کراوە].

١٧ ئایەت

تاریق

١- کەلو: برجی عاسمان ٣-یا: بەشایەت و بەشایەتی لەسەردراو، ٥- نێڵە: گڕی بەتەوژمی ئاگر.
ئاگربەر: ئامادە بۆ سۆتان. ١٠-بێ: جگە. تۆڵ: تۆڵە، قەرەبوی زڵم ساندنەوە.
شەواتە: تەواوسۆتان. ١٤- ڤیان: میهرەوانی.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ وَٱلطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ ﴿٢﴾ ٱلنَّجْمُ ٱلثَّاقِبُ ﴿٣﴾ إِن كُلُّ
نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾ فَلْيَنظُرِ ٱلْإِنسَٰنُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِن مَّآءٍ
دَافِقٍ ﴿٦﴾ يَخْرُجُ مِنۢ بَيْنِ ٱلصُّلْبِ وَٱلتَّرَآئِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهُۥ عَلَىٰ رَجْعِهِۦ لَقَادِرٌ ﴿٨﴾
يَوْمَ تُبْلَى ٱلسَّرَآئِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهُۥ مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١٠﴾ وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجْعِ ﴿١١﴾
وَٱلْأَرْضِ ذَاتِ ٱلصَّدْعِ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِٱلْهَزْلِ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ
يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ ٱلْكَٰفِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًۢا ﴿١٧﴾

سُورَةُ الأَعْلَىٰ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبِّحِ ٱسْمَ رَبِّكَ ٱلْأَعْلَى ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ فَسَوَّىٰ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِى قَدَّرَ فَهَدَىٰ
﴿٣﴾ وَٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلْمَرْعَىٰ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُۥ غُثَآءً أَحْوَىٰ ﴿٥﴾ سَنُقْرِئُكَ
فَلَا تَنسَىٰٓ ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّهُۥ يَعْلَمُ ٱلْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ
لِلْيُسْرَىٰ ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكْرَىٰ ﴿٩﴾ سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَىٰ ﴿١٠﴾
وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلْأَشْقَى ﴿١١﴾ ٱلَّذِى يَصْلَى ٱلنَّارَ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّىٰ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ ٱسْمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ ﴿١٥﴾

بەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

١ بەوعەزمانەو بەوەی کە شەو خۆرادەنێ، ٢ کۆ دەزانی ئەوشەوگەردە
کامەیانە؟ ٣ ئەستێرەکەی هەرەگەشە. ٤ هەرکەسێ گیانی دەبەردا،
پاسەوانی هەر لەسەرە. ٥ با مرۆ لەخۆرامێنێ کە لەچی وەدی‌هاتوە.
٦ لە تراوێ فرکەدەکا. ٧ لەنێوان پشت و بەرملان دێتەدەرێ. ٨ خوا
دەتوانێ جارێ‌تر بیهێنێتەوە. ٩ لەورۆژەدا کە نهێنی خۆیادەبن. ١٠ ئەو
نەهیچ هێزێکی هەیە، نە یاریکار. ١١ بەوحەوایەی ئاوهەڵدەگرێ‌و
دەیداتەوە، ١٢ بەوزەمینەش کە زۆر درزوکەلێنی هەن، ١٣ ئەم قورعانە
هەمۆکێشە دەبڕێتەوە. ١٤ هیچ قسەی لاقردیش نیە. ١٥ ئەو خەریکن
فێڵێک دەکەن. ١٦ وا منیش فێڵی خۆم دەکەم. ١٧ سا تۆ ماوەی ئەم
دین‌دوژمنانەبدە، کەمێکیان لێ ڕابوەستە.

٩-خۆیا: ئاشکرا. ١٤-لاقردی: گاڵتەوگەپ.

ئەعلا

١٩ ئایەت

بەناوی خوای بەخشندەی دلۆڤانە

١ پەسنی ناوی پەروەرندەی هەرەپایەبەرزت بدە. ٢ ئەوە دنیای
دامەزراندو لەباریکرد. ٣ بۆ هەرشت ئەندازەی داناو ڕێی‌نیشان دا.
٤ ئەوە چایەری خستەڕۆ. ٥ کردیە شینی ئامالْ ڕەش‌و پۆش‌و پاریش.
٦ ئێمە ئەوەت پێدەخوێنین، ئیتر تۆ لەبیرت ناچێ. ٧ مەگین شتێ خوا
حەزبکا؛ ئەو لە ئاشکراو نهێنی ئاگادارە. ٨ لەبەریشت هاسان‌دەکەین،
هەتا هاسانترین ڕیگە پەیدا بکەی. ٩ ئاموژگاری بکە، ئەگەر ئاموژگاری
بەهرەبدا. ١٠ کەسێ لەخوا ترسی هەبێ، هەرزوٚ پەندی لێ وەردەگرێ.
١١ بەدفەڕەکەش هەر خۆی لێ‌دوٚر دەخاتەوە. ١٢ ئەو کەسەی‌کە دەچێتە
ناو ئاری گەورە. ١٣ پاشان لەوێدا نە دەمرێ، نە زیندیشە.
١٤ دیاریشە هەرکێ پاک ژیا، ڕزگاربوە. ١٥ یادی نێوی پەروەرندەی کردو
نوێژی بەجێ‌هێنا.

٤-چایەر: لەوەڕگە. ٥-ئامالْ: نزیک بە. ١٢-ئار: ئاگر

بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾ إِنَّ
هَٰذَا لَفِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

سُورَةُ الغَاشِيَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْغَٰشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ﴿٢﴾
عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ ءَانِيَةٍ ﴿٥﴾
لَّيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِى مِن جُوعٍ ﴿٧﴾
وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾
لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَٰغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾
وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِىُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾
أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ
رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى ٱلْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى ٱلْأَرْضِ كَيْفَ
سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَّسْتَ عَلَيْهِم
بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلْعَذَابَ
ٱلْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

١٦ بەڵام ئێوە ژینی دنیا هەڵدەبژێرن. ١٧ کەچی لەولا، باشترو بەپێزتر
هەیە. ١٨ دیارە ئەمە لەنوسراوە پێشینەکانیشدا هەیە.
١٩ نۆسراوەیێ کە دراون بە ئیبراهیم و بەمۆسا.

غاشیە

وەناوخۆدا کەوتەکەڵکەوتەکەوڵۆفانە

٢٦ ئایەت

١ ئاخۆ باسی بەڵای گەورەت بۆ هاتوە، کە هەمۆشت دادەپۆشێ؟
٢ ئەوێ ڕۆژێ گەلێ ڕوخسار بزرکاون. ٣ لەکارکردندا چەوساون.
٤ گرفتاری ئاورێکی سوتێنەر دەبن. ٥ قەخارنیان لەسەرچاوەی
هەرەگەرمەوە بۆدێنن. ٦ هەرگیز بژیویان نادەنێ، مەگین
لەدڕکەشیلانێ. ٧ قەڵەوناکاو لەنێزیش بێنیازناکا. ٨ ڕوخساریش
هەن خۆش وگەشن. ٩ ڕازین لەکردەوەی خۆیان؛ ١٠ لەبەهەشتی
بەرزوتەرزا. ١١ کە لەوێدا قسەی پڕوپۆچ نابیسن. ١٢ چەمەی ڕۆن و
ڕەوانی فرەی تێدایە. ١٣ تەختی تێدا داندراون.
١٤ زەرکیشیان لەلادانراون. ١٥ باڵگەی نەرمیش ڕیزکراون.
١٦ زۆریش ڕایەخ ڕاخراون. ١٧ ئەمانە چۆن ڕانەماون، کە وشتر چلۆن
چێبوە؟ ١٨ لەوعەزمانەش کە چۆن وا بلیند کراوە؟
١٩ لەوکەژانەش کە چۆن وەها دامەزراوە؟ ٢٠ لەم زەمینەش چۆن وا هەراو
ڕاخراوە؟ ٢١ سا تۆ ئامۆژگاری بکە، ئەتۆ هەرتەنیا پەندێری.
٢٢ تۆ لەسەریان نەبۆیە خاوەن دەستەڵات. ٢٣ مەر ئەوکەسەی ڕۆ
وەرگێڕێ و نەیەوێ خودا بناسێ. ٢٤ ئەوسا خودا بە جەزرەبەیێ گەورەتر
سزای ئەدا. ٢٥ بێگومانە کە هەمۆیان هەر بۆلای ئێمە دێنەوە.
٢٦ لەدواییدا خۆمان بەکاریان ڕادەگەین.

٢-بزرکان: ڕەنگ پەڕین. ٧-نێزی: برچێتی، برسیەتی. ١٤-زەرک: شەربە، لیوان.
٢١-پەندێر: ئامۆژگاری کەر.

سورة الفجر

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡفَجۡرِ ١ وَلَيَالٍ عَشۡرٖ ٢ وَٱلشَّفۡعِ وَٱلۡوَتۡرِ ٣ وَٱلَّيۡلِ إِذَا يَسۡرِ
٤ هَلۡ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٞ لِّذِي حِجۡرٍ ٥ أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ
٦ إِرَمَ ذَاتِ ٱلۡعِمَادِ ٧ ٱلَّتِي لَمۡ يُخۡلَقۡ مِثۡلُهَا فِي ٱلۡبِلَٰدِ ٨
وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُواْ ٱلصَّخۡرَ بِٱلۡوَادِ ٩ وَفِرۡعَوۡنَ ذِي ٱلۡأَوۡتَادِ ١٠
ٱلَّذِينَ طَغَوۡاْ فِي ٱلۡبِلَٰدِ ١١ فَأَكۡثَرُواْ فِيهَا ٱلۡفَسَادَ ١٢ فَصَبَّ
عَلَيۡهِمۡ رَبُّكَ سَوۡطَ عَذَابٍ ١٣ إِنَّ رَبَّكَ لَبِٱلۡمِرۡصَادِ ١٤ فَأَمَّا
ٱلۡإِنسَٰنُ إِذَا مَا ٱبۡتَلَىٰهُ رَبُّهُۥ فَأَكۡرَمَهُۥ وَنَعَّمَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّيٓ أَكۡرَمَنِ
١٥ وَأَمَّآ إِذَا مَا ٱبۡتَلَىٰهُ فَقَدَرَ عَلَيۡهِ رِزۡقَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّيٓ أَهَٰنَنِ ١٦
كَلَّاۖ بَل لَّا تُكۡرِمُونَ ٱلۡيَتِيمَ ١٧ وَلَا تَحَٰٓضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ
ٱلۡمِسۡكِينِ ١٨ وَتَأۡكُلُونَ ٱلتُّرَاثَ أَكۡلٗا لَّمّٗا ١٩
وَتُحِبُّونَ ٱلۡمَالَ حُبّٗا جَمّٗا ٢٠ كَلَّآ إِذَا دُكَّتِ ٱلۡأَرۡضُ دَكّٗا
دَكّٗا ٢١ وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلۡمَلَكُ صَفّٗا صَفّٗا ٢٢ وَجِاْيٓءَ يَوۡمَئِذِۭ
بِجَهَنَّمَۚ يَوۡمَئِذٖ يَتَذَكَّرُ ٱلۡإِنسَٰنُ وَأَنَّىٰ لَهُ ٱلذِّكۡرَىٰ ٢٣

فەجر

وەناو خوداکەکە ھەندەوە دابەزیوە

٣٠ ئایەت

١ سۆندەکە بەبەری بەیان، ٢ لەشەوانیشدا بەدەیان، ٣ بەجۆت، بە تاک،
٤ بەو شەوگارە کە ڕادەبرێ، ٥ ئاخۆ سوێندی وەھاخواردن، بۆ خاوەن ئاوەز
بەس نیە؟ ٦ خۆ دیتت کە پەروەرندەت چیکرد بەرانبەر ھۆزی عاد؛
٧ بەرەی ئیرەم خێوی خانوی ئەستوونداری [تەرزو گوشاد]؛
٨ ئەوماڵانەی وێنەیان لەشارانیشدا چێ نەکرابوو. ٩ ھۆزی سەموودیش،
ئەوانەی لەناو دۆڵ و گەلیەکاندا بەردیان تاشی؛ ١٠ فیرعەونیش، خێوی
کۆشکانی گەورەو بڵند؛ ١١ ئەوانەی لە وڵاتاندا یاخی ببوون. ١٢ خراپ
ھەبوو، ئەوان زێدەتریشیان کرد. ١٣ ئەوساکە پەروەرندەی تۆ وەبەر
قەمچی ئازاری دان. ١٤ بێ سۆکە پەروەرندەی تۆ، ھەموو ئەوانە
دەبینێ. ١٥ بەڵام مرۆ ھەرکاتێکی پەروەرندەی دەیخاتەبەرئەزموونەوەو
ڕێزی لێ دەگرێ و بەھرەی پێدەگەینێ، ئێژێ :[ئەوا] پەروەرندەم قەدری
گرتم. ١٦ ئەگەریش - ھەر بۆئەزمونێ - پەروەرندەی بژیوی لێ
کەمکردەوە، ئەوسا ئێژێ :پەروەرندەم سوکایەتی بەسەرھێنام.
١٧ نەخێر، بەڵکو ئێوە ڕێزلەھەتیو نانێن. ١٨ بۆ نان بەھەژار بەخشینیش،
ئێوە ھانەی یەکتر نادەن. ١٩ میراتیش بەھەڵپەدەخۆن.
٢٠ خۆشەویستنی ماڵیشتان لەئەندازە دەرکەوتوە. ٢١ نابێ وابێ! ھەرگا
زەمین زۆر بە سەختی تێکشکێنرێ و، ٢٢ فەرمانی پەروەرندەت بێ و
فریشتەکانیش پۆل ڕیز ببەستن، ٢٣ دۆژە ھیش بێننە پێشەوە،
ئەوێ ڕۆژێ مرۆ خۆی وەبیردێتەوە؛ بەڵام ئەم وەبیرھاتنەوە، کوا بەھرەی
پێدەگەینێ؟

٩- گەلی :دۆڵ، دەرە، شیو، بوھل. ٢٢- پۆل: کۆمەڵێک باڵندە.

يَقُولُ يَٰلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٢٥﴾
وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفْسُ ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ٱرْجِعِيٓ
إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾ فَٱدْخُلِي فِي عِبَٰدِي ﴿٢٩﴾ وَٱدْخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سورة البلد

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلٌّۢ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ
﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ
أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ
﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَٰهُ
ٱلنَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾ فَلَا ٱقْتَحَمَ ٱلْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾
فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَٰمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ
﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَتَوَاصَوْا۟
بِٱلصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا هُمْ أَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌۢ ﴿٢٠﴾

سورة الشمس

٢٢ ئێژێ : خۆزی بۆژیانم چاکەم وەپێش خۆم خستبا. ٢٥ سا ئەوڕوژە کەس
وەک ئەو جەزرەبە نادەن. ٢٦ کەسیش وەک ئەو بەزنجیر شەتەک
نادرێ. ٢٧ تۆش ئەی گیانی لەخەم ڕخسیوا ٢٨ بەدڵخۆشی بچۆوە لای
پەروەرندەت؛ چۆن ئەوت لەخۆ ڕازی کرد. ٢٩ سا تۆش ڕەگەڵ عەبدەکانی
من بکەوە. ٣٠ [وێڕای ئەوان] بچوە بەهەشتی منەوە.

٢٠ ئایەت

بەلەد

بە ناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ سوێندێ دەخۆم بەم باژێڕە، ٢ تۆش نیشتەجێی ئەم باژێڕەی؛
٣ بەباب و نەتەوەکەشی، ٤ ئێمە جسناتی مرۆمان دەگەڵ خەمان وەدی
هێنا. ٥ ئاخۆ ئێستا وابیردەبا هەرگیز کەس دەرۆستی نایە؟
٦ ئێژێ : سامانێکی زۆرم لەدەس داوە. ٧ ئاخۆ ولۆ خەیاڵ دەکا کە
هیچکەس ئەوی نەدیوە؟ ٨ ئەدی ئێمە دۆدیدەمان پێ نەداوە؟
٩ زمانێکیش و جۆتێ لێو؟ ١٠ ڕێگەی هات و نەهاتیشمان نیشان نەدا؟
١١ وەلێکان ئەو خۆی لە ڕێگەی هەڵەت نەدا؟ ١٢ کۆ دەزانی مەبەس لە
ڕێ هەڵەت چیە؟ ١٣ ئازاد کردنی کۆیلەیە. ١٤ یا نان دانە، لە ڕۆژی
قاتی و قڕی دا. ١٥ بەهەتیوێکی بێکەسی نزیکی خۆی.
١٦ یان هەژارێکی خاکەسەر. ١٧ دیسان ئەبێ لەوانەش بێ کە بۆنەخاوەن
باوەڕو بۆ خۆگری و دلۆڤانی یەکتریان ڕاسپاردوە. ١٨ ئەوانە
بەختەوەرانن. ١٩ کەسانێکیش کە بەنیشانانی ئێمە بێ بڕوابۆن، ئەوانە
بەدبەختەکانن. ٢٠ چارەنۆسیان ئاگرێ بێ دەرەتانە.

١٥ ئایەت

شەمس

١- باژێڕ: شار. ٧- ولۆ: بەم جۆرە. ١١- وەلێکان: وەلێ، بەلام.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلشَّمْسِ وَضُحَىٰهَا ﴿١﴾ وَٱلْقَمَرِ إِذَا تَلَىٰهَا ﴿٢﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا جَلَّىٰهَا ﴿٣﴾
وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰهَا ﴿٤﴾ وَٱلسَّمَآءِ وَمَا بَنَىٰهَا ﴿٥﴾ وَٱلْأَرْضِ وَمَا طَحَىٰهَا
﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّىٰهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَىٰهَا ﴿٨﴾ قَدْ
أَفْلَحَ مَن زَكَّىٰهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّىٰهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ
بِطَغْوَىٰهَآ ﴿١١﴾ إِذِ ٱنۢبَعَثَ أَشْقَىٰهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ
نَاقَةَ ٱللَّهِ وَسُقْيَٰهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنۢبِهِمْ فَسَوَّىٰهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَٰهَا ﴿١٥﴾

سُورَةُ اللَّيْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ﴿١﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣﴾
إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ ﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِٱلْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾
فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسْتَغْنَىٰ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِٱلْحُسْنَىٰ
﴿٩﴾ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِى عَنْهُ مَالُهُۥٓ إِذَا تَرَدَّىٰٓ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا
لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْءَاخِرَةَ وَٱلْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ سوێند بەخۆرو بەتیشکی، ۲ بەم هەیڤەش کە بە دوێدادێ، ۳ سۆند بەو
رۆژەش کە تیف‌تیفەی هەتاوەدا، ۴ بەو شەوەش کە دایدەپۆشێ،
۵ بەو عاسمانەو بەوەی ئەوی وەدی‌هێنا، ۶ بەو زەمینەو بەوەش کە وا
پانی ڕاخست، ۷ بەگیانی مرۆسوێندەکەو بەوەش کە ڕێکی‌خستوە،
۸ ئەوسا هەمۆ تاوانباری و پارێزگاری دەویژدانی گەیاندوە. ۹ دیارە هەرکێ
گیانی خاوێن ڕاگرتوە، ڕزگاربوە. ۱۰ هەرکەسێکیش دەگوناهیەوە
پێچاوە، دۆڕاندوێیە. ۱۱ هۆزی سەمۆد چون لەڕادە لایان‌دابۆ، باوەڕیان
بەخودا نەبۆ. ۱۲ کە لەهەموان چارەڕشتر ڕاستەوەبۆ. ۱۳ ئەوسا
پێغەمبەری خودا پێیانی‌وت: لە حوشترخواو لە ئاودانی ئاگاداربن.
۱۴ جا باوەڕیان پێ نەکردو پەیان‌کرد. ئەوساکە پەروەرندەیان، لە سۆنگەی
گوناهەکەیان، بەڵایەکی ناردە سەریان، هەمۆی ڕێکی زەوی کردن.
۱۵ لەئاکامی ئەمکارەشی ترسی نیە.

۲-**هەیڤ:** مانگ. ۳-**تیف‌تیفەدان:** لاولوسەدان، جوان‌ولوس کردن. ۱۴-**پەی‌کردن:** دەست‌وپابڕین.

لەیل

۲۱ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ سۆند بەوشەوە کاتێ هەرشت دادەپۆشێ، ۲ بەوڕۆژەش کەم
[لەسەردنێ] خۆڕادەنێ، ۳ بەوەش کەم کە نێرومێوی وەدی هێنا،
۴ خەباتێ‌وە جۆراوجۆرە. ۵ کێ لەئێوە دەبەخشێو لە خوداترسا،
۶ بە پاداشی هەرەباشیش بڕوای هەیە، ۷ بەرەو جێگەی سانەوە ڕێی
هاسان دەکەین. ۸ بەڵام ئەوی ڕژدی کردو وتی: کارم بەکەس نیە،
۹ پاداشی هەرە باشیشی پێ درۆبۆ، ۱۰ ڕێگە هەرە دژوارەکەی
دەخەینەبەر. ۱۱ ئەگەر مردیش، ماڵەکەی سۆدی پێ‌نادا. ۱۲ ڕێ
نیشاندان لە سەر ئێمەس. ۱۳ دنیاو سەڵاش هی ئێمەیە. ۱۴ لە
ئاگری بڵێسەدار ئێوەم ترساند.

۲-**دنێ:** دنیا.

لَا يَصْلَىٰهَآ إِلَّا ٱلْأَشْقَى ﴿١٥﴾ ٱلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا
ٱلْأَتْقَى ﴿١٧﴾ ٱلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن
نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰٓ ﴿١٩﴾ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

سُورَةُ الضُّحَىٰ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ ٱلْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰٓ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا
فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا ٱلْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ
﴿٩﴾ وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سُورَةُ الشَّرْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِىٓ
أَنقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ
مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَٱنصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرْغَب ﴿٨﴾

١٥ کێ لە هەموان بێ فەڕترە، تێی دەکەوێ. ١٦ ئەوی کە بڕوای نەکردو
ڕوی وەرگێڕا. ١٧ هەرکێش پارێزگارترینە، لێی دوٚردەبێ. ١٨ ئەوی ماڵی
خوٚی دەبەخشێ، هەتاوەکوٚ پاک بێتەوە. ١٩ بوٚیەشی بەکەس نەبەخشی
کە پاداشی بدرێتەوە. ٢٠ هەرویستویە ڕەزامەندی پەروەرندەی
هەرەبەرزی بەدەس بێنێ. ٢١ بەم زوانەش ڕازی دەبێ.

زوحا

١١ ئایەت

بەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ سوٚندێ دەخوم بەچێشتەنگاو، ٢ بەجەنگەی هەدادانی شەو،
٣ پەروەرندەت نە وازی لە توٚهێناوە، نە لێت قەڵسە. ٤ دیارە دوارۆژ بوٚتوٚ لە
دنیا چاترە. ٥ بەم زوانەش پەروەرندەت چاکەی وەهات دەگەڵ دەکا،
ڕازی دەبی. ٦ چما نە سێویەک بوٚی، ئەو پەنای پێدای؟ ٧ دی گومڕایو
ڕێی نیشاندای؟ ٨ دی هەژاریو لەئاتاجی دەری خستی؟ ٩ سا توٚش
هەتیو مەڕەنجێنە؛ ١٠ دەروٚزەکەر مەتارێنە؛ ١١ توٚ هەر باسی چاکەی
پەروەرندەت بکە.

٢-جەنگە: هەڕەت. هەدادان:داسەکەنان، ئارام گرتن. ٦-سێوی: منداڵی باب و دایک مردوٚ.

ئینشیراح

٨ ئایەت

بەناوی خودای بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەدی ئێمە توٚمان سینە فرەهـ نەکرد؟ ٢ قورساییشمان لەسەرشانانت
لانەبرد؟ ٣ ئەوەی پشتی چەماندبوٚی؟ ٤ ناوبانگیشتمان بەرزەوەکرد.
٥ لەپاش تەنگانە فەرحانین؛ ٦ ئارێ، لەپاش تەنگانە فەرحانی هەیە.
٧ هەرگا لەکارت قوتاربوٚی، ڕاستەوەبە[بوٚکارێکترا].
٨ ئەوسا لەبەرپەروەرێنت بلاڵێوە.

١-فرەهـ: گوشاد.

سُورَةُ التِّينِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ٱلْأَمِينِ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِىٓ أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَٰهُ أَسْفَلَ سَٰفِلِينَ
﴿٥﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِٱلدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨﴾

سُورَةُ العَلَقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْرَأْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ ٱقْرَأْ وَرَبُّكَ
ٱلْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ ٱلَّذِى عَلَّمَ بِٱلْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ ٱلْإِنسَٰنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّآ إِنَّ
ٱلْإِنسَٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ﴿٦﴾ أَن رَّءَاهُ ٱسْتَغْنَىٰٓ ﴿٧﴾ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلرُّجْعَىٰٓ ﴿٨﴾ أَرَءَيْتَ
ٱلَّذِى يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰٓ ﴿١٠﴾ أَرَءَيْتَ إِن كَانَ عَلَى ٱلْهُدَىٰٓ ﴿١١﴾ أَوْ أَمَرَ
بِٱلتَّقْوَىٰٓ ﴿١٢﴾ أَرَءَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١٣﴾ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ ٱللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِن
لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًۢا بِٱلنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۥ
﴿١٧﴾ سَنَدْعُ ٱلزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَٱسْجُدْ وَٱقْتَرِب ۩ ﴿١٩﴾

تین

٨ ئایەت

وەناو خوداکەی کەخاوەن و دلۆڤانە

١ سۆند بە هەژیر، بە زەیتۆنیش، ٢ سۆندیش بە تۆری سینایە، ٣ بەم
باژێڕەش کە مەترسی وەبەرنایە، ٤ ئێمە مرۆن لەڕێکترین شێوەدا وەدی
هێناوە. ٥ پاشان گێڕاومانەتەوە بۆ پلەی هەرە بەرەژێر؛
٦ مەر ئەوانەی باوەڕدارو ئاکارچاک بۆن، کە پاداشیان دوایی نایە.
٧ [سا ئەی مرۆ!] چی تۆی دەسخەرۆکردوە کە ژینەوەت پێ درۆیە؟
٨ ئاخۆ خودا لە هەمۆ فەرمانڕەوایان باشتر بەکاران ڕاناگا؟

عەلەق

١٩ ئایەت

وەناو خوداکەی کەخاوەن و دلۆڤانە

١ وانە بەناو پەروەرندەت! کە زیندەوەر کاری ئەوە. ٢ جسنی مرۆی
لەجلْتەیێ وەدی هێنا. ٣ بخۆنە کە خودانیتۆ لەهەرکەس دەهندەترە.
٤ ئەوخودایەی بەهۆی بنۆسی ڕاهێنا. ٥ مرۆی لەشتێ ڕاهێنا کە زۆتر پێی
نەزانیبۆ. ٦ نەخێر، دیارە مرۆ سەربزێوی دەکا؛ ٧ کاتێ دیتی
لەخەلْکیدی بێنیازە. ٨ دیارە بۆلای پەروەرێنتە گەڕانەوە. ٩ ئاخۆ
ئەو[زەلامەت] بینی بەری دەگرت، ١٠ لە بەندەیێ کە خەریک بۆنوژی
دەکرد؟ ١١ کو ئەبینی ئەگەر لەسەر ڕاستەڕێبا، ١٢ یان فەرمانی بە
لەخوداترسی دابا؟ ١٣ هیچ بیرت لێکردۆتەوە، ئەگەر باوەڕی نەهێناو
ڕویوەرگێرا،[خۆی تیادەبا]؟ ١٤ مەگەر ئەو نەیدەزانی کە خودا
دەبینێ؟ ١٥ نا، ئەر هەر وازی نەهێنا، لە پێشەسەری دەنەوین؛
١٦ پێشەسەری درۆکەری خەتاکاری. ١٧ دەبا ئەوسا هاوار بۆیانەکەی بەرێ.
١٨ ئێمەش گزیری دۆژەهی لێ دەنگ دەدەین. ١٩ هەرگیز پەیڕەوی
لەومەکەو سوژدە بەرەو نزیک بەوە.

١-وانە: بخوێنە. ٢-جەلْتە: خوێنی بەسیاگ. ٣-ڕاهێنان: فێرکردن.

سورة القدر

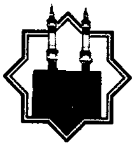
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةِ ٱلْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ ﴿٢﴾
لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ
فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَٰمٌ هِىَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ ٱلْفَجْرِ ﴿٥﴾

سورة البينة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ
حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِّنَ ٱللَّهِ يَتْلُوا۟ صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ﴿٢﴾
فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ
بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ
ٱلْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ
فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ ٱلْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

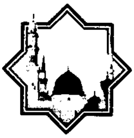

قەدر

٥ ئایەت

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئێمەین کە ئەم قورعانەمان لە شەوی هەرەبەڕێزدا ناردۆتە خوار.
٢ کۆ دەزانی ئەو شەوە بەڕێزە کامە؟
٣ شەوێکە هێندە بە قەدرە، هەزارمانگ بارتەقای ناکا.
٤ لەو شەوەدا فرشتەکان و جوبڕائیل - بەئیزنی پەروەرندەیان - دادەوەزن و هەمۆکار جێ بەجێ دەکەن.
٥ هەر خۆشی و هێمنایەتیە هەتا بۆلێڵەی بەیانی.

بەیینە

٨ ئایەت

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئەوان ئەهلی کتێبانەی لەدین دەرچۆن، وەل ئەوانەی بتپەرست بۆن، نەدەترازان تا بەڵگەیێ ڕۆنیان بۆدێ.
٢ پێغەمبەرێک لە خوداوە چەند ڕۆپەڕێکی پاکژیان بۆ وەخوێنێ.
٣ گەلێک نۆسراوی بەنرخیان تیاهەیە.
٤ ئەوانەی ئەهلی کتێبن، لەبەریەک هەڵنەوەشابۆن؛ مەگین وەختێ ئەم بەڵگە ڕۆنەیان بۆهات.
٥ فەرمانیشیان هەر ئەوەندە پێدرابۆ کە ئەبێ خواپەرست بن و لەدین ئەودا دڵپاک بن و بەرەو هەقانەت بڕۆن و نوێژ بکەن و زەکات بدەن؛ کە ئەمە دینی دروستە.
٦ ئەو کەسانەی کەوا ئەهلی کتێب بۆن و لەدین دەرچۆن، دەگەڵ بتپەرستەکاندا تا هەتایە، لەئاگری جەهەندەمدان. ئەمان خراپترین کەسن.
٧ ئەو کەسانەش کە بۆنە خاوەن باوەڕو ئاکارچاکن، باشترین کەس هەرئەوانن.

جَزَآؤُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدٗاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ رَبَّهُۥ ٨

سُورَةُ الزَّلۡزَلَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا زُلۡزِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ زِلۡزَالَهَا ١ وَأَخۡرَجَتِ ٱلۡأَرۡضُ أَثۡقَالَهَا
٢ وَقَالَ ٱلۡإِنسَٰنُ مَا لَهَا ٣ يَوۡمَئِذٖ تُحَدِّثُ أَخۡبَارَهَا ٤
بِأَنَّ رَبَّكَ أَوۡحَىٰ لَهَا ٥ يَوۡمَئِذٖ يَصۡدُرُ ٱلنَّاسُ أَشۡتَاتٗا
لِّيُرَوۡاْ أَعۡمَٰلَهُمۡ ٦ فَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٍ خَيۡرٗا
يَرَهُۥ ٧ وَمَن يَعۡمَلۡ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ شَرّٗا يَرَهُۥ ٨

سُورَةُ العَادِيَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡعَٰدِيَٰتِ ضَبۡحٗا ١ فَٱلۡمُورِيَٰتِ قَدۡحٗا ٢ فَٱلۡمُغِيرَٰتِ صُبۡحٗا
٣ فَأَثَرۡنَ بِهِۦ نَقۡعٗا ٤ فَوَسَطۡنَ بِهِۦ جَمۡعًا ٥ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ
لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٞ ٦ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٞ ٧ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ
ٱلۡخَيۡرِ لَشَدِيدٌ ٨ ۞ أَفَلَا يَعۡلَمُ إِذَا بُعۡثِرَ مَا فِي ٱلۡقُبُورِ ٩

٨ لەپەروەرندەیانەوە پاداشیان بەهەشتی عەدنە؛ جۆباری بەبەردادەڕواو
هەمیشە هەر لەوێ دەبن. خودا لەوان ڕازی بوەو ئەوانیش
لەخوداڕازین. کێ لە خودای خۆی ترساوە، ئەمەی دەبێ.

زیلزال

٨ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ هەرگا زەمین بەبوّمەلەرزە توندەکەی هاتەلەرزین، ٢ ئەم زەمینەش
گرانباری خۆی وەدەرخست، ٣ مرۆش پرسی: چی قەوماوە، بۆوادەکا؟
٤ ئەوێ ڕۆژێ بەسەرهاتەکەی باس دەکا. ٥ کە فەرمانی پەروەرێنی بەجێ
دێنێ. ٦ لەو ڕوژەدا مەردم بەپەرژوبڵاوی دێنە دەرێ تا هەرکەسە کاری
خۆیان نیشان بدەن. ٧ سا هەرکەسێ بەسەنگایی مێرولەی هەرەوردیلە،
چاکەی هەبوّبێ، دەیبینێ. ٨ هەر کەسێکیش بەقورسایی مێرولەی
هەرەوردیلە، خراپەی بوّبێ، دەیبینێ.

عادیات

١١ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ بەو چارەوای بەلینگدانێ دەنرکێنن، ٢ بەوانەش کە ژێری پایان ئاورینگ
دێنن، ٣ سۆندبەوانەش بەریبەیان هێرش دەبەن، ٤ جا لەوێ تۆز
هەڵدەستێنن، ٥ دەشکەنە ناو ئاپۆرەوە، ٦ ڕاستی مرۆ لەڕاستی
پەروەرندەی خۆی پێنەزانە؛ ٧ خۆشی باش ئەمەدەزانێ. ٨ لە ئەوینی
ماڵی دنیا گەلێ ڕژدە. ٩ ئاخۆ ئەوەندە نازانێ، کەی هەرکێ لە
گۆڕستاندان دەرخران و بڵاو کران،

٢-ئاورینگ: پریشکە ئاگری وردیلە. ٥-ئاپۆرە: کۆمای خەڵک پێکەوە.

وَحُصِّلَ مَا فِي ٱلصُّدُورِ ﴿١٠﴾ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ ٱلْقَارِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْقَارِعَةُ
﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلْفَرَاشِ ٱلْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾
وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ٱلْمَنفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا
مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ
﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ
﴿٩﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ ٱلتَّكَاثُرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ﴿١﴾ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ
تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ
عِلْمَ ٱلْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ ﴿٦﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا
عَيْنَ ٱلْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾

١٠ هەرچی لەناودڵانیشدایە زاندران،
١١ ئەوێ ڕۆژێ پەروەرندەی لە نۆک وبەد ئاگادارە؟

١١ ئایەت

قاریعه

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەو دڵکوتە، ٢ دڵکوت چیە؟
٣ کۆت زانیوە دڵکوت چیە؟
٤ ئەو ڕوژە گش ئەو مەردمە وەک پەپۆلەی پڕژاو دەبن.
٥ کێوەکانیش وەک خوری شیکراو دەبن.
٦ هەر کەسێکی تای تەرازۆی داهاتوە،
٧ تۆشی ژیانی خۆش بوە.
٨ هەر کەسێکیش لەکێشانە سۆکی هێنا،
٩ ئەوە ئەنوای «هاویە» یە.
١٠ کۆ زانیوتە لە «هاویە» مەبەس چیە؟
١١ ئاگرێکی بەنێڵەیە.

١١- نێڵە: گڕی ئاگری زۆر بەتەوژم.

٨ ئایەت

تەکاسور

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ شانازیتان بەفرەیی[ماڵ ومنداڵ] ئێوەی بە خۆیەوە خافڵاند.
٢ تا هەمۆتان بۆنە میوانی گۆڕستان.
٣ زور ناخایەنێ دەزانن.
٤ جارێ تریش، زۆر ناخایەنێ دەزانن.
٥ بەڵام ئەگەر ڕاستەقینەو بزانیبا،
٦ ئاشکرا دۆژەهتان دەدی.
٧ دیسانەکەش، هەر بە ئاشکرا دەتاندی. ٨ لە پاشان هەر لەوڕۆژەدا
دەربارەی خۆشی دنیاوە لێودەپرسن.

سُورَةُ العَصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَٱلْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَفِى خُسْرٍ ﴿٢﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْحَقِّ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ ﴿٣﴾

سُورَةُ الهُمَزَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿١﴾ ٱلَّذِى جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُۥ ﴿٢﴾
يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُۥٓ أَخْلَدَهُۥ ﴿٣﴾ كَلَّا ۖ لَيُنۢبَذَنَّ فِى ٱلْحُطَمَةِ ﴿٤﴾
وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحُطَمَةُ ﴿٥﴾ نَارُ ٱللَّهِ ٱلْمُوقَدَةُ ﴿٦﴾ ٱلَّتِى تَطَّلِعُ
عَلَى ٱلْأَفْـِٔدَةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾ فِى عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍۭ ﴿٩﴾

سُورَةُ الفِيلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَٰبِ ٱلْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
فِى تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِم
بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍۭ ﴿٥﴾

عەسر

٣ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ سۆند بەهەڕەتی ئێوارە،
٢ مرۆ گشتی زیانبارە؛
٣ مەگین ئەوی بۆنەتە خاوەن باوەڕو کارچاک بۆن و یەکتریشیان بۆ کاری ڕاست دنەداوەو بۆ خۆگری ڕاسپاردوە.

هومەزە

٩ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ هەوارە لەهەرکەسێکی بەتەشەری خوسپکەرە؛
٢ ئەوی ماڵی کۆکردوەو دەیبژێرێ.
٣ خەیاڵ دەکا دراوەکەی لە مردنی دەپارێزێ.
٤ نانا، با وا خەیاڵ نەکا؛ بێ‌شک فڕێ‌دەدرێتە ناو «حوتەمە»وە.
٥ کا دەزانی نیاز لەو «حوتەمە» چیە؟
٦ ئاگرێکە خودا هەڵی‌گیرساندیە.
٧ بەسەر پەڕەی دڵاندا دێ.
٨ کە ئەمەیان بەسەردا گاڵەدراوە؛
٩ لە ئەستۆنەگەلێکی بەرزو بڵندا.

فیل

٥ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

١ ئەدی نەت‌دی پەروەرندت چپەندێکی بە سەرفیل سوارەکان هێنا؟
٢ ئەدی فێڵ و گزیەکانی هەمۆ لێ پوچەڵ نەکردن؟
٣ دەستە دستەە باڵداری هەناردە سەریان.
٤ گزمۆلەقوڕی وەک بەردیان تێدەگرتن؛
٥ تا بەدەردی کایەکی خوراوی بردن.

سورة قريش

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ
﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ﴿٣﴾ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم
مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ﴿٤﴾

سورة الماعون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ﴿١﴾ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى
يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣﴾
فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ
﴿٥﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ﴿٧﴾

سورة الكوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّآ أَعْطَيْنَٰكَ ٱلْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ﴿٢﴾
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

قورەیش

٤ ئایەت

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ بۆ پێکەوەمانی قورەیش ،
٢ کە ساڵانە دوُجار دەچن بەرەو زۆزان و گەرمیان ،
٣ با خودانی ئەم خانوە بپەرستن ؛
٤ کە ئەوانی لەنیزی بێ نیاز کردو دڵنیای کردن نەترسن .

٤-نیزی: برسیەتی.

ماعوُن

٧ ئایەت

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئاخۆ تۆ ئەو[زەلام]ەت دی ڕۆژی جەزای لادرۆبوُ ؟
٢ هەر ئەویش بوُ کە هەتیوی [بێ دەرەتانی] ئەڕانی .
٣ بۆ نان دان بە هەژارانیش هانەنادا .
٤ هاوار بۆ ئەو نوێژکەرانەی ،
٥ هۆش بە نوێژەکەیان نادەن .
٦ ئەوی دەستەی ڕوُبینانن ،
٧ دەبنە بەرگر لە باربوُدان و زبارەش .

٦-ڕوبینی: ڕیا؛ ڕوبین:ڕیاکار. ٧-باربو: یارمەتی دانی هەژار و پەک کەوتە بەپوُڵ و ماڵ لەلایەن هاوساو هاوماڵانەوە. زبارە: ئاریکاری کۆمەڵ لەکاردا.

کەوسەر

٣ ئایەت

بەناوی خوای گەورەی بەخشندەی دلۆڤانە

١ ئێمە زۆرشتمان دابەتۆ .
٢ ساتۆ بۆ پەروەرندەی خۆت نمێژو قوربانی بکە .
٣ ئەوی لێت بە ناتۆرەیە ، بۆ خۆی وەجاخی کۆرەیە .

سُورَةُ الكَافِرُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْكَٰفِرُونَ ۝١ لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝٢
وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ ۝٣ وَلَآ أَنَا۠ عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ۝٤
وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ ۝٥ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِىَ دِينِ ۝٦

سُورَةُ النَّصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ ۝١ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا ۝٢ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَٱسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابًۢا ۝٣

سُورَةُ المَسَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَآ أَبِى لَهَبٍ وَتَبَّ ۝١ مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُۥ وَمَا
كَسَبَ ۝٢ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝٣ وَٱمْرَأَتُهُۥ
حَمَّالَةَ ٱلْحَطَبِ ۝٤ فِى جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍۭ ۝٥

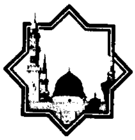

کافیرون

٦ ئایه‌ت

به‌ناوی خوداکه‌ی به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

١ بێژه : ئه‌ی خوانه‌ناسه‌کان!
٢ ئه‌وی ئێوه ده‌یپه‌رستن، نایپه‌رستم.
٣ ئێوه‌ش ئه‌وی ده‌یپه‌رستم، نایپه‌رستن.
٤ ئه‌وه‌ش په‌رستوتانه من نایپه‌رستم.
٥ ئێوه‌ش ئه‌وی ده‌یپه‌رستم، نایپه‌رستن.
٦ دینی خۆتان بۆ خۆتان‌و منیش دینی خۆم بۆ خۆمه.

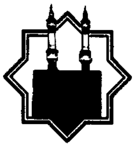

نه‌سر

٣ ئایه‌ت

به‌ناوی خوداکه‌ی به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

١ هه‌رکاتێ یارمه‌تی خودا گه‌ییشته ئێوه‌و سه‌رکه‌وتن،
٢ خه‌ڵکیشت دی - گرۆگرۆ - دێنه ناو دینی خوداوه،
٣ هه‌ر تاریف و شوکری په‌روه‌رنده‌ت بکه‌و داوای بۆردنی لێ بکه. ئه‌و هه‌میشه په‌ژیوانان قبوڵ ده‌کا.

مه‌سه‌د

٥ ئایه‌ت

به‌ناوی خوداکه‌ی به‌خشنده‌ی دلۆڤانه

١ ئه‌بوله‌هه‌ب هه‌ردوده‌ستی شه‌له‌بێ‌و عه‌مری نه‌مێنێ.
٢ نه سامانی‌و نه ئه‌وی په‌یدای‌کردوه به‌هره‌ی بۆدا.
٣ هه‌ربینا، ئاگری به‌گڕ ئه‌یسوٚزێنێ.
٤ ژنه‌که‌شی ده‌سته‌چیله به‌کۆڵ دێنێ.
٥ گورزه‌هۆنی سیرمه‌ی دوٚبادی ده‌ملدا.

٣-هه‌ربینا: به‌م زوانه. ٥-گورزه‌هۆن: جۆری گوریس. سیرمه: باریکه‌یه‌ک له چه‌رم.
دوباد: دوٚجار بادراو.

سُورَةُ الإخلاص

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ﴿٤﴾

سُورَةُ الفلق

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ﴿١﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِن
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى
ٱلْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

سُورَةُ الناس

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَٰهِ
ٱلنَّاسِ ﴿٣﴾ مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ ٱلَّذِى
يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ ﴿٥﴾
مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ﴿٦﴾

ئیخلاس

۴ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ بێژە: ئەو خودایە تاکە.
۲ خودایەکی بێ‌نیازو جێ نیازە.
۳ کەس لەونەبوەو ئەویش لەهیچ‌کەس نەزاوە.
۴ هەرگیز کەسیش نەیتوانیوە هەمبەری بێ.

فەلەق

۵ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ بێژە: من خۆدەپارێزم، بە وەدی‌هێنی زا لەماک،
۲ لە وەزەنی هەرچی دوروستی کردوە؛
۳ لە ڕۆشەی شەو، کاتێ تاریکایی دادێ؛
۴ لە تۆشی جادۆگەرانێ پف دەکەنە چەندگرێیەک؛
۵ لە گێچەڵی ئێرەیی‌بەر، وەختێ‌کە ئێرەیی دەبا.

۲-وەزەن: ئازار ۵-ئیرەیی: بەغێڵی، حەسودی.

ناس

۶ ئایەت

بەناو خوداکەی بەخشندەو دلۆڤانە

۱ بێژە: من خۆدەپارێزم بە خودانی ئەم مەردمە،
۲ فەرمانڕەوای ئەم مەردمە،
۳ خودای [گەورەی] ئەم مەردمە،
۴ لەبەلای وازوازی‌هێنی خۆپەنادەر؛
۵ ئەوی دڵی ئەم مەردمە کرمێ دەکا؛
۶ لەجنۆکەو لە مەردمیش.

فهرس بأسماء السور وبيان المكي والمدني منها

عَلَامَاتُ الوَقْفِ وَمُصْطَلَحَاتُ الضَّبْطِ

م تُفِيدُ لُزُومَ الوَقْفِ

لا تُفِيدُ النَّهْيَ عَنِ الوَقْفِ

صلى تُفِيدُ بِأَنَّ الوَصْلَ أَوْلَى مَعَ جَوَازِ الوَقْفِ

قلى تُفِيدُ بِأَنَّ الوَقْفَ أَوْلَى

ج تُفِيدُ جَوَازَ الوَقْفِ

ۛ ۛ تُفِيدُ جَوَازَ الوَقْفِ بِأَحَدِ المَوْضِعَيْنِ وَلَيْسَ فِي كِلَيْهِمَا

ـ۟ لِلدَّلَالَةِ عَلَى زِيَادَةِ الحَرْفِ وَعَدَمِ النُّطْقِ بِهِ

ـ۠ لِلدَّلَالَةِ عَلَى زِيَادَةِ الحَرْفِ حِينَ الوَصْلِ

ـۡ لِلدَّلَالَةِ عَلَى سُكُونِ الحَرْفِ

ـۢ لِلدَّلَالَةِ عَلَى وُجُوبِ الإِقْلَابِ

ـٌ لِلدَّلَالَةِ عَلَى إِظْهَارِ التَّنْوِينِ

ـٍ لِلدَّلَالَةِ عَلَى الإِدْغَامِ وَالإِخْفَاءِ

و ى ن لِلدَّلَالَةِ عَلَى وُجُوبِ النُّطْقِ بِالحُرُوفِ المَتْرُوكَةِ

س لِلدَّلَالَةِ عَلَى وُجُوبِ النُّطْقِ بِالسِّينِ بَدَلَ الصَّادِ
وَإِذَا وُضِعَتْ بِالأَسْفَلِ فَالنُّطْقُ بِالصَّادِ أَشْهَرُ

ـٓ لِلدَّلَالَةِ عَلَى لُزُومِ المَدِّ الزَّائِدِ

۩ لِلدَّلَالَةِ عَلَى مَوْضِعِ السُّجُودِ . أَمَّا كَلِمَةُ وُجُوبِ السُّجُودِ
فَقَدْ وُضِعَ تَحْتَهَا خَطٌّ

۞ لِلدَّلَالَةِ عَلَى بِدَايَةِ الأَجْزَاءِ وَالأَحْزَابِ وَأَنْصَافِهَا
وَأَرْبَاعِهَا

٤ لِلدَّلَالَةِ عَلَى نِهَايَةِ الآيَةِ وَرَقْمِهَا .

نیشانەکانی ڕێنووسی خوێندنەوە

. خاڵ (نوقتە)، نیشانەی دوای هاتنی ڕستە .

: دووخاڵ (دوونوقتە)، نیشانەی باس لێکردن و لێکۆڵینەوە .

، ویرگول، نیشانەی وچاندنێکی کورت .

؛ خاڵبەند (نوقتەبەند)، نیشانەی مابەینی ڕستە و نیوە ڕستە،
یان مابەینی دوو ڕستە کە ماناکانیان پێکەوە تەواو دەبێ .

« » گیومە، نیشانەی گێڕانەوەی مەبەستێک بە زمانی کەسێکەوە .

! نیشانەی سەرسوڕمان ـ نیشانەی ڕووی قسە لێ کردن .

؟ نیشانەی پرسیار کردن و بەجێ خاڵ، لە پاش ڕستەی پرسیاری .

؟! نیشانەی پرسیاری سەرسوڕهێنەر .

( ) بەرانتیز، نیشانەی مانا لێدانەوە و ڕوون کردنەوە .

[ ] کرۆشە، نیشانەی ڕستە یا مەبەستێک جیاوازی .

ـــ کورتەخەت، نیشانەی جیاکردنەوەی مەبەستەکان .

... چەند خاڵ، نیشانەی کورت کردنەوەی مەبەست .

٥ نیشانەی وچانێکی ساردا، کە وشەی لێ دەبێتە دووبارە .

وەناوخودا کە دەهندەو دلۆڤانە

خەرمانانی ساڵی ١٣٦٨ی کۆچی - هەتاوی (١٩٨٩ی - ز) بۆکە مامۆستا هەژار - هەزار درۆدو رەحمەتی خودا، لەسەر گیانی پاک و رۆحی بەرزی - بڕیاری دا، پاش مێژۆەکەی ئەردەلان، وەرگێڕانی قورئانی پیرۆز بەکوردی دەست پێ بکا.

پێشتر زۆرجاران دۆستان و بەردەستانی مامۆستا، بۆ ئەوکارە گەورەو گرانە، لێی پاڕابۆنەوەو رۆیان لێ خستبۆ؛ بەڵام هەمۆجارێ وەرامی ئەو بلیمەتە هەر ئەوەندە بۆ کە: «کاکە! ئەوە گاڵتە نیە.»

لەسەرەتای ئەو ساڵەدا(١٣٦٨) بەداخەوە، نەخۆشیەکانی سەریان هەڵداوە؛ خۆی دەیفەرمۆ؛ «هەستم بەمردن کردۆە؛ لەژیانیش زۆر وەڕەزم؛ بەڵام ئاوات و ئارەزۆ دوایی نایە. بریا ئەو مێژۆەشم تەواوکردایە.»

ــ قوربان! ئەگەر خودا بیکاو مەودا هەبێ، دڵی ئێمەش دێنیتەجێ؟

ــ جارێ بابزانین چۆن دەبێ.

بۆکەسێ مامۆستای ناسیبا، وەڵامیوا دڵخۆشیەکی گەورەبۆ.

ئەو قسە مایەوە بۆ مانگی خەرمانان؛ تا ئەودەم لێکدانەوەو وێکخستنی مێژۆ، دوایی هاتبۆ؛ وەرگێڕانیشی لەنیوە تێپەڕ ببۆ. جارێ کە لە خزمەتی بۆین، باسی وەرگێڕانی قورئان هاتەپێشێ. لەجوابی ئەوپرسیارەدا کە: باشە قوربان! ئەگەر تۆ ئەوکارە نەکەی، کێ بیکا؟ فەرمۆی:«نازانم چۆن دەبێ؛ بەڵام - لەسەرخودا - ئەمکارەم تەواوکرد، دەستیپێدەکەم. ئیدی چەندەم ماوە مابێ و چەندیشی تێدا سەرکەوم، خوا ئەیزانێ.»

ئای لەو خۆشیە! ئەی خودا تۆبڵەی؟ ئاخۆ ئەمجارەش مامۆستا بەوێنەیێ کە تا ئێستا دیتۆمانە، سەردەکەوێ؟

بەڵێ راستە تا ئەورۆ، زمان و وێژەی کورد - لە پەخشان و وەرگێڕاندا - هاوتای هەژارو بگرە چەندقات لەو خوارتریشی بەخۆوە نەدیوە، بەڵام «طاها حسین» گوتەنی:«قورئان، قورئانەو بەس»؛ بەڕاستی ئەمکتێبە بۆخۆی کارێکی جیاکارە. سەبارەت بە مێژۆ، رامیاری، ئابۆری، خدەو نەریت و حقۆق و... باس دەکاو ئەدەبیاتێکی یەکجار بەهێزو سەیری تێیدا خولقاوە. مامۆستا ئەوی تائێستا دەستی بۆ بردۆە وەریگێڕێ - فارسی یان عەرەبی - لە تەواویدا، قەڵەمەکەی خۆی بەقەوەت‌تر دیتۆەو بەسەرمەبەستەکەدا زاڵ بۆە. جا هەر بەو بۆنەوە شێوەی وەرگێڕانی ئازادی هەڵبژاردۆەو بە زەوق و رای خۆی، ئەگەر لە شوێنێکدا بەپێویستی زانیبێ، رازاندۆیەتەوەو لق و پۆی جوانی لێ زیاد کردۆە. ئەگەریش لە لایەکەوە چەوتی دیتبێ، راستیکردۆتەوەو زبڵ و زیادیەکی بەرچاوکەوتبێ، لێی سڕیوەتەوەو چۆنی ویستبێ، ئەسپی رەسەنی قەڵەمی، لەدەشتی پان و بەرین و رەنگین و زەنگینی وێژەوانی کوردیدا،تاوداوەو تێیدا گەڕاوە؛ لێرەدا ئەمباسانە نیە!

با ئەوەشمان لەبیر نەچێ، هەروا کە بۆ زانینی رادەی هێزو قەوەتی شانو باسکی پاڵەوانێک، دەبێ ئەزمۆنێکی وای بۆ دانێین کە ئەوپەڕی زۆرو توانی خۆیمان بۆ دەرخا، دەنا بە تاقیکردنەوەی سۆکو هاسان، هیچمان بۆ رۆن نابێتەوە؛ سنوری بڕستو بڕشتی قەڵەمی مامۆستا هەژار لە وەرگێڕاندا، بەوی تا ئێستا کردۆیە، دەرناکەوێ. لە هەمۆ ئەوکارانەدا ئاشکرایە کە وەرگێڕاوەکە زۆر سەرکەوتۆترەو نۆسراوەی ماکی هەر زۆ بەجێ هێشتۆە. کە وابۆ وەرگێڕانی قورئان بەو قەڵەمە، هەلێکی تایبەتیەو قەت دۆپاتە نابێتەوە؛ ئاخر بە بڕوای خاوەنی قەڵەمەکە، ئەو قورعانە، لەتەشقی عاسمانەو دەستی کەسی ناگاتێو بۆی نابێ لەچاوی ئەو، کاری خۆی لەبەرچاوبێ. بەو بڕوایە، ئێستا کە مامۆستا رەزایداوە خۆی لێبدا، دیارە ئەوی لە زەوقو زانینو هەستو توانین لایە، وەکاری دێنێو هیچی تێدا بۆ هیچ کاتێکیترو کارێکیتر، ناهێڵێتەوە.

بریا بمانزانیبا ئەمجارە چ فیکرێکی بۆدەکاتەوەو بماندیبا ئەمکارە چی لێ دەردەچێ.

پاییز لەنیوەیدابۆ، کاری مێژۆ دوایی هات؛ بەڵام مامۆستا تەواو خۆی ماندۆکردبۆ؛ دڵەکوتەیەکی حەستەمی تۆش ببۆ؛ دۆجاریش خوێن رشابوەوە. وەک بڵەی ئەوهەمکە مەینەتەی ساڵانی عومری، وردە وردە لە ناخیدا بۆنەتە دمەڵێک؛ کەوا ئێستا دەمیکردۆتەوەو خوێن هەڵدەداتەوە. یان هەمۆ ئەو رۆداوە دڵتەزێنانەی رابردۆی ژیانی، کۆ بۆنەتەوەو رۆیان کردۆتە ناخیو ئەو دڵەکوتە حەستەمەیان بەرهەم هێناوە.

بەوحاڵەش لە سەرەتای سەرماوەزی ئەوساڵەدا، مامۆستا - لەسەر بڕیارێ کە دابۆی - کاری گەورەو گرانی وەرگێڕانی قورئانی بەزمانی کوردی دەسپێکرد؛ بەڵام چۆن دەسپێکردنێک ؟! هەمۆرۆژێ تا سەریشەوانو هەمۆ شەوێ تا بەریبەیان، دەستی، قەڵەمەکەی لە ئامێز گرتبۆ؛ پێکەوە نۆسابۆنو بەسەر پەڕی قاقەزاندا سەمایاندەکرد؛ نە وچانێکو نە پشۆدانێک. ئەگەر کاتی ژەمەن ئەگەییشت، دادەمەعسۆم[1] نانو پێخۆرێکی لەسەر قاپێ دادەناو بەهێمنی لەپاڵ دەستیەوە دادەنیشت. پارۆێکی چکۆلەی بۆدەگرتو بەم وێنە چەن پارۆێک نانی دەخوارد؛ راستت دەوێ قەت نەیزانی سوێربۆ یان کەمخوێ، تاڵ بۆ یان شیرین، خۆش بۆ یان ناخۆش!

خواردنەکە بەم وێنە بەڕێوە دەچۆ؛ دژوار، پێکهاتن لەسەر ساتو کاتی نۆستن بۆ. دوکتور دیانگوت: «لای کەم شەش ساعەت نۆستنی نیازەو لەوە کەمتر، زۆری زەرەر هەیە. سەعاتی یازدە تا پێنجی بەیانیش، باشترین کاتی خەوە.» خۆی دەیفەرمۆ: «هیچی وانیە! ئەگەر بەقسەی ئەو دوکتورانە بکەم، دەبێ لەترسی مردن، هەر دەخەو راچمو مردۆی زیندۆبم؛ تا ئەوکاتەی کە بەراستی دەمرم!»

پاش کێشەو رجایێکی زۆر، لەسەر چوارسەعات پێکهاتین؛ ئەویش تەنانەت تاقەشەوێکی بەڕێوە نەبردو هەمۆ شەوێک بەجۆرێک خۆی لە نۆستن دەبواردو خەریکی

---

١ - خێزانی بەوەفاو مێهرەوانی مامۆستا.

نۆسین دەبۆ. سەری شەو چورتێکی دەداو هەڵدەستاوە؛ ئەمجار تا کازێوەی بەیان باوێشکێکی نەدەدا.

ـ مامۆستا گیان! بۆ ئەمەندە خۆت ئازار دەدەی؟ باشتر نیە هێندێک هێدی‌تر خەریک بی؟

ـ برای بابم! هەوداکە ناسک بۆتەوەو مەودا زۆر نیە. توخوا لێمگەڕێن بەڵکۆ کارەکەم تەواوکەم.

بەم وێنە هێشتا گەلاوێژی ساڵی ٦٩ هەڵ‌نەهاتبۆ، دوایین کاری مامۆستا دوایی‌هات و هەر بەدەنگی خۆی لەسەرشریت تۆمارکرا.[1] یانێ کەمتر لە نۆمانگ!

کەسێ جارێ هەمۆ قورئانی خوێندبێ، دەزانێ کە هەر نۆسینەوەی سی‌جزمی، ساڵێک دەبا؛ بێرەدیار وەرگێڕانەوەی؛ ئەویش چتۆ وەرگێڕانێک؟! خوێنەری هێژا بەخوێندنەوەی تاقەدێڕێکی تێدەگا کە شتێکی ئاسایی نیەو تاقانەیەکی بەرکەتی‌و جیاوازە. لە زۆر شوێنان هەست‌دەکەی فریشتانیش چاویان لەدەستی مامۆستا بۆەو پاپا بۆگن بزانن پۆشەنی کوردی بە بەژنی ئەم ئایەتە، چۆن دەڕازێتەوەو لەزۆر شوێنان بێ‌شک‌دەبی تەنانەت خوداش ئافەرینی لێ‌کردۆە.

بەڵێ وادیارە مامۆستا، بۆ ئەم ئاخرین بەرهەمەی، لە هەمۆ بیرو زانست‌و هزرو هەست‌و رۆح‌و گیانی، جەوهەرێکی پیرۆزی بەرهەم‌هێناوەو لەسەر قاقەزی رشتۆە؛ تا ببێتە هۆی مانەوەو پەرەساندنی زمانی کوردی‌و بەخۆداهاتنەوەو شانازی گەلی کورد. بۆیەش وای لێ بەپەلە بۆ، نەوەک تۆشی چورتمێک بێت‌و کارەکەی ناتەواو بمێنێتەوە.

لێرەدا بۆ لێکدانەوەو باشتر ناسینی ئەم دیاریەی مامۆستامان، پێویستە چاوێک بە دەوروبەرماندا بگێڕین‌و بزانین - بۆ وێنە - لە زمانی فارسیدا، وەرگێڕانی قورئان لە چ قات‌و قۆناخێکدایە:

ئەم‌کارە لەو زمانەدا، مێژوێکی هەزارو سەدساڵەی هەیە.[2] لەم هەمۆساڵانەدا، زیاتر لە ٣٠٠ جار عەرەبی‌زانە قورئان‌ناسەکانی فارس، دەستیان بۆ ئەوکارە بردۆەو هەمۆجارێ تێکۆشاون پاچفەیەکی بێ‌هەڵەترو لەبارتر بەرهەم بێنن. بەتایبەت لەم چەرخەدا، چەن وێژەوانی عەرەبی‌زانی فارسی زمان، وەکۆ: «ابوالقاسم پاینده»، «مهدی الهی‌قمشه‌ای»، «محمّدمهدی فولادوند»، «عبدالمحمّد آیتی»، «ابوالقاسم امامی»، «بهاءالدین خرمشاهی»و... هەڵکەوتۆن کە هەرکام تا ئەوڕادەی لەوزەی زانست‌و قەوەتی قەڵەمیاندابۆە، لەم‌مەیدانەدا تێکۆشیۆن‌و وەرگێڕاوەیەکی تازەیان

١- مەبەست لەم کارە، ئەوەبۆکە: لەکاتی نۆسینەوەو خوێندنەوەو بەڕامبەرکردنەوەیدا، لە هەرکوێ پێویست بۆ، گوێ بۆ گفتی دانەرەکەی بگرین‌و وەک دەڵێن: نوێژی شکدار نەخوێنین. لەڕاستیشدا هەرچەند زۆر خراپ تۆمار کراوەو دەنگەکە زۆر کزو لاوازە، بەڵام بەهرەی فرەی پێ‌گەیاندین‌و هۆی دڵ‌دامەزرانێکی یەکجارگەورە بۆ.

٢- بڕوانە بۆ «قرآن کریم»، بهاءالدین خرمشاهی، لاپەڕەی ٦٦٦.

وەدی هێناوەو وەک نەهۆمێکی نوێ، لەسەر ئەو بناغە مێژینەیان داناوەو بەمجۆرە ئەو کۆشکە بەرزو بەرچاوەیان بەوێنەیەکی بڵێندترو لەبارتر رازاندۆتەوە. ئەڵبەت لە سەرۆی هەمۆانەوە، وەرگێڕاوەی جوان و بێگرێ و رەوانی مامۆستای زانای زانستگا، ئوستاد «فولادوند»ە کە ماوەی سی (٣٠) ساڵ لە ژیانی خۆی لەسەر داناوەو پاشانیش کۆمەڵێک پێنج - شەش کەسی لە قورئانزانەکانی ئێران، سێ ساڵی رەبەق پێدا هاتۆنەوەو - وا کە نۆسیویانە - هەڵەو پەڵەیان لێ سڕیوەتەوەو لەساڵی ١٣٧٤ی کۆچی - هەتاوی (١٩٩٥ی - ز) لەچاپیانداوە.

بەڵێ راستە کە مامۆستا «فولادوند» هەمۆ کاری پێشینانی لەبەر دەستدا بۆەو تەنانەت - وەک خۆی دەفەرموێ - لەگەڵ پاچڤە ئینگلیسیو فەرانسیو ئوردوەکانیشدا بەرامبەری کردۆتەوەو تا ئەوڕادە پێ دڵنیایە کە دەڵێ:

«گربگویم سخنم الهام است   پیش وحی ابدی بیادبی است»

بەڵام بۆ کاری وا هەیەو شتێکی ئاساییە کە لەو وردەکاریانەدا، جاروبار پای قەڵەمی خلیسکابێ؛ یان پاژێک لە مەبەستەکە، خۆی لێ حەشاردابێ. کەوابۆ پێدا چۆنەوەولێکدانەوەی، لەلایەن چەن کەسیکەوە، بێشک کارێکی پێویستەو مامۆستا «فولادوند» بۆخۆشی بەوکارە رازی بۆەو زۆریش سپاسی کردۆن. تازە بەوحاڵەش، تا ئەورۆ کە ئەو کتێبە سێجار لە چاپدراوەو هەرجارەش زۆر چەوتیان لێ سڕیوەتەوە، هێشتاش - ئەوی ئێمە دیتۆمانە - زیاد لە پەنجا هەڵەی وردو درشتی تێدا ماونەتەوەو بەرچاوی خۆیو گرۆی یارانی یاریدەری نەکەوتۆن.

کە ئەمەمان زانی، ئەگەر دیسان بیرێک لە بەرهەمەکەی مامۆستا هەژاری نەمرمان بکەینەوە، چەند تێبینیەکی گرینگ خۆ دەنوێنن:

١ــ لەمێژۆی زمانیکوردیدا، مامۆستاهەژار بناغەدانەری وەرگێڕانی سی جزمی قورئانە.

٢ــ واکە گوتمان، مامۆستا لەبەر نەخۆشیو لەترسی ناتەواو مانەوەی کارەکە، زۆری لێ بە پەلە بۆ؛ هەشت - نۆ مانگ بۆ کاری وا، هێندە کورتە، ئەگەر کەسێ بڕواش نەکا، لۆمەی ناکرێ.

٣ــ بەداخەوە ناساغیو پاشان ئەجەل، مامۆستامانی ئەوەندە مۆڵەت نەدا، جارێکی پێدا بێتەوە؛ ناعیلاج ئەرکی گرانی ئەمکارە یەکجار دژوارە - لەسەر راسپێری خۆی - کەوتە سەر شانی مە.[1] راستەکەی ئەوەیە بەرێ نەماندەزانی کارەکە ئەوسەری لەکوێیەو بەدۆی خوێدا تاکوێمان دەبا.

١- ئاخرو ئۆخری گەلاڕێزانی ساڵی ١٣٦٩ی کۆچی - هەتاوی (١٩٩٠ی - ز) بۆ کە چۆمە خزمەتی مامۆستا. داگیرسابۆ، لەسەریەک دەکۆخیو نەفەسی سوار ببۆ. هەر دانیشتم، فەرمۆی: «ماجید! ئەوا بە مەعسۆمو عەبدوڵلاشم گوتوە (دادەمەعسۆم خێزانیو کاک عەبدوڵلا برای مامۆستا): قەڵەمێکی سۆرم بە کاک هادی [مورادی] داوەو لێم داوا کردۆە بەدەس کۆلکەمەلاوە نەجاتم بدا! هەرکوێکی هەرچێکی پێدەکا، حەقی خۆیە. ئەتۆش لەسەرتبێ، «ئیدیت»و «ویرایش»و ئەو قسەقۆڕانەی خۆتی لێ زیادکەو چۆناوچۆنی ←

ئێمە چمان کردوە؟

بەشوێن کۆچی دوایی مامۆستادا، ئێمە کەسەر لەسەردڵ و ئەرک لەسەرشان ماینەوە؛ کەسەری ئەوەی کە: باش دەمانزانی چگەوهەرێکی بێ وێنەمان لەدەس داوەو تازە کوا دایکی رۆژگار - بۆ زمان و وێژەی ئەم گەلە بەستەزمان و لێقەوماوە- رۆڵەیەکی وەها بێنێتەوە؟ ئەرکی ئەوەش هەر نەماندەزانی چۆن دەس بۆ کاری ئەو قورعانە بەرین و لەکوێوە دەستی پێبکەین! هەر وشەیەکی شوێنەوارێکی ئەو قەڵەمەیەو هەر دێڕێکی یادگارێکی ئەو دەست و چاوانە؛ نە دڵ بڕوایی دەداو نە زەین هاوکاری دەکا.

هەرچۆنێک بۆ پاش ماوەیەک لێ بڕاین کە ئەم رچە بشکێنین و ناوی خودای لێ بەرین و خەریک بین. تا ئەودەم، کاک سەید ئەحمەد چوارجزمی نۆسیبوەوەو پێدابۆین و بەم شێوە دەستمان پێکرد:

١ــ بڕیارماندا -پێش هەمۆشتێ- بیخوێنینەوەو تێبگەین؛ دیارە تا باشی تێ نەگەییشتوین، ناتوانین دەست ببزێوین. جا ئەمە بۆخوی دۆباری لێ پەیدابۆ: دوای هێندێک خوێندنەوەو لەیەلیا ژیان، وا هۆگری بۆین، مەپرسە! دەبێ خۆت ببیە

→چاپێش، بۆخۆت دەزانی؛ ئەوە تازە کاری منی بەسەرەوە نەماوە.»

دلم لەرزاو ئاوم لەچاو تزا؛ زانیم هەستی بە شتێک کردوە، دەنا لەو هەمۆساڵانەی بەردەستی بۆم، بۆ دانەدانەی کارەکانی دەیفەرمۆ: «نەکەی دەستێکی تێ بەری و من بێ خەبەربم.» برێ جار پێدەکەنی و بەگاڵتەوە هەڵیدەدایە: «دەبێ هەر بزانم چت کردوە؛ جا با نەشزانم چت کردوە!»

گوتم: جا قوربان ئاوا بۆ؟ تا خۆت بە رەوای نەزانی، هیچ کارێک نابێ و ناکرێ. جا چۆن بێ پرس و رەزای خۆت، کەسمان دڵی بڕوا دەدا لێی بڕوانێ و پێیدەکرێ دەستی بۆ بەرێ؟

فەرمۆی: «ئەوقسانەی ناوێ؛ جزمێکم دا بە کاک هادی، بەچاوی رخنەگری چاوێکی لێکاو لەگەڵ قورئاندا بەرامبەریکاتەوە؛ ئەوەتە هێناویەتەوەو دەبینم هەرکوێکی دەستی لەسەر ناوە، بەجێگەیەو هەر پێشنیارێکی هەیە، حیسابیە. ئێستا من سەفەرێکی دۆرم لەبەرەو وێدەچێ زۆریشم پێ بچێ. با کاک ئەحمەد[سەعادەتی] بەو وێنە وەستایانەیە خۆی دەیزانێ، لەسەرڕا بینۆسێتەوەو ئێوەش کاری خۆتان بکەن. منیش ئەگەر گەڕامەوەو ماوەم مابۆ، کارەکەتان دەبینمەوە؛ ئەگەریش ئەجەل نەیهێشتم -کە پێم وانیە بمهێڵێ- بەگوێم بکەن، ئارخەیانم.»

سەرم داخست و تاسم کرد؛ زانی پیسی پێ پێکاوم، باری قسەکەی گۆڕی و چوە سەر قسەو باسی تر.

چەن رۆژ لەودوا مامۆستا چۆ بۆ ئورۆپاو نزیک سێ مانگێک مایەوە؛ لای مانگێکی لە نەخۆشخانە نۆستبۆ. هاتەوە چۆمە خزمەتی. زۆر وەڕەز بۆ؛ دەیفەرمۆ: «ئەوی پێم خۆشە، لێمیان قەدەغە کردوە. جا ئەگەر پیاو نەخوێنێتەوەو نەنۆسێ، ژیان کوا فلسێ دێنێ؟» ئەوجار لەبەر خۆیەوە ئەم بەیتەی «مەحوی» خوێندەوە:

«بەجێ ماوم لە یاران نابەجێ ماوم ئەجەل زوبە!
بەمردن لەم قوسوری ژینە ئیستیعفانەکەم چبکەم»

هەواڵی و لە حاڵی ئێمە بزانی. لەولاشەوە کەمەکەمەو بەرەبەرە، ویژەو گفتی وا خۆیان نیشانداین، کە هەر نەمانشنەفتبۆن. ئەڵبەت زوربەی ئەمانە، بە تێگەیشتن لە مەبەستی ئایەتەکە، مانای خۆیان دەردەخستن؛ بەلاّم ئەوی کە دڵی پێ دابمەزرێ، ناسینەوەی ریشەو رەتەوەی وشەکەیە: لەکوێ دەیڵێن؟ وتەی سۆرتر یا سۆکتری کامەیە؟و. . . کە ئەوە بۆخۆی کارێکی لێ دروس بۆ: دۆزینەوەی مانای راستو پڕبەپڕی ئەو گفتانەو لەپای رۆپەڕدا هێنانی؛ بۆ یاریدەی خوێنەرانو زۆترو باشتر تێگەیشتنیان. ئەوەش بزانین ئەگەر وشەیەک چەن مانای هەبۆە، لێرەدا هەر ئەو مانا یا ئەو مانایانەی هاتۆە کە مەبەستی رستەکەیەو کارمان بەسەر باقیەوە نەبۆە. زۆرمان پرسیو زۆریشی بۆگەڕاین؛ بەوحاڵەش - دوای ئەم هەمکە ساڵە - چەن وشە ماونەتەوە کە نایانزانینو بریتین لە: «بەلاّی بەلاتە»، «چوارنیخەکێش»، «داوەستاندن»و «یاربەیار».

جا ئەگەر خوێنەری زانا، شوێنو ناسنامەی ئەوانەمان بۆدەرخەنو بۆمانی بنێرن، چاکەیان لەبیر ناکەینو لە چاپی داهاتۆدا دیانئۆسینو بۆ باشترین جواوەکانیش، لە بەرامبەر هەر وشەیەکەوە، بەرگێک لەم قورئانە پیرۆزە - بەدیاری - دەنێرین.

ئەمجار ئەگەر جاروبارە، برێ وشەی ساناو ئاسایی دەبینی مانامان کردۆنەتەوە، یان دەبینی کە وتەیەکمان لەچەن لاوە هێناوە، هەر لەبەر ئەو مەبەستەیە.

٢ـ لێکدانەوەو بەرامبەرکردنەوەی یەک بەیەکی ئایەتە کوردیەکان، لەگەڵ قورعانو وەرگێڕاوە فارسیەکانو تەفسیرە عەرەبەکاندا.

خوێنەری زانا دەزانێ زۆر ئایەتیوا لە قورئانێدا هەیە کە قورعانزانەکان یەکجۆر مانایان لێنەداونەوە؛ ئێمە بۆ ئەم کارە، زیاتر لە دە تەفسیری جێمتمانەی عەرەبیو وەرگێڕاوەی هەرەباشی فارسیمان دیوە. بەتایبەت تەفسیری «کَشّاف»و «بَیضاوی»و «المَراغی»و «قاسمی»مان هەر دەبەر دەستێدابۆە.

٣ـ «ئیدیت» یان «ویرایش»ی ئەم وەرگێڕاوە: لەبەر ئەوەی مامۆستا لەم پاچڤەدا ئازاد نەبۆە، راستە لە زوربەی زۆریدا توانیویە رێزەکاری زانیاری، بە شیرینکاری ئەدەبی بنەخشێنێو ئەو دوانە - وەستایانەو زانایانە - وێکڕا تێکخا؛ بەلاّم لەبرێ شوێنیشدا ئەوەی بۆ پێک نەهاتۆە. زیاد لەوە، جارو بارە رستەیەکمان بەرچاو دەهات کە دەگەڵ عەرەبیەکەیدا یەک نەبۆن. ئەڵبەت - وەک وتمان - ئەوە شتێکی ئاساییەو لە قەدرو قیمەتی ئەم کارە گەورە، کەم ناکاتەوەو کاری «ئیدیت» بەم بۆنەوە پەیدا بۆە. وەک دەڵێن: ئەگەر نۆسراوە، زیاتر لە دەیەکی نیازی بە گۆڕینو ئاڵوگۆڕ نەبێ، بۆ کار لەسەرکردن دەشێو تەنیا نۆسەرێ هیچ کاری بە «ئیدیتور» نیە، کە جارێ شتێکی نەنۆسیوە! بەلاّم قەڵەمی مامۆستا جیاوازە؛ فیلم دەوێ وشەیەکی دەستبۆبەریو رستەی گشتەک خاوەونەبێو کار تێک نەچێ؛ بەس چار چیە؟

جارێکی تر لەسەرڕا پێدا هاتینەوەو لەگەڵ قورعان بەرامبەرمان کردەوە. کە

دەبینین، زوربەی ئەوانەی وا لە عەرەبیەکەیان ناکەن، فەرقەکەیان لە تۆکڵی رستە یان مەبەستەکەدایەو کاکڵی مانا هەر یەکە. ئەگەر وایە، چمانداوە لە تێکولّ وەک یەک کردنەوەو چی تێدایە لەبەر ئەو شتە بێ بایەخە، کارەکە تێک وەمەکان دەین؟ ئەوی تێگەیشتوو زانایە، چاوی لەپوختەی مانایە؛ ئەوەش وا تێنەگەیشتوە، بەئێمە چاری ناکرێ.

ماوە باسی ئەو شوێنانە وا لەباری ماناوە، دەگەڵ قورعانەکە یەک نین. پاش سێ‌ودوٚ کردنێکی زۆر، هاتینە سەر ئەو بڕیارە، هەر لەو گەنجینە کەڵک وەرگرین وا مامۆستا بۆمانی بەجێ هێشتوەو لەلامانە: دەریایەکی گەورە لە وشەو بێژەو مەتەڵۆک و لەبزو واتی وێژەیی و وێژەی تایبەتی و وتەی هەڵکەوتەو کوتەی پێشینان و قسەی نەستەق و نموٗنەی بێ وێنەی یەکگرتنەوەی وێژەوانی و هەستی ناسک و بیری قوٗڵ و قەڵەمی مەلەوان؛ کە بە کوردی و کورتی، زمانێکی بێ‌گرێ و پاراوی بەرهەم هێناوە. بۆچی ئێمە لەپاڵ ئەم زریا بێ بنە، دەم‌تینوٗو ناهمێ، پەنجە هەڵپێکین و دەسەپاچە داکەفین؟

جا وەرە بگەڕەو هەر لە لەبزو وێژەی مامۆستا، ئیٚوا پەیداکە لێرەدا جێی خۆی بێ و غەوارە نەنوێنێ و غەریبی نەکا؛ واتە: ماناکە راست بێتەوەو کێشی رستەکە تێک نەچێ و تام و چێژەی تایبەتی واتەی مامۆستاشی هەبێ.

ئەم‌کارە بەدەم هاسانەو کارێکی یەکجار گرانە؛ زۆرجار لەسەر تاقەوشەیەکی نەسولّح، چەن رۆژان و بگرە حەوتۆ، راوەستاوین و لە راستیدا داکەوتۆین. زۆرجاریش لەبەر راست و پڕبەپڕ هێنانەوەی تاقەئایەتێک، لەسەررا هەموٗ قورعانە کوردیەکەمان پشکنیوە. مەگەر خوا بزانێ چەن جار ئاخمان لە ناخەوە هەڵکێشاوەو پڕبەدڵ «بریا مامۆستا بۆبا»مان گوتوە.

تایبەتیەکانی ئەم‌کارە

لەماوەی ئەو چەن ساڵەدا کە ئەم وەرگێڕاوە جوانە، ئاودەنگی ژیانمان بۆە، چەن تێ بینیەکی جێ تێ‌ڕامانمان تێیدا دیوە؛ کە بریتین لە:

١ــ پێشەکی لەبیرمان بێ کە ئامانجی گەورەی مامۆستا، پەرەدان بە زمان و فەرهەنگی کوردی بوٗ؛ بەوێنەیەک کە لە هەموٗ کارەکانیدا حەولی هەوەڵی پێک هێنانی زمانێکی یەکگرتوٗی پەرەساندوٗ بوٗ. یەکجار لە شەڕەگەڕەک و هەر خۆ بەکورد زانین و باقی کوردی ئەو وڵاتە پەرژو بڵاوە، بەچاوی غەوارە لێ‌ڕوانین وەڕەز بوٗ. کەسێ پێشەکی «شەرەفنامە»و «مەلای جزیری»و «هەنبانەبۆرینە»ی خوێندبێتەوە، لەم بڕوا بنەڕەتیەی مامۆستا ئاگادارە.

لێرەشدا وێژەوانە دڵسۆزەکەمان، بەوێنەیەکی زۆر بەرچاو، شوێنی ئەو ئامانجەی گرتوەو بۆی تێکۆشاوەو تێیدا خۆی ماندوٗ کردوە. لە زۆر ئایەتان وشەی کرمانجێ و هەورامی و لەکی و لوری هێناوەو هێندەش جوان و بەجێ لەناو رستەکەدا جێگیر بوٗگن، تۆ ئێژی شوێنی هەزارساڵەی خۆیانە! تەنانەت لە زاراوەی سۆرانیشدا، وتەی سنەو

سارالّ و لەیلاخ و هەوشارو تیلەکۆو هەوەتۆو کەلاتەرزان و خورخورەو بێلەوارو گاوەرۆی وا خونجاندۆەو وەها رستەکەی پێ رازاندۆتەوە - وەک گولّێ لە پۆپەی چلّێ - لەوە جوانترو خونجیلانەتر نابێ. زیاد لەوانەش زۆرن وشەی وا کە لە بنەڕەت هەریەکن؛ بەلام لەوشوێنانەی دوورو نزیکی کوردستان، وەک یەکیان نالّێن. لێرەشدا دەبینین قەلّەمەکەی مامۆستا، هەرتاوێ بارێکی لێ خۆش دەکاو هەرساتێ ناوێکی لێ دەنێ و تا ئەوجێگەی دەستی داوەو پێی‌کراوە، هیچیانی لەبیر نەکروە.

٢ــ ئەم کتێبە بە وێنەیەکی بێ‌وێنە، لە گوتەی نامۆ پارێزراوە؛ تائەوڕادە کە لە سەرانسەری ئەم شەشسەدو چەن سەفحەدا، پەنجا وشەی عەرەبی یان رۆژاوایی نادۆزیەوە.

لەبیرمان بێ کە دوزمانی کوردی‌و فارسی - لەباری زمانناسیەوە- دوچلّی لقێکن؛ وشەی وا کە رەسەنی هەردوزمانەو تەنیا کەمێک لە وتندا جیاوازن، یەکجار زۆرن؛ کەوابۆ ناسینەوەی ریشەو بنەچەی فرەیەک لەو ویژەو واژە فارسی‌و کوردیانە، نەکارێکی وا هاسانەو نەش پێویستە. هەرچۆنێک بێ، وشەی وەها کە سۆر دیارە فارسیەو کورد نایژنی، لەم قورئانە بەکوردیە، بەدەگمەن چاوت پێکەوێ.

٣ــ لەقورئاندا وشەی وا هەن کە زۆرجاران دوپاتە کراونەتەوە. مامۆستا بۆ مانای فرەیەک لەمانە، یەک بەرامبەری دانەناوەو بە چەشنێکی زانایانە، لەزوربەی ئەو جێگایانە، وشەی وای بۆدابین کردوە، کە پڕ بەپڕی مەبەستی رستەکەیە. بەم وێنە جارێکی‌ترو جۆرێکی‌تر هێزو توانی زمانە شیرینەکەمانی پیشانداوە. بۆنمۆنە، وشەی «کافر» ئەم بەرانبەرانەی هەیە: «خوانەناس»، «سپلّە»، «دین‌دوژمن»، «خۆبەزل‌زان»، «لەدین‌لادەر»، «ناشکوری‌کەر»، «ئێرەیی‌بەر»، «لەڕێ‌خوالادەر»، «بێ‌باوڕ»، «لەدین‌پەژیوان»، «پێ‌نەزان»، «حاشاکەر»و. . . یا بۆ وشەی «إذْ» لەسۆرەتی تەکویردا، «وەختێ»، «وێجا»، «لەوکاتەشا»، «هەلێ»، «کاتێ»، «هەرگاش»و «هەردەمێکیش»و« . . .ش»ی داناوە. جا ئەگەر خوێنەری هێژا، ئەمکارە لەل فارسیەکاندا لێک‌داتەوە، بۆی دەردەکەوێ‌و دەبینێ لەکوێ یەکتر دەگرنەوە.

وشەی واش هەن کورد نیمانەو مامۆستاش گەرەکی‌نەوگە عەرەبیەکانی بنۆسێ؛ ناچار لەم شوێنانە -تاڕادەیەک- لەمانا دوور کەتۆتەوە. وەک: «وَحی»، «عَدالَت»، «نِعْمَت»، «حُکم»و «نَفس»و...

٤ــ ئەوانەی کتێب‌و ناملکەکانی مامۆستا هەژاریان -کەم یان زۆر- خوێندبێتەوەو هێندێکیش گوێیان وەزن‌و مۆسیقای کەلام لێکداتەوە، لەونۆسراوانەدا جۆرێک بەرامبەری‌و خۆش هاتنەوە لەسەر زارو زمانیان دیتۆەو بەرگوێ هاتۆە کە تایبەت بە خۆیەو جیا لە هۆنراوەو هەلّبەستە، لەهیچ پەخشانێکی‌کەدا بەرچاویان نەکەوتۆەو گوێیان لێ نەبۆە. لێرەشدا هەرهەوە؛ بەلام بەوێنەیەکی هەموانی‌و بەشێوەیەکی تانەیخوێنیەوە، نایزانی. بەلێ سەرانسەری ئەم پاچڤە، کێشدارەو مۆسیقای تایبەتی

هەیە؛ کێشێکی بێگرێو ڕەوان، کە گوێی بەهەستی پێ دەسێتەوەو سەرنجی خوێنەری خاوەن زەوق و هونەر، بەرەوخۆی رادەکێشێ. لێرەدا - مشتێ لە دەشتێ - چەن ئایەتێک لەیەل «تەفعیل»ە کانیدا دێنینەوە:

ئەوجا گوترا	زەميناوْت	هەڵقوڕێنە	بەرزاییبەس	ببارێنە	ئاوڕۆچۆبە	ناخیئاخاو
– – – –	– – – U	U – U –	– – – –	U – – U	U – – –	– – – –
مفعولاتُن	مفاعیلُن	فاعِلاتُ	مفعولاتُن	مفاعیلُ	مفعولاتُ	مفعولاتُن
کارسەریگرت	لەسەرجۆدی	لەنگەریگرت	وتراتارن	ئەوانەینا	هەقیکارن[1]	
– – U –	– – – U	– – U –	– – – –	– – – U	– – – U	
فاعلاتُن	مفاعیلُن	فاعلاتُن	مفعولاتُن	مفاعیلُن	مفاعیلُن	

ئەمانە چەن تایبەتیەکی ئەم وەرگێڕاوە بەرزەبۆن کە ئێمە رەچاومان کردۆن؛ خوێنەری زیرەک و زانا ئەر خۆی ببێتە ئاواڵی و بیخوێنێ و وردیکاتەوە، رەنگە زۆر نەخش و نیگارو شیرینکاری تریشی بەرچاو کەوێ. بەڕاستی وەختێ وەرگێڕاوەی مامۆستا لەپاڵ فارسیەکان - تەنانەت باشترینیشیان - دادەنێین، هەیهۆی دەوێ! و تازە تێدەگەین ئەم کارە چەندە سەرکەوتۆو تاکوێ گەیشتۆە. ئاخ ئەگەر زمانەکەمان ئەوڕۆکە لە جیهاندا ناسْرابا، بێ‌شک ئەم پاشین یادگارەی مامۆستا، نوبیلی ئەدەبی دەگرت.[2]

ئێستەش وا کە لەبەرچاوە، پاشەڕۆژ رۆشنەو بەم رۆداوە گەورەی ئەدەبیە، زمان و

١- مامۆستای هەستیارو بەناوبانگ «دکتر محمّدرضا شفیعی‌کدکنی» لە کتێبی بایەخداری «موسیقی شعر»دا، مۆسیقای شیعرو هۆنراوەی کردۆتە چوار بەشەوە: ١) قەراخی، واتا: «ردیف»و «قافیە». ٢) دەرۆنی، واتا: هاودەنگ بۆن و وێک هاتنەوەی پیتە دەنگدارو بێدەنگەکان. ٣) تێکولّی، واتا: کێشی عەرۆزی. ۴) مانایی، واتا: خشڵ و زەنبەرە «بدیعی»یەکان.
شیاوی باسە لەم وەرگێڕاوەدا، هەرچوار جۆری ئەو مۆسیقایانە دەبینین. زیاد لەوەش، وێک هاتنەوەی پیت و وشەی ئاخری رستە، واتا: «سجع»مان هەیە؛ کە تایبەت بە پەخشانەو لێرەدا، لە زۆر جێگایان خۆوەبەرچاو دەخەنەوەو پاچڤەکە دەرازیننەوە.
دیارە هەڵدەگرێ و پێویستە بۆ تەواو رۆشن‌بۆنەوەی ئەم خاڵە لەم وەرگێڕاوە، کتێبێ تایبەتی بنۆسرێ؛ کە هیواداریـن هەستیارانی زانامان، لەداهاتۆدا ئەم کارەشمان بۆبکەن.

٢- فارس دەڵێن: «تاووس»ت دەوێ، دەبێ رەنجی هیندۆستان چۆنێ بکێشی؛ بۆ جوان و بێ‌گەردو گرێ گەیاندنی ئەم کتێبە بەدەستی خاوەنی خۆی - کە گەلیکوردە - سەردوگەرمی زۆرمان کێشاو تاڵ و سوێری زۆرمان چێژا؛ کەگێڕانەوەی لەم‌شوێنەدا ناگونجێ و بڕێکی هەر دەس‌لێ‌نەدانی چاترە!
بۆ وێنە، قەراربۆ چاپەمەنی «سرۆش» ئەم کتێبەمان بۆ چاپ‌کاو دوساڵیش مەودای بۆداندرا. چوارساڵان تێپەری‌کردو ئیجازەی چاپ وەرنەگیراو کارەکە هەروا مایەوە. ئەمجار لەوێ گژەبایەک هەڵیکردو گۆڕانێکی وای بەسەرهات، خۆم پێ نەگیرا؛ جێم‌هێشت و سرۆشی کوردی داخرا. لەسەر ئیزنی مامۆستاو بنەماڵەکەی، بڕیارم‌دا لە شوێنێکی تر چاپیکەم. لەو عانە کە لەیەل شوێنێکی جێ‌بڕوا پێک هاتبوین و کار خەریک بۆ جێ بەجێ ←

ویژەی کورد، لە هەمۆ داوی نەیاران دابین‌بۆەو تازە وا بنجی داکوتاوەو پۆی هەڵداوە، بەهیچ گێژەڵۆکەو هەرەس‌و سێلاویک، نانەوێ‌و لەبن نایە.

لە مێژۆی ویژەی جیهاندا، دانەدانەیەک شاکاری وا هەڵکەوتۆن کە تێپەڕینی ساڵ‌و مانگ، لەبیری نەبردۆنەوەو بۆنەتەهۆی مانەوەو پەرەساندنەوەی زمانەکیان. وەک: «دیوان حافظ»، «گلستان سعدی»، «فاوست گوتە»، «هەژاران هۆگۆ»، «کمدی الهی دانتە»، «رۆمانەکان شیکسپیر»و... ئێمە لەسەر ئەم باوەڕەین کە ئەم قورئانە کوردیە، یەکێکە لەو شاکارانە.

جا لەمێژە بەلای یەکجار گەورەی گیانی زمان‌و فەرهەنگەکەمان، خۆبەکەم‌زانین‌و لەخۆناهمێ‌بۆنمانە. زۆرمان دیۆن - لەبەر ئەودەردەگرانە - لەتەک منداڵانیان بەکوردی قسەناکەن! ئێمە مردۆ، ئێوە زیندۆ؛ چاوی‌لێکەن چەن ساڵی‌تر، با ئەم‌قورئانە کوردیە ماوەیەک لەسەر دەست‌و دەم‌وزاری خەڵکەوە دەسەودەس‌و دەمەودەم بێ، کەس‌نابینی خودا گوێی ساقی پێدابێ‌و بیبیسێ‌و گەشەی پێ‌نەکاو بەشانازیەوە زاروزێچی خۆی تێ‌نەگەیێنێ‌و بۆ فێربۆنی‌و فێرکردنی، بەدڵ‌وگیان تێ نەکۆشێ.

ئێستەش ئێمەین‌و ئاواتێک‌و داخوازێک:

بەئاواتین گیانی پاکی مامۆستامان لێ رازی بێ‌و کارەکەمان هەر بەو وێنەبێ وا لێمانی خواستۆە.

لەخوای گەورەش داواکارین کە ئەم بەرهەمە پیرۆزە ببێتە هۆی یەک‌دڵی‌و بەختەوەری گەلەکەمان. رۆحی بەرزی مامۆستاشمان، بە رۆحم‌و بەزەی خۆی شادکا.

موحەممەدهادی مورادی **موحەممەدماجد مەردوخ‌روحانی**

←بێ، بەرپرسی ئەودەمی سرۆش ناردیەسەرم کە: قورئانەکەی هەژارمان بدەیەوە.

سەرم سوڕما، چۆن ئەوی کە پێشتر بەڕاشکاوی دەیگوت: هیچ‌کارمان بەکوردی نابێ، ئێستا کەوتوینەوە بیری؟!

پاش قسەلێ‌کردنێکی زۆر، پێک‌نەهاتین؛ هەڕەشەو گورەشەش هیچی لێ شین نەبۆ؛ کارمان کێشایە مەحکەمە. چەن ساڵ لە قرچەی تاوسان‌و سۆڵەی زۆسان، شارەوشارکەو لە مەحکەمەدا حازربەو لەخوار کورسی قازی وەک پیاوکوژو تالانچی‌و تاوانبار، رەپ راوەستەو نۆرەی قسەت هات، بەکورتی قسە بکەو راگەیێنە کە دز نیت‌و قەتیش دزیت نەکردۆەو ئێستەش گیرودەی ئەمانەتێکی وەهای،چاوی گەلێکی لەشوێنە.

لە ئاکامدا ئەگەر قازی پیاوێ پیاوانە نەباباو دەرگای دڵی لەسەر حەق‌خوازی‌و حەق‌بێژی داخستایا، لێم قەومابۆ؛ بەڵام شوکور هێشتا پیاوەتی‌و جوامێری نەمردۆە. راستە دەڵێن: ئەگەر نەترسی، هەر تاقەجارێ دەمری؛ کە ترسای، هەرساتێ جارێ.

بەم‌جۆرە لەمانگی گوڵانی ساڵی ۷۹(مەی ۲۰۰۰)، ئاوکرا بەمل ئاورا. ئەڵبەت ئەوەشمان لەبیربێ، تائەوکاتە کاکە هادی بەیەکجاری‌و جارجارەش من، لەسەر ئەو کارەپیرۆزە کاری خۆمانمان دەکردو گوێمان نەدەداچدەبێ.

ماجد

ژماره‌: ٣٢٥٩٥٤
کات: ١٣٧٩.٩.٢

« به‌ناو خودا كه‌ ده‌هنده‌ و دلۆڤانه‌ »

مه‌ خۆمان ئه‌م قورئانه‌مان ناردۆته‌ خوار، هه‌ر ئێمه‌یشین ده‌یپارێزین

به‌یاری خوا، سی جزمی ئه‌م کتێبه‌ پیرۆزه‌، به‌ خه‌تی «عثمان طه‌» له‌لایه‌ن «یانه‌ی چاودێری به‌سه‌رچاپه‌مه‌نی قورئانی پیرۆز»ه‌وه‌، له‌گه‌ڵ خوێندنه‌وه‌ی «عاصم» له‌ سه‌رگێڕانه‌وه‌ی «حفص»دا، به‌رامبه‌ر کراوه‌ و کارنامه‌ی ژماره‌ «١٦٧»ی بۆ دانراوه‌ و به‌پێی ئه‌وه‌، له‌لایه‌ن «وه‌زاره‌تی رۆشنبیری ئیسلامی»ه‌وه‌ به‌ چاپه‌مه‌نیه‌کانی «احسان» و «تازه‌ نگاه» رێ دراوه‌، وه‌رگێڕاوه‌که‌ی ماموستا هه‌ژاری له‌ به‌رامبه‌رنێن و یازده‌ هه‌زاری، له‌ ئه‌ندازه‌ی وه‌زیری، بۆ هه‌وه‌ڵ جار، له‌ چاپخانه‌ی گه‌وره‌ی قورئانی که‌ریم، له‌ چاپ ده‌ن.

دیاره‌ بۆ له‌ چاپ دانه‌وه‌ی، ماده‌ی تایبه‌تی پێویسته‌.

ومن الله التوفيق
سيدمحمد موسوى
معاون فرهنگى

٧٩/٨/٣٠

ته‌له‌فۆن / فاکس: ٧٥٣٣١١٩ - ٢١ (٩٨+)

(س . پ) : ١٥٨١٥/٣٦٥٩

Tazenegah Press@Hotmail.Com

انتشارات تازه نگاه

نشر احسان